TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER 1
TABLOLAR LİSTESİ 9
GRAFİKLER LİSTESİ 15
ŞEKİLLER LİSTESİ 16
KISALTMALAR 17
PROJE EKİBİ 20
ÖNSÖZ 21
1. 2023'E DOĞRU GELECEK TASAVVURU 25
1.1. Küresel Eğilimler ve Beklentiler 25
1.2. Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Yakın Bölge Ülkelerinde Beklenen Gelişmeler 27
1.2.1. Avrupa Birliği'nde Gelişmeler 27
1.2.2. Yakın Bölge Ülkelerinde Gelişmeler 28
1.3. Ulusal Düzeyde Beklenen Gelişmeler 30
1.4. Konya-Karaman'a Yakın Bölgelerde Beklenen Gelişmeler 32
1.4.1. TR33 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler 32
1.4.2. TR41 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler 33
1.4.3. TR51 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler 33
1.4.4. TR61 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler 34
1.4.5. TR62 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler 34
1.4.6. TR71 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler 35
2. TR52 BÖLGESİ SEKTÖREL ANALİZ 36
2.1. TARIM SEKTÖRÜ 39
2.1.1. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE TARIM 41
2.1.2. TARIMDA ÜLKE VE BÖLGE STRATEJİSİ 47
2.1.2.1. Tarım Stratejisi (2006-2010) 47
2.1.2.2. 9. Kalkınma Planı (2007-2013) 47
2.1.2.3. Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi 50
2.1.2.4. Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013) 51
2.1.2.5. Stratejik Plan (2010-2014) 51
2.1.2.6. Konya Ovaları Projesi Eylem Planı (Taslak) 52
2.1.2.7. TR52 Bölgesi Tarım Havzaları 52
2.1.3. TR52 BÖLGESİ TARIM VİZYON STRATEJİSİNE DOĞRU YEREL BULGULAR 54
2.1.4. TR52 BÖLGESİ TARIM GZFT ANALİZİ 68
2.1.5. TR52 BÖLGESİ'NDE TARIM SEKTÖRÜ REKABETÇİLİK ANALİZİ 71
2.1.6. TR52 BÖLGESİ TARIM SEKTÖRÜ VİZYONU 74
2.1.7. "TARIM STRATEJİLERİ" KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER 82
2.1.7.1. "DOĞAL KAYNAKLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ GÖZ ÖNÜNE ALINARAK BÖLGE TARIM POTANSİYELİNİN TAM OLARAK TESPİT EDİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 82
2.1.7.2. "BÖLGE TARIM POTANSİYELİNİN EN ÜST SEVİYEDE DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK FİZİKİ ALTYAPI EKSİKLİKLERİNİN GİDERİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; . 82
2.1.7.3. "BÖLGE TARIM POTANSİYELİNİN EN ÜST SEVİYEDE DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BEŞERİ ALTYAPI EKSİKLİKLERİNİN GİDERİLMESİ." STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 83
2.1.7.4. "TARIMSAL ÜRETİMİN PLANLANMASININ YAPILMASI VE TARIM-SANAYİ ENTEGRASYONUNUN SAĞLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 83
2.1.7.5. "SÜRDÜRÜLEBİLİR GIDA ARZI, GIDA GÜVENLİĞİ VE ÜRÜN SERTİFİKASYONUNUN SAĞLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 84
2.1.7.6. "TARIMSAL ÜRÜNLERİN PAZARA KOLAY VE KATMA DEĞERLİ OLARAK ERİŞİMİNİN SAĞLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 84
2.1.7.7. "TARIM SEKTÖRÜNÜ BÜTÜNCÜL OLARAK YÖNLENDİRECEK ÖRGÜTLENME YAPISININ TAMAMLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 84
2.1.8. TARIM SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ 86

2.1.9. KONYA-KARAMAN (TR 52) TARIM TEMEL GÖSTERGELERİ VE 2023 HEDEFLERİ 96
2.1.9.1. TARIMSAL MİLLİ GELİR (MİLYAR DOLAR) 96
2.1.9.2. TARIM ÜRÜNLERİ İHRACATI (BİN DOLAR) 96
2.1.9.3. TOPLAM SULANAN ALAN (HEKTAR) 96
2.1.10. EK – HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR 97
2.2. SANAYİ SEKTÖRÜ 102
2.2.1. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE SANAYİ 104
2.2.2. SANAYİDE ÜLKE VE BÖLGE STRATEJİSİ 108
2.2.2.1. Türkiye Sanayi Politikası (2003) 108
2.2.2.2. 9. Kalkınma Planı (2007-2013) 108
2.2.2.3. Orta Vadeli Program (2012-2014) 110
2.2.2.4. Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi (2011-2014) 111
2.2.3. TR52 BÖLGESİ SANAYİ VİZYON STRATEJİSİNE DOĞRU YEREL BULGULAR 114
2.2.4. TR52 BÖLGESİ SANAYİ SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ 134
2.2.5. TR52 BÖLGESİ'NDE SANAYİ SEKTÖRÜ REKABETÇİLİK ANALİZİ 137
2.2.5.1. Kapsam 137
2.2.5.2. Yöntem Hakkında 137
2.2.5.3. TR52 Bölgesi Bisküvi-Kek Çikolata ve Yan Ürünleri Sanayi Rekabetçilik Analizi 140
2.2.5.4. TR52 Bölgesi Un ve Bulgur Sektörü Rekabetçilik Analizi 143
2.2.5.5. TR52 Bölgesi Yem Sektörü Rekabetçilik Analizi 146
2.2.5.6. TR52 Bölgesi Makarna Sektörü Rekabetçilik Analizi 149
2.2.5.7. TR52 Bölgesi Et ve İşlenmiş Et Ürünleri Rekabetçilik Analizi 152
2.2.5.8. TR52 Bölgesi Taşıt Araçları ve Yan Sanayi Rekabetçilik Analizi 155
2.2.5.9. TR52 Bölgesi Plastik Mamuller Rekabetçilik Analizi 159
2.2.5.10. TR52 Bölgesi Döküm Sanayi Rekabetçilik Analizi 163
2.2.5.11. TR52 Bölgesi Ana Metal Sanayi Rekabetçilik Analizi 166
2.2.5.12. TR52 Bölgesi Makine ve İmalat Sanayi Rekabetçilik Analizi 169
2.2.6. TR52 BÖLGESİ SANAYİ SEKTÖRÜ VİZYONU 177
2.2.7. "SANAYİ STRATEJİLERİ" KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER 183
2.2.7.1. "REKABET EDEBİLİR BİR SANAYİ ALTYAPISI İÇİN BÖLGE SANAYİ POTANSİYELİNİN TAM OLARAK TESPİT EDİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 183
2.2.7.2. "BÖLGE SANAYİSİNİN ALTYAPI İHTİYAÇLARININ TAMAMLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 183
2.2.7.3. "İMALAT SANAYİNİN KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÜRÜNLER ÜRETİMİNE GEÇİŞ SÜREÇLERİNİN HIZLANDIRILMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 184
2.2.7.4. "BÖLGE SANAYİNİN İNSAN KAYNAĞI, KURUMSALLAŞMA, TANITIM VE MARKALAŞMA SORUNLARININ GİDERİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 184
2.2.7.5. "ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ETKİN OLARAK SAĞLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 185
2.2.7.6. "BÖLGE SANAYİSİNİN REKABET GÜCÜNÜN VE İHRACATININ ARTTIRILMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER; 185
2.2.8. SONUÇ 187
2.2.9. SANAYİ SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ 188
2.2.10. KONYA-KARAMAN (TR 52) SANAYİ TEMEL GÖSTERGELERİ VE 2023 HEDEFLERİ 195
2.2.10.1. SANAYİ MİLLİ GELİR 195
2.2.10.2. SANAYİ ÜRÜNLERİ İHRACATI 195
2.2.11. EK - HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR 196
2.3. TURİZM SEKTÖRÜ 199
2.3.1. DÜNYADA, TÜRKİYE'DE VE TR52 BÖLGESİNDE TURİZM 200
2.3.2. TURİZMDE ÜLKE VE BÖLGE STRATEJİSİ 204
2.3.2.1. 9. Kalkınma Planı (2007-2013) 204
2.3.2.2. Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi 206
2.3.2.3. Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013) 206

2.3.2.4. "Türkiye Turizm Stratejisi 2023" 206
2.3.2.5. "Türkiye Turizm Stratejisi 2023" Belgesinde TR52 Bölgesi 208
2.3.3. TR52 BÖLGESİ TURİZM VİZYON STRATEJİSİNE DOĞRU YEREL BULGULAR 212
2.3.4. TR52 BÖLGESİ TURİZM GZFT ANALİZİ 220
2.3.5. TR52 BÖLGESİ'NDE TURİZM SEKTÖRÜ REKABETÇİLİK ANALİZİ 225
2.3.5.1. TR52 Bölgesi Turizm Sektörü Rekabetçilik Analizi 228
2.3.6. TR52 BÖLGESİ TURİZM SEKTÖRÜ VİZYONU 241
2.3.7. TURİZM SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ 251
2.3.8. KONYA-KARAMAN (TR 52) TURİZM SEKTÖRÜ TEMEL GÖSTERGELERİ VE 2023 HEDEFLERİ 259
2.3.8.1. TURİST SAYISI 259
2.3.8.2. TURİZM GELİRİ (MİLYON DOLAR) 259
2.3.8.3. YATAK SAYISI (ADET) 259
2.3.9. EK - HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR 260
2.4. ENERJİ SEKTÖRÜ 263
2.4.1. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ENERJİ 265
2.4.1.1. ENERJİ KAYNAKLARI 265
2.4.1.2. PETROL 266
2.4.1.2.1. Petrol Rezervleri 266
2.4.1.2.2. Petrol Üretimi 267
2.4.1.2.3. Petrol Tüketimi 268
2.4.1.3. DOĞAL GAZ 269
2.4.1.3.1. Doğal Gaz Rezervleri 269
2.4.1.3.2. Doğal Gaz Üretimi 270
2.4.1.3.3. Doğal Gaz Tüketimi 270
2.4.1.4. KÖMÜR 272
2.4.1.4.1. Kömür Rezervleri 272
2.4.1.4.2. Kömür Üretimi 273
2.4.1.4.3. Kömür Tüketimi 274
2.4.1.5. YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI 275
2.4.1.5.1. Hidrolik 276
2.4.1.5.2. Biyokütle (Biyoyakıt) 278
2.4.1.5.3. Rüzgar 279
2.4.1.5.4. Güneş 280
2.4.1.5.5. Jeotermal 283
2.4.1.6. NÜKLEER ENERJİ 283
2.4.1.7. HİDROJEN ENERJİSİ 284
2.4.2. ENERJİ SEKTÖRÜNDE ÜLKE VE BÖLGE STRATEJİSİ 285
2.4.2.1. 9. KALKINMA PLANI 285
2.4.2.2. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI 2010-2014 STRATEJİK PLANI 286
2.4.2.3. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİDE 2023 HEDEFLERİ 292
2.4.3. TR52 BÖLGESİ ENERJİ VİZYON STRATEJİSİNE DOĞRU YEREL BULGULAR 293
2.4.4. TR52 BÖLGESİ ENERJİ SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ 300
2.4.5. TR52 BÖLGESİ ENERJİ SEKTÖRÜ VİZYONU 302
2.4.6. "ENERJİ STRATEJİLERİ" KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER 305
2.4.6.1. "YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ ENERJİ ARZI İÇİNDEKİ PAYINI ARTIRARAK ARZ GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASINA KATKIDA BULUNMAK" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER 305
2.4.6.2. "BÖLGEDE YENİLENEBİLİR ENERJİ POTANSİYELİNİN ARTIRILMASINA YÖNELİK OLARAK ÜNİVERSİTE-ÖZEL SEKTÖR İŞBİRLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER 305
2.4.6.3. "BÖLGEDE ENERJİ VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI VE ENERJİ SEKTÖRÜNDEKİ FAALİYETLERİN ÇEVREYE OLUMSUZ ETKİLERİNİN EN AZA İNDİRİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER 306

2.4.7. SONUÇ 307
2.4.8. ENERJİ SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ 308
2.4.9. EK - HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR 317
2.5. ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ 321
2.5.1. DÜNYA VE TÜRKİYE'DE ULAŞIM 323
2.5.1.1. Dünya ve Türkiye'de Karayolu 324
2.5.1.2. Dünya ve Türkiye'de Demiryolu 326
2.5.1.3. Dünya ve Türkiye'de Havayolu 328
2.5.2. ULAŞTIRMADA ÜLKE VE BÖLGE STRATEJİSİ 331
2.5.2.1. Ulaştırma Ana Planı Stratejisi (2005) 331
2.5.2.2. 9. Kalkınma Planı(2007-2013) 332
2.5.2.3. Türkiye Ulaşım ve iletişim Stratejisi Hedef 2023 335
2.5.3. TR52 BÖLGESİ ULAŞTIRMA VİZYON STRATEJİSİNE DOĞRU YEREL BULGULAR 337
2.5.4. TR52 BÖLGESİ ULAŞTIRMA GZFT ANALİZİ 343
2.5.5. TR52 BÖLGESİ ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ VİZYONU 345
2.5.6. "ULAŞTIRMA STRATEJİLERİ" KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER 349
2.5.6.1. "ENTEGRE ULAŞIM BAĞLANTILARININ GELİŞTİRİLMESİ VE BÜTÜNCÜL ULAŞIM-LOJİSTİK-ÜRETİM ALANLARI SİSTEMİNİN PLANLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER 349
2.5.6.2. "BÖLGENİN KARAYOLU ULAŞIM ALTYAPISININ TAMAMLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER 349
2.5.6.3. "ÜLKE GENEL STRATEJİLERİNE PARALEL OLARAK DEMİRYOLU TAŞIMACILIĞININ YAYGINLAŞTIRILMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER 349
2.5.6.4. "HAVAYOLU TAŞIMACILIĞININ YAYGINLAŞTIRILMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER 350
2.5.6.5. "KENT İÇİ ULAŞIMDA GÜVENLİ, MODERN, ERİŞİMİ KOLAY, SÜRDÜRÜLEBİLİR VE TOPLU TAŞIMA AĞIRLIKLI ULAŞIM ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER 350
2.5.7. SONUÇ 351
2.5.8. EK – HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR 357
2.6. EĞİTİM SEKTÖRÜ 361
2.6.1. DÜNYADA EĞİTİM 363
2.6.2. TÜRKİYE'DE VE TR52 BÖLGESİNDE MEVCUT DURUM 364
2.6.2.1. Okul Öncesi Eğitim 365
2.6.2.2. İlköğretim 365
2.6.2.3. Ortaöğretim 365
2.6.2.4. Yükseköğretim 366
2.6.2.5. Mesleki Eğitim 366
2.6.2.6. Yaygın Eğitim 367
2.6.2.7. Türkiye'de Eğitim Sisteminin Sorunları 367
2.6.2.8. TR52 Bölgesinde Eğitim Sisteminin Sorunları 368
2.6.3. EĞİTİMDE ÜLKE SRATEJİSİ VE VİZYONU 370
2.6.3.1. Eğitimde Yapısal Değişimin Sağlanması 370
2.6.3.1.1. Eğitim Sisteminde Yapılması Gerekenler 370
2.6.3.1.1.1. Okulöncesi Eğitim 371
2.6.3.1.1.2. İlköğretim 371
2.6.3.1.1.3. Ortaöğretim 372
2.6.3.1.1.4. Yükseköğretim 373
2.6.3.2. Eğitimin Teknoloji Tabanlı Düzenlenmesi 373
2.6.3.3. Eğitici Eğitimine Öncelik ve Süreklilik Verilmesi 374
2.6.3.4. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi 374
2.6.4. TR52 BÖLGESİ EĞİTİM SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ 375
2.6.5. TR52 BÖLGESİ EĞİTİM SEKTÖRÜ VİZYONU 377

2.6.6. "EĞİTİM STRATEJİLERİ" KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER 381
2.6.6.1. "BÖLGEDE İHTİYAÇ DUYULAN İNSAN KAYNAKLARININ YETİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK OLARAK EĞİTİM SİSTEMİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER 381
2.6.6.2. "BÖLGEDE EĞİTİM KURUMLARININ FİZİKİ ALTYAPI EKSİKLİKLERİNİN TAMAMLANARAK NİTELİK VE NİCELİK OLARAK GELİŞTİRİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER 381
2.6.7. SONUÇ 382
2.6.8. EĞİTİM SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ 383
2.6.9. RAKAMLARLA 2023 389
2.6.9.1. OKUL ÖNCESİ OKULLAŞMA ORANI 389
2.6.9.2. İLKÖĞRETİM OKULLAŞMA ORANI 389
2.6.9.3. İLKÖĞRETİMDE DERSLİK BAŞINA ÖĞRENCİ SAYISI 389
2.6.9.4. ORTAÖĞRETİMDE OKULLAŞMA ORANI 389
2.6.10. EK - HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR 390
3. REKABET AÇISINDAN DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ-KÜMELENME, GİRİŞİMCİLİK, ARGE-YENİLİKÇİLİK VE TANITIM-MARKALAŞMA STRATEJİLERİ 392
3.1. DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME 395
3.1.1. DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME İÇİN SEKTÖR SEÇİMİ 397
3.1.1.1. İstatistiksel Açıdan TR52 Bölgesinde Sektörlerin Değerlendirilmesi 397
3.1.1.1.1. AHY Modelinin Tanıtımı ve TR52 Bölgesinde Uygulaması 401
3.1.1.1.2. Konya İli için AHY Analizi 403
3.1.1.1.3. Karaman İli İçin AHY Analizi 408
3.1.1.1.4. Bölüm Eki Ek-2: TR52 Bölgesi Gelişme Potansiyeli olan Sektörler 411
3.1.1.1.5. Bölüm Eki Ek-3: AHY Modelinin Örnek ile Tanıtımı 415
3.1.1.1.6. Bölüm Eki Ek-4: AYH Analizi Ortalama Karşılaştırmaları 418
3.1.1.1.6.1. Bölüm Eki Ek-4-a: Karaman ili AYH Analizi Ortalama Karşılaştırmaları 418
3.1.1.1.6.2. Bölüm Eki Ek-4-b: Konya ili AYH Analizi Ortalama Karşılaştırmaları 422
3.1.1.2. Teorik Olarak Değer Zinciri Analizi 426
3.1.1.3. Rekabetçilik Analizi ve Kümelenme Yöntemi 429
3.1.2. KONYA SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME 432
3.1.2.1. "Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektöründe Değer Zinciri Analizi" Öncesinde Sektöre Genel Bakış 432
3.1.2.1.1. Dünya Süt ve Süt Ürünleri Üretimi 432
3.1.2.1.1.1. Dünya Süt Üretimi 432
3.1.2.1.1.2. Dünya Süt ve Süt Ürünleri Ticareti (İthalat-İhracat) 434
3.1.2.1.2. Türkiye'de Süt Sektörü 439
3.1.2.1.2.1. Türkiye'de Süt Hayvancılığı ve Süt Üretimi 439
3.1.2.1.2.2. Türkiye'de Süt Ürünleri Üretimi, Tüketimi ve Ticareti 442
3.1.2.2. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektöründe Değer Zinciri Analizi 444
3.1.2.2.1. Konya Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri Ana Faaliyetleri 444
3.1.2.2.1.1. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Girdi ve Tedarik Yapısı 444
3.1.2.2.1.1.1. Altyapı 444
3.1.2.2.1.1.2. Yem Üretimi 444
3.1.2.2.1.1.2.1. Yem Bitkileri Üretimi 444
3.1.2.2.1.1.2.2. Kesif Yem Üretimi 445
3.1.2.2.1.1.3. Hayvan Varlığı 446
3.1.2.2.1.1.4. Konya İlinde Süt Üretimi 448
3.1.2.2.1.2. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Üretim Yapısı 451
3.1.2.2.1.2.1. Konya İlinde Süt İşleme 451
3.1.2.2.1.3. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Satış ve Pazarlama Altyapısı 454
3.1.2.2.1.3.1. Süt Satış ve Pazarlama 454
3.1.2.2.1.3.2. Süt Ürünleri Satış ve Pazarlama 454
3.1.2.2.2. Konya Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri Yan Faaliyetleri 455

3.1.2.2.2.1. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Organizasyon Yapısı 455
3.1.2.2.2.2. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı 456
3.1.2.2.2.3. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Teknolojik Altyapı..... 457
3.1.2.2.2.4. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Tedarik Yapısı..... 457
3.1.2.3. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü GZFT Analizi..... 460
3.1.2.4. Pazardan Beklenen Gelişmeler 462
3.1.2.5. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabetçilik Analizi ve Kümelenme..... 464
3.1.2.5.1. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabet Elması 465
3.1.2.5.2. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Küme Haritası 466
3.1.2.5.2.1. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Küme Haritası 467
3.1.2.5.2.2. Sektörel Kuruluşlar..... 468
3.1.2.5.3. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Stratejik Yol Haritası 483
3.1.2.5.4. Örnek Proje Tanımlama Formu (2 Adet) 493
3.1.2.6. Sonuç..... 499
3.1.3. TARIM ALET VE MAKİNELERİ SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME 501
3.1.3.1. “Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri Analizi” Öncesinde Sektöre Genel Bakış . 501
3.1.3.1.1. Dünyada Tarım Alet ve Makineleri Sektörü..... 501
3.1.3.1.1.1. Dünya Tarım Alet ve Makineleri Üretimi..... 501
3.1.3.1.1.2. Dünya Tarım Alet ve Makineleri Ticareti (İthalat-İhracat)..... 502
3.1.3.1.2. Türkiye’de Tarım Alet ve Makineleri Sektörü 503
3.1.3.1.2.1. Türkiye’de Tarım Alet ve Makineleri Sektörünün Durumu..... 503
3.1.3.1.2.2. Türkiye Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İhracatı..... 511
3.1.3.1.2.3. Türkiye Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İthalatı 512
3.1.3.2. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektöründe Değer Zinciri Analizi 513
3.1.3.2.1. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri Ana Faaliyetleri 513
3.1.3.2.1.1. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Girdi ve Tedarik Yapısı 513
3.1.3.2.1.2. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Üretim Yapısı..... 517
3.1.3.2.1.3. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Satış ve Pazarlama Altyapısı..... 520
3.1.3.2.1.3.1. Konya İlinde Tarım Alet ve Makineleri Sektörünün Dış Ticareti..... 521
3.1.3.2.2. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri Yan Faaliyetleri..... 522
3.1.3.2.2.1. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Organizasyon Yapısı..... 522
3.1.3.2.2.2. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı 523
3.1.3.2.2.3. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektöründe Teknolojik Altyapı..... 524
3.1.3.2.2.4. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Tedarik Yapısı..... 525
3.1.3.3. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü GZFT Analizi..... 527
3.1.3.4. Pazardan Beklenen Gelişmeler 529
3.1.3.5. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İçin Rekabetçilik Analizi ve Kümelenme..... 531
3.1.3.5.1. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İçin Rekabet Elması..... 532
3.1.3.5.2. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İçin Küme Haritası 533
3.1.3.5.2.1. Küme Haritası 534
3.1.3.5.2.2. Sektörel Kuruluşlar..... 535
3.1.3.5.3. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Stratejik Yol Haritası 546
3.1.3.5.4. Örnek Proje Tanımlama Formu (2 Adet) 556
3.1.3.6. Sonuç..... 562
3.1.4. KARAMAN AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME 566
3.1.4.1. “Karaman İli Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Değer Zinciri Analizi” Öncesinde Sektöre Genel Bakış..... 569
3.1.4.1.1. Dünyada ve Türkiye’de Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü..... 569
3.1.4.1.1.1. Dünyada ve Türkiye’de Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Üretimi..... 569
3.1.4.1.1.2. Dünyada ve Türkiye’de Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Ticareti..... 575
3.1.4.1.2. Türkiye’de Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörünün Durumu 582
3.1.4.2. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektöründe Değer Zinciri Analizi 586

3.1.4.2.1. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Değer Zinciri Ana Faaliyetleri 586
3.1.4.2.1.1. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Girdi ve Tedarik Yapısı 586
3.1.4.2.1.2. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Üretim Yapısı 587
3.1.4.2.1.3. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Satış ve Pazarlama Altyapısı 595
3.1.4.2.2. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Değer Zinciri Yan Faaliyetleri 596
3.1.4.2.2.1. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Organizasyon Yapısı 596
3.1.4.2.2.2. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı 597
3.1.4.2.2.3. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektöründe Teknolojik Altyapı 597
3.1.4.2.2.4. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Tedarik Yapısı 597
3.1.4.3. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü GZFT Analizi 598
3.1.4.4. Pazardan Beklenen Gelişmeler 600
3.1.4.5. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İçin Rekabetçilik Analizi ve Kümelenme 601
3.1.4.5.1. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İçin Rekabet Elması 605
3.1.4.5.2. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İçin Küme Haritası 606
3.1.4.5.2.1. Küme Haritası 607
3.1.4.5.2.2. Sektörel Kuruluşlar 608
3.1.4.5.3. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Stratejik Yol Haritası 619
3.1.4.5.4. Örnek Proje Tanımlama Formu (2 Adet) 629
3.1.4.6. Sonuç 635
3.2. GİRİŞİMCİLİK STRATEJİLERİ 637
3.2.1. Genel Bilgiler 638
3.2.2. Girişimcilik Kavramı 640
3.2.3. Bölgesel Rekabet Edebilirlik ve Girişimcilik 640
3.2.4. TR52 Bölgesi ve Girişimcilik 641
3.2.5. TR52 Bölgesi ve Girişimci Tipleri 642
3.3. AR-GE, YENİLİKÇİLİK STRATEJİLERİ 647
3.3.1. Genel Bilgiler 648
3.3.2. Yenilikçilik ve Ar-Ge Kavramı 648
3.3.3. TR52 Bölgesi ve Arge ve Yenilikçilik Stratejileri 650
3.4. TANITIM-MARKALAŞMA STRATEJİLERİ 659
3.4.1. KONYA İLİ MARKA ALGISI ARAŞTIRMASI 660
3.4.1.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı 660
3.4.1.2. Veri Toplama Yöntemi ve Örneklem 660
3.4.1.3. Araştırmanın Bulguları ve Değerlendirmeler 660
3.4.1.3.1. Deneklerin Demografik Profili 661
3.4.1.3.2. Konya İli Marka Algısı Analizleri ve Değerlendirme 664
3.4.1.3.2.1. Marka Algısına Etki Eden Faktörler 664
3.4.1.3.3. Konya İli Odak Grup Çalışması Sonuçları 665
3.4.1.3.3.1. Odak Grup Soru-Cevap Metni 666
3.4.1.4. STRATEJİK ÖNERİLER 668
3.4.2. KARAMAN İLİ MARKA ALGISI ARAŞTIRMASI 670
3.4.2.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı 670
3.4.2.2. Veri Toplama Yöntemi ve Örneklem 670
3.4.2.3. Araştırmanın Bulguları ve Değerlendirmeler 670
3.4.2.3.1. Deneklerin Demografik Profili 671
3.4.2.3.2. Karaman İli Marka Algısı Analizleri ve Değerlendirme 674
3.4.2.3.2.1. Marka Algısına Etki Eden Faktörler 674
3.4.2.3.3. Karaman İli Odak Grup Çalışması Sonuçları 676
3.4.2.3.3.1. Odak Grup Soru-Cevap Metni 676
3.4.2.4. STRATEJİK ÖNERİLER 679
3.4.3. TR52 BÖLGESİ GENEL TANITIM VE MARKALAŞMA STRATEJİ ÖNERİLERİ 681
4. YATIRIM YERLERİNİN YATIRIMCILARA ARZ YÖNTEMLERİ 683
4.1. TR52 BÖLGESİ MEVCUT SANAYİ DURUMU 684

4.1.1. Konya Sanayi Durum Değerlendirmesi 684
4.1.1.1. Konya Sanayi Alanları 687
4.1.2. Karaman Sanayi Durum Değerlendirmesi 725
4.1.2.1. Karaman Sanayi Alanları 728
4.2. YATIRIM YERLERİNİN YATIRIMLARA/YATIRIMCILARA ARZ YÖNTEMLERİ 740
4.2.1. Ülkemizde Mevcut Uygulamalar 740
4.2.1.1. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki (5084 Sayılı Kanun) 740
4.2.1.2. Yatırımlarda Devlet Yardımları Mevzuatı (Yatırım Yeri Tahsisi) 741
4.2.1.3. Organize Sanayi Bölgelerindeki Parsellerin Yatırımlara Tahsisi 743
4.2.1.4. Hazineye Ait Taşınmaz Malların Harca Esas Değer Üzerinden Satışı 745
4.2.1.5. Hazineye Ait Taşınmaz Mallar Üzerinde İrtifak Hakkı Tesisi ve Kullanma İzni Verilmesi 747
4.2.1.6. Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi 748
4.2.2. Mevcut Uygulamalarda Karşılaşılan Sorunlar 754
4.3. TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ İÇİN UYGULAMA TAVSİYELERİ 755
5. MEKANSAL ANALİZ 757
KAYNAKÇA 766

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: TR-52 (Konya-Karaman) Bölgesinin Komşu İller ile Göç İlişkisi (2008-2009) 32
Tablo 2: Ülkelere Göre Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (Milyar USD) 41
Tablo 3: Tarımsal Ürün İhracatı Ülke Sıralamaları (2008) 42
Tablo 4: Tarımsal Ürünler İthalatı Ülke Sıralaması (2008) 42
Tablo 5: Türkiye Tarım Ürünleri İhracat Listesi (2008) 43
Tablo 6: Türkiye İşlenmiş Tarım Ürünleri İhracat Listesi (2008) 43
Tablo 7: Türkiye Tarım Ürünleri İthalat Listesi (2008) 43
Tablo 8: Türkiye İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalat Listesi (2008) 44
Tablo 9: Kayısı Üretimi Dünya Sıralaması (2008) 44
Tablo 10: Kiraz Üretimi Dünya Sıralaması (2008) 44
Tablo 11: Elma Üretimi Dünya Sıralaması(2008) 44
Tablo 12: Arpa Üretimi Dünya Sıralaması (2008) 45
Tablo 13: Buğday Üretimi Dünya Sıralaması (2008) 45
Tablo 14: İnek Sütü Üretimi Dünya Sıralaması (2008) 45
Tablo 15: Koyun Sütü Üretimi Dünya Sıralaması (2008) 46
Tablo 16: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Alan Dağılım Tablosu 54
Tablo 17: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) İşlenen Tarım Arazisi Durum Tablosu 54
Tablo 18: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Tarla Arazisi Ekim Türleri Dağılımı 55
Tablo 19: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Sebze Üretimi Durum Tablosu 57
Tablo 20: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Mevye Bağ Arazisi Durum Tablosu 58
Tablo 21: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Yem Bitkileri Durum Tablosu 59
Tablo 22: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Büyükbaş Hayvan Sayıları Durum Tablosu 60
Tablo 23: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Küçükbaş Hayvan Sayıları Durum Tablosu 61
Tablo 24: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Bölge Et- Süt Üretim Durum Tablosu 61
Tablo 25: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Arazi Sulama Durumu ve Su Kaynakları Tablosu 63
Tablo 26: Konya Tarım Sektörü İhracat Rakamları 64
Tablo 27: Karaman Tarım Sektörü İhracat Rakamları 64
Tablo 28: TR52 Bölgesi Tarım Sektörü İhracat Rakamları 65
Tablo 29: TR52 Bölgesi Tarım Sektörü İthalat Rakamları (USD) 65
Tablo 30: Konya İli Tarla Bitkilerinin Nisbi Karlılık Oranları 71
Tablo 31: Karaman İli Tarımsal Ürünlerin Nisbi Karlılık Oranları 72
Tablo 32: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Tarımsal Milli Gelir Tablosu (Milyar Dolar) 96
Tablo 33: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Tarım Ürünleri İhracatı Tablosu (Bin Dolar) 96
Tablo 34: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Toplam Sulanan Alan Tablosu (Hektar) 96
Tablo 36: Ülkelere Göre Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (Milyar USD) 104
Tablo 37: Sektörlerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla İçindeki Payları ve Yıllık Büyüme Oranları (%) 105
Tablo 38: İmalat Sanayi ile İlgili Temel Göstergeler (%) 105
Tablo 39: İmalat Sanayinde Önemli Sektörler İtibarıyla Dış Ticaretteki Değişimler (%) 106
Tablo 40: İmalat Sanayi Alt Sektörlerinin Toplam İmalat Sanayi İhracatı İçindeki Payı (%) 106
Tablo 41: Konya İli, İlçelere Göre Sanayi Durum Tablosu 114
Tablo 42: Karaman İlçelere Göre Sanayi Durum Tablosu 115
Tablo 43: TR52 Bölgesi Sanayi Durum Tablosu 116
Tablo 44: Konya İli Maden ve Taş Ocakçılığı Durum Tablosu 117
Tablo 45: Karaman İli Maden ve Taş Ocakçılığı Durum Tablosu 118
Tablo 46: Konya İli Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Durum Tablosu 118
Tablo 47: Karaman İli Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Durum Tablosu 121
Tablo 48: Konya İli Tarıma Bağlı İmalat Sanayi Durum Tablosu 122
Tablo 49: Karaman İli Tarıma Bağlı İmalat Sanayi Durum Tablosu 123
Tablo 50: Konya İli Diğer İmalat Sanayi Durum Tablosu 123
Tablo 51: Karaman İli Diğer İmalat Sanayi Durum Tablosu 129
Tablo 52: Konya Sanayi Sektörü İhracat Rakamları 131
Tablo 53: Karaman Sanayi Sektörü İhracat Rakamları 131
Tablo 54: TR52 Bölgesi Sektörlere Göre İhracat Rakamları 131
Tablo 55: Konya-Karaman Sanayi Sektörü İthalat Rakamları (USD) 132
Tablo 56: Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri NACE Rev.2-TR Kodları 141

Tablo 57: Konya İli Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri İmalat Sanayi Durum Tablosu 141
Tablo 58: Karaman İli Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri İmalat Sanayi Durum Tablosu..... 142
Tablo 59: Un ve Bulgur NACE Rev.2-TR Kodları 144
Tablo 60: Konya İli Un ve Bulgur İmalat Sanayi Durum Tablosu 144
Tablo 61: Karaman İli Un ve Bulgur İmalat Sanayi Durum Tablosu 145
Tablo 62: Yem NACE Rev.2-TR Kodları 147
Tablo 63: Konya İli Yem İmalat Sanayi Durum Tablosu 147
Tablo 64: Karaman İli Yem İmalat Sanayi Durum Tablosu 147
Tablo 65: Makarna NACE Rev.2-TR Kodları 150
Tablo 66: Konya İli Makarna İmalat Sanayi Durum Tablosu 150
Tablo 67: Karaman İli Makarna İmalat Sanayi Durum Tablosu 150
Tablo 68: Et ve İşlenmiş Et Ürünleri NACE Rev.2-TR Kodları..... 153
Tablo 69: Konya İli Et ve İşlenmiş Et Ürünleri Ürünleri İmalat Sanayi Durum Tablosu 153
Tablo 70: Taşıt Araçları ve Yan Sanayi NACE Rev.2-TR Kodları 156
Tablo 71: Konya İli Taşıt Araçları ve Yan Sanayi Durum Tablosu..... 157
Tablo 72: Karaman İli Taşıt Araçları ve Yan Sanayi Durum Tablosu 157
Tablo 73: Plastik Mamuller NACE Rev.2-TR Kodları 160
Tablo 74: Konya İli Plastik Mamuller İmalat Sanayi Durum Tablosu 161
Tablo 75: Karaman İli Plastik Mamuller Durum Tablosu 162
Tablo 76: Döküm Sanayi NACE Rev.2-TR Kodları 164
Tablo 77: Konya İli Döküm Sanayi Durum Tablosu..... 164
Tablo 78: Ana Metal Sanayi NACE Rev.2-TR Kodları 167
Tablo 79: Konya İli Ana Metal Sanayi Durum Tablosu..... 168
Tablo 80: Karaman İli Ana Metal Sanayi Durum Tablosu 168
Tablo 81: Makine İmalat Sanayi NACE Rev.2-TR Kodları 170
Tablo 82: Konya İli Makine İmalat Sanayi Durum Tablosu 173
Tablo 83: Karaman İli Makine İmalat Sanayi Durum Tablosu 175
Tablo 84: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Sanayi Milli Gelir Tablosu (Milyar Dolar) 195
Tablo 85: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Sanayi Ürünleri İhracat Tablosu (Bin Dolar)..... 195
Tablo 86: Dünya Turist Sayısı (Milyon Kişi)..... 200
Tablo 87: Ülkelere Göre Gelen Turist Sayısı (2008-2009-2010 / Milyon Kişi)..... 200
Tablo 88: Türkiye Turizm Gelirinin Dünyadaki Payı (Milyar USD) 200
Tablo 89: Dünya Turizm Gelirleri (Milyar USD)..... 201
Tablo 90: Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı 201
Tablo 91: İllere ve Tesis Türlerine Göre Geceleme, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranı..... 202
Tablo 92: Bölgedeki İl Turizm Potansiyeli..... 202
Tablo 93: Bölge Müzelerinin Durumu 202
Tablo 94: Konya Merkez Müzelerinin İstatistiki Bilgileri..... 203
Tablo 95: Karaman'a Gelen Yerli ve Yabancı Turist Sayıları..... 203
Tablo 96: Turizm Stratejisi 2023 206
Tablo 97: TR52 Bölgesi Turizm Sektöründe Durum Tablosu..... 212
Tablo 98: Türkiye Kültür Mirasları Örnek Tarama Sonucu..... 212
Tablo 99: Karapınar Turizm Envanteri Tablosu –Örnek*..... 213
Tablo 100: TR52 Bölgesi Kaybolan Bazı Yöresel Değerler-Örnek 218
Tablo 101: Turizm Sektörü NACE Rev.2-TR Kodları..... 229
Tablo 102: TR52 Bölgesi Turizm Türlerine Göre Bazı Önemli Değerler 234
Tablo 103: Konya İli Turizm Sektöründe Faaliyet Gösteren Kuruluş Durum Tablosu..... 236
Tablo 104: Karaman İli Turizm Sektöründe Faaliyet Gösteren Kuruluş Durum Tablosu..... 237
Tablo 105: TR52 Bölgesi Turizm Sektörünü Destekleyici Bazı Tutumlar..... 237
Tablo 106: En Çok Ziyaret Edilen 10 Müze 238
Tablo 107: Semavi Dinler Açısından Türkiye Çekim Merkezleri..... 238
Tablo 108: Yabancı ziyaretçilerin Türkiye'ye geliş nedenlerine göre dağılımı (toplam içinde pay %)*..... 239
Tablo 109: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Turist Sayıları Tablosu (Kişi)..... 259
Tablo 110: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Turizm Gelirleri Tablosu (Milyon Dolar) 259
Tablo 111: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Yatak Sayıları (Adet)..... 259
Tablo 112: Dünyada Toplam Kurulu Enerji Üretim Kapasitesi ve Projeksiyonları (GW - Gigawatt) 265

Tablo 113: Dünyada Toplam Enerji Tüketimi ve Tüketim Projeksiyonları (Milyar kWh - kilowatt/saat) 266
Tablo 114: Dünya Toplam Petrol Rezervi ve Rezervin Bölgelere Göre Dağılımı 267
Tablo 115: Türkiye Petrol Rezervi 267
Tablo 116: Dünya Ham Petrol Üretimi 267
Tablo 117: Türkiye Yıllara Göre Ham Petrol Üretim Miktarları 268
Tablo 118: Dünya Petrol Tüketimi 268
Tablo 119: Dünya Toplam Doğal Gaz Rezervi ve Rezervin Bölgelere Göre Dağılımı 269
Tablo 120: Türkiye Doğal Gaz Rezervi 269
Tablo 121: Dünya Doğal Gaz Üretimi 270
Tablo 122: Türkiye Yıllara Göre Doğal Gaz Üretim Miktarları 270
Tablo 123: Dünya Petrol Tüketimi 271
Tablo 124: Türkiye Doğal Gaz İthalatları ve Alımları (BOTAŞ-milyon m³) 271
Tablo 125: Türkiye Doğal Gaz Satışları Tablosu (BOTAŞ-milyon m³) 271
Tablo 126: Uluslararası Kömür Sınıflaması (IEA/OECD) 272
Tablo 127: Türkiye Taşkömürü ve Linyit Rezervleri 273
Tablo 128: Türkiye'de Yeni Bulunan Linyit Rezervleri (Mayıs-2008) 273
Tablo 129: Türkiye Yıllara Göre Taşkömürü Üretim Miktarları 274
Tablo 130: Türkiye Kömür Tüketimi 274
Tablo 131: Türkiye Kömür Tüketimi Projeksiyonu 275
Tablo 132: Dünya Hidrolik Enerji Üretim (2010) 277
Tablo 133: Türkiye Hidrolik Enerji Kurulu Güç ve Elektrik Üretimi 278
Tablo 134: Dünya Biyoetanol Üretimi (Milyon Litre) 279
Tablo 135: Dünya Rüzgar Enerjisi Üretimi Kurulu Güç 280
Tablo 136: Ülkemizde Yıllara Göre Kurulu Kolektör Alanları İle Üretim ve Tüketim Değerleri 283
Tablo 137: Dünya Nükleer Enerji Üretimi (2010) 284
Tablo 138: TR52 Bölgesi Doğalgaz Abonesi Sayıları 293
Tablo 139: TR52 Bölgesi Doğalgaz Tüketim Miktarları (m³) 293
Tablo 140: Konya Linyit Rezervleri (1000 Ton) 293
Tablo 141: Kullanım Yerlerine Göre Elektrik Tüketimi 296
Tablo 142: Konya-Karaman Elektrik Abone Sayısı 296
Tablo 143: Konya-Karaman Elektrik Toplam Tüketim (kWh/Yıl) 296
Tablo 144: TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde Bulunan Elektrik Üretim Santralleri 296
Tablo 145: AB ve Dünyada Modlara Göre Yük Taşımacılığı 323
Tablo 146: Türkiye Taşıma Payları Açısından Mevcut Durum ve 2023 Hedefi 323
Tablo 147: Ulaştırma Alt Sektörlerinde Gelişmeler 324
Tablo 148: Seçilmiş Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye'de Karayolu Uzunlukları (Km),2008 324
Tablo 149: Karayolu Altyapı Yatırım Durumu Tablosu 326
Tablo 150: Ülkeler Bazında Demiryolu (Ana Hat) Uzunlukları (Toplam Yol/Km) 326
Tablo 151: Havayolu Ulaşımı Yolcu Sayısı (2010) 330
Tablo 152: Havayolu Ulaşımında Taşınan Yük (Ton) 330
Tablo 153: TR52 Bölgesi Motorlu Araç Sayısı (Adet) 338
Tablo 154: Devlet ve İl Yollarının TR52 Bölgesinde İllere Göre Satıh Cinslerine Göre Uzunlukları (01.01.2011) 338
Tablo 155: Karaman ilinin bazı il merkezleri ve ilçelere uzaklıkları (km) 339
Tablo 156: Konya ilinin bazı il merkezleri ve ilçelere uzaklıkları (km) 339
Tablo 157: Konya-Adana Karayolunun Trafik Yükü 340
Tablo 158: Havayolu Ulaşımı İniş-Kalkış Yapan Uçak Sayısı ve Taşınan Yük Miktarı 342
Tablo 159: Havayolu Ulaşımı Yolcu Sayısı (2010) 342
Tablo 160: Nüfusun Genel Eğitim Projeksiyonu 364
Tablo 161: 2010-2011 Yılı Eğitim Genel Projeksiyonu 365
Tablo 162: TR52 Düzey 2 Bölgesi 2010-2011 Yılı Kurum Sayıları 365
Tablo 163: TR52 Bölgesi Üniversite Durum Değerlendirmesi 366
Tablo 164: TR52 Bölgesi Ortaöğretimde Mesleki Eğitim Durumu 367
Tablo 165: Yaygın Eğitim Kurumları 367
Tablo 166: Türkiye ve TR52 Düzey 2 Bölgesinde Okul Öncesi Okullaşma Oranı Tablosu (3-5 Yaş) 389
Tablo 167: Türkiye ve TR52 Düzey 2 Bölgesinde İlköğretim Okullaşma Oranları Tablosu 389
Tablo 168: Türkiye ve TR52 Düzey 2 Bölgesinde İlköğretimde Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı Tablosu 389
Tablo 169: Türkiye ve TR52 Düzey 2 Bölgesinde Ortaöğretimde Okullaşma Oranları Tablosu 389

Tablo 170: Ana Kriterler Bazında Konya İli AYH Analizi Sonuçları 403
Tablo 171: Konya ili için AHY Analizi Özet Sonuçları 405
Tablo 172: Ana Kriterler Bazında Karaman İli AHY Analizi Sonuçları 408
Tablo 173: Karaman ili için AHY Analizi Özet Sonuçları 410
Tablo 174: Dünya Süt Üretimindeki Büyük Üreticiler 432
Tablo 175: Dünya Süt Üretiminin Kıtalara Göre Dağılımı 434
Tablo 176: Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / TEREYAĞI 436
Tablo 177: Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / PEYNİR 437
Tablo 178: Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / YAĞLI SÜT TOZU 437
Tablo 179: Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / YAĞSIZ SÜT TOZU 438
Tablo 180: Türkiye'de Süt Hayvancılığının Gelişimi 439
Tablo 181: Türkiye'de Sağılan Hayvan Sayılarının Irklara Göre Dağılımı 440
Tablo 182: Türkiye'de Büyükbaş Hayvancılığın Bölgelere Göre Dağılımı (2009) 440
Tablo 183: Türkiye'de Büyükbaş Hayvan Başına Ortalama Süt Verimi (Kg/Baş) 440
Tablo 184: Türkiye'de Üretilen Süt Miktarının Gelişimi 441
Tablo 185: Türkiye'de Büyükbaş Hayvan Sütü Üretiminin Bölgelere Göre Dağılımı 441
Tablo 186: Toplanan İnek Sütü ve Süt Ürünleri Üretimi 442
Tablo 187: Türkiye'de Süt Fiyatları, Yem Fiyatları ve Süt/Yem Fiyat Paritesi 442
Tablo 188: Türkiye'de Süt İşleme Kapasitesi 443
Tablo 189: Konya Alan Dağılım Tablosu 444
Tablo 190: Konya Yem Bitkileri Durumu 444
Tablo 191: Konya Kesif Yem Hammadde Üretim Durumu 445
Tablo 192: Konya Yem Üretimi Durum Tablosu 446
Tablo 193: Konya İlinde Büyükbaş Hayvan Varlığı ve Sağılan Hayvanların Dağılımı 446
Tablo 194: Konya İlinde Küçükbaş Hayvan Varlığı ve Sağılan Hayvanların Dağılımı 447
Tablo 195: Konya İli Süt Üretim Durum Tablosu 448
Tablo 196: Konya İlinde Köy Bazlı Süt İşletmelerinde Üretilen ve Soğutulan Süt Miktarı (2011) 449
Tablo 197: Konya İlinde Nitelikli Süt İşletmelerinde Üretilen ve Soğutulan Süt Miktarı (2011) 450
Tablo 198: Süt İşleme Tesislerinde Elde Edilen Ürün Bilgileri 451
Tablo 199: Konya Süt İşleme Durum Tablosu 453
Tablo 200: Konya İlinde Süt İşleme Tesislerinde Oluşan Kapasite Bilgileri 453
Tablo 201: Konya İlinde Süt İşleme Tesislerinde Oluşan Kapasite Bilgileri 456
Tablo 202: Konya Süt Üreten İşletmelerde Üretim ve Kullanılan Teknolojik Ekipmanlar 457
Tablo 203: Konya Hayvancılığı Destekleyici Faaliyetler ve Veterinerlik Hizmetleri Durum Tablosu 458
Tablo 204: Konya İli Tarıma Bağlı Sanayi Durum Tablosu 458
Tablo 205: Konya İli Tarıma Bağlı Sanayi Durum Tablosu 458
Tablo 206: Türkiye'de Kişi Başına Yiyecek ve İçecek Tüketimi 462
Tablo 207: Süt ve Süt Ürünlerinde İhracat Bilgileri 462
Tablo 208: Süt ve Süt Ürünlerinde İTHALAT Bilgileri (SETBİR) 462
Tablo 209: Toplam İhracat ve İthalat İçinde Süt ve Süt Ürünleri İhracatçının Payı (TÜİK) 463
Tablo 210: Dünya Traktör ve Biçerdöver Üretiminin Dağılımı 502
Tablo 211: TOBB Tarım Alet ve Makineleri Gruplandırması 503
Tablo 212: Tarımsal Mekanizasyon Araçları Kapasite-Üretim Miktarları ve Kapasite Kullanımı 505
Tablo 213: Tarımsal Mekanizasyon Araçları Varlığı 507
Tablo 214: Tarımsal Mekanizasyon Araçları ve Tarım Aletleri İhracat Verileri (dolar - TÜİK) 511
Tablo 215: Tarımsal Mekanizasyon Araçları ve Tarım Aletleri İthalat Verileri (Dolar) 512
Tablo 216: Tarım ve Ormancılık Makineleri İmalatı Sınıfında Yer Alan Başlıklar (PRODTR-2011) 513
Tablo 217: Tarım ve Ormancılık Makineleri İmalatı Sınıfında Yer Alan Başlıklar (PRODTR-2011) 517
Tablo 218: Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Üreticileri ve Kapasiteleri 519
Tablo 219: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri İhracatı 521
Tablo 220: 2010-2011 Döneminde Konya ili Tarım Alet ve Makineleri İhracatı 521
Tablo 221: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri İthalatı 522
Tablo 222: 2010-2011 Döneminde Konya ili Tarım Alet ve Makineleri İthalatı 522
Tablo 223: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı Tablosu 524
Tablo 224: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Üretim Kapasitesi Değerlendirmesi 525
Tablo 225: Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Tedarikçileri 526
Tablo 226: Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Faaliyet-Kapasite Karşılaştırma Tablosu - 1 562

Tablo 227: Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Faaliyet-Kapasite Karşılaştırma Tablosu - 1 563
Tablo 228: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı Değerlendirme Tablosu 563
Tablo 229: Dünya Tomruk Üretim Miktarları Tablosu 569
Tablo 230: Dünya Kereste Üretim Miktarları Tablosu 570
Tablo 231: Dünya Levha (Yonga ve Lif Levha) Üretim Miktarları Tablosu 571
Tablo 232: Dünya Ahşap Kaplama Üretim Miktarları Tablosu 573
Tablo 233: Dünya Kontrplak Üretim Miktarları Tablosu 573
Tablo 234: Dünya Tomruk İhracatçısı Ülkeler ve Türkiye'nin Durumu 575
Tablo 235: Dünya Kereste İhracatçısı Ülkeler ve Türkiye'nin Durumu 575
Tablo 236: Dünya Yonga ve Lif Levha İhracatçısı Ülkeler ve Türkiye'nin Durumu 576
Tablo 237: Dünya Ahşap Kaplama İhracatçısı Ülkeler ve Türkiye'nin Durumu 577
Tablo 238: Dünya Kontrplak İhracatçısı Ülkeler ve Türkiye'nin Durumu 577
Tablo 239: Dünya Kontrplak Üretim Miktarları Tablosu 578
Tablo 240: Dünya Tomruk İthalatı Durum Tablosu 578
Tablo 241: Dünya Kereste İthalatı Durum Tablosu 579
Tablo 242: Dünya Levha Ürünler İthalatı Durum Tablosu 580
Tablo 243: Dünya Ahşap Kaplama İthalatı Durum Tablosu 580
Tablo 244: Dünya Kontrplak İthalatı Durum Tablosu 581
Tablo 245: Dünya Mobilya İthalatı Durum Tablosu 581
Tablo 246: Türkiye Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İhracat/İthalat Karşılaştırması 582
Tablo 247: Türkiye Mobilya Sektörü İhracatı 583
Tablo 248: Türkiye Ağaç-Orman Ürünleri Sektörü İhracat/İthalat Karşılaştırması 584
Tablo 249: Ağaç-Orman Mamulleri ve Mobilya Sektörüne Girdi Sağlayan Sektör Faaliyetleri 587
Tablo 250: Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörünün Sınıflandırmasında Yer Alan Başlıklar (PRODTR-2011) 588
Tablo 251: Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Üreticileri ve Kapasiteleri 594
Tablo 252: Karaman Ağaç Ürünleri ve Mobilya Sektörü İhracatı (TÜİK) 595
Tablo 253: Karaman Ağaç Ürünleri ve Mobilya Sektörü İthalatı (TÜİK) 596
Tablo 254: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı Tablosu 597
Tablo 255: Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi NACE Rev.2-TR Kodları 601
Tablo 256: Karaman İli Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Durum Tablosu 604
Tablo 257: Deneklerin Demografik Profile Göre Dağılımı 661
Tablo 258: Konya'da Yaşama Sürelerine Göre Deneklerin Dağılımı 662
Tablo 259: Konya Denildiğinde Akla İlk Gelen Unsurlar 662
Tablo 260: Bilinen Ünlü Konyalılar 662
Tablo 261: Konya İlinin Ön Plana Çıkan Özellikleri 662
Tablo 262: Konya İlinin Rengi 663
Tablo 263: Konya İlinin Cinsiyeti 663
Tablo 264: Konya İli Marka Algısı Analizi Faktör Yükleri 664
Tablo 265: Deneklerin Demografik Profile Göre Dağılımı 671
Tablo 266: Karaman İlinde Yaşama Sürelerine Göre Deneklerin Dağılımı 672
Tablo 267: Karaman Denildiğinde Akla İlk Gelen Unsurlar 672
Tablo 268: Bilinen Ünlü Karamanlılar 672
Tablo 269: Karaman İlinin Ön Plana Çıkan Özellikleri 673
Tablo 270: Karaman İlinin Rengi 673
Tablo 271: Karaman İlinin Cinsiyeti 674
Tablo 272: Karaman İli Marka Algısı Analizi Faktör Yükleri 674
Tablo 273: Konya İlinde Yer Alan Organize Sanayi Bölgeleri Durum Tablosu 687
Tablo 274: Konya İlinde Yer Alan Küçük Sanayi Siteleri Durum Tablosu 688
Tablo 275: Konya İlinde Yer Alan Küçük Sanayi Siteleri Durumu 688
Tablo 276: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Ahırlı) 692
Tablo 277: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Akören) 693
Tablo 278: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Akşehir) 694
Tablo 279: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Altınekin) 695
Tablo 280: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Beyşehir) 696
Tablo 281: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Bozkır) 698
Tablo 282: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Cihanbeyli) 699

Tablo 283: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Çeltik) 700
Tablo 284: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Çumra)..... 701
Tablo 285: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Derbent) 702
Tablo 286: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Derebucak) 703
Tablo 287: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Doğanhisar) 704
Tablo 288: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Ereğli) 705
Tablo 289: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Emirgazi)..... 706
Tablo 290: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Güneysınır) 707
Tablo 291: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Hadim)..... 708
Tablo 292: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Halkapınar) 709
Tablo 293: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Hüyük)..... 710
Tablo 294: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Ilgın) 711
Tablo 295: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Kadınhanı) 713
Tablo 296: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Karapınar)..... 714
Tablo 297: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Konya/Merkez) 715
Tablo 298: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Kulu)..... 718
Tablo 299: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Sarayönü) 719
Tablo 300: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Seydişehir) 720
Tablo 301: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Taşkent)..... 721
Tablo 302: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Tuzlukçu) 722
Tablo 303: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Yalıhüyük)..... 723
Tablo 304: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Yunak) 724
Tablo 305: Karaman İlinde Yer Alan Organize Sanayi Bölgeleri Durum Tablosu 728
Tablo 306: Karaman İlinde Yer Alan Küçük Sanayi Siteleri Durum Tablosu 728
Tablo 307: Karaman İlinde Yer Alan Küçük Sanayi Siteleri Durumu 729
Tablo 308: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Ayrancı) 732
Tablo 309: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Başyayla) 733
Tablo 310: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Ermenek)..... 734
Tablo 311: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Karaman Merkez) 736
Tablo 312: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Kazımkarabekir).. 738
Tablo 313: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Sarıveliler) 739
Tablo 314: TR52 Düzey 2 Bölgesi Yatırım Teşvik Belgeleri, Sabit Yatırımlar ve Öngörülen İstihdam Tablosu..... 743
Tablo 315: TR52 Düzey 2 Bölgesinde Yer Alan Organize Sanayi Bölgeleri ve İndirim Oranları Tablosu 745
Tablo 316: TR52 Düzey 2 Bölgesinde 2009/15199 sayılı Karar Kapsamında Desteklenecek Sektörler Tablosu.. 751
Tablo 317: Konya, Karaman, TR52, Türkiye Yıllara Göre Nüfus Projeksiyonu (Kişi) 757
Tablo 318: TR52 Bölgesi İlçe, Belde ve Köy Nüfus Dağılım Projeksiyonu..... 758

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) İşlenen Tarım Arazisi Dağılımı 55
Grafik 2: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Tarla Arazisi Ekim Türleri Dağılımı 56
Grafik 3: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Sebze Üretim Durumu 57
Grafik 4: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Meyve-Bağ Arazisi Dağılımı 59
Grafik 5: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Yem Bitkileri Üretim Alanları (%) 60
Grafik 6: Konya İlinin Bazı Kriterlere Göre Değerlendirilmesi 62
Grafik 7: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Sulama Durumu 63
Grafik 8: Küresel Kümülatif Rüzgar Enerjisi Kurulu Gücü 280
Grafik 9: 2009 Yılı Dünya'daki Güneş Pili Kurulu Güç Dağılımı 281
Grafik 10: Dünya Süt Üretiminde Büyük Üreticilerin Süt Üretiminden Aldıkları Paylar 432
Grafik 11: Dünya Süt Üretiminin Son 10 Yıllık Süreçte Kıtalara Göre Dağılımı 434
Grafik 12: Süt İhracatında Önde Gelen Ülkeler 435
Grafik 13: Süt İthalatında Önde Gelen Ülkeler 435
Grafik 14: Dünya Büyük Süt Üreticisi Ülkelerdeki Süt Fiyatlarındaki Değişimler (FAO) 436
Grafik 15: Tereyağı İhracatçısı Ülkeler 437
Grafik 16: Peynir İhracatçısı Ülkeler 437
Grafik 17: Yağlı Süt Tozu İhracatçısı Ülkeler 438
Grafik 18: Yağsız Süt Tozu İhracatçısı Ülkeler 438
Grafik 19: Türkiye Sağılan Hayvan Sayılarının Toplam Hayvan Sayısına Oranı (TÜİK) 439
Grafik 20: Dünya Tarım Alet ve Makineleri Üretim Hacmi (Milyar AVRO) 501
Grafik 21: Dünya Tarım Alet ve Makineleri İhracatından Pay Alan Ülkeler 502
Grafik 22: Dünya Tarım Alet ve Makineleri İthalatçısı Ülkeler 503
Grafik 23: Türkiye'de Traktör Üretiminin Gelişimi 510
Grafik 24: Türkiye Pazarında Traktör Satışlarının Gelişimi 510
Grafik 25: Yıllara Göre Dünya Tomruk Üretimini 569
Grafik 26: Yıllara Göre Dünya Kereste Üretimi 570
Grafik 27: Yıllara Göre Dünya Levha (Yonga ve Lif Levha) Üretimi 571
Grafik 28: Yıllara Göre Dünya Ahşap Kaplama Üretimi 572
Grafik 29: Yıllara Göre Dünya Kontrplak Üretimi 573
Grafik 30: Yıllara Göre Dünya Mobilya Üretimi 574
Grafik 31: Konya Sanayi Durum Dağılımı 684
Grafik 32: Konya Sanayi Sektörlere Göre Faaliyet Sayıları 685
Grafik 33: Konya Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sanayi Faaliyet Sayıları 685
Grafik 34: Konya Tarıma Dayalı Sanayi Faaliyet Sayıları 686
Grafik 35: Konya Tarıma Bağlı Sanayi Faaliyet Sayıları 686
Grafik 36: Konya Diğer İmalat Sanayi Faaliyet Sayıları 687
Grafik 37: Karaman Sanayi Durum Dağılımı Tablosu 725
Grafik 38: Karaman Sanayi Sektörlere Göre Faaliyet Sayıları Tablosu 726
Grafik 39: Karaman Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sanayi Faaliyet Sayıları 726
Grafik 40: Karaman Tarıma Dayalı Sanayi Faaliyet Sayıları 727
Grafik 41: Karaman Tarıma Bağlı Sanayi Faaliyet Sayıları 727
Grafik 42: Karaman Diğer İmalat Sanayi Faaliyet Sayıları 728
Grafik 43: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) İlçe Nüfuslarının Dağılımı 758

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Türkiye Sanayi Stratejisi Çerçevesi 112
Şekil 2: Türkiye Turizm Stratejisi - 2023 Kavramsal Eylem Planı 211
Şekil 3: Türkiye Global Radyasyon Dağılımı Haritası..... 282
Şekil 4: Türkiye Güneşlenme Süresi Dağılımı Haritası 282
Şekil 5: Konya İli Maden Haritası..... 294
Şekil 6: Karaman İli Maden Haritası 295
Şekil 7: Konya-Karaman Rüzgâr Santrali Kurulabilir Alanlar 297
Şekil 8: Konya Güneş Enerjisi Potansiyel Haritası..... 298
Şekil 9: Karaman Güneş Enerjisi Potansiyel Haritası 299
Şekil 10: YİD Otoyol Projeleri(Yap-İşlet-Devret)..... 325
Şekil 11: Türkiye'yi Etkileyen Ulaşım Ağları 327
Şekil 12: 2023 Yılına Kadar Yapılması Planlanan Yüksek Hızlı Demiryolu Hatları 328
Şekil 13: 2023 Yılına Kadar Yapılması Planlanan Konvansiyel Demiryolu Hatları 328
Şekil 14: İşletime Açık Havaalanları Haritası (2010) 329
Şekil 15: TR52 Düzey 2 Bölgesi Karayolu Ulaşım Haritası 337
Şekil 16: Konya-Karaman-Taşucu Çift Hatlı Demiryolu Projesi Haritası..... 341
Şekil 17-a: Gelişme Potansiyeli Olan Sektörlerin Değerlendirilmesi 400
Şekil 17-b: Konya 'da Sektörlerin Karşılaştırması..... 400
Şekil 17-c: Karaman 'da Sektörlerin Karşılaştırması 401
Şekil 18: Kümelenme Analizinde (AHY) Kullanılan Kriterlerin Karşılaştırma Tabloları..... 402
Şekil 19: Konya ili için Sektör Karşılaştırmaları..... 406
Şekil 20: Konya ili için Radar Diyagramı..... 406
Şekil 21: Karaman ili için Sektör Karşılaştırmaları 410
Şekil 22: Karaman ili için Radar Diyagramı 410
Şekil 23: Değer Zinciri Faaliyetleri..... 426
Şekil 24: Dünya Süt Üretimi 2015 Yılı Projeksiyonu 433
Şekil 25: Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri..... 500
Şekil 26: Türkiye'de Faaliyet Gösteren Traktör Üreticilerinin Dağılımı..... 504
Şekil 27: Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri 565
Şekil 28: Rekabet Edebilirlik Politikaları 641
Şekil 29: TR52 Düzey 2 Bölgesi Sanayi Alt Sektörleri Dağılımı (Mevcut Durum-2010) 691
Şekil 30: TR52 Düzey 2 Bölgesi Sanayi Alt Sektörleri Dağılımı (Mevcut Durum-2010) 731
Şekil 31: TR52 Düzey 2 Bölgesi Nüfus Projeksiyonu (2010-2023) 761
Şekil 32: TR52 Düzey 2 Bölgesi Sanayi Alt Sektörleri Dağılımı (Mevcut Durum-2010) 762
Şekil 33: TR52 Düzey 2 Bölgesi Sanayi Alt Sektörleri Dağılımı (Öngörülen-2023) 763
Şekil 34: TR52 Düzey 2 Bölgesi Mevcut Sanayi Alanları ve 2023 Öngörüsü..... 764
Şekil 35: TR52 Düzey 2 Bölgesi Sektör Dağılımları ve 2023 Öngörüsü (Tarım-Sanayi-Turizm)..... 765

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği
ABB: Avrupa Birliği Bakanlığı
ABD: Amerika Birleşik Devleti
ABİGEM: Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezi
ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AHY: Analitik Hiyerarşi Yöntemi
AKIB: Akdeniz İhracatçı Birlikleri
ANSİFED: Anadolu Sanayici Ve İşadamları Federasyonu
ASKON: Anadolu Aslanları İşadamları Derneği
BM: Birleşmiş Milletler
BOTAŞ: Boru Hatları İle Petrol Taşıma Anonim Şirketi
BSTB : Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
CLITRAVI: AB Et Sanayi İrtibat Merkezi
CSIL: Endüstriyel Çalışmalar Merkezi
ÇEAŞ: Çukurova Elektrik Türk Anonim Şirketi
ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇSGB: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ÇŞB: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
DAP: Doğu Anadolu Projesi
DPT: Devlet Planlama Teşkilatı
DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
DSYB: Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği)
DTÖ: Dünya Ticaret Örgütü
EB: Ekonomi Bakanlığı
EIA: ABD Enerji Enformasyon İdaresi
EIE: Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü
EİT: Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
ERF: Avrupa Yol Federasyonu
ETKB: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
EUROSTAT: Avrupa Topluluğu İstatistik Ofisi
EÜAŞ: Elektrik Üretim Anonim Şirketi
FAO: Gıda ve Tarım Örgütü
FAOSTAT: Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü İstatistik Ofisi
FEPALE: Latin Amerika Süt Federasyonu
GAP: Güneydoğu Anadolu Projesi
GSMH: Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
GTHB: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
GTİP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları
GZFT: Güçlü-Zayıf-Fırsat-Tehdit
HES: Hidroelektrik Santrali
IATA: Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği
IDF: Uluslararası Süt Federasyonu
IEA: Uluslararası Enerji Ajansı
IMF: Uluslararası Para Fonu
INTRACEN: Uluslararası Ticaret Merkezi
ISIC: Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması
İGEME: İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi
İMKB: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
İPKM: İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü
İŞKUR: Türkiye İş Kurumu
KARTB: Karaman Ticaret Borsası
KASİAD: Karaman Aktif Sanayici ve İş Adamları Derneği
KEİ: Karadeniz Ekonomik İşbirliği

KGM: Karayolları Genel Müdürlüğü
KİE: Küçük İşletme Eylemi
KKGM: Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü
KOBİ: Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
KOP: Konya Ovası Projesi
KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KSO: Konya Sanayi Odası
KTB: Konya Ticaret Borsası
KTO: Konya Ticaret Odası
MAKSDER: Mobilya Aksesuar Sanayicileri Derneği
MEB: Milli Eğitim Bakanlığı
MEM: Milli Eğitim Müdürlüğü
MEVKA: Mevlana Kalkınma Ajansı
MOBDER: Mobilya Sanayicileri İthalat ve İhracatçıları Sosyal Yardımlaşma Derneği
MOBSAD: Mobilya Sanayi İş Adamları Derneği
MOSDER: Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneği
MTA: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
MTEP: Milyon Ton Eşdeğer Petrol
MÜSİAD: Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği
MYO: Meslek Yüksek Okulu
NACE: Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NCBA: ABD Sığır Eti Üreticileri Birliği
OAİB: Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri
OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
OGM: Orman Genel Müdürlüğü
OMSİAD: Ofis Mobilyaları Sanayi ve İşadamları Derneği
OPEC: Petrol İhraç Eden Ülkeler Teşkilatı
OSB: Organize Sanayi Bölgesi
ÖTV: Özel Tüketim Vergisi
PİGM: Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
REPA: Rüzgâr Enerjisi Potansiyeli Atlası
RES: Rüzgâr Enerjisi Santrali
SETBİR: Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği
SITC: Standart Endüstriyel Ticaret Sınıflandırması
STK: Sivil Toplum Kuruluşu
TAGEM: Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
TARMAKBİR: Türk Tarım Alet ve Makineleri İmalatçıları Birliği
TARMAKDER: Tarım Makinaları Derneği
TCMB: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
TEDGEM: Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü
TEİAŞ: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
TEP: Ton Eşdeğer Petrol
TEYDEB: Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı
TİGEM: Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TİM: Türkiye İhracatçılar Meclisi
TKDK: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TKİ: Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TMO: Toprak Mahsulleri Ofisi
TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TOKİ: Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TPAO: Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
TRACECA: Avrupa Kafkasya Ulaşım Koridoru
TSE: Türk Standartları Enstitüsü
TTGV: Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
TTK: Türkiye Taşkömürü Kurumu
TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜGEM: Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu
TÜSEDAD: Tüm Süt Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği
TZOB: Türkiye Ziraat Odaları Birliği
UDHB: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
UEA: Uluslararası Enerji Ajansı
UECBV: Avrupa Canlı Hayvan ve Ticareti Derneği
UNWTO: Dünya Turizm Örgütü
USİAD: Ulusal Sanayici ve İşadamları Derneği
USMEF: ABD Et İhracatçıları Federasyonu
WDMA: Alman Mühendislik Federasyonu
WTTC: Dünya Turizm Konseyi
YEK: Yenilenebilir Enerji Kaynakları

*Sektörel hedef ve stratejilere ilişkin kısaltmalar sektör raporlarının sonunda verilmiştir.

PROJE EKİBİ

TEKNOLOGİS TEKNOLOJİ YÖNETİM VE DANIŞMANLIK LİMİTED ŞİRKETİ - AYC DANIŞMANLIK TURİZM İÇ VE DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ İŞ ORTAKLIĞI

TR52 BÖLGESİ 2023 VİZYONU TEMEL ÇERÇEVESİNİN HAZIRLANMASI PROJESİ

PROJE GRUBU

Ömer ÜNAL	Prof. Dr. Abdullah TOPCUOĞLU
Mustafa ATİLLA	Prof. Dr. Abdullah KOÇAK
Mehmet OĞUL	Prof. Dr. Erol SAYIN
Yalçın ADIYAMAN	Prof. Dr. Levent KANDİLLER
Recep KIYMACI	Prof. Dr. Alaaddin TİLEYLİOĞLU
Cihan SARI	Prof. Dr. Cennet OĞUZ
Bahriye TUTANÇ	Yrd. Doç. Dr. Göksel ŞİMŞEK
Burcu ATAOĞLU	Yrd. Doç. Dr. Elif Akagün ERGİN
Neslihan ERTAŞ	Öğrt. Gör. Handan Özdemir AKBAY
Aykut ÖZKAN	Dr. Osman ÇETİNER
Duygu HARMAN	Meral SAYIN
Naci TÜRKER	Araş. Gör. İrge ŞENER

ÖNSÖZ

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) tarafından "Konya-Karaman (TR52) Bölgesi 2023 Vizyonu Temel Çerçevesinin Hazırlanması İçin Teknik Destek Alınması" işi kapsamında faaliyetlerde bulunulması öngörülmüştür. Çalışma kapsamında katılımcı bir anlayış ile bölgenin 2023 Vizyonu Temel Çerçevesinin hazırlanması ve 2023 hedeflerine varılmasına yönelik yapılması gerekenlerin tespit edilmesi hedeflenmiştir.

Çalışma kapsamında ilk önce Konya ve Karaman illerinden toplamda 60 kişinin katılımı ile 2023 Vizyon Geliştirme Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Akabinde TR52 bölgesinde Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ilçede odak grup toplantısı yapılmış ve bu toplantılara toplam 1.824 kişi iştirak etmiştir. İlçe Odak Grup toplantıları öncesinde daha önce Mevlana Kalkınma Ajansı uzmanları tarafından hazırlanmış "İlçe Raporları" ile bölgede gerçekleştirilmiş "GZFT Çalışmaları", "Kaymakamlık Brifingleri", "Kamu Kurum ve Kuruluşları Brifingleri" ve "Bölgeye İlişkin Diğer Kurum ve Kuruluşların Çalışmalarından" istifade edilerek ön hazırlıklar gerçekleştirilmiştir. Odak grup toplantılarına ilçelerde ki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, oda ve borsaların temsilcileri, belediye başkanları, ilçede önde gelen işadamları ve kanaat önderleri katılmışlardır. Toplantılarda ilçelerin mevcut durumları ve gelecek öngörülerini algılamaya yönelik sorular sorulmuş ve katılanlar ile yeniden GZFT çalışması yapılmıştır.

Mevcut sanayi durumu nitel ve nicel olarak tespit ve analizi kapsamı çalışmalarda TOBB Veri Tabanı'nda yer alan faaliyet başlıkları, faaliyet sayıları, istihdam bilgileri ve kapasite bilgilerinden istifade edilmiştir. Analizlerde NACE Rev.2-TR kullanılmıştır. Bu bilgiler ilçeler bazında tasnif edilmiş, sahada doğrulanmış, ilçe odak grup toplantıları ve diğer paydaş ziyaretleri ile teyid edilmiştir.

Ayrıca il bazında Konya – Karaman ayrı ayrı olmak üzere sektörlerin durumları, firma sayısı, çalışan sayısı ile ihracat kriterlerine göre analiz edilmiş ve öne çıkan sektörler listelenmiştir. Bu sektörler üzerinden Konya ve Karaman illeri için AHP (Analitik Hiyerarşik Proses) Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde kümelenme potansiyeli açısından bölgedeki sektörlerin değerlendirilmesi yapılmıştır.

Sonuç olarak seçilen 3 alt sektöre - Tarım Makineleri, Süt ve Süt Ürünleri ve Ağaç Ürünleri ve Mobilya sektörlerine ilişkin gerçekleştirilecek değer zinciri analizi ve kümelenme çalışmalarına yönelik olarak yönteme ilişkin danışmanlık hizmeti verilmesine karar verilmiştir. Değer zinciri analizi ve kümelenmenin teorik olarak iç içe geçmiş olması ve birbirlerini tamamlayan yapıları nedeni ile bu çalışmaların beraber yapılması ve doküman haline getirilmesine karar verilmiştir.

Konya ve Karaman illerinde 2 adet Girişimcilik ve 2 adet Yenilikçilik ve Ar-Ge Stratejileri Eğitimi, 5 adet Değer Zinciri Eğitimi ile Kümelenmeye ilişkin olarak, Konya ve Karaman illerinde 3 sektörde 6 adet uygulamalı eğitim çalışması yapılmıştır.

Bölgenin Tanıtım ve Markalaşma Stratejileri Dökümanı'nın hazırlanmasına yönelik olarak Anket Çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Konya'da 403 ve Karaman'da 403 kişi üzerinde anketler yapılmıştır. Ayrıca Marka Algısına yönelik 2 adet Odak Grup Toplantısı ve farkındalık eğitimi Konya ve Karaman merkezde gerçekleştirilmiştir.

Bütün çalışmalar kapsamında paydaş ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve görüşler alınmıştır. Ayrıca proje kapsamı katkıların alınması ve proje kapsamı bilgi ve çıktıların paylaşılması açısından www.tr52.org

web sitesi hayata geçirilmiştir. Bu site üzerinden bütün toplantıların video kayıtları yayınlanmak sureti ile bilginin yaygınlaştırılması sağlanmıştır.

Yukarıda kısa bir özet vermeye çalıştığımız faaliyetler kapsamında desteklerini esirgemeyen başta MEVKA Yönetim Kurulu üyeleri ve çalışanları olmak üzere katkı sağlayan tüm kurum ve kuruluş temsilcilerine, proje ekibimize, AYC Danışmanlık ve Teknologis çalışanlarına teşekkür ederiz.

Çalışmanın, bölgede ve ülkemizde bundan sonra gerçekleştirilecek çalışmalara katkı sağlaması dileği ile.

Ömer ÜNAL
Proje Koordinatörü

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
2023'E DOĞRU GELECEK TASAVVURU

1. 2023'E DOĞRU GELECEK TASAVVURU

1.1. Küresel Eğilimler ve Beklentiler

Yaklaşık yarım asır süren iki kutuplu dünya düzeni Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla kısa bir süre tek kutuplu bir geçiş dönemi geçirmiş olsa da 21. yüzyılın başından itibaren küresel düzeyde yeni bir siyasi, ekonomik denge arayışı sürmektedir. Bu arayışın sonucunda, yüzyılın ilk çeyreği biterken dünyada çok kutuplu yeni bir dengenin kurulması beklenmektedir.

Yeni bir dengenin sağlanması ve uyum içerisinde sürdürülebilmesi için gelişen jeopolitik dengelerin yanı sıra küresel ekonomik sistemin işleyişi, dünya nüfusunun gelişimi, ülkelerin ekonomik ve siyasi rekabet güçleri, teknolojideki hızlı gelişim ve küresel ısınma başta olmak üzere ekolojik gelişmeler potansiyel değişim faktörleri olarak öne çıkmaktadır.

Dünya ekonomisinin küresel kriz sonrasında henüz istikrara kavuşamamış olması, mevcut sisteme ilişkin risklerin azaltılması gerektiği yönündeki eğilimleri güçlendirmiştir. Küresel ekonomik sistemin sağlıklı bir biçimde işleyişi konusunda en önemli risklerden biri haline gelen üretim fazlası veren Asya ülkeleri ile ürettiğinden fazlasını tüketen ABD arasında süregelen küresel dengesizliğin, bir taraftan karşılıklı bağımlılığı daha da sıkılaştırırken, diğer taraftan da küresel ekonomik yönetişimde yeni arayışları hızlandıracağı tahmin edilmektedir.

Çok kutupluluk küresel ekonomik kurumlara da yansıyacaktır. Geçtiğimiz yüzyılın ekonomik kurumları ile idare edilen küresel mali sisteme, gelişmekte olan ülkelerin bir araya gelerek oluşturacağı alternatif kurumların eklemlenmesi beklenmektedir. Bu şekilde, uluslararası para fonlarının, bankaların çeşitleneceği, uluslararası kur sisteminin tek bir dövize bağımlı olmaktan çıkacağı, uluslararası ticaretin farklı kur sepetleri üzerinden şekilleneceği yeni bir ekonomik sistemin oluşması yönündeki eğilimler güçlenmektedir.

Küresel yönetişim sisteminin ekonomik kurumlarına eklemlenecek yeni kurumların özellikle dış ticaret, işgücü, fikri ve mülkiyet hakları, sağlık, gıda güvenliği ve çevre gibi birçok konuda siyasi sınırları aşan bir kararlılıkla etkinliğini artırması beklenmektedir. Bu çerçevede bir taraftan işgücü piyasasından, gıda piyasasına, sanayideki üretimin çevre üzerindeki etkilerine kadar birçok alanda ekonomik faaliyetin uluslararası standartlarda yapılmasına yönelik baskılar artması, diğer taraftan bu baskıların gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler üzerindeki dağılımın daha adil hale gelmesi beklenmektedir.

Yüzyılın sonunda özellikle Rusya ve Asya krizlerinden sonra küresel düzeyde siyasi güç olabilmenin ancak sağlam bir sosyo-ekonomik altyapı gerektirdiğinin anlaşılması, büyük aktörler arasındaki rekabetin öncelikli olarak ekonomik sahaya kaymasına, bazı temel duyarlılıklar dışında siyasi rekabetin biraz daha geri planda kalmasına neden olmuştur. Ekonomik sahadaki bu güç mücadelesi, finansal krizlere karşı dirençli mali yapıların öneminin artmasına; üretim bölgelerinin ve biçimlerinin işgücü maliyetlerine göre yeniden şekillenmesine; yüksek teknolojiye dayalı üretim yaparak gelişmekte olan ülkelerin kurulmakta olan yeni dengede söz sahibi olmasına yol açacaktır. Bu durum, ekonomik değer coğrafyasının, küresel düzeyde üretim pastasında geleneksel olarak çok ciddi payı olan ABD, AB ve Japonya'dan; sadece üretim ve tasarruf yönüyle değil, kurumsal anlamda da belirli ölçüde Doğu ve Güney Asya, Hint alt kıtası ve Rusya'ya kaymaya devam edeceği yönünde önemli işaretler vermektedir.

Diğer taraftan bugün 6,9 milyar olan dünya nüfusunun 2025 yılında 7,9 milyar[1] seviyesine yükselmesi ve nüfus artışına en büyük katkıyı yoksulluğun yüksek olduğu Asya ve Afrika ülkelerinin vermesi beklenmektedir. Gelişmiş ülkelerde ise nüfus hızla yaşlanmakta, bazılarında azalma eğilimine girmektedir. Bu durum önümüzdeki dönemde zengin gelişmiş ülkelerdeki hizmetler sektöründeki

[1] Devlet Planlama Teşkilatı, Uluslararası Ekonomik Göstergeler, www.dpt.gov.tr

işgücü açığının, gelişmekte olan ve az gelişmiş yoksul ülkelerdeki işgücü fazlası tarafından karşılanacağı ve gelişmiş ülkelere doğru gerçekleşen göçün süreceği anlamına gelmektedir.

Artan dünya nüfusu aynı zamanda çevre sağlığını tehdit etmektedir. Nüfus artışının önemli bir bölümünün az gelişmiş yoksul ülkelerde gerçekleşecek olması, gelişmekte olan ülkelere ek olarak bu ülkelerde de önemli düzeyde çevre kirliği artışı olacağını göstermektedir. Sanayi atıkları ve doğanın korunmamasına bağlı olarak artan çevre kirliliği küresel ısınmayı ve iklim değişikliklerini daha da hızlandıracaktır. Artan sıcaklıklar, daha şiddetli kuraklıkları tetikleyip kıt su kaynakları üzerinden çatışmaları beraberinde getirebilecektir. Verimli toprak ve ormanların kaybedebilme riski, tarımsal üretimde ve turizm gelirlerinde ciddi bir düşüş yaşanmasına neden olabilecektir. Buna bağlı olarak çevre dostu sektör ve ürünlerin aşamalı olarak zorunlu hale getirilmesi ve bu ürünlerin nispi fiyatlarında artışların gerçekleşmesi beklenmektedir.

Küresel ısınmanın etkilerinin yanı sıra nüfus artışına bağlı olarak dünya genelinde gıda talebinin artması, bir taraftan gıda fiyatları üzerinde baskı oluşturabilecekken diğer taraftan gıda ihracatçısı gelişmiş ülkelerin artan talebi karşılayamayacak olması nedeniyle gelişmekte olan ülkeler için fırsat haline gelebilecektir. Tarımsal verimliliği artırmak ve üretim planlamasını artacak talebe göre gerçekleştirmek Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişmekte olan gıda üreticisi ülkeler için zaruret haline gelecektir.

Özellikle ticari serbestleşmeye ve bilgi iletişim teknolojilerindeki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yeni ekonomik ve mali sistem, geçtiğimiz yüzyılın aksine küresel düzeyde karşılıklı bağımlılıkların arttığı, sadece küresel aktörlerin değil, her düzeyde ekonomik gücün sistem içerisinde önem kazandığı bir hal alacaktır. Buna bağlı olarak bir taraftan G-20 gibi küresel ekonomik işbirliğine yönelik birliktelikler güçlenirken, diğer taraftan Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği ve Avrupa Birliği (AB) gibi bölgesel entegrasyonların önemini koruması beklenmektedir.

Artan ticari serbestleşme ve teknolojideki gelişmelerin bir diğer etkisi de ekonomik rekabet üzerinde olacaktır. Gelişmekte olan ülkelerde ucuz işgücü, vergi avantajları, çevresel atıklara göz yumma, gümrük duvarlarını korumaya çalışma gibi uygulamalarla rekabet gücünü artırma politikalarından vazgeçme eğilimi belirmeye başlamıştır. Özellikle belirli bir teknolojik gelişmeyi sağlamış bu ülkelerde, gelişmiş ülkelerdekine benzer şekilde dünya markası oluşturma; bilgi yoğun, teknolojiye dayalı, katma değeri yüksek sektörlerde üretim yapma çabaları daha da hız kazanacaktır. Bu şekilde, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin sahip oldukları rekabetçi avantajların sektörel kompozisyonu daha hızlı bir değişme eğilimi gösterecektir. Buna bağlı olarak uluslararası şirketlerin üretiminin, gelişmekte olan ülkelerden; ucuz hammadde ve işgücü sağlayan, çevresel atıklara katlanmaya razı olan az gelişmiş ülke sınıfındaki 3. Dünya ülkelerine kayması beklenmektedir.

Tüketicinin nabzını daha hızlı tutabilen, üretim ve pazara giriş stratejilerini buna göre oluşturabilecek esnek yapılara sahip şirketler ve ülkeler küresel ölçekte rekabet edebilirliğini artırabilecektir. Bunun başarabilmesi için de gelişmeleri daha hızlı takip edebilmenin; bilgi altyapısı, organizasyon yeteneği ve kurumsal kapasite oluşturmanın; Ar-Ge ve yenileşimi gerçekleştirebilmenin önemi daha da artacaktır.

Üretilen katma değer ve oluşturulan marka içerisinde teknolojinin payı artmakta bu da rekabet edebilmede teknolojinin ağırlığını öne çıkarmaktadır. Rekabetin bundan sonraki süreçlerde özellikle insanın günlük yaşamını kolaylaştırmaya yönelik hizmet sektörleri başta olmak üzere, organik ve güvenilir gıda üretimi; bilgi, iletişim ve ulaştırma araçları ile yenilenebilir enerji üretimi üzerine olması beklenmektedir.

Küresel sitemin yeniden dengeye gelebilmesinde enerji kaynaklarının kontrolünün büyük güçler tarafından paylaşımı başat rol oynayacaktır. ABD, AB ve Japonya gibi gelişmiş ülkelerin enerji talebine ek olarak özellikle Çin ve Hindistan gibi petrol üreticisi olmayıp hızla büyüyen ve gelişmekte olan ülkelerin enerji taleplerinin artarak devam etmesi enerji fiyatları üzerindeki baskının sürebileceğini göstermektedir. Petrol, doğalgaz gibi yer altı kaynaklarının yüzyılın ilk çeyreği sonuna kadar küresel enerji ihtiyacının karşılanmasında ana kaynak olmayı sürdürmesi beklenmektedir. Doğal enerji

kaynaklarına sahip olmayan ülkelerin rüzgâr, güneş ve su kaynaklı yenilenebilir enerji türlerinin yanı sıra her türlü riskine rağmen nükleer enerji üretimine yönelme eğiliminde olduğu görülmektedir.

Yeni küresel düzenin oluşmasında gittikçe belirgin hale gelmeye başlayan temel faktörlerden biri de internet ve ona bağlı iletişim araçlarının küresel düzeyde büyük bir hızla yaygınlaşmasıdır. İnternetle iletişimin cep telefonu gibi araçlar üzerinden daha mobil halde yapılır hale gelmesi; iş dünyasından, medyaya, ticaretten, sanata, eğlenceden, siyasete kadar birçok alanda insanların iletişimini hızlandırmakta, örgütlenmelerini kolaylaştırmaktadır. Bu şekilde sosyo-ekonomik ve sosyo-politik baskı grupları oluşturmanın maliyetleri düşme eğilimine girmektedir. Benzer biçimde dünya çapında hava ve demiryolu gibi ulaşım altyapısındaki gelişmeler ve bilgi, iletişim teknolojisindeki ilerlemelere bağlı olarak, küresel mal ve hizmet ticareti ile turizmin maliyetleri de gerileme eğilimindedir.

1.2. Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Yakın Bölge Ülkelerinde Beklenen Gelişmeler

1.2.1. Avrupa Birliği'nde Gelişmeler

27 üyesi ile genişleme sürecinde önemli bir mesafe kat eden ve tarihinin en ciddi mali krizini yaşayan Avrupa Birliği'nin (AB) gündemini 21. Asrın ilk çeyreğinde derinleşme sancıları oluşturacaktır. Küresel krizden çıkışta zorlanmasında, son iki genişlemenin sindirilememiş olmasının yanı sıra Birliğin ekonomik geleceğiyle ilgili net bir karara varılamaması önemli bir faktör olarak görülmektedir. Bu anlamda üye ülkelerin bir kısmının para politikası ve döviz kuru politikası yetkilerini Avrupa Merkez Bankası'na devretmesine rağmen maliye politikalarında bağımsız olmaları, gerekli koordinasyon ile yasal ve kurumsal altyapısının sağlam olmayışı küresel ekonomik bir aktör olarak AB'nin geleceği üzerindeki soru işaretlerini artırmaktadır.

Krizle birlikte ekonomik büyümenin potansiyel büyümenin yaklaşık yarısına inmesi, işsizliğin artması ve Avro'nun yıpranmış olması[2] AB düzeyinde karşılaşılacak sorunlarla mücadeleyi sağlayacak kurumsal mekanizmaların oluşturulmasını gerekli kılmaktadır. AB ülkelerinin artan bütçe açıkları ve kamu borçları ile daha da kötüleşen kamu maliyelerinin ekonomik toparlanmanın önünde bir engel oluşturması riskini ortadan kaldırmak için, önümüzdeki dönemde izlenecek maliye politikalarının daha sıkı koordine edilmesi de AB'nin gündem maddelerinden bir diğeridir.

AB'nin, krizin su yüzüne çıkardığı fazlaca değerlenen Avro ve verimlilik düşüşleri, küresel ölçekte gerileyen rekabet gücünün artırılması, iklim değişikliği, nüfusun giderek yaşlanması gibi temel sorunlarını 21. Yüzyılda "sosyal bir pazar ekonomisi" rolünü benimseyerek aşması beklenmektedir. Bunun için de AB'nin, 2020 yılında yüksek seviyede istihdam sağlayan, verimli, sosyal uyumu yüksek, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir ekonomi olması hedeflenmektedir.

Nüfusun yaşlanmasıyla birlikte 2013-2014 yıllarından itibaren faal işgücünün azalmaya başlayacak olması AB'nin uzun dönemde belirli sektörlerdeki işgücü piyasasındaki açığını gelişmekte olan ülkelerden sağlama yoluna gidebileceğinin sinyallerini vermektedir. AB'de özellikle nitelikli ara eleman açığının artmaya başlamış olması AB'ye göç veren çevre ülkeler için fırsat haline gelebilecektir. Öte yandan zengin AB ülkelerindeki cömert sosyal devlet harcamaları ve gittikçe yaşlanmakta olan nüfus, emeklilik ve sosyal güvenlik sistemlerinin sürdürülebilirliğinin üzerinde risk oluşturmayı sürdürecektir. Yüksek ücretler nedeniyle küresel rakiplerinin işgücü maliyetleriyle rekabet edemeyen AB, ticari serbestleşmenin artmasına paralel olarak büyük markaları aracılığıyla rekabet etme stratejisini sürdürecektir.

Kriz sonrasında ekonomik birliğin temelinin "iç pazarın sağlıklı işleyişi" olduğu üzerinde hemfikir olunmakla birlikte, küresel aktör olma iddiasını sürdürebilmesi için dış pazarlardaki rekabet gücünü

[2] Eurostat: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators

artırmaya yönelik politikalar da önemli hale gelecektir. AB, gerek geleneksel rakipleri olan ABD ve Japonya ile gerekse de Çin ve Hindistan gibi hızla büyümekte olan ülkelerle rekabet edebilmesi için 2020 yılına kadar Ar-Ge, eğitim ve bilişim yatırımlarını artıracak bir büyüme modeli uygulayacaktır. Bu dönemde iklim değişikliklerine önlem olarak yenilenebilir enerji kaynakları tercih edilip enerji verimliliği sağlanmaya çalışılarak, ulaşım sektörü yenilenip KOBİ'ler desteklenerek daha yeşil ve rekabetçi bir ekonominin önünün açılması beklenmektedir. AB bu sayede hem yüksek istihdam sağlayarak hem de yoksullukla mücadele ederek sosyal ve bölgesel uyumu destekleyen bir ekonomi haline gelmeyi hedeflemektedir.[3]

Önümüzdeki dönemde AB politikalarının güçlendirmek için üzerinde hassasiyetle duracağı sektörlerden biri finans sektörü olacaktır. Bankacılık sektörünün kredi sağlama kapasitesinin artırılması, sektöre ilişkin düzenleyici ve denetleyici çerçevenin iyileştirilmesi için adımlar atılacaktır. Bununla birlikte üye ülkelerde yaşanabilecek sorunlara müdahale edilmesini kolaylaştıracak AB içerisinde IMF benzeri bir kurumsal yapılanmaya doğru gidilmesinin gündeme gelmesi beklenmektedir. Bu da üye ve aday ülkelerin mali destek imkânlarının artabileceğini göstermektedir.

Bu süreçte sadece ekonomide değil, dış politikada da tek sesli bir birlikten ziyade çok vitesli bir Avrupa görüntüsünün süreceği tahmin edilmektedir. Bütün önemli bölgesel ve küresel krizler karşısında olduğu gibi, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'daki son gelişmeler karşısında AB ülkelerinin ortak bir tutum, bir strateji belirleyebilmiş olmaması esasında AB'nin belirli bir dış politika stratejisinin olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu durum çok kutupluluk eğiliminin arttığı yeni küresel düzende, AB'nin güçlü bir aktör olarak öne çıkmasını yavaşlatmaktadır. Avro krizinde olduğu gibi Libya krizi karşısında da verilen tepkiler "farklılaşmış" bir Avrupa'nın ortaya çıktığı görüşünü teyit etmektedir. Bu gibi gelişmelerin sonucunda, AB'de, Lizbon Antlaşması'nda geliştirilen "güçlendirilmiş işbirliği" mekanizmasının uygulamasının yaygınlaşacağı, daha esnek bir bütünleşme eğilimi ağırlık kazanmaktadır.

Enerji kaynakları konusunda Ortadoğu Ülkeleri ve Rusya'ya bağımlı olan AB'nin enerji arz güvenliği sağlama ve çeşitlendirme yolunda alternatif ülkelerle ittifaklar kurması kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu durum Orta Asya, Orta Doğu ve Azeri petrol ve doğalgazının geçiş yolu üzerindeki Türkiye'yi AB nezdinde vazgeçilmez stratejik bir ortak haline getirmektedir. Özellikle Kuzey Afrika'daki son gelişmeler, AB'nin sadece siyasi değil, ekonomik anlamda da yeni bir Akdeniz politikası oluşturmasını zorunlu kılmaktadır. Bu politikanın uygulanmasında ekonomik kalkınmayı demokratik bir biçimde başarabilen Türkiye ile bir işbirliği yapılmasını AB açısından önemli hale getirmektedir.

1.2.2. Yakın Bölge Ülkelerinde Gelişmeler

Küresel krizden en olumsuz etkilenen AB ülkelerinden biri olan Yunanistan IMF'den 110 milyar Avroluk finansal yardım almasına rağmen ekonomide geleceğe yönelik olumlu sinyaller vermemektedir. Bütçe açığının GSYH'sına oranı % 10,5'i aşan ve ağır bir borç yükü ile mücadele eden ülkede, emekli maaşlarının indirilmesi ve geniş kapsamlı vergi artırımları gibi alınan sıkı mali tedbirler sosyal bir güvensizlik yaratmış durumdadır. 2010 yılında patlamaya dönüşen toplumsal hareketler durulmuş gibi görünse de GSYH'sının % 15'ini oluşturan turizm başta olmak üzere gıda, tekstil ve imalat sanayi gibi bir çok önemli sektörde üretim ve pazar kayıplarının yaşanıyor olması, işsizliğin % 12'ye ulaşmış olması nedeniyle krizin sosyal hayatı olumsuz yönde etkilemeye devam edeceğini göstermektedir. 11 milyonluk nüfusu 2009 yılından itibaren gerileme trendine giren ülkede, 2025 yılında nüfusun 10,7 milyona düşmesi tahmin edilmektedir. Öte yandan potansiyel büyümenin de düşmüş olması, orta vadede sosyal güvenlik ve emeklilik sistemi reformunun yanı sıra rekabet gücünü artırmaya yönelik reformların öngörülmesini zorunlu kılmıştır. Bu durum, gelecek 10 yılın ekonomik ve sosyal olarak bir dönüşüm ve toparlanma süreci olarak geçirileceğini göstermektedir.

[3] Europe 2020 (AB 2020 Stratejisi), http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

Krizi Yunanistan kadar sert hissetmese de AB üyeliğinden sonra hızla artan doğrudan yabancı yatırımlarının yarı yarıya düştüğü, işsizliğin % 10 gibi 7,5 milyonluk bir nüfus için yüksek rakamlara ulaştığı Bulgaristan'da, ekonomi toparlanma sinyalleri vermektedir. 1990'lardan beri azalan nüfusunun 2025 yılında 6,3 milyona düşmesi tahmin edilen ülkede, 2020 yılı için belirlenen strateji çerçevesinde önümüzdeki 10 yıl içerisinde ekonomide rekabet gücünün artırılması hedeflemektedir. Bunun başarılabilmesi için ülkenin inovasyon kapasitesinin artırılmasına ağırlık verilmesi başta olmak üzere, işgücü niteliğinin ve enerji verimliliklerinin artırılması gibi öncelikler belirlenmiştir. Buna bağlı olarak öne çıkması beklenen sektörlerin, temiz teknolojiler, biyoteknolojiler, sağlıkla ilgili sanayi dalları ve yüksek teknolojiler sektörü olması beklenmektedir. Ayrıca yatırımların büyük oranda yol ve demiryolu altyapısı ile arıtma tesislerinin kurulmasına, su ve kanalizasyon şebekelerinin yenilenmesine yönelik olması öngörülmektedir.

139 milyonluk nüfusunun 2025 yılında 128 milyona gerilemesi beklenen ve şu an dünyanın 10. Büyük ekonomisi olan Rusya, 2020 yılında beşinci büyük ekonomi olmayı hedeflemektedir. Serbest piyasa ekonomisine uyum sağlama süreci devam eden ülkenin ekonomik gelişiminde ihracatının yüzde 70'ini oluşturan enerji ve hammadde kaynaklarının önemli bir payı bulunmaktadır. Fakat aynı zamanda dış şoklara karşı ekonomik büyümenin sürdürebilirliği açısından temel bir risk oluşturan hammadde ihracatına dayalı ekonomik yapının güçlendirilmesi için önümüzdeki 10 yıllık dönemde Rusya'nın eğitim, bilim ve teknoloji ile finans sektörlerine yatırımlarını artırarak rekabet gücünü geliştirmeye yönelmesi beklenmektedir. Bu çerçevede 2020 yılına kadar 1 trilyon dolarlık altyapı, 2,3 milyar dolarlık inovasyon yatırımlarının yapılması; önemli bankaların ve enerji şirketlerinin özelleştirilmesi hedeflenmektedir.

Türkiye'nin Kafkas komşuları arasında ekonomisi en hızlı gelişen ülke konumunda olan Azerbaycan, krizin hemen ertesinde yüzde 9,4 gibi yüksek bir oranda büyümüştür. İhracatının yüzde 93'ünü petrol ürünleri oluşturan Azerbaycan ekonomisinin doğal kaynaklarına bağımlılığı geleceği açısından önemli bir risk oluşturmaktadır. Buna bağlı olarak ülkenin önümüzdeki dönemde üretimde çeşitliliğe gitmesi, özellikle petrol gelirlerini tüketimden ziyade, fiziki altyapı, sağlık, eğitim, finans, tekstil ve metale dayalı imalat sanayine yönelmesi beklenmektedir.

Kafkaslardaki diğer iki komşu ülkeden biri olan Ermenistan son 20 yıldır hem komşularıyla sorunlar yaşamakta hem de buna bağlı olarak kapalı bir ekonomik yapıyı sürdürmeye çalışmaktadır. 2009 yılı verilerine göre ekonomik büyüklük olarak 135. sırada yer alan ülkede Sovyetler Birliği'nden kalma sanayi çeşitliliği sürdürülememiş ve ülke küresel krizden olumsuz etkilenmiştir. Bundan sonraki süreçte, dışa açık bir ekonomiye yönelik reformlar gerçekleştiği takdirde potansiyeli bulunan finans, imalat sanayi ve tarım sektörlerinde gelişme sağlanabilecektir.

Türkiye'ye ve Batı'ya dönük politikaları ve AB ile ilişkileri sayesinde Ermenistan'a göre gelişmeye daha açık bir pozisyona sahip olan Gürcistan, Asya ile Avrupa arasındaki enerji geçiş koridorunda yer almaktadır. Ekonomik büyüklük olarak 123. sırada olan ülkenin tarım, tarıma dayalı sanayi, kimyasal ürünler ve tekstil sektörlerinde gelişme potansiyeli bulunmaktadır.

Nükleer programı nedeniyle uluslararası baskı ile karşı karşıya olan ve dünyanın 30 büyük ekonomisi arasında yer alan İran'ın 2025 yılında nüfusunun 90 milyona yükselmesi beklenmektedir. İç pazarının hızla büyümesi, toplumda ekonomik ve sosyal anlamda dünya ile bütünleşme taleplerinin artması İran'ın önümüzdeki dönemde dışa açılmasını kaçınılmaz hale getirmektedir. Bu durum, petrol ve petrol ürünlerine dayalı üretim yapısının büyüme potansiyeli bulunan tarıma ve orta düzey teknolojiye dayalı sanayiler, tekstil, telekomünikasyon ve turizm sektörleriyle çeşitlenmesini sağlayabilecektir. Dışa açık bir ekonomi haline gelmesi halinde özellikle internet bazlı iletişim sektörleri başta olmak üzere, hizmetler sektöründe de önemli bir gelişme potansiyeli bulunmaktadır.

Savaştan sonra hala tam olarak siyasi istikrara kavuşamamış olan Irak'ın önümüzdeki 15 yıllık dönemde nüfusunun 30 milyondan 40 milyona çıkması beklenmektedir. Ülkede hızlı nüfus artışına paralel olarak iç pazarının genişlemesi, halen önemli oranda büyüyen bir sektör olan inşaat ve fiziki altyapı yatırımları ile canlı hayvan, gıda ve tekstil ürünlerine olan talebin artması beklenmektedir.

Uzun yıllardır petrole dayalı olan üretim yapısını çeşitlendirmeyi başaramamış olan Irak'ta önümüzdeki dönemde siyasi istikrar kazanması halinde, petrole dayalı sanayide ve telekomünikasyon başta olmak üzere bankacılık, sağlık, eğitim ve ulaştırma hizmetlerinde gelişme beklenmektedir.

Ortadoğu'daki halk hareketlerinden olumsuz etkilenen Suriye'de kısa ve orta vadede ekonomik reformların sürmesi beklenmektedir. Ülkenin bölgedeki ülkelere göre petrole daha az bağımlı üretim yapısı, uzun süre önce oluşturulan sanayi altyapısı, nitelikli işgücü ve ticari deneyimi, siyasi istikrarın yeniden sağlanması halinde; petrol, tekstil, gıda imalatı, tütün, küçükbaş hayvancılık ve tahıl üretimine bağlı mevcut ekonomik yapının daha da gelişmesini sağlayabilecektir. Suriye'de 2015 yılına kadar müteahhitlik, altyapı, enerji, turizm ve ilaç gibi sektörlere eğilimin artması ve bu sayede yatırım portföyünün çeşitlenmesi beklenmektedir.

1.3. Ulusal Düzeyde Beklenen Gelişmeler

Bölgesinin en güçlü, ekonomik ve siyasi ülkesi olan Türkiye oluşmaya başlayan yeni küresel sistem içerisinde önemli bir rol oynayacaktır. Ortadoğu, Kafkaslar ve Balkanların birleşme noktası olan jeo-stratejik konumu, dinamik, güçlü ve istikrarlı ekonomisi, yetişmiş genç insan sermayesi, tarihi ve kültürel birikimi, diplomatik etkinliği bu rolü oynamasında temel belirleyiciler olacaktır.

Türkiye, AB'ye tam üye olma yolunda, ülke içerisinde kalkınma için gerekli reform ve düzenlemeleri yerine getirme çabalarına hız vererek yükselen ekonomik gücü ve finansal istikrarı ile AB ülkeleri başta olmak üzere kriz sonrasında potansiyel büyüme oranı düşmüş olan ülkelerdeki yatırımcılar için ticaret, yatırım ve turizm alanlarında daha cazip bir ülke konumuna gelmiştir.

Dış politikada geliştirdiği vizyonla, komşularıyla ilişkilerinde karşılıklı olarak kazanılabileceğini gösteren Türkiye, bölgesine büyük bir özgüvenle yaklaşan, sorunların çözümünde belirleyici ve arabulucu hale gelmiş en güçlü aktör olarak sadece ekonomisiyle değil, güçlenen demokrasisi ile büyük bir çekim merkezi haline gelmektedir. Türkiye'nin bundan sonraki dönemde de ABD, AB, Çin, Rusya gibi büyük aktörlerle ilişkilerini dengeli bir biçimde sürdürürken, Ortadoğu, Balkanlar, Kafkasya, Afrika ve Avrasya Bölgeleri ile ticaret, yatırım ve turizm hacmini geliştirip kalıcı hale getirmesi beklenmektedir.

2023 yılında Gayri Safi Yurtiçi Hasıla büyüklüğü bakımından dünyanın ilk 10 ekonomisi içinde yer almayı hedefleyen Türkiye'nin, bu ana hedefe ulaşabilmesi için 500 milyar dolarlık ihracata ve en az 2 trilyon dolarlık bir ekonomi büyüklüğüne ulaşacağı tahmin edilmektedir. Küresel kriz sınavını finansal sisteminin sağlam yapısı, etkili maliye politikalarıyla başarıyla geçmiş olan Türkiye, 2023 yılında borç yükünü hafifletmiş, tek haneli enflasyon ve doğal seviyelerine inmiş işsizlik göstergeleriyle küresel düzeyde gerçekleşmesi beklenen köklü değişime katkı vermeye hazır bir ekonomik yapı ve büyüklüğe ulaşacaktır.

Ekonomik yapıyı bu seviyelere taşımak ve sürdürebilmek için de geçtiğimiz yıllara nispetle insan sermayesi daha hızlı bir biçimde öne çıkmaktadır. Bilgili, disiplinler arası perspektife sahip, teknolojiyi kullanabilen, en az bir alanda uzmanlaşmış aynı zamanda yönetsel özellikler gösterebilen daha rekabetçi niteliğe sahip işgücü daha değerli hale gelecektir.

Türkiye'nin 2023 vizyonuna ulaşmasında uygulanacak kamu politikaları da belirleyici olacaktır. Kamunun elektrik dağıtımı ve şeker üretimi alanlarından tamamen çekilecek olması; elektrik üretimi, telekomünikasyon, liman, otoyol ve köprü işletmeciliğindeki payını ise azaltacak olması; atıl vaziyetteki hazine ve orman vasfını yitirmiş arazilerin ekonomiye kazandırılacak olması; tarım, ulaştırma ve enerji sektörleri ve bunların yan sanayilerinde faaliyet gösteren özel girişimciler için yeni fırsatlar ortaya çıkaracaktır. Reel sektörde ortaya çıkacak bu fırsatları, İstanbul'un dünyada sayılı finans merkezlerinden biri haline gelmesi, İMKB'de işlem gören Türk ve yabancı şirketi sayısının artması destekleyecektir.

Gelecek dönemde kamu yatırımlarında ise karayolu, demiryolu, havalimanı, raylı sistem, baraj ve sulama ile bilgi ve iletişim teknolojileri gibi altyapıya verilen ağırlığın sürmesi ve vergi politikalarının doğrudan yabancı yatırımlarının ülkeye girişini, istihdamın, yatırımların ve Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesini daha fazla teşvik etmesi beklenmektedir.

İhracat hedefine ulaşabilmek amacıyla rekabet gücünü artırmak için yüksek teknoloji gerektiren sektörlerde dışa bağımlılığı azaltacak yatırımlar öne çıkacaktır. Ayrıca ara malları ve yatırım mallarında yurtiçi üretim kapasitesini artırıcı yatırımlar teşvik edilecek, ihracatta yenilikçiliğe ve Ar-Ge'ye dayalı, marka oluşturabilen faaliyetler desteklenecektir. Bu sayede 21. Yüzyılın ilk çeyreği biterken, "Sanayi Stratejisi"nde öngörüldüğü üzere, ihracatta pazar ve ürün çeşitlenmesini ve oluşturulan katma değerin yurt içerisinde kalmasını sağlamış, orta ve yüksek teknolojiye dayalı üretim kabiliyetine sahip olarak bu ürünlerde Avrasya'nın üretim üssü haline gelmiş bir Türkiye oluşabilecektir. İhracatın lokomotif sektörlerinin demir-çelik, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon, makine ve otomotiv, elektrik ve elektronik, kimyevi maddeler, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ve yapı malzemeleri olması beklenmektedir. Önümüzdeki dönemde ihracatın sadece büyük firmalar eliyle değil teknoloji üreten KOBİ'ler tarafından da yapılabilmesi için KOBİ'lerin mali ve proje odaklı olarak destekleneceği, ihtisas ve küçük sanayi sitelerinin kurulmasının teşvik edileceği görülmektedir.

Yeni küresel düzende aktif bir rol oynayabilmesi için Türkiye'nin de diğer küresel aktörler gibi çevre güvenliğini ve enerji arz güvenliğini sağlaması gerekmektedir. Elektrik üretiminde yenilenebilir enerji yatırımlarının yanı sıra nükleer santrallerin kurulmasına hız verilecektir. Bunun yanı sıra Afşin-Elbistan Havzası ve Konya Karapınar Kömür Havzası'ndaki ilave kömür kaynaklarının elektrik enerjisine dönüştürülmesi için yürütülen santral yatırımlarının tamamlanması beklenmektedir. Türkiye'nin jeo-stratejik konumuna bağlı olarak bir taraftan da petrol ve doğalgaz geçişi için stratejik bir enerji koridoru olma görevini sürdürmesi beklenmektedir.

21. yüzyılda iletişim ve ulaşım hızı, ülkeleri, firmaları ve bireyleri rekabet edebilirlikte bir adım öne taşımaktadır. İhracata dayalı büyümenin enerji altyapısının yanı sıra ulaşım altyapısı da kritik bir önem taşımaktadır. İhracata yönelik büyümeyi hedefleyen Türkiye'de 2023 yılına kadar tüm denizlerinde ana aktarma limanları, mevcut demiryolu hatlarının komşu ülkelerle ve ana limanlarla bağlantılarını sağlayacak duble demiryolları, Ankara-Konya gibi hızlı tren hatları, yeni bölünmüş yollar ve en fazla 100 kilometre karayolu ile seyahat edilerek ulaşılabilecek havaalanları yapılması öngörülmektedir. Sabit ve mobil iletişim, mobil geniş bant erişim altyapısı nüfusun tamamını kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması, devlet hizmetlerinin tamamının elektronik ortamda sunulması ve geniş bant internet erişim altyapısının tüm yurda yaygınlaştırılması ile birlikte iletişim altyapısının daha da güçlenmesi beklenmektedir.

Türkiye, 2023 yılında tarımsal millî gelirini 150 milyar dolar seviyesine, tarım ürünleri ihracatını ise 40 milyar dolara çıkararak tarımsal ekonomik büyüklük açısından dünyada ilk 5 ülkeden biri olmayı hedeflemektedir. Bu hedefe ulaşılabilmesi için havza bazlı üretim modelinin tüm ürün ve bölgeler için uygulanması, çayır ve meraların özel sektörün kullanımına açılması, et süt üretimine yönelik bölgesel programların uygulanması, sulanabilir alanların genişletilmesi ve Konya Çumra 3. Merhale (KOP) gibi projelerin tamamlanması beklenmektedir. İklim değişiklikleri nedeniyle dünya toplam tarımsal üretiminin düşme riskini, Türkiye için fırsata çevirebilecek trendlerden biri de Asya ve Avrupa ülkelerinin meyve ve sebze pazarlarına, AB'nin organik meyve ve sebze piyasalarına ihracat yapılabilmesidir. 2023 yılında et ve süt tüketimin AB seviyelerine çıkması tahmin edilmekte, üretimin de bu talebi karşılayacak ve ihracat yapabilecek düzeye gelmesi beklenmektedir. Özellikle beyaz ette Ortadoğu pazarına girilmesi hedeflenmektedir.

Türkiye'nin tarımsal üretimdeki iddiasını destekleyecek kırsal ve bölgesel kalkınma politikalarına önümüzdeki 15 yıl boyunca ağırlık verilmesi söz konusundur. Bu çerçevede GAP, DAP, KOP gibi bölgesel gelişme projelerinin tamamlanması, kalkınma ajansları aracılığıyla ülke genelinde yeni bölgesel gelişme stratejileri ve programları hayata geçirilmesi, özellikle köylerde fiziki ve sosyal

altyapının tamamlanması, kırsal kesimde istihdam yaratacak faaliyetlerin desteklenmesi beklenmektedir.

Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel olarak bir güç olabilmesinin itici güçlerinden biri olan turizm sektöründe 2023 yılına gelindiğinde turist sayısının mevcut sayının iki katını geçerek 50 milyona ulaşması ve dünyada ilk beş ülke arasına girilmesi hedeflenmektedir. Bunun için yaz turizminin dışında sağlık, dağ, kongre, kültür ve termal gibi destekleyici alanlara da yönelinmesi ve bunlara yönelik turizm kentleri oluşturulması öncelikli alanlardır. Özellikle sağlık ve jeotermal turizmi konusunda yapılacak yatırımların artması, uygun illerin kültür kentleri olarak markalaşmaları, turistik yörelere ulaşım altyapısının güçlendirilmesi beklenmektedir.

Sadece sağlık turizminin artmasına yönelik değil aynı zamanda sağlık hizmetlerinin kalitesinin artması için de mevcut sağlık kampüslerinin ülke genelinde yaygınlaştırılması beklenmektedir. Türkiye'nin Sağlık turizminde Avrupa, Ortadoğu, Afrika, Orta Asya ve Rusya bölgesinin merkezi olma hedefine bağlı olarak 2023 yılında doktor ve sağlık çalışanları sayısının yaklaşık ikiye katlanarak 1 milyon yüz bin kişiye çıkacağı tahmin edilmektedir.

Türkiye'nin bölgesindeki en gelişmiş ülke olarak kentsel ve kırsal yaşamında da 2023 yılında önemli değişimlerin gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu bağlamda depreme dayanaklı, teknolojik altyapısı güçlü yeni şehirlerin kurulması gündemdedir. Diğer taraftan TOKİ'nin konut sayısının 1 milyona çıkarılması hedefi, inşaat sektörünün yurt içerisinde yaratılacak katma değer konusunda önemini koruyacağını göstermektedir.

1.4. Konya-Karaman'a Yakın Bölgelerde Beklenen Gelişmeler

Konya-Karaman Bölgesi, gelecekte Dünya'da ve Türkiye'deki eğilimlerin yanı sıra yakın bölgelerdeki gelişmelerden de önemli ölçüde etkilenecektir. Nüfus artışı, göç, kentleşme, sağlık, eğitim doğal çevrenin korunması gibi sosyal ve çevresel faktörlerin yanı sıra tarım, sanayi, ulaştırma, enerji, turizm gibi temel sektörlerdeki eğilimlerin önümüzdeki dönemde bölgesel yaşanacak değişimlerde belirleyici olması beklenmektedir.

Komşu bölgeler ile beşeri etkileşim gösteren en önemli faktör olan göç ilişkisine bakıldığında Konya-Karaman Bölgesinin yıllık toplam göç alışverişinin yaklaşık yarısını bu bölgelerle yaptığı ve göç alma-verme ilişkisinin en çok Batı Akdeniz Bölgesi ve Ankara Bölgesi ile oluştuğu gözlenmektedir.

Tablo 1: TR-52 (Konya-Karaman) Bölgesinin Komşu İller ile Göç İlişkisi (2008-2009)

Bölge Kodu	Bölge İlleri	Göç Verme	Göç Alma	Net Göç
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	2.480	2.234	-246
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	2.789	1.918	-871
TR51	Ankara	6.236	4.774	-1.462
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	7.695	5.910	-1.785
TR62	Adana, Mersin	3.864	4.272	408
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3.603	3.521	-82
TR 52	6 Komşu Bölge ile Toplam Göç İlişkisi	26.667	22.629	-4.038
	Tüm Bölgeler ile Toplam Göç İlişkisi	54.932	49.397	-5.535

1.4.1. TR33 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler

Konya-Karaman Bölgesinin Batısında yer alan TR33 Bölgesinde 2000 yılından bugüne nüfus yüzde 2 oranında azalmıştır. Bu durum büyük ölçüde son 10 yılda 111 bin nüfus kaybeden Afyonkarahisar ilinden kaynaklanmaktadır. Manisa ili cazibe merkezi olmayı sürdürmesine rağmen Bölgenin önümüzdeki dönemde nüfusunun çok cüzi oranda artması beklenmektedir. Şehirleşme oranının

yaklaşık yüzde 61 gibi Türkiye ortalaması olan yüzde 75'in çok altında olması, bölgenin tarımsal katma değer üretmede 2. düzey bölgeler arasında 1. sırada yer alması ile doğrudan ilişkilidir. Tahıl, baklagiller, yağlı tohumlar ve şekerpancarı ile üzüm, kiraz, vişne, erik gibi meyve üretimi tarımsal katma değer oluşturmada önemli bir yer tutmaktadır.

Bölgede gelecekte özellikle tarım ve hayvancılığa dayalı gıda sanayinin ve organik tarımın gelişme potansiyeli yüksektir. Manisa merkezli elektrikli makine ve cihazlar üretiminin yanı sıra bölge genelindeki metalik olmayan mineral üretiminin yapılıyor olması bölgenin tarım dışındaki sektörlerde de gelişime açık olduğunu göstermektedir. İmalat sanayinde deri, tekstil, mermer ve madene dayalı sanayilere öncelik verilmesi, markalaşma eğiliminin artması, Manisa, Uşak ve Kütahya merkezli sırasıyla elektrikli-elektronik aletler, ev tekstili ve seramik üretiminde kümelenmelerin desteklenmesi beklenmektedir. İşsizliğin Türkiye ortalamasına yakın seyrettiği bölgenin, maden işletmeciliği başta olmak üzere sanayi işletmelerinden kaynaklanan hava kirliliğinde Türkiye'de 1. sırada yer alması önümüzdeki dönemde çevre temizliğine yönelik sektörlerin gelişeceğini işaret etmektedir. Bölgede kurulacak uluslararası havaalanı ile Kütahya ve Manisa'da kültür turizminin, Afyon'da ise termal ve sağlık turizminin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde gelişmesi beklenmektedir. Yapılması planlanan Ankara-İzmir ve İstanbul-Antalya hızlı tren hatları üzerinde olması, önümüzdeki dönemde bölgede iç ticaret ve iç turizmin canlanacağını göstermektedir.

1.4.2. TR41 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler

Konya-Karaman Bölgesinin Kuzey Batısında yer alan TR 41 Bölgesi, dışarıdan alınan göç sonucu yıllık yüzde 1,9'luk nüfus artışı, yüzde 87,5 oranındaki şehirleşme oranı ile Türkiye ortalamasının üzerinde gelişme gösteren bölgelerden biridir. Ekonomik gelişmişliğine ek olarak gelişmiş sosyal sermayesi ile diğer bölgelerden ayrılan bölgede; tekstil ve hazır giyim, otomotiv, gıda, makine, elektrikli teçhizat, çimento ve seramik sektörleri ile ihracata dayalı sanayi ön plana çıkmaktadır. Kimya, mobilya, madencilik ve metal sanayi gibi birçok sektörde de önemli oranda üretim yapılmaktadır.

Bölgede ticaret ve hizmetler sektörlerinin ekonomik pastadaki payı artma eğiliminde, markalaşmakta olan gıda sanayine yönelik meyve, sebze ve hububat üretiminin yapıldığı tarım sektörünün payı ise azalma eğilimindedir. Bölge deniz, kara ve demiryolu taşımacılığında belirli bir düzeyde olmasına rağmen üretim yerlerinden terminallere erişim konusunda sıkıntılar bulunmaktadır. Öte yandan Gebze Körfez geçişi ve Bursa-İzmir otoyolu projeleri ile Ankara-İstanbul hızlı tren hattına eklenecek Bilecik-Bursa bağlantısının lojistik sektörünü olumlu etkilemesi beklenmektedir. Bölgede savunma sanayi ve havacılık, raylı taşıma, otomotiv, deniz ulaşım araçları, seramik ve mermer kümelenmelerine öncelik verilmesi planlanmaktadır. Ayrıca geleneksel üretimden teknik tekstil, ileri seramik, elektrikli otomobil ve organik gıda türevi katma değeri yüksek ürünlere geçme eğilimi belirmektedir. Bölgedeki kış, termal-sağlık, tarih-kültür, inanç, fuar-kongre, doğa turizminin uluslararası düzeyde gelişmesi için potansiyel bulunmaktadır. Bölgede, çevrenin korunmasına yönelik gelişen sektörler ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı ön plana çıkmaktadır. Özellikle Eskişehir'de hidroelektrik potansiyeline yönelik enerji sektörü yatırımlarının artması beklenmektedir.

1.4.3. TR51 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler

Konya-Karaman Bölgesinin kuzeyinde yer alan TR 51 Bölgesi İstanbul'dan sonra en fazla göç alan ikinci büyük ve göç hızının en fazla arttığı bölgedir. Başkent Ankara merkezli bir bölge oluşu ekonomik ve sosyal yapısını diğer bölgelere göre farklılaştırmaktadır. Özellikle sağlık ve eğitim alanındaki hizmet sektörlerinde Türkiye'de önemli bir merkez olan Ankara'nın, İstanbul finans merkezi hedefine bağlı olarak bankacılık, portföy yönetimi gibi alanlarda rekabet gücünün zayıflama ihtimali olsa da Ar-Ge, yenilikçilik, bilişim, yükseköğretim, sağlık teknolojileri ve danışmanlık hizmetleri alanlarındaki rekabetçi avantajını sürdürmesi beklenmektedir.

Hızlı tren projelerinin tamamlanmasıyla bölgenin İstanbul, Bursa, İzmir, Konya ve Sivas'a ulaşımın kısalması planlanmakta; hava ulaştırma kapasitesinin de artmasıyla ticaret, turizm, tarıma dayalı sanayi gibi alanlarda gelişmeyi sürdürmesi beklenmektedir. 5 organize sanayi bölgesi (OSB) ile KOBİ yoğun bir sanayi yapısına sahip olan bölgede savunma sanayi, iş ve inşaat makineleri, medikal cihazlar gibi öne çıkan başarılı kümelenme örnekleri mevcuttur. İnşaat ve savunma sanayi önde gelen diğer sanayiler arasında yer alan bölge; ihracat ve ithalat hacmi yüksek, uluslararası yatırımları çekme gücü olan bir konumdadır. Gelecekte Ankara'nın mevcut potansiyelini iyi değerlendirip yazılım, bilişim, elektronik, telekomünikasyon, tıp, medikal, biyomedikal, ileri malzeme, biyoteknoloji ve enerji sektörlerinde önemli bir konuma sahip olma eğiliminde olduğu görülmektedir. Polatlı, Haymana ve Bala ilçelerindeki potansiyeli ile Konya'dan sonra Türkiye'nin ikinci hububat ambarı olup bitkisel üretimde kuru soğan, marul, kavun, havuç, vişne ve yeşil mercimek ürünlerinde; hayvansal üretimde ise koyun, keçi, tiftik, yumurta ve kırmızı ette söz sahibidir. Önümüzdeki dönemde de bu tarımsal ürünlerin üretiminde önem arz eden pozisyonunu sürdürmesi beklenmektedir. Coğrafi ulaşım ağlarının kesişim noktasında ve başkent olması dolayısıyla Ankara, tarih ve kültür turizminin yanı sıra kongre ve fuar turizmi ile sağlık, termal ve doğa turizmi alanlarında sahip olduğu potansiyeli koruyacaktır.

1.4.4. TR61 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler

Konya-Karaman Bölgesinin Güney Batısında yer alan TR 61 Bölgesi yüksek oranda göç almakta ve nüfusu hızla artan bölgeler arasında yer almaktadır. Tarım, turizm, ve ticaret ekonomide başı çeken sektörlerdir. Turunçgiller ve elma ağırlıklı meyve üretimi, haşhaş, anason, tahıl, bakliyat ve sebze üretimi ile büyükbaş hayvancılık, süt, kıl keçisi tarımsal üretimin iskeletini oluşturmaktadır. Ayrıca gıda, madencilik, kozmetik-gül, tekstil, hazır giyim, kereste-ağaç ürünleri, makine imalat sanayi ve madencilik de gelişmiş sektörler arasında yer almaktadır.

Önümüzdeki dönemde Antalya-İstanbul ve Antalya-Konya demiryolu projelerinin hayata geçmesi ve bölgenin Torosların ardındaki kısmını Antalya limanına bağlayacak yeni raylı sistemlerin yapılması durumunda özellikle iç ticaretin gelişmesine ve turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesine önemli katkı sağlanacaktır. Yenilenebilir enerji, tıbbi-aromatik bitkiler, madencilik, sağlık ve eğitim sektörlerinde güçlü olan bölgenin göl, inanç, sağlık ve termal gibi alternatif turizm alanları, kozmetik sanayine yönelik hammadde üretimi, alternatif enerji kaynakları ve çevre dostu teknolojilerin üretimi bölgenin gelişmeye açık sektörleri arasında yer almaktadır.

1.4.5. TR62 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler

Konya-Karaman Bölgesinin Güneydoğusunda yer alan TR62 Bölgesi tüm bölgeler içerisinde nüfus büyüklüğü bakımından dördüncü, nüfus yoğunluğu bakımından birinci sıradadır. Bölgede bilgi ve sermaye birikiminin yanı sıra uzmanlaşmanın bulunduğu rekabetçi avantaja sahip olunan tarım, gıda sanayi, kimya, tekstil-hazır giyim sektörlerinde markalaşma ve ileri teknolojiye dayalı üretim yapılması planlanmaktadır.

Tarımda, pamuk üretiminin başı çektiği tarla ürünlerine ek olarak meyvecilik önemli bir yer tutmaktadır. Bu sektörlerin dışında metal-eşya, lojistik, kağıt ürünleri, mobilya, yenilenebilir enerji pazarlarının güçlenmesi, turizm hacminin ve organik tarımın gelişmesi beklenmektedir. Toptan ve perakende ticaret başta olmak üzere, ulaştırma, depolama, haberleşme, eğitim, otel, lokanta hizmetleri bölgede katma değeri artan sektörler arasında gösterilebilir. 2 adet serbest bölgesi, 2 adet teknoloji geliştirme bölgesi ve limanları ile bölgede ticaretin öncü sektör olmayı sürdüreceği tahmin edilmektedir. Özellikle Mersin Konteynır limanı ve Tiflis-Mersin Demiryolu, Antalya-Mersin sahil yolu projelerinin hayata geçmesi bölgenin ticaretini önemli oranda ivmelendirecektir. Yaz (kıyı), şehir, kongre, fuar, kültür-inanç, sağlık, yat ve doğa turizmi gelişme potansiyeli gösterse de bölgenin turizm

hacminde önümüzdeki dönemde önemli bir sıçrama beklenmemektedir. Diğer taraftan güneş, rüzgar, hidroelektrik gibi çevre dostu enerji üretimi gelişme eğilimi görülmektedir.

1.4.6. TR71 Düzey 2 Bölgesinde Beklenen Gelişmeler

Konya-Karaman Bölgesinin Doğusunda yer alan TR 71 Bölgesi dışarıya göç vermekte, nüfus yoğunluğu, nüfus artış hızı ve şehirleşme oranlarında Türkiye ortalamasının altında yer almaktadır. Tarımda çalışanlar ağırlıklı olmasına rağmen verimlilik ve milli gelirden alınan toplam pay, diğer bölgelere göre Türkiye ortalamasının altında yer almaktadır. Bölgede patates, arpa, şeker pancarı, yonca, ayçiçeği, buğday, elma, ceviz, süt ve süt ürünleri üretiminin ve besiciliğin ön plana çıktığı görülmektedir. Jeotermale dayalı hizmetler, seracılık, organik tarım ve madencilik gelişmeye açık sektörlerdir. Toptan ve perakende ticaret ile ulaştırma ve depolama sektörleri, hizmetler sektöründe önemli bir ağırlığa sahiptir. Gıda ve içecek imalatı, metal eşya, makine ve gereç sanayi, metal dışı ürünler, otomotiv, tekstil ve madencilik sanayi alanında gelecek potansiyeli olan sektörler olarak görülmektedir.

Kapadokya, peribacaları, yer altı şehirleri, kiliseleri, vadileri ve termal kaynakları ile Türkiye'nin en önemli turistik çekim merkezlerinden biridir. Bölgede doğa turizminin yanında termal, kültür, inanç, balon, kongre ve av turizmi olanakları olması, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2023 Stratejisi kapsamında Aksaray, Kırşehir, Nevşehir, Niğde illerinin "Orta Anadolu Termal Turizm Bölgesi", Aksaray, Kırşehir, Nevşehir ve Kayseri illerinin "Kapadokya Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi", Nevşehir'in ise "Marka Kültür Turizmi Kenti" ilan edilmesi turizmin bölgede lokomotif sektör olmayı sürdürmesi beklenmektedir. Bölgede kara, hava ve demiryolu ulaşımı mümkün olmasına rağmen sadece kara taşımacılığı etkin kullanılmaktadır. Bu durum önümüzdeki dönemde hem ticaret hem de turizm hacminin artması için gerekli ulaştırma yatırımlarının önem kazanabileceğini göstermektedir.

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ (Konya-Karaman)

TR52 BÖLGESİ SEKTÖREL ANALİZ

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
TARIM SEKTÖRÜ

2.1. TARIM SEKTÖRÜ

ARKA PLAN

Sürdürülebilir kalkınma ve rekabet edebilir ekonomi hedeflerine ulaşılması, potansiyellerin tüm sektörlerde en üst derece değerlendirebilmesi ile mümkün olabilmektedir. Sektörlerin ayrı ayrı GSMH'ya katkısı ile oluşan toplam ekonomi büyüklüğü önemlidir. Ancak günümüz ve gelecek ekonomisinde sektörlerin kendi toplamları yanında diğer sektörlerle oluşturdukları sinerji ve çarpan etkileri daha da önem kazanmıştır. Hatta sektörel faaliyetlerin iç içe girdiği alanlar, markalaşma ve pazarlama faaliyetlerinin yeni genişleme alanları olacaktır.

Tarım sektörü en eski ve köklü sektör olmasına karşın algılanması konusunda yaşanan yanılsamalar devam etmektedir. Sanayi devrimi ile beraber tarımın sanayiyi finanse eden ya da sanayinin ihtiyacı olan insan kaynaklarını sağladığı potansiyel işgücü deposu bir sektör olarak görülmesi, tarım ve tarıma bağlı çevre konularında telafisi zor kayıplar verilmesine neden olmuştur. Tükenen ya da yanlış kullanılan doğal kaynaklar, yok edilen çevre ve gıdalara dayalı hastalıklar, gelecekte en önemli konunun yine insan yaşamı ve temel gıdaların temini olacağı gerçeğini çok hızlı bir şekilde hatırlatmıştır. Artan dünya nüfusu aynı zamanda çevre sağlığını tehdit etmektedir. Nüfus artışının önemli bir bölümünün az gelişmiş yoksul ülkelerde gerçekleşecek olması, gelişmekte olan ülkelere ek olarak bu ülkelerde de önemli düzeyde çevre kirliği artışı olacağını göstermektedir. Sanayi atıkları ve doğanın korunmamasına bağlı olarak artan çevre kirliliği, küresel ısınmayı ve iklim değişikliklerini daha da hızlandıracaktır. Artan sıcaklıklar, daha şiddetli kuraklıkları tetikleyip kıt su kaynakları üzerinden çatışmaları beraberinde getirebilecektir. Verimli toprak ve ormanların kaybedilme riski, tarımsal üretimde ve turizm gelirlerinde ciddi bir düşüş yaşanmasına neden olabilecektir. Buna bağlı olarak çevre dostu sektör ve ürünlerin aşamalı olarak zorunlu hale getirilmesi ve bu ürünlerin nispi fiyatlarında artışların gerçekleşmesi beklenmektedir. Küresel ısınmanın etkilerinin yanı sıra nüfus artışına bağlı olarak dünya genelinde gıda talebinin artması, bir taraftan gıda fiyatları üzerinde baskı oluşturabilecekken diğer taraftan gıda ihracatçısı gelişmiş ülkelerin artan talebi karşılayamayacak olması nedeniyle gelişmekte olan ülkeler için fırsat haline gelebilecektir. Tarımsal verimliliği artırmak ve üretim planlamasını artacak talebe göre gerçekleştirmek, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişmekte olan gıda üreticisi ülkeler için zaruret haline gelecektir.

Gelecekte çok önemli bir sektör olacak tarım için ülkemizde; 9. Kalkınma Planı (2007-2013) belgesinde belirlenen 5 ekonomik ve sosyal gelişme ekseni içerisinde **"Rekabet Gücünün Artırılması"** kapsamındaki 10 stratejik amaçtan biri **"Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi"** olarak belirlenmiş ve bu amaca yönelik hedefler konulmuştur. Dokuzuncu Kalkınma Planı, "İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" vizyonu ve Uzun Vadeli Strateji (2001-2023) çerçevesinde hazırlanmıştır.[4] Tarım sektörü vizyon stratejilerinin tespitinde 9. Kalkınma Planı öncesi ve sonrası dönemde bu yönde hazırlanan plan ve çalışmalar da dikkate alınmıştır.

Bu çalışmada usul olarak TR52 Bölgesinde tarım konusunda söz söyleyebilecek yetki ve yeterliliğe sahip kurum ve kişilerin görüşlerinin alınması suretiyle katılımcılığın sağlanması arzu edilmiştir. Bu bağlamda TR52 Bölgesinde yer alan tüm ilçelerde odak grup toplantıları yapılmıştır. İlçe odak grup toplantıları öncesinde, daha önce Mevlana Kalkınma Ajansı uzmanları tarafından hazırlanmış "İlçe Raporları", ilçe raporları öncesinde gerçekleştirilen "Çalıştaylar", bölgede gerçekleştirilmiş "GZFT Çalışmaları", "Kaymakamlık Brifingleri", "Kamu Kurum ve Kuruluşları Brifingleri" ve "Bölgeye İlişkin Diğer Kurum ve Kuruluşların Çalışmalarından" istifade edilerek ön hazırlıklar gerçekleştirilmiştir. Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere, toplam 36 ilçede odak grup toplantısı yapılmış ve bu toplantılara toplam 1.824 kişi iştirak etmiştir. Odak grup toplantılarına ilçelerdeki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, yerel yönetim

[4] 9. Kalkınma Planı (2007-2013)

temsilcileri, ilçede önde gelen işadamları ve kanaat önderleri katılmışlardır. Dolayısıyla ilçeler bazında alınan görüş ve öneriler, parçaların bütünü oluşturması mantığından hareketle rapor haline getirilmiştir. Ayrıca tarım sektörü raporunda bir diğer usul ise, sektörün ilgili rapor ve verilerinin derlenmesi ve sektörün ilgili paydaşlarının raporun tamamlanmasını müteakip ilave görüş ve önerileri için raporu okumalarının sağlanması olmuştur. Tarım sektörü raporunda, ilçe odak grup toplantılarını müteakip literatür ve veri taraması yapılarak sektörün tüm verileri sahada elde edilen bulgularla doğrulanmıştır. Böylece bilimsel ve istatistiki veri destekli sektör raporu oluşturulmuş ve tüm ilgili paydaşlara gönderilerek ilave görüş ve önerilerinin tekrar alınması suretiyle son şeklini almıştır. Bu kapsamda il ve ilçe tarım müdürlükleri, ziraat odaları, borsa, ticaret ve sanayi odaları, tarım kredi kooperatifleri vb. kurumlar, kritik paydaşlar olarak ele alınmak suretiyle öncelikli görüş ve önerilerine başvurulmuştur.

Sonuç olarak çalışma kapsamında, ülke geneli stratejiler ile TR52 Konya Karaman Düzey 2 Bölgesi'nin ilçe, il ve bölge bazında potansiyellerine bağlı ortaya çıkan parça yaklaşımları beraber olarak değerlendirilmiştir. Nihayetinde dünya tarımında ortaya çıkan gelişmeler, ülke olarak yaşadığımız süreç ve hedefler rakamsal olarak değerlendirilmiş, tarım sektörünün rekabetçilik seviyesinin anlaşılmasına çalışılmış ve TR52 bölgesinin 2023 yılında nerede olması ve bu hedeflere ulaşılmasına yönelik olarak neler yapılması gerektiğine ilişkin "Tarım Sektörü 2023 Vizyon Stratejisi" dökümanı hazırlanmıştır.

2.1.1. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE TARIM

Türkiye Cumhuriyeti, ülkelere göre 2009 yılı GSYİH sıralamasında dünyanın 17. büyük ekonomisi konumundadır.[5] Ekonomik büyüme hedefleri arasında 2023 yılında dünyanın ilk 10 ekonomisinden biri olmayı hedeflemektedir. Bu hedef, bütün sektörler itibariyle rekabet edebilen, katma değeri yüksek ürünler üreten, ar-ge ve inovasyona dayalı bir ekonomi öngörürken, aynı zamanda sektörler itibariyle de gerçekçi hedefler konulmasını gerektirmektedir. Ayrıca Türkiye için tarımın yapısal değişiminin sınırlarının ne olması gerektiği, tarımın istihdam öngörüsü ve GSYİH içindeki payı noktasında gelişmiş ülkelerin durumları örnek teşkil etmektedir.

Tablo 2: Ülkelere Göre Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (Milyar USD)

Sıra No	2010 (Tahmini)			Sıra No	2009		
	Ülke Adı	**GSYİH**	**Dünya GSYİH Payı (%)**		**Ülke Adı**	**GSYİH**	**Dünya GSYİH Payı (%)**
1	ABD	14.624,18	23,60	1	ABD	14.256,3	24,48
2	Çin	5.745,13	9,27	2	Japonya	5.067,5	8,70
3	Japonya	5.390,90	8,70	3	Çin	4.984,7	8,56
4	Almanya	3.305,90	5,34	4	Almanya	3.346,7	5,75
5	Fransa	2.555,44	4,12	5	Fransa	2.649,4	4,55
6	İngiltere	2.258,57	3,65	6	İngiltere	2.174,5	3,73
7	İtalya	2.036,69	3,29	7	İtalya	2.112,8	3,63
8	Brezilya	2.023,53	3,27	8	Brezilya	1.572,0	2,70
9	Kanada	1.563,66	2,52	9	İspanya	1.460,3	2,51
10	Rusya	1.476,91	2,38	10	Kanada	1.336,1	2,29
11	Hindistan	1.430,02	2,31	11	Hindistan	1.310,2	2,25
12	İspanya	1.374,78	2,22	12	Rusya	1.230,7	2,11
13	Avustralya	1.219,72	1,97	13	Avustralya	924,8	1,59
14	Meksika	1.004,04	1,62	14	Meksika	874,9	1,50
15	G. Kore	986,26	1,59	15	G. Kore	832,5	1,43
16	Hollanda	770,31	1,24	16	Hollanda	792,1	1,36
17	**TÜRKİYE**	**729,05**	**1,18**	**17**	**TÜRKİYE**	**617,1**	**1,06**
18	Endonezya	695,06	1,12	18	Endonezya	540,3	0,93
19	İsviçre	522,44	0,84	19	İsviçre	500,3	0,86
20	Belçika	461,33	0,74	20	Belçika	468,6	0,80
	Diğer	11.789,51	19,03		Diğer	11.176,4	19,21
	Dünya	61.963,43	100		Dünya	58.228,2	100

Kaynak: IMF, Dünya Bankası, Dünya Kalkınma Göstergeleri Veritabanı Eylül 2010, DPT

Diğer yandan ülkelerin sektörler itibariyle kendi içinde GSYİH dağılımları incelendiğinde; gelişmiş ülkelerde tarımın GSYİH içindeki payının %1'lere kadar düştüğü görülmektedir. Dünya Bankası, 2009 verilerine göre dünyanın en gelişmiş 20 ekonomisi içerisinde tarımın GSYİH içindeki oranı bakımından Hindistan %18, Endonezya %16 ve Çin %10 pay ile sıralanmaktadır.[6]

Türkiye'nin 2010 yılı GSYİH'sı 735.8 milyar USD olarak açıklanmıştır. Aynı dönemde açıklanan tarımsal milli gelir ise 61.8 milyar USD'dir.[7] Dolayısı ile GSYİH içindeki tarımın payı %8.4 olarak gerçekleşmiştir. 9. Kalkınma Planında tarımın GSYİH içindeki payının 2013 yılında %7.8 olması öngörülmektedir. Türkiye, dünyanın en büyük 17. ekonomisi olmasına karşın 2008 yılında dünya tarımsal ürünler ihracatı sıralamasında 10.5 milyar USD ile 25. sıradadır.[8]

[5] Dünya Bankası, Dünya Kalkınma Göstergeleri Veritabanı Eylül 2010
[6] Dünya Bankası, Dünya Kalkınma Göstergeleri Veritabanı Eylül 2009
[7] TUİK
[8] FAOSTAT 2008

Tablo 3: Tarımsal Ürün İhracatı Ülke Sıralamaları (2008)

Dünya Tarımsal Ürünler İhracat Miktarları (Milyon $)						
Sıra No	**Ülkeler**	**1999-2001**	**2003-2005**	**2006**	**2007**	**2008**
1	ABD	55.293,28	63.848,64	71.379,14	92.679,45	118.280,70
2	Danimarka	30.031,26	46.843,24	54.938,62	67.638,32	79.045,19
3	Almanya	24.097,24	38.175,95	47.364,25	57.507,50	70.841,24
4	Fransa	33.680,62	45.322,17	50.378,33	58.809,61	68.020,47
5	Brezilya	14.215,28	26.310,60	34.682,47	42.815,91	55.362,86
6	Belçika	17.175,37	25.377,22	29.368,25	34.781,81	41.133,16
7	İtalya	15.735,24	23.458,96	27.809,93	31.571,02	37.074,77
8	Kanada	15.852,70	19.986,88	24.744,67	29.540,26	36.965,17
9	İspanya	14.178,28	23.604,24	26.736,29	31.058,72	36.463,41
10	Çin	16.641,82	21.703,86	26.188,43	32.160,76	35.902,77
11	Arjantin	10.873,33	15.898,26	19.635,85	27.222,89	35.711,60
12	Endonezya	4.814,98	9.110,46	14.270,27	17.522,46	27.939,01
13	Malezya	6.153,29	10.425,41	12.867,46	17.672,65	25.004,78
14	İngiltere	15.239,39	19.984,65	19.572,62	22.874,33	24.992,83
15	Avusturya	15.271,05	18.775,22	21.534,70	23.642,54	24.065,80
16	Tayland	7.284,66	11.530,29	15.071,77	17.913,29	23.769,53
17	Danimarka	9.022,12	12.716,63	15.038,64	16.481,38	18.665,13
18	Hindistan	4.941,85	7.527,43	11.257,55	16.707,72	17.307,20
19	Meksika	7.291,77	9.689,08	13.427,62	14.388,89	15.542,25
25	**TÜRKİYE**	**3.974,65**	**6.164,73**	**6.328,91**	**6.541,80**	**10.563,58**

Kaynak: FAOSTAT 2008

Yine 2008 yılında dünya tarımsal ürünler ithalatı ülke sıralamasında 10.2 milyar USD ile Türkiye 24. sırada yer almaktadır.

Tablo 4: Tarımsal Ürünler İthalatı Ülke Sıralaması (2008)

Dünya Tarımsal Ürünler İthalat Miktarları (Milyon $)						
Sıra No	**Ülkeler**	**1999-2001**	**2003-2005**	**2006**	**2007**	**2008**
1	Almanya	35.347,47	49.635,16	57.720,11	70.339,99	82.991,08
2	ABD	44.379,32	57.987,86	67.625,54	74.650,82	82.442,31
3	Çin	23.531,59	38.660,23	47.556,86	59.108,96	80.960,43
4	İngiltere	27.053,79	39.813,44	45.790,12	53.544,02	58.360,25
5	Japonya	35.333,82	40.341,43	42.325,38	46.042,29	56.663,69
6	Fransa	23.469,33	33.552,07	37.269,32	44.513,17	53.148,61
7	Hollanda	17.701,22	27.817,66	31.995,47	39.660,11	49.541,72
8	İtalya	21.512,25	30.222,55	35.164,65	39.655,41	44.836,44
9	Belçika	14.535,26	22.335,24	25.489,26	31.110,01	37.471,80
10	İspanya	11.208,17	19.153,07	21.657,08	26.752,32	31.576,84
11	Rusya	7.952,22	12.938,41	19.303,77	24.533,56	31.388,74
12	Kanada	11.443,31	15.432,06	19.298,71	22.442,29	25.612,98
13	Meksika	9.603,82	13.206,09	15.982,19	19.150,29	22.949,83
14	Kore	7.963,57	10.476,00	12.382,82	14.894,79	18.932,24
15	Polonya	3.166,23	5.295,26	7.644,43	10.302,37	13.475,61
16	Avusturya	4.549,34	7.286,34	8.927,66	11.098,24	13.113,03
17	Suudi Arabistan	4.929,41	7.214,50	9.251,62	11.710,34	12.266,27
18	Danimarka	4.423,48	6.909,54	8.337,95	10.165,48	12.094,06
19	Malezya	3.850,14	5.385,81	7.005,32	8.932,27	11.701,35
24	**Türkiye**	**2.768,99**	**4.560,12**	**5.222,95**	**7.250,69**	**10.275,35**

Kaynak: FAOSTAT 2008

Türkiye'nin önemli ihracat ürünleri arasında kabuklu fındık, domates ve türevleri, limon, mandalina, üzüm, greyfurt ve kuru soğan bulunmaktadır. İlk sırada yer alan kabuklu fındık, 2008 yılında 134.663

ton ihraç edilmiş olup, 778.965.000 USD gelir sağlamıştır. Kabuklu fındık ihracatı tutarının tarımsal ürünler ihracatındaki payı 2008 yılı itibariyle %7'dir.

Tablo 5: Türkiye Tarım Ürünleri İhracat Listesi (2008)

Ürün	Miktar (Ton)	Tutar ($)	Birim Fiyatı ($/Ton)
Kabuklu Fındık	134.663	778.965.000	5.785
Domates ve Türevleri	439.729	388.584.000	884
Limon, Limon Suları	221.798	202.874.000	915
Mandalina	301.319	196.086.000	651
Üzüm, Üzüm Suları	202.023	169.407.000	839
Greyfurt	130.226	81.776.000	628
Kuru Soğan	210.936	32.937.000	156

Kaynak: FAOSTAT 2008

İşlenmiş olarak pazarlanan tarımsal ürünler içerisinde en fazla ihracatı yapılan ürünler buğday unu, hazır gıda ve kavrulmuş fındıktır. İlk sırada yer alan buğday ununun 2008 yılında ihracat miktarı 1.239.120 ton ve ihracat tutarı 640.674.000 USD'dir. Buğday unu ihracatı tutarının toplam tarımsal ürünler ihracatı tutarı içerisindeki oranı %6'dır.

Tablo 6: Türkiye İşlenmiş Tarım Ürünleri İhracat Listesi (2008)

Ürün	Miktar (Ton)	Tutar ($)	Birim Fiyatı ($/Ton)
Buğday Unu	1.239.120	640.674.000	517
Hazır Gıda	188.031	551.049.000	2.931
Kavrulmuş Fındık	85.680	520.015.000	6.069
Unlu Mamuller	205.612	419.159.000	2.039
Çikolata ve Türevleri	128.959	355.512.000	2.757
Kuru Üzüm	199.234	349.539.000	1.754
Kuru Kayısı	98.178	313.496.000	3.193
Şekerlemeler	102.196	287.867.000	2.817
Meyve ve Türevleri	90.463	279.460.000	3.089
Doymuş Yağ	150.291	262.647.000	1.748
Turşu	164.405	193.343.000	1.176
Ayçiçek Yağı	98.794	164.752.000	1.668
Kuru İncir	33.123	162.908.000	4.918

Kaynak: FAOSTAT 2008

Türkiye'nin önemli ithalat ürünleri arasında buğday, soya fasulyesi ve mısır gelmektedir. İlk sırada yer alan buğday, 2008 yılında 3.708.000 ton ithal edilmiş olup, 1.483.190.000 USD ithalat gideri oluşturmuştur.

Tablo 7: Türkiye Tarım Ürünleri İthalat Listesi (2008)

Ürün	Miktar (Ton)	Tutar ($)	Birim Fiyatı ($/Ton)
Buğday	3.708.000	1.483.190.000	400
Soya Fasulyesi	1.239.070	647.900.000	523
Mısır	1.151.410	381.938.000	332
Ay Çekirdeği	455.995	365.145.000	801
Tütün	63.331	287.678.000	4542
Mercimek	191.683	243.967.000	1273
Koyun Derisi	81.273	161.010.000	1981
Kakao Çekirdeği	59.264	158.294.000	2671
Kolza Tohumu	216.327	148.132.000	685
Don Yağı	132.427	131.660.000	994

Kaynak: FAOSTAT 2008

İşlenmiş tarım ürünü olarak ithal edilen ürünler içerisinde en fazla ithalatı yapılan ürünler, pamuk lifi ve ayçiçek yağıdır. İlk sırada yer alan pamuk lifine ödenen tutar 1 milyar USD'yi geçmiştir.

Tablo 8: Türkiye İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalat Listesi (2008)

Ürün	Miktar (Ton)	Tutar ($)	Birim Fiyatı ($/Ton)
Pamuk Lifi	613.435	1.000.140.000	1.630
Ayçiçek Yağı	411.760	647.096.000	1.572
Hurma Yağı	439.569	462.337.000	1.052
Kauçuk	127.784	364.302.000	2.851
Gıda Katkı Maddeleri	63.251	293.239.000	4.636
Yemlik Soya	359.556	158.425.000	441
Öğütülmüş Pirinç	179.603	144.310.000	803
Damıtma Katkı Maddeleri	521.855	142.297.000	273
Mısır Yağı	83.092	139.162.000	1.675
Gluten Yemi	557.370	138.189.000	248

Kaynak: FAOSTAT 2008

Dünya tarımsal üretiminde Türkiye'nin önemli bir yeri bulunmaktadır. Türkiye, dünya kayısı üretiminde birinci sırada yer almakta olup, 2008 yılı itibariyle 716.415 ton üretim yapılmıştır. Kayısı üretiminin değeri ise 260,69 milyon dolardır. Türkiye'nin en yakın takipçisi İran'ın kayısı üretimi 487.333 tondur.

Tablo 9: Kayısı Üretimi Dünya Sıralaması (2008)

Sıra No	Ülke	Üretim ($)	Üretim (Ton)
1	**Türkiye**	**260.696.000**	**716.415**
2	İran	177.335.000	487.333
3	Pakistan	118.547.000	325.779
4	Özbekistan	96.430.000	265.000
5	İtalya	74.776.000	205.493

Kaynak: FAOSTAT 2008

Dünya tarımsal üretiminde Türkiye'nin ilk sırada olduğu ürünlerden biri de kirazdır. 2008 yılında Türkiye kiraz üretimi 338.361 ton olarak gerçekleşmiş olup, üretim değeri ise 295,23 milyon dolardır. Dünya kiraz üretiminde Türkiye'yi ABD, İran ve İtalya takip etmektedir.

Tablo 10: Kiraz Üretimi Dünya Sıralaması (2008)

Sıra No	Ülke	Üretim ($)	Üretim (Ton)
1	**Türkiye**	**295.226.000**	**338.361**
2	ABD	196.380.000	225.073
3	İran	173.429.000	198.768
4	İtalya	117.272.000	134.407
5	Ukrayna	65.177.000	74.700

Kaynak: FAOSTAT 2008

Ülkemizin önemli meyve çeşitlerinden biri olan elma üretimi konusunda Türkiye, dünya elma üretiminde 5. sırada yer almaktadır. 2008 yılı itibariyle Türkiye'de elma üretimi 2.504.490 ton ve üretim değeri 719,34 milyon dolardır. Dünyada en fazla elma üreten ülkeler ise Çin, ABD ve Polonya'dır. İlk sırada yer alan Çin, Türkiye'den 12 kat fazla elma üretmektedir.

Tablo 11: Elma Üretimi Dünya Sıralaması(2008)

Sıra No	Ülke	Üretim ($)	Üretim (Ton)
1	Çin	8.573.851.000	29.851.163
2	ABD	1.251.908.000	4.358.710
3	Polonya	813.082.000	2.830.870

Sıra No	Ülke	Üretim ($)	Üretim (Ton)
4	İran	780.886.000	2.718.775
5	**Türkiye**	**719.339.000**	**2.504.490**

Kaynak: FAOSTAT 2008

Dünya arpa üretimi sıralamasında Türkiye 12. sırada yer almakta olup, 2008 yılı itibariyle 5.923.000 ton arpa üretimi gerçekleşmiştir. Türkiye'nin arpa üretim değeri ise 123,9 milyon dolardır. Dünya arpa üretiminde ilk sırayı 12.171.600 ton ile Fransa almaktadır.

Tablo 12: Arpa Üretimi Dünya Sıralaması (2008)

Sıra No	Ülke	Üretim (Bin $)	Üretim (Ton)
1	Fransa	869.819	12.171.600
2	Almanya	555.426	11.967.100
3	Avustralya	548.647	7.996.510
4	Ukrayna	497.808	12.611.500
12	**Türkiye**	**123.894**	**5.923.000**

Kaynak: FAOSTAT 2008

Türkiye, önemli bir tahıl olan buğday üretimi açısından dünyada 10. sırada bulunmaktadır. 2008 yılı itibariyle buğday üretimi 17.782.000 ton ve üretim değeri 2.428.920 bin dolardır. En fazla buğday üretimi gerçekleştiren Çin, Türkiye'den 6 kat fazla üretim yapmaktadır. Çin'i Hindistan, ABD ve Rusya takip etmektedir.

Tablo 13: Buğday Üretimi Dünya Sıralaması (2008)

Sıra No	Ülke	Üretim ($)	Üretim (Ton)
1	Çin	15.805.966.000	112.463.296
2	Hindistan	11.671.546.000	78.570.200
3	ABD	9.301.602.000	68.016.100
4	Rusya	6.670.506.000	63.765.140
10	**Türkiye**	2.428.920.000	17.782.000

Kaynak: FAOSTAT 2008

Ayrıca Türkiye, 10.985.355 ton domates üretimi ve 2.212.343 USD üretim değeri ile dünya 4.sü, 3.918.440 ton üzüm üretimi ve 1.817.764.000 USD üretim değeri ile dünya 6.sı, 15.488.332 ton şekerpancarı üretimi ve 712.927.000 USD üretim değeri ile dünya 5.si ve 261.078 ton çilek üretimi ve 276.977.000 USD üretim değeri ile dünya 3.sü konumundadır.[9]

Hayvansal ürünler bakımından incelediğimizde; Türkiye dünya inek sütü üretiminde 11.255.200 ton üretim miktarı ve 2,99 milyar USD üretim tutarı ile 13. sırada yerini almaktadır.

Tablo 14: İnek Sütü Üretimi Dünya Sıralaması (2008)

Sıra No	Ülke	Üretim (Bin $)	Üretim (Ton)
1	ABD	22.797.609	86.159.637
2	Hindistan	11.727.954	44.100.000
3	Çin	9.534.923	35.853.665
4	Rusya	7.822.188	32.099.658
13	**Türkiye**	**2.993.207**	**11.255.200**

Kaynak: FAOSTAT 2008

[9] FAOSTAT 2008

Diğer yandan koyun sütü üretiminde Türkiye, 746.872 ton üretim miktarı ve 253.4 milyon USD üretim tutarı ile dünyada 3. sıradadır.

Tablo 15: Koyun Sütü Üretimi Dünya Sıralaması (2008)

Sıra No	Ülke	Üretim (Bin $)	Üretim (Ton)
1	Çin	371.938	1.096.000
2	Yunanistan	266.397	785.000
3	**Türkiye**	**253.458**	**746.872**
4	Suriye	241.936	712.921
5	Romanya	222.902	656.833

Kaynak: FAOSTAT 2008

Ayrıca Türkiye, dünya tavuk eti üretiminde 1.266.757.000 USD üretim tutarı ile 11. sırada, dünya yumurta üretiminde 673.454.000 USD üretim tutarı ile 11. sırada, dünya koyun eti üretiminde 551.932.000 USD üretim tutarı ile 6. sırada ve dünya bal üretiminde 129.480.000 USD üretim tutarı ile 2. sırada yerini almaktadır.[10]

[10] FAOSTAT 2008

2.1.2. TARIMDA ÜLKE VE BÖLGE STRATEJİSİ

2.1.2.1. Tarım Stratejisi (2006-2010)

"Tarım Stratejisi (2006-2010)" belgesinde, "Kaynakların etkin kullanımı ilkesi çerçevesinde ekonomik, sosyal, çevresel ve uluslar arası gelişmeler boyutunu bütün olarak ele alan örgütlü, rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir tarım sektörünün oluşturulması temel amaçtır" denmektedir. Bu amaca ulaşmak için belirlenen stratejik amaçlar ise;

- Sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde izlenebilir, kaliteye dayalı üretim artışı ile gıda güvenliği ve gıda güvencesinin sağlanması,
- Üreticilerin gelir düzeyinin yükseltilmesi ve istikrarının sağlanması için üretim maliyetlerini azaltıcı ve teknolojik gelişimi hızlandırıcı tedbirlerin uygulamaya konulması bu şekilde üreticilerin yoluyla üreticilerin rekabet düzeylerinin yükseltilmesi,
- Tarımsal pazarlama altyapısının iyileştirilmesi ve üreticilerin pazara erişim düzeylerinin artırılması, tarım-sanayi entegrasyonunun geliştirilmesi, işleme sanayinin rekabet edebilirliğini artırıcı nitelikte uygun ve kaliteli ham maddenin temin edilmesi ile tüketici tercihlerinin karşılanması amacına yönelik tedbirlerin alınması, (tüketicilerin sağlıklı, güvenli ve sertifikalı ürünler tüketmesi konusunda sivil toplum örgütleri ve ilgili kurumlarlarla işbirliği içerisinde tüketici hakem heyetlerinin etkinliginin ve bilinirliğinin artırılması)
- Üreticilerin katılımını ve sorumluluğunu esas alan ve doğrudan üreticilere finansman sağlayan yaklaşıma dayalı kırsal kalkınma projelerinin oluşturulması ve söz konusu projelerin kırsal yaşam şartlarını iyileştirilecek biçimde uygulanması,
- Kamudan bağımsız bir yapıda üreticilere, üretimden pazarlamaya kadar olan safhalarda hizmet vermek üzere; kar amacı gütmeyen tarımsal üretici birliklerinin kurulması ve geliştirilmesi ile tarımsal nitelikli diğer üretici örgütlerinin geliştirilmesi, söz konusu örgütlerde denetimin etkin ve özerk bir yapıya kavuşturulması..

2.1.2.2. 9. Kalkınma Planı (2007-2013)

9. Kalkınma Planı'nda (2007-2013) belirlenen 5 ekonomik ve sosyal gelişme ekseninden biri olan "Rekabet Gücünün Arttırılması" kapsamındaki 10 stratejik amaçtan biri "Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi" dir*. Bu amaca yönelik olarak 9.Kalkınma Planı öncesi dönemde;*

- Tarımdaki yapısal sorunları ortadan kaldırmaya ya da etkilerini azaltmaya yönelik olarak gerçekleştirilen; toprakların parçalanmasını önleyici medeni kanun düzenlemesi,
- Toprak kaynaklarının etkin kullanımı konusunda Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu,
- Üretici ve üretim düzeyini risklere karşı korumak amacı ile Tarım Sigortaları Kanunu,
- Organik Tarım Kanunu,
- Tarım Ürünlerinde Lisanslı Depoculuk Kanunu,
- Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun

düzenlemeleri yapılmıştır.

9. Kalkınma Planı (2007-2013) döneminde "Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi" başlığında aşağıdaki hedeflere ulaşılması planlanmıştır:

- Gıda güvencesinin ve güvenliğinin sağlanması için doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilerek, örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir tarımsal yapı oluşturulması
- Üretimin talebe uygun olarak yönlendirilmesini sağlayacak politika araçları uygulanırken, ülkemizin AB'ye üyeliği sonrasında Birlik içinde rekabet edebilmesi için tarımsal yapıda gerekli dönüşüme öncelik verilmesi
- Yüksek verimli tarım alanlarının tarımsal üretim amacıyla kullanılması, tarım topraklarından, tahlillerle belirlenecek kabiliyetleri doğrultusunda ve doğru tarım teknikleri ile faydalanılması;

ayrıca, arazi kullanım planlaması ve yaygın erozyonun önlenmesi suretiyle toprak kaynaklarının etkin kullanımının esas alınması

- Su kaynaklarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların, öncelikle havza temelinde bütüncül bir yaklaşımla ve değişen tüketim taleplerini karşılamakta esneklik sağlayan bir şekilde planlamasını mümkün kılacak, ilgili kurumlar arasında güçlü ve yapısal bir eşgüdüm sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiş kapsamlı bir mekanizma çerçevesinde ve suyun tasarruflu kullanımı sayesinde su kaynaklarının etkin kullanımına önem ve öncelik verilmesi
- Tarımsal üretimin rekabet gücüne doğrudan katkıda bulunacak şekilde; yüksek üretim değeri bulunan tarım ürünleri üretiminin artırılması amacıyla maliyet etkin bir biçimde sulama yatırımları ve tarım işletmelerinde gözlenen arazi parçalılığı sorununun hafifletilmesine yönelik olarak toplulaştırma yatırımlarının yaygınlaştırılması
- Tarım Kanunuyla çerçevesi belirlenen tarım destekleme politikalarının, üretimde verimliliği artırmaya yönelik yeni uygulama unsurlarıyla zenginleştirilmesi
- Tarım ürünleri ihracatında rekabet gücünün artırılması amacıyla, ihracat desteklerinin dış ticarete konu ve markalı ürünlere yönlendirilmesi
- AB Katılım Öncesi Yardımlardan da yararlanılarak, tarımsal işletmelerde ölçek büyüklüğünün artırılması yanında, başta üretim teknikleri ve üretim koşullarının iyileştirilmesi olmak üzere, tarım ve gıda işletmelerinin modernizasyon çabalarının belirlenecek öncelikler çerçevesinde desteklenmesi ve tarım-sanayi entegrasyonunun özendirilmesi
- Tarımsal kredi sübvansiyonları ile destekleme ödemelerinin üreticilere çeşitli kanallardan ulaştırılmasının sağlanarak tarım sektörüne yönelik finansal hizmetlerinin çeşitlendirilmesi
- TİGEM işletmelerinin özel sektör faaliyetlerinin bulunmadığı veya kısıtlı faaliyetlerde bulunduğu alanlara yönlendirilmesi ve ihtiyaç fazlası işletmelerin özel sektöre kullandırılması
- Tarımsal istatistiki verilere dair nitelik ve nicelik sorunlarının, söz konusu verilere dayalı farklı bilgi toplama ve işleme sistemlerinin AB'de kullanılan Bütünleşik İdare ve Kontrol Sistemine benzer bir yapıda konsolidasyonu suretiyle giderilmesi ve ayrıca tarım sektöründe toprak piyasalarının işlemesini sağlayan ve tarım politikalarının idare ve kontrolüne altyapı oluşturan kadastro bilgilerinin tamamlanarak sayısallaştırılması çalışmalarının bitirilmesi
- Verimliliğin ve üretici gelirlerinin istikrarlı bir şekilde artırılması amacıyla, çiftlikten sofraya gıda güvenliğinin sağlanması yönünde tarımsal üretim ve pazarlama aşamalarında başta ilaç ve gübre ile nitelikli tohumluk kullanımı, sulama, bitki ve hayvan sağlığı ile gıda hijyeni olmak üzere çeşitli konularda eğitim ve yayım hizmetlerinin artırılması. Söz konusu hizmetlerin genç ve kadın çiftçileri de kapsayacak şekilde ve yapıları güçlendirilmiş üretici örgütleri tarafından yürütülmesine ağırlık verilmesi
- Görece katma değeri yüksek ürünler elde edilen hayvancılık faaliyetlerinde; hayvan ıslahına, hayvan hastalık ve zararlılarıyla mücadeleye, meraların ıslahının ve kullanımının düzenlenmesine, kaliteli yem bitkileri üretiminin artırılmasına ve yayım hizmetlerine ağırlık verilerek, AB'ye katılım öncesi rekabet gücünün artırılmasının hedeflenmesi. Sınırlarımızdaki yasal olmayan hayvan hareketlerinin engellenmesi
- Balıkçılık politikalarında, AB Müktesebatına paralel şekilde, stok tespit çalışmalarının yapılarak avcılık üretiminde kaynak kullanım dengesinin oluşturulması, son dönemde sağlanan destekler ve artan talebe paralel olarak hızla gelişen yetiştiricilik faaliyetlerinde çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması ile idari yapının bu amaçlara uygun olarak düzenlenmesinin esas alınması
- Doğal orman ekosisteminin; başta yangınlar ve zararlılar olmak üzere çeşitli faktörlere karşı, etkin şekilde korunması; koruma-kullanma dengesi, biyolojik çeşitlilik, gen kaynakları, orman sağlığı, odun dışı ürün ve hizmetler ile ekolojik turizmin geliştirilmesi gözetilerek, çok amaçlı ve verimli şekilde yönetilmesinin amaçlanması
- Öncelikle çölleşme ve toplum sağlığı dikkate alınarak, havza bazında endüstriyel ve toprak muhafaza ağaçlandırmaları, rehabilitasyon çalışmaları, kent ormancılığı ve tarımsal ormancılık yapılmasıyla arazilerin daha iyi değerlendirilmesi, özel ağaçlandırmaların geliştirilmesi ve toplumun bu konularda bilinçlendirilmesi

- Üretici örgütlenmesine ilişkin mevzuatın yeniden ele alınarak, üreticilerin değişik amaçlara uygun şekillerde; verimliliği ve pazarlamada rekabet gücünü artırıcı yönde örgütlenmelerinin desteklenmesi
- Tarım sektöründe, kamu kurumlarınca yapılan Ar-Ge çalışmalarının ilgili kurumların faaliyetlerini destekleyici olmasının sağlanması
- Kamunun, bitki ve hayvan sağlığı ile gıda güvenliği konularında sunduğu hizmetler bütüncül bir çerçevede yürütülecektir. AB müktesebatına uygun şekilde, kontrol ve denetim faaliyetlerinde etkinlik artışı ve bu amaçla izleme ve müdahalenin tek merkezden gerçekleştirilebilmesi için ilgili kurumlar arası eşgüdümün sağlanması.

"Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi" başlığında ise aşağıdaki hedeflere ulaşılması planlanmıştır:

- Ülkemizin sahip olduğu biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların araştırılması, korunması, değerlendirilmesi ve ekonomik değer kazandırılması çalışmalarının hızlandırılması
- Biyogüvenlik ve genetiği değiştirilmiş organizmalar konusundaki risklerin en aza indirilmesi için tarım, çevre ve teknoloji politikalarının bütünleştirilmiş bir anlayışla değerlendirilmesi
- Tarım ve turizm başta olmak üzere, çevreye duyarlı sektörlerde ekolojik potansiyelin değerlendirilmesi, koruma-kullanma dengesinin gözetilmesi ve eko turizmin yaygınlaştırılması
- Ülkemizde su kaynaklarının tahsisi, kullanılması, geliştirilmesi ve kirlenmeye karşı korunmasıyla ilgili hukuki düzenleme ve idari yapı oluşturulmasına yönelik olarak başlatılmış çalışmaların tamamlanması
- Yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının kirlenmeden korunmasının sağlanması ve atık suların arıtıldıktan sonra tarım ve sanayide kullanılmasının teşvik edilmesi
- Gıda güvencesinin ve güvenliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını gözetilerek, örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir tarımsal yapı oluşturulması

9. Kalkınma Planı'nın Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi ekseni kapsamında belirtilen stratejilerden biri de "Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele" dir. Bu başlıkta;

- Yoksul kesimlere yönelik ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilecek şekilde gelir getirici projelerin desteklenmesi. Özellikle, kırsal kesimde ve az gelişmiş bölgelerde girişimciliğin teşvik edilmesi planlanmıştır.

9. Kalkınma Planı'nda Bölgesel Gelişmenin Sağlanması ekseni kapsamında belirtilen stratejilerden biri de "Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması" dır. Bu başlıkta ise;

- Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi doğrultusunda, Kırsal Kalkınma Planının hazırlanarak uygulamaya konulması
- Kırsal kesimin örgütlenme kapasitesinin geliştirilerek üretici örgütlenmelerinin güçlendirilmesi. Farklı üretici örgütlenmelerinin işlevlerinin AB tarım piyasaları ile bütünleşme çerçevesinde yeniden düzenlenmesi. Üretici örgütlenmelerine sağlanan desteklerin etkinleştirilmesi (Desteklemelerde örgütlü üreticilere öncelik verilmesi)
- Sulama altyapısı işletme ve yönetiminin katılımcı mekanizmalarla gerçekleştirilmesinin sağlanması, toprak ve su kaynaklarının etkin ve sürdürülebilir kullanımı için üreticilere yönelik programların uygulamaya konulması
- Kırsal alanda, e-ticaret de kullanılarak, tarım, orman ve gıda ürünlerinin tanıtım ve pazarlanması, turizm ve rekreasyon, el sanatları, tarıma dayalı sanayi ve diğer alternatif üretim faaliyetlerinin geliştirilmesi
- Kırsal alanda tarım ve tarım dışı ekonomik faaliyetlere yönelik insan kaynaklarının geliştirilmesi
- Kırsal kesimde kalkınmanın hızlandırılmasında ilçe merkezleri ve belde belediyeleri ile diğer gelişme ve çevresine hizmet sunma kapasitesi bulunan merkezi yerleşim birimlerine öncelik verilmek suretiyle kaynakların etkin kullanımının sağlanması ve uygulamanın ülke geneline yaygınlaştırılması

- Kırsal kesimde merkezi yerleşim birimleri öncelikli olmak üzere, temel altyapı ihtiyaçlarının karşılanması. Ekonomik ve sosyal gelişmeye yönelik proje ve destekler ile eğitim ve sağlık hizmetlerinin sunumunda bu merkezi birimlere öncelik verilmesi
- Kırsal yerleşim planlamasının esas ve kriterleri, kırsal alanın özelliklerine ve kırsal toplumun ihtiyaçlarına göre belirlenmesi, plan yapımında gelişmekte olan merkezi yerleşim birimlerine, turizm bölgelerine, koruma alanlarına ve afet riski yüksek yörelere öncelik verilmesi
- Yerel düzeyde aktörler arası işbirliğini geliştiren, yerel ihtiyaçlara duyarlı kalkınma girişimlerini tabandan tavana yaklaşımla güçlendiren, katılımı ve maliyet paylaşımını esas alan projeler, öncelikle pilot düzeyde uygulamaya konularak, iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması
- Kırsal kesimin kaynak ihtiyacının giderilmesine yönelik olarak uygun finansman araçlarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması
- Başta il özel idareleri olmak üzere, yerel yönetimler ile birliklerinin kırsal kalkınma konusundaki etkinliğini artırmak için teknik, mali ve kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi
- AB kırsal kalkınma politikalarına uyum için gerekli kurumsal çerçevenin oluşturularak, kırsal kalkınma fonlarının yönetimine ve etkin kullanımına ilişkin idari kapasitenin geliştirilmesi planlanmıştır.

2.1.2.3. Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi Belgesi;

- Kırsal kalkınma faaliyetlerine bütüncül bir politika çerçevesi oluşturmak,
- Bu kapsamda hazırlanması ve uygulamaya konulması öngörülen "Ulusal Kırsal Kalkınma Planına" esas teşkil etmek,
- Ulusal ve uluslararası kaynaklarla finanse edilecek kırsal kalkınma program ve projelerinin hazırlanması ve uygulanmasında ilgili kesimlere perspektif sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi Belgesi'nde, "**Temel Amaç ve Stratejik Amaç ile Öncelikler"** aşağıdaki gibi sıralanmaktadır;

Ulusal Kalkınma Stratejisi Çerçevesi

TEMEL AMAÇ
Temelde yerel potansiyelin ve kaynakların değerlendirilmesini, doğal ve kültürel varlıkların korunmasını esas alarak; kırsal toplumun iş ve yaşam koşullarının kentsel alanlarla uyumlu olarak yöresinde geliştirilmesi ve sürdürülebilir kılınmasıdır.
STRATEJİK AMAÇ ve ÖNCELİKLER
Stratejik Amaç 1: Ekonominin Geliştirilmesi ve İş İmkânlarının Artırılması
Öncelik 1.1: Tarım ve Gıda Sektörlerinin Rekabetçi Bir Yapıya Kavuşturulması -Üreticilerin Örgütlenme ve Bilgi Düzeyinin Yükseltilmesi -Su ve Toprak Kaynaklarının Etkin Kullanımı -Tarım ve Gıda Sanayi İşletmelerinin Rekabet Gücünün Artırılması -Gıda Kalitesi, Tüketicinin Korunması ve Gıda Sağlığına Yönelik Kontrol Yapılarının Güçlendirilmesi **Öncelik 1.2:** Kırsal Ekonominin Çeşitlendirilmesi
Stratejik Amaç 2: İnsan Kaynaklarının, Örgütlenme Düzeyinin ve Yerel Kalkınma Kapasitesinin Geliştirilmesi
Öncelik 2.1: Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi **Öncelik 2.2:** Yoksullukla Mücadele ve Dezavantajlı Grupların İstihdam Edilebilirliğinin Artırılması

Öncelik 2.3: Yerel Kalkınma Kapasitesinin Güçlendirilmesi
Stratejik Amaç 3: Kırsal Alan Fiziki Altyapı Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Yaşam Kalitesinin Artırılması
Öncelik 3.1: Kırsal Altyapının Geliştirilmesi **Öncelik 3.2:** Kırsal Yerleşimlerin Geliştirilmesi ve Korunması
Stratejik Amaç 4: Kırsal Çevrenin Korunması ve Geliştirilmesi
Öncelik 4.1: Çevreci Tarım Uygulamalarının Geliştirilmesi **Öncelik 4.2:** Orman Ekosistemlerinin Korunması ve Orman Kaynaklarının Sürdürülebilir Kullanımının Sağlanması **Öncelik 4.3:** Korunan Alanların Yönetimi ve Geliştirilmesi

2.1.2.4. Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013)

Ülkemizde kırsal kalkınma alanındaki politika ve strateji çerçevesini ayrıntılı bir şekilde ortaya koyan Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (UKKS) temel alınmak suretiyle hazırlanan Kırsal Kalkınma Planı, ülkemizin kırsal kalkınma alanındaki öncelikli tedbirlerini/faaliyetlerini ortaya koymaktadır.

Bu kapsamda, Kırsal Kalkınma Planında; Stratejik Amaç-1'de 8 tedbir ve 26 faaliyet, Stratejik Amaç-2'de 7 tedbir ve 24 faaliyet, Stratejik Amaç-3'te 7 tedbir ve 24 faaliyet ve Stratejik Amaç-4'te 8 tedbir ve 22 faaliyet olmak üzere genel toplamda 30 tedbir ve 96 faaliyet bulunmaktadır.

2.1.2.5. Stratejik Plan (2010-2014)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2010 yılında hazırlamış olduğu "Stratejik Plan" ile 2010-2014 dönemi için faaliyetlerini planlamıştır. Plan kapsamında;

- Tarımsal üretim ve arz güvenliği alanında,
  - "Tarımsal üretimi yönlendirmek ve arz güvenliğini sağlamak
  - Tarımsal altyapıyı geliştirmek, çevre ve doğal kaynakları korumak, iyileştirmek, sürdürülebilirliği sağlamak ve doğal afetlerin etkisini azaltmaya yönelik tedbirler almak"
- Gıda güvenilirliği alanında,
  - "Güvenilir gıda ve yem arzını sağlamak"
- Bitki ve hayvan sağlığı alanında,
  - "Bitki ve hayvan hastalık ve zararlılarını eradike etmek, ürün kayıplarını önlemek ve halk sağlığını korumak"
- Kırsal Kalkınma alanında,
  - "Kırsal alanda tarımsal altyapı hizmetlerini, insan kaynaklarını ve örgütlenme düzeyini geliştirmek, pazar entegrasyonunu sağlamak, kırsal nüfusun gelirini çeşitlendirmek, yerel kalkınma kapasitesini ve yaşam kalitesini artırmak"
- Kurumsal Kapasite alanında ise,
  - Etkin ve kaliteli hizmet sunmak üzere yönetsel ve kurumsal mükemmeliyeti sağlamak"

amaçları belirlenmiştir. Ayrıca her amaç kapsamında detay stratejiler belirlenmiştir.

2.1.2.6. Konya Ovaları Projesi Eylem Planı (Taslak)

TR52 bölgesinde Konya –Karaman bölgesinin tarımsal alanlarından ve buna bağlı ekonomik büyüme potansiyellerinden en üst düzey yararlanmak amacıyla, Konya Ovaları Projesi (KOP) kapsamında yatırımlar hız kazanmıştır. Ayrıca proje kapsamında bölgede yapılması gereken detay çalışmalara yönelik bir taslak eylem planı hazırlanmıştır. Bu taslak planda;

- Proje ile Konya ve Karaman illeri ile beraber Aksaray ve Niğde illerinin de yer aldığı Konya kapalı havzasına su transferi ve bu gelen sular ile mevcut suların en etkin şekilde kullanımına yönelik faaliyetler
- Yine su ile beraber diğer tarımsal kaynakların etkin kullanımı için arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme faaliyetlerini, erozyon mücadele, mera ıslahı, biyolojik çeşitlilik ve kuraklıkla mücadele gibi başlıklarda çevresel sürdürülebilirliğin ve izlenebilirliğin sağlanmasına yönelik faaliyetler
- Tarımsal üretimde verimliliğin ve çeşitliliğin arttırılmasına yönelik eğitim ve yayım hizmetleri, hayvansal üretimde verimliliğin arttırılması, bölge şarlarına uyan tarih boyunca uygulanan ve üretimi azalan koyunculuğun teşvik edilmesi, bitkisel üretimde verimliliğin arttırılması, sulu ve kuru tarımın rehabilite edilmesi, organik ve iyi tarımın yaygınlaştırılması ve coğrafi bilgi sistemleri ve uzaktan algılama sistemlerinin tarımın hizmetine sunulması faaliyetleri
- Kırsal alanda sosyal hayatın geliştirilmesi başlıklarında kültür sanat ve sporun yaygınlaştırılması, istihdamın geliştirilmesi ve köy altyapısının geliştirilmesine yönelik kalkınma planı ile uyumlu ve yapısal sorunların çözümüne yönelik planlamalar öngörülmektedir.
- Ülkemiz ve dünya için stratejik öneme sahip TR52 bölgesinin en önemli ürünü olan buğday için destekleme modelleri geliştirilerek üretim teşvik edilmeli ve üretim stratejisin den vaz geçilmemeli
- Yem bitkisi üretiminde desteklenen bitki türü yelpazesi genişletilerek kaba yem açığının giderilmesi ve hayvancılığın geliştirilmesi
- ÇATAK (Çevresel Amaçlı Tarım Arazilerinin Korunması) Projesi uygulama alanlarının genişletilmesi, Kültürel tedbirlerle bir taraftan tarımda verimlilik artırılırken, diğer taraftan çevre de korunarak sürdürülebilirlik sağlanmalıdır.
- Konya ve Karaman illerinde, Tarım sektöründe hizmet veren KOP idaresi, TKDK il Koordinatörlüğü, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri, İl Özel İdareleri, Kon – Kar ajansı ve Mevlana Kalkınma Ajansı gibi kurumların stratejik amaç ve planlarının eşleştirilmesi, yatırımların koordineli olarak aynı istikamete yönlendirilmesi ve eş güdümün sağlanması
- Bölgede faaliyet gösteren araştırma kuruluşları tarafından, yöreye uygun kuru ve sulu tarım için geliştirilmiş tohum çeşitlerinin üreticiye tanıtılması ve temini konusunda tedbirler alınması

2.1.2.7. TR52 Bölgesi Tarım Havzaları

Tarımsal üretimin kendi ekolojisine uygun alanlarda yoğunlaşması, desteklenmesi, örgütlenmesi, ihtisaslaşması, entegre bir şekilde yürütülmesi ve tarım envanterinin hazırlanması amacıyla 30 adet tarım havzası tespit edilmiştir. TR52 Düzey 2 Bölgesi ilçeleri bu havzalardan üçüne girmektedir.

Havza bazlı yaklaşım ile tarım sektörünün detaylı analiz edilmesi, aynı özelliklerdeki yerlerin beraber planlanması ve desteklenmesi gibi bütüncül yaklaşımlar geliştirilmesi düşünülmektedir. Bu kapsamda TR52 Düzey 2 bölgesinin yer aldığı tarım havzaları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;

15. İç Ege Havzası

İl	İlçe
Afyonkarahisar	Başmakçı, Bayat, Bolvadin, Çay, Çobanlar, Dazkırı, Dinar, Evciler, Hocalar, İhsaniye, İscehisar, Kızılören, Merkez, Sandıklı, Sinanpaşa, Sultandağı, Şuhut
Balıkesir	Sındırgı
Denizli	Baklan, Bekilli, Bozkurt, Çal, Çardak, Çivril, Güney

İl	İlçe
Eskişehir	Han, Seyitgazi
Konya	**Akşehir, Doğanhisar, Ilgın, Tuzlukçu**
Kütahya	Altıntaş, Aslanapa, Çavdarhisar, Dumlupınar, Emet, Gediz, Hisarcık, Merkez, Pazarlar, Simav, Şaphane
Manisa	Demirci, Gördes, Köprübaşı, Kula, Selendi
Uşak	Banaz, Eşme, Karahallı, Merkez, Sivaslı, Ulubey

28. Orta Anadolu Havzası

İl	İlçe
Afyon	Emirdağ
Aksaray	Eskil, Merkez
Ankara	Akyurt, Altındağ, Ayaş, Bala, Beypazarı, Çankaya, Elmadağ, Etimesgut, Gölbaşı, Güdül, Haymana, Kalecik, Kazan, Keçiören, Mamak, Polatlı, Pursaklar, Sincan, Yenimahalle
Eskişehir	Alpu, Beylikova, Çifteler, Günyüzü, İnönü, Mahmudiye, Merkez, Mihalıççık, Odunpazarı, Sivrihisar, Tepebaşı
Karaman	**Ayrancı, Kazımkarabekir, Merkez**
Konya	**Altınekin, Cihanbeyli, Çeltik, Çumra, Emirgazi, Ereğli, Güneysınır, Halkapınar, Kadınhanı, Karapınar, Karatay, Kulu, Sarayönü, Yunak**
Niğde	Altunhisar, Bor, Ulukışla

30. Göller Havzası

İl	İlçe
Antalya	Akseki, Gündoğmuş, İbradi
Burdur	Ağlasun, Çeltikçi, Karamanlı, Merkez, Yeşilova
Isparta	Aksu, Atabey, Eğirdir, Gelendost, Gönen, Keçiborlu, Merkez, Şarkikaraağaç, Senirkent, Sütçüler, Uluborlu, Yalvaç, Yenişarbademli
Karaman	**Başyayla, Ermenek, Sarıveliler**
Konya	**Ahırlı, Akören, Beyşehir, Bozkır, Derbent, Derebucak, Hadim, Hüyük, Meram, Selçuklu, Seydişehir, Taşkent, Yalıhüyük**
Mersin	Mut

TR52 Düzey 2 Bölgesi Tarım Stratejileri ve Eylem Planları için hazırlanan diğer bazı çalışmalar ise aşağıda sıralanmıştır;

1. **Konya Master Planı (2004)**
2. **Karaman Master Planı (2006)**
3. **TR5 Batı Anadolu Master Planı (2007)**
4. **Mevlana Kalkınma Ajansı TR52 Düzey 2 Bölgesi (2010-2013) Bölge Planı**
5. **Konya İl Müdürlüğü Stratejik Plan (2010-2014)**
6. **Konya ve Karaman İllerinde Kırsal Kalkınma Mevcut Durumu ve Çözüm Önerileri Çalışma Raporu (2010)**

2.1.3. TR52 BÖLGESİ TARIM VİZYON STRATEJİSİNE DOĞRU YEREL BULGULAR

1. **TR52 Bölgesi 4.963.545,32 hektar yüzölçümü ile Türkiye'nin %6,33'ünü oluşturmakta ve 2.341.801,5 hektar tarım alanı ile Türkiye tarım alanlarının %9,58'ini bünyesinde barındırmaktadır. Bu vasfı ile Türkiye'nin değerlendirilmesi gereken en önemli tarım potansiyeli taşıyan bölgelerinden biri konumundadır.**

Konya ilinin 31 ilçesi ve 584 köyü bulunmaktadır. İlin nüfusu 2.013.845 kişidir. İl nüfusunun % 26,18'i köylerde ikamet etmektedir. İldeki çiftçi sayısı 118.270 kişi olup, İl nüfusuna oranı %5,87'dir.[11] Toplam 4.081.351,95 ha olan Konya İli arazisinin %50,89'unu tarım arazisi, %18,66'sını çayır-mera, %13,24'ünü orman fundalık ve %17,22'sini de tarım dışı arazi oluşturmaktadır.

Karaman iline bağlı 6 ilçe ve 160 köy bulunmaktadır. İlin nüfusu 232.633 kişidir. İl nüfusunun % 31,3'ü köylerde ikamet etmektedir.[12] Toplam 882.193,37 ha olan Karaman İli arazisinin %30,03'nü tarım arazisi, %32,88'ni çayır-mera, %18,25'ni orman fundalık ve %18,84'ünü de tarım dışı arazi oluşturmaktadır.

Tablo 16: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Alan Dağılım Tablosu

Alan Adı	KARAMAN		KONYA		TR52		TÜRKİYE	
	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%
Tarım Arazisi	264.880,60	30,03	2.076.920,90	50,89	2.341.801,50	47,18	24.435.984,80	31,19
Çayır-Mera	290.098,82	32,88	761.460,70	18,66	1.051.559,52	21,19	14.616.687,30	18,65
Orman	160.972,33	18,25	540.189,00	13,24	701.161,33	14,13	21.389.783,00	27,30
Diğer	166.241,62	18,84	702.781,35	17,22	869.022,97	17,51	17.915.244,90	22,86
Toplam	**882.193,37**	**100**	**4.081.351,95**	**100**	**4.963.545,32**	**100**	**78.357.700,00**	**100**

Kaynak: 'Tarım Arazisi, Çayır-Mera ve Orman Alanları Verisi' TÜİK 2010 (Geçici Veri), 'Konya-Karaman-TR52 Toplam Alan Verileri' Konya ve Karaman Tarım İl Müdürlükleri 2010, 'Türkiye Toplam Alan Verisi' DSİ 2010.[13]

Türkiye'de toplam 24.435.984,8 ha işlenen arazi bulunmakta iken, TR52 Bölgesi olarak nitelendirilen Konya-Karaman bölgesinde 2.341.801,5 ha işlenen arazi bulunmaktadır. Bölgenin %89 gibi büyük bir oranını Konya ili oluşturmaktadır. Konya ilinde toplam 2.076.920,9 ha tarım arazisinin %58,87'sini tarla arazisi, %35,44'ünü nadas, 1,22'sini sebze, %1,02'sini meyve ve %0,48'ini ise bağ alanları oluşturmaktadır. Karaman ilinde ise, toplam 264.880,6 ha tarım arazisinin %74,76'sını tarla arazisi, %8,84'ünü nadas, %4,58'ini sebze, %10,10'unu meyve ve %1,72'sini ise bağ alanları oluşturmaktadır.

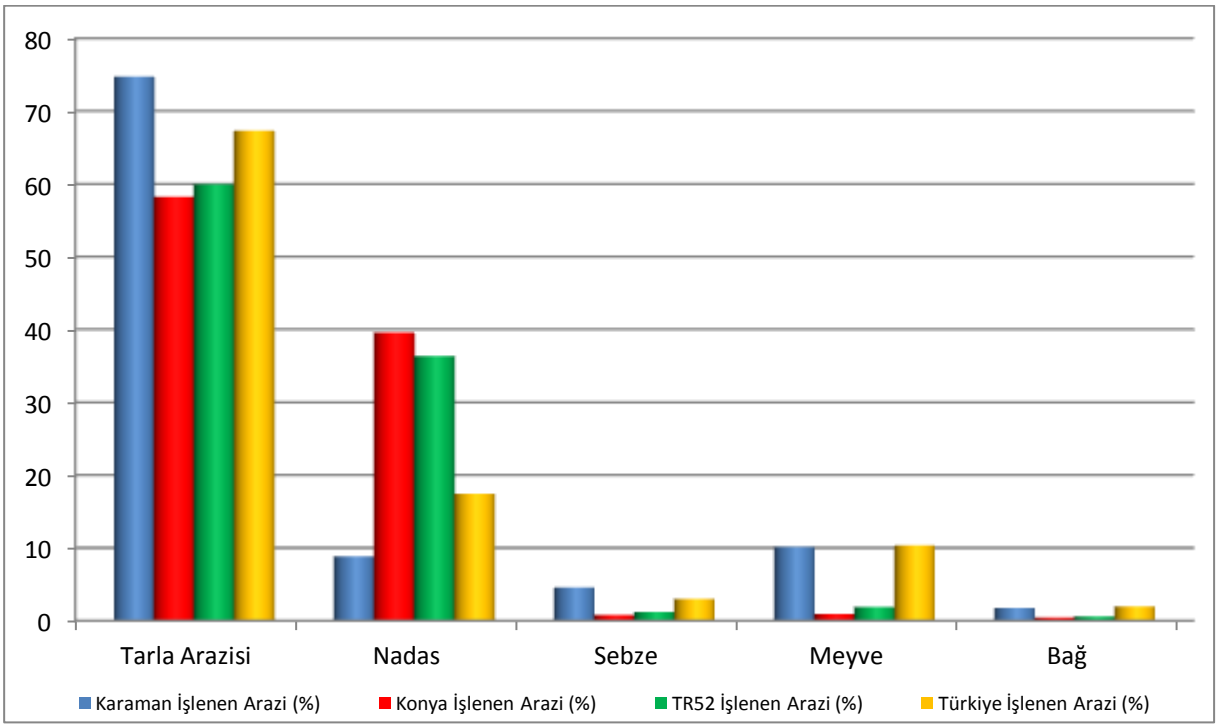
Tablo 17: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) İşlenen Tarım Arazisi Durum Tablosu

İşlenen Arazi Türü	KARAMAN		KONYA		TR52		TÜRKİYE	
	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)
Tarla Arazisi	198.025,40	74,76	1.222.736,30	58,87	1.420.761,70	60,67	16.459.504,90	67,36
Nadas	23.404,60	8,84	806.484,00	38,83	829.888,60	35,44	4.249.025,50	17,39
Sebze	12.141,70	4,58	16.491,70	0,79	28.633,40	1,22	729.415,90	2,99
Meyve	26.749,30	10,10	21.162,00	1,02	47.911,30	2,05	2.520.252,90	10,31
Bağ	4.559,60	1,72	10.046,90	0,48	14.606,50	0,62	477.785,60	1,96
Toplam	**264.880,60**	**100**	**2.076.920,90**	**100**	**2.341.801,50**	**100**	**24.435.984,80**	**100**

Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri 2010 (Geçici Veri)

[11] TÜİK ADNKS 2010 Veri Tabanı (Konya)
[12] TÜİK ADNKS 2010 Veri Tabanı (Karaman)
[13] Diğer Alanlar Verileri Toplanan Verilere Göre Hesaplanmıştır.

Grafik 1: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) İşlenen Tarım Arazisi Dağılımı

Tarımsal üretimin yoğun olarak yapıldığı TR52 bölgesinde tarla arazileri için ayrılan alan, toplam alanının %60,67'sini oluşturmaktadır. Bu oran, Türkiye tarla arazileri oranına (%67,36) yakın bir değer olduğu halde Karaman ilinde tarla arazileri için ayrılan alanın oranının (%74,76) oldukça yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Buna karşın Karaman'da nadas için ayrılan alan %8,84'lük oran ile Türkiye (%17,39) ve TR52 bölgesi (%38,83) nadas alanlarından daha düşüktür. Geniş tarım alanlarına sahip Konya'da nadas için ayrılan alanların %38,83'lük oran ile çok yüksek olduğu görülmektedir. Konya'da meyve ve sebze için ayrılan alanın çok düşük olması TR52 bölgesinin meyve-sebze alanları oranını da düşük tutmaktadır. Buna karşın Karaman'da özellikle bağ alanları oranının (%1,72) Türkiye bağ alanlarının oranından (%1,96)daha düşük olduğu görülmektedir. Bununla birlikte sebze üretim alanı %4,58'lik bir pay ile Türkiye sebze üretim alanlarından daha yüksektir.

Tablo 18: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Tarla Arazisi Ekim Türleri Dağılımı

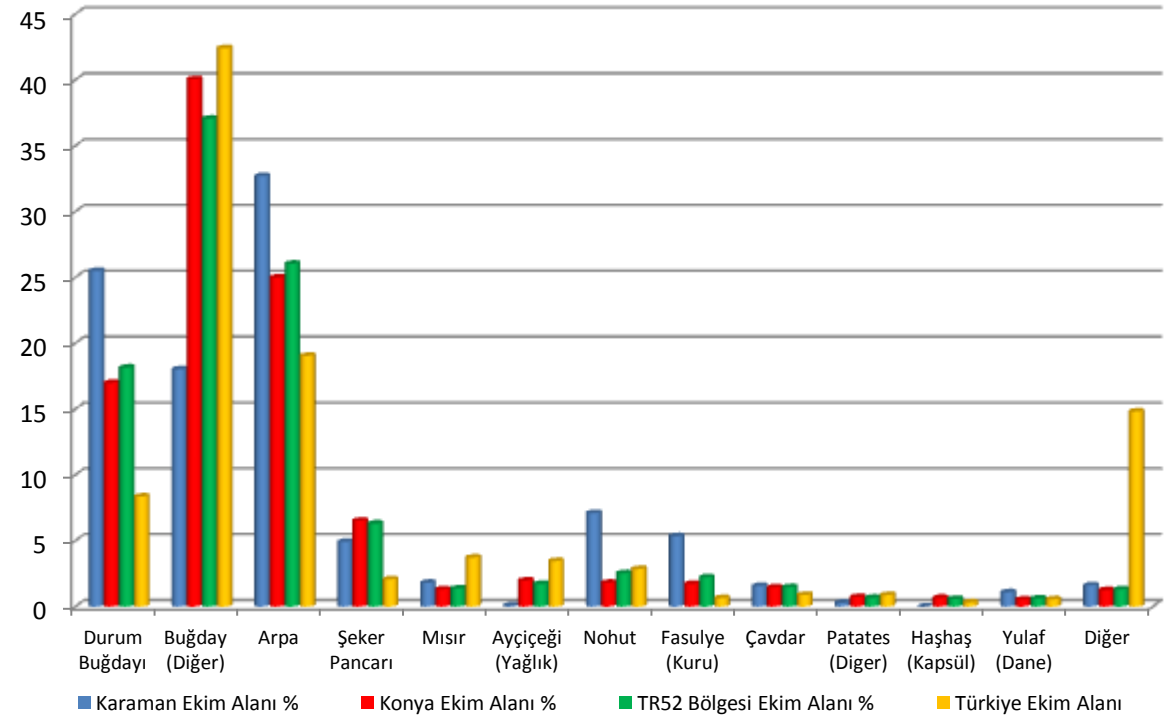
Tarla Arazisi Ekim Türü	KARAMAN				KONYA			
	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Durum Buğdayı	476.366	25,50	163	77.863	2.013.054	16,99	242	488.043
Buğday (Diğer)	336.534	18,01	162	54.425	4.744.651	40,05	217	1.027.260
Arpa	610.775	32,69	167	101.809	2.960.630	24,99	221	653.978
Şeker Pancarı	91.964	4,92	6.265	576.188	773.061	6,53	6.384	4.935.320
Mısır	33.846	1,81	727	24.609	154.817	1,31	668	103.430
Ayçiçeği (Yağlık)	1.500	0,08	73	110	234.032	1,98	200	46.764
Nohut	132.567	7,10	117	15.490	213.958	1,81	135	28.843
Fasulye (Kuru)	99.862	5,35	285	28.470	204.291	1,72	340	69.446
Çavdar	29.187	1,56	170	4.965	172.352	1,45	280	48.275
Patates (Diğer)	5.430	0,29	2.097	11.388	85.950	0,73	3.740	321.482
Haşhaş (Kapsül)	0	0,00	0	0	78.849	0,67	78	6.122
Yulaf (Dane)	20.250	1,08	188	3.798	63.535	0,54	224	14.212
Diğer	30.043	1,61	-	15.250	148.153	1,25	-	44.314
Toplam	**1.868.324**	**100**	**-**	**914.365**	**11.847.333**	**100**	**-**	**7.787.489**

Tarla Arazisi Ekim Türü	TR52				TÜRKİYE			
	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Durum Buğdayı	2.489.420	18,15	227	565.906	13.340.000	8,36	259	3.450.000
Buğday (Diğer)	5.081.185	37,05	213	1.081.685	67.694.000	42,41	240	16.224.000
Arpa	3.571.405	26,04	212	755.787	30.400.000	19,05	238	7.250.000
Şeker Pancarı	865.025	6,31	6.372	5.511.508	3.291.669	2,06	5.451	17.942.112
Mısır	188.663	1,38	679	128.039	5.940.000	3,72	726	4.310.000
Ayçiçeği (Yağlık)	235.532	1,72	199	46.874	5.514.000	3,45	212	1.170.000
Nohut	346.525	2,53	128	44.333	4.556.900	2,85	116	530.634
Fasulye (Kuru)	304.153	2,22	322	97.916	1.033.811	0,65	206	212.758
Çavdar	201.539	1,47	264	53.240	1.410.000	0,88	259	365.560
Patates (Diğer)	91.380	0,67	3.643	332.870	1.388.660	0,87	3.250	4.513.453
Haşhaş (Kapsül)	78.849	0,57	78	6.122	518.970	0,33	65	33.555
Yulaf (Dane)	83.785	0,61	215	18.010	883.900	0,55	231	203.870
Diğer	178.196	1,30	-	59.564	23.648.759	14,82	-	8.771.917
Toplam	**13.715.657**	**100**	**-**	**8.701.854**	**159.620.669**	**100**	**-**	**64.977.859**

Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri 2010 (Geçici Veri)[14]

Türkiye'de tarla bitkileri içerisinde en fazla yetiştirilen ürün buğday olup, toplam ekim alanlarının yaklaşık %50,77'sini oluşturmaktadır. Konya'da toplam ekim alanlarının yarıdan fazlasında buğday üretimi yapılmaktadır. Nitekim, Türkiye buğday üretiminin %7,7'si Konya'dan karşılanmaktadır. Konya ili arpa, mısır, şeker pancarı gibi ürünlerin üretiminde de ülkemizde oldukça önemli bir paya sahip olup, Türkiye şeker pancarı üretiminin %27,5'ini karşılamaktadır.

Grafik 2: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Tarla Arazisi Ekim Türleri Dağılımı

[14] İşlenen Tarla Arazisi Verisi ile Ekim Alanı Verisi Arasında Farklılık Oluşabilmektedir.

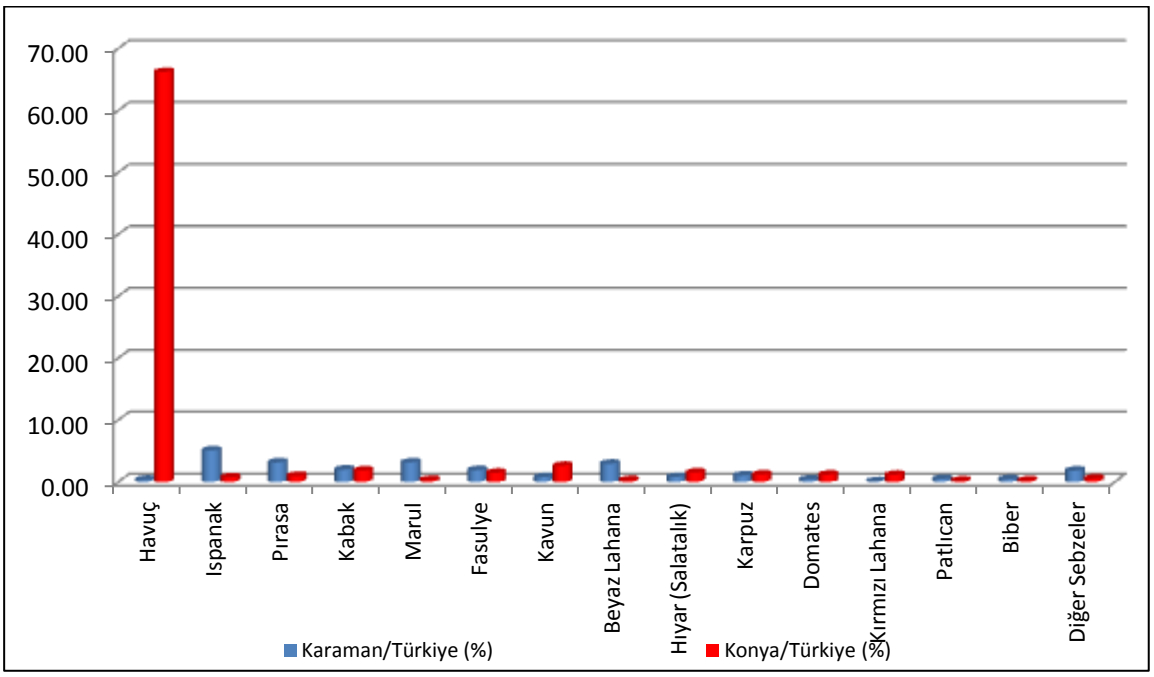
Türkiye toplam sebze yetiştiriciliği alanının %3,9'u bölgede yer almaktadır. Özellikle Konya bölgesinin arazi sulama durumu, yağış ve diğer iklim şartları bölgenin büyük bir bölümünde sebze yetiştiriciliğini zorlaştırmaktadır. Türkiye'de toplam havuç üretiminin %66,54'ü bölgeden karşılanmaktadır.

Tablo 19: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Sebze Üretimi Durum Tablosu

Sebze Üretimi	KARAMAN		KONYA		TR52		TÜRKİYE
	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Karaman / Türkiye (%)	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Konya / Türkiye (%)	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	TR52 / Türkiye (%)	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
Havuç	1.826	0,34	353.020	66,20	354.846	66,54	533.253
Ispanak	11.110	5,09	1.608	0,74	12.718	5,83	218.291
Pırasa	7.685	3,14	2.361	0,96	10.046	4,10	244.812
Kabak	6.252	1,99	5.811	1,85	12.063	3,84	314.340
Marul	13.186	3,14	1.333	0,32	14.519	3,46	419.298
Fasulye	11.217	1,91	8.673	1,48	19.890	3,38	587.967
Kavun	12.520	0,78	41.917	2,60	54.437	3,38	1.611.695
Beyaz Lahana	14.409	2,93	1.415	0,29	15.824	3,22	491.228
Hıyar (Salatalık)	14.130	0,81	26.460	1,52	40.590	2,33	1.739.191
Karpuz	37.870	1,03	44.601	1,21	82.471	2,24	3.683.103
Domates	39.895	0,40	118.555	1,18	158.450	1,58	10.052.000
Kırmızı Lahana	112	0,09	1.352	1,14	1.464	1,24	118.170
Patlıcan	4.186	0,49	1.817	0,21	6.003	0,71	846.998
Biber	9.035	0,45	4.652	0,23	13.687	0,69	1.986.700
Diğer Sebzeler	21.407	1,82	6.433	0,55	27.840	2,37	1.174.086
Toplam	**204.840**	**0,01**	**620.008**	**0,03**	**824.848**	**0,03**	**24.021.132**

Kaynak: TÜİK Tarım Verileri 2010 (Sebze üretim bilgileri TR52/Türkiye orana göre sıralanmıştır.)

Grafik 3: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Sebze Üretim Durumu

Türkiye toplam meyve yetiştiriciliği alanının %5,51'inde elma yetiştiriciliği yapılmakta iken, Konya'da bu oran %30,87 ve Karaman'da %65,85 gibi çok önemli bir orandadır. TR52 bölgesi Türkiye elma üretiminde önemli bir paya sahip olduğu halde, verim açısından Türkiye ortalamasının oldukça altında yer almaktadır. Kiraz, Konya'da yetiştirilen önemli bir meyve olup, kiraz yetiştiriciliği için ayrılan alanın oranı Türkiye'de %2,12 iken Konya'da %19,04'tür. Konya kiraz veriminin Türkiye ortalama kiraz veriminden 464 kg/da ile düşük olduğu görülmektedir. Kiraz yetiştiriciliği için %4,72 oranında alan

ayrılan Karaman'da kiraz verimi 503 kg/da'dır. Konya ve Karaman'da meyvecilik yapılan alanların önemli bir bölümünün bağcılık için ayrıldığı görülmektedir. Konya ilinde bağcılık yapılan alanın oranı %32,19 iken, Karaman'da bu oran %14,56 olarak gerçekleşmektedir. Bununla birlikte Karaman'da üzüm verimi 721 kg/da olup, Türkiye ortalama üzüm veriminin altındadır. Buna karşılık Konya'da ortalama üzüm veriminin çok düşük olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 20: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Mevye Bağ Arazisi Durum Tablosu

Meyve-Bağ Arazisi Ekim Türü	KARAMAN				KONYA			
	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Elma	206.178	65,85	800	165.040,00	96.357	30,87	698	67.227,00
Kiraz	14.784	4,72	503	7.430,00	59.419	19,04	464	27.570
Bağ (Üzüm)	45.596	14,56	721	32.883,00	100.469	32,19	542	54.474,00
Vişne	522	0,17	2.933	1.531,00	26.210	8,40	1.154	30.257
Ceviz	9.789	3,13	353	3.452,00	7.040	2,26	645	4.542,00
Armut	2.828	0,90	1.706	4.824,00	4.213	1,35	1.405	5.918
Kayısı	1.140	0,36	1.592	1.815,00	3.730	1,20	1.345	5.017,00
Badem	3.523	1,13	344	1.213,00	3.216	1,03	362	1.165
Erik	2.406	0,77	2.131	5.126,00	2.750	0,88	1.504	4.136,00
Şeftali	2.773	0,89	767	2.126,00	2.069	0,66	906	1.874
Meyve (Diğer)	23.550	7,52	-	4.667,00	6.616	2,12	-	13.461,00
Toplam	**313.089**	**100**		**230.107,00**	**312.089**	**100,00**		**215.641,00**

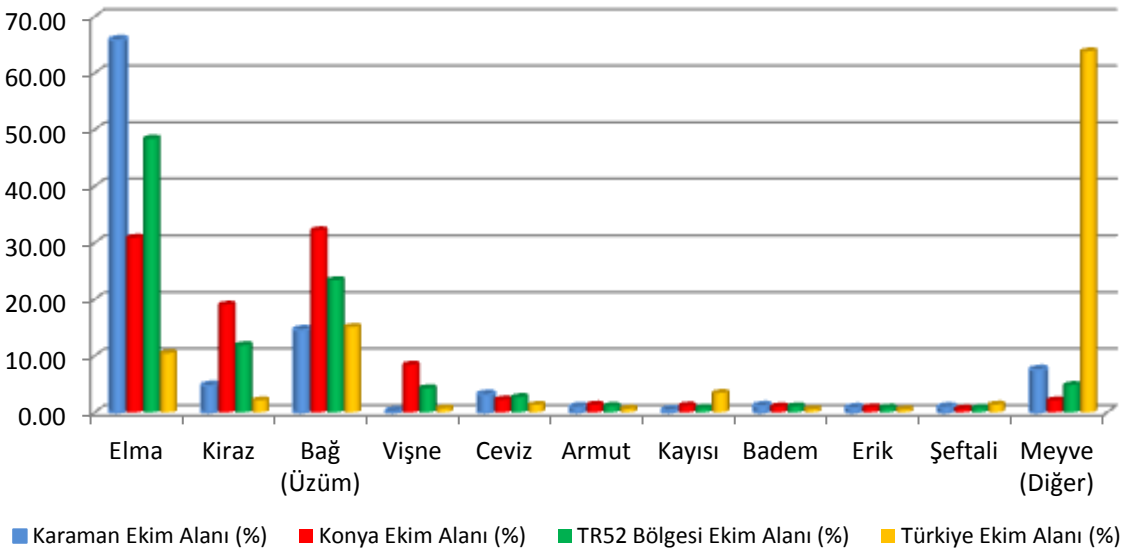
Meyve-Bağ Arazisi Ekim Türü	TR52 BÖLGESİ				TÜRKİYE			
	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Elma	302.535	48,39	768	232.267,00	1.650.775	5,51	1.575	2.600.000
Kiraz	74.203	11,87	472	35.000,00	670.459	2,24	623	417.905
Bağ (Üzüm)	146.065	23,36	598	87.357,00	4.777.856	15,94	891	4.255.000
Vişne	26.732	4,28	1.189	31.788,00	223.352	0,74	873	194.989
Ceviz	16.829	2,69	475	7.994,00	413.932	1,38	430	178.142
Armut	7.041	1,13	1.526	10.742,00	202.524	0,68	1.876	380.003
Kayısı	4.870	0,78	1.403	6.832,00	1.080.534	3,60	416	450.000
Badem	6.739	1,08	353	2.378,00	171.478	0,57	323	55.398
Erik	5.156	0,82	1.796	9.262,00	166.244	0,55	1.449	240.806
Şeftali	4.842	0,77	826	4.000,00	430.990	1,44	1.252	539.403
Meyve (Diğer)	30.166	4,83	-	18.128,00	20.192.241	67,35	-	8.379.665
Toplam	**625.178**	**100**		**445.748,00**	**29.980.385**	**100,00**		**17.691.311**

Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri 2010 (Geçici Veri)

2010 yılı geçici TÜİK verilerine göre, Karaman ilinde gerçekleştirilen elma yetiştiriciliğinden elde edilen ürün miktarı 165.040 ton olarak gerçekleşmiş olup, Türkiye üretiminin %6,35'lik kısmı Karaman ilinde gerçekleştirilmiş görünmektedir. Geçici veriler dikkate alındığında, son dönemde elma üretim miktarında düşüş olduğu gözlenmektedir. TUİK verilerine Karaman ilinde göre son 3 yılda elma ağaçlarından; meyve veren ağaç sayısında 654.366 adet (%13,2) ve meyve vermeyen ağaç sayısında da 758.228 adet (toplam ağaç sayısına oranı %14,2) artış olduğu gözlenmektedir. Toplam ağaç miktarı 5,6 milyon adedi geçmiş olmasına rağmen, son 3 yılda elma üretiminde düşüş olduğu gözlenmektedir. Karaman ilinde, elma üretim miktarı 2008 yılına 372.919 ton (Türkiye üretiminin %14,89'u) seviyesinde iken, 2009 yılında bu miktar 340.375 kg (Türkiye üretiminin %12,23'ü) ve 2010 yılındaki geçici verilere göre 165.040 ton (Türkiye üretiminin %6,35'i) seviyesine gerilemiştir. Son 3 yıllık dönemde Karaman ilinde elma üretimindeki azalma %56 seviyelerini bulmaktadır. Karaman ili 2008

yılı itibariyle Türkiye elma üretiminde 2. sırada yer almakta iken, kendisini takip eden Niğde, Denizli ve Antalya gibi iller elma üretiminde Karaman'ı geçmiştir. Özellikle 2010 yılında elma ağaçlarının çiçeklenme döneminde (15 Nisan-5 Mayıs) oluşan ilkbahar geç donları, elma üretimini önemli oranda olumsuz etkilediği için ürün miktarında ciddi düşme olmuştur. İlde yıllık ortalama 500.000 ton elma üretim potansiyeli mevcuttur.

Grafik 4: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Meyve-Bağ Arazisi Dağılımı

Türkiye'de yem bitkileri ekimi için toplam 14.587.601 da alan ayrılmış olup, bu alanın %38,99'unda yonca, %29,4'ünde fiğ, %19,5'inde silajlık mısır, %10,77'sinde korunga ve kalan %1,34'ünde ise burçak ve diğer yem bitkileri yetiştirilmektedir. Türkiye toplam yem bitkileri ekim alanının %2,6'sı Konya'da bulunmaktadır. Konya'da toplam 380.030 da yem bitkileri alanı bulunmakta ve bu alanın %49,75'inde yonca üretimi yapılmaktadır. Konya'da üretilen yem bitkileri ekim alanında ikinci sırayı silajlık mısır alırken, bunu fiğ takip etmektedir. Karaman'da ise bu durumun tersine, %56,56 gibi büyük bir oranda fiğ üretimi yapılmaktadır. İkinci sırada yonca yer alırken, üçüncü sırada silajlık mısır bulunmaktadır.

Tablo 21: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Yem Bitkileri Durum Tablosu

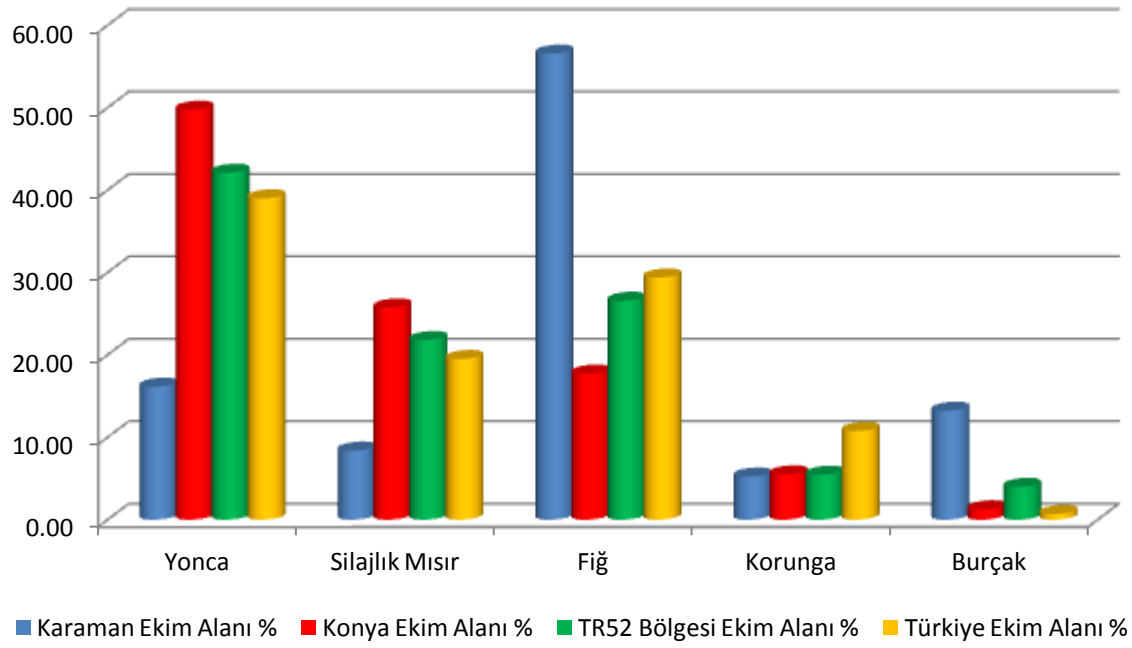
Yem Bitkisi Arazisi Ekim Türü	KARAMAN				KONYA			
	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Yonca	18.060	16,14	1.482	26.770	189.074	49,75	4.856	918.113
Silajlık Mısır	9.380	8,38	4.037	37.865	97.869	25,75	4.430	433.602
Fiğ	63.307	56,56	76	4.804	67.378	17,73	1.403	94.502
Korunga	5.867	5,24	747	4.380	20.913	5,50	1.430	29.912
Burçak	14.800	13,22	736	10.900	4.796	1,26	523	2.506
Diğer	516	0,46	-	1.805	0	0,00	-	0
Toplam Yem Bitkisi Alanı	**111.930**	**100**		**86.524**	**380.030**	**100**		**1.478.635**

Yem Bitkisi Arazisi Ekim Türü	TR52 BÖLGESİ				TÜRKİYE			
	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Yonca	207.134	42,10	4.562	944.883	5.688.107	38,99	2.053	11.676.115
Silajlık Mısır	107.249	21,80	4.396	471.467	2.844.728	19,50	4.375	12.446.450

Yem Bitkisi Arazisi Ekim Türü	TR52 BÖLGESİ				TÜRKİYE			
	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Fiğ	130.685	26,56	760	99.306	4.288.400	29,40	937	4.018.984
Korunga	26.780	5,44	1.281	34.292	1.570.810	10,77	961	1.508.930
Burçak	19.596	3,98	684	13.406	99.508	0,68	804	80.005
Diğer	516	0,10	-	1.805	96.048	0,66	-	220.555
Toplam Yem Bitkisi Alanı	**491.960**	**100**		**1.565.159**	**14.587.601**	**100**		**29.951.039**

Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri 2010 (Geçici Veri)

Grafik 5: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Yem Bitkileri Üretim Alanları (%)

Türkiye toplam büyükbaş hayvan sayısı, 2010 yılında 11.454.526 iken, büyükbaş hayvan sayısı Konya'da 460.924 ve Karaman'da 38.354'tür. Türkiye büyükbaş hayvan sayısının %4'36'sı bölgede yer almaktadır. 2010 yılı toplam büyükbaş hayvan varlığının, 2009 yılına oranla bölgede %15'e varan oranlarda arttığı görülmektedir.

Tablo 22: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Büyükbaş Hayvan Sayıları Durum Tablosu

Hayvan Cinsi	KARAMAN			KONYA		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Sığır (Saf Kültür)	17.233	17.321	19.839	211.177	216.314	269.866
Sığır (Kültür Melezi)	16.531	16.765	17.330	150.924	146.263	153.175
Sığır (Yerli)	1.348	1.155	1.145	44.391	36.612	37.773
Manda	0	0	40	130	108	110
TOPLAM	**35.112**	**35.241**	**38.354**	**406.622**	**399.297**	**460.924**

Hayvan Cinsi	TR52 BÖLGESİ			TÜRKİYE		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Sığır (Saf Kültür)	228.410	233.635	289.705	3.554.585	3.723.583	4.197.890
Sığır (Kültür Melezi)	167.455	163.028	170.505	4.454.647	4.406.041	4.707.188
Sığır (Yerli)	45.739	37.767	38.918	2.850.710	2.594.334	2.464.722
Manda	130	108	150	86.297	87.207	84.726

Hayvan Cinsi	TR52 BÖLGESİ			TÜRKİYE		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
TOPLAM	**441.734**	**434.538**	**499.278**	**10.946.239**	**10.811.165**	**11.454.526**

Kaynak: TÜİK Tarım Verileri 2010

Türkiye toplam küçükbaş hayvan sayısı 2010 yılında 29.382.924'tür. Bu sayı aynı yıl için Konya'da 1.464.756 baş ve Karaman'da ise 317.376 baştır. Bölgede, 2010 yılı küçükbaş hayvan cinsinin dağılımına bakıldığında, küçükbaş hayvanların %91,13'ünün koyun, %8,87'sinin ise keçi olduğu görülmektedir. Türkiye küçükbaş hayvan varlığının %6'sı bölgede yer almaktadır.

Tablo 23: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Küçükbaş Hayvan Sayıları Durum Tablosu

Hayvan Cinsi	KARAMAN			KONYA		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Koyun (Yerli)	219.271	160.931	201.304	1.125.721	1.101.691	1.265.712
Koyun (Merinos)	85.125	79.680	73.427	76.191	69.693	83.536
Toplam Koyun	**304.396**	**240.611**	**274.731**	**1.201.912**	**1.171.384**	**1.349.248**
Kıl Keçisi	32.356	31.642	39.208	89.018	72.629	112.004
Tiftik Keçisi	3.617	2.946	3.437	2.806	2.932	3.504
Toplam Keçi	**35.973**	**34.588**	**42.645**	**91.824**	**75.561**	**115.508**
Hayvan Cinsi	**TR52 BÖLGESİ**			**TÜRKİYE**		
	2008	**2009**	**2010**	**2008**	**2009**	**2010**
Koyun (Yerli)	1.344.992	1.262.622	1.467.016	22.955.941	20.721.925	22.003.299
Koyun (Merinos)	161.316	149.373	156.963	1.018.650	1.027.583	1.086.392
Toplam Koyun	**1.506.308**	**1.411.995**	**1.623.979**	**23.974.591**	**21.749.508**	**23.089.691**
Kıl Keçisi	121.374	104.271	151.212	5.435.393	4.981.299	6.140.627
Tiftik Keçisi	6.423	5.878	6.941	158.168	146.986	152.606
Toplam Keçi	**127.797**	**110.149**	**158.153**	**5.593.561**	**5.128.285**	**6.293.233**

Kaynak: TÜİK Tarım Verileri 2010

Türkiye'de 2009 yılı itibariyle toplam et üretimi 1.671.470 ton olarak gerçekleşmiş olup, Konya et üretimi bunun %1,79'unu oluştururken, Karaman'daki toplam et üretiminin önemli bir payının olmadığı görülmektedir. Türkiye toplam et üretiminin %77 gibi büyük bir oranı kanatlılardan karşılanmaktadır.

Karaman, Konya ve Türkiye toplam süt üretiminde yıllar itibariyle önemli oranlarda artış görülmektedir. Büyükbaş hayvan sütü üretiminin toplam süt üretimindeki payı Türkiye ve Konya'da %90 düzeyinde iken, Karaman'da %75 seviyesindedir. Karaman'da koyun ve keçi sütü üretiminin yaygın olması, bu oranın Konya ve Türkiye oranlarına göre düşük olmasına neden olmaktadır. Karaman'da koyun sütü üretiminin yıllar itibariyle artış gösterdiği, buna karşın Konya ve Türkiye'de azalma gösterdiği dikkat çekmektedir.

Tablo 24: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Bölge Et- Süt Üretim Durum Tablosu

Hayvan Cinsi	Karaman Et/Süt Üretim Miktarı (Ton)			Konya Et/Süt Üretim Miktarı (Ton)		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Et (Büyükbaş)/Ton	590,0	801,8	702,0	26.020,4	26.554,5	22.737,5
Et (Küçükbaş)/Ton	488,1	387,8	576,8	3.253,8	3.018,1	2.297,8
Et (Kanatlı)/Ton	0,0	0,0	0,0	314,6	405,8	762,7
Toplam Et (Ton)	**1.078,1**	**1.189,6**	**1.278,8**	**29.588,8**	**29.978,4**	**25.798,0**
Süt (Büyükbaş)/Ton	38.427,5	39.659,0	39.304,7	478.657,5	506.813,2	756.168,0
Süt (Koyun)/Ton	7.885,2	7.002,2	51.429,0	45.151,9	45.046,1	36.478,8
Süt (Keçi)/Ton	1.299,6	2.115,0	2.070,4	2.571,5	2.542,5	3.708,8
Toplam Süt (Ton)	**47.612,2**	**48.776,2**	**92.804,1**	**526.380,9**	**554.401,8**	**796.355,5**

Hayvan Cinsi	TR52 Bölgesi Et/Süt Üretim Miktarı			Türkiye Et/Süt Üretim Miktarı		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010

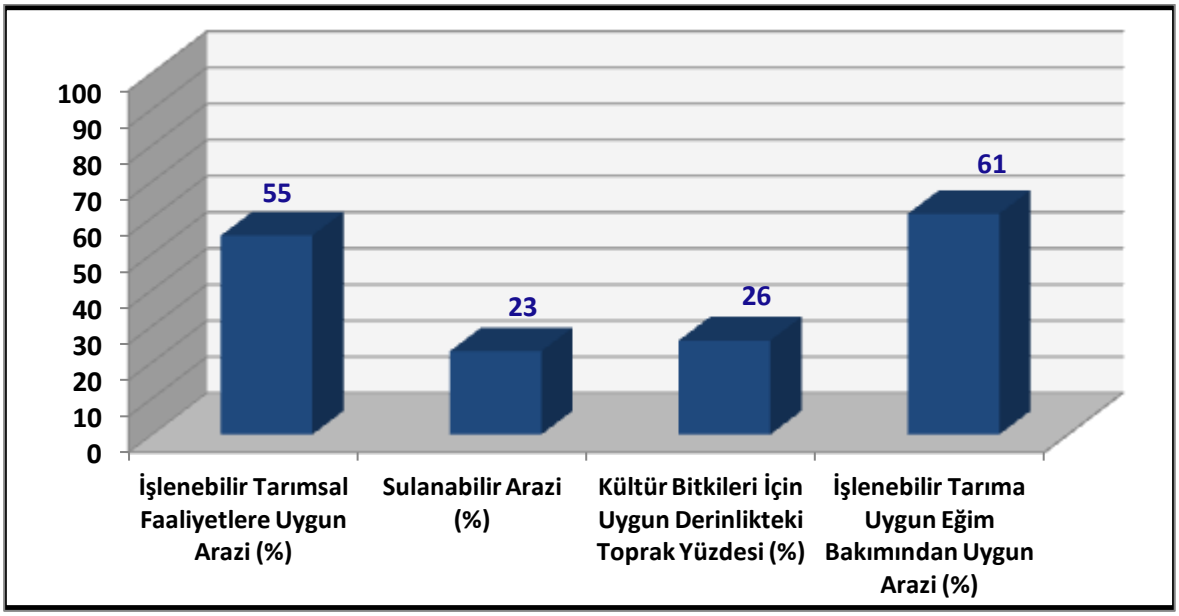
Hayvan Cinsi	TR52 Bölgesi Et/Süt Üretim Miktarı			Türkiye Et/Süt Üretim Miktarı		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Et (Büyükbaş)/Ton	26.610,4	27.356,3	23.439,5	316.546	291.847	-
Et (Küçükbaş)/Ton	3.741,9	3.405,9	2.874,6	110.491	86.308	-
Et (Kanatlı)/Ton	314,6	405,8	762,7	1.087.681	1.293.315	-
Toplam Et (Ton)	**30.666,9**	**31.168,0**	**27.076,8**	**1.514.718**	**1.671.470**	**-**
Süt (Büyükbaş)/Ton	517.085,0	546.472,3	795.472,7	11.286.598	11.615.756	12.454.031
Süt (Koyun)/Ton	53.037,0	52.048,3	87.907,8	746.872	734.219	816.832
Süt (Keçi)/Ton	3.871,0	4.657,4	5.779,2	209.570	192.210	272.811
Toplam Süt (Ton)	**573.993,1**	**603.178,0**	**889.159,7**	**12.243.040**	**12.542.185**	**13.543.674**

Kaynak: TÜİK Tarım Verileri 2010[15]

2. TR52 Bölgesi genel olarak değerlendirildiğinde, tarımsal üretim kaynakları ve tarımsal verimlilik bakımından sanıldığı kadar zengin bir bölge değildir.

TR52 Bölgesi'nin İç Anadolu Bölgesi'nde kalan geniş tarım arazilerine karşın güney kesimlerde dağlık alanları bulunmaktadır. Konya ili toprakları, toprak derinliği olarak değerlendirildiğinde kültür bitkileri açısından uygun derinlikte olan toprak yüzdesinin %26'larda kaldığı görülmektedir. İşlenen tarıma uygun eğim bakımından eğim yüzdesi %12'den az olan alanlar ise %61'lerde bulunmaktadır. Toprak derinliği az ama arazi kullanım kabiliyeti yüksek alanların toprak yapısı bakımından verimi kısıtlayıcı faktörler olduğu gibi, sulama kabiliyeti azlığı da tarımsal üretimde olumsuz bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Arazi kullanım kabiliyeti bakımından işlenebilir tarımsal faaliyetlere uygun arazi oranı ise %55'tir. [16] Karaman ili tarımsal arazi büyüklüğünün toplam alana oranı %30,03'tür. Karaman ilinde, Karaman ve Ayrancı olmak üzere iki verimli ova bulunmaktadır. Bu ovalarda eğim %6-8 seviyesindedir. Ancak burada çoğunlukla kuru tarım yapılmaktadır. Diğer yandan Karaman ilinin dağlık kesimlerinde eğim %10-35 arasında değişmektedir.[17] Görüldüğü üzere verimi kısıtlayıcı faktörler Karaman ilinde de yüksek seviyededir.

Grafik 6: Konya İlinin Bazı Kriterlere Göre Değerlendirilmesi

Geniş ovalardaki tarımsal toprakların ürün deseni, sulama kabiliyetinin olmamasından dolayı sınırlı kalmakta ve ürün çeşitlendirilememektedir. Konya ilindeki 2.076.920,9 hektar tarımsal alanın

[15] TÜİK 2010 Yılı Türkiye Geneli Et Üretim Verileri Henüz Yayınlanmamıştır.
[16] Konya-Isparta Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Araştırma Raporu, 2006.
[17] Karaman Tarım Master Planı, 2006.

%24,93'ü, Karaman ilindeki 264.880,6 hektar tarımsal alanın ise %59,06'sı sulanabilmektedir. Bölge genelinde sulanabilen alan %28,79 ile %22,18 olan Türkiye sulanabilir alan ortalamasının üzerindedir. Kuru tarım alanlarında 2 yılda bir nadas zorunluluğu yaşanmaktadır. Ayrıca bölgenin yağış ortalaması da Türkiye ortalamasının çok altında kalmaktadır. Bu durum tarım ürünlerinin verimlerine direk olarak etki etmektedir. İç Anadolu Bölgesi'nde buğday verimi hektarda 2-3 ton seviyesinde kalırken bu rakam Çukurova ve Trakya'da hektarda 4,5 tona kadar çıkmaktadır.[18]

Tablo 25: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Arazi Sulama Durumu ve Su Kaynakları Tablosu

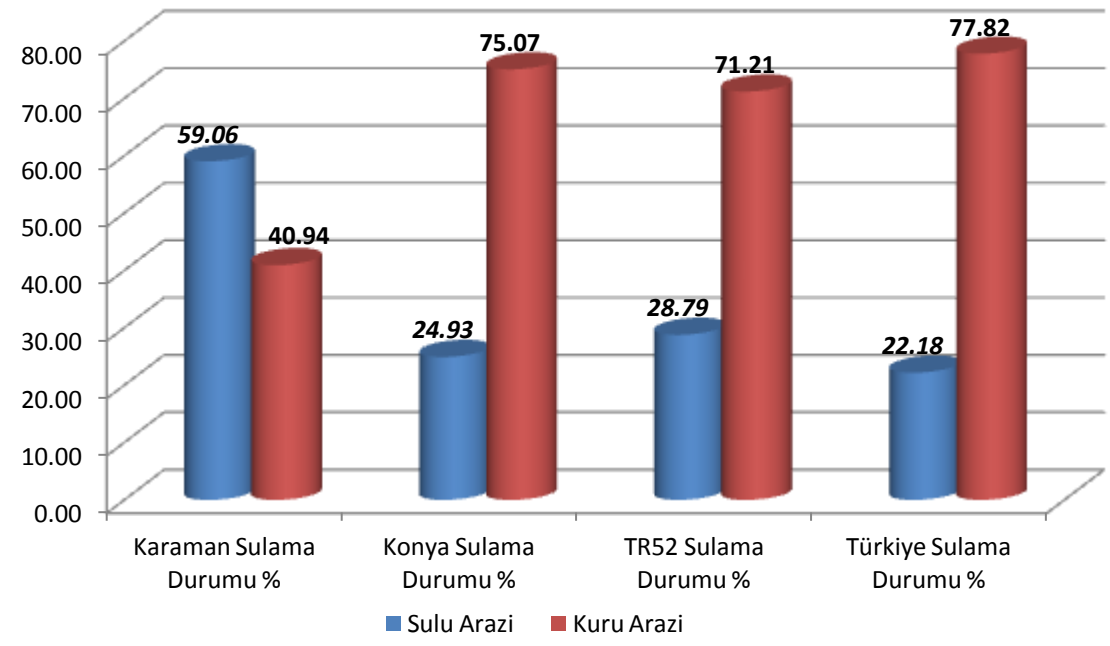
Sulama Durumu	Karaman Sulama Durumu		Konya Sulama Durumu		TR52 Sulama Durumu		Türkiye Sulama Durumu	
	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)	(Ha)	(%)
Sulu Arazi	156.426,0	59,06	517.684,0	24,93	674.110,0	28,79	5.420.000,0	22,18
Kuru Arazi	108.454,6	40,94	1.559.236,9	75,07	1.667.691,5	71,21	19.015.984,8	77,82
Toplam	**264.880,6**	**100**	**2.076.920,9**	**100**	**2.341.801,5**	**100**	**24.435.984,8**	**100**

Su Potansiyeli	Konya		Karaman		TR52 Bölgesi	
	Milyon m^3	(%)	Milyon m^3	(%)	Milyon m^3	(%)
Yerüstü	2.939	66,09	1.814	88,14	4.753	73,07
Yeraltı	1.508	33,91	244	11,86	1.752	26,93
Toplam	**4.447**	**100**	**2.058**	**100**	**6.505**	**100**

Su Yüzeyleri	Konya		Karaman		TR52 Bölgesi	
	Hektar	(%)	Hektar	(%)	Hektar	(%)
Doğal Göl Yüzeyi	167.640	94,12	3.601	77,71	171.241	93,70
Baraj Rezervuar Yüzeyi	2.830	1,59	920	19,85	3.750	2,05
Seddelemeli Rezervuar Yüzeyi	6.797	3,82	0	0,00	6.797	3,72
Gölez Rezervuar Yüzeyi	774	0,43	10	0,22	784	0,43
Akarsu Yüzeyi	71	0,04	103	2,22	174	0,10
Toplam	**178.112**	**100**	**4.634**	**100**	**182.746**	**100**

Kaynak: 'Karaman-Konya-TR52 Sulu/Kuru Tarım Arazileri Verileri' Konya ve Karaman Tarım İl Müdürlükleri 2010, 'Türkiye Sulama Durumu Verileri' DSİ 2009-2010.[19]

Grafik 7: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) Sulama Durumu

[18] USDA Türkiye Yıllık Tahıl ve Yem Raporu, 2010.

[19] Karaman ve Konya İllerindeki Sulu-Kuru Arazi Dağılımında, Kuru Alanlar Tarım Arazileri Verilerine Göre Hesaplanmıştır.

Türkiye'deki toplam işlenen alanın %77,82 gibi büyük bir oranı kuru arazi niteliğindedir. Buna paralel olarak TR52 bölgesi kuru arazi oranı da %71,21'dir. Bu bölgede, oransal olarak en fazla kuru arazinin Konya'da olduğu görülmektedir. Konya tarım arazilerinin %89'u (1.848.458 hektarı) sulanabilir arazi konumunda iken ancak %28'i (517.684 hektarı) sulanabilmektedir. Sulanan arazilerin artırılabilmesi için gerekli çalışmalar devam etmektedir.

TR52 Bölgesi'nin özellikle güney kesimlerinde yer alan ilçelerde, toprak bölünmesi ve işletme başına düşen arazi büyüklüğü tarımsal faaliyetlerden gelir elde edilmesini zorlaştırmakta kimi yerlerde imkânsız hale getirmektedir. Örneğin bölgede tarım arazilerinin parça sayısı 7-11 parça arasında değişmektedir.

Bölgede bitkisel ve hayvansal üretimi birlikte yapan işletmelerin oranı % 68, sadece hayvancılık yapanların oranı %3, sadece bitkisel üretim yapanların oranı %29'dur. Türkiye'de işletme başına düşen tarım alanı ortalama 6.1 hektar[20], AB-27'de bu oran 14.1 hektardır.[21] Yine ülkemizde 2-5 hektar arazi büyüklüğüne sahip işletmelerin elinde bulundurduğu tarım alanlarının oranı %33'ü bulmaktadır.

İşletme başına düşen toplam arazi miktarının azalması ve toplam arazi miktarının çok parçalı olması, modern tarım tekniklerinin uygulanmasını güçleştirmekte ve araziler optimal kullanılamamaktadır. Ayrıca, sulamada tasarruf ve verim imkanları ortadan kalkmakta, tarımsal üretim girdi maliyetleri artış göstermektedir. Farklı parsellerden alınan ürünlerin kalite bakımından benzeşmesinde ve tonajlı ürün elde etmede yaşanan sorunlar, ürünün değeri fiyattan pazarlanmasını zorlaştırmaktadır.

Özellikle dağlık bölgelerde bu durum, tarımdan kazanç elde edilerek kırsalda hayatın ikame ettirilmesi imkanlarını azaltmakta, göç olgusunu artırmaktadır. Dağlık bölgelerdeki göç, ovalık alana göre 2 kat daha fazla olmaktadır. Böylece, göçe bağlı sorunlar sonucu oluşan dışsal maliyetler sanıldığından büyük oranlı olmaktadır.

3. Konya ilinin ihracat rakamlarının % 23,22'si tarım ürünleri iken, Karaman ilinde ihracat rakamlarının % 94.0'ı tarım ürünlerinden oluşmaktadır.[22] 2010 yılında Konya ilinin tarım ürünleri ithalatı 19.492.171 USD ve Karaman ilinin tarım ürünleri ithalatı 7.516.954 USD'dir.[23]

Tablo 26: Konya Tarım Sektörü İhracat Rakamları

Sektör	İhracat Rakamı (ABD Doları)	Sektörün Payı (%)	Konya/TR52 (%)	Konya/TR (%)
I.TARIM	231.038.350,43	23,23	59,38	1,54
A. Bitkisel Ürünler	166.513.447,13	16,74	51,94	1,49
B. Hayvansal Ürünler	46.572.170,66	4,68	95,19	4,84
C. Ağaç ve Orman Ürünleri	17.952.732,64	1,81	91,62	0,61
II. SANAYİ	719.171.401,72	72,31	98,65	0,77
III. MADENCİLİK	44.359.875,39	4,46	99,83	1,21
TOPLAM	**994.569.627,54**	**100,00**	**85,55**	**0,87**

Kaynak: TİM İhracat Kayıtları, 2010 Yılı

Tablo 27: Karaman Tarım Sektörü İhracat Rakamları

Sektör	İhracat Rakamı (ABD Doları)	Sektörün Payı (%)	Karaman/TR52 (%)	Karaman/TR (%)
I. TARIM	158.060.341,00	94,08	40,62	1,05
A. Bitkisel Ürünler	154.063.693,95	91,70	48,06	1,38
B. Hayvansal Ürünler	2.355.041,50	1,40	4,81	0,24

[20] 2001 TÜİK Genel Tarım Sayımı
[21] Eurostat 2010
[22] TİM, İhracat kayıtları
[23] TUİK, Dış Ticaret İstatistikleri

Sektör	İhracat Rakamı (ABD Doları)	Sektörün Payı (%)	Karaman/TR52 (%)	Karaman/TR (%)
C. Ağaç ve Orman Ürünleri	1.641.605,55	0,98	8,38	0,06
II. SANAYİ	9.874.848,85	5,88	1,35	0,01
III. MADENCİLİK	73.553,05	0,04	0,17	0,00
TOPLAM	**168.008.742,90**	**100,00**	**14,45**	**0,15**

Kaynak: TİM İhracat Kayıtları, 2010 Yılı

Tablo 28: TR52 Bölgesi Tarım Sektörü İhracat Rakamları

Sektör	İhracat Rakamı (ABD Doları)	Sektörün Payı (%)	TR52/TR (%)
I. TARIM	389.098.691,43	33,47	2,59
A. Bitkisel Ürünler	320.577.141,08	27,57	2,88
B. Hayvansal Ürünler	48.927.212,16	4,21	5,08
C. Ağaç ve Orman Ürünleri	19.594.338,19	1,69	0,67
II. SANAYİ	729.046.250,57	62,71	0,78
III. MADENCİLİK	44.433.428,44	3,82	1,21
TOPLAM	**1.162.578.370,44**	**100,00**	**1,02**

Kaynak: TİM İhracat Kayıtları, 2010 Yılı

Konya ili tarım ürünleri ithalatının toplam ithalat içindeki payı %20,98 ve Karaman ili tarım ürünleri ithalatının toplam ithalat içindeki payı %10,74'dür.[24]

Tablo 29: TR52 Bölgesi Tarım Sektörü İthalat Rakamları (USD)

SEKTÖR	KONYA	KARAMAN	TR52
Canlı hayvanlar	4.818.695	-	4.818.695
Etler ve yenilen sakatat	23.796.710	-	23.796.710
Balıklar,kabuklu hayvanlar,yumuşakçalar,diğer omurgasızlar	140.266	-	140.266
Süt ve süt mamulleri,kuş ve kümes hay.yumurtaları,bal vb.	7.949.402	7.202.930	15.152.332
Tarifenin başka yerinde yer almayan hayvansal müstahzarlar	1.787.165	-	1.787.165
Canlı bitkiler ve çiçekçilik müstahzarları	2.084.713	77.524	2.162.237
Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular	184.810	236.500	421.310
Yenilen meyvalar,kabuklu yemişler,turunçgil ve kavun kabuğu	1.478.837	1.039.586	2.518.423
Hububat	105.792.327	912.823	106.705.150
Değirmencilik ürünleri,malt,nişasta,inülin,buğday gluteni	295.854	101.426	397.280
Yağlı tohum ve meyvalar,sanayi bitkileri,saman,hayvan yemi	19.725.158	314.292	20.039.450
Laklar,sakızlar,bitkisel özsu ve hülasalar	324.865	-	324.865
TOPLAM	**168.378.802**	**9.885.081**	**178.263.883**

Kaynak: TUİK Dış Ticaret İstatistikleri, 2010 Yılı

4. Tarımsal üretimde, tarımsal girdilerin bilinçsiz olarak kullanılması, toprak, su, gübre, ilaç, tarımsal alet ve makineler ile insan gücü gibi kaynaklardan yeteri kadar verim alınamamasına, kaynak israfına ve tarımsal üretim maliyetlerinin artmasına neden olmaktadır.

Ayrıca bu durum, tarımsal ürün verimliliğinin istenilen seviyeye çıkamamasına ve pestisit gibi ürün kalitesini etkileyen, insan sağlığını tehdit eden ve katma değerli pazarlara ürün satışını engelleyen kalite sorunları yaşanmasına neden olmaktadır.

5. Çiftçilere bilgilendirmenin birçok kanaldan yapılıyor olmasının zararları görülmüştür.

Tarım İl ve İlçe Müdürlükleri, tarım danışmanları yayım faaliyetlerinde bulunurken sektörde ticaret yapan ilaç, gübre, tohumluk, tarım alet ve makinesi gibi tarımsal girdi sağlayan firmalar, veterinerler gibi tarımsal hizmet sağlayıcılar ile tarımsal yayımcıların, eğitim seviyesi belirli düzeyde olan aynı kişiye aynı bilgiyi farklı şekilde ve/veya eksik ya da yanlış anlatıyor olması, çiftçinin aklını karıştırmakta ve çiftçinin kendi bildiğini yapmasına neden olmaktadır.

[24] TUİK, Dış Ticaret İstatistikleri

6. **Tarımsal üretim arzının esnek olmaması bir başka ifade ile kısa zamanda değiştirilememesi, üretilen ürünün pazarlanamaması halinde kaybedilen kazancın kolay ve kısa zamanda telafi edilememesine neden olmaktadır. Ayrıca tarım ürünlerindeki fiyat dalgalanmaları yüzünden çiftçiler garanti gelir elde etmek istemektedir.**

Bu nedenle garanti gördükleri ürünleri ekerken daha fazla para kazanma imkanı sağlayabilecek yeni ürünler ve ürün desenleri konusunda istekli olamamaktadırlar.

7. **Tarımda kamu eliyle üretim planlaması yapılamamaktadır.**

Kamunun özelleştirme politikaları sonucunda şeker üretiminden çekilecek olması, uluslararası taraf olunan anlaşmalar ve politikalar sonucunda tarımsal teşviklerin yönlendirme etkisinin azalacağı düşünülmektedir. Bu durumda üretim planlaması ve yönlendirmesi konusunun tamamen özel sektöre bağlı olarak piyasa şartlarında şekillenmesi söz konusu olacaktır.

8. **Bölgede örgütlü hareket edememe sorunu yaşanmaktadır.**

Kooperatif ve birlik yapılanmaları amacına uygun sonuçlar üretememektedir. Kooperatifler kanunundan kaynaklanan kanuni sorunlar ve toplum yapısından kaynaklanan sosyal sorunlar bir araya gelerek örgütlenmeden istenilen sonucun alınmasının önüne geçmektedir. Dünyadaki iyi uygulamalarda yer alan kooperatifin tarımsal üretim ve pazarlamanın her aşamasındaki aktif rolü bölgede görülememekte, işletmeler kooperatif çatısı altında ayrı hareket etmektedirler. Özellikle yönetim sorunlarından kaynaklı kooperatiflere güven azalmakta insan kaynaklarının yeterli kapasitede olmaması örgütleri işlevsiz hale getirmektedir. Üreticilerin dağınık ve birbirinden habersiz üretim yapması, üretimin pazar ve sanayi ile entegrasyonu açısından problemler oluşturmaktadır. Bu nedenle üretici örgütlenmesinin teşvik edilmesi gerekmektedir.

9. **Tarımsal ürünlerin pazarlanmasında sorunlar yaşanmaktadır.**

Sözleşmeye dayalı belirli fiyat garantili üretim yapılmaması, tarım ürünlerinde fiyatların dalgalanması, iyi tarım uygulamaları kapsamında ve tonajlı miktarda üretim yapılamaması, ürünlerin pazara değer fiyattan ulaşmasını engellemektedir.

10. **Tarımsal ürünlerin üretim ve pazarlama avantajları tam olarak bilinememekte ve kazanca dönüştürülememektedir.**

Kiraz, üzüm ve karpuz gibi tarım ürünlerinin erken ve geç zamanlı hasadından dolayı pazar avantajına sahip olan bölge, bu avantajlarını yeteri kadar değerlendirilememektedir.

11. **Tarımda bütün konu başlıkları, aslında herkes tarafından bilinmesine karşın istenilen sonuçlar elde edilememekte veya hedeflere istenilen zamanda ve uygun maliyetlerle ulaşılamamaktadır.**

Tarımsal üretim, hasat ve ürün pazarlaması aşamasında gerçekleştirilen faaliyetlerden bir ya da bir kaçında meydana gelen eksik ya da yanlış uygulama veya bu sürecin tamamen dışındaki iklim şartları, başka üreticilerin üretim ve pazarlama kararları gibi müdahale edilemeyen unsurlardan dolayı ortaya çıkan sonuç, direk olarak çiftçiyi olumsuz etkilemekte ve istenilen sonuçların alınamamasına neden olmaktadır.

12. **TR52 Bölgesi'nde tarımsal teşviklerin, tarımsal faaliyetler üzerindeki etkisi yüksek olmaktadır.**

Tarım teşviği verilen ürün ve yıllarda ürün ekim miktarları artmaktadır. Verilen desteklerin, bölgesel olarak tespit edilen maliyetin en az % 50'sini karşılayacak oranda verilmesinin sağlanması gerekmektedir. Örneğin bölgede kaliteli kaba yem üretiminde silajlık mısır, yonca ve fiğ üretimine verilen destekler üretimi artırmıştır.

13. Bölgesel ya da il bazında verilen desteklerde destek kurumlarının (Tarım Bakanlığı – Ziraat Bankası gibi) birbirleri ile uyumlu hareket etmesi gerekmektedir.

TR52 bölgesinin yem bitkisi yetiştirme imkânı olmayan noktalarında, hayvancılığa verilen krediler, süt hayvanı sayısını artırmış ama kaba yem üretimi yapılmadığı ve kontrol edilmediği için süt maliyetlerinin arttığı görülmüştür. Oysa süt-yem paritesinin bozulması halinde hayvancılığı, saman, pancar posası ve kesif yeme dayalı olarak yapan işletmelerin olası bir krizden öncelikli olarak etkileneceği görülmektedir.

14. Tarımsal üretim kararların verilme sürecinde beraber hareket edilememekte ve katılımcılık sağlanamamaktadır.

Bu durum rekabet avantajlarının kullanılamamasına neden olmaktadır. Örneğin suya kavuşan Konya Derebucak Gembos Ovası'nın değerlendirilmesi hususunda birlikte hareket edilmesi halinde, rekabetçi bir tarımsal üretim bölgesi oluşturulabilecektir. Aksi takdirde parçalı, örgütsüz ve pazara entegre olamayan bir üretim bölgesi ortaya çıkacaktır.

15. Tarımda yeni teknolojilerin bölgeye gelmesi ve yayılması istenilen hızda gerçekleşmemektedir. Ayrıca iyi tarım örneklerinin hızlı bir şekilde yaygınlaştırılamaması sorunu yaşanmaktadır.

Tarım deneyim ve uygulamalarının uzun yıllara bağlı şekillenmesi, yenilikler konusunda tedbirli davranılması ve mevcut alışkanlıkların çok hızlı değiştirilmemesi sonucunu doğurmaktadır.

16. Bitkisel üretim TR52 bölgesinde mevsimsel olarak kesiklidir.

Yılın belirli günlerinde iş yoğunluğu fazla olmakla beraber işgücü atıl olarak boş kalmaktadır. Söz konusu işgücünün alternatif faaliyetlerle desteklenerek çalışmaları sağlanmalıdır. Örneğin, hayvancılık (küçük veya büyükbaş) ve çilek, brokoli, lahana gibi bütün bir yıla yayılabilen ürünlere yönelik faaliyetler alternatif üretim faaliyetleridir.

2.1.4. TR52 BÖLGESİ TARIM GZFT ANALİZİ

TR52 BÖLGESİ TARIM GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
TR52 Bölgesi'nin geniş tarım arazilerine sahip olması	TR52 Bölgesi tarım arazilerinde verimi kısıtlayıcı faktörlerin (toprak derinliği, arazi eğimi, toprak yapısı, sulanma kabiliyeti, yağış rejimi, erozyon ve dağlık kesimlerde işlenebilir arazinin azlığı ile toprakların parçalı olması) varlığı	Bölgede devam eden Konya Ovaları Projesi (KOP) ve sulama yatırımı projeleri kapsamında sulanan alanların artacak olması	Bölgede var olan toprak erozyonu ve çölleşme riski, üreticinin sulamada tarla kapasitesini hesaba katmadan bilinçsizce sulama alışkanlığının olması
TR52 Bölgesi'nin coğrafi konum olarak ülkenin merkezinde yer alması	TR52 Bölgesi'nin liman bağlantılarının yetersiz olması ve lojistik maliyetlerinin yüksekliği	Lojistik köyün Konya'da kurulması ve Konya-Karaman-Taşucu demiryolu yapımının gündemde olması, Konya – Ankara Hızlı tren projesinin faaliyete geçmiş olması	
TR52 Bölgesi'nin farklı coğrafi özellikleri (toprak ve iklim) ile farklı ürünlerin yetiştirilebilme imkânına sahip olması	TR52 Bölgesi'nde toprakların kabiliyetine uygun olarak kullanılamaması, optimal ürün deseninin tam olarak oluşturulamaması ve çiftçilerin tarım ürünlerinin arz esnekliğinin düşük olmasından kaynaklı yeni ürün ekme noktasında çok hızlı hareket etmemesi	Bölgede o organik ve iyi tarım uygulamalarının benimsenmesi ve buna bağlı yeni tarım ürünlerinin yetiştirilmeye başlanması (çilek,kiraz havuç patates v.b meyve ve sebzeler)	Küresel ısınmaya bağlı iklim değişikliği, tarımsal girdilerin yanlış kullanımına bağlı kayıplar ve çevre kirliliği, üretici örgütlerinin pazarlama ayağında faaliyet gösterememesi,
TR52 Bölgesi'nin doğal su kaynakları (göller, akarsular ve yeraltı suları) ve yapay su alanları (barajlar, göletler ve kanallar) ile sulama potansiyeline sahip olması	TR52 Bölgesi'nin sulanabilir alanlarının büyük bir oranı su yetersizliği, altyapı eksikliği ve bilinçsiz su kullanımından dolayı sulanamaması	Mavi Tünel'in 2012 yılında devreye girmesi ve DSİ'nin sulama yatırımları	Küresel ısınmaya ve hatalı sulama yöntemlerine bağlı olarak Toprakların çoraklaşması ve su kaynaklarının tükenmesi
TR52 Bölgesi'nin, hububat, meyve-sebze ve bağcılık üretiminde Türkiye'de önemli bir yere sahip olması, ulusal ve uluslararası pazara satış yapılan ürünlerin varlığı	TR52 Bölgesi'nde yetiştirilen tarımsal ürünlerin verimlilik, maliyet, kalite, standart ve pazarlama sorunlarının olması	Artan gıda talebi ve tarımsal üretimin gelişmesi	Örgütlenememe, yada örgütlerin amaca hizmet edememesi,

TR52 BÖLGESİ TARIM GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
TR52 Bölgesi'nin doğal şartlarının farklı tarım uygulamalarına imkan tanıması (organik tarım, tohumculuk, arıcılık, tıbbi ve aromatik bitkiler)	TR52 Bölgesi'nin farklı tarım potansiyellerinin yeterince değerlendirilememesi, araştırma ve geliştirme eksiklerinin bulunması, girişimci eksikliği	Organik ve iyi tarıma olan talep artışı, tohumculukta gece gündüz sıcak farkından dolayı bölgenin üs olma potansiyeli ve Bahri Dağdaş Enstitüsü'nün bölgede olması ve ÇATAK (çevresel amaçlı tarım arazilerinin korunması Karaman ve Konya illerinde uygulanıyor olması	Bölgede yoğun olarak yetiştiriciliği yapılan şekerpancarı ve patates üretiminde fazla miktarda kimyasal gübrenin kullanılması, komşu illerde yaygın olan patates sigil hastalığının kontrol altına alınamaması (yemeklik patates olarak satılan hastalıklı mahsülün tohumluk olarak kullanılması), Çiftçinin ekonomik kaygılarla gerekli tedbirleri almaması.
TR52 Bölgesi'nin hayvansal üretime uygun olması (arazi, mera-otlak ve hayvansal üretime girdi sağlayan sanayinin varlığı)	TR52 Bölgesi'nde yer alan tarımsal işletmelerin zayıf olması ölçek olarak küçük olması, meraların vasıf ve kullanım sorunlarının olması ve girdi maliyetlerinin yüksek olması, yem bitkilerinin ekiliş yetersizliği	Bölgeye et ve süt inekçiliği ve hayvansal ürünlerin işlenmesi konusunda büyük ölçekli işletmelerin yatırım yapma kararlılığı	Hayvansal üretimdeki fiyat istikrarsızlığı
TR52 Bölgesi'nde tarım kültürünü benimsemiş, modern tarım tekniklerini uygulayan ve tecrübe sahibi insan kaynaklarının varlığı	TR52 Bölgesi kırsalında, gelir yetersizliği, iş imkânlarının darlığı ve sosyal ihtiyaçlar nedeni ile insan kaynaklarının kente göçü sonucu nüfusun azalıyor olması	Kırsal Kalkınma Politikalarının hayata geçiyor olması	Kırsal alanda yeteri kadar nitelik ve nicelikte nüfusun tutulamaması
TR52 Bölgesi'nde tarım için gerekli makine-ekipman ve laboratuvar altyapısının varlığı	TR52 Bölgesi'nde makine–ekipman kullanımı ve toprak-su-bitki-gıda analizinin önemi konusunda çiftçilerin bilinç eksikliği	Tarım Danışmanlığının uygulamaya başlanması ve tarımsal yayımlar, Bölgede 594 köy ve beldede Targel projesinin uygulanıyor olması	Üreticilerin yeniliklere açık olmaması ve bildik ususllerle üretimi sürdürmesi
TR52 Bölgesi'nde tarım sektörünü destekleyen ve sektöre hizmet eden kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve eğitim kurumlarının varlığı	TR52 Bölgesi'nde tarım sektörünü destekleyen ve tarım sektörüne hizmet veren kurumlar arasında koordinasyon eksikliği, tarımsal örgütlerin işlevsellik sorununun olması	KOP Bölge Kalkınma İdaresinin kurulmuş olması	Tarım sektöründe faaliyet gösteren kurumlar arasındaki koordinasyon eksikliği,

TR52 BÖLGESİ TARIM GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
TR52 Bölgesi'nde tarım sektörünün kullandığı girdileri üreten sanayinin varlığı (Tarım makine-ekipmanları ve gübre)	Sektör işletmelerinin ölçek sorunlarının olması	Ülke ekonomisinin büyüme trendine bağlı olarak sanayinin bölgede gelişmesi ve artan tarım destekleri	Makroekonomik istikrarın bozulması
TR52 Bölgesi'nde üretilen ve bölge dışından gelen tarımsal ürünlerin işlendiği sanayi tesislerinin varlığı (şekerpancarı, buğday, arpa, mısır, elma, vişne, üzüm, havuç, patates domates süt ve et)	Tarımsal ürünlerin işlendiği sanayi tesislerinde tam kapasite çalışamama ve teknoloji eksikliğinin bulunması	Bölgede halihazırda bulunan 5 üniversite ve bölgeye kazandırılacak tarım üniversitesi	
TR52 Bölgesi'nde üretilen ve dışarıdan bölgeye gelen yarı mamul ürünleri işleyen gıda sanayinin varlığı (şeker, un, bulgur, irmik, süt ürünleri, et ürünleri, yağ, kakao)	Sektör işletmelerinin rekabetçilik seviyesinin istenilen seviyede olmaması	Konya Şeker Holding ve bölge merkezli yerel sermayenin bölgenin birçok ilçesinde yatırım yapıyor olması	
TR52 Bölgesi'nin tarım ve tarımsal sanayide marka potansiyeli olan ürünlerin varlığı (Karaman ve Bozkır'ın elması, Akşehir'in kirazı, Ereğli'nin beyaz kirazı ve siyah havucu, Çumra'nın kavunu, Kaşınhanı'nın havucu, Kazımkarabekir'in Paşa karpuzu, Karaman'ın koyunu, Bozkır'ın tahini, Tuzlukçu'nun pekmezi, Hadim'in üzüm ve pekmezi, Ermenek'in ceviz, helva ve pekmezi, Konya'nın Akide şekeri gibi)	Markalaşma ve tanıtım sorunlarının bulunması	Yörede yoğun olarak yetiştiriciliği yapılan ürünlerin işlenmesine yönelik sanayinin bulunması	

2.1.5. TR52 BÖLGESİ'NDE TARIM SEKTÖRÜ REKABETÇİLİK ANALİZİ

TR52 Bölgesi için tarım sektörü en önemli sektörlerden biri olma özelliğini korumaktadır. GSYİH içinde tarımın payının azalmasına, tarımda sağlanan istihdamın düşmesine ve kırsal alanda nüfusun azalmasına karşın tarım, bugün olduğu gibi gelecekte de önemini koruyacaktır. Bu durumun en önemli sebebi, temel ihtiyaç maddesi olan gıda tüketiminin devam etmesi ve bu sektörün hiçbir zaman tamamı ile dışarıdan alınabilecek mallardan oluşan bir sektör olarak düşünülmemesidir. Nitekim bütün ülkeler temel tahıl, şeker, süt, et ve bitkisel yağ gibi tarımsal ürünlerde kendine yeter olmayı hedeflemektedir.

Diğer yandan tarım alanlarının değerlendirilmesinde rekabetçiliğin, başka bölgelere mal satabilme gücü olarak tanımlanması dışında, ülkenin özellikle de kırsalda yerleşik nüfusun gelir ve istihdam düzeyinin arttırılması suretiyle elde edilecek bir takım artılar oluşturabilme özelliği de dikkate alınmalıdır. Zira tarımda istihdam edilmeyen insanların istihdam, gelir ve göçün maliyetleri gibi başlıklarda oluşacak sorunlarına çözüm üretmek gerekecektir.

Özetle bu, tarım potansiyelinin her hâlükârda değerlendirilmesi gerektiği bir durumu ifade etmektedir. O halde tarımın rekabetçiliği dediğimiz zaman aklımıza gelmesi gereken başlık, mevcut doğal kaynakların sürdürülebilirliği, alternatif ürün desenleri ve sanayi entegrasyonu dikkate alınarak mevcut potansiyelin en iyi şekilde nasıl değerlendirileceği olmalıdır. Diğer yandan üretilen ürünlerin rekabet gücünün hesaplanması da ayrıca önem arz etmektedir.

Ürünlerin rekabet güçlerinin hesaplanmasında dekar verimliliği önemli bir kavramdır. Verimliliğe etki eden hususlar ve bölgenin üretim rakamları detaylı olarak yukarıda sunulmuştur. Tarımsal ürün maliyetlerinin hesaplanması bölgenin tarımsal ürün rekabetçiliğinin tespit edilmesinde önemli bir nokta olmasına karşın, ülkemizde maliyet hesaplanmasına ilişkin değişik metodolojiler bulunmaktadır. Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü'nün bu konudaki "Tarımsal Ürünler İçin Maliyet Hesaplama Metodolojisi ve Veri Tabanı Rehberi" kaynak konumundadır. Konya İli Tarımsal Ürünlerinin Nisbi Karlılıkları aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Konya ili tarımsal ürün sıralamasına bakıldığında, geniş ve sulama kısıtı bulunan arazilerde hububat üretiminin yoğun olarak yapıldığı görülmektedir. Buğday ve arpa üretim alanlarının, toplam tarla arazilerinin içindeki payı %82,99'dur. Şeker pancarı, tercih edilen bir ürün olmasına karşın, üretim kotası ve sulama zorunluluğu nedeni ile tarla arazileri içinde %5.92'lik bir orana sahiptir. %9,54'lik bir alanda ise, başta bakliyat olmak üzere diğer tarla ürünlerinin ekimi gerçekleştirilmektedir. Ayrıca ayçiçeği, patates ve mısır bölgenin ürün deseninde ağırlıklarını arttıran ürünler olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Konya İli Tarımsal Ürünlerinin Nisbi Karlılıkları incelendiği zaman, Konya ili için karlılık sıralaması aşağıdaki gibidir;

Tablo 30: Konya İli Tarla Bitkilerinin Nisbi Karlılık Oranları

Sıra No	Tarımsal Ürün Adı	Nisbi Karlılık (%)	Sıra No	Tarımsal Ürün Adı	Nisbi Karlılık (%)
1	**Nohut**	**1,87**	10	**Şeker pancarı**	**1,35**
2	**Buğday (Kuru)**	**1,58**	11	**Fiğ**	**1,34**
3	**Çavdar**	**1,58**	12	**Buğday (Sulu)**	**1,34**
4	**Haşhaş (Kapsül)**	**1,52**	13	**Kuru Fasulye**	**1,28**
5	**Yonca**	**1,50**	14	**Arpa (Sulu)**	**1,22**
6	**Yulaf**	**1,46**	15	**Ayçiçeği (Yağlık)**	**1,18**
7	**Mercimek (Yeşil)**	**1,41**	16	**Mısır (Sılaj)**	**1,12**
8	**Mısır (Dane)**	**1,39**	17	**Aspir**	**1,00**
9	**Arpa (Kuru)**	**1,37**			

Kaynak: Konya Tarım İl Müdürlüğü (2011)

Karaman ili tarımsal ürün sıralamasına bakıldığında, Konya ilinde olduğu gibi sulama kısıtı bulunan arazilerde hububat üretiminin yoğun olarak yapıldığı görünmektedir. Buğday ve arpa üretim alanlarının, toplam tarla arazilerinin içindeki payı %76,2'dir. Şeker pancarı, tercih edilen bir ürün olmasına karşın üretim kotası ve sulama zorunluluğu nedeni ile tarla arazileri içinde %4.92'lik bir orana sahiptir. %17,07'lik bir alanda ise başta bakliyat olmak üzere diğer tarla ürünlerinin ekimi gerçekleştirilmektedir. Ayrıca kiraz ve elma, Konya ilinde olduğu gibi bölgenin önemli meyveleri konumundadır.

Karaman İli Tarımsal Ürünlerinin Nisbi Karlılıkları incelendiği zaman Karaman ili için karlılık sıralaması aşağıdaki gibidir;

Tablo 31: Karaman İli Tarımsal Ürünlerin Nisbi Karlılık Oranları

Sıra No	Tarımsal Ürün Adı	Nisbi Karlılık (%)	Sıra No	Tarımsal Ürün Adı	Nisbi Karlılık (%)
1	**Nohut (Kuru)**	**1,35**	10	**Biber**	**1,05**
2	**Nohut (Sulu)**	**2,11**	11	**Domates**	**1,81**
3	**Buğday (Kuru)**	**0,93**	12	**Kuru Soğan**	**1,80**
4	**Buğday (Sulu)**	**0,84**	13	**Lahana**	**1,84**
5	**Arpa (Kuru)**	**0,77**	14	**Patlıcan**	**0,78**
6	**Şeker Pancarı**	**1,15**	15	**Taze Fasulye**	**1,45**
7	**Mısır (Dane)**	**1,02**			
8	**Mısır (Silaj)**	**1,01**			
9	**Kuru Fasulye**	**1,26**			

Kaynak: Karaman Tarım İl Müdürlüğü (2011)

Sonuç olarak; bölgenin tarımsal üretimde rekabet düzeyi için nisbi karlılıklar önemli olmasına karşın, üretilen ürünlerin diğer bölgeler ve uluslararası üretim değerleri ile karşılaştırılması da önem arz etmektedir. Ancak her hâlükârda nisbi karlılıklar, bizlere ürün desenlerinin oluşturulması noktasında yol göstermektedir ve bütün ürünlerin pazarlanabildiği varsayımında doğal kaynaklarının sürdürülebilirliği göz önünde tutularak nisbi karlılığı yüksek ürünleri üretmek gerekmektedir.

Bölge üzerinden yapılan nisbi karlılık hesaplamalarında sapmalar olması, TR52 Bölgesi gibi geniş ve kendi içerisinde farklılıklar gösteren bir bölgede her zaman mümkündür. Analizlerin ilçeler bazında ayrı ayrı yapılması, karlılığa esas verimliliklerin tam olarak alınmasına ve maliyetlerin daha doğru hesaplanmasına imkân tanıyacaktır.

Nisbi karlılıkların değerlendirmesi sonucunda bölge için baklagil üretiminin önemli olduğu görünmektedir. Özellikle nohut ve mercimek üretiminin arttırılması uygun olacaktır. Baklagiller ekili oldukları toprağa fayda sağlamaları yanında düşük sıcaklığa ve kurağa dayanıklı (mercimek, nohut) olmaları nedeni ile de bölge için gelecekte önem arz etmektedirler. Ayrıca kıraç arazilerde ve kuru arazilerde nadas alanlarının daraltılması için de uygun ürünlerdir. Konya nadas alanlarının işlenen tarım arazileri içindeki oranının %39,61 olduğu ve küresel ısınma faktörü düşünüldüğünde baklagillerin önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Ayrıca bu ürünlerin verimlilikleri dünya ortalamasının üzerindedir.

Diğer yandan, hububat üretiminde kuruya ekilen buğday ve çavdarın nisbi karlılıklarının yüksek olduğu görülmektedir. Bölgenin tohumluk ekimine uygun olması ve zaten merkez konumuna gelmesi nedeni ile, tohumluk üretimine ve sanayine yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir. Yağış azlığı ve toprak şartlarına bağlı olarak bölgenin buğday verimi diğer bölgelerden azdır.

Yem bitkilerinden yoncanın ve fiğin de nisbi karlılıklarının yüksek olması, özellikle hayvancılıkla entegre olması bakımından değerlendirilecek bir potansiyel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bölgede ismi geçen ürünlerin sanayi entegrasyonlarında sorun bulunmamaktadır. Bölgenin eleme, paketleme, kırma, öğütme ve pişirme kapasitesi yeterli konumdadır. Ancak bu ürünlerin daha katma

değerli ürünler haline gelmesine yönelik olarak, dondurulmuş gıda ve fonksiyonel gıda üretimine yönelik yatırım açığı bulunmaktadır.

Bölgede çilek üretiminin yaygınlaşması ve organik ürün üretim potansiyelinin yüksekliği de dikkat çekmektedir. Bölgede blok olarak organik üretimde kullanılacak verimli araziler bulunmakta ve özellikle bölgenin ekilebilir toprak alanı az ve parçalı dağlık kesimlerinde organik tarım önem arz etmektedir.

Diğer potansiyel taşıyan bir ürün ise patatestir. Özellikle sanayi yatırımları hızla gerçekleştirilen bu ürünün ekim alanlarının ve öneminin artacağı görülmektedir.

Ayrıca kiraz ve elma, bölgenin önemli meyveleri konumundadır. Verim düşüklüklerine karşın hasat zamanı farklılığı ve kendine haz özellikleri ile pazarı olan bu ürünlerin pazara erişimindeki sorunların çözülmesi gerekmektedir. Bağcılık aynı şekilde düşük verime karşın bölgenin değerlendirilmesi gereken potansiyel üretim faaliyetlerindendir.

2.1.6. TR52 BÖLGESİ TARIM SEKTÖRÜ VİZYONU

TR52 BÖLGESİ TARIM SEKTÖRÜ VİZYONU
Doğal Kaynakların Sürdürülebilirliğinin Sağlanması ve Tarım Sektörünün Rekabetçi Bir Yapıya Kavuşturulması

TARIM SEKTÖRÜ STRATEJİLERİ				
1. Doğal kaynakların sürdürülebilirliği göz önüne alınarak bölgenin tarım potansiyelinin tam olarak tespit edilmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
TR52 Bölgesi tarım alanlarının verisel altyapısının çıkartılarak haritalanması	Toprak analizlerinin tamamlanması ve toprakların sınıflandırılması	GTHBKONKAR	KONKARÇŞB, TKGM, TKM, İÖİKONKAR, SÜ, TSKAEM, ZO, TB	2015
	Tarımsal alt bölgeler bazında toprakların sulanma kabiliyetinin tespiti	GTHBKONKAR, KOPİB	KONKARÇŞB, TKGM, TKM, İÖİKONKAR, SÜ, TSKAEM, ZO, TB, DSİ4BM	2013
	Bölgesel su kaynaklarının ve bu kaynakların tarım arazileri için kullanım kabiliyetinin tespiti	GTHBKONKAR, KOPİB, DSİ4BM	KONKARÇŞB, TKGM, TKM, İÖİKONKAR, SÜ, TSKAEM, ZO	2013
	İklim koşullarının ve olası iklim değişikliklerinin tarımsal alt bölgeler bazında tespiti	KMBM, GTHBKONKAR	SÜ, ZO, TB	2013
	Tarımsal alt bölgeler bazında erozyona duyarlı alanların ve bu alanlara uygun ürün desenlerinin tespiti	GTHBKONKAR	ÇEMGM, SÜ, ZO, TB	2013
	Tarım yapılamayan tuzlu toprakların tarıma kazandırılmasına yönelik olarak tespit ve ıslahı	GTHBKONKAR	ÇEMGM, SÜ, ZO, TB	2013
	Tarımsal amaçlı arazi kullanım planlarının hazırlanması	TRGMKON, GTHBKONKAR	SÜ, ZO, TB, İÖİKONKAR, ÜB	2015
	Tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğin tespiti ve izlenmesi	GTHBKONKAR	KONKARÇŞB, DSİ4BM,SYGM, SÜ, ZO	2015
İstatistiki bilgi üretiminin etkinleştirilmesi	Tarımsal işletme yapılarının araştırılması ve uzaktan algılama sistemleri çalışmalarının hızlandırılması	TÜİKKONB	GTHBKONKAR, SÜ, ZO, TB	2013
	Bölgede tarımsal veri üreten kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması	TÜİKKONB, KONKARVAL	GTHBKONKAR, SÜ, ZO, TB	2013
	Tarımdaki insan kaynakları potansiyelinin tespit edilmesi	TÜİKKONB	GTHBKONKAR, ÇSGBKONKAR, SÜ, ZO	2013
	Hayvan varlığının kayıt altına alınması ve kimliklendirilmesi konusunda üreticinin bilinçlendirilerek duyarlılığının artırılması ve ilgili kayıtların güncellemelerinin tamamlanması	GTHBKONKAR	ÜB	2013

	Mera, yaylak, kışlak ve kamuya ait otlak ve çayırların tespiti, tahdidi tamamlanarak ıslah çalışmalarının başlatılması ve amenajman planlarının yapılması	GTHBKONKAR	TKM, İÖİKONKAR, ZO, TB	2015
	Bölgenin tarıma dayalı sanayi kapasitesinin tespit edilmesi	KONKARO, KONKARE	GTHBKONKAR, KONKARBSTB	2013
2. Bölge tarım potansiyelinin en üst seviyede değerlendirilmesine yönelik fiziki altyapı eksikliklerinin giderilmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Bölge tarım alanlarının sulama altyapısının tamamlanması ve modern sulama yöntemlerinin yaygınlaştırılarak suyun etkin kullanımının sağlanması	Havza Master Planlarının su ve toprağın etkin kullanımı ve yatırımların planlanmasına yönelik güncellenmesi	GTHBKONKAR, DSİ4BM	TKM, ÇOB, GAPİB, SÜ, MEVKA	2013
	Yer altı suyunun kaçak ve bilinçsiz kullanımının önlenmesi	DSİ4BM KONKARBEL	GTHBKONKAR, KOPİB, MEVKA, SB, SÜ	2013
	Atık suların arıtıldıktan sonra kullanılmasının teşvik edilmesi ve çiftçilerin atık suyu direk kullanmamaları konusunda bilinçlendirilmeleri	KONKARBEL	GTHBKONKAR SYGM MEVKA, SB, SÜ	2013
	Konya Ovaları Projesi Eylem Planının hayata geçirilmesi	KOPİB	DSİ4BM,İÖİKONKAR, SB, MEVKA	2020
	Konya Ovaları Projesi Eylem Planı dışında yer alan, bölgedeki yapay su alanları (baraj, gölet ve kanal) yatırımlarının tamamlanması	DSİ4BM, İÖİKONKAR, SB	KOPİB	2020
	Mevcut açık sulama sistemlerinin kapalı sisteme geçiş şartlarının araştırılması ve geçişlerinin sağlanması	DSİ4BM, İÖİKONKAR, SB	GTHBKONKAR, KOPİB SÜ, MEVKA,	2020
	Basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması	GTHBKONKAR	İÖİKONKAR KOPİB, MEVKA	2020
	Yüzeysel sulama yöntemlerinin yağmurlama ve/veya damla sulama yöntemlerine dönüştürülmesi	GTHBKONKAR	İÖİKONKAR KOPİB, MEVKA	2020
	Modern sulama tekniklerinin yaygınlaştırılmasına destek verilmesi	GTHBKONKAR, MEVKA, İÖİKONKAR, KOPİB	SB, SÜ	2020
	Mevcut kapalı sistemlerin etkin kullanımına yönelik bakım-onarım faaliyetlerinin desteklenmesi	İÖİKONKAR, DSİ4BM	GTHBKONKAR, KOPİB, MEVKA, SB, SÜ	2020
	Yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının kirlenmesinin önlenmesi	DSİ4BM, KONKARBEL	GTHBKONKAR SYGM	2020
	Erozyona hassas tarım arazilerinde modern denetimli sulama sistemlerinin ve tarla içi geliştirme hizmetlerinin öncelikli olarak teşvik edilmesi	ÇEMGM, GTHBKONKAR	MEVKA, KOPİB	2020
Bölge tarım alanlarında toprak yapısının etkin ve verimli kullanımının	Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerinin (sulama, drenaj ve yol yapımı) birlikte yaygınlaştırılması için alan tespiti ve önceliklendirme çalışmalarının yapılması	GTHBKONKAR	TKM, DSİ4BM, İÖİKONKAR, SÜ, MEVKA	2013

sağlanması	Erozyon riski taşıyan alanlarda koruyucu toprak işlemeli ekim yöntemlerinin kullanımının ve çok yıllık bitki-yem bitkileri gibi koruyucu ekimlerin desteklenmesi	GTHBKONKAR	İÖİKONKAR, SÜ, MEVKA KOPİB	2020
	Tarla içi geliştirme hizmetlerinin (sulama, drenaj ve yol yapımı) toplulaştırma yapılan alanlar başta olmak üzere tamamlanması	GTHBKONKAR	TKM, DSİ4BM, İÖİKONKAR, SÜ, MEVKA	2023
	İşletme ölçeklerinin arttırılması için hazine arazilerinin çiftçilere tahsis edilerek çiftçilerin topraklandırılması	GTHBKONKAR, KONKARMEM	SÜ, MEVKA	2023
Bölgede hayvancılığa yönelik altyapının geliştirilmesi	Suni mera oluşumlarının desteklenmesi	GTHBKONKAR	İÖİKONKAR, MEVKA KOPİB	2020
	Konya ve Karaman il merkezleri ile Ereğli, Akşehir, Ilgın Çumra gibi büyük ilçelerde organize hayvancılık bölgelerinin oluşturulması	GTHBKONKAR, KONKARMEM, KONKARBEL	İÖİKONKAR, SÜ, MEVKA, KOPİB	2020
	Karapınar ve Emirgazi ilçelerinde "Koyunculuk Havzası Projesi" ve Ermenek ile Bozkır gibi ilçelerde keçi yetiştiriciliğine yönelik küçükbaş hayvancılık projelerinin hayata geçirilmesi (alan tahsisi ve desteklemelerde bulunulması)	GTHBKONKAR, KONKARMEM, KONKARBEL	İÖİKONKAR, SÜ, MEVKA, KOPİB	2020
	Konya ve Karaman'da kurulu kanatlı tesislerinin atıkların değerlendirilmesi ve bölge topraklarında gübre olarak kullanımının desteklenmesi	GTHBKONKAR	KONKARÇŞB, İÖİKONKAR, SÜ, MEVKA, KOPİB	2020
	Hayvancılık potansiyelinin harekete geçirilmesine yönelik olarak meraların ıslah edilmesi, korunması ve kullanımının sağlanması	GTHBKONKAR, KONKARMEM	İÖİKONKAR, SÜ, MEVKA KOPİB	2023
	Hayvan işletmelerinin Avrupa Birliği standartlarına ulaşmalarına yönelik desteklemelere devam edilmesi	TKDK, GTHBKONKAR	İÖİKONKAR, MEVKA, KOPİB	2023
3. Bölge tarım potansiyelinin en üst seviyede değerlendirilmesine yönelik beşeri altyapı eksikliklerinin giderilmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Tarım sektöründe bölgenin, insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesi	Tarım sektörünün ihtiyacı olan nitelikli elemanın yetiştirilmesi ve istihdamı konusunda kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonun artırılması	GTHBKONKAR	KONKARVAL, MEVKA, KOPİB	2013
	Tarım liselerinin nitelik ve nicelik olarak, bölge ve özelde ilçe bazlı tarım potansiyeli göz önüne alınarak geliştirilmesi	GTHBKONKAR, MEB	KKÜ	2013
	İlçeler ve tarımsal bölgeler bazında yayım uygulamalarının geliştirilmesi	GTHBKONKAR	KKÜ, MEVKA, KOPİB	2013

	Bölgenin sürdürülebilir ve rekabet edebilir tarım sektörüne kavuşmasına yönelik olarak, ilçeler bazında eğitim ihtiyacının tespit edilerek özgün eğitim uygulamalarının yapılması	GTHBKONKAR	KKÜ, MEVKA, KOPİB,MEB	2020
	Özellikle genç çiftçilerin, tarımsal üretim ile beraber, tarımsal ürünlerin pazarlanması ve girişimcilik gibi birbirini tamamlayan konularda oluşturulacak karma eğitimi almalarının sağlanarak girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi.	GTHBKONKAR	KKÜ, MEB, MEVKA, KOPİB, KONKARKOSGEB, TB	2020
Tarımsal faaliyetlere destek olacak yeni uygulamaların geliştirilmesi	Tarım danışmanlığı uygulamasının geliştirilerek yaygınlaştırılması	GTHBKONKAR	KKÜ, MEVKA, KOPİB, TB	2013
	Bölge dışındaki yenilikçi uygulamaların bölgeye uyarlanması ve yeni uygulamalar geliştirilmesine yönelik akademik çalışmalar yapılması	GTHBKONKAR, KKÜ	MEVKA, KOPİB, TB, ÜB, ZO	2020
	Tarıma yönelik iyi örneklerin (organik tarım, iyi tarım uygulamaları ve yüksek karlılığa sahip ürünlerin üretilmesi gibi) görülmesinin sağlanarak tarımda istenilen uygulamaların yaygınlaştırılmasının sağlanması	GTHBKONKAR, SÜ	MEVKA, KOPİB, TB, ZO, ÜB, İÖİKONKAR	2020
4. Tarımsal üretimin planlanmasının yapılması ve tarım-sanayi entegrasyonunun sağlanması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Tarım - sanayi entegrasyonunun tamamlanması	Tarıma dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinin bölgedeki tarımsal üretim ve diğer koşullar gözetilerek kurulması ve desteklenmesi (Akşehir – Ereğli – Karaman meyvecilik, Ilgın tohumculuk ve Karapınar koyunculuk gibi)	GTHBKONKAR, KONKARBSTB,	KONKARBEL, MEVKA, KOPİB, TB, KONKARO, ZO, ÜB	2013
	Tarım ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlara farklı kurumlarca sağlanan hibe desteklemeleri (İPARD, MEVKA VE BAKANLIK) arasında bölge ihtiyaçları gözetilerek eşgüdüm sağlanması ve desteklerin etkinliğinin arttırılması	KONKARVAL	MEVKA, GTHBKONKAR, TKDK KOPİB, TB, KONKARO, ZO, ÜB	2013
	Bölgenin tarımsal üretim türleri, potansiyel üretim miktarları, ürünlerin nisbi karlılıkları ve sanayi entegrasyon kapasitelerinin, sürdürülebilir üretim imkanları göz önüne alınarak alt bölgeler bazında tespit edilmesi ve üretim planlamasının yapılması	GTHBKONKAR, KKÜ	MEVKA, KOPİB, TB, KONKARO	2020

	Tarıma dayalı imalat sanayi ile tarımsal üretim kapasitesi arasındaki ilişkinin irdelenerek yatırımcı ile tarımsal üretici arasında işbirliği yapılması	GTHBKONKAR	MEVKA, KOPİB, TB, KONKARO, KKÜ, ZO	2020
	Tarımsal üretimde, sözleşmeli üretimin artırılması	GTHBKONKAR, ÜB	MEVKA, KOPİB, TB, KONKARO, ZO, ÜB	2020
	Özellikle Karaman ilindeki bisküvi sanayi gibi katma değeri ve rekabetçiliği düşük sektörlerde katma değerli ürünlere geçiş için AR-GE ve inovasyon faaliyetlerinin desteklenmesi	MEVKA, TÜBİTAK, KONKARKOSGEB, TKDK, GTHBKONKAR	KKÜ, TEKKON	2023
Tarım ve tarıma dayalı imalat sanayinde işletme ölçeklerinin arttırılması ve/veya tarımsal işletmelerin mevcut halleri ile sanayiye entegre olabilmelerine yönelik desteklenmeleri	Soğuk hava depolama imkanlarının artırılması	MEVKA, GTHBKONKAR, TKDK	TB, KONKARO, ÜB, ZO, KONKARE	2013
	Özellikle hayvancılık işletmelerinde üretilen sütün sanayi için kaliteli hammaddeye dönüşmesine yönelik süt sağım, soğutma ve depolamaya yönelik ekipman desteği sağlanması	MEVKA, GTHBKONKAR, TKDK	TB, KONKARO, ÜB, ZO, KONKARE	2020
	İşletme ölçeklerinin geliştirilmesinin teşvik edilmesi	MEVKA, KONKARKOSGEB GTHBKONKAR, TKDK	TB, KONKARO, KONKARE, ZO	2023
5. Sürdürülebilir gıda arzı, gıda güvenliği ve ürün sertifikasyonunun sağlanması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Bölgede sürdürülebilir tarımsal ürün ve gıda hammaddesi arzının sağlanması	Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve rekabetçi tarımsal ürün ve gıdaların üretimi gözetilerek tarımsal ürün desenlerinin çıkartılması	GTHBKONKAR, KKÜ	MEVKA, KOPİB, TB, KONKARO, ZO, ÜB	2013
	Kuraklığa dayanıklı ve yüksek verimli tohum cinslerinin geliştirilmesi, mevcut geliştirilen cinslerin tanıtımının yapılarak kullanımının sağlanması ve verimin arttırılması	GTHBKONKAR, BDUTAE, TKKBB	SÜ, MEVKA, KOPİB, TB, ÜB	2020
	Sertifikalı tohum kullanımının arttırılması ve desteklerin devam etmesi	GTHBKONKAR, BDUTAE, TKKBB	SÜ, MEVKA, KOPİB, TB, ÜB	2020
	Münavebe sisteminin sürdürülebilir tarımsal üretim, yüksek verim ve karlılık esaslarına göre düzenlenmesi	GTHBKONKAR	KKÜ, MEVKA, KOPİB, TB, ÜB	2020
	Bölgede ve ülkede arz açığı olan ve bölge ürün desenine uygun olan yağlık ayçiçeği gibi ürünlerin üretiminin artırılması	GTHBKONKAR	KKÜ, MEVKA, KOPİB, TB, ÜB, KONKARO, ZO	2020
	Sarayönü ve Kadınhanı'nda yer alan kamunun elindeki tarımsal işletmelerin etkin kullanımının sağlanması	TİGEM, GTHBKONKAR,	MEVKA, KOPİB, TB, ÜB	2020

	Hayvancılık yapan işletmelerin, yem bitkileri üretimine yönelik yatırımlarının desteklenmesi	GTHBKONKAR	MEVKA, KOPİB, TB, ÜB, KKÜ,	2023
	Arıcılıkta ürün çeşitliliğinin ve verimliliğinin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi	GTHBKONKAR	MEVKA, KOPİB, TB,ÜB, KKÜ	2023
Bölgede gıda güvenliğinin sağlanması	Gıda üretim zinciri aktörlerinin (çiftçi, aracı, tarıma dayalı sanayi işletmesi ve satıcı) gıda güvenliği noktasında eğitilerek bilinçlenmelerinin sağlanması	GTHBKONKAR, KONKARO, ZO, TB	MEVKA, KOPİB, ÜB, KKÜ	2013
	Gıda güvenliğine yönelik kontrol hizmetleri altyapılarının iyileştirilmesi, laboratuvar akreditasyonlarının sağlanarak denetimlerin artırılması	GTHBKONKAR, KONKARBEL	MEVKA, TB, ÜB, ZO, KKÜ	2020
	Tarımsal hammadde, gıda ve yem üretimlerinin etkin olarak izlenebilirliğinin sağlandığı sistemin kurulması	GTHBKONKAR, KONKARBEL	MEVKA, TB, ÜB, KKÜ	2020
	Tarımsal işletmelerin ve tarıma dayalı sanayi işletmelerinin gıda güvenliğine uygun üretim gereklerinin temini noktasında desteklenmesi	GTHBKONKAR, MEVKA, TKDK, KONKARKOSGEB	TB, ÜB, KKÜ, ZO, KONKARO, KONKARE	2023
Ürün sertifikasyonlarının sağlanması	İTU ve GLOBALGAP gibi ürün sertifikasyonlarının alınması konusunda üreticilerin bilinçlendirilerek desteklenmesi	GTHBKONKAR, MEVKA, KONKARKOSGEB	TB, ÜB, ZO, KKÜ, KONKARO, KONKARE	2020
6. Tarımsal ürünlerin pazara kolay ve katma değerli olarak erişiminin sağlanması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Rekabetçi ürünlerin üretiminin sağlanması	Üreticilerin nisbi karlılıkları yüksek, pazarlanabilir ürünleri ekmeleri konusunda bilinçlendirilmesi	GTHBKONKAR, ÜB, ZO	MEVKA, TB, KOPİB, KKÜ	2013
	Tarımsal ürünlerin pazarlanabilirliğini artırmak için aranılan çeşit, asgari miktar ve standartta üretilmesine yönelik planlamaların yapılması	GTHBKONKAR, MEVKA	ÜB, TB, KOPİB, ZO, KKÜ	2013
	Bölgede üretimi arzu edilen ürünlere yönelik destekleme mekanizmalarıyla etkinliğinin artırılması	GTHBKONKAR, MEVKA	ÜB, TB, KOPİB, KKÜ, KONKARO, KONKARE, ZO	2020
Ürünlerin pazara erişimindeki engellerin ortadan kaldırılması	Üretici örgütleri ve tarıma dayalı imalat sanayi yardımı ile satışı garanti olan ürünlerin üretiminin sağlanması	ÜB, GTHBKONKAR, MEVKA	TB, KOPİB, KKÜ, KONKARO, KONKARE, ZO	2020
	Ürünlerin pazara katma değerli satışına yönelik alım merkezlerinin ve ürün borsalarının kurulmasının sağlanması	ÜB, GTHBKONKAR, KONKARBEL MEVKA, TB	KONKARO, KOPİB, KKÜ, KONKARE	2020

	Bölgenin girdi tedarik ve ürün dağıtım kanalları altyapısının güçlendirilmesine yönelik projelerin desteklenmesi	GTHBKONKAR, MEVKA,	TB, KOPİB, KKÜ, KONKARO, KONKARBEL, TKDK	2020
	Yerel tarımsal ürünlerin ve bu ürünleri hammadde olarak kullanan tarıma dayalı imalat sanayi ürünlerinin markalaşmasına yönelik faaliyetlerin özel olarak desteklenmesi	MEVKA, İGM, TKDK, KONKARKOSGEB	GTHBKONKAR, TB, KOPİB, KKÜ, KONKARO, KONKARE, ZO KONKARİTM	2023
	Yurtdışı satış olanaklarının oluşturulması konusunda üretici birlikleri ve çiftçilere yönelik destek mekanizmalarının oluşturulması	MEVKA, İGM, TKDK, KONKARKOSGEB	GTHBKONKAR, TB, KOPİB, SÜ, KONKARO, KONKARE, ZO	2023
7. Tarım sektörünü bütüncül olarak yönlendirecek örgütlenme yapısının tamamlanması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Üretici örgütlerinin kurumsal kapasitelerinin artırılması	Örgütlerin yapısı, yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin yasal düzenlemelerin yapılarak örgütlerin standart yapılara kavuşturulması	ÜB, GTHBKONKAR	TB, KOPİB, KKÜ, KONKARO, KONKARE, ZO	2013
	Benzer amaçlı örgütlerin bir araya gelerek ve birim örgütlerin üst örgütlere üye olarak örgüt yapılarının güçlenmelerinin sağlanması	ÜB, GTHBKONKAR, TKDK	TB, KOPİB, KKÜ, KONKARO, KONKARE, ZO	2013
	Örgütlerin idari ve teknik kadrolarının eğitim ve bilinçlendirilmesine yönelik faaliyetlerde bulunulması	ÜB, GTHBKONKAR, TKDK	MEVKA, TB, KOPİB, SÜ, KONKARO, KONBKARE, ZO	2013
	Üretici örgütlerine yönelik altyapı, eğitim ve iyi örnekleri görerek farkındalık oluşmasını sağlayacak sivil toplum diyaloğu projelerine sağlanan desteklerin arttırılması	ABB	MEVKA, TB, KOPİB, KKÜ, KONKARO, KONKARE, ZO	2013
	Üreticilerin, üretim faaliyetlerine göre örgütlenmelerinin desteklenmesi	ÜB, GTHBKONKAR	MEVKA, TB, KOPİB, KKÜ, KONKARO, KONKARE, ZO	2013
Üretici örgütlerin tarımsal üretime olan katkılarının artırılması	Örgütlerin üretilecek ürünlerin tespitinde etkin rol almalarının sağlanması	ÜB	GTHBKONKAR MEVKA, TB, KOPİB, SÜ	2013
	Çiftçilerin iyi tarım uygulamaları konusunda eğitilerek bilinçlendirilmelerinde örgütlerin aktif rol almalarının sağlanması	ÜB, MEVKA, GTHBKONKAR	TB, KOPİB, KKÜ, ZO	2013
	Tarımsal üretimde kullanılan girdilerin temininde ortak hareket edilmesinin ve girdi maliyetlerinin düşürülmesinin sağlanması	ÜB	GTHBKONKAR MEVKA, TB, KOPİB, KKÜ, ZO	2020
	Üreticilerin örgütler aracılığı ile yapacakları üretim faaliyetlerinin desteklenmesi	GTHBKONKAR	ÜB, MEVKA, TB, KOPİB, KKÜ	2020
Üretici örgütlerinin pazarlama altyapısının	Üretici örgütlerinin pazar şartlarına uygun pazarlama birimleri için standartların oluşturulması ve birim kurmalarının desteklenmesi	GTHBKONKAR	TKDK, ÜB, MEVKA, TB, KOPİB, KKÜ, ZO	2020

geliştirilerek, tarımsal ürünlerin pazarlanmasına olan katkılarının artırılması	Pazarlama birimlerinin hizmet kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik altyapı, eğitim ve istihdam desteklerinin sağlanması	GTHBKONKAR	TKDK, ÜB, MEVKA, TB, KOPİB, KKÜ, ZO	2020

2.1.7. "TARIM STRATEJİLERİ" KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER

2.1.7.1. "DOĞAL KAYNAKLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ GÖZ ÖNÜNE ALINARAK BÖLGE TARIM POTANSİYELİNİN TAM OLARAK TESPİT EDİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

2.341.802 hektar tarım alanı ile TR52 Bölgesi, ülkemizin en büyük tarım merkezlerinden biri konumundadır. Tarımda rekabet edebilmenin temel şartının tarımsal üretim değerine etki eden bütün faktörlerin bilinmesi ve analiz edilmesi olduğu bilinmektedir. Bilgiye dayalı hareket olmadan tarımda gerçekleştirilen üretimin rekabetçi olmayan, üreticisine gelir getirmeyen, sanayisini oluşturamayan ya da büyütemeyen, kırsal alandan göçü zorunlu kılan bir yapı oluşturduğu görülmektedir. 2023 hedeflerine ulaşılabilmesi için bütün girdilerin bilinebilirliği ve izlenebilirliğinin sağlanması gerektiğinin öneminin, zamanında ve doğru yapılamayan planlamalara dayalı üretim süreçlerinin maliyetlerinin, tarım, sanayi sektörleri ve genelde ülke ekonomisi açısından olumsuz etkilerinin tüm kesimler tarafından anlaşıldığı varsayılmaktadır. Diğer bir varsayım, kaynakların hızla tükendiği dünyada, sürdürülebilirlik kavramının da daha fazla önem kazandığı ve vazgeçilemez olduğunun görüldüğü üzerinedir.
"Bölgenin verisel altyapısının çıkartılarak haritalanması" ve "İstatistiki bilgi üretiminin etkinleştirilmesi" hedeflerine ulaşılması ve bu hedeflere ulaşabilmek için gerçekleştirilecek alt faaliyetlerin yapılabilmesi için en büyük risk, bütüncül bir planlamanın iyi yapılamaması veya koordinasyonunda karşılaşılacak sorun olarak görünmektedir. Nitekim "Resmi İstatistik Programı" ile programlı döneme geçiş hedeflenmiş ve kimin hangi veriyi nasıl üreteceğine ilişkin detaylar belirlenmiş olmasına karşın, özellikle tarım verilerinin üretilmesinde istenilen hedeflere ulaşmada gecikildiği görülmektedir. Diğer önemli bir risk ise, havza temelli yaklaşımın benimsenmesine karşın uygulamada farklı kurumlar arası koordinasyonda sıkıntılar yaşanması ve eşgüdüm içinde hareket edilememesidir. Burada, havza bazlı yaklaşımı bırakmadan farklı parametrelerle yapılacak değerlendirme sonucunda önceliklendirilen bölgelerde en üst seviyede bütünsel hareketi yakalamaya yönelik kamu kararlılığı ve üst derece koordinasyonun sağlanması önlemi önem arz etmektedir. Bölge için KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı kanalı ile yapılacak faaliyetler buna iyi bir örnek oluşturmalıdır.

2.1.7.2. "BÖLGE TARIM POTANSİYELİNİN EN ÜST SEVİYEDE DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK FİZİKİ ALTYAPI EKSİKLİKLERİNİN GİDERİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

"Konya Ovaları Projesi" kapsamı ana altyapıların 2017 ve genel anlamda tüm altyapıların 2020 yılı itibari ile tamamlanacağı varsayılmaktadır. GAP kapsamı yatırımlar sonrası dönemde, sulama altyapı yatırımları ile eşzamanlı olarak gerçekleştirilmeyen insan kaynakları yatırımları sonucunda, birçok tarım alanın aşırı sulama sonucunda çoraklaştığı görülmüştür. KOP Eylem Planı taslağında, bu noktaların dikkate alındığı ve altyapı yatırımları ile beraber eşzamanlı diğer faaliyetlerin öngörüldüğü görülmektedir. KOP kapsamında kazanılacak ilave suyun kentsel ve tarımsal amaçlı kullanım miktarının iyi planlanamaması bir risk olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada da kentsel su ihtiyaçları için KOP kapsamında gelen suyun ilk etapta 185 milyon metreküpten 30 milyon metreküpü ve ikinci etapta ise 414 milyon metreküpten 100 milyon metreküpü DSİ tarafından Konya içme suyuna 2010 yılında tahsis edilmiştir. KOP dışında kalan alanların altyapı yatırımlarında da, bütüncül yaklaşım eksikliğinden kaynaklanan etkinlik sorunu riski karşımıza çıkmaktadır. Havza bazlı planlamaların güncellenmesindeki gecikmelere bağlı olarak parça yatırımların maliyetleri artmaktadır. Diğer yandan yer altı sularının bilinçsiz kullanımı devam etmektedir. Bu noktada yasal tedbirlerin tavizsiz olarak uygulanmaya devam etmesi önem arz etmektedir. Modern sulamaya geçiş maliyetlerinin yüksekliği, su kullanım şekline ilişkin yasal düzenleme eksikliği ve bilinçlendirme faaliyetlerinin etkin olamamasına bağlı riskler ise, Ziraat Bankası'nın sıfır faizli uzun vadeli kredi desteklemeleri, tarım desteklerden yararlanılabilmesi için modern sulama sistemlerini kullanma şartı ya da diğer yasal düzenlemelerle giderilebilir diye düşünülmektedir.

Arazi toplulaştırma çalışmaları, özellikle TR52 Bölgesi'nin dağlık kesimlerinde önem arz etmektedir. Zira tarım arazilerinin parçalanması sorunu devam etmektedir. Toplulaştırmanın sosyal boyutunun öngörülememesine bağlı gecikme sorunu devam etmektedir. Kaynak yetersizliği, bölge çiftçisinin bilinçsizliği, yasal düzenlemelerdeki gecikmeler, mülkiyetten kaynaklı hukuki sorunlar ve toplulaştırma yapılacak tarım arazileri stokundaki artışa bağlı bekleme, önemli riskler olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplulaştırma çalışmalarının hızlanması için kaynak aktarımı, olayın sosyal boyutunun irdelenmesi, yasal düzenlemelerin tamamlanması ve girdi-destek kullanımları için toplulaştırma şartı getirilmesi ile risklerin giderilebilmesi sağlanacaktır.

Hayvancılık sektöründe girdi maliyetlerinin yüksekliği ve yatırımcıların istikrarsız yatırım hareketliliği riskleri, 2023 hedeflerine yönelik bütün faaliyetleri olumsuz yönde etkilemektedir. Küçük üreticilerin ölçeklerinin büyütülmesi, bilinçli üretim faaliyetlerinin ve girdi ihtiyaçlarının sağlanmasının desteklenmesi gerekmektedir.

2.1.7.3. "BÖLGE TARIM POTANSİYELİNİN EN ÜST SEVİYEDE DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BEŞERİ ALTYAPI EKSİKLİKLERİNİN GİDERİLMESİ." STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Tarım sektöründeki en büyük risklerden biri, tarım sektörünün ülke ekonomisi içerisindeki oransal büyüklüğüne ve kırsalda tutulacak nüfusun büyüklüğüne ilişkin belirsizlik durumudur. Bu durum en başta insan kaynakları planlamasında bir hedefsizlik durumu ortaya çıkarmaktadır. Tarımsal üretimin geleceğindeki belirsizlik, ürün desenlerinin belirli olmaması, tarım-sanayi entegrasyonunun sağlanamaması ve sözleşmeli üretimin olmaması neticesinde, bölgenin alt bölgeler bazında tarım sektöründe ihtiyaç olacak beşeri kaynakların vasıfları ve miktarları planlanamamaktadır. Buna bağlı olarak orta öğretim kurumlarında Tarım Liseleri müfredatlarının detaylandırılması ve bu liselerin yaygınlaştırılmasında sorunlarla karşılaşılmaktadır. Bu riskin giderilmesine yönelik olarak, tarım havzaları ve alt bölgeleri bazında tarımsal üretimin geleceği ve eğitim ihtiyacı eşzamanlı olarak planlanmalıdır.

Kırsal kesimde yaş ortalamasının sürekli artması ve işgücünün göçü risklerine karşı, genç çiftçilere özel uygulamaların ve desteklemelerin geliştirilmesi gerektiği görülmektedir. TKDK desteklerinde destek alacak çiftçinin ya da tarımsal işletmelerde yetkili kişinin 40 yaş altında olması halinde ilave 5 puan destek alması gibi desteklemelerin geliştirilmesi, özellikle gençlerin eğitimi ve girişimciliğinin desteklenmesi gerekmektedir.

2.1.7.4. "TARIMSAL ÜRETİMİN PLANLANMASININ YAPILMASI VE TARIM-SANAYİ ENTEGRASYONUNUN SAĞLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Tarımsal üretimin planlamasının yapılması ve uzun yıllar üretim seyrinin ve üretim miktarlarının bilinmesi, tarıma dayalı sanayinin ihtiyacı olan hammaddeyi uygun temin edilmesine imkân sağlayacağı gibi, tarıma girdi sağlayan tarıma bağlı sanayinin de üretim planlaması yapabilmesine imkân sağlayacaktır. Tarıma dayalı ihtisas organize sanayileri konusundaki ulusal deneyimlerimizin henüz yetersiz olması da diğer önemli bir risktir. Burada akademik katkılara olan ihtiyaç yanında MEVKA'nın uluslararası tecrübeleri bölgeye kazandırma ve tarım kesimi ile sanayiciyi bir araya getirme yönündeki koordinasyonu da önem arz etmektedir.

Bölgenin üretim verileri incelendiğinde, özellikle Karaman ilinde tarıma dayalı sanayi büyüklüğünün il ekonomisinde çok büyük bir yer tuttuğu görülmektedir. Diğer yandan üretilen gıda ürünlerinin rekabetçiliğinin yüksek olmaması, gelecek için bir kaygı barındırmaktadır. Özellikle Karaman ilindeki bisküvi sanayi gibi katma değeri ve rekabetçiliği düşük sektörlerde, katma değerli ürünlere geçiş için AR-

GE ve inovasyon faaliyetlerinin desteklenmesi öngörülmektedir. Burada özellikle sanayi-üniversite işbirliğinde etkinliğin arttırılması gerekecektir.

Tarıma dayalı sanayiye sağlanan desteklerin birçok kurum tarafından veriliyor olması, alt bölgeler bazında seçiciliğin olmaması ve desteklerin yönlendirici etkisinden yeteri ölçüde istifade edilememesi risklerinin giderilebilmesine yönelik olarak, destek kurumları arasındaki koordinasyon önem arz etmektedir.

2.1.7.5. ”SÜRDÜRÜLEBİLİR GIDA ARZI, GIDA GÜVENLİĞİ VE ÜRÜN SERTİFİKASYONUNUN SAĞLANMASI” STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Sürdürülebilir gıda arzının sağlanabilmesi için, tarımsal kaynakların nitel ve nicel olarak tespit edilebileceği ve bu konudaki bilinç seviyesinin oluşmasında sorun ile karşılaşılmayacağı varsayılmaktadır. Diğer yandan işletmelerin, güvenli gıda standartlarını sağlamak için gerekli maliyetlerden kaçınması, işletmeler açısından analiz ücretlerinin yüksek bulunması, akredite uzman ve laboratuvar eksikliği, ve konuya ilişkin ortak bilincin gelişmemiş olması riskleri söz konusudur. Bu noktada, AB uyum yasaları ile belirlenen gerekli hukuki çerçevenin tamamlanması ve bu prosedürlerin uygulanması konusunda kamu kararlılığı, çözümü sağlayacaktır.

Konya kapalı havzası uzun yıllar süren kurak dönemin etkisi ve su kaynaklarının bilinçsiz kullanımı neticesinde su seviyelerinin hızla düşmesi sorunu ile karşı karşıya kalmıştır. Diğer yandan bölgede küresel ısınmaya bağlı kuraklığın etkilerinin dikkatlice izlenmesi ve planlamalar yapılırken bu durumun göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir.

2.1.7.6. “TARIMSAL ÜRÜNLERİN PAZARA KOLAY VE KATMA DEĞERLİ OLARAK ERİŞİMİNİN SAĞLANMASI” STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Tarımsal ürünlerin pazara kolay ve katma değerli olarak erişememesinden kaynaklı olarak yaşanan tarımsal üretim dalgalanmaları, kırsaldaki tarımsal üretimin geleceğini tehdit etmektedir. Üretip satamama ya da ürettiğinden para kazanamama diye ifade edilen durumun giderilmesine yönelik en önemli hedef, rekabetçi ürünlerin üretilmesini sağlamak olacaktır. Bu noktada tarımsal üretimin kendi içindeki tutucu yapısının varlığı, yeniliklere kısa sürede uyum gösterememesi ve tarımsal desteklemelerin yönlendirmedeki etkisinden yeterince yararlanılamaması riskleri söz konusudur. Bu risklerin giderilmesi için, iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması, havza ve tarımsal alt bölge bazlı üretim planlamasının yapılması ve havza bazlı desteklemelerin etkin bir şekilde uygulamaya konulması gerekmektedir.

Diğer yandan bölgenin lojistik imkânlarının hızla gelişeceği, bölgede katma değerli gıda ürünleri üreten sanayinin gelişeceği ve yöresel marka tarım ürünlerine dış pazardan talebin hızla artacağı varsayılmaktadır.

2.1.7.7. “TARIM SEKTÖRÜNÜ BÜTÜNCÜL OLARAK YÖNLENDİRECEK ÖRGÜTLENME YAPISININ TAMAMLANMASI” STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Ülkemizde tarım sektöründe faaliyet gösteren çok sayıda yetiştirici birlikleri, üretici birlikleri, kooperatif örgütlenmeleri ve ziraat odaları bünyesinde meslek örgütlenmeleri olmasına karşın işlevsellik noktasında sorunlar yaşanmaktadır. Tarımsal örgütlerin kurumsal yapılarının zayıf olması, üreticilere girdi

temininden pazarlamaya kadar birçok konuda verilmesi gereken hizmetin yeterince sağlanamaması sorununu ortaya çıkarmaktadır. Örgütlü hareket etme bilincinin zayıf olması, örgütlerin mali imkânlarının kısıtlı olması, düzenli gelir kaynaklarının bulunmaması ve üreticinin eğitim düzeyinin düşük olması, örgütlerin kurumsal yapısının zayıf olmasına neden olmakta ve bu durum örgütleri işlevsizleştirmektedir. Bu nedenle, tarım politikalarının örgütlü üretici yapısının oluşturulması yönünde etkinleştirilmesi gerekmektedir.

Üretici örgütlerinin farklı mevzuatlara tabi olması, küçük olmaları ve sosyal yapıya bağlı olarak beraber hareket etme reflekslerinin düşük olması, üretici örgütlerinin pazarlama yapabilmesinin önündeki yasal engeller, örgütlerin insan kaynakları yetersizliği ve örgütlerin yönlendirilmesine yönelik denetim ve faaliyetlerin yetersiz olması, örgütlerin başarısını kısıtlayan unsurlardır.

2.1.8. TARIM SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ

Tarım Sektörü 2023 vizyon ve stratejilerinin tespiti yapılırken sektörün paydaşları, görevleri ve sorumlulukları göz önüne alınarak analiz edilmiştir. Analiz sonrasında sorumlu ve ilgili kuruluşlar tayin edilmiştir. Bu kurumların paydaşlık derecelerine göre sınıflandırılmaları ve kısa tanımları ekte sunulmuştur. TR52 Bölgesinde geleceği planlarken öncelikle sektörde hangi paydaşların olduğu ve bu paydaşların planlamada üstlenecekleri roller ortaya konmuştur.

TARIM SEKTÖRÜNÜN İÇ PAYDAŞLARI	**TARIM SEKTÖRÜNÜN DIŞ PAYDAŞLARI**
1. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler
2. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	2.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları
3. Konya ve Karaman İl Valilikleri	3.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları
4.Konya ve Karaman İl Özel İdareleri	4.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği
5. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü	5.Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)
6. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	6.Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri
7. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı	7.Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları
8. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü	8. Konya ve Karaman İllerindeki Üretici ve Sulama Birlikleri
9. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü	9. Orman ve Su İşleri Bakanlığı
10. Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	10. Kalkınma Bakanlığı
11. Orta Anadolu Bahri Dağdaş Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	11.GAP İdaresi Başkanlığı
12. Konya Toprak Su ve Çölleşme İle Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü	12. KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri
13. Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	13.Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü
14. Konya ve Karaman İllerindeki Ziraat Odaları	14.Konya Teknokent
15. KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	15. Türkiye İstatistik Kurumu Konya Bölge Müdürlüğü
16. İlçe Kaymakamlıkları	16.TÜBİTAK
17. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilçe Müdürlükleri	17.Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği
18.Çiftçiler	18.Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri
	19.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri

	20.Konya ve Karaman Tapu Kadastro Müdürlükleri
	21. Konya ve Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri
	22. Konya ve Karaman Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri
	23. Konya ve Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri
	24.Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri
	25.Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü
	26.Konya Meteoroloji Bölge Müdürlüğü
	27.Altınova Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Kadınhanı)
	28.Konuklar Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Sarayönü)
	29.Gözlü Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Sarayönü)
	30.Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü
	31.Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
	32.Konya ve Karaman İlindeki diğer kamu kurumlarının il müdürlükleri
TARIM SEKTÖRÜNÜN KRİTİK PAYDAŞLARI 1. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2. Konya ve Karaman İl Valilikleri 3. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri 4.Konya ve Karaman İllerindeki Üniversiteler 5. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü 6. KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 7. Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları 8. Konya ve Karaman İllerindeki Ziraat Odaları 9. Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri	

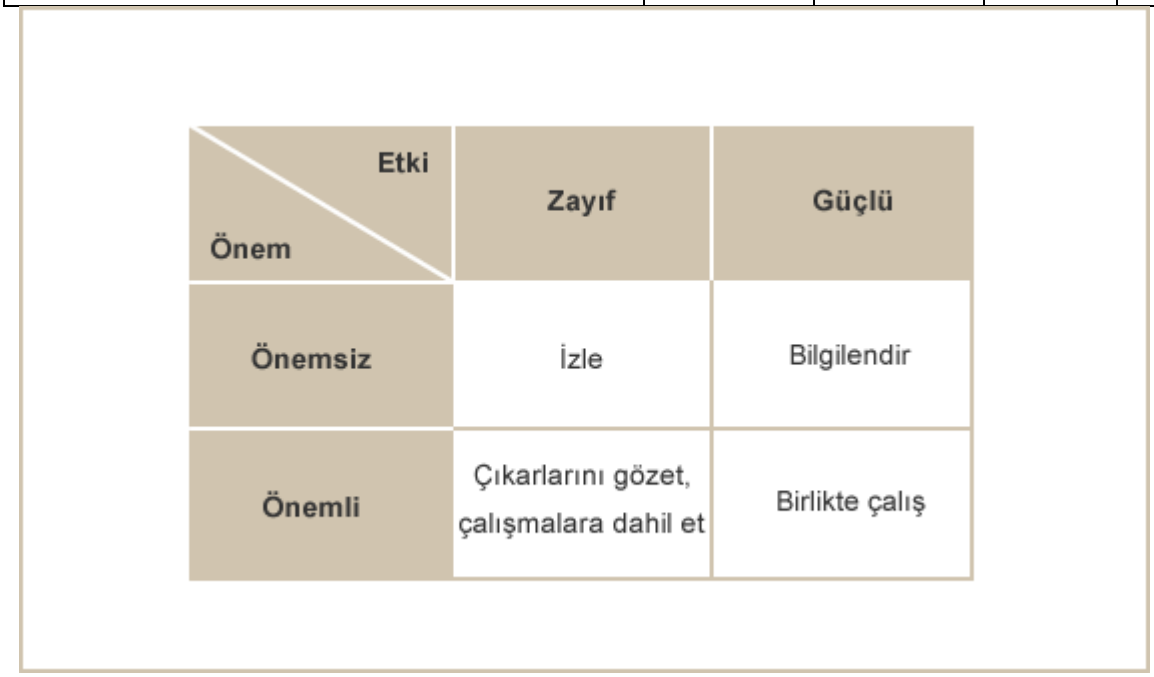
Paydaşlara ilişkin gruplandırmalar farklı şekillerde yapılabilir. Eğitim sektörünün gruplandırmasında yöntem olarak etki-önem matrisi dikkate alınmış ve bu matris paydaşlara uygulanmıştır.

TARIM SEKTÖRÜ ETKİ-ÖNEM MATRİSİ

ETKİ-ÖNEM MATRİSİ	ÖNEM		ETKİ	
	ÖNEMSİZ	ÖNEMLİ	ZAYIF	GÜÇLÜ
İÇ PAYDAŞLAR				
1. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı		✓		✓
2. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri		✓		✓
3. Konya ve Karaman İl Valilikleri		✓		✓
4.Konya ve Karaman İl Özel İdareleri		✓		✓
5. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü		✓		✓
6. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü		✓		✓
7. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı		✓		✓
8. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü		✓		✓
9. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü		✓		✓
10. Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü		✓		✓
11. Orta Anadolu Bahri Dağdaş Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü		✓		✓
12. Konya Toprak Su ve Çölleşme İle Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü		✓		✓
13. Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü		✓		✓
14. Konya ve Karaman İllerindeki Ziraat Odaları		✓		✓
15. KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı		✓		✓
16. İlçe Kaymakamlıkları		✓		✓
17. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilçe Müdürlükleri		✓		✓
18.Çiftçiler		✓		✓
DIŞ PAYDAŞLAR				
1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler		✓		✓
2.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları		✓		✓
3.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları		✓		✓
4.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği		✓		✓

ETKİ-ÖNEM MATRİSİ	ÖNEM		ETKİ	
	ÖNEMSİZ	ÖNEMLİ	ZAYIF	GÜÇLÜ
5.Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)		✓		✓
6.Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri		✓		✓
7.Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları		✓		✓
8. Konya ve Karaman İllerindeki Üretici ve Sulama Birlikleri		✓		✓
9. Orman ve Su İşleri Bakanlığı		✓		✓
10. Kalkınma Bakanlığı		✓		✓
11.GAP İdaresi Başkanlığı	✓			✓
12. KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	✓			✓
13.Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü		✓		✓
14.Konya Teknokent	✓			✓
15. Türkiye İstatistik Kurumu Konya Bölge Müdürlüğü		✓	✓	
16.TÜBİTAK	✓			✓
17.Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği		✓		✓
18.Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri		✓		✓
19.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri	✓			✓
20.Konya ve Karaman Tapu Kadastro Müdürlükleri		✓		✓
21. Konya ve Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri	✓			✓
22. Konya ve Karaman Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri	✓			✓
23. Konya ve Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri	✓			✓
24.Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri	✓			✓
25.Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü		✓		✓
26.Konya Meteoroloji Bölge Müdürlüğü	✓		✓	
27.Altınova Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Kadınhanı)		✓	✓	
28.Konuklar Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Sarayönü)		✓	✓	
29.Gözlü Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Sarayönü)		✓	✓	

ETKİ-ÖNEM MATRİSİ	ÖNEM		ETKİ	
	ÖNEMSİZ	ÖNEMLİ	ZAYIF	GÜÇLÜ
30.Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	✓			✓
31.Su Yönetimi Genel Müdürlüğü	✓			✓
32.Konya ve Karaman İlindeki diğer kamu kurumlarının il müdürlükleri	✓			✓

PAYDAŞLARIN GÖREVLERİ VE SORUMLULUK ALANLARI

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı:

Bitkisel ve hayvansal üretim ile su ürünleri üretiminin geliştirilmesi, tarım sektörünün geliştirilmesine ve tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik araştırmalar yapılması, gıda üretimi, güvenliği ve güvenirliği, kırsal kalkınma, toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin korunması, verimli kullanılmasının sağlanması, çiftçinin örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi, tarımsal desteklemelerin etkin bir şekilde yönetilmesi, tarımsal piyasaların düzenlenmesi gibi ana faaliyet konularının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak; gıda, tarım ve hayvancılığa yönelik genel politikaları belirlemek, uygulanmasını izlemek ve denetlemektir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

İlin tarımsal envanterini çıkarmak, üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek, İl yayım programını hazırlamak, tüm konulardaki faydalı bilgileri basılı yayın haline getirerek teknik elemanlara ve çiftçilere ulaştırmak, çözüm getirilmesini gerektiren çiftçi problemlerini araştırma kuruluşlarına iletmek, sulamaya yeni açılan alanlarda çiftçilere sulu tarım tekniklerini götürmek, ilin her türlü tarımsal girdilerini tespit etmek ve bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası ve tarım Kredi Kooperatifleri ile işbirliği yapmak, tarım ürünlerinin değerlendirilmesi ve pazarlaması için üreticilere yardımcı olmak, tarım ürünlerinin ekiliş, üretim ve verimlerine ilişkin tahmin çalışmalarını yapmak ve bu konuda her türlü istatistiksel bilgileri toplamak, hayvan sağlığı konusunda gerekli tüm çalışmaları yapmak, il dâhilinde çözümlenemeyen hayvan sağlığı konularını araştırma merkezlerine ve Bakanlığa iletmek, suni ve tabii tohumlama konusunda gerekli çalışmaları planlamak, il dâhilinde uygulanan entegre ve münferit

projelerin gerektirdiği hizmetleri yapmak, bitki sağlığı konusunda gerekli tüm çalışmaları yapmak, bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili karantina hizmetlerini yürütmek, ilaç ve alet bayilerinin kontrollerini yerine getirmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaların denetimini yapmak, gıda ve yem konusunda envanter ve kontrol çalışmalarını yapmak, su ürünleri ile ilgili çalışmaları ve kontrol hizmetlerini yürütmek, çiftçi malları koruma kanununa göre gerekli hizmetleri yürütmek, tarımsal amaçlı kooperatiflerin kuruluş, etüt çalışmalarını yapmaktır.

Konya ve Karaman İl Valilikleri:

İlin genel idaresinden sorumludur. Kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet kararlarının neşir ve ilanını ve uygulanmasını sağlar ve Bakanlıkların talimat ve emirlerini yürütürler. Kısacası Valiler ilin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemekten sorumludur.

Konya ve Karaman İl Özel İdareleri:

İlin sağlık, tarım, sanayi ve ticaret, ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde, İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre acil yardım ve kurtarma, kültür, turizm, gençlik ve spor, orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında, yapmakla görevli ve yetkilidir.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü:

Uygulama alanlarının öncelik sıralarının tespit edilmesi ile ilgili ön etüt ve araştırmaları yapmak, ekonomik üretime imkan vermeyecek şekilde parçalanmış tarım arazisini toplulaştırmak ve çiftçi ailelerinin geçimini sağlamaya ve aile işgücünü değerlendirmeye yetmeyecek derecede parçalanmasına ve küçülmesine engel olmak, toprak - su kaynaklarının teknolojik ve ekonomik gereklere göre kullanılmasını ve kullanma haklarının düzenlenmesini sağlamaktır.

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü:

Ülkenin bitkisel ve hayvansal üretimini artırmak, çeşitlendirmek ve ürün kalitesini iyileştirmek amacıyla yetiştirdiği tohumluk, fidan, fide ve benzeri mallar ile ürettiği damızlık hayvan ve spermaları yetiştiricilere intikal ettirir.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı:

Tarım sektörünün genelinde olduğu gibi, kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın, gelir düzeyinin yükselmesi, gelir dağılımının iyileşmesi, doğal kaynakların korunarak kullanılması ve zenginliklerin tüm insanlarımıza yansıtılmasını sağlamak üzere program ve projeler yapar.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü:

İl düzeyinde yukarıda sayılan Başkanlığın görevlerini koordine eder.

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü:

Kendi konularına giren ürünlerin, her yıl cinsine ve bölgesine göre saptanacak fiyatlarla, alım ve satışını yapmak, gerekli stok tesisini ve muhafazasını sağlamakla sorumludur.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü:

Ulusal kalkınma planları doğrultusunda tarımsal araştırma ve geliştirme stratejilerini ve önceliklerini belirlemek, projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmakla sorumludur.

Orta Anadolu Bahri Dağdaş Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü:

Tarla bitkilerinde (tahıllar, çayır-mera yem bitkileri, endüstri bitkileri ve yemeklik dane baklagiller) kuru ve sulu şartlara uygun çeşit geliştirmek, uluslararası Kışlık Buğday Geliştirme Programı'nın (IWWIP)

ülkesel koordinatörlüğünü yürütmek, büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı hayvanların genetik kaynaklarını okumak, bitkisel ve hayvancılık araştırmaları konusunda diğer enstitüler ile bilgi ve materyal değişimi yapmak, tarla bitkilerinde kalite, hastalıklara ve zararlılara dayanaklılık, yetiştirme teknikleri araştırmalarını yapmakla yükümlüdür.

Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü:

Toprak, su ve gübre sorunlarının ana hatlarını ve çözüm yollarını belirlemek, toprak kalitesinin korunması ve geliştirilmesi, su ve toprak kirlilik etmenlerinin belirlenmesi ve kirliliğin giderilmesini araştırma yükümlüdür.

Konya ve Karaman İllerindeki Ziraat Odaları:

Meslek hizmetleri görmek, çiftçilerin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslek faaliyetlerini kolaylaştırmak, çiftçilik mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak, meslek disiplin ve ahlakını kollayıp gözetmek, çiftçilikle iştigal edenlerin mesleki hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı:

Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek, eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamakla sorumludur.

İlçe Kaymakamlıkları:

İlçelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmekle sorumludur.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilçe Müdürlükleri:

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının taşra teşkilatıdır. İlçede bitki ve hayvan sağlığını korumak amacıyla mevzuatında belirtildiği şekilde hastalık ve zararlılarla mücadeleyi sağlamak, ilçenin program ve projelere dayalı yıllık bütçe teklifini hazırlayarak zamanında il müdürlüğüne göndermekle sorumludur.

Çiftçiler:
Hububat, baklagiller, endüstri bitkileri; otlak ve yem bitkileri ve hayvancılık sektörüyle uğraşarak geçimini sağlayan kişidir.

Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler:

Bölgede milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, bölgenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insan gücü yetiştiren kurumlardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları:

Üyelerinin müşterek ihtiyaçların karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, meslekin genel menfaatlere uygun olarak gelinmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlak ve tesanüdünü korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzelkişiliğe sahip meslek kurululardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları:

Borsaya dahil maddelerin, borsada alım-satımını tanzim ve tescil etmek, günlük fiyatlarını usulü dairesinde tespit ve ilan etmek, alıcı ve satıcının teslim, tesellüm ve tediye bakımından vecibelerini, her

tipin asgari vasıflarını ve muamelelerini tasfiye şartıyla fiyatlar üzerine müessir şartları, ihtilaf usulünde ihtiyari tahkim usullerini gösteren meslek kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği:

Konya ve Karaman'daki esnaf ve sanatkârlar ile bunların yanlarında çalışanların meslekî ve teknik ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmelerini ve meslekî eğitimlerini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplini ve ahlâkını korumak ve bu maksatla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlardır

Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler):

5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında belde halkının mahalli müşterek nitelikteki tüm ihtiyaçlarının giderilmesi belediyelerin sorumluluğundadır. Belediyelerin başlıca faaliyet alanları planlama, projelendirme, altyapı yapım ve bakım, bayındırlık hizmetleri, işletme, enformasyon hizmetleri, denetim hizmetleri, danışmanlık hizmetleri, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler, kültür, zabıta, temizlik hizmetleri, çevre hizmetleri ve sivil savunmadır.

Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri:

Kalkınmamızın bilinçli ve rasyonel olmasını sağlamak üzere; sanayici ve iş adamlarının bir araya geldikleri sivil toplum kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları:

Resmi kurumlar dışında ve bunlardan bağımsız olarak çalışan, politik, sosyal, kültürel, hukuki ve çevresel amaçları doğrultusunda lobi çalışmaları, ikna ve eylemlerle çalışan, üyelerini ve çalışanlarını gönüllülük usulüyle alan, kâr amacı gütmeyen ve gelirlerini bağışlar ve/veya üyelik ödemeleri ile sağlayan kuruluşlardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Üretici ve Sulama Birlikleri:

Üretici birlikleri; üretimi talebe göre plânlamak, ürün kalitesini iyileştirmek, kendi mülkiyetine almamak kaydıyla pazara geçerli norm ve standartlara uygun ürün sevk etmek ve ürünlerin ulusal ve uluslararası ölçekte pazarlama gücünü artırıcı tedbirler almak üzere tarım üreticilerinin, ürün veya ürün grubu bazında bir araya gelerek, tüzel kişiliği haiz tarımsal kuruluşlardır.

Sulama birlikleri ise; ülkenin su varlık ve kaynaklarının rasyonel kullanımı maksadıyla umumi sulardan faydalanmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama tesislerini gayelerine uygun şekilde kullanan kurumlardır.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı:

Ormanların korunması, geliştirilmesi, işletilmesi, ıslahı ve bakımı, çölleşme ve erozyonla mücadele, ağaçlandırma ve ormanla ilgili mera ıslahı konularında politikalar oluşturan üst kuruluştur.

Kalkınma Bakanlığı:

Ülkenin doğal, beşeri ve her türlü iktisadi kaynak ile imkânlarını belirleyerek izlenecek iktisadi, sosyal ve kültürel politika ve hedeflerin belirlenmesinde görev yapan kurumdur.

GAP İdaresi Başkanlığı:

Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamına giren yörelerin süratle kalkındırılması, yatırımların gerçekleştirilmesi için plan, altyapı, ruhsat, konut, sanayi, maden, tarım, enerji, ulaştırma ve diğer hizmetleri yapmak veya yaptırmak, yöre halkının eğitim düzeyini yükseltmek için gerekli tedbirleri almak veya aldırmak, kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamaktan sorumlu kuruluştur.

KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

Konya ve Karaman illerinde KOBİ'lerin küresel pazarda söz sahibi olmasını sağlamak üzere faaliyette bulunan kamu kurumudur.

Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü:

Tarım sektörü başta olmak üzere reel kesime destek sağlamak üzere bankacılık sektöründe faaliyet gösteren kurumdur.

Konya Teknokent:

Konya ilinde inovasyon, araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetlerine katkıda bulunan kurumdur.

Türkiye İstatistik Kurumu Konya Bölge Müdürlüğü:

Ülkenin ekonomi, sosyal, demografi, kültür, çevre, bilim ve teknoloji alanları ile gerekli görülen diğer alanlardaki istatistikleri derlemek, değerlendirmek, analiz etmek, yayımlamak, resmi istatistik sonuçlarının bilimsel ve teknik açıklamalarını yapmakla görevli bilimsel teknik bir kurumdur.

TÜBİTAK:

Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikalarını belirlemek, akademik ar-ge desteği vermek, özendirmek ve izlemek, endüstriyel Araştırma-Teknoloji-Geliştirme ve yenilikleri desteklemek, özendirmek ve izlemekten sorumlu kuruluştur.

Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği:

Kooperatiflerin finansman işlerini düzenlemek,ortak ürünlerinin değerlendirilmesiyle ilgili işleri yürütmek, kooperatiflerin ihtiyaç duydukları üretim ve zaruri tüketim maddeleri ile üretim araçlarını toptan sağlamak veya imal etmekten sorumlu kuruluştur.

Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri:

İllerde hazinenin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz malların yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak yürüten kurumdur.

Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri:

İlköğretim, ortaöğretim ve her çeşit örgün ve yaygın eğitim kurumlarını ilde yöneten, sevk ve idare eden kurumdur.

Konya ve Karaman Tapu Kadastro Müdürlükleri:

İlde taşınmaz mallarla ilgili akitlerle her türlü tescil işlerinin yapılmasını, hazinenin sorumluluğu altındaki tapu sicillerinin düzenli bir biçimde tutulmasını, siciller üzerinde değişikliklerin takibini, denetlenmesini, sicil ve belgelerin korunmasını ilgili mevzuata uygun olarak sağlamayan kurumdur.

Konya ve Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri:

İlde çevre ve şehircilik anlamında planlama ve koordinasyonu sağlayan bakanlığın yerel sorumlu kuruluştur.

Konya ve Karaman Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri:

Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden, işletmelere ait yatırım, üretim, teşvik, mali durum, araştırma-geliştirme, fikri ve sınai mülkiyet hakları, dış ticaret, istihdam ve işgücü, kurulu kapasite, fiili üretim, enerji ve benzeri muhtelif ekonomik faaliyet bilgi ve verilerini, belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde almak, sanayi işletmelerinin sicilini tutmaktan sorumlu kuruluştur.

Konya ve Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri:

Bakanlığının il ve ilçe düzeyindeki görevlerini planlamak, yönetmek, denetlemek, geliştirmek ve değerlendirmek üzere kurulan İldeki yerel kuruluştur.

Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri:

İlde çalışma hayatını düzenleyici, işçi - işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirler almak, çalışma hayatındaki mevcut ve muhtemel meseleleri ve çözüm yollarını araştırmak, ekonominin gerektirdiği insan gücünü sağlamak için gerekli tedbirleri araştırmak ve uygulanmasının sağlanmasına yardımcı olmak, istihdamı ve tam çalışmayı sağlayacak, çalışanların hayat seviyesini yükseltecek tedbirleri almakla sorumlu olan kurumdur.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü:

Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde su ve toprak kaynaklarının geliştirilmesinde, ön inceleme aşamasından uygulama ve işletme aşamalarına kadar hizmetlerin yürütülmesinden sorumlu kurumdur.

Konya Meteoroloji Bölge Müdürlüğü:

İlde meteorolojik hizmetlerin eksiksiz ve zamanında yürütülebilmesini sağlayan, askeri ve sivil; Kara, deniz ve hava ulaştırması ile tarım ve diğer sektörler için hava tahminleri yapan kurumdur.

Altınova Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Kadınhanı):

Bakanlık Politikaları ile ülkemiz tarımsal kalkınma programları ve çiftçi talepleri doğrultusunda bulunduğu bölgede tarımsal faaliyetlerde bulunarak çiftçiye katkı sağlayan kuruluştur.

Konuklar Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Sarayönü):

Bakanlık Politikaları ile ülkemiz tarımsal kalkınma programları ve çiftçi talepleri doğrultusunda bulunduğu bölgede tarımsal faaliyetlerde bulunarak çiftçiye katkı sağlayan kuruluştur.

Gözlü Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Sarayönü):

Bakanlık Politikaları ile ülkemiz tarımsal kalkınma programları ve çiftçi talepleri doğrultusunda bulunduğu bölgede tarımsal faaliyetlerde bulunarak çiftçiye katkı sağlayan kuruluştur.

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü:

Toprağın korunması ve tabii kaynakların geliştirilmesi amacıyla; havza bütünlüğü esas alarak, çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, uygulanmasını izlemekten sorumlu kuruluştur.

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü:

Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaları belirleyen, su yönetiminin ulusal ve uluslararası düzeyde koordinasyonunu sağlayan, su kaynaklarının kıyı suları dahil olmak üzere koruma-kullanma dengesi gözetilerek, sucul çevrenin ekolojik ve kimyasal kalitesinin korunması ve geliştirilmesini sağlayan kurumdur.

Konya ve Karaman İlindeki diğer kamu kurumlarının il müdürlükleri:

Bölgede İlgili kama kurumunun taşra teşkilatlarının yürütülmesinden sorumlu olan kurumdur.

2.1.9. KONYA-KARAMAN (TR 52) TARIM TEMEL GÖSTERGELERİ VE 2023 HEDEFLERİ

2.1.9.1. TARIMSAL MİLLİ GELİR (MİLYAR DOLAR)

Tablo 32: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Tarımsal Milli Gelir Tablosu (Milyar Dolar)

TARIMSAL MİLLİ GELİR	MEVCUT DURUM (2010)	HEDEF (2023)
TÜRKİYE	61,8*	150
TR52 (Tahmin)	5,21**	15,19
KONYA (Tahmin)	4,2**	12,3
KARAMAN (Tahmin)	1,01**	2,89

**TUİK*
***Tahmini*

2.1.9.2. TARIM ÜRÜNLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

Tablo 33: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Tarım Ürünleri İhracatı Tablosu (Bin Dolar)

TARIM ÜRÜNLERİ İHRACATI	MEVCUT DURUM (2010)	HEDEF (2023)
TÜRKİYE	15.039.712	40.000.000
TR52	391.040	2.650.000
KONYA	223.700	1.800.000
KARAMAN	167.340	850.000

**TİM*

2.1.9.3. TOPLAM SULANAN ALAN (HEKTAR)

Tablo 34: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Toplam Sulanan Alan Tablosu (Hektar)

TOPLAM SULANAN ALAN (HEKTAR)	MEVCUT DURUM (2010)		HEDEF (2023)	
	TARIM ARAZİSİ*	SULANAN ARAZİ*	TARIM ARAZİSİ	SULANAN ARAZİ
TÜRKİYE	24.435.984	5.420.000	---	8.500.000
TR52	2.341.801	674.110	---	918.564
KONYA	2.076.920	517.684	---	732.000
KARAMAN	264.880	156.426	---	186.564

** TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri 2010 (Geçici Veri)*
***'Karaman-Konya-TR52 Sulu/Kuru Tarım Arazileri Verileri' Konya ve Karaman Tarım İl Müdürlükleri 2010, 'Türkiye Sulama Durumu Verileri' DSİ 2009*

2.1.10. EK – HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	GTHB
-Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü	GTHBKON
--Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü	GTHBKAR
--Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	GTHBKONKAR
--Tarım Reformu Genel Müdürlüğü	TRGM
-Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	TİGEM
--Altınova Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Kadınhanı)	ATİM
--Konuklar Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Sarayönü)	KTİM
--Gözlü Tarım İşletmesi Müdürlüğü (Sarayönü)	GTİM
-Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı	TKDK
--Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü	TKDKKON
-Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü	TMO
-Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	TAPGM
Orta Anadolu Bahri Dağdaş Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	BDUTAE
Konya Toprak Su ve Çölleşme İle Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü	KTSM
Orman ve Su İşleri Bakanlığı	OSİB
-Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	ÇEMGM
-Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü	DMİGM
--Konya Meteoroloji Bölge Müdürlüğü	KMBM
-Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	DSİ
--Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü	DSİ4BM
-Su Yönetimi Genel Müdürlüğü	SYGM
Kalkınma Bakanlığı	KB
-Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı	TÜİK
--Türkiye İstatistik Kurumu Konya Bölge Müdürlüğü	TÜİKKONB
Konya İl Özel İdaresi	İÖİKON
Karaman İl Özel İdaresi	İÖİKAR
Konya ve Karaman İl Özel İdareleri	İÖİKONKAR
Konya Selçuk Üniversitesi	SÜ
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	KMBÜ
Konya Ticaret Odası Karatay Üniversitesi	KTOKÜ
Mevlana Üniversitesi	MÜ
Konya Üniversitesi	KÜ
-Konya ve Karaman İllerindeki Üniversiteler	KKÜ
Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	TSKAEM

Ziraat Odaları	ZO
GAP İdaresi Başkanlığı	GAPİB
KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	KOPİB
Başbakanlık	B
-Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü	ZBGM
İçişleri Bakanlığı	İB
-Konya Valiliği	KONVAL
-Karaman Valiliği	KARVAL
Konya ve Karaman Valilikleri	KONKARVAL
Maliye Bakanlığı	MB
-Milli Emlak Genel Müdürlüğü	MEGM
--Konya İl Milli Emlak Müdürlüğü	KONMEM
--Karaman İl Milli Emlak Müdürlüğü	KARMEM
--Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri	KONKARMEM
Milli Eğitim Bakanlığı	MEB
-Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü	KONEM
-Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü	KAREM
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	ÇŞB
-Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	TKGM
--Tapu ve Kadastro Müdürlükleri	TKM
-İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri	İÇŞM
--Konya İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü	KONÇŞB
--Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü	KARÇŞB
--Konya ve Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri	KONKARÇŞB
Ulaştırma Bakanlığı	UB
Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	BSTB
Konya ve Karaman Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri	KONKARBSTB
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı	KOSGEB
KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	KONKARKOSGEB
Ekonomi Bakanlığı	EB
-İhracat Genel Müdürlüğü	İGM
Avrupa Birliği Bakanlığı	ABB
Kültür ve Turizm Bakanlığı	KB
Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	KONİKTM
Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	KARİKTM
Konya ve Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri	KONKARİTM
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	ÇSGB

-Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü	ÇSGBKON
-Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü	ÇSGBKAR
-Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri	ÇSGBKONKAR
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	TOBB
-Konya Sanayi Odası	KSO
-Konya Ticaret Odası	KTO
-Konya Ticaret Borsası	KONTB
-Karaman Ticaret Borsası	KARTB
-Ticaret Borsaları	TB
-Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları	KONKARO
-Konya ve Karaman Esnaf ve Sanatkârlar Birliği	KONKARE
Üretici Birlikleri	ÜB
Sulama Birlikleri	SB
Konya ve Karaman Belediyeleri Başkanlıkları	KONKARBEL
Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş.	TEKKON
Türkiye Bilimsel Araştırma Kurumu	TÜBİTAK
Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği	TKKBB

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
SANAYİ SEKTÖRÜ

2.2. SANAYİ SEKTÖRÜ

ARKA PLAN

TR52 Bölgesinin tarımsal üretim potansiyeli ve ekonomik gelişimi incelendiğinde tarımın çok önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Ayrıca bölgede ikili bir yapı karşımıza çıkmaktadır. Bölgeyi oluşturan Karaman ve Konya illerinin tarım ve tarıma dayalı sanayi bağımlılığı farklı seviyelerdedir. Bu durumun detaylı olarak analiz edilmesi, sanayi stratejilerinin tespiti açısından önem arz etmektedir. Bu nedenle bölgenin sanayi olarak analiz edilmesinde tarım merkezli bir yöntem geliştirilmiş ve diğer önemli sektörlerin ayrıca tasnifi yapılarak incelenmesi yoluna gidilmiştir. Bu analiz yöntemiyle rekabet edebilir imalat sanayinin, ihtiyacı olan hammaddeyi ne denli bölgeden temin ettiğinin görülerek mevcut sanayi yapılanmasının hammadde kaynakları–girdi koşulu açısından tam olarak analiz edilmesi amaçlanmıştır.

Çalışmamızda sanayi sektörü; maden sanayi, tarıma dayalı imalat sanayi (girdisini tarımdan alan), tarıma bağlı imalat sanayi (tarıma girdi sağlayan), ve diğer imalat sanayi olarak tasnif edilmiş ve sanayi durumu ile sanayinin rekabet edebilirliği irdelenmiştir. Analizde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği kapasite raporu veri sistemi kullanılmıştır. Mayıs 2011 itibari ile TOBB kapasite sistemine kayıtlı firmalar, ilçeler itibari ile tespit edilerek sektörel NACE 4'lü kod bazlı faaliyetleri, üretim kapasiteleri ve çalışan sayıları bakımından analize tabii tutulmuştur.

Ayrıca sahada yapılan inceleme ve görüşmelerden istifade edilmiş, paydaşların bölge sanayine yönelik olarak gerçekleştirdiği çalışmalar göz önünde bulundurulmuştur.

Michael Porter isimli dünyaca ünlü akademisyenin rekabetçilik üzerine kabul gören Elmas Modeli çalışma kapsamındaki analizlere esas teşkil etmiştir. Model, bir organizasyonun ulusal yapısının uluslararası rekabet gücü elde etmede önemli bir role sahip olduğu tezine dayanmaktadır. Porter'ın modeli ulusal rekabet üstünlüğünü 4 grup altında incelemektedir;

1. Girdi koşulları,
2. Talep koşulları
3. İlgili ve destekleyici sanayiler
4. Firma stratejisi ve rekabet

Bu modelden istifade edilerek yapılan çalışmada 4 ana grup altında 52 adet sorunun cevabı verilmek suretiyle detay bir analiz yapılmıştır. Bir anlamda yönlendirilmiş SWOT olan çalışma kapsamı sorular, ilçeler bazında gerçekleştirilen odak grup toplantıları, GZFT çalışmaları, paydaş görüşleri, sektörel rapor ve istatistikler ile MEVKA'nın bölgeye ilişkin olarak gerçekleştirdiği bölge planı çalışmaları göz önüne alınarak proje uzmanları tarafından cevaplandırılmıştır. Bu şekilde bölgede öne çıkan 10 alt sektörde rekabetçilik analizi yapılmıştır.

Diğer yandan, 2011 yılında TR52 Bölgesi'nin 2023 Vizyon ve Stratejilerini belirlemeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilirken, ülke planlarındaki hedefler ve bu hedeflerin gerçekleşme durumları önem arz etmektedir. Türkiye'deki 26 Düzey 2 Bölgesinin ulusal planlar ile uyumlu alt bölge çalışmasının yapılarak, bölgelerin 2023 yılına yönelik planlamalarının yapılması ve hedeflerinin ortaya konulması gerekmektedir.

Çalışmamız kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın, Türkiye Sanayi Strateji Belgesinin (2011-2014) bütüncül yaklaşımı ile TR52 Konya Karaman Düzey 2 Bölgesi'nin ilçe, il ve bölge bazındaki potansiyellerine bağlı olarak ortaya çıkan parça yaklaşımları birlikte değerlendirilmiştir. İlave olarak,

- Türkiye Sanayi Politikası (2003)
- 9. Kalkınma Planı (2007-2013)
- Orta Vadeli Program (2012-2014)
- Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi (2011-2014)

- MEVKA Bölge Planı (2010-2013)
- MEVKA İktisadi Kalkınma için Stratejik Amaçlar ve Öncelikler (2010)
- Mevka Ar-Ge Bilim ve Teknoloji Komisyonu Raporu (2010)
- Madencilik Sektörü Mevcut Durum Analizi (2010)

başta olmak üzere paydaşların birçok çalışmasından analizlerde istifade edilmiştir.

Nihayetinde dünya sanayisindeki gelişmeler, ülke olarak yaşadığımız süreç ve bu süreçte belirlenen hedefler rakamsal olarak değerlendirilmiş, sanayi sektörünün rekabetçilik seviyesi analiz edilmiş ve TR52 bölgesinin 2023 yılında sanayi sektöründeki strateji ve hedefleri ortaya konmuş ve bunların gerçekleştirilmesine yönelik eylem planlarını da içeren "Sanayi Sektörü 2023 Vizyon Stratejisi" dokümanı hazırlanmıştır.

2.2.1. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE SANAYİ

Türkiye Cumhuriyeti, ülkelere göre GSYİH sıralamasında dünyanın 17. büyük ekonomisi konumundadır. Ekonomik büyüme hedefleri arasında 2023 yılında dünyanın ilk 10 ekonomisinden biri olmayı hedeflemektedir. Bu hedef, bütün sektörler itibariyle rekabet edebilen, katma değeri yüksek ürünler üreten, ar-ge ve inovasyona dayalı bir ekonomi öngörürken, aynı zamanda sektörler itibariyle de gerçekçi hedefler konulmasını gerektirmektedir.

2010 yılı itibari ile dünya toplam GSYİH'sı 61.963 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin 2010 yılı GSYİH'sı 735.8 milyar USD olarak açıklanmıştır. Aynı dönemde açıklanan sanayi milli geliri ise, 141,2 milyar USD'dir.[25]

Tablo 36: Ülkelere Göre Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (Milyar USD)

Sıra No	2010 (Tahmini)			Sıra No	2009		
	Ülke Adı	GSYİH	Dünya GSYİH Payı (&)		Ülke Adı	GSYİH	Dünya GSYİH Payı (%)
1	ABD	14.624,18	23,60	1	ABD	14.256,3	24,48
2	Çin	5.745,13	9,27	2	Japonya	5.067,5	8,70
3	Japonya	5.390,90	8,70	3	Çin	4.984,7	8,56
4	Almanya	3.305,90	5,34	4	Almanya	3.346,7	5,75
5	Fransa	2.555,44	4,12	5	Fransa	2.649,4	4,55
6	İngiltere	2.258,57	3,65	6	İngiltere	2.174,5	3,73
7	İtalya	2.036,69	3,29	7	İtalya	2.112,8	3,63
8	Brezilya	2.023,53	3,27	8	Brezilya	1.572,0	2,70
9	Kanada	1.563,66	2,52	9	İspanya	1.460,3	2,51
10	Rusya	1.476,91	2,38	10	Kanada	1.336,1	2,29
11	Hindistan	1.430,02	2,31	11	Hindistan	1.310,2	2,25
12	İspanya	1.374,78	2,22	12	Rusya	1.230,7	2,11
13	Avustralya	1.219,72	1,97	13	Avustralya	924,8	1,59
14	Meksika	1.004,04	1,62	14	Meksika	874,9	1,50
15	G. Kore	986,26	1,59	15	G. Kore	832,5	1,43
16	Hollanda	770,31	1,24	16	Hollanda	792,1	1,36
17	**TÜRKİYE**	**729,05**	**1,18**	**17**	**TÜRKİYE**	**617,1**	**1,06**
18	Endonezya	695,06	1,12	18	Endonezya	540,3	0,93
19	İsviçre	522,44	0,84	19	İsviçre	500,3	0,86
20	Belçika	461,33	0,74	20	Belçika	468,6	0,80
	Diğer	11.789,51	19,03		Diğer	11.176,4	19,21
	Dünya	61.963,43	100		Dünya	58.228,2	100

Kaynak: IMF, Dünya Bankası, Dünya Kalkınma Göstergeleri Veritabanı Eylül 2010, DPT

Küresel ekonomi, kriz öncesi dönemde 2007 yılına kadar yıllık ortalama olarak % 4 büyümüştür. 2008 yılı büyüme oranı ise %3 olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde petrol dışı ürünlere talep artmış, gelişmekte olan ülkelerin kendi aralarında yaptığı ticaret hacmi genişlemiştir.

Dünya ekonomisinde, krizin etkilerinin görülmeye başlandığı 2008 yılı üçüncü çeyreğinden itibaren özellikle imalat sanayinde daralmalar yaşanmaya başlanmıştır. 2009 yılı, üretim ve istihdamda keskin düşüşlerin yaşandığı yıl olmuştur. Kriz, KOBİ'lerde daha yüksek oranlı etkilerini gösterirken, krizin etkisiyle dış ticaret hacimlerinde de düşüşler görülmüştür. 2010 yılında ise, krizin etkileri azalmış ve toparlanmalar başlamıştır. Ancak dünya ekonomisinin küresel kriz sonrasında henüz istikrara kavuşamamış olması, mevcut sisteme ilişkin risklerin azaltılması gerektiği yönündeki eğilimleri güçlendirmiştir. Önümüzdeki yıllarda, küresel ekonomik sistemin sağlıklı bir biçimde işleyişi konusunda en önemli risklerden biri haline gelen üretim fazlası veren Asya ülkeleri ile ürettiğinden fazlasını tüketen ABD arasında süregelen küresel dengesizliğin, bir taraftan karşılıklı bağımlılığı daha da artıracağı, diğer taraftan da küresel ekonomik yönetişimde yeni arayışları hızlandıracağı tahmin edilmektedir.

[25] TUİK

ABD ekonomisinde yaşanan olumsuzluklar, ABD ekonomisine bağımlılık oranı yüksek AB'ye de yansımaktadır. Normal dönemde arzu edilen rekabet gücünü yakalayamayan AB ekonomisi, finansal krizin de etkisi ile bir borç krizi ile karşı karşıya kalmıştır. AB ülkelerinde yaşanan finansal krizler, AB ekonomisinin önümüzdeki yıllarda bir yandan bu krizlerin etkilerini ortadan kaldırmaya yönelik politikalar ile uğraşırken diğer yandan rekabetçiliği öne alan politikalar uygulayacağını göstermektedir. Bu arada AB ekonomisinde Lizbon Stratejisi önemini korumakta, istihdam ve büyüme hedefleri devam etmektedir.

ABD ekonomisine bağımlılığı AB'ye göre düşük olan Türkiye'nin, ihracatının yarıya yakını AB ülkelerine gerçekleşmektedir. Ayrıca Avrupa Birliği'nde yaşanacak gelişmeler; Türkiye`nin Avrupa Birliği`ne üyelik süreci ve Türkiye'ye gelen doğrudan yabancı yatırımların içerisinde AB ülkelerinin yüksek oranlı payından dolayı Türkiye ekonomisini önemli kılmaktadır.

Dünya ekonomisinde yaşanan tüm bu gelişmeler küresel rekabet şartlarını ağırlaştırmaktadır. 2023 hedeflerine ulaşabilmek için yüksek büyüme oranlarının sürdürülebilir bir şekilde yakalanması gerekmektedir.

2010 yılında Türkiye'nin GSYİH 735 milyar USD olarak gerçekleşmiş, IMF ve Dünya Ekonomik Görünümü veri tabanına göre 2010 yılı için dünya toplam GSYİH ise 61.963 milyar USD olarak öngörülmektedir. TÜİK verilerine göre Türkiye'nin 2010 yılı GSYİH'sı içerisinde sanayinin payı ise %19,2`dir.

Tablo 37: Sektörlerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla İçindeki Payları ve Yıllık Büyüme Oranları (%)

	GSYİH İçindeki Pay		**Yıllık Büyüme Oranları**	
Sektör	**2009**	**2010**	**2009**	**2010**
Tarım	8,3	8,4	3,6	2,4
Sanayi	**19,1**	**19,2**	**-6,9**	**12,6**
İnşaat	3,8	4,1	-16,1	17,1
Hizmetler	68,8	68,3	-5,2	8,6

Kaynak: Cari Fiyatlarla - TÜİK 2011

Ülkemiz imalat sanayi ile ilgili göstergeler incelendiğinde krizin etkileri ve kriz sonrası dönemde yaşanan toparlanmaların rakamlara yansıdığı görülmektedir.

Tablo 38: İmalat Sanayi ile İlgili Temel Göstergeler (%)

	2008	**2009**	**2010[2]**	**2009 AB-27[5]**
GSYH İçindeki Payı (Cari Fiyatlarla)	16,2	15,1	16,2[3]	14,6
Üretim Artışı (Sabit Fiyatlarla)'[1]'	-1,5	-11,3	15,3	-14,8
İhracat Artışı (Cari Fiyatlarla)	23,8	-23,8	11,1	-17,0[6]
Toplam İhracat İçindeki Payı (%)	94,8	93,4	92,8	90,8[6]
İthalat Artışı (Cari Fiyatlarla)	12,2	-26,1	30,6	-24,8[6]
Toplam İthalat İçindeki Payı (%)	74,4	78,3	78,3	90,6[6]
Sabit Sermaye Yatırımı Artışı (Sabit Fiyatlarla)	-8,0	-30,0	24,0[4]	-
Özel Sektör S.S.Y. İçindeki Payı (Cari Fiy.)	45,3	42,9	44,7[4]	-
İmalat Sanayi İstihdam Artışı (%)	3,6	-6,8	8,9[3]	-6,9
Kurulan İşletme Sayısı (Adet)	13.478	12.508	9.936	-
Kapanan İşletme Sayısı (Adet)	4.257	4.684	3.488	-
Kapasite Kullanım Oranı	76,7	65,2	71,3	71,8

Kaynak: TÜİK, TCMB, TOBB, EUROSTAT. (DPT 2011 Yılı Yatırım Programı)
(1) NACE Rev.2'e göre 2005=100 Serisi, (2) Ocak-Ağustos dönemi, (3) Ocak-Haziran dönemi, (4) DPT-Yıllık Tahmin, (5) EUROSTAT, (6) SITC Sınıflandırmasına Göre

İmalat sanayi üretiminde 2008 yılı Ağustos ayında başlayan gerilemenin 2009 yılı Aralık ayı itibarıyla sona erdiği ve imalat sanayi üretiminde bir önceki yılın aynı ayına göre artışlar yaşandığı görülmektedir.

Tablo 39: İmalat Sanayinde Önemli Sektörler İtibarıyla Dış Ticaretteki Değişimler (%)

	ihracat[(1)]		ithalat[(1)]	
Sektörler	**2009**	**2010[(2)]**	**2009**	**2010[(2)]**
İmalat Sanayi Toplamı	-23,8	11,1	-26,1	30,6
Gıda ve içecek	-8,4	7,4	-22,7	-0,9
Tekstil	-15,6	15,9	-14,7	48,7
Giyim	-16,5	11,6	-7,2	26,1
Deri	-17,8	32,5	-31,1	22,5
Kok ve Petrol ürünleri	-50,2	21,2	-24,4	34,5
Kimya	-13,9	35,7	-20,8	31,0
Kauçuk ve plastik	-15,0	22,2	-21,5	35,6
Taş ve toprağa dayalı sanayiler	-12,8	7,1	-25,9	46,3
Ana metal	-33,1	-11,1	-49,8	44,1
Makine	-17,3	13,6	-26,3	20,6
Elektrikli makinalar	-17,6	20,1	-10,0	27,5
Elektronik	-15,7	7,2	-13,0	14,4
Otomotiv	-33,6	24,2	-30,5	41,9

Kaynak: TÜİK (DPT 2011 Yılı Yatırım Programı)
(1) NACE Rev.2 Sınıflamasına Göre Aylık Sanayi Üretim Endeksi (2005=100) (2) Ocak-Ağustos dönemi

2009 yılında üretimdeki daralmanın en fazla olduğu sektörler tekstil, petrol ürünleri, taş ve toprağa dayalı sanayiler, ana metal, bilgisayar-elektronik ve optik ürünler, makine ve otomotiv olmuştur. 2010 yılı ilk sekiz ayında ise imalat sanayi üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre ortalama olarak yüzde 15,3 oranında artmıştır. Söz konusu dönemde tekstil, deri, kimyasal ürünler, kauçuk ve plastik, metal eşya, bilgisayar-elektronik ve optik ürünler, elektrikli teçhizat, makine ve otomotiv en fazla üretim artışı kaydedilen sektörlerdir.[26]

Tablo 40: İmalat Sanayi Alt Sektörlerinin Toplam İmalat Sanayi İhracatı İçindeki Payı (%)

Sektör	1996	2000	2007	2008	2009	2010
Ana Metal Sanayi	10,9	8,8	12,2	17,9	15,8	13,6
Motorlu Kara Taşıtı ve Römorklar	4,8	6,8	16,8	15,3	13,5	14
Giyim Eşyası	23,5	21,2	11,7	9,2	10,1	10
Tekstil Ürünleri	18,6	18,1	10,7	9,1	10	10,3
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Teçhizat	4	5,4	7,9	7,8	8,5	8,5
Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri ve Nükleer Yakıtlar	1,3	1,2	4,9	5,8	3,8	3,9
Gıda Ürünleri ve İçecek	12	7,2	5,1	5,2	6,2	6,3
Metal Eşya Sanayi (Makine ve Teçhizatı Hariç)	2,3	5,5	4,2	4,4	4,7	4,7
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Elektrikli Makine ve Cihazlar	3,8	3,1	4,1	4	4,3	4,6
Kimyasal Madde ve Ürünler	6,1	4,4	4	4	4,5	5,4
Plastik ve Kauçuk Ürünleri	2,5	2,5	3,9	3,8	4,2	4,6
Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler	3,8	3,5	3,4	3,5	3,9	3,7
Mobilya ve Başka Yerde Sınıflandırılmamış Diğer Ürünler	1,2	2,5	3,1	2,8	2,9	3,1
Diğer Ulaşım Araçları	0,8	3,5	2,7	2,7	2,5	1,5
Radyo, Televizyon, Haberleşme Teçhizatı ve Cihazları	1,5	3,8	2,7	1,9	2	1,8
Kâğıt ve Kâğıt Ürünleri	0,6	0,6	0,8	0,8	1	1,1
Tabaklanmış Deri, Bavul, El Çantası, Saraciye ve Ayakkabı	1,1	0,7	0,6	0,5	0,5	0,6
Ağaç ve Mantar Ürünleri (Mobilya Hariç); Hasır Vb. Örülerek Yapılan Maddeler	0,3	0,2	0,5	0,4	0,5	0,5

26 DPT-2011 Yılı Yatırım Programı

Sektör	1996	2000	2007	2008	2009	2010
Tıbbi Aletler; Hassas Optik Aletler ve Saat	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Tütün Ürünleri	0,5	0,5	0,2	0,2	0,3	0,3
Basım ve Yayım; Plak, Kaset vb.	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
Büro, Muhasebe ve Bilgi İşleme Makineleri	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1

Kaynak: TÜİK 2011 (Uluslararası standart sanayi sınıflamasına (USSS, Rev.3) göre ihracat

Ülkemiz imalat sanayi işletmelerinin uluslararası rekabet ortamında önemli rakipleri, Çin ve Hindistan firmalarıdır. Bu ülkelerin son yıllarda hızla uluslararası ekonomiye entegre olmaları, işletmelerimizin rekabet kapasitelerini artırma gerekliliğini pekiştirmiştir. Rekabet gücünün yükseltilmesine yönelik olarak gerçekleştirilmesi düşünülen bir dizi eylem ise, ülkemizin sanayi stratejisini oluşturmaktadır. Bu amaca yönelik olarak Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi (2011-2014) yayınlanmıştır.

2.2.2. SANAYİDE ÜLKE VE BÖLGE STRATEJİSİ

2.2.2.1. Türkiye Sanayi Politikası (2003)

Türkiye Sanayi Politikası belgesi 2003 yılında, VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005) ve Hükümet Programı temel alınarak oluşturulmuştur. Bu doküman, sanayi politikasının genel çerçevesini belirlemek üzere, orta vadeli bir politika metni olarak hazırlanmıştır. Metin, özellikle imalat sanayine ilişkin mevcut durumu, kurumsal çerçeveyi, amaçları, izlenecek politikaları ve belirli tedbirleri kapsamıştır.

Sanayi Politikası Belgesi'nde temel hedefler, ilke ve politikalar ile sektörel politikalar belirlenmiştir. İlke ve politikalar başlığında; genel politikalar, ihracatın artırılması, yatırımların teşvik edilmesi, teknolojik kapasitenin ve Ar-Ge'nin geliştirilmesi, kalite ve verimliliğin artırılması, işgücünün geliştirilmesi, KOBİ'lerin ve girişimciliğin geliştirilmesi, organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri ve sanayi bölgeleri, sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve rekabet ortamının oluşturulması başlıklarında hedefler belirlenmiştir.

2.2.2.2. 9. Kalkınma Planı (2007-2013)

Dokuzuncu Kalkınma Planı, "İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" vizyonu ve Uzun Vadeli Strateji (2001-2023) çerçevesinde hazırlanmıştır. Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde ekonomik büyümenin ve sosyal kalkınmanın istikrarlı bir yapıda sürdürülmesi ve plan vizyonunun gerçekleşmesi yolunda aşağıda yer alan stratejik amaçlar, toplam 5 gelişme ekseni içerisinde toplanmıştır.[27] Planda belirlenen ekonomik ve sosyal gelişme eksenleri şöyledir;

1. Rekabet Gücünün Artırılması,
2. İstihdamın Artırılması,
3. Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi,
4. Bölgesel Gelişmenin Sağlanması,
5. Kamu Hizmetlerinde Kalitenin ve Etkinliğin Artırılması.

9. Kalkınma Planı'nda (2007-2013) belirlenen 5 ekonomik ve sosyal gelişme ekseninin bir çok başlığı direk ya da dolaylı olarak sanayi sektörünü ilgilendirmektedir. Bu eksenler içerisinde "Rekabet Gücünün Arttırılması" başlığı altındaki 10 stratejik amaçtan biri "Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçişin Sağlanması" dır. Bu başlık altında aşağıdaki hedeflere ulaşılması planlanmıştır.

- Ekonominin rekabet gücünü artırmak ve dünya ihracatından daha fazla pay almak üzere, yüksek katma değerli mal üretiminin artırılması temel amaçtır.
- İmalat sanayinin dışa dönük bir yapı içinde ekonomik büyümeyi sürükleyen temel sektör olması hedeflenmektedir.
- Haksız rekabeti önlemek üzere AB teknik mevzuatına uyum çalışmaları hızlandırılacak, mevzuata uygun olmayan malların piyasaya arzının ve dolaşımının engellenmesi amacıyla uygunluk değerlendirmesi ile piyasa gözetim ve denetim sistemleri güçlendirilecektir.
- Üreticilerin, haksız rekabetin önlenmesine yönelik ticaret politikası tedbirlerinden etkin yararlanması amacıyla, ithalatta işlem bazında ve ticari sır niteliğinde olmayan detaylı bilgilere hızlı ve kolay erişimi için gerekli altyapı kurulacak ve şeffaflık artırılacaktır.
- İşletmelerin rekabet gücünü artırmak üzere, belgelendirme sistemi ve kalite altyapısı iyileştirilecek ve desteklenecektir.
- İmalat sanayinde sektörel gelişme stratejileri ve öncelik alanlarını belirlemek, sektörel izleme ve değerlendirme yapmak üzere kamu ve özel sektörün yer aldığı bir danışma mekanizması geliştirilecektir.

[27] 9. Kalkınma Planı

- Sanayi ve çevre politikalarının uyumu gözetilerek büyümenin sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Sanayide, insan sağlığına ve çevre kurallarına uygun üretim yapılacak, sosyal sorumluluk standartlarının gözetilmesine önem verilecektir.
- Geleneksel sektörlerde katma değeri yüksek ürün ve faaliyetlere ağırlık verilerek uluslararası rekabete uyum sağlayacak yapıya dönüşüm desteklenecektir.
- Tekstil, hazır giyim ve deri sektöründe ileri teknolojiler içeren ve çok fonksiyonlu ürünler geliştirilecek ve Ar-Ge çalışmaları özendirilecektir. Bu sektörlerde hızlı değişen modanın yakın takibi, modayı etkileme ve moda tasarımına bağlı olarak ürün farklılaştırması yoluyla rekabet gücü sürdürülecektir.
- Tekstil, hazır giyim, deri, seramik, cam, mobilya, kuyumculuk gibi sektörlerin tüketime yönelik ürünlerinde özgün tasarım faaliyetleri özendirilecek, kaliteli tasarımcı yetiştirilmesi sağlanacak, ulusal ve uluslararası marka oluşturulması desteklenecek, tanıtım ve pazarlama konusundaki destekler ihracatçılarımızın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilecektir.
- Demir-çelik sektöründe kaliteli ve katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesine ve çevrenin korunmasına yönelik Ar-Ge çalışmaları desteklenecektir.
- Orta ve yüksek teknoloji seviyesindeki otomotiv, beyaz eşya, makina, elektronik sektörlerinde Türkiye'nin önemli üretim merkezlerinden biri olması sağlanacaktır.
- Otomotiv sanayinde, yüksek katma değer yaratan, sürdürülebilir rekabet gücü bulunan, öncelikle gelişmiş pazarlara ihracatı hedefleyen ve gelişmiş Ar-Ge yeteneğine sahip bir sanayi yapısı oluşturulması öngörülmektedir.
- Otomotiv sanayinde rekabet gücünün sürdürülebilirliği için üretim alanında sağlanan yetkinlik devam ettirilecek, teknoloji geliştirme ve Ar-Ge alanlarında yetkinlik geliştirilecek, ana ve yan sanayi arasında konsept ve tasarım aşamasından başlayan bir işbirliği geliştirilecektir.
- Makina ve beyaz eşya sanayinin tasarım, mühendislik ve yenilik yaratma yeteneği desteklenecek, kamu alımlarında yerli üreticilerin karşılaştığı, dış alımlardan kaynaklanan haksız rekabetin önlenmesi için farkındalık oluşturulacaktır.
- Elektronik sanayinde yüksek katma değer yaratılabilmesini teminen elektronik bileşenler alt sektörü geliştirilecektir. Tüketim ve telekomünikasyon cihazlarının yüksek rekabet gücünü sürdürmek üzere entegre devre tasarımının güçlendirilmesine ve üreticiler arası işbirliğiyle düz panel ekran tesisi yatırımının gerçekleştirilmesine önem verilecektir. Sektörde rekabet öncesi Ar-Ge teşvik edilecek, laboratuvar kapasitesi ve görüntü teknolojileri konusunda araştırma alt yapısı geliştirilecektir.
- Elektrikli makinalar sanayinde mevzuata uygun üretim ve Ar-Ge faaliyetlerinin artırılmasını teminen sektör kuruluşlarının katkısıyla yüksek gerilim kısa devre güç laboratuvarı kurulacaktır.
- Savunma, havacılık, uzay, kimya, malzeme ve bitki genetiği gibi bilgi ve teknoloji yoğun alanlar geliştirilecektir.
- Havacılık ve uzay alanındaki faaliyetlerin koordinasyonunu sağlayacak bir teşkilat kurulacaktır.
- Savunma sanayinde; ihtiyaçları güvenli ve istikrarlı bir biçimde milli imkanlarla karşılamak üzere rekabetçi, kendine yeten, esnek, ülke sanayi ile bütünleşmiş, ortak üretim-tasarım ve Ar-Ge alanlarında uluslararası işbirliği çalışmalarına etkin katılım sağlayan bir yapıda üretimin geliştirilmesi ve bunun için gerekli altyapı ile teknolojik ve yönetsel kabiliyetlerin kazanılması temel hedeftir.
- Ulusal savunma sanayini geliştirmek amacıyla, mevcut altyapıdan ve teknoloji yeteneğinden azami faydalanan, verimliliği, Ar-Ge'ye dayalı tedariki, yurt içi teknoloji ve kabiliyet edinimini esas alan bir sistem ve mevzuat oluşturulacaktır.
- Kimya sanayinde katma değeri yüksek yeni kimyasalların üretilmesine ve ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulmasına önem verilecektir.
- Orta ve yüksek teknoloji sektörlerinde Ar-Ge ve yenilikçilik faaliyetlerine ve Ar-Ge altyapısına öncelik verilecek, büyük ölçekli yatırım, ortak yatırım ve kapsamlı Ar-Ge projeleri desteklenecektir.
- AB Programlarına sanayinin katılımı artırılacaktır.
- Eximbank kaynakları artırılarak başta yatırım malları üreten sektörlerin ihracat proje kredileri olmak üzere kredilerin vadesi uzatılacaktır. Hedef pazarlar olarak Ortadoğu, Afrika ülkeleri ve Türk

Cumhuriyetleri ile AB dışındaki Avrupa ülkelerine öncelik verilecektir. Ülke kredileri, Türkiye'den temin şartına bağlı şekilde verilerek, sanayiye talep yaratılacaktır.

- AB'nin rekabet gücünü yitirmekte ve diğer ülkelere kaydırma eğiliminde olduğu alanlarda işbirliği ve gelişme imkanları değerlendirilecektir.
- Yenilenecek İhracat Stratejik Planında orta ve yüksek teknoloji ürünlerinin ihracatının artırılmasına yönelik tedbirler geliştirilecektir.
- KOBİ'lerin ve girişimcilerin rekabet güçlerini artırmak ve yeni pazarlara açılmalarını sağlamak için, iş kurma ve iş geliştirme aşamalarında eğitim ve danışmanlık hizmeti sağlanacaktır. Bu amaçla, İŞGEM ve benzeri yapılanmalar yaygınlaştırılacak ve etkinliklerini artırmak üzere gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
- İşletmelerin ortak Ar-Ge, ortak tedarik ve pazarlama faaliyetlerine önem verilecektir. İşletmelerin fiziki altyapı ihtiyaçları karşılanacak, ağ oluşturma ve kümelenme girişimleri desteklenecektir. İşletmelerin belirlenmiş sanayi bölgelerinde kurulması ve mevcutların bu alanlara taşınması özendirilecektir.
- Yüksek katma değerli üretim yapısına geçişte ulusal ve uluslararası düzeyde işbirliğine önem verilecek, işletmelerin dünyaya açılmalarını kolaylaştırmak üzere yabancı sermaye yatırımları özendirilecektir.
- Nitelikli insan gücü yetiştirilecek ve mevcut işletmelerde çalışanların mesleki ve teknik niteliklerinde iyileştirmeye yönelik çalışmalar desteklenecektir. Eğitim programlarıyla teknoloji üretimine ve Ar-Ge'ye yatkın işgücü yetiştirilmesi sağlanacaktır.
- Madencilik sektöründe çevre mevzuatına uyum geliştirilecek, bürokratik yapı etkin hale getirilecek, jeotermal ve petrol konusunda yasal düzenleme çalışmaları tamamlanacak, firma ve işletme ölçeklerinin büyütülmesi özendirilecek, madencilik ürünleri yurtiçinde işlenerek katma değer artırılacak, arama çalışmalarına ve bor ürünleri üretiminin geliştirilmesine özel önem verilecektir.

2.2.2.3. Orta Vadeli Program (2012-2014)

Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan Orta Vadeli Programın "Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçiş Sağlanması" başlığında, imalat sanayinde rekabet gücünü artırmak ve dünya ihracatından daha fazla pay almak üzere yüksek katma değerli mal üretimini artırarak, yapısal dönüşümün hızlandırılması temel amaçtır. Bu çerçevede;

1. Türkiye'nin orta ve yüksek teknolojili ürünlerde üretim merkezi olmasına yönelik yapısal dönüşüme katkı sağlayacak Sanayi Stratejisi ve sektörel stratejilerin uygulanmasına devam edilmesi
2. Girdi tedarikinde, ülke ve bölge tabanlı bağımlılığın azaltılması, kaynaklardaki belirsizliklerin ve dalgalanmaların oluşturacağı risklerin giderilmesi, ihracatın korunması ve gelecekte önem kazanacak ürünlerin üretilmesi için Girdi Tedarik Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulması
3. Dışa bağımlılığı yüksek olan sektörlerde geri dönüşüm yatırımlarına özel önem verilerek, Ulusal Geri Dönüşüm Stratejisi oluşturulması
4. Yüksek katma değerli mal üretimi için ürün kalitesini geliştirmek ve piyasada güvenli ürünlerin yer almasını sağlamak amacıyla mevzuat hazırlıkları tamamlaracak, laboratuvarların kurulması desteklenmesi, uygunluk değerlendirme ve piyasa gözetim sistemlerinin etkinleştirilmesi
5. Yenilikçi fikirlere ve Ar-Ge'ye dayalı katma değeri yüksek ürün ve hizmetlerin ticarileştirilmesi ve pazarlanma süreçleri desteklenmesi
6. Tekstil, hazır giyim, deri, seramik, cam, mobilya, kuyumculuk gibi geleneksel sektörler başta olmak üzere özgün tasarım faaliyetleri özendirilerek, ulusal ve uluslararası marka oluşturulması desteklenmesi
7. KOBİ'lerin büyüme ve birleşmeleri özendirilerek, verimliliklerini artırmaya, iş kurma ve geliştirmeye yönelik faaliyetleri ile bilgi ve iletişim teknolojileri altyapıları desteklenmesi
8. Savunma sanayinde, yurtiçi teknoloji ve kabiliyet edinimi artırılması

9. Madencilik sektöründe; maden ve jeotermal kaynak arama faaliyetleri ile yurtiçinde ve yurtdışında petrol ve doğal gaz arama ve üretim çalışmaları hızlandırılarak, madenlerin katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülmesine önem verilmesi

öngörülmektedir.

2.2.2.4. Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi (2011-2014)

Türkiye'nin 2007-2013 dönemini kapsayan 2001-2023 dönemine ait Uzun Vadeli Strateji çerçevesinde hazırlanan Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın vizyonu, "İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye'dir. Bu genel vizyon çerçevesinde; Türkiye sanayi stratejisinin uzun dönemli vizyonu, "Orta ve yüksek teknolojili ürünlerde Avrasya'nın üretim üssü olmak" şeklinde belirlenmiştir.

Bu vizyon çerçevesinde, 2011–2014 yıllarını kapsayan Türkiye Sanayi Stratejisi'nin genel amacı ise, "Türk sanayisinin rekabet edebilirliğinin ve verimliliğinin yükseltilerek, dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek katma değerli ve ileri teknolojili ürünlerin üretildiği, nitelikli işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümünü hızlandırmak" olarak belirlenmiştir.

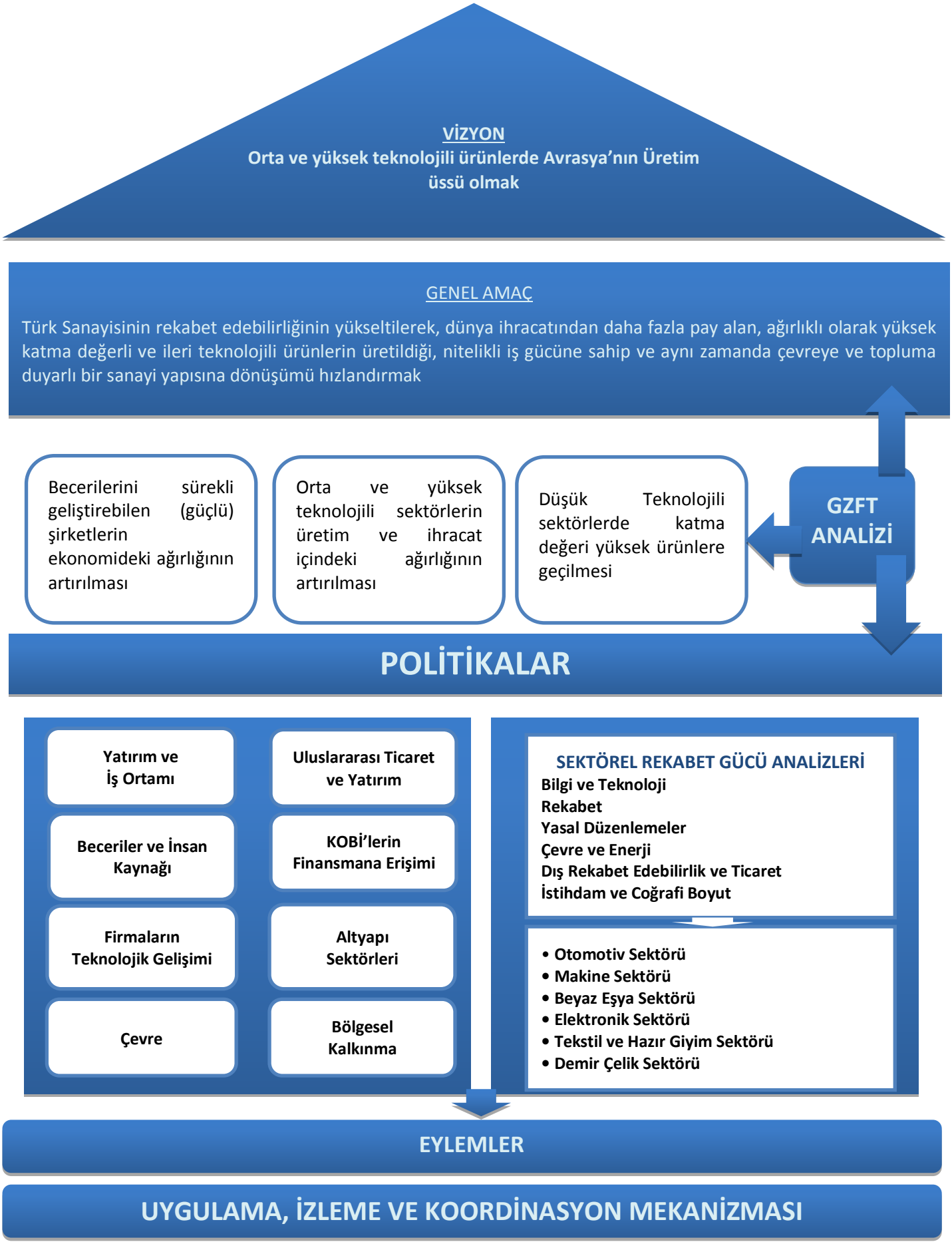
Yukarıda belirtilen genel amacı gerçekleştirmek üzere, üç temel stratejik hedef tespit edilmiştir. Uygulanacak sanayi stratejisinin odağında, bu üç temel stratejik hedef doğrultusunda yapısal dönüşümü desteklemek yer almaktadır;

a. Becerilerini sürekli geliştirebilen (güçlü) şirketlerin ekonomideki ağırlığının artırılması: Sanayi stratejisi kapsamında, Türkiye'de yatırım ve iş yapma ortamı, becerilerini sürekli geliştirebilen, mevcut rekabet ortamında ayakta kalabilme ve büyüyebilme becerisine sahip şirketlerin gelişimine imkân verecek şekilde reform edilecektir. Orta ve uzun vadede küreselleşmenin ortaya çıkardığı değişimlere ve baskıya rağmen, ülke sanayinin gelişebilme performansı, kendi beceri ve kabiliyetlerini sürekli geliştirebilen şirketlerin ağırlığı ile doğru orantılı olacaktır. Sanayi stratejisi, işletmelerin yüksek teknolojik kabiliyete ve nitelikli işgücüne sahip, değişen şartlara uyum sağlayabilen, ulusal ve uluslararası piyasalarda rekabet gücü olan bir yapıya kavuşturulmasına katkı sağlayacaktır. Strateji kapsamında, işletmelerde yenilikçiliğe önem verilmesi, nitelikli işgücünün geliştirilmesi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin biçimde kullanılması desteklenecektir.

b. Orta ve yüksek teknolojili sektörlerin üretim ve ihracat içindeki ağırlığının artırılması: Orta ve yüksek teknolojili sektörlerde katma değeri yüksek üretime geçmek amaçlanmaktadır. Ancak, küresel rakiplerle karşılaştırıldığında, söz konusu sektörlerin Türkiye'deki üretim ölçeğinin genelde küçük olması, bu amaca orta vadede erişilmesini zorlaştırmaktadır. Hâlihazırda bu sektör grubunda yer alan ve önemli büyüme potansiyeli arz eden motorlu kara taşıtlarının imalatı, makine imalatı, tıbbi alet, hassas ve optik aletler imalatı, hava ve uzay taşıtları imalatı, elektronik sanayi ve ilaç üretimine yönelik yatırımlar ile bu sektörlerin gelişmesine yönelik stratejilere önem verilecek ve bu sektörlerde Türkiye'nin önemli bir üretim üssü haline gelmesi desteklenecektir.

c. Düşük teknolojili sektörlerde katma değeri yüksek ürünlere geçilmesi: Geleneksel sektörlerde ülkemiz halihazırda önemli üretim ölçeği ve birikimi elde etmiş durumdadır. Bu birikim, söz konusu sektör grubunun alt sektörlerinde katma değeri yüksek ürünlere geçiş açısından önemli avantaj oluşturmaktadır. Bu sektörlerde, katma değeri artırmaya yönelik destek verilecektir. Bu sektörlerin küresel piyasalardaki değer zincirlerinde, Türk şirketlerinin etkinliğini artırması hedeflenerek tasarım, markalaşma ve lojistik gibi katma değeri artırıcı faaliyetlerin geliştirilmesi sağlanacaktır.

Şekil 1: Türkiye Sanayi Stratejisi Çerçevesi

Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi (2011-2014) yanında, “Türkiye Makina Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2011-2014)” ve “Türkiye Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2011–2014)” olmak üzere iki ana çalışma Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır.

Ayrıca Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından 2010-2013 Bölge Planının hazırlanması öncesinde yapılan ihtisas komisyonu çalışmaları, ilçe toplantıları, sektörel ve tematik çalıştaylar ve vizyon belirleme toplantıları kapsamında bilgi ve doküman üretilmiş ve bölge planı hazırlanmıştır.

2.2.3. TR52 BÖLGESİ SANAYİ VİZYON STRATEJİSİNE DOĞRU YEREL BULGULAR

1. ***TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde nüfusun %73,82'si şehirlerde yaşamaktadır. 40.813 km² yüzölçümü ile Türkiye'nin en büyük yüzölçümüne sahip olan Konya ilinde 31 ilçe olmasına karşın sanayileşmenin belirli bölgelerde toplandığı görülmektedir. Konya ilinde toplam 4.913 sektörel faaliyetin 4.265'inin il merkezinde gerçekleştiği görülmüştür. Faaliyetlerin toplam %86.8'i il merkezinde, %13.2'si ilçelerde gerçekleşmektedir.***

İl merkezleri dışında, Akşehir, Beyşehir, Ereğli ve Seydişehir ilçelerinde sanayi tesislerinin yoğunlaştığı görülmektedir. Bu 4 ilçede 50 ve üzeri sektörel faaliyet gerçekleşmektedir. Söz konusu ilçelerde gerçekleştirilen faaliyet sayısı 453 adettir. Ahırlı, Derbent, Yalıhüyük ve Taşkent ilçelerinde kapasite sistemine kayıtlı üretici bulunmamaktadır. Akören, Altınekin, Bozkır, Çeltik, Doğanhisar, Emirgazi, Güneysınır, Hadim, Halkapınar, Kadınhanı ve Tuzlukçu ilçelerinde faaliyet birim sayısı 5 ve altındadır. 11 ilçenin toplam faaliyet sayısı 27'dir.

Tablo 41: Konya İli, İlçelere Göre Sanayi Durum Tablosu

İlçeler	Faaliyet Sayısı**	NACE Rev.2-TR*	Sanayi Kolları	Faaliyet Sayısı**
Ahırlı	**0**	-	-	0
Akören	**1**	C	İmalat	1
Akşehir	**128**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	1
		C	İmalat	127
Altınekin	**1**	C	İmalat	1
Beyşehir	**122**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	13
		C	İmalat	108
		D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1
Bozkır	**4**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	3
		C	İmalat	1
Cihanbeyli	**27**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	10
		C	İmalat	17
Çeltik	**3**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	1
		C	İmalat	2
Çumra	**29**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	1
		C	İmalat	28
Derbent	**0**	-	-	0
Derebucak	**7**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	4
		C	İmalat	3
Doğanhisar	**2**	C	İmalat	2
Emirgazi	**1**	C	İmalat	1
Ereğli	**150**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	7
		C	İmalat	143
Güneysınır	**5**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	2
		C	İmalat	3
Hadim	**2**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	1
		C	İmalat	1
Halkapınar	**4**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	3
		C	İmalat	1
Hüyük	**9**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	2
		C	İmalat	7
Ilgın	**31**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	8
		C	İmalat	23
Kadınhanı	**3**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	1
		C	İmalat	2

İlçeler	Faaliyet Sayısı**	NACE Rev.2-TR*	Sanayi Kolları	Faaliyet Sayısı**
Karapınar	**22**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	1
		C	İmalat	21
Kulu	**23**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	11
		C	İmalat	12
Sarayönü	**14**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	1
		C	İmalat	13
Seydişehir	**53**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	10
		C	İmalat	41
		D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1
		E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1
Taşkent	**0**	-	-	0
Tuzlukçu	**1**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	1
Yalıhüyük	**0**	-	-	0
Yunak	**6**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	1
		C	İmalat	5
Konya Merkez	**4.265**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	82
		C	İmalat	4.148
		D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0
		E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	35
Konya İl Toplamı	**4.913**	**B**	**Madencilik ve Taşocakçılığı**	**164**
		C	**İmalat**	**4.711**
		D	**Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı**	**2**
		E	**Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri**	**36**

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

2. ***8.821,93 km² yüzölçümüne sahip Karaman ilinde 6 ilçe olmasına karşın sanayileşmenin il merkezinde toplandığı görülmektedir. Karaman ilinde toplam 429 sektörel faaliyetin 411'inin il merkezinde gerçekleştiği görülmüştür. Faaliyetlerin toplam %95.9'u il merkezinde, %4.1'i ise ilçelerde gerçekleşmektedir.***

Başyayla ilçesinde faaliyet gösteren kapasite raporlu imalatçı bulunmazken, Kazımkarabekir'de 1, Ayrancı ve Sarıveliler'de 3'er ve Ermenek ilçesinde 11 faaliyet birimi bulunmaktadır.

Tablo 42: Karaman İlçelere Göre Sanayi Durum Tablosu

İlçeler	Faaliyet Sayısı**	NACE Rev.2-TR*	Sanayi Kolları	Faaliyet Sayısı**
Ayrancı	**3**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	3
Başyayla	**0**	-	-	0
Ermenek	**11**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	5
		C	İmalat	6
Kazımkarabekir	**1**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	1
Sarıveliler	**3**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	2
		C	İmalat	1
Karaman Merkez	**411**	B	Madencilik ve Taşocakçılığı	14
		C	İmalat	394
		D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0
		E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	3

İlçeler	Faaliyet Sayısı**	NACE Rev.2-TR*	Sanayi Kolları	Faaliyet Sayısı**
Karaman İl Toplamı	**429**	**B**	**Madencilik ve Taşocakçılığı**	**25**
		C	**İmalat**	**401**
		D	**Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı**	**0**
		E	**Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri**	**3**

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

3. TR52 Bölgesinin sanayi durumu incelendiğinde, Konya'nın ekonomik ağırlığı açıkça görülmektedir. Bölgede gerçekleştirilen 5.342 faaliyetin 4.265'i Konya il merkezinde gerçekleşmektedir. TR52 Bölgesindeki sektörel faaliyetlerin %79,8 gibi yüksek bir oranının Konya merkezli olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 43: TR52 Bölgesi Sanayi Durum Tablosu

Yerleşim Yeri	Faaliyet Sayısı**		NACE Rev.2-TR*	Sanayi Kolları
Konya İlçeleri	**648**	82	B	Madencilik ve Taşocakçılığı
		563	C	İmalat
		2	D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı
		1	E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
Konya İl Merkezi	**4.265**	82	B	Madencilik ve Taşocakçılığı
		4.148	C	İmalat
		0	D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı
		35	E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
Karaman İlçeleri	**18**	11	B	Madencilik ve Taşocakçılığı
		7	C	İmalat
		0	D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı
		0	E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
Karaman İl Merkezi	**411**	14	B	Madencilik ve Taşocakçılığı
		394	C	İmalat
		0	D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı
		3	E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
TR52 Toplamı	**5.342**	**189**	**B**	**Madencilik ve Taşocakçılığı**
		5.112	**C**	**İmalat**
		2	**D**	**Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı**
		39	**E**	**Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri**

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

4. Konya ili, maden kaynakları bakımından potansiyel taşıyan bir il konumundadır ve önemli tesislere sahiptir.

Seydişehir'de kurulu tesisler, bölgenin ve ülkenin en önemli tesisleri konumundadır. Buraya bağlı işletilen alüminyum boksit yatakları da Seydişehir ilçesindedir. Bu alanda 38 milyon ton boksit rezervi bulunmaktadır. Özelleştirilen tesisin modernizasyon yatırımları ile kapasite artırımına girmesi gerekmektedir. Konya-Doğanhisar'da 900 bin ton rezervli işletilen bir seramik (bağlama) kil yatağı Sağlık'ta 6,9 milyon ton rezervli kaolen ve bentonit sahası, Ilgın'da 2 milyon ton mümkün rezervli kil

sahası bulunmaktadır. Ayrıca Konya il merkezinde krom-manyezit fabrikası, 50 milyon tonu bulan muhtemel+mümkün rezervli alandan üretim yapmaktadır. Bölgede Akşehir-Beyşehir ilçelerinde bir kısmı işletilen 3 milyon ton görünür, 30 milyon ton mümkün rezervli barit yatakları, işletilmeyen Sarayönü, Sızma ve Ladik civa sahaları, Beyşehir, Seydişehir ve Ilgın'da 241.000.000 tonu bulan linyit sahaları bulunmaktadır. Bunun yanında bölgede Akşehir ve Beyşehir bölgesinde zengin mermer yatakları bulunmaktadır. Beyşehir ilçesi mermer sahaları ile gelecek için önemli bir potansiyeli bünyesinde taşımaktadır. [28]

Ayrıca Karapınar'da yeni bulunan linyit rezervleri termik santral işletim kapasitesi ile gelecek için önemli bir enerji kaynağı konumundadır. İlave olarak Bozkır – Dutlu sahasında 4.464 ton muhtemel asbets rezervi; Ilgın ve Halkapınar'da toplam 31.931.000 ton muhtemel kireç taşı rezervi bulunmaktadır. Akşehir ilçesinde ise 36.000.000 m³ mümkün rezerv mermer bulunmaktadır. Ayrıca Sarayönü, Beyşehir ve Kadınhanı'nda 50.000.000 ton iyi kalitede tuğla-kiremit jeolojik rezervi mevcuttur.[29]

Tablo 44: Konya İli Maden ve Taş Ocakçılığı Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Madencilik ve Taş ocakçılığı Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
B	**MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI**					
05	**Kömür ve linyit çıkartılması**		**Kg**			
05.10	Taş kömürü madenciliği	2	2.100.000.000	1.364	100	97,02
05.20	Linyit madenciliği	2	350.160.000	332	100	37,14
07	**Metal cevherleri madenciliği**		**Kg**			
07.29	Diğer demir dışı metal cevherleri madenciliği (Boksit Ve Krom)	6	1.507.860.000	122	100	100
08	**Diğer madencilik ve taş ocakçılığı**		**Kg/m³/m²**			
08.11	Süsleme ve yapı taşları ile kireç taşı, alçı taşı, tebeşir ve kayağantaşı (arduvaz-kayraktaşı) ocakçılığı (Mermer ve Traverten)	39	1.873.089.245 Kg	765	100	85,11
			22.500 m³		100	69,84
			2.880 m²		100	100
08.12	Çakıl ve kum ocaklarının faaliyetleri; kil ve kaolin çıkarımı	101	19.854.784.640 Kg	1.286	100	91,82
			79.680 m³		100	100
08.91	Kimyasal ve gübreleme amaçlı mineral madenciliği	2	52.110.000 Kg	19	100	100
08.93	Tuz çıkarımı	10	792.840.000 Kg	227	100	100
08.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer madencilik ve taş ocakçılığı (Bitüm ve Asfalt)	2	334.234.000 Kg	40	100	100
	TOPLAM	**164**		**4.155**		

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

5. Karaman ili, maden kaynakları ve tesisleri bakımından Konya gibi önemli bir potansiyel taşımaktadır.

İlin en önemli maden kaynağı, Ermenek'te bulunan kömür rezervleridir. Bu rezervler kapalı sistem işletmecilik ile çalışmaktadır. Ayrancı'da bulunan mermer sahaları yanında son dönemde keşfedilen Karapınar linyit yataklarının bir kısmı bölgede yer almaktadır. Ayrıca ilde alüminyum, manganez rezervleri bulunmakta ve bölgede mevcut manyezit yatakları işletilmektedir.

[28] Türkiye Yeraltı Kaynakları, MTA 2009

[29] Türkiye Yeraltı Kaynakları, MTA 2009

Tablo 45: Karaman İli Maden ve Taş Ocakçılığı Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Madencilik ve Taş ocakçılığı Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
B	**MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI**					
05	**Kömür ve linyit çıkartılması**		**Kg**			
05.10	Taş kömürü madenciliği	1	64.480.000	268	100	2,98
05.20	Linyit madenciliği	2	592.675.000	1.240	100	62,86
08	**Diğer madencilik ve taş ocakçılığı**		**Kg/m³**			
08.11	Süsleme ve yapı taşları ile kireç taşı, alçı taşı, tebeşir ve kayağantaşı (arduvaz-kayraktaşı) ocakçılığı (Mermer ve Traverten)	13	327.591.000 Kg	73	100	14,89
			9.715 m³		100	30,16
08.12	Çakıl ve kum ocaklarının faaliyetleri; kil ve kaolin çıkarımı	9	1.767.840.000 Kg	153	100	8,18
	TOPLAM	**25**		**1.734**		

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

6. Tarıma dayalı imalat sanayi, Konya ilinin en önemli sektörlerinden biri olan tarım sektörü ile yakın ilişkisi bakımından ayrıca tasnif edilmiş ve mevcut imalat sanayiden ayrı olarak değerlendirilmiştir.

Konya ili, geniş tarım alanları ve yüksek tarımsal potansiyeli ile bugün olduğu gibi gelecekte de ülkenin en önemli tarım merkezlerinden biri olacaktır. Tarımsal ürünlerin rekabet gücü, büyük oranda sanayi ile yüksek oranlı entegrasyonuna bağlı olarak şekillenmektedir. Gelişmiş ülkeler, tarımsal ürünlerin ucuz hammadde olarak ülkeler arası taşındığı ve kendi ürettikleri tarımsal ürünler yanında, az gelişmiş ülkelerden de aldıkları hammaddeler ile oluşturdukları üretim ekonomileri sayesinde, gelişmişliklerini arttırmışlardır. Günümüzde aynı şekilde bu durumun devamı için uluslararası arenada büyük mücadeleler verilmektedir.

Konya'da girdisini tarımdan alan, tarıma dayalı imalat sanayinin faaliyet sayısı 1.103'tür. Tarıma dayalı imalat sanayinin toplam imalat sanayi içindeki oranı %22,45'tir. Sektör bu oran ile, toplam sanayi sektörü içinde ikinci sırada yer almaktadır.

Tarıma dayalı imalat sanayinin Konya ilindeki istihdamı ise 35.450 kişidir. Bu sayının %86.30'u (30.595 kişi) gıda ürünleri imalatında çalışmaktadır. Tarıma dayalı sanayinin toplam istihdama oranı ise %28,3'tür.

Diğer yandan küresel ısınmanın etkilerinin yanı sıra nüfus artışına bağlı olarak dünya genelinde gıda talebinin artması, bir taraftan gıda fiyatları üzerinde baskı oluşturabilecekken diğer taraftan gıda ihracatçısı gelişmiş ülkelerin artan talebi karşılayamayacak olması nedeniyle gelişmekte olan ülkeler için fırsat haline gelebilecektir. Bu durumda gıda sektörünün önemi daha da artacaktır. Ayrıca ilde girdisini tarımdan alan sektörlere bakıldığında bölgede yetişmeyen fındık, zeytin ve pamuk gibi tarım ürünlerine yönelik sanayi tesislerinin de varlığı görülmektedir.

Tablo 46: Konya İli Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
C	**İMALAT**					
10	**Gıda ürünlerinin imalatı**		**Litre/Kg**			
10.11	Etin işlenmesi ve saklanması	17	66.270.925 kg	326	100	100,00
			135.000 adet		100	100,00

NACE Rev.2-TR*	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
10.12	Kümes hayvanları etlerinin işlenmesi ve saklanması	2	15.039.000 kg	9	100	47,30
10.13	Et ve kümes hayvanları etlerinden üretilen ürünlerin imalatı	24	31.793.000 kg	638	100	100,00
10.20	Balık, kabuklu deniz hayvanları ve yumuşakçaların işlenmesi ve saklanması	8	41.287.000 kg	179	100,00	100,00
10.31	Patatesin işlenmesi ve saklanması	2	26.280.400 kg	180	100	100,00
10.32	Sebze ve meyve suyu imalatı	10	127.738.892 lt	405	100	97,90
			470.000 kg		100	0,94
10.39	Başka yerde sınıflandırılmamış meyve ve sebzelerin işlenmesi ve saklanması (Soğan)	51	208.019.850 kg	1.265	100	97,01
10.41	Sıvı ve katı yağ imalatı	22	335.404.950 kg	492	100	98,87
10.51	Süthane işletmeciliği ve peynir imalatı	173	337.439.888 kg	8.637	100	90,36
10.52	Dondurma imalatı	14	5.433.348 lt	123	100	100,00
			394.800 kg		100	79,47
10.61	Öğütülmüş hububat ve sebze ürünleri imalatı	99	3.757.946.188 kg	3.525	100	85,18
10.62	Nişasta ve nişastalı ürünlerin imalatı	3	1.059.600 kg	270	100	100,00
10.71	Ekmek, taze pastane ürünleri ve taze kek imalatı	110	55.604.988 kg	1.559	100	57,22
			1.495.440 adet		100	100,00
10.72	Peksimet ve bisküvi imalatı; dayanıklı pastane ürünleri ve dayanıklı kek imalatı	36	19.551.090 kg	644	100	8,86
10.73	Makarna, şehriye, kuskus ve benzeri unlu mamullerin imalatı	1	165.240.000 kg	276	100	71,24
10.81	Şeker imalatı	17	3.349.725.210 kg	6.119	100	99,81
10.82	Kakao, çikolata ve şekerleme imalatı (Tahin Helvası)	179	124.251.302 kg	3.257	100	56,86
10.83	Kahve ve çayın işlenmesi	14	1.199.660 kg	61	100	100,00
10.84	Baharat, sos, sirke ve diğer çeşni maddelerinin imalatı	7	2.853.920 kg	254	100	100,00
10.85	Hazır yemeklerin imalatı	3	1.836.400 kg	34	100	100,00
10.86	Homojenize gıda müstahzarları ve diyetetik gıda imalatı	6	1.550.886 kg	41	100	100,00
10.89	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer gıda maddelerinin imalatı (Yumurta)	20	93.007.758 kg	381	100	63,62
10.91	Çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı	79	2.001.047.266 kg	1.920	100	92,12
11	**İçeceklerin imalatı**		**Kg/Litre**			
11.06	Malt imalatı	1	85.680.000 kg	51	100	100,00
11.07	Alkolsüz içeceklerin imalatı; maden sularının ve diğer şişelenmiş suların üretimi	4	86.431.136 lt	67	100	100,00
13	**Tekstil ürünlerinin imalatı**		**Kg/Adet/m²**			
13.10	Tekstil elyafının hazırlanması ve bükülmesi	4	4.887.456 kg	1.281	100	100,00
13.30	Tekstil ürünlerinin bitirilmesi	1	19.165.288 kg	25	100	100,00
			108.000 adet		100	100,00
13.91	Örgü (triko) veya tığ işi (kroşe) kumaşların imalatı	2	1.712.806 kg	32	100	100,00
13.92	Giyim eşyası dışındaki tamamlanmış tekstil ürünlerinin imalatı	20	33.697.651 kg	560	100	100,00
			6.699.024 adet		100	100,00
13.93	Halı ve kilim imalatı	5	34.162 m²	175	100	100,00
13.95	Dokusuz kumaşların ve dokusuz kumaştan yapılan ürünlerin imalatı, giyim eşyası hariç	1	414.720 kg	3	100	100,00

NACE Rev.2-TR*	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
13.96	Diğer teknik ve endüstriyel tekstillerin imalatı	1	19.958 kg	13	100	100,00
13.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer tekstillerin imalatı	-	1.080.000 Adet	-	100	100,00
15	**Deri ve ilgili ürünlerin imalatı**		**Adet**			
15.12	Bavul, el çantası ve benzerleri ile saraçlık ve koşum takımı imalatı (deri giyim eşyası hariç)	3	436.800	50	100	100,00
15.20	Ayakkabı, bot, terlik vb. imalatı	66	12.352.470 çift	1.225	100	100,00
			108.000 adet		100	100,00
			2.426.406 kg		100	100,00
16	**Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı**		**m^3/m^2/Kg/Adet**			
16.10	Ağaçların biçilmesi ve planyalanması	14	2.420.000 kg	120	100	100,00
			114.902 m^3		100	83,68
			648.000 m^2		100	61,56
16.21	Ahşap kaplama paneli ve ağaç esaslı panel imalatı	8	89.881 m^3	144	100	87,48
			2.240.880 m^2		100	100,00
16.22	Birleştirilmiş parke yer döşemelerinin imalatı	8	851.640 m^2	44	100	21,49
			3.840 m^3		100	100,00
16.23	Diğer bina doğramacılığı ve marangozluk ürünlerinin imalatı	34	3.771.600 kg	389	100	100,00
			1.920 m^3		100	100,00
			345.340 adet		100	100,00
16.24	Ahşap konteyner imalatı	10	1.454.436 adet	103	100	71,11
			3.897.000 kg		100	76,69
16.29	Diğer ağaç ürünleri imalatı; mantardan, saz, saman ve benzeri örme malzemelerinden yapılmış ürünlerin imalatı	4	7.606.078 kg	118	100	100,00
			5.780 adet		100	100,00
17	**Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı**		**Kg**			
17.12	Kağıt ve mukavva imalatı	3	28.118.290	77	100	40,99
17.21	Oluklu kağıt ve mukavva imalatı ile kağıt ve mukavvadan yapılan muhafazaların imalatı	10	41.407.496 kg	264	100	87,70
			4.590.000 adet		100	100,00
			3.855.600 m^2		100	100,00
17.22	Kağıttan yapılan ev eşyası, sıhhi malzemeler ve tuvalet malzemeleri imalatı	2	1.353.672 adet	18	100	100,00
			1.184.064 kg		100	14,50
17.23	Kağıt kırtasiye ürünleri imalatı	1	212.025 kg	6	100	100,00
17.29	Kağıt ve mukavvadan diğer ürünlerin imalatı	4	5.677.426 kg	90	100	88,47
	TOPLAM	**1.103**		**35.450**		

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Konya, tarıma dayalı imalat sanayi konusunda bir üretim merkezi haline gelmiştir. Şeker, un, yem, makarna, süt ve süt ürünleri ile işlenmiş et ürünleri bölgedeki önemli ürünler konumundadır.

7. Tarıma dayalı imalat sanayi, Karaman ilinde en önemli sektör konumundadır. Konya ilinde toplam imalat sanayi içinde tarıma dayalı imalat sanayinin payı % 22,45 iken, Karaman ilinde %51,98 gibi yüksek bir oran ihtiva etmektedir.

Karaman'da girdisini tarımdan alan, tarıma dayalı imalat sanayinin faaliyet sayısı 223'tür. Bölgedeki tarıma dayalı imalat sanayinin 17 kâğıt ve kağıt ürünlerinin imalatı dışındaki tüm başlıkları, hammaddesini bölgeden almaktadır. Diğer yandan selüloz tesisine esas orman kaynakları, bölgede bol miktarda bulunmaktadır.

Karaman ilinde, tarıma dayalı imalat sanayinde 32.956 kişi istihdam edilmektedir. Burada dikkat çekici olan husus, bu kişilerin %97,9'luk kısmının (32.256 kişisinin) gıda ürünleri imalatında çalışmasıdır. Karaman ilinde en önemli gıda imalat sektörleri bisküvi, kek, gofret, çikolata ve şekerleme üretimi konusunda faaliyet göstermektedir.

Tablo 47: Karaman İli Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
C	**İMALAT**					
10	**Gıda ürünlerinin imalatı**		**Litre/Kg**			
10.32	Sebze ve meyve suyu imalatı	2	2.736.000 lt	275	100	2,10
			49.469.000 kg		100	99,06
10.39	Başka yerde sınıflandırılmamış meyve ve sebzelerin işlenmesi ve saklanması (Soğan)	2	6.403.000 kg	100	100	2,99
10.41	Sıvı ve katı yağ imalatı	1	3.825.000 kg	5	100	1,13
10.51	Süthane işletmeciliği ve peynir imalatı	16	24.624.000 lt	772	100	100,00
			35.989.935 kg		100	9,64
10.52	Dondurma imalatı	1	102.000 kg	9	100	20,53
10.61	Öğütülmüş hububat ve sebze ürünleri imalatı	28	653.709.000 kg	1.339	100	14,82
10.71	Ekmek, taze pastane ürünleri ve taze kek imalatı	14	41.565.418 kg	4.178	100	42,78
10.72	Peksimet ve bisküvi imalatı; dayanıklı pastane ürünleri ve dayanıklı kek imalatı	58	200.997.118 kg	13.335	100	91,14
10.73	Makarna, şehriye, kuskus ve benzeri unlu mamullerin imalatı	1	66.707.000 kg	130	100	28,76
10.81	Şeker imalatı	1	6.500.000 kg	24	100	0,19
10.82	Kakao, çikolata ve şekerleme imalatı (Tahin Helvası)	40	94.263.681 kg	11.803	100	43,14
10.89	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer gıda maddelerinin imalatı (Yumurta)	2	53.189.140 kg	27	100	36,38
10.91	Çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı	16	171.233.758 kg	259	100	7,88
11	**İçeceklerin imalatı**		**Litre**			
11.01	Alkollü içeceklerin damıtılması, arıtılması ve harmanlanması	1	4.300.000	33	100	100,00
16	**Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı**		**m^3/m^2/Kg/Adet**			
16.10	Ağaçların biçilmesi ve planyalanması	1	22.406 m^3	7	100	16,32
			388.800 m^2		100	36,93
16.21	Ahşap kaplama paneli ve ağaç esaslı panel imalatı	3	12.863 m^3	65	100	12,52
16.22	Birleştirilmiş parke yer döşemelerinin imalatı	9	3.110.400 m^2	159	100	78,51
16.23	Diğer bina doğramacılığı ve marangozluk	14	39.592 adet	38	100	10,29

NACE Rev.2-TR*	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
	ürünlerinin imalatı		12.077.720 kg		100	76,20
16.24	Ahşap konteyner imalatı	8	590.840 adet	138	100	28,89
			1.184.600 kg		100	23,31
17	**Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı**		**Kg**			
17.12	Kağıt ve mukavva imalatı	2	40.476.000	130	100	59,01
17.21	Oluklu kağıt ve mukavva imalatı ile kağıt ve mukavvadan yapılan muhafazaların imalatı	1	5.809.000	36	100	12,30
17.22	Kağıttan yapılan ev eşyası, sıhhi malzemeler ve tuvalet malzemeleri imalatı	1	6.983.741	53	100	85,50
17.29	Kağıt ve mukavvadan diğer ürünlerin imalatı	1	740.000	41	100	11,53
	TOPLAM	**223**		**32.956**		

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

TÜİK verilerine göre, Karaman ilinde, elma üretim miktarı 2008 yılına 372.919 ton (Türkiye üretiminin %14,89'u) seviyesinde iken, 2009 yılında bu miktar 340.375 kg (Türkiye üretiminin %12,23'ü) ve 2010 yılındaki geçici verilere göre 165.040 ton (Türkiye üretiminin %6,35'i) seviyesine gerilemiştir. Bu gerilemeye rağmen ilin önemli elma üretim potansiyeli bulunmaktadır. Bu önemli üretim potansiyeline rağmen; ilde üretilen meyvelerin meyve suyuna dönüştürülmesine yönelik tesis bulunmadığı için, Karaman ili meyve suyu üretimi noktasında Bursa ve Konya Ereğli ile entegre olmuş durumdadır.

8. Girdisini tarımdan alan tarıma dayalı imalat sanayi kadar, tarıma girdi sağlayan tarıma bağlı imalat sanayi de Konya'da önemli yer tutmaktadır.

Tarıma dayalı sanayi ile entegre olmuş bir tarımsal üretim bölgesinin girdi ihtiyaçlarının bölgeden uygun şartlarda sağlanması, rekabet edebilirlik açısından önem arz etmektedir. Konya'da tarıma bağlı sanayide, gübre, ilaç ve tarım makineleri sektörleri karşımıza çıkmaktadır.

Konya'da tarıma bağlı imalat sanayinin faaliyet sayısı 321'dir. Tarıma bağlı imalat sanayi içinde %93,47 ile tarım ve ormancılık makineleri imalatı ağırlığı oluşturmaktadır.

Tablo 48: Konya İli Tarıma Bağlı İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Tarıma Bağlı İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
C	**İMALAT**					
20	**Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı**		**Kg**			
20.15	Kimyasal gübre ve azot bileşiklerinin imalatı	14	85.954.000	369	100	92,56
20.20	Haşere ilaçları ve diğer zirai-kimyasal ürünlerin imalatı	6	82.686.000	403	100	100,00
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı**		**Adet/Kg**			
28.30	Tarım ve ormancılık makinelerinin imalatı	301	11.910.043	6.952	100	99,28
			9.665.296		100	100,00
	TOPLAM	**321**		**7.724**		

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

9. Karaman ilinde tarıma bağlı sanayi, ilin sanayideki genel durumuna paralel olarak gelişmemiştir.

Karaman'da tarıma dayalı imalat sanayindeki faaliyet sayısı 14'tür. Faaliyetlerin 13'ü tarım ve ormancılık makineleri imalatı alanında gerçekleşmektedir.

Tablo 49: Karaman İli Tarıma Bağlı İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Tarıma Bağlı İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
20	**Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı**		**Kg**			
20.15	Kimyasal gübre ve azot bileşiklerinin imalatı	1	6.912.000 kg	3	100	7,44
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı**		**Adet**			
28.30	Tarım ve ormancılık makinelerinin imalatı	13	86.953	158	100	0,72
	TOPLAM	**14**		**161**		

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*
İmalat kolu ile tarımsal sanayiye ilişkin üretim rakamları birlikte dikkate alınmıştır.
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır*

10. Konya'nın tarıma dayalı sanayi ve tarıma bağlı imalat sanayinde 1.424 faaliyet sayısı varken diğer imalat sanayinde 3.325 faaliyet sayısı bulunmaktadır.

Diğer imalat sanayinin toplam imalat sanayi içindeki oranı, %62.1 gibi yüksek bir oranı oluşturmaktadır. Bu oran, Konya ekonomisinin tarıma bağlılığının az olduğunu göstermektedir. Faaliyet sayılarının detaylı incelemesinde görülen başka bir tespit ise, 3.325 adet faaliyetin kendi içerisinde birbirine yakın oranlarda onun üzerinde sektöre dağıldığıdır.

Konya ilinde, diğer imalat sanayinde 77.835 kişi istihdam edilmektedir.

Tablo 50: Konya İli Diğer İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Diğer İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
C	**İMALAT**					
14	**Giyim eşyalarının imalatı**		**Adet/Çift/Düzine**			
14.12	İş giysisi imalatı	4	855.060 adet	162	100	100,00
14.13	Diğer dış giyim eşyaları imalatı	145	3.101.179 adet	4.248	100	91,81
14.14	İç giyim eşyası imalatı		11.722.805 adet		100	100,00
14.19	Diğer giyim eşyalarının ve giysi aksesuarlarının imalatı		18.853.027 adet		100	100,00
			100.000 çift		100	100,00
14.31	Örme (trikotaj) ve tığ işi (kroşe) çorap imalatı		18.150 düzine		100	100,00
			5.040.000 çift		100	100,00
			209.184 adet		100	100,00
14.39	Örme (trikotaj) ve tığ işi (kroşe) diğer giyim eşyası imalatı		352.298 adet		100	100,00
18	**Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması**		**Adet/Kg/m²**			
18.11	Gazetelerin basımı	1	869.522 adet	1	100	100,00
18.12	Diğer matbaacılık	29	78.733.759 adet	755	100	100,00
			8.220.691 kg		100	34,26
			242.683.471 m²		100	99,13
18.13	Basım ve yayım öncesi hizmetler	3	11.250 adet	126	100	100,00
18.14	Ciltçilik ve ilgili hizmetler	1	4.815.000 kg		100	100,00

NACE Rev.2-TR*	Diğer İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
19	**Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı**		**Kg**			
19.20	Rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı (Kömür)	26	420.997.914	199	100	95,61
20	**Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı**		**Kg/Litre**			
20.12	Boya maddeleri ve pigment imalatı	7	7.809.000 kg	32	100	100,00
20.13	Diğer inorganik temel kimyasal maddelerin imalatı	4	1.128.156.780 kg	140	100	100,00
20.14	Diğer organik temel kimyasalların imalatı	3	5.998.050 kg	1.262	100	67,61
			168.000.000 lt		100	100,00
20.16	Birincil formda plastik hammaddelerin imalatı	4	5.115.000 kg	107	100	82,09
20.17	Birincil formda sentetik kauçuk imalatı	3	6.600.000 kg	50	100	100,00
20.30	Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı maddeler ile matbaa mürekkebi ve macun imalatı	18	127.355.356 kg	196	100	100,00
20.41	Sabun ve deterjan ile temizlik ve parlatıcı maddeler imalatı	27	120.355.820 kg	504	100	100,00
			757.200 lt		100	100,00
20.42	Parfümlerin, kozmetiklerin ve kişisel bakım ürünlerinin imalatı	62	27.751.048 kg	920	100	100,00
			14.330.882 lt		100	100,00
20.52	Tutkal imalatı	3	1.809.682 kg	18	100	100,00
20.53	Uçucu yağların imalatı	2	541.725 kg	47	100	100,00
20.59	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer kimyasal ürünlerin imalatı	68	279.094.754 kg	1.000	100	98,78
			7.552.800 lt		100	100,00
20.60	Suni veya sentetik elyaf imalatı	2	937.954 kg	183	100	100,00
21	**Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı**		**Kg**			
21.20	Eczacılığa ilişkin ilaçların imalatı	2	61.525.860	68	100	100,00
22	**Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı**		**Kg/Adet/m/m²**			
22.11	İç ve dış lastik imalatı; lastiğe sırt geçirilmesi ve yeniden işlenmesi	5	116.792 adet	45	100	100,00
22.19	Diğer kauçuk ürünleri imalatı	44	24.859.683 kg	731	100	100,00
			27.246.306 adet		100	100,00
22.21	Plastik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı	88	227.285.546 kg	3.921	100	98,19
			9.259.146 adet		100	99,99
			9.963.702 m		100	100,00
22.22	Plastik torba, çanta, poşet, çuval, kutu, damacana, şişe, makara vb. paketleme malzemelerinin imalatı	78	32.158.325 kg	1.410	100	94,43
			280.989.791 adet		100	100,00
22.23	Plastik inşaat malzemesi imalatı	37	2.499.423 kg	1.396	100	99,73
			1.863.350 adet		100	100,00
			2.235.969 m²		100	76,63
22.29	Diğer plastik ürünlerin imalatı	94	25.797.422 kg	1.597	100	98,79
			142.674.069 adet		100	100,00
			16.646 m²		100	100,00
23	**Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı**		**m²/Adet/Kg/m³**			
23.11	Düz cam imalatı	2	70.500 m²	70	100	100,00
23.12	Düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi	11	2.258.036 m²	410	100	100,00
23.13	Çukur cam imalatı	2	607.020 adet	49	100	100,00

NACE Rev.2-TR*	Diğer İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
23.19	Diğer camların imalatı ve işlenmesi (teknik amaçlı cam eşyalar dahil)	6	26.469.068 kg	268	100	100,00
23.20	Ateşe dayanıklı (refrakter) ürünlerin imalatı	2	144.624.000 kg	31	100	100,00
23.31	Seramik karo ve kaldırım taşları imalatı	1	8.100 m²	3	100	100,00
23.32	Fırınlanmış kilden tuğla, karo ve inşaat malzemeleri imalatı	8	82.971.360 kg	279	100	100,00
			128.750 m³		100	100,00
			18.582.554 adet		100	100,00
23.51	Çimento imalatı	1	3.822.600.000 kg	231	100	100,00
23.61	İnşaat amaçlı beton ürünlerin imalatı	40	1.267.610.422 kg	909	100	85,23
			2.331.000 adet		100	94,05
23.63	Hazır beton imalatı	37	8.274.471.000 kg	822	100	85,82
			704.000 m³		100	91,67
			86.400 m²		100	100,00
23.64	Toz harç imalatı	1	5.376.000 kg	2	100	100,00
23.69	Beton, alçı ve çimentodan yapılmış diğer ürünlerin imalatı	21	503.702 adet	377	100	97,11
			623.886.566 kg		100	95,05
23.70	Taş ve mermerin kesilmesi, şekil verilmesi ve bitirilmesi	32	967.131.362 kg	744	100	99,27
			723.600 m²		100	53,36
23.91	Aşındırıcı ürünlerin imalatı	1	1.296.000 kg	19	100	100,00
23.99	Başka yerde sınıflandırılmamış metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı	7	1.391.643.000 kg	307	100	100,00
24	**Ana metal sanayisi**		**Kg/Adet/m²**			
24.10	Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı	4	1.580.784 kg	43	100	100,00
24.20	Çelikten tüpler, borular, içi boş profiller ve benzeri bağlantı parçalarının imalatı	20	4.644.470 kg	195	100	100,00
			192.246 adet		100	100,00
24.31	Barların soğuk çekilmesi	4	40.269.000 kg	96	100	100,00
24.32	Dar şeritlerin soğuk haddelenmesi	1	3.815.000 kg	4	100	100,00
24.33	Soğuk şekillendirme veya katlama	5	11.030.865 kg	110	100	67,50
24.34	Tellerin soğuk çekilmesi	2	3.790.000 m²	29	100	100,00
24.42	Alüminyum üretimi	24	1.184.654.762 kg	495	100	100,00
			3.765.300 adet		100	100,00
24.43	Kurşun, çinko ve kalay üretimi	2	3.223.000 kg	40	100	100,00
24.44	Bakır üretimi	4	5.157.144 kg	41	100	100,00
24.51	Demir döküm	221	115.701.048 kg	4.554	100	100,00
			29.192 adet		100	100,00
24.52	Çelik dökümü	87	25.525.405 kg	1.599	100	100,00
24.53	Hafif metallerin dökümü	19	9.906.604 kg	1.071	100	100,00
24.54	Diğer demir dışı metallerin dökümü	12	7.550.628 kg	275	100	100,00
25	**Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)**		**Kg/Adet/m²/m**			
25.11	Metal yapı ve yapı parçaları imalatı	75	69.143.840 kg	1.410	100	99,62
			111.974 adet		100	100,00
			2.700 m²		100	45,51
25.12	Metalden kapı ve pencere imalatı	14	7.562.000 kg	459	100	100,00
			215.388 adet		100	82,59
			35.120 m²		100	86,59
			180.000 m		100	100,00
25.21	Merkezi ısıtma radyatörleri (elektrikli radyatörler hariç) ve sıcak su kazanları (boylerleri) imalatı	6	209.711 adet	70	100	100,00

NACE Rev.2-TR*	Diğer İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
25.29	Metalden diğer tank, rezervuar ve konteynerler imalatı	36	51.991.747 kg	1.172	100	99,65
			4.562 adet		100	100,00
25.30	Buhar jeneratörü imalatı, merkezi ısıtma sıcak su kazanları (boylerleri) hariç	2	794.100 kg	19	100	100,00
			2.359 adet		100	100,00
25.40	Silah ve mühimmat (cephane) imalatı	68	3.082.381 kg	1.163	100	100,00
			84.499.902 adet		100	100,00
25.50	Metallerin dövülmesi, preslenmesi, baskılanması ve yuvarlanması; toz metalurjisi	30	113.993.596 kg	594	100	100,00
			377.416 adet		100	100,00
25.61	Metallerin işlenmesi ve kaplanması	27	66.356.905 kg	601	100	100,00
			2.007.420 adet		100	100,00
25.62	Metallerin makinede işlenmesi ve şekil verilmesi	3	12.370.364 kg	31	100	95,43
			55.220 adet		100	100,00
			83.500 m²		100	100,00
25.71	Çatal-bıçak takımları ve diğer kesici aletlerin imalatı	4	43.254 adet	92	100	100,00
25.72	Kilit ve menteşe imalatı	25	19.136.028 kg	309	100	100,00
			160.000 adet		100	100,00
25.73	El aletleri, takım tezgahı uçları, testere ağızları vb. imalatı	68	1.452.033 kg	830	100	100,00
			31.650 adet		100	100,00
25.91	Çelik varil ve benzer muhafazaların imalatı	18	1.542.441 kg	202	100	100,00
25.92	Metalden hafif paketleme malzemeleri imalatı	6	214.223.465 kg	380	100	100,00
25.93	Tel ürünleri, zincir ve yayların imalatı	11	13.248.672 kg	178	100	100,00
			70.000 adet		100	100,00
25.94	Bağlantı malzemelerinin ve vida makinesi ürünlerinin imalatı	36	37.096.402 kg	916	100	100,00
			2.312.304 adet		100	100,00
25.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer fabrikasyon metal ürünlerin imalatı	3	21.886.881 kg	35	100	98,17
			484.786 adet		100	100,00
26	**Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı**		**Adet/Kg**			
26.11	Elektronik bileşenlerin imalatı	1	5.400 adet	6	100	100,00
26.12	Yüklü elektronik kart imalatı	1	6.500 adet	5	100	100,00
26.20	Bilgisayar ve bilgisayar çevre birimleri imalatı	1	6.000 adet	4	100	100,00
26.30	İletişim ekipmanlarının imalatı	4	4.363.668 adet	59	100	100,00
			105.700 kg		100	100,00
26.51	Ölçme, test ve seyrüsefer amaçlı alet ve cihazların imalatı	12	215.652 adet	571	100	100,00
			58.905 kg		100	100,00
26.52	Kol saatlerinin, masa ve duvar saatlerinin ve benzerlerinin imalatı	5	366.600 kg	37	100	100,00
26.60	Işınlama, elektro medikal ve elektro terapi ile ilgili cihazların imalatı	1	216 kg	88	100	100,00
26.70	Optik aletlerin ve fotografik ekipmanların imalatı	1	13 kg	17	100	100,00
27	**Elektrikli teçhizat imalatı**		**Adet/Kg**			
27.11	Elektrik motorlarının, jeneratörlerin ve transformatörlerin imalatı	7	424.321 adet	127	100	100,00
27.12	Elektrik dağıtım ve kontrol cihazları imalatı	13	68.383 adet	291	100	98,92
27.20	Akümülatör ve pil imalatı	1	15.600 adet	1	100	100,00

NACE Rev.2-TR*	Diğer İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
27.32	Diğer elektronik ve elektrik telleri ve kablolarının imalatı	1	2.978.509 kg	4	100	100,00
27.40	Elektrikli aydınlatma ekipmanlarının imalatı	11	2.606.660 adet	192	100	100,00
			64.627 kg		100	100,00
27.51	Elektrikli ev aletlerinin imalatı	12	148.285 adet	169	100	100,00
27.52	Elektriksiz ev aletlerinin imalatı	10	787.618 adet	93	100	91,24
			3.812.175 kg		100	98,83
27.90	Diğer elektrikli ekipmanların imalatı	14	210.490.186 kg	243	100	100,00
			136.995 adet		100	100,00
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı**		**Adet/Kg/m**			
28.11	Motor ve türbin imalatı (hava taşıtı, motorlu taşıt ve motosiklet motorları hariç)	48	384.825 adet	1.797	100	100,00
			34.554.131 kg		100	100,00
28.12	Akışkan gücü ile çalışan ekipmanların imalatı	94	1.267.330 adet	3.202	100	100,00
			14.813.198 kg		100	99,22
28.13	Diğer pompaların ve kompresörlerin imalatı	61	485.555 adet	1.451	100	100,00
			4.062.058 kg		100	100,00
28.14	Diğer musluk ve valf/vana imalatı	34	1.097.469 adet	731	100	100,00
			9.338.301 kg		100	100,00
28.15	Rulman, dişli/dişli takımı, şanzıman ve tahrik elemanlarının imalatı	65	231.987 adet	2.100	100	100,00
			42.200.195 kg		100	100,00
28.21	Fırın, ocak (sanayi ocakları) ve brülör (ocak ateşleyicileri) imalatı	20	125.691 adet	249	100	99,98
			509.680 kg		100	100,00
28.22	Kaldırma ve taşıma ekipmanları imalatı	94	78.862 adet	2.240	100	99,97
			12.941.620 kg		100	100,00
28.23	Büro makineleri ve ekipmanları imalatı (bilgisayarlar ve çevre birimleri hariç)	1	15.610 kg	161	100	100,00
28.24	Motorlu veya pnömatik (hava basınçlı) el aletlerinin imalatı	1	534 kg	4	100	100,00
28.25	Soğutma ve havalandırma donanımlarının imalatı, evde kullanılanlar hariç	22	199.156 adet	474	100	88,74
			1.652 kg		100	100,00
28.29	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer genel amaçlı makinelerin imalatı	61	45.126.211 kg	1.014	100	99,45
			6.994.373 adet		100	99,998
28.41	Metal işleme makinelerinin imalatı	76	206.154 adet	1.879	100	100,00
			23.750 kg		100	100,00
28.49	Diğer takım tezgahlarının imalatı	19	3.816 adet	238	100	100,00
			857.163 kg		100	100,00
28.91	Metalurji makineleri imalatı	6	1.366 adet	220	100	100,00
			132.600 kg		100	100,00
28.92	Maden, taş ocağı ve inşaat makineleri imalatı	23	30.931 adet	407	100	100,00
			697.243 kg		100	100,00
28.93	Gıda, içecek ve tütün işleme makineleri imalatı	108	256.529 adet	2.729	100	99,18
			7.280.589 kg		100	100,00
			4.144 m		100	100,00
28.94	Tekstil, giyim eşyası ve deri üretiminde kullanılan makinelerin imalatı	5	6.414 adet	70	100	100,00
28.95	Kağıt ve mukavva üretiminde kullanılan makinelerin imalatı	1	76 adet	9	100	100,00
28.96	Plastik ve kauçuk makinelerinin imalatı	3	172 adet	64	100	100,00
28.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer özel amaçlı makinelerin imalatı	15	7.441.982 adet	280	100	100,00
			161.000 kg		100	100,00

NACE Rev.2-TR*	Diğer İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
29	**Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı**		**Adet/Kg**			
29.10	Motorlu kara taşıtlarının imalatı	14	30.866 adet	393	100	100,00
29.20	Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	150	438.755 adet	2.909	100	100,00
			22.728.075 kg		100	100,00
29.31	Motorlu kara taşıtları için elektrik ve elektronik donanımların imalatı	4	22.485.161 adet	100	100	100,00
			345.800 kg		100	100,00
29.32	Motorlu kara taşıtları için diğer parça ve aksesuarların imalatı	249	11.390.102 adet	7.766	100	100,00
			120.049.180 kg		100	99,92
30	**Diğer ulaşım araçlarının imalatı**		**Adet/Kg**			
30.20	Demir yolu lokomotifleri ve vagonlarının imalatı	4	38.353 adet	63	100	100,00
			783.017 kg		100	100,00
30.40	Askeri savaş araçlarının imalatı	1	260.695 kg	6	100	100,00
30.91	Motosiklet imalatı	3	31.636 adet	44	100	100,00
			367.002 kg		100	100,00
30.92	Bisiklet ve engelli aracı imalatı	2	1.020.300 adet	2	100	100,00
30.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer ulaşım ekipmanlarının imalatı	6	17.622 kg	78	100	100,00
31	**Mobilya imalatı**		**Adet/m²**			
31.00	Mobilya imalatı	37	1.757.988 adet	1.040	100	100,00
			3.822.560 kg		100	100,00
			15.000 m²		100	100,00
31.01	Büro ve mağaza mobilyaları imalatı	34	1.164.599 adet	1.202	100	99,99
31.02	Mutfak mobilyalarının imalatı	39	27.458 adet	403	100	83,51
31.03	Yatak imalatı	9	147.763 adet	88	100	100,00
31.09	Diğer mobilyaların imalatı	80	390.481 adet	953	100	90,96
			552.149 kg		100	100,00
32	**Diğer imalatlar**		**Kg/Adet**			
32.12	Mücevher ve benzeri eşyaların imalatı	2	428 kg	10	100	100,00
32.30	Spor malzemeleri imalatı	2	274 adet	32	100	100,00
32.40	Oyun ve oyuncak imalatı	6	5.205.909 kg	66	100	100,00
32.50	Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı	22	6.234.481 adet	315	100	100,00
			3.178.450 kg		100	100,00
32.91	Süpürge ve fırça imalatı	2	18.245 adet	19	100	100,00
D	**ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI**					
35	**Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı**		**Kws/Kg**			
35.11	Elektrik enerjisi üretimi	2	1.260.000.000 Kws	0*	100,00	100,00
35.30	Buhar ve iklimlendirme temini		6.307.200 Kg		100,00	100,00
E	**SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ**					
38	**Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı**		**Kg**			
38.32	Tasnif edilmiş materyallerin geri kazanımı	36	173.810.639	468	100	91,61
	TOPLAM	**3.325**		**77.835**		

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

11. Karaman ilinde, tarıma dayalı sanayi ve tarıma bağlı imalat sanayinde 237 faaliyet sayısı varken, diğer imalat sanayinde 167 faaliyet sayısı bulunmaktadır.

Konya ilinde tarıma dayalı ve tarıma bağlı sanayinin toplam sanayiye oranı %29,2 iken, aynı oran Karaman ilinde % 55,2'dir. Görüldüğü üzere, Karaman ekonomisinin tarım eksenli gelişim trendi vardır. Karaman ili diğer imalat sanayinin istihdam kapasitesi ise, 3.230 kişi ve toplam istihdama oranı %5.1'dir.

Tablo 51: Karaman İli Diğer İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Diğer İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
C	**İMALAT**					
14	**Giyim eşyalarının imalatı**		**Adet**			
14.13	Diğer dış giyim eşyaları imalatı	1	276.480	49	100	8,19
18	**Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması**		**m²**			
18.12	Diğer matbaacılık	6	15.776.520 kg	182	100	65,74
			2.132.352 m²		100	0,87
19	**Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı**		**KG**			
19.20	Rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı (Kömür)	2	19.350.000	40	100	4,39
20	**Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı**		**Kg**			
20.11	Sanayi gazları imalatı	1	3.792.000	33	100	100,00
20.14	Diğer organik temel kimyasalların imalatı	2	2.874.000	691	100	32,39
20.16	Birincil formda plastik hammaddelerin imalatı	1	1.116.000 kg	16	100	17,91
20.59	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer kimyasal ürünlerin imalatı	2	3.436.000	40	100	1,22
22	**Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı**		**Kg/Adet/m²**			
22.21	Plastik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı	6	4.187.644 kg	79	100	1,81
			900 adet		100	0,01
22.22	Plastik torba, çanta, poşet, çuval, kutu, damacana, şişe, makara vb. paketleme malzemelerinin imalatı	4	1.895.200 kg	79	100	5,57
22.23	Plastik inşaat malzemesi imalatı	23	6.799 kg	330	100	0,27
			681.964 m²		100	23,37
22.29	Diğer plastik ürünlerin imalatı	2	316.591 adet	53	100	0,22
23	**Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı**		**m²/Adet/Kg/m³**			
23.19	Diğer camların imalatı ve işlenmesi (teknik amaçlı cam eşyalar dahil)	1	162.057 m²	15	100	100,00
23.61	İnşaat amaçlı beton ürünlerin imalatı	8	147.456 adet	85	100	5,95
			219.740.160 kg		100	14,77
			409.096 m²		100	100,00
23.63	Hazır beton imalatı	6	1.367.744.000 kg	93	100	14,18
			64.000 m³		100	74,07
23.69	Beton, alçı ve çimentodan yapılmış diğer ürünlerin imalatı	2	14.976 kg	28	100	2,89
			32.508.000 m³		100	4,95
23.70	Taş ve mermerin kesilmesi, şekil verilmesi ve bitirilmesi	4	7.077.400 kg	107	100	0,73
			632.532 m²		100	46,64
24	**Ana metal sanayisi**		**Adet/Kg**			
24.10	Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı	1	73.760 adet	18	100	4,67
24.33	Soğuk şekillendirme veya katlama	2	5.312.000 kg	19	100	32,50

NACE Rev.2-TR*	Diğer İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
25	**Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)**		**Adet/m²/Kg**			
25.11	Metal yapı ve yapı parçaları imalatı	3	3 adet	50	100	0,00
			3.233 m²		100	54,49
			262.000 kg		100	0,38
25.12	Metalden kapı ve pencere imalatı	5	45.394 adet	112	100	17,41
			5.440 m²		100	13,41
25.29	Metalden diğer tank, rezervuar ve konteynerler imalatı	1	184.000 Kg	5	100	0,35
25.62	Metallerin makinede işlenmesi ve şekil verilmesi	3	592.000 Kg	31	100	4,57
25.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer fabrikasyon metal ürünlerin imalatı	1	408.000 Kg	28	100	1,83
27	**Elektrikli teçhizat imalatı**		**Adet**			
27.12	Elektrik dağıtım ve kontrol cihazları imalatı	1	750 adet	15	100	1,08
27.52	Elektriksiz ev aletlerinin imalatı	4	75.573 adet	47	100	8,76
			45.280 Kg		100	1,17
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı**		**Kg/Adet**			
28.12	Akışkan gücü ile çalışan ekipmanların imalatı	1	116.000 Kg	3	100	0,78
28.21	Fırın, ocak (sanayi ocakları) ve brülör (ocak ateşleyicileri) imalatı	4	21 adet	69	100	0,02
28.22	Kaldırma ve taşıma ekipmanları imalatı	1	20 adet	33	100	0,03
28.25	Soğutma ve havalandırma donanımlarının imalatı, evde kullanılanlar hariç	4	25.263 adet	80	100	11,26
28.29	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer genel amaçlı makinelerin imalatı	5	248.000 Kg	44	100	0,55
			138 adet		100	0,00
28.93	Gıda, içecek ve tütün işleme makineleri imalatı	32	2.123 adet	386	100	0,82
28.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer özel amaçlı makinelerin imalatı	1	10 adet	***	100	0,00
29	**Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı**		**Kg**			
29.32	Motorlu kara taşıtları için diğer parça ve aksesuarların imalatı	1	91.000	2	100	0,08
31	**Mobilya imalatı**		**Adet/Metre**			
31.01	Büro ve mağaza mobilyaları imalatı	1	100 adet	4	100	0,01
31.02	Mutfak mobilyalarının imalatı	6	5.420 adet	102	100	16,49
31.09	Diğer mobilyaların imalatı	16	38.807 adet	234	100	9,04
			8.120 m		100	100,00
E	**SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ**					
38	**Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı**		**Kg**			
38.32	Tasnif edilmiş materyallerin geri kazanımı	3	15.918.000	28	100	8,39
	TOPLAM	**167**		**3.230**		

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

****İstihdam diğer sanayi kollarında belirtilmiştir.*

12. Bölgede, kent merkezlerinden kırsal alana doğru sanayileşme, sayı olarak azaldığı gibi sanayi tesisinin niteliğinin de farklılaştığı gözlemlenmiştir.

Kırsala doğru un ve yem gibi hammaddesini bulunduğu çevreden alan, düşük teknoloji seviyesinde olan, yatırım ve işletme aşamasında fazla nitelikli personel gerektirmeyen tarıma dayalı imalat sanayi tesislerinin kurulduğu görülmektedir. Bu işletmelerin yatırım, üretim ve pazarlama aşamasında önemli problemleri bulunmaktadır. Bu tesislerin rekabet gücünü ölçek, sermaye ve pazar şartları olumsuz olarak etkilemektedir.

13. Bölgenin potansiyeline göre ihracat miktarları düşüktür. Konya ilinin ihracat rakamlarının % 72,31'i sanayi mamulü iken, Karaman ilinde ihracat rakamlarının %94.08'i tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinden oluşmaktadır.[30]

Tablo 52: Konya Sanayi Sektörü İhracat Rakamları

Sektör	İhracat Rakamı (ABD Doları)	Sektörün Payı (%)	Konya/TR52 (%)	Konya/TR (%)
I.TARIM	231.038.350,43	23,23	59,38	1,54
II. SANAYİ	719.171.401,72	72,31	98,65	0,77
A. Tarıma Dayalı İşlenmiş Ürünler	7.445.550,57	0,75	97,92	0,08
B. Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	84.235.726,74	8,47	95,55	0,66
C. Sanayi Mamulleri	627.490.124,41	63,09	99,08	0,87
III. MADENCİLİK	44.359.875,39	4,46	99,83	1,21
TOPLAM	**994.569.627,54**	**100,00**	**85,55**	**0,87**

Kaynak: TİM İhracat Kayıtları, 2010 Yılı

Tablo 53: Karaman Sanayi Sektörü İhracat Rakamları

Sektör	İhracat Rakamı (ABD Doları)	Sektörün Payı (%)	Karaman/TR52 (%)	Karaman/TR (%)
I. TARIM	158.060.341,00	94,08	40,62	1,05
II. SANAYİ	9.874.848,85	5,88	1,35	0,01
A. Tarıma Dayalı İşlenmiş Ürünler	158.254,86	0,09	2,08	0,00
B. Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	3.920.132,63	2,33	4,45	0,03
C. Sanayi Mamulleri	5.796.461,36	3,45	0,92	0,01
III. MADENCİLİK	73.553,05	0,04	0,17	0,00
TOPLAM	**168.008.742,90**	**100,00**	**14,45**	**0,15**

Kaynak: TİM İhracat Kayıtları, 2010 Yılı

TR52 Bölgesi, nüfusu, coğrafi büyüklüğü ve potansiyeli ile uyumlu olmayarak, Türkiye ihracatının ancak %1,02'ini gerçekleştirmektedir.

Tablo 54: TR52 Bölgesi Sektörlere Göre İhracat Rakamları

Sektör	İhracat Rakamı (ABD Doları)	Sektörün Payı (%)	TR52/TR (%)
I. TARIM	389.098.691,43	33,47	2,59
A. Bitkisel Ürünler	320.577.141,08	27,57	2,88
B. Hayvansal Ürünler	48.927.212,16	4,21	5,08
C. Ağaç ve Orman Ürünleri	19.594.338,19	1,69	0,67
II. SANAYİ	729.046.250,57	62,71	0,78
A. Tarıma Dayalı İşlenmiş Ürünler	7.603.805,43	0,65	0,08
B. Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	88.155.859,37	7,58	0,69

[30] Sektörlere göre ihracat rakamları içerisinde yer alan, A. Tarıma Dayalı İşlenmiş Ürünler başlığı, Tekstil ve Hammaddeleri, Deri ve Deri Mamülleri ve Halıdan oluşmaktadır.

Sektör	İhracat Rakamı (ABD Doları)	Sektörün Payı (%)	TR52/TR (%)
C. Sanayi Mamulleri	633.286.585,77	54,47	0,88
III. MADENCİLİK	44.433.428,44	3,82	1,21
TOPLAM	**1.162.578.370,44**	**100,00**	**1,02**

Kaynak: TİM İhracat Kayıtları, 2010 Yılı

2010 yılında Konya ilinin toplam ithalatı 802.425.700 USD ve Karaman ilinin toplam ithalatı 92.032.572 USD'dir.[31] Konya ilinin sanayi sektörü ithalatının toplam ithalat içindeki payı %79,01 iken, Karaman ilinin sanayi sektörü ithalatının toplam ithalat içindeki payı %89,25'dir.

Tablo 55: Konya-Karaman Sanayi Sektörü İthalat Rakamları (USD)

SEKTÖR	KONYA	KARAMAN	TR52
Hayvansal ve bitkisel yağlar ve bunların müstahzarları	1.696.411	14.415.041	16.111.452
Şeker ve şeker mamulleri	585.224	69.904	655.128
Kakao ve kakao müstahzarları	8.356.524	8.634.304	16.990.828
Esasını hububat, un, nişasta, süt teşkil eden müstahzarlar	53.477	303.347	356.824
Sebze, meyve, bitki parçaları, sert kabuklu yemiş konserveleri	70.653	-	70.653
Yenilen çeşitli gıda müstahzarları	220.282	-	220.282
Meşrubat, alkollü içkiler ve sirke	3.143.453	-	3.143.453
Gıda sanayi kalıntı ve döküntüleri, hazır hayvan gıdaları	14.082.993	-	14.082.993
Tuz, kükürt ,toprak ve taşlar, alçılar ve çimento	1.990.802	600	1.991.402
Metal cevherleri, cüruf ve kül	1.608.947	-	1.608.947
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve müstahsalları, mumlar	18.790.066	43.776.539	62.566.605
İnorganik kimyasal müstahsallar, organik, inorganik bileşikler	7.941.447	642.130	8.583.577
Organik kimyasal müstahsallar	14.446.912	1.131.533	15.578.445
Eczacılık ürünleri	44.171	-	44.171
Gübreler	3.665.323	146.980	3.812.303
Debagat ve boyacılıkta kullanılan hülasa, boya, macun, sakızlar	6.926.519	-	6.926.519
Uçucu yağlar, rezinoitler, parfümeri, kozmetikler vb	319.327	142.781	462.108
Sabunlar, yüzey aktif organik maddeler, yıkama-yağlama madde.	1.399.828	-	1.399.828
Albüminoid maddeler, tutkallar, enzimler vb	2.411.469	1.353.443	3.764.912
Fotoğrafçılıkta, sinemacılıkta kullanılan eşya	237.225	-	237.225
Muhtelif kimyasal maddeler	10.878.692	558.596	11.437.288
Plastik ve plastikten mamul eşya	140.696.071	853.882	141.549.953
Kauçuk ve kauçuktan eşya	23.007.159	6.942	23.014.111
Ham postlar, deriler (kürkler hariç) ve köseleler	22.808	-	22.808
Deri eşya, saraciye eşyası, seyahat eşyası, bağırsaktan eşya	80.224	-	80.224
Ağaç ve ağaçtan mamul eşya: odun kömürü	4.454.551	-	4.454.551
Hasır: saz ve benzeri örülebilen maddelerden mamuller	2.245	-	2.245
Odun hamuru: lifli selülozik maddelerin hamurları, hurdalar	29.968.400	-	29.968.400
Kağıt ve karton: kağıt hamurundan kağıt ve kartondan eşya	3.808.946	257.863	4.066.809
Basılı kitap, gazete, resim vb baskı sanayi mamulu, el yazmaları	37.929	-	37.929
İpek	1.848	-	1.848
Yün, kıl, at kılı: bunların iplik ve dokumaları	7.228.977	-	7.228.977
Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	670.992	-	670.992
Dokumaya elverişli bitkisel lifler, kağıt ipeği ve dokumaları	3.386	-	3.386
Dokumaya elverişli suni ve sentetik lifler	6.805.107	-	6.805.107
Sentetik ve suni devamsız lifler	1.207.522	-	1.207.522
Vatka, keçe, dokunmamış mensucat, özel iplik, sicim ve mam.	226.537	-	226.537
Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddeden yer kaplamaları	153.640	-	153.640
Özel dokunmuş mensucat, dantela, duvar halıları, işlemeler	66.488	-	66.488
Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış mensucat,bunlardan teknik eşya	1.145.639	-	1.145.639

[31] TUİK Dış Ticaret İstatistikleri, 2010

SEKTÖR	KONYA	KARAMAN	TR52
Örme eşya	1.683.190	47.241	1.730.431
Örme giyim eşyası ve aksesuarları	202.873	56.500	259.373
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarları	154.268	-	154.268
Mensucattan mamul diğer eşya, kullanılmış eşya, paçavralar	317.936	15.197	333.133
Ayakkabılar, getrler, tozluklar vb eşya ve aksamı	2.454.520	-	2.454.520
Başlıklar ve aksamı	162.754	-	162.754
Hazır kuş tüyü ve insan saçı mamulleri, yapma çiçekler	154.949	-	154.949
Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb maddelerden eşya	2.228.053	-	2.228.053
Seramik mamulleri	4.572.179	-	4.572.179
Cam ve cam eşya	2.155.119	176	2.155.295
İnciler, kıymetli taş ve metal mamulleri, madeni paralar	383.487	-	383.487
Demir ve çelik	30.967.171	365.739	31.332.910
Demir veya çelikten eşya	15.482.391	717.818	16.200.209
Bakır ve bakırdan eşya	2.394.312	-	2.394.312
Nikel ve nikelden eşya	63.064	-	63.064
Aluminyum ve aluminyum eşya	55.677.744	6.386	55.684.130
Kurşun ve kurşundan eşya	482.994	-	482.994
Çinko ve çinkodan eşya	3.368	-	3.368
Diğer adi metaller, sermetler, bunlardan eşya	98.736	-	98.736
Adi metallerden aletler, bıçakçı eşyası, sofra takımları	2.056.308	5.334	2.061.642
Adi metallerden çeşitli eşya	2.040.547	-	2.040.547
Kazan: makina ve cihazlar, aletler,parçaları	128.959.224	5.218.867	134.178.091
Elektrikli makina ve cihazlar, aksam ve parçaları	22.654.870	113.238	22.768.108
Demiryolu ulaşım araçları vb, aksam ve parçaları	77.869	-	77.869
Motorlu kara taşıtları, traktör, bisiklet, motosiklet ve diğer	23.509.261	270.710	23.779.971
Hava taşıtları ,uzay araçları ,aksam ve parçaları	5.356	27.125	32.481
Optik ,fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar cihazları, tıbbi alet.	12.524.609	157.219	12.681.828
Saatler ve bunların aksam ve parçaları	172.878	-	172.878
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarları	200	-	200
Mobilyalar, aydınlatma, reklam lambaları, prefabrik yapılar	3.063.257	250.999	3.314.256
Oyuncaklar, oyun ve spor malzemeleri, aksam ve parçaları	68.092	2.601.057	2.669.149
Çeşitli mamul eşya (kalemler, fırçalar vb)	775.738	-	775.738
Sanat eserleri, koleksiyon eşyası, antikalar	21.068	-	21.068
Zati eşya, kumanya ve başka yerde belirtilmeyen diğer eşyalar	20.299	-	20.299
TOPLAM	**634.046.898**	**82.147.491**	**716.194.389**

Kaynak: TUİK Dış Ticaret İstatistikleri, 2010 Yılı

2.2.4. TR52 BÖLGESİ SANAYİ SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ

TR52 BÖLGESİ SANAYİ SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
TR52 Bölgesi'nin coğrafi konum olarak ülkenin merkezinde yer alması	TR52 Bölgesi'nin liman bağlantılarının yetersiz olması ve lojistik maliyetlerinin yüksekliği	Lojistik köyün Konya'da kurulması ve Konya-Karaman-Taşucu demiryolu yapımının gündemde olması	
	Bölgede sivil havaalanının bulunmaması	Hızlı trenin Ankara dışında diğer illere de bağlantısının yapılıyor olması	
Organize Sanayi Bölgesi ve Küçük Sanayi Siteleri ile güçlü bir sanayi altyapısının varlığı	İl merkezleri başta olmak üzere yatırımcılara yer tahsisinde yeterince etkin olunamaması	İlçelerimizde kurulu/kurulacak Organize Sanayi Bölgelerinin alt yapı hazırlıklarında Belediyelerimizin zengin ve güçlü imkânlara sahip olmaları	Organize Sanayi Bölgelerinde yer tahsisinde rant oluşumunun engellenememesi. Organize Sanayi Bölgelerinde tahsis edilen parsellerin amacı dışında kullanılması
	Bölgede serbest bölge ve ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulamaması	Hayvancılık Organize Sanayi Bölgesi kuruluyor olması	
Bölge sanayinin, ihtiyacı olan hammadde girdi potansiyeline sahip olması	Tarıma dayalı imalat sanayi dışında kalan imalat sanayinin ihtiyacı olan hammaddelerin büyük oranda bölge dışından tedarik edilmesi	Bölgede boksit, krom, mermer ve altın yatakları gibi sanayi girdilerinin mevcudiyeti	
Bölge sanayinin, ihtiyacı olan enerji girdi potansiyeline sahip olması	Termik santral yatırım maliyetlerinin yüksek olması ve kapalı sistem işletme maliyetleri	Karapınar ve Ilgın ilçelerinde termik santral için uygun linyit yataklarının mevcudiyeti	
	HES yatırım maliyetlerinin yüksek olması	Ermenek, Hadim ve Bozkır ilçelerinde hidroelektrik santrallerin varlığı	Küresel ısınmaya bağlı su rezervlerinin azalması
	Yatırım maliyetlerinin yüksek olması ve Fotovoltaik teknolojisi ve destekleme alım fiyatının istenilen seviyede olmaması	Ayrancı ve Karapınar ilçeleri başta olmak üzere bölgenin yüksek güneş enerjisi potansiyeline sahip olması	
Bölge sanayinin ihtiyacı olan insan kaynakları potansiyelinin varlığı	Sanayinin istediği nitelikteki ara elemanı bulamaması	Bölgede var olan ve kurulacak 5 üniversite ve mesleki eğitim merkezleri	
	Ar-ge ve inovasyon için gerekli yüksek vasıflı insan kaynaklarının yetersiz olması	Bilim merkezinin kuruluyor olması	Sanayide yüksek vasıflı insan kaynaklarına yeterli ekonomik ve sosyal koşulların sağlanamaması

TR52 BÖLGESİ SANAYİ SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
Bölgede 5 adet üniversitenin varlığı	Üniversite sanayi işbirliğinin istenilen seviyede olmaması	Üniversite sanayi işbirliğinin önemi konusunda bilincin oluşması ve bu konudaki desteklerin varlığı	
		Konya Teknokent'in varlığı	
Bölge sanayisinin bina ve makine ekipman yatırımları ile güçlü konumda olması	Kapasite kullanım oranlarının düşük olması	Yurtiçi ve yurtdışı pazarda talebin artıyor olması	Amerika ve AB ülkelerinde yaşanan ekonomik kriz
	Üretimde ileri teknoloji kullanımının yeterli seviyede olmaması	İhracat ile küresel rekabete açılan işletmelerin ileri teknoloji yatırımlar yapıyor olması	
	Gıda gibi düşük teknolojili ürünlerin yoğun ve ilaç gibi yüksek teknolojili ürünlerin çok az üretiliyor olması	Bölgenin deprem riskinin az olması ve ülkenin Marmara Bölgesinin sanayi olarak kapasitesini doldurmuş olması gibi nedenlerle üretimlerin Anadolu'ya kayıyor olması	
Bölge sanayinde, ülke içi ve ülke dışına yönelik farklı sektörlerde üretim yapılıyor olması ve rekabet potansiyelinin varlığı	Büyük yatırımların bölgeye çekilememesi ve bölgenin ihracat kabiliyetinin istenilen seviyede olmaması	Orta ve yüksek teknolojili ürünlere yönelik yatırım potansiyelinin varlığı	Çin ve Hindistan gibi ekonomilerinin dünya ekonomisine entegre olması
Bölgede yer alan oda ve borsaların yapısının güçlü olması	Sanayi envanterinin olmaması	Sanayi envanteri yapılmasına yönelik olarak kamuoyu bilinci ve destek mekanizmalarının varlığı	Kayıt dışı ekonominin varlığı
Bölgede çok sayıda KOBİ'nin varlığı	Bölgede yer alan işletmelerin kurumsallaşma sorunlarının olması	Kurumsallaşmaya dayalı olarak işletmelerin rekabet güçlerinin artması	Aile şirketlerindeki kurumsallaşma direnci
	Ulusal ve uluslararası marka sayısının azlığı	Marka bilincinin oluşması	Markalaşma maliyetlerinin yüksek olması
	Arge ve inovasyon yeteneğinin gelişmemiş olması	Arge ve inovasyonun büyümedeki önemi konusunda bilinç oluşuyor olması ve bu konudaki teşviklerin varlığı	Orta ve ileri teknolojili ürün için Arge ve inovasyon harcamalarının yüksek olması
	Kümelenme uygulamalarının istenilen seviyede olmaması	Kümelenmeye dayalı olarak bölgenin rekabet gücünün artması	Kümelenme konusunda işletmelerin direnç göstermesi

TR52 BÖLGESİ SANAYİ SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
	Bölgenin sermaye birikiminin büyük yatırımlar için yetersiz olması ve finansmana erişimin kolay olmaması	Bölgesel Menkul Kıymetler Borsası'nın gündemde olması ve bölgeye yabancı yatırımların çekilmesi	

2.2.5. TR52 BÖLGESİ'NDE SANAYİ SEKTÖRÜ REKABETÇİLİK ANALİZİ

2.2.5.1. Kapsam

Çalışma kapsamında, bölgede ihracat, istihdam, yatırım büyüklüğü ve potansiyel olarak öne çıkan 10 alt sektörde rekabetçilik analizi yapılmıştır.

Ayrıca rekabet edebilirlik açısından yeni stratejiler geliştirilmesine imkân sağlamak üzere Konya ve Karaman illerimiz için öncü sektörler arasından Analitik Hiyerarşi Yöntemi ile seçilen 3 alt sektöre (Tarım Makineleri, Süt ve Süt Ürünleri, Ağaç Ürünleri ve Mobilya) ilişkin değer zinciri çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar kapsamında da söz konusu sektörlerin rekabet analizleri detaylı olarak yapılmıştır.

2.2.5.2. Yöntem Hakkında

Sanayi sektörünün alt sektörler itibariyle analizinin yapılmasında Michael Porter isimli dünyaca ünlü akademisyenin, rekabetçilik üzerine genel kabul gören Elmas Modeli yönteminden istifade edilmiştir.

Model, bir organizasyonun ulusal yapısının uluslararası rekabet gücü elde etmede önemli bir role sahip olduğu tezine dayanmaktadır. Porter'ın modeli ulusal rekabet üstünlüğünü 4 grup altında incelemektedir. Bu gruplar çalışmaya aşağıdaki şekilde uyarlanmıştır;

1. Girdi koşulları,

Firmalar için girdi koşulları başlığında;

- Kalite ve sürdürülebilir hammadde tedariki,
- Uygun maliyetli hammadde tedariki,
- Hammaddenin izlenebilirliği,
- Üretim aşamasında yeterli işgücü olanağının mevcudiyeti,
- Uygun maliyetli işgücü tedarik imkânı,
- Teknoloji konusunda nitelikli işgücü bulabilme,
- İşletmelerde teknoloji kullanımı ve teknolojinin takibi,
- Diğer girdilerin maliyeti,
- Ulaştırma(lojistik) imkânları,
- Finans kaynaklarının mevcudiyeti,
- Ar-ge ve inovasyon açısından ihtisaslaşmış beyin göçünün varlığı,
- Ar-ge ve inovasyon açısından ulusal ve yabancı fonlara erişim,
- Yeni pazarlar ve müşteriler hakkında bilginin mevcudiyeti

konularında analize esas veriler incelenmiştir.

2. Talep koşulları

Firmalar için talep koşulları başlığında;

- Üretilen ürünlere yarı mamul ya da mamul olarak bölgesel talebin varlığı,
- Üretilen ürünlere yarı mamul ya da mamul olarak ulusal talebin varlığı,

- Üretilen ürünlere yarı mamul ya da mamul olarak yurtdışı talebin varlığı,
- Üretilen ürünlere yarı mamul ya da mamul olarak talebin niteliği,
- Kamu ihalelerinde ürünlere ayrıcalıklı erişim imkânının varlığı,
- Talep yapısındaki sürekli değişikliklerin mevcudiyeti

konularında veriler incelenmiştir.

3. İlgili ve destekleyici kurum ve kuruluşlar

Firmalar için ilgili ve destekleyici kurum ve kuruluşlar başlığında;

- İş geliştirme, ar-ge ve inovasyon, ürün tasarım, pazarlama tanıtım, markalaşma, coğrafi işaretleme, mali destek araçları konusunda hizmet veren kurumlar ve eğitim hizmeti veren kurum ve kuruluşların varlığı,
- Sektöre karşı destekleyici tutumların varlığı,
- Sektöre verilen teşviklerin durumu,
- Sektörün gelişimi için hukuki düzenlemelerin varlığı ve derecesi,
- Sektördeki bürokrasi durumu

konularında veriler incelenmiştir.

4. Firma stratejisi ve rekabet

- Bölgesel rekabetin varlığı ve derecesi,
- Ulusal rekabetin varlığı ve derecesi,
- Uluslararası rekabetin varlığı ve derecesi,
- Firmaların kurumsal yapısı,
- Sektörde yabancı sermaye kullanımı,
- Firmaların ar-ge ve yenilikçilik kapasiteleri,
- Firmaların yatırım kabiliyetleri,
- Sektördeki firmalar arasında işbirliği ve diyaloğun varlığı,
- Sektördeki firmalar arasında işbirliğini destekleyen mekanizmaların varlığı

konularında veriler incelenmiştir. Bütün imalat sanayinin verisel değişkenlerinin aynı olduğu görülmüş, sorular cevaplanırken alt sektör bazındaki farklılıklara dikkat edilmiştir.

Analizlerde Nace Rev.2-TR kullanılmıştır. NACE Rev.2-TR adı verilen ulusal faaliyet sınıflaması;

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın koordinasyonunda hazırlanmış ve hâlihazırda kullanılan 491 Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kolları'nın NACE Rev.2'ye uyarlanması,
- Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından kullanılan 6 basamaklı sınıflamanın uygunluğunun kontrol edilmesi ve varsa yeni ekleme/çıkarmaların yapılması,
- Son hali verilecek olan çalışmanın ilgili kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarını karşılayacak hale getirerek NACE Rev.2'nin kullanıcısı olan tüm kurum ve kuruluşlarca aynı standartta

uygulanmasının sağlanması amacıyla, kurum ve kuruluşların katılımcılarından oluşan alt çalışma grubu tarafından hazırlanmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu, NACE Rev.2'nin orijinal halini kullanmaktadır.[32]

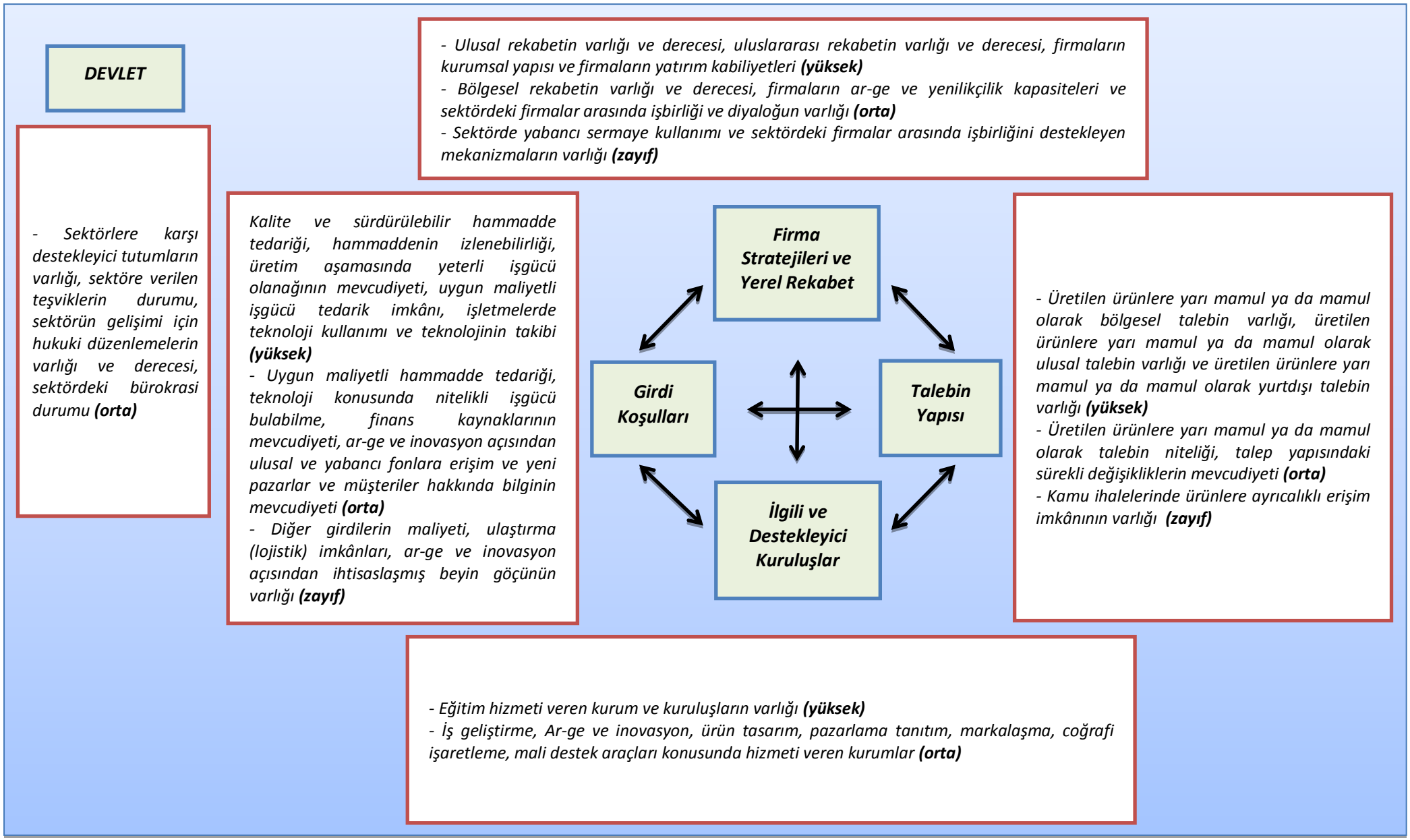
Çalışma içerisinde birincil ve ikincil verilerden istifade edilmiştir. Bu kapsamda;

- Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere, toplamda 36 ayrı ilçede 1.824 kişinin katılımı ile Odak Grup Toplantıları gerçekleştirilmiştir. İlçe odak grup toplantılarında, daha önce MEVKA uzmanları tarafından gerçekleştirilen GZFT analizleri için görüş alınmış ve yeniden GZFT çalışmaları yapılmıştır.
- İlçe odak grup toplantıları esnasında, ilçelerde yer alan sektörlere ilişkin detay sorular sorulmuş ve sektörler bazında analizlere imkan sağlayacak veriler toplanmıştır.
- Ayrıca il bazında Konya – Karaman ayrı ayrı olmak üzere sektörlerin durumları, firma sayısı, çalışan sayısı, ihracat kriterlerine göre analiz edilmiş ve öne çıkan sektörler listelenmiştir. Bu sektörler üzerinden Konya ve Karaman illeri için AHP (Analitik Hiyerarşik Proses) Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde kümelenme potansiyeli açısından bölgedeki sektörlerin değerlendirilmesi yapılmıştır.
- Bölgenin Tanıtım ve Markalaşma Stratejileri Dökümanı'nın hazırlanmasına yönelik olarak anket çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Konya'da 400 ve Karaman'da 400 kişi üzerinde anketler yapılmıştır.
- Marka Algısına yönelik 2 adet Odak Grup Toplantısı ve farkındalık eğitimi, Konya ve Karaman merkezde gerçekleştirilmiştir.
- Konya ve Karaman illerinden toplamda 60 kişinin katılımı ile 2023 Vizyon Geliştirme Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.
- Proje kapsamı katkıların alınması ve proje kapsamı bilgi ve çıktıların paylaşılması açısından www.tr52.org web sitesi hayata geçirilmiştir.

Sonuç olarak; bu modelden istifade edilerek yapılan çalışmada, 4 ana grup altında 52 adet sorunun cevabı verilmek suretiyle detay bir analiz yapılmıştır. Bir anlamda yönlendirilmiş SWOT olan çalışma kapsamı sorular, ilçeler bazında gerçekleştirilen odak grup toplantıları, GZFT çalışmaları, paydaş görüşleri, sektörel rapor ve istatistikler ile MEVKA'nın bölgeye ilişkin olarak gerçekleştirdiği bölge planı çalışmaları göz önüne alınarak proje uzmanları tarafından cevaplandırılmıştır. Bu şekilde bölgede öne çıkan 10 alt sektörde rekabetçilik analizi yapılmıştır.

[32] TÜİK

2.2.5.3. TR52 Bölgesi Bisküvi-Kek Çikolata ve Yan Ürünleri Sanayi Rekabetçilik Analizi

Sektörün, aşağıda tabloda yer alan ve bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünler bazında NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür. Bu kararda, bu ürünlerin birbirlerine yakın yapısı dışında özellikle Karaman ilinde yapılan üretim faaliyetlerinde iç içe faaliyetler halini almaları da etkili olmuştur.

Tablo 56: Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri
10	**Gıda Ürünleri İmalatı**
10.7	**Fırın ve unlu mamuller imalatı**
10.71	**Ekmek, taze pastane ürünleri ve taze kek imalatı**
10.71.01	Taze pastane ürünleri imalatı (yaş pasta, kuru pasta, poğaça, kek, börek, pay, turta, waffles vb.)
10.71.02	Fırın ürünleri imalatı (ekmek, pide, simit, vb. dahil, taze pastane ürünlerinin imalatı hariç)
10.72	**Peksimet ve bisküvi imalatı; dayanıklı pastane ürünleri ve dayanıklı kek imalatı**
10.72.01	Peksimet, bisküvi, gofret, dondurma külahı, kağıt helva vb. ürünlerin imalatı (çikolata kaplı olanlar dahil)
10.72.02	Tatlı veya tuzlu hafif dayanıklı fırın ve pastane ürünlerinin imalatı (kurabiyeler, krakerler, galeta, gevrek halkalar vb.)
10.8	**Diğer gıda maddelerinin imalatı**
10.82	**Kakao, çikolata ve şekerleme imalatı**
10.82.01	Çikolata ve kakao içeren şekerlemelerin imalatı (beyaz çikolata ve sürülerek yenilebilen kakaolu ürünler hariç)
10.82.02	Şekerlemelerin ve şeker pastillerinin imalatı (bonbon şekeri vb.) (kakaolu şekerlemeler hariç)
10.82.03	Sürülerek yenebilen kakaolu ürünler imalatı
10.82.04	Lokum, pişmaniye, helva, karamel, koz helva, fondan, beyaz çikolata vb. imalatı (tahin helvası dahil)
10.82.05	Ciklet imalatı (sakız)
10.82.06	Sert kabuklu meyve, meyve kabuğu ve diğer bitki parçalarından şekerleme imalatı (meyan kökü hülasaları dahil)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Konya ilinde "Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri" imalat sektöründe toplam 325 adet faaliyet gerçekleştirilmekte ve 5.460 kişi istihdam edilmektedir. Sektörde 10.82 ve 10.71 kodunda gerçekleştirilen faaliyetler ağırlık oluştururken, 10.72 peksimet ve bisküvi üretim başlığında 36 faaliyet gerçekleşmektedir.

Tablo 57: Konya İli Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
10.71	Ekmek, taze pastane ürünleri ve taze kek imalatı	110	55.604.988 kg 1.495.440 adet	1.559	100	57,22
10.72	Peksimet ve bisküvi imalatı; dayanıklı pastane ürünleri ve dayanıklı kek imalatı	36	19.551.090 kg	644	100	100,00
10.82	Kakao, çikolata ve şekerleme imalatı	179	124.251.302 kg	3.257	100	56,86

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Karaman ilinde ise "Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri" imalat sektöründe toplam 112 adet faaliyet gerçekleştirilmekte ve 29.316 kişi istihdam edilmektedir. Sektörün Konya'dan en büyük farklılığı, az sayıda büyük üretici ile yüksek miktarlı üretim yapılıyor olmasıdır.

Tablo 58: Karaman İli Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
10.71	Ekmek, taze pastane ürünleri ve taze kek imalatı	14	41.565.418 kg	4.178	100	42,78
10.72	Peksimet ve bisküvi imalatı; dayanıklı pastane ürünleri ve dayanıklı kek imalatı	58	200.997.118 kg	13.335	100	91,14
10.82	Kakao, çikolata ve şekerleme imalatı (Tahin Helvası)	40	94.263.681 kg	11.803	100	43,14

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Konya ilinde, sektörde "10.82 Kakao, çikolata ve şekerleme imalatı" başlığında üretim yapan firmaların, çıkış noktası olarak Akide Şekeri (Konya Şekeri) ile başlayan üretim süreci diğer sert şekerlemelerin üretimi ile devam etmiştir. Sektörün gelişimi incelendiği zaman sert şeker üretimini, yumuşak şeker ve çikolata üretimi takip etmiştir. Günümüzde Konya'da sektörün imalat yapısı incelendiğinde, KOBİ sınırlarında çalışan sayısı ve çokça mikro ölçekli işletmelerle yapılan üretim yapısı karşımıza çıkmaktadır. Buna bağlı olarak sektörde işletme ölçeklerinin küçük olması, markalaşma ve pazarlama gibi sorunlar yoğun olarak gözlemlenmektedir. Sektör, bayram dönemlerinde artan talep yapısına bağlı, kesikli üretim anlayışından, yıl boyu satış ve üretim yapan yapıya geçişte zaman kaybetmiştir. Ürünlerin yurtiçi ve yurtdışı talebi yüksek iken, iç pazarda özellikle markalı ürünlere olan talebin artmasına bağlı olarak rekabet artmaktadır.

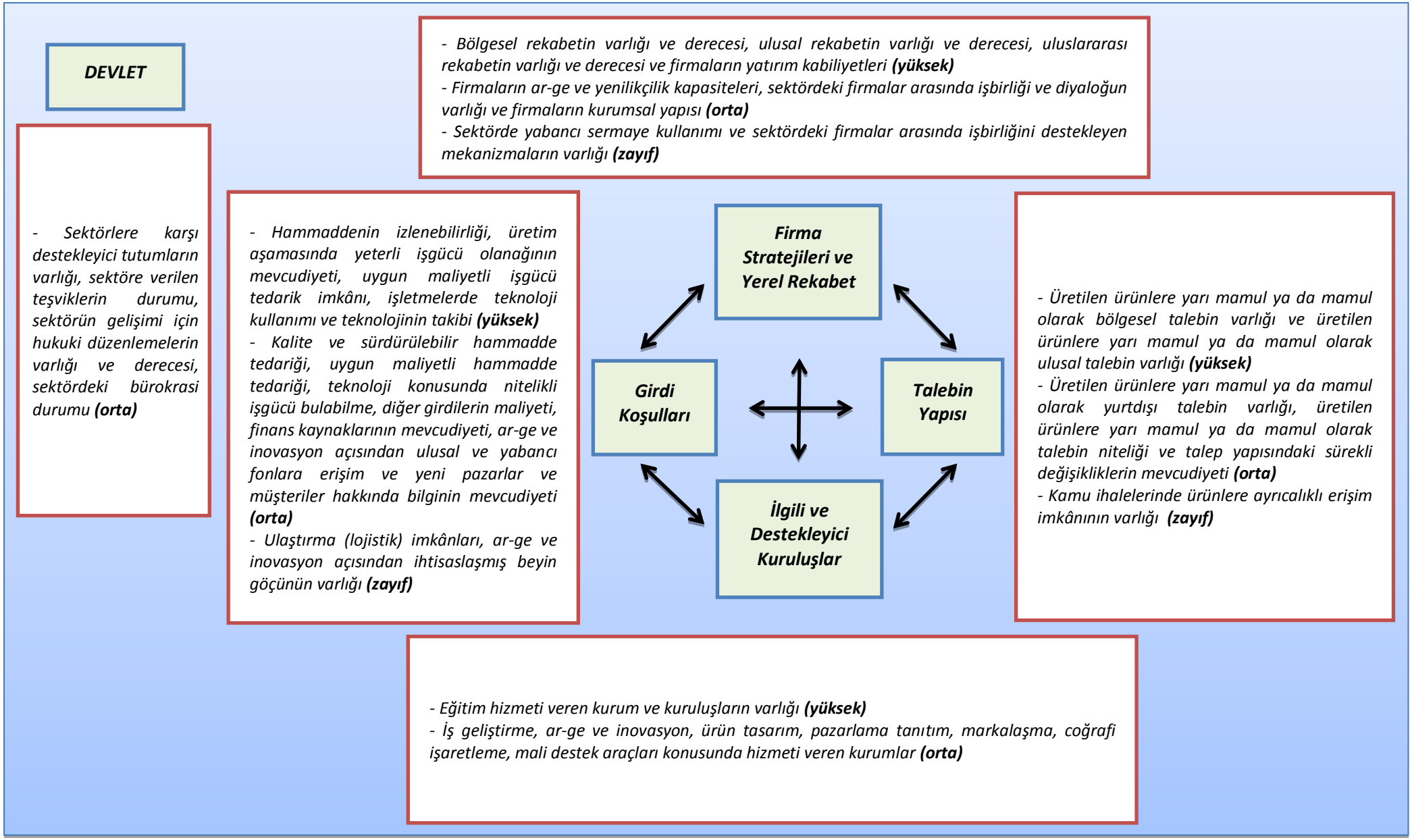
Karaman ilinde ülke bisküvi üretiminin %33'ü gerçekleştirilmektedir.[33] İlde en büyük üretim kolu olan sektörde, Konya ilinden farklı olarak, ölçek olarak büyümüş ve markalaşmış firmalar bulunmaktadır. Konya ve Karaman ilinde faaliyet gösteren işletmelerin yapısı incelendiği zaman, sektörün bölgede gelişmiş olduğunu görmekteyiz. Gıda sanayinin, gıda sanayi içerisinde de "Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünleri" başlığı altında incelenen sektörün, Karaman ekonomisinin en büyük üretim faktörü olarak karşımıza çıktığını görmekteyiz. 2010 yılı TİM verilerine göre, Karaman ilinden gerçekleştirilen ihracatın %94.44'ü Bisküvi-Kek, Çikolata ve Yan Ürünlerinin de içinde olduğu tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinden oluşmaktadır.

Bisküvi üretiminde kullanılan un, yağ, şeker ve kakao girdilerinin temininde bir sorun ile karşılaşılmazken, uygun maliyetli olarak tedarik imkânı her zaman mümkün olmamaktadır. Özellikle kakao ve yağda dışa bağımlılık söz konusu iken, şeker ve un girdi fiyatlarında uluslararası rekabetçiliğimiz zayıf konumdadır. Dolayısıyla sektörel ihracatta şartlı muafiyet uygulamasına bağımlılık fazladır.

Sektörün özellikle inovasyon ve ar-ge konusunda yetişmiş insan gücüne ihtiyacı bulunmaktadır. Genel olarak düşük katma değerli görülen gıda üretimi içerisinde, sektörün markalaşması yanında kendi içerisinde katma değerli ürünleri üretmesi gerekmektedir. Özellikle Karaman ilinde üretilen buğday yanında, meyve üretiminin de sanayi ile entegre edilmesi sektörün rekabet gücünü arttıracaktır. Ayrıca fonksiyonel gıda gibi yüksek katma değerli ürünlerin bölgede üretimi de mümkün görünmektedir.

[33] Karaman Ticaret ve Sanayi Odası, 2010

2.2.5.4. TR52 Bölgesi Un ve Bulgur Sektörü Rekabetçilik Analizi

Sektörün, aşağıda tabloda yer alan ve bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünler bazında NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 59: Un ve Bulgur NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Un Ve Bulgur
10	**Gıda Ürünleri İmalatı**
10.6	**Öğütülmüş tahıl ürünleri, nişasta ve nişastalı ürünlerin imalatı**
10.61	**Öğütülmüş hububat ve sebze ürünleri imalatı**
10.61.01	Kahvaltılık tahıl ürünleri ile diğer taneli tahıl ürünlerinin imalatı (buğday,yulaf, mısır, çavdar vb. ezmeleri ile mısır gevreği ve patlamış mısır dahil)
10.61.02	Tahılların öğütülmesi ve un imalatı (mısır unu, kepek, razmol dahil, pirinç unu hariç)
10.61.05	Pirinç, pirinç ezmesi ve pirinç unu imalatı (çeltik fabrikası ve ürünleri dahil)
10.61.06	İrmik imalatı
10.61.07	Bulgur imalatı
10.61.08	Sebzelerin öğütülmesi ve sebze unu ile ezmelerinin imalatı (karışımları ile hazır karıştırılmış sebze unları dahil) (pişirilerek yapılanlar hariç)
10.61.09	Fırıncılık ürünlerinin imalatında kullanılan hamur ve un karışımlarının imalatı (sebze un karışımları hariç)
10.61.10	Dövülmüş diğer tahıl ürünlerinin imalatı (keşkeklik buğday vb. dahil) (bulgur ve irmik hariç)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Bölge geniş tarım arazileri ile tahıl üretim merkezi durumundadır. İç Anadolu bölgesi, tarihteki en eski değirmenlere sahiptir. Bölgede son yıllarda artan mısır üretimine karşın öğütülmüş hububat kapasitesinin tamamına yakını, buğdayların kırılması suretiyle elde edilen undan oluşmaktadır. Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu verilerine göre ülkemizdeki değirmen sayısı 897'dir.

Konya ilinde "Un ve Bulgur" imalat sektöründe toplam 99 adet faaliyet gerçekleştirilirken 3.525 kişi istihdam edilmektedir. İldeki üretim kapasitesi buğday unu ürününde yoğunlaşmış olup, yıllık üretim kapasitesi toplamı 2,57 milyon ton seviyesinde bulunmaktadır. TOBB Sanayi Veritabanı verileri incelendiğinde, ülkemiz buğday unu üretim kapasitesinin %9,02'sinin ilde kurulu olduğu görülmektedir. Bölgede un dışında yüksek kapasite olarak 9.219 ton bulgur üretimi gerçekleştirilmektedir. Bulgur üretiminde, ülkede kurulu kapasitenin %1,76'lık kısmı ilde bulunmaktadır.

Tablo 60: Konya İli Un ve Bulgur İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Un ve Bulgur	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
10.61	Öğütülmüş hububat ve sebze ürünleri imalatı	99	3.757.946.188 kg	3.525	100	85,18

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Karaman ilinde "Un ve Bulgur" imalat sektöründe toplam 28 adet faaliyet gerçekleştirilirken 1.339 kişi istihdam edilmektedir. İldeki üretim kapasitesi içerisinde ciddi bir bulgur üretimi gerçekleştirildiği görülmektedir. Türkiye'de bulgur üretim kapasitesinin %29'luk kısmı ilde bulunmaktadır. Buğday unu üretiminde, ilin kurulu kapasitesi 217.123 ton seviyesinde olup, ülkedeki kurulu kapasitenin %0,76'sı ilde yer almaktadır.

Tablo 61: Karaman İli Un ve Bulgur İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Un ve Bulgur	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
10.61	Öğütülmüş hububat ve sebze ürünleri imalatı	28	653.709.000 kg	1.339	100	14,82

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Bölgede üretilen unlara mamul ve yarı mamul olarak yurtiçi talep yüksek seviyededir. Yurt dışı talep olmasına karşın, ürünlerin ihracatında ucuz ve kaliteli hammadde açığı devam etmektedir. Bu durum, üretim maliyetlerini artırmakta özellikle de yüksek oranda desteklemelerle üretim yapılan Avrupa pazarına ihracatı imkânsız hale getirmektedir. İhracat yapılan diğer ülkeler için ise, şartlı muafiyet sistemi ile ithalat bağımlılığı oluşmaktadır.

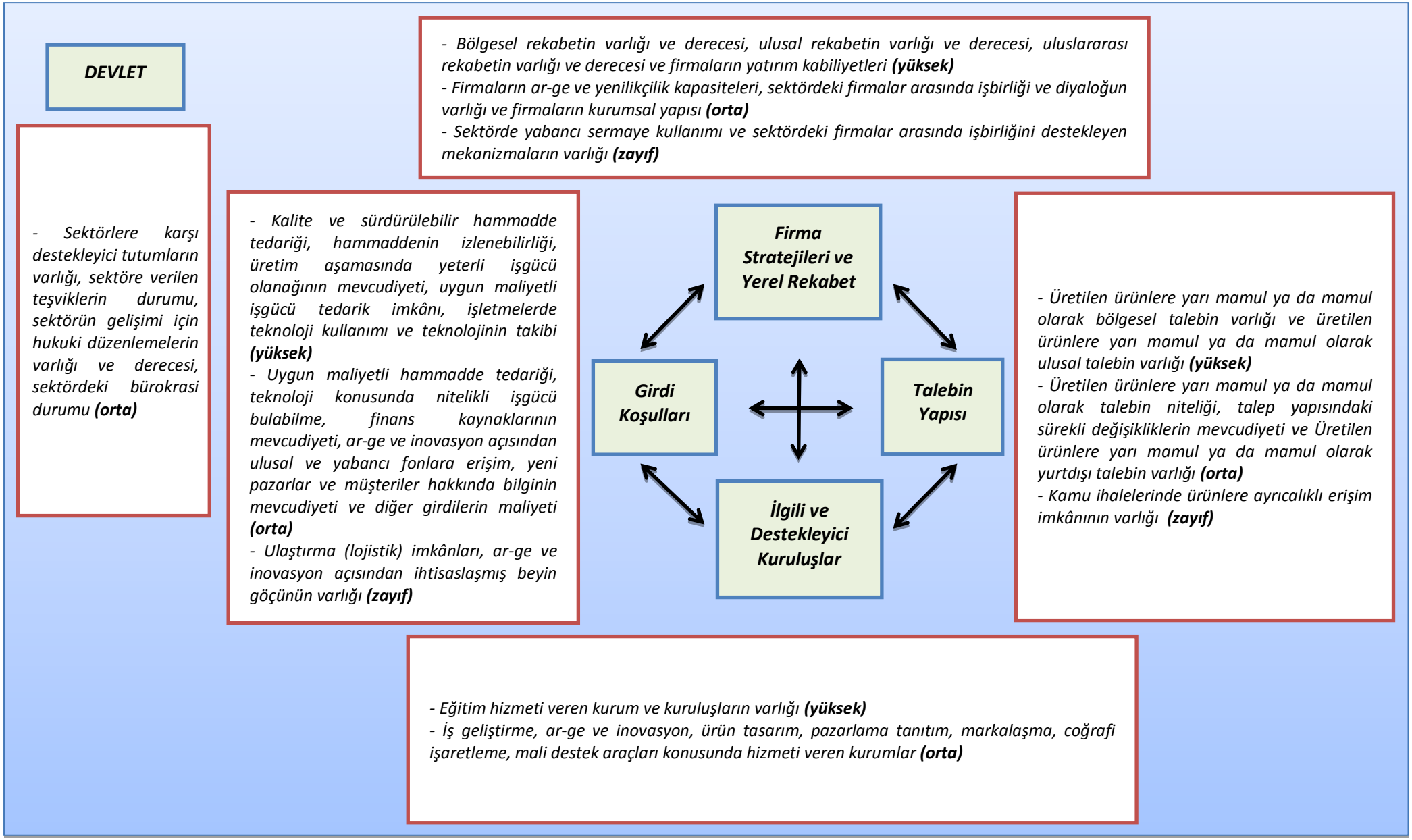
Türkiye'nin son yıllarda buğday ithalatı, üretim artışının yetersiz oluşu, kaliteli buğday üretilememesi, ürün hastalıklarının önlenememesi, un depolama ve korunmasındaki yetersizlikler nedeniyle artmaktadır.[34]

Bölgede var olan un firmalarının teknolojisi, yine bölgede yer alan değirmencilik makineleri sektörünün gelişimine paralel olarak artmıştır. Ancak, bölgenin gerek ithal hammadde gerekse de ihraç ürünlerinin limana ulaşımındaki lojistik maliyetlerinin yüksek olmasına dayalı, ihracattaki rekabetçiliği düşük kalmaktadır.

Bölgenin lojistik altyapısının tamamlanması, kaliteli buğday üretiminin ve buğday verimliliğinin artırılması, bu noktada rekabetçilik düzeyinin artmasını sağlayacaktır.

[34] Değirmencilik Ürünleri Sektör Raporu, 2010 OAİB

2.2.5.5. TR52 Bölgesi Yem Sektörü Rekabetçilik Analizi

Sektörün, aşağıda tabloda yer alan ve bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünler bazında NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 62: Yem NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Yem
10	**Gıda Ürünleri İmalatı**
10.9	**Hazır hayvan yemleri imalatı**
10.91	**Çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı**
10.91.01	Çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı
10.92	**Ev hayvanları için hazır gıda imalatı**
10.92.01	Ev hayvanları için hazır gıda imalatı (kedi ve köpek mamaları, kuş ve balık yemleri vb.)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Kesif yem üretimi, hayvanların farklı dönemlerde ihtiyacı olan ve doğadan serbest olarak karşılamasına imkân olmayan gıdaların endüstriyel olarak üretilmesi ve pazarlanması faaliyetini içermektedir. Girdi olarak önemine binaen süt ve et fiyatları ile beraber, sektör karlılıklarına ilişkin et/yem ve süt/yem pariteleri gösterge olarak kullanılmaktadır.

TOBB Sanayi Veritabanı kayıtlarına göre Konya ilinde "Yem" imalat sektöründe toplam 79 adet faaliyet gerçekleştirilirken, toplam kapasite 2 milyon tonu aşmakta ve sektörde 1.920 kişi istihdam edilmektedir.

Tablo 63: Konya İli Yem İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Yem	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
10.91	Çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı	79	2.001.047.266 kg	1.920	100	92,12

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

TOBB Sanayi Veritabanı kayıtlarına göre, Karaman ilinde "Yem" imalat sektöründe toplam 16 adet faaliyet gerçekleştirilirken, toplam kapasite 171.233 tonun üzerinde bulunmakta ve sektörde 259 kişi istihdam edilmektedir.

Tablo 64: Karaman İli Yem İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Yem	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
10.91	Çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı	16	171.233.758 kg	259	100	7,88

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Yem üreticilerinin kapasite kullanım oranlarının düşük olması, hammadde fiyatlarındaki dalgalanmalara bağlı olarak girdi temininde zorluklar, hammadde depolama altyapısı eksikliği ve finans sorunları bulunmaktadır. Ancak bölgede ana hammaddelerin üretiliyor olması ve un, irmik, makarna ve şekerpancarı gibi tarıma dayalı imalat sanayinin ikincil ürünlerinin girdi olarak mevcudiyeti sektör için bir rekabet avantajı sağlamaktadır.

Bölgede kesif yem sektörünün ihtiyacı olan mısır, arpa, çavdar ve buğday gibi ana hammaddeler yeterli miktarda üretilmektedir. Ayrıca kepek gibi değirmencilik yan ürünleri ve melas da bölge sanayinden temin edilebilmektedir. Ancak proteince zengin pamuk, ayçiçeği ve soya küspesi gibi yem girdileri konusunda bölge, dışa bağımlı bir özellik göstermektedir.

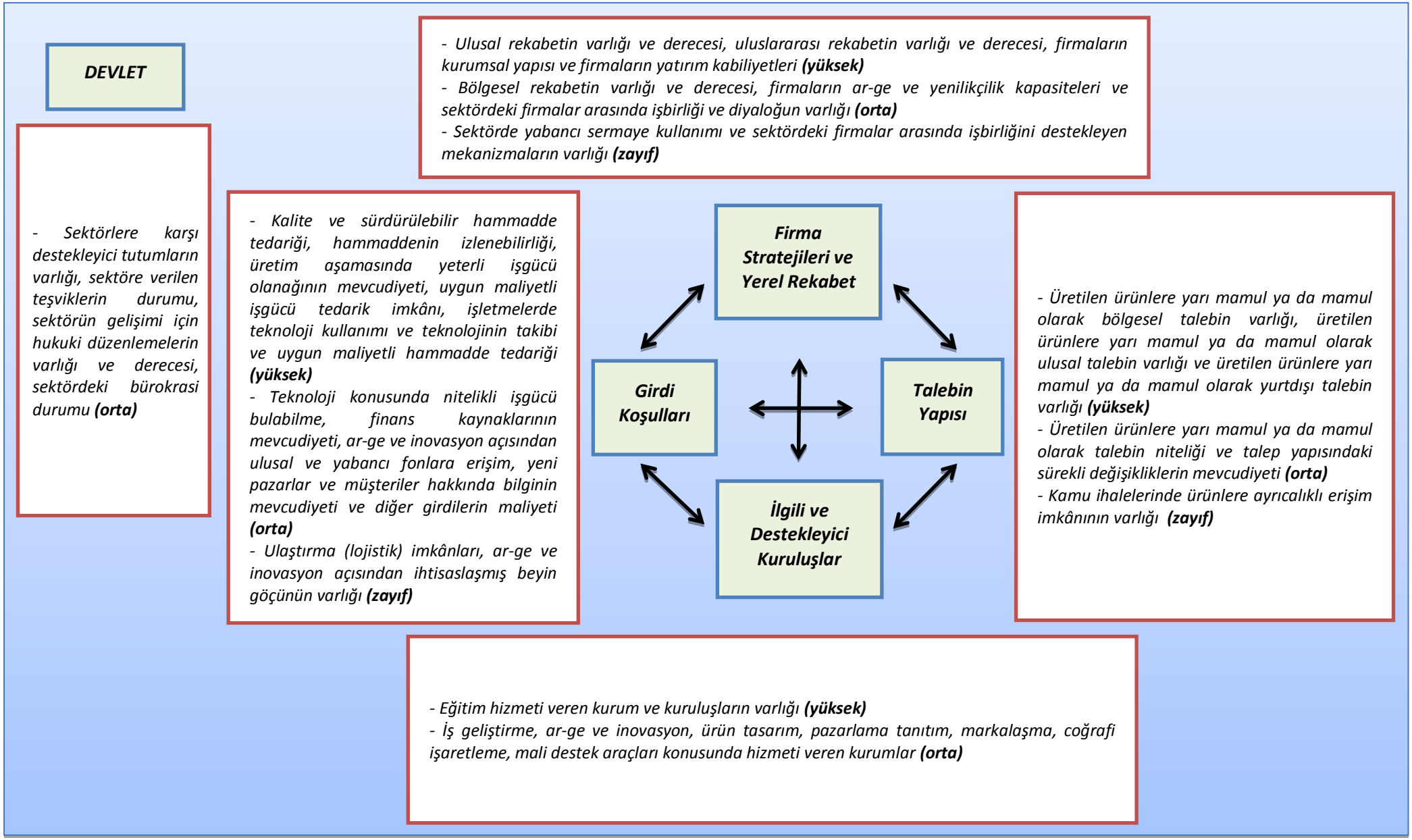
Diğer yandan yem sanayinin ihtiyacı olan mısır gibi bazı hammaddelerin ilde Karapınar ilçesi ve ülke içinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi gibi yerlerde üretilmeye ve uygun fiyatlarla temin edilmeye başlanması, yem üretim maliyetlerinin düşmesine neden olmaktadır.

Limana uzaklık nedeni ile yurtdışı kaynaklı yem girdilerinin bölgedeki işletmelere ulaşma maliyetleri ve ürünlerin üretilerek yurt dışına ulaştırılma maliyetleri, ürünlerin yurtdışına satışını zorlaştırmaktadır.

Ayrıca bölgede kurulu hayvancılık (büyükbaş/kanatlı) işletmelerinin kendi yem kırma ünitelerini oluşturmaları, yem sektörünü büyütürken mevcut yem üreticilerinin pazarlarının daralmasına neden olmaktadır. Bu durum yem üreticilerinin de hayvancılık faaliyetlerine başlamasına neden olmaktadır.

Bölgenin lojistik altyapısının tamamlanması, bu noktada rekabetçilik düzeyinin artmasını sağlayacaktır.

2.2.5.6. TR52 Bölgesi Makarna Sektörü Rekabetçilik Analizi

Sektörün, aşağıda tabloda yer alan ve bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünler bazında NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 65: Makarna NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Makarna
10	**Gıda Ürünleri İmalatı**
10.7	**Fırın ve unlu mamuller imalatı**
10.73	**Makarna, şehriye, kuskus ve benzeri unlu mamullerin imalatı**
10.73.03	Makarna, şehriye, kuskus ve benzeri mamullerin imalatı (doldurulmuş veya dondurulmuş olanlar dahil)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Makarna, tahıl girdili bir sektördür. Ülkemizin ilk sanayi üretim faaliyeti de makarna üretimidir. Ülkemizde makarna üretimi yapan firma sayısı 26 ve kurulu kapasite 2009 sonu itibariyle 1.200.000 tonu aşmış durumdadır.[35] 165.240 ton üretim kapasitesi ile Konya, Türkiye'de kurulu kapasitenin %13,7 gibi bir oranına sahip konumdadır. Sektörün istihdam kapasitesi ise 276 kişidir.

Tablo 66: Konya İli Makarna İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Makarna	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
10.73	Makarna, şehriye, kuskus ve benzeri unlu mamullerin imalatı	1	165.240.000 kg	276	100	71,24

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Karaman ilinde, Kâzımkarabekir ilçesinde kurulu tesislerde 66.707 ton kapasite ile üretim yapılırken 130 kişi istihdam edilmektedir.

Tablo 67: Karaman İli Makarna İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Makarna	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
10.73	Makarna, şehriye, kuskus ve benzeri unlu mamullerin imalatı	1	66.707.000 kg	130	100	28,76

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Makarna buğday irmiğinden yapılmakta ve özellikle makarnalık buğday üretimi bakımından TR52 bölgesi, rekabetçi bir konumda yer almaktadır. Durum buğdayı verimliliğinin yüksek olması, bölgeden uygun şartlarda kaliteli hammadde tedarik imkânı bulunması bölge için avantaj oluşturmaktadır. Bu durum Konya'da bir ve Karaman'da bir fabrika olmak üzere bölgede 2 adet fabrika kurulmasında etkin olmuştur.

Ancak ülkemiz, durum buğdayı üretiminde dünya çapında önemli bir ülke olmasına karşın, son yıllarda durum buğdayı ekim alanlarının yüksek verimli ekmeklik buğdaya kayması ve uygulanan yanlış politikalar sonucunda, üretim büyük oranda azalmış ve durum buğdayı ithal eden ülke

[35] Makarna Sektörü Raporu, 2010 OAİB

konumuna gelmiştir. Üretimdeki azalmayla birlikte durum buğdayı fiyatları yükselmiş ve dolayısıyla maliyetler artmıştır.[36]

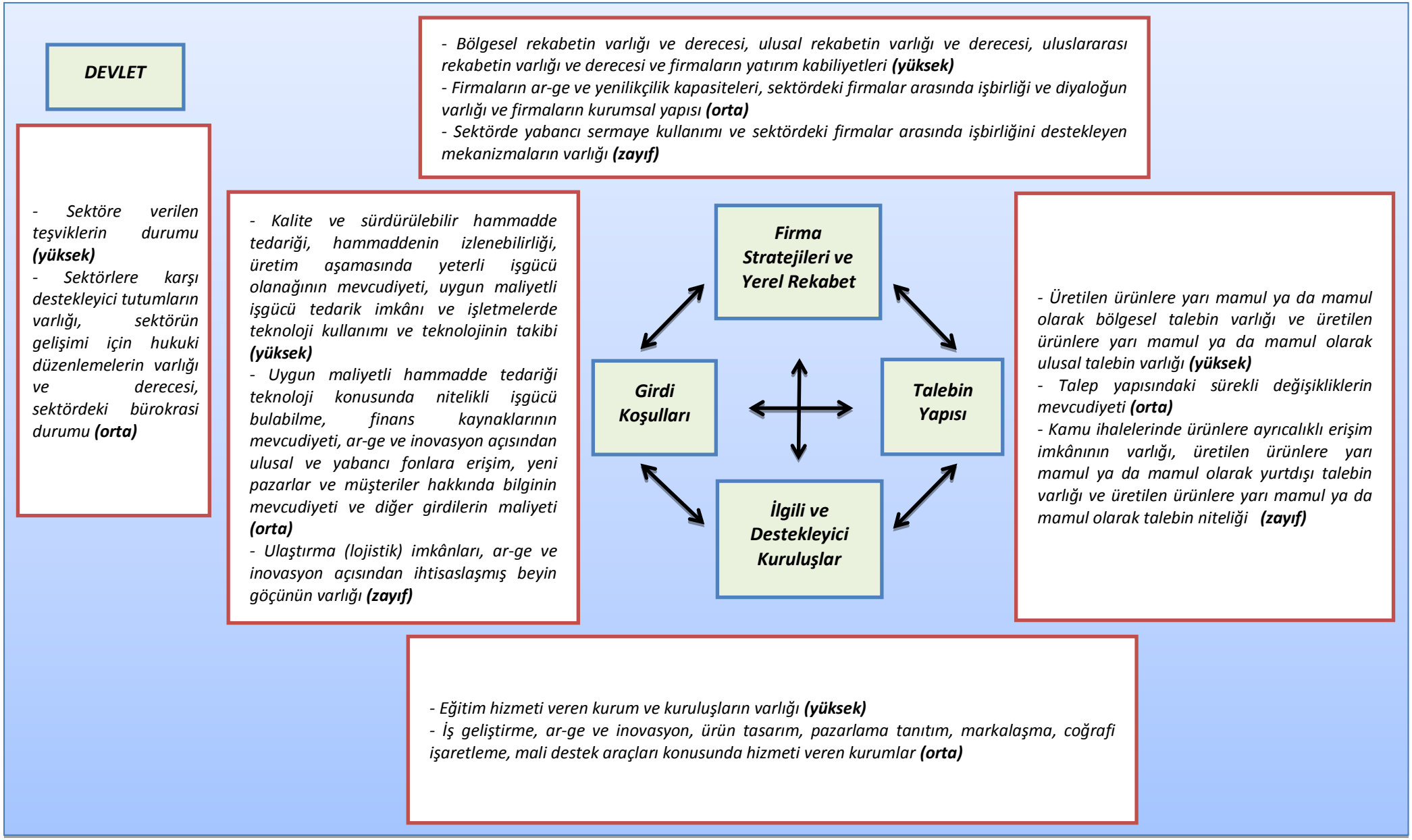
Diğer yandan makarna sektörü üretici firma sayısının çokluğu ve ulusal ve uluslararası markaların varlığı gibi nedenlerle, yüksek rekabetin yaşandığı, düşük kar marjı ile çalışan bir sektör durumundadır. Makarna ürününde bazı ülkeler yumuşak buğdaydan üretim yapmakta ve damak tadı açısından bu ürünleri tercih etmektedir. Ancak kaliteli makarna için durum buğdayından üretim yapılması gerekmektedir.

Makarnalık buğdaya ilişkin desteklemelerin artırılması, coğrafi açıdan da üretime uygun olan bölgenin rekabetçiliği açısından uygun olacaktır. Ayrıca tohum ıslahı ve süne ile mücadelenin de yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

Gelişmiş pazarlarda ülkemize uygulanan makarna kotaları, ülkelerin üreticilerine sağladıkları destekler ve yurtdışından ülkemize giren ucuz makarna, sektör üreticilerinin pazarını daraltmaktadır.

[36] Makarna Sektörü Raporu, 2010 OAİB

2.2.5.7. TR52 Bölgesi Et ve İşlenmiş Et Ürünleri Rekabetçilik Analizi

Sektörün, aşağıda tabloda yer alan ve bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünler bazında NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 68: Et ve İşlenmiş Et Ürünleri NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Et ve İşlenmiş Et Ürünleri
10	**Gıda Ürünleri İmalatı**
10.1	**Etin işlenmesi ve saklanması ile et ürünlerinin imalatı**
10.11	**Etin işlenmesi ve saklanması**
10.11.01	Sığır, koyun, keçi vb. hayvanların kesimi ve kesim sırasındaki etin işlenmesi (mezbahacılık) (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş olarak saklanması dahil)
10.12	**Kümes hayvanları etlerinin işlenmesi ve saklanması**
10.12.01	Kümes hayvanları etlerinin üretimi (taze veya dondurulmuş) (yenilebilir sakatatları dahil)
10.13	**Et ve kümes hayvanları etlerinden üretilen ürünlerin imalatı**
10.13.01	Et ve kümes hayvanları etlerinden üretilen pişmemiş köfte vb. ürünlerin imalatı
10.13.02	Et ve kümes hayvanları etlerinden üretilen sosis, salam, sucuk, pastırma, kavurma et, konserve et, salamura et, jambon vb. tuzlanmış, kurutulmuş veya tütsülenmiş ürünlerin imalatı (yemek olanlar hariç)
10.13.03	Et ve sakatat unları imalatı (et ve kümes hayvanları etlerinden üretilen)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Et ve işlenmiş et ürünleri sektörünün en önemli sorunu, et yönlü yapılan hayvancılıkta karşılaşılan sorunlardır. Ülkemizde girdi fiyatlarındaki artışlara bağlı olarak toplam hayvan sayıları düşüş göstermiştir. Özellikle küçükbaş hayvan sayıları çok hızlı düşmüştür. Ancak son yıllardaki desteklemeler ve karlılıkların artması neticesinde hayvan sayıları yeniden artmaya başlamıştır. Bunun yanında etin etçi ırk hayvanlardan değil de süt ırkı hayvanların erkek yavrularından elde edilmesi yönündeki eğilimden, bilinçli hayvancılığa geçilmesi ile verimlilik artışları olmaktadır.

Konya ilinde, kırmızı etin işlenmesi ve saklanmasına yönelik 17 faaliyet gerçekleşmektedir. Diğer yandan, yumurta tavukçuluğu gelişmiş olmasına karşın et tavukçuluğu faaliyeti olmadığından kümes hayvanlarının etlerinin işlenmesine yönelik faaliyetler yok denecek kadar az kalmaktadır. İlde yer alan 2 adet faaliyet, etçil kümes hayvanlarının değil yumurta tavukçuluğunda ekonomik ömrünü tamamlayan yumurta tavuklarının kesilmesine yönelik olarak gerçekleşmektedir.

İşlenmiş et ürünlerinin imalatı başlığında ise 24 adet faaliyet gerçekleşmektedir.

Tablo 69: Konya İli Et ve İşlenmiş Et Ürünleri Ürünleri İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Et ve İşlenmiş Et Ürünleri	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
10.11	Etin işlenmesi ve saklanması	17	66.270.925 kg	326	100	100,00
			135.000 adet		100	100,00
10.12	Kümes hayvanları etlerinin işlenmesi ve saklanması	2	15.039.000 kg	9	100	47,30
10.13	Et ve kümes hayvanları etlerinden üretilen ürünlerin imalatı	24	31.793.000 kg	638	100	100,00

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Karaman ilinde kırmızı ve beyaz et üretimine yönelik olarak besicilik faaliyetleri varken, bu hayvanların kesilerek karkas et elde edilen ya da bu etlerin işlenmesine yönelik faaliyet gösteren tesis bulunmamaktadır.

Et fiyatları, yem girdi fiyatlarına bağlı olarak dalgalanma göstermektedir. Süt sektöründe olduğu gibi, yüksek girdi maliyetleri ve verimsiz üretim rakamları nedeni ile sektör, ülkemizde yüksek gümrük duvarları ile korunurken ihracat rakamları yok denecek kadar düşük seviyelerde seyretmektedir.

Hayvan ırklarının yüksek verimli ırklara dönüşümü suretiyle verimin artırılması, işletme ölçeklerinin büyütülerek üretim maliyetlerinin düşürülmesi, hayvan barınaklarının Avrupa Birliği standartlarına getirilmesi ve diğer iyileştirmeler ile et üretiminde gelişmeler gözlemlenmektedir.

Ancak üretimindeki girdi maliyetlerinin yüksekliği, et sektörünün rekabetçilik düzeyinin artmasının önündeki en büyük engeldir. Bu durum işlenmiş et ürünleri üretimini de olumsuz yönde etkilemektedir. Ancak son yıllarda artan tüketim ve canlı iç pazar, işlenmiş et ürünleri pazarının büyümesine neden olmaktadır.

Sektördeki diğer girdi koşulları açısından ise, bölgenin rekabetçiliğini büyük oranlı olarak olumsuz yönde etkileyecek bir unsur bulunmamaktadır.

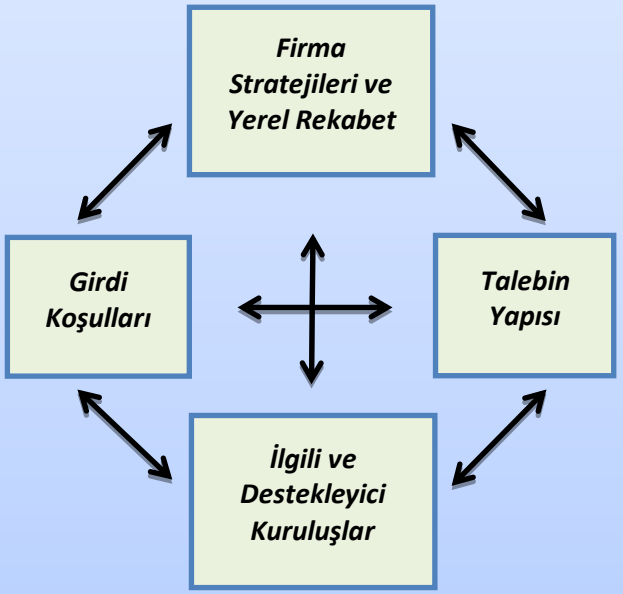
2.2.5.8. TR52 Bölgesi Taşıt Araçları ve Yan

DEVLET

- *Sektörlere karşı destekleyici tutumların varlığı* ***(yüksek)***
- *Sektöre verilen teşviklerin durumu, sektörün gelişimi için hukuki düzenlemelerin varlığı ve derecesi, sektördeki bürokrasi durumu* ***(orta)***

- *Ulusal rekabetin varlığı ve derecesi, uluslararası rekabetin varlığı ve derecesi, firmaların yatırım kabiliyetleri, sektördeki firmalar arasında işbirliğini destekleyen mekanizmaların varlığı* ***(yüksek)***
- *Bölgesel rekabetin varlığı ve derecesi, sektördeki firmalar arasında işbirliği ve diyaloğun varlığı, firmaların ar-ge ve yenilikçilik kapasiteleri, firmaların kurumsal yapısı ve sektörde yabancı sermaye kullanımı* ***(orta)***

- *Hammaddenin izlenebilirliği, üretim aşamasında yeterli işgücü olanağının mevcudiyeti, uygun maliyetli işgücü tedarik imkânı ve diğer girdilerin maliyeti* ***(yüksek)***
- *Kalite ve sürdürülebilir hammadde tedariği, uygun maliyetli hammadde tedariği, teknoloji konusunda nitelikli işgücü bulabilme, finans kaynaklarının mevcudiyeti, ar-ge ve inovasyon açısından ulusal ve yabancı fonlara erişim, yeni pazarlar ve müşteriler hakkında bilginin mevcudiyeti, ulaştırma (lojistik) imkânları ve işletmelerde teknoloji kullanımı ve teknolojinin takibi* ***(orta)***
- *Ar-ge ve inovasyon açısından ihtisaslaşmış beyin göçünün varlığı* ***(zayıf)***

- *üretilen ürünlere yarı mamul ya da mamul olarak talebin niteliği, üretilen ürünlere yarı mamul ya da mamul olarak ulusal talebin varlığı, kamu ihalelerinde ürünlere ayrıcalıklı erişim imkânının varlığı* ***(yüksek)***
- *Üretilen ürünlere yarı mamul ya da mamul olarak bölgesel talebin varlığı, talep yapısındaki sürekli değişikliklerin mevcudiyeti ve üretilen ürünlere yarı mamul ya da mamul olarak yurtdışı talebin varlığı* ***(orta)***

- *Eğitim hizmeti veren kurum ve kuruluşların varlığı* ***(yüksek)***
- *İş geliştirme, ar-ge ve inovasyon, ürün tasarım, pazarlama tanıtım, markalaşma, coğrafi işaretleme, mali destek araçları konusunda hizmeti veren kurumlar* ***(orta)***

Sektörün, aşağıda tabloda yer alan ve bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünler bazında NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 70: Taşıt Araçları ve Yan Sanayi NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Taşıt Araçları ve Yan Sanayi
29	**Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı**
29.1	**Motorlu kara taşıtlarının imalatı**
29.10	**Motorlu kara taşıtlarının imalatı**
29.10.03	Motorlu kara taşıtlarının motorlarının imalatı (motorların fabrikada yeniden yapımı dahil)
29.10.07	Özel amaçlı motorlu kara taşıtlarının imalatı (amfibi araçlar, çöp kamyonu, yol temizleme araçları, zırhlı nakil araçları, mikserli kamyon, vinçli kamyon, itfaiye aracı, ambulans, motorlu karavan vb.)
29.10.08	Motorlu kara taşıtları için şasi imalatı
29.2	**Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı**
29.20	**Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı**
29.20.01	Treyler (römork), yarı treyler (yarı römork) ve mekanik hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer araçların parçalarının imalatı (bu araçların karoserleri, kasaları, aksları ve diğer parçaları)
29.20.02	Motorlu kara taşıtları için karoser, kabin, kupa, dorse ve damper imalatı (otomobil, kamyon, kamyonet, otobüs, minibüs, traktör, damperli kamyon ve özel amaçlı motorlu kara taşıtlarının karoserleri)
29.20.03	Konteyner imalatı (bir veya daha fazla taşıma şekline göre özel olarak tasarlanmış olanlar)
29.20.04	Treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (karavan tipinde olanlar ve tarımsal amaçlı olanlar hariç)
29.20.05	Karavan tipinde treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı - ev olarak veya kamp için
29.3	**Motorlu kara taşıtları için parça ve aksesuar imalatı**
29.31	**Motorlu kara taşıtları için elektrik ve elektronik donanımların imalatı**
29.31.04	Motorlu taşıtlar için ateşleme kablo takımları ve diğer kablo setleri ile ateşleme bujisi ve manyetosu, dinamo, manyetik volan, distribütör, ateşleme bobini, marş motoru, alternatör vb. imalatı
29.31.05	Motorlu kara taşıtları için elektrikli kornalar, sirenler, cam silecekleri, buz çözücüler, buğu önleyiciler, elektrikli cam/kapı sistemleri, voltaj regülatörleri vb. elektrikli ekipmanların imalatı (motosikletler için kornalar ve sirenler dahil)
29.32	**Motorlu kara taşıtları için diğer parça ve aksesuarların imalatı**
29.32.20	Motorlu kara taşıtları için diğer parça ve aksesuarların imalatı (fren, vites kutusu, jant, süspansiyon sistemleri, amortisör, radyatör, egzoz, debriyaj, direksiyon kutusu, rot, rotbaşı, rotil vb.) (traktör, itfaiye araçları, vb. için olanlar dahil)
29.32.21	Motorlu kara taşıtları için karoserlerin, kabinlerin ve kupaların parça ve aksesuarları ile tamponlar, koltuk emniyet kemerleri ve hava yastıkları imalatı (kapılar dahil)
29.32.22	Motorlu kara taşıtları için koltuk imalatı (demir yolu için olanlar hariç)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Ülkemiz ve ilimizde, taşıt araçları ve yan sanayi dalında gerek yurt içinde gerekse de yurt dışında faaliyet gösteren firmalara yönelik olarak yoğun üretim yapılmaktadır. Yenileme pazarına doğrudan veya dolaylı olarak ana sanayi tarafından belirlenen teknik dokümanlarına uygun, orijinal ve eşdeğer mamul, yarı mamul ve sistem üretilmektedir.

Konya ili taşıt araçları ve yan sanayi sektör başlığında, 29.20 ve 29.32 kodlarında yoğun olarak üretim yapıldığı görülmektedir. Bu iki sektördeki faaliyet sayısı 400 civarında ve bu iki sektörün direk istihdam kapasitesi 10 bin kişinin üzerindedir.

Tablo 71: Konya İli Taşıt Araçları ve Yan Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Taşıt Araçları ve Yan Sanayi	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
29.10	Motorlu kara taşıtlarının imalatı	14	30.866 adet	393	100	100,00
29.20	Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	150	438.755 adet	2.909	100	100,00
			22.728.075 kg		100	100,00
29.31	Motorlu kara taşıtları için elektrik ve elektronik donanımların imalatı	4	22.485.161 adet	100	100	100,00
			345.800 kg		100	100,00
29.32	Motorlu kara taşıtları için diğer parça ve aksesuarların imalatı	249	11.390.102 adet	7.766	100	100,00
			120.049.180 kg		100	99,92

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Karaman ilinde taşıt araçları ve yan sanayi konusundaki sanayi oldukça zayıftır. 1 adet imalatçı, parça ve aksesuar üretimi yapmaktadır.

Tablo 72: Karaman İli Taşıt Araçları ve Yan Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Taşıt Araçları ve Yan Sanayi	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
29.32	Motorlu kara taşıtları için diğer parça ve aksesuarların imalatı	1	91.000	2	100	0,08

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Sektörde ulusal ve uluslararası pazarda yüksek rekabet yaşanmaktadır. Ancak Konya'da sektör, bu rekabet şartlarında büyüme göstermeye devam etmektedir. Firmaların özellikle tamamlayıcı yatırım kabiliyetlerinin yüksek olduğu ve tevsii yatırımlarla sektörün büyüdüğü görülmektedir. Ayrıca sektördeki firmaların kalite kontrol yatırımlarına ağırlık verdiği dikkat çekmektedir. Bu konuda özellikle yurtdışına satış yaparak beraber çalıştıkları firmalardan bilgi transferi yapan ve buna göre kalite kontrol ve test ünitelerini kuran firmaların çok daha hızlı büyüdükleri görülmektedir.

Sektörün rekabetçiliğini yükselterek büyümesini tesis etmek için, Ar-Ge altyapılarının iyileştirilmesi ve şirketlerin tasarım, üretim ve markalaşma beceri ve kapasitelerinin arttırılması faaliyetlerinin desteklenmesi gerekmektedir. Çünkü Konya ekonomisinde önce ağır işçilik gerektiren, çevreye daha az duyarlı ve katma değeri düşük üretim kolları gelişmiştir. Zamanla bu ürünlerin üretiminde uzmanlaşma sağlanmıştır. Uzmanlaşma, Avrupa ve diğer gelişmiş pazarlara satışı beraberinde getirmiştir.

Treyler gibi ana aksamlara entegre olan taşıma (dingil), kaldırma (silindirler), diğer hidrolik ve pnomatik aksamlar yanında motor aksam ve parçaları (supap, piston, gömlek, krank) bölgede yoğun olarak üretilmektedir. Ancak dikkat çekecek diğer bir husus, Konya'da yoğun üretim algılamasına rağmen Konya ilinin Türkiye toplam sektör ihracatı içindeki payının %1'ler seviyesinde kalmasıdır.

Ayrıca bölgenin lojistik dezavantajları vardır. Marmara bölgesi karşısında bölgenin rekabetçiliği düşük kalmaktadır. Dolayısıyla komple bir otomotiv fabrikası kurulmasına yönelik yapılan girişimlerde daha güçlü bir organizasyona ihtiyaç duyulmaktadır. Yine bölgede yer alan traktör üretim tesislerinin

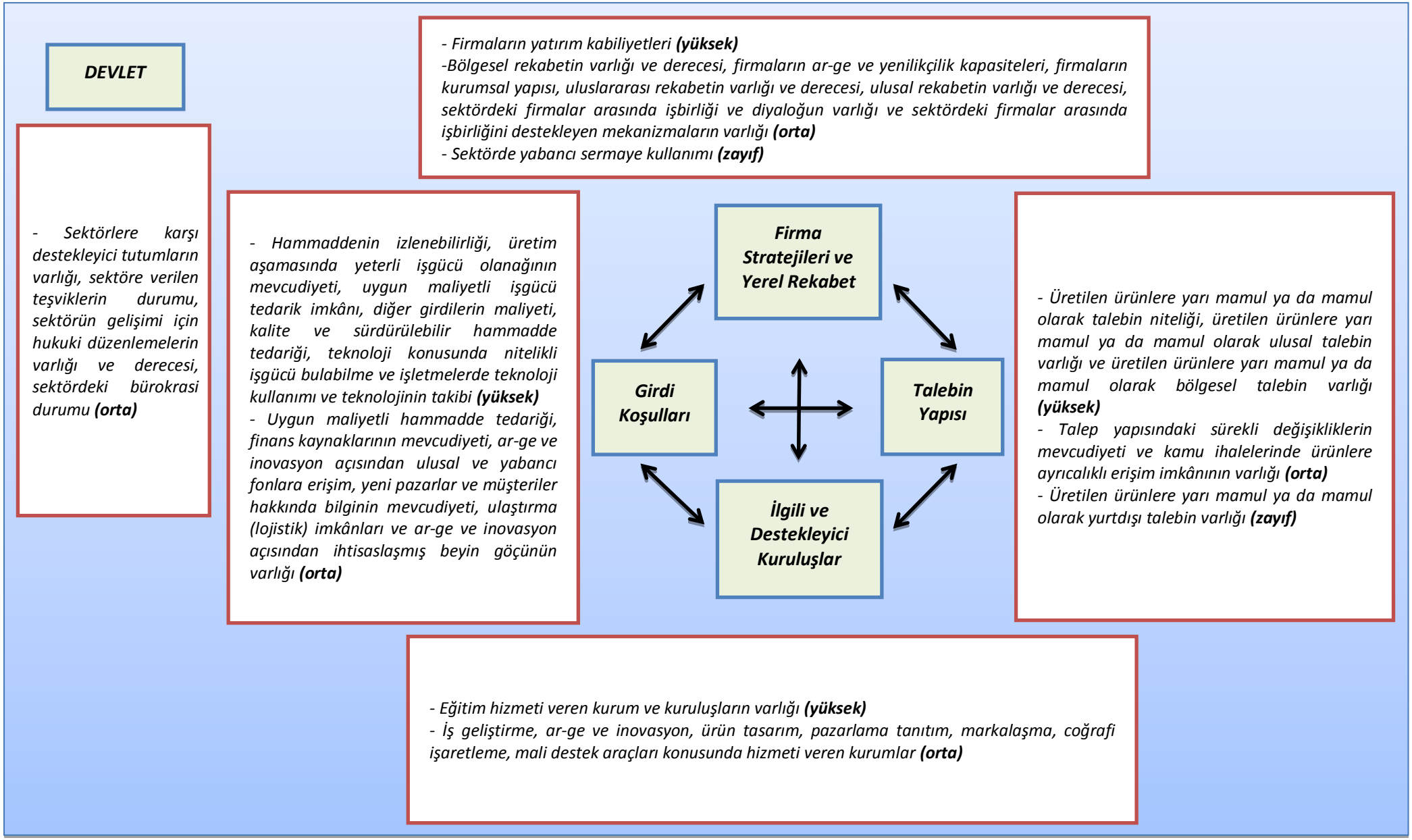
geliştirilmesi ve grubun bu noktada yatırımları, sektörü sürükleyici etki oluşturma potansiyeli bakımından önemsenmelidir.

Otomotiv yan sanayi kümesi, bölgede faaliyet gösteren üreticilere rekabet edebilirlik açısından yeni ufuklar açacaktır. Ancak bu noktada yürürlükte olan teşviklerin esnek, kolay uygulanabilir ve yönlendirme için yeterli etkinlikte olması gerekmektedir. Dolayısıyla buna yönelik politika oluşturma süreçlerine yerel katkıların verilmesi önem arz etmektedir.

Döküm sanayinin bölgede gelişmiş olması ve bu konuda yetişmiş ara elemanların varlığı sektör için avantaj oluşturmaktadır.

Bölgenin lojistik altyapısının tamamlanması da bölgenin rekabetçilik düzeyinin artmasını sağlayacaktır.

2.2.5.9. TR52 Bölgesi Plastik Mamuller Rekabetçilik Analizi

Sektörün, aşağıda tabloda yer alan ve bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünler bazında NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 73: Plastik Mamuller NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Plastik Mamuller
22	**Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı**
22.1	**Kauçuk ürünlerin imalatı**
22.11	**Plastik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı**
22.11.17	Kauçuktan iç lastikler ile dış lastikler için değişebilir sırtlar, kolonlar ve şeritlerin imalatı
22.11.18	Kauçuktan dış lastik imalatı (motosikletler, bisikletler, otomobiller, otobüsler, kamyonlar, hava taşıtları, traktörler ve diğer araç ve donanımlar için) (dolgu veya alçak basınçlı lastikler dahil)
22.19	**Diğer kauçuk ürünleri imalatı**
22.19.02	Kauçuktan tüp, boru ve hortumların imalatı (vulkanize kauçuktan)
22.19.05	Kauçuk ayakkabı/bot tabanları ve ayakkabı/botların diğer kauçuk parçalarının imalatı
22.19.06	Kauçuktan yer döşemeleri ve paspasların imalatı
22.19.09	Kauçuktan konveyör bantları ve taşıma kayışlarının imalatı
22.19.10	Rejenere kauçuk imalatı, birincil formda veya levha, tabaka veya şerit halinde
22.19.13	Vulkanize edilmiş (kükürtle sertleştirilmiş) kauçuk imalatı (ip, kordon, levha, tabaka, şerit, çubuk ve profil halinde)
22.2	**Plastik ürünlerin imalatı**
22.21	**Plastik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı**
22.21.03	Plastikten mamul halde tüp, boru, hortum ve bunların bağlantı elemanlarının imalatı (suni bağırsaklar dahil)
22.21.04	Plastikten yarı mamul halde profil, çubuk, tabaka, levha, blok, film, folyo, şerit, vb. ile monofilament imalatı (plastikten suni deri ve naylon brandalar dahil)
22.22	**Plastik torba, çanta, poşet, çuval, kutu, damacana, şişe, makara vb. paketleme malzemelerinin imalatı**
22.22.43	Plastik poşet, çöp torbası, çanta, torba, çuval, file, sandık, kutu, kasa, damacana, şişe, bidon, makara, masura, bobin, tıpa, kapak, kapsül vb. paketleme malzemelerinin imalatı (idrar torbası dahil)
22.23	**Plastik inşaat malzemesi imalatı**
22.23.03	Plastikten depo, tank, fıçı ve benzeri kapların imalatı
22.23.05	Vinil, linolyum (muşamba) gibi esnek yer kaplamaları ile plastik zemin, duvar ve tavan kaplamalarının imalatı (duvar kağıdı hariç)
22.23.06	Plastikten merdiven, merdiven korkuluğu, panjur, güneşlik, jaluzi, stor, vb. eşya ile bunların parçalarının imalatı
22.23.07	Plastikten banyo küvetleri, lavabolar, klozet kapakları, oturakları ve rezervuarları ile benzeri sıhhi ürünlerin imalatı (kalıcı tesisat için kullanılan montaj ve bağlantı parçaları dahil)
22.23.08	Plastikten veya PVC'den kapı, pencere, bunların kasaları, pervazları, kapı eşikleri, vb. imalatı
22.23.90	Başka yerde sınıflandırılmamış plastik inşaat malzemelerinin imalatı (plastik suni taş-mermerit imalatı)
22.29	**Diğer plastik ürünlerin imalatı**
22.29.01	Plastikten sofra, mutfak, banyoda kullanılan eşya (silikon kek kalıbı, leğen, tas, kova vb.) ve diğer ev eşyası imalatı
22.29.02	Plastikten giyim eşyası ve giysi aksesuarlarının imalatı (eldiven dahil)
22.29.03	Plastikten büro ve okul malzemelerinin imalatı
22.29.04	Ayakkabı ve terliklerin plastik parçalarının imalatı (plastik ayakkabı kalıbı imalatı dahil)
22.29.05	Makine, mobilya, kaporta, el aletleri ve benzerlerinin plastikten bağlantı parçaları, plastikten taşıyıcı bantların ve konveyör bantlarının imalatı
22.29.06	Plastik başlık (koruma amaçlı olanlar hariç), izolasyon bağlantı parçaları ile lambaların, aydınlatma ekipmanlarının, ışıklı tabelaların, vb.nin başka yerde sınıflandırılmamış plastik kısımlarının imalatı

NACE Rev.2-TR*	Plastik Mamuller
22.29.07	Plastikten mandal, askı, sünger, sabunluk, tarak, bigudi, toka, saç firketesi, boncuk, biblo, heykelcik ve diğer süs eşyaları ile mamul haldeki kendinden yapışkanlı levha, şerit vb. ürünlerin imalatı
22.29.08	Kara taşıtları için plastik parça ve aksesuarların imalatı (lokomotif ve vagonlar için olanlar hariç)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Sektördeki firmaların ağırlıklı olarak plastik kapı pencere üretimine yönelik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı, plastik ambalaj malzemeleri imalatı (poşet, şişe, kutu vb.), kauçuk ürünleri imalatı, plastik inşaat malzemeleri imalatı ile diğer plastik ürünler imalatı alt dallarında yer aldıkları gözlenmektedir. Bu gruptaki firmaların Konya ilinde sağladıkları toplam istihdam 9.000 kişiden fazladır.

Sektörde, plastik kapı pencere üretimine yönelik malzemeler ve plastik inşaat malzemeleri imalatı alt dallarında, orta ve küçük çapta üretim/montaj faaliyeti gerçekleştiren plastik kapı pencere imalatçıları yoğun olarak yer almaktadır.

Ulusal anlamda PVC yapı malzemeleri imalatı yapan 2 büyük firma Konya ilinde (Ladik ve Selçuklu) yer almakta ve önemli sayıda istihdam sağlamaktadırlar. Bu iki firma dışında büyük çaplı faaliyet gösteren firma bulunmamaktadır.

Bölge içinde diğer imalat kollarına yönelik ambalaj malzemeleri ile plastik poşet ürünleri imalatçısı firmalar da yoğun olarak yer almaktadır.

Tablo 74: Konya İli Plastik Mamuller İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Plastik Mamuller	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
22.11	İç ve dış lastik imalatı; lastiğe sırt geçirilmesi ve yeniden işlenmesi	5	116.792 adet	45	100	100,00
22.19	Diğer kauçuk ürünleri imalatı	44	24.859.683 kg	731	100	100,00
			27.246.306 adet		100	100,00
22.21	Plastik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı	88	227.285.546 kg	3.921	100	98,19
			9.259.146 adet		100	99,99
			9.963.702 m		100	100,00
22.22	Plastik torba, çanta, poşet, çuval, kutu, damacana, şişe, makara vb. paketleme malzemelerinin imalatı	78	32.158.325 kg	1.410	100	94,43
			280.989.791 adet		100	100,00
22.23	Plastik inşaat malzemesi imalatı	37	2.499.423 kg	1.396	100	99,73
			1.863.350 adet		100	100,00
			2.235.969 m²		100	76,63
22.29	Diğer plastik ürünlerin imalatı	94	25.797.422 kg	1.597	100	98,79
			142.674.069 adet		100	100,00
			16.646 m²		100	100,00

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Karaman ilinde ise plastik inşaat malzemeleri imalatı alt dalı öne çıkmaktadır. Genel olarak sektörün ildeki doğrudan istihdam kapasitesi 541 kişidir.

Tablo 75: Karaman İli Plastik Mamuller Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Plastik Mamuller	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
22.21	Plastik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı	6	4.187.644 kg	79	100	1,81
			900 adet		100	0,01
22.22	Plastik torba, çanta, poşet, çuval, kutu, damacana, şişe, makara vb. paketleme malzemelerinin imalatı	4	1.895.200 kg	79	100	5,57
22.23	Plastik inşaat malzemesi imalatı	23	6.799 kg	330	100	0,27
			681.964 m²		100	23,37
22.29	Diğer plastik ürünlerin imalatı	2	316.591 adet	53	100	0,22

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Özellikle plastik ambalaj ürünleri sektörünün bölge gıda üretimi ile entegrasyonu önem arz etmektedir.

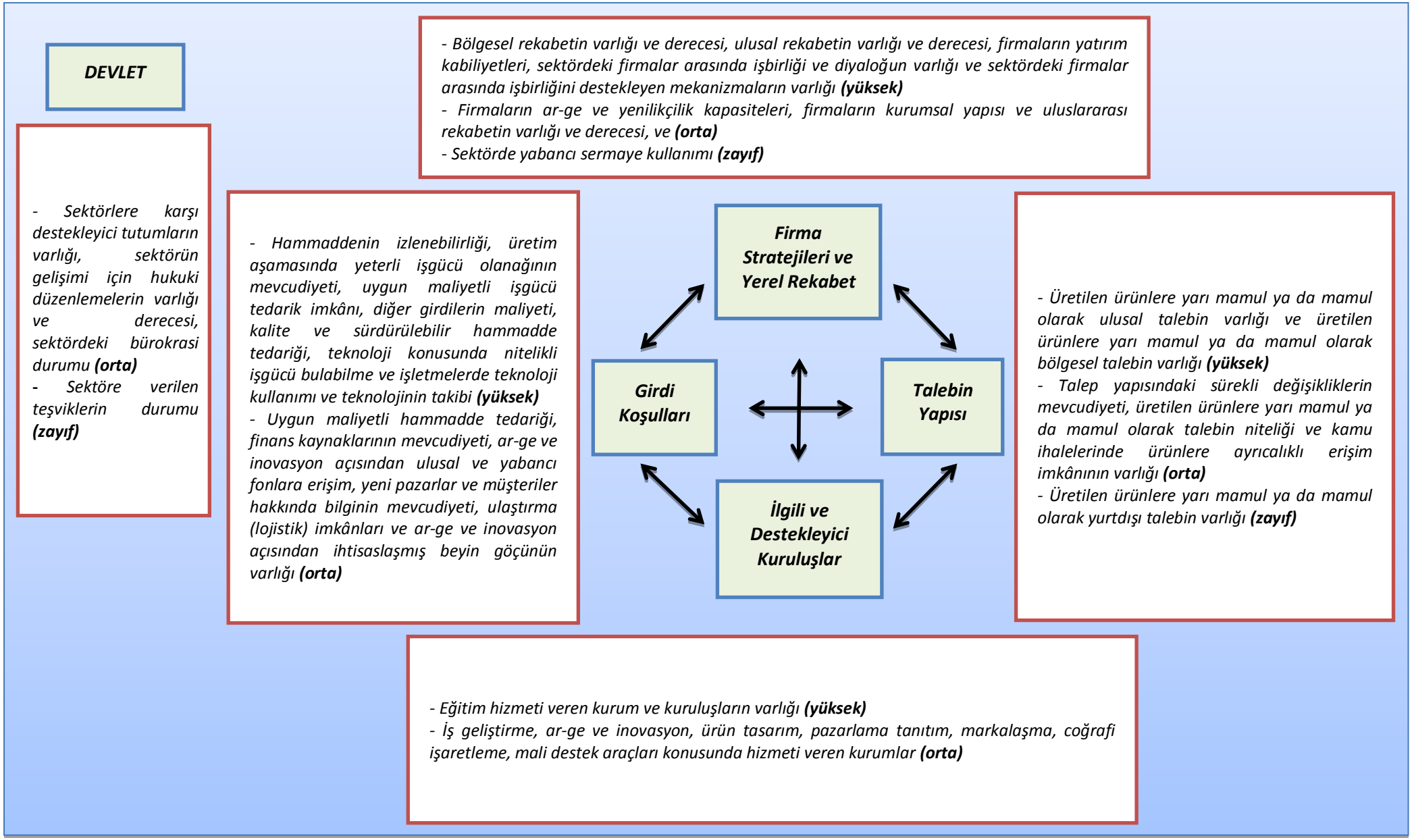
Enjeksiyon ve şişirme olarak makine ve ekipman kullanımında, teknoloji yüksek makinelere geçiş devam etmektedir. Ancak bu noktada sermaye sorunları yaşanmakta ve bu durum sektörün değişimini yavaşlatmaktadır.

Şişirme ürünlerin kapladıkları hacim bakımından lojistik maliyetlerinin yüksek olması, ürünlerin yurtdışı pazara girişini zorlaştırmaktadır.

Sektörün hammadde olarak da dışa bağımlılığı söz konusudur. Bu durum, sektörün büyümesinde iç pazardaki talebin büyümesinin önemini artırmaktadır. Ancak mamul ya da ihraç ürünlerinin ambalaj girdisi yarı mamul olarak, ürünlerin yurtdışı pazara satışı, artarak devam etmektedir.

Diğer yandan kişi başına plastik kullanım oranlarımız artmaya devam etmekte ve plastik ürünlerinin kullanım alanlarının genişlemesiyle iç pazardaki büyüme ve canlılığın devam edeceği görülmektedir.

2.2.5.10. TR52 Bölgesi Döküm Sanayi Rekabetçilik Analizi

Sektörün, aşağıda tabloda yer alan ve bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünler bazında NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 76: Döküm Sanayi NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Döküm Sanayi
24	**Ana metal sanayi**
24.5	**Metal Döküm Sanayisi**
24.51	**Demir döküm**
24.51.13	Demir döküm (yarı mamul demir ürünlerin dökümü, gri demir dökümü, küresel grafit demir dökümü, dövülebilir dökme demir ürünleri dökümü, tüpler, borular ve içi boş profiller ile dökme demirden tüp ve borular ile bunların bağlantı parçalarının imalatı)
24.52	**Çelik dökümü**
24.52.20	Çelik dökümü (yarı mamul çelik ürünlerin dökümü, dökme çelik dökümü, dikişsiz çelik boru ve boru bağlantılarının santrifüjlü dökme yöntemi ile üretimi ve dökme çelik tüp veya boru bağlantılarının imalatı)
24.53	**Hafif metallerin dökümü**
24.53.01	Hafif metallerin dökümü (alüminyum, magnezyum, titanyum, çinko vb.den yarı mamul ürünlerin dökümü ile dökme hafif metallerin dökümü)
24.54	**Diğer demir dışı metallerin dökümü**
24.54.01	Demir dışı ağır metallerin dökümü (bakır vb.)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Toplam döküm üretiminde ülkemiz, dünyada 5. ve Avrupa'da ise 2. sırada yer almaktadır.[37] Türkiye döküm sektörü üretiminin % 45'i otomotiv yedek parça sanayisidir. İkinci en büyük sanayi ise % 14 ile inşaat ve inşaat makineleridir. Diğer kayda değer üretim alanları; borular ve boru bağlantı elemanları, metal sanayi ve işleme ile tekstildir. Dünya üretimi ile karşılaştırıldığı zaman, Türkiye'nin otomotiv yedek parçaları, inşaat ve makineleri, boru ve boru bağlantı elemanları ve metal sanayinde önemli derecede güçlü olduğu görülmektedir.[38] Konya ili, Türkiye içerisinde döküm sektöründe önemli bir konumdadır. Ülkemizdeki dökümhanelerin %25'i Konya'da yer almaktadır.[39]

Konya ilinde döküm sektöründe 221 faaliyet ile demir dökümü yapılırken, çelik döküm faaliyet sayısı 87'dir.

Tablo 77: Konya İli Döküm Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Döküm Sanayi	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
24.51	Demir döküm	221	115.701.048 kg	4.554	100	100,00
			29.192 adet		100	100,00
24.52	Çelik dökümü	87	25.525.405 kg	1.599	100	100,00
24.53	Hafif metallerin dökümü	19	9.906.604 kg	1.071	100	100,00
24.54	Diğer demir dışı metallerin dökümü	12	7.550.628 kg	275	100	100,00

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Karaman ilinde herhangi bir faaliyet söz konusu değildir.

[37] Türkiye Döküm Sanayi, 2010
[38] Konya Metal Döküm Kümelenmesi Raporu
[39] Konya Metal Döküm Kümelenmesi Raporu

Döküm sanayinin, özellikle “taşıt araçları ve yan sanayi” ve “tarım makineleri” sektörü ile entegrasyonu önem arz etmektedir. Bu alandaki uyum sektörlerin rekabetçiliklerini arttırmaktadır.

Ulusal ve uluslararası rekabetin artmasına ve kar marjlarının düşmesine bağlı olarak, “taşıt araçları ve yan sanayi” ve “tarım makineleri” sektörü üreticileri, yarı mamul olarak ihtiyaç duydukları kendi dökümlerini yapar hale gelmek istemektedirler.

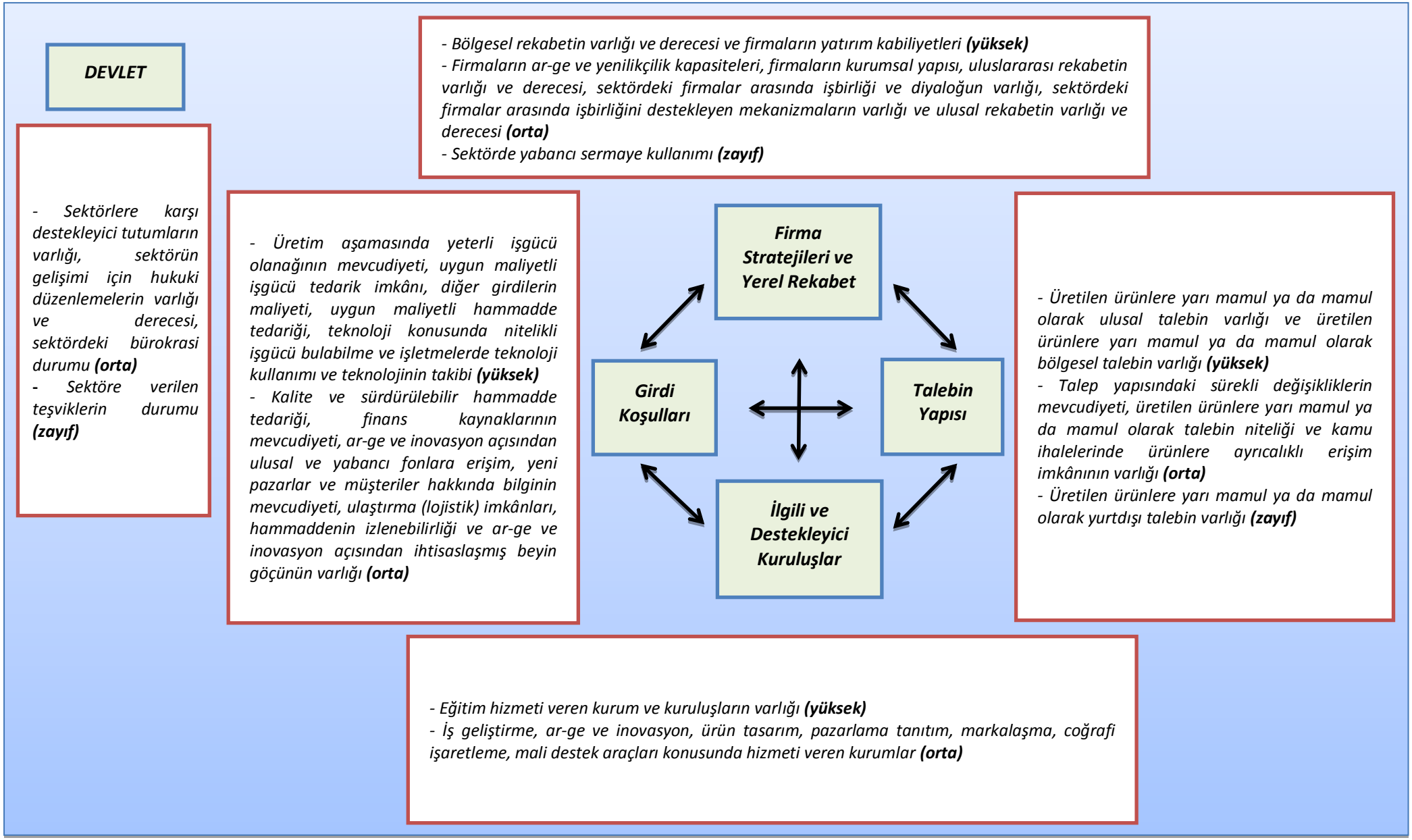
Döküm sektöründe enerji, lojistik, yükselen ve dalgalanan hammadde maliyetleri ile ucuz işgücüne dayalı rekabet eden ülkelerin varlığı, sektörün rekabet gücünü azaltmaktadır.

Döküm sektörü kümelenmesi, sektörün rekabetçiliğinin geliştirilmesi açısından önemlidir.

Komple yeni yatırımların desteklenmesi yerine, kalite ve standart oluşturmayı teminen gerçekleştirilecek yatırımların desteklenmesi, hem uluslararası taahhütlerimiz hem de sektörün geleceği için önem arz etmektedir.

Dökümcüler için bir ihtisas organize sanayi bölgesinin kurulması, lojistik altyapının tamamlanması, özellikle de ağır ürünlerin nakliyesi için demiryolu bağlantılarının kurulması rekabet gücünü arttıracaktır. Ayrıca ar-ge’ye dayalı, yeni ve katma değerli parçaların üretilmeye başlanması için sektörün teknoloji ve insan kaynakları eksikliklerinin tamamlanması gerekmektedir.

2.2.5.11. TR52 Bölgesi Ana Metal Sanayi Rekabetçilik Analizi

Sektörün, aşağıda tabloda yer alan ve bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünler bazında NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 78: Ana Metal Sanayi NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Ana Metal Sanayi
24	**Ana metal sanayi**
24.1	**Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı**
24.10	**Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı**
24.10.02	Çelikten sıcak haddelenmiş açık profil imalatı
24.10.03	Demir ve çelikten sıcak veya soğuk çekilmiş yassı hadde ürünleri imalatı (demir veya çelik alaşımlı levha, şerit, sac, teneke sac, vb. dahil)
24.10.05	Sıcak haddelenmiş çelikten bar ve çubukların üretilmesi (inşaat demiri dahil)
24.2	**Çelikten tüpler, borular, içi boş profiller ve benzeri bağlantı parçalarının imalatı**
24.20	**Çelikten tüpler, borular, içi boş profiller ve benzeri bağlantı parçalarının imalatı**
24.20.09	Çelikten yapılmış tüp, boru, içi boş profiller ve ilgili bağlantı parçalarının imalatı
24.3	**Çeliğin ilk işlenmesinde elde edilen diğer ürünlerin imalatı**
24.31	**Barların soğuk çekilmesi**
24.31.01	Çelik barların ve içi dolu profillerin soğuk çekme yöntemiyle imalatı
24.32	**Dar şeritlerin soğuk haddelenmesi**
24.32.01	Çelik dar şeritlerin soğuk hadde yöntemiyle imalatı (genişliği <600 mm olan)
24.33	**Soğuk şekillendirme veya katlama**
24.33.01	Açık profillerin, nervürlü levhaların ve sandviç panellerin soğuk şekillendirme veya katlama yöntemiyle imalatı
24.34	**Tellerin soğuk çekilmesi**
24.34.01	Çelik tellerin soğuk çekme yöntemiyle imalatı
24.4	**Değerli ana metaller ve diğer demir dışı metallerin imalatı**
24.42	**Alüminyum üretimi**
24.42.16	Alüminyum folyo imalatı (alaşımdan olanlar dahil)
24.42.17	Alüminyum imalatı (işlenmemiş halde)
24.42.18	Alüminyum sac, levha, tabaka, şerit imalatı (alaşımdan olanlar dahil)
24.42.19	Alüminyum tel imalatı (alaşımdan olanlar dahil)
24.42.20	Alüminyum oksit imalatı (suni korindon hariç) (alümina)
24.42.21	Alüminyum bar, çubuk ve profil, tüp, boru ve bağlantı parçaları imalatı (alaşımdan olanlar dahil)
24.43	**Kurşun, çinko ve kalay üretimi**
24.43.01	Kurşun tabaka, levha, şerit, folyo, kurşun tozu ve pulu imalatı (alaşımdan olanlar dahil)
24.43.02	Kurşun imalatı (işlenmemiş)
24.44	**Bakır üretimi**
24.44.01	Bakır, bakır matı, bakır tozu, semente bakır, bakır anotu ile bakır ve bakır alaşımlarının imalatı
24.44.03	Bakır sac, tabaka, levha, şerit, folyo imalatı (alaşımdan olanlar dahil)
24.44.04	Bakır tel (bakır sigorta teli dahil) imalatı
24.46	**Nükleer yakıtların işlenmesi**
24.46.01	Uranyum ve radyumlu maden cevherlerinden veya diğer cevherlerden metalik uranyum üretimi, uranyumun ergitilmesi ve rafine edilmesi (zenginleştirilmiş plutonyum, uranyum, toryum ile bunların bileşiklerinin imalatı hariç)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Ana metal sektöründe bölgede yer alan faaliyet sayıları ve sektör yoğunlaşmaları düşüktür. Ülkemizin ağır sanayi yatırım politikalarına uygun şekilde alüminyum dışında kalan diğer tesis yatırımları, başka bölgelere liman bağlantılı alanlarda gerçekleştirilmiştir.

Üretim faaliyetleri 24.20 ve 24.42 kodlarında yoğunlaşmaktadır.

Tablo 79: Konya İli Ana Metal Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Ana Metal Sanayi	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
24.10	Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı	4	1.580.784 kg	43	100	100,00
24.20	Çelikten tüpler, borular, içi boş profiller ve benzeri bağlantı parçalarının imalatı	20	4.644.470 kg	195	100	100,00
			192.246 adet		100	100,00
24.31	Barların soğuk çekilmesi	4	40.269.000 kg	96	100	100,00
24.32	Dar şeritlerin soğuk haddelenmesi	1	3.815.000 kg	4	100	100,00
24.33	Soğuk şekillendirme veya katlama	5	11.030.865 kg	110	100	67,50
24.34	Tellerin soğuk çekilmesi	2	3.790.000 m²	29	100	100,00
24.42	Alüminyum üretimi	24	1.184.654.762 kg	495	100	100,00
			3.765.300 adet		100	100,00
24.43	Kurşun, çinko ve kalay üretimi	2	3.223.000 kg	40	100	100,00
24.44	Bakır üretimi	4	5.157.144 kg	41	100	100,00

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Karaman ilinde 24.10 ve 24.33 kodunda 3 adet faaliyet vardır.

Tablo 80: Karaman İli Ana Metal Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Ana Metal Sanayi	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
24.10	Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı	1	73.760 adet	18	100	4,67
24.33	Soğuk şekillendirme veya katlama	2	5.312.000 kg	19	100	32,50

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011
**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

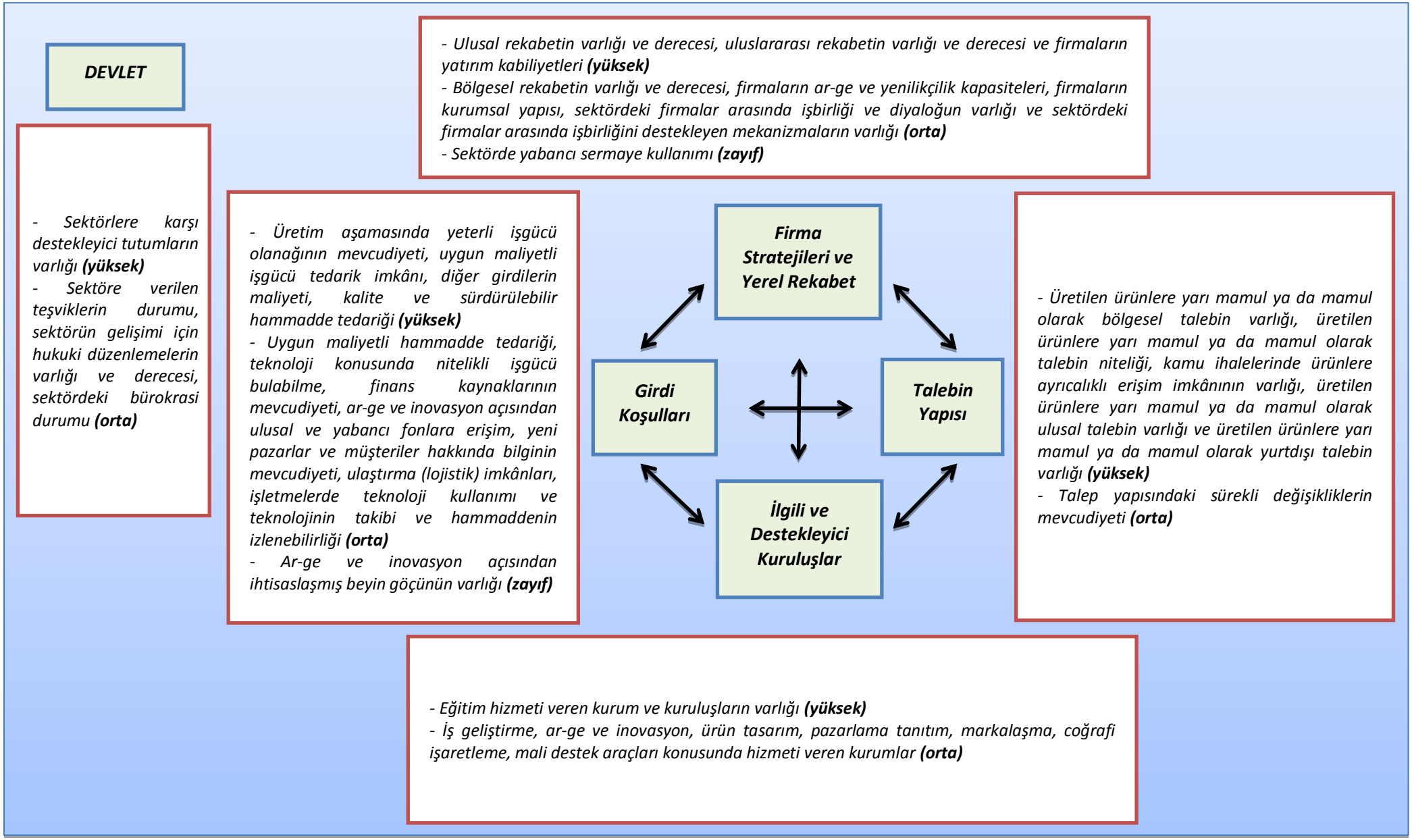
Ana Metal Sanayi sektörü inşaat, otomotiv ve alt yapı yatırımlarına önemli girdiler sağlayan bir sektördür. Özellikle son yıllarda demir çelik sektöründe ve döküm sektöründe yaşanan olumlu gelişmeler ve talep artışları sektörün güçlenmesini sağlamıştır.[40]

Sektörün ucuz işgücü ve yeterli ara eleman gibi rekabet avantajları olmasına karşın, enerji girdilerinin yüksek olması gibi dezavantajlı pozisyonları bulunmaktadır.

Bölgedeki boksit yatakları ve Seydişehir Alüminyum tesisleri, bölge için olduğu kadar ülkemiz için de büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda özelleştirilen tesislerin etkin çalıştırılması halinde başta Seydişehir ve Konya il merkezi olmak üzere, bölgede hafif metallerin dökümü ve bu metallerden üretilen ürünler konusunda büyük bir iş hacmi oluşacaktır.

[40] Konya Sanayi Odası, Konya Ana Metal Sanayi Sektörel Analiz Raporu, 2008.

2.2.5.12. TR52 Bölgesi Makine ve İmalat Sanayi Rekabetçilik Analizi

Sektörün, aşağıda tabloda yer alan ve bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünler bazında NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 81: Makine İmalat Sanayi NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Makine İmalat Sanayi
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı**
28.1	**Genel amaçlı makinelerin imalatı**
28.11	**Motor ve türbin imalatı (hava taşıtı, motorlu taşıt ve motosiklet motorları hariç)**
28.11.08	Türbin ve türbin parçalarının imalatı (rüzgar, gaz, su ve buhar türbinleri ile su çarkları ve bunların parçaları) (hava taşıtları için turbo jetler veya turbo pervaneler hariç)
28.11.09	Deniz taşıtlarında, demir yolu taşıtlarında ve sanayide kullanılan kıvılcım ateşlemeli veya sıkıştırma ateşlemeli içten yanmalı motorların ve bunların parçalarının imalatı (hava taşıtı, motorlu kara taşıtı ve motosiklet motorları hariç)
28.12	**Akışkan gücü ile çalışan ekipmanların imalatı**
28.12.05	Akışkan gücü ile çalışan ekipmanların imalatı (hidrolik ve pnömatik motorlar, hidrolik pompalar, hidrolik ve pnömatik valfler, hidrolik sistemler ve bunların parçaları)
28.13	**Diğer pompaların ve kompresörlerin imalatı**
28.13.01	Hava veya vakum pompaları ile hava veya diğer gaz kompresörlerinin imalatı (el ve ayakla çalışan hava pompaları ile motorlu taşıtlar için olanlar hariç)
28.13.02	Sıvı pompaları ve sıvı elevatörleri imalatı (yakıt, yağlama, soğutma ve diğer amaçlar için) (deplasmanlı ve santrifüjlü pompalar ile benzinliklerde kullanılan akaryakıt pompaları dahil) (tulumba dahil, içten yanmalı motorlar için olanlar hariç)
28.13.03	El ve ayakla çalışan hava pompalarının imalatı
28.13.04	İçten yanmalı motorlara monte edilmek üzere tasarlanmış pompaların imalatı (yağ pompaları, yakıt pompaları (benzin, mazot vb. pompaları) ve soğutma pompaları)
28.14	**Diğer musluk ve valf/vana imalatı**
28.14.01	Musluk, valf ve vana ile bunların parçalarının imalatı (sanayi musluk, valf ve vanaları, sıhhi tesisat ve ısıtmada kullanılan musluk ve vanalar ile doğalgaz vanaları dahil)
28.15	**Rulman, dişli/dişli takımı, şanzıman ve tahrik elemanlarının imalatı**
28.15.01	Rulmanlar ve mekanik güç aktarma donanımları imalatı (bilyeli ve makaralı rulmanlar, aktarma milleri (şaftları), kam ve krank milleri, kranklar vb. ile rulman yatakları, düz mil rulmanları vb.)
28.15.02	Debriyajlar (kavramalar) ve mil (şaft) kaplinlerin imalatı (üniversal mafsallar dahil) (motorlu kara taşıtlarında kullanılan debriyajlar hariç)
28.15.03	Dişliler/dişli takımları, bilyeli ve makaralı vidalar, şanzımanlar, vites kutuları ve diğer hız değiştiricilerin imalatı (motorlu kara taşıtlarında kullanılan vites kutuları ve diferansiyelleri hariç)
28.15.04	Volanlar ve kasnaklar ile mafsallı bağlantı zincirlerinin imalatı
28.2	**Genel amaçlı diğer makinelerin imalatı**
28.21	**Fırın, ocak (sanayi ocakları) ve brülör (ocak ateşleyicileri) imalatı**
28.21.07	Elektrikli veya elektriksiz laboratuar ocakları, döküm ocakları vb. endüstriyel ocak ve fırınlarının imalatı (çöp yakma fırınları ve elektrikli ekmek fırınları dahil)
28.21.08	Ocak brülörleri (ateşleyicileri) imalatı
28.21.09	Mekanik kömür taşıyıcıları, mekanik ızgaralar, mekanik kül boşaltıcıları ve benzeri cihazların imalatı
28.21.11	Elektrik endüksiyonlu ve dielektrik ısıtma teçhizatı imalatı
28.22	**Kaldırma ve taşıma ekipmanları imalatı**
28.22.10	El veya motor gücü ile çalışan kaldırma, taşıma, yükleme ya da boşaltma makineleri imalatı (vinç palangası, yük asansörü, bocurgat, demir ırgat, kriko, forklift, kaldırma ve taşıma kuleleri, vinçler, hareketli kaldırma kafesleri, vb.)
28.22.11	Asansör, yürüyen merdiven ve yürüyen yolların imalatı (yeraltında kullanılanlar hariç)
28.22.12	Pnömatik ve diğer devamlı hareketli asansör, elavatör ve konveyörlerin imalatı
28.22.13	Diğer kaldırma, taşıma, yükleme veya boşaltma makineleri imalatı (teleferikler, telesiyejler vb. için çekme mekanizmaları, tarımsal kullanım için yükleme makineleri ve diğerleri)
28.23	**Büro makineleri ve ekipmanları imalatı (bilgisayarlar ve çevre birimleri hariç)**
28.23.01	Hesap makineleri ve hesaplama fonksiyonu olup verilen bilgileri kaydeden, kaydedilen bilgileri yeniden veren ve gösteren cep tipi makinelerin imalatı (elektrikli, elektronik, mekanik vb.)

NACE Rev.2-TR*	Makine İmalat Sanayi
28.23.03	Yazarkasa imalatı
28.23.08	Teksir makineleri, posta işleme makineleri, adres basma makineleri vb. büro makinelerinin imalatı
28.24	**Motorlu veya pnömatik (hava basınçlı) el aletlerinin imalatı**
28.24.01	Motorlu veya pnömatik el aletlerinin imalatı (zımparalama, taşlama, parlatma vb. elektrikli elle kullanılan aletler ile dairesel veya zincirli testere, matkap, çivileme aleti, perçin tabancası vb.)
28.25	**Soğutma ve havalandırma donanımlarının imalatı, evde kullanılanlar hariç**
28.25.01	Sanayi tipi soğutucu ve dondurucu donanımları ile ısı pompalarının imalatı (camekanlı, tezgahlı veya mobilya tipi soğutucular, kondenserleri ısı değiştiricisi fonksiyonu gören kompresörlü üniteler vb.)
28.25.02	Sanayi tipi fan ve vantilatörlerin imalatı
28.25.03	İklimlendirme cihazları (klimalar) imalatı (araçlarda kullanılanlar dahil)
28.25.04	Isı değiştirici birimlerin (eşanjörler), hava veya diğer gazların sıvılaştırılmasında kullanılan makinelerin ve hava/gazların filtrelenmesi ve arıtılması için kullanılan makine ve cihazların imalatı
28.29	**Başka yerde sınıflandırılmamış diğer genel amaçlı makinelerin imalatı**
28.29.01	Petrol rafinerileri, kimya sanayisi, içecek sanayisi vb. için damıtma ve rektifiye donanımları imalatı
28.29.02	Gaz jeneratörleri, su gazı jeneratörleri, asetilen gazı jeneratörleri ve benzerlerinin imalatı
28.29.03	Şişeleri veya diğer muhafaza kaplarını temizleme ve kurutma makineleri imalatı (kavanoz, bidon, fıçı, kutu vb.)
28.29.04	Sıvılar için filtreleme veya arıtma makine ve cihazları imalatı (suyun filtre edilmesi/arıtılmasına mahsus cihazlar dahil)
28.29.05	Doldurma, paketleme ve ambalajlama makineleri imalatı (doldurma, kapatma, mühürleme, kapsülleme veya etiketleme ve içecekleri gazlandırma vb. için makineler)
28.29.06	Otomatik ürün satış makineleri imalatı (yiyecek, içecek, vb. otomatik satış makinesi) (para bozma makineleri dahil)
28.29.07	Metal tabakalardan contaların ve mekanik salmastraların imalatı (diğer malzemelerle birleştirilmiş metal tabakalardan veya iki ya da daha fazla metal tabakasından yapılmış olanlar)
28.29.08	Tartı aletleri ve baskül imalatı (ev ve dükkanlarda kullanılan terazi ve kantarlar, sürekli ölçüm için tartılar, taşıt basküllleri (köprü tipi basküller) vb.) (kuyumculukta ve laboratuvarlarda kullanılan hassas tartılar hariç)
28.29.09	Santrifüj imalatı (krema makinesi, çamaşır kurutma makinesi, laboratuvarlarda kullanılanlar hariç)
28.29.10	Yangın söndürücüler, püskürtme tabancaları, buhar veya kum püskürtme makineleri vb. sıvı ve tozları atan, dağıtan ya da püskürten mekanik cihazların imalatı
28.29.12	Sanayi tipi bulaşık makinelerinin imalatı
28.29.18	İçten yanmalı motorlar için yağ filtresi, yakıt filtresi, hava filtresi, gres nipelleri, yağ keçesi vb. imalatı
28.29.20	Maddelerin ısı değişimi yoluyla işlenmesi için bys. makinelerin imalatı (su sirkülasyonu yoluyla doğrudan soğutma için soğutma kuleleri ve benzerlerinin, metallerin buhar biriktirme yoluyla kaplanması için vakum-buhar tesisleri vb.)
28.4	**Metal işleme makineleri ve takım tezgahları imalatı**
28.41	**Metal işleme makinelerinin imalatı**
28.41.01	Metal işleyen takım tezgahlarının, işleme merkezlerinin ve transfer istasyonlarının imalatı (lazer ışınlarını,ultrasonik dalgaları, plazma arklarını, manyetik darbeleri ve benzerlerini kullananlar da dahil) (kılavuz ve pafta makineleri dahil)
28.41.02	Bys metal işleyen demir dövme veya kalıpla baskı tezgahları ve çekiçleri, presler ile metalleri, sinterlenmiş metal karbürleri veya sermetleri talaşsız işlemek (hadde, çekme, set açma, vb.) için olan takım tezgahlarının imalatı (ovalama makineleri dahil)
28.41.03	Metalleri tornalama, delme, raybalama (borlama), frezeleme, planyalama, kesme, biçme, bükme , katlama, düzleştirme, makasla kesme, zımbalama (delme), kertikleme için takım tezgahlarının imalatı
28.41.05	Metal işleyen takım tezgahlarının parça ve aksesuarlarının imalatı (alet tutacakları ve kendinden açılan pafta kafaları, iş tutacakları, ayırıcı kafalar ve takım tezgahları için diğer özel aksesuarlar hariç)
28.49	**Diğer takım tezgahlarının imalatı**
28.49.03	Taş, seramik, beton veya benzeri mineral malzemeleri işlemek veya camı soğuk işlemek için olan takım tezgahı ile bunların parçalarının imalatı (testere, taşlama, parlatma, vb.)

NACE Rev.2-TR*	Makine İmalat Sanayi
28.49.04	Ahşap, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik veya benzeri sert malzemeleri işlemek için olan takım tezgahı ile bunların parçalarının imalatı (transfer, testere, planya, freze, taşlama, zımparalama, parlatma, bükme, delme, dilimleme, pres, vb.)
28.49.05	Takım tezgahları ve el aletleri için takım tutucuları ve kendinden açılan pafta kafaları, işlenecek parça tutucuları, bölme başlıkları ve diğer özel ek parçalar, dingiller, yüksükler ve rakorlar ile fikstürlerin imalatı
28.9	**Diğer özel amaçlı makinelerin imalatı**
28.91	**Metalurji makineleri imalatı**
28.91.01	Konvertörler (metalurji), külçe kalıpları (ingot kalıpları), döküm kepçeleri, döküm makineleri, vb. sıcak metallerin işlenmesi için kullanılan makine ve teçhizatın imalatı
28.91.02	Sıcak ve soğuk hadde makinesi ve metal boru imaline özgü hadde makinesi ile hadde ve metalurji makineleri için silindir ve diğer parça imalatı
28.92	**Maden, taş ocağı ve inşaat makineleri imalatı**
28.92.01	Beton ve harç karıştırıcıları imalatı (mikserler dahil, beton karıştırıcılı (mikserli) kamyonlar hariç)
28.92.02	Buldozer, angledozer, greyder, skreyper, düzleyici, önden küreyici-yükleyici, kepçeli yükleyici, mekanik kepçe, ekskavatör, kazık çakma (kazık varyosları) ve sökme makineleri, harç ve asfalt yayıcılar ile beton kaplama makinelerinin imalatı
28.92.03	Taş, toprak, cevher, alçı, çimento ve diğer mineral maddeleri tasnif etme, eleme, ayırma, yıkama, ezme, öğütme, karıştırma, yoğurma vb. işlemden geçirme için kullanılan makinelerin imalatı (beton ve harç karıştırıcılar (mikserler) hariç)
28.92.05	Kömür veya kaya kesicileri (havözler), tünel ve kuyu açma makineleri ile delme ve sondaj makineleri imalatı (yeraltı veya yerüstü)
28.92.08	Paletli traktörlerin imalatı (inşaat veya madencilikte kullanılan traktörler)
28.92.09	Kara yolu dışında kullanılan damperli kamyonların imalatı (mega kamyonlar)
28.92.11	Delme, sondaj, hafriyat ve kazı makinesi parçalarının, vinç ve hareketli kaldırma kafesleri ve toprak, taş ve benzeri maddeleri tasnifleme, öğütme, karıştırma veya diğer işlerde kullanılan makine parçalarının imalatı (buldozer bıçakları dahil)
28.93	**Gıda, içecek ve tütün işleme makineleri imalatı**
28.93.01	Gıda ve içeceklerin endüstriyel olarak hazırlanması veya imalatı için bys. makinelerin imalatı (ekmek, bisküvi, makarna, şekerleme, çikolata, şeker, bira, et, meyve, sebze, sıvı ve katı yağlar vb.nin hazırlanması veya imalatı için sanayi makineleri)
28.93.02	Şarap, meyve suyu ve benzeri içeceklerin imalatında kullanılan makinelerin imalatı (presler, eziciler ve benzeri makineler)
28.93.03	Süt ürünleri makinelerinin ve santrifüjlü krema ayırıcılarının imalatı (homojenizeleştiriciler, irradyatörler (ışınlayıcılar), yağ yapma makineleri, peynir yapma makineleri vb.)
28.93.06	Değirmencilik sanayisinde, hububat veya kurutulmuş sebzelerin işlenmesi veya öğütülmesi için kullanılan makinelerin imalatı (un ve kaba un vb. üretmek için kullanılan makineler, elekler, kepek temizleyiciler, çeltik soyma makinesi vb.)
28.93.07	Ekmek ve diğer unlu mamuller için elektrikli olmayan fırınların imalatı (gaz, sıvı ve katı yakıtlı olanlar)
28.93.10	Tohumların, tanelerin veya kuru baklagillerin temizlenmesi, tasnif edilmesi veya derecelendirilmesi için kullanılan makinelerin imalatı (tarımsal selektörler dahil)
28.94	**Tekstil, giyim eşyası ve deri üretiminde kullanılan makinelerin imalatı**
28.94.01	Post, deri ve köselelerin işlenmesi ile ayakkabı ve diğer deri eşyaların üretimi veya tamiri için kullanılan makinelerin imalatı
28.94.02	Sanayi tipi çamaşır makinesi, kuru temizleme makinesi, çamaşır kurutma makinesi, ütü makinesi ve pres ütü imalatı
28.94.04	Suni ve sentetik tekstil malzemesinin ekstrüzyonu, çekilmesi, dokunması veya kesilmesi için kullanılan makinelerin ve doğal tekstil elyafı hazırlama makineleri ile dokuma makineleri imalatı (çırçır makinesi, taraklama makinesi vb. dahil)
28.94.05	Tekstil ipliği ve kumaşını yıkama, ağartma, boyama, apreleme, temizleme, sıkma, sarma, emprenye etme, bitirme, kesme, surfile ve benzerleri için makineler ile keçe imalatında ve bitirilmesinde kullanılan makinelerin imalatı
28.95	**Kağıt ve mukavva üretiminde kullanılan makinelerin imalatı**
28.95.01	Kağıt ve mukavva üretiminde kullanılan makinelerin ve bunların parçalarının imalatı

NACE Rev.2-TR*	Makine İmalat Sanayi
28.96	**Plastik ve kauçuk makinelerinin imalatı**
28.96.01	Plastik ve kauçuk makinelerinin imalatı (plastik ve kauçuk işlemek için veya bu malzemelerden ürün imalatı için kullanılan makineler)
28.99	**Başka yerde sınıflandırılmamış diğer özel amaçlı makinelerin imalatı**
28.99.01	Basım ve ciltleme makineleri ile basıma yardımcı makinelerin ve bunların parçalarının imalatı (ofset baskı makinesi, tipografik baskı makinesi, dizgi makinesi, baskı kalıpları için makineler, ciltleme makinesi vb.) (büro tipi baskı makinesi hariç)
28.99.02	Cam ve cam eşya imalatında ve cam eşyaların sıcak işlenmesinde kullanılan makinelerin ve elektrikli veya elektronik lamba, tüp, ampul montajında kullanılan makinelerin imalatı
28.99.04	Kiremit, briket, şekilli seramik hamuru, boru, grafik elekrotu, yazı tahtası tebeşiri vb. ürünlerin üretilmesinde kullanılan makinelerin imalatı
28.99.07	Yarı iletken tek kristalli külçe (boules) ve yonga plakalar ile yarı iletken aygıtların, elektronik entegre devre veya düz panel ekranların imalatı için kullanılan makine ve cihazların imalatı
28.99.10	Çok amaçlı sanayi robotları ve başka yerde sınıflandırılmamış özel amaçlı makinelerin imalatı
28.99.11	Kurutucuların imalatı (süt tozu imalatında kullanılanlar dahil, ev tipi olanlar ile tarım ürünleri, odun, kağıt hamuru, kağıt veya mukavva için olanlar hariç)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Ülkeler gelişirken makina imalat sanayinin imalat sanayi içerisindeki payında, başta ileri sanayi ülkeleri olmak üzere tüm ülkeler genelinde artış görülmektedir. Bu artış trendine paralel olarak; 2009 yılı toplam dünya ticareti 25 trilyon ABD doları, toplam dünya makina ticareti ise 3 trilyon ABD doları olmuştur ve makina sektörünün dünya ticaretinden aldığı pay % 12,2'dir.[41]

Dünya Ticaret Örgütü 2010 yılı verilerine göre, 84 başlıklı Harmonize Sistem kodunda yer alan makine sektöründe toplam dünya ihracatının 1,76 trilyon dolar olduğu ve bu pastadan en büyük payı Çin'in 309 milyar dolar ile aldığı görülmektedir. Bu ülkeyi, Almanya 221 milyar dolar ve ABD 149 milyar dolar ile takip etmektedir. Bu üç ülkenin makine sektöründe gerçekleşen ihracattan aldıkları pay %38,5 seviyesini bulmaktadır. Ülkemizin makine ihracatı ise, aynı dönemde 9,4 milyar dolar olmuş, dünya ihracatından alınan pay %0,5 seviyesinde kalmış ve dünya sıralamasında 28. sırada kalınmıştır.[42]

Tablo 82: Konya İli Makine İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Makine İmalat Sanayi	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
28.11	Motor ve türbin imalatı (hava taşıtı, motorlu taşıt ve motosiklet motorları hariç)	48	384.825 adet	1.797	100	100,00
			34.554.131 kg		100	100,00
28.12	Akışkan gücü ile çalışan ekipmanların imalatı	94	1.267.330 adet	3.202	100	100,00
			14.813.198 kg		100	99,22
28.13	Diğer pompaların ve kompresörlerin imalatı	61	485.555 adet	1.451	100	100,00
			4.062.058 kg		100	100,00
28.14	Diğer musluk ve valf/vana imalatı	34	1.097.469 adet	731	100	100,00
			9.338.301 kg		100	100,00
28.15	Rulman, dişli/dişli takımı, şanzıman ve tahrik elemanlarının imalatı	65	231.987 adet	2.100	100	100,00
			42.200.195 kg		100	100,00
28.21	Fırın, ocak (sanayi ocakları) ve brülör (ocak ateşleyicileri) imalatı	20	125.691 adet	249	100	99,98
			509.680 kg		100	100,00
28.22	Kaldırma ve taşıma ekipmanları imalatı	94	78.862 adet	2.240	100	99,97
			12.941.620 kg		100	100,00

[41] Türkiye Makine Sanayi Sektör Raporu, Sanayi Genel Müdürlüğü, Haziran 2011.

[42] www.trademap.com-Exports 2001-2010, International Trade in Goods Statistics by Product Group, 2010.

NACE Rev.2-TR*	Makine İmalat Sanayi	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
28.23	Büro makineleri ve ekipmanları imalatı (bilgisayarlar ve çevre birimleri hariç)	1	15.610 kg	161	100	100,00
28.24	Motorlu veya pnömatik (hava basınçlı) el aletlerinin imalatı	1	534 kg	4	100	100,00
28.25	Soğutma ve havalandırma donanımlarının imalatı, evde kullanılanlar hariç	22	199.156 adet	474	100	88,74
			1.652 kg		100	100,00
28.29	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer genel amaçlı makinelerin imalatı	61	45.126.211 kg	1.014	100	99,45
			6.994.373 adet		100	99,998
28.41	Metal işleme makinelerinin imalatı	76	206.154 adet	1.879	100	100,00
			23.750 kg		100	100,00
28.49	Diğer takım tezgahlarının imalatı	19	3.816 adet	238	100	100,00
			857.163 kg		100	100,00
28.91	Metalurji makineleri imalatı	6	1.366 adet	220	100	100,00
			132.600 kg		100	100,00
28.92	Maden, taş ocağı ve inşaat makineleri imalatı	23	30.931 adet	407	100	100,00
			697.243 kg		100	100,00
28.93	Gıda, içecek ve tütün işleme makineleri imalatı	108	256.529 adet	2.729	100	99,18
			7.280.589 kg		100	100,00
			4.144 m		100	100,00
28.94	Tekstil, giyim eşyası ve deri üretiminde kullanılan makinelerin imalatı	5	6.414 adet	70	100	100,00
28.95	Kağıt ve mukavva üretiminde kullanılan makinelerin imalatı	1	76 adet	9	100	100,00
28.96	Plastik ve kauçuk makinelerinin imalatı	3	172 adet	64	100	100,00
28.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer özel amaçlı makinelerin imalatı	15	7.441.982 adet	280	100	100,00
			161.000 kg		100	100,00

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Makina imalat sanayi, bazı iller çevresinde daha fazla yoğunlaşmış bulunmaktadır. Bursa, İstanbul, Kocaeli, Trakya dahil Marmara Bölgesi, İzmir, Eskişehir, Ankara, Konya, Gaziantep illerinde yoğunlaşma görülmektedir. Çukurova bölgesi de bu kapsamda yer almaktadır. Takım tezgâhı imalatı ise, daha çok Bursa, Kocaeli, İstanbul, İzmir ve Konya'da ön planda olan imalat konusudur.[43]

Yapılan araştırma sonuçlarına göre, Konya Sanayi Odasına kayıtlı makine imalat sanayinde faaliyet gösteren 269 firma bulunmaktadır. Bunlardan % 12,6'sı kaldırma ve taşıma donanımları, %25,3'ü genel amaçlı makine ve kalıp imalatı, % 20,8'i akışkan gücü ile çalışan donanımlar, pompalar ve kompresörler imalatı, %21,9'u tarım ve hayvancılık makineleri ve % 19,3'ü ise değirmen makineleri ve diğer gıda makineleri üreticileridir. İlde büyük aşama kaydedilen ve Türkiye ihracatının büyük kısmının gerçekleştirildiği sektörler; araç üstü ekipman sanayi (%75), metal işleme makineleri (%70) ve diğer tarım alet ve makineleri (%65) alt sektörleri şeklinde sıralanmaktadır. Makine imalat sanayinde önemli olan diğer alt sektörler ise; kaynak makineleri, kompresör, giyotin makas, pres, hidrolik silindir ve pompa, motor yenileme makineleri ve muhtelif matkap üretimleri olarak görülmektedir.[44]

[43] Türkiye Makine Sanayi Sektör Raporu, Sanayi Genel Müdürlüğü, Haziran 2011. (1.5. Sektörün Bölgesel Yapısı)

[44] KSO Makine Sektörü Analiz Raporu, 2008.

TOBB Sanayi Veritabanı verileri dikkate alınarak yapılan değerlendirmelerde, Konya ilinde makine sektöründe 750 civarında faaliyet gerçekleştirildiği görülmekte ve sektörde 20.000 civarında kişi istihdam edilmektedir. Sektörde en yüksek istihdamı, akışkan gücü ile çalışan ekipmanların imalatı alt sektörü gerçekleştirmekte, bu sektörü gıda içecek ve tütün işleme makinaları, kaldırma ve taşıma ekipmanları imalatı, rulman-dişli-şanzıman-tahrik elemanları imalatı, metal işleme makinaları imalatı, motor ve türbin imalatı, pompa ve kompresör imalatı ve diğer makinaların imalatı alt sektörleri takip etmektedir.

Tablo 83: Karaman İli Makine İmalat Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Ana Metal Sanayi	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
28.12	Akışkan gücü ile çalışan ekipmanların imalatı	1	116.000 Kg	3	100	0,78
28.21	Fırın, ocak (sanayi ocakları) ve brülör (ocak ateşleyicileri) imalatı	4	21 adet	69	100	0,02
28.22	Kaldırma ve taşıma ekipmanları imalatı	1	20 adet	33	100	0,03
28.25	Soğutma ve havalandırma donanımlarının imalatı, evde kullanılanlar hariç	4	25.263 adet	80	100	11,26
28.29	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer genel amaçlı makinelerin imalatı	5	248.000 Kg	44	100	0,55
			138 adet		100	0,00
28.93	Gıda, içecek ve tütün işleme makineleri imalatı	32	2.123 adet	386	100	0,82
28.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer özel amaçlı makinelerin imalatı	1	10 adet	0***	100	0,00

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı 2011

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

****İstihdam diğer sanayi kollarında belirtilmiştir.*

TOBB Sanayi Veritabanı verileri dikkate alınarak yapılan değerlendirmelere göre, Karaman ilinde gıda, içecek ve tütün işleme makinaları imalatının öne çıktığı görülmektedir. Fırın, ocak sanayi ve brülör sanayi, soğutma ve havalandırma ekipmanları sanayi ile diğer genel amaçlı makinalar alt sektörlerinde ise birden fazla faaliyet gerçekleşmektedir. Sektörde toplam olarak 600 civarında kişi istihdam edilmekte, TR52 bölgesinden alınan pay çok düşük seviyede kalmaktadır.

Konya makine sanayinin hayata geçmesinde, bölgenin tarım ve tarıma dayalı imalat sanayinin ihtiyacı olan makine ve ekipmanların önemi büyüktür. Un ve irmik imalatına yönelik "gıda, içecek ve tütün işleme makineleri imalatı" başlığında "değirmencilik makineleri üretimi" buna bölgedeki en tipik örnektir. Vals üreticisi firmalar zamanla teknolojilerini geliştirmişler ve dünyanın dört bir yanına ürün satar hale gelmişlerdir.

Aynı şekilde, zamanla bölgede üretilen makinelerin üretim süreçlerinde kullanılan makineler üretilmeye başlaMıştır. "Metal işleme makinelerinin imalatı" ve "diğer takım tezgahlarının imalatı" buna iyi bir örnektir.

Karaman ilinde bugün var olan en önemli makine imalat alt sektörü, gıda, içecek ve tütün işleme makineleri imalatıdır. Burada da ağırlıklı olarak bisküvi sektörünün ihtiyacı olan gofret makineleri gibi üretimler yapılmaktadır.

Analizlerde görülen diğer bir husus ise, ilde gerçekleştirilen imalat faaliyetlerinin çeşitliliğinin makine imalat sanayinin gelişiminde önemli rol oynadığıdır. Buna Karaman ili iyi bir örnek oluşturmaktadır.

Bölge, makine imalat sektörü üretim için yeterli ve uygun maliyetli olan işgücüne sahip iken, ar-ge ve inovasyon açısından ihtisaslaşmış insan kaynaklarında eksiklik söz konusudur.

Diğer rekabetçilik unsurları bakımından orta düzeyde rekabet gücüne sahip olan sektör için ülkemizin konumu önemli bir avantaja çevrilebilecektir. Orta ve ileri teknoloji makine imalat sektöründe özellikle Avrupa'ya yakınlığımız, yakın gelecekte daha da önemli hale gelecektir.

Bölge makine sektöründe görülen en büyük sorun, işletmelerinin ölçeklerinin küçük olması olarak görülmektedir. Avrupa'da az sayıda ana üretici ve çok sayıda bu ana sanayiye entegre çalışan işletme varken, ülkemizde ve bölgemizde çok sayıda ana üreticinin varlığı göze çarpmaktadır. Bu durumdaki ideal yapı olan Avrupa seviyesine gelmemize yönelik dönüşümün hızlandırılması gerekmektedir.

Kurumsallaşamama, markalaşamama ve sermaye sorunları da firmaların rekabetçiliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

Orta ve ileri teknoloji ürünlerin üretimine yönelik ar-ge çalışmalarının arttırılması, ar-ge ve inovasyon için nitelikli insan kaynaklarına ve laboratuvar altyapılarına sahip olunması rekabetçilik düzeyinin artırılmasına katkıda bulunacaktır.

2.2.6. TR52 BÖLGESİ SANAYİ SEKTÖRÜ VİZYONU

TR52 BÖLGESİ SANAYİ SEKTÖRÜ VİZYONU
Sanayi Sektörünün Katma Değeri Yüksek Ürünler Üreten Rekabetçi Bir Yapıya Kavuşturulması

SANAYİ SEKTÖRÜ STRATEJİLERİ				
1. Rekabet edebilir bir sanayi altyapısı için bölge sanayi potansiyelinin tam olarak tespit edilmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
TR52 Bölgesi sanayi envanterinin çıkartılması	Sanayi envanteri çalışmasına ilişkin yol haritasının oluşturulması	MEVKA, KONKARO, TB, KONKARBSTB	TOBB, KONKARBEL, KONKARKOSGEB, KKÜ, KONKARE, GTHBKONKAR, KVDB, KARD	2013
	Sanayi envanteri pilot uygulamalarının yapılması ve bu faaliyetlerin desteklenmesi	KONKARO, MEVKA	TOBB, KONKARBEL, KONKARKOSGEB, KKÜ, KONKARE, GTHBKONKAR, KVDB, KARD, KONKARBSTB	2013
	Pilot uygulama sanayi envanteri sonuçlarının yayınlanması, katılımcı işletmelerin ve bölgelerin tanıtımı, katılımcıların ulusal ve uluslararası işbirliği imkânlarının planlanması	KONKARO, MEVKA	TOBB, KONKARBEL, KONKARKOSGEB, KKÜ, KONKARE, GTHBKONKAR, KVDB, KARD, KONKARBSTB	2013
	Sanayi envanteri için bilinçlendirme, özendirme ve kurumlar arası işbirliği faaliyetlerinin yapılmasının sağlanması	KONKARO, MEVKA	TOBB, KONKARBEL, KONKARKOSGEB, KKÜ, KONKARE, GTHBKONKAR, KVDB, KARD, KONKARBSTB	2013
	Bölgenin tamamı için, sanayi envanteri ve envanter güncelleme çalışmasının yapılması	KONKARO, MEVKA	TOBB, KONKARBEL, KONKARKOSGEB, KKÜ, KONKARE, GTHBKONKAR, KVDB, KARD, KONKARBSTB	2013
Bölgede kurulu mevcut ve kurulması muhtemel sanayi tesisleri için hammadde girdi analizinin yapılması	Tarıma dayalı imalat sanayi dışında, sektörler bazında bölgenin kullandığı hammadde, yarımamul ve işletme malzemeleri için detaylı araştırmaların yapılması	MEVKA, KONKARO	KKÜ, KONKARBSTB, KONKARKOSGEB	2013
	Değer zinciri analizlerinin bölgede yer alan bütün sektörler için yapılması ve güncellenmesi	MEVKA	KKÜ, KONKARO, KONKARBSTB, KONKARKOSGEB	2013

	Bölgenin tarımsal üretim türleri, potansiyel üretim miktarları, ürünlerin nisbi karlılıkları ve sanayi entegrasyon kapasitelerinin, sürdürülebilir üretim imkanları göz önüne alınarak alt bölgeler bazında tespit edilmesi ve üretim planlamasının yapılması	GTHBKONKAR, KKÜ	MEVKA, KOPİB, TB, KONKARO	2020
2. Bölge sanayisinin altyapı ihtiyaçlarının tamamlanması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Bölge sanayinin lojistik altyapısının tamamlanması	Ayrancı-Erdemli karayolu ulaşım ağının etkin kullanımının sağlanması	UDHB	KARVAL, MEVKA, KONKARO, KONKARE	2013
	Konya Kayacık Lojistik Köyünün faaliyete geçmesi	UDHB	KONVAL, MEVKA, KONKARO, KONKARBSTB	2020
	Bölge organize sanayi alanlarının limanlara demiryolu bağlantılarının sağlanması ve Konya-Karaman-Taşucu demiryolu hattının yapımı	UDHB	MEVKA, KONKARO, KONKARBSTB	2020
	Konya havaalanının kargo taşımacılığının da yapılabildiği uluslararası bir sivil havaalanına dönüştürülmesi	UDHB	GKB, MEVKA, KONKARO, KONKARBSTB	2020
	Konya hızlı tren hattının Ankara dışında diğer illere de bağlantısının sağlanması	UDHB	KONVAL, MEVKA, KONKARO	2020
Bölge sanayisine yönelik yatırım alanlarının cazibesinin artırılması için, altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi	Konya serbest bölgesinin kurulması	KONKARO	SBYYHGM, MEVKA, KONKARBSTB	2020
	İhtisas organize sanayi bölgelerinin kurulması	KONKARO, KONKARBSTB	MEVKA, KONKARBEL, KONKARVAL	2020
	Organize sanayi bölgelerinin genişletilmesi, altyapı-arıtma inşaatlarının tamamlanmasının sağlanması	KONKARO, TB	KONKARBSTB, MEVKA, KONKARBEL, KONKARVAL	2020
	Küçük sanayi sitelerinin artırılması ve üstyapı–altyapı inşaatlarının tamamlanmasının sağlanması	KONKARO, KONKARE, KONKARBEL	KONKARVAL, KONKARBSTB, MEVKA	2020
Bölge sanayisi için, enerji arz güvenliğinin sağlanması	Yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimine yönelik olarak Karapınar ve Ayrancı güneş enerjisi üretim ihtisas bölgesinin kurulması	KONKARVAL, BSTB	KONKARO, KONKARE, KONKARBEL, MEVKA	2020
	Yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimine yönelik olarak Ermenek, Bozkır ve Hadim HES yatırımlarının tamamlanması	DSİ4BM	KONKARVAL, OSİB, ETKB	2020

	Karapınar, Ermenek ve Ilgın termik santrallerinin kurulması	ETKB	KONKARVAL, KONKARBEL, MEVKA, KONKARO	2020
3. İmalat sanayinin katma değeri yüksek ürünler üretimine geçiş süreçlerinin hızlandırılması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Yenilikçilik ve Ar-Ge Stratejilerinin Geliştirilmesi	Bölgede yer alan kişi, kurum ve kuruluşların Yenilikçilik ve Ar-genin önemi konusunda bilinçlenmesinin sağlanması	KONKARKOSGEB, MEVKA, TEKKON,	KONKARO, İÖİKONKAR, KKÜ, TÜBİTAK	2013
	İşletmelerde, ar-ge ve yenilikçilik konusunda çalışacak nitelikli eleman istihdamının, danışmanlık alımlarının ve Ar-ge birimlerinin kurulmasının teşvik edilmesi	MEVKA, KONKARKOSGEB, TEKKON, İŞKONKAR	KKÜ, KONKARVAL, KONKARO, TB	2013
	Yenilikçilik ve ar-ge faaliyetleri konusunda Konya Teknokent'in etkinliğinin artırılması ve altyapılarının tamamlanması	TEKKON	KONVAL, KONKARO, TB, KONBEL, KKÜ	2013
	Ulusal Fikri ve Sınaî Mülkiyet Hakları Strateji Belgesi'nin hazırlanması ve Verimlilik Politika ve Stratejisinin oluşturulması gibi ulusal projelere katkı sağlanması	MEVKA	KONKARO, TB, TEKKON, KKÜ	2013
	Konya Bilim Merkezinin tamamlanması	KONBEL	TÜBİTAK, KONVAL, KONKARO, TB, KOS	2013
	İşletmelerin yenilikçilik ve Ar-ge konusunda ihtiyaç duydukları makine-ekipman ve laboratuvar altyapı harcamalarının desteklenmesi	KONKARKOSGEB, MEVKA, TÜBİTAK	KONKARO, TB, KONKARVAL, KONKARBSTB, KKÜ	2020
	İşletmelerin sektörlerindeki gelişmeleri izlemeleri, Ar-ge merkezlerinin faaliyetlerini takip etmeleri ve bu konudaki ulusal ve uluslararası işbirliklerini geliştirmelerinin ve bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımlarının desteklenmesi	KONKARKOSGEB, MEVKA, TÜBİTAK	KONKARBSTB, KONKARO, TB	2020
	TÜBİTAK, KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Çerçeve Programları gibi yenilikçilik ve Ar-ge faaliyetlerini destekleyen teşvik mekanizmalarının geliştirilmesine katkıda bulunulması	MEVKA, KONKARO, KKÜ	KONKARKOSGEB, TÜBİTAK, KONKARBSTB,	2020
	Yenilikçilik ve Ar-ge konusunda özellikle yurt dışı işbirliklerini geliştirici projelere katılımın artırılmasının sağlanması	KKÜ, MEVKA	ABB, TÜBİTAK,	2020
	Ulusal ve uluslararası firmaların, özel ar-ge merkezlerini bölgede kurmalarının teşvik edilmesi	MEVKA, KONKARKOSGEB,	TÜBİTAK, TEKKON, KKÜ, KONKARVAL	2020

	Özellikle Karaman ilindeki bisküvi sanayi gibi katma değeri ve rekabetçiliği düşük sektörlerde katma değerli ürünlere geçiş için AR-GE ve inovasyon faaliyetlerinin desteklenmesi	MEVKA, TÜBİTAK, KONKARKOSGEB, TKDK, GTHBKONKAR	KKÜ, TEKKON	2023
Orta ve ileri teknolojili ürünlerin üretimine yönelik yatırımların desteklenmesi	Yatırımlarda Devlet Yardımları ve diğer destek mevzuatları açısından bölgede desteklenecek sektörlerin tespitinde aktif rol alınması ve politika üretim süreçlerine katkıda bulunulması	MEVKA, KONKARKOSGEB	TÜBİTAK, KBK, KONKARO	2023
	Savunma sanayi yatırımları gibi stratejik ve katma değerli yatırımların bölgeye kazandırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi	MEVKA	GKB, KONKARO, TEKKON, KKÜ, TÜBİTAK	2023
Katma değeri yüksek büyük sanayi yatırımlarının bölgeye çekilmesi	Ulusal ve uluslararası sermayenin bölgeye yatırım için çekilmesi konusunda tanıtım faaliyetlerine ağırlık verilmesi	KONKARO, MEVKA	KONKARVAL, KONKARBEL, TB	2023
	Ulusal ve uluslararası sermayenin bölgeye yatırım için çekilmesi konusunda ilgili kurumlar arasında koordinasyonun sağlanması	KONKARVAL	KONKARO, MEVKA, KONKARBEL, İÖİKONKAR, KKÜ	2023
4. Bölge sanayinin insan kaynağı, kurumsallaşma, tanıtım ve markalaşma sorunlarının giderilmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Sanayinin nitelikli eleman ihtiyacının karşılanması	Sanayinin gelişim sürecinin izlenmesi, öngörülmesi ve insan kaynağı ihtiyacının tahmin edilmesi konusunda çalışmalar yapılması, bu konuda yöntem geliştirilmesi	KONKARO, İŞKONKAR	KKÜ, MEVKA, KONKARVAL	2013
	Nitelikli eleman yetiştirilmesi konusunda kurumlar arası işbirliklerinin artırılması	KONKARVAL	KONKARO, TB, KONKARE, İŞKONKAR, KONKARKOSGEB, KKÜ	2013
	Vasıfsız işgücüne vasıf kazandırılarak istihdam edilmelerinin sağlanması ve mevcut uygulamaların etkinliklerinin artırılması	İŞKONKAR, KONKARO, MEVKA	KONKARVAL, TB, ÇSGBKONKAR, KONKARBSTB, KKÜ	2020
	Mevcut çalışanların niteliklerinin artırılmasına yönelik olarak eğitilmesi ve Leonardo da Vinci programı gibi uluslararası eğitim programlarına katılımlarının özendirilmesi	KONKARO, KONKARE, TB	KKÜ, MEB, KONKAREM, MEVKA	2020
	Sanayinin ihtiyaç duyduğu ve gelecekte ihtiyaç duyacağı insan kaynaklarının eğitim planlamasının yapılması konusunda politika üretilmesine katkı sağlanması	MEVKA, KONKARO, KKÜ	TB, İÖİKONKAR, BSTB, ÇSGB	2023
Sanayi firmalarının kurumsallaşmasının teşvik edilmesi	Özellikle aile şirketlerinde gerçekleştirilecek kurumsallaşma çalışmalarının desteklenmesi ve ulusal destek politikalarının oluşturulmasına katkı sağlanması	KKÜ, KONKARO, KONKARE, MEVKA	BSTB, KONKARVAL	2013

	Bölgede yer alan işletmelerde, rekabet açısından kurumsallaşmanın önemi konusunda bilinç düzeyinin yükseltilmesine yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi	KONKARO, KONKARE, KONKARKOSGEB	KKÜ, MEVKA, KONKARBSTB	2020
	Kurumsallaşma konusunda başarı hikâyelerinin yaygınlaştırılması	KONKARO	KONKARE, TB, MEVKA, KKÜ	2020
Sanayi firmalarının tanıtım ve markalaşma süreçlerinin teşvik edilmesi	Bölgede yer alan işletmelerde, rekabet açısından tanıtım ve markalaşmanın önemi konusunda bilinç düzeyinin yükseltilmesine yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi	KONKARO	KONKARE, TB, MEVKA, KKÜ	2020
	Marka potansiyeli taşıyan firmaların tanıtım ve markalaşma faaliyetlerinin desteklenmesi ve ulusal destek politikalarının oluşturulmasına katkı sağlanması	MEVKA, KONKARKOSGEB, KONKARO	KKÜ, KBK, KONKARVAL, KONKARBEL	2020
	Markalaşmada başarı hikâyelerinin yaygınlaştırılması	KONKARO	KONKARE, TB, MEVKA, KKÜ	2020
5. Üniversite sanayi işbirliğinin etkin olarak sağlanması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Üniversite-sanayi işbirliği zemininin ve ortak hareket kültürünün geliştirilmesi	İlgili kesimlerin ortak proje geliştirme ve üniversite-sanayi işbirliği konusunda bilinç düzeylerinin artırılması	KKÜ, KONKARO, KONKARE, TB	MEVKA, KONKARBSTB, KONKARKOSGEB, TEKKON	2020
	Üniversite-sanayi işbirliğinde etkinliğin sağlanmasına yönelik projelerin geliştirilmesi	KONKARO, KKÜ, TEKKON	MEVKA, KONKARKOSGEB, KONKARE, TB, KONKARBSTB, TÜBİTAK	2020
	Üniversite-sanayi işbirliğine yönelik destekleme mekanizmalarının geliştirilmesine katkıda bulunulması	KONKARBSTB, MEVKA, TEKKON	KONKARO, KONKARE, TB, KONKARKOSGEB	2020
	Sanayinin ulusal ve uluslararası proje deneyiminin artırılmasında üniversitelerin aktif rol alması	KKÜ	KONKARO, KONKARE, KONKARBSTB	2020
	Üniversite-Sanayi işbirliğini geliştirmeye yönelik teknoloji transfer merkezi, ar-ge merkezi ve inovasyon merkezi şeklinde alternatif platform ve kurumların hayata geçirilmesi	KKÜ, KONKARO, MEVKA, TB	KONKARE, TEKKON, KONKARVAL, KONKARBSTB, KONKARBEL, TÜBİTAK	2023
Sanayinin ihtiyaç duyduğu alanlarda eleman yetiştirilmesi konusunda işbirliğinin sağlanması	Ara ve teknik eleman konusunda sanayinin ihtiyaç analizinin yapılması	KONKARO, KKÜ, KONKARE	MEVKA, KONKARBSTB, İŞKONKAR,	2013
	Sanayinin ihtiyaç duyduğu elemanların yetiştirilmesi için bölgedeki üniversitelerin insan kaynakları kapasitesinin uyumlu hale getirilmesi	KKÜ	KONKARO, KONKARE, TB, KONKARBSTB, MEVKA	2013

	Sanayide staj ve yarı zamanlı çalışma uygulamalarının etkin uygulanır hale getirilmesi konusunda politika geliştirilmesi	KONKARO, KONKARE, KKÜ	MEVKA, KONKARBSTB	2013
	İhtiyaç duyulan bölümlerin bölge eğitim-öğretim hayatına kazandırılması	KKÜ	KONKARO, KONKARE, TB, KONKARBSTB, MEVKA	2020
6. Bölge sanayisinin rekabet gücünün ve ihracatının arttırılması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Rekabet edebilirlik için kümelenme ve kümelenme benzeri stratejilerin geliştirilerek uygulanması	Tüm sektörlerin kümelenme potansiyelinin tespit edilmesi	KONKARO, MEVKA	KKÜ, KONKARE, TB, KONKARİSD	2013
	Bölgede kurulu kümeler için küme geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi	MEVKA, KONKARO	KKÜ, KONKARE, TB, KONKARİSD	2013
	Kümelenme potansiyeli taşıyan sektörlerde küme kurulması ve küme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	KONKARO, MEVKA	KKÜ, KONKARE, TB, KONKARİSD	2020
	Rekabet edebilirlik politikalarına yönelik destek mekanizmalarının geliştirilmesine katkıda bulunulması	KONKARO, MEVKA	KONKARE, KKÜ, TB, KONKARİSD	2020
Bölge sanayinin sermaye sorunlarının giderilmesi	Yatırım destek ofisinin hizmet kapasitesinin artırılması	MEVKA	KONKARO, KONKARE, KONKARİSD, TB, KONKARBSTB, KONKARVAL	2013
	Bölgesel Menkul Kıymetler Borsasının kurulması	KONKARO, SPK	KONKARVAL, KONKARBEL, KONKARİSD	2020
	Şirket evliliklerinin özendirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi	MEVKA	KONKARO, KONKARE, KONKARİSD, TB, KONKARBSTB	2020
	İşletmelerin yatırım, üretim ve pazarlama aşamasındaki ihtiyaç duydukları fon kaynaklarına erişimleri konusunda bilgilendirilmelerinin sağlanması	KONKARO, MEVKA, KKÜ, TEKKON	KONKARE, TB, KONKARİSD	2023
Bölge sanayi ihracat kapasitesinin geliştirilmesi	Katma değeri yüksek marka değerine sahip ürünlerin üretiminin desteklenmesi	MEVKA, KONKARKOSGEB, TÜBİTAK	KONKARO, KONKARE, KONKARİSD, TB, KONKARBSTB, KKÜ	2020
	Bölgede yer alan firmaların ihracat odaklı yatırım ve pazarlama faaliyetlerinin desteklenmesi	MEVKA, KONKARKOSGEB	KONKARO, KONKARE, KONKARİSD, TB, KONKARBSTB, KKÜ	2020
	İhracata yönelik destek mekanizmalarının geliştirilmesi için politika üretme süreçlerine katkıda bulunulması	KKÜ, KONKARO, KONKARİSD	MEVKA, KONKARE, TB	2020
	Karaman ili ihracat potansiyelinin tarıma dayalı sanayi dışındaki sektörlerde de harekete geçirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi	KTSO, KARTB	MEVKA, KARVAL, KMBÜ, KARKOSGEB	2020

2.2.7. "SANAYİ STRATEJİLERİ" KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER

2.2.7.1. "REKABET EDEBİLİR BİR SANAYİ ALTYAPISI İÇİN BÖLGE SANAYİ POTANSİYELİNİN TAM OLARAK TESPİT EDİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Dünya ekonomisi, üretilen ürünlerin daha üretilmeden satıldığı, üreticinin müşterisini kaybetme riski olmadan ürününün geliştirilmesine imkân sağlandığı, marka oluşturmanın kolay olduğu ve kar marjlarının yatırımların en kısa zamanda dönüşümünün sağlanmasına imkân tanıdığı dönemleri geride bırakmıştır. Doğal kaynakların hızla tüketilmesi ve çevreye verilen zarar, ürünlerin ve üretim süreçlerinin sorgulanmasını gündeme getirmiştir. Artan üretici sayısı ve gelişen teknoloji ile her türlü gelişmeden haberdar olmanın kolaylaştığı çağımızda, rekabet en üst seviyeye çıkmıştır. Dünya ekonomisinde gelinen mevcut durum, rekabet için yeni politikalar üretilmesini ve potansiyellerin en üst derecede kullanımını zorunlu kılmaktadır. Sanayide rekabetçiliğin artırılabilmesi için, sanayiciler ile sektörün rekabetçiliğini artırmak isteyen tüm ilgili kuruluşlar, sanayinin imkânlarını en üst seviyede bilmek zorundadır. Bu noktada rekabetçilik için en önemli konunun öncelikle kendi potansiyelinin bilinmesi olduğu varsayımı ortaya çıkmaktadır. Strateji belirlenirken bu hususun 2 ana başlığı olduğu kabul edilmiştir. Bunlardan ilki, bölgenin üretim tesisleri, bu tesislerin kapasiteleri, makine ve ekipman sayıları, özellikleri ve kabiliyetleri, insan kaynakları, enerji sarfiyatları, coğrafi konumları vb. üretim yeteneklerinin bilinmesini ihtiva eden sanayi envanteridir. Sanayi envanteri için bir kamuoyu oluştuğu muhakkaktır. Ancak konunun önündeki en büyük risk, kayıt dışı ekonomi olarak görünmektedir. Kayıt dışı ekonomi ile etkin mücadele sürerken diğer yandan sanayicilerin bu konuda bilinçlendirilmesi önem arz etmektedir. Kayıt dışı ekonomiyle mücadeleye yönelik iyi uygulamaların oluşturulması için pilot çalışmaların yapılması gerekmektedir. Pilot uygulamalarda sanayi envanterine dahil olan firmaların rekabetçiliklerinin artırılmasına yönelik politika geliştirilmesi ve proje uygulamalarının harekete geçirilmesi, sanayi envanterine dahil olma isteğini artıracaktır.

Bu noktada diğer bir husus, sanayiye girdi sağlayan coğrafyanın kabiliyet ve özelliklerinin iyi bilinmesi gerektiğidir. Bölge için optimal tarımsal üretimlerin neler olduğu, diğer imalat sanayinin girdi ve çıktı analizleri ve daha detaylı rekabetçilik analizleri için değer zinciri analizlerinin tüm sektörlerde yapılması gerektiği varsayılmaktadır. Burada en büyük risk, konunun öneminin tam olarak kavranamaması, sorumlu kuruluşların konuyu yeterince sahiplenmemeleri, akademik katkıların alınamaması ve faaliyetlerin hızlı olarak yerine getirilememesidir. Dolayısıyla, Mevlana Kalkınma Ajansı'nın sözü edilen konularda koordinasyonu sağlaması ve faaliyetlerin hayata geçmesinin takipçisi olması önem taşımaktadır. Zira bölgedeki diğer kurumların hiçbirinin görev alanı MEVKA kadar kapsayıcı bir özellik taşımamaktadır.

2.2.7.2. "BÖLGE SANAYİSİNİN ALTYAPI İHTİYAÇLARININ TAMAMLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Rekabet edebilir bir bölge ekonomisinin oluşturulması ve bölge sanayisine yönelik yatırım alanlarının cazibesinin artırılması için, altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi gerektiği varsayılmaktadır. Zira tamamlanmayan her altyapı, ilave maliyeti ve rekabet dezavantajını beraberinde getirmektedir. Bölgenin coğrafi konumu, yurtiçi pazar için avantaj oluştururken, yurt dışı pazar için limana uzaklık sorun oluşturmaktadır. Bazı ürünlerin üretiminde ithal girdi kullanımı, lojistik maliyetlerinin yurtdışı pazarlar için ikiye katlanmasına neden olmaktadır. Bu noktada en büyük risk, kamu harcaması gerektiren altyapı yatırımlarının parasal büyüklükleri ve yatırımların gecikmesidir. Ancak ekonomik büyüme, artan milli gelir, kamu yatırımlarının farklı yöntemlerle finanse edilebilme imkânının artması ve bu konuda kararlı hükümet politikaları, söz konusu riskleri minimize etmektedir.

Ekonomik büyüme ile beraber artan enerji ihtiyacının karşılanması, sürdürülebilir bir üretim süreci ve bölgeye daha fazla yatırımcı çekilebilmesi açısından önemlidir. Enerji arz güvenliği, ulusal bazda

düşünülmesine karşın bölgenin kendi potansiyelini değerlendirmesi önem arz etmektedir. Bu noktada, yenilenebilir enerji kaynaklarının harekete geçirilmesi ve termik santral kurulumlarının hızlandırılması gerekmektedir. Ayrıca organize sanayi bölgelerinin kendi enerjilerini üretmesi (doğalgaz çevrimi gibi) rekabet edebilirlik açısından enerji maliyetlerinin düşürülmesine katkı sağlayacaktır.

2.2.7.3. "İMALAT SANAYİNİN KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÜRÜNLER ÜRETİMİNE GEÇİŞ SÜREÇLERİNİN HIZLANDIRILMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

İmalat sanayinin katma değeri yüksek ürünler üretimine geçiş süreçlerinin hızlandırılması için 3 ana hedef belirlenmiştir. İmalat sanayi normal dönüşümü içerisinde talebin yapısına bağlı olarak, kendi içerisinde ürünlerini değerli hale getirmekte, teknolojisini artırmakta, katma değeri yüksek başka sanayi kollarına yönelmektedir. Ancak artan rekabetçilik koşulları, firmalar ve sektör açısından bu süreçlerin hızlanmasını zorunlu kılmaktadır. Ölçek olarak büyüyen, markalaşan ve pazar hâkimiyetini ele geçiren firmalar, diğer firmaların değişim gerçekleştirmek için ihtiyaç duydukları cirolara ulaşmalarını engellemekte, hatta bu firmaların yok olmasına sebep olmaktadır.

Yenilikçilik ve ar-ge stratejilerinin geliştirilmesinin, katma değeri yüksek ürünlerin üretimine geçilmesinin vazgeçilmez şartı olduğu varsayılmaktadır. Zira firmalar bu yeteneklere sahip değillerdir. Firmaların yenilikçilik ve ar-ge yeteneklerini geliştirmek için, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine kaynak aktarılmasına ve yenilikçilik kapasitelerinin artırılmasına yönelik strateji geliştirilmesi gerekmektedir. Bu stratejilerin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesinin önündeki en büyük risk, etkin olmayan, sonuçları net ölçülemeyen ve tarafların yeterince katılımcı olmadıkları stratejiler ile zaman kaybetmek gibi görünmektedir. Bu noktada, ortak aklın oluşması, yerelin ihtiyaçlarının iyi algılanması ve ihtiyaçların karşılanmasına yönelik yerel politikalar oluşturulması süreçlerine bütün tarafların katılımı sağlanmalıdır.

Katma değeri yüksek ürünlerin üretimine geçilmesinin hızlandırılmasında teşvik mekanizmalarının etkin olacağı varsayılmaktadır. Buradaki risk, etkin olmayan teşvik politika ve uygulamalarının yatırımları doğru ve yeteri oranda yönlendirememesidir. Dolayısıyla araştırmaya dayalı, her sanayicinin ihtiyacına yeterli ölçüde karşılık veren ve esnek teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi için yerel katkıların sağlanması gerekmektedir. Ayrıca mevcut yatırımlar ve ilave yatırımlar için AB çevre mevzuatına uyum maliyetleri de yüksek mali kaynak kullanımı gerektirmektedir. Bu yönde hibe mekanizmaları yanında faizsiz kredi mekanizmalarının da geliştirilmesi uyum sürecini hızlandıracaktır.

Katma değeri yüksek ürünlerin üretimine geçilmesinin diğer bir yöntemi ise, direkt olarak bölgede olmayan sanayi yatırımlarının bölgeye çekilmesidir. Bu noktada yerel potansiyellerin çok iyi bilinmesi, bu potansiyelleri değerlendirmek isteyen yatırımcılara bölgenin ve imkânların tanıtımının yapılması ve yatırımın tüm tarafları arasında koordinasyon sağlanması gerekmektedir.

2.2.7.4. "BÖLGE SANAYİNİN İNSAN KAYNAĞI, KURUMSALLAŞMA, TANITIM VE MARKALAŞMA SORUNLARININ GİDERİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Bütün teknolojik gelişmeler ve üretimde makineleşme sürecine rağmen, insan kaynakları ihtiyacının ortadan kalkması mümkün değildir. Üstelik emek yoğun üretim süreçlerinden makine yoğun süreçlere geçiş ve yüksek katma değerli teknolojik ürünlerin imalatının artması, nitelikli eleman açığını artırmaktadır. Sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli insanları bulabilmesinin önündeki en büyük engel, sanayi ile uyumlu olmayan eğitim süreçleridir. Sanayinin gelişim trendlerinin çok iyi takip edilmesi ve eğitim sisteminin, geleceğin insan gücünü yetiştirmek üzere planlanması önem arz

etmektedir. Bu noktada bölge ekonomisinin çok iyi anlaşılması ve doğru politikaların üretilmesine yönelik yerel katkılarda bulunulması önem kazanmaktadır.

Bölge işletmeleri birinci neslin gayretleri ile belirli ölçüde büyümüştür. Bölgedeki aile işletmelerinde ikinci nesil iş başına geçmekteyken maalesef çoğu işletme kurumsallaşamamıştır. Bu durum, yönetsel işlemlerde doğru ve hızlı karar verme süreçlerini yavaşlatmakta, işletmelerin rekabetçiliklerini olumsuz etkilemektedir. Aynı şekilde tanıtım ve markalaşma süreçlerinde karşılaşılan sorunlar da, pazara giriş imkânlarını zorlaştırmaktadır. Bu noktada, bölgenin sosyal dokusuna uygun, yerele özel geliştirilecek politikalara ihtiyaç duyulmaktadır.

2.2.7.5. ”ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN ETKİN OLARAK SAĞLANMASI” STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Bütün ekonomik gelişmelerin temelinde bilgi yatmaktadır. Rekabetçi ekonomi için bilginin üretilmesi, artırılması ve paylaşılması suretiyle ürün ve hizmete dönüşmesi gerekmektedir. Akademik olarak bilginin öğrenildiği ve öğretildiği üniversitelerimizin bölge sanayisi ile olan işbirliğinin etkin olarak sağlanması gerekmektedir. Yıllardır sürekli konuşulmasına rağmen, yeterli bilincin oluşmadığı ve mevcut üniversite-sanayi işbirliği faaliyetlerinin etkin olmaktan uzak olduğu görülmektedir. Üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilememesinde, akademisyenlerin nitelik ve nicelik olarak yetersiz kalmaları, sanayici ile akademisyenlerin çalışma ve iş anlayışının farklı olması, fikri ve mülkiyet haklarının devri noktasında yaşanan anlaşmazlıklar, karşılıklı güvenin olmayışı, çatı kurumlarda etkinliğin sağlanamaması ve bu durumun düzeltilmesine yönelik politika geliştirilememesi gibi faktörler ön plana çıkmaktadır.

2.2.7.6. “BÖLGE SANAYİSİNİN REKABET GÜCÜNÜN VE İHRACATININ ARTTIRILMASI” STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Artan rekabet ortamında firmaların ayakta kalması için, yeni rekabet politikaları geliştirilmesi gerekmektedir. Bireysel olarak ulaşılabilecek rekabet seviyesi yerine beraber hareket etmek suretiyle elde edilecek rekabet seviyesi tercih edilmelidir. Burada oluşacak sinerjinin adı kümelenmedir. Kümelenme politikalarının uygulanmasında en büyük risk, kümelenmede birlikte hareket etme yönünde bir isteksizlik olmasıdır. Firmalar kendilerinin zarar göreceğini, sahip oldukları rekabet avantajlarını kaybedeceklerini ve buradan fayda elde edemeyeceklerini düşünmektedirler. İyi uygulamalar ve bilinçlendirme faaliyetleri, kümelerin kurulmasına ve etkin faaliyetlerin gerçekleştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Artan rekabet ortamı, firmaların yatırım ve işletme dönemlerinde ihtiyaç duydukları sermaye miktarının da her geçen gün artmasına sebep olmaktadır. Bölgedeki işletmelerin büyük bir kısmı yatırım yeri, bina ve makine ekipman harcamaları ile sermaye stoklarını eritmiştir. Yeni yatırım ve işletme sermayesi ihtiyaçları için, öz kaynak dışında kaynaklara olan ihtiyaç sürekli artmaktadır. Kredi kullanımında ise kefalet desteğine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu noktada KOBİ’lerin finansa erişiminin kolaylaştırılması gerekmektedir.

Altyapı ihtiyaçlarını tamamlayan ve rekabetçi ürünler üreten sanayinin, ürünlerini yurt dışına satmak için de ayrıca desteğe ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Firmaların ihracatını artırmak için geliştirilecek politikalar, ürünün üretilmesinden yurtdışında satış sonrası karşılaşılan sorunların giderilmesine kadar bir dizi teşvik mekanizmasının varlığını gerektirmektedir. İhracata yönelik destek mekanizmalarının geliştirilmesi için politika üretme süreçlerine katkıda bulunulması, teşviklerin etkinliğinin artırılmasını sağlayacaktır.

2.2.8. SONUÇ

Çalışma kapsamında, bölgede ihracat, istihdam, yatırım büyüklüğü ve potansiyel olarak öne çıkan 10 alt sektörde rekabetçilik analizi yapılmıştır.

1. Bisküvi-Kek Çikolata ve Yan Ürünleri
2. Un ve Bulgur
3. Yem Sektörü
4. Makarna Sektörü
5. Et ve İşlenmiş Et Ürünleri
6. Taşıt Araçları ve Yan Sanayi
7. Plastik Mamuller
8. Döküm Sanayi
9. Ana Metal Sanayi
10. Makine ve İmalat

Analizde Michael Porter'ın rekabetçilik üzerine genel kabul gören Elmas Modeli yönteminden istifade edilmiştir. Bu model kapsamında 4 başlıkta detaylı sorular sorulmuş, paydaşların görüş, rapor ve çalışmalarından da yararlanılmıştır.

1. Girdi koşulları,
2. Talep koşulları
3. İlgili ve destekleyici kurum ve kuruluşlar
4. Firma stratejisi ve rekabet başlıklarında sektörlerin rekabetçilik düzeyleri analiz edilmiş ve dereceleri tablo içerisinde ayrı ayrı yazılmıştır. Mükerrerlikten kaçınmak üzere sektörlerin altlarında sadece önemli görülenlere ilişkin açıklamalar yinelenmiştir.

TR52 Bölgesinin en büyük rekabetçilik avantajı ve dezavantajı coğrafi konumundan kaynaklanmaktadır. Yurtdışı satışlarda ve ithalat bağlantılı üretimlerde limana erişim zorluğu uluslararası rekabetçilik düzeyini olumsuz etkilemektedir. Hemen hemen bütün sektörlerde bu dezavantaj karşımıza çıkmaktadır.

Tarıma dayalı imalat sanayi kollarında hammaddenin bölgeden temin edilmesine dayalı bir takım avantajlar olmasına karşın mısır ve buğday gibi yurtdışından uygun maliyetli ülkemize gelebilen ürünler bazen bu avantajın kaybolmasına neden olmaktadır. Anadolu coğrafyasına uygun makarnalık durum buğdayı gibi rekabetçi ürünlerde alternatifi yumuşak buğdayın fiyatının yüksek olmasına bağlı olarak tercih edilmeyebilmekte bu da verim avantajı olan ürünlerde bile dönem dönem rekabetçilik seviyesini düşürmektedir.

Diğer imalat sanayinde genel anlamda hammaddelerin toplam ürün içindeki payının düşük olduğu katma değeri yüksek makine imalat sektörü gibi sektörlerde, girdilerde dışa bağımlılığa rağmen firmaların rekabetçiliği yüksek olabilmektedir. Düşük teknolojili ürünlerde bölgenin rekabetçilik düzeyi de düşmektedir.

Bu sebepten dolayı sanayinin katma değeri yüksek orta ve ileri teknoloji ürünler üretimine geçişinin sağlanması gerekmektedir.

İşte 2023 Vizyon stratejilerinin belirlenmesinde tabandan gelerek uluslararası bir perspektifte yapılan analiz neticesinde, TR52 bölgesinin sanayi sektörü vizyonu "**Sanayi Sektörünün Katma Değeri Yüksek Ürünler Üreten Rekabetçi Bir Yapıya Kavuşturulması"** olarak belirlenmiştir.

Bu vizyona ulaşmaya yönelik olarak belirlenen stratejilerde 2023 hedeflerine ulaşmada bölge ekonomisini daha rekabetçi kılacak faaliyetleri içerir şekilde yazılmıştır.

2.2.9. SANAYİ SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ

Sanayi Sektörü 2023 vizyon ve stratejilerinin tespiti yapılırken sektörün paydaşları, görevleri ve sorumlulukları göz önüne alınarak analiz edilmiştir. Analiz sonrasında sorumlu ve ilgili kuruluşlar tayin edilmiştir. Bu kurumların paydaşlık derecelerine göre sınıflandırılmaları ve kısa tanımları ekte sunulmuştur. TR52 Bölgesinde geleceği planlarken öncelikle sektörde hangi paydaşların olduğu ve bu paydaşların planlamada üstlenecekleri roller ortaya konmuştur.

SANAYİ SEKTÖRÜNÜN İÇ PAYDAŞLARI	SANAYİ SEKTÖRÜNÜN DIŞ PAYDAŞLARI
1. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler
2. Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri	2. Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları
3. Konya ve Karaman İl Valilikleri	3.Mevlana Kalkınma Ajansı
4.Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	4.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği
5. Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları	5.Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)
6. Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri	6.Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri
7.Sanayiciler	7.Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları
	8. Konya ve Karaman İl Özel İdareleri
	9. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman il Müdürlükleri
	10. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü
	11.KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
	12. KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri
	13.Kalkınma Bakanlığı
	14.Konya Teknokent
	15. Orman ve Su İşleri Bakanlığı
	16.TÜBİTAK
	17. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü
	18.Genel Kurmay Başkanlığı
	19.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri
	20.Konya Vergi Dairesi Başkanlığı
	21. Karaman Defterdarlığı
	22. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
	23. Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı
	24.Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri
	25.Avrupa Birliği Bakanlığı
	26. Serbest Bölgeler Yurtdışı Yatırım Ve Hizmetler Genel Müdürlüğü
	27. Türkiye İş Kurumu Konya ve Karaman İl Müdürlükleri
	28.Sermaye Piyasası Kurulu

SANAYİ SEKTÖRÜNÜN KRİTİK PAYDAŞLARI
1. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
2. Konya ve Karaman İl Valilikleri
3. Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri
4.Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
5. Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları
6. Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları
7. Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler
8. Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri
9. KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri
10. TÜBİTAK

Paydaşlara ilişkin gruplandırmalar farklı şekillerde yapılabilir. Eğitim sektörünün gruplandırmasında yöntem olarak etki-önem matrisi dikkate alınmış ve bu matris paydaşlara uygulanmıştır.

SANAYİ SEKTÖRÜ ETKİ-ÖNEM MATRİSİ

ETKİ-ÖNEM MATRİSİ	**ÖNEM**		**ETKİ**	
	ÖNEMSİZ	**ÖNEMLİ**	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
İÇ PAYDAŞLAR				
1. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı		✓		✓
2. Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri		✓		✓
3. Konya ve Karaman İl Valilikleri		✓		✓
4.Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği		✓		✓
5. Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları		✓		✓
6. Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri		✓		✓
7.Sanayiciler		✓		✓
DIŞ PAYDAŞLAR				
1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler		✓		✓
2. Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları		✓		✓
3.Mevlana Kalkınma Ajansı		✓		✓
4.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği		✓		✓
5.Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)		✓		✓
6.Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri		✓		✓
7.Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları		✓		✓
8. Konya ve Karaman İl Özel İdareleri		✓		✓
9. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman il Müdürlükleri		✓		✓

10. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü		✓		✓
11.KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	✓			✓
12. KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri		✓		✓
13.Kalkınma Bakanlığı		✓		✓
14.Konya Teknokent		✓		✓
15. Orman ve Su İşleri Bakanlığı	✓			✓
16.TÜBİTAK		✓		✓
17. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü	✓			✓
18.Genel Kurmay Başkanlığı	✓			✓
19.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri	✓			✓
20.Konya Vergi Dairesi Başkanlığı	✓			✓
21. Karaman Defterdarlığı	✓			✓
22. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	✓			✓
23. Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı	✓			✓
24.Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri	✓			✓
25.Avrupa Birliği Bakanlığı	✓			✓
26. Serbest Bölgeler Yurtdışı Yatırım Ve Hizmetler Genel Müdürlüğü	✓		✓	
27. Türkiye İş Kurumu Konya ve Karaman İl Müdürlükleri		✓	✓	
28.Sermaye Piyasası Kurulu		✓	✓	

Etki / Önem	Zayıf	Güçlü
Önemsiz	İzle	Bilgilendir
Önemli	Çıkarlarını gözet, çalışmalara dahil et	Birlikte çalış

PAYDAŞLARIN GÖREVLERİ VE SORUMLULUK ALANLARI

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı:

Kalkınma planları ve yıllık programlardaki ilke, hedef ve politikalar doğrultusunda sanayi politika ve stratejilerini, sanayi ürünlerine yönelik idari ve teknik düzenlemeleri hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak, ekonomik kalkınma, sosyal gelişme ve milli güvenlik hedefleri doğrultusunda bilim, teknoloji ve yenilikçilik politikalarını ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak belirlemek, organize sanayi bölgelerinin, endüstri bölgelerinin ve küçük sanayi sitelerinin planlanmasına, kuruluşuna, yapılaşmasına ve işleyişine ilişkin mevzuatla verilen görevleri yapmak olan sorumlu kuruluştur.

Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri:

Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüklerinin görev tanımı şu şekildedir; Ülkemizin küresel düzeyde rekabet gücünü artırmaya yönelik olarak sanayi ve ticaret alanlarında plan, program, strateji ve politikalar geliştirmek, ekonominin itici gücünün özel girişimcilik olduğu bilinciyle ve başta KOBİ'ler olmak üzere bütün sanayici, tüccar, esnaf ve sanatkârlara, güvenli, sürdürülebilir ve çevreye duyarlı bir iş ve rekabet ortamı tesis etmek, tüketicilerin haklarının korunmalarına yönelik sunulan desteklerle, ileri teknolojiye ve yenilikçiliğe dayalı, yüksek katma değer sağlayan bir üretim kültürünün oluşmasına hizmet etmek olan bakanlığın yerel kurumudur.

Konya ve Karaman İl Valilikleri:

İlin genel idaresinden sorumludur. Kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet kararlarının neşir ve ilanını ve uygulanmasını sağlar ve Bakanlıkların talimat ve emirlerini yürütürler. Kısacası Valiler ilin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemekten sorumludur.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği:

Ticaret ve sanayiyi ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek ilgililere ulaştırmak, ilgili kanunlar çerçevesinde resmî makamlarca istenecek bilgileri vermek ve özellikle üyelerinin mesleklerini icrada ihtiyaç duyabilecekleri her çeşit bilgiyi, başvuruları durumunda kendilerine vermek veya bunların elde edilmesini kolaylaştırmak, elektronik ticaret ve internet ağları konusunda üyelerine yol gösterecek girişimlerde bulunmak, bu konularda gerekli alt yapıyı kurmak ve işletmekten sorumlu kurumdur.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları:

Üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlak ve tesanüdünü korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliğe sahip meslek kuruluşlardır.

Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri:

Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, kentleşmeyi yönlendirmek, çevre sorunlarını önlemek, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, imalat sanayi türlerinin belirli bir plan dahilinde yerleştirilmeleri ve geliştirilmeleri amacıyla, sınırları tasdikli arazi parçalarının gerekli alt yapı hizmetleriyle ve ihtiyaca göre tayin edilecek sosyal tesisler ve teknoparklar ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dahilinde sanayi için tahsis edilmesini sağlayan kurumdur.

Sanayiciler: Bölgede fabrika veya işyerlerinde çeşitli ürün üreten özel sektör temsilcisidir.

Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler:

Bölgede milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, bölgenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insan gücü yetiştiren kurumlardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları:

Borsaya dahil maddelerin, borsada alım-satımını tanzim ve tescil etmek, günlük fiyatlarını usulü dairesinde tespit ve ilan etmek, alıcı ve satıcının teslim, tesellüm ve tediye bakımından vecibelerini, her tipin asgari vasıflarını ve muamelelerini tasfiye şartıyla fiyatlar üzerine müessir şartları, ihtilaf usulünde ihtiyari tahkim usullerini gösteren meslek kuruluşlarıdır.

Mevlana Kalkınma Ajansı:

Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" amaçlarını gözeterek faaliyetlerini yürüten kurumdur.

Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği:

Konya ve Karaman'daki esnaf ve sanatkârlar ile bunların yanlarında çalışanların meslekî ve teknik ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmelerini ve meslekî eğitimlerini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplini ve ahlâkını korumak ve bu maksatla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlardır

Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler):

5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında belde halkının mahalli müşterek nitelikteki tüm ihtiyaçlarının giderilmesi belediyelerin sorumluluğundadır. Belediyelerin başlıca faaliyet alanları planlama, projelendirme, altyapı yapım ve bakım, bayındırlık hizmetleri, işletme, enformasyon hizmetleri, denetim hizmetleri, danışmanlık hizmetleri, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler, kültür, zabıta, temizlik hizmetleri, çevre hizmetleri ve sivil savunmadır.

Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri:

Kalkınmamızın bilinçli ve rasyonel olmasını sağlamak üzere; sanayici ve iş adamlarının bir araya geldikleri sivil toplum kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları:

Resmi kurumlar dışında ve bunlardan bağımsız olarak çalışan, politik, sosyal, kültürel, hukuki ve çevresel amaçları doğrultusunda lobi çalışmaları, ikna ve eylemlerle çalışan, üyelerini ve çalışanlarını gönüllülük usulüyle alan, kâr amacı gütmeyen ve gelirlerini bağışlar ve/veya üyelik ödemeleri ile sağlayan kuruluşlardır.

Konya ve Karaman İl Özel İdareleri:

İlin sağlık, tarım, sanayi ve ticaret, ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde, imar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre acil yardım ve kurtarma, kültür, turizm, gençlik ve spor, orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında, yapmakla görevli ve yetkilidir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

İlin tarımsal envanterini çıkarmak, üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek, İl yayım programını hazırlamak, tüm konulardaki faydalı bilgileri basılı yayın haline getirerek teknik elemanlara ve çiftçilere ulaştırmak, çözüm getirilmesini gerektiren çiftçi problemlerini araştırma kuruluşlarına iletmek, sulamaya yeni açılan alanlarda çiftçilere sulu tarım tekniklerini götürmek, ilin her türlü tarımsal girdilerini tespit etmek ve bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri ile işbirliği yapmak, tarım ürünlerinin değerlendirilmesi ve pazarlaması için üreticilere yardımcı olmak, tarım ürünlerinin ekiliş, üretim ve verimlerine ilişkin tahmin çalışmalarını yapmak ve

bu konuda her türlü istatistiksel bilgileri toplamak, hayvan sağlığı konusunda gerekli tüm çalışmaları yapmak, il dâhilinde çözümlenemeyen hayvan sağlığı konularını araştırma merkezlerine ve Bakanlığa iletmek, suni ve tabii tohumlama konusunda gerekli çalışmaları planlamak, il dâhilinde uygulanan entegre ve münferit projelerin gerektirdiği hizmetleri yapmak, bitki sağlığı konusunda gerekli tüm çalışmaları yapmak, bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili karantina hizmetlerini yürütmek, ilaç ve alet bayilerinin kontrollerini yerine getirmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaların denetimini yapmak, gıda ve yem konusunda envanter ve kontrol çalışmalarını yapmak, su ürünleri ile ilgili çalışmaları ve kontrol hizmetlerini yürütmek, çiftçi malları koruma kanununa göre gerekli hizmetleri yürütmek, tarımsal amaçlı kooperatiflerin kuruluş, etüt çalışmalarını yapmaktır.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü:

İl düzeyinde tarım sektörünün genelinde olduğu gibi, kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın, gelir düzeyinin yükselmesi, gelir dağılımının iyileşmesi, doğal kaynakların korunarak kullanılması ve zenginliklerin tüm insanlarımıza yansıtılmasını sağlamak üzere program ve projeler yapar.

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı:

Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek, eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamakla sorumludur.

KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

Konya ve Karaman illerinde KOBİ'lerin küresel pazarda söz sahibi olmasını sağlamak üzere faaliyette bulunan kamu kurumudur.

Kalkınma Bakanlığı:

Ülkenin doğal, beşeri ve her türlü iktisadi kaynak ile imkânlarını belirleyerek izlenecek iktisadi, sosyal ve kültürel politika ve hedeflerin belirlenmesinde görev yapan kurumdur.

Konya Teknokent:

Konya ilinde inovasyon, araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetlerine katkıda bulunan kurumdur.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı:

Ormanların korunması, geliştirilmesi, işletilmesi, ıslahı ve bakımı, çölleşme ve erozyonla mücadele, ağaçlandırma ve ormanla ilgili mera ıslahı konularında politikalar oluşturan üst kuruluştur.

TÜBİTAK:

Türkiyenin bilim ve teknoloji politikalarını belirlemek, akademik ar-ge desteği vermek, özendirmek ve izlemek, endüstriyel Araştırma-Teknoloji-Geliştirme ve yenilikleri desteklemek, özendirmek ve izlemekten sorumlu kuruluştur.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü:

Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde su ve toprak kaynaklarının geliştirilmesinde, ön inceleme aşamasından uygulama ve işletme aşamalarına kadar hizmetlerin yürütülmesinden sorumlu kurumdur.

Genel Kurmay Başkanlığı:

Güvenlik sorunlarına ve krizlere uygun şekilde reaksiyon göstermek, belirsizliklere karşı hazır olmak, iç ve dış tehdit ve risklere karşı ülkenin güvenliğini sağlayabilmek için; Caydırıcılık, Güvenlik / Harekat Ortamının Şekillendirilmesi, Savaş Dışı Harekat (Barışı Destekleme Harekatı, Doğal Afet Yardım Harekatı ve İç Güvenlik Harekatı), Kriz Yönetimi, Sınırlı Güç Kullanımı, Konvansiyonel Harp, gibi faaliyetleri icra eden kurumdur.

Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri:

İllerde hazinenin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz malların yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak yürüten kurumdur.

Konya Vergi Dairesi Başkanlığı:

İlde gelir politikalarını, en iyi hizmet anlayışı içinde, şeffaflık, hesap verilebilirlik, dürüstlük, katılımcılık, verimlilik, etkililik, mükellef odaklılık ilkeleri çerçevesinde, adalet ve tarafsızlıkla uygulamak suretiyle; kamu hizmetlerinin gerçekleştirilmesi için gerekli geliri çağdaş vergileme prensipleri çerçevesinde en az maliyetle toplamak ve mükelleflerin vergi yasalarına gönüllü uyumunu sağlamak; vergi mükellefleri ile olan ilişkileri karşılıklı anlayış ve güven esasına uygun olarak geliştirmekten sorumlu kuruluştur.

Karaman Defterdarlığı:

Maliye Bakanlığının en büyük memuru ve il ve bağlı ilçeler teşkilatının amiri olup, işlemlerin kanun hükümlerine göre yürütülmesi, denetlenmesi, merkez ve taşradan sorulan soruların cevaplandırılması, kanuna aykırı hareketi görülenler hakkında takibatta bulunulması, atamaları il'e ait merkez ve bağlı ilçeler maliye memurlarının sicillerinin tutturulması ile görevli ve sorumlu kurumdur.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı:

Ulaştırma ve haberleşme iş ve hizmetlerinin, teknik, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara, kamu yararına ve milli güvenlik amaçlarına uygun olarak kurulmasını, geliştirilmesini ve bu hizmetlerin birbirini tamamlayıcı şekilde yürütülmesini sağlayacak esasları tespit eden, uygulanmasını takip eden ve denetleyen kurumdur.

Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı:

Enerji ve tabii kaynaklarla ilgili hedef ve politikaların, ülkenin savunması, güvenliği ve refahı, milli ekonominin gelişmesi ve güçlenmesi doğrultusunda tespitine yardımcı olmak; enerji ve tabii kaynakların bu hedef ve politikalara uygun olarak araştırılmasını, geliştirilmesini, üretilmesini ve tüketilmesini sağlamaktan sorumlu kurumdur.

Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri:

İlde çalışma hayatını düzenleyici, işçi - işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirler almak, çalışma hayatındaki mevcut ve muhtemel meseleleri ve çözüm yollarını araştırmak, ekonominin gerektirdiği insan gücünü sağlamak için gerekli tedbirleri araştırmak ve uygulanmasının sağlanmasına yardımcı olmak, istihdamı ve tam çalışmayı sağlayacak, çalışanların hayat seviyesini yükseltecek tedbirleri almakla sorumlu olan kurumdur.

Avrupa Birliği Bakanlığı:

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine hazırlanmasına yönelik yapılacak çalışmaların yönlendirilmesi, izlenmesi ve koordinasyonu ile üyelik sonrası çalışmaların koordinasyonunu yürütmektir.

Serbest Bölgeler Yurtdışı Yatırım Ve Hizmetler Genel Müdürlüğü:

Kalkınma planları ve yıllık programlar çerçevesinde yurtiçi ve yurtdışında serbest bölgeler, lojistik serbest bölgeleri, ihtisas serbest bölgeleri, özel bölgeler, dış ticaret merkezleri ve lojistik merkezlerinin kurulması, yönetilmesi ve işletilmesi ile ilgili ilke ve politikaların tespiti konusunda çalışmalar yapmak, araştırma, planlama ve koordinasyon faaliyetlerini yürütmek olan kurumdur.

Türkiye İş Kurumu Konya ve Karaman İl Müdürlükleri: İş gücüne vasıf kazandırma, meslek ve kariyer danışmanlığı, iş yaratma tedbirleri gibi aktif iş gücü programlarını etkin bir şekilde uygulayan kurumdur.

Sermaye Piyasası Kurulu: Sermaye piyasasının güven açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin yani yatırımcıların hak ve yararlarının korunmasını sağlamak olan sorumlu kurumdur.

2.2.10. KONYA-KARAMAN (TR 52) SANAYİ TEMEL GÖSTERGELERİ VE 2023 HEDEFLERİ

2.2.10.1. SANAYİ MİLLİ GELİR

Tablo 84: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Sanayi Milli Gelir Tablosu (Milyar Dolar)

MİLLİ GELİR	MEVCUT DURUM (2010)	HEDEF (2023)
TÜRKİYE	141,2*	536,6
TR52	5,09**	15,54
KONYA	4,7**	14,2
KARAMAN	0,39**	1,34

**TUİK*
***Tahmini*

2.2.10.2. SANAYİ ÜRÜNLERİ İHRACATI

Tablo 85: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Sanayi Ürünleri İhracat Tablosu (Bin Dolar)

SANAYİ İHRACATI	MEVCUT DURUM (2010)*	HEDEF (2023)
TÜRKİYE	93.520.669	440.000.000
TR52	729.046	5.750.000
KONYA	719.171	5.500.000
KARAMAN	9.875	250.000

**TİM*

2.2.11. EK - HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR

Mevlana Kalkınma Ajansı	MEVKA
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	TOBB
Karaman Ticaret Borsası	KARTB
Karaman Ticaret ve Sanayi Odası	KTSO
Ticaret Borsaları	TB
Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları	KONKARO
Konya ve Karaman Esnaf ve Sanatkarlar Birliği	KONKARE
Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri	OSB
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	GTHBKONKAR
Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü	TKDK
Orman ve Su İşleri Bakanlığı	OSİB
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü	DSİ4BM
Kalkınma Bakanlığı	KBK
Konya ve Karaman İl Özel İdareleri	İÖİKONKAR
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	KMBÜ
Konya ve Karaman İllerindeki Üniversiteler	KKÜ
KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	KOPİB
Genel Kurmay Başkanlığı	GKB
Konya Valiliği	KONVAL
Karaman Valiliği	KARVAL
Konya ve Karaman Valilikleri	KONKARVAL
Konya Vergi Dairesi Başkanlığı	KVDB
Karaman Defterdarlığı	KARD
Milli Eğitim Bakanlığı	MEB
Konya Karaman Milli Eğitim Müdürlükleri	KONKAREM
Ulaştırma, Denizcilik Ve Haberleşme Bakanlığı	UDHB
Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı	ETKB
Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	BSTB
Konya ve Karaman Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri	KONKARBSTB
KOSGEB Karaman İl Müdürlüğü	KARKOSGEB
KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	KONKARKOSGEB
Serbest Bölgeler Yurtdışı Yatırım Ve Hizmetler Genel Müdürlüğü	SBYYHGM
Avrupa Birliği Bakanlığı	ABB
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	ÇSGB
Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri	ÇSGBKONKAR

Türkiye İş Kurumu Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	İŞKONKAR
Konya Belediyeleri Başkanlıkları	KONBEL
Konya ve Karaman Belediyeleri Başkanlıkları	KONKARBEL
Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş.	TEKKON
Türkiye Bilimsel Araştırma Kurumu	TÜBİTAK
Konya Karaman İş adamları ve sanayici dernekleri	KONKARİSD
Sermaye Piyasası Kurulu	SPK

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
TURİZM SEKTÖRÜ

2.3. TURİZM SEKTÖRÜ

ARKA PLAN

Sürdürülebilir kalkınma ve rekabet edebilir ekonomi hedeflerine ulaşılması, bir ülkenin güçlü olduğu sektörlerinde potansiyellerini en üst seviyede değerlendirebilmesi ile mümkündür. Diğer yandan, refah seviyesi artan insanoğlu her geçen gün işi ile evi arasına sıkışan hayatını turizm faaliyetleri ile canlandırmak istemekte, kendisi için ayırabildiği bu kısa zaman dilimini de kendince en önemli gördüğü ve kısıtlı bütçesine uygun bir yerde geçirmek istemektedir. Uluslararası turizmde rekabet halinde olan ülkeler ise, en fazla harcama yetisine sahip kişileri misafir ederek en üst seviye gelir elde etmeyi hedeflemektedirler. Buna yönelik olarak turizm faaliyetleri için uzun vadeli planlar yapmakta ve hedefler koymaktadırlar.

Türkiye turizm sektöründe 2023 yılına ilişkin strateji ve hedeflerini belirlemiş ve 2007-2013 eylem planını 2007 yılında açıklamıştır. Ayrıca 2007-2013 dönemine ilişkin olarak hazırlanan 9. Kalkınma Planı'nda söz konusu döneme ilişkin hedefler konulmuş ve bu hedeflere ulaşılması için stratejiler benimsenmiştir. 2011 yılında TR52 Bölgesi'nin 2023 Vizyon ve Stratejilerini belirlemeye yönelik çalışmalar çerçevesinde, ülke planlarındaki hedeflerin gerçekleşme durumları ve bugüne kadarki süreç içerisindeki gelişmelerden dersler çıkarmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca ulusal planlar ile uyumlu bir alt bölge çalışması yapılması gerekmektedir.

Çalışma kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2023 Turizm Stratejisinin bütüncül yaklaşımı ile TR52 Konya Karaman Düzey 2 Bölgesi'nin ilçe, il ve bölge bazındaki potansiyellerine bağlı olarak ortaya çıkan parça yaklaşımları birlikte değerlendirilmiştir.

Rekabetçilik analizin de, Michael Porter isimli dünyaca ünlü akademisyenin rekabetçilik üzerine kabul gören Elmas Modeli kullanılmıştır. Model, bir organizasyonun ulusal yapısının uluslararası rekabet gücü elde etmede önemli bir role sahip olduğu tezine dayanmaktadır. Porter'ın modeli ulusal rekabet üstünlüğünü 4 grup altında incelemektedir;

1. Girdi koşulları,
2. Talep koşulları
3. İlgili ve destekleyici sanayiler
4. Firma stratejisi ve rekabet

Bu modelden istifade edilerek yapılan çalışmada 4 ana grup altında 43 adet sorunun cevabı verilmek suretiyle detay bir analiz yapılmıştır. Bir anlamda yönlendirilmiş SWOT analizi olan çalışma kapsamı sorular, ilçeler bazında gerçekleştirilen odak grup toplantıları, GZFT çalışmaları, paydaş görüşleri, sektörel rapor ve istatistikler ile MEVKA'nın bölgeye ilişkin olarak gerçekleştirdiği bölge planı çalışmaları göz önüne alınarak proje uzmanları tarafından cevaplandırılmıştır. Bu şekilde turizm sektörünün rekabetçilik analizi yapılmıştır.

Nihayetinde dünya turizminde ortaya çıkan gelişmeler, turizm sektörünün rekabetçilik düzeyi, ülke olarak yaşadığımız süreç ve hedefler rakamsal olarak değerlendirilmiş ve TR52 bölgesinin 2023 yılında nerede olması ve bu hedeflere ulaşılması için neler yapılması gerektiğine ilişkin "Turizm Sektörü 2023 Vizyon Stratejisi" dokümanı hazırlanmıştır.

2.3.1. DÜNYADA, TÜRKİYE'DE VE TR52 BÖLGESİNDE TURİZM

2010 yılında dünyada turist sayısı, bir önceki yıla göre % 6,7 artışla 877 milyondan 935 milyona ulaşmıştır. Ekonomik kriz ile 2009'da % 4 azalan turist sayısı, dünya ekonomisindeki normalleşmeye paralel olarak artışa geçmiştir. Artışlar turizm pastasından en fazla pay alan ülkelerde olmuştur. Dünyada en fazla turist çeken kara parçası, son 10 yıllık periyotta % 7 pay kaybetmesine karşın Avrupa olmuştur. Asya ve pasifik ülkeleri % 6'lık bir artış göstererek dünyada turist çeken ülke oranını % 16'dan % 22'ye çıkarmıştır. 2020 yılına kadar Avrupa'daki küçülme ve Asya'daki büyüme eğilimlerinin devam etmesi beklenmektedir.

Tablo 86: Dünya Turist Sayısı (Milyon Kişi)

Bölgeler	2000		2008		2009		2010		2020*	
	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%
Avrupa	386	57	481	53	457	52	472	50	717	46
Asya ve Pasifik	110	16	184	20	181	21	204	22	397	26
Amerika	128	19	148	16	141	16	151	16	282	18
Afrika	27	4	44	5	46	5	49	5	77	5
Orta Doğu	25	4	56	6	53	6	60	6	69	4
Dünya	**675**	**100**	**913**	**100**	**877**	**100**	**935**	**100**	**1.542**	**100**

Kaynak: UNWTO (Dünya Turizm Örgütü) 2011.

**Tahmin*

Turist sayıları ülkelere göre değerlendirildiğinde, son 3 yılda ilk 6 sıranın değişmediği, ancak 2010 yılında Türkiye'nin bir sıra gerilemesine rağmen, kriz önceki dönem rakamının üzerine çıktığı görülmektedir.

Tablo 87: Ülkelere Göre Gelen Turist Sayısı (2008-2009-2010 / Milyon Kişi)

		2008				2009				2010	
Sıra	Ülkeler	Kişi	%	Sıra	Ülkeler	Kişi	%	Sıra	Ülkeler	Kişi	%
1	Fransa	79,2	8,62	1	Fransa	74.2	8,46	1	Fransa	78,9	8,44
2	ABD	57,9	6,30	2	ABD	54.9	6,26	2	ABD	60,8	6,50
3	İspanya	57,2	6,22	3	İspanya	52.2	5,95	3	İspanya	52,6	5,63
4	Çin	53,0	5,77	4	Çin	50.9	5,80	4	Çin	55,9	5,98
5	İtalya	42,7	4,65	5	İtalya	43.2	4,93	5	İtalya	43,5	4,65
6	İngiltere	30,1	3,28	6	İngiltere	28.0	3,19	6	İngiltere	27,0	2,89
7	**Türkiye**	**25,0**	**2,72**	**7**	**Türkiye**	**27.1**	**3,09**	7	Almanya	27,0	2,89
8	Almanya	24,9	2,70	8	Almanya	24.2	2,76	**8**	**Türkiye**	**26,9**	**2,88**
9	Meksika	22,6	2,46	9	Malezya	23.6	2,69	9	Malezya	24,8	2,65
10	Malezya	22,1	2,40	10	Meksika	21.5	2,45	10	Meksika	23,0	2,46
	Dünya	**919**	**100**		**Dünya**	**877**	**100**		**Dünya**	**935**	**100**

Kaynak: UNWTO (Dünya Turizm Örgütü) 2011.

2010 yılında Türkiye'ye gelen turist sayısı 26,9 milyon kişi ve turizm geliri 20,8 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Ülkemizin dünya turizm gelirlerinden aldığı pay % 2,3'tür.

Tablo 88: Türkiye Turizm Gelirinin Dünyadaki Payı (Milyar USD)

Turizm Geliri	2008	2009	2010
Dünya Turizm Geliri	941	852	890
Türkiye Turizm Geliri	21,9	21,2	20,8
Türkiye/Dünya (%)	2,3	2,5	2,3

Kaynak: UNWTO (Dünya Turizm Örgütü) 2011, Türkiye İstatistik Kurumu, Merkez Bankası (Kültür ve Turizm Bakanlığı 2011)

Turist sayısında olduğu gibi dünya turizm gelirinden en büyük payı % 48,47 ile Avrupa kıtası almaktadır. Avrupa'yı aynı şekilde Asya Pasifik ülkeleri ve Amerika kıtası takip etmektedir.

Tablo 89: Dünya Turizm Gelirleri (Milyar USD)

Bölgeler	2008		2009	
	USD	%	USD	%
Avrupa	473,7	50,36	413	48,47
Asya ve Pasifik	208,9	22,21	203,7	23,91
Amerika	188,1	20,00	165,2	19,39
Afrika	30,2	3,21	28,9	3,39
Orta Doğu	39,7	4,22	41,2	4,84
Dünya	**940,6**	**100**	**852**	**100**

Kaynak: UNWTO (Dünya Turizm Örgütü) 2011.

2009 yılı verilerine göre ülkelere göre dünya turizm gelirlerinden 93,9 milyar USD ve % 11,02 oranla ABD en yüksek payı almaktadır. Türkiye ise 21,2 milyar USD ile dünya turizm gelirlerinden % 2,5 pay almaktadır.

Tablo 90: Yabancı ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş kapsamındaki Ziyaretçiler Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

	Toplam			Yabancı			Vatandaş		
Yıllar	Turizm Geliri (1000 $)	Ziyaretçi Sayısı	Ortalama Harcama ($)	Turizm Geliri (1000 $)	Ziyaretçi Sayısı	Ortalama Harcama ($)	Turizm Geliri (1000 $)	Ziyaretçi Sayısı	Ortalama Harcama ($)
2001	10.067.155	13.450.121	748	7.386.246	11.276.532	655	2.680.908	2.173.589	1.233
2002	11.900.925	15.214.516	782	9.009.677	12.921.981	697	2.891.247	2.292.535	1.261
2003	13.203.144	16.302.050	810	9.676.623	13.701.418	706	3.526.520	2.600.632	1.356
2004	15.887.699	20.262.640	784	12.124.059	17.202.996	705	3.763.639	3.059.644	1.230
2005	18.153.504	24.124.501	752	13.929.300	20.522.621	679	4.224.203	3.601.880	1.173
2006	16.850.947	23.148.669	728	12.556.829	19.275.948	651	4.294.117	3.872.721	1.109
2007	18.487.008	27.214.988	679	13.989.952	23.017.081	608	4.497.055	4.197.907	1.071
2008	21.950.807	30.979.979	709	16.801.618	26.431.124	636	5.149.189	4.548.855	1.132
2009	21.249.334	32.006.149	664	15.853.074	27.347.977	580	5.396.260	4.658.172	1.158
2010	20.806.708	33.027.943	630	15.577.357	28.510.852	546	5.229.352	4.517.091	1.158

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2011.

2010 yılında Türkiye'ye 4.517.091'i yurtdışındaki Türk vatandaşlarından olmak üzere toplam 33.027.943 kişi gelmiş ve toplamda 20,8 milyar USD gelir elde edilmiştir. Kişi başına turizm harcaması 630 USD olarak gerçekleşmiştir. Sürekli artan turist sayısına rağmen, 2003 yılından itibaren kişi başına harcama tutarı her yıl düşüş göstermiştir.

Turizmde kriz yıllarında dış turizm gelirlerindeki düşüş, iç turizme göre daha yüksek oranlarda gerçekleşmiştir. Bütün bunlar dikkate alındığında ülkelerin turizm potansiyelleri değerlendirilirken iç turizm potansiyelinin de iyi analiz edilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

TR52 Bölgesinde yer alan Konya ve Karaman illerinde otel olarak konaklama imkânı bulunmakta ve ortalama yabancı kalış süresi belediye belgeli tesislerde 1,6 gün ve işletme belgeli tesislerde 1,2 gün olarak gerçekleşmektedir.

TR52 Bölgesinde yer alan Konya ve Karaman illerinde otel olarak konaklama imkânı bulunmakta ve ortalama yabancı kalış süresi belediye belgeli tesislerde 1,6 gün ve işletme belgeli tesislerde 1,2 gün olarak gerçekleşmektedir. Türkiye genelinde bu süre, belgeli tesislerde 3,3 gün ve işletme belgeli tesislerde 4,3 gün olarak gerçekleşmektedir. Konaklama süresi bakımından tatil köyleri ülke ortalamasında en büyük payı almaktadır. Ortalama konaklama gününü uzatmayı başararak turizm gelirlerini artırmanın bir yolu da, konaklanan tesis türünü çeşitlendirmekten geçmektedir. Konya ve Karaman İllerinde özellikle motel, pansiyon ve butik otel gibi hem sıra dışı hem de standart otellere göre daha uygun fiyattaki konaklama tesislerine ihtiyaç bulunmaktadır.

Tablo 91: İllere ve Tesis Türlerine Göre Geceleme, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranı

İller	Geceleme			Ortalama kalış süresi			Doluluk oranı(%)		
Belediye Belgeli Tesisler									
	Yabancı	**Yerli**	**Toplam**	**Yabancı**	**Yerli**	**Toplam**	**Yabancı**	**Yerli**	**Toplam**
Konya	15.646	330.193	345.839	1,6	1,6	1,6	1,3	28,2	29,5
Karaman	598	37.563	38.161	2,1	1,4	1,4	0,7	43,4	44,1
Türkiye	**25.814.082**	**25.214.853**	**51.028.935**	**3,3**	**1,6**	**2,2**	**16,6**	**16,2**	**32,7**
İşletme Belgeli Tesisler									
Konya	202.830	358.265	561.095	1,2	1,5	1,4	16,3	28,8	45,1
Karaman	365	16.756	17.121	1,3	1,3	1,3	0,5	24,9	25,5
Türkiye	**74.325.670**	**23.832.337**	**98.158.007**	**4,3**	**1,9**	**3,3**	**37,2**	**11,9**	**49,2**

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı Konaklama İstatistikleri – Belediye Belgeli Tesisler (2010), Kültür ve Turizm Bakanlığı Konaklama İstatistikleri – İşletme Belgeli Tesisler (2010)

Bölgenin turizm altyapısının yeterli olmadığı, özellikle yatırımların merkezlerde yoğunlaştığı, kırsala yayılmadığı gözlemlenmektedir. Turizmi destekleyen otel, restoran, salon, nitelikli turizm şirketi ve insan kaynağı açığı, Konya'ya oranla Karaman ilinde daha çok göze çarpmaktadır. Konya kent merkezinde ise hızla artan özel sektör yatırımlarına rağmen turizm kapasitesinin hala yeterli olmadığı görülmektedir. Karaman merkezde yüksek nitelikli, 5 yıldızlı otel bulunmamakta; bu durum gelir seviyesi yüksek kesimin bölgede konaklama oranının düşmesine sebep olmaktadır.

Tablo 92: Bölgedeki İl Turizm Potansiyeli

Konya İşletme Türü*	Adet	Karaman İşletme Türü**	Adet
Turizm Belgeli Yatak Sayısı	3.532	Turizm Belgeli Yatak Sayısı	510
Yatırım Belgeli Yatak Sayısı	1.706	Yatırım Belgeli Yatak Sayısı	60
Turizm İşletme Belgeli Otel Sayısı	21	Turizm İşletme Belgeli Otel Sayısı	3
Turizm İşletme Belgeli Restoran Sayısı	16	Turizm İşletme Belgeli Restoran Sayısı	-
Yatırım Belgeli Tesis Sayısı	8	Yatırım Belgeli Tesis Sayısı	1
A Grubu Seyahat Acentası	80	A Grubu Seyahat Acentası	-
AG Grubu Seyahat Acentası	4	AG Grubu Seyahat Acentası	-
B Grubu Seyahat Acentası	4	B Grubu Seyahat Acentası	-
C Grubu Seyahat Acentası	1	C Grubu Seyahat Acentası	-

Kaynak: Konya İl Kültür Turizm Müdürlüğü 2011, Karaman İl Kültür Turizm Müdürlüğü 2008.

Tablo 93: Bölge Müzelerinin Durumu

İller	Ziyaretçi Sayısı
Konya Merkez	1.803.375
Akşehir	31.203
Ereğli Müze	4.650
Karaman	4.493

Kaynak: Konya İl Kültür Turizm Müdürlüğü 2011, Karaman İl Kültür Turizm Müdürlüğü 2008.

Bölge turizmi büyük oranda Mevlana markası etrafında şekillenmektedir. Dolayısıyla ziyaretler ağırlıklı olarak, müze ziyareti şeklinde gerçekleşmekte ve turizm potansiyeli diğer alanlara kaydırılamamaktadır. Bu müzeye ilgi gösteren ziyaretçilerin önemli bir bölümü, Konya'ya yurtiçinden günübirlik gelen turistlerdir. Bu durum katma değerin Konya'da kalmasını engellemektedir. Konaklama başta olmak üzere restoran, şehir içi ulaşım, hediyelik eşya ve aracılık hizmetlerinden yeterli gelir elde edilememektedir. Bunun için günübirlik müze ziyaretine gelen turistlerin ilde daha fazla kalmalarını sağlayabilecek kültür turizmini destekleyici alternatif turistik alanların geliştirilmesi önem kazanmaktadır. Karaman'ın ise, turizm açısından önemli kültürel tarihi taşınmazları ile tarihî şahsiyetleri bulunmaktadır.

Karaman ise, turizm açısından önemli kültürel tarihi taşınmazları barındırmakta ve tarihi şahsiyetleri bulunmaktadır. Karaman ve çevresinde M.Ö. 9 bin yılından günümüze kadar birçok uygarlığa ait kalıntılar bulunmaktadır. Karaman Müzesi, Derbe, Binbirkilise, Madenşehir Öreni, Manazan Mağaraları, Karaman Kalesi ve Karadağ en önemli turistik mekânlarındandır. Fakat bu turizm potansiyeli istenilen oranda değerlendirilememekte, turizm geliri düşük oranda kalmaktadır. Bu noktada Karaman için tanıtım faaliyetleri önem kazanmaktadır.

Tablo 94: Konya Merkez Müzelerinin İstatistiki Bilgileri

Müze Adı	Ziyaretçi Sayısı
Mevlâna Müzesi	1.644.426
Karatay Çini Eserler Müzesi	71.558
İnce Minare Müzesi	5.669
Arkeoloji Müzesi	6.758
Atatürk Müzesi	574
Etnografya Müzesi	8.298
Çatalhöyük Örenyeri	9.905

Kaynak: Konya İl Kültür Turizm Müdürlüğü 2011

Tablo 95: Karaman'a Gelen Yerli ve Yabancı Turist Sayıları

Yıllar	Yerli Turist	Yabancı Turist	Toplam Turist	Toplam Geceleme
2000	12.009	314	12.323	21.857
2001	11.979	290	12.269	19.729
2002	13.558	190	13.748	18.174
2003	25.410	656	26.066	33.223
2004	30.265	549	30.814	36.464
2005	30.929	404	31.333	41.605
2006	36.641	632	37.269	49.368
2007	44.712	694	45.406	56.874
2008	39.996	568	40.564	52.839
2009	36.678	2.060	38.738	53.327
2010	36.622	553	37.175	54.143

Kaynak: Karaman İl Kültür Turizm Müdürlüğü

2.3.2. TURİZMDE ÜLKE VE BÖLGE STRATEJİSİ

2.3.2.1. 9. Kalkınma Planı (2007-2013)

2007-2013 dönemini kapsayan 9. Kalkınma Planı'nda 5 ekonomik ve sosyal gelişme ekseni belirlenmiştir. Bu eksenlerden turizm sektörü ile direk olarak ilgili olanlar, stratejik amaçlar ve bu kapsamda ulaşılması öngörülen hedefler aşağıdaki gibidir.

Eksen – "Rekabet Gücünün Arttırılması" / Stratejik Amaç – "Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi"

- Gelecek kuşakların ihtiyaçlarını gözeterek, doğal kaynakların koruma ve kullanma koşulları belirlenecek ve bu kaynaklardan herkesin adil biçimde yararlanmasını sağlayacak şekilde çevre yönetim sistemleri oluşturulacaktır.
- Tarım ve turizm başta olmak üzere, çevreye duyarlı sektörlerde ekolojik potansiyel değerlendirilecek, koruma-kullanma dengesi gözetilecektir.
- Ülkemizin sahip olduğu biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların araştırılması, korunması, değerlendirilmesi ve ekonomik değer kazandırılması çalışmaları hızlandırılacaktır.

Stratejik Amaç – "Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi"

- Doğal orman ekosistemini; başta yangınlar ve zararlılar olmak üzere çeşitli faktörlere karşı, etkin şekilde korumak; koruma-kullanma dengesi, biyolojik çeşitlilik, gen kaynakları, orman sağlığı, odun dışı ürün ve hizmetler ile ekoturizmin geliştirilmesi gözetilerek, çok amaçlı ve verimli şekilde yönetilmesi amaçlanmaktadır.

Stratejik Amaç – "Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçişin Sağlanması"

- Turizm sektörü, ülkedeki refah ve gelişmişlik dengesizliklerini azaltıcı doğrultuda yönlendirilecek, turizm potansiyeli olan ancak bugüne kadar yeterince ele alınmamış yörelerde turizm geliştirilerek ekonomik ve sosyal kalkınma sağlanacaktır.
- Sektörle ilgili tüm yatırımların doğal, tarihsel ve sosyal çevreyi kollayıcı, koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde olmasına azami özen gösterilecektir.
- Sektörde yeni kapasite yaratmanın yanı sıra mevcut ürünün niteliğinin yükseltilmesine ağırlık verilecek, yeni aktörlerin, tanıtım, pazarlama, altyapı, turizm eğitimi ve çevre konularında görevleri ile kamunun turizm sektöründeki rolü yeniden tanımlanacaktır.
- Turizmin mevsimlik ve coğrafi dağılımını iyileştirmek ve dış pazarlarda değişen tüketici tercihleri de dikkate alınarak yeni potansiyel alanlar yaratmak amacıyla varış noktası yönetimine ağırlık verilerek golf, kış, dağ, termal, yat, kongre turizmi ve ekoturizm ile ilgili yönlendirme faaliyetleri sürdürülecektir.
- Türkiye'nin fiyat, hizmet kalitesi ve jeotermal kaynaklar açısından rekabet üstünlüğü göz önüne alınarak, sağlık hizmetleri turizmi desteklenecektir.
- Mevcut kapasiteleri, karlılık sağlayacak fiyat ve doluluk oranlarında dolduracak talep yaratılıncaya kadar, turizm teşviklerinde pazarlama alanına, hava ulaştırmasına ve toplam kalite iyileştirilmesine öncelik verilecektir.
- Turizm hareketlerinin yoğunlaştığı bölgelerde yerel yönetimlerin ve kullanıcıların turizmle ilgili kararlara ve kamu eliyle yapılacak fiziki altyapının finansmanına katılımı sağlanacaktır.
- Turizm sektörünün uzun vadeli ve sağlıklı gelişmesini sağlamak üzere Turizm Sektörü Ana Planı hazırlanacaktır. Turizm eğitimi ve kalitesinde standardizasyonu, verimlilik ve iş kalitesinin gelişmesini ve istihdam için gerekli beceri düzeylerinin belirlenmesini sağlayacak belgelendirme sistemi getirilecektir.

Eksen – “Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi” / Stratejik Amaç – “Kültürün Korunması ve Geliştirilmesi ve Toplumsal Diyaloğun Güçlendirilmesi”

- Toplumsal değişim sürecinde kültürel zenginlik ve çeşitliliğimizin korunması, geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması kültürel politikaların temelini oluşturacaktır.
- Kültürümüzün özgün yapısını ve zenginliğini kaybetmeden gelişime açık olması ve evrensel kültür birikimine katkıda bulunması sağlanacaktır. Kültür mirasımızın envanterinin çıkarılmasına, bu mirasın korunmasına ve restorasyonuna yönelik çalışmalar planlı bir şekilde sürdürülecek; bu mirasın korunması için yaygın eğitim yoluyla kamuoyu bilincinin artırılması sağlanacaktır.
- Sosyal ve ekonomik politikalarda kültür boyutunun dikkate alınması ve kültür politikalarının hayata geçirilmesinde yerel yönetimlerin ve STK’ların etkin katılımı sağlanacaktır. Toplumun her kesiminin kültürel etkinliklere kolay erişimi sağlanacaktır.
- Kültür turizminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmaları bağlamında, otantik özellikleriyle korunarak turizme açılan yöresel örneklerin çoğaltılması desteklenecektir.
- Başta geleneksel el sanatlarımız olmak üzere, maddi kültür ürünlerimiz ihraç ürünlerine dönüştürülecektir.
- Sinema ve belgesel film gibi kültürel ürünlerin üretimi teşvik edilerek kültür sektörünün milli gelir ve ihracat içindeki payı artırılacaktır.
- Kültürel kimliğimizin özgün yapısını korumak, geliştirmek ve tanıtmak için etkin politikalar üretmek ve ilgili kurumlar arasında gerekli eşgüdümü sağlamak amacıyla ilgili bakanlığın görev ve sorumlulukları yeniden düzenlenecektir.
- Yoğun göç ve çarpık kentleşme neticesinde ortaya çıkan sosyo-kültürel uyum sorunlarını azaltıcı önlemler alınacaktır.
- Toplumsal bütünleşme ve dayanışmanın artırılması amacıyla hoşgörü, toplumsal diyalog ve ortaklık kültürünü geliştirici politikalara öncelik verilecektir.
- Kamu politikalarının oluşturulmasında demokratik katılımı, saydamlığı sağlamak ve toplumsal diyaloğu geliştirmek için STK’ların karar alma süreçlerine katkılarını sağlayacak mekanizmalara yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Eksen – “Bölgesel Gelişmenin Sağlanması” / Stratejik Amaç – “Yerel Dinamiklere ve İçsel Potansiyele Dayalı Gelişmenin Sağlanması”

- Yöresel marka yaratmaya yönelik olarak, özgün tarihi ve doğal miraslar korunup geliştirilerek ekonomik değere dönüştürülecektir. Bölgelerin iş ve yatırım imkanlarının ulusal ve uluslararası düzeyde etkili bir şekilde tanıtımı sağlanarak sermaye girişi hızlandırılacaktır.

Stratejik Amaç – “Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması”

- Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi doğrultusunda, Kırsal Kalkınma Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.
- Kırsal alanda, e-ticaret de kullanılarak, tarım, orman ve gıda ürünlerinin tanıtım ve pazarlanması, turizm ve rekreasyon, el sanatları, tarıma dayalı sanayi ve diğer alternatif üretim faaliyetleri geliştirilecektir.
- Kırsal yerleşim planlamasının esas ve kriterleri, kırsal alanın özelliklerine ve kırsal toplumun ihtiyaçlarına göre belirlenecek, plan yapımında gelişmekte olan merkezi yerleşim birimlerine, turizm bölgelerine, koruma alanlarına ve afet riski yüksek yörelere öncelik verilecektir.

2.3.2.2. Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi Belgesi;

- Kırsal kalkınma faaliyetlerine bütüncül bir politika çerçevesi oluşturmak,
- Bu kapsamda hazırlanması ve uygulamaya konulması öngörülen "Ulusal Kırsal Kalkınma Planına" esas teşkil etmek,
- Ulusal ve uluslararası kaynaklarla finanse edilecek kırsal kalkınma program ve projelerinin hazırlanması ve uygulanmasında ilgili kesimlere perspektif sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi Belgesi'nde temel amaç; "Temelde yerel potansiyelin ve kaynakların değerlendirilmesini, doğal ve kültürel varlıkların korunmasını esas alarak; kırsal toplumun iş ve yaşam koşullarının kentsel alanlarla uyumlu olarak yöresinde geliştirilmesi ve sürdürülebilir kılınmasıdır." Bu amaca ulaşabilmek için belirlenen stratejik amaçlardan "Ekonominin Geliştirilmesi ve İş İmkânlarının Artırılması" başlığının altında "Kırsal Ekonominin Çeşitlendirilmesi" öngörülmektedir.

2.3.2.3. Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013)

Ülkemizde kırsal kalkınma alanındaki politika ve strateji çerçevesini ayrıntılı bir şekilde ortaya koyan Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (UKKS) temel alınmak suretiyle hazırlanan Kırsal Kalkınma Planı, ülkemizin kırsal kalkınma alanındaki öncelikli tedbirlerini/faaliyetlerini ortaya koymaktadır.

"Kırsal Ekonominin Çeşitlendirilmesi" başlığının altında yer alan "Kırsal Turizmin Geliştirilmesi başlığında", "Agro-Turizm Altyapısının Geliştirilmesi", "Kültür Köyü Modelinin Oluşturulması", "Konaklama İşletmeciliğinin Geliştirilmesi" ve "İlçe Turizm Bilgi Paketinin Hazırlanması" faaliyetleri öngörülmektedir.

2.3.2.4. "Türkiye Turizm Stratejisi 2023"

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 9. Kalkınma Planı'nda belirtilen "Turizm sektörünün uzun vadeli ve sağlıklı gelişimini sağlamak üzere turizm sektörü ana planı hazırlanması" hedefi kapsamında 2007 yılında "Türkiye Turizm Stratejisi 2023" belgesi hazırlanmıştır. Bu belge ile özünde daha önceki yıllarda Türk turizmine parçacı yaklaşımların olumsuz etkilerini ortadan kaldırmaya yönelik bütüncül yaklaşım getirilmesi hedeflenmiştir. Belgede 16 strateji benimsenmiş ve Türkiye için 9 Turizm Gelişim Bölgesi, 7 Tematik Koridor, 10 Turizm Kenti, 5 Eko-Turizm Bölgesi önerilmiştir.

Kentsel ölçekte markalaşma stratejisi kapsamında "zengin kültürel ve doğal değerlere sahip kentlerimizin markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi" hedeflenmiştir.

Turizmin çeşitlendirilmesi stratejisi kapsamında "Alternatif turizm türlerinden öncelikli olarak sağlık turizmi ve termal turizm, kış turizmi, golf turizmi, deniz turizmi, ekoturizm ve yayla turizmi, kongre ve fuar turizminin geliştirilmesi" hedeflenmiştir.

Tablo 96: Turizm Stratejisi 2023

Kapsam	Marka Kent-Turizm Türü –Gelişim Bölgesi- Tematik Koridor-Turizm Kenti-Eko-Turizm Bölgesi	İller – İlçeler
"Zengin kültürel ve doğal değerlere sahip kentlerimizin markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi" Stratejisi	Şehir Turizmi	Ankara, İstanbul, İzmir ve Antalya
	Kültür Turizmi	Adıyaman, Amasya, Bursa, Edirne, Gaziantep, Hatay, **Konya,** Kütahya, Manisa, Nevşehir, Kars, Mardin, Sivas, Şanlıurfa ve Trabzon

Kapsam	Marka Kent-Turizm Türü –Gelişim Bölgesi- Tematik Koridor-Turizm Kenti-Eko-Turizm Bölgesi	İller – İlçeler
"Alternatif turizm türlerinden öncelikli olarak sağlık turizmi ve termal turizm, kış turizmi, golf turizmi, deniz turizmi, ekoturizm ve yayla turizmi, kongre ve fuar turizminin geliştirilmesi" Stratejisi	Sağlık Turizmi ve Termal Turizm	Balıkesir, Çanakkale, Yalova, Aydın, Denizli, Manisa, İzmir, Afyonkarahisar, Ankara, Uşak, Eskişehir, Kütahya, Aksaray, Kırşehir, Niğde, Nevşehir, Yozgat
	Kış Turizmi	-
	Golf Turizmi	-
	Deniz Turizmi	Trabzon, Kuşadası, Samsun, İzmir, Antalya ve Mersin, İstanbul
	Eko turizm	-
	Kongre ve Fuar Turizmi	İstanbul, Ankara, Antalya, İzmir, **Konya,** Bursa, Mersin, Adana, Gaziantep, Trabzon
9 Turizm Gelişim Bölgesi	I. Frigya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi	Eskişehir, Afyon, Kütahya ve Uşak
	II. Troya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi	Çanakkale ve Balıkesir
	III. Aphrodisya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi	Aydın ve Denizli
	IV. Söğüt Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi	Bursa, Bilecik, İznik
	V. Kapadokya Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi	Aksaray, Kayseri, Kırşehir, ve Nevşehir
	VI. Göller Bölgesi Eko-Turizm Gelişim Bölgesi	**Konya**, Isparta, Afyon ve Burdur
	VII. Hitit Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi	Çorum ve Yozgat
	VIII. Urartu Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi	Van ve Bitlis
	IX. GAP Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi	Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak
7 Tematik Koridor	I. Zeytin Koridoru	Bursa ili Gemlik, Mudanya ilçeleri, Balıkesir ili Gönen, Bandırma ve Erdek İlçeleri, Çanakkale İli Ezine ilçesine kadar uzanan kıyı bölgesi ve çevresi, Erdek Kapıdağ Yarımadası, Avşa, Paşalimanı, Ekinli Adaları, Marmara İlçesine bağlı Marmara adası.
	II. Kış Koridoru	Erzincan, Erzurum, Ağrı, Kars ve Ardahan
	III. İnanç Turizmi Koridoru	Tarsus'tan başlayarak Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa ve Mardin yöreleri
	IV. İpek Yolu Turizm Koridoru	İstanbul üzerinden Avrupa'ya ulaşan bölüm üzerinde bulunan Ayaş-Sapanca Koridoru, Adapazarı, Bolu ve Ankara illeri, Sapanca, Geyve, Taraklı, Göynük, Mudurnu, Beypazarı; Güdül ve Ayaş ilçeleri
	V. Batı Karadeniz Kıyı Koridoru	Şile, Akçakoca, Amasra, Cide, Çaylıoğlu ve Sinop

Kapsam	Marka Kent-Turizm Türü –Gelişim Bölgesi- Tematik Koridor-Turizm Kenti-Eko-Turizm Bölgesi	İller – İlçeler
	VI. Yayla Koridoru	Samsun ilinden Hopa'ya kadar uzanan bölüm
	VII. Trakya Kültür Koridoru	Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ
10 Turizm Kenti		-İğneada – Kıyıköy Eko-Turizm Kenti -Kilyos Turizm Kenti -Saros Körfezi Turizm Kenti -Kapıdağ Yarımadası – Avşa – Marmara Adaları Turizm Kenti -Datça Eko-Turizm Kenti -Kaş - Finike Turizm Kenti -Anamur Kıyı Kesimi Turizm Kenti -Samandağ Turizm Kenti -Maçka Turizm Kenti -Kahta Turizm Kenti
5 Eko-Turizm Bölgesi		Bolu, Zonguldak, Bartın, Kastamonu ve Sinop illerini kapsayan bölge, Antalya'nın iç kesimlere doğru doğusu, Torosların eteklerinde Antalya ve Mersin'in birleştiği alanlar ve GAP Koridoru ile Kış Koridorunu birleştiren "GAP Eko-Turizm Koridoru"

Kaynak: Türkiye Turizm Stratejisi 2023, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2011.

Belge'de belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar $ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1.350 $ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir. Hükümet hedeflerinde bu rakamlar 50 milyon turist ve 50 milyar USD turizm geliri olarak revize edilmiştir.

2.3.2.5. "Türkiye Turizm Stratejisi 2023" Belgesinde TR52 Bölgesi

TR52 Bölgesi illerinden Konya'ya ilişkin 2 strateji ve 1 Eko-Turizm Bölgesi hedefi belirlenmiş ve buna yönelik planlara yer verilmiştir. Bölgenin diğer ili Karaman'a yönelik herhangi bir hedef öngörülmemiştir. Konya iline yönelik öngörüler aşağıdaki gibidir;

a) *"Zengin kültürel ve doğal değerlere sahip kentlerimizin markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi" stratejisi kapsamında **Konya'nın** da dahil olduğu marka kültür kentleri oluşturulması doğrultusunda 2023 yılı hedefleri;*

- İç ve dış turizmde kültür turizmi hareketini artırmak için her yıl Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bir şehir "Kültür Turizmi Kenti" olarak ilan edilecektir.
- Tarihi, kültürel ve mimari özelliği olan yapıların ve ören yerlerinin restorasyonu yaptırılacaktır.
- Yöresel etkinlikler uluslararası standartlara uygun biçimde geliştirilecektir.
- Kültürel ve sanatsal gösterilerin sergileneceği tesisler ve mekanlar yapılacaktır.
- Yerel halkın soyut ve somut kültürel mirasın değeri ve korunması konusunda bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.

- Şehirlerimizin zengin kültürel mirasını vurgulayan ulusal uluslar arası düzeyde tanıtım ve pazarlama yapılması sağlanacaktır.

Söz konusu hedeflere ulaşmak için yapılacaklar ise şöyle sıralanmıştır;

1. Mimari düzenlemeler

- Uluslararası standartlarda şehir müzeleri kurulacak,
- Tarihi, kültürel ve mimari özelliği olan yapıların ve ören yerlerinin restorasyonu yapılacak,
- Tarihi dokuların ve eski merkezlerin yenilenmesi projeleri hazırlanacak,
- Anıt, kale, su kemeri, sur, han, kervansaray gibi tarihi yapıların ışıklandırma ve çevre düzenlemeleri yapılacak,
- Tarihi çekim noktalarının çevresinde turistik yeme-içme tesisleri yapılacak,
- Ülkemizin meşhur el sanatlarından deri, halı, takı gibi ürünlerin sunulacağı Kapalıçarşı benzeri otantik alışveriş merkezleri yapılacak ve mevcut olanların iyileştirilmesi sağlanacak.

2. Ulaşım Sistemi ile ilgili Düzenlemeler

- Havaalanı otelleri yapılacak,
- Havaalanı-kent merkezi toplu taşım sistemleri kurulacak,

3. Kültürel Aksların düzenlenmesi

- Kongre turizmine yönelik tesis ve aktivitelerin canlandırılması çalışmaları başlatılacak,
- Fuar ve kongre merkezleri yapılacak,
- Sanat köyleri kurulacak,
- Ulusal ve uluslararası ölçekte faaliyetler düzenlenecek,

4. Fiziksel -Sosyal Düzenlemeler

- Kent merkezinde turizm danışma büroları açılacak,
- Yerel idare ve ilgili kuruluşlar ile işbirliği yapılarak altyapı ve üstyapı eksiklikleri tamamlanacak,
- Yön levhaları ve bilgilendirme tabelaları konulacak,
- Şehir turları kapsamında tur güzergahını ve çekim noktalarını gösterir özel şehir haritaları ve broşürleri basılacak ve sahip olunan değerlerin gerek ülke çapında gerekse yurtdışında tanıtım ve pazarlaması yapılacaktır.

b) *"Alternatif turizm türlerinden öncelikli olarak sağlık turizmi ve termal turizm, kış turizmi, golf turizmi, deniz turizmi, ekoturizm ve yayla turizmi, kongre ve fuar turizminin geliştirilmesi" stratejisi kapsamında kongre turizmine altyapısı uygun iller İstanbul, Ankara, Antalya, İzmir,* ***Konya,*** *Bursa, Mersin öncelikle ele alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yönlendirici çalışmalar yapılacaktır. Bu kapsamda;*

- Kongre turizmine yönelik planlama ve tahsis çalışmaları yapılarak, yatırımcılara yön gösterici, kongre, fuar vb. etkinlikleri teşvik edici politikalar geliştirilecektir.
- Kongre turizminde varış noktası yönetim şirketlerinin rolü yeniden düzenlenecektir.
- Kongre merkezi olarak planlanan bölgelerin nitelikli turizm tesislerine ve uluslar arası havaalanına sahip olması sağlanacaktır.
- Her ilde bir kongre merkezi oluşturularak gerek ulusal gerekse de uluslar arası kongrelerin Türkiye'de yapılması için tanıtma, planlama ve uygulama projeleri yapılacaktır.

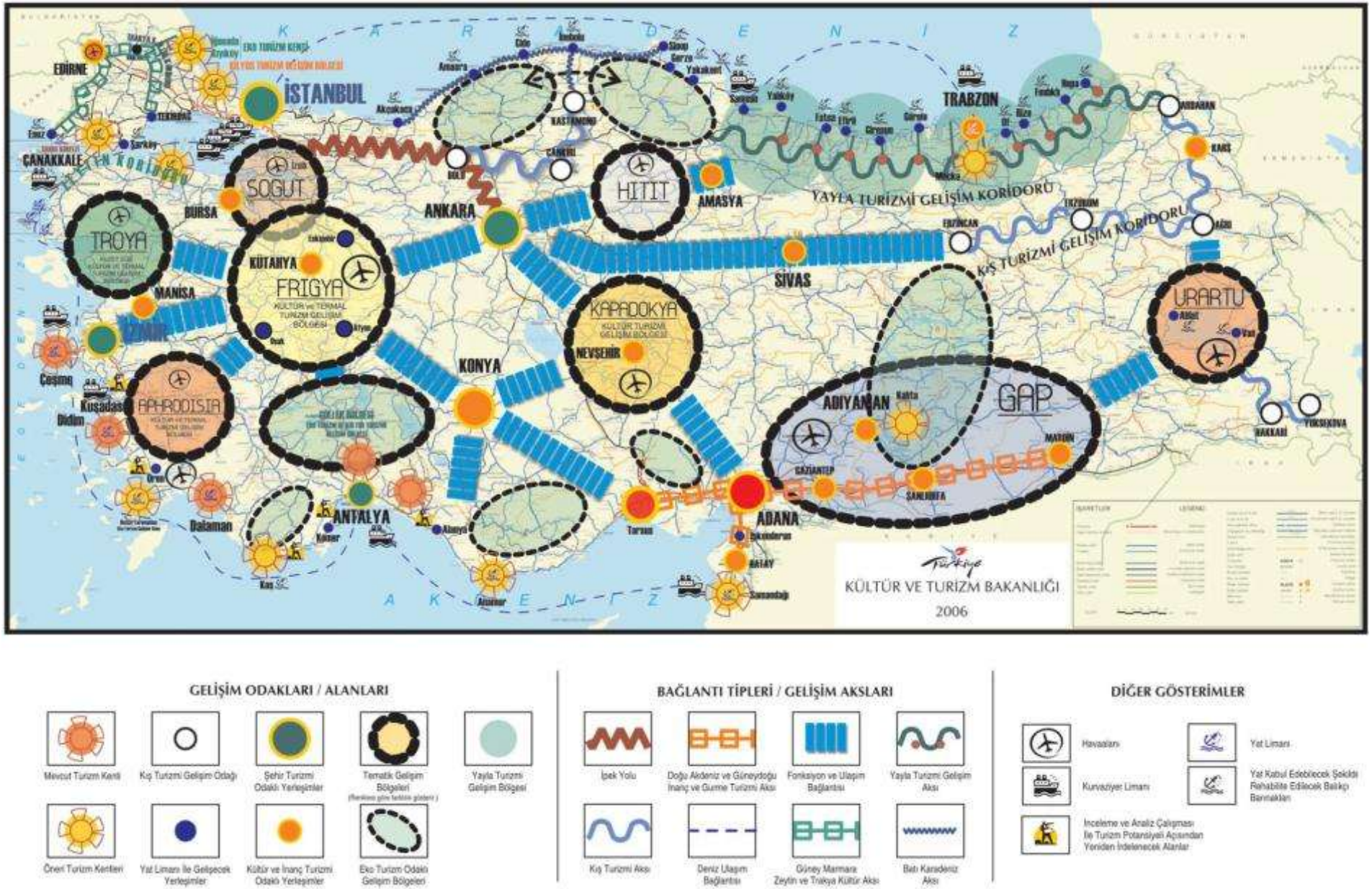
Söz konusu hedeflere ulaşmak için yapılacaklar ise şöyle sıralanmıştır:

- Kongre Turizminin gelişmesi için öncelikli olarak seçilen yedi ilde (İstanbul, Ankara, Antalya, İzmir, Bursa, Konya ve Mersin) Kültür ve Turizm Bakanlığı öncülüğünde toplantılar düzenlenerek kongre turizminin gelişmesi için gerekli örgütlenmenin kurulması sağlanacaktır.
- İl Turizm Konseyleri'nin girişimleri ile öncelikli her ilde yönetim ve pazarlama ile ilgili kongre turizmi şirketlerinin veya buna benzer yapılanmaların kurulmasında aktif rol üstlenilecektir.

c) *"Varış noktası olarak geliştirilecek ve birden fazla ili kapsayan turizm gelişim bölgelerinde yerel ve bölgesel kalkınmada turizmin güçlü bir araç olarak kullanılması" stratejisi kapsamında ülkemizde 9 adet tematik bölge önerilmektedir. Ülkemiz turizminde geliştirilmesi hedeflenen turizm faaliyetleri ile bölgelerin uluslararası düzeyde varış noktası olarak geliştirilmesi ile turizmin iç bölgelere yayılması, turizm sezonunun tüm yıla yayılması sağlanacaktır. Bu kapsamda* ***Konya ilinin yer aldığı VI. Göller Bölgesi Eko-Turizm Gelişim Bölgesi*** *kapsamında yapılacak faaliyetler aşağıdaki gibidir;*

Göller Bölgesi, Ege, Akdeniz ve İç Anadolu bölgelerinin ortasında yer almakta olup, Konya, Isparta, Afyon ve Burdur illerini kapsamaktadır. Bölgede, başta Beyşehir, Eğirdir, Kovada, Acıgöl, Burdur, Salda, Eber ve Akşehir Gölleri olmak üzere çok sayıda göl bulunmaktadır. Bu göller esas alınarak, doğa turizmine yönelik alanlar ve turizmi destekleyen trekking, araçlı ve çadırlı kamp, yamaç paraşütü, dağcılık, mağaracılık, avcılık, binicilik, bisiklet, sörf, foto safari vb. gibi faaliyetler geliştirilecektir. Ayrıca, önemli bir yaban hayatına sahip olan bölgede, habitatlar ve ekosistemler bozulmadan sürdürülebilir bir turizm yaklaşımı sunulacak, ziyaretçilerin doğa ve doğa koruma konularında bilgilendirilmesi yöredeki doğa koruma çabalarına katkıda bulunulması sağlanacaktır. Bölge içinde yer alan göller odaklı "Turizm Merkezi" ilan edilebilecek alanlar belirlenerek, fiziki planların tamamlanmasından sonra turizm yatırımcılarına tahsisi stratejik plan kapsamında gerçekleştirilecektir. Göller Bölgesinde gerçekleştirilecek arazi tahsisi ve yapılacak yeni yatırımlar ile nitelikli tesis sayısının artırılması sağlanarak mevcut konaklama kapasitesinin niteliğinin de yükseltilmesi sağlanacaktır.

Şekil 2: Türkiye Turizm Stratejisi - 2023 Kavramsal Eylem Planı

Kaynak: Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı 2007-2013

2.3.3. TR52 BÖLGESİ TURİZM VİZYON STRATEJİSİNE DOĞRU YEREL BULGULAR

1. TR52 Bölgesi tarihi ve doğal zenginlikleri ile ülkemizin en önemli turizm potansiyeli olan bölgelerinden biri konumundadır.

Konya ve Karaman illeri, sahip oldukları turizm değerleri itibari ile birçok turizm türü ve faaliyetine uygun konumdadır. Bu turizm türlerine ilişkin önemli potansiyeller vardır. Ancak bu potansiyellerin yeterince değerlendirilemediği, dolayısıyla bölgede birçok turizm türünün ve alt faaliyetlerinin çok az sayıda gerçekleştiği ya da hiç gerçekleşmediği gözlemlenmektedir.

Tablo 97: TR52 Bölgesi Turizm Sektöründe Durum Tablosu

Turizm Sektörü	Potansiyel	Turizm Faaliyeti
İNANÇ TURİZMİ	Yüksek	Orta
KÜLTÜR TURİZMİ	Yüksek	Orta
SAĞLIK TURİZMİ VE TERMAL TURİZM	Orta	Zayıf
MAĞARA TURİZMİ	Yüksek	Zayıf
KONGRE VE FUAR TURİZMİ	Orta	Zayıf
EKO TURİZM VE YAYLA TURİZMİ	Orta	Zayıf
İPEK YOLU TURİZMİ	Orta	Zayıf
AV TURİZMİ	Yüksek	Zayıf
HAVA SPORLARI	Orta	Zayıf
DAĞCILIK	Yüksek	Zayıf
KUŞ GÖZLEMCİLİĞİ	Yüksek	Zayıf
AKARSU VE RAFTİNG TURİZMİ	Orta	Zayıf

2. Turizm değerlerine yönelik envanter çalışmaları yetersiz kalmaktadır.

Bölge, tarihi ve doğal zenginlikleri ile taşıdığı önemli potansiyele rağmen, turizm değerlerimize yönelik olarak gerçekleştirilen envanter çalışmaları yetersiz kalmaktadır.

Bu konuda kanuni yükümlülükleri gereği (Kültür ve Turizm Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türk Tarih Kurumu) veya araştırma amaçlı (Türkiye Bilimler Akademisi, Üniversiteler, Belediyeler, Sivil Toplum Kuruluşları) kültür envanteri çalışmaları yapan kurumlar arasında koordinasyon sağlanması, mükerrerliklerin ortadan kaldırılması ve standartların sağlanması amaçlı arşiv ve/veya veri tabanlarının ortak kullanımına yönelik gerçekleştirilen çalışma istenilen seviyeye gelememiştir.

Konya Büyükşehir Belediyesi'nin il merkezine yönelik gerçekleştirdiği örnek bir çalışma, Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün web uygulaması ve bazı yerel yönetimlerin kitap çalışmaları olmasına karşın bilginin üretilmesi, çoğaltılması ve ticarileştirilmesi konusunda sorunlar bulunmakta, lokal çalışmalar kaynak israfına sebep olmakta ve sonuçlara ulaşmada verim sağlamamaktadır.

Aşağıdaki örnek tabloda Karapınar için Türkiye Kültür Mirasları veri tabanından yapılan bir listeleme çalışması bulunmaktadır. Veri tabanında varlık isimleri ve varlık türüne göre bir liste gelmekte ancak detaylar yer almamaktadır. Detaylara ilişkin gerçekleştirilen diğer çalışmalarda standart olmayıp bilimsel olarak turizm sektörüne hizmet edecek ayrıntıları taşımamaktadır. Özel olarak üretilen bilgiler ise bilgi kirliliği oluşturmakta, yanlış yönlendirmelere neden olmakta hatta çok önemli turizm değerlerinin pazarlanabilirliğine olumsuz etkide bulunmaktadır.

Tablo 98: Türkiye Kültür Mirasları Örnek Tarama Sonucu

Sıra Numarası	6/47
Veri Tabanı Adı	VGM
Envanter No	42.24.01/01
Varlık Adı	SULTAN İKİNCİ SELİM KÜLLİYESİNDE CAMİİ
Envanter Türü	TAŞINMAZ
Varlık Türü	TEK YAPI
Varlık Alt Türü	CAMİ

İl	KONYA
İlçe	KARAPINAR

Kaynak: Türkiye Kültür Mirasları, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2011.

Tarama sonuçlarından aşağıdaki türde bir tablo ancak oluşturulabilmektedir.

Tablo 99: Karapınar Turizm Envanteri Tablosu –Örnek*

Varlık Adedi	Varlık Türü	Varlık Yeri	Detay Açıklama	Turizm Potansiyeli
2 Adet	Tarihi Sit	Karapınar	-	-
52 Adet	Arkeolojik Sit	Karapınar	-	-
8 Adet	Doğal Sit	Karapınar	-	-
3 Adet	Mezarlık	Karapınar	-	-
4 Adet	Cami	Karapınar	-	-
1 Adet	Han	Karapınar	-	-
1 Adet	Hamam	Karapınar	-	-
1 Adet	İmaret	Karapınar	-	-
1 Adet	Kalıntılar	Karapınar	-	-
1 Adet	Kervansaray	Karapınar	-	-
2 Adet	Köprü	Karapınar	-	-
1 Adet	Çeşme	Karapınar	-	-
1 Adet	Arasta	Karapınar	-	-
3 Adet	Yayla	Karapınar	-	-
1 Adet	Tabiat Anıtı	Karapınar	-	-
82 ADET	**Toplam**	**Karapınar Turizm Değeri**		

Kaynak: Türkiye Kültür Mirasları 2011

Oysa iyi bir envanter çalışması;

- Turizm varlıkları isimleri
- Varlık türü
- Varlığın tarihçesi
- Varlığın önemi
- Varlığın hitap ettiği insan profili (dini, milliyeti, dili, yaş grubu, meslek grubu, kültür seviyesi, eğitim düzeyi, yaşam alışkanlıkları vb.)
- Varlığın ağ ilişkileri (varlık-insan, varlık-şehir, varlık-yapı, varlık-yöresel değer, varlık-tarih ve varlık-varlık vb.)

gibi turizm potansiyelinin en üst seviyede değerlendirilmesine yönelik bilgileri içermelidir.

Bu bilgiler;

- Planlama,
- Yatırım,
- Markalaşma
- Pazarlama
- Hizmet Üretim

aşamalarında kullanılacak standart, doğru ve ulaşılabilir bilgiler olacaktır.

Bu hususta bölge için, "Türkiye Kültürel Mirasları" platformu üyeleri ile bilgi alışverişinde bulunmak ve sonuç odaklı çalışmalar gerçekleştirmek üzere Kalkınma Ajansı bünyesinde bir heyet kurulması, İl Kültür Turizm Müdürlükleri, kamu ve özel üniversite akademisyenleri, yerel yönetimler ve özel sektör

temsilcileri ile beraber turizm potansiyellerinin detay olarak analiz edilmesi hususunda çalışmalar yapılması planlanmalıdır.

3. Özellikle kırsal alanda turizm potansiyelimiz tam olarak bilinememekte, yeterli ölçüde değerlendirilememekte ve nasıl değerlendirilebileceği hususunda özellikle yerel aktörlerin yeterli bilgisi bulunmamaktadır.

TR52 Bölgesi'ndeki envanter çalışmalarının yetersiz kaldığına yönelik daha önce bir analiz yapılmış idi.

Buna da bağlı olarak;

- Turizm potansiyeli
- Turist-değer-fayda ilişkileri
- Turist beklentileri
- Turizm değerlerimizin gelir potansiyeli

gibi birçok başlıkta toplumun her kesiminde, genel bir bilgi eksikliği ve yanlış kanaatler bulunmaktadır.

Kırsal alanda yer alan turizm varış noktaları itibari ile, turizm değerlerimize bağlı oluşan turizm potansiyelinde bilgi eksikliği daha yüksek seviyeli olarak gerçekleşmektedir. Buna kırsal alanların beşeri ve ekonomik imkânsızlıkları eklenmekte, sosyo kültürel yaklaşımlarla birleşince turizm potansiyelinin değerlendirilmesi daha da imkânsız hale gelmektedir.

Turizmde üretilen/bilinen bilgilerin, planların, hedef ve stratejilerin toplumun her kesimi ile paylaşılması, projelere yerel sahiplenmelerin en üst düzeyde olması için, özellikle yerel aktörlerle bilgi paylaşımı ve işbirliğinin yapılması önem arz etmektedir.

Envanter çalışması ile işbirliğine başlanılan yerel aktörlere; bölgeye ilişkin planlamalar, çalışmalar, hedef ve stratejilere ilişkin bilgilendirmenin kesintisiz gerçekleşmesini temin etmek gerekmektedir. Yerel aktörlerin her aşamada görüş ve katkılarının alınarak, gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili onlara geri beslemede bulunulması ve bu faaliyetlerin kurumsallaştırılması sağlanmalıdır.

Yerel aktörlerle işbirliği yapılması ve bilgi paylaşımının sağlanması, yerel sahiplenmenin yanı sıra potansiyel belirlemeye de yardımcı olacaktır. Bu nedenle envanter çalışması, potansiyel belirleme çalışması ile bir arada yürümelidir. Bu çerçevede bir taraftan turizm envanteri belirlenirken diğer taraftan belirlenen turistik unsurların hangilerinin öncelikli yatırım yapılarak faydaya dönüşebileceğini, hangilerinin daha uzun vadeli bir biçimde ele alınması gerektiği ortaya konulmuş olabilecektir. Yörenin gelişme potansiyeli ve ihtiyaçlarının farkında olan ve bu doğrultuda hizmet veren Kalkınma Ajansı burada koordinasyon görevini üstlenmelidir.

4. Turizm değerlerimizin, özellikle tarihi ve doğal değerlerin korunup, geliştirilerek sürdürülebilirliğinin sağlanması konusunda yerel ve ulusal aktörler arasında koordinasyon ve uygulama eksikliği bulunmaktadır.

Turizm değerlerinin mevcut durumlarının izlenmesi, korunması ve geliştirilmesi konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın koordinasyonu daha aktif hale getirilerek yerel aktörlerle görev paylaşımlarının hızlı yapılması gerekmektedir.

Turizm potansiyeli taşıyan alanların çevre düzenlemelerinin yapılması, tesisleşmenin sağlanması ve diğer alt/üst yapı harcamalarının gerçekleştirilmesi konusunda öngörme, planlama, finansman, uygulama ve işletme aşamasında bu koordinasyonun devam ettirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca bu koordinasyona yerel yönetimlerin yanı sıra, sivil toplum örgütlerinin, kamu ve özel sektör temsilcilerinin katılımlarının sağlanması önemlidir.

5. **Turizm potansiyeli taşıyan alanların çevre düzenlemelerinin yapılması, tesisleşmenin sağlanması ve diğer alt/üst yapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi konusunda öngörme, planlama, finansman, uygulama ve işletme sorunları yaşanmaktadır.**

Turizm sektöründe bütüncül bir planlama yaklaşımına ihtiyaç vardır. Turizm potansiyeli taşıyan alanların yatırım ihtiyaçlarının, son yıllarda bir plan dâhilinde yapıldığı ve bu çalışmaların hızlı bitmesine yönelik kaynak aktarıldığı görülmektedir. Ancak burada tespiti yapılan husus, ortada bir etkinlik sorunu olduğu yönündedir.

Her türlü altyapı eksiklikleri, bölge bazında ve varış noktaları itibari ile tespit edilmelidir. Turizmde gerçekleştirilmesi düşünülen kamu plan ve yatırımları önceden ilan edilmelidir. Bu plan ve yatırımlara uyma konusunda kamu hassasiyeti sağlanmalı ve yatırımcılara belirgin şartlar altında yatırım yapma, yatırımlara katılma imkânı tanınmalıdır.

6. **Turizm sektörünü destekleyen konaklama tesisleri, lokanta ve restoranlar, nitelikli turizm şirketi ve insan kaynağı açığı devam etmektedir. Özellikle kırsal alanda turistin konaklayacağı mekânlar yeterli değildir. Kent merkezlerinde hızla artan özel sektör yatırımları, mevcut talebi dahi karşılamakta zorlanmaktadır.**

Bölgede otel, restoran, merkez, nitelikli turizm şirketi, insan kaynağı ve her türlü altyapı açıkları bulunmaktadır. Bunun en önemli nedenlerinden biri, turistin gelmemesi ya da az gelmesine bağlı işletmelerin karlılıklarının düşük olması ve yatırımların geri dönüşümlerinin olmamasıdır. Diğer yandan, bölgede tesisleşmenin olmaması turistin gelmemesine neden olmaktadır. Bu kısır döngü, beşeri ve fiziki altyapının tamamlanmasının önünde yavaşlatıcı bir engel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ancak ekonomik gelişmemize paralel olarak nitelikli turizm işletmelerinin sayısı ve bu alanda yatırım yapan yatırımcı sayıları hızla artış göstermektedir. Bu artış, şehir merkezlerinden kırsala doğru yayılmakta ancak yayılma hızı düşük kalmaktadır.

Bu noktada, turizmde gerçekleştirilmesi düşünülen kamu plan ve yatırımlarının önceden ilan edilmesi ve bu plan ve yatırımlara uyma konusunda kamu hassasiyeti sağlanması önem arz etmektedir. Bu durum yatırımcılara belirgin şartlar altında yatırım yapma imkânı sağlayacaktır.

Ayrıca bölgesel ya da ulusal bazda gerçekleştirilen planlama faaliyetlerine yönelik yerel unsurların görüş ve katkıları alınmalıdır. Örneğin Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2023 Strateji Belgesinde, turizmin çeşitlendirilmesi stratejisi kapsamında kongre turizmi için altyapısı uygun iller arasında sayılan Konya ili, fuar turizmine uygun birinci ve ikinci derece iller arasında yer almamıştır.

Oysa Konya Türkiye'nin tarım, makine imalat sanayi vb. gibi sektörlerinde kendini kabul ettirmiş sektör önderi bir şehir olmasının yanında, son yıllarda bu alanda ilde düzenlenen fuarlar genel kabul görmüş ve hızla büyüyen fuarlardır. Bu durumda Konya'nın kongre merkezi yanında fuar merkezi olarak da yeniden değerlendirilmesi, ülke turizmi açısından önemli katkı sağlayacak bir uygulama olacaktır.

Karaman ili için 2023 Strateji Belgesinde herhangi bir öngörü yapılmaması, zengin turizm değerlerine sahip il adına ulusal planlamalara yerel katkıların verilemediğinin göstergesidir.

Kalkınma Ajansları, yerel potansiyelin değerlendirilmesi konusunda, Yatırım Destek Ofisleri yardımı ile özel sektörün bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesinde aktif rol almalıdır.

7. **Bölge genelinde turizm faaliyetleri belirli merkezlerde ve sınırlı türlerde toplanmakta, bu merkezlere en yakın ve yüksek potansiyelli alanlar dahi değerlendirilememektedir.**

Konya Mevlana Müzesi'ne gelen ziyaretçi sayısı yıllık 2 milyon kişiyi bulurken, buraya 40 km. mesafede yer alan dünyaca ünlü tarihi Çatalhöyük yerleşkesi kazı alanına gelen ziyaretçi sayısı 10 bin kişiye ulaşmamaktadır.

Bölge genelinde turizm faaliyetlerinin belirli merkezlerde toplanması, bu faaliyetlerin bölgenin diğer çekim merkezlerine ve kırsal alanına yayılamamasının ve turizm potansiyelinin optimal bir biçimde değerlendirilememesinin nedeni, diğer merkezlerin altyapı ve tanıtım eksiklikleri olarak görünmesine karşın asıl neden, turizmde dar bir pazarlama ve markalaşma anlayışının hakim olmasıdır.

8. Turizm faaliyetleri çok kısır bir döngüde devam etmekte, mevcut potansiyeller harekete geçirilerek çeşitlendirilememektedir.

Sahip olunan onlarca kaynağa karşın sadece bir kaçına dayalı turizm faaliyetleri devam etmekte, yatırımlar buna göre şekillenmektedir.

Ülke geneline de yaygınlaşmış olan bu dar bakış açısından dolayı turizm sektörü belirli kıyı bölgelerinde kontrolsüz olarak gelişmiş ve bu bölgelerde ciddi altyapı sorunlarının ve sosyal sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Turizmdeki sadece bu bölgelere yoğunlaşan büyüme; diğer sektörler üzerindeki gelir getirici ve çarpan etkilerinin istenilen seviyeye çıkmamasına, gelir getirici faaliyetlerin ülke geneline makul oranlarda dağılamamasına neden olmaktadır. Turizmin sıkıştığı bölgelerdeki rekabet anlayışı; toplam turizm gelirlerinin küçülmesine, kalitenin düşmesine ve dolayısıyla nitelikli turist üzerinden yüksek gelir elde etme şansının ortadan kalkmasına yol açmıştır. Dünya Turizm Örgütü verilerine göre ülkemizin 2009 yılı itibariyle gelen turist sayısına göre dünyada 7. sırada olmasına karşın turizm gelirlerinde 9. sırada yer alması bunu göstermektedir. Aynı yıl itibari ile Türkiye 27,1 milyon turist sayısı ile 21,3 milyar USD gelir elde ederken 24,2 milyon turist sayısı ile Almanya 34,7 milyar USD gelir elde etmiştir.

9. Turizm sektöründe pazarlama, tanıtım ve markalaşma sorunları yaşanmaktadır.

Turizm potansiyeli yüksek marka olmuş yerlerin tanıtımında dahi sorunlar yaşanmaktadır. Turizmde bütüncül bir pazarlamaya yönelik lansman fikirleri oluşturulamamakta farklı turizm değerleri arasındaki kuvvetli bağlar pazarlama anlamında bir araya getirilememektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2023 Stratejisi bütüncül pazarlama ve varış noktası odaklı ve çok fonksiyonlu turizm öngörüsünde bulunmaktadır. Strateji, turizm potansiyeli taşıyan en üst sayıda merkezin turizm varlıklarının turizmde sürdürülebilir olarak kullanılmasını teminen hazır hale getirilmesini, turizm noktaları arasında hava, kara ve deniz ulaşım altyapısının tamamlanmasını ve turizm pazarlamasına yönelik ülke bazında lansman fikirlerinin oluşturulmasını öngörmektedir. Zaten Türkiye için strateji belgesinde yer alan ayrımlar (stratejiler, 9 farklı Turizm Gelişim Bölgesi, 7 farklı Tematik Koridor, 10 Turizm Kenti ve 5 Eko-Turizm Bölgesi) bir anlamda lansman fikirlerinin çerçevesini de ortaya koymaktadır.

Bu anlamda makro düzeyde gerçekleştirilen planlamalara yerel düzeyde uygulamanın şekillendirilmesi ve/veya planın revizesi anlamında katkıda bulunulması hedeflenmelidir. Konya-Karaman Bölgesinde buna yönelik olarak toplumun her kesiminin katılımı ile üretilecek fikirlerin hayat bulması amacıyla koordinasyon görevini MEVKA yürütmelidir.

10. Turizmin yerel ve ulusal aktörleri arasında etkili bir iletişim ve koordinasyon sağlanamamaktadır.

Projelerin parçalı ve birbirinden habersiz olarak gerçekleşmesinden dolayı bütüncül planlar ile eşgüdüm sağlanamamaktadır. Turizm pazarlamasında gerçekleştirilmeye çalışılan bütüncül yaklaşımların yatırım aşamasında da hayat bulmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

11. Turizm değerleri arasında ağ oluşturulamamakta, güçlü potansiyele sahip noktalar arasında yer alan daha zayıf potansiyelli alanların pazarlanması, böylece turizm kazancının en ücra noktalara kadar dağıtılması sağlanamamaktadır.

Turizm Stratejisi 2007-2013 eylem planında öngörülen hızlı tren hatlarına ilave olarak diğer turizm gelişim bölgeleri ile bağlantı kurulması amacına yönelik Konya merkez olmak üzere Antalya-Konya-Nevşehir hattının yapılması uygun olacaktır. Bu sayede Antalya'ya 4 mevsim gelen turistlerin günübirlik başta Konya olmak üzere Nevşehir gibi iç bölgelere taşınması sağlanarak turizmin kıyı kesiminden iç kesimlere yayılması sağlanacaktır. Bu şekilde Karaman ilinin de turizm potansiyeli hareketlenmiş olacaktır. Bu tür bir seyahat kolaylığı turistlerin koridorlar arasındaki seyahat özgürlüğünü genişleteceğinden bireysel turizm potansiyelimiz artacaktır. Kış aylarında Antalya'da uzun süre konaklamaya gelen turistler, bu hat yardımı ile Konya'da sema ayinini izleyip ya da bir kongreye katılıp ertesi gün Nevşehir'de balon ile Kapadokya gezisi yapıp aynı gün içinde Antalya'ya geri dönebilecektir. Her ulaşım kolaylığı turizmde yeni bir pazarlama ve gelir olanağı oluşturacaktır. Ayrıca yabancı basında yer alan trafik kazalarının olumsuz etkileri ve bu etkileri ortadan kaldırmaya yönelik harcama giderleri de azalacaktır.

Dünya turizm pastasından en fazla pay alan ülkelerden Fransa, İngiltere, İtalya ve Almanya arasındaki güçlü hızlı tren altyapısı ve özgür seyahat edebilme seçenekleri, karar vericilerin zamanlarını burada geçirebilmelerine yönelik birçok seçenek sunmaktadır. Buna bağlı olarak turistlerin Türkiye'nin geniş yelpazeli, özgün ve cazip turizm potansiyeline kolayca erişebileceklerini bilmeleri, gün geçtikçe önemli hale gelmektedir. Turistlerin tercihlerini belirlemede önemli bir unsur olan fayda maliyet değerlendirmelerindeki ulaştırma, lojistik gibi önemli engellerin ortadan kalkması, turizmde önemli bir genişleme imkânı sağlayacaktır.

12. Konya merkezde Mevlana olgusuna yönelik turizm potansiyeli sadece türbe ziyaretine ve sema ayinine dayalı olarak değerlendirilebilmekte; Mevlana'nın öğretisi, O'nun ve dervişlerinin yaşantısına yönelik potansiyel, yeteri kadar değerlendirilememektedir.

Oysa tarihi, dini ve felsefi bir motif olan Mevlana'nın Türkiye genelinde kültür turizminin merkezi olabilecek potansiyeli bulunmaktadır. Uluslararası sanat eserlerine, romanlara konu olmuş bu tarihi kişiliğin Konya'ya miras bıraktığı turistik marka değerinin artırılması sadece yerel aktörlerin girişimleri ile değil ulusal aktörlerin de çabalarıyla mümkün olabilecektir. Mevlana'ya yönelik çizgi film ya da filmlerin çekilmesi, O'na dayalı ürünlerin çeşitlendirilmesi, turistlerin O'nun yaşadığı toprakları ziyaret etme güdüsünü artırabilecektir. Benzer şekilde Karaman'da yaşamış önemli şahsiyetlerin turizm varlığı açısından çok daha az değerlendirilebildiği görülmektedir.

13. Farklı turizm değerleri arasında çapraz ilişkiler kurularak bölgenin turizm potansiyelleri güçlendirilememektedir.

Bu durum, tüm turizm değerlerinin optimal kullanıldığı bütüncül pazarlama yapılanmasını gerektirmektedir. Bu yapılanma;

a) Gerçekleştirilen tüm turizm faaliyetlerini ülke genelindeki turizm pazarlama fikirleri ile beraber düşündüğü gibi bölge içerisinde sahip olunan tüm değerlerin ortak pazarlanmasına yönelik bir senaryo geliştirir;

Bu kapsamdaki rollerin dağıtımında marka olmuş değerlerin sürükleyici gücünden istifade ederek bütün turizm değerlerinin birbirini tamamlar şekilde dizayn edilmesini içerir. Bütüncül pazarlama stratejisinde çekim gücü olan turizm varlığı diğerleri ile ilişkilendirilir ve turizm değerlerinin bir sinerji oluşturması hedeflenir. Örneğin bölgenin yurtdışında tanınan markası Mevlana'dır. Gerek yurt içinden gerekse yurtdışından bölgeye gelen turistlerin ana geliş gayesidir. Öyle ki bu markanın

yanında Yunus Emre, Nasrettin Hoca, Sadrettin Konevi, Karamanoğlu Mehmet Bey gibi diğer önemli şahıs markaları oldukça geri planda kalmaktadır. Bu durum, söz konusu kültür değerlerimiz arasındaki güçlü ilişkinin algılanmamış olmasından kaynaklanmış ve bunun sonucu olarak bütün bu şahsiyetler aynı turizm senaryosunda yerini alamamıştır. Örneğin, Hz. Mevlana'nın validesi Karaman kökenlidir ve türbesi de burada yer almaktadır. Konya'ya gelmeden önce 7 yıl Karaman'da kalmış ve kişisel gelişiminde burada merhale almıştır. Öyleyse Konya'da Mevlana türbesinin ayrı, Karaman'da validesinin türbesinin ayrı tanıtılması şeklindeki parçacı pazarlama anlayışından çıkılarak Hz. Mevlana bir bütün şeklinde anlatılabilir ve böylece Karaman ile Konya turizmi birbirine entegre edilebilir.

b) Farklı turizm türlerinin ilişkilendirilmesi suretiyle turistin birden çok turizm aktivitesini beraber gerçekleştirmesine imkan tanır. Bir manada turiste yeni seçenekler sunar;

Bu kapsamda Hz. Mevlana'yı ziyarete gelen turistler aynı zamanda O'nun öğretisini öğreneceği, yaşayabileceği, modern dünyanın verdiği sıkıntılardan kurtulabileceği ve bu sayede ruhen ve bedenen rahatlayacağı bir turizm hizmeti alabilir.(Tarihi Şahsiyet – Sağlık Turizmi). Aynı şekilde turistler, Hz. Mevlana'nın eserlerini yazdığı ve dönemsel olarak gidip kaldığı Ilgın Kaplıcalarına gelerek kaplıca turizmi hizmeti ile Mevlana öğretisini öğreneceği ve yaşayacağı turizm hizmetini bir arada alabilir.

Ayrıca ilçe ve köylerde yapılacak envanter çalışması sonucunda birbirleri ile bağlantılı kısa rotalar oluşturularak günübirlik seyahat ve konaklama noktaları oluşturulabilir. Bu sayede hem il içinden hem de yurtiçinden il merkezine gelip civarı da gezmek isteyen turistler için önemli bir imkân oluşturulmuş olabilecektir.

14. Turistin gelmesini sağlayan tur operatörleri ile bütüncül bir pazarlama stratejisi uygulanmasına yönelik sağlıklı bir iletişim kurulamamakta, karşılıklı kazanma öngörüsüne dayanan bir koordinasyon sağlanamamaktadır. Turizmin kitle turizminden bireysel turizme dönüşümü sağlanamamaktadır.

Turizm sektör aktörleri arasında bir uyumsuzluk olduğu gözlemlenmektedir. Bunun nedeni bölgenin turizm gelirlerini belirleyen bir takım aktörlerin yerel aktörler olmaması ve bu aktörlerin kar maksimizasyonunda bölge gelirlerini göz ardı etmeleridir.

Turizm faaliyetleri tur operatörleri aracılığı ile kitle turizmi şeklinde gerçekleşmekte bireysel turizme geçiş sağlanamamaktadır.

15. Turizm faaliyetlerini destekleyici yöresel marka ve ürünlerin imalatı istenilen nitelik ve nicelikte değildir. Bölge şehirlerinin imalat sanayi, turizm değerleri ile bütünleşememiştir.

Turizm faaliyetlerini destekleyen yöresel markalar ve ürünlerin bulunmadığı ya da istenilen seviyede olmadığı görülmektedir. Konya'da üretilen akide şekerinin diğer bir adı Mevlana Şekeri'dir. Ülke çapında kabul görmüş bu markalı ürünün turiste sunuluş tarzı dahi değiştirilememiştir.

16. Kırsal alanda nüfus azalmaktadır. Bunun en önemli sebebi kırsalda gelir düşüklüğüdür. Kırsalda gelir getirici faaliyet olarak gerçekleştirilen tarımsal faaliyetlere ilave kazanç sağlayan sektörler zayıflamaktadır. Geçmişte kırsal alanda destekleyici kazanç olarak gerçekleştirilen el sanatları ve küçük çaplı imalat faaliyetleri küresel rekabet ortamında gelir getirme vasfını kaybetmekte, yöresel el sanatları ve ürünler yok olmaktadır.

Tablo 100: TR52 Bölgesi Kaybolan Bazı Yöresel Değerler-Örnek

Yöresel El Sanatı ya da Ürün Adı	İl – İlçe -Belde
Halı (Ladik)	Konya –Sarayönü-Ladik
Halı (Sille)	Konya –Selçuklu-Sille

Yöresel El Sanatı ya da Ürün Adı	İl – İlçe -Belde
Halı	Konya –Akşehir
Halı	Konya –Karapınar
Halı	Konya –Emirgazi
Halı	Konya –Yunak
Halı (Kızıllar-Taşkale)	Karaman – Merkez –Taşkale
Halı (Koraş)	Karaman – Ayrancı –Koraş
Halı (İlisira-Yollarbaşı)	Karaman – Merkez – Yollarbaşı
Bıçakçılık	Konya – Taşkent

Küresel rekabette yöresel el sanatları ve ürünlerinin üretiminin devam etmesi için kırsal turizm faaliyetlerine entegre edilerek üretilip pazarlanması gerekmektedir. Kırsal alanda gelirin çeşitlendirilerek artırılması, turizm faaliyetlerinin ve turizmi destekleyen ürünlerin artırılması için yöresel potansiyeller korunmalı, yatırımı özendirilmeli ve unutulmasının önüne geçilmelidir.

Bu noktada öncelikle Katılım Öncesi Mali Yardım – Yerel Ürünler ve Mikro İşletmelerin Geliştirilmesi başlığında verilen desteklerin etkin kullanımı sağlanmalı, yeni destek mekanizmaları geliştirilmelidir.

17. İç turizm potansiyeli yeterli derecede algılanamamakta ve iç turizme yönelik yatırımlar ihmal edilmektedir.

Özellikle turizm faaliyetlerinin kırsala yaygınlaştırılmasında köy, belde ve ilçe gibi kırsal yerleşim yerlerinin şehir dışında yaşayan insan potansiyellerine yönelik bir planlama öngörülmemektedir.

Orta vadede turizm faaliyetlerinin kırsala yaygınlaştırılması işleminin planlama, yatırım, finansman, tanıtım ve turizm potansiyel eksikliği gibi nedenlerle bütün yerleşim birimleri için mümkün olmayacağı veya istenilen sonuçların elde edilemeyeceği görünmektedir. Buradan hareketle, göç sebebi ile köy, belde ve ilçe gibi kırsal yerleşim yerlerinin şehir dışında yaşayan insan potansiyellerine yönelik bir planlama öngörülmelidir.

Kırsal alan ile uyumlu, kabul görür turizm anlayışının şekillenmesi ve turizm faaliyetlerinin tabanda benimsenmesine yönelik olarak, asıl memleketi dışında yaşadığı için kırsalda kalacak yeri, gidecek akrabası kalmayan hemşerilerin turizm potansiyelleri, yazlık ya da emeklilere özel (sürekli – yarım yıl) olarak muhakkak değerlendirilmelidir. Bu durum kırsalın imarında kamu yükünü azaltacağı gibi, kırsalda yaşayan insan sayısının dengelenmesi, bu kişilere bağlı kırsala gelip gidenlerin artması ile turizmde ve turizme bağlı ekonomik faaliyetlerde hareketlenme sağlayacaktır.

İlk etapta özellikle yurtdışında çok sayıda hemşerisi olan Kulu, Cihanbeyli, Kazımkarabekir ve Yunak gibi ilçelerin yurtdışında yaşayan insanları için, yurt içinde İzmir, İstanbul ve Antalya'da hemşerisi olan Derebucak, Bozkır ve Sarıveliler ilçeleri için bu tür projeler pilot olarak uygulanabilir görünmektedir.

Beyşehir Çavuş Belediyesi'nin "Sonsuz Şükran Köyü", ve Taşkent Belediyesi'nin tarihi Taşkent evlerinin restorasyonu gibi projeleri iç turizm kapasitesinin oluşturulmasına hizmet edecek şekilde desteklenmelidir.

2.3.4. TR52 BÖLGESİ TURİZM GZFT ANALİZİ

<table>
<tr><th colspan="4">TR52 BÖLGESİ TURİZM GZFT ANALİZİ</th></tr>
<tr><th>GÜÇLÜ YANLAR</th><th>ZAYIF YANLAR</th><th>FIRSATLAR</th><th>TEHDİTLER</th></tr>
<tr><td>TR52 Bölgesi’nin coğrafi konum olarak ülkenin merkezinde yer alması</td><td>Bölgenin denize sınırının olmaması</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Konya-Ankara arası yüksek hızlı tren seferlerinin başlamış olması</td><td rowspan="3">Mevcut hatta altyapı sorunlarından dolayı istenilen hıza ulaşılamaması ve sefer sayılarının yetersizliği</td><td>Hızlı trenin Ankara dışında diğer illere de bağlantısının yapılıyor olması</td><td rowspan="3">Yüksek hızlı tren yapımının zaman ve maliyet dezavantajı</td></tr>
<tr><td>Karaman'dan Konya'ya hızlı raybüs seferleriyle yolcu taşımaya başlanılması</td><td>Antalya-Konya-Nevşehir yüksek hızlı tren hattının yapımının konuşuluyor olması</td></tr>
<tr><td>Günümüz şartlarına uygun modern bir hızlı tren garının Konya’da inşa edilecek olması</td></tr>
<tr><td rowspan="4">İstanbul-Konya uçak seferlerinin yapılıyor olması</td><td>Bölgede sivil havaalanının bulunmaması</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bölgeden uluslararası uçuşların olmaması</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bölgeden büyük kentlere (İstanbul hariç) uçak seferlerinin olmaması</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Mevcut havaalanının kapasitesinin yetersiz olması</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bölgede gelir getirici turizm potansiyelinin varlığı</td><td>Konaklama gün sayısının az olması</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bölgenin birçok doğal güzelliğe sahip olması</td><td rowspan="2">Turizm Envanteri’nin yetersiz olması</td><td>2023 Turizm Stratejisi’nde, Göller Bölgesi Eko-Turizm Gelişim Bölgesi’ne Konya’nın dâhil olması</td><td></td></tr>
<tr><td>Bölgenin zengin tarihi ve kültürel değerlere sahip olması</td><td>2023 Turizm Stratejisi’nde Konya’nın Kültür Şehri olarak markalaştırılması hedefi</td><td></td></tr>
<tr><td>Mevlana’nın bölgede yaşamış olması ve türbesinin Konya’da olması</td><td>Mevlana markasının sadece bir isim olarak algılanması ve turizm faaliyetlerinin türbe ziyaretine indirgenmesi</td><td>Mevlana isminin dünyaca tanınmış bir marka olması</td><td>Bütüncül pazarlama anlayışının yerleşememesi</td></tr>
</table>

TR52 BÖLGESİ TURİZM GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
	Altyapı ve tesis eksikliği ile Mevlana ve felsefesini anlamaya, anlatmaya ve yaşatmaya yönelik faaliyetlerin yeterli seviyede olmaması	Mevlana Kültür Vadisi projesi	
	Konya turizm faaliyetlerinin turizm değerlerinden en üst derecede faydalanmaya yönelik olarak organize edilememesi	Bölgede Mevlana ile ilişkili birçok değerin olması (Mevlana-Karaman'da yaşamış olması ve ailesinden bazılarının türbelerinin orada olması) Mevlana-Sille'de yer alan kiliseleri ziyareti ve buradaki din adamları ile görüşmesi Mevlana-Ilgın şehrine kaplıcalara gidip eserlerini orada yazması gibi)	
Yunus Emre'nin Karaman'da yaşamış olması	Yunus Emre'yi anma etkinliklerinin istenilen seviyede olmaması ve altyapı eksikliği	Yunus Emre'nin Anadolu'nun önemli bir değeri olması	
Konya il merkezinin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısının güçlü olması	Turizm açısından fiziki altyapının yetersiz olması ve yatırımların planlanmasında koordinasyon eksikliği	2023 Turizm Stratejisi'nde Konya'nın kongre merkezi ilan edilmesi	
Konya'nın Anadolu Selçuklu Devleti'nin başkenti olması	Selçuklu Medeniyeti'nin yeterince tanıtılamıyor olması	Selçukluların tanınması anlamında Uluslararası Selçuklu Sempozyumunun yapılıyor olması	
Karaman'ın Karamanoğlu Beyliği'nin merkezi olması	Türk Dili etkinliklerinin istenilen seviyede olmaması	Karaman'ın Türkçe'nin başkenti ilan edilmesi	
Tarihi Çatalhöyük ve Boncukluhöyük yerleşkesinin bölgede olması	Tanıtım ve organizasyon eksikliği		
Bölgede önemli Hitit anıtlarının varlığı (Bereket Tanrısı-İvriz, Fasıllar Anıtı-Beyşehir, Eflatun Pınarı-Beyşehir gibi)			
Nasrettin Hoca'nın Akşehir'de yaşamış ve türbesinin orada bulunması	Altyapı ve tesis eksikliği ile Nasrettin Hoca'nın tanıtımına yönelik faaliyetlerin yeterli seviyede olmaması		Mevlana markasının gölgesinde kaybolması

TR52 BÖLGESİ TURİZM GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
Şemsi Tebrizi'nin Konya il merkezinde yaşamış olması ve türbesinin bulunması	Şems-i Tebrizi'nin yeterince tanıtılamaması		
Sadrettin Konevi'nin Konya il merkezinde yaşamış olması ve türbesinin bulunması	Sadrettin Konevi'nin yeterince tanıtılamaması	Sadrettin Konevi'nin Akdeniz'e komşu Afrika, Avrupa ve Asya ülkeleri ile olan kültürel bağı	Mevlana markasının gölgesinde kaybolması
Bölgede göllerin varlığı	Tanıtım ve fizisel altyapı eksikliği	Beyşehir gölünün su sporları, Tuz Gölü'nün alternatif tedavi ve göllerin kuş gözlemciliği potansiyeli	
Ilgın termal şehrinin bölgede olması	Hamam kültüründen kaplıca kültürüne geçişin sağlanamaması	Termal turizm ile beraber bölgenin diğer ürünlerinin pazarlanabilirliğinin artması, bölgedeki yeni yatırımlar ve kaplıca suyunun mekan ısıtmasında kullanılabilir olması	
Bölgede Tınaztepe, İncesu, Manazan ve Meraspolis gibi dünyaca ünlü mağaraların varlığı	Tanıtım ve altyapı eksikliğinin olması		
Mardin, Diyarbakır, Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş, Kayseri, Nevşehir, Aksaray, Konya, Isparta, Denizli ve Antalya merkezlerini birbirine bağlayan tarihi Güney Anadolu İpekyolu'nun Konya'dan geçmesi	2023 Turizm Stratejisi'nde İpekyolu Turizm Koridorunun Konya'yı kapsamaması		
Bölgede Hristiyanlık açısından önemli değerlerin varlığı (Karaman'da Derbe, Konya'da Klistra ve Sille gibi)	Tanıtım ve altyapı eksikliği	Türuzim faaliyetlerinin destekleniyor olması	Tarihi yapıların korunmasında güçlükler yaşanması
Karaman'ın Balkanlar'da yaşayan ve ülkemize sonra geri dönmüş birçok kişinin ata yurdu olması	Kazımkarabekir gibi aslen bölgenin insanı olan birçok ünlü kişinin memleketleri ile bağlantılarının kesilmiş olması ve bu değerlerden turizmde yeterince yararlanılamıyor olması		

TR52 BÖLGESİ TURİZM GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
Karaman'ın Yunus Emre, Karamanoğlu Mehmet Bey, Piri Reis ve Kazım Karabekir gibi birçok tarihi şahsiyetin memleketi olması	Tarihi şahsiyetlerin turizm üzerindeki olumlu katkılarından yeteri seviyede yararlanılamaması		
Bölgenin eğitimli genç nüfusa sahip olması ve bölge dışında sektörde çalışan insan kaynaklarının varlığı	Turizm sektörünün yeterince geliştirilememesine bağlı istihdam potansiyelinin kullanılamaması		
Bölgenin gelişmiş ticaret alt yapısı	Turizm sektörü ile entegre olmuş ürünlerin olmaması	Turizm faaliyetlerinin artan karlılığı, yurtiçi ve yurt dışı turist sayısındaki artış ile sektöre olan yatırımların artması	
Bölgenin turizm sektörünü destekleyecek birçok yöresel ürününün olması	Turizm faaliyetlerini destekleyici yöresel marka ve ürünlerin imalatının istenilen nitelik ve nicelikte olmaması	IPARD kapsamında yerel ürünler ve mikro işletmelerin geliştirilmesinin desteklenmesi	Yöresel ürünlerin ve el sanatlarının kaybolması
Bölgenin güçlü bir mutfanının olması (Selçuklu mutfağı ve Mevlevi mutfağı gibi)	Tanıtım eksikliğini olması		
Bölgede aynı anda gerçekleştirilecek birçok turizm türünün var olması	Tur operatörlerinin bölgeye olan ilgisizliği		

TR52 BÖLGESİ TURİZM GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
Bölgenin, Sağlık Turizmi ve Termal Turizm (Afyonkarahisar, Ankara, Aksaray), Deniz Turizmi (Antalya – Mersin), Bölgesi Frigya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi (Afyon),Kapadokya Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi (Aksaray), Eko-turizm bölgesi (Antalya'nın iç kesimlere doğru doğusu, Torosların eteklerinde Antalya ve Mersin'in birleştiği alanlar) ve Anamur Kıyı Kesimi Turizm Kenti ile komşu olması dolayısıyla turizmin çeşitlenmesine imkân sağlayan coğrafi yapının olması	Turizm sektöründe farklı bölgelerin değerlerinin beraber pazarlanması noktasında altyapı, bilinç, planlama ve pazarlama eksikliklerin bulunması	Bölge turizminin farklı bölgelerle entegre olmasını sağlayacak altyapı yatırımların yapılması ve pazarlama anlayışında yaşanan olumlu değişiklikler	
Bölgenin yurtdışında yaşayan çok sayıda gurbetçisinin olması	İkinci nesil gurbetçilerin bölgeye daha az gelmeye başlaması ve bu kişileri bölgeye çekecek turizm aktivitelerinin olmaması	Rekabet dezavantajlarına rağmen bölgeyi öncelikle tercih edecek bir kitlenin varlığı	

2.3.5. TR52 BÖLGESİ'NDE TURİZM SEKTÖRÜ REKABETÇİLİK ANALİZİ

Kapsam

Çalışma kapsamında, turizm sektörünün rekabetçilik analizi yapılmıştır.

Yöntem Hakkında

Turizm sektörünün uluslararası rekabetçilik analizinin yapılmasında Michael Porter isimli dünyaca ünlü akademisyenin rekabetçilik üzerine kabul gören Elmas Modeli yönteminden istifade edilmiştir.

Model, bir organizasyonun ulusal yapısının uluslararası rekabet gücü elde etmede önemli bir role sahip olduğu tezine dayanmaktadır. Porter'ın modeli ulusal rekabet üstünlüğünü 4 grup altında incelemektedir. Bu gruplar çalışmaya aşağıdaki şekilde uyarlanmıştır;

5. Girdi koşulları,

Firmalar için girdi koşulları başlığında;

- Yeni pazarlar ve müşteriler hakkında bilginin varlığı
- Genel anlamda mali kaynakların varlığı
- Hizmetin üretiminde iş gücünün varlığı
- Yenilikçilik için fonlar (ulusal ve yabancı) hakkında bilgilendirmenin varlığı
- Hizmetin üretimine yönelik ihtiyaç duyulan teknoloji ile ilgili nitelikli işgücünün varlığı
- Yenilikçilik için ihtisaslaşmış beyin gücünün varlığı
- Kaliteli ve sürdürülebilir girdi tedariki imkânı
- Teknolojik gelişimlerin takibi ve bunun işletmelerde uygulanması imkânı
- Hizmet üretiminde girdi olarak kullanılan ürünlerin kaynağının geriye doğru izlenme imkânı
- Hizmetin üretiminde kullanılan girdilerin kalite standartları açısından analiz edilme durumu

6. Talep koşulları

Firmalar için talep koşulları başlığında;

- Dış ülkelerden gelen talebin varlığı
- Ulusal talep yapısında sürekli değişikliğin varlığı
- Sektörün ürettiği hizmete bölgesel ve ulusal düzeyde talebin varlığı

7. İlgili ve destekleyici kurum ve kuruluşlar

Firmalar için ilgili ve destekleyici kurum ve kuruluşlar başlığında;

- Mali destek araçları konusunda bilgilendirme yapan kurum ve kuruluşların varlığı
- İş geliştirme (danışmanlık/tavsiye, bilgilendirme) hizmetleri veren kurum, kuruluşların varlığı
- Yenilikçilik konusunda danışmanlık sağlayan ya da yönlendiren kurum ve kuruluşların varlığı
- Ürün (hizmet) tasarımı konusunda hizmet veren kurum ve kuruluşların varlığı
- Pazarlama ve tanıtım konusunda hizmet veren kurum ve kuruluşların varlığı
- Markalaşma konusunda hizmet veren kurum ve kuruluşların varlığı
- Coğrafi işaretleme konusunda hizmet veren kurum ve kuruluşların varlığı
- Yatırımlar konusunda fizibilite hazırlama desteği sağlayan kuruluşların varlığı

- Yerel üniversitelerin kümelenme konusuna desteğinin varlığı
- Sivil toplum kuruluşlarının kümelenmeyi destekleyici yönde faaliyetlerinin varlığı
- Üniversite ile sektörün işbirliğini geliştirmeye yönelik desteklerin varlığı
- Know-how ve teknoloji transferi için verilen desteklerin varlığı
- Kalifiye eleman yetiştirme programlarının varlığı
- Kamu kurumlarının kümelenmeyi destekleyici tavırları
- Kamu kurumları tarafından kümenin daha rekabetçi hale gelebilmesi için verilen desteklerin varlığı (örneğin, küme aktörleri arasında işbirliğini güçlendiren, yerel yönetişimi sağlayan)
- Bürokratik işlemlerin sadeleştirilmesine kamu kurumları tarafından verilen desteklerin varlığı
- Sektörlere karşı destekleyici tutumların varlığı,
- Sektöre verilen teşviklerin durumu,
- Sektörün gelişimi için hukuki düzenlemelerin varlığı ve derecesi,
- Sektördeki bürokrasi durumu başlıklarında veriler incelenmiştir.

8. Firma stratejisi ve rekabet

- Bölgesel rekabetin varlığı ve derecesi
- Ulusal rekabetin varlığı ve derecesi
- Uluslararası rekabetin varlığı ve derecesi
- Firmaların kurumsal yapısı
- Sektörde yabancı sermaye kullanımı
- Firmaların ar-ge ve yenilikçilik kapasiteleri
- Firmaların yatırım kabiliyetleri
- Sektördeki firmalar arasında işbirliği ve diyaloğun varlığı
- Sektördeki firmalar arasında işbirliğini destekleyen mekanizmaların varlığı

başlıklarında veriler incelenmiştir.

Analizlerde Nace Rev.2-TR kullanılmıştır. NACE Rev.2_TR adı verilen ulusal faaliyet sınıflaması;

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın koordinasyonunda hazırlanmış ve hâlihazırda kullanılan 491 Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kolları'nın NACE Rev.2'ye uyarlanması,
- Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından kullanılan 6 basamaklı sınıflamanın uygunluğunun kontrol edilmesi ve varsa yeni ekleme/çıkarmaların yapılması,
- Son hali verilecek olan çalışmanın ilgili kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarını karşılayacak hale getirerek NACE Rev.2'nin kullanıcısı olan tüm kurum ve kuruluşlarca aynı standartta uygulanmasının sağlanması amacıyla, kurum ve kuruluşların katılımcılarından oluşan alt çalışma grubu tarafından hazırlanmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu, NACE Rev.2`nin orijinal halini kullanmaktadır.[45]

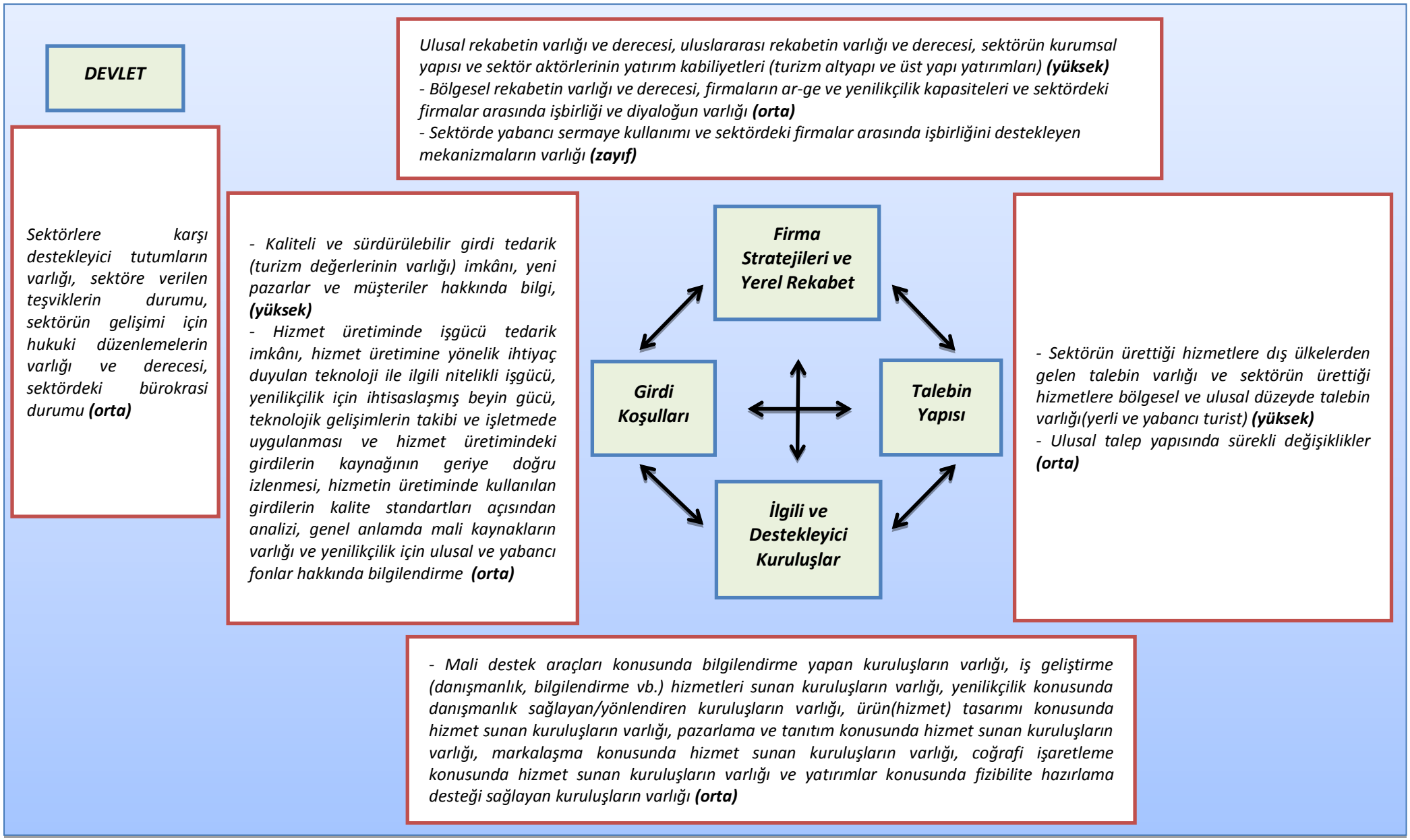
[45] TÜİK

Çalışma içerisinde birincil ve ikincil verilerden istifade edilmiştir. Bu kapsamda;

- Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ayrı ilçede 1.824 kişinin katılımı ile Odak Grup Toplantıları gerçekleştirilmiştir. İlçe odak grup toplantılarında, daha önce MEVKA uzmanları tarafından gerçekleştirilen GZFT analizleri için görüş alınmış ve yeniden GZFT çalışmaları yapılmıştır.
- İlçe odak grup toplantıları esnasında ayrıca ilçelerde yer alan sektörlere ve potansiyellere ilişkin detay sorular sorulmuş ve sektörler bazında analizlere imkan sağlayacak veriler toplanmıştır.
- Bölgenin Tanıtım ve Markalaşma Stratejileri Dökümanı'nın hazırlanmasına yönelik olarak Anket Çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Konya'da 400 ve Karaman'da 400 kişi üzerinde anketler yapılmıştır.
- Marka Algısına yönelik 2 adet Odak Grup Toplantısı ve farkındalık eğitimi Konya ve Karaman merkezde gerçekleştirilmiştir.
- Konya ve Karaman illerinden toplamda 60 kişinin katılımı ile 2023 Vizyon Geliştirme Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.
- Proje kapsamı katkıların alınması ve proje kapsamı bilgi ve çıktıların paylaşılması açısından www.tr52.org web sitesi hayata geçirilmiştir.

Sonuç olarak; bu modelden istifade edilerek yapılan çalışmada 4 ana grup altında 42 adet sorunun cevabı verilmek suretiyle detay bir analiz yapılmıştır. Bir anlamda yönlendirilmiş SWOT olan çalışma kapsamı sorular, ilçeler bazında gerçekleştirilen odak grup toplantıları, GZFT çalışmaları, paydaş görüşleri, sektörel rapor ve istatistikler ile MEVKA'nın bölgeye ilişkin olarak gerçekleştirdiği bölge planı çalışmaları göz önüne alınarak proje uzmanları tarafından cevaplandırılmıştır. Bu şekilde bölgede turizm sektöründe rekabetçilik analizi yapılmıştır.

2.3.5.1. TR52 Bölgesi Turizm Sektörü Rekabetçilik Analizi

Turizm sektörünün, aşağıdaki tabloda yer alan faaliyetler bazında, NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması kodları dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 101: Turizm Sektörü NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Turizm
55	**Konaklama**
55.1	**Oteller ve benzeri konaklama yerleri**
55.10	**Oteller ve benzeri konaklama yerleri**
55.10.02	Otel vb. konaklama yerlerinin faaliyetleri (günlük temizlik ve yatak yapma hizmeti sağlanan oda veya süit konaklama faaliyetleri dahil, kendi müşterilerine restoran hizmeti vermeyenler ile devre mülkler hariç)
55.10.05	Otel vb. konaklama yerlerinin faaliyetleri (günlük temizlik ve yatak yapma hizmeti sağlanan oda veya süit konaklama faaliyetleri dahil, kendi müşterilerine restoran hizmeti verenler ile devre mülkler hariç)
55.2	**Tatil ve diğer kısa süreli konaklama yerleri**
55.20	**Tatil ve diğer kısa süreli konaklama yerleri**
55.20.01	Tatil ve diğer kısa süreli konaklama faaliyetleri (hosteller, devre mülkler, tatil evleri, apart oteller, bungalov, dağ evleri, vb.nde) (günlük temizlik ve yatak yapma hizmeti sağlanan oda veya süit konaklama faaliyetleri hariç)
55.20.03	Kendine ait veya kiralanmış mobilyalı evlerde bir aydan daha kısa süreli olarak konaklama faaliyetleri
55.3	**Kamp alanları, motorlu karavan ve karavan tipi treyler (römork) park hizmetleri**
55.30	**Kamp alanları, motorlu karavan ve karavan tipi treyler (römork) park hizmetleri**
55.30.36	Kamp alanlarının, motorlu karavan, vb. için park yerlerinin faaliyetleri (çadır veya karavan ile kamp kurma amaçlı açık hava tesisi sağlanması, yetişkinler veya çocuklar için kamp programlarında ve avcılık kamplarında konaklama hizmetinin sağlanması, vb.)
55.9	**Diğer konaklama yerleri**
55.90	**Diğer konaklama yerleri**
55.90.03	Diğer konaklama yerlerinin faaliyetleri (başka bir birim tarafından işletildiğinde yataklı vagonlar, vb. dahil, misafirhaneler, öğretmen evi, vb. hariç)
56	**Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri**
56.1	**Lokantalar ve seyyar yemek hizmeti faaliyetleri**
56.10	**Lokantalar ve seyyar yemek hizmeti faaliyetleri**
56.10.01	Seyyar yemek servisi faaliyetleri (simit, poğaça, börek, kokoreç, nohut-pilav, piyaz, dondurma, vb. ile kayıklarda yapılanlar dahil)
56.10.02	Börekçilerin faaliyetleri (imalatçıların faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
56.10.03	Çorbacıların ve işkembecilerin faaliyetleri (imalatçıların faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
56.10.04	Dondurmacıların faaliyetleri (imalatçıların faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
56.10.05	Oturacak yeri olmayan fast-food satış yerleri (hamburger, sandviç, tost, vb.), al götür tesisleri ve benzerleri tarafından sağlanan diğer yemek hazırlama ve sunum faaliyetleri
56.10.06	Döner, lahmacun ve pidecilik faaliyeti (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil, imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
56.10.07	Ciğer, kokoreç, köfte ve kebapçıların faaliyeti (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil, imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
56.10.08	Diğer lokanta ve restoranların (içkili ve içkisiz) faaliyetleri (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil, imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
56.10.09	Pastanelerin ve tatlıcıların faaliyeti (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil, imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
56.10.10	Pizzacıların faaliyeti (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil, imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
56.10.14	Başka birimler tarafından işletildiğinde gemi ve trenlerde restoran işletmeciliği (yemekli vagon, vb.)
56.10.17	Mantıcı ve gözlemecilerin faaliyeti (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil, imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)

NACE Rev.2-TR*	Turizm
56.10.18	Oturacak yeri olan fast-food satış yerleri (hamburger, sandviç, tost, vb.) tarafından sağlanan yemek hazırlama ve sunum faaliyetleri
56.10.19	Yiyecek ağırlıklı hizmet veren kafeteryaların faaliyetleri
56.2	**Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmelerin (catering) faaliyetleri ve diğer yiyecek hizmetleri faaliyetleri**
56.21	**Özel günlerde dışarıya yemek hizmeti sunan işletmelerin faaliyetleri**
56.21.01	Özel günlerde dışarıya yemek sunan işletmelerin faaliyetleri (catering)
56.29	**Diğer yiyecek hizmeti faaliyetleri**
56.29.01	Kantinlerin faaliyetleri (spor, fabrika, okul veya işyeri kantinleri, vb.)
56.29.03	Hava yolu şirketleri ve diğer ulaştırma şirketleri için sözleşmeye bağlı düzenlemelere dayalı olarak yiyecek hazırlanması ve temini hizmetleri
56.3	**İçecek sunum hizmetleri**
56.30	**İçecek sunum hizmetleri**
56.30.02	Çay ocakları, kıraathaneler, kahvehaneler, kafeler, meyve suyu salonları ve çay bahçelerinde içecek sunum faaliyeti
56.30.03	Lokallerde içecek sunum faaliyeti (alkollü-alkolsüz)
56.30.04	Bar, meyhane ve birahanelerde içecek sunum faaliyetleri (alkollü-alkolsüz)
56.30.05	Gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kokteyl salonları, vb. yerlerde içecek sunum faaliyetleri (alkollü-alkolsüz)
56.30.06	Trenlerde ve gemilerde işletilen barların faaliyetleri (alkollü-alkolsüz)
56.30.08	Boza, şalgam ve sahlep sunum faaliyeti
56.30.90	Seyyar içecek satanlar ile diğer içecek sunum faaliyetleri
68	**Gayrimenkul faaliyetleri**
68.3	**Bir ücret veya sözleşme temeline dayalı olan gayrimenkul faaliyetleri**
68.31	**Gayrimenkul acenteleri**
68.31.01	Gayrimenkul acentelerinin faaliyetleri (emlak komisyonculuğu, vb.)
68.31.02	Bir ücret veya sözleşmeye dayalı olarak yapılan gayrimenkul danışmanlık ve ekspertiz faaliyetleri
68.32	**Bir ücret veya sözleşme temeline dayalı olarak gayrimenkulün yönetilmesi**
68.32.02	Bir ücret veya sözleşmeye dayalı olarak yapılan gayrimenkul yönetimi faaliyetleri (apartman ve site yöneticiliği, mobil ev alanlarının, müşterek mülkiyetli konutların, devre mülklerin, ikamet amaçlı olmayan mülklerin, vb. yönetimi)
68.32.03	Bir ücret veya sözleşmeye dayalı olarak yapılan kira toplama faaliyetleri
74	**Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler**
74.2	**Fotoğrafçılık faaliyetleri**
74.20	**Fotoğrafçılık faaliyetleri**
74.20.22	Tüketicilere yönelik fotoğrafçılık faaliyetleri (pasaport, okul, düğün vb. için vesikalık ve portre fotoğrafçılığı vb.)
74.20.25	Hava ve su altı fotoğrafçılığı faaliyetleri
74.20.26	Reklamcılık ile ilgili fotoğrafçılık faaliyetleri (reklam görselleri, broşür, gazete ilanı, katalog vb. için ticari ürünlerin, moda kıyafetlerinin, makinelerin, binaların, kişilerin, vb.nin fotoğraflarının çekilmesi)
74.20.27	Etkinlik fotoğrafçılığı ve etkinliklerin videoya çekilmesi faaliyetleri (düğün, mezuniyet, konferans, resepsiyon, moda gösterileri, spor ve diğer ilgi çekici olayların fotoğraflanması veya videoya çekilmesi)
74.20.28	Bağımsız foto muhabirlerinin faaliyetleri
74.20.29	Fotoğraf işleme faaliyetleri (negatiflerin tab edilmesi ve resimlerin basılması, negatiflerin veya slaytların çoğaltılması, fotografik slaytların hazırlanması, filmlerin kopyalanması vb.)
74.20.90	Diğer fotoğrafçılık faaliyetleri (fotomikrografi, mikrofilm hizmetleri, fotoğrafların restorasyonu ve rötuşlama, vb.)
74.3	**Tercüme ve sözlü tercüme faaliyetleri**
74.30	**Tercüme ve sözlü tercüme faaliyetleri**
74.30.12	Tercüme ve sözlü tercüme faaliyetleri (yeminli tercüme büroları, mütercimlik ve tercümanlık faaliyetleri vb. dahil)

NACE Rev.2-TR*	Turizm
77	**Kiralama ve leasing faaliyetleri**
77.1	**Motorlu kara taşıtlarının kiralanması ve leasingi**
77.11	**Motorlu hafif kara taşıtlarının ve arabaların kiralanması ve leasingi**
77.11.01	Motorlu hafif kara taşıtlarının ve arabaların sürücüsüz olarak kiralanması ve leasingi (3.5 tondan daha az olan otomobil, kamyonet, vb. dahil, motosiklet hariç)
77.2	**Kişisel eşyaların ve ev eşyalarının kiralanması ve leasingi**
77.21	**Eğlence ve spor eşyalarının kiralanması ve leasingi**
77.21.01	Eğlence ve spor amaçlı olarak at, midilli, deve vb. kiralanması ve leasingi
77.21.02	Bisikletlerin kiralanması ve leasingi
77.21.04	Eğlence ve spor amaçlı sandal, tekne, kano, yelkenli, vb.nin mürettebatsız olarak kiralanması ve leasingi
77.21.90	Diğer eğlence ve spor eşyalarının kiralanması ve leasingi (kar kayağı, buz pateni, planör, delta kanat, sörf tahtası, su kayağı, golf sopası, kamp malzemesi, plaj sandalyesi ve şemsiyesi, saha oyunları için malzeme, oyuncak vb.)
77.3	**Diğer makine, ekipman ve maddi malların kiralanması ve leasingi**
77.35	**Hava taşımacılığı araçlarının kiralanması ve leasingi**
77.35.01	Hava taşımacılığı araçlarının operatörsüz olarak kiralanması ve leasingi (uçak, helikopter, balon, vb.)
77.39	**Başka yerde sınıflandırılmamış diğer makine, ekipman ve eşyaların kiralanması ve leasingi**
77.39.02	Konteynerlerin kiralanması veya leasingi (konaklama ve büro amaçlı olanlar, birden çok taşıma türlerine uygun olanlar ve diğerleri)
77.39.03	Motosiklet, karavan ve kamp gereçlerinin operatörsüz olarak kiralanması veya leasingi
77.39.07	Ticari radyo, televizyon ve telekomünikasyon ekipmanları, sinema filmi yapım ekipmanları, telefon, faks makinesi, çağrı cihazı ve hücresel telefonların operatörsüz olarak kiralanması veya leasingi (kişisel ve ev eşyası olan TV, radyo, kameralar hariç)
77.39.08	Madeni para ile çalışan kumar makinelerinin operatörsüz olarak kiralanması veya leasingi
77.39.11	Tiyatro dekor ve malzemelerinin kiralanması (kostümler hariç)
77.39.13	Hayvanların kiralanması faaliyetleri (hayvan sürüleri, yarış atları vb.) (eğlence ve spor amaçlı olanlar hariç)
79	**Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler**
79.1	**Seyahat acentesi ve tur operatörlerinin faaliyetleri**
79.11	**Seyahat acentesi faaliyetleri**
79.11.01	Seyahat acentesi faaliyetleri (hava yolu, deniz yolu, kara yolu, demir yolu ulaşımı için bilet rezervasyon işlemleri ve bilet satışı, seyahat, tur, ulaşım ve konaklama hizmetlerinin toptan veya perakende satışı, vb.)
79.12	**Tur operatörü faaliyetleri**
79.12.01	Tur operatörü faaliyetleri (turların düzenlenmesi)
79.9	**Diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler**
79.90	**Diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler**
79.90.01	Turist rehberliği ve ziyaretçiler için danışmanlık faaliyetleri (gezilerle ilgili bilgi sağlanması)
79.90.02	Spor, müzik, tiyatro ve diğer eğlence etkinlikleri için yer ayırma (rezervasyon) ve bilet satılması faaliyeti
79.90.90	Bys. diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler (devre mülk takas faaliyetleri, turizmi arttırma faaliyetleri, vb. dahil, seyahat acentelerinin ve tur operatörlerinin faaliyetleri hariç)
90	**Yaratıcı sanatlar, gösteri sanatları ve eğlence faaliyetleri**
90.0	**Yaratıcı sanatlar, gösteri sanatları ve eğlence faaliyetleri**
90.01	**Gösteri sanatları**
90.01.14	Canlı tiyatro, opera, bale, müzikal, konser vb. yapımların sahneye konulması faaliyetleri (illüzyon gösterileri, kukla gösterileri ve kumpanyalar dahil)
90.01.15	Orkestra ve bandoların faaliyetleri
90.01.16	Bağımsız müzisyen, ses sanatçısı, konuşmacı, sunucu vb.lerin faaliyetleri (müzik grupları dahil)
90.01.18	Bağımsız aktör, aktrist ve dublörlerin faaliyetleri
90.01.20	Sirklerin faaliyetleri

NACE Rev.2-TR*	Turizm
90.01.90	Bys. diğer gösteri sanatları
90.02	**Gösteri sanatlarını destekleyici faaliyetler**
90.02.11	Gösteri sanatlarına yönelik yönetmenlerin ve yapımcıların faaliyetleri
90.02.12	Gösteri sanatlarına yönelik diğer destekleyici faaliyetler (sahne tasarımcıları, dekoratörleri ve kostüm tasarımcılarının faaliyetleri ile gösteri için dekor ve arka perdenin, ışıklandırma ve ses ekipmanlarının işletilmesi)
90.03	**Sanatsal yaratıcılık faaliyetleri**
90.03.09	Yazar, bestekar, heykeltıraş, ressam, karikatürcü, gravürcü, ebru sanatçısı, vb. bireysel sanatçıların faaliyetleri (hakkakçılık, hattatçılık, eşya ve motif süslemeciliği (tezyinatçılık) dahil)
90.04.01	Sanat tesislerinin işletilmesi (sanat galerileri, konser ve tiyatro salonları ve diğer sanat tesisleri)
91	**Kütüphaneler, arşivler, müzeler ve diğer kültürel faaliyetler**
91.0	**Kütüphaneler, arşivler, müzeler ve diğer kültürel faaliyetler**
91.01	**Kütüphane ve arşivlerin faaliyetleri**
91.01.02	Kütüphane ve arşivlerin faaliyetleri (devlet arşivleri dahil)
91.02	**Müzelerin faaliyetleri**
91.02.01	Müzelerin faaliyetleri
91.03	**Tarihi alanlar ve yapılar ile benzeri turistik yerlerin işletilmesi**
91.03.02	Tarihi alanlar ve yapılar ile benzeri turistik yerlerin işletilmesi (tarihi alanların ve yapıların korunması dahil)
91.04	**Botanik bahçeleri, hayvanat bahçeleri ve tabiatı koruma alanlarıyla ilgili faaliyetler**
91.04.02	Botanik bahçeleri, hayvanat bahçeleri ve tabiatı koruma alanlarıyla ilgili faaliyetler (milli parklar dahil)
92	**Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri**
92.0	**Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri**
92.00	**Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri**
92.00.01	Müşterek bahis faaliyetleri (at yarışı, köpek yarışı, futbol ve diğer spor yarışmaları konusunda bahis hizmetleri)
92.00.02	Loto, vb. sayısal şans oyunlarına ilişkin faaliyetler (piyango biletlerinin satışı dahil)
92.00.03	Kumarhanelerin faaliyetleri (çevrim içi olanlar dahil)
93	**Spor faaliyetleri, eğlence ve dinlence faaliyetleri**
93.1	**Spor faaliyetleri**
93.11	**Spor tesislerinin işletilmesi**
93.11.01	Spor tesislerinin işletilmesi (futbol, hokey, paten, golf, vb. sahaları, yarış pistleri, stadyumlar, yüzme havuzları, tenis kortları, bovling alanları, boks arenaları, vb. tesisler)
93.11.02	Hipodromların işletilmesi
93.12	**Spor kulüplerinin faaliyetleri**
93.12.01	Atıcılık ve okçuluk kulüplerinin faaliyetleri
93.12.03	Futbol, voleybol, basketbol vb. kulüplerinin faaliyetleri
93.12.04	Güreş kulüplerinin faaliyetleri
93.12.05	Jokey kulüplerinin faaliyetleri
93.12.06	Tenis kulüplerinin faaliyetleri
93.12.07	Yüzme kulüplerinin faaliyetleri
93.12.09	Atletizm kulüplerinin faaliyetleri
93.12.90	Diğer spor kulüplerinin faaliyetleri (golf, bovling, satranç, kayak, buz pateni, vb. kulüpleri)
93.13	**Form tutma salonları ile vücut geliştirme salonları**
93.13.01	Form tutma ve vücut geliştirme salonlarının faaliyetleri
93.19	**Diğer spor faaliyetleri**
93.19.01	Kendi hesabına bireysel çalışan atlet, hakem, zaman tutucu, antrenör, spor eğitmeni vb. sporcuların faaliyetleri
93.19.02	Spor ve eğlence amaçlı spor etkinliği ve karşılaşması düzenleyicilerinin ve organizatörlerin faaliyetleri

NACE Rev.2-TR*	Turizm
93.19.03	Spor ve eğlence amaçlı sporlara ilişkin destek hizmetler (balıkçılık ve avcılık spor alanlarının işletilmesi, avcılık, balıkçılık ve dağcılık rehberliği, yarış atı ahırı ve yarış aracı garajlarının hizmetleri, spor ve eğlence hayvanlarının eğitimi, vb.)
93.19.04	Spor ligleri ve düzenleyici birimlerin faaliyetleri
93.19.05	Bilardo salonlarının faaliyetleri
93.19.06	Atış poligonlarının faaliyetleri
93.19.90	Diğer spor ve eğlence amaçlı spor hizmetleri (paraşüt hizmetleri, delta-kanat hizmetleri, dalgıçlık hizmetleri ve bys. Diğer spor ve eğlence hizmetleri)
93.2	**Eğlence ve dinlence faaliyetleri**
93.21	**Eğlence parkları ve lunaparkların faaliyetleri**
93.21.01	Eğlence parkları ve lunaparkların faaliyetleri
93.29	**Diğer eğlence ve dinlence faaliyetleri**
93.29.01	Plaj alanlarının işletilmesi (bu tesislerin bütünleyici bir parçası olan soyunma odası, dolap, sandalye, kano, deniz motosikleti vb. kiralanması dahil)
93.29.02	Düğün, balo ve kokteyl salonlarının işletilmesi (yiyecek ve içecek sunum hizmetleri hariç)
93.29.03	Bozuk para veya jetonla çalışan oyun makinelerinin işletilmesi (langırt, tilt, atari salonları, vb.)
93.29.05	Dans pistlerinin, diskoteklerin işletilmesi (içecek sunum hizmetleri hariç)
93.29.07	Marina, vb. dinlence amaçlı ulaştırma tesislerinin işletilmesi
93.29.08	Havai fişek ile "ses ve ışık" gösterisi faaliyetleri
93.29.09	Kayak pistlerinin işletilmesi
93.29.10	Dinlence (rekreasyon) parklarının faaliyetleri (konaklamalı olanlar ile eğlence parkları ve lunaparkların işletilmesi hariç)
93.29.90	Başka yerde sınıflandırılmamış çeşitli eğlence hizmetleri (boğa güreşi, rodeo vb.)
96	**Diğer hizmet faaliyetleri**
96.0	**Diğer hizmet faaliyetleri**
96.02	**Kuaförlük ve diğer güzellik salonlarının faaliyetleri**
96.02.01	Güzellik salonlarının faaliyetleri (cilt bakımı, kaş alma, ağda, manikür, pedikür vb.nin bir arada sunulduğu salonlar) (sağlık bakım hizmetleri hariç)
96.02.02	Erkekler için kuaför ve berber işletmelerinin faaliyetleri
96.02.03	Kadınlar için kuaför işletmelerinin faaliyetleri
96.02.04	Sadece manikür ve pedikür hizmeti sunan salonların faaliyetleri
96.02.05	Sadece ağdacılık hizmeti sunan salonların faaliyetleri
96.04	**Hamam, sauna, solaryum salonu, masaj salonu ve benzeri yerlerin faaliyetleri**
96.04.01	Hamam, sauna, vb. yerlerin faaliyetleri
96.04.02	Kaplıca, ılıca, içmeler, spa merkezleri, vb. yerlerin faaliyetleri (konaklama hizmetleri hariç)
96.04.03	Zayıflama salonu, masaj salonu, solaryum, vb. yerlerin işletilmesi faaliyetleri (form tutma salonlarının ve diyetisyenlerin faaliyetleri hariç)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Bölgede;

- İnanç Turizmi
- Kültür turizmi
- Sağlık Turizmi ve Termal Turizm
- Mağara Turizmi
- Kongre Ve Fuar Turizmi
- İpek Yolu Turizmi
- Eko Turizm Ve Yayla Turizmi
- Av Turizmi
- Dağcılık
- Hava Sporları

- Kuş Gözlemciliği
- Akarsu ve Rafting Turizmi

başlıklarında turizm potansiyeli bulunmakta ve turizm faaliyetleri gerçekleşmektedir. Turizm faaliyetleri yoğunlukları göz önüne alınarak incelendiğinde, bölgenin inanç ve kültür turizmi faaliyetlerinde ön plana çıktığı ve faaliyetlerin büyük bir kısmının bu alanda yoğunlaştığı görülmektedir. Rekabet elması analizi de bu 2 turizm türü esas alınarak gerçekleştirilecektir.

GİRDİ KOŞULLARI

"TR52 bölgesi turizm türlerine göre bazı önemli değerler", tablosunda da görüldüğü üzere, bölge turizm değerleri bakımından zengin ancak potansiyelini yeterince kullanamayan bir bölge konumundadır.

Tablo 102: TR52 Bölgesi Turizm Türlerine Göre Bazı Önemli Değerler

İNANÇ TURİZMİ
- Hz. Mevlana Türbesi ve Hz. Mevlana'yı Anma Törenleri (Karatay)
- Hz. Mevlana Aile Fertleri Türbeleri (Karaman)
- Şeyh Sadrettin Konevi Camii ve Türbesi, Lystra (Klistra) Antik Kenti (Meram)
- Şems-i Tebrizi Camii ve Türbesi (Karatay)
- Sille Köyü Aya Eleni, Kaya (Tepe) ve Panaghia Çifte (Panaya) Kiliseleri (Selçuklu)
- Derbe Antik Kenti (Karaman)
- Tepearası Köyü Kilisesi, Eşrefoğlu Süleyman Bey Camii (Beyşehir)
- Seyyid Harun-u Veli Camii ve Türbesi (Seydişehir)
KÜLTÜR TURİZMİ
- Nasreddin Hoca Türbesi ve Şenlikleri (Akşehir)
- Karaman Dil Bayramı ve Yunus Emreyi Anma Etkinlikleri (Karaman)
- Sultan II. Selim Hamam, Han ve İmareti (Karapınar)
- II. İvriz Kaya Anıtı (Halkapınar)
- Zengibar Kalesi (Bozkır)
- Çatalhöyük Yerleşkesi (Çumra)
- Boncukluhöyük Yerleşkesi (Karatay)
- Kubad-Abad Sarayı ve Kız Kulesi (Beyşehir)
- Zıvarık Han (Altınekin)
- Alaaddin Camii, Sırçalı Medrese ve Bedrettin Muslih Türbesi (Müze), Karatay, İnceminare (Selçuklu)
- Bağrıkurt (Hacı Hafız) Hanı, Dokuzun (Derbent-Şadiye-İğdişleri) Hanı, Horozlu (Ruzbe) Han, Kavak Hanı ve Zazadin Hanı (Selçuklu)
-Uluslararası Mistik Müzik Festivali (Konya)
SAĞLIK TURİZMİ VE TERMAL TURİZM
- Ilgın Termal Şehri (Ilgın)
- İsmil Kaplıcaları
- Termal Su Rezervleri (Çeltik, Derbent, Seydişehir, Tuzlukçu, Beyşehir)
- Tuz Gölü (Cihanbeyli)

MAĞARA TURİZMİ
- Tınaztepe Mağarası (Seydişehir)
- Maraspoli İncesu ve Manazan Mağaraları (Ermenek)
- Balatini, Körükini, Suluin, Göynem ve Düden Deliği-Bıçakçı Mağaraları (Derebucak)
KONGRE VE FUAR TURİZMİ
- Konya Kongre Şehri (Konya)
- KTO- TÜYAP Fuar Merkezi (Konya)
İPEK YOLU TURİZMİ
- Obruk Hanı (Karatay)
- Zulmanda ve Zıvarık Hanları (Altınekin)
- Raziye Hatun (Sultan) Kervansarayı (Kadınhanı)
- Lala Mustafa Paşa Kervansarayı (Ilgın)
- Zazadin Han, Horozlu Han ve Altınapa (Argıt) Hanı (Selçuklu)
- Hocacihan (Akyokuş) Hanı ve Kızılören Hanı (Meram)
- Kuru Çeşme Hanı (Beyşehir)
EKO TURİZM VE YAYLA TURİZMİ
- Yerköprü Şelalesi (Göksu) (Hadim)
- Beyşehir Gölü Milli Parkı ve Titrek Kavak Tabiat Anıtı (Göller Bölgesi Gelişim Alanı / Beyşehir)
- Bolay, Söbuçimen ve Çetmi Yaylaları (Taşkent)
- Barçın Yaylası (Sarıveliler)
- Başyayla, Düğünözü, Karamıklı, İnceöz, Güllüpınar, Kışlaçayırı, Tozmugar, Dibekli, Kuşu, Suluboğaz ve Çimen Yaylaları (Başyayla)
- Kuzukulağı Yaylası (Seydişehir)
- Gölcük, Mutlu ve Muhallez Yaylaları (Yalıhüyük)
- Bademli, Bartlı ve Sülek Yaylaları (Ahırlı)
- Kestel Yaylası ve Orman Tabiat Parkı (Kadınhanı)
- Tersakan, Kırkpınar, Kızılkaya, Yüğlük Dağı ve Belpınar Yaylaları (Halkapınar)
- Akkışla Yaylası (Güneysınır)
- Kaya Sığınağı, Davras ve Ketenlik Yaylaları (Doğanhisar)
- Dağsarnıcı Yaylası (Akören)
- Gelincik Ana Tepesi, Cankurtaran ve Çimendere Yaylaları (Akşehir)
- Belkaya Sulukuyu, Çatmataş ve Eğrikuyu Yaylaları (Ereğli)
- Tekeçatı, Yellibel ve Damlaçalı Yaylaları (Ermenek)
AV TURİZMİ
-Bozdağ Anadolu Yaban Koyunu Avı (Konya)
- Ermenek Av Turizmi (Ermenek)
- Süt Gölü (Cihanbeyli)
- Bulamaç Kazanı-Elmasut, Keçili Köyü, Mortaş, Susuzşahap, Alacabel, Çataloluk, Karakışla ve Elmalı Yaylaları(Yaban hayvan ve yaban hayatı koruma alanlarında kontrollü avcılık / Seydişehir)
HAVA SPORLARI
- Yamaç Paraşütü (Karaman ve Akşehir)

DAĞCILIK
- Ereğli (Toroslar)
- Seydişehir (Toroslar)
- Ermenek (Toroslar)
KUŞ GÖZLEMCİLİĞİ
- Beyşehir Gölü (Beyşehir)
- Suğla Gölü (Yalıhüyük)
- Meke ve Acıgöl (Karapınar)
- Kuşça, Süt ve Acı Göller (Cihanbeyli)
- Kulu Gölü (Kulu)
- Akşehir Gölü (Akşehir)
- Akgöl Tabiatı Koruma Alanı ve Ereğli Sazlıkları (Ereğli)
AKARSU VE RAFTİNG TURİZMİ
- Göksu Vadisi (Karaman)

Turizm değerlerinin varlığı bakımından incelendiğinde, bölgenin erken Hristiyanlık dönemi eserlerinin ve Mevlana, Yunus Emre, Şems-i Tebrizi-i, Sadrettin Konevi, Nasrettin Hoca gibi tarihi şahsiyetlerin varlığı ile inanç ve kültür turizmi bakımından zengin bir bölge olduğu görülmektedir.

Dünya turizm sektöründeki gelişmeler ve eğilimler yıllar itibariyle ulusal ve uluslararası sektör kuruluşları aracılığı ile tahmin edilmekte ve bu konuda raporlar yayınlanmaktadır. Genel olarak illerin sahip olduğu turizm değerleri ile bu turizm değerlerine ilişkin yeni pazarlar ve müşteriler hakkındaki bilgilere erişimde bir sıkıntı bulunmamaktadır. Ancak turizm değerinin detaylı tanınmasından pazarlama konusunda lansman fikirlerinin oluşturulmasına kadar yer alan yelpazede bilgiyi tasnif etme, yorumlama ve ticarileştirme konusunda önemli problemler bulunmaktadır.

Sektörün çok hızlı büyümemesine de bağlı olarak işgücü tedariğinde genel anlamda bir sorun yaşanmazken işgücünün niteliği istenilen seviyede olmamaktadır.

Genel anlamda girdi koşulları bakımından incelendiğinde, bölgenin uluslararası rekabetçilik seviyesi orta düzeydedir.

İLGİLİ VE DESTEKLEYİCİ KURULUŞLAR

Konya ilinde "Turizm" sektöründe sınırlı sayıda faaliyet gösteren toplam 1.007 firma bulunmaktadır. Bu faaliyetlerin büyük bir bölümünün Konya merkez ilçelerinde yer aldığı ve konaklama, yiyecek-içecek hizmetleri, gayrimenkul hizmetleri, seyahat acenteleri ve tur operatörleri ile eğlence-dinlence konusunda faaliyette bulundukları görülmektedir.

Tablo 103: Konya İli Turizm Sektöründe Faaliyet Gösteren Kuruluş Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Turizm	Firma Sayısı		
		İlçeler	Merkez	Toplam
55	Konaklama	51	82	133
56	Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	69	261	330
68	Gayrimenkul faaliyetleri	17	103	120
74	Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9	38	47
77	Kiralama ve leasing faaliyetleri	1	34	35
79	Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler	10	155	165
90	Yaratıcı sanatlar, gösteri sanatları ve eğlence faaliyetleri	0	2	2
91	Kütüphaneler, arşivler, müzeler ve diğer kültürel faaliyetler	0	0	0

NACE Rev.2-TR*	Turizm	Firma Sayısı		
		İlçeler	Merkez	Toplam
92	Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri	1	3	4
93	Spor faaliyetleri, eğlence ve dinlence faaliyetleri	25	78	103
96	Diğer hizmet faaliyetleri	22	46	68

Kaynak: Konya Ticaret Odası 2011, Beyşehir Ticaret Odası 2011, Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası 2011, Ereğli Ticaret ve Sanayi Odası 2011, Karapınar Ticaret ve Sanayi Odası 2011, Ilgın Ticaret Odası 2011, Doğanhisar Ticaret Odası 2011, Çumra Ticaret Odası 2011, Seydişehir Ticaret Odası 2011.

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Karaman ilinde "Turizm" sektöründe sınırlı sayıda faaliyet gösteren toplam 93 firma bulunmaktadır. Bu faaliyetlerin neredeyse tamamı Karaman merkez ilçede yer almakta ve kiralama hizmetleri, yiyecek-içecek hizmetleri ve konaklama hizmetleri alanında faaliyet gösterilmektedir. Diğer konularda ve özellikle eğlence/dinlenme konusundaki faaliyetler yetersiz görülmektedir.

Tablo 104: Karaman İli Turizm Sektöründe Faaliyet Gösteren Kuruluş Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Turizm	Firma Sayısı		
		İlçeler	Merkez	Toplam
55	Konaklama	2	11	13
56	Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	1	27	28
68	Gayrimenkul faaliyetleri	2	30	32
74	Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	1	1
77	Kiralama ve leasing faaliyetleri	0	1	1
79	Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler	1	4	5
90	Yaratıcı sanatlar, gösteri sanatları ve eğlence faaliyetleri	2	0	2
91	Kütüphaneler, arşivler, müzeler ve diğer kültürel faaliyetler	0	0	0
92	Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri	0	0	0
93	Spor faaliyetleri, eğlence ve dinlence faaliyetleri	0	3	3
96	Diğer hizmet faaliyetleri	0	8	8

Kaynak: Karaman Ticaret ve Sanayi Odası 2011.

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Burada dikkat edilen husus tabloda sayılan işletmelerin "konaklama" ve "seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler" dışında gördüğümüz faaliyetleri, daha ziyade normal turizm dışı faaliyetler için gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla turizme yönelik olarak bölgede ihtisaslaşmış ticari faaliyetler zayıf düzeydedir.

Bölgede konaklama tesisi ve nitelikli işletme açığı bulunmaktadır. Özellikle il merkezleri dışında otel, motel ve pansiyon gibi konaklama tesislerinde açık bulunmaktadır.

Bölgede turizm sektörüne ilişkin olarak bilgilendirme, iş geliştirme ve yenilikçilik konusunda danışmanlık hizmeti veren kurum bulunmamaktadır. Ürün-hizmet tasarımı, pazarlama-tanıtım, markalaşma, coğrafi işaretleme ve fizibilite hazırlama hizmetleri veren kurumlar olmasına karşın bu kurumların nitelik sorunları bulunmaktadır.

Sektöre karşı destekleyici tutumlar planlama, altyapı ve üstyapı yatırımlarının yapılması konusunda kararlı tutumların varlığı, teşviklerin varlığı ve sektörün rekabetçiliğini artırmaya yönelik yerel girişimler noktasında bulunmaktadır.

***Tablo 105: TR52 Bölgesi* Turizm Sektörünü Destekleyici Bazı Tutumlar**

Sıra No*	Turizm Değeri	Destekleyici Tutum
1	2023 Turizm Strateji Belgesi	Plan
2	Konya-Ankara Hızlı Tren Projesi	Altyapı
3	Kongre Merkezi	Üst yapı

Sıra No*	Turizm Değeri	Destekleyici Tutum
4	Mevlana Kültür Vadisi	Üst yapı
5	Kamu Arazilerinin Turizm Yatırımlarına Tahsisi	Teşvik (Arsa tahsisi)
6	Yatırımlarda Devlet Yardımları (Otel Yatırımları)	Teşvik (Arsa tahsisi, indirimli kurumlar vergisi, SSK İşveren payı istisnası…)
7	Turizm Sektörüne Yönelik Faaliyetlere Faizsiz Finansman Destekleri	Teşvik, MEVKA (Mali Destek Programları, Teknik Destek, Güdümlü Proje Desteği)
8	Kırsal Ekonomik Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesi Kapsamında Finansman Destekleri	Teşvik, IPARD (Yerel Ürünler Ve Mikro İşletmelerin Geliştirilmesi ve Kırsal Turizm)
9	Konya İli Rekabetçi Temelli Turizm Kümelenme Projesi	Kümelenme
10	Yatırım Destek Ofisi Faaliyetleri	Yasal Prosedür Takip ve Yönlendirme MEVKA

Genel anlamda ilgili ve destekleyici kuruluşlar bakımından incelendiğinde, bölgenin uluslararası rekabetçilik seviyesi orta düzeydedir.

TALEBİN YAPISI

Bölge turizm sektörünün yoğunlaştığı alanlar göz önüne alındığında inanç turizminin ön plana çıktığı ve burada da tartışmasız olarak insanların Mevlana'ya geldikleri görülmektedir. Gerek yurtdışı gerekse de yurt içinden taleplerin yüksek olduğu görülmektedir. Mevlana Müzesi, ülkemizde en çok ziyaret edilen 3. müze konumundadır. Dolayısıyla yurt içi ve yurt dışı talep yüksektir.

Tablo 106: En Çok Ziyaret Edilen 10 Müze

Sıra No*	Turizm Değeri	Ziyaretçi Sayısı (2009)	Ziyaretçi Sayısı (2010)
1	Topkapı Sarayı Müzesi	2.373.311	2.995.708
2	Ayasofya Müzesi	2.370.540	2.761.069
3	**Mevlana Müzesi**	**1.360.595**	**1.670.651**
4	Antalya Noel Baba Müzesi	386.238	445.346
5	İstanbul Kariye Müzesi	309.511	372.869
6	İstanbul Arkeoloji Müzeleri	241.115	372.608
7	Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi	271.857	345.541
8	Hacıbektaş Müzesi	170.877	270.581
9	Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi	209.199	266.199
10	Efes Müzesi	181.897	243.857

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı DÖSİMM Müze Ve Ören yeri İstatistikleri,2010
**Sıralama 2010 yılına göredir.*

İnanç turizmine yönelik olarak değerlendirildiğinde Mevlana Müzesi, ülkemizin İslami olarak kabul gören en önemli çekim merkezlerinden biri konumundadır.

Tablo 107: Semavi Dinler Açısından Türkiye Çekim Merkezleri

İslamiyet Açısından Türkiye'de Bulunan Başlıca Çekim Merkezleri		
Sıra No	**Turizm Değeri**	**Yeri**
1	Topkapı Sarayı Müzesi - Kutsal Emanetler	İstanbul
2	İstanbul Eyüp Cami - Ebu Eyüp Ensari Türbesi	İstanbul
3	Peygamberler Şehri - Hz. İbrahim, Hz. Eyüp..	Şanlıurfa
4	**Mevlana Müzesi - Mevlana Celaleddin-i Rumi Türbesi**	**Konya**
5	Habib i Neccar Camii – Camii ve Türbe	Antakya
6	Hacı Bayram Veli – Camii ve Türbe	Ankara
7	Şabanı Veli – Camii ve Türbe	Kastamonu
8	Ebu Hasan El Harakani – Camii ve Türbe	Kars
9	Harrani – Camii ve Türbe	Şanlıurfa

*Hristiyanlık Açısından Türkiye'de Bulunan Başlıca Çekim Merkezleri**		
Sıra No	**Turizm Değeri**	**Yeri**
1	St.Pierre Anıt Müzesi	Antakya - Hatay
2	St.Paul Anıt Müzesi	Tarsus - İçel
3	Meryem Ana Evi	Selçuk - İzmir
4	St. Nicola Kilisesi	Demre - Antalya
5	Ayasofya Cami	İznik - Bursa
6	Alaşehir Kilisesi	Alaşehir - Manisa
7	Akhisar Kilisesi	Akhisar - Manisa
8	Pisidia Antik Kenti	Yalvaç - Isparta
9	Ortodoks Kilisesi	Derinkuyu - Nevşehir
10	Laodikya Antik Kenti	Pamukkale - Denizli
11	Taksiharis, Aya Nicolas Kiliselesi	Ayvalık - Balıkesir

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı DÖSİMM Müze Ve Örenyeri İstatistikleri,2010
** İstanbul'da bulunan Ayasofya Müzesi, müzeler içerisinde yer almaktadır.*

Ülkemizde erken Hristiyanlık dönemi eserlere sahip olan bölgeden daha önemli sayılan değerlere sahip illerimiz bulunmaktadır. İnanç turizminde bu durum önem arz etmektedir ve tercih edilme sebebi olarak birçok rekabetçilik kıstasının önüne geçmektedir. Dolayısıyla inanç turizminde yurtiçi ve yurtdışı talep açısından değerlendirildiğinde, Hristiyanlık çekim merkezi olarak diğer sayılan yurtiçi noktalara göre rekabetçilik seviyesi düşüktür. Ancak Mevlana markası, farklı dinlerden çok sayıda turisti bölgeye çeken önemli bir değer olarak bölgenin rekabetçiliğini arttırmaktadır.

Genel anlamda talebin yapısı bakımından incelendiğinde bölgenin uluslararası rekabetçilik seviyesi yüksektir.

FİRMA STRATEJİLERİ VE YEREL REKABET

Turizm sektörüne yönelik olarak direkt ve endirekt altyapı ve üstyapı yatırımlarında büyük açıklar bulunmaktadır. Diğer yandan havaalanı, kara ve demir yolu, liman, otel ve diğer turizm işletmeleri yatırımları tamamlanan yerlerde öncelikli olmak üzere turizm sektörü gelişim göstermektedir.

Turizm sektörünü tamamlayıcı mahiyetteki yatırımlara yönelik kamu harcamaları son yıllarda hızla artmıştır. Ekonomideki büyüme ve turizm yatırımlarında artan karlılıklar, turizm yatırımlarının cazibesini artırmakta ve bu konuda yerli ve yabancı sermaye yatırımlarını artırmaktadır.

Bu noktada ulusal ve uluslararası rekabetin derecesi yüksektir. Ancak bölgenin yatırım kabiliyetleri bakımından rekabetçiliği, her geçen gün daha da yükselmektedir. Ulusal ve yabancı fonlar hakkında bilgilenme imkânı da yüksek ve sektörün yatırımlarını destekler mahiyettedir.

SONUÇ

Ülkemizde 3 semavi dine ait yüzlerce turizm değeri bulunmaktadır. Anadolu coğrafyası bu zenginliği ile eşine ender rastlanan bir potansiyele sahiptir. Ancak ülkemize gelen turistlerin çok azının inanç turizmine yönelik olarak ülkemizi tercih ettiği bilinmektedir. Oysa dünya üzerinde inanç turizmine yönelik çok yüksek oranlı turist çeken mekânlar ve gelir elde eden ülkeler bulunmaktadır. Bölgenin turizm faaliyetlerinde ise inanç ve kültür turizmi ağırlıklı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 108: Yabancı ziyaretçilerin Türkiye'ye geliş nedenlerine göre dağılımı (toplam içinde pay %)*

Ziyaret Nedeni	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Gezi, Eğlence	52,27	57,19	56,32	56,74	57,2	51,9	56,6	58,5
Yakınları ziyaret	7,94	8,78	6,96	7,21	8,6	11,7	10,8	11,1
Kültür	9,17	9,1	8,31	7,71	7,6	6,1	6	6,4

Ziyaret Nedeni	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Diğer	4,27	2,82	2,86	4,06	3,6	4,6	6,1	4,9
Alışveriş	8,29	6,8	8,03	7,19	6,3	6,9	5,7	4,8
Ticari ilişkiler, Fuar	5,03	3,37	3,69	4,38	3,5	4,5	4,5	4,3
Toplantı, konferans, kurs, seminer	2,4	2,11	2,48	2,24	2,4	2,7	3,4	2,9
Görev	5	5,12	6,05	5,62	5	6,3	3	2,7
Sportif ilişkiler	1,28	1,16	1,3	1,48	1,4	1,1	1,6	1,5
Transit	3,08	2,27	1,99	1,16	2,3	2	0,2	1,1
Sağlık	0,97	0,74	0,86	0,92	1	0,9	0,8	0,7
Eğitim (2003'ten itibaren)	0	0	0,66	0,86	0,5	0,6	0,7	0,7
Dini	0,31	0,54	0,49	0,42	0,6	0,6	0,7	0,4

Kaynak: TÜRSAB Ar-Ge Departmanı, Mart 2009.
**Sıralama 2008 yılına göre yapılmıştır.*

Turizm sektöründe geleneksel turizmin dışına çıkılamaması ve buna bağlı olarak turizm faaliyetlerinin tüm seneye yayılamaması sorunu yaşamaktadır. Bu durum ise tesislerin doluluk oranını düşürmekte ve çalışanlar için kesikli bir iş piyasası ile düşük gelir oluşmasına sebep olmaktadır. Bu durum ise sektörün nitelikli eleman barındırma konusunda zorlanmasına neden olmaktadır. Oysa bölgede gerçekleştirilecek inanç turizmi, özellikle sahillerde sıkışan turizm faaliyetlerinin Anadolu'ya aktarılması ve turizm faaliyetlerinin on iki aya yayılmasına imkân sağlayacaktır. Bu noktada turizm değerlerinin sürdürülebilir kullanımına yönelik çabalar artmakta ve bu konuda kaynak aktarımı sağlanmaktadır. En önemli sorun makro planın olmamasına bağlı olarak kaynakların etkin kullanımında yaşanmaktadır.

Bütüncül pazarlama anlayışının oluşmaması, markalaşmanın önündeki en büyük engellerden biri konumunda durmaktadır. Zira bütüncül bir pazarlama anlayışı olmadan lansman fikirlerinin oturtulması, markalaşmayı destekleyecek yatırımların yapılması mümkün olmamaktadır.

Diğer yandan turizm faaliyetlerini çeşitlendirmeden Mevlana markasını türbe ziyareti ile sınırlandırılmış yapısından çıkarmadan bu şekli ile sürdürülebilir bir büyümenin sağlanamayacağı görülmektedir. Sema törenlerinin yıl geneline yayılması ve her hafta sonu olmasına bağlı bir hareketlilik oluştuğu gözlemlenmektedir. Ancak Mevlana markasını tüm bölgenin bir markası haline getirmeden yapılacak faaliyetlerin eksik kalacağı gözükmektedir. Daha öncede bahsi geçen şekilde, insanlar bölgeye sadece Mevlana'nın türbesini ziyarete ya da sema törenini izlemeye gelmemeliler, bunun yanında diğer faaliyetlerde de bulunabilmelidirler. Bu durum geceleme sayısını artıracağı gibi mevcut durumun kişi başına yüksek harcamanın olacağı bir turizm faaliyetine de dönüşmesini sağlayacaktır. Böylece turizm faaliyetleri de tüm bölgeye yaygınlaştırılabilecektir. Örneğin Ilgın – Kaplıca Turizmi, Sille – Kongre Turizmi, Karaman – Olgunlaşma Dönemi ve Mevleviliğe Giriş gibi bölge içi entegrasyonlar sağlanabilecektir. Ayrıca Kars – Ebu Hasan El Harakani (Allah katında ruh taşıyan bizim soframızda yeri vardır yemek ikram edin), Yunus Emre (Yaradılanı hoş gör Yaradan'dan ötürü), Mevlana (Ne olursan ol yine gel) gibi birbirini takip eden hatta sınırları Orta Asya'ya uzanan felsefelerin entegre edilmesi sağlanmalıdır. Bu durum bölgenin rekabetçilik düzeyini yükseltecektir.

2.3.6. TR52 BÖLGESİ TURİZM SEKTÖRÜ VİZYONU

TR52 BÖLGESİ TURİZM SEKTÖRÜ VİZYONU
Turizm Sektörünün Rekabetçi Bir Yapıya Kavuşturulması ve Sürdürülebilirliğinin Sağlanması

TURİZM SEKTÖRÜ STRATEJİLERİ				
1. Bölgenin turizm potansiyelinin tam olarak tespit edilmesi ve bilginin yaygınlaştırılması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
TR52 Bölgesi turizm envanterinin çıkartılması	Turizm envanteri çalışmasına ilişkin yol haritasının oluşturulması	KONKARİTM	MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, KKVKBKM, TÜRSABKBY, TÜBA, VGM, TTKB	2013
	Pilot uygulama turizm envanteri için bilinçlendirme, özendirme ve kurumlar arası işbirliği faaliyetlerinin yapılması	KONKARİTM	KONKARVAL, MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, KKVKBKM, TÜRSABKBY, TÜBA, VGM, TTKB	2013
	Turizm envanteri pilot uygulamalarının yapılması ve bu faaliyetlerin desteklenmesi	KONKARİTM	KB, MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, KKVKBKM, TÜRSABKBY, TÜBA, VGM, TTKB	2013
	Bölgenin tamamı için, turizm envanteri çalışmasının yapılması	KONKARİTM	KB, KONKARVAL, MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, KKVKBKM, TÜRSABKBY, TÜBA, VGM, TTKB	2020
	Türkiye Kültür Mirasları Veri tabanı ve diğer veri tabanları ile entegrasyon uygulamalarının yapılması	KONKARİTM	KB, MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, KKVKBKM, TÜRSABKBY, TÜBA, VGM, TTKB	2020
	Veritabanı bilgilerinin, coğrafi bilgi sistemlerine aktarılarak sektörün yatırım planlamalarında kullanılmasının sağlanması	KONKARİTM	KB, MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, KKVKBKM, TÜRSABKBY, TÜBA, VGM, TTKB	2020
Bölgede bilginin en üst düzeyde paylaşılması ve kullanımının sağlanması	Turizmin gelir getirici potansiyelleri, kırsal alanda sektöre bağlı iş imkânları, girişimcilik ve işletmecilik konularında, eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması	KONKARİTM	KONKARVAL, MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, GTHBKONKAR, TKDK, TÜRSABKBYK	2013

	Hükümetlerin turizm sektörü politikaları, öngörüleri, ulusal ve yerel yatırım planları hakkında yatırımcıların, yerel aktörlerin ve kırsalda yaşayan nüfusun etkin olarak bilgilendirilmesi	KONKARİTM	KONKARVAL, İÖİKONKAR, MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, GTHBKONKAR, TKDK, TÜRSABKBYK	2013
	Varış yerleri itibari ile bilgilendirme noktalarının oluşturulması	KONKARİTM	MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, TÜRSABKBYK	2013
	Turizmin değerleri, bu değerlerin kullanımı, korunması ve geliştirilmesi konusunda eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması	KONKARİTM	KONKARVAL, MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, TÜRSABKBYK	2013
	Turizm değerlerinin sürdürülebilir kullanımı için ihtiyaç analizinin yapılması ve yatırımların öncelikleri ile beraber planlanmasının sağlanması	KONKARİTM	MEVKA, KKÜ, KONKARBEL, TÜRSABKBYK	2013
2. Bölgenin turizm potansiyelinin harekete geçirilmesi ve eksikliklerinin tamamlanması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Bölgenin turizm sektörüne yönelik ulaşım altyapısının tamamlanması	Kilistra, Meke gölü, Çatalhüyük, Boncuklu Höyük gibi kırsalda yer alan turizm alanlarının ulaşım altyapılarının ve turizm yollarının tamamlanması	K3BM, İÖİKON	KONVAL, KONİTM, MEVKA	2013
	TR52 Bölgesinde planlanmış ve yapımı devam eden duble yolların tamamlanarak hizmete sunulması (Konya-Ankara, Konya-Karaman, Konya-Afyon, Konya-Ereğli-Ulukışla, Konya-Aksaray, Konya-Seydişehir, Konya-Beyşehir ve Karaman-Mut-Silifke)	K3BM	KONİTM KGM, UDHB, KONVAL,	2020
	Özellikle büyük kentlere ve sahile ulaşımı sağlayan yolların altyapılarının güvenli, konforlu ve hızlı ulaşıma yönelik olarak tamamlanması (bölgenin otoyol aksı içine alınması, Afyonkarahisar-Konya-Ereğli otoyolunun planlanması ve Konya-Hadim-Alanya yolu)	K3BM	KONİTM KGM, UDHB, KONVAL	2020
	Bölgenin demiryolu altyapısının tamamlanması (Raylı sistem odaklı entegre edilmiş bir toplu taşıma sisteminin oluşturulması, günümüz şartlarına uygun modern bir hızlı tren garının inşa edilmesi ve Konya-Antalya-Nevşehir yüksek hızlı tren hattının yapımı)	TCDD	UDHB, KONKARVAL, KONKARBEL, KONKARİTM	2020

	Bölgede havayolu yolcu taşımacılığının geliştirilmesine yönelik planlama ve yatırımların gerçekleştirilmesi (Mevcut havaalanının sivil hale getirilmesi, Konya havaalanının yurtiçi ve yurtdışı uçuşlar için 24 saat hizmet vermesinin sağlanması, Konya havaalanından başta İstanbul uçak seferlerinin artırılması olmak üzere İzmir, Trabzon, Gaziantep ve Van illerine de uçuşların gerçekleştirilmesi ve mevcut havaalanının kapasitesinin genişletilmesi)	UDHB	DHMİ, GKB, KONVAL, KONİSD KONO, MEVKAİ, KONİTM	2020
	Havaalanından Konya merkeze raylı taşıma sisteminin kurulması (Havaalanı-KOS-Ereğli yolu-Kışla caddesi-Mevlana)	KONBEL	KONVAL, KARBEL, SELBEL	2020
Bölgenin turizmde çekim merkezi olmasına yönelik eksikliklerinin tamamlanması	Konya ve Karaman'da turizme yönelik yön levhaları ve bilgilendirme tabelalarının artırılması	KONKARİTM, KONKARBEL	KONKARVAL, İÖİKONKAR	2013
	Konya ve Karaman ilinde şehrin muhtelif yerlerinde turizm danışma bürolarının kurulmasının sağlanması	KONKARİTM	KONKARVAL, KONKARBEL, MEVKA	2013
	Konya'nın İpekyolu Turizm Koridoruna alınmasının sağlanması	KONVAL	KONİTM, KONBEL, MEVKA, KONO, KONİSD	2013
	Bölgede Mevlana, Nasrettin Hoca ve Yunus Emre Enstitülerin kurulması	KKÜ	KONKARVAL, KONKARBEL, KONKARİTM, MEVKA	2013
	Karaman'ın turizm strateji belgesinde yer almasının sağlanması	KARVAL	KARİTM, KARBEL, MEVKA, KARO, KARİSD	2013
	Karaman ilinin, bakanlığın hazırlamış olduğu 2023 Turizm Strateji Belgesi'nde kültür ve tarih turizmine yönelik olarak yer almasının sağlanması	KARVAL	KARİTM, KARBEL, MEVKA, KARO, KARİSD	2013
	Konya ve Karaman ilinin turizm potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik turizm master planlarının hazırlanması	KONKARİTM	KONKARVAL, KONKARBEL, KKÜ, KONKARO, İÖİKONKAR, MEVKA TÜRSABKBY	2013
	Bölgede motel ve pansiyon türü tesislerin inşa edilmesinin teşvik edilmesi	KONKARİTM	KONKARVAL, MEVKA, TKDK, İÖİKONKAR TÜRSABKBY	2020
	Bölgede butik otel sayısının artırılmasının desteklenmesi	KONKARİTM	KONKARVAL, KONKARBEL, MEVKA, TKDK, İÖİKONKAR, TÜRSABKBY	2020

	Konya ve Karaman merkezde 4 yıldız ve 5 yıldızlı otel sayısının artırılmasının teşvik edilmesi	KONKARİTM	KONKARBEL, KONKARO, KONKARİSD, TÜRSABKBY	2020
	Konya ve Karaman'da arkeolojik kazı çalışmalarının hızlandırılması suretiyle bölgenin turizm çekiciliğinin artırılması	KONKARİTM	KONKARVAL, KKÜ, MEVKA, İÖİKONKAR	2023
	Konya'da kongre turizmi yanında fuar turizminin de teşvik edilmesi ve Konya'nın uluslararası fuar merkezi haline gelmesi	KONVAL	KONO, KONİSD, MEVKA, KONBEL, KONİTM	2023
	Mevlana törenlerinin daha geniş bir alanda yapılmasına yönelik planlama çalışmalarının başlatılması	KONİTM	KB, KONVAL, KONBEL, KKÜ, MEVKA	2023
Konya ilinde turizme yönelik altyapı/üstyapı eksikliklerinin tamamlanması	Konya ilinin kongre şehri olmasına yönelik uluslararası kongre salonunun yapılması	KONBEL	KONVAL, KONİTM, KONO	2013
	Konya ilinde bulunan tarihi mekanların (han, hamam, köşk, medrese, cami) restorasyon çalışmalarının tamamlanması	KONİTM, KVBM	KONBEL, KONVAL, İÖİKON, KKÜ	2020
	Konya şehir merkezinde bulunan tarihi dokuyu ortaya çıkarmaya yönelik kamulaştırma, imar ve uygulamalarına ağırlık verilmesi	KONBEL, SELBEL, KARBEL, MERBEL	KONVAL, KONO, KONİTM	2020
	Mevlana civarında yer altında yöreye özgü meşhur el sanatları ürünlerinin sunulacağı otantik alışveriş merkezinin yapımı	KONBEL	KARBEL, KONİTM, KONVAL, KONO	2020
	Konya havaalanının sivil olarak ulusal ve uluslararası hizmet vermesinin sağlanmasını müteakip havaalanı oteli yapılmasının desteklenmesi	KONBEL, KONVAL	KONO, KONİSD, KONİTM	2020
	Sille'de sanat köyünün kurulması	KONİTM	KONVAL, SELBEL	2020
	Konya ilinde Valilik binasının bulunduğu alanda Kent Müzesinin kurulması	KMM, KONİTM	KB, KONVAL, KONBEL, TÜRSABKBY	2020
	Özellikle Beyşehir gölünün bulunduğu alanda eko turizmin teşvik edilmesi	KONİTM	BEYBEL, MEVKA, KONVAL, KB	2020
	Beyşehir gölünün turistik amaçlı kullanımına yönelik altyapı çalışmalarının tamamlanması	KONİTM, BEYBEL	KONVAL, İÖİKON, KB	2020

	Ilgın ve İsmil'de kaplıca turizmine yönelik olarak tesisleşmelerin desteklenmesi	KONİTM	KONVAL, KONVBEL, KB, İÖİKON, KONO	2020
	Konya ilinde bulunan ancak bugüne sadece kalıntıları kalan tarihi mekânların aslına uygun olarak yeniden yapımının sağlanması	KONİTM, KVBM	KONBEL, KONVAL, İÖİKON	2023
	Konya merkezin özellikle kale içi diye adlandırılan mekânda tarihi dokunun ortaya çıkarılmasının sağlanması	KONİTM, KVBM	KONBEL, KONVAL, İÖİKON	2023
Karaman ilinde turizme yönelik altyapı/üstyapı eksikliklerinin tamamlanması	Karaman ilinde yamaç paraşütünün geliştirilmesi için altyapı çalışmalarının tamamlanması	KARİTM	KARVAL, KARBEL, KB, İÖİKAR, KKÜ	2013
	Karaman'da bulunan turistik mağaraların turizm altyapısının tamamlanarak mağara turizminin geliştirilmesi	KARİTM	KARVAL, KARBEL, KKÜ, KB, İÖİKAR	2013
	Karaman'da bulunan tarihi mekanların(han, hamam, köşk, medrese, cami) restorasyon çalışmalarının tamamlanması	KARİTM, KVBM	KARVAL, KARBEL, İÖİKAR, KKÜ	2020
	Karaman ilinde restoran, dinlenme tesisi gibi turizmin ihtiyacı olan tesislerin sayısının çoğaltılması	KARİTM	KARVAL, KARBEL, KARO, TB, MEVKA	2020
	Taşeli platosunda eko turizmin geliştirilmesi	KARİTM	KARBEL, MEVKAİ KARVAL, KB	2020
	Karaman ilinde tarihi eserlerin sergileneceği kent müzesinin kurulması	KRMM, KARİTM	KB, KARVAL, KARBEL, KKÜ	2020
Bölgenin turizm sektöründeki insan kaynakları eksikliklerinin giderilmesi	Turizm liselerinin bölgenin ihtiyaçlarına göre sayı ve içerik bakımından geliştirilmesi	KONKAREM	KARVAL, KARİTM, KKÜ	2013
	Mesleki standartlara uygun, eğitimli personelin yetiştirilerek istihdamının teşvik edilmesi	KONKAREM	KARVAL, KARİTM, KKÜ	2020
	Turizm sektöründeki mevcut çalışanlara yönelik eğitim faaliyetlerinin desteklenmesi	KONKAREM,	KARİTM, KARVAL, KARBEL, İÖİKAR, KKÜ	2020
	Karaman ilinde öz Türkçe ile rehberlik hizmeti verecek rehber yetiştirilmesinin sağlanması	KARİTM	KARVAL, KARO, KKÜ, KARBEL	2020

3. Bölge turizminde bütüncül pazarlama yapılanmasının sağlanması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Bölgenin tanıtımına yönelik profesyonel pazarlama çalışmalarının yapılması	Bölgede yer alan işletmelerde, rekabet açısından pazarlamanın önemi konusunda bilinç düzeyinin yükseltilmesine yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi	KONKARİTM	KONKARVAL, KONKAREM, KONKARO, KONKARBEL, İÖİKONKAR, KKÜ, TÜRSABKBY	2013
	Turizm faaliyetlerinde etkili iletişim ve koordinasyonun sağlanması	KONKARİTM	KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, TÜRSABKBY	2013
	Bölge turizminin tanıtım ve markalaşmasına yönelik lansman fikirleri yarışmasının yapılması	KONKARİTM	KONKARVAL, MEVKA, TÜRSABKBY	2013
	Uluslararası turizm ajanslarının bölgeye davet edilerek bölgenin tanıtılması	KONKARİTM	KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, TÜRSABKBY	2013
	Ulusal marka olmuş turizm firmalarının bölgede yer almalarının sağlanması	KONKARİTM	KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, TÜRSABKBY, KONKARO	2013
	Bölgede yer alan turistik ve tarihi eserlerin seyahat ajanslarının tanıtım broşürlerinde yer almalarının sağlanması	KONKARİTM	KB, KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, TÜRSABKBY, KONKARO	2013
	Bölgenin markalaşması ve turizm potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik “Bölgesel Tanıtım Ajansı” kurulması	KB	KONKARVAL, MEVKA, KONKARBEL, KONKARO, TÜRSABKBY, İÖİKONKAR	2013
	Akşehir Nasrettin Hoca etkinliklerinin tanınırlığının artırılması	KONİTM	KONVAL, TÜRSABKBY, MEVKA, KONO, AKBEL	2020
	Konya ilinde 2015 yılına kadar asgari 3 uluslararası kongrenin yapılması	KONİTM	KONVAL, TÜRSABKBY, MEVKA, KONO	2020
	Turizm sektöründe pazarlama faaliyetlerinin teşvik edilmesi	KONKARİTM, MEVKA, TKDK	KONKARVAL, TÜRSABKBYK, KONKARO	2023
	Turizm firmalarının tanıtım ve markalaşma süreçlerinin teşvik edilmesi	KONKARİTM, MEVKA, TKDK	KONKARVAL, TÜRSABKBYK, KONKARO	2023
	Ulusal ve uluslararası medya temsilcilerinin bölgeye geliş-gidişlerini hızlandıracak etkinliklerde bulunulması	KONKARİTM	KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, TÜRSABKBY, KONKARO	2023

Bölge turizm sektörünün gelişimine yönelik alternatif faaliyetlerin gerçekleştirilmesi	Rekabet edebilirlik için kümelenme ve kümelenme benzeri stratejilerin geliştirilerek uygulanması	MEVKA	KONKARİTM, KONKARVAL, KONKARO, KKÜ	2013
	"Tuz Gölü" gibi bugüne kadar değerlendirilmeyen potansiyellerin, turizme yönelik harekete geçirilmesi	KONİTM	KONVAL, MEVKA, TÜRSABKBY, İÖİKON, KKÜ	2013
	Bölgede film endüstrisinin ve prodüksiyon çalışmalarının desteklenmesi	KONKARİTM	MEVKA, KONKARVAL, KKÜ, KONKARBEL, TÜRSABKBY	2020
	"Taşkent Evleri" ve "Sonsuz Şükran Köyü" gibi model projelerin desteklenmesi	KONKARİTM	KONKARVAL, KONKARBEL, MEVKA, KKÜ, KB, İÖİKONKAR	2020
4. Bölge kırsalında turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Konya ve Karaman kırsalında turizme yönelik faaliyetlerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi	Kırsal turizme yönelik yatırımları teşvik ederek turizmin kırsalda da gelişmesinin sağlanması	KONKARİTM	MEVKA, TKDK, KONKARVAL, KONKARBEL, KKÜ	2020
	Bölgede kaybolmaya yüz tutmuş (Taşkent'te bıçakçılık- Ladik ve Koraş halısı gibi) yöresel el sanatları ve yöresel ürünlerin üretiminin teşvik edilmesi	KONKARİTM	MEVKA, TKDK, KONKARVAL, KONKARBEL, KKÜ, KONKARO	2020
	Bölgeye has yöresel ürünlerin tanıtımlarının yapılarak pazarlanmasının sağlanması	KONKARİTM	MEVKA, TKDK, KONKARVAL, KONKARBEL, KKÜ, KONKARO, TÜRSABKBY, İÖİKONKAR	2020
	IPARD destekleri gibi kırsal alanda turizm sektörünü destekleyici faaliyetlerin kullanımının artırılmasına katkıda bulunulması	KONKARİTM	TKDK, MEVKA, KONKARVAL, KKÜ, İÖİKONKAR, TÜRSABKBY	2020

“TURİZM STRATEJİLERİ” KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER

1. “BÖLGENİN TURİZM POTANSİYELİNİN TAM OLARAK TESPİT EDİLMESİ VE BİLGİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI” STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Türkiye Kültür Mirasları Veri tabanında, turizm varlıkları ismen ve yer olarak sayılmakta ancak varlıkların detaylarına ilişkin açıklamalara yer verilmemektedir. Bunun yanında bilgilerin elde edilmesinde ve kullanımında bir standart, çoğu turizm değerimize ilişkin ise bilgi bulunmamaktadır. Turizmde markalaşma ve tanıtım faaliyetlerinde etkinliğin sağlanması ve kaynakların etkin kullanımına yönelik turizm potansiyelinin tam olarak tespit edilmesi ve bilginin yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Turizm envanterinin çıkartılmasında yönteme ilişkin bir belirsizlik olması risk teşkil etmektedir. Türkiye Kültür Mirasları Veri tabanı ile yapılmış bir çalışma olmasına karşın bu ortak çalışmanın detaylandırılması ve genişletilmesi konusunda belirsizlik bulunmaktadır. Bölgeye ilişkin olarak yapılacak pilot çalışmalar, ülke geneline de örneklik teşkil edip ulusal politikaların ve uygulamaların şekil almasına katkıda bulunabilecektir. Bu noktada yapılması gereken, MEVKA organizasyonunda yerel insiyatif almak ve bir çalışma grubu oluşturmaktır. Bu çalışma grubunun Türkiye Kültür Mirasları Veri tabanı çalışma grubu ile görüşme yapmasından sonra bir pilot uygulama alanı belirlemesi ve bu belirlenen alan üzerinde ilk detaylı envanter çalışmasını yapması uygun olacaktır. Bunun için daha önce saha çalışması yapılan bir alanın pilot bölge olarak seçilmesi uygun olacaktır. Bunun içinde Konya Büyükşehir sınırları içerisinde bir çalışma uygun görünmektedir.

Gerek envanterin oluşturulması ve gerekse de takip eden dönemde, bilginin yaygınlaştırılması aşamasında kararlılık ve koordinasyon önem arz etmektedir.

2. “BÖLGENİN TURİZM POTANSİYELİNİN HAREKETE GEÇİRİLMESİ VE EKSİKLİKLERİNİN TAMAMLANMASI” STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Bölgenin turizm sektörüne yönelik ulaşım altyapısının tamamlanması, bölgenin turizm potansiyelinin harekete geçirilmesinin en önemli gereklerinden biridir. Bölgeye gelmek isteyenlerin sırasıyla havayolu, yüksek hızlı tren ve güvenli karayolu kullanımı önem arz etmektedir. Özellikle yabancı turistler için, zaman ve konfor tercihleri belirleme de öne çıkmaktadır.

Diğer yandan ülkemizin diğer bölgeler ile entegrasyonu açısından da ulaşım altyapısının tamamlanması gerektiği varsayılmaktadır. Bunun önündeki en büyük risk ise, altyapı yatırımlarının yüksek kamu harcaması gerektirmesi ve bundan kaynaklı yatırımların gecikmesidir. Ancak artan milli gelir ve hükümet politikalarındaki kararlılık neticesinde bu risklerin ortadan kalkacağı varsayılmaktadır. Altyapı yatırımları için yap işlet devret modeli gibi alternatif finansman modellerinin kullanılması yatırımların hızlanmasına katkı sağlayacaktır.

Bölgenin turizmde çekim merkezi olmasına yönelik tesis eksikliklerinin tamamlanmasında ise, artan turizm sektör karlılıkları, kendi içerisinde eksiklerin tamamlanmasının sağlamasına neden olacaktır.

En büyük risk, yapılacaklar konusunda ortak bir akıl oluşturulması noktasında karşımıza çıkmaktadır. Bunun için, planlama çalışmalarının yapılması ve sektörün aktörlerinin beraber hareket etmesi sorunu çözecektir. “Konya İli Rekabetçi Temelli Turizm Kümelenme Projesi” gibi rekabetçiliğin artmasına katkı sağlayacak ve sektörü bir araya getirecek çalışmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

3. “BÖLGE TURİZMİNDE BÜTÜNCÜL PAZARLAMA YAPILANMASININ SAĞLANMASI” STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Bölge turizminin rekabetçiliği önündeki en büyük engel, bütüncül pazar yapılanmasının olmamasıdır. Çünkü çoğu zaman bu durum yatırımlarda belirsizlik oluşmasına, yatırımlara ayrılacak kaynakların geri

dönüşümü konusunda tereddütlere, yatırımların önceliklendirilememesine, yatırımların gecikmesine ve kaynak israfına neden olmaktadır.

Bölgenin tanıtımına yönelik profesyonel pazarlama çalışmalarının yapılmasının ve bölge turizm sektörünün gelişimine yönelik alternatif faaliyetlerin gerçekleştirilmesinin önündeki en büyük risk, bu konuda aktörlerin lokal yada bölgesel olarak beraber etme noktasında organize olamamalarıdır.

4. "BÖLGE KIRSALINDA TURİZM FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER;

Bölge kırsalında nüfus azalmaya devam etmektedir. Özellikle ilçelere bağlı köylerde daha yüksek oranlı olmak üzere kente göç olgusu yaşanmaktadır. Önceleri ilçe merkezine oradan da ile ya da bölge dışına olan göçler, şimdilerde direk olarak il merkezine ya da bölge dışına gerçekleşmektedir. Burada özellikle küçük ilçe merkezlerinin köy ve belde sakinlerinin beklentilerini karşılamaktan uzak olduğu gözlemlenmektedir. Konya ve Karaman kırsalında turizme yönelik faaliyetlerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi ile tarımda kesikli çalışma dönemlerine destekte bulunulacak ve kırsal alanda nüfusun gelir düzeyinin artırılması sağlanacaktır. Diğer yandan turizm sektörünü destekleyici ürünlerin yerelden ucuza temin edilmesi sağlanacaktır. Burada en büyük risk, kırsaldaki mevcut turizm faaliyetlerinin bu tür ürünlerin üretilip satılmasına yeterli talebi oluşturamaması olarak görülmektedir.

Bu konuda özel sektör girişimleri, turizm sektöründe planlı hareket edilmesi ve varış noktalarının canlandırılması ile kırsal turizm faaliyetlerinde hareketlenmenin olacağı düşünülmektedir.

SONUÇ

Sürdürülebilir kalkınma ve rekabet edebilir ekonomi hedeflerine ulaşılması, bir ülkenin güçlü olduğu sektörlerinde potansiyellerini en üst seviyede değerlendirebilmesi ile mümkündür.

Bölgenin turizm altyapısının yeterli olmaması, yatırımların merkezlerde yoğunlaşması ve kırsala yayılmadığı gözlemlenmektedir. Turizmi destekleyen otel, restoran, salon, nitelikli turizm şirketi ve insan kaynağı açığı, Konya'ya oranla Karaman ilinde daha çok göze çarpmaktadır. Konya kent merkezinde ise hızla artan özel sektör yatırımlarına rağmen turizm kapasitesinin hala yeterli olmadığı ve bu yöndeki talebi karşılayamadığı görülmektedir. Karaman ili merkezinde gelir seviyesi yüksek kesimin konaklama sorununu giderecek 5 yıldızlı otel bulunmaması turizm olarak geri planda kalmasına sebep olmaktadır.

TR 52 Bölgesi olarak bakıldığında ise; turizm büyük oranda Mevlana markası etrafında şekillenmektedir. Dolayısıyla ziyaretler ağırlıklı olarak, müze ziyareti şeklinde gerçekleşmekte ve turizm potansiyeli diğer alanlara kaydırılamamaktadır. Mevlana müzesine ilgi gösteren ziyaretçilerin büyük bir bölümünün günübirlik gelen turistlerden olması katma değerin Konya ilinde ve bölgesinde kalmasını engellemektedir. Bu durum başta konaklama olmak üzere restoran, şehir içi ulaşım, hediyelik eşya ve aracılık hizmetlerinden yeterli gelir elde edilememesine sebep olmaktadır. Bunun için günübirlik müze ziyaretine gelen turistlerin ilde daha fazla kalmalarını sağlayabilecek kültür turizmini destekleyici alternatif turistik alanların geliştirilmesi Konya ili ve bölgesi için önemini artırmaktadır.

Karaman ise, turizm açısından önemli kültürel tarihi taşınmazları barındırmakta ve tarihi şahsiyetleri bulunmaktadır. Karaman ve çevresinde M.Ö. 9 bin yılından günümüze kadar birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olması sebebiyle önemli kalıntılar bulunmaktadır. Başta Karaman Müzesi, Derbe, Binbirkilise, Madenşehir Öreni, Manazan Mağaraları, Karaman Kalesi en önemli turistik mekânlarının bulunmasına rağmen turizm potansiyeli istenilen oranda değerlendirilememesi sebebiyle turizm geliri düşük oranda kalmaktadır. Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Karaman ilimizin tarihi ve kültürel tanıtım faaliyetleri turizm için tetikleyici bir unsur olacaktır.

Konya ve Karaman illeri, sahip olunan turizm değerleri itibari ile birçok turizm türü ve faaliyetine uygun, turizm türlerine ilişkin önemli potansiyellere sahip ve 2023 yılında turizmde merkez bölge olma noktasında ciddi avantajlar taşımaktadır. Dolayısıyla turizm sektöründe bütüncül bir yaklaşım politikasıyla tanıtım ve pazarlama faaliyetleri gerçekleştirilmeli ve yerli ve yabancı turistlerin bölgeye ziyaret amaçlı seyahatleri artırılmadır.

2.3.7. TURİZM SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ

Turizm Sektörü 2023 vizyon ve stratejilerinin tespiti yapılırken sektörün paydaşları, görevleri ve sorumlulukları göz önüne alınarak analiz edilmiştir. Analiz sonrasında sorumlu ve ilgili kuruluşlar tayin edilmiştir. Bu kurumların paydaşlık derecelerine göre sınıflandırılmaları ve kısa tanımları ekte sunulmuştur. TR52 Bölgesinde geleceği planlarken öncelikle sektörde hangi paydaşların olduğu ve bu paydaşların planlamada üstlenecekleri roller ortaya konmuştur.

TURİZM SEKTÖRÜNÜN İÇ PAYDAŞLARI	**TURİZM SEKTÖRÜNÜN DIŞ PAYDAŞLARI**
1. Kültür Ve Turizm Bakanlığı	1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler
2. Konya ve Karaman İl Valilikleri	2.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları
3. Konya ve Karaman İl Kültür Ve Turizm Müdürlükleri	3.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları
4. Konya ve Karaman İl Özel İdareleri	4.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği
5. Konya ve Karaman İllerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)	5. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
6. Mevlana Kalkınma Ajansı	6. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri
7. Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	7.Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri
8. Konya ve Karaman Müze Müdürlükleri	8.Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları
9. Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	9. Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü
10. Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Konya Bölgesel Yürütme Kurulu	10. Karayolları Genel Müdürlüğü
11. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü	11.Genel Kurmay Başkanlığı
12. İlçe Kaymakamlıkları	12. Türkiye Bilimler Akademisi
	13.Vakıflar Genel Müdürlüğü
	14.Türk Tarih Kurumu Başkanlığı
	15. TÜBİTAK
	16. Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş.
	17. Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri
	18. Türkiye İş Kurumu Konya Karaman İl Müdürlükleri
	19.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri
	20. KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri
	21. KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

	22. Kalkınma Bakanlığı
	23. Milli Eğitim Bakanlığı
	24. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü
	25.Konya ve Karaman İlindeki diğer kamu kurumlarının il müdürlükleri
TURİZM SEKTÖRÜNÜN KRİTİK PAYDAŞLARI 1. Kültür Ve Turizm Bakanlığı 2. Konya ve Karaman İl Valilikleri 3. Konya ve Karaman İl Kültür Ve Turizm Müdürlükleri 3. Konya ve Karaman İllerindeki Üniversiteler 4. Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler) 5. Mevlana Kalkınma Ajansı 6. Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü 7. Konya ve Karaman İl Özel İdareleri 8. Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü 9. Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Konya Bölgesel Yürütme Kurulu 10. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 11. Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları	

Paydaşlara ilişkin gruplandırmalar farklı şekillerde yapılabilir. Eğitim sektörünün gruplandırmasında yöntem olarak etki-önem matrisi dikkate alınmış ve bu matris paydaşlara uygulanmıştır.

TURİZM SEKTÖRÜ ETKİ-ÖNEM MATRİSİ

ETKİ-ÖNEM MATRİSİ	ÖNEM		ETKİ	
	ÖNEMSİZ	ÖNEMLİ	ZAYIF	GÜÇLÜ
İÇ PAYDAŞLAR				
1. Kültür Ve Turizm Bakanlığı		✓		✓
2. Konya ve Karaman İl Valilikleri		✓		✓
3. Konya ve Karaman İl Kültür Ve Turizm Müdürlükleri		✓		✓
4. Konya ve Karaman İl Özel İdareleri		✓		✓
5. Konya ve Karaman İllerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)		✓		✓
6. Mevlana Kalkınma Ajansı		✓		✓
7. Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü		✓		✓
8. Konya Müze Müdürlüğü		✓		✓
9. Karaman Müze Müdürlüğü		✓		✓
10. Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü		✓		✓
11. Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Konya Bölgesel Yürütme Kurulu		✓		✓
12. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü		✓		✓

13. İlçe Kaymakamlıkları		✓		✓
DIŞ PAYDAŞLAR				
1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler		✓		✓
2.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları		✓		✓
3.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları		✓		✓
4.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği	✓			✓
5. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı		✓		✓
6. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	✓			✓
7.Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri		✓		✓
8.Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları		✓		✓
9. Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü		✓		✓
10. Karayolları Genel Müdürlüğü		✓		✓
11.Genel Kurmay Başkanlığı	✓			✓
12. Türkiye Bilimler Akademisi	✓			✓
13.Vakıflar Genel Müdürlüğü		✓		✓
14.Türk Tarih Kurumu Başkanlığı	✓			✓
15. TÜBİTAK	✓		✓	
16. Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş.	✓			✓
17. Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri	✓		✓	
18. Türkiye İş Kurumu Konya Karaman İl Müdürlükleri	✓		✓	
19.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri		✓		✓
20. KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	✓		✓	
21. KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	✓			✓
22. Kalkınma Bakanlığı	✓			✓
23. Milli Eğitim Bakanlığı	✓			✓
24. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü	✓		✓	
25.Konya ve Karaman İlindeki diğer kamu kurumlarının il müdürlükleri		✓		✓

Etki / Önem	Zayıf	Güçlü
Önemsiz	İzle	Bilgilendir
Önemli	Çıkarlarını gözet, çalışmalara dahil et	Birlikte çalış

PAYDAŞLARIN GÖREVLERİ VE SORUMLULUK ALANLARI

Kültür Ve Turizm Bakanlığı

Kültür ve Turizm Bakanlığı; millî, manevî, tarihî, kültürel ve turistik değerleri araştırmak, geliştirmek, korumak, yaşatmak, değerlendirmek, yaymak, tanıtmak, benimsetmek ve bu suretle millî bütünlüğün güçlenmesine ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda bakanlığın görevleri genel olarak, kültür ve turizm konuları ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını, yerel yönetimleri, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörü yönlendirmek ve işbirliğinde bulunmak; tarihî ve kültürel varlıkları korumak; turizm imkanlarını değerlendirmek, geliştirmek ve pazarlamak; yatırım, iletişim ve gelişim potansiyelini yönlendirmek; kültür ve turizm yatırımları ile ilgili taşınmazları temin etmek, gerektiğinde kamulaştırmak, bunların etüt, proje ve inşaatını yapmak, yaptırmak; Türkiye'nin turistik varlıklarını her alanda tanıtıcı faaliyetler ile her türlü imkân ve araçlardan faydalanarak kültür ve turizmle ilgili tanıtma hizmetlerini yürütmek; kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmektir.

Konya ve Karaman İl Valilikleri:

İlin genel idaresinden sorumludur. Kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet kararlarının neşir ve ilanını ve uygulanmasını sağlar ve Bakanlıkların talimat ve emirlerini yürütürler. Kısacası Valiler ilin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemekten sorumludur.

Konya ve Karaman İl Kültür Ve Turizm Müdürlükleri

Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde faaliyetlerini yürütmekte olup, Bakanlığın görev tanımına uygun hareket etmektedirler. Turizm Müdürlükleri, İl hudutları içinde Bakanlığın turizmle ilgili hizmetlerini yürütür, yöre turizminin gelişmesini turistik değerlerinin kıymetlendirilmesi ve tanıtılmasını, haber ve yayın organlarının hizmetlerinin kolaylaştırılmasına ilişkin Bakanlık emirlerini ifa ile kendilerine bağlı Turizm Danışma Müdürlüklerinin faaliyetlerinin amacına uygun ve verimli şekilde yürütülmesini sağlayan yönetim ve denetim mercileridir.

Konya ve Karaman İl Özel İdareleri:

İlin sağlık, tarım, sanayi ve ticaret, ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde, İmar, yol, su, kanalizasyon,

katı atık, çevre acil yardım ve kurtarma, kültür, turizm, gençlik ve spor, orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında, yapmakla görevli ve yetkilidir.

Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler):

5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında belde halkının mahalli müşterek nitelikteki tüm ihtiyaçlarının giderilmesi belediyelerin sorumluluğundadır. Belediyelerin başlıca faaliyet alanları planlama, projelendirme, altyapı yapım ve bakım, bayındırlık hizmetleri, işletme, enformasyon hizmetleri, denetim hizmetleri, danışmanlık hizmetleri, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler, kültür, zabıta, temizlik hizmetleri, çevre hizmetleri ve sivil savunmadır.

Mevlana Kalkınma Ajansı:

Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" amaçlarını gözeterek faaliyetlerini yürüten kurumdur.

Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü

Vakıflar bölge müdürlüklerinin görevleri arasında; vakıf mallarını ekonomik şekilde işletmek, mimari veya tarihi değeri olup yönetimi vakfa ait olan eski eser yapıları muhafaza ve imar etmek, Vakfa ait müesseseleri gayelerine göre yaşatmak, vakıf paraları nemalandırmak, Kanun, tüzük ve yönetmeliklerle kendisine verilen görev ve hizmetleri yapmak bulunmaktadır.

Konya ve Karaman Müze Müdürlükleri

Müze: Kültür varlıklarını tespit eden, ilmi metotlarla açığa çıkaran, inceleyen, değerlendiren, koruyan, tanıtan, sürekli ve geçici olarak sergileyen, halkın kültür ve tabiat varlıkları konusundaki eğitimini, bedii zevkini yükselten, dünya görüşünü geliştirmede tesirli olan daimi kuruluştur. Müze Müdürlükleri kendisine bağlı bulunan müzelerden sorumludur ve burada yapılacak çalışmaları yönlendirir ve denetler.

Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Tespit ve Tescili ile ilgili işlemleri yürüten bölgesel kuruluştur.

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Konya Bölgesel Yürütme Kurulu

Bölgede pazar araştırmaları ve seyahat acentalığı konusunda incelemeler yapmak, birlik üyeleri arasındaki haksız rekabetin önlenmesi hususunda gerekli tedbirler almak, seyahat acentaları personelinin yetiştirilmesi için kurslar ve seminerler düzenlemektir.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Sivil Havacılık faaliyetlerinin gereği olan, hava taşımacılığı, hava alanlarının işletilmesi, meydan yer hizmetlerinin yapılması, hava trafik kontrol hizmetlerinin ifası, seyrüsefer sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi, bu faaliyetler ile ilgili diğer tesis ve sistemlerinin kurulması, işletilmesi ve modern havacılık düzeyine çıkarılmasını sağlamak, amacıyla faaliyetler yürütmektedir.

İlçe Kaymakamlıkları

Kaymakam, ilçenin genel yönetiminden sorumlu olan, devleti ilçede temsil eden, ilçenin en yetkili kamu görevlisidir. Kaymakamlar ilçede yasaların uygulanmasını sağlar, valinin emirlerini uygular, ilçedeki çeşitli kamu kurumlarının çalışmaları arasında eşgüdümü sağlar, halkın şikayetlerini dinler, ihtiyaçlarını saptar ve giderilmesi için gerekli önlemleri alır.

Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler:

Bölgede milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, bölgenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insan gücü yetiştiren kurumlardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları:

Üyelerinin müşterek ihtiyaçların karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, meslekin genel menfaatlere uygun olarak gelinmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlak ve tesanüdünü korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzelkişiliğe sahip meslek kurululardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları:

Borsaya dahil maddelerin, borsada alım-satımını tanzim ve tescil etmek, günlük fiyatlarını usulü dairesinde tespit ve ilan etmek, alıcı ve satıcının teslim, tesellüm ve tediye bakımından vecibelerini, her tipin asgari vasıflarını ve muamelelerini tasfiye şartıyla fiyatlar üzerine müessir şartları, ihtilaf usulünde ihtiyari tahkim usullerini gösteren meslek kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği:

Konya ve Karaman'daki esnaf ve sanatkârlar ile bunların yanlarında çalışanların meslekî ve teknik ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmelerini ve meslekî eğitimlerini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplini ve ahlâkını korumak ve bu maksatla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlardır

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı:

Ulaştırma ve haberleşme iş ve hizmetlerinin, teknik, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara, kamu yararına ve milli güvenlik amaçlarına uygun olarak kurulmasını, geliştirilmesini ve bu hizmetlerin birbirini tamamlayıcı şekilde yürütülmesini sağlayacak esasları tespit eden, uygulanmasını takip eden ve denetleyen kurumdur.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

İlin tarımsal envanterini çıkarmak, üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek, İl yayım programını hazırlamak, tüm konulardaki faydalı bilgileri basılı yayın haline getirerek teknik elemanlara ve çiftçilere ulaştırmak, çözüm getirilmesini gerektiren çiftçi problemlerini araştırma kuruluşlarına iletmek, sulamaya yeni açılan alanlarda çiftçilere sulu tarım tekniklerini götürmek, ilin her türlü tarımsal girdilerini tespit etmek ve bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası ve tarım Kredi Kooperatifleri ile işbirliği yapmak, tarım ürünlerinin değerlendirilmesi ve pazarlaması için üreticilere yardımcı olmak, tarım ürünlerinin ekiliş, üretim ve verimlerine ilişkin tahmin çalışmalarını yapmak ve bu konuda her türlü istatistiksel bilgileri toplamak, hayvan sağlığı konusunda gerekli tüm çalışmaları yapmak, il dâhilinde çözümlenemeyen hayvan sağlığı konularını araştırma merkezlerine ve Bakanlığa iletmek, suni ve tabii tohumlama konusunda gerekli çalışmaları planlamak, il dâhilinde uygulanan entegre ve münferit projelerin gerektirdiği hizmetleri yapmak, bitki sağlığı konusunda gerekli tüm çalışmaları yapmak, bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili karantina hizmetlerini yürütmek, ilaç ve alet bayilerinin kontrollerini yerine getirmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaların denetimini yapmak, gıda ve yem konusunda envanter ve kontrol çalışmalarını yapmak, su ürünleri ile ilgili çalışmaları ve kontrol hizmetlerini yürütmek, çiftçi malları koruma kanununa göre gerekli hizmetleri yürütmek, tarımsal amaçlı kooperatiflerin kuruluş, etüt çalışmalarını yapmaktır.

Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri:

Kalkınmamızın bilinçli ve rasyonel olmasını sağlamak üzere; sanayici ve iş adamlarının bir araya geldikleri sivil toplum kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları:

Resmi kurumlar dışında ve bunlardan bağımsız olarak çalışan, politik, sosyal, kültürel, hukuki ve çevresel amaçları doğrultusunda lobi çalışmaları, ikna ve eylemlerle çalışan, üyelerini ve çalışanlarını gönüllülük usulüyle alan, kâr amacı gütmeyen ve gelirlerini bağışlar ve/veya üyelik ödemeleri ile sağlayan kuruluşlardır.

Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü

Karayolları Genel Müdürlüğü'ne bağlı, merkezi Konya'da bulunan Bölge Müdürlüğü 70 221 Km² alan üzerinde, Konya ve Karaman illerinin tamamını, Afyonkarahisar ve Aksaray illerinin büyük bir kısmını, Ankara, Kütahya, İçel, Antalya, Isparta ve Niğde illerinin ise bazı bölümlerini kapsamaktadır.

Karayolları Genel Müdürlüğü

Bütün yol ağlarının inşaası, onarımı, bakımı ve diğer hususlar hakkında teknik esaslarla vasıf ve şartları tespit etmek, yolların kullanılmasına, teknik emniyet ve korunmasına ait esas ve kaideleri tespit etmek, yürütmek ve uygun göreceği yol işaretlerini tesis etmekten sorumlu kuruluştur.

Genel Kurmay Başkanlığı:

Güvenlik sorunlarına ve krizlere uygun şekilde reaksiyon göstermek, belirsizliklere karşı hazır olmak, iç ve dış tehdit ve risklere karşı ülkenin güvenliğini sağlayabilmek için; Caydırıcılık, Güvenlik / Harekat Ortamının Şekillendirilmesi, Savaş Dışı Harekat (Barışı Destekleme Harekatı, Doğal Afet Yardım Harekatı ve İç Güvenlik Harekatı), Kriz Yönetimi, Sınırlı Güç Kullanımı, Konvansiyonel Harp, gibi faaliyetleri icra eden kurumdur.

Türkiye Bilimler Akademisi

Bilimsel konularda ve bilimsel önceliklerin saptanması amacıyla incelemeler ve danışmanlık yapmak, toplumda bilimsel yaklaşım ve düşüncenin yayılmasını sağlamak, hükümete, türk bilimcileri ve araştırmacılarının toplumsal statüleri, yaşam düzeyleri, gelirleri ve bu tür faaliyetlerin gereği olan özel kolaylık ve ayrıcalıklara ilişkin mevzuat değişiklikleri önermek, bilimin öneminin ülke kamuoyunca takdir ve kabulünü sağlamak ve bilim adamlığını özendirmek için ödüller vermektir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü

Vakıf mallarını ekonomik şekilde işletmek, mimari veya tarihi değeri olup yönetimi vakfa ait olan eski eser yapıları muhafaza ve imar etmek, vakfa ait müesseseleri gayelerine göre yaşatmak, vakıf paraları nemalandırmak, mütevellileri tayin, gerektiğinde azletmek, görev ve hizmetleri ile bütün vakıfların vakfiyelerinde veya vakfiye yerine geçen Hüccet, Berat, Ferman gibi belgelerden veya vakıf senetlerinde yazılı hayri, sosyal, kültürel ve ekonomik şart ve hizmetleri yerine getirmek, vakfiyelerde öngörülen hizmetlerin en iyi bir şekilde yerine getirilebilmesini sağlamak için vakıf hükmü şahsiyetini korumak şartı ile gerektiğinde vakıf gayri menkulleri değiştirerek daha fazla gelir getirici yatırımlara tahsis etmektir.

Türk Tarih Kurumu Başkanlığı

Türk tarihinin ve Türkiye tarihinin kaynaklarını araştırmak, incelemek, bu konularla ilgili bilimsel değerdeki araştırmaları ve eserleri yayınlamak, Türk ve Türkiye tarihine ilişkin kaynakları toplamak, incelemek, gerekli görülenleri Türkçe' ye çevirmek, yaymak ve yayımlamak, Türk ve Türkiye tarihini aydınlatmaya yarayacak belge ve malzemeyi toplamak, arşiv ve dokümantasyon merkezleri kurmak, niteliği belirlenen belge ve malzemeyi elde etmek için gerekli araştırmaları, incelemeleri, kazıları yapmak ve yaptırmaktır..

TÜBİTAK:

Türkiyenin bilim ve teknoloji politikalarını belirlemek, akademik ar-ge desteği vermek, özendirmek ve izlemek, endüstriyel Araştırma-Teknoloji-Geliştirme ve yenilikleri desteklemek, özendirmek ve izlemekten sorumlu kuruluştur.

Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş.

Ar-Ge faaliyeti yürüten, özellikle yeni ve yüksek teknolojilerle uğraşan teknoloji firmalarına uluslararası standartlarda teknopark hizmetleri sunar.

Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri:

İlde çalışma hayatını düzenleyici, işçi - işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirler almak, çalışma hayatındaki mevcut ve muhtemel meseleleri ve çözüm yollarını araştırmak, ekonominin gerektirdiği insan gücünü sağlamak için gerekli tedbirleri araştırmak ve uygulanmasının sağlanmasına yardımcı olmak, istihdamı ve tam çalışmayı sağlayacak, çalışanların hayat seviyesini yükseltecek tedbirleri almakla sorumlu olan kurumdur.

Türkiye İş Kurumu Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

İş gücüne vasıf kazandırma, meslek ve kariyer danışmanlığı, iş yaratma tedbirleri gibi aktif iş gücü programlarını etkin bir şekilde uygulayan kurumdur..

Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri:

İlköğretim, ortaöğretim ve her çeşit örgün ve yaygın eğitim kurumlarını ilde yöneten, sevk ve idare eden kurumdur.

KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

Konya ve Karaman illerinde KOBİ'lerin küresel pazarda söz sahibi olmasını sağlamak üzere faaliyette bulunan kamu kurumudur.

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı:

Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek, eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamakla sorumludur.

Kalkınma Bakanlığı:

Ülkenin doğal, beşeri ve her türlü iktisadi kaynak ile imkânlarını belirleyerek izlenecek iktisadi, sosyal ve kültürel politika ve hedeflerin belirlenmesinde görev yapan kurumdur.

Milli Eğitim Bakanlığı:

Anayasa, 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile kalkınma plan ve programları doğrultusunda millî eğitim hizmetlerini yürütmek üzere kurulan bakanlıktır.

Eğitim ve öğretimin her kademesi için ulusal politika ve stratejileri belirlemek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve denetlemek, ortaya çıkan yeni hizmet modellerine göre güncelleyerek geliştirmek, eğitim sistemini yeniliklere açık, dinamik, ekonomik ve toplumsal gelişimin gerekleriyle uyumlu biçimde güncel teknik ve modeller ışığında tasarlamak ve geliştirmek görevlerindendir.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı:

İl düzeyinde tarım sektörünün genelinde olduğu gibi, kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın, gelir düzeyinin yükselmesi, gelir dağılımının iyileşmesi, doğal kaynakların korunarak kullanılması ve zenginliklerin tüm insanlarımıza yansıtılmasını sağlamak üzere program ve projeler yapar.

Konya ve Karaman İlindeki diğer kamu kurumlarının il müdürlükleri:

Bölgede, İlgili kama kurumunun taşra teşkilatlarının yürütülmesinden sorumlu olan kurumdur.

2.3.8. KONYA-KARAMAN (TR 52) TURİZM SEKTÖRÜ TEMEL GÖSTERGELERİ VE 2023 HEDEFLERİ

2.3.8.1. TURİST SAYISI

Tablo 109: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Turist Sayıları Tablosu (Kişi)

TURİST SAYISI	MEVCUT DURUM 2010		HEDEF 2023	
TÜRKİYE	28.510.000*		50.000.000	
	YERLİ	**YABANCI**	**YERLİ**	**YABANCI**
TR52	1.416.678	422.060	7.600.000	2.507.500
KONYA	1.380.000**	420.000**	7.500.000	2.500.000
KARAMAN	36.622***	533***	100.000	7.500

**Kültür ve Turizm Bakanlığı*

***Konya Valiliği*

****Karaman İl Kültür Turizm Müdürlüğü*

2.3.8.2. TURİZM GELİRİ (MİLYON DOLAR)

Tablo 110: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Turizm Gelirleri Tablosu (Milyon Dolar)

TURİZM GELİRİ	MEVCUT DURUM 2010	HEDEF 2023
TÜRKİYE	20.806*	50.000
TR52	408,5**	2.530
KONYA	400**	2.500
KARAMAN	8,5**	30

**Kültür ve Turizm Bakanlığı*

***Tahmini*

2.3.8.3. YATAK SAYISI (ADET)

Tablo 111: Türkiye, TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya ve Karaman Yatak Sayıları (Adet)

YATAK SAYISI	MEVCUT DURUM	HEDEF 2023
TÜRKİYE*	893.326	1.500.000
TR52	5.808	16.730
KONYA**	5.238	15.000
KARAMAN***	570	1.730

**Kültür ve Turizm Bakanlığı 2010*

***Konya İl Kültür Turizm Müdürlüğü 2010*

****Karaman İl Kültür Turizm Müdürlüğü 2008*

2.3.9. EK - HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR

Mevlana Kalkınma Ajansı	MEVKA
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	UDHB
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	GTHBKONKAR
Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı Konya İl Koordinatörlüğü	TKDK
Kalkınma Bakanlığı	KBK
KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	KOPİB
Konya Valiliği	KONVAL
Karaman Valiliği	KARVAL
Konya ve Karaman Valilikleri	KONKARVAL
Milli Eğitim Bakanlığı	MEB
Konya Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri	KONKAREM
KOSGEB Karaman İl Müdürlüğü	KARKOSGEB
KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	KONKARKOSGEB
Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri	ÇSGBKONKAR
Türkiye İş Kurumu Konya Karaman İl Müdürlükleri	İŞKONKAR
Konya Belediyeleri Başkanlıkları	KONBEL
Konya ve Karaman Belediyeleri Başkanlıkları	KONKARBEL
Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş.	TEKKON
Türkiye Bilimsel Araştırma Kurumu	TÜBİTAK
Konya Selçuk Üniversitesi	SÜ
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	KMBÜ
Konya Ticaret Odası Karatay Üniversitesi	KTOKÜ
Mevlana Üniversitesi	MÜ
Konya Üniversitesi	KÜ
Konya ve Karaman İllerindeki Üniversiteler	KKÜ
Vakıflar Genel Müdürlüğü	VGM
Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü	KVBM
Türk Tarih Kurumu Başkanlığı	TTKB
Konya Müze Müdürlüğü	KMM
Karaman Müze Müdürlüğü	KRMM
Selçuklu Belediyesi	SELBEL
Karatay Belediyesi	KARBEL
Meram Belediyesi	MERBEL

Beyşehir Belediyesi	BEYBEL
Akşehir Belediyesi	AKBEL
Kültür Ve Turizm Bakanlığı	KB
Konya İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	KONİKTM
Karaman İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	KARİKTM
Konya VE Karaman İl Kültür Ve Turizm Müdürlükleri	KONKARİTM
Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	KKVKBKM
Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Konya Bölgesel Yürütme Kurulu	TÜRSABKBYK
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	TOBB
Konya Sanayi Odası	KSO
Konya Ticaret Odası	KTO
Konya Ticaret Borsası	KONTB
Karaman Ticaret Borsası	KARTB
Ticaret Borsaları	TB
Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları	KONKARO
Konya ve Karaman Esnaf ve Sanatkarlar Birliği	KONKARE
Konya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü	KOS
Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü	K3BM
Konya İl Özel İdaresi	İÖİKON
Karaman İl Özel İdaresi	İÖİKAR
Konya ve Karaman İl Özel İdareleri	İÖİKONKAR
Karayolları Genel Müdürlüğü	KGM
Türkiye Bilimler Akademisi	TÜBA
Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü	DHMİ
Genel Kurmay Başkanlığı	GKB
Konya İş adamları dernekleri	KONİSD
Karaman İş adamları dernekleri	KARİSD
Konya ve Karaman İş adamları dernekleri	KONKARİSD
Konya Ticaret ve Sanayi Odaları	KONO
Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları	KARO

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
ENERJİ SEKTÖRÜ

2.4. ENERJİ SEKTÖRÜ

ARKA PLAN

Enerji sektörü, ülkelerin kalkınma politikaları içinde hayati önem taşıyan stratejik bir alan niteliğindedir. Dünyada nüfus artışı, sanayileşme ve kentleşme olguları, küreselleşme sonucu artan ticaret olanakları, doğal kaynaklara ve enerjiye olan talebi giderek artırmaktadır.

International Energy Agency (IEA-Uluslararası Enerji Ajansı) tarafından yapılan projeksiyonlar, mevcut enerji politikaları ve enerji arzı tercihlerinin devam etmesi durumunda dünya birincil enerji talebinin 2009-2035 yılları arasında %48,5 oranında artacağına işaret etmektedir. Referans senaryo olarak adlandırılan bu durumda dünya birincil enerji talebi, 2009 yılındaki 12,15 milyar TEP (ton eşdeğeri petrol) düzeyinden 2035 yılında 18,05 milyar TEP düzeyine ulaşacaktır.[46]

Ülkemizde 1990-2009 döneminde birincil enerji brüt tüketimi, toplamda %270 oranında artış göstererek yıllık artış hızı ortalama %6,8 seviyesinde ortaya çıkmıştır. Bu artış hızıyla Türkiye, OECD ülkeleri içerisinde geçtiğimiz son 10 yıllık dönemde enerji talep artışının en hızlı gerçekleştiği ülke durumuna gelmiştir. Aynı şekilde ülkemiz, dünyada 2000 yılından bu yana elektrik ve doğalgazda Çin'den sonra en fazla talep artışına sahip ikinci büyük ekonomi konumunda olmuştur.[47]

Enerji üretimi ve tüketimi noktasında ülkemizin mevcut durumu incelendiğinde, 2010 yılı itibariyle 108 milyon ton eşdeğeri (MTEP) birincil enerji tüketimine karşılık 30 MTEP birincil enerji üretimi gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu veriler, ülkemizin enerji dış bağımlılığının %70'ler seviyesinde olduğunu ve arz güvenliği açısından olumsuz bir durumu işaret etmektedir. Diğer taraftan birincil enerji tüketiminde %33'lük pay ile doğalgaz ilk sırayı alırken, doğalgazı %29,0 ile petrol, %28,0 ile kömür izlemiş, %6,5'luk bölüm ise hidrolik dahil olmak üzere yenilenebilir enerji ve %3.5 diğer kaynaklar şeklinde sıralanmıştır.

2010 yılında üretilen 211 milyar kWh seviyesindeki enerjinin %43,8'i doğalgaz, %24'ü hidrolik, %26,6'sı yerli ve ithal kömür, %2,5'i rüzgâr, jeotermal ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları ve geriye kalan %3,1'i ise diğer enerji üretim kaynaklarından elde edilmiştir.[48]

TR52 Bölgesi'nde Türkiye elektrik tüketiminin %3,20'si gerçekleşmektedir. Türkiye toplam kurulu gücü göz önüne alındığında ise termik santrallerin %0,29'u ve hidrolik santrallerin ise %0,11'i bölgede bulunmaktadır. 2023 yılında Konya Karaman TR 52 düzey 2 Bölgesinde hem tarımsal ve sınaî üretime girdi olacak hem de meskenlerde hane halkının tüketimine sunulacak enerji arz güvenliğinin ve çeşitliliğin sağlanması amaçlanmaktadır. Bölgenin rekabet gücünün artırılmasında enerji girdi maliyetlerinin düşürülmesi ve buna hizmet edecek şekilde enerji verimliliğin artırılması önemli bir faktör haline gelecektir. Bu nedenle bölge insanının enerji verimliliği konusunda bilinç düzeyinin artırılması ve bölgede verimlilik düzeyinin OECD ülke ortalaması olan 0,18'e yakınsanacak şekilde Türkiye ortalamasının üzerine çıkması sağlanacaktır. Bölgede mevcut baraj ve santrallere ek olarak yenilenebilir enerji kaynağı potansiyeli araştırılarak, güneş ve rüzgâr gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı ve bu kaynaklara yatırım yapılması teşvik edilecektir. Buna bağlı olarak yenilenebilir enerji üretimine katkı verecek yan sanayinin gelişiminin önü açılabilecektir.

Diğer taraftan bölgenin başlıca yer altı kaynakları olan linyit ve jeotermal kaynaklarının daha verimli bir biçimde değerlendirilmesi ve ekonomik faydaya dönüşmesi sağlanacaktır. Türkiye genelinde uygulanmakta olan politikalarla bağlantılı olarak, bölgedeki linyit kaynakları çevreye zarar vermeyecek biçimde daha temiz teknolojiler kullanılarak yüzeye çıkarılacaktır.

Bölgenin jeotermal potansiyelinin değerlendirilmesi, uygun olan bölgelerde şehir merkezlerinde ısınma için kullanılmasını sağlayacak sistemlerin geliştirilmesi açısından gelecekte önem kazanacaktır. Ayrıca,

[46] Key World Energy Statistics 2011, International Energy Agency (IEA).
[47] Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri, 2010.
[48] Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Enerji Politikalarımız Sunumu, Kasım 2011.

elektrik enerjisinin daha güvenli kullanılması ve bölge insanının hayatını tehdit etmekten çıkarılması için tüm şehir merkezlerinde elektrik şebekelerinin yer altına alınması işlemi tamamlanacaktır.

Bugün olduğu gibi gelecekte çok önemli bir sektör olacak enerji için ülkemizde; 9. Kalkınma Planı (2007-2013) belgesinde belirlenen ekonomik ve sosyal gelişme eksenleri içerisinde "Rekabet Gücünün Arttırılması" ekseni kapsamındaki 10 stratejik amaçtan biri "Enerji ve Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi" olarak belirlenmiş ve bu amaca yönelik hedefler konulmuştur. Dokuzuncu Kalkınma Planı, "İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" vizyonu ve Uzun Vadeli Strateji (2001-2023) çerçevesinde hazırlanmıştır.[49] Enerji Sektörü Vizyon Stratejilerinin tespitinde 9. Kalkınma Planı öncesi ve sonrası dönemde bu yönde hazırlanan plan ve çalışmalar da dikkate alınmıştır.

Bu çalışmada usul olarak TR52 Bölgesinde enerji konusunda söz söyleyebilecek yetki ve yeterliliğe sahip kurum ve kişilerin görüşlerinin alınması suretiyle katılımcılığın sağlanması arzu edilmiştir. Bu bağlamda TR52 Bölgesinde yer alan tüm ilçelerde odak grup toplantıları yapılmıştır. İlçe Odak Grup toplantıları öncesinde daha önce Mevlana Kalkınma Ajansı uzmanları tarafından hazırlanmış "İlçe Raporları", ilçe raporları öncesinde gerçekleştirilen "Çalıştaylar", bölgede gerçekleştirilmiş "GZFT Çalışmaları", "Kaymakamlık Brifingleri", "Kamu Kurum ve Kuruluşları Brifingleri" ve "Bölgeye İlişkin Diğer Kurum ve Kuruluşların Çalışmalarından" istifade edilerek ön hazırlıklar gerçekleştirilmiştir. Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ilçede odak grup toplantısı yapılmış ve bu toplantılara toplam 1.824 kişi iştirak etmiştir. Odak grup toplantılarına ilçelerde ki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, yerel yönetim temsilcileri, ilçede önde gelen işadamları ve kanaat önderleri katılmışlardır. Dolayısıyla ilçeler bazında alınan görüş ve öneriler, parçaların bütünü oluşturması mantığından hareketle rapor haline getirilmiştir. Ayrıca enerji sektörü raporunda bir diğer usul ise; sektörün ilgili rapor ve verilerinin derlenmesi ve sektörün ilgili paydaşlarının raporun tamamlanmasını müteakip ilave görüş ve önerileri için raporu okumalarının sağlanması olmuştur. Enerji sektörü raporu ilçe odak grup toplantılarını müteakip literatür ve veri taraması yapılarak sektörün tüm verileri sahada elde edilen bulgularla doğrulanmıştır. Böylece bilimsel ve istatistiki veri destekli sektör raporu oluşturulmuş ve tüm ilgili paydaşlara gönderilerek ilave görüş ve önerilerinin tekrar alınması suretiyle son şeklini almıştır. Bu kapsamda ekte sunulmuş olan ilgili kurumlar kritik paydaşlar olarak ele alınmak suretiyle görüş ve önerilerine başvurulmuştur.

Sonuç olarak çalışma kapsamında, ülke geneli stratejiler ile TR52 Konya Karaman Düzey 2 Bölgesi'nin ilçe, il ve bölge bazında potansiyellerine bağlı ortaya çıkan parça yaklaşımları beraber olarak değerlendirilmiştir. Nihayetinde dünya enerji sektöründe ortaya çıkan gelişmeler, ülke olarak yaşadığımız süreç ve hedefler rakamsal olarak değerlendirilmiş, enerji sektörünün yapısı ve seviyesinin anlaşılmasına çalışılmış ve TR52 bölgesinin 2023 yılında nerede olması ve bu hedeflere ulaşılmasına yönelik olarak neler yapılması gerektiğine ilişkin "Enerji Sektörü 2023 Vizyon Stratejisi" dokümanı hazırlanılmıştır.

[49] 9. Kalkınma Planı (2007-2013)

2.4.1. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ENERJİ

2.4.1.1. ENERJİ KAYNAKLARI

Dünya ve Türkiye'de enerji sektörüne ilişkin değerlendirmelerde, elektrik enerjisi ve diğer enerji birimleri kullanımında yararlanılan enerji kaynakları dikkate alınarak hareket edilmesi gerekmektedir. Sanayileşmiş ülkeler ve sanayileşme yolundaki ülkelerde, endüstriyel ve diğer amaçlarla en önemli enerji ihtiyacı elektrik enerjisi olarak karşımıza çıkmakta ve enerji kaynaklarının büyük bir bölümü elektrik enerjisi üretiminde kullanılmaktadır.

Dünya'da ihtiyaçların giderilmesi için kullanılan ve Enerji Bakanlığı tarafından da gerçekleştirilen tasnife[50] göre bilinen enerji kaynakları aşağıda yer almaktadır:

- Petrol
- Kömür
- Doğal Gaz
- Biyokütle (Biyoyakıt / Yenilenebilir Enerji Kaynağı)
- Hidrolik (Yenilenebilir Enerji Kaynağı)
- Rüzgar (Yenilenebilir Enerji Kaynağı)
- Güneş (Yenilenebilir Enerji Kaynağı)
- Jeotermal (Yenilenebilir Enerji Kaynağı)
- Diğer Yenilenebilir Enerji Kaynakları (Dalga vb.)
- Nükleer Enerji
- Hidrojen Enerjisi

Dünya genelinde 2009 yılı itibariyle 12,15 milyar TEP (Ton Eşdeğeri Petrol) birincil enerji kaynağı arzı gerçekleştirilmiştir. Bu enerji arzının %32,8'lik kısmını petrol, %27,2'lik kısmını kömür, %20,9'unu doğal gaz, %10,2'lik kısmı biyoyakıt ve atık enerji kaynakları, %5,8'i nükleer enerji kaynakları, %2,8'lik kısmı hidrolik enerji ve geriye kalan %0,8'lik kısmı ise jeotermal, rüzgar, güneş vb. diğer enerji kaynaklarından elde edilmiştir. 2035 yılına ilişkin enerji arzı projeksiyonunda, enerji arzından kaynakların aldığı payların %29,8'i petrol, %29,3'ü kömür, %22,4'ü doğal gaz, %11,8'i diğer enerji kaynakları, %6'sı nükleer enerji ve %2,4'ü ise hidrolik enerji kaynakları şeklinde oluşması öngörülmektedir. Enerji kaynaklarının dağılımında OECD üyesi ülkelerdeki enerji arzı ise %36,3 petrol, %24,5 doğal gaz, %20,2 kömür, %11 nükleer enerji, %4,2 biyoyakıt ve atık, %2,1 hidrolik enerji ve geriye kalan %1,2 ise diğer enerji kaynakları olarak oluşmuştur. OECD ülkelerinde oluşan birincil enerji kaynağı arzı 5,413 milyar TEP olarak gerçekleşmiş ve toplam dünya arzının %45'e yakın bir kısmı bu ülkelerde gerçekleşmiştir. [51]

Dünya elektrik enerjisi üretimine ilişkin kurulu kapasite bilgileri aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. Enerji üretimine yönelik kurulu kapasitenin ise önümüzdeki 26 yıl içinde %53 oranında artacağı öngörülmektedir. 2009 yılında 4.749 GW seviyesindeki üretimin, 2035 yılında 7.274 GW seviyesine çıkması öngörülmüştür.

Tablo 112: Dünyada Toplam Kurulu Enerji Üretim Kapasitesi ve Projeksiyonları (GW - Gigawatt)

Bölge	Mevcut	Projeksiyonlar				
	2009	2015	2020	2025	2030	2035
OECD Amerika	1.231	1.293	1.320	1.378	1.457	1.539
OECD Avrupa (Türkiye Dahil)	874	946	1.018	1.063	1.098	1.133
OECD Asya	425	444	460	476	492	510
Toplam OECD	**2.530**	**2.683**	**2.798**	**2.917**	**3.047**	**3.182**
OECD Dışı (Avrupa/Avrasya)	399	408	423	437	460	487
OECD Dışı (Asya)	1.304	1.633	1.920	2.184	2.446	2.695

[50] Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Web Sitesi, Enerji Genel Bilgileri, 2011.
http://www.enerji.gov.tr/index.php?dil=tr&sf=webpages&b=enerji&bn=215&hn=12&nm=384&id=384
[51] World Key Statistics 2011, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) / Total Primary Energy Supply.

Bölge	Mevcut	Projeksiyonlar				
	2009	2015	2020	2025	2030	2035
Ortadoğu	164	182	202	221	240	264
Afrika	123	149	169	191	214	238
Orta ve Güney Amerika	229	256	284	320	363	408
Toplam OECD Dışı	**2.219**	**2.628**	**2.998**	**3.353**	**3.723**	**4.092**
Toplam Dünya	**4.749**	**5.311**	**5.796**	**6.270**	**6.770**	**7.274**

Kaynak: US Energy Information Agency, International Energy Outlook 2011.

Dünyada enerji tüketimi ve tüketim projeksiyonlarına ilişkin bilgiler ise aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. Projeksiyonlara göre 2009 yılında 19.297 milyar kWh seviyesinde olan enerji talebinin, 2035 yılında 35.174 milyar kWh seviyesine yükselmesi beklenmektedir. Buna göre önümüzdeki 26 yıllık süreçte, dünya enerji talebindeki artışın %82 seviyesinin üzerinde oluşacağı beklenmektedir.

Tablo 113: Dünyada Toplam Enerji Tüketimi ve Tüketim Projeksiyonları (Milyar kWh - kilowatt/saat)

Bölge	Mevcut	Projeksiyonlar				
	2009	2015	2020	2025	2030	2035
OECD Amerika	4.910	5.231	5.576	5.951	6.368	6.792
OECD Avrupa (Türkiye Dahil)	3.418	3.776	4.040	4.305	4.550	4.793
OECD Asya	1.709	1.873	1.992	2.114	2.238	2.363
Toplam OECD	**10.037**	**10.880**	**11.608**	**12.370**	**13.156**	**13.948**
OECD Dışı (Avrupa/Avrasya)	1.602	1.681	1.792	1.940	2.124	2.330
OECD Dışı (Asya)	5.371	7.436	8.989	10.822	12.640	14.305
Ortadoğu	722	866	1.000	1.134	1.265	1.430
Afrika	588	733	860	1.001	1.149	1.308
Orta ve Güney Amerika	977	1.056	1.211	1.397	1.607	1.853
Toplam OECD Dışı	**9.260**	**11.772**	**13.852**	**16.294**	**18.785**	**21.226**
Toplam Dünya	**19.297**	**22.652**	**25.460**	**28.664**	**31.941**	**35.174**

Kaynak: US Energy Information Agency, International Energy Outlook 2011.

Enerji kaynakları yönünden Dünya ve Türkiye ile ilgili değerlendirmelere aşağıda maddeler halinde yer verilecektir.

2.4.1.2. PETROL

2.4.1.2.1. Petrol Rezervleri

Tüm dünyada, birincil enerji kaynakları arasında ilk sırada yer alan fosil yakıtlardan petrolün, stratejik konumunu uzun dönemli olarak sürdürmesi beklenmekte, 2009 sonu itibariyle küresel enerji tüketiminde %32,8 oranında pay alan petrol ve türevlerinin Uluslararası Enerji Ajansı (International Energy Agency-IEA) projeksiyonlarına göre, 2035 yılında toplam enerji tüketimindeki payının %29,8 oranına gerileyeceği öngörülmektedir.[52]

Dünya'da 2010 yılı toplam görünür petrol rezervinin 188,8 milyar ton seviyesinde olduğu görülmektedir. Bu rezervin %53,9'ü gibi büyük bir bölümü Ortadoğu ülkelerinde yer almaktadır. Bu bölgeyi, Orta-Güney Amerika bölgesi %18,2 ve Avrupa-Asya bölgesi %10,1 seviyesiyle izlemektedir. Afrika ülkelerinde ve özellikle Kuzey Afrika bölgesinde yoğunlaşan petrol rezervinin bu bölgede %9,2 oranında olduğu görülmekte, Kuzey Amerika ve Asya-Pasifik ülkelerinde ise toplamda %8,7 oranında petrol rezervi bulunmaktadır.

Petrol rezervleri, Kanada' da yoğun bir Bitümlü Kum rezervi olarak görülmekte, gelişen rafine teknolojisiyle bu maddelerden de petrol üretimi mümkün hale gelmektedir. Kanada'da bulunan toplam rezervin 23,3 milyar ton seviyesinde olduğu tahmin edilmektedir. ABD Enerji Bilgi İdaresi/Uluslararası

[52] World Key Statistics 2011, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) / Total Primary Energy Supply - TPES Outlook by Fuel.

Enerji Outlook 2010 projeksiyonuna göre dünya kurulu üretim kapasitesi ile enerji üretimine ilişkin 2009-2035 projeksiyonu aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 114: Dünya Toplam Petrol Rezervi ve Rezervin Bölgelere Göre Dağılımı

Bölgeler Bazında Görünür Petrol Rezervi	2009		2010		2009-2010 Değişim (%)
	Rezerv (Milyon Ton)	Pay (%)	Rezerv (Milyon Ton)	Pay (%)	
Kuzey Amerika	10.200,0	5,6	10.300,0	5,5	1,0
Orta-Güney Amerika	28.500,0	15,7	34.300,0	18,2	16,9
Avrupa-Avrasya	18.500,0	10,2	19.000,0	10,1	2,6
Ortadoğu	102.000,0	56,1	101.800,0	53,9	-0,2
Afrika	16.900,0	9,3	17.400,0	9,2	2,9
Asya-Pasifik	5.600,0	3,1	6.000,0	3,2	6,7
TOPLAM	**181.700,0**	**100,0**	**188.800,0**	**100,0**	**3,8**
Bitümlü Kumlar (Kanada)	23.300,0	-	23.300,0	-	0,0
Petrol+Bitümlü Kum	**205.000,0**	-	**212.100,0**	-	**3,3**

Kaynak: BP Statistical Review of World Energy, Haziran 2010-Haziran 2011.

Dünya petrol rezervlerinin gelişimine göre, görünür rezerv miktarında 2010 yılında bir önceki yıla göre %3,8 oranında artış olduğu görülmektedir. 2010 yılında görünür rezerv artışı, en yüksek oranda %16,9 ile Orta ve Güney Amerika bölgesinde ve %6,7 ile Asya-Pasifik bölgesinde gerçekleşmiştir. Sadece Ortadoğu'da görülen %0,2 oranındaki azalış dışında, tüm bölgelerde görünür rezerv miktarlarının yükseldiği gözlenmektedir.

Tablo 115: Türkiye Petrol Rezervi

Türkiye Görünür Petrol Rezervi*	2009	2010	2009-2010 Değişim (%)
	Miktar (Bin Ton)	Miktar (Bin Ton)	
Rezervuardaki Petrol	**994.373,75**	**1.007.741,02**	**1,3**
Üretilebilir Petrol	177.442,70	178.706,98	0,7
Kümülatif Üretim	133.071,87	135.567,99	1,8
Kalan Üretilebilir Petrol	44.370,83	43.138,99	-2,9

** İspatlanmış, Muhtemel ve Mümkün Petrol Rezervi.*

Kaynak: Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Ham Petrol Rezervleri Verileri, 2011. (http://www.pigm.gov.tr/istatistikler.php)

Türkiye, 2010 yılı sonu itibariyle ispatlanmış, muhtemel ve mümkün olmak üzere 1 milyar tonun üzerinde bir ham petrol kaynağına sahiptir. Dünya ham petrol rezervinde, 2010 yılı itibariyle ülkemizin aldığı pay %0,53 seviyesinde oluşmaktadır. Ülkemiz, likit fosil yakıtlar anlamında dünya rezervinin çok küçük bir kısmına sahiptir.

2.4.1.2.2. Petrol Üretimi

Petrol üretiminde, rezerv varlığına paralel olarak en büyük üretici bölge %30,3 seviyesindeki pay ile Ortadoğu bölgesidir. Dünya'da diğer büyük üretici bölgeler ise %21,8 ile Avrupa-Asya, %16,6 ile Kuzey Amerika ve %12,2 ile Afrika'dır. Dünya petrol üretiminin 2010 yılı verilerine göre 3,91 milyar ton seviyesinde olduğu ve fosil yakıtlarında dünya rezervlerinin hızlı bir şekilde tüketildiği görülmektedir.

Tablo 116: Dünya Ham Petrol Üretimi

Bölgeler Bazında Petrol Üretimi	2009		2010		2009-2010 Değişim (%)
	Üretim (Bin Ton)	Pay (%)	Üretim (Bin Ton)	Pay (%)	
Kuzey Amerika	632.200	16,5	648.200	16,6	3,0
Orta-Güney Amerika	338.200	8,9	350.000	8,9	3,3
Avrupa-Avrasya	856.500	22,4	853.300	21,8	-0,2
Ortadoğu	1.164.500	30,3	1.184.600	30,3	2,4
Afrika	458.900	12,0	478.200	12,2	4,0
Asya-Pasifik	380.800	10,0	399.400	10,2	4,1

Bölgeler Bazında Petrol Üretimi	2009		2010		2009-2010 Değişim (%)
	Üretim (Bin Ton)	Pay (%)	Üretim (Bin Ton)	Pay (%)	
TOPLAM	**3.381.000**	**100,0**	**3.913.700**	**100,0**	**2,4**

Kaynak: BP Statistical Review of World Energy, Haziran 2011.

Ülkemizde petrol rezervlerinin, dünya toplam rezervinden çok küçük bir pay alması nedeniyle, petrol ürünleri üretimindeki payımız da çok düşük kalmaktadır. 2010 yılı itibariyle ülkemiz ham petrol üretimi, dünya petrol üretiminin %0,06'sı seviyesindedir. 2010 yılında ham petrol üretimi, 2.496.113 ton olarak gerçekleşerek bir önceki yıla göre %3,9 oranında artış sağlanmış, son 5 yıl içinde petrol üretiminin artışı %14 seviyesinin üzerinde gerçekleşmiştir. Ülkemizde %0,53 oranında rezervimiz olmasına karşılık, üretimde bu rezervin tam anlamıyla kullanılamadığı ve üretimden aldığımız payın %0,06 seviyesinde kaldığı görülmektedir. Petrol arama çalışmalarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların hızlandırılması ve rezerv kaynaklarımızın yeterli düzeyde kullanımı sağlanmalıdır.

Tablo 117: Türkiye Yıllara Göre Ham Petrol Üretim Miktarları

Yıllar	Ham Petrol Üretim Miktarı (Ton)	Değişim (%)
2010	2.496.113,00	3,9
2009	2.401.799,00	11,2
2008	2.160.067,00	1,2
2007	2.134.175,00	-1,9
2006	2.175.668,00	-4,6

Kaynak: Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Ham Petrol Rezervleri Verileri, 2011. (http://www.pigm.gov.tr/istatistikler.php)

Ülkemizde yeterli rezerv bulunmaması, ülke içindeki ihtiyacın ithal ürünler ile giderilmesi sonucunu doğurmakta ve petrol ürünleri konusunda dışa bağımlı kalınmaktadır.

2.4.1.2.3. Petrol Tüketimi

Petrol tüketiminde ise gelişmişlik düzeyi yüksek olan ve sanayi yönünden gelişmiş bölgelerde petrol tüketimi yüksek seviyede oluşmaktadır. Petrol tüketimi konusunda ilk sırayı Asya-Pasifik bölgesi %31,5, ikinci sırayı Kuzey Amerika %25,8 oranı ile almaktadır. Bu bölgelerden sonra en yüksek tüketim %22,9 ile Avrupa-Avrasya bölgesinde gerçekleşmektedir. Petrol piyasası açısından gerçekleştirilecek değerlendirmelerde, Ortadoğu, Afrika ve Orta-Güney Amerika bölgelerinin petrol ihracatı gerçekleştiren bölgeler olduğu ve diğer bölgelerin net ithalatçı konumunda bulunduğu görülmektedir.

Tablo 118: Dünya Petrol Tüketimi

Bölgeler Bazında Petrol Tüketimi	2009		2010		2009-2010 Değişim (%)
	Tüketim (Bin Ton)	Pay (%)	Tüketim (Bin Ton)	Pay (%)	
Kuzey Amerika	1.018.800	26,4	1.039.700	25,8	1,4
Orta-Güney Amerika	268.800	6,6	282.000	7,0	9,2
Avrupa-Avrasya	922.200	23,5	922.900	22,9	1,0
Ortadoğu	344.300	8,7	360.200	8,9	6,6
Afrika	150.900	3,7	155.500	3,9	7,3
Asya-Pasifik	1.203.800	31,1	1.267.800	31,5	4,9
TOPLAM	**3.908.700**	**100,0**	**4.028.100**	**100,0**	**3,6**

Kaynak: BP Statistical Review of World Energy, -Haziran 2011.

Ülkemiz açısından petrol ve ürünlerinin tüketimine yönelik değerlendirmelerde, ham petrol üretiminin ihtiyaçları karşılamaktan çok uzak olduğu görülmektedir. Sanayileşmenin ve hayat standardının artmasının bir sonucu olarak, petrol ürünlerinin mevcut enerji ihtiyaçlarının karşılanması için yüksek miktarlarda ithalatının gerçekleştirildiği gözlenmektedir.

Türkiye'nin petrol tüketiminde 2000-2008 yılları arasında çok büyük değişiklikler olmamıştır. Ancak, 2009 yılında yaşanan kriz nedeniyle petrol tüketiminde yaklaşık %30 civarında azalma olmuştur. 2000 yılında toplam enerji tüketimi içinde petrol ürünlerinin payı %40,6 civarında iken, 2008 yılında bu oran %30

seviyelerine kadar düşmüştür. 2008 yılında 31,8 milyon ton seviyesinde bulunan petrol tüketiminin 2009 yılında 25 milyon ton seviyelerine kadar düştüğü görülmektedir.[53]

2.4.1.3. DOĞAL GAZ

2.4.1.3.1. Doğal Gaz Rezervleri

Tüm dünyada, birincil enerji kaynakları arasında önemli yeri bulunan doğal gaz, petrole benzer olarak stratejik konumunu uzun dönemli olarak koruyacaktır. 2009 sonu itibariyle küresel enerji tüketiminde %24 oranında pay alan doğalgazın, Uluslararası Enerji Ajansı (International Energy Agency-IEA) projeksiyonlarına göre, 2035 yılında toplam enerji tüketimindeki payının %22,4 seviyesine gerilemesi öngörülmektedir.[54] Bu gerilemeye karşın, yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin kullanımı ve üretiminde artış sağlanması yoluyla fosil yakıtların payının azaltılması öngörülmektedir.

Dünya'da, 2010 yılı toplam rezervinin 187,1 milyar m³ seviyesinde olduğu görülmektedir. Bu rezervin %40,5 gibi büyük bir bölümü Ortadoğu ülkelerinde yer almaktadır. Bu bölgeyi, Avrupa-Avrasya bölgesi (özellikle Asya kıtası) %33,7 civarındaki bir pay ile izlemektedir. İki bölgede (Ortadoğu, Avrupa ve Avrasya), toplam doğalgaz rezervinin ¾ gibi büyük bir oranı yer almaktadır. Geriye kalan en büyük paylar, Asya-Pasifik bölgeleri ve Afrika bölgesi şeklinde oluşmakta, bu iki bölgenin de aldıkları toplam pay %16,5 seviyesinde bulunmaktadır.

Tablo 119: Dünya Toplam Doğal Gaz Rezervi ve Rezervin Bölgelere Göre Dağılımı

Bölgeler Bazında Doğal Gaz Rezervi	2009		2010		2009-2010 Değişim %
	Rezerv (Milyar m³)	Pay (%)	Rezerv (Milyar m³)	Pay (%)	
Kuzey Amerika	9.900,0	5,3	9.900,0	5,3	0,0
Orta-Güney Amerika	7.500,0	4,0	7.400,0	4,0	-1,4
Avrupa-Avrasya	63.000,0	33,8	63.100,0	33,7	0,2
Ortadoğu	75.700,0	40,6	75.800,0	40,5	0,1
Afrika	14.700,0	7,9	14.700,0	7,9	0,0
Asya-Pasifik	15.800,0	8,5	16.200,0	8,7	2,5
TOPLAM	**186.600,0**	**100,0**	**187.100,0**	**100,0**	**0,3**

Kaynak: BP Statistical Review of World Energy, Haziran 2010-Haziran 2011.

Dünya doğal gaz rezervlerinin gelişimine göre, rezerv miktarında 2010 yılında bir önceki yıla göre %0,3 gibi küçük bir oranda artış olduğu görülmektedir. 2010 yılında görülen rezerv artışlarının, en yüksek oranda %2,5 ile Asya-Pasifik bölgesinde oluştuğu görülmekte, Asya ve Pasifik bölgesi dışındaki diğer bölgelerde çok yüksek oranda bir değişim görülmemektedir. Orta-Güney Amerika bölgesinde, bir önceki yıla göre %1,4 oranında bir azalma olduğu görülmektedir.

Tablo 120: Türkiye Doğal Gaz Rezervi

Türkiye Görünür Doğal Gaz Rezervi (İspatlanmış, Muhtemel ve Mümkün Rezervler)	2009 Miktar (Milyon m³)	2010 Miktar (Milyon m³)	2009-2010 Değişim %
Rezervuardaki Doğal Gaz	**23.140,06**	**23.839,23**	**2,9**
Üretilebilir Doğal Gaz	17.524,22	18.255,17	4,0
Kümülatif Doğal Gaz Üretimi	11.303,90	12.029,90	6,0
Kalan Üretilebilir Doğal Gaz	6.220,32	6.225,28	0,1

** İspatlanmış, Muhtemel ve Mümkün Doğal Gaz Rezervi.*
Kaynak: Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Doğal Gaz Rezervleri Verileri, 2011. (http://www.pigm.gov.tr/istatistikler.php)

Türkiye, 2010 yılı sonu itibariyle ispatlanmış, muhtemel ve mümkün doğalgaz rezervi olmak üzere toplam 23,84 milyar m³ seviyesinde doğal gaz rezervine sahiptir. Dünya doğal gaz rezervinde, 2010 yılı itibariyle

[53] Dünya Enerji Konseyi Türkiye Milli Komitesi, Enerji Raporu 2010.
[54] World Key Statistics 2011, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) / Total Primary Energy Supply - TPES Outlook by Fuel.

ülkemizin aldığı pay %0,01 seviyesinde oluşmaktadır. Ülkemiz, doğal gaz rezervi bakımından dünya rezervinin çok küçük bir kısmına sahiptir.

2.4.1.3.2. Doğal Gaz Üretimi

Doğal gaz üretiminde en büyük rezerve sahip olan bölgelerden olan Avrupa-Avrasya bölgesinin, üretimden aldığı pay %32,7 seviyesinde bulunmaktadır. Bu bölgeden sonra en büyük üreticilerin yer aldığı bölgeler, %25,9 ile Kuzey Amerika, %15,4 ile Asya-Pasifik ve %14,4 ile Ortadoğu bölgeleri sıralanmaktadır. En yüksek doğal gaz rezervine sahip olan Ortadoğu bölgesinde, yeterli düzeyde üretim gerçekleşmediği görülmektedir. Dünya doğal gaz üretiminin 2010 yılı verilerine göre 3,19 milyar ton seviyesinde olduğu ve dünya rezervlerinin hızlı bir şekilde tüketildiği görülmektedir.

Tablo 121: Dünya Doğal Gaz Üretimi

Bölgeler Bazında Doğal Gaz Üretimi	2009		2010		2009-2010
	Üretim (Milyon m³)	Pay (%)	Üretim (Milyon m³)	Pay (%)	Değişim (%)
Kuzey Amerika	801.600	26,9	826.100	25,9	3,0
Orta-Güney Amerika	151.900	5,1	161.200	5,0	5,8
Avrupa-Avrasya	969.800	32,6	1.043.100	32,7	7,0
Ortadoğu	407.100	13,7	460.700	14,4	11,6
Afrika	199.200	6,7	209.000	6,5	4,7
Asya-Pasifik	446.400	15,0	493.200	15,4	9,5
TOPLAM	**2.976.000**	**100,0**	**3.193.300**	**100,0**	**6,8**

Kaynak: BP Statistical Review of World Energy, Haziran 2010-Haziran 2011.

Doğal gaz üretimine ilişkin istatistikler incelendiğinde, 2009 yılına göre 2010 yılında üretimin %6,8 seviyesinde arttığı görülmekte, en büyük artışın Ortadoğu bölgesinde %11,6 ile gerçekleştiği görülmektedir. En yüksek doğal gaz kaynaklarına sahip olan bu bölgede ilerleyen dönemlerde yüksek üretim artışları sağlanacağı beklenmektedir.

Ülkemizde doğal gaz rezervlerinin, dünya toplam rezervinden çok küçük bir pay alması nedeniyle, üretiminden aldığımız pay da çok düşük kalmaktadır. 2010 yılında doğal gaz üretimi, 726 milyon m³ olarak gerçekleşerek bir önceki yıla göre %0,5 oranında düşmüştür. Son 5 yıllık periyotta dalgalı bir seyir izleyen doğal gaz üretimimiz, 2008 yılında %13,6 seviyesinde artmasına karşın, 2009 yılında %28 seviyesinde bir düşüş göstermiş ve bu düşüş 2010 yılında da sürmüştür.

Tablo 122: Türkiye Yıllara Göre Doğal Gaz Üretim Miktarları

Yıllar	Doğal Gaz Üretim Miktarı (m³)	Değişim (%)
2010	725.993.340	-0,5
2009	729.414.369	-28,1
2008	1.014.530.570	13,6
2007	893.055.000	-1,5
2006	906.587.974	1,1

Kaynak: Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Doğal Gaz Üretim Verileri, 2011. (http://www.pigm.gov.tr/istatistikler.php)

Ülkemizdeki rezervin düşük kalması, konut ısıtması, sanayi kullanımı ve elektrik enerjisi üretimi yönündeki ihtiyaçların karşılanması için yüksek miktarda bulunan doğal gaz ihtiyacımız, büyük ölçüde ithalat ile karşılanmaktadır. Türkiye, doğal gazda dışa bağımlılık göstermekte, bu konuda uluslararası anlaşmalar gerçekleştirilmek suretiyle alımlar yapılmaktadır.

2.4.1.3.3. Doğal Gaz Tüketimi

Doğal gaz tüketiminde gelişmişlik düzeyi yüksek olan ve sanayi yönünden gelişmiş bölgelerde tüketim yüksek seviyede oluşmaktadır. Doğal gaz tüketimi konusunda ilk sırayı Avrupa-Avrasya bölgesi %35,9, ikinci sırayı Kuzey Amerika %26,7 oranı ile almaktadır. Bu bölgelerden sonra en yüksek tüketim %17,9 ile Asya-Pasifik bölgesinde gerçekleşmektedir. Doğal gaz piyasası açısından gerçekleştirilecek

değerlendirmelerde, Ortadoğu, Afrika ve Orta-Güney Amerika bölgelerinin ihracat gerçekleştiren bölgeler olduğu ve diğer bölgelerin net ithalatçı konumunda bulunduğu görülmektedir.

Tablo 123: Dünya Doğalgaz Tüketimi

Bölgeler Bazında Doğal Gaz Tüketimi	2009		2010		2009-2010 Değişim (%)
	Tüketim (Milyon m³)	Pay (%)	Tüketim (Milyon m³)	Pay (%)	
Kuzey Amerika	807.700	27,4	846.100,0	26,7	4,5
Orta-Güney Amerika	135.100	4,6	147.700,0	4,7	8,5
Avrupa-Avrasya	1.060.500	35,9	1.137.200,0	35,9	6,7
Ortadoğu	344.100	11,7	365.500,0	11,5	5,9
Afrika	98.900	3,4	105.000,0	3,3	5,8
Asya-Pasifik	503.900	17,1	567.600,0	17,9	11,2
TOPLAM	**2.950.200**	**100,0**	**3.169.100,0**	**100,0**	**6,9**

Kaynak: BP Statistical Review of World Energy, Haziran 2010-Haziran 2011.

Ülkemiz açısından petrol ve ürünlerinin tüketimine yönelik değerlendirmelerde, ham petrol üretimi gibi doğal gaz üretiminin de ihtiyaçları karşılamaktan çok uzak olduğu görülmektedir. Sanayileşmenin ve hayat standardının artmasının bir sonucu olarak, doğal gaz ürünlerinin mevcut enerji ihtiyacımızı karşılaması için yüksek miktarlarda ithal edildiği gözlenmektedir.

Ülkemizin artan enerji talebi ve enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi yönündeki çalışmalar sonucunda BOTAS, ham petrol faaliyetlerine ilaveten 1987 yılından itibaren doğal gaz taşımacılığı ve ticareti faaliyetlerini de yürütmektedir.

Hâlihazırda doğal gaz ithalatı toplam 6 ülke ile imzalanmış 8 ayrı doğal gaz ve sıvılaştırılmış doğal gaz alım ve satım anlaşması kapsamında sürdürülmektedir. 2010 yılında Malkoçlar-Ankara ve Samsun-Ankara Doğal Gaz Boru Hattı ile Rusya Federasyonu'ndan, Doğu Anadolu DGBH ile İran'dan, Azerbaycan-Türkiye DGBH (Şahdeniz) ile Azerbaycan'dan ve sıvılaştırılmış doğal gaz olarak Cezayir ve Nijerya'dan toplam 31,9 milyar m³ doğal gaz ithalatı yapılmış ve 30,9 milyar m³ (yurtiçi satış miktarı) doğal gaz satışı gerçekleştirilmiştir.[55]

Tablo 124: Türkiye Doğal Gaz İthalatları ve Alımları (BOTAŞ-milyon m³)

Yıllar	Rusya Fed.	TPAO	İran	Azerbaycan	Cezayir	Nijerya	Spot Alım	Toplam Alım
2010	14.535	-	7.765	4.521	3.907	1.189	0	**31.917**
2009	17.207	-	5.252	4.959	4.487	903	259	**33.069**
2008	22.962	-	4.113	4.580	4.219	1.017	333	**37.224**
2007	22.753	41	6.054	1.257	4.204	1.395	167	**35.874**
2006	19.316	87	5.594	-	4.210	1.099	-	**30.308**

Kaynak: BOTAŞ, 2010 Yılı Sektör Raporu (Doğal Gaz), 2010.

Ülkemizde, son 5 yıllık süreçte 30 milyar m³ ve üzerinde doğal gaz ithalatı gerçekleştirildiği görülmektedir. Doğal gaz ithalatında en yüksek seviyeler 2007 yılında 35,9 milyar m³ ve 2008 yılında 37,2 milyar m³ seviyesinde oluşmuştur. Bu miktar 2009 yılında 33,1 milyar m³ ve 2010 yılında da 31,9 milyar m³ seviyesindedir.

Tablo 125: Türkiye Doğal Gaz Satışları Tablosu (BOTAŞ-milyon m³)

Yıllar	Elektrik		Gübre		Konut		Sanayi		Toplam
	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%	
2010	18.550	60,0	122	0,4	6.626	21,4	5.632	18,2	**30.930**
2009	17.516	55,4	7.628	24,1	6.447	20,4	-	-	**31.591**
2008	17.649	49,5	-	-	8.287	23,2	9.719	27,3	**35.655**
2007	17.271	50,1	-	-	7.759	22,5	9.477	27,5	**34.507**
2006	14.358	47,8	154	0,5	7.140	23,8	8.372	27,9	**30.024**

Kaynak: BOTAŞ, 2010 Yılı Sektör Raporu (Doğal Gaz), 2010.

[55] BOTAŞ, 2010 Yılı Sektör Raporu (Doğal Gaz), 2010.

Yurtiçinde gerçekleştirilen satışların, % 18,6'sı sanayide, % 21,4'ü konutlarda ve % 59,8'i elektrik sektöründe ve %0,4'lük kısmı gübre sektöründe tüketilmiştir. Aynı dönemde, yurtdışı satış olarak Yunanistan'a toplam doğal gaz alımlarının %2'si oranında bir satış gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, 2011 yılının ilk 10 aylık döneminde 31,26 milyar m³ doğal gaz ithalatı gerçekleştirilmiş, 590 m³ doğalgaz yurtdışına ihraç edilmiş ve yurtiçinde 30.594 m³ satış gerçekleştirilmiştir.[56]

Türkiye'de doğal gaz tüketimi 1987 yılından bu yana sürekli artan bir eğilim içindedir. Doğal gaz tüketim miktarının 2015 yılında 57 milyar m³'e çıkacağı tahmin edilmektedir.[57]

2.4.1.4. KÖMÜR

Kömür; homojen olmayan, kompakt, çoğunlukla lignoselülozik bitki parçalarından meydana gelen, tabakalaşma gösteren, içerisinde çoğunlukla karbon (C), az miktarda hidrojen (H), oksijen (O), kükürt (S) ve azot (N) elementlerinin bulunduğu, inorganik maddeleri de içeren, bataklıklarda oluşan, kahverengi ve siyah renk tonlarında, yanabilen, katı fosil organik kütledir.[58]

Değişik tipte kömürlerin kullanım amaçlarına göre uluslararası sınıflandırılmasında; ilk olarak 1957 yılında çeşitli ülkelerden üyelerin oluşturduğu Uluslararası Kömür Kurulu'nca birçok ülkeden temin edilen numuneler üzerinde yapılan çalışmalar, Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO) tarafından da desteklenerek genel bir sınıflama yapılmıştır. Bu sınıflamada; kalorifik değer, uçucu madde içeriği, sabit karbon miktarı, koklaşma ve kekleşme özellikleri temel alınarak, kömürler sert (taşkömürü) ve kahverengi (alt-bitümlü ve linyit) kömürler olarak iki ayrı sınıfa ayrılmıştır. Kömür üretimi ve ticaretinde OECD-Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından bu iki kategori kullanılmaktadır. IEA kömür istatistiklerinde 1978 yılından itibaren kömür pazar analizleri ve tahminlerinde bu iki kategori alt sınıflara bölünmektedir.[59] Bu şekliyle, kömür madeni fosil yakıtlar arasında dünyada en yüksek miktarda ve en yaygın bulunan ve kullanılan enerji kaynağı niteliği taşımaktadır.

Tablo 126: Uluslararası Kömür Sınıflaması (IEA/OECD)

A. Taşkömürü (Hard Coal)	B. Kahverengi Kömür (Brown Coal)
1. Koklaşabilir kömür (Yüksek fırınlarda kullanıma uygun kok üretimine izin veren kalitede)	1. Alt bitümlü kömür (4.165-5.700 Kcal/kg arasında kalorifik değerde olup topaklaşma özelliği göstermez)
2. Koklaşmayan kömür a- Bitümlü kömürler b- Antrasit	2. Linyit (4.165 Kcal/kg'ın altında ısıl değerde olup topaklaşma özelliği göstermez)

Kaynak: Uluslararası Enerji Ajansı / OECD Kömür Bilgi Raporu, 1983.

2.4.1.4.1. Kömür Rezervleri

Dünya'da 2010 yılı toplam kömür rezervinin 861 milyar ton seviyesinde olduğu görülmektedir. Kömür rezervinin kömür türü ve kalitesi açısından yapılacak değerlendirmelerde toplam kömür madeni kaynaklarının %47'lik kısmı yüksek bitümlü ve kalori değeri yüksek kömürlerden oluştuğu ve geriye kalan %53'lük kısmın linyit ve diğer düşük kalorili kömürlerden oluştuğu görülmektedir.

Bölgelere ve ülkelere göre yapılacak değerlendirmelerde ise, en yüksek kömür madenine sahip bölge %35,4 ile Avrupa-Avrasya bölgesi olarak öne çıkmaktadır. Bu bölgeyi Asya-Pasifik %30,9 ve Kuzey Amerika %28,5 ile izlemektedir. Ülkelere göre yapılacak değerlendirmelerde ABD %27,6 ile en yüksek rezerve sahip bulunmakta, bu ülkeyi %18,2 oranındaki rezerv ile Rusya Federasyonu ve %13,3 oranındaki pay ile Çin takip etmektedir. Kalori değeri yüksek olan antrasit ve taşkömürü gibi yüksek bitümlü kömür

[56] BOTAŞ Web Sitesi, Doğal Gaz Ticareti Verileri, 2011. (http://www.botas.gov.tr)
[57] Dünya Enerji Konseyi Türkiye Milli Komitesi, Enerji Raporu 2010.
[58] Türkiye Linyit Raporu-2010, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu, Mart 2011.
[59] Türkiye Linyit Raporu-2010, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu, Mart 2011.

rezervlerinde ise en yüksek rezerv yine ABD'de %26,8 ile bulunmakta ve bu ülkeyi %15,4 ile Çin, %13,9 ile Hindistan, %12,1 ile Rusya Federasyonu diğer rezerv sahibi ülkeler olarak sıralanmaktadır.

Ülkemizde, çok sınırlı doğalgaz ve petrol rezervlerine karşın, 515 milyon tonu görünür olmak üzere, yaklaşık 1,3 milyar ton taşkömürü ve 9,8 milyar tonu görünür rezerv niteliğinde toplam 11,5 milyar ton linyit rezervi bulunmaktadır. Bu miktar dünya linyit rezervlerinin %5,9'unu oluşturmaktadır.[60]

Ülkemizde en önemli taşkömürü rezervleri Zonguldak Havzasında bulunmaktadır. Havzada bugüne kadar yapılan rezerv arama çalışmalarında, -1200 m derinliğe kadar tespit edilmiş toplam Jeolojik rezerv 1,31 Milyar ton olup, bunun %39'u (yaklaşık 515 Milyon ton) görünür rezerv olarak kabul edilmektedir.[61] Ülkemizde sınırlı miktarda yüksek bitümlü taşkömürü rezervi bulunmakta, buna karşın ciddi bir linyit rezervinin bulunduğu görülmektedir. Düşük kalorili kömürler içerisinde sınıflandırılan linyit kömürü rezervleri açısından ülkemizin ciddi bir potansiyeli bulunmaktadır.

Tablo 127: Türkiye Taşkömürü ve Linyit Rezervleri

Türkiye Görünür Kömür Rezervi	Taşkömürü (Ton)	Linyit (Ton)
Hazır	10.851.391	-
Görünür	515.151.297	9.837.000.000
Muhtemel	424.954.636	1.344.000.000
Mümkün	368.447.164	262.000.000
Toplam Kömür Rezervi	**1.319.404.488**	**11.443.000.000**

Kaynak: Türkiye Taşkömürü Raporu-2011 ve Türkiye Linyit Raporu-2010.

2005 yılından itibaren enerji üretiminde yerli kaynaklara önem verilmesi ve dışa bağımlılığın azaltılması hedefleri çerçevesinde, sanayileşme ve nüfus artışına paralel olarak artan enerji talebinin karşılanması amacıyla; yeni kömür sahalarının bulunması ve bilinen sahaların geliştirilmesi çalışmalarına hız verilmiştir. Kömür aramalarında sondaj miktarı son beş yılda beş kat artmış, aramaların sonucunda 8,3 milyar ton olan mevcut rezerve ilave olarak; 2008 Mayıs ayı itibarı ile 4,1 milyar ton yeni linyit rezervi tespit edilmiştir.[62]

Tablo 128: Türkiye'de Yeni Bulunan Linyit Rezervleri (Mayıs-2008)

Bölge	Yeni Linyit Rezervi (Milyon Ton)
Afşin-Elbistan (1000-1500 kcal/kg)	1.915
Elbistan (1000-1500 kcal/kg)	420
Konya-Karapınar	1.280
Trakya	498
Manisa-Soma-Eynez	170
Eskişehir-Alpu	275
TOPLAM	**4.558**

Kaynak: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 2010.

2.4.1.4.2. Kömür Üretimi

Dünya kömür üretiminde rezerv bakımından büyük pay alan ülkelerden Çin ve ABD yine, en büyük üreticilerdendir. Çin, tek başına dünya kömür üretiminin %48'lik bölümünü gerçekleştirmekte, ABD'nin aldığı pay %14,8 seviyesinde kalmaktadır. Bu ülkelerin arkasından ise Avusturalya, Hindistan, Endonezya ve Rusya Federasyonu ciddi üretim gerçekleştirmektedir. Ülkemizin dünya toplam kömür üretiminden aldığı pay %0,5 seviyesinde kalmaktadır.

[60] Türkiye Linyit Raporu-2010, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu, Mart 2011.
[61] Taşkömürü Sektör Raporu-2011, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü, Mart 2011.
[62] Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Web Sitesi (Enerji-Kömür)

Kömür üretimine ilişkin istatistikler incelendiğinde, 2009 yılına göre 2010 yılında üretimin %6,3 seviyesinde arttığı görülmektedir. En büyük artışlar Endonezya başta olmak üzere Çin, Kazakistan ve Rusya Federasyonu ülkelerinde gerçekleşmiştir.

Ülkemizde, 2009 yılı itibariyle kömür üretimi 66,7 milyon ton linyit ve 2,9 milyon ton taşkömürü olmak üzere toplam 69,6 milyon ton olmuştur.[63] Taşkömürü üretiminde 2006 yılından itibaren yıllara göre süreklilik arz eden artışlara karşın, 2010 yılında üretim miktarında %10 seviyesinde bir düşüş görülmüştür. 2010 yılı itibariyle toplam taşkömürü üretimi 2,6 milyon ton seviyelerine gerilemiştir.

Tablo 129: Türkiye Yıllara Göre Taşkömürü Üretim Miktarları

Yıllar	TTK Üretimi (Ton)	Özel Sektör Üretimi (Ton)	Toplam (Ton)	Değişim (%)
2010	1.708.844	883.074	2.591.918	-10
2009	1.879.630	999.776	2.879.406	9
2008	1.586.532	1.043.909	2.630.441	6
2007	1.675.283	817.092	2.492.375	7
2006	1.522.698	795.931	2.318.629	6

Kaynak: Taşkömürü Sektör Raporu-2011, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü, Mart 2011.

Türkiye'de kömür üretimi faaliyetlerinin büyük bir bölümü kamuya ait alanlarda gerçekleştirilmekte, taşkömürü rezervleri TTK tarafından, linyit rezervleri ise Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ), Türkiye Kömür işletmeleri (TKİ) ve özel sektör tarafından işletilmektedir. Taş kömürü üretiminin tamamı ile linyit üretiminin %86'lık bölümü kamuya ait ruhsat sınırları içinde bulunmaktadır. Ülkemizdeki tüm coğrafi bölgelerde 40'ın üzerinde bulunan linyit rezervlerinin %21'i Türkiye Kömür İşletmeleri A.Ş. tarafından, %42'si Elektrik Üretim A.Ş. tarafından, %23'ü Maden Tetkik Arama Kurumu tarafından ve %13'ü ise özel sektör tarafından işletilmektedir.

2.4.1.4.3. Kömür Tüketimi

Kömür tüketiminde mevcut rezerv seviyelerine göre, yüksek rezerve sahip ülkelerde tüketim yüksek seviyede oluşmaktadır. En yüksek kömür üretimi gerçekleştiren Çin ve ABD ' de, kömür tüketimi de aynı oranda gerçekleşmekte ve bu iki ülkede toplam kömür tüketiminin %63'lük kısmını gerçekleştirmektedir. Bu ülkelerden sonra en yüksek tüketim oranları Hindistan, Japonya, Rusya Federasyonu ve Almanya' da görülmektedir. Asya-Pasifik bölgesinde, dünya toplam kömür tüketiminin 2/3'ü gerçekleşmektedir.

Ülkemizdeki nüfus artışına ve Gayri Safi Milli Hasıla artışına paralel olarak kömür kullanım miktarları da her yıl artmaktadır. Ülkemizin 2002 yılı kömür tüketim miktarı 63,5 milyon ton iken 2007 yılında 97,3 milyon tonun üzerinde olmuştur. Bu tüketimin yaklaşık 13,3 milyon tonu ısınmada, 12,1 milyon tonu sanayide, 64,7 milyon tonu ise elektrik üretiminde kullanılmıştır. Yerli kömür üretiminin tüketim içindeki payı 2002 yılına göre artmakla birlikte, tüketim artış oranına göre yetersiz kalmıştır.[64] 2007 yılında kömür kullanımının sektörlere ve amaçlara göre dağılımında ısınma amaçlı kullanımın payı %13,7 oranında, sanayi sektöründe (çimento, kok vb.) kullanımın payı %12,4 oranında ve enerji üretimi amaçlı kullanım ise %66,5 şeklinde oluşmaktadır. Türkiye'de kömür tüketiminin 2/3'lük kısmı enerji üretimi amaçlı olarak kullanılmaktadır.

Ülkemizde gerçekleşen taşkömürü, linyit ve asfaltit (yakıt olarak kullanımı gerçekleşen, petrol esaslı maden) tüketiminde, linyit öne çıkmaktadır. Yıllara göre toplam kömür kullanımı ve artış oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 130: Türkiye Kömür Tüketimi

Yıllar	Taşkömürü		Linyit		Toplam Kömür		Asfaltit (Bin Ton)	Toplam (Bin Ton)
	Miktar (Bin Ton)	Değişim (%)	Miktar (Bin Ton)	Değişim (%)	Miktar Bin Ton)	Değişim (%)		

[63] Türkiye Linyit Raporu-2010 (Kömür Üretimi)
[64] Türkiye Linyit Raporu-2010 (Kömür Üretimi), Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu, Mart 2011.

2009	23.698	4,3	75.641	0,5	99.339	1,4	1.010	**100.350**
2008	22.720	-10,5	75.264	4,1	97.984	0,3	630	**98.614**
2007	25.388	11,4	72.317	20,2	97.705	17,7	632	**98.355**
2006	22.798	17,4	60.184	6,4	82.982	9,2	602	**83.593**
2005	19.421	2,7	56.571	26,2	75.992	19,2	738	**76.749**

Kaynak: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Bağlı ve İlgili Kuruluşların Amaç ve Faaliyetleri (Mavi Kitap), 2011.

Ülkemizde, yoğun olarak tüketimi bulunan Linyit ve Taşkömürü madenlerinin tüketim seviyelerinde 2009 yılı itibariyle 100 milyon ton seviyesine yakın bir tüketimin oluştuğu görülmektedir. 2009 yılı itibariyle bir önceki yıla göre linyit kullanımında sürekli artış trendi çok küçük bir seviyede olmasına rağmen devam etmiştir. Taşkömürü kullanımında ise 2005-2007 döneminde %30'un üzerinde artan kullanım, 2008 yılında %10 düşmüş ve 2009 yılında ise %4,3 artış görülmüştür. Toplam kömür tüketiminde son 5 yıl zarfındaki artış oranı %50 seviyesinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanan "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Bağlı ve İlgili Kuruluşların Amaç ve Faaliyetleri (Mavi Kitap 2011)" bünyesinde yapılan 2020 yılı projeksiyonlarına göre, kömür talebinde öngörülen artışlar aşağıda tablo halinde sunulmaktadır.

Tablo 131: Türkiye Kömür Tüketimi Projeksiyonu

Yıllar	KÖMÜR TÜKETİMİ						Asfaltit (Bin Ton)	Genel Toplam (Bin Ton)
	Taşkömürü		Linyit		Toplam Kömür			
	Miktar (Bin Ton)	Değişim (%)	Miktar (Bin Ton)	Değişim (%)	Miktar (Bin Ton)	Değişim (%)		
2010	29.688	25,3	102.705	35,8	132.393	33,3	700	**133.126**
2011	31.374	5,7	113.932	10,9	145.306	9,8	700	**146.016**
2012	35.013	11,6	119.233	4,7	154.246	6,2	700	**154.952**
2013	38.451	9,8	130.382	9,4	168.833	9,5	700	**169.542**
2014	41.814	8,7	140.657	7,9	182.471	8,1	700	**183.179**
2015	45.366	8,5	151.659	7,8	197.025	8,0	700	**197.733**
2016	49.117	8,3	162.701	7,3	211.818	7,5	700	**212.526**
2017	54.573	11,1	174.559	7,3	229.132	8,2	700	**229.840**
2018	61.733	13,1	191.189	9,5	252.922	10,4	700	**253.632**
2019	69.968	13,3	202.334	5,8	272.302	7,7	700	**273.010**
2020	81.038	15,8	209.733	3,7	290.771	6,8	700	**291.478**

Kaynak: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Bağlı ve İlgili Kuruluşların Amaç ve Faaliyetleri (Mavi Kitap), 2011.

2.4.1.5. YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI

Sanayileşmiş dünyada, her geçen gün artan enerji ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak mevcut fosil kaynakların tükenebilir olması, nükleer enerji üretimi teknolojisinin yalnızca gelişmiş ülkelerde bulunması, küresel ısınma ve iklim değişikliğine yönelik önlemler çerçevesinde yenilenebilir enerji kaynakları ve bu kaynakların enerjiye dönüştürülmesine yönelik teknolojiler büyük ilgi görmeye başlamıştır. Fosil yakıtlardaki maliyet artışları ve çevreye verdiği zararlar, yenilenebilir enerjiyi stratejik sektör konumuna getirmiş, biyokütle (biyoyakıt), hidrolik enerji, rüzgar enerjisi, güneş, jeotermal enerji ve diğer yenilenebilir enerji teknolojilerinin kullanımı yaygınlaşmıştır.

Günümüzde tüm yenilenebilir enerji kaynakları, enerji talebinin %2,5'lik bölümünü karşılarken, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından hazırlanan projeksiyonlarla 2015 yılında YEK'nın toplam talebin %3,3'ünü karşılaması ve 2001-2030 yılları arasındaki dönemde yenilenebilir enerji kaynaklarına 10,5 trilyon dolarlık yatırım gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Aynı dönemde, OECD ülkeleri arasında YEK'nın enerji üretimindeki payının %25'e ulaşması beklenmektedir. Karbondioksit oranlarının düşürülmesinin gerekliliği, fosil yakıtlara bağımlı ülkelerde enerji arz güvenliğinin sağlanması ve YEK'nın orta ve uzun vadede geleneksel enerjilere göre maliyet avantajı elde edileceği beklentileri YEK konusunda yatırımların ve desteklerin oluşmasını sağlamıştır. AB komisyonu da özellikle rüzgar, güneş,

biyokütle ve hidrolik enerji gibi YEK'nın gelişmesini enerji politikalarının merkezine yerleştirmiştir. AB, %6 seviyelerinde olan yenilenebilir enerji kaynaklı enerji tüketimini iki katına çıkarmayı hedeflemiştir. Türkiye'deki durum ise 2005 yılında çıkan, yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik enerjisi üretimi amaçlı kullanımına ilişkin kanun; elektrik enerji üretimi amaçlı kullanımının yaygınlaştırılması, bu kaynakların güvenilir, ekonomik ve kaliteli biçimde ekonomiye kazandırılması, kaynak çeşitliliğinin artırılması, sera gazı emisyonlarının azaltılması, atıkların değerlendirilmesi, çevrenin korunması için ihtiyaç duyulan imalat sektörünün geliştirilmesini amaçlayan YEK kanunu, sektörün gelişmesi yönünde önemli bir adımı oluşturmuştur.[65]

AB, hem fosil yakıtlara olan bağımlılığını hem de sera gazı salınımını azaltmak için yenilenebilir enerjiye büyük önem atfetmektedir. Avrupa Birliği, 2020 yılına kadar genel enerji portföyünün % 20'sinin yenilenebilir olması amacıyla çabalarını elektrik, biyoyakıtlar, ısıtma ve soğutma sektörlerine yoğunlaştırmaktadır.

Dünyada yaygın olarak kullanılan yenilenebilir enerji kaynakları Hidrolik ve Biyokütle yakıtlar şeklinde ortaya çıkmakta, rüzgar, güneş ve jeotermal enerjilerden yüksek miktarda elektrik üretimi bulunmamaktadır. Özellikle gelişmiş ülkelerde, evsel atıkların elektrik enerjisi üretiminde kullanımı yaygınlaşmış bulunmakta, hidrolik enerji yönünden de imkanı olan ülkelerde barajlar ve santraller kurulması yönünde yoğun faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde de en büyük yenilenebilir enerji kaynağı olarak hidrolik enerji olarak karşımıza çıkmıştır, rüzgar ve güneş potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik araştırmalar sonrasında enerji üretimi yatırımlarının gerçekleştirilmesi yönündeki çalışmalara hız verilmiştir.

Türkiye'nin enerji politikasının temel hedefi, ekonomik büyüme ve sosyal gelişmeyi destekleyecek şekilde zamanında, güvenilir ve yeterli miktarda enerjiyi çevre korumaya yönelik önlemlerle beraber, ekonomik koşullarda tüketime sunmaktır. Kaynaklar açısından bakıldığında, 2008 yılı itibariyle, toplam elektrik üretiminin %48.4'ü doğalgazdan, %22.7'si yerli kömürden, %16.7'si hidrolik kaynaklardan, %6.3'ü ithal kömürden, %5.2'si sıvı yakıtlardan, %0.4'ü de rüzgardan sağlanmıştır.[66] Bu araştırmalar ışığında, ülkemizde yenilenebilir enerji kullanımının düşük oranda kaldığı, toplam YEK kaynaklı elektrik üretiminin payının %17,1 seviyesini ancak bulabildiği görülmektedir.

2.4.1.5.1. Hidrolik

Dünyadaki teorik, teknik ve ekonomik hidroelektrik enerji potansiyeli konusunda bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmalar toplam hidroelektrik enerji potansiyelinin yaklaşık 35.000 TWh/yıl olduğunu ortaya koymaktadır. Bu potansiyelin 14.370 TWh/yıl'lık bölümü teknik potansiyel, 8.082 TWh/yıllık bölümü teknik ve ekonomik olarak yapılabilir potansiyel olarak değerlendirilmektedir. Dünya hidroelektrik enerji potansiyelinin yaklaşık yarısı Asya Kıtası'nda bulunmaktadır. Avrupa ve Kuzey Amerika hidrolik enerji potansiyellerinin büyük bölümünü 20. yüzyılda geliştirmiştir. Asya'da geliştirilen hidrolik enerji potansiyeli Çin sayesinde toplam kurulu güç bakımından Avrupa ve Kuzey Amerika'yı bugün itibariyle geçmiş durumdadır. Asya, Güney Amerika ve Afrika hala büyük oranda geliştirilmemiş hidrolik enerji potansiyeline sahiptir. Aşağıda da görüldüğü üzere Avrupa ve Kuzey Amerika hidrolik enerji potansiyellerini %60'tan fazla geliştirmiştir. Buna karşın; Asya, Afrika ve Güney Amerika mevcut kullanılmaya hazır potansiyellerinin küçük bir bölümünü kullanmaktadır.[67]

Dünya genelinde elektrik üretiminde kullanılan kaynakların kurulu kapasitesinin %17'lik kısmı hidrolik enerjiye dayalı olup, elektrik üretiminde hidrolik kaynakların payı 2010 yılı Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) verilerine göre %16 seviyesinde kalmaktadır.[68]

[65] Dünya Enerji Konseyi Türkiye Milli Komitesi, Enerji Raporu 2010.
[66] Elektrik Üretim A.Ş. Elektrik Üretim Sektör Raporu, 2008.
[67] Dünya Enerji Konseyi Türkiye Milli Komitesi, Enerji Raporu 2010.
[68] World Key Statistics 2011, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA).

Hidrolik kaynakların kullanımına yönelik olarak, Dünya'da hidrolik kaynaklı elektrik üretiminde en büyük üretim potansiyeli Asya-Pasifik bölgesinde bulunmaktadır. Bu bölgeyi, Avrupa-Avrasya, Güney-Orta Amerika ve Kuzey Amerika bölgeleri izlemekte, Dünya hidrolik enerji üretiminin çok büyük bir bölümü sayılan bölgelerde gerçekleştirilmektedir. En yüksek hidrolik enerji üretim potansiyelini barındıran ve hidrolik enerjinin 1/3'lük kısmını üreten Asya-Pasifik bölgesindeki en büyük üretici olan Çin, dünya hidrolik enerji üretiminin %21'lik kısmını tek başına üretmektedir. Bu ülkeden sonra en büyük akarsu potansiyeline sahip ülkelerden Brezilya %11,6 ve Kanada %10,7 enerji üretimi ile sıralanmaktadır. ABD'nin hidrolik enerji üretimi ise %7,6'ya tekabül etmektedir.

Tablo 132: Dünya Hidrolik Enerji Üretim (2010)

Bölge/Ülke	HİDROELEKTRİK ÜRETİMİ				2009-2010 Değişim (%)
	2009		2010		
	Miktar (Milyon TEP)	Pay (%)	Miktar (Milyon TEP)	Pay (%)	
Kuzey Amerika	**152,1**	**20,7**	**149,9**	**19,3**	**-1,4**
Kanada	*83,6*	*11,4*	*82,9*	*10,7*	*-0,8*
ABD	*62,5*	*8,5*	*58,8*	*7,6*	*-5,9*
Orta-Güney Amerika	**157,9**	**21,4**	**157,2**	**20,3**	**-0,4**
Brezilya	*88,5*	12,0	*89,6*	11,6	1,2
Venezuella	*19,5*	2,6	*17,4*	2,2	-10,8
Avrupa-Avrasya	**184,0**	**25,0**	**195,9**	**25,3**	**6,5**
Rusya Federasyonu	*39,9*	*5,4*	*38,1*	*4,9*	*-4,5*
Norveç	*28,8*	*3,9*	*26,7*	*3,4*	*-7,3*
İsveç	*14,9*	*2,0*	*15,1*	*1,9*	*1,3*
Fransa	*13,1*	*1,8*	*14,3*	*1,8*	*9,2*
Türkiye	*8,1*	*1,1*	*11,7*	*1,5*	*44,4*
Afrika	**22,2**	**3,0**	**23,2**	**3,0**	**4,5**
Mısır	*2,9*	0,4	*3,2*	0,4	10,3
Asya-Pasifik	**218,0**	**29,6**	**246,4**	**31,8**	**13,0**
Çin	*139,3*	*18,9*	*163,1*	*21,0*	*17,1*
Hindistan	*24,0*	*3,3*	*25,2*	*3,2*	*5,0*
Japonya	*16,5*	*2,2*	*19,3*	*2,5*	*17,0*
Ortadoğu	**2,1**	**0,3**	**3,0**	**0,4**	**42,9**
TOPLAM	**736,3**	**100,0**	**775,6**	**100,0**	**5,3**

Kaynak: BP Statistical Review of World Energy, Haziran 2010-Haziran 2011.

Ülkemiz açısından tabloya ilişkin değerlendirmelerde ise, dünya hidrolik enerji üretiminin %1,5'lik kısmı ülkemizde gerçekleştiği görülmektedir. Ülkemiz hidrolik enerji üretimini 2010 yılında gerçekleştirilen 11,7 milyon TEP enerji üretimi ile 2009 yılındaki üretim seviyesinin %44,4 oranında artırdığı görülmektedir. Önemli hidrolik kaynaklara sahip olan ülkelere göre, ülkemiz hidrolik enerji üretim kapasitesi ciddi anlamda gelişmiştir.

Ülkemizin ortalama yükseltisi 1.131 metre olup 1000 m'den yüksek alanlar toplam yüzeyin %55,5'ini kaplamaktadır. Ülkemiz arazisinin %64'ünün eğimi %12'nin üzerindedir. Ortalama yüksekliği bir kilometrenin üstünde olan ülkemizde akarsu eğimleri de fazladır. Bu topoğrafik yapı ve hidrolojik koşullar ülkemizi hidroelektrik enerji üretimi açısından avantajlı kılmaktadır. Ülkemizin hidroelektrik enerji potansiyeli topoğrafik ve hidrolojik özellikler açısından tüm yurda eşit olarak dağılmamıştır. Bu dağılımda Dicle ve Fırat Havzası ve dolayısıyla GAP bölgesi barajları ağırlıklı bir yer tutmaktadır. 2005 yılında üretilen hidroelektrik enerjinin %47'sinin sadece Keban, Karakaya ve Atatürk barajlarından üretildiği dikkate alındığında Fırat Havzası'nın ülkemizin hidroelektrik üretim potansiyeli içindeki yeri ve önemi ortaya çıkmaktadır. Fırat üzerindeki bu potansiyelin geliştirilmesi sürecinde karşılaşılan engeller aşılarak bu projelerin tamamlanmasının ekonomik ve stratejik önemi bugün daha açık görülmektedir. [69]

[69] TEİAŞ-Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Web Sitesi.

Tablo 133: Türkiye Hidrolik Enerji Kurulu Güç ve Elektrik Üretimi

Yıllar	Hidrolik Elektrik Kurulu Güç		Hidrolik Elektrik Üretimi	
	Miktar (MW)	Değişim (%)	Miktar (GWh)	Değişim (%)
2010	15.831	8,8	51.796	44,0
2009	14.553	5,2	35.958	8,1
2008	13.829	3,2	33.270	-7,2
2007	13.395	2,5	35.851	-19,0
2006	13.063	1,2	44.244	11,8

Kaynak: Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Enerji Kurulu Güç ve Üretim Kapasiteleri Verileri, 2011.

Ülkemiz, hidrolik kurulu gücü son 5 yıllık süreçte süreklilik arz eden bir kapasite artışı göstermiş ve son 5 yılın kurulu güç artışı %21,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Elektrik üretiminde hidrolik kaynakların kullanımında ise aynı tablo görülmemekte, 2007-2008 dönemlerinde büyük bir düşüş yaşanmış ve 2009-2010 döneminde bu düşüş telafi edilerek enerji üretiminde %50 civarında artış sağlanmıştır.

2.4.1.5.2. Biyokütle (Biyoyakıt)

Biyokütle enerjisi, ABD ve AB ülkeleri başta olmak üzere pek çok ülkede, artan enerji gereksinimini çevreyi kirletmeden ve sürdürülebilir olarak sağlayan önemli bir enerji kaynağı olarak değerlendirilmektedir. Ateşin bulunmasından bu yana enerji üretiminde kullanılan biyokütle son yıllarda geliştirilen modern tekniklerin uygulanmasıyla birlikte ülkelerin enerji politikalarında geniş yer edinmektedir. Biyoyakıtlar, biyokütlenin enerjiye dönüştürülmüş formu olup fosil yakıtlarla birlikte ve/veya fosil yakıtların yerine kullanılabilecek yenilenebilir enerji seçenekleridir. Karada, denizde, havada ulaştırma yakıtı olarak bilinmesinin yanı sıra elektrik ve ısı (sıcak-soğuk) üretiminde de kullanılmaktadır. Doğal olarak yetişen kaynakların yanı sıra, son yıllarda yalnız bu kaynağı elde etmeye yönelik çalışmalar da başlamıştır. Doğada var olan ormanlar, hayvan dışkıları ve bitki atıkları zaten uzun yıllardır, özellikle gelişmekte olan ülkelerin enerji tüketimlerinde büyük paya sahip temel biyoyakıt kaynakları arasında yer almıştır. Bununla birlikte modern teknolojilerin kullanıldığı günümüzde, enerji bitkileri, enerji ormancılığı, orman ve ağaç sanayi artıkları, tarım kesimindeki bitkisel atıklar, hayvansal atıklar, kentsel atıklar, tarıma dayalı sanayi atıkları, algler biyoyakıt kaynağı olarak bilinmektedirler.[70]

Dünya genelinde kullanıma uygun enerji kaynaklarının %10,2'lik kısmı biyokütle (biyoyakıt) kaynaklarından oluşmaktadır. Elektrik üretiminde ise biyokütle ve biyoyakıt kaynaklı elektrik üretimi, diğer enerji kaynaklarıyla birlikte %3,3 seviyesinde bir pay almaktadır. Biyokütle (biyoyakıt) tüketiminde, toplam tüketimin %12,9 seviyesinde biyokütle ve biyoyakıtlardan oluştuğu da görülmektedir.[71] Elektrik üretiminde kullanım ve elektrik üretimi bakımından ise biyokütle (biyoyakıt) kaynaklarının elektrik üretiminde çok düşük seviyede kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Uluslararası Enerji Ajansının verilerine göre, biyokütle enerjisi önümüzdeki yıllarda da istikrarlı artışlarla varlığını koruyacaktır. Dünya genelinde en yaygın kullanım alanı olan biyokütle enerji kaynağı biyogaz olup, bu enerji kaynağının kullanım alanları ise ısıtma, elektrik enerjisi üretimi, motorlu araçlarda yakıt olarak kullanım ve biyogaz üretiminden sonra ortaya çıkan artıkların gübre olarak değerlendirilmesi şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Önemli biyogaz kaynaklarından olan biyoetanol yönünden yapılacak değerlendirmelerde, dünya genelinde 2008 yılında 78,89 milyar litre ve 2009 yılında da 87,73 milyar litre seviyesinde üretim gerçekleştirildiği görülmektedir. Dünyanın en büyük etanol üretici ülkeleri son yıllarda olduğu gibi 2009 yılında da ABD ve Brezilya olmuştur. Bununla birlikte Avrupa Birliğinde 2008 yılında 4,6 milyar litre olan etanol üretimi 2009 yılında %33 artarak 6,1 milyar litreye ulaşmıştır. En büyük etanol üreten AB üyesi ülkeler, Fransa, Almanya, İngiltere ve İspanya'dır. 2008 ve 2009 yıllarına ait biyoetanol üretim verileri tablo halinde aşağıda görülmektedir.

[70] Dünya Enerji Konseyi Türkiye Milli Komitesi, Enerji Raporu 2010.
[71] World Key Statistics 2011, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA).

Tablo 134: Dünya Biyoetanol Üretimi (Milyon Litre)

Ülkeler	2008		2009		2009-2010
	Miktar (Milyon Litre)	Pay (%)	Miktar (Milyon Litre)	Pay (%)	Değişim %
ABD	35.315	44,8	41.072	46,8	16,3
Brezilya	22.551	28,6	27.165	31,0	20,5
Çin	4.050	5,1	4.450	5,1	9,9
Fransa	1.545	2,0	1.850	2,1	19,7
Hindistan	2.075	2,6	1.725	2,0	-16,9
Kanada	900	1,1	1.200	1,4	33,3
Almanya	689	0,9	1.040	1,2	50,9
İngiltere	350	0,4	580	0,7	65,7
Rusya	559	0,7	529	0,6	-5,4
İspanya	438	0,6	570	0,6	30,1
Tayland	396	0,5	700	0,8	76,8
Ukrayna	370	0,5	400	0,5	8,1
Kolombiya	283	0,4	325	0,4	14,8
Polonya	198	0,3	400	0,5	102,0
Arjantin	212	0,3	250	0,3	17,9
Endonezya	190	0,2	250	0,3	31,6
Güney Kore	175	0,2	175	0,2	0,0
İtalya	118	0,1	115	0,1	-2,5
Diğer Ülkeler	8.471	10,7	4.907	5,6	-42,1
DÜNYA	**78.885**	**100,0**	**87.703**	**100,0**	**11,2**

Kaynak: Dünya Şeker İstatistikleri, F.O.LICHT, 2010

Türkiye'nin hayvansal atık potansiyeline karşılık gelen üretilebilecek biyogaz miktarının 1,5-2 MTEP olduğu tahmin edilmektedir. Biyokütle kaynaklarımız; tarım, orman, hayvan, organik şehir atıkları vb. oluşmaktadır. Atık potansiyelimiz yaklaşık 8,6 Milyon Ton Eşdeğer Petrol (TEP) olup bunun 6 milyon TEP'i ısınma amaçlı kullanılmaktadır. 2008 yılında biyokütle kaynaklarından elde edilen toplam enerji miktarı 66 bin TEP'tir.[72]

2.4.1.5.3. Rüzgar

Rüzgar enerjisi, tüm dünyada fosil yakıtların tükenebilecek kaynaklar olması ve küresel ısınma ile iklim değişikliğine olan etkileriyle, hidrolik kaynaklardan yeterli üretimin yapılamaması gibi sebeplerle son yıllarda önemli bir kaynak olarak görülmeye başlamıştır.

Rüzgar enerjisine olan yatırımlar, her ne kadar fosil yakıtlarla ekonomik olarak rekabet edemese de, hükümetlerin desteğiyle dünyada ve özellikle Avrupa'da (Danimarka, İspanya, Almanya ve Portekiz) artmaya devam etmektedir. OECD ülkelerinde yenilenebilir enerji kaynaklarında sağlanacak artışların rüzgar ve biyokütleden karşılanması beklenmektedir.[73]

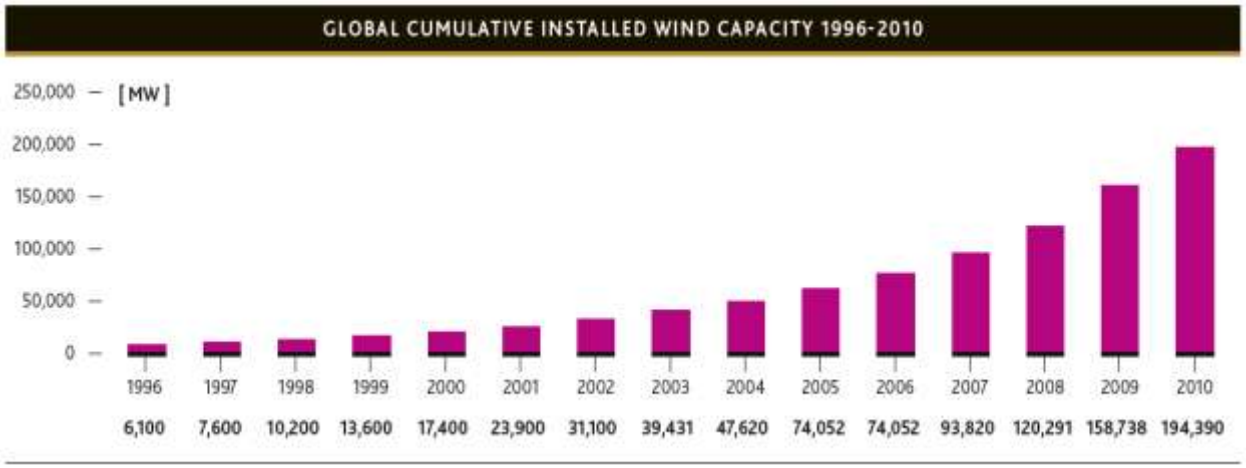
Yenilenebilir enerji kaynakları arasında yurdumuzun konumu itibarıyla büyük öneme haiz olan rüzgar enerjisi yatırımlarının gelişmesinde iletim sisteminin yetersizliğinin bir engel olarak öne çıktığını görmekteyiz. Elektrik İşleri Etüd İdaresi tarafından yapılan çalışmalar sonucu yurdumuz teorik rüzgar potansiyelinin 48.000 MW olduğu kabul edilmiştir.[74]

2009 yılı sonu itibariyle global rüzgar enerjisi pazarında %31'lik büyüme görülmüştür. Küresel finansal krizin pek çok sektörü etkilediği bu dönemde global rüzgar enerjisi pazarındaki bu büyüme dikkat çekicidir. 2010 yılında elde edilen artışlarla, dünya rüzgar enerjisi üretiminde kullanılan kurulu güç

[72] Türkiye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Web Sitesi, 2010.
[73] Türkiye Elektrik Üretim A.Ş. Elektrik Üretim Sektör Raporu, 2008.
[74] Dünya Enerji Konseyi Türkiye Milli Komitesi, Enerji Raporu 2010.

194.390 MW seviyesine kadar yükselmiştir. Son yıllarda süreklilik gösteren yatırımlarla rüzgar enerjisi üretimi yaygınlaşmaktadır.

Grafik 8: Küresel Kümülatif Rüzgar Enerjisi Kurulu Gücü

Kaynak: Global Wind Energy Council, Global Wind Statistics 2010-Dünya Rüzgar İstatistikleri, Şubat 2011.

2010 yılı verilerine göre dünyada kurulu rüzgar enerjisi kapasitesinden Çin %21,8 ve ABD %20,7 pay alarak iki büyük üretici konumunda yer almaktadırlar. Bu ülkelerden sonra ise Almanya, İspanya, Hindistan büyük rüzgar enerjisi üreticisi ülkeler olarak sıralanmaktadır.

Tablo 135: Dünya Rüzgar Enerjisi Üretimi Kurulu Güç

Ülkeler	Kurulu Güç (MW)	Pazar Payı (%)
ABD	40.180	20,7
Almanya	27.214	14,0
Çin	42.287	21,8
İspanya	20.676	10,6
Hindistan	13.065	6,7
İtalya	4.850	2,5
Fransa	5.660	2,9
İngiltere	5.204	2,7
Portekiz	3.702	1,9
Danimarka	3.752	1,9
Diğer Ülkeler	27.800	14,3
DÜNYA	**194.390**	**100**

Kaynak: Global Wind Energy Council, Global Wind Statistics 2010-Dünya Rüzgar İstatistikleri, Şubat 2011.

Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği verilerine göre, Türkiye genelinde halen kullanımda bulunan, çeşitli kapasitelerde 41 adet rüzgar enerjisi santrali mevcuttur. Bu santralleri toplam kapasitesi 1.414,55 MW seviyesinde olup, rüzgar üretimine devam edilmektedir. Ayrıca, aynı kaynaktan alınan inşa edilen rüzgar santrallerine ilişkin bilgilerde, 19 adet rüzgar santralinin inşasına devam edildiği, bu santrallerin toplam gücünün 749,95 MW olduğu belirtilmektedir.[75]

2.4.1.5.4. Güneş

Dünya, güneşten yaklaşık 150 milyon km uzaklıkta bulunmakta, hem kendi çevresinde dönmekte, hem de güneş çevresinde eliptik bir yörüngede dönmektedir. Bu yönden, dünyaya güneşten gelen enerji miktarında günlük değişimler yanında yıl boyunca da değişiklikler oluşmaktadır. Dünyaya, güneşten saniyede yaklaşık $1{,}7x10^{17}$ joule (170 milyar MW) ışınımlar gelmektedir. Güneşin saldığı toplam enerji

[75] Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği Web Sitesi, Türkiye'de İşletmedeki ve İnşa Halindeki Rüzgar Santralleri, 2011.

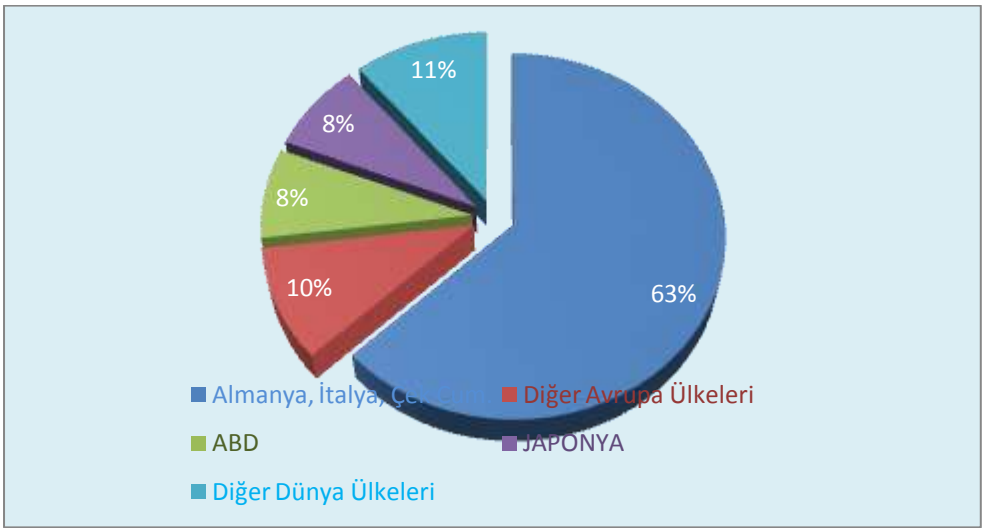
göz önüne alındığında, bu çok küçük bir kesirdir. Ancak bu tutar, dünyada insanoğlunun bugün için kullandığı toplam enerjinin 15-16 bin katıdır. Dünyaya gelen güneş enerjisi çeşitli dalga boylarındaki ışınımlardan oluşur ve güneş-dünya arasını yaklaşık 8 dakika aşarak dünyaya ulaşır. Dünyanın dışına, yani hava kürenin dışına güneş ışınlarına dik bir metre kare alana bir saniyede gelen güneş enerjisi, 1357 joule seviyesinde olup, bu değer tanım gereği yıl boyunca değişmez varsayılabildiğinden güneş değişmezi olarak da bilinmektedir. Güneş hem dünya için hem de dünya üzerinde yaşayan canlılar için temel ve olmazsa olmaz bir enerji kaynağıdır. Dünyaya gelen güneş enerjisinin bir kısmı doğal soğrulmalarla ve dönüşümlerle depolanırken, diğer bir kısmı da uzaya geri döner.[76]

Güneş enerjisinden, enerji üretimine yönelik olarak birçok teknoloji bulunmakta, bunların günümüzde enerji üretimine yönelik kullanılan en gelişmişi güneş pilleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Güneş pilleri veya fotovoltaik piller olarak anılan bu teknolojiyle, yarı iletken maddeler kullanılarak güneş ışığından elektrik enerjisi üretimi gerçekleştirilebilmektedir.

Dünya'da güneş enerjisi kullanılarak elektrik elde edilmesine yönelik teknolojiler, temelde gelişmiş ülkelerde yaygın olarak kullanılmakta ve 2010 yılı itibariyle güneş enerjisi kaynaklı elektrik üretimi, jeotermal enerji ve rüzgar enerjisiyle birlikte dünya elektrik enerjisi üretiminin sadece %3,3'lük kısmını sağlamaktadır. Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından yapılan 2035 yılı projeksiyonunda güneş enerjisinin de içinde bulunduğu diğer enerji kaynaklarının elektrik üretimindeki payının %11,8'e çıkması öngörülmektedir.[77]

2009 yılı sonu itibariyle, dünya üzerinde 246,2 milyon m² güneş ısı kolektörü kurulmuş olup, bu kolektörlerin enerji kapasitesi 172,4 GW enerjiye tekabül etmektedir. Kurulu kapasitenin 151,5 GW enerjiye tekabül eden kısmı düz plaka ve boşaltılmış tüp toplayıcı, 19,7 GW enerjiye tekabül eden kısmı camsız su kolektörü kullanımıyla gerçekleştirilmektedir. Geriye kalan 1,2 GW enerjiye tekabül eden kapasite ise hava kolektörü kullanılarak elde edilmektedir. Dünyadaki en büyük güneş enerjisi kurulu kapasitesi Çin'de 101,5 GW kapasitede bulunmakta, bu ülkeyi Avrupa ülkeleri 32,5 GW, ABD ve Kanada 15 GW kapasite ile izlemektedir. Toplam güneş enerjisi kolektörü kurulu kapasitesinin %86,4'ü bu bölgelerde yer almaktadır. Geriye kalan kapasite, Avusturalya, Yeni Zelanda, Orta ve Güney Amerika, Asya ve bazı Afrika ülkelerinde bulunmaktadır. 2009 yılında kurulan kapasite 36,5 GW seviyesinde bulunmaktadır ve 52,1 milyon m² kolektör ve %25'in üzerinde kapasite artırımı sağlanmıştır.[78]

Grafik 9: 2009 Yılı Dünya'daki Güneş Pili Kurulu Güç Dağılımı

Kaynak: Dünya Enerji Konseyi Türkiye Milli Komitesi, Enerji Raporu 2010.

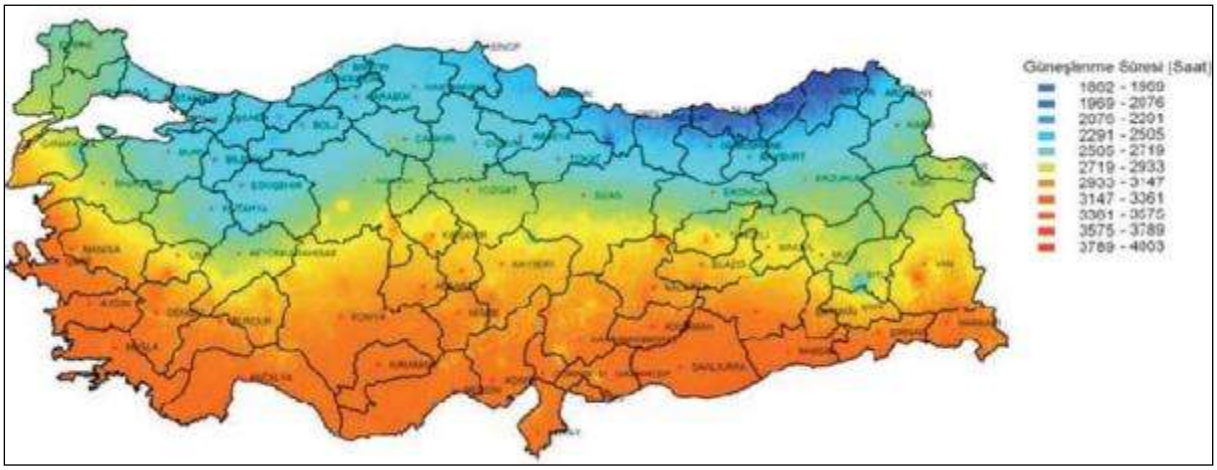
[76] http://www.solarturk.com/haberler/dunyayaulasangunesenerjisi.htm
[77] World Key Statistics 2011, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA)
[78] Solar Heat Worldwide, Markets and Contribution to the Energy Supply 2009, 2011 Edition.

Küresel güneş pili (PV) pazarı, 2009 yılında 7,2 GW kurulu güç artışı ile dünya çapında 22 GW kurulu güce ulaşmıştır. Bu, şimdiye kadar yapılan en önemli yıllık kapasite artışıdır ve bir önceki yılın zor finansal ve ekonomik şartlarına rağmen oldukça etkileyici bir artıştır. 2010 yılında yıllık artışın %15, küresel kümülatif kurulu PV kapasitesinin %40 civarında olduğu tahmin edilmektedir. 2009'da Almanya en büyük pazar olup İtalya ikinci ve Japonya ile ABD bunları takip eden ülkeler olmuşlardır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanan Güneş Enerjisi Potansiyel Atlası çalışmalarına göre, ülkemizde güneş enerjisi bakımından 4.600 km² kullanılabilir alan belirlenmiştir. Aynı çalışma kapsamında ülkemizin güneş enerjisi ile elektrik üretecek teknik potansiyeli yıllık 380 milyar kWh olarak tespit edilmiştir. Bu potansiyel, kurulu gücü 56.000 MW olan doğalgaz çevrim santraline karşılık gelmektedir.

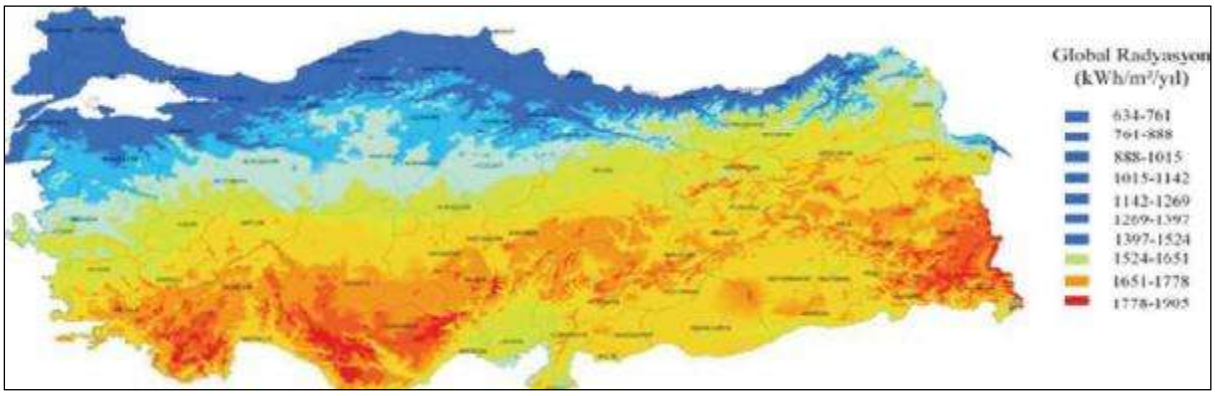
Ülkemiz coğrafi konumu nedeniyle sahip olduğu güneş enerjisi potansiyeli açısından birçok ülkeye göre şanslı durumdadır. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalara göre elde edilen "Global Radyasyon Dağılımı", "Güneşlenme Süresi Dağılımı" haritaları ile Türkiye Güneş Enerjisi Potansiyel Atlası verilerine göre Türkiye'nin güneşlenme süresi ve yatay yüzeye gelen toplam radyasyon değerlerine ait tablolar aşağıda verilmektedir.

Şekil 3: Türkiye Global Radyasyon Dağılımı Haritası

Kaynak: Elektrik İşleri Etüd İdaresi İdaresi Genel Müdürlüğü, Güneşlenme Süresi Dağılımı Haritası.

Şekil 4: Türkiye Güneşlenme Süresi Dağılımı Haritası

Kaynak: Elektrik İşleri Etüd İdaresi İdaresi Genel Müdürlüğü, Güneşlenme Süresi Dağılımı Haritası.

Değişik uygulama alanlarında şebekeden bağımsız şekilde çalışan güneş pili sistemlerinin toplam kurulu gücünün 3-5 MW dolaylarında olduğu tahmin edilmektedir. Şebeke bağlantılı bir PV sistemi henüz bulunmamaktadır.

Tablo 136: Ülkemizde Yıllara Göre Kurulu Kolektör Alanları İle Üretim ve Tüketim Değerleri

Yıl	Kurulu Kolektör Alanı (m^2) (Su Kollektörü)	Üretim (TEP)	Tüketim (TEP)
2008	12.000 000	420.000	420.000
2009	12.250 000	428.750	428.750
2010 (tahmini)	12.350 000	432.250	432.250

Kaynak: Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü, Solar Heat Worldwide, Markets and Contribution to the Energy Supply 2009, 2011 Edition.

2.4.1.5.5. Jeotermal

Jeotermal enerjinin kaynağı, yer kabuğunun derinliklerindeki ısının oluşturduğu, sıcaklığı sürekli olarak bölgesel atmosferik yıllık ortalama sıcaklığın üzerinde olan, çevresindeki sulara göre daha fazla erimiş madde ve gaz içerebilen, doğal olarak çıkan veya teknik yöntemlerle yeryüzüne çıkarılan sudur. Jeotermal enerji, buhar ve gazlar ile kızgın kuru kayalardan elde edilen su, buhar ve gazlardan doğrudan, dolayı ve entegre kullanım ile üretilen her türlü enerji olarak tanımlanmaktadır.

Dünyada jeotermal enerji kurulu gücü 9.700 MW, yıllık üretim 80 milyar kWh olup, jeotermal enerjiden elektrik üretiminde ilk 5 ülke; ABD, Filipinler, Meksika, Endonezya ve İtalya şeklindedir. Elektrik dışı kullanım ise 33.000 MW'tır. Dünya'da jeotermal ısı ve kaplıca uygulamalarındaki ilk 5 ülke ise Çin, Japonya, ABD, İzlanda ve Türkiye'dir. Türkiye, Alp-Himalaya kuşağı üzerinde yer aldığından oldukça yüksek jeotermal potansiyele sahip olan bir ülkedir. Ülkemizin jeotermal potansiyeli 31.500 MW'tır. Ülkemizde potansiyel oluşturan alanlar Batı Anadolu'da (%77,9) yoğunlaşmıştır. Bugüne kadar potansiyelin %13'ü (4.000 MW) Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı kuruluşu olan MTA tarafından kullanıma hazır hale getirilmiştir. Türkiye'deki jeotermal alanların %55'i ısıtma uygulamalarına uygundur. Ülkemizde, jeotermal enerji kullanılarak 1.200 dönüm sera ısıtması yapılmakta ve 15 yerleşim biriminde 100.000 konut jeotermal enerji ile ısıtılmaktadır. Jeotermal enerji potansiyelimizin 1.500 MW'lık bölümünün elektrik enerjisi üretimi için uygun olduğu değerlendirilmekte olup kesinleşen veri şu an için 600 MW'dir. 2009 yılı sonu itibari ile jeotermal enerjisi kurulu gücümüz 77,2 MW düzeyine ulaşmıştır.[79]

2.4.1.6. NÜKLEER ENERJİ

Nükleer enerji teknolojisinde, 1.000 MW gücündeki bir nükleer reaktör, yılda yaklaşık olarak 27 ton (7 m^3) kullanılmış yakıt üretmektedir. Ülkemizde elektrik enerjisi arz ve talep projeksiyonlarına bağlı olarak, 2020 yılına kadar, nükleer enerji santrallerinin, elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının en az %5 seviyesine ulaşması hedeflenmektedir. Bu amaçla 5710 sayılı Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun 2007 yılı içerisinde çıkartılmıştır. Mayıs 2010'da Türkiye ile Rusya Federasyonu arasında Mersin-Akkuyu'da nükleer santral yapımına ilişkin hükümetler arası anlaşma imzalanmıştır.[80]

Dünya genelinde nükleer enerji ile elde edilen enerjinin toplam petrol eşdeğeri 2010 yılı itibariyle 626,2 milyon TEP şeklinde gerçekleşmiştir. 2009 yılına oranla, toplam nükleer enerji üretiminde %2 oranında artış sağlanmıştır. Dünya üzerinde en yüksek miktardaki nükleer enerji Avrupa-Avrasya bölgesinde üretilmekte, buranın toplam üretimden aldığı pay %43,6 seviyesinde bulunmaktadır. Bu bölgeyi Kuzey Amerika %34,1 ile ve Asya-Pasifik bölgesi de %21 payla izlemektedir. Ülkeler bakımından ise toplam üretimin %30,7'lik kısmı ABD, %15,5'lik kısmı Fransa ve %10,6'lık kısmı da Japonya tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu ülkelerden sonraki büyük üreticiler ise Rusya Federasyonu, Güney Kore, Almanya, Kanada, Ukrayna ve Çin olarak sıralanmaktadır.

Dünya nükleer enerji üretimlerine ilişkin detay bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

[79] Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Web Sitesi, 2010.
[80] Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Web Sitesi, 2010.

Tablo 137: Dünya Nükleer Enerji Üretimi (2010)

Bölge/Ülke	NÜKLEER ELEKTRİK ÜRETİMİ				2009-2010 Değişim (%)
	2009		2010		
	Miktar (Milyon TEP)	Pay (%)	Miktar (Milyon TEP)	Pay (%)	
Kuzey Amerika	**212,9**	**34,7**	**213,8**	**34,1**	**0,4**
ABD	*190,3*	*31,0*	*192,2*	*30,7*	*1,0*
Kanada	*20,2*	*3,3*	*20,3*	*3,2*	*0,5*
Orta-Güney Amerika	**4,7**	**0,8**	**4,9**	**0,8**	**4,3**
Avrupa-Avrasya	**265,1**	**43,2**	**272,8**	**43,6**	**2,9**
Fransa	*92,8*	*15,1*	*96,9*	*15,5*	*4,4*
Rusya Federasyonu	*37,0*	*6,0*	*38,5*	*6,1*	*4,1*
Almanya	*30,5*	*5,0*	*31,8*	*5,1*	*4,3*
Ukrayna	*18,8*	*3,1*	*20,2*	*3,2*	*7,4*
Afrika	**3,1**	**0,5**	**3,1**	**0,5**	**0,0**
Asya-Pasifik	**128,2**	**20,9**	**131,6**	**21,0**	**2,7**
Japonya	*65,0*	*10,6*	*66,2*	*10,6*	*1,8*
Çin	*15,9*	*2,6*	*16,7*	*2,7*	*5,0*
Güney Kore	*33,4*	*5,4*	*33,4*	*5,3*	*0,0*
Ortadoğu	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
TOPLAM	**614,0**	**100,0**	**626,2**	**100,0**	**2,0**

Kaynak: BP Statistical Review of World Energy, Haziran 2010-Haziran 2011.

2.4.1.7. HİDROJEN ENERJİSİ

Güneş ve diğer yıldızların termonükleer tepkimeye vermiş olduğu ısının yakıtı hidrojen olup, evrenin temel enerji kaynağıdır. Hidrojen bilinen tüm yakıtlar içerisinde birim kütle başına en yüksek enerji içeriğine sahiptir. 1 kg hidrojen 2,1 kg doğal gaz veya 2,8 kg petrolün sahip olduğu enerjiye sahiptir, ancak birim enerji başına hacmi yüksektir. Isı ve patlama enerjisi gerektiren her alanda kullanımı temiz ve kolay olan hidrojenin yakıt olarak kullanıldığı enerji sistemlerinde, atmosfere atılan ürün sadece su ve/veya su buharı olmaktadır. Hidrojen petrol yakıtlarına göre ortalama %33 daha verimli bir yakıttır. Hidrojenden enerji elde edilmesi esnasında su buharı dışında çevreyi kirletici ve sera etkisini artırıcı hiçbir gaz ve zararlı kimyasal madde üretimi söz konusu değildir. Araştırmalar, mevcut koşullarda hidrojenin diğer yakıtlardan yaklaşık üç kat pahalı olduğunu ve yaygın bir enerji kaynağı olarak kullanımının hidrojen üretiminde maliyet düşürücü teknolojik gelişmelere bağlı olacağını göstermektedir. Bununla birlikte, günlük veya mevsimlik periyotlarda oluşan ihtiyaç fazlası elektrik enerjisinin hidrojen olarak depolanması günümüz için de geçerli bir alternatif olarak değerlendirilebilir. Bu tarzda depolanan enerjinin yaygın olarak kullanılabilmesi örneğin toplu taşıma amaçları için yakıt piline dayalı otomotiv teknolojilerinin geliştirilmesine bağlıdır. Şu anda dünyada her yıl yaklaşık 50 milyon ton ve 500 milyar m³ hidrojen üretilmekte, depolanmakta, taşınmakta ve kullanılmaktadır. En büyük kullanıcı payına kimya sanayi, özellikle petrokimya sanayi sahiptir.[81]

[81] Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Web Sitesi, 2010.

2.4.2. ENERJİ SEKTÖRÜNDE ÜLKE VE BÖLGE STRATEJİSİ

2.4.2.1. 9. KALKINMA PLANI

9. Kalkınma Planı'nda (2007-2013) belirlenen 5 Ekonomik ve Sosyal Gelişme Ekseninden biri olan "Rekabet Gücünün Arttırılması" kapsamındaki 10 Stratejik Amaçtan biri "Enerji ve Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi" dir. Bu amaca yönelik olarak 9. Kalkınma Planı (2007-2013) döneminde "Enerji ve Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi" başlığında Enerji konusunda aşağıdaki hedeflere ulaşılması planlanmıştır.

- Ekonomik kalkınmanın ve sosyal gelişmenin ihtiyaç duyduğu enerjinin sürekli, güvenli ve asgari maliyetle temini temel amaçtır. Enerji talebi karşılanırken çevresel zararların en alt düzeyde tutulması, enerjinin üretimden nihai tüketime kadar her safhada en verimli ve tasarruflu şekilde kullanılması esastır.
- Elektrik sektöründe, kamu üretim tesislerinin ve dağıtım sisteminin özelleştirilmesi, Mart 2004'te yürürlüğe konulan Strateji Belgesi doğrultusunda yapılacaktır. Dağıtım ve üretim tesislerinin özelleştirmesinden beklenen faydaların bir an önce alınması amacıyla özelleştirme süreci hızlandırılacaktır.
- Arz güvenliğinin artırılması amacıyla birincil enerji kaynakları bazında dengeli bir kaynak çeşitlendirmesine ve orijin ülke farklılaştırmasına gidilecektir. Üretim sistemi içinde yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının payının azami ölçüde yükseltilmesi hedeflenecektir.
- Kamunun sektörden çekilmesiyle orantılı olarak özel sektörün, doğacak açığı zamanında ikame etmesi ve yeni üretim yatırımlarına arz-talep projeksiyonları paralelinde bir an önce başlaması için gerekirse mevzuat düzenlemeleri ile uygun ortam sağlanacaktır. Böylece, mevcut tesislerin özelleştirilip yeni yatırım yükünün kamu üzerinde kalmamasına özen gösterilecektir. Kamu, düzenleyici ve denetleyici rolü çerçevesinde arz güvenliğini yakından takip edecek ve tedbir alacak şekilde donatılacaktır.
- Kamu sahipliğinde kalacak olan elektrik iletiminde yatırımlar elektrik sisteminin güvenliğini ve güvenilirliğini koruyacak şekilde sürdürülecektir.
- Petrolde olağanüstü durum arz stoklarının yeterliliğinin korunması için stok ajansı kurulacaktır. Petrol ve doğal gaz depolama tesislerinin yeterli ölçüde yapımı sağlanacaktır. Şehir içi doğal gaz dağıtımının yaygınlaştırılması sürdürülecektir.
- Kamu yatırım programında yer alan, özellikle hidroelektrik santral projelerinin en düşük maliyetlerle ve hızlı şekilde tamamlanarak ekonomiye kazandırılması esastır. Bu nedenle, yatırım maliyetlerinin gerçeği yansıtmasına, sektörler arası çapraz finansmana gidilmemesine ve projelerdeki gecikmelerden kaynaklanabilecek maliyet artışlarının önüne geçilmesine özen gösterilecektir.
- Elektrik arzında sağlıklı bir çeşitlendirme yaratmak için elektrik üretim kaynakları arasına nükleer enerji dahil edilecektir. Nükleer santral yapımına başlanmadan önce serbest piyasayla maksimum uyum gözetilerek, atıkların saklanması, tasfiyesi ve kamuoyunun bilgilendirilmesi hususlarına yönelik detaylı plan ve programlar yapılacaktır.
- Ekonominin rekabet gücünün artırılması ve toplumun refah seviyesinin yükseltilmesi amacıyla elektrik sektörünün serbestleştirilmesi çerçevesinde, en düşük maliyetle enerji üretecek bir sistem oluşturulacaktır.
- Türkiye'nin mevcut jeostratejik konumunun etkin bir biçimde kullanılmasıyla enerji üreticisi ve tüketicisi ülkeler arasında transit ülke olunması, bu şekilde jeostratejik konumumuzun daha da güçlendirilmesi sağlanacaktır.

- Ceyhan'ın uluslararası petrol piyasasında ana dağıtım noktalarından ve petrol fiyatlarının teşekkülünde önemli merkezlerden birisi olmasına çalışılacaktır. Doğalgazda transit boru hatlarının yapımının tamamlanarak Avrupa'ya gaz satışında etkin olunması amacıyla gerekli tedbirler alınacaktır. Arz güvenliğinin artırılmasına katkı yapacak olan diğer ülkelerle elektrik ticaretinin yapılabilmesi amacıyla gerekli altyapı oluşturulacaktır.

2.4.2.2. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI 2010-2014 STRATEJİK PLANI

Stratejik Tema 1: Enerji Arz Güvenliği

Amaç 1: Yerli Kaynaklara Öncelik Verilmek Sureti ile Kaynak Çeşitlendirmesini Sağlamak

Hedef 1.1: Plan dönemi içerisinde, yerli petrol, doğalgaz ve kömür arama faaliyetlerinin artırılması sağlanacaktır.

Hedef 1.2: Yapımına başlanan 3.500 Mega Watt (MW)'lık yerli kömür yakıtlı termik santralların 2013 yılı sonuna kadar tamamlanması sağlanacaktır.

Hedef 1.3: 2014 yılına kadar nükleer santral inşasına başlanması sağlanacaktır.

Stratejiler
1. Enerji arz güvenliğinin artırılması amacıyla, kaynak, güzergah ve teknoloji çeşitlendirilmesine gidilecektir.
2. Yerli kömür, petrol ve doğalgaz arama ve üretim faaliyetlerine öncelik verilecek ve bu alanlarda yatırımların sürdürülebilirliğini sağlayacak tedbirler alınacaktır.
3. Küçük rezervli kömür yataklarının bölgesel enerji üretim tesislerinde değerlendirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
4. Yerli linyitlerimizin kalitesine uygun teknolojilerin yaygınlaştırılmasına, yeni kurulacak termik santrallerde yüksek verim ve birim başına düşük emisyon elde edecek çevrim teknolojilerinin kullanılmasına önem verilecektir.

Amaç 2: Yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji arzı içindeki payını artırmak

Hedef 2.1: Yapımına başlanan 5.000 MW'lık hidroelektrik santralların 2013 yıl sonuna kadar tamamlanması sağlanacaktır.

Hedef 2.2: 2009 yılı itibari ile 802,8 MW olan rüzgar enerjisi kurulu gücünün, 2015 yılına kadar 10.000 MW'a çıkarılması sağlanacaktır.

Hedef 2.3: 2009 yılı itibari ile 77,2 MW olan jeotermal enerjisi kurulu gücünün, 2015 yılına kadar 300 MW'a çıkarılması sağlanacaktır.

Stratejiler
1. Ekonomik potansiyel oluşturan yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin olarak, lisans alınan projelerin öngörülen sürede tamamlanması için gerekli tedbirler alınacaktır.
2. Üretim planlamaları, teknolojik gelişmelere ve mevzuat düzenlemelerine bağlı olarak yenilenebilir enerji kullanım potansiyelindeki gelişmeler dikkate alınarak hazırlanacaktır.
3. Ülkemiz hidroelektrik potansiyelinin azami ölçüde değerlendirilebilmesi ve özel sektör marifetiyle ülke ekonomisine kazandırılması için gerekli tedbirler uygulanmaya devam edecektir.
4. Hidroelektrik üretmeye elverişli su kaynaklarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların, öncelikle hava temelinde bütüncül bir yaklaşımla ve değişen tüketim taleplerini karşılamakta esneklik sağlayan bir şekilde yürütülmesi için gerekli işbirliği sağlanacaktır.
5. Hidroelektrik santralların ekonomik analiz kriterleri günümüz koşullarına göre değerlendirilecektir.
6. Elektrik iletim sisteminin daha fazla rüzgâr enerji santrali bağlanmasına imkan verecek şekilde güçlendirilmesi için gerekli çalışmalar hızlandırılacaktır.

7. Jeotermal kaynakların kullanımındaki koruma ilkelerine uygun olarak rejenerasyonları yapılacak ve yinelenebilir özellikleri devam ettirilecektir.
8. Elektrik enerjisi üretimine uygun jeotermal alanların özel sektöre açılması konusundaki çalışmalara hız kazandırılacaktır.
9. Yenilenebilir enerji kaynakları alanında teknoloji geliştirme çalışmalarına ağırlık verilecektir.

Amaç 3: Enerji verimliliğini artırmak

Hedef 3.1: Yürütülen enerji verimliliği çalışmaları çerçevesinde, 2015 yılına kadar birincil enerji yoğunluğunda 2008 yılına göre %10 azalma sağlanacaktır.

Hedef 3.2: Mevcut kamu elektrik üretim santrallarında yeni teknolojiler kullanılarak verimi yükseltmek ve üretim kapasitesini artırmak için yapılan bakım, rehabilitasyon ve modernizasyon çalışmalarının 2014 yılı sonuna kadar tamamlanması sağlanacaktır.

Stratejiler
1. Ulusal enerji verimliliği politikalarımız kapsamında stratejik ve bütünleşik enerji verimliliği önlem ve programlarının etkili bir şekilde uygulanabilmesi için çalışmalar artırılarak devam ettirilecektir.
2. AB Enerji Verimliliği Müktesabatı ve özellikle kojenerasyon düzenlemeleri ile tam uyum sağlanacaktır.
3. Aydınlatma öncelikli olmak üzere, kamuda enerji verimliliği çalışmaları yoğunlaştırılarak topluma öncelik edecektir.
4. Enerji verimliliği projeksiyonları yapılacak, alt sektörlerin enerji verimliliği potansiyelleri belirlenecektir.
5. Yüksek verimli kojenerasyon/trijenerasyon ve bölgesel ısıtma uygulamalarını yaygınlaştırıcı ve teşvik edici tedbirler alınacaktır.
6. Nihai tüketimin yanı sıra, enerjinin üretimden tüketime kadar olan tüm aşamalarında verimliliği artırıcı tedbirler alınacaktır.
7. Elektrik üretim santrallerine ilişkin rehabilitasyon projeleri kapsamında çevre mevzuatına mevzuatına uygunluk gözetilerek santralların performansı, güvenilirliği ve işletme ömrünün artırılması sağlanacaktır.
8. İşletmedeki elektrik üretim santrallerinin sağlıklı ve entegre bilgi sistemleri oluşturulacak, izleme, denetim ve raporlama altyapısı geliştirilecektir.
9. Ulaşımda enerji verimliliği çalışmalarına kurumsal destek verilmeye devam edecektir.
10. Binalarda enerji verimliliği konusunda faaliyetler yoğunlaştırılacaktır.
11. Sanayi kuruluşlarının verimlilik artırıcı projeleri ve enerji yoğunluğunun düşürülmesine yönelik alacakları tedbirler desteklenecektir.
12. Enerji yönetim sistemi ve enerji yöneticilerinin sanayi ve bina sektörlerinde yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
13. Toplumumuzdaki enerji kültürünün ve verimlilik bilincinin geliştirilmesi için özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının da katılımları ile kampanyalar, ödüllü yarışmalar, eğitim ve medya etkinlikleri de dahil olmak üzere ülke çapında bilinçlendirme faaliyetleri yürütülmeye devam edilecektir.

Amaç 4: Serbest piyasa koşullarına tam işlerlik kazandırmak ve yatırım ortamının iyileştirilmesini sağlamak.

Hedef 4.1: 2014 yılına kadar, elektrik sektöründe hedeflenen özelleştirmelerin tamamlanması sağlanacaktır.

Hedef 4.2: 2015 yılına kadar elektrik enerjisi sektöründe rekabete dayalı olarak işleyen piyasa yapısının oluşturulması sağlanacaktır.

Hedef 4.3: 2015 yılına kadar doğalgaz sektöründe rekabete dayalı olarak işleyen piyasa yapısının oluşturulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Stratejiler
1. Stratejik öneme haiz büyük yatırımların özel sektör - kamu işbirliği ile yapılmasına ilişkin modeller geliştirilecektir.

2. Özelleştirilecek üretim tesislerinin belirlenmesinde portföyler halinde gruplanmasında piyasa hakim güç oluşturulmaması ve rekabetin sağlanması temel kriter olarak alınacaktır.
3. Piyasa Mali Uzlaşma Merkezi (PMUM) tarafından işletilmekte olan dengeleme ve uzlaştırma sistemi geliştirilerek gün öncesi piyasası ve gerçek zamanlı dengeleme güç piyasası oluşturulacaktır.
4. Arz güvenliğinin sağlanması amacıyla gerekli üretim kapasitesini ve yedek kapasitenin oluşturulması için geliştirilen kapasite mekanizması çerçevesinde, üreticiler için: güvenilir kapasitelerine ilişkin olarak MW güçleri ile orantılı kapasite bildirimi yapma, bu bildirime uygun olarak kapasite belgeleri yayınlama ve bu kapasiteyi temin yükümlülüğü, tedarikçiler için; tedarik etmekle yükümlü oldukları yükleri karşılamak üzere MW cinsinden gerekli kapasite belgelerini temin etme ve bildirme yükümlülüğü getirilecektir.
5. Elektrik sektöründe ikili anlaşmalar sistemine dayanan piyasa yapısı güçlendirilecektir.
6. Elektrik sisteminin geliştirilmesi ve iletim kayıplarının azaltılmasına yönelik olarak sistem yatırımlarına öncelik verilecektir.

Amaç 5: Petrol ve doğalgaz alanlarında kaynak çeşitliliğini sağlamak ve ithalattan kaynaklanan riskleri azaltacak tedbirleri almak

Hedef 5.1: 2015 yılına kadar, yurtdışı ham petrol ve doğalgaz üretimimizin 2008 yılı üretim miktarına göre iki katına çıkarılması sağlanacaktır.

Hedef 5.2: 2009 yılı itibari ile 2.1 milyar m^3 olan mevcut doğalgaz depolama kapasitesinin, 2015 yılına kadar 2 katına çıkarılması sağlanacaktır.

Hedef 5.3: Doğalgaz ithalatında 2015 yılına kadar, en fazla ithalat gerçekleştirdiğimiz ülke payını %50 'nin altına indirecek kaynak ülke çeşitliliği sağlanacaktır.

Hedef 5.4: Ulusal petrol stoklarının güvenli düzeyde muhafazasının sürdürülmesi sağlanacaktır.

Stratejiler
1. Derin deniz petrol ve doğalgaz arama ve üretim faaliyetlerimiz Karadeniz ve diğer denizlerimizde artırılarak sürdürülecektir.
2. Başta Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) odak ülkeleri olmak üzere, hidrokarbon potansiyeli olan ülkelerde arama ve üretim projeleri geliştirme, ortaklık kurma ve hisse satın almaya ilişkin girişimler sürdürülecektir.
3. Doğalgaz piyasasında arz talep dengesizliklerini önlemek amacıyla gerekli yasal ve fiziki altyapının oluşturulmasına yönelik, ilgili kuruluşlarla koordineli olarak çalışılacak ve bu yönde gerekli destek verilecektir.
4. Öncelikle mevcut doğalgaz depolama tesislerinin gaz çekim kapasiteleri artırılacaktır.
5. Tuz Gölü doğalgaz depolama tesisi projesi ivedilikle gerçekleştirilecektir.
6. Ulusal stok ajansı oluşturulacaktır.

Stratejik Tema 2: Ülkemizin enerji alanında bölgesel ve küresel etkinliği

Amaç 6: Jeostratejik konumumuzu etkin kullanarak, enerji alanında bölgesel işbirliği süreçleri çerçevesinde ülkemizi enerji koridoru ve terminali haline getirmek

Hedef 6.1: 2015 yılına kadar ülkemizin ve Avrupa'nın petrol ve doğalgaz arz güvenliğinin artırılması yönünde gündemde olan projelerin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

Hedef 6.2: 2015 yılına kadar, Ceyhan'a gelen petrol miktarının 2008 yılına göre iki katına çıkarılması sağlanacaktır.

Hedef 6.3: Ceyhan bölgesi'nin farklı kalite ve özelliklerdeki ham petrolün uluslararası piyasalara sunulabildiği, rafineri, petrokimya tesisleri ve sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) ihraç terminalinin bulunduğu entegre bir enerji merkezi haline getirilmesi sağlanacaktır.

Hedef 6.4: 2011 yılına kadar UCTE'ye tam entegrasyon sağlanacaktır.

Stratejiler:

1. Ülkemizin coğrafi ve jeostratjik konumunun sunmuş olduğu avantaj ile Orta Doğu Asya'nın üretiminin dünya pazarlarına ulaşmasında hem bir köprü hem de bir terminal olma hedefi doğrultusunda çalışmalar artırılarak devam ettirilecektir.
2. Gündemde olan boru hattı projeleri ile petrol ve doğalgaza dayalı tesislerin gerçekleştirilmesi için ilgili ülkelerle gerekli işbirliğinin sağlanması ve projelere hız verilmesi amacıyla görüşmelere devam edilecek ve ülkemizdeki ilgili kuruluşlarla koordineli olarak çalışılacaktır.
3. Elektrik enerjisi ithalat ve ihracat potansiyelini artırmak üzere, komşu ülkelerle uluslar arası iletişim bağlantıları tesis edilecek, mevcut bağlantılar güçlendirilecektir.
4. Plan döneminin başlangıcı itibari ile sistemimizin UCTE ile paralel çalışması sağlanacaktır.

Stratejik Tema 3: Çevre

Amaç7: Enerji ve tabi kaynaklar alanlarındaki faaliyetlerin çevreye olumsuz etkilerini en aza indirmek

Hedef 7.1: 2014 yılından sonra enerji sektöründen kaynaklı emisyon artış hızında azalma sağlanacaktır.

Hedef 7.2: 2015 yılına kadar madencilik piyasasında faaliyet gösteren 10 bin maden işletmesinin çevreye uyum planlarının denetimi yapılacaktır.

Stratejiler
1. Artan enerji talebinin karşılanmasında yenilenebilir enerji kaynakları, enerjinin etkin kullanımı, temiz kömür teknolojilerinin kullanımı, sektörel büyümenin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından öncelikli seçenekler olarak değerlendirilecektir.
2. Ülkemizin sera gazı azaltım potansiyeli belirlenecektir.
3. İklim değişikliğinin enerji sektörüne etkisi ve alınması gereken önlemlere ilişkin çalışmalar artırılacak, önceden önlem alma yaklaşımı çerçevesinde karşılaşılacak risk ve kayıpların minimizasyonu için çalışmalar yapılacak, toplumun ve yatırımcıların bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.
4. Kyoto protokolü uygulama dönemi ve 2012 yılı sonrasına yönelik politikalar ve enerji sektörü etki analizi çalışması yapılacaktır.
5. Su, atık su ve katı atık gibi çevre korumaya yönelik altyapı tesislerinin biyokütle/gaz potansiyellerinden yararlanılması sağlanacaktır.
6. Madencilik faaliyetlerinde sürdürülebilir madencilik ve sürdürülebilir çevre ilkesine uyum sağlanması için kontrol ve denetim çalışmalarının etkinliği artırılarak devam edilecektir.
7. Enerji-çevre iklim değişikliği bilincinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve kamuoyu bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.

Stratejik Tema 4: Tabii Kaynaklar

Amaç 8: Tabii kaynaklarımızın ülke ekonomisine katkısını artırmak

Hedef 8.1: 2013 yılına kadar, madencilik işletmelerinin e-devlet kapsamında yürütülmesi sağlanacaktır.

Hedef 8.2: 2015 yılına kadar toplam maden üretimimiz, 2008 yılına göre 2 katına çıkarılacaktır.

Stratejiler
1. 2009 yılında başlayan madencilik ile ilgili işlemlerin e-devlet kapsamında yürütülmesi sağlanacaktır.
2. İşletme ruhsatı ve işletme izni işlemlerinin daha kısa sürede sonuçlandırılabilmesi için gerekli kurumsal yeniden yapılanma ile mevzuat değişikliği hazırlıkları yapılacaktır.

Amaç 9: Endüstriyel hammadde, metal ve metal dışı madenlerimizin üretimlerini artırarak yurt içinde değerlendirilmesi sağlamak

Hedef 9.1: 2009 yılında 1.3 milyon ton olan bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün üretim kapasitesinin 2015 yılına kadar 2.8 milyon tona çıkarılması sağlanacaktır.

Hedef 9.2: 2015 yılına kadar mermer ve doğal taş işlenmiş ürün ihracatının 5 milyar dolara çıkarılması için çaba gösterilecektir.

Stratejiler

1. Bor madenin AB tarafından toksik madde olarak sınıflandırılmasına karşı gerekli girişimler sürdürülecektir.
2. Bor ticari ürün yelpazesinin genişletilmesine yönelik Ar-Ge çalışmaları artırılarak sürdürülecektir.
3. Çevreye duyarlı bir şekilde bor kimyasalları üretim kapasitesi ve Pazar payının artırılması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

4. Mermer ve doğal taş ihracat gelirlerinin artırılması için gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

Stratejik Tema 5: Kurumsal Gelişim

Amaç 10: Enerji ve tabii kaynakların yönetiminde etkinliğin artırılması

Hedef 10.1: 2011 yılına kadar bakanlığımızın yeniden yapılanma çalışmaları tamamlanacak ve uzmanlığı esas alan bir kariyer yapılanmasına geçilecektir.

Hedef 10.2: Uzmanlık yapısı desteklemek ve enerji alanında stratejik araştırmalar yapmak amacıyla 2015 yılına kadar "enerji akademisi" oluşturulacaktır.

Hedef 10.3: 2012 yılına kadar madencilik sektöründe ruhsat ve denetim işlemlerinde etkinliği artıracak kurumsal düzenlemeler yapılacaktır.

Hedef 10.4: 2012 yılına kadar nükleer düzenlemeye ilişkin kurumsal yapılanma sağlanacaktır.

Hedef 10.5: 2012 yılına kadar enerji ve tabii kaynaklar alanlarında istatistik ve planlama altyapısının güçlendirilmesi çalışmaları tamamlanacaktır.

Stratejiler
1. Bakanlığımızda uzmanlığı esas alan bir kariyer yapılanmasına geçilecektir.
2. Bakanlığımız birimlerinin düzenlenmesinde fonksiyonel etkinlik dikkate alınacaktır.
3. Bakanlığımız, bağlı ve ilgili kuruluşlarımızda bürokrasinin azaltılması, görev ve yetki çakışmalarının giderilmesi ve etkili koordinasyon mekanizmalarının geliştirilmesi yönünde gerekli çalışmalar gerçekleştirilecektir.
4. Bakanlığımız ile bağlı ve ilgili kuruluşlarımızda tüm çalışanların yetkin bir seviyeye ulaşması ve değişen koşullara uyum sağlaması için etkili bir insan kaynakları planlaması yapılacaktır. Bu kapsamda hazırlanacak olan programlar ile çalışanlara sürekli bir şekilde eğitim ve öğretim gelişme imkanları sağlanacaktır.
6. Yasal değişiklik çalışmalarında ilgili tarafların katılımı sağlanacaktır.

Amaç 11: Enerji ve tabii kaynaklar alanında yenilikçilik öncüsü ve destekleyicisi olmak

Hedef 11.1: 2010 yılında En-Ar (Enerji Araştırmaları) programı uygulamaya konulacak ve 2014 yılına kadar 50 milyon TL'lik destek sağlanacaktır.

Hedef 11.2: Bakanlığımıza bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarınca yürütülen Ar-Ge yatırımlarının 2015 yılına kadar, 2009 yılı Ar-Ge yatırımlarına göre %100 oranında artırılması sağlanacaktır.

Stratejiler
1. Enerji üretim planlamalarında yerli kaynakların ve farklı teknolojilerin kullanımına öncelik verilecektir.
2. Sektörde verimlilik ve rekabet gücünün artırılmasını sağlamak amacıyla Ar-Ge faaliyetlerinin yenilik üretecek şekilde ve pazara yönelik olarak tasarımlaması için gerekli çalışmalar gerçekleştirilecektir.
3. Enerji sektöründe hizmet verecek imalat, üretim ve yan sanayinin gelişimini sağlamak için gerekli tedbirler alınacaktır.
4. Hızla gelişen enerji sektöründe tasarım, mühendislik ve yenilik yaratma kabiliyetini destekleyici mekanizmalar geliştirilecektir.
5. Yerli enerji ekipmanı üreten sanayi geliştirmek amacıyla, mevcut altyapıdan ve teknoloji yeteneğinden azami faydalanan, verimliliği, Ar-Ge'ye dayalı tedariki, yurt içi teknoloji ve kabiliyet edinimini esas alan bir sistem geliştirilecektir.
6. EN-AR programı ile üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi ve Ar-Ge insan gücü ve altyapısının özel sektör tarafından kullanılması desteklenecektir.

7. Üniversiteler ile özel sektörü bir araya getiren Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kapasitelerinden yararlanılacak, sektörün ihtiyacı olan öncelikli alanlarda uzmanlaşmaları özendirilecek ve desteklenecektir.
8. Başta AB ülkeleri olmak üzere bilim ve teknoloji alanında yetkin olan ülkeler ile bilgi ve teknoloji transferi amaçlı işbirliği faaliyetleri yürütülecektir.
9. Hidrojen enerjisi gibi yeni teknoloji geliştirme çalışmaları desteklenecektir.

2.4.2.3. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİDE 2023 HEDEFLERİ

- Kurulu gücümüzü iki kat artırarak 100.000 MW'a çıkarmak
- Her yıl en az 5 milyar dolar enerji yatırımı yapmak
- Yenilenebilir enerjinin payını %30'a çıkarmak;
    - Rüzgârda 20.000 MW
    - Güneşte 3000 MW
    - Jeotermalde 600 MW
- Özel sektörün payını % 75'e çıkarmak
- Tüm termik ve hidroelektrik potansiyelimizi harekete geçirmek
- Petrol ve doğalgaz aramalarını sürdürmek
- Maden ihracatımızı 20 milyar dolara çıkarmak
- İki nükleer santrali üretime geçirerek, bir tanesinin daha inşaatına başlamak

2.4.3. TR52 BÖLGESİ ENERJİ VİZYON STRATEJİSİNE DOĞRU YEREL BULGULAR

1.TR52 Düzey II Bölgesi'nde (Konya, Karaman) doğalgaz ve petrol üretimi gerçekleştirilmemektedir. Buna karşın bölgede petrol ve doğalgaz tüketimi Türkiye ortalamasının üstündedir.

EPDK verilerine göre 31.01.2011 itibariyle Konya ve Karaman'da tüketime ilişkin doğalgaz verileri aşağıda verilmiştir.

Tablo 138: TR52 Bölgesi Doğalgaz Abonesi Sayıları

Abone Sayısı	Konya	Karaman
Konut Abonesi	119.984	10.108
Ticari Abone	5.388	525
Serbest Tüketici	15	1
TOPLAM	**125.387**	**10.634**

Kaynak: EPDK/ 31.01.2011 itibari ile

Tablo 139: TR52 Bölgesi Doğalgaz Tüketim Miktarları (m³)

Tüketim Miktarları	Konya	Karaman
Konut Abonesi	31.729.487	2.550.761
Ticari Abone	4.855.677	1.139.567
Serbest Tüketici	19.238.354	2.694.379
LNG yolu ile	395.192	-
TOPLAM	**56.218.710**	**6.384.707**

Kaynak: EPDK / 01.01.2011 – 31.01.2011 arası

2.Bölgede bulunan önemli maden rezervleri boksit, seramik kil yatağı, laolen, bentonit, barit, civa, linyit olarak sıralanmaktadır. Türkiye'nin birincil alüminyum üreten tek fabrikası Seydişehir'de bulunmaktadır.

Konya il sınırları içerisinde alüminyum kaynağı olarak işletilen 8 boksit yatağı yer almaktadır. Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nce (MTA) Konya'nın Karapınar ilçesinde yapılan sondaj çalışmalarında 1,8 milyar tonluk kömür rezervine ulaşmıştır. Madendeki rezervin, Türkiye'nin ürettiği elektriğin %5'ini karşılayacak büyüklükte olduğu tahmin edilmekte olup ilçede termik santral kurulması planlanmaktadır. Bölge ekonomisinin önemli yere sahip doğal kaynaklarından bir diğeri ise linyittir. Türkiye toplam linyit rezervlerinin yaklaşık %10'u bölgede bulunmaktadır.[82]

Tablo 140: Konya Linyit Rezervleri (1000 Ton)

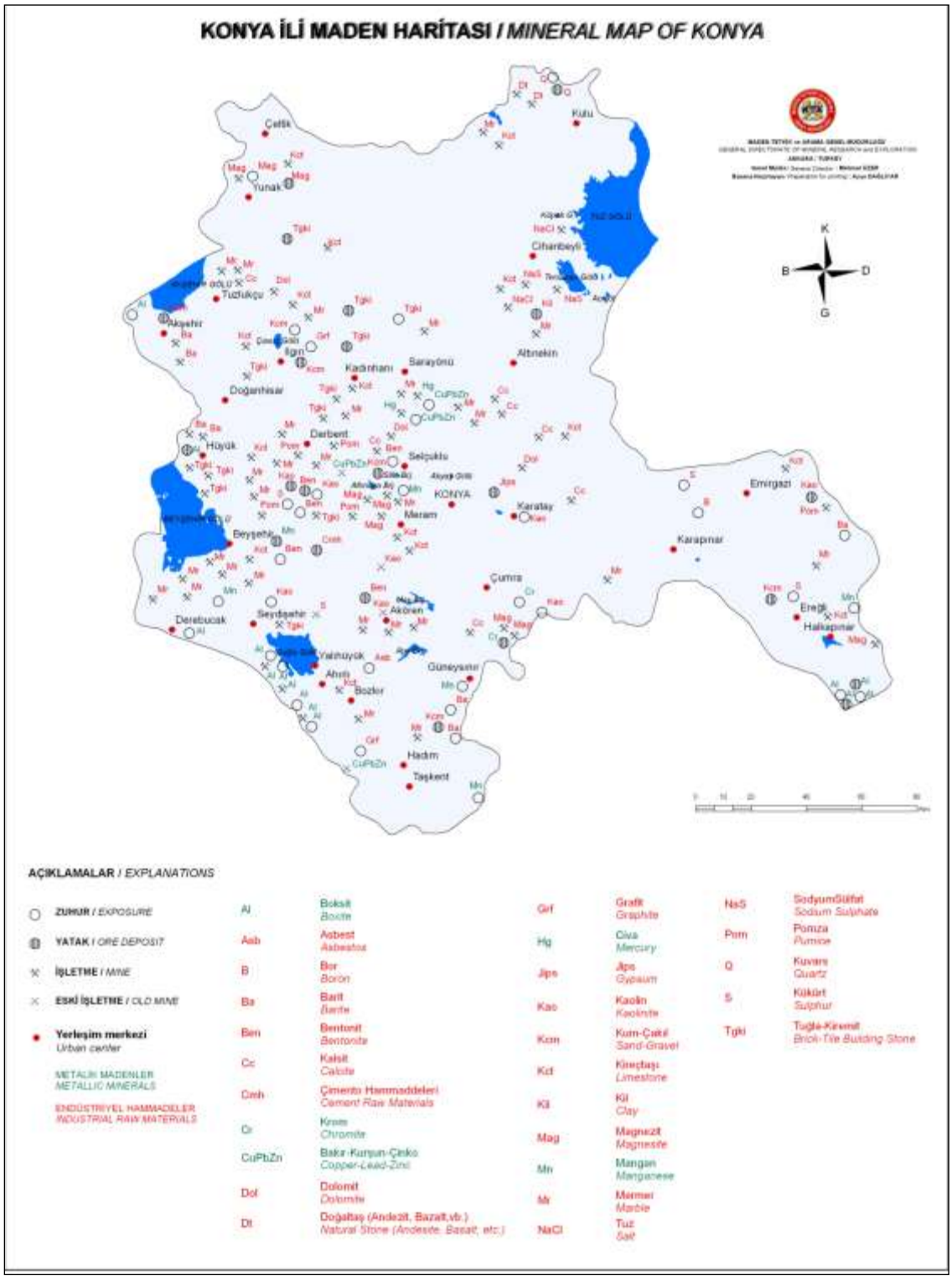
İl	İlçe/Saha	Görünür	Muhtemel	Mümkün	Toplam	Kaynak+ Potansiyel	Genel Toplam	İşletilebilir Rezerv
Konya	Beyşehir-Karadiken	107.000	-	-	107.000	-	107.000	79.000
Konya	Beyşehir- Avdancık	52.000	80.000	-	132.000	-	132.000	36.000
Konya	Seydişehir- Akçalar	59.000	10.000	-	69.000	-	69.000	45.000
Konya	Akburun- Eğirler	-	-	-	-	140.000	140.000	-
Konya	Ilgın- Haramiköy	12.269	763	-	13.032	-	13.032	9.527
Konya	Ilgın-Çavuşlu	167.890	-	-	167.890	-	167.890	-
Konya	Ilgın- Kurugöl	9.012	-	-	9.012	-	9.012	-
Konya	Karapınar	530.000	250.000	500.000	1.280.000	-	-	-
Karaman	Ermenek- Boyalık	-	1.700	-	1.700	-	1.700	-
Karaman	Ermenek- Tepebaşı	2.545	3.908	-	6.453	-	6.453	-

** MTA, TKİ*

[82] MTA 2010

Türkiye Kömür İşletmeleri tarafından yapılan kömürün alternatif olarak kullanımı yönünde çalışmalar sonucunda Konya Ilgın'da Humik Asit pilot tesisi kurulmuştur. Deneme üretimine başlanmış olan bu tesiste; leonardit, gidya ve linyit sahalarının değerlendirilmesi amacıyla ülkemizde, yeni ve doğal organik madde düzenleyicisi olarak kullanılabilecek, en önemli maddelerden olan hümik ve fülvik asitin pilot ölçekte üretilmesine imkân sağlanmaktadır.[83]

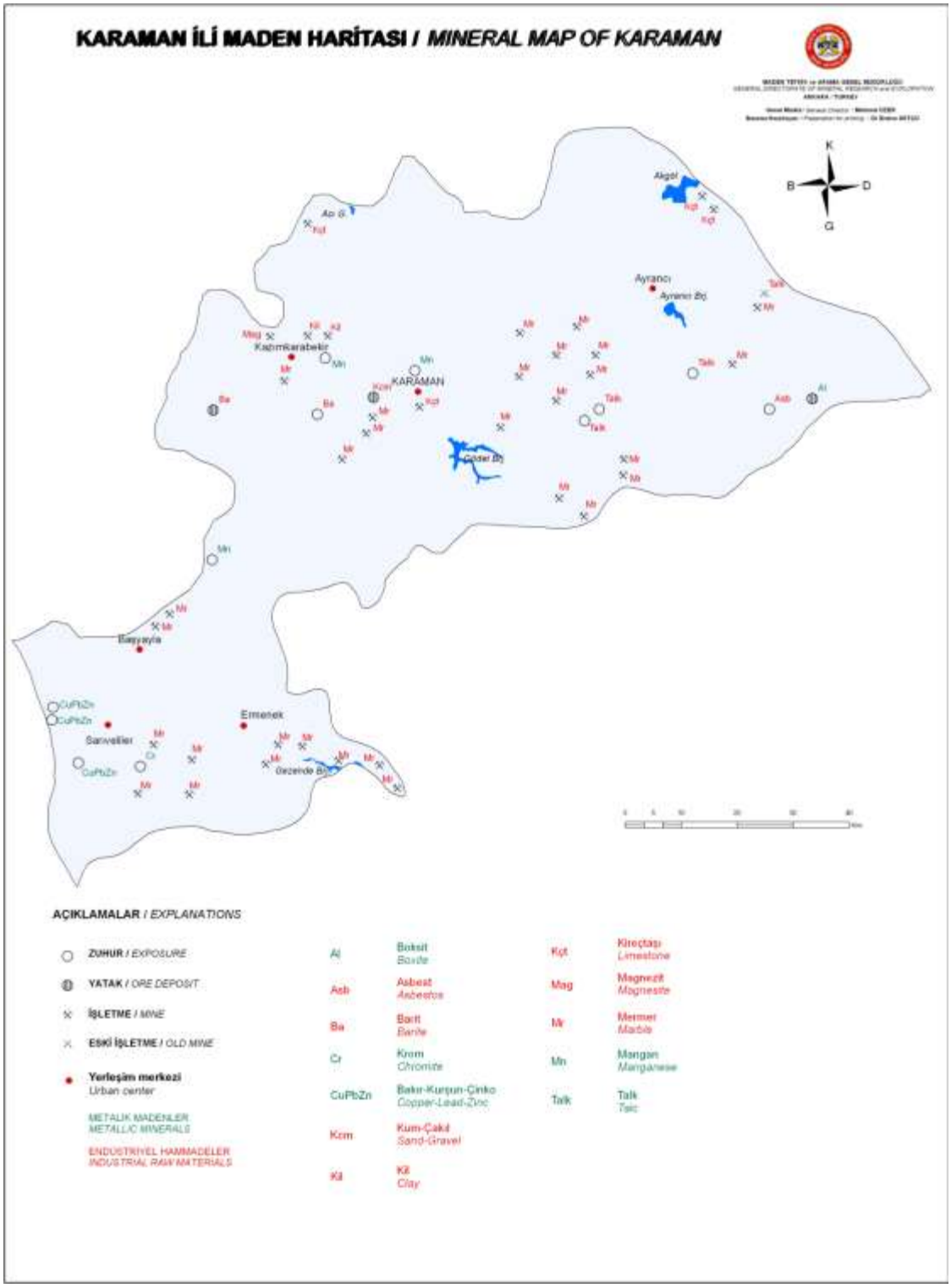
Şekil 5: Konya İli Maden Haritası

Kaynak: MTA

[83] Kömür Sektör Raporu (Linyit) TKİ,2009

Şekil 6: Karaman İli Maden Haritası

Kaynak: MTA

3.Bölgede Türkiye elektrik tüketiminin %3,20'si gerçekleşmektedir. 2009 yılı itibariyle Konya ilinin elektrik tüketimi 3.919.075 kWh/yıl ve Karaman ilinin ise 234.608 kWh/yıl'dır. Konya ilinde kişi başına sanayi elektrik tüketimi, kişi başına mesken elektrik tüketiminin yaklaşık 3 katıdır.

TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde elektrik tüketimi en çok sanayide, ardından tarımsal sulamada, meskenlerde ve ticarethanelerde gerçekleşmektedir. Yıllar itibarıyla 2002 yılından 2008 yılına kadar elektrik

tüketiminde artış gözlenmiştir. 2008 yılı sanayi işletmelerinin elektrik tüketiminde yaşanan düşüşe karşılık, tarımsal sulamaya yönelik elektrik tüketiminde artış yaşanmıştır.

Tablo 141: Kullanım Yerlerine Göre Elektrik Tüketimi

Bölge	Kişi Başına Toplam Elektrik Tüketimi (KWh)	Kişi Başına Sanayi Elektrik Tüketimi (KWh)	Kişi Başına Mesken Elektrik Tüketimi (KWh)
Türkiye	2.264	1.047	553
TR52	2.289	1.064	401
Konya	2.325	1.111	405
Karaman	1.983	656	372

** TÜİK, Bölgesel İstatistikler, 2008*

Kişi başına sanayi elektrik tüketim miktarları açısından bölge Türkiye ile paralellik sergilemesine karşın, Karaman ilinin kişi başına sanayi elektrik tüketim değerlerinin Türkiye ortalamasının çok altında olduğu görülmektedir. Kişi başına mesken elektrik tüketim miktarları açısından ise bölge genel olarak Türkiye ortalamasının altındadır.

Tablo 142: Konya-Karaman Elektrik Abone Sayısı

Bölge	2002 Yılı	2009 Yılı	Artış (%)
Konya	696.353	887.318	27
Karaman	97.961	117.145	20
TR52	794.314	1.004.463	26

Kaynak: EPDK

Tablo 143: Konya-Karaman Elektrik Toplam Tüketim (kWh/Yıl)

Bölge	2002 Yılı	2009 Yılı	Artış (%)
Konya	1.777.542	3.919.075	120
Karaman	234.608	234.608	98
TR52	2.012.150	4.153.683	106

Kaynak: EPDK

4.Türkiye toplam kurulu gücü göz önüne alındığında ise, termik santrallerin %0,29'u ve hidrolik santrallerin ise %0,11'i bölgede bulunmaktadır.

Konya ilinde Şubat 2011 itibariyle 15 adet santralde (7 adet termik, 5 adet HES, 2 adet RES, 1 adet Biyogaz) 198,59 MW toplam kurulu güç ve 89,29 MW işletmedeki kurulu güç ile elektrik üretmektedir. Karaman ilinde ise 7 adet santralde (6 adet HES, 1 adet termik) 721,53 MW toplam kurulu güç ve 45,54 MW işletmedeki kurulu güç ile elektrik üretilmektedir.

Tablo 144: TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde Bulunan Elektrik Üretim Santralleri

Sıra No	Santral Adı	Yakıt Türü	Toplam Kurulu Güç (MW)	İşletmedeki Kurulu Güç (MW)	Öngörülen Üretim (kWh/Yıl)
KONYA					
1	Güneyyaka HES	HES	2,73	0,00	7.210.000
2	Bolluk Tesisi (Termik-Akışkan Yataklı-Kojenerasyon)	Linyit	2,69	0,39	7.128.000
3	Ardıçlı RES	RES	50,00	0,00	162.500.000
4	Eti Alüminyum AŞ.	FO 6	11,93	11,93	27.500.000
5	Göksu	HES	10,80	10,80	70.000.000
6	İvriz	HES	1,04	1,04	2.000.000
7	Dere	HES	0,60	0,60	2.050.000
8	Bozkır	HES	0,08	0,08	200.000
9	Kombassan Kağıt	DG	5,81	5,50	35.712.000
10	Konya Atıksu Arıtma Tesisi Elektrik Santrali	Biyogaz	2,51	0,00	18.350.000

Sıra No	Santral Adı	Yakıt Türü	Toplam Kurulu Güç (MW)	İşletmedeki Kurulu Güç (MW)	Öngörülen Üretim (kWh/Yıl)
11	Konya Şeker Fb.	DG (Linyit kömürü, FO)	20,40	18,96	52.200.000
12	Çumra Şeker Fb.	Linyit (DG, FO)	22,00	16,00	62.000.000
13	Mutlu RES 5	RES	44,00	0,00q	190.160.000
14	Ilgın Şeker Fabrikası	Linyit (FO)	14,40	14,40	24.795.000
15	Bahri Dağdaş Ereğli Şeker Fabrikası		9,60	9,60	28.633.000
		TOPLAM	**198,59**	**89,29**	**690.438.000**
KARAMAN					
1	Günder HES	HES	30,19	0,00	83.670.000
2	Damlapınar HES	HES	17,10	16,42	92.235.000
3	Zeyve HES	HES	4,16	0,00	14.180.000
4	Ermenek	HES	1,12	1,12	400
5	Komet Enregre DGÇS	DG+Güneş	585	0,00	4.493.880.000
6	Daran HES	HES	54,56	0,00	189.077.000
7	Kepezkaya HES	HES	29,40	28,00	124.051.000
		TOPLAM	**721,53**	**45,54**	**4.997.493.000**
		TR52 TOPLAM	**920,12**	**134,83**	**5.687.931.000**

Kaynak: EPDK

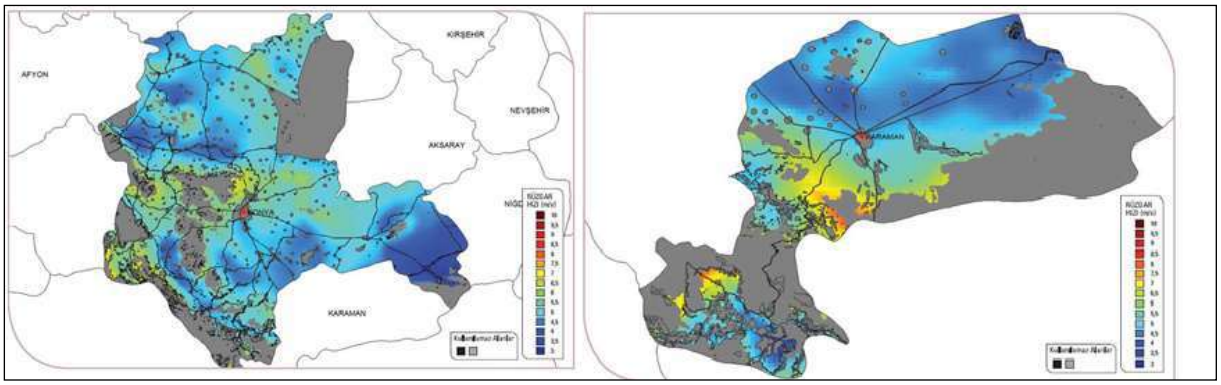
5.Bölge, enerji üretim potansiyelini özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarını yeterince kullanamamaktadır.

Geleceğin enerji kaynakları arasında çevre dostu ya da yeşil enerji türleri gösterilmektedir. Ulusal sınırları aşan çevre koruma kriterleri ve bunlara dönük yaptırımlar, uluslararası bir nitelik kazanmaktadır. Yenilenebilir ve çevre dostu enerji kaynakları desteklenerek ve geliştirilerek bölgede uluslararası ortak çözümlere etkin katılım sağlanmalıdır. Enerji sektöründe yaşanan çok boyutlu teknolojik yenilikler göz önüne alındığında maliyet düşürücü teknolojilere öncelik verilmesi gerekmektedir. Bölgede yeterince faydalanılamayan yenilenebilir ve temiz enerji teknolojilerine yatırım yapılarak, bölgesel kalkınmada önemli bir ekonomik ve toplumsal gelişme sağlanabilir.

6.Bölgede rüzgâr enerjisinden enerji üretme potansiyeli bulunmaktadır.

Farklı rüzgâr hızlarında elektrik üretebilecek tribün teknolojisinin gelişmesi nedeniyle bölgenin orta derece rüzgâr varlığına sahip Seydişehir, Taşkent, Ermenek, Sarıveliler ve Başyayla gibi güney ilçelerinde rüzgâr enerjisinden elektrik üretme imkanı bulunmaktadır.

Şekil 7: Konya-Karaman Rüzgâr Santrali Kurulabilir Alanlar

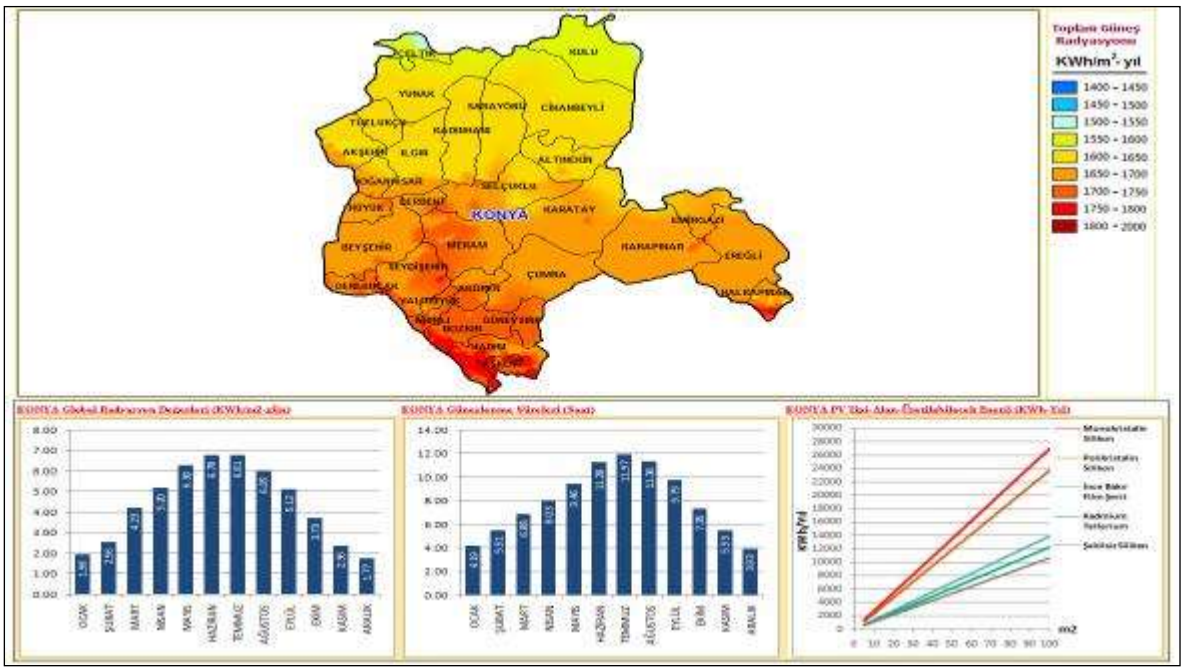
Kaynak: Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, 2010

Bölgede rüzgâr enerjisi santrali kurulabilecek toplam kurulu güç kapasitesi Konya ili için 1.860,08 MW ve Karaman ili için ise 933,6 MW olmak üzere toplam 2.793,68 MW'dır.[84]

7. Bölge, Türkiye'nin güneş ışığından en fazla faydalanan bölgesi konumundadır. Doğal bir enerji kaynağı olan güneş enerjisi yenilenebilir enerji kaynakları içinde en popüler olanıdır.

Coğrafi konumu nedeniyle sahip olduğu güneş enerjisi potansiyeli yüksek olan Türkiye'nin ortalama yıllık toplam güneşlenme süresi 2.741 saat (günlük toplam 7,5 saat), yıllık toplam radyasyon değeri 1.527 kWh/m²-yıl (günlük ortalama 4,18 kWh/m²) olduğu tespit edilmiştir. Konya ili için güneş radyasyon değeri 1.612,5 kWh/m² ve Karaman ili için güneş radyasyon değeri 1.663,8 kWh/m² olarak ölçülüp bu değer, Türkiye'nin toplam güneş radyasyon değeri 1.527,5 kWh/m²'ne göre daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Konya ilinin yıllık toplam güneşlenme süresi 2.902,5 saat ve Karaman ili için ise 3.011,4 saat değerinde ölçülmüştür. Her iki ilin güneş enerjisi potansiyeli, Türkiye ortalamasına göre daha yüksek olup bölge güneş enerjisi yatırımlarına açık bir konumdadır.[85]

Şekil 8: Konya Güneş Enerjisi Potansiyel Haritası

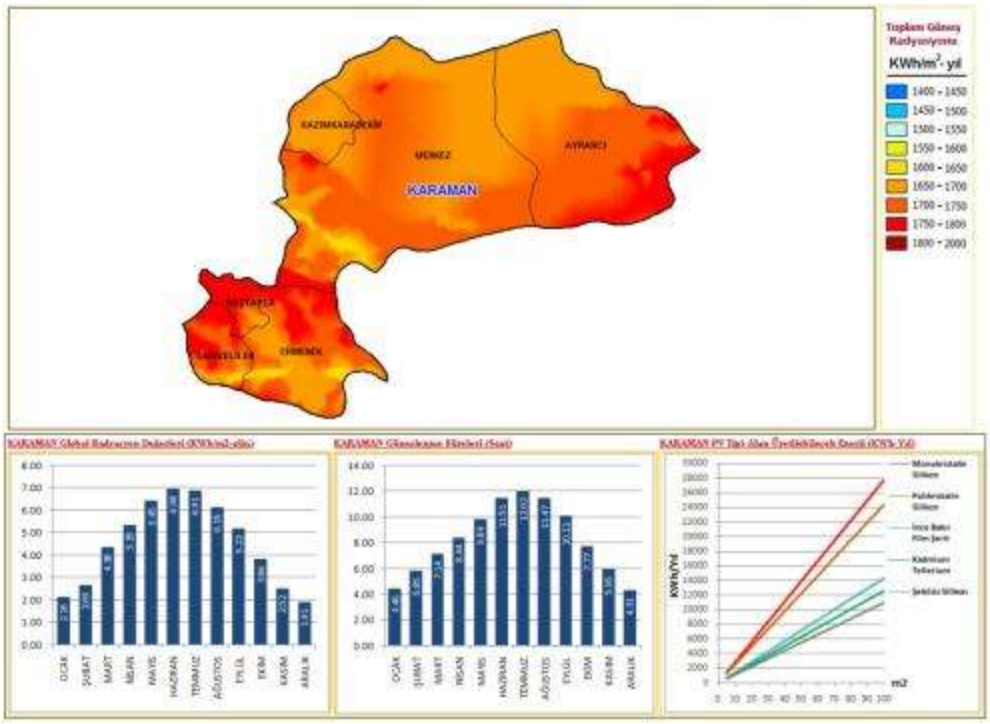

Kaynak: Elektrik İşleri Etüd İdaresi İdaresi Genel Müdürlüğü.

Bölge; coğrafyası, geniş düzlükleri, düşük nem oranı ile güneş enerjisi açısından elverişli konumdadır. Güneş enerjisinde önemli potansiyele sahip ve ileride gelişim gösterecek alanların mekânsal dağılımına bakıldığında Hadim, Taşkent ve Bozkır ilçelerinin geneli, Derebucak, Seydişehir, Ahırlı ve Halkapınar ilçelerinin güney kesimleri, Başyayla ilçesinin geneli, Ermenek ve Sarıveliler ilçelerinin kuzey kesimleri, Ayrancı ilçesinin doğu kesimleri ve Karapınar ilçesi (Güneş Enerjisi İhtisas Endüstri Bölgesi planlanan projeler arasındadır.) göze çarpmaktadır.

[84] *Elektrik İşleri Etüd İdaresi İdaresi Genel Müdürlüğü*
[85] MEVKA Bölge Planı (2010-2013)

Şekil 9: Karaman Güneş Enerjisi Potansiyel Haritası

Kaynak: Elektrik İşleri Etüd İdaresi İdaresi Genel Müdürlüğü.

8.Konya ekonomisi için önemli olan başka bir doğal kaynak da yeşil enerji olarak tabir edilen jeotermal enerjidir.

Bölgede yer alan Jeotermal kaynaklar enerji üretimine uygun olmamakla beraber ısınma amaçlı kullanımlar ile muadil enerji kullanımını azaltma potansiyeline sahiptirler. Ilgın, Cihanbeyli, Beyşehir, Seydişehir, Tuzlukçu, Hüyük, ve Karatay (İsmil) gibi ilçelerde kullanılabilir rezervler bulunmaktadır.

9. Hammaddesi şeker pancarı, mısır, buğday ve odunsular gibi şeker, nişasta veya selüloz özlü tarımsal ürünlerin fermantasyonu ile elde edilen ve benzinle belirli oranlarda harmanlanarak kullanılan yenilenebilir enerji kaynaklarından biri olan biyoetanol bölgede üretilmektedir.

Ülkemizde, yasal düzenlemeleri Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yapılan biyoetanol sektöründe mevcut durumda 3 üretim tesisi bulunmaktadır. Bununla birlikte Eskişehir Şeker Fabrikası Alkol Üretim Tesisi de yakıt alkolü üretecek şekilde revize edilmiştir. Ülkemizdeki biyoetanol tesislerinin en büyüğü Pankobirlik bünyesinde bulunan Konya Şeker A.Ş'ye ait Çumra Şeker Fabrikasında kurulan ve şeker pancarından üretim yapan 84 milyon litre kapasiteli biyoetanol tesisidir.

2.4.4. TR52 BÖLGESİ ENERJİ SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ

TR52 BÖLGESİ ENERJİ SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
TR52 Düzey 2 Bölgesinin rüzgâr enerjisinden yararlanabilir alanlar arasında olması	Bölgede henüz rüzgâr enerji santralinin olmaması	Bölgeye rüzgâr enerjisi santrali kurmak üzere yatırımların bekleniyor olması	Yatırım maliyetlerinin yüksekliği
Bölgede kurulu 11 adet hidroelektrik santralin varlığı	Türkiye toplam kurulu gücü göz önüne alındığında bölgedeki hidrolik santrallerin payının oldukça düşük olması	KOP kapsamında kurulacak olan HES'ler	Küresel ısınmaya bağlı su rezervlerinin azalması
Bölgede 8 adet termik santralin varlığı	Türkiye toplam kurulu güce göre bölgedeki termik santrallerin payının oldukça düşük olması	Türkiye toplam linyit rezervlerinin yaklaşık %10'unun bölgede bulunması	Yatırım maliyetlerinin yüksekliği
		Karapınar ve Ilgın ilçelerinde termik santral kurulum çalışmaları	
Bölgenin güçlü sanayisi ile enerji kullanma potansiyeli	Enerji kaynakları bakımından bölgenin dışa bağımlılığı	Bölgedeki yenilenebilir enerji potansiyeli ve linyit yataklarının varlığı	Bölgede hava kirliliği ve su kaynaklarındaki azalma
	Bölgede doğalgaz ve petrol üretiminin gerçekleştirilememesi		
Bölgede 5 üniversite ve teknokentin varlığı	Özel sektör – üniversite işbirliğinin yeterli seviyede olmaması	Bölgede teknik üniversite kurulmasının gündemde olması	
	Üniversitelerin bölgenin enerji potansiyelini geliştirmeye yönelik yeterince proje üretmemesi		
Enerji sektörünün ihtiyacı olan insan kaynakları potansiyelinin varlığı	Sektörün istediği nitelikteki ara elemanı bulamaması	Meslek Eğitim Merkezinin gündemde olması	
	Ar-ge ve inovasyon için gerekli yüksek vasıflı insan kaynaklarının yetersiz olması	Bölgesel İnovasyon Merkezinin gündemde olması	
Bölgenin Türkiye'de güneş ışığından en fazla faydalanan bölgeler arasında olması	Fotovoltaik teknolojisi ve destekleme alım fiyatının istenilen seviyede olmaması	Ayrancı ve Karapınar ilçeleri başta olmak üzere bölgenin yüksek güneş enerjisi potansiyeline sahip olması	Güneş enerjisinden elektrik elde etme maliyetinin yüksekliği
		Bölgeye güneş enerjisinden elektrik elde etmek üzere büyük yatırımların bekleniyor olması	

TR52 BÖLGESİ ENERJİ SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
		Güneş panelleri, aparatları ve diğer yan sanayinin bölgede gelişecek olması	
Konya'da jeotermal enerjinin varlığı	Jeotermal tesislerinin yetersiz oluşu	Jeotermal enerjiden termal turizm ve kısmi ısınmada faydalanma fırsatı	
Bölgede biyoetanol üretiminin yapılıyor olması		Bölgede 4 ayrı şeker fabrikasının varlığı	

2.4.5. TR52 BÖLGESİ ENERJİ SEKTÖRÜ VİZYONU

TR52 BÖLGESİ ENERJİ SEKTÖRÜ VİZYONU
TR52 Bölgesi'nde Enerji Çeşitliliğinin Artırılarak Arz Güvenliğinin Sağlanması

ENERJİ SEKTÖRÜ STRATEJİLERİ				
1. Yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji arzı içindeki payını artırarak arz güvenliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
TR52 Bölgesindeki yenilenebilir enerji kaynaklarının planlamasının yapılması	Bölgede enerji kaynaklarının başta linyit olmak üzere, kömür, rüzgâr, güneş ve su potansiyelinin detaylı olarak araştırılması	MTA2, DSİ4BM, EİEGM	ETKB, KONKARVAL, KKÜ, KONKARBEL, İÖİKONKAR, DSİ, MTA	2013
	Yenilenebilir enerji potansiyelinin ortaya çıkarılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi	EİEGM, MEVKA, TÜBİTAK	ETKB, KONKARVAL, İÖİKONKAR, DSİ4BM	2013
	Yenilenebilir enerjide pilot uygulamaların hayata geçirilmesinin desteklenmesi	MEVKA, TÜBİTAK	EB, ETKB, KONKARVAL, KKÜ,	2013
	Özellikle yenilenebilir enerji kaynakları konusunda AR-GE ve inovasyon faaliyetlerinin desteklenmesi	MEVKA, TÜBİTAK, ETKB	EB, KONKARVAL, KKÜ, TEKKON, İÖİKONKAR,	2013
	Yenilenebilir enerji konusunda TÜBİTAK, KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Çerçeve Programları gibi yenilikçilik ve Ar-Ge faaliyetlerini destekleyen teşvik mekanizmalarının geliştirilmesine katkıda bulunulması	MEVKA, KONKARO, KKÜ	KONKARKOSGEB, TÜBİTAK, KONKARBSTB, ETKB	2020
	Yenilenebilir enerji kaynaklarının araştırılması, kullanımı ve bu kaynaklara yatırımın teşviki	MEVKA, TÜBİTAK, KONKARKOSGEB, ETKB, EB	KONKARVAL, KKÜ, İÖİKONKAR, DSİ4BM, EİEGM, KONKARMEM, TEKKON	2023
Bölgede enerji kaynaklarının harekete geçirilmesi	TEİAŞ'a bağlı elektrik iletim sistemlerinin daha fazla yenilenebilir enerjiye imkân verecek şekilde güçlendirilme çalışmalarının yapılması	TEİAŞ9	ETKB, TEÜAŞ, KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR	2013
	Bölgede hidroelektrik üretmeye elverişli su kaynaklarının geliştirilmesine yönelik projelerin hazırlanması	DSİ4BM	ETKB, DSİ, KKÜ, KONKARVAL	2020
	Karapınar, Ermenek ve Ilgın bölgelerinde linyit rezervinin değerlendirilmesine yönelik araştırma ve proje geliştirme çalışmalarının tamamlanması ve termik santrallerinin kurulmasının teşvik edilmesi	MTA2, EB, ETKB	KKÜ, KONKARVAL, KONKARBEL, TEKKON, MEVKA, KKB, TEÜAŞ, KONKARO	2020

Bölgede yenilenebilir enerji kaynakları arzını artırmak	Yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimine yönelik olarak Karapınar ve Ayrancı güneş enerjisi üretim ihtisas bölgesinin kurulması	KONKARVAL, BSTB	ETKB, KONKARO, KONKARE, KONKARBEL, MEVKA, EİEGM, KKÜ,	2013
	Konya ve Karaman'da rüzgâr potansiyeli olan yerlerde rüzgâr santrali kurulumunun desteklenmesi	ETKB, EB, MEVKA	KONKARVAL, KONKARBEL, KONKARO, KONKARE, EİEGM,	2020
	Yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimine yönelik olarak Ermenek, Bozkır ve Hadim HES yatırımlarının tamamlanması	DSİ4BM, TEÜAŞ	DSİ, ETKB, KONVAL, İÖİKON	2020
	Özel sektör aracılığıyla bölgede yenilenebilir enerji üretimine yönelik Dervish Projesi benzeri santral kurulumlarının hayata geçirilmesinin desteklenmesi	KONKARVAL, KONKARBEL, ETKB	MEVKA, EB, TEÜAŞ	2020
	Konya ve Karaman'da kurulu hayvancılık işletmelerinin atıklarının biyogaz üretimine yönelik desteklenmesi ve enerji üretimine başlanması	ETKB, EB, MEVKA	GTHBKONKAR, TEÜAŞ, KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, KONKARO, KKÜ	2020
Bölgede enerjiye yönelik sanayi kollarının desteklenmesi	Ulusal ve uluslararası sermayenin bölgeye enerji sektörüne yatırım için çekilmesi konusunda tanıtım faaliyetlerinin yapılması	KONKARVAL	KONKARBEL, KONKARO,KONKARİSD, KONKARE, ETKB, İÖİKONKAR, KKÜ, MEVKA	2013
	Ulusal ve uluslararası sermayenin bölgeye enerji sektörüne yatırım yapmasına yönelik kurumlar arasında koordinasyonun sağlanması	KONKARVAL	KONKARBEL, İÖİKPONKAR, KKÜ, ETKB, MEVKA	2013
	Bölgede enerjiye yönelik üretim planlamasının yapılarak ilgili sanayi kollarının desteklenmesi	MEVKA, EB	KONKARVAL, KONKARBEL, KONKARO, İÖİKONKAR, TEDAŞ, MEDAŞ	2023
	Bölgede enerji sektöründe tasarım ve mühendislik faaliyetlerinin desteklenmesi	KONKARKOSGEB, MEVKA, TÜBİTAK	TEKKON, KKÜ, ETKB, KONKARVAL, KONKARO	2023
2. Bölgede yenilenebilir enerji potansiyelinin artırılmasına yönelik olarak üniversite-özel sektör işbirliğinin geliştirilmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Enerji sektöründe üniversite-özel sektör işbirliğinin artırılması	İlgili kesimlerin ortak proje geliştirme ve üniversite-özel sektör işbirliği konusunda bilinç düzeylerinin artırılması	ETKB, KKÜ, KONKARO, KONKARE	KONKARVAL, MEVKA, KONKARBSTB, KONKARKOSGEB, TEKKON	2020
	Üniversite-özel sektör işbirliğinde etkinliğin sağlanmasına yönelik projelerin geliştirilmesi	KONKARO, KKÜ, TEKKON	MEVKA, KONKARKOSGEB, KONKARE, KONKARBSTB, TÜBİTAK, KONKARVAL	2020
	Özel sektörün yenilenebilir enerji konusunda proje deneyiminin artırılmasında üniversitelerin aktif rol alması	KONKARO, KKÜ	KONKARBSTB, MEVKA, TEKKON KONKARKOSGEB, KONKARVAL, EİEGM	2020
	Bölgede enerji sektöründe faaliyet gösteren işletmeler ile Teknokent arasındaki işbirliğinin artırılması	KONKARO, TEKKON	KONKARVAL, KONKARBSTB, KONKARE, OSB	2020

	Üniversite-özel sektör işbirliğini geliştirmeye yönelik bölgede enerji inovasyon merkezi şeklinde alternatif platform ve kurumların hayata geçirilmesi	ETKB, KKÜ, KONKARO, MEVKA	KONKARVAL, KONKARBSTB, KONKARE, TEKKON, KONKARBEL, TÜBİTAK, OSB	2023
3. Bölgede enerji verimliliğinin artırılması ve enerji sektöründeki faaliyetlerin çevreye olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Bölgede enerji verimliliğinin OECD ülkeleri düzeyine çıkarılması ve üretim ile kullanım aşamasında çevre dostu uygulamaların geliştirilmesi	Enerji verimliliği konusunda bilinç düzeyinin artırılması	ETKB, KKÜ, KONKARVAL	TEDAŞ, MEDAŞ, TEİAŞ9, TEÜAŞ, KONKARO, KONKARE, KONKARBEL	2013
	Bölgede enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi	MEVKA, ETKB, EB	KONKARVAL, KONKARBEL, KONKARO, MEDAŞ, TEİAŞ9	2020
	Şehir merkezlerinde elektrik şebekelerinin yer altına alınması	MEDAŞ	KONKARVAL, KONKARBEL, TELEKOM	2020
	Doğalgaz kullanımının özendirilmesi ve arz güvenliğinin sağlanmasına yönelik Tuz Gölü doğalgaz depolama tesisinin tamamlanması	BOTAŞ	KONVAL, ETKB, KONBEL, İÖİKON	2020
	Bölgedeki jeotermal potansiyelin enerji tüketimini azaltmaya yönelik olarak kullanımının sağlanması	ETKB	KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, KKÜ,	2020
	Bölgedeki linyit kaynaklarının çıkarılması ve kullanımında çevre dostu uygulamaların hayata geçirilmesi	TEÜAŞ, TKİ	KONKARVAL, KONKARBEL, KONKARÇŞB, KKÜ, ETKB, MTA2	2023

2.4.6. "ENERJİ STRATEJİLERİ" KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER

2.4.6.1. "YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ ENERJİ ARZI İÇİNDEKİ PAYINI ARTIRARAK ARZ GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASINA KATKIDA BULUNMAK" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER

Ülkemiz genelinde olduğu gibi TR52 bölgesinde de ekonomik büyümeye bağlı olarak enerji talebi artmaktadır. Özellikle sanayinin ihtiyacı olan enerjinin karşılanması ise sürdürülebilir bir ekonomik büyüme için olmazsa olmaz koşul olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer yandan enerji maliyetleri birçok sektörün girdi maliyetleri içerisindeki büyüklüğüne bağlı olarak sektörlerin uluslararası rekabetçilik düzeyinin belirlenmesinde etkili olmaktadır. Bütün bunlara dayalı olarak belirlenen stratejinin özünde, ülkemizin 2023 ekonomik hedeflerine ulaşabilmesi ve yatırımların artması için enerji arz güvenliğini sağlaması, bunu yaparken de enerji maliyetlerini minimize edecek yatırımları gerçekleştirmesi gerektiği varsayımı yatmaktadır.

Bir diğer nokta ise, enerjinin elde edilmesinde kullanılan yöntem ve kaynakların sürdürülebilir bir yaşam için dünyamıza etkilerinin de artık göz önünde bulundurulmasının gerektiğidir.

TR52 bölgesi, özellikle güneş enerjisi ve hidroelektrik enerji bakımından zengin kaynaklara sahiptir. Ayrıca rüzgâr ve biyoyakıt kaynaklarından enerji üretimi ile termal kaynaklardan enerji kullanımı noktasında istifade etme imkanı bulunmaktadır.

Ülke genelinde olduğu gibi, bölgenin enerji kullanımının yüksek olması ve bölge dışına bağımlılığının olması, arzu edilen bir durum değildir. Bu sebeple enerji üretimini artırırken diğer yandan toplam enerji üretimi içinde yenilenebilir enerji kaynaklarından gerçekleştirilen üretimin de artırılması gerekmektedir.

Bölgedeki yenilenebilir enerji kaynaklarının planlamasının yapılması konusunda bütün kurumlar arasında bir ortak görüş oluşmuş durumdadır. Ancak kurumlar arasındaki koordinasyon ve alternatifler arasında kaynak kısıtına bağlı karar verme zorunluluğundan dolayı gecikmeler yaşanmaktadır. Burada merkezi hükümetler kadar yerel idarecilerin inisiyatif alması önem arz etmektedir.

Bölgede enerji kaynaklarının harekete geçirilmesi öncesinde planlama çalışmalarının tamamlanması önemlidir. Enerji yatırımlarının yüksek maliyetleri de planlama aşamasının iyi yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Yüksek kamu harcamaları da yatırımların realize edilmesinin önündeki engel olarak gözükmektedir. Ancak hükümet politikaları ve bu konudaki kararlılık yatırımların gerçekleşmesini sağlayacaktır. Karaman ilinde olduğu gibi özel sektör iş birliktelikleri de yatırımların hızlanmasını sağlayacaktır.

Bölgede enerji üretiminin ve bu üretime bağlı sanayi girdisi ihtiyaçlarının artması, bu konuda özel sektör yatırımlarının da bölgeye çekilmesini sağlayacaktır.

2.4.6.2. "BÖLGEDE YENİLENEBİLİR ENERJİ POTANSİYELİNİN ARTIRILMASINA YÖNELİK OLARAK ÜNİVERSİTE-ÖZEL SEKTÖR İŞBİRLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER

Yenilenebilir enerji ve diğer enerji yatırımları yüksek yatırım gerektirmektedir. Güneş enerjisi üretimi için gerekli panellerde olduğu gibi, bu yatırımların Ar-Ge gereksinimleri de yüksek seviyededir. Bu teknolojilerin geliştirilmesi ve millileştirilmesinin de ithal bağımlılığının azaltılması, yatırımların maliyetlerinin düşürülmesi ve yeni iş alanlarının oluşturulması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Enerji sektöründe üniversite-özel sektör işbirliğinin artırılması için akademik çalışmaların ve bilim adamlarının desteklenmesi ve üretilen bilgilerin ticarileştirilmesine yönelik üniversite-sanayi işbirliklerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu konuda en büyük risk, mevcut yapılar ve mevcut etkinlik seviyeleri ile bu işin gerçekleştirilebileceğinin düşünülmesidir. Zira ortada gelişmelere rağmen bir etkinlik sorunu olduğu görünmektedir. Ancak bu konunun öneminin anlaşılması ve üniversite sanayi işbirliği konusunda yeni altyapı ve yöntemlerin hayata geçirilmesi ile bu risk ortadan kalkacaktır.

2.4.6.3. "BÖLGEDE ENERJİ VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI VE ENERJİ SEKTÖRÜNDEKİ FAALİYETLERİN ÇEVREYE OLUMSUZ ETKİLERİNİN EN AZA İNDİRİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER

Bölgede enerji verimliliğinin OECD ülkeleri düzeyine çıkarılması ve üretim ile kullanım aşamasında çevre dostu uygulamaların geliştirilmesinin önündeki en büyük risk, kamuoyu bilincinin oluşmaması ve uygulama ve kontrollerde hukuki boşlukların oluşturulmasıdır. Diğer bir risk ise, çevre dostu uygulamaların ve enerji verimliliğine yönelik uygulamaların ilk kurulum maliyetlerinin yüksek olmasıdır. Burada hukuki boşluk bırakılmaması, maliyetlerin yüklenilmesinde yatırımcının geri durmaması açısından özendirme ve destekleme mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

2.4.7. SONUÇ

Dünyanın petrol ve doğalgaza bağlı enerji döneminden “enerji ve iklim çağı” veya “düşük karbon ekonomisi” veya “yeşil ekonomi” olarak tarif edilebilecek yeni bir döneme doğru ilerlediği ve bu ilerlemenin tüm ekonomileri değiştiren yeni bir düzen olacağı yapılan incelemeler neticesinde kabul edilmektedir. Bir yandan; ulaşımda, sanayide, konutta kısaca her yerde ve her alanda enerjinin verimli kullanılmasının şart olduğu ve bunun nasıl gerçekleşeceği üzerinde çalışmalar sürerken öte yandan enerji politikalarının ve enerji verimliliğinin aynı zamanda ülkelerin rekabet güçlerini yükseltme veya indirme potansiyeline sahip yeni bir ekonomik dalga olduğu kabul edilmektedir.

Ülkemizin enerji arz güvenliği bağlamında son yıllarda, enerji piyasamızın rekabete dayalı ve şeffaf bir piyasa anlayışı çerçevesinde yeniden yapılandırılması, yerli ve yenilenebilir kaynak potansiyelimizin tespiti ve kullanımı, nükleer enerjinin elektrik üretimine dahil edilmesi, enerji verimliliği ve yeni enerji teknolojilerinden yararlanılması gibi alanlarda yasal ve teknik çalışmalar devam etmektedir.

TR52 Düzey II Bölgesi’nde (Konya, Karaman) doğalgaz ve petrol üretimi gerçekleştirilmemektedir. Buna karşın bölgede petrol ve doğalgaz tüketimi Türkiye ortalamasının üstünde gerçekleşmektedir.

Bölgede bulunan önemli maden rezervleri boksit, seramik kil yatağı, laolen, bentonit, barit, civa, linyit olarak sıralanmaktadır. Türkiye’nin birincil alüminyum üreten tek fabrikası Seydişehir’de bulunmaktadır. MTA’nın Karapınar ilçesinde yapmış olduğu sondaj çalışmalarında 1.8 milyar ton linyit rezervi tespit edilmiştir. Bölgedeki diğer linyit rezervleri ile beraber düşünüldüğünde Türkiye toplam linyit rezervinin %10’nun bölgededir. Dolayısıyla bölgede enerji arzı sağlamak üzere termik santrallerin biran önce devreye girmesi beklenmektedir. Ayrıca bölgede yenilenebilir enerji kaynaklarından olan güneş enerjisi, rüzgar ve akarsular henüz tam anlamıyla değerlendirilememektedir. Bölgenin bu kaynakları hızla devreye sokması gerekmektedir. Güneş enerjisi noktasında özellikle Karapınar ve Ayrancı bölgeleri değerlendirilmelidir. Bunun yanında bölgenin muhtelif yerlerinde rüzgar enerjisine bağlı rüzgar santralleri ve HES’lerin kurulumları veya kapasitelerinin artırılması çalışmaları hızlandırılmalıdır.

TR52 Bölgesi’nin enerji arzı konusundaki yetersizliğine karşın her geçen gün enerji tüketimi artmaktadır. Bölgenin yukarıda sayılan kaynakları değerlendirmesi ve faaliyete alması halinde bölge enerji tüketiminin tamamı bölge içi kaynaklardan karşılanabilecektir.

2.4.8. ENERJİ SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ

Enerji Sektörü 2023 vizyon ve stratejilerinin tespiti yapılırken sektörün paydaşları, görevleri ve sorumlulukları göz önüne alınarak analiz edilmiştir. Analiz sonrasında sorumlu ve ilgili kuruluşlar tayin edilmiştir. Bu kurumların paydaşlık derecelerine göre sınıflandırılmaları ve kısa tanımları ekte sunulmuştur. TR52 Bölgesinde geleceği planlarken öncelikle sektörde hangi paydaşların olduğu ve bu paydaşların planlamada üstlenecekleri roller ortaya konmuştur.

ENERJİ SEKTÖRÜNÜN İÇ PAYDAŞLARI	ENERJİ SEKTÖRÜNÜN DIŞ PAYDAŞLARI
1. Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı	1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler
2. Türkiye Elektrik Üretim A.Ş.	2.Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
3. Türkiye Elektrik Üretim A.Ş.	3.Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları
4. Türkiye Elektrik İletim A.Ş.	4.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları
5. Konya ve Karaman İl Valilikleri	5.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği
6. Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü	6.Mevlana Kalkınma Ajansı
7. Türkiye Kömür İşletmeleri	7.Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)
8. 9. İletim Tesis ve İşletme Grup Müdürlüğü	8.Konya ve Karaman İl Özel İdareleri
9. Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.	9.Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü
10. Maden Tetkik Arama 2.Bölge Müdürlüğü	10.KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri
11. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu	11.KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
	12.Konya Teknokent
	13.TÜBİTAK
	14.Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri
	15.Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri
	16.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri
	17.Türkiye İş Kurumu Konya ve Karaman İl Müdürlükleri
	18.Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman il Müdürlükleri
	19.Türkiye Bilimler Akademisi
	20.Ekonomi Bakanlığı
	21.Avrupa Birliği Bakanlığı
	22.Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.
	23.Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri
	24.Tapu ve Kadastro Müdürlükleri

	25.Konya ve Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü
	26.Türk Telekomünikasyon A.Ş.
	27.Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri
	28.Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği
	29.Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
	30.Sulama Birlikleri
	31.Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
	32.Kalkınma Bakanlığı

ENERJİ SEKTÖRÜNÜN KRİTİK PAYDAŞLARI

1. Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı
2. Konya ve Karaman İl Valilikleri
3. 9. İletim Tesis ve İşletme Grup Müdürlüğü
4. Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.
5. Maden Tetkik Arama 2.Bölge Müdürlüğü
6. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu
7. Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler
8. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü

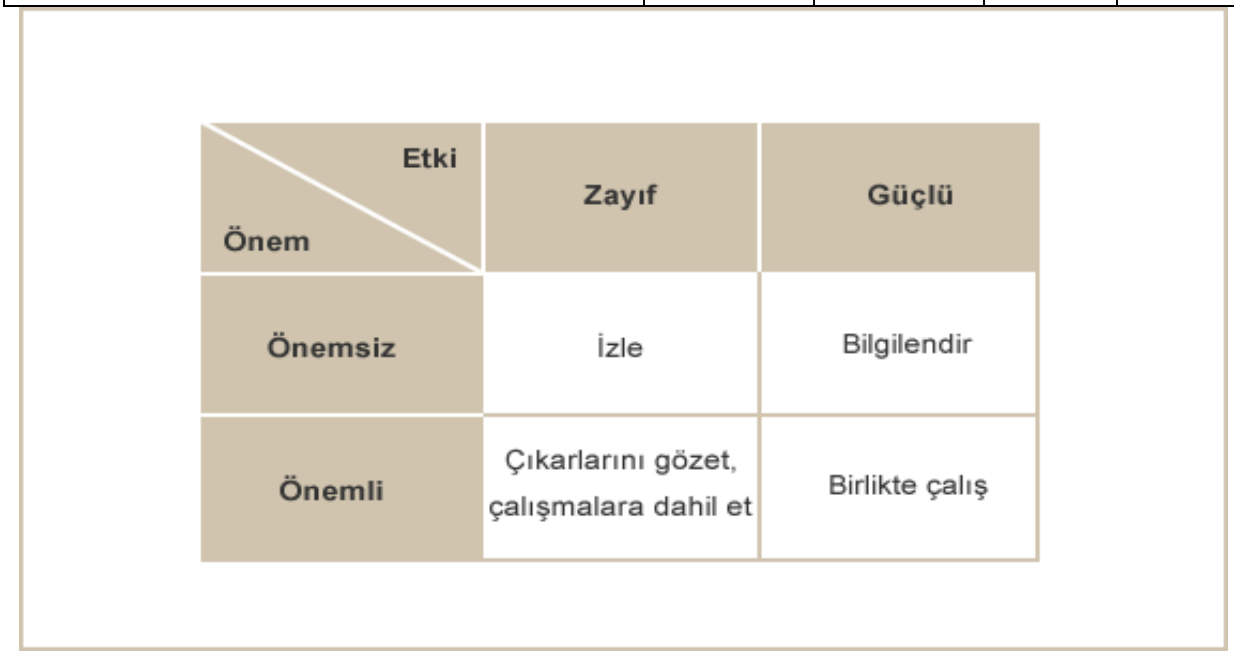
Paydaşlara ilişkin gruplandırmalar farklı şekillerde yapılabilir. Enerji sektörünün gruplandırmasında yöntem olarak etki-önem matrisi dikkate alınmış ve bu matris paydaşlara uygulanmıştır.

ENERJİ SEKTÖRÜ ETKİ-ÖNEM MATRİSİ

ETKİ-ÖNEM MATRİSİ	**ÖNEM**		**ETKİ**	
	ÖNEMSİZ	**ÖNEMLİ**	**ZAYIF**	**GÜÇLÜ**
İÇ PAYDAŞLAR				
1. Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı		✓		✓
2. Türkiye Elektrik Üretim A.Ş.		✓		✓
3. Türkiye Elektrik Üretim A.Ş.		✓		✓
4. Türkiye Elektrik İletim A.Ş.		✓		✓
5. Konya ve Karaman İl Valilikleri		✓		✓
6. Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü		✓		✓
7. Türkiye Kömür İşletmeleri		✓		✓
8. 9. İletim Tesis ve İşletme Grup Müdürlüğü		✓		✓
9. Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.		✓		✓
10. Maden Tetkik Arama 2.Bölge Müdürlüğü		✓		✓

11. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu		✓		✓
DIŞ PAYDAŞLAR				
1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler		✓		✓
2.Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği		✓		✓
3.Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları		✓		✓
4.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları		✓		✓
5.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği		✓		✓
6.Mevlana Kalkınma Ajansı		✓		✓
7.Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)		✓		✓
8.Konya ve Karaman İl Özel İdareleri		✓		✓
9.Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü		✓		✓
10.KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri		✓		✓
11.KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	✓			✓
12.Konya Teknokent	✓			✓
13.TÜBİTAK	✓			✓
14.Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri	✓			✓
15.Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri	✓			✓
16.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri	✓			✓
17.Türkiye İş Kurumu Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	✓		✓	
18.Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman il Müdürlükleri	✓			✓
19.Türkiye Bilimler Akademisi	✓		✓	
20.Ekonomi Bakanlığı	✓			✓
21.Avrupa Birliği Bakanlığı	✓			✓
22.Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.	✓			✓
23.Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri	✓			✓
24.Tapu ve Kadastro Müdürlükleri	✓			✓
25.Konya ve Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü	✓			✓
26.Türk Telekomünikasyon A.Ş.		✓		✓
27.Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri		✓	✓	

28.Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği	✓		✓	
29.Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	✓		✓	
30.Sulama Birlikleri		✓	✓	
31.Su Yönetimi Genel Müdürlüğü	✓		✓	
32.Kalkınma Bakanlığı	✓			✓

PAYDAŞLARIN GÖREVLERİ VE SORUMLULUK ALANLARI

Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı

3154 Sayılı Kanun'a göre Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın kuruluş amacı; enerji ve tabii kaynaklarla ilgili hedef ve politikaların, ülkenin savunması, güvenliği ve refahı, milli ekonominin gelişmesi ve güçlenmesi doğrultusunda tespitine yardımcı olmak; enerji ve tabii kaynakların bu hedef ve politikalara uygun olarak araştırılmasını, geliştirilmesini, üretilmesini ve tüketilmesini sağlamaktır.

Türkiye Elektrik Üretim A.Ş.

Devletin genel enerji ve ekonomi politikasına uygun olarak, verimlilik ve kararlılık ilkelerine elektrik üretim faaliyetlerinde bulunmak amacıyla teşkil edilen bir kamu kuruluşudur. İlgili mevzuat hükümleri çerçevesinde üretim tesislerinde elektrik enerjisi üretmek, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve bu kanunla ilgili mevzuat çerçevesinde elektrik enerjisi satışı ve/veya yan hizmet anlaşmaları yapmak görevlerindendir.

Türkiye Elektrik İletim A.Ş.

TEİAŞ, 233 sayılı KHK sistemi içinde, iktisadi devlet teşekkülü olarak ve mevcut mevzuat ve ana statüsü hükümleri çerçevesinde, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan (EPDK) 13.03.2003 tarihinde aldığı iletim lisansı çerçevesinde, yeni piyasa yapısına uygun olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Teknoloji, nüfus ve altyapı gelişmelerine paralel olarak elektrik iletim altyapılarını genişletmek, yeni iletim tesisleri yapmak, bunlara paralel olarak kendi iletişim altyapısını genişletmek, Türkiye Elektrik Sistemini uluslararası standartlarda kaliteli, ekonomik ve güvenilir bir şekilde işletmek, bu amaçla; yeni projeler oluşturmak, bunları gerçekleştirmek ve elektrik piyasası hizmetlerini yürütmekten sorumlu olan TEİAŞ bu görevlerini Ankara'da bulunan Genel Müdürlük ile Türkiye'nin çeşitli yerlerinde bulunan 22

adet İletim Tesis ve İşletme Grup Müdürlükleri ve 10 adet Yük Tevzi İşletme Müdürlükleri vasıtasıyla yapmaktadır.

Konya ve Karaman İl Valilikleri:

İlin genel idaresinden sorumludur. Kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet kararlarının neşir ve ilanını ve uygulanmasını sağlar ve Bakanlıkların talimat ve emirlerini yürütürler. Kısacası Valiler ilin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemekten sorumludur.

Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü

Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü (EİE), 1935 yılında 2819 sayılı Yasa ile kurulan Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü (EİE), Ülkemizin hidrolik, rüzgar, jeotermal, güneş, biokütle ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları öncelikli olmak üzere tüm enerji kaynaklarının değerlendirilmesine ve enerjinin etkin ve verimli tüketilmesine yönelik, hidrolik, rüzgar ve güneş enerjisi potansiyellerini belirlemekte, fizibilite ve örnek uygulama projeleri hazırlamakta, tanıtım amaçlı pilot sistemler geliştirmekte, etüt, eğitim ve bilinçlendirme hizmetleri yürütmektedir.

Türkiye Kömür İşletmeleri

Devletin Genel Enerji ve Yakıt Politikasına uygun olarak linyit, turb, bitümlü şist, asfaltit gibi enerji hammaddelerini değerlendirmek, ülkenin ihtiyaçlarını karşılamak, yurt ekonomisine azami katkıda bulunmak plan ve programlar tanzim etmek, takip etmek, uygulama stratejilerini tespit etmek ve gerçekleştirilmesini sağlamak amacı ile teşkil olmuştur.

9. İletim Tesis ve İşletme Grup Müdürlüğü

Şirketin Ana Statüsü uyarınca Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi'nin amaç ve faaliyet konuları kapsamında sorumlu olduğu bölge içerisindeki Trafo Merkezleri ile İletim hatlarının işletme ve bakımını yapmak, tesis, tevsiat, tadilat ve rehabilitasyonunu sağlamak, diğer birimlere ve üçüncü şahıslara teknik hizmet vermek, yatırım projelerinde kontrol, bilgi desteği ve kabul görevini gerçekleştirmektir.

Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.

Medaş 1993 yılına kadar Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğü'ne bağlı Müessese Müdürlüğü olarak çalışmakta iken; TEK Genel Müdürlüğü, 12.08.1993 tarih 93/4789 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. olarak iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü şeklinde teşkilatlandırılmıştır. Daha sonra, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 22 nci maddesi gereğince, Yüksek Planlama Kurulu'nun 25.11.1993 tarih ve 93/T-103 sayılı kararı ile Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'ne bağlı merkezi Konya'da olmak üzere Meram Elektrik Dağıtım A.Ş. unvanı altında kurulmuştur. MEDAŞ Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Aksaray, Konya ve Karaman illerinde faaliyet göstermektedir.

Maden Tetkik Arama 2.Bölge Müdürlüğü

MTA Orta Anadolu II. Bölge Müdürlüğü ilk defa 1973 yılında "Çayırbağ Manyezit Aramaları Kampı" olarak çalışmalarına başlamış, 1974 yılında "Koordinatörlük" 5.8.1975 tarihinde ise "Bölge Müdürlüğü" haline gelmiştir. Bölge Müdürlüğü kapsamında 9 ilimiz (Afyon, Aksaray, Antalya, Burdur, Isparta, Karaman, Konya, Nevşehir ve Niğde) yer almakta olup, yaklaşık 120000 km²'lik bir alanı kapsamaktadır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

Söz konusu Kanunlar ile elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG'nin; yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir enerji piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması amaçlanmaktadır.

Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler:

Bölgede milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, bölgenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insan gücü yetiştiren kurumlardır.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği:

Ticaret ve sanayiyi ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek ilgililere ulaştırmak, ilgili kanunlar çerçevesinde resmî makamlarca istenecek bilgileri vermek ve özellikle üyelerinin mesleklerini icrada ihtiyaç duyabilecekleri her çeşit bilgiyi, başvuruları durumunda kendilerine vermek veya bunların elde edilmesini kolaylaştırmak, elektronik ticaret ve internet ağları konusunda üyelerine yol gösterecek girişimlerde bulunmak, bu konularda gerekli alt yapıyı kurmak ve işletmekten sorumlu kurumdur.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları:

Üyelerinin müşterek ihtiyaçların karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, meslekin genel menfaatlere uygun olarak gelinmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlak ve tesanüdünü korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliğe sahip meslek kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları:

Borsaya dahil maddelerin, borsada alım-satımını tanzim ve tescil etmek, günlük fiyatlarını usulü dairesinde tespit ve ilan etmek, alıcı ve satıcının teslim, tesellüm ve tediye bakımından vecibelerini, her tipin asgari vasıflarını ve muamelelerini tasfiye şartıyla fiyatlar üzerine müessir şartları, ihtilaf usulünde ihtiyari tahkim usullerini gösteren meslek kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği:

Konya ve Karaman'daki esnaf ve sanatkârlar ile bunların yanlarında çalışanların meslekî ve teknik ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmelerini ve meslekî eğitimlerini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplini ve ahlâkını korumak ve bu maksatla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlardır

Mevlana Kalkınma Ajansı:

Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" amaçlarını gözeterek faaliyetlerini yürüten kurumdur.

7.Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)

5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında belde halkının mahalli müşterek nitelikteki tüm ihtiyaçlarının giderilmesi belediyelerin sorumluluğundadır. Belediyelerin başlıca faaliyet alanları planlama, projelendirme, altyapı yapım ve bakım, bayındırlık hizmetleri, işletme, enformasyon hizmetleri, denetim hizmetleri, danışmanlık hizmetleri, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler, kültür, zabıta, temizlik hizmetleri, çevre hizmetleri ve sivil savunmadır.

Konya ve Karaman İl Özel İdareleri:

İlin sağlık, tarım, sanayi ve ticaret, ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde, İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre acil yardım ve kurtarma, kültür, turizm, gençlik ve spor, orman köylerinin desteklenmesi,

ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında, yapmakla görevli ve yetkilidir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü:

Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde su ve toprak kaynaklarının geliştirilmesinde, ön inceleme aşamasından uygulama ve işletme aşamalarına kadar hizmetlerin yürütülmesinden sorumlu kurumdur.

KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

Konya ve Karaman illerinde KOBİ'lerin küresel pazarda söz sahibi olmasını sağlamak üzere faaliyette bulunan kamu kurumudur.

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı:

Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek, eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamakla sorumludur.

Konya Teknokent:

Konya ilinde inovasyon, araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetlerine katkıda bulunan kurumdur.

TÜBİTAK:

Türkiyenin bilim ve teknoloji politikalarını belirlemek, akademik ar-ge desteği vermek, özendirmek ve izlemek, endüstriyel Araştırma-Teknoloji-Geliştirme ve yenilikleri desteklemek, özendirmek ve izlemekten sorumlu kuruluştur.

Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri:

İlde çalışma hayatını düzenleyici, işçi - işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirler almak, çalışma hayatındaki mevcut ve muhtemel meseleleri ve çözüm yollarını araştırmak, ekonominin gerektirdiği insan gücünü sağlamak için gerekli tedbirleri araştırmak ve uygulanmasının sağlanmasına yardımcı olmak, istihdamı ve tam çalışmayı sağlayacak, çalışanların hayat seviyesini yükseltecek tedbirleri almakla sorumlu olan kurumdur.

Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri:

Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüklerinin görev tanımı şu şekildedir; Ülkemizin küresel düzeyde rekabet gücünü artırmaya yönelik olarak Sanayi ve ticaret alanlarında plan, program, strateji ve politikalar geliştirmek, Ekonominin itici gücünün özel girişimcilik olduğu bilinciyle ve başta KOBİ'ler olmak üzere bütün sanayici, tüccar, esnaf ve sanatkârlara, güvenli, sürdürülebilir ve çevreye duyarlı bir iş ve rekabet ortamı tesis etmek, Tüketicilerin haklarının korunmalarına yönelik sunulan desteklerle, ileri teknolojiye ve yenilikçiliğe dayalı, yüksek katma değer sağlayan bir üretim kültürünün oluşmasına hizmet etmek olan bakanlığın yerel kurumudur.

Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri:

İllerde hazinenin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz malların yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak yürüten kurumdur.

Türkiye İş Kurumu Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

İş gücüne vasıf kazandırma, meslek ve kariyer danışmanlığı, iş yaratma tedbirleri gibi aktif iş gücü programlarını etkin bir şekilde uygulayan kurumdur.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

İlin tarımsal envanterini çıkarmak, üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek, İl yayım programını hazırlamak, tüm konulardaki faydalı bilgileri basılı yayın haline getirerek teknik elemanlara ve

çiftçilere ulaştırmak, çözüm getirilmesini gerektiren çiftçi problemlerini araştırma kuruluşlarına iletmek, sulamaya yeni açılan alanlarda çiftçilere sulu tarım tekniklerini götürmek, ilin her türlü tarımsal girdilerini tespit etmek ve bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası ve tarım Kredi Kooperatifleri ile işbirliği yapmak, tarım ürünlerinin değerlendirilmesi ve pazarlaması için üreticilere yardımcı olmak, tarım ürünlerinin ekiliş, üretim ve verimlerine ilişkin tahmin çalışmalarını yapmak ve bu konuda her türlü istatistiksel bilgileri toplamak, hayvan sağlığı konusunda gerekli tüm çalışmaları yapmak, il dâhilinde çözümlenemeyen hayvan sağlığı konularını araştırma merkezlerine ve Bakanlığa iletmek, suni ve tabii tohumlama konusunda gerekli çalışmaları planlamak, il dâhilinde uygulanan entegre ve münferit projelerin gerektirdiği hizmetleri yapmak, bitki sağlığı konusunda gerekli tüm çalışmaları yapmak, bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili karantina hizmetlerini yürütmek, ilaç ve alet bayilerinin kontrollerini yerine getirmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaların denetimini yapmak, gıda ve yem konusunda envanter ve kontrol çalışmalarını yapmak, su ürünleri ile ilgili çalışmaları ve kontrol hizmetlerini yürütmek, çiftçi malları koruma kanununa göre gerekli hizmetleri yürütmek, tarımsal amaçlı kooperatiflerin kuruluş, etüt çalışmalarını yapmaktır.

Türkiye Bilimler Akademisi

Türkiye'de tüm bilim alanlarında; araştırmaları, bilimci kişiliğini, araştırıcılığı özendirmek, bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak, gençleri, bilim ve araştırma alanına yöneltmek, Türkiye'deki bilimcilerin ve araştırmacıların toplumsal statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak ve bilim ve araştırma standartlarının uluslararası düzeye çıkartılmasına yardım etmektir.

Ekonomi Bakanlığı

İhracata dayalı büyüme modeli çerçevesinde, mal ve hizmet sektörlerinde yatırım-üretim-ihracat zincirine ilişkin politikaların bir bütün olarak ele alınmasını sağlayacak bir kurumsal yapılanmaya duyulan ihtiyaç dikkate alınarak, 8 Haziran 2011 tarihli 637 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın tüm hizmet birimleri ile Hazine Müsteşarlığı'nın Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlükleri birleştirilerek Ekonomi Bakanlığı kurulmuştur.

Avrupa Birliği Bakanlığı:

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine hazırlanmasına yönelik yapılacak çalışmaların yönlendirilmesi, izlenmesi ve koordinasyonu ile üyelik sonrası çalışmaların koordinasyonunu yürütmektir.

Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.

27 Ağustos 1973 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümetleri arasında imzalanan Ham Petrol Boru Hattı Anlaşması'nın amacı olan Irak ham petrolünün, Ceyhan Terminaline taşınmasını gerçekleştirmek üzere, 7/7871 sayılı Kararnameye istinaden 15 Ağustos 1974 tarihinde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) tarafından kurulmuştur.

Türkiye'nin enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi göz önüne alınarak başlangıçta, boru hatları ile petrol taşımacılığı yapan kuruluşun faaliyetleri, 1987 yılından itibaren boru hatları ile doğal gaz taşımacılığı ve doğal gaz ticareti ile genişlemiş ve kuruluş hizmet fonksiyonlarının yanısıra, ticari bir hüviyet de kazanmıştır.

Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri:

İllerde hazinenin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz malların yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak yürüten kurumdur.

Konya ve Karaman Tapu Kadastro Müdürlükleri:

İlde taşınmaz mallarla ilgili akitlerle her türlü tescil işlerinin yapılmasını, hazinenin sorumluluğu altındaki tapu sicillerinin düzenli bir biçimde tutulmasını, siciller üzerinde değişikliklerin takibini, denetlenmesini, sicil ve belgelerin korunmasını ilgili mevzuata uygun olarak sağlamayan kurumdur.

Konya ve Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri:

İlde çevre ve şehircilik anlamında planlama ve koordinasyonu sağlayan bakanlığın yerel sorumlu kuruluştur.

Türk Telekomünikasyon A.Ş.

Karlı ve verimli şekilde telekomünikasyon alanında çalışmak, daha fazla yatırım kaynakları yaratmak, telekomünikasyon sektöründe yatırım, tesis ve işletmeciliği yapmak, mal ve hizmet pazarlaması, ithalat ve ihracatını yapmak amacıyla faaliyet göstermektedir.

Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri:

Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, kentleşmeyi yönlendirmek, çevre sorunlarını önlemek, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, imalat sanayi türlerinin belirli bir plan dahilinde yerleştirilmeleri ve geliştirilmeleri amacıyla, sınırları tasdikli arazi parçalarının gerekli alt yapı hizmetleriyle ve ihtiyaca göre tayin edilecek sosyal tesisler ve teknoparklar ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dahilinde sanayi için tahsis edilmesini sağlayan kurumdur.

Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği:

Kooperatiflerin finansman işlerini düzenlemek, ortak ürünlerinin değerlendirilmesiyle ilgili işleri yürütmek, kooperatiflerin ihtiyaç duydukları üretim ve zaruri tüketim maddeleri ile üretim araçlarını toptan sağlamak veya imal etmekten sorumlu kuruluştur.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

5809 Sayılı Kanuna ile Bilgi teknolojileri ve İletişim Kurumuna, eşit hizmet alabilme hakkı, tüketicinin ve son kullanıcının korunması, şeffaflığın sağlanması ve bilgilendirme, abonelik sözleşmeleri, kişisel verilerin işlenmesi ve gizliliğin korunması ve hizmet kalitesi konularında düzenleme yapma ve bu hususları gözetme görevi vermiştir.

Sulama Birlikleri

Ülkenin su varlık ve kaynaklarının rasyonel kullanımı maksadıyla umumi sulardan faydalanmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama tesislerini gayelerine uygun şekilde kullanan kurumlardır.

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü:

Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaları belirleyen, su yönetiminin ulusal ve uluslararası düzeyde koordinasyonunu sağlayan, su kaynaklarının kıyı suları dahil olmak üzere koruma-kullanma dengesi gözetilerek, sucul çevrenin ekolojik ve kimyasal kalitesinin korunması ve geliştirilmesini sağlayan kurumdur.

Kalkınma Bakanlığı:

Ülkenin doğal, beşeri ve her türlü iktisadi kaynak ile imkânlarını belirleyerek izlenecek iktisadi, sosyal ve kültürel politika ve hedeflerin belirlenmesinde görev yapan kurumdur.

2.4.9. EK - HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	DSİ
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü	DSİ4BM
Su Yönetimi Genel Müdürlüğü	SYGM
Kalkınma Bakanlığı	KKB
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı	TÜİK
Türkiye İstatistik Kurumu Konya Bölge Müdürlüğü	TÜİKKONB
Konya İl Özel İdaresi	İÖİKON
Karaman İl Özel İdaresi	İÖİKAR
Konya ve Karaman İl Özel İdareleri	İÖİKONKAR
Konya Selçuk Üniversitesi	SÜ
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	KMBÜ
Konya Ticaret Odası Karatay Üniversitesi	KTOKÜ
Mevlana Üniversitesi	MÜ
Konya Üniversitesi	KÜ
Konya ve Karaman İllerindeki Üniversiteler	KKÜ
KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	KOPİB
İçişleri Bakanlığı	İB
Konya Valiliği	KONVAL
Karaman Valiliği	KARVAL
Konya ve Karaman Valilikleri	KONKARVAL
Milli Emlak Genel Müdürlüğü	MEGM
Konya İl Milli Emlak Müdürlüğü	KONMEM
Karaman İl Milli Emlak Müdürlüğü	KARMEM
Konya ve Karaman İl Milli Emlak Müdürlükleri	KONKARMEM
Milli Eğitim Bakanlığı	MEB
Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü	KONEM
Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü	KAREM
Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü	KONKAREM
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	ÇŞB
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	TKGM
Tapu ve Kadastro Müdürlükleri	TKM
Konya İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü	KONÇŞB
Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü	KARÇŞB

Konya ve Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri	KONKARÇŞB
Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	BSTB
Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri	KONKARBSTB
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı	KOSGEB
KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	KONKARKOSGEB
Türkiye Bilimler Akademisi	TÜBA
Ekonomi Bakanlığı	EB
Avrupa Birliği Bakanlığı	ABB
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	ÇSGB
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü	ÇSGBKON
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü	ÇSGBKAR
Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri	ÇSGBKONKAR
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	TOBB
Konya Sanayi Odası	KSO
Konya Ticaret Odası	KTO
Konya Ticaret Borsası	KONTB
Karaman Ticaret Borsası	KARTB
Ticaret Borsaları	TB
Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları	KONKARO
Konya ve Karaman Esnaf ve Sanatkarlar Birliği	KONKARE
Sulama Birlikleri	SB
Konya ve Karaman Belediyeleri Başkanlıkları	KONKARBEL
Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş.	TEKKON
Türkiye Bilimsel Araştırma Kurumu	TÜBİTAK
Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği	TKKBB
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	BTİK
Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu	EPDK
Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı	ETKB
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü	MTA
Maden Tetkik Arama 2.Bölge Müdürlüğü	MTA2
Organize Sanayi Bölgeleri	OSB
Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi	TEDAŞ
Türk Telekomünikasyon A.Ş.	TELEKOM
Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.	MEDAŞ

Türkiye Elektrik Üretim A.Ş.	TEÜAŞ
Türkiye Elektrik İletim A.Ş.	TEİAŞ
9. İletim Tesis ve İşletme Grup Müdürlüğü	TEİAŞ9
Türkiye Kömür İşletmeleri	TKİ
Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü	EİEGM
Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.	BOTAŞ
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	GTHB
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü	GTHBKON
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü	GTHBKAR
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	GTHBKONKAR

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
ULAŞIRMA SEKTÖRÜ

2.5. ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ

ARKA PLAN

Modern ekonomilerin dayandığı temel dinamiklerden biri, insan ve eşyanın amacına uygun olarak taşınabilmesidir. Hareketlilik yaşam kalitesinin temel dinamiği olduğundan, büyüyen nüfus ve ekonomi sonucunda ortaya çıkan yeni hareketlilik gereksinimlerinin karşılanabilmesi için daha etkin bir ulaştırma altyapısının oluşturulması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

Ulaştırma sektörü, karayolları, demiryolları, havayolları, denizyolları ve bilgi-iletişim altyapısı ile ülke ekonomisinin en temel unsurlarından biridir. Ekonomik ve sosyal girdileriyle toplumu sürekli etkileyen bir yapıya sahip olan ulaştırma sektörü, üretim sürecinin önemli bir parçasını oluşturması ve önemli yatırımların ekonomide yarattığı etkileri açısından, ülkelerin ekonomik yapıları içinde ağırlıklı bir yere sahiptir.[86]

Yaşantımızda bu denli önemli bir yer tutan ulaştırma sektöründe, bilim ve teknolojinin gelişimi sayesinde, bu gereksinimler ve istekler doğrultusunda ulaştırma sistemleri oluşmakta, yenilenmekte, farklı taşıma türleri bütünleşerek varlığını sürdürmektedir.

Geleceğin en önemli konularından biri olacak olan ulaştırma sektörüne yönelik ülkemizde; 9. Kalkınma Planı (2007-2013) belgesi başta olmak üzere strateji ve hedefler ortaya konmuştur. Ulaştırma sektörüne yönelik aşağıda belirtilen belgeler, sektörün gelişimi, strateji ve hedefleri açısından önem taşımaktadır;

- Ulaştırma Ana Planı Stratejisi (2005)
- 10.Ulaştırma Şurası,
- Bilgi Toplumu Stratejisi,
- Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi Hedef 2023
- Türkiye Turizm Stratejisi
- Türkiye Sanayi Stratejisi
- Kentsel Gelişme Stratejisi
- Ulaştırma Altyapı İhtiyaç Değerlendirmesi

Bu çalışmada usul olarak TR52 Bölgesinde ulaşım konusunda söz söyleyebilecek yetki ve yeterliliğe sahip kurum ve kişilerin görüşlerinin alınması suretiyle katılımcılığın sağlanması arzu edilmiştir. Bu bağlamda TR52 Bölgesinde yer alan tüm ilçelerde odak grup toplantıları yapılmıştır. İlçe Odak Grup toplantıları öncesinde daha önce Mevlana Kalkınma Ajansı uzmanları tarafından hazırlanmış "İlçe Raporları", ilçe raporları öncesinde gerçekleştirilen "Çalıştaylar", "Sektör Raporları", bölgede gerçekleştirilmiş "GZFT Çalışmaları", "Kaymakamlık Brifingleri", "Kamu Kurum ve Kuruluşları Brifingleri" ve "Bölgeye İlişkin Diğer Kurum ve Kuruluşların Çalışmalarından" istifade edilerek ön hazırlıklar gerçekleştirilmiştir. Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ilçede odak grup toplantısı yapılmış ve bu toplantılara toplam 1.824 kişi iştirak etmiştir. Odak grup toplantılarına ilçelerdeki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, yerel yönetim temsilcileri, ilçede önde gelen işadamları ve kanaat önderleri katılmışlardır. Ayrıca ulaştırma sektörü raporunda bir diğer usul ise; sektörün ilgili rapor ve verilerinin derlenmesi ve sektörün ilgili paydaşlarının raporun tamamlanmasını müteakip ilave görüş ve önerileri için raporu okumalarının sağlanması olmuştur. İlçe odak grup toplantılarını müteakip, literatür ve veri taraması yapılarak sektörün tüm verileri, gelecek öngörüleri sahada elde edilen bulgularla doğrulanmıştır. Böylece bilimsel ve istatistiki veri destekli sektör raporu oluşturulmuş ve tüm ilgili paydaşlara gönderilerek ilave görüş ve önerilerinin tekrar alınması suretiyle son şeklini almıştır.

[86] Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi Hedef 2023, UDHB

Sonuç olarak çalışma kapsamında, ülke geneli stratejiler ile ilçe, il ve bölge bazında ortaya çıkan yaklaşımlar birlikte değerlendirilmiştir. Nihayetinde dünyada ulaştırma konusundaki yaklaşım ve projeler, ülke olarak yaşadığımız süreç ve 2023 hedefleri değerlendirilmiş, TR52 bölgesinin ulaştırma sektöründe 2023 yılında nerede olması ve bu hedeflere ulaşılmasına yönelik olarak neler yapılması gerektiğine ilişkin "Ulaştırma Sektörü 2023 Vizyon Stratejisi" dokümanı hazırlanılmıştır.

2.5.1. DÜNYA VE TÜRKİYE'DE ULAŞIM

Ulaşım açısından Konya-Karaman bölgesinin Türkiye içindeki durumunu değerlendirmeden önce, Türkiye'nin dünya içindeki ulaşım açısından gelişmişlik durumunu değerlendirmek gerekir.

Tablo 145: AB ve Dünyada Modlara Göre Yük Taşımacılığı

Milyar Ton-Km	2008	2007	2008	2007	2008	2009
	AB-27	ABD	Japonya	Çin	Rusya	Türkiye
Karayolu	1.877,7	1.922,9	346,4	1.135,5	216,3	181,4
Demiryolu	442,7	2.656,6	22,3	2.379,7	2.116,2	10,1
İç Ulaşım Su Yolu	145,3	472,3	-	1.559,9	64	--
Boru Hattı	124,1	814,2	-	186,6	2464	--
Deniz Yolu	1.498	333	187,5	4.868,6	85	--

Kaynak: Avrupa Komisyonu Enerji ve Ulaştırma Genel Direktörlüğü

Yukarıda tabloda AB ve dünyada yük taşımacılığının modlara göre ayrımı ele alınmıştır. Buna göre ABD, Çin ve Rusya'nın demiryollarını çok daha etkili kullanarak taşımalarının ciddi bir kısmını demiryollarıyla gerçekleştirdikleri; AB-27 bünyesinde sahip olunan demiryolu ağının ise diğer ülkelere göre uzun olmasına karşın taşımalarda kullanımın karayolu ve denizyolu ağırlıklı olduğu görülmektedir. Türkiye'de ise taşımalar, karayolu ağırlıklıdır.

Doğu ile batı arasında bir köprü niteliğinde olan Türkiye'nin jeopolitik konumu, ulaştırma sektörünü bölgesel ekonomik kalkınma açısından önemli bir noktaya taşımıştır. Hem bir transit ülkesi hem de çıkış ve varış noktası olması sebebiyle, Türkiye bu alanda önemli bir rol üstlenmektedir. Ciddi mali istikrarsızlık ve Avrupa Birliği'ne tam üyelikle ilgili yakın tarihli uluslararası gelişmeler ve Türkiye'nin Orta Asya ve Güney Kafkasya ticaretinde giderek daha fazla rol oynamaya başlamış olması, ulaştırma konusunu daha da önemli kılmaktadır.

Ülkemiz; 21. yüzyılda dünyada stratejik ve ekonomik ağırlığı giderek artacak olan Avrasya Bölgesi'nde merkezi bir konumdadır. Bu durum, bölgenin ve Türkiye'nin gerek ekonomik büyüme potansiyelini ortaya koyması ve gerekse önümüzdeki dönemde daha etkin bir güç odağı konumuna gelmesi için önemli bir fırsat sunmaktadır. Bu çerçevede, bölge ülkelerine yönelik yeni girişimlerin yapılması ve bölgede bugüne kadar gerçekleştirilen işbirliğinde yeni aşamalara ulaşılması önem taşımaktadır.

Tablo 146: Türkiye Taşıma Payları Açısından Mevcut Durum ve 2023 Hedefi

Taşıma Payları Ton-Km (Yurtiçi Yük)	Mevcut Durum (%)	2023 Sonu Hedefi (%)
Karayolu	80,63	60
Demiryolu	4,76	15
Havayolu	0,44	1
Denizyolu	2,66	10
Boru Hatları	11,51	14
Taşıma Payları Yolcu-Km (Yurtiçi Yolcu)	**Mevcut Durum (%)**	**2023 Sonu Hedefi (%)**
Karayolu	89,59	72
Demiryolu	2,22	10
Havayolu	7,82	14
Denizyolu	0,37	4

Kaynak: ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi- Hedef 2023

Avrupa'daki demiryolu ile ilgili kuruluşlar ve AB, 2020 hedef yılı için pazar payının yolcuda %6'dan %10'a, yükte %8'den %15'e çıkarılmasını hedeflemiş bulunmaktadır.87

Türkiye açısından ise hedeflerin gerçekleşmesi, hatta bir atılımı öngören stratejik yaklaşım ile 2023 yılı sonunda demiryolunun yük taşımacılığındaki payını %15'in üzerine çıkarılabilmesi, yolcu taşımacılığında

[87] Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi Hedef 2023, UDHB

ise %10'un üzerine çıkarılabilmesi hedeflenmiştir. Böylece 2023 yılı sonuna kadar karayolunun payını yükte %60, yolcuda %72 oranına çekmek hedeflenmiştir.

Yine ülke genelinde 2007-2009 yılları arası karayolları ve havayolu taşımacılığında artış gözlemlenirken, demiryolu taşımacılığının azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu durum demiryolu kullanımı ve yatırımlarının yetersiz olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 147: Ulaştırma Alt Sektörlerinde Gelişmeler

ULAŞIM TÜRÜ	Birim	2008	2009	2010*	2009/2008 (%)	2010/2009 (%)
DEMİRYOLU ULAŞIMI						
Yolcu Taşıma (Yurtiçi)	Milyon-Yolcu-Km	3.552	3.469	3.900	-2,3	12,4
Yük Taşıma (Yurtiçi)	Milyon-Ton-Km	9.186	9.308	8.600	1,3	-7,6
Yük Taşıma (Yurtdışı)	Milyon-Ton-Km	1.367	855	1.000	-37,5	17,0
DENİZYOLU ULAŞIMI						
Yük Taşıma (Yurtiçi)	Milyon-Ton-Km	6.000	6.154	6.431	2,6	4,5
Yük Taşıma (Yurtdışı)	Milyon-Ton-Km	858.700	828.500	936.200	-3,5	13,0
Türk Deniz Tic. Filosu Tonajı (300 Grt ve Üstü)	Bin DWT	7.500	8.000	9.000	6,7	12,5
HAVAYOLU ULAŞIMI						
Yolcu Taşıma(Yurtiçi)	Milyon-Yolcu-Km	6.417	6.819	7.500	6,2	10,0
Yolcu Taşıma (Yurtdışı)	Milyon-Yolcu-Km	27.848	33.311	38.300	19,6	15,0
KARAYOLU ULAŞIMI						
Yolcu Taşıma(Yurtiçi)	Milyon-Yolcu-Km	206.098	212.464	218.838	3,1	3,0
Yük Taşıma(Yurtiçi)	Milyon-Ton-Km	181.935	176.455	187.042	-3,0	6,0
BORU HATTI ULAŞIMI						
Yük Taşıma (Yurtiçi)	Milyon-Ton-Km	2.112	2.743	2.310	29,8	-15,8
Yük Taşıma (Transit)	Milyon-Ton-Km	45.804	56.038	56.038	22,3	0
Doğalgaz	Milyon-Sm3	37.349	35.856	34.100	-7,1	-1,7

Kaynak: DPT, 2011 Yılı Programı
**Gerçekleşme tahmini*

2.5.1.1. Dünya ve Türkiye'de Karayolu

Küreselleşme süreci, buz çağında var olan kıtaları kara köprüleri ile birbirine bağlama dönemini yeniden başlatmıştır. Bu süreçte, Asya, Amerika, Afrika ve Avrupa kıtaları kara, demiryolu ve boru hatları ile birbirine bağlanmaktadır. Böylece, kesintisiz olarak kara, demiryolu ve boru hatları ile dünyamızın Avustralya dışında her yerine yük ve yolcu taşınabilmektedir. Dünyamız kara bağlantıları ile adeta denizleri aşan bir ulaşım çözümüne doğru gitmektedir.

Tablo 148: Seçilmiş Avrupa Ülkelerinde ve Türkiye'de Karayolu Uzunlukları (Km),2008

Ülke Adı	Otoyol	Ulusal Yollar	2. Derece Yollar	Diğer	Toplam
Fransa	10.953	9.861	377.377	628.987	1.027.183
İngiltere	3.673	49.016	122.281	245.027	419.997
Almanya	12.594	40.420	178.180	413.289	644.483
İtalya	6.588	19.290	156.258	312.100	494.236
İspanya	13.014	12.832	140.165	501.053	667.064
Türkiye	2.225	62.782	-	364.993	430.000

Kaynak: ERF(Avrupa Yol Federasyonu)

27 Avrupa ülkesi dikkate alındığında, 1.000 km2'ye düşen otoyol uzunluğu 15 km seviyesindedir. Ayrıca yük taşımacılığı açısından AB ülkeleri dışında Çin, Japonya, ABD ve Rusya gibi gelişmiş ülkeler de dikkate alındığında karayolu taşımacılığının geliştiği tespit edilmiştir.88

Türkiye'de oluşan yük ve yolcu taşıma talebi iki kaynaktan beslenmektedir. Birinci kaynak, iç dinamiklerin oluşturduğu kaynak olup tamamen gelir düzeyine bağlı olarak değişmektedir. Gelir arttıkça, hareketlilik de artmakta, artan hareketlilik ivmesi de ulaştırma sektörünü tetiklemektedir. İkincisi dış dinamikler olup Türkiye üzerinden yapılan transit geçişlerden kaynaklanmaktadır. Türkiye için büyük öneme sahip temel ulaştırma konsepti, Anadolu odaklı transit geçiş stratejisidir.

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğu altındaki yol ağı

1 Ocak 2012 tarihi itibariyle, 31.383 km (%48) devlet yolu, 31.459 km (%48) il yolu ve 2.238 km (%4) otoyol olmak üzere toplam 65.078 km'ye ulaşmıştır. Bu yolların 21.227 km'si bölünmüş yoldur. 100 km2 alana düşen (kent içi yollar hariç köy yolları dâhil) karayolu ağı uzunluğu Türkiye'de 55 km düzeyindedir.

Türkiye; Asya, Avrupa, Orta Doğu ile Kafkasya arasında geçiş bölgesi olması sebebiyle stratejik önem kazanmakta; Avrupa ile Asya'dan gelen karayolu bağlantılarının geçişine imkân sağlamaktadır. Ayrıca bulunulan coğrafyanın sahip olduğu nüfusun 350 milyonu bulması Türkiye için önemli bir pazarın varlığını göstermektedir. Bu nedenle bölgesel ve bölgeler arası karayolu bağlantısını sağlamaya yönelik birçok uluslararası karayolu ulaşımı koridorlarının geliştirilmesi projesinde de yer almaktadır. Bu projeler AB (Avrupa Birliği), BM (Birleşmiş Milletler), KEİ (Karadeniz Ekonomik İşbirliği), EİT (Ekonomik İşbirliği Teşkilatı) ve TRACECA (Avrupa Kafkasya Ulaşım Koridoru) çatısı altında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu projeler kapsamında Türkiye sınırlarından geçen uluslararası karayolu koridorlarının toplam uzunluğu 10.000 km'yi bulmaktadır.

Dünyada otoyolların gelişimine bakıldığında, ülkelerin otoyol ağları arasında entegrasyonun sağlanarak birbirleri ile kesintisiz bağlı olduğu ve süreklilik oluşturduğu görülmektedir. Bu nedenle, Avrupa'yı, Kafkaslara, Ortadoğu'ya ve Orta Asya'ya bağlayan, köprü konumunda olan Türkiye'nin, batıdan doğuya kesintisiz ulaşım imkânı sağlayacak otoyol ağını oluşturması zorunluluğu ile 2023 otoyol proje hedefleri belirlenmiştir.

Şekil 10: YİD Otoyol Projeleri(Yap-İşlet-Devret)

** ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi- Hedef 2023*

Karayolu sektöründe 2011-2023 yılları arasında yapılması planlanan projelerin parasal dağılımı şu şekilde belirtilmiştir.

[88] Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi Hedef 2023, UDHB

Tablo 149: Karayolu Altyapı Yatırım Durumu Tablosu

Yol Türü	2010 (Km)	2023 (Km)	Fark (Km)	Maliyet (Milyon TL)
Bölünmüş Yol	17.477	29.000	11.523	23.046
Otoyol	2.225	7.527	5.302	60.000
Toplam Bölünmüş Yol	19.702	36.527	16.825	83.046
BSK	11.564	70.000	58.436	50.000
Tek Platformlu Yol	-	9.100	9.100	9.100
Asfalt Onarım	-	124.000	124.000	5.456
Köprü	-	78	78	2.920
Tünel	-	84	84	2.526
Proje + Kamulaştırma	-	13 yıl X 500	-	6.500
Bakım + Trafik Güvenliği	-	13x500	-	6.500
TOPLAM	-	-	-	166.048

Kaynak: ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi- Hedef 2023

2.5.1.2. Dünya ve Türkiye'de Demiryolu

Dünya genelinde karayolu ulaştırmasının doyum noktasına ulaşması ve çevreyle ilgili duyarlılıkların artması, son 20 yılda demiryolu ulaşımına daha fazla önem verilmesine sebep olmaktadır. Demiryolları, uzay ve havacılık sektöründen sonra en yüksek büyüme ve teknoloji yoğunluğuna sahip sektördür. Bu nedenle, demiryolu sektörüne verilen önem artmaktadır. Çünkü hareketlilik, trafik yoğunluğu, trafik kazaları ve çevre gibi temel sorunların alternatif çözümlerini bünyesinde barındıran tek ulaşım türü demiryollarıdır. Ayrıca sürdürülebilir ekonomik büyüme için demiryollarının katkısı göz ardı edilemeyecek kadar önemlidir.

Yüksek hızlı tren işletmeciliğinin gelişmesi ile birlikte demiryolları, yolcu taşımacılığında önemli bir pazara sahip olmuştur. Bu pazarda demiryolları, karayolu ve havayoluna göre tercih edilir bir alternatif haline gelmiştir.

Diğer taraftan buna paralel olarak demiryollarının yük taşımacılığındaki konumu da iyileşmeye başlamıştır. Bu olumlu gelişmelerin devamını amaçlayan ülkeler, Trans Avrupa ve Trans Asya gibi uluslararası ağlar ve koridorlar oluşturmak ve aynı zamanda diğer ulaşım türleri ile bütünleşmeyi sağlamak için işbirliğine gitmişler ve bu yönde önemli kararlar almışlardır.

Tablo 150: Ülkeler Bazında Demiryolu (Ana Hat) Uzunlukları (Toplam Yol/Km)

Ülke Adı	2007	2008	2009
ABD	226.706	227.058	226.205
Rusya	84.158	84.158	85.194
Çin	63.637	60.809	65.491
Hindistan	63.327	63.327	63.273
Kanada	57.042	57.216	58.345
Fransa	29.488	29.901	33.778
Almanya	33.897	33.862	33.706
İtalya	16.668	16.862	16.959
İngiltere	16.208	16.321	16.173
Türkiye	**8.697**	**8.699**	**8.686**

Kaynak: Dünya Bankası (2009)

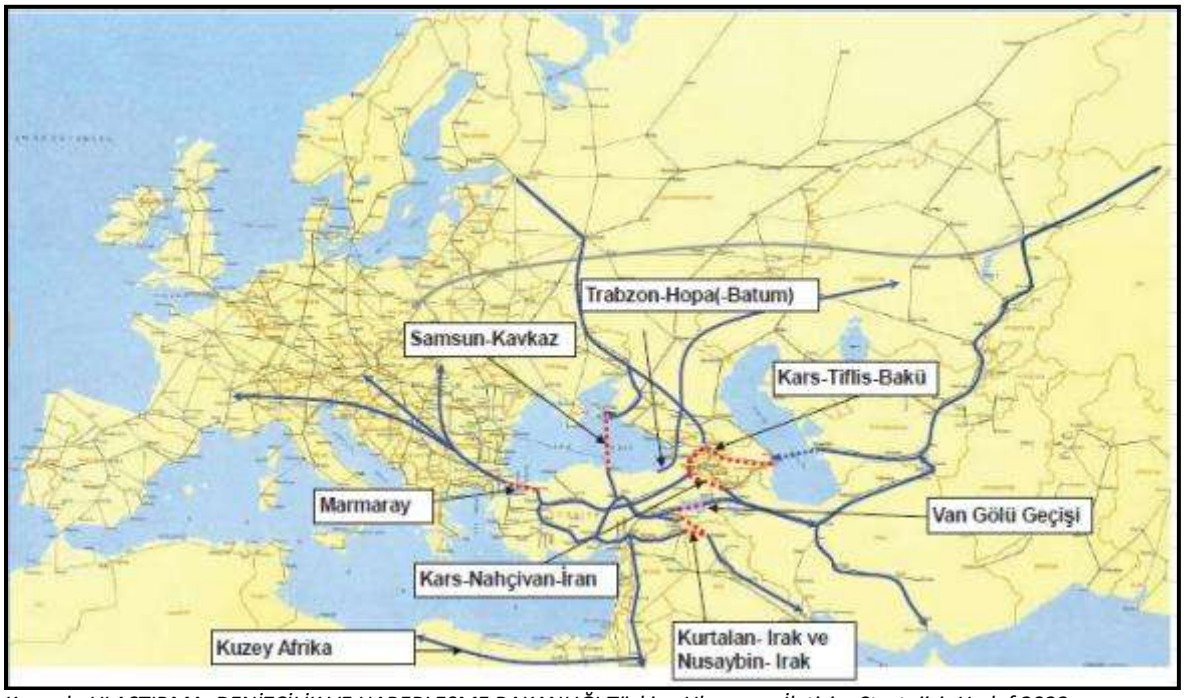
Dünya genelinde küresel ticaretin gelişmesine paralel olarak oluşturulan bu ulaştırma ağları ve koridorları içinde yer alan demiryollarının etkinliğini arttırmak amacıyla, ortak teknik ve işletme standartlarının geliştirilmesi, sınır geçişlerindeki beklemelerin azaltılması ve şebeke üzerindeki dar boğazların giderilmesi ile eksik bağlantıların tamamlanması ön plana çıkmıştır.

Sektörün rekabete açılması ile birlikte büyük bir değişim içine giren demiryollarının, ulaştırma sektörü içerisindeki payının ve diğer ulaşım türleri karşısında rekabet gücünün artırılması için devletle olan mali

ilişkileri yeniden yapılandırılmaktadır. Özellikle mevcut altyapının geliştirilmesi ve ticari olarak yerine getirilemeyen yolcu taşımacılığı hizmetlerinin sağlanabilmesi için devlet desteği verilmekte, yük taşımacılığı ise genelde ticari bir hizmet alanı olarak düzenlenmektedir. ABD ve Kanada gibi demiryollarında ağırlıklı olarak yük taşımacılığı yapılan bazı ülkelerde ise sektör içinde rekabet değil, sektör için rekabet yapılması ilkesi benimsenmiştir.

Türkiye'de Cumhuriyetle birlikte bir atılım dönemine giren demiryollarının, 1950'lerden günümüze kadar yani 50 yılı aşkın bir zamandan beri ihmal edildiği, başka bir anlatımla, ulaştırma sistemi içerisinde kendisinden beklenen hizmeti sunabilmesi için gerekli destekten yoksun bırakıldığı görülmektedir. 1950'li yıllardan sonra uygulanan karayolu ağırlıklı ulaşım politikaları sonucunda, 1950-2002 yılları arasında karayolu uzunluğu %80 artarken, demiryolu uzunluğu sadece %11 artmıştır.

Şekil 11: Türkiye'yi Etkileyen Ulaşım Ağları

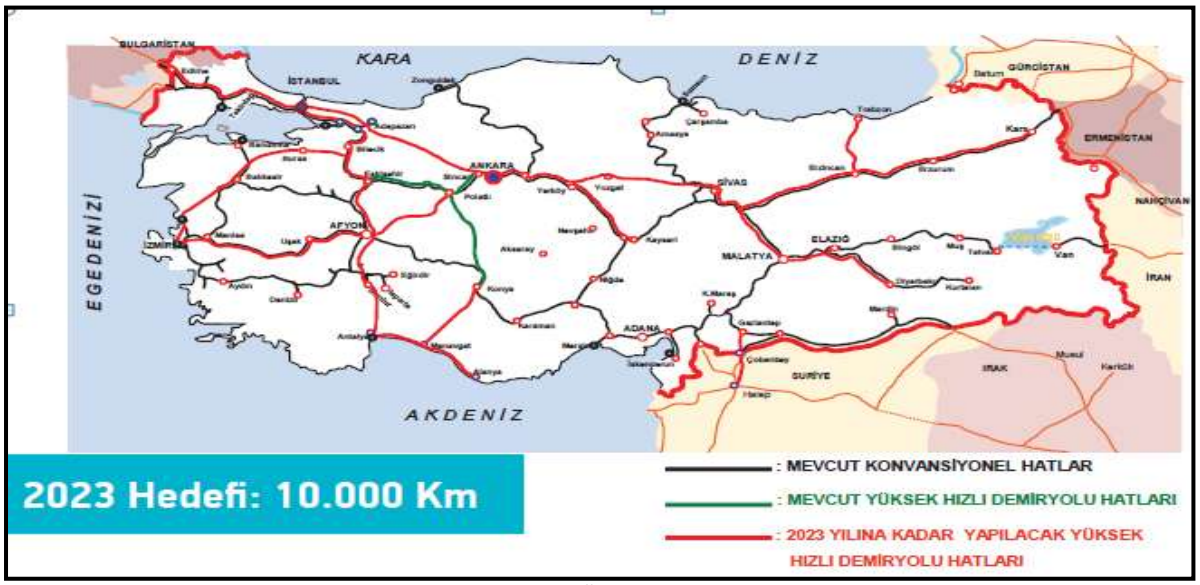

Kaynak: ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi- Hedef 2023

2010 sonu itibari ile Türkiye, 8.716 km'si konvansiyonel anahat ve 2.332 km'si tali hat olmak üzere toplam 11.048 km konvansiyonel hat ve 867 km yüksek hızlı tren hattı olmak üzere toplam 11.915 km demiryolu hattına sahiptir. Söz konusu ana hatların %91'i tek hat, %9'u çift hattır. Toplam hatların %26'sı elektrikli ve %33'ü sinyallidir. Ayrıca konvansiyonel anahatların %29'unun yarıçapı 1.000 metreden az ve %24'ünün boyuna eğimi ‰ 10'dan fazladır.[90]

[90] Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi Hedef 2023, UDHB

Şekil 12: 2023 Yılına Kadar Yapılması Planlanan Yüksek Hızlı Demiryolu Hatları

Kaynak: ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi- Hedef 2023

Geliştirilen stratejiler ve belirlenen hedefler doğrultusunda şekillenecek olan 2023 yılı demiryolu sektörü, diğer ulaştırma türleriyle bütünleşik ve yurt geneline yayılmış demiryolu ağı ile ülke içerisinde ve uluslararası ulaştırma koridorlarında yük taşımacılığında önemli bir noktaya gelecektir. Yapılacak yüksek hızlı demiryolu hatları ile konforlu ve hızlı seyahat imkânı sağlanacak ve demiryolları tercih edilen bir ulaşım sistemi olacaktır.

Şekil 13: 2023 Yılına Kadar Yapılması Planlanan Konvansiyel Demiryolu Hatları

Kaynak: ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi- Hedef 2023

2.5.1.3. Dünya ve Türkiye'de Havayolu

Sosyo-ekonomik gelişmeler, dünya ticaret hacmindeki artışlar, küreselleşme, insanların konfora ve zamana daha fazla kıymet vermeleri gibi sebeplerle havayolu yolcu ve kargo taşımacılığı son yıllarda hızla gelişen taşıma türü olmuştur. Bir hizmet sektörü olan hava taşımacılığında ülkelerin bu sektörden kazanç

elde etme yarışı, ülkelerin bu ulaşım türüne daha fazla yatırım yapma yarışını da beraberinde getirmektedir. Bugün itibarıyle; dünyada farklı niteliklerdeki mevcut havaalanı sayısı yaklaşık 14.000 civarındadır. Bunlardan, 836 tanesi uluslararası nitelikli havaalanıdır. Dünyada tüm bu havaalanlarını bir günde kullanan yolcu sayısı 13,2 milyon, yıllık ise 4,8 milyar civarındadır.

IATA (Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği) tarafından yayımlanan 2010 yılı talep istatistikleri sonucuna göre, uluslararası tarifeli hava trafiğinde yolcuda %8,2, yükte ise %20,6 artış kaydedilmiştir. Talepteki büyüme kapasiteyi geçmiş, yolcuda %4,4, kargoda ise %8,9 büyüme gerçekleşmiştir. 2009 ile kıyaslandığında ortalama yolcu yükü %2,7 artış ile %78,4, nakliye yükü ise %5,2 artış ile %53,8 olmuştur.

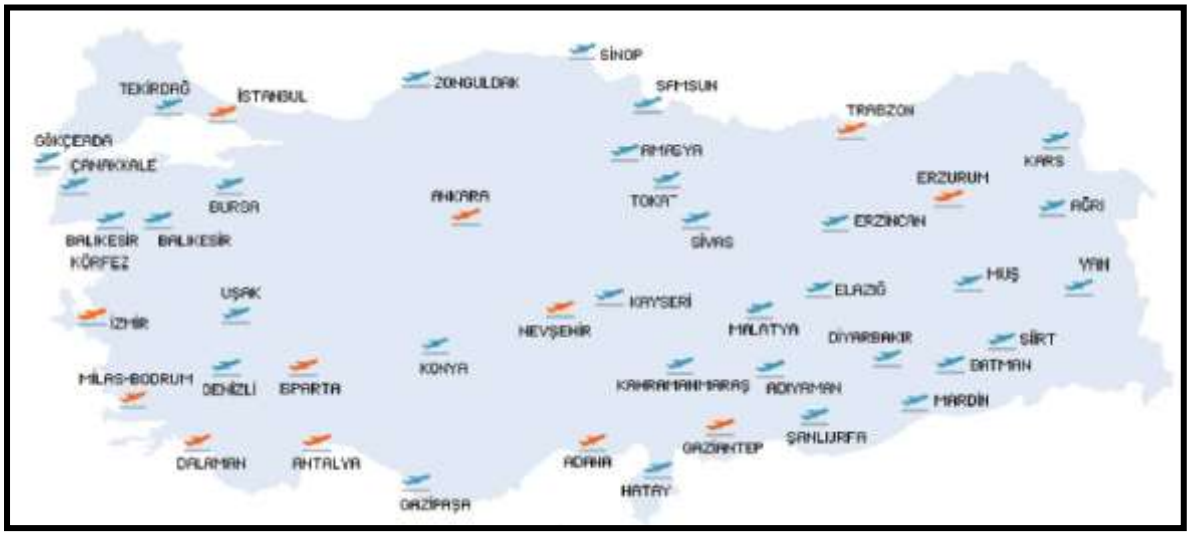
Aynı raporda, 2010 yılında uluslararası yolcu taleplerindeki artış Asya- Pasifik taşıyıcıları için %9, Avrupalı taşıyıcılar için %5,1 (%20 büyüyen Türk havacılık sektörü bu artış yüzdesindeki en büyük paya sahiptir), Kuzey Amerika taşıyıcıları için %7,4, Orta Doğu taşıyıcıları için %17,8, Latin Amerikalı taşıyıcılar için %8,2 ve Afrikalı taşıyıcılar için %12,9'dur.

Yük talebi ise (en yüksek artış Mayıs ayında %35,2, en düşük artışı %5,8) yıl boyunca değişiklikler göstermiştir. 2010 yılında uluslararası yük taleplerindeki artış Asya- Pasifik taşıyıcıları için %24, Avrupalı taşıyıcılar için %10, Kuzey Amerika taşıyıcıları için %21,8, Orta Doğu taşıyıcıları için %26,7, Latin Amerikalı taşıyıcılar için %29,1 ve Afrikalı taşıyıcılar için %23,8'dir.

Türkiye'de son 5 yıl içinde ülke gayrisafi yurt içi hâsılasına ortalama %14 katkıda bulunarak Türkiye ekonomisinde önemli bir yere sahip olan ulaştırma sektöründeki talep, yaklaşık %8 gibi önemli oranda artmıştır. Bu büyümenin içinde karayolu için talep yıllık %7,6, demiryolu taşımacılığı talebi yıllık %2, denizyolu taşımacılığı %5 artış gösterirken, hava taşımacılığındaki talep yıllık %16'dan fazla bir artış göstermiştir.[91]

Bu artış, sivil havacılığın, öncelikli olarak Türkiye'nin ticari faaliyetlerinde önemli bir rol oynadığının ve dünya çapında en hızlı gelişen pazarlar arasında yer aldığının bir göstergesidir.

Şekil 14: İşletime Açık Havaalanları Haritası (2010)

Kaynak: ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi- Hedef 2023

Türkiye'de 2002 yılında toplam 532.531 olan havayolu trafiği, 2010 yılına kadar %127,8 büyüyerek 1.213.125'e ulaşmıştır. 2010 yılında toplam uçak trafiğinin 497.862'si (%41,04 pay ile) iç hat uçuşlardan, 421.549'u (%34,75 pay ile) dış hat uçuşlardan ve 293.714'ü de (%24,21 pay ile) üstgeçişlerden oluşmaktadır. 2010 yılında dış hat yolcu trafiği 52,22 milyon ile toplam yolcu trafiğine oranla %50,8 paya sahip iken, iç hat yolcu trafiği 50,58 milyon ile %49,2 paya sahiptir. 2002'de iç hat yolcu trafiğinin payı %25,84'ten önemli derecede artarak 2010 yılında %49,2'ye ulaşmıştır. Bu gelişim esasen, toplam

[91] Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi Hedef 2023, UDHB

ekonomik gelişimle birlikte havayolu ve iç hat havaalanlarının sayısındaki artışa neden olan ülkedeki havacılık sektörünün serbestleşmesinden kaynaklanmıştır.[92]

Tablo 151: Havayolu Ulaşımı Yolcu Sayısı (2010)

	İç Hat	Dış Hat	Toplam
Türkiye	50.575.426	52.224.966	102.800.392

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Tablo 152: Havayolu Ulaşımında Taşınan Yük (Ton)

	Kargo	Bagaj	Posta	Toplam
Türkiye	418.038	1.166.122	13.539	1.597.699

Kaynak: TÜİK 2009

[92] Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi Hedef 2023, UDHB

2.5.2. ULAŞTIRMADA ÜLKE VE BÖLGE STRATEJİSİ

2.5.2.1. Ulaştırma Ana Planı Stratejisi (2005)

2005 yılında hazırlanan "Ulaştırma Ana Planı Stratejisi" belgesinde, ulaştırma sisteminin dengeli ve sağlıklı bir yapıya kavuşturulması için, öne çıkan gereklilikler şu şekilde sıralanmaktadır:

- Karayolu taşımacılığında standart ve kalitenin iyileştirilmesi, bireysel taşımacılık yerine kurumsal taşımacılık yapılması, ticari araçların aşırı yüklenmesinin önlenmesi, üstyapı yönetim sistemi oluşturularak karayolu altyapısının bakım ve onarımının düzenli olarak ve zamanında yapılması, karayolunda güvenliğin artırılması,
- Bu projenin temel amacı olan ve AB'nin de hedeflemiş olduğu ulaştırma türleri arasında denge sağlanması bağlamında demiryollarının canlandırılması için; yakın gelecekte, mevcut ağın ve olanaklarının öncelikle yük taşımacılığı doğrultusunda değerlendirilmesi, yolcu taşımasının belirli birkaç hatla sınırlanması, bu bağlamda blok tren ve benzeri uygulamalarla yük taşımacılığında sürenin kısaltılması ve kullanıcıya güven verilmesi, optimum bir ağ oluşmasına uygun yeni hatlar ve yüksek hızlı hatlar yatırımlarında uluslararası taşıma olanaklarının gözetilmesi, gelecek için esas olarak altyapı ve işletme ayrımını sağlayan yeniden yapılanmanın ve işletmeye özel girişimin katılımının sağlanması ve yeniden yapılanmayı destekleyen etkin bir yönetim ve yetkin bir kadronun ulaştırmamızda gerekli yere gelmiş, sürdürülebilir ve sağlıklı bir demiryolu taşımacılığının gerçekleştirilmesi,
- Ülkemiz dış ticaretinde ve ekonomik hedeflerinde çok önemli bir yeri olan ve AB'ye uyum sürecini en az sıkıntı ile atlatabilecek olan denizcilik sektörünün potansiyelinin harekete geçirilmesi, uluslararası rekabete engel olan ve yıllarca çözümlenemeyen sektör sorunlarının, son iki yıl içerisinde süratle çözüme kavuşturulmasını sağlayan beyaz devrim niteliğindeki çalışmaların sürdürülmesi,
- Hava ulaştırmasında Sivil Havacılık'da yeni bir yapılanmaya gidilmesi, özel taşıma şirketlerine daha ucuza taşıma yapabilmeleri açısından sağlanan kolaylıkların sürdürülmesi, atıl havaalanlarını da yararlı hale getirebilmek üzere bölgesel taşımacılığın geliştirilmesi, artan taşıma kapasitesinin gerektirdiği pilot ve diğer teknik elemanların temini ve istihdamı yönünde gerekenlerin yapılması, turizm bölgelerimizdeki havaalanlarımızda gelişme planlarının hazırlanması, meteorolojik koşullardan fazla etkilenen doğu bölgelerimizdekiler başta olmak üzere havaalanlarında gereken fiziki iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi,
- Sürdürülen enerji politikalarına uygun olacak, ham petrol ve doğalgaz üreten ülkeler ile ithal eden ülkeler arasında ülkemizin yer almasının yarattığı avantajdan yararlanılacak şekilde boru hatlarının yapılandırılması,
- Lojistik sektörünün gelişmesi ve ülkenin lojistik bir merkez haline gelmesi ve gerekli altyapının geliştirilmesi için yatırımlar yapılıp, mevzuatın gözden geçirilmesi ve özel sektörün desteklenmesi,
- Kentlerimizde insan ulaşımını öne çıkaran ve katılımcı yeni bir planlama anlayışı ile hazırlanacak fiziki ve bununla bütünleşen ulaşım ana planlarına dayanan, toplu taşımacılığı önde tutan altyapıların gerçekleştirilmesi, yönetimde ve denetimde dağınıklığı giderecek bir ulaşım otoritesinin oluşturulması,
- Ulaştırma türlerinin, teknik ve ekonomik açıdan en etkin oldukları yerlerde kullanılmasını esas alan ve AB ulaştırma politikalarının temelini oluşturan "Kombine Taşımacılık" stratejisi doğrultusunda, özellikle yük taşımacılığında düzenlemeler yaparak karayolu yükünün uzun mesafeli kitlesel taşımalar durumunda demiryoluna ve denizyoluna kaydırılması, karayolunun, kapıdan kapıya taşıma ilkesinin gereği olan başlangıç ve son kesimlerdeki taşımalarda etkin biçimde kullanılması,

- Tüm ulaştırma türleri için, AB'ye uyum bağlamında gerekli hazırlıkların yapılması ve uluslararası ulaştırma koridorlarında mümkün olduğu kadar fazla yer almak, ve etkin rol oynayabilmek için gayret sarfedilmesi,
- Ulaştırma sisteminin, bütünlük içinde hizmet sunması, planlanması ve gerçekleştirilmesi, yönetim ve denetim konularında koordinasyonun sağlanması için, yetki ve sorumlulukların dağılımının açık olarak belirtildiği örgütsel yapının tanımlanıp oluşturulması,
- Yatırımlar için uygun finansman modellerinin saptanması,
- Ulaştırma ve lojistik ile ilgili tüm karar ve uygulamalarda (planlama, gerçekleştirme, işletme, özelleştirme vb) konunun ulusal güvenlik boyutunun gözardı edilmemesi

2.5.2.2. 9. Kalkınma Planı(2007-2013)

9. Kalkınma Planı'nda (2007-2013) belirlenen 5 ekonomik ve sosyal gelişme ekseninden biri olan "Rekabet Gücünün Artırılması" kapsamındaki 10 stratejik amaçtan biri "Enerji ve Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi" dir. Bu amaca yönelik olarak ulaştırma başlığında aşağıdaki hedeflere ulaşılması planlanmıştır:

- Ulaştırma türlerinin teknik ve ekonomik açıdan en uygun yerlerde kullanıldığı dengeli, akılcı ve etkin bir ulaştırma altyapısının oluşturulmasında, sistem, bütüncül bir yaklaşımla ele alınacak; yük taşımalarının demiryollarına kaydırılmasını, önemli limanların lojistik merkezler olarak geliştirilmesini sağlayan, taşıma modlarında güvenliği öne çıkaran politikalar izlenecektir.
- Başta karayolu olmak üzere ulaştırmanın tüm modlarında trafik güvenliğinin artırılmasına, mevcut altyapının korunmasına, verimli kullanımının sağlanmasına ve bilgi ve iletişim teknolojilerinden en üst düzeyde yararlanılmasına önem ve öncelik verilecektir.
- Ulaştırma projelerinin geliştirilmesinde koridor yaklaşımına geçilecektir. Bu yaklaşımın alternatif ulaştırma modlarını inceleyen ve dışsallıkları kapsayan değerlendirmelerle, en avantajlı ulaşım modunu belirleyen bir yapıda olması esastır.
- Demiryolu ve denizyolunun karayolu ile rekabet edebileceği koridorlarda taşıma üstünlüğünü sağlayacak bir yatırım ve işletmecilik anlayışıyla koridor bazında belirli tonaj potansiyelini aşan yüklerin demiryolu ve denizyolu ile taşınması özendirilecektir.
- AB'nin Trans-Avrupa Ulaştırma Ağlarının (TEN-T) Türkiye ile bütünleşmesini sağlayacak projeler başta olmak üzere Kafkas ülkeleri, Orta Asya ve Ortadoğu ile bağlantıları güçlendiren projelerin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.
- Büyük ulaştırma projelerinin yapım ve işletiminde finansman ihtiyacına cevap vermek ve özel sektörün verimli işletme yapısından yararlanmak üzere kamu özel sektör işbirliği modelinin uygulanmasına öncelik verilecektir.
- Ulaştırma sektöründe sürekli güncellenen ve homojen bir yapıya oturtulmuş ulaştırma veri tabanı sektördeki dışsallıkları da kapsayacak şekilde oluşturulacak, sektörde faaliyet gösteren kamu kuruluşlarının performanslarını ölçmek üzere, her alt moda uygun performans kriterleri belirlenecek, izleme mekanizmaları geliştirilecektir.
- Ulaştırma sektöründeki kurumları tek çatı altında toplayarak karar alma ve programlama sürecinde koordinasyonu sağlayacak bir yönetim yapısı oluşturulacaktır.

Demiryolu;

- Yük taşımalarının demiryolu ağırlıklı yapılması ulaştırma sektöründe stratejik bir amaçtırı Bu doğrultuda demiryolunda özel sektör tren işletmeciliği geliştirilecektirı Yük taşımacılığı özel

sektörün işletmecilik avantajlarından yararlanılmak üzere serbestleştirilecek ve TCDD yeniden yapılandırılarak kamu üzerindeki mali yükü sürdürülebilir bir seviyeye çekilecektirı Özel sektörle ortaklıklara gidilerek başta sanayi bölgeleri olmak üzere demiryolu bağlantı hattı yatırımları yapılacak ve araç yatırımları özel sektöre bırakılacaktır.

- Ankara merkez olmak üzere İstanbul-Ankara-Sivas, Ankara-Afyonkarahisar-İzmir, Ankara-Konya koridorlarından oluşan çekirdek ağ üzerinde hızlı tren ile yolcu taşımacılığına başlanacaktır. Bu ağ üzerinde inşa edilecek hatların yapım ve işletiminde kamu-özel sektör işbirliği modellerinden yararlanılacaktır.

Denizyolu;

- Limanların yükleme-boşaltma yapılan noktalar olmalarının yanı sıra, kombine taşımacılık yapılabilen birer lojistik merkezi haline getirilmeleri hedefi doğrultusunda tüm ana limanların karayolu ve demiryolu bağlantıları tamamlanacaktır.
- Başta İzmir Yöresi, Marmara ve Akdeniz Bölgesi olmak üzere liman kapasiteleri artırılacaktır. Bu kapsamda Akdeniz Bölgesinin Doğu Akdeniz'in önemli bir lojistik merkezi olması desteklenecektir.
- Denizyolunda kısa mesafe denizyolu taşımalarını artıracak gemi ve liman yatırımlarına ağırlık verilecektir.
- Deniz güvenliğinin artırılması kapsamında Bayrak, Liman ve Kıyı Devleti kontrolü iyileştirilecektir. Bu çerçevede; Gemi Trafik Hizmetleri projeleri deniz trafiğinin yoğun olarak yaşandığı liman, körfez ve bölgelerde hayata geçirilecektir.
- Askeri ve ticari gemilerin Türk tersanelerinde tasarımı, yüksek yerli katkı oranıyla üretilmesi ve Türk Deniz Ticaret Filosunun yenilenmesi amacıyla, başta Ceyhan yöresi olmak üzere, Türkiye Tersaneler Mastır Planının sonuçları da göz önüne alınarak yeni tersaneler kurulacaktır.

Havayolu;

- Hava trafiği emniyetini ve kapasitesini artırıcı yatırımların gerçekleştirilmesinin yanı sıra, alınacak ilave tedbirlerle içinde bulunduğumuz bölgede lider ve dünyada sayılı bir havacılık sektörüne sahip olmak temel amaçtır.
- Trafiğin yoğunlaştığı meydanlarda kapasiteler artırılacak, meydanlara erişim kolaylıklarını da kapsayan anlayışla hizmet standartları yükseltilecek ve hava trafik kontrolü hizmetleri modernize edilecektir.
- Meydanların çevreye duyarlı, kaliteli hizmet veren ve büyümeye açık yapıda olması sağlanacaktır. Hava meydanları çevresindeki çarpık yapılaşma önlenecektir.
- Uzun dönemli talebi karşılamaya yönelik olarak, İstanbul bölgesi başta olmak üzere yeni havalimanı yatırımları planlanacaktır.
- Sektördeki hızlı büyüme nedeniyle ortaya çıkan ihtiyacı karşılamak üzere, uluslararası standartlarda eğitim veren kuruluşlarca yeterli sayı ve nitelikte personel yetiştirilecek ve bu personelin uzmanlık alanlarında istihdam edilmeleri sağlanacaktır.
- Bölgesel hava taşımacılığının geliştirilebilmesi için yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşlarının da desteği sağlanacak, maliyet azaltıcı tedbirler alınacak ve havayolu şirketleri küçük (STOL) havaalanı yapısına ve yolcu profiline uygun filo oluşturmaları için yönlendirilecektir.
- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün yeniden yapılandırılması tamamlanarak sektörün emniyet, verimlilik ve rekabet konuları başta olmak üzere denetlenmesi sağlanacaktır.

Karayolu;

- Müktesebat uyumu ve gerekli diğer yapısal düzenlemelerin tamamlanmasıyla birlikte, kurumsallaşmış, insana ve çevreye saygılı, sürdürülebilir bir rekabet ortamında faaliyet gösteren karayolu taşımacılığı sektörüne ulaşılması amaçlanmaktadır.
- Uluslararası taşıma filosunun kapasitesinin etkin kullanımını engelleyen, rekabeti bozan kota ve benzeri kısıtlamaların kaldırılması yönünde girişimlerde bulunulacaktır.
- Ana karayolu güzergahları BSK standardında bölünmüş yol haline getirilecektir.
- Karayollarında, bakım-onarım hizmetlerinin zamanında ve yeterli düzeyde karşılanmasını teminen üstyapı yönetim sisteminin uygulanmasına başlanacak ve bu hizmetler önleyici bakım kavramı esas alınarak yürütülecektir. Bu kapsamda, bakım ve onarım hizmetlerinin ağırlıklı olarak özel kesim eliyle yürütülmesi için gerekli yasal ve kurumsal düzenlemeler gerçekleştirilecektir.
- Trafik kazalarının yoğun olarak görüldüğü kara noktalar giderilecek, trafik denetim hizmetlerinin etkinleştirilmesine ve hedef programlar çerçevesinde yaygınlaştırılmasına, trafik eğitiminin ilköğretimden başlatılarak halkın bilinçlendirilmesine önem ve öncelik verilecektir. Trafik güvenliği konusunda hazırlanacak programlara kamuoyunun ve sivil toplum örgütlerinin desteğinin artırılması, özel kesimin trafik güvenliği ile ilgili projelere katılımının sağlanması özendirilecektir.
- Yol yapım ve bakım fayda ve maliyetleri, tüm dışsallıkları da içerecek şekilde belirlenecektir.

Kent içi Ulaşım;

- Enerji, çevre, ekonomi, konut, arsa ve arazi politikaları ile tutarlı, sürdürülebilir, kamu kesimini bağlayıcı, özel sektörü yönlendirici geniş kapsamlı bir ulusal kent içi ulaşım stratejisi oluşturulacaktır.
- Toplumun tüm kesimlerine eşit fırsatlar sunan, katılımcı, kamu yararını gözeten, yurtiçi kaynakların kullanımına özen göstererek dışa bağımlılığı en aza indiren, çevreye duyarlı, ekonomik açıdan verimli, güvenli ve sürekli yaya hareketinin sağlanmasını esas alan kent içi ulaşım planlaması yapılacaktır. Arazi kullanım kararlarının her ölçekte ulaşım etkileri ile birlikte değerlendirilmesi ve her ölçeğin gerektirdiği kent içi ulaşım planlarının hazırlanması sağlanacaktır.
- Her kentin özgün yapısı, dinamikleri ve potansiyelleri göz önüne alınarak, kent içi ulaşım türlerinde çeşitlilik ve bütünleşme sağlanacaktır.
- Ulaştırma etütlerine temel oluşturması açısından, kentlerdeki mevcut ulaşım sistemi ile yolculuk talebine ilişkin verilerin toplandığı ve düzenli olarak güncellenen Kent Bilgi Sistemlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır. Bu sistemler vatandaşların bilgi talebini karşılayacak şekilde geliştirilecektir.
- AB'ye uyum sürecinde sürdürülebilir bir kent içi ulaşım sistemi oluşturmaya yönelik olarak yaya ve bisiklet ulaşımı ile toplu taşımaya öncelik verilecek ve bu türlerin kullanımı özendirilecektir.
- Toplu taşıma ile bireysel ulaşım türlerinin birbirleriyle ve kendi içlerinde rekabet etmeyen bir sistem olarak çalışması sağlanacaktır.
- Raylı sistem projeleri, alternatif toplu taşım sistemlerinin yetersiz kaldığı, sistemin işletmeye açılması öngörülen yıl için doruk saat yolculuk talebinin tek yönde asgari 15.000 yolcu/saat düzeyinde gerçekleşmesi beklenen koridorlarda planlanacaktır.
- Kent içi ulaşım projelerinin finansmanında dışa bağımlılığı en aza indiren, ulusal üretim, istihdam ve finansman imkânlarından azami ölçüde yararlanan modeller kullanılacaktır.

- Dış finansman sağlanması düşünülen kent içi ulaşım projelerinin seçiminde; proje maliyetleri ile iç-dış finansman kompozisyonunun belediyelerin mali yapıları ile uyumlu olması şartı aranacaktır.
- Ulusal ve yerel düzeyde kent içi ulaşım karar, politika, uygulama ve denetiminden sorumlu birimlerin görev, yetki ve sorumluluklarını tanımlayan gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

2.5.2.3. Türkiye Ulaşım ve iletişim Stratejisi Hedef 2023

"Ülkemizin rekabet gücüne ve toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkı veren; güvenli, erişilebilir, ekonomik, konforlu, hızlı, çevreye duyarlı, kesintisiz, dengeli, çağdaş hizmetlerin sunulduğu sürdürülebilir bir ulaştırma sistemi oluşturmak" olarak ulaştırma sektörünün vizyonunun belirlendiği belgede strateji ve öneriler şu şekilde sıralanmaktadır:

1. Ulaştırma türleri arasında etkin koordinasyonu sağlayacak düzenlemeler gerçekleştirilecek ve buna paralel olarak gelişen ve değişen şartlar doğrultusunda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarında yönetim yapısı yeniden düzenlenecektir. Son yıllarda sosyal sorumluluklar kapsamında önemi giderek artan, "Çevre, Enerji Verimliliği, Engelliler, Eğitim" gibi konular başta olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı teşkilat yapısı yeniden düzenlenmeli ve görev, yetki ve sorumlulukların dağılımı açık olarak tanımlanacaktır.
2. Ulaştırmanın araştırma-geliştirme ve eğitim etkinliklerini yerine getirmek üzere bir Ulaştırma Enstitüsü kurulacak ve ulaştırma alanında nitelikli personel yetiştirilmesi amacı ile üniversitelerle işbirliğine gidilecektir.
3. Ulaşım Ana Planı hazırlanacaktır. Strateji Belgesinde öngörülen hedeflere ulaşılabilmesi için uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin önceliği ve detayları Ulaşım Ana Planı ile belirlenecektir. Ulaşım Ana Planı esnek ve dinamik bir yapıda olacak ve belirli aralıklarla güncelleştirilecektir.

   Planın amacı;

   - Ekonomik ve sosyal gelişmenin ihtiyaç duyduğu ulaştırma altyapısının oluşturulması,
   - Ulaştırma türleri arasında ülke gereksinimlerine uygun dengenin sağlanması,
   - Maksimum can ve mal güvenliğinin temin edilmesi,
   - Çevreye verilen zararların en aza indirilmesi,
   - Bilgi ve iletişim teknolojilerinden en üst düzeyde yararlanılması,
   - Uluslararası hukuk ve kurallara uyumlu bir ortamda, ulaşımın, ekonomik, konforlu, kesintisiz ve kısa sürede sağlanması olacaktır.
4. Ulaştırma sektöründe alternatif ulaşım sistemleri kurmak için AR-GE çalışmaları yapılacaktır. Gelişen teknolojiler ve yeni ulaşım sistemlerinin demiryolu, karayolu, denizyolu alt ve üst yapılarında uygulanmasına yönelik olarak daha ekonomik ve güvenli yeni ulaşım sistemlerinin AR-GE çalışması yapılacak ve uygulamaya geçilmesi sağlanacaktır.
5. Ulaşımın her türünde ülkemizi bölge ülkeleri ile bağlayacak yeni koridor, hat ve bağlantıların oluşumuna yönelik projelere ve uygulamalara ilişkin AR-GE çalışmaları yapılacak ve uygulamaya konulacaktır.
6. Finansman ihtiyacının sürdürülebilir çözüme kavuşturulması sağlanacaktır.

- Tüm ulaştırma türlerinden sağlanan gelirler ve vergiler bir fonda toplanıp, ihtiyaç analizi çerçevesinde bir plan ve oran dahilinde Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Koordinatörlüğünde ulaştırma yatırımlarında kullanılmalıdır.
- Finansal olarak geçerli bulunmayan fakat toplumsal yararı yüksek olan yatırımlara devlet desteği sağlanacaktır.
- Kamu-özel sektör İşbirliği ile projelerin gerçekleştirilmesi ve özel sektörün finansman ihtiyacına katkısının sağlanmasına yönelik tedbirler alınacak ve gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

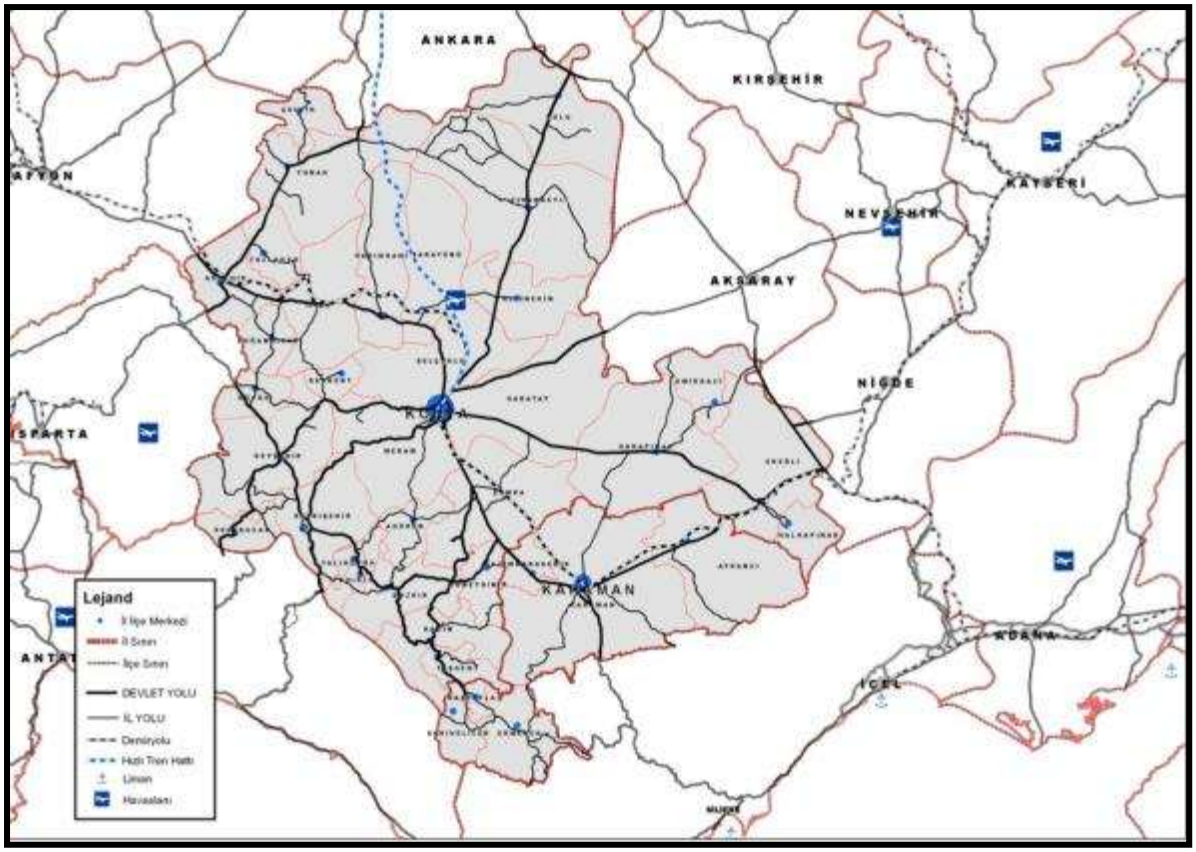
7. Taşıma Türleri Arasındaki Pay Dağılımı ve 2023 Hedefi; dönem sonunda demiryolunun yük taşımacılığındaki payının %15'in üzerine, yolcu taşımacılığındaki payının ise %10'un üzerine çıkarmaktır. Dönemler itibariyle özellikle yük taşımalarında toplu taşımacılığın ön plana çıkarılması esas alınmıştır. Dengeli bir ulaşım altyapısının kurulmasına yönelik olarak tüm uygun alt sektörleri koordineli olarak kullanabilecek şekilde projeler geliştirilecek ve özellikle yük taşımacılığında demiryolu, denizyolu ve boru hatları payının tedricen artırılması hedeflenmiştir. Avrupa'daki demiryolu ile ilgili kuruluşlar ve AB, 2020 hedef yılı için pazar payının yolcuda %6'dan %10'a, yükte %8'den %15'e çıkarılmasını hedeflemiş bulunmaktadır. Türkiye açısından ise hedeflerin gerçekleşmesi, hatta bir atılımı öngören stratejik yaklaşım ile 2023 yılı sonunda demiryolunun yük taşımacılığındaki payını %15'in üzerine çıkarılabilmesi, yolcu taşımacılığında ise %10'un üzerine çıkarılabilmesi hedeflenmiştir. Böylece 2023 yılı sonuna kadar karayolunun payını yükte %60, yolcuda %72 oranına çekmek hedeflenmiştir.

2.5.3. TR52 BÖLGESİ ULAŞTIRMA VİZYON STRATEJİSİNE DOĞRU YEREL BULGULAR

1. Bölgenin başta Ankara, Mersin, Antalya olmak üzere çevre kentlerle ve İzmir, İstanbul gibi büyük şehirlerle karayolu, demiryolu ve havayolu ulaşımı zayıftır.

Konya-Karaman bölgesi için ulaşım ağı ve erişebilirlik; çevre kentlerle olan bağlantılar ve mevcut plan/projelerle bölgeye biçilen roller çerçevesinde değerlendirilmiştir. Çevre kentlerin başında, çevre düzeni planı ile de mevcut rolü pekiştirilen Mersin liman kenti ve özellikle hizmet açısından bölgenin bağımlı durumda olduğu Ankara gelmektedir. Ayrıca İzmir ve İstanbul ile olan ulaşım altyapısı bölgenin sosyo-ekonomik gelişimi açısından önem taşımaktadır. Bu doğrultuda bölgeye biçilen vizyon, bölgenin kendi içinde ve bahsedilen kentlerle ülke politikalarına paralel olarak öncelikle demiryolu, havayolu ve karayolu odaklı olarak geliştirilmesini öngörmektedir.

Şekil 15: TR52 Düzey 2 Bölgesi Karayolu Ulaşım Haritası

Kaynak: UDHB

2. Konya ili, Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM) İl ve Devlet yolları içerisinde 3.093 km ile yol ağı sıralamasında ülkemizde 1. il durumundadır. Ancak bu durum ilin coğrafi büyüklüğünden kaynaklanmaktadır. Ülkenin doğu–batı ve kuzey–güney karayolu bağlantılarının kesiştiği kavşak noktada yer alan ilin duble yol bağlantıları istenilen seviyede değildir. Karaman ili ise, KGM İl ve Devlet Yolları Ağı içerisinde 653 km ile yol ağı sıralamasında ülkemizde 41. il durumundadır. Karaman ili, ülkemizde kendisine bağlı ilçeler ile ulaşımın komşu iller üzerinden yapıldığı tek ildir. (Karayolları 3.BL.Md.Notu) 01.01.2012 tarihi itibariyle Konya – Ankara, Konya – Aksaray, Konya – Karaman, Konya – Afyon arası tamamen Bölünmüş yol olarak tamamlanmış Konya – Seydişehir – Antalya arası yolun 2012 sonu itibariyle tamamlanması hedeflenmektedir. Yapımı tamamlanan Konya ilindeki BY uzunluğu 811 Km olup bugün itibariyle 259 km si Bitümlü sıcak karışım (BSK) kaplama olarak hizmet vermektedir. 2012 sonunda Konya ilindeki BY uzunluğu 937 km, BSK uzunluğu 360 Km olacaktır. Öncelikli olarak trafik yoğunluğu fazla olan Devlet yollarının BY yapıldığı dikkate alınırsa Türkiye genelinde Devlet yolu uzunluğu 31383 km BY uzunluğu 21227 km

(% 67) Konya ilinde devlet yolu uzunluğu 1397 km BY uzunluğu 811 km (% 58), 2012 sonunda BY uzunluğu 937 km (%67) olacak ve Türkiye ortalamasına ulaşacaktır. (2012 de bitecek olan Bölünmüş yollar Konya – Seydişehir, Konya – Beyşehir)

Karaman ili sınırlarında 01.01.2012 itibariyle BY uzunluğu 79 km, 2012 sonunda 90 km BY olacaktır. İl genelindeki toplam yol 653 km devlet yolu 245 km BY 79 (% 32) 2012 sonunda 90 km (% 37) olacaktır.

TR52 Bölgesi'nde otoyol bulunmamakta, ancak Ankara-Pozantı Otoyolu, bölgeden geçmemesine rağmen tamamlandığı zaman bölgenin İstanbul, Ankara, Adana, Mersin gibi önemli merkezler ve bağlantılı olarak diğer bölgelere hızlı ve güvenli erişimi konusunda katkı sağlayacaktır.

İller genelinde değerlendirildiğinde, 2003-2011 yılları arasında Konya ve Karaman illerinin motorlu taşıt sayısında benzer oranda artış gözlemlenmiştir. Konya'da bu rakam 242.341'den 492.542'ye, Karaman'da ise 36.423'ten 66.386'ya çıkmıştır.

Tablo 153: TR52 Bölgesi Motorlu Araç Sayısı (Adet)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Konya	242.341	255.694	327.495	355.052	388.070	412.787	437.239	460.657	492.542
Karaman	36.423	37.792	43.547	46.548	50.797	54.413	58.501	62.609	66.386

Kaynak: TUİK

Karaman, yurt içinde şehirlerarası karayolu ve demiryolu ulaşımının odak noktalarından birinde yer almaktadır ve İç Anadolu Bölgesi'ni, Akdeniz Bölgesi'ne bağlayan transit geçiş yeri konumundadır. Trafik hacmi yoğunluğu açısından dikkat çeken bir noktada olmayan Karaman'ın, trafik açısından en yoğun bölgeler arasında bulunan Mersin, turizm açıdan önemli bir merkez olan Antalya ve yine turizm ve sanayi açısından önemli bir merkez olan Konya ile komşu olması, Karaman'ın gelecekte trafik yoğunluğunun artacağı anlamına gelebilir. Dolayısıyla, ulaşım planlaması aşamasında ilin sadece kendi fiziksel ve ekonomik değil, çevre kentlerle de etkileşimi önemli rol oynayacaktır.

Karaman ili, KGM İl ve Devlet Yolları Ağı içerisinde 653 km ile yol ağı sıralamasında 41. il durumundadır.[93] Kentte, Türkiye geneline paralel olarak en önemli ulaşım şekli karayoludur. İlin, bölgelerarası ulaşım problemi yokken; ilin kendi sınırları içinde bazı problemleri bulunmaktadır.

Tablo 154: Devlet ve İl Yollarının TR52 Bölgesinde İllere Göre Satıh Cinslerine Göre Uzunlukları (01.01.2011)

	DEVLET YOLLARI (km)								
	ASFALT YOLLAR			**PARKE**	**STABİLİZE**	**TOPRAK**	**GEÇİT VERMEZ**	**TOPLAM UZUNLUK**	**BÖLÜNMÜŞ YOL**
	ASFALT BETONU	**SATHİ KAPLAMA**	**TOPLAM**						
KONYA	218	1.173	1.391	-	-	-	-	1.391	841
KARAMAN	9	236	245	-	-	-	-	245	79
TR52	227	1.409	1.636	-	-	-	-	1.636	920
TÜRKİYE	8.758	22.146	30.904	75	162	47	207	31.395	15.787,505
	İL YOLLARI (km)								
	ASFALT YOLLAR			**PARKE**	**STABİLİZE**	**TOPRAK**	**GEÇİT VERMEZ**	**TOPLAM UZUNLUK**	**BÖLÜNMÜŞ YOL**
	ASFALT BETONU	**SATHİ KAPLAMA**	**TOPLAM**						
KONYA		1.483	1.483	-	-	-	142	1625	
KARAMAN	-	408	408	-	-	-	-	408	
TR52	-	1.891	1.891	-	-	-	142	2.033	
TÜRKİYE	1.439	26.783	28.222	137	1.152	735	1.144	31.390	995,646

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

[93] İllere göre Devlet ve İl yollarının satıh cinslerine göre uzunlukları, KGM

Karaman merkezinden doğuda Ereğli üzerinden Niğde'ye D350, kuzeyde Kâzımkarabekir üzerinden Konya'ya D715 ve güneyde Mut üzerinden Mersin'e D715 karayolu güzergâhları bulunmaktadır. D715 Devlet Yollarının tamamı BY'dir.Fakat ilin kendi içinde örneğin, Karaman merkezden Ermenek, Başyayla ve Sarıveliler İlçelerine doğrudan ulaşım mevcut değildir. Bu nedenle, Karaman'dan Ermenek'e ulaşım, Mersin'in Mut ilçesi üzerinden yapılmaktadır. Başyayla ve Sarıveliler'e en iyi karayolu bağlantı güzergâhı ise, bu ilçelerin kuzeyindeki Konya aksıdır. Bu özelliği nedeniyle, Karaman'ın il sınırları içindeki ulaşımın komşu iller üzerinden yapıldığı tek il olduğu ifade edilmektedir.

(Karayolları 3.BL.Md.Notu; D715 olarak adlandırılan Konya – Karaman Mut yolunun Konya ve Karaman ili sınırlarında kalan 136 km lik kısmının tamamı BY olarak bitirildi. Konyadan Kazımkarabekir e kadar olan kısmın BSK ihalesi yapıldı 2013 yılı sonuna kadar Mersin il sınırına kadar olan yolun tamamı BSK yapılacak.

Karaman – Ereğli yolunun Karaman tarafından 12 km lik kısmının BY ihalesi yapıldı. 2012 de bitirilecek.

Karaman - Bucakkışla – Ermenek arasında karayolları ağında 104 km uzunluğunda bir yol bulunmaktadır.Standardı düşük olan yolun yapımına başlanmış olup 2013 sonuna kadar bitirilmesi hedeflenmektedir. Bu yol tamamlanınca Sarıveliler ve Başyayla ilçeleri de bu güzergahı kullanacaktır.)

Tablo 155: Karaman ilinin bazı il merkezleri ve ilçelere uzaklıkları (km)

İl	Mesafe
Adana	290
Ankara	369
Antalya	375
İstanbul	773
İzmir	663
Konya	119

İlçe	Mesafe
Ayrancı	45
Başyayla	149
Ermenek	120
Kâzımkarabekir	24
Sarıveliler	161

Kaynak: T.C. Karayolları Genel Müdürlüğü, Türkiye Karayolları Haritası

Konya ili ise, KGM İl ve Devlet yolları içerisinde 3.051 km ile yol ağı sıralamasında 1. il durumundadır.[94] Ülke içindeki konumu açısından ulaşılabilirliği en yüksek illerinden birisidir ve önemli bir kavşak noktasıdır. İl, ülkenin doğu–batı ve kuzey–güney karayolu bağlantılarının kesiştiği bir noktadadır. Bu bağlantılar üzerinden Konya İlinin önemli merkezlere uzaklıkları topluca aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 156: Konya ilinin bazı il merkezleri ve ilçelere uzaklıkları (km)

İl	Mesafe
Adana	356
Ankara	258
Antalya	322
İstanbul	660
İzmir	550
Mersin	348

İlçe	Mesafe	İlçe	Mesafe	İlçe	Mesafe
Karatay	4	Derbent	76	Kulu	148
Meram	4	Derebucak	140	Sarayönü	48
Selçuklu	3	Doğanhisar	103	Seydişehir	107
Ahırlı	100	Emirgazi	141	Taşkent	145
Akören	68	Ereğli	153	Tuzlukçu	127
Akşehir	131	Güneysınır	87	Yalıhüyük	100
Altınekin	65	Hadim	135	Yunak	170
Beyşehir	90	Halkapınar	173		

[94] İllere göre Devlet ve İl yollarının satıh cinslerine göre uzunlukları, KGM

Bozkır	129	Hüyük	96
Cihanbeyli	98	Ilgın	89
Çeltik	191	Kadınhanı	58
Çumra	59	Karapınar	102

Kaynak: T.C. Karayolları Genel Müdürlüğü, Türkiye Karayolları Haritası

Karayolları Genel Müdürlüğü'nce Konya-Ankara Yolu, Konya-Karaman Yolu, Konya-Akşehir-Afyon İl Hd. Yolu, Konya-Ereğli Ulukışla Ayrım Yolu, Konya-Aksaray Yolu BY projeleri tamamlanmış, Konya-Seydişehir, Konya-Beyşehir Yolu bölünmüş yol projeleri devam etmektedir. Hali hazırda yapım aşamasında olan bölünmüş yollar tamamlandığı zaman, büyük şehirlere hızlı ve güvenli erişim konusunda (özellikle Ankara-Pozantı Otoyolu'nun tamamlanması bölgenin Şanlıurfa, Diyarbakır, Ankara ve İstanbul illeri ile) fayda sağlanacaktır.

Afyonkarahisar-Konya-Ereğli otoyolunun 2023 yılına kadar yapılacak otoyollar planlamasına dâhil edilmesi için Konya Valiliğince, gerekçeli yazı ve alternatif güzergahlar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'na sunulmuştur.

Tablo 157: Konya-Adana Karayolunun Trafik Yükü

MEVCUT KONYA-ADANA KARAYOLUNUN TRAFİK YÜKÜ	
Yıllık Ortalama Günlük Trafik (YOGT)	7.000-15.000
Ağır Taşıt Trafiğinin Oranı (%)	41

Kaynak: Konya Valiliği

3.Konya-Ankara yüksek hızlı tren seferlerinin başlamış olması, bölgenin gelişimine ciddi katkı sağlayacaktır. Ancak bölgeden demiryolu ile yük taşımacılığında özellikle liman bağlantısı yetersizdir. Merkez şehir olma potansiyeli taşıyan Konya ili, yolcu ve yük taşımacılığında çevre iller ile demiryolu ağıyla bağlanmalıdır.

TR52 Düzey 2 Bölgesi T.C. Devlet Demiryolları Kuruluşu'nun 6. ve 7. Bölge Müdürlüklerinin sorumluluğuna girmektedir. Türkiye toplam demiryolu ağının 1.345 km'si 6. Bölge Müdürlüğü, 1.156 km'si ise 7. Bölge Müdürlüğü sınırları içinde kalmaktadır.[95]

Karaman, güney ve güneydoğuyu batıya ve İstanbul'a bağlayan demiryolu aksı üzerinde bulunmaktadır. Kentin hem şehirlerarası hem de il içi demiryolu ulaşımını sağlayan demiryolu ulaşımı mevcuttur (İç Anadolu Mavi Treni, Toros Ekspresi ve Posta Ekspresi, hızlı raybüs) ancak yoğunluğu karayoluna kıyasla daha azdır. Bu ulaşım sistemi, şehir merkezinden Ayrancı-Niğde ve Kazımkarabekir-Konya istikametine uzanmaktadır. Hem yolcu hem de yük taşımacılığında kullanılan bu güzergâh, batıda Konya-Afyon'a kadar direk olup, Afyon'dan sonra Ege ve Marmara'ya doğru pek çok aksa ayrılmaktadır. Doğuda ise Niğde-Ulukışla'dan sonra güneyde Mersin-Yenice ve kuzeyde Niğde aksına bağlanmaktadır. Konya Ankara arasında başlayan Yüksek Hızlı Tren seferlerine bağlantılı olarak Karaman'dan Konya'ya konulan hızlı raybüs seferleriyle yolcu taşımaya başlanılmıştır.

Mevcut durumda Konya'dan YHT ile Konya-Ankara, Toros Ekspresi, İç Anadolu Mavi Treni ve Meram Ekspresi ile demiryolu ulaşımı sağlanmaktadır. Mevcut demiryolu ile yapılan yolcu ve yük taşımacılığı uzun süre aldığından, Konya'nın Türkiye'nin üç büyük kenti olan İstanbul, Ankara ve İzmir'e daha kısa zamanda ulaşımını sağlayacak hızlı demiryolu ile bağlantısını gerçekleştirmek amacı ile Ankara-Konya hızlı tren hattı bitmiş ve hizmete girmiştir.

Antalya ve Nevşehir illeri ülkemizin önemli turizm merkezleri arasındadır. Sadece Antalya, her yıl çoğunluğu yabancı olmak üzere 10 milyon turist tarafından ziyaret edilmektedir. Antalya'ya gelen turistlerin iç kesimlere hızlı ve güvenli bir ulaşım aracıyla ulaştırılması, ülke ve bölge ekonomisi açısından büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla Antalya-Konya-Nevşehir yüksek hızlı tren hattının yatırım

[95] TCDD

programına alınarak biran önce tamamlanması Konya'nın ekonomik ve turistik gelişimi açısından önem taşımaktadır.

TR52 Bölgesinin illeri olan Konya ve Karaman'ın gerçek bir yatırım üssü haline gelebilmesi, dünya ticaretinin yaklaşık % 90'ının gerçekleştirildiği denizyoluna hızlı ve düşük maliyetli bağlantı sağlanmasıyla mümkün olabilecektir. Konya'yı Mersin limanına bağlayan mevcut demiryolu 388 km. uzunluğundadır. Ancak Konya-Taşucu arası karayolu ile 275 km. mesafededir. Karaman'dan sonra Taşucu limanına bağlayan yeni bir demiryolu yapılması halinde bu mesafe yaklaşık 110 km. kısalacaktır.

Bölge illerinin gelişim trendlerini sürdürebilmeleri açısından uluslararası ticaretin büyük bölümünün gerçekleştirildiği denizyoluna hızlı ve ekonomik ulaşım zorunlu hale gelmiştir. Konya-Karaman-Ereğli-Ulukışla-Mersin demiryolu hattının çift yönlü hale getirilmesi ve ardından da ulaşım sürelerini daha da kısaltacak olan Karaman'dan sonra Taşucu limanına kestirme bir demir demiryolu hattı yapılması hedeflenmelidir.

Şekil 16: Konya-Karaman-Taşucu Çift Hatlı Demiryolu Projesi Haritası

Kaynak: Konya Valiliği

4. Bölgenin genel olarak sivil amaçlı bir havaalanından yoksun olması, ülke içi ve uluslararası erişilebilirliği açısından dezavantaj oluşturmaktadır. Bölgeye sivil havaalanı kazandırılmalı ve ülke içi uçuşların yanında uluslararası uçuşlar biran önce başlatılmalıdır.

TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde havayolu ulaşımı Konya'da bulunan 3. Ana Jet Üst Komutanlığı'na ait askeri havaalanına ilave edilen sivil tesislerle sağlanmaktadır. Konya Havaalanı 2000 yılında hizmete girmiş olup sivil-askeri kategorisindedir. Konya iline uzaklığı 18 km, Karaman iline uzaklığı 129 km. dir. Yolcuya açık alanlar 2.650 m2, araç kapasitesi 278 ve yıllık yolcu kapasitesi 2.000.000 kişidir.[96]

İniş-kalkış yapan uçak sayısına bakıldığında ise, Türkiye'de 2004 yılına göre 2009 yılında %62,5'lük bir artış olurken, TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde bu oran %139,9 olmuştur. 5 yıllık dönemde bölge ortalaması, hem yük hem de iniş-kalkış yapan uçak sayısı açısından Türkiye ortalamasının oldukça üstündedir.

[96] www.dhmi.gov.tr/havaalanlari.aspx?hv=28, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Tablo 158: Havayolu Ulaşımı İniş-Kalkış Yapan Uçak Sayısı ve Taşınan Yük Miktarı

Yıl	İniş-Kalkış Yapan Türk Uçak Sayısı		İniş-Kalkış Yapan Yabancı Uçak Sayısı		Toplam Yük (Ton)	
	Türkiye	TR52 Bölgesi	Türkiye	TR52 Bölgesi	Türkiye	TR52 Bölgesi
2004	321.938	1.520	118.300	168	1.126.107	1.668
2005	401.837	2.432	132.250	76	1.249.555	2.333
2006	467.632	2.884	127.117	40	1.279.340	3.034
2007	494.269	2.274	148.719	50	1.447.603	2.706
2008	525.480	2.567	162.709	79	1.534.619	2.973
2009	561.611	3.996	153.933	54	1.597.699	3.391

Kaynak: TÜİK

Ayrıca DHMİ'ye göre, bölgede 2010 yılı için gerçekleşen toplam iniş-kalkış yapan uçak sayısı 6.393'tür.[97] 2009 yılında bu rakam 4.050 olarak gerçekleşmiş olup, 2010 yılında bölgede havayolu ulaşımının geçmiş yıllara göre daha fazla tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 159: Havayolu Ulaşımı Yolcu Sayısı (2010)

	İç Hat	Dış Hat	Toplam
Konya	499.000	46.497	546.497
Türkiye	50.575.426	52.224.966	102.800.392

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

5. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın, öncelikle organize sanayi bölgeleriyle bağlantılı olarak yük taşıma potansiyelinin yoğun olduğu 12 bölgede Lojistik Merkez projeleri mevcuttur. Bunlardan biri de Kayacık (Konya) lojistik merkezidir.

27 Mayıs 2011 tarihli Resmi Gazetede Kayacık Lojistik Merkezinin kuruluş kararı yayınlanmıştır. 2011 Yılı Yatırım Programında yer alan Lojistik Merkez Kurulması Projesi (Konya-Kayacık) kapsamında, kent içindeki mevcut yük ve depo merkezlerinin kent dışına çıkarılmak suretiyle bu sahaların kentle bütünleşmesinin sağlanması, diğer taşıma modları ile entegre olarak daha etkin ve modern bir hizmet sunulması ve bölge ticaretine katkıda bulunulması amacıyla ihtiyaç duyulan yaklaşık 700.000 m2'lik taşınmaz ile üzerindeki muhdesatın Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından acele kamulaştırılması kararlaştırılmıştır. Halen Kayacık Lojistik Merkezi kapsamında 700.000 m² alanın kamulaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

6. TR52 Bölgesinde kent içi ulaşımda sorunlar yaşanmaktadır.

Gerek Konya'da gerekse de Karaman'da şehir içinde başta otopark sorunu olmak üzere ulaşım sorunları bulunmaktadır. Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından kent içi ulaşım master planı 2001 yılında yapılmıştır. 2010 yılında raylı sistemin rehabilitasyonu çerçevesinden revizesi yapılarak uzun vadeli ulaşım projeksiyonu hazırlanmıştır.

Karaman ilinde kent içi ulaşım planlamasına yönelik ulaşım master planı ise acilen hazırlanmalıdır. Konya Kent içi trafiğini rahatlatmak maksadıyla Karayolları tarafından transit trafiği kent dışına çekmek maksadıyla 129 km uzunluğunda dış çevre yolu projesi yapılmış yatırım programına alınması bekleniyor

[97] www.dhmi.gov.tr/istatistik.aspx, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

2.5.4. TR52 BÖLGESİ ULAŞTIRMA GZFT ANALİZİ

TR52 BÖLGESİ ULAŞTIRMA GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
ULAŞTIRMA			
TR52 Bölgesi'nin coğrafi konum olarak ülkenin merkezinde yer alması	TR52 Bölgesi'nin liman bağlantılarının yetersiz olması ve lojistik maliyetlerinin yüksekliği	Lojistik köyün Konya'da kurulması ve Konya-Karaman-Taşucu demiryolu yapımının gündemde olması	
	Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün Bölgede olmaması		
	TCDD Bölge Müdürlüğünün bölgede olmaması		
İstanbul-Konya uçak seferlerinin yapılıyor olması	Bölgede sivil havaalanının bulunmaması		
	Bölgeden uluslararası uçuşların olmaması		
	Bölgeden büyük kentlere (İstanbul hariç) uçak seferlerinin olmaması		
	Mevcut havaalanının kapasitesinin yetersiz olması		
	Havaalanından kargo taşımacılığının yapılmaması		
Konya-Mersin demiryolu hattının varlığı	Konya-Karaman-Ereğli-Ulukışla-Mersin demiryolu hattının çift yönlü olmaması	Yük taşımacılığı için Konya-Karaman-Taşucu çift yönlü demiryolunun konuşuluyor olması	Demiryolu hat yapım maliyetlerinin yüksekliği
	Mevcut Konya-Karaman-Ereğli-Ulukışla-Mersin demiryolu hattının yük taşımacılığına uygun olmaması		Doğal şartların demiryolu hat yapımını zorlaştırması
Konya-Ankara arası yüksek hızlı tren seferlerinin başlamış olması	Mevcut hatta altyapı sorunlarından dolayı istenilen hıza ulaşılamaması ve sefer sayılarının yetersizliği	Hızlı trenin Ankara dışında diğer illere de bağlantısının yapılıyor olması	Yüksek hızlı tren yapımının zaman ve maliyet dezavantajı
Karaman'dan Konya'ya hızlı raybüs seferleriyle yolcu taşımaya başlanılması		Antalya-Konya-Nevşehir yüksek hızlı tren hattının yapımının konuşuluyor olması	
		Günümüz şartlarına uygun modern bir hızlı tren garının Konya'da inşa edilecek olması	
Bölgenin karayolu ulaşımında diğer bölgelere olan coğrafi mesafesi	Bölgenin diğer büyük kentlere ulaşımda sorunlar yaşıyor olması	Yük taşımacılığı açısından büyük öneme sahip Konya çevreyolunun hayata geçirilmesi	Karaman'ın karayolu ulaşımında kavşak noktada olmasından dolayı gelecekte trafik yoğunluğunun artması

TR52 BÖLGESİ ULAŞTIRMA GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
	Bölgeyi diğer bölgelere bağlayan duble yolların henüz bitirilmemiş olması	Konya-Hadim-Alanya karayolunun tamamlanarak Konya-Antalya karayolu ulaşımının kolaylaşması	
	Karaman'ın ilçeleri ile karayolu ulaşımında komşu iller üzerinden yapılması	Ayrancı-Erdemli karayolunun iyileştirilmesi suretiyle yük taşımacılığına katkı sağlaması	
	TR52 Bölgesinde otoyolun bulunmaması	Ankara-Pozantı Otoyolu'nun tamamlanması	
		Afyonkarahisar-Konya-Ereğli otoyolunun 2023 yılına kadar yapılacak otoyollar planlamasına dahil edilmesi isteği	
Toplu taşımada tramvayın kullanılıyor olması	Konya'da trafik sorununun başlaması ve mevcut otoparkların yeterli olmaması		Konya'nın tarihi dokusu ve yapılaşmanın geçmişte plansız olmasının merkezde yeni yol yapımına ve yollarını genişletilmesine olanak vermemesi
Konya'da bisiklet ulaşımına önem verilmesi			Motorlu araç sayısındaki artışın, trafik, çevre ve otopark sorunlarına neden olması

2.5.5. TR52 BÖLGESİ ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ VİZYONU

TR52 BÖLGESİ ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ VİZYONU
TR52 Bölgesinin erişebilirliği artmış, yüksek standartlara sahip, entegre bir ulaşım sistemine sahip olması

ULAŞIM SEKTÖRÜ STRATEJİLERİ				
1. Entegre ulaşım bağlantılarının geliştirilmesi ve bütüncül ulaşım-lojistik-üretim alanları sisteminin planlanması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Bölgenin çevre kentlerle olan entegre ulaşım altyapılarının tamamlanması noktasında planlamaların yapılması	TR52 Bölgesi karayolu, demiryolu ve havayolu altyapısındaki eksikliklerin tespit edilmesi	KONKARVAL	UDHB, İÖİKONKAR, KONKARO, KONKARİSD	2013
	Bölgenin ulaşım master planının hazırlanması ve bu doğrultuda imar planlarının revize edilmesinin sağlanması	KONKARBEL	İÖİKONKAR, MEVKA, KKÜ, KONKARO, UDBH	2013
	Bölgedeki il merkezine uzak ilçe ve yerleşim alanlarının bölgenin ana ulaşım akslarına erişiminin planlanması	KONKARVAL, İÖİKONKAR	UDHB, MEVKA	2013
	TR52 Bölgesini diğer illere bağlayacak yeni ulaşım altyapısının geliştirilmesine yönelik AR-GE çalışmalarının yapılması	KONKARVAL, İÖİKONKAR	KKÜ, UDHB, KONKARO, MEVKA	2020
Bölgenin ekonomik altyapısına göre ulaşım sisteminin planlanması	Bölgenin ulaşım altyapısının sektörel entegrasyonu göz önüne alacak şekilde planlanmasının sağlanması	KONKARVAL, KONKARO	KKÜ, MEVKA, UDHB, KONKARİSD	2013
	Bölge sanayinin hammadde ve ürün erişim altyapısını destekleyecek nitelikte ulaşım-lojistik odaklarının belirlenmesi	KONKARO, TB, ZO, KONKARVAL	UDHB, KONKARİSD, KKÜ, MEVKA	2013
	Bölgenin sanayi ve tarım sahalarının birbirleriyle tam erişimi sağlayacak şekilde yeniden planlanması	KONKARVAL	KONKARO, KONKARBSTB, KONKARİKTM, GTHBKONKAR, MEVKA	2013
	Konya Kayacık Lojistik köyünün tamamlanarak faaliyete geçmesi	UDHB	KONVAL, MEVKA, KONO, KONİSD	2013
	Hâlihazırda gündemde olan Batı Anadolu Lojistik Projesi (BALO) projesine bölge entegrasyonun sağlanması	KSO, KTO, KONTB	MEVKA, KONİSD	2013
	Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün Konya'da kurulması	UDHB	KONVAL	2013

2.Bölgenin karayolu ulaşım altyapısının tamamlanması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
TR52 Bölgesinde planlanmış ve yapımı devam eden duble yolların tamamlanarak hizmete sunulması	Konya-Ankara duble yolunun eksikliklerinin tamamlanarak hızlı, güvenli ve konforlu ulaşım imkânının sağlanması	K3BM	KGM, UDHB, KONVAL	2013
	Konya-Karaman duble yolunun tamamlanarak hizmete sunulması	K3BM	KGM, UDHB, KONKARVAL	2013
	Konya-Afyon duble yolunun tamamlanması	K3BM	KGM, UDHB, KONVAL	2013
	Konya-Ereğli-Ulukışla duble yolunun eksiklerinin tamamlanarak kesintisiz hizmet vermesinin sağlanması	K3BM	KGM, UDHB, KONVAL	2013
	Konya-Aksaray duble yolunun tamamlanması	K3BM	KGM, UDHB, KONVAL	2013
	Konya-Seydişehir duble yolunun tamamlanması	K3BM	KGM, UDHB, KONVAL	2013
	Konya-Beyşehir duble yolunun tamamlanması	K3BM	KGM, UDHB, KONVAL	2013
	Karaman-Mut-Silifke duble yolunun tamamlanması	K3BM, K5BM	KGM, UDHB, KARVAL	2013
	Karaman-Ereğli duble yolunun tamamlanması	K3BM, K5BM	KGM, UDHB, KARVAL	2020
Özellikle büyük kentlere ve limana ulaşımı sağlayan yolların altyapılarının güvenli, konforlu ve hızlı ulaşıma yönelik olarak tamamlanması	Ayrancı-Erdemli karayolu ulaşım ağının altyapı eksikliklerinin tamamlanarak limana daha kısa sürede ulaşımın sağlanması	K3BM, K5BM	KARVAL, İÖİKAR, KTSO, KARİSD, MEVKA	2013
	Konya-Hadim-Alanya karayolunun tamamlanarak Konya-Antalya karayolu ulaşımının kolaylaşması	K3BM, K13BM	KONVAL, İÖİKON, KONO, KONİSD, MEVKA	2013
	Bölgenin otoyol aksı içerisine alınması suretiyle ulaşım altyapısının güçlendirilmesi	UDHB	KONKARVAL, KONKARO, MEVKA, KONKARİSD	2020
	Afyonkarahisar-Konya-Ereğli otoyolunun planlanması	UDHB	KONVAL, KONKARO, MEVKA, KONKARİSD	2020
	Yük taşımacılığı açısından büyük öneme sahip Konya çevreyolunun hayata geçirilmesi	UDHB	KONVAL, KONBEL, SELBEL, KARBEL, MERBEL, İÖİKON	2020
3. Ülke genel stratejilerine paralel olarak demiryolu taşımacılığının yaygınlaştırılması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Bölgenin demiryolu altyapısının planlanması ve geliştirilmesi	Raylı sistem altyapısın geliştirilmesi ve yatırımların artırılmasına yönelik Ar-Ge ve teknoloji geliştirme faaliyetlerinde bulunulması ve bu faaliyetlerin desteklenmesi	TCDD	KKÜ, KONKARVAL, MEVKA	2020
	Raylı sistem odaklı entegre edilmiş bir toplu taşıma sisteminin oluşturulması	TCDD, UDHB	KONKARVAL, MEVKA	2020

	Yük ve yolcu taşımacılığında bölge dışına ulaşımın ağırlıklı olarak raylı sistem ile karşılanabilmesi için, mevcut raylı sistem ağının hızlı tren ve banliyö hatlarıyla entegrasyonunun sağlanması	TCDD, KONBEL, UDHB	KONKARVAL, MEVKA, KONKARO	2020
Bölgenin demiryolu altyapısının tamamlanması	Konya ilinde TCDD Bölge Müdürlüğünün kurulması	TCDD	UDHB, KONVAL	2013
	Günümüz şartlarına uygun modern bir hızlı tren garının inşa edilmesi	TCDD	UDHB, KONVAL, KONBEL, SELBEL	2013
	Mevcut Konya-Mersin demiryolu hattının yük taşımacılığına uygun olarak rehabilite edilmesi	TCDD	UDHB, KONKARVAL, MEVKA, KONKARO	2013
	Yük taşımacılığı için Konya-Karaman-Taşucu çift yönlü demiryolunun hayata geçirilerek limana erişimin artırılması	TCDD	UDHB, KONKARVAL, KONKARO, KONKARİSD	2020
	Konya-Antalya-Nevşehir yüksek hızlı tren hattının yapımı	TCDD	UDHB, KONVAL, MEVKA	2023
4. Havayolu taşımacılığının yaygınlaştırılması				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Bölgede havayolu yolcu ve yük taşımacılığının geliştirilmesine yönelik planlama ve yatırımların gerçekleştirilmesi	Konya havaalanının yurtiçi ve yurtdışı uçuşlar için 24 saat hizmet vermesinin sağlanması	DHMİ	UDHB, KONVAL	2013
	Konya havaalanından başta İstanbul uçak seferlerinin artırılması olmak üzere İzmir, Trabzon, Gaziantep ve Van illerine de uçuşların gerçekleştirilmesi	KONVAL	THY, DHMİ, KONO, KONİSD, MEVKA	2013
	Konya ve civar illeri kapsayacak bir sivil havaalanının yapılması (Mevcut havaalanının sivil hale getirilmesi)	UDHB	DHMİ, GKB, DMİGM, KONVAL, KONO, MEVKA	2023
Konya'nın havayolu lojistiğinde merkez olmasının sağlanması	Mevcut havaalanının kapasitesinin genişletilmesi	DHMİ, KONVAL	UDHB, KONO, KONİSD, MEVKA	2020
5.Kent içi ulaşımda güvenli, modern, erişimi kolay, sürdürülebilir ve toplu taşıma ağırlıklı ulaşım altyapısının geliştirilmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Kent içi ulaşımda kentsel gelişimi olumlu yönde etkileyecek planlamaların yapılması	Konya ilinin ulaşım master planının revize edilmesi	KONBEL	KKÜ, SELBEL, KARBEL, MERBEL, MEVKA, UDHB, KONVAL, İÖİKON	2013
	Karaman ilinin ulaşım master planının hazırlanması	KARBEL	KKÜ, KARVAL, KARO, MEVKA, UDHB, İÖİKAR	2013
	Konya ve Karaman şehir merkezlerinde otopark sorununun çözümüne yönelik projeler üretilmesi (mekanik otoparklar)	KONBEL, SELBEL, KARBEL, MERBEL	KONVAL, KARVAL, MEVKA, KKÜ,	2020
	Kent içi ulaşımda toplu taşımanın teşvik edilmesi	KONKARBEL	MEVKA, KONKAVAL	2023

	Konya ilinde toplu ulaşımda büyük kolaylık sağlayacak monoray projesinin planlanarak hayata geçirilmesi	KONBEL	SELBEL, KARBEL, MERBEL, KONVAL, İÖİKON, UDHB	2023
Kentsel ulaşımda çağdaş kent yaşamına yönelik altyapı yatırımlarının hayata geçirilmesi	Mevcut raylı sistemin ve kullanılan vagonların günümüz şartlarına göre modernize edilmesi	KONBEL	UDHB	2013
	Bölge illerinin kent içi ulaşımda trafik yoğunluğunu azaltacak şekilde mevcut yolların genişletilmesi ve alternatif yolların açılması	KONKARBEL	KKÜ, UDHB, MEVKA, KONKARVAL	2020
	Konya şehir içi ulaşımın yoğunlaştığı güzergâhlarda raylı sistemin hayata geçirilmesi	KONBEL	KARBEL, SELBEL, MERBEL, UDHB, KONVAL	2020
	Kent içi ulaşımda trafik yoğunluğunun azaltılmasına ciddi katkı sağlayacak Konya çevre yolunun tamamlanması	UDHB	KONVAL, KONBEL, SELBEL, KARBEL, MERBEL, İÖİKON	2020
	Toplu taşıma sisteminde hareket kısıtlılığı bulunan insanların erişimini artıracak özel düzenlemeler ve iyileştirmelerin yapılması	KONKARBEL	KONKARVAL, UDHB, MEVKA	2023
	Bölge illerinin düz olmasından kaynaklı bisiklet ulaşımına yönelik yol yapım çalışmalarının tamamlanması	KONKARBEL	KONKARVAL, MEVKA,	2023

2.5.6. "ULAŞTIRMA STRATEJİLERİ" KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER

2.5.6.1. "ENTEGRE ULAŞIM BAĞLANTILARININ GELİŞTİRİLMESİ VE BÜTÜNCÜL ULAŞIM-LOJİSTİK-ÜRETİM ALANLARI SİSTEMİNİN PLANLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER

Bölgenin sanayi, ticaret ve hizmetler sektöründe gelişebilmesi, gerek ürettiği mal ve hizmetleri uygun lojistik imkânları ile alıcılara sunabilmesinden gerekse de ihtiyaç duyduğu girdileri temin edebilmesinden geçmektedir. Bu noktada çevre kentlerle olan ulaşım altyapısının entegre olarak tamamlanması gerekmektedir. Bunun için öncelikle planlama çalışmalarının sağlıklı yapılması gerekmektedir. Fakat buradaki en büyük risk, bölgenin optimal üretim planlamalarının henüz yapılmamış olmasıdır. Örneğin bölgede tamamlanacak KOP ile beraber toplamda hangi havzalarda hangi ürünlerin ne miktarda üretileceği bir başka deyişle optimal ürün desenleri net değildir. Şekerpancarının durumu buna iyi bir örnektir. Diğer yandan ınput-output analizlerinin de yapılmamış olması sorun teşkil etmektedir. Dolayısıyla tarımsal üretim, sanayi üretimi ve hizmetler sektörünün ihtiyaçlarının göz önüne alınmalı ve coğrafi bilgi sistemlerinden de yararlanılarak planlamaların yapılması sağlanmalıdır.

2.5.6.2. "BÖLGENİN KARAYOLU ULAŞIM ALTYAPISININ TAMAMLANMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER

Artan nüfus ve milli gelir karayolları üzerindeki hareketliliği sürekli olarak artırmaktadır. Trafiğe çıkan araç sayısı artmakta ve araçların hareket mesafesi de sürekli olarak uzamaktadır. İnsanların hareketliliği yanında hammadde, yarı mamul ve mamul olarak malların hareketliliği karayolu altyapılarının tamamlanmasını zorunlu hale getirmektedir. Konya ve Karaman'a 8 ilin komşuluğu bulunmaktadır. Eskişehir haricindeki illerin bölge bağlantıları ve Konya-Karaman arasına duble yol bağlantıların tamamlanması gerekmektedir. Burada en büyük risk, karayollarının yüksek yapım maliyetleri olmasından dolayı yatırımların gecikmesidir. Ancak hükümet politikası ve bu konuda oluşan kararlılık, bu yatırımların tamamlanmasında sorun olmayacağını göstermektedir. Gecikmelerin önüne geçilmesi için ise, ulusal bütçeli yatırımların yerel takibi önem arz etmektedir.

2.5.6.3. "ÜLKE GENEL STRATEJİLERİNE PARALEL OLARAK DEMİRYOLU TAŞIMACILIĞININ YAYGINLAŞTIRILMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER

Bölge sanayinin uluslararası rekabet edebilirliği açısından lojistik maliyetlerinin minimize edilmesi gerekmektedir. Özellikle ithal girdi kullanan sektörlerin ürünlerinin yurtdışına düşük maliyetle ulaşması için deniz taşımacılığı gerekmektedir. Bu noktada limana bağlantı ve bağlantının da demiryolu ile olması maliyet avantajı sağlamaktadır. Aynı şekilde yolcu taşımacılığında da demiryolu taşımacılığı karayolu taşımacılığına göre daha az maliyetli ve daha fazla güvenli konumdadır.

Yüksek hızlı tren ve demiryolu maliyetleri, özellikle yeni açılacak hatlarda yüksek olmakta ve yatırımların tamamlanması uzun yıllar sürmektedir. Bu durum hedeflere ulaşılmasında önemli bir risktir. Burada da hükümet politikaları, artan milli gelir ve kamu harcamalarından demiryollarına ayrılan payın artması sonucu hedeflere ulaşılması sağlanacaktır.

2.5.6.4. "HAVAYOLU TAŞIMACILIĞININ YAYGINLAŞTIRILMASI" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER

Bölgede yer alan Konya havaalanı, 3. Ana Jet üs Komutanlığı'nın da içerisinde bulunduğu bir askeri havaalanıdır. Aynı zamanda Nato eğitim üssü konumunda olan havaalanı üzerinde kurulu sivil terminal üzerinden yolcu taşımacılığı gerçekleştirilmektedir. Bu havaalanının sivilleşmesinin önündeki en büyük engel ise, tatbikat planlamalarının uzun yıllar itibari ile yapılması ve uluslararası yükümlülükler olarak görülmektedir. Bu durumda havaalanının sivilleşmesi konusunda yüksek kararlılık ve kamuoyunun oluşması gerekmektedir. Diğer yandan askeri havaalanının yeni bir yere taşınması ve buna kaynak aktarılması için belirli bir zamana ihtiyaç olacaktır. Bu noktada hızlı hareket edilmesi hedefe varılmasını kolaylaştıracaktır.

2.5.6.5. "KENT İÇİ ULAŞIMDA GÜVENLİ, MODERN, ERİŞİMİ KOLAY, SÜRDÜRÜLEBİLİR VE TOPLU TAŞIMA AĞIRLIKLI ULAŞIM ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER

Artan nüfus yoğunlukları ve araç sayıları ile plansız kentleşme, kentiçi ulaşımı zorlaştırmaya devam etmektedir. Bu durum, bu konudaki yatırım maliyetlerini artırdığı gibi karar vericilerin planlama ve uygulama faaliyetlerini de zorlaştırmaktadır. Diğer yandan yerel yönetimlerin mali kaynaklarının sınırlı olması yatırımların yapılmasını engellemekte ve kentiçi toplu taşıma hizmetlerinin iyileştirilmesini zorlaştırmaktadır. Geciken toplu taşıma yatırımları kentiçi ulaşımda insanların bireysel çözümlere yönelmelerini arttırmaktadır. Yerel yönetimlerin kentiçi ulaşım altyapılarını geliştirmeleri için ulusal bütçeden kaynak ayrılmasının sağlanması ve yap işlet devret gibi farklı finansman yöntemlerinin geliştirilmesi çözümü kolaylaştıracaktır.

2.5.7. SONUÇ

Dünyada ticaretin giderek serbestleşmesine paralel olarak rekabetin artması ve küresel ve bölgesel ölçekte organizasyonların ağırlık kazanmasıyla taşıma mesafelerinin uzaması, hız unsurunu öne çıkarmıştır. Bu durum, hammadde ve işlenmiş ürünlerin alıcılara düşük maliyetle ve zamanında ulaştırılmasının önemini artırmış, lojistik hizmetler ile desteklenen kombine taşımacılık sistemlerinin kullanımını yaygınlaştırmıştır. Türkiye'de artan ulaşım talebine uygun olarak demiryolu ve denizyolu fiziki altyapısının yeterince geliştirilememesi ve kapıdan kapıya taşımacılık için en uygun ulaştırma türünün karayolu taşımacılığı olması, yük ve yolcu taşımalarının ağırlıklı olarak karayolu ağına yüklenmesine yol açmıştır. Bu durum taşıma türleri arasında dengesiz ve verimsiz bir ulaşım sisteminin oluşmasına sebep olmuştur.[98]

TR52 Bölgesi ülkenin coğrafi olarak kalbi kabul edilebilecek bir konumda ve 3 tarafı denizlerle çevrili ülkemizin deniz kıyısı olmayan orta bölgesinde yer almaktadır. Bölge içerisinde üretilen buğday ürünlerinin ağırlıklı olarak Konya ve Karaman il merkezlerine taşındığı ve buradaki değirmenlerde una dönüştükten sonra bölge içine ve bölge dışına karayolu ile taşındığı görülmektedir. Aynı olay diğer tarıma dayalı sanayi kolu olan yem içinde geçerli bulunmaktadır. Bölgede üretilen şekerpancarı bölge içinde Konya merkez, Ilgın, Ereğli ve Çumra şeker fabrikalarında ürüne çevrilmekte ve bölge içi ve ülke geneline taşınmaktadır. Bölgenin Çeltik gibi bazı uç ilçelerinde üretilen şekerpancarı ve buğday ürünleri ise Afyon ve Eskişehir gibi illere satılmaktadır. Bölgede yer alan 2 adet makarna fabrikası da bölgede üretilen durum buğdayından ürettiği makarnanın yurtiçi ve yurtdışına satışını gerçekleştirmektedir. Bölgede 2010 yılı itibari ile üretilen buğday miktarı 1.647.591 ton ve şekerpancarı miktarı ise 5.511.508 tondur. Bu rakamlar sadece bölge içi taşınan hammadde büyüklüğünün dahi çok önemli boyutlarda olduğunu göstermesi bakımından önem arz etmektedir. Yüksek lojistik maliyetlerinden dolayı un, yem ve makarna ürünlerinin uluslararası rekabetçilik düzeyleri düşük kalmaktadır.

Aynı durum diğer imalat sanayi ürünleri içinde söz konusu olmaktadır. Bölge, lojistik maliyetlerinden dolayı özellikle Marmara bölgesi gibi deniz yolunu direk olarak kullanan bölgeler ile lojistik anlamda rekabet edememektedir. Ülke içerisinde olan bu durum uluslararası pazarlarda da daha fazla olarak kendisini hissettirmektedir.

Diğer yandan TR52 bölgesinde toplam nüfus 2.246.478 kişidir ve 2023 yılında bu rakamın 2.708.716 kişi olacağı tahmin edilmektedir. Bölge bütün komşu illere karayolu ulaşımı ile bağlıdır. Ayrıca Konya'dan Karaman (Adana ve Mersin) ve Afyon'a (Eskişehir üzeri İstanbul) demiryolu ile yolcu taşımacılığı varken Ankara'ya yüksek hızlı tren ulaşımı bulunmaktadır. Karaman'dan Konya yüksek hızlı trene raybüs ile ulaşım bağlantısı verilmektedir. Ayrıca Karaman'dan da Konya üzeri ve direk (Adana Mersin) tren ulaşımı mümkündür. Bölge insanının yurtdışı uçuşları İstanbul bağlantılı olarak ya da Ankara üzerinden gerçekleştirilebilmektedir. Ayrıca İzmir, Gaziantep ve Trabzon gibi şehirlere de direk uçuş bulunmamakta, karayolu ulaşımı zorunlu olarak kullanılmaktadır. Özellikle yurtdışından gelen işadamı ve turistlerin bölgeye zor ulaşımdan kaynaklı tercihlerini başka yerlerden yana kullandıkları görülmektedir.

Bölgeye gelen turist sayısının artırılması bölge turizminin diğer bölgelerle entegre edilmesinden geçmektedir. Dolayısıyla ulaştırma yatırımları hem yurtiçi hem de yurtdışı turizm potansiyelinin kullanılabilmesi için zorunluluktur.

Bölgenin çevre iller ile olan ve kentiçi ulaşımının kolaylaştırılması ise özellikle Konya ve Karaman merkezin sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesini yükseltecektir. Bu durum bölgenin zayıf olan altyapı ve erişebilirliğini güçlendirecektir. Bu durum ise bölge ekonomisinin rekabetçi bir yapı kazanmasına ve büyümesine olumlu katkı sağlayacaktır.

[98] 9. Kalkınma Planı

ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ

Ulaştırma Sektörü 2023 vizyon ve stratejilerinin tespiti yapılırken sektörün paydaşları, görevleri ve sorumlulukları göz önüne alınarak analiz edilmiştir. Analiz sonrasında sorumlu ve ilgili kuruluşlar tayin edilmiştir. Bu kurumların paydaşlık derecelerine göre sınıflandırılmaları ve kısa tanımları ekte sunulmuştur. TR52 Bölgesinde geleceği planlarken öncelikle sektörde hangi paydaşların olduğu ve bu paydaşların planlamada üstlenecekleri roller ortaya konmuştur.

ULAŞTIRMA SEKTÖRÜNÜN İÇ PAYDAŞLAR	ULAŞTIRMA SEKTÖRÜNÜN DIŞ PAYDAŞLAR
	1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler
1. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	2. Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları
2. Konya ve Karaman İl Valilikleri	4.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları
3. Konya ve Karaman İl Özel İdareleri	5.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği
4. Konya ve Karaman Belediyeleri Başkanlıkları	6.Mevlana Kalkınma Ajansı
5. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü	7. Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri
6. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü	8.Selçuklu Belediyesi
7. Karayolları Genel Müdürlüğü	9. Karatay Belediyesi
8. Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü	10.Meram Belediyesi
9. Karayolları 5.Bölge Müdürlüğü	11. Konya ve Karaman İş adamları ve Sanayici Dernekleri
10. Karayolları 13.Bölge Müdürlüğü	12. Konya ve Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri
	13.Genel Kurmay Başkanlığı
	14.Konya ve Karaman Ziraat Odaları
	15. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman il Müdürlükleri
	16.Konya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

ULAŞTIRMA SEKTÖRÜNÜN KRİTİK PAYDAŞLARI

1.Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

2.Konya ve Karaman İl Valilikleri

3.Konya ve Karaman İl Özel İdareleri

4.Konya ve Karaman Belediyeleri Başkanlıkları

5.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler

6.Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları

7.Mevlana Kalkınma Ajansı

8.Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü

9.Karayolları 5.Bölge Müdürlüğü

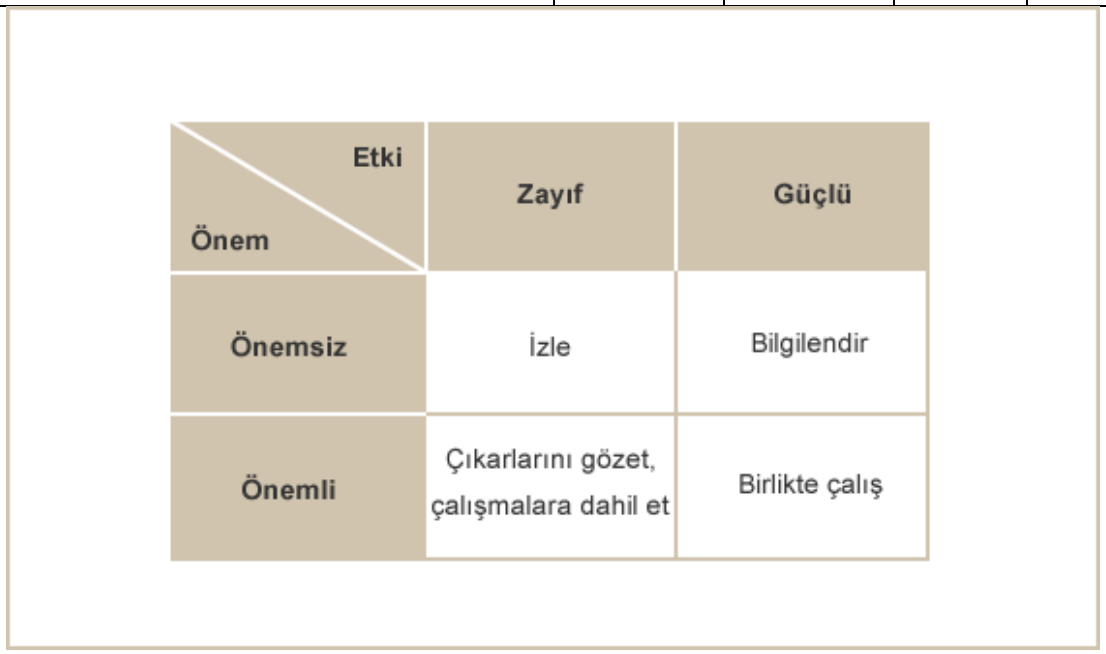
10.Karayolları 13.Bölge Müdürlüğü

Paydaşlara ilişkin gruplandırmalar farklı şekillerde yapılabilir. Eğitim sektörünün gruplandırmasında yöntem olarak etki-önem matrisi dikkate alınmış ve bu matris paydaşlara uygulanmıştır.

ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ ETKİ-ÖNEM MATRİSİ

ETKİ-ÖNEM MATRİSİ	ÖNEM		ETKİ	
	ÖNEMSİZ	ÖNEMLİ	ZAYIF	GÜÇLÜ
İÇ PAYDAŞLAR				
1. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı		✓		✓
2. Konya ve Karaman İl Valilikleri		✓		✓
3. Konya ve Karaman İl Özel İdareleri		✓		✓
4. Konya ve Karaman Belediyeleri Başkanlıkları		✓		✓
5. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü		✓		✓
6. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü		✓		✓
7. Karayolları Genel Müdürlüğü		✓		✓
8. Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü		✓		✓
9. Karayolları 5.Bölge Müdürlüğü		✓		✓
10. Karayolları 13.Bölge Müdürlüğü		✓		✓
DIŞ PAYDAŞLAR				
1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler		✓		✓
2. Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları		✓		✓
4.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları		✓		✓
5.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği	✓			✓
6.Mevlana Kalkınma Ajansı		✓		✓
7. Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri	✓			✓
8.Selçuklu Belediyesi		✓		✓
9. Karatay Belediyesi		✓		✓
10.Meram Belediyesi		✓		✓
11. Konya ve Karaman İş adamları ve Sanayici Dernekleri		✓		✓
12. Konya ve Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri	✓			✓
13.Genel Kurmay Başkanlığı	✓			✓
14.Konya ve Karaman Ziraat Odaları	✓		✓	
15. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve	✓			✓

Karaman il Müdürlükleri				
16.Konya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü	✓		✓	

PAYDAŞLARIN GÖREVLERİ VE SORUMLULUK ALANLARI

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı:

Ulaştırma ve haberleşme iş ve hizmetlerinin, teknik, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara, kamu yararına ve milli güvenlik amaçlarına uygun olarak kurulmasını, geliştirilmesini ve bu hizmetlerin birbirini tamamlayıcı şekilde yürütülmesini sağlayacak esasları tespit eden, uygulanmasını takip eden ve denetleyen kurumdur.

Konya ve Karaman İl Valilikleri:

İlin genel idaresinden sorumludur. Kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet kararlarının neşir ve ilanını ve uygulanmasını sağlar ve Bakanlıkların talimat ve emirlerini yürütürler. Kısacası Valiler ilin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemekten sorumludur.

Konya ve Karaman İl Özel İdareleri:

İlin sağlık, tarım, sanayi ve ticaret, ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde, İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre acil yardım ve kurtarma, kültür, turizm, gençlik ve spor, orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında, yapmakla görevli ve yetkilidir.

Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler):

5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında belde halkının mahalli müşterek nitelikteki tüm ihtiyaçlarının giderilmesi belediyelerin sorumluluğundadır. Belediyelerin başlıca faaliyet alanları planlama, projelendirme, altyapı yapım ve bakım, bayındırlık hizmetleri, işletme, enformasyon hizmetleri, denetim hizmetleri, danışmanlık hizmetleri, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler, kültür, zabıta, temizlik hizmetleri, çevre hizmetleri ve sivil savunmadır.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Türkiye Havaalanlarının işletilmesi ile Türkiye Hava sahasındaki hava trafiğinin düzenlenmesi ve kontrolü görevi, Devlet Hava Meydanları İşletmesi(DHMİ) Genel Müdürlüğünce yerine getirilmektedir.

Türk Sivil Havacılık sektörünün altyapısını oluşturan tesis ve donanımıyla, 1933 yılından bu yana değişik isim ve statülerle hizmetlerini yürütmekte olan kuruluş, 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Ana Statüsü çerçevesinde 1984 yılından itibaren faaliyetlerini Kamu İktisadi Teşebbüsü olarak sürdürmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü

Mevcut şebeke ve araçlarını hizmete hazır tutarak gerektiğinde yeni hatlar ve bağlantı hatları inşa etmek, diğer ulaşım sistemleri ile besleyerek ekonomik, güvenli konforlu ve çevreye duyarlı taşıma hizmeti sunan kuruluştur.

Karayolları Genel Müdürlüğü

Bütün yol ağlarının inşaası, onarımı, bakımı ve diğer hususlar hakkında teknik esaslarla vasıf ve şartları tespit etmek, yolların kullanılmasına, teknik emniyet ve korunmasına ait esas ve kaideleri tespit etmek, yürütmek ve uygun göreceği yol işaretlerini tesis etmekten sorumlu kuruluştur.

Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü

Karayolları Genel Müdürlüğü'ne bağlı, merkezi Konya'da bulunan Bölge Müdürlüğü 70 221 Km² alan üzerinde, Konya ve Karaman illerinin tamamını, Afyonkarahisar ve Aksaray illerinin büyük bir kısmını, Ankara, Kütahya, İçel, Antalya, Isparta ve Niğde illerinin ise bazı bölümlerini kapsamaktadır.

Karayolları 5.Bölge Müdürlüğü

Karayolları Genel Müdürlüğü'ne bağlı, merkezi Mersin'de bulunan 5. Bölge Müdürlüğü 61.683 km2 alan üzerinde Adana, Gaziantep, Hatay, Mersin, Kahramanmaraş, Kilis ve Osmaniye illerinin tamamı ile Malatya, Kayseri ve Adıyaman'ın bir bölümünü kapsamaktadır.

Karayolları 13.Bölge Müdürlüğü

42.552 km2 yüzölçümü alanı olan Bölge sınırları içerisinde Antalya, Isparta, Burdur illerinin tamamı Afyon ve Muğla illerinin bir kısmı bulunmaktadır.

Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler:

Bölgede milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, bölgenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insan gücü yetiştiren kurumlardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları:

Üyelerinin müşterek ihtiyaçların karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, meslekin genel menfaatlere uygun olarak gelinmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlak ve tesanüdünü korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzelkişiliğe sahip meslek kurululardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları:

Borsaya dahil maddelerin, borsada alım-satımını tanzim ve tescil etmek, günlük fiyatlarını usulü dairesinde tespit ve ilan etmek, alıcı ve satıcının teslim, tesellüm ve tediye bakımından vecibelerini, her tipin asgari vasıflarını ve muamelelerini tasfiye şartıyla fiyatlar üzerine müessir şartları, ihtilaf usulünde ihtiyari tahkim usullerini gösteren meslek kuruluşlarıdır.

Borsaya dahil maddelerin tiplerini ve vasıflarını tespit etmek üzere laboratuar ve teknik bürolar kurmak ve kurulmuşlara katılmak, borsaya ait örf ve adetleri tespit ve ilan etmek, sair mevzuatla ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca verilecek görevleri yapmak borsamızın genel işlevleri arasındadır

Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği:

Konya ve Karaman'daki esnaf ve sanatkârlar ile bunların yanlarında çalışanların meslekî ve teknik ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmelerini ve meslekî eğitimlerini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplini ve ahlâkını korumak ve bu maksatla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlardır

Mevlana Kalkınma Ajansı:

Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" amaçlarını gözeterek faaliyetlerini yürüten kurumdur.

Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri:

Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüklerinin görev tanımı şu şekildedir; Ülkemizin küresel düzeyde rekabet gücünü artırmaya yönelik olarak Sanayi ve ticaret alanlarında plan, program, strateji ve politikalar geliştirmek, Ekonominin itici gücünün özel girişimcilik olduğu bilinciyle ve başta KOBİ'ler olmak üzere bütün sanayici, tüccar, esnaf ve sanatkârlara, güvenli, sürdürülebilir ve çevreye duyarlı bir iş ve rekabet ortamı tesis etmek, Tüketicilerin haklarının korunmalarına yönelik sunulan desteklerle, ileri teknolojiye ve yenilikçiliğe dayalı, yüksek katma değer sağlayan bir üretim kültürünün oluşmasına hizmet etmek olan bakanlığın yerel kurumudur.

Selçuklu, Karatay ve Meram Belediyesi

5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında belde halkının mahalli müşterek nitelikteki tüm ihtiyaçlarının giderilmesi belediyelerin sorumluluğundadır. Belediyelerin başlıca faaliyet alanları planlama, projelendirme, altyapı yapım ve bakım, bayındırlık hizmetleri, işletme, enformasyon hizmetleri, denetim hizmetleri, danışmanlık hizmetleri, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler, kültür, zabıta, temizlik hizmetleri, çevre hizmetleri ve sivil savunmadır.

Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri:

Kalkınmamızın bilinçli ve rasyonel olmasını sağlamak üzere; sanayici ve iş adamlarının bir araya geldikleri sivil toplum kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri:

Bakanlığının il ve ilçe düzeyindeki görevlerini planlamak, yönetmek, denetlemek, geliştirmek ve değerlendirmek üzere kurulan İldeki yerel kuruluştur.

Genel Kurmay Başkanlığı:

Güvenlik sorunlarına ve krizlere uygun şekilde reaksiyon göstermek, belirsizliklere karşı hazır olmak, iç ve dış tehdit ve risklere karşı ülkenin güvenliğini sağlayabilmek için; Caydırıcılık, Güvenlik / Harekat Ortamının Şekillendirilmesi, Savaş Dışı Harekat (Barışı Destekleme Harekatı, Doğal Afet Yardım Harekatı ve İç Güvenlik Harekatı), Kriz Yönetimi, Sınırlı Güç Kullanımı, Konvansiyonel Harp, gibi faaliyetleri icra eden kurumdur.

Konya ve Karaman İllerindeki Ziraat Odaları:

Meslek hizmetleri görmek, çiftçilerin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslek faaliyetlerini kolaylaştırmak, çiftçilik mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak, meslek disiplin ve ahlakını kollayıp gözetmek, çiftçilikle iştigal edenlerin mesleki hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

İlin tarımsal envanterini çıkarmak, üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek, İl yayım programını hazırlamak, tüm konulardaki faydalı bilgileri basılı yayın haline getirerek teknik elemanlara ve çiftçilere ulaştırmak, çözüm getirilmesini gerektiren çiftçi problemlerini araştırma kuruluşlarına iletmek, sulamaya yeni açılan alanlarda çiftçilere sulu tarım tekniklerini götürmek, ilin her türlü tarımsal girdilerini tespit etmek ve bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası ve tarım Kredi Kooperatifleri ile işbirliği yapmak, tarım ürünlerinin değerlendirilmesi ve pazarlaması için üreticilere yardımcı olmak, tarım ürünlerinin ekiliş, üretim ve verimlerine ilişkin tahmin çalışmalarını yapmak ve bu konuda her türlü istatistiksel bilgileri toplamak, hayvan sağlığı konusunda gerekli tüm çalışmaları yapmak, il dâhilinde çözümlenemeyen hayvan sağlığı konularını araştırma merkezlerine ve Bakanlığa iletmek, suni ve tabii tohumlama konusunda gerekli çalışmaları planlamak, il dâhilinde uygulanan entegre ve münferit projelerin gerektirdiği hizmetleri yapmak, bitki sağlığı konusunda gerekli tüm çalışmaları yapmak, bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili karantina hizmetlerini yürütmek, ilaç ve alet bayilerinin kontrollerini yerine getirmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaların denetimini yapmak, gıda ve yem konusunda envanter ve kontrol çalışmalarını yapmak, su ürünleri ile ilgili çalışmaları ve kontrol hizmetlerini yürütmek, çiftçi malları koruma kanununa göre gerekli hizmetleri yürütmek, tarımsal amaçlı kooperatiflerin kuruluş, etüt çalışmalarını yapmaktır.

Konya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

Bölge sanayi kuruluşlarının bir arada faaliyet gösterdiği alanın yöneticisi konumunda olan kurumdur.

2.5.8.

2.5.9. EK – HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR

Mevlana Kalkınma Ajansı	MEVKA
Konya Sanayi Odası	KSO
Konya Ticaret Odası	KTO
Konya Ticaret Borsası	KONTB
Konyadaki Ticaret ve Sanayi Odaları	KONO
Karaman Ticaret Borsası	KARTB
Karaman Ticaret ve Sanayi Odası	KTSO
Ticaret Borsaları	TB
Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları	KONKARO
Konya ve Karaman Esnaf ve Sanatkarlar Birliği	KONKARE
Konya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü	KOS
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü	GTHBKON
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü	GTHBKAR
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	GTHBKONKAR
Konya İl Özel İdaresi	İÖİKON
Karaman İl Özel İdaresi	İÖİKAR
Konya ve Karaman İl Özel İdareleri	İÖİKONKAR
Konya Selçuk Üniversitesi	SÜ

Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	KMBÜ
Konya Ticaret Odası Karatay Üniversitesi	KTOKÜ
Mevlana Üniversitesi	MÜ
Konya Üniversitesi	KÜ
Konya ve Karaman İllerindeki Üniversiteler	KKÜ
Ziraat Odaları	ZO
Genel Kurmay Başkanlığı	GKB
Konya Valiliği	KONVAL
Karaman Valiliği	KARVAL
Konya ve Karaman Valilikleri	KONKARVAL
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	UDHB
Karayolları Genel Müdürlüğü	KGM
Karayolları 3.Bölge Müdürlüğü	K3BM
Karayolları 5.Bölge Müdürlüğü	K5BM
Karayolları 13.Bölge Müdürlüğü	K13BM
Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü	TCDD
Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü	DHMİ
Konya ve Karaman Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri	KONKARBSTB
Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	KONİKTM
Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	KARİKTM
Konya ve Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri	KONKARİKTM
Konya ve Karaman Belediyeleri Başkanlıkları	KONKARBEL
Konya Büyükşehir Belediyesi	KONBEL
Karaman Belediyesi	KRMBEL
Selçuklu Belediyesi	SELBEL
Karatay Belediyesi	KARBEL
Meram Belediyesi	MERBEL
İş Adamları ve Sanayici Dernekleri	İSD
Konya İş Adamları ve Sanayici Dernekleri	KONİSD
Karaman İş Adamları ve Sanayici Dernekleri	KARİSD
Konya Karaman İş Adamları ve Sanayici Dernekleri	KONKARİSD

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
EĞİTİM SEKTÖRÜ

2.6. EĞİTİM SEKTÖRÜ

ARKA PLAN

Sürdürülebilir kalkınma ve rekabet edebilir ekonomi hedeflerine ulaşılması, bir ülkenin tüm sektörlerinde en üst derecede potansiyellerini değerlendirebilmesi ile mümkün olabilmektedir. Sektörlerin ayrı ayrı GSMH'ye katkısı ile oluşan toplam ekonomi büyüklüğünden ziyade günümüz ve gelecek ekonomisinde sektörlerin kendi toplamları yanında, diğer sektörlerle oluşturdukları sinerji ve çarpan etkileri önem kazanmıştır. Sektörel faaliyetlerin iç içe girdiği alanlar markalaşma ve pazarlama faaliyetlerinin yeni genişleme alanları olacaktır.

Bir ülkenin gelişmişliğinin, eğitime verdiği önem ve doğru eğitim stratejilerinden geçtiği tartışılmaz bir gerçektir. Gelişen dünyada eğitim kalitesini artırmak için her geçen gün farklı eğitim stratejileri ve bilimsel metotlar etkin olarak kullanılmaktadır. Bu metotlar toplumun ihtiyacına göre sürekli yenilenmektedir. Günümüzde eğitim sektörü; dünyadaki gelişmelere duyarsız kalmayıp toplumun taleplerine karşı duyarlı, katılımcılığa önem veren, hedef ve önceliklerini netleştirmiş, şeffaf ve etkin bir yapılanma içinde hareket etmenin önemini kavramıştır.

2023 vizyonunda hedefleri olan bir ülke ve bölge için, bu hedeflere ulaşmayı sağlayacak olan en önemli girdilerden biri beşeri sermayedir. Söz konusu beşeri sermayeye, sağlıklı işleyen bir eğitim sisteminin varlığı ile ulaşılabilir. Bu çalışmada; dünya, Türkiye ve TR52 (Konya ve Karaman) bölgesinin eğitim sektöründeki mevcut durumu ve 2023'e giderken nasıl bir gelişme trendine sahip olması gerektiği ele alınmaktadır.

2011 yılında TR52 Bölgesi'nin 2023 Vizyon ve Stratejilerini belirlemeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilirken, ülke planlarındaki hedefler ve bu hedeflerin gerçekleşme durumları önem arz etmektedir. Türkiye'deki 26 Düzey 2 Bölgesinin ulusal planlar ile uyumlu alt bölge çalışmasının yapılarak, bölgelerin 2023 yılına yönelik planlamalarının yapılması ve hedeflerinin ortaya konulması gerekmektedir.

2023 yolunda beşeri sermayenin yönünü belirleyecek olan eğitim yapılanmasında öncelikle Dünya, Türkiye ve TR52 bölgesi ekseninde eğitim sektörü ve anlayışı nedir ve yönü nasıl olmalıdır değerlendirmesi yapılmalıdır. Gelişmiş dünya ülkelerinin sahip olduğu eğitim perspektifi ile ülkemizi karşılaştırılarak rekabet üstünlüğü sağlayacak olan beşeri sermayenin alt yapısının nasıl bir yönde gelişmesi gerektiğini değerlendirilmelidir.

Bu çalışmada usul olarak TR52 Bölgesinde eğitim konusunda söz söyleyebilecek yetki ve yeterliliğe sahip kurum ve kişilerin görüşlerinin alınması suretiyle katılımcılığın sağlanması arzu edilmiştir. Bu bağlamda TR52 Bölgesinde yer alan tüm ilçelerde odak grup toplantıları yapılmıştır. Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ilçede odak grup toplantısı yapılmış ve bu toplantılara toplam 1.824 kişi iştirak etmiştir. Odak grup toplantılarına ilçelerde ki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, yerel yönetim temsilcileri, ilçede önde gelen işadamları ve kanaat önderleri katılmışlardır. Dolayısıyla ilçeler bazında alınan görüş ve öneriler parçaların bütünü oluşturması mantığından hareketle rapor haline getirilmiştir. Ayrıca eğitim sektör raporunda bir diğer usul ise; sektörün ilgili rapor ve verilerinin derlenmesi ve sektörün ilgili paydaşlarının raporun tamamlanmasını müteakip ilave görüş ve önerileri için raporu okumalarının sağlanması olmuştur. Eğitim sektör raporu ilçe odak grup toplantılarını müteakip literatür ve veri taraması yapılarak sektörün tüm verileri sahada elde edilen bulgularla doğrulanmıştır. Böylece bilimsel ve istatistiki veri destekli sektör raporu oluşturulmuş ve tüm ilgili paydaşlara gönderilerek ilave görüş ve önerilerinin tekrar alınması suretiyle son şeklini almıştır. Bu kapsamda il ve ilçe müdürlükleri, oda ve borsalar, sivil toplum kuruluşları vb. kurumların görüş ve önerilerine başvurulmuştur.

Sonuç olarak çalışma kapsamında, ülke geneli stratejiler ile TR52 Konya Karaman Düzey 2 Bölgesi'nin ilçe, il ve bölge bazında potansiyellerine bağlı ortaya çıkan parça yaklaşımları beraber olarak değerlendirilmiştir. Nihayetinde dünya eğitim sisteminde ki gelişmeler, ülke olarak yaşadığımız süreç ve hedefler rakamsal olarak değerlendirilmiş, eğitim sektörünün seviyesinin anlaşılmasına çalışılmış ve TR52

bölgesinin 2023 yılında nerede olması ve bu hedeflere ulaşılmasına yönelik olarak neler yapılması gerektiğine ilişkin "Eğitim Sektör 2023 Vizyon Stratejisi" dökümanı hazırlanılmıştır.

2.6.1. DÜNYADA EĞİTİM

Dünyada başta gelişmiş ülkeler olmak üzere, eğitime önem vermeyen tek ülke yoktur. Buna rağmen gelişmiş ülkeler de dâhil bütün ülkeler, eğitime yeterince kaynak ayıramadıklarını söylemektedirler. Mevcut eğitim sistemlerinin geleceğin taleplerini karşılayacak olan gerekli beşeri sermayeyi hazırlayacak düzeyde olmadığını kabul etmektedirler. İfadeler ve şikâyetler aynı olsa bile, ülkeler arasında büyük farklılıkların olduğu açıktır. Bu gerçekler ışığında; gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin eğitim göstergeleri arasındaki farkın önümüzdeki 20 yılda daha da büyüyeceğini söylemek hiç de yanlış olmayacaktır. Eğitim imkânları açısından giderek büyüyen bu fark, ülkelerin insan kaynaklarını da doğrudan etkileyen bir unsur olarak kendini göstermektedir.

Dünya eğitiminin bugünkü durumuna biraz daha yakından baktığımızda bazı çarpıcı noktalar görülmektedir. Bunlar;

- Dünya yetişkin nüfusunun hâlihazırda % 50'si ilköğretimi tamamlamıştır. Her ne kadar ilköğretimde okullaşma oranı oldukça ümit verici şekilde artmış olsa da, ilköğretim düzeyinde sunulan bu eğitim hizmetinin kalitesinin aynı oranda arttığını savunacak verilere rastlanamamaktadır.
- Dünya çapında, ilköğretim çağında olduğu halde ilköğretime devam etmeyen veya edemeyen kişilerin sayısı 1990'larda 127 milyon iken bu rakam azalarak günümüzde ancak 110 milyona kadar inmiştir.
- Dünyadaki durum değerlendirmesinde Afrika, Güney ve Batı Asya ülkeleri en gerilerde yer almaktadır. 2008 Yılı OECD verilerine göre Afrika, Güney ve Batı Asya ülkelerinde ilköğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı yaklaşık olarak 50 iken, bu oran dünya genelinde 37'dir. Bununla birlikte OECD ülkelerinde bu oran 11 ile 31 arasında değişmektedir.
- Yine aynı verilere göre, gelişmekte olan 14 ülkede ilköğretim çağındaki nüfusun 250 milyonu aynı zamanda çalışmaktadır ve bunların %50'si tam zamanlıdır. Çalışan her 5 çocuktan 3'ü Asya'da, 1'i ise Afrika'da yaşamaktadır; diğerleri ise Latin Amerika ve Okyanusya bölgesindedir. Tüm dünya genelinde ise çalışan nüfusun büyük bir oranı kırsal kesimde yaşamaktadır.
- Küresel anlamda okullaşma oranlarında görülen en düşük artış, okulöncesi eğitimde olmuştur. OECD verilerine göre 1990'ların başında 99 milyon olan okulöncesi öğrenci sayısı 90'ların sonunda ancak 104 milyona erişebilmiştir. 2010 yılında bu rakam 110 milyona ulaşmıştır. Günümüzde gelişmiş ülkelerde okulöncesi eğitimdeki okullaşma oranı %81'den %84'e çıktığı halde, bu oran gelişmekte olan ülkelerde sadece %32'de kalmıştır. Ülkemizde okul öncesi eğitimdeki okullaşma oranı, 2010-2011 öğretim yılında %43 olarak gerçekleşmiştir. 2012-2013 eğitim-öğretim yılında illerin tamamında okul öncesi eğitim zorunlu hale getirilecektir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın okul öncesi eğitimde 2023 yılında çağ nüfustaki okullaşma oranı hedefi, %100 'dür.
- Dünyada orta ve yüksek eğitime geçiş, her yaş grubundaki sayısal artışa bağlı olarak yükselen bir grafik çizmektedir. Okulda başlayan öğrenme etkinliğinin artık yetişkinlik süresince ve tüm yaşam boyunca sürdürülmesi gerekmektedir.

İş hayatında giderek artan nitelikli beşeri sermaye ihtiyacı, son yıllarda sanayileşmiş ve sanayileşmekte olan ülkelerde artan işsizlik oranları ile birey ve toplumun yükselen beklentileri sonucunda yüksek eğitime olan talebi çok büyük ölçülerde artırmıştır.

2.6.2. TÜRKİYE'DE VE TR52 BÖLGESİNDE MEVCUT DURUM

Eğitim, dengeli ve sürdürülebilir kalkınma için önemli bir unsurdur. DPT tarafından 2003 yılında yapılan İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması araştırmasına göre, Konya 26. sırada iken Karaman 35. sırada yer almaktadır. İllerin eğitim yapısındaki gelişmişlik sıralamasında ise Konya 45. ve Karaman 38. sırada yer almaktadır. Görüldüğü üzere, illerin eğitim yapısındaki gelişmişlik sıralamasında TR 52 bölgesi (Konya–Karaman) ülke sıralamasına göre oldukça gerilerde bulunmaktadır. Bölge, 2023 yılı hedeflerine ulaşmak için gerekli eğitim atılımını yapmalıdır. Bunun için öncelikle mevcut durumu irdelemek gerekmektedir.

Tablo 160: Nüfusun Genel Eğitim Projeksiyonu

Eğitim Durumu	Konya		Karaman		TR52		Türkiye	
	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%
Okuma Yazma Bilmeyen (6+ yaş)	94.755	5,40	10.588	5,16	105.343	5,38	3.825.644	6,04
Okuma Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyenler	352.372	20,09	39.133	19,07	391.505	19,99	13.448.484	21,23
İlkokul Mezunu	555.893	31,70	64.598	31,49	620.491	31,68	15.709.975	24,80
İlköğretim Mezunu	311.078	17,74	41.088	20,03	352.166	17,98	10.820.045	17,08
Ortaokul veya Dengi Okul Mezunu	70.465	4,02	7.680	3,74	78.145	3,99	3.127.204	4,94
Lise veya Dengi Okul Mezunu	252.205	14,38	30.068	14,66	282.273	14,41	11.374.336	17,95
Yüksekokul veya Fakülte Mezunu	105.782	6,03	11.286	5,50	117.068	5,98	4.566.049	7,21
Yüksek Lisans Mezunu	7.970	0,45	573	0,28	8.543	0,44	365.791	0,58
Doktora Mezunu	3.091	0,18	145	0,07	3.236	0,17	113.862	0,18

**TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları 2010*

Konya ili, temel eğitim açısından %94.6'lık bir okuryazar oranına sahiptir. Okuma yazma bilmeyen kesim %5.4'lük dilimi kapsamaktadır. Karaman ilinde ise, okur-yazar kesim %94.84'lük bir orana sahiptir. Karaman'da %5.16 olan okur-yazar olmayan nüfusun genel nüfusa oranı, Konya iliyle hemen hemen aynı düzeydedir. Okuma yazma bilmeyen kesim nüfusun genelde yaşlı kısmını oluşturmaktadır. Konya ve Karaman illerinde okuma yazma bilmeyen nüfus içerisinde kadınların oranı erkeklere göre daha fazladır. Fakat son yıllarda yapılan eğitim ve yönlendirme çalışmaları olumlu sonuç vermiş, durum kadınların lehine pozitif bir hal almıştır.

Her iki ilde de okuryazar nüfusun büyük bir çoğunluğu ilkokul ve ilköğretim mezunudur. İlkokul ve ilköğretim mezunları, Konya ilinde nüfusun % 53,46'sını, Karaman ilinde %55.26'sını oluşturmaktadır. TR52 bölgesinde ise bu oran, nüfusun %53,65'i seviyesindedir. Türkiye genel ortalamasına bakıldığında ise durum %46.82'dir. İlköğretim eğitimi almış nüfus oranları açısından Konya ve Karaman illerini kapsayan TR52 bölgesi, ülke ortalamasının üzerinde bir konumdadır. Eğitimin devamlılığı açısında asıl irdelenmesi gereken husus, zorunlu ilkokul ve ilköğretimden sonra orta öğretimi almış nüfus yapısıdır. Bu açıdan Konya ilinde ilkokul ve ilköğretim okullarından mezun olanların ortaöğretimden mezun olma oranı %26,90'dır. Karaman ilinde ise % 26,52'dir. TR52 bölgesi olarak bakıldığında ise bu oran % 26,86'dır. Türkiye genelinde ilkokul ve ilköğretimden sonra ortaöğretim bitirmiş nüfus oranı ise % 38,35'lik dilimi ifade etmektedir. İlkokul ve İlköğretim eğitimi alan nüfus açısından ülke standartlarının üzerinde olan TR52 bölgesi, ortaöğretim mezunu olma oranı bakımından ülke ortalamasının gerisinde kalmaktadır. Bu duruma okul çağı nüfus açısından bakıldığında ise, Konya için okullaşma oranı ortaöğretimde % 65,70 olarak gerçekleşirken, Karaman'da % 75,00 olarak gerçekleşmiştir. Ülke genelinde ve TR52 bölgesinde nitelikli insan kaynağını verecek olan en temel süreç, eğitimin sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Sürdürülebilir eğitim için en önemli kırılma noktası, ilköğretimden ortaöğretime geçiş sürecidir. Bu süreç son yıllarda oldukça önemli bir aşama göstermiştir. Bu durum geleceğimiz için olumlu bir tablo oluşturmaktadır. Yukarıdaki verilerden görüldüğü gibi nüfusun genel yapısı için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Ortaöğretim mezunu olan nüfus yapısı yüzdesel olarak ivedilikle ülke ortalamasına çekilmelidir. 2023 yılında ise %50'ler seviyesine ulaşmalıdır.

Üniversite eğitimine devam eden nüfus oranlarına bakacak olursak, Konya ilinde ortaöğretim mezunlarının yükseköğretime devamı % 46.32'lik bir orana sahiptir. Karaman ilinde ise % 39,92'dir. TR52 bölgesinde ise % 45,64'lük bir oran vardır. Türkiye genelinde ise ortaöğretim sonu yükseköğrenime devam düzeyi ise % 44,36'lık bir orana sahiptir.

2023 vizyonunda hedeflenen noktalara varmak için üretimin üçayağından biri olan nitelikli beşeri sermaye varlığının eğitimle elde edilebilir olduğu unutulmamalıdır. Bu da ancak sürdürülebilir bir eğitim sistemi ile oluşturulabilir. Görüldüğü üzere, hem TR52 bölgesinde hem de ülke genelinde eğitimli nüfus yapısı açısından eğitimin sürdürülebilirliği en çok ilköğretimden ortaöğretime geçiş sürecinde kesintiye uğramış görünmektedir. Bu durumun birçok toplumsal ve ekonomik sebebi vardır. Bunun ivedilikle çözülmesi için, yeterlilik ve alan yönlendirmelerini dikkate alan zorunlu bir ortaöğretim uygulamasına geçmek yerinde olacaktır.

Tablo 161: 2010-2011 Yılı Eğitim Genel Projeksiyonu

Bölge	Okul Öncesi		İlköğretim		Ortaöğretim	
	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
Konya	32.141	28,0	305.955	20,1	124.701	19,8
Karaman	4.753	28,9	32.957	19,7	12.977	17,9
TR52	36.894	27,5	340.450	20,0	140.119	20,0
Türkiye	1.115.818	23,0	10.981.100	21,8	4.748.610	21,3

*****Konya MEM 2010 – 2011 ** Karaman MEM 2011 *** TÜİK Eğitim Verileri 2011*

Tablo 162: TR52 Düzey 2 Bölgesi 2010-2011 Yılı Kurum Sayıları

Kurumlar	Kurum Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
Okul öncesi	180	36.894	1.341	27,5
İlköğretim	1.060	340.450	17.022	20
Ortaöğretim	245	140.119	7.005	20

*****Konya MEM 2010 – 2011 ** Karaman MEM 2011*

2.6.2.1. Okul Öncesi Eğitim

2010–2011 yılı eğitim öğretim döneminde Konya'da 32.141 öğrenci, Karaman'da ise 4.753 öğrenci, TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde 36.894 öğrenci ve 180 adet okul öncesi eğitim kurumu bulunmaktadır. Okul öncesi eğitimde okullaşma oranları; Konya'da % 43,73 Karaman'da %40,54'dir. Türkiye genelinde okul öncesi eğitimde öğretmen başına 2010-2011 öğretim yılı için 23 öğrenci düşerken, bu oran TR52 Düzey 2 Bölgesi için 27,5'dir.

2.6.2.2. İlköğretim

TÜİK verilerine göre, 2010-2011 yılı eğitim öğretim döneminde Konya'da 305.955 öğrenci 898 okulda, Karaman'da ise 32.957 öğrenci 162 eğitim kurumunda eğitim faaliyetlerine devam etmektedir. TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde 340.450 öğrenci ve 1.060 ilköğretim okulu bulunmaktadır. Okul çağı nüfusa göre okullaşma oranları Konya'da % 98,39, Karaman'da %98,96, TR52'de %98,41'dir. Avrupa Birliği derslik standardının ilköğretim okulları için 24 civarında olması gerekmektedir. Konya'nın derslik başına düşen 22,93 ve Karaman'ın ise derslik başına düşen 20,9 öğrenci ile bu standartların üstünde olduğu anlaşılmaktadır. TÜİK verilerine göre 2010–2011 döneminde ilköğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde 20,0, Türkiye'de ise 21,8'dir. Konya'da aynı oran 20,1 ve Karaman'da ise 19,7'dir.

2.6.2.3. Ortaöğretim

TÜİK verilere göre 2010-2011 yılı eğitim öğretim döneminde Konya'da 124.701 öğrenci, 208 eğitim kurumu, Karaman'da ise 12.977 öğrenci ile 37 eğitim kurumu ile eğitim faaliyetlerine devam etmektedir.

TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde 140.119 öğrenci 245 ortaöğretim okulu bulunmaktadır. 2010–2011 yılında ortaöğretim çağ nüfusu açısından okullaşma oranları Konya'da % 65,70, Karaman'da % 75,00, TR52'de % 66,65'dir. Aynı eğitim düzeyinde ülke genelinde öğretmen başına 21,3, TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde 20,0 Konya'da 19,8 ve Karaman'da 17,9 öğrenci düşmektedir.

2.6.2.4. Yükseköğretim

Bölgede üç devlet üniversitesi bulunmaktadır. 1975 yılında üniversite statüsü kazanan Selçuk Üniversitesi, Konya'da uzun yıllardır 23 fakülte, 6 Enstitü, 5 Yüksekokul, 22 Meslek Yüksek Okulu, 28 Araştırma ve Uygulama Merkezi ve 1 adet Konservatuarda 74.794 öğrenci ile eğitim hizmetine devam etmektedir.[99] 2010 yılında Konya'da kurulan 2. devlet üniversitesi olan Konya üniversitesi, halen yapılanma halindedir ve henüz eğitim faaliyetine başlamamıştır. Ayrıca Mevlana Üniversitesi ve KTO Karatay Üniversitesi adında iki adet yeni vakıf üniversitesi kurulmuş ve 2010–2011 öğretim yılında faaliyetlerine başlamışlardır. Mevlana Üniversitesi 6 fakülte, 2 adet Yüksekokul, 3 adet Enstitü ve 2 adet Araştırma ve Uygulama Merkezi ile yaklaşık 400 öğrenci ile eğitime devam etmektedir.[100] Diğer vakıf Üniversitesi olan KTO Karatay Üniversitesi 3 adet Fakülte, 2 adet Enstitü, 2 adet Araştırma ve Uygulama merkezinde yaklaşık 300 adet öğrenci ile eğitim faaliyetine devam etmektedir.[101] Karaman ilinde 2008 yılında kurulan Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi ise 4 adet fakülte, 2 adet Enstitü, 2 adet yüksekokul, 4 adet meslek yüksekokulu ve 4 adet uygulama ve araştırma merkezi faaliyet göstermektedir.[102] Bu üniversitelerle birlikte 2010–2011 eğitim döneminde TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde 82.200 öğrenci bulunmaktadır.

Tablo 163: TR52 Bölgesi Üniversite Durum Değerlendirmesi

TR52 Bölgesi Üniversite Durum Değerlendirmesi	Konya	Karaman	TR52
Öğrenci Sayısı	75.500	6.700	82.200
Üniversite sayısı	4	1	5
Fakülte Sayısı	32	4	36
Enstitü	9	2	11
Yüksekokul	7	2	9
Meslek Yüksek Okulu Sayısı	22	4	26
Araştırma ve uygulama Merkezi	32	4	36
Konservatuar	1	-	1

Kaynak: Selçuk Üniversitesi, Mevlana Üniversitesi, KTO Karatay Üniversitesi, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi

2.6.2.5. Mesleki Eğitim

Ortaöğretim kapsamında mesleki ve teknik liselerin toplamına bakıldığında, 2010-2011 eğitim-öğretim döneminde Konya'da 168, Karaman'da 20 olmak üzere TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde toplam 188 mesleki ve teknik ortaöğretim okulu ile eğitim faaliyetlerine devam edilmektedir. Konya'da mesleki ve teknik liselerde 64.264 öğrenci, 3.295 öğretmen ile eğitim görmekte iken, Karaman'da 5.933 öğrenci 330 öğretmen ile eğitim görmektedir. Diğer bir deyişle TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde Konya'da öğretmen başına 19,5 öğrenci düşerken, Karaman'da öğretmen başına 17,9 öğrenci düşmektedir. Mevcut haliyle içerik açısından oldukça geniş bir çeşitliliğe sahip olan mesleki eğitimin TR52 Düzey 2 Bölgesi'nde ekonomik bir kalkınma ve sürdürülebilir bir gelişme için gerek duyulan insan kaynağı formasyonlarını nicelik ve nitelik yönünden karşılayacak şekilde yapılandırılmalıdır.

Mesleki eğitimdeki TR52 Düzey 2 bölgesinin genel durumu aşağıda yer almaktadır:

[99] Selçuk Üniversitesi verileri, 2011
[100] Mevlana Üniversitesi verileri,2011
[101] KTO Karatay Üniversitesi verileri, 2011
[102] Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi verileri, 2011

Tablo 164: TR52 Bölgesi Ortaöğretimde Mesleki Eğitim Durumu

TR52 ORTA ÖĞRETİMDE MESLEKİ EĞİTİM DURUMU				
	Konya	**Karaman**	**TR52**	**Türkiye**
Mesleki ve Teknik Lise	168	20	188	5.179
Öğrenci Sayısı	64.264	5.933	70.197	2.072.487
Öğretmen sayısı	3.295	330	3.625	104.327

Kaynak: TÜİK Eğitim Verileri 2011

2.6.2.6. Yaygın Eğitim

Ülkemizde bulunan 1.509 adet yaygın eğitim merkezinin 47'si Konya'da ve 9'u Karaman'da olmak üzere 56'sı TR52 bölgesinde bulunmaktadır. Bu merkezlerde 2010–2011 öğretim yılı sonu itibariyle ülke genelinde 3.712.478 öğrenci eğitim alırken, 9.444 eğitici öğretmen eğitim vermektedir. Konya'da toplam 74.758 öğrenci, 421 eğitici öğretmenle, Karaman'da ise 17.520 öğrenci, 61 eğitici öğretmenle mesleki eğitim merkezlerinde eğitim faaliyetleri devam etmektedir. Yaygın eğitim kurumları, okul çağını geçmiş veya okul çağında olduğu halde bir okula gitmeden hayata kısa yoldan atılma zorunluluğunda olan toplum kesimin niteliğini artırmak için kurulan en önemli eğitim yapılarından biridir. Bu yüzden yaygın eğitim kurumlarında verilen eğitim formasyonları belirlenirken, bölgenin rekabet gücü yüksek sektörlerinde faaliyet gösterecek kesimin niteliğini artıracak şekilde olması bölge gelişimi açısından önemli bir etken olacaktır.

Tablo 165: Yaygın Eğitim Kurumları

Kurum Türü	**Karaman**			**Konya**			**Türkiye**		
	Kurum Sayısı	**Bitiren Kursiyer**	**Öğretmen Sayısı**	**Kurum Sayısı**	**Bitiren Kursiyer**	**Öğretmen Sayısı**	**Kurum Sayısı**	**Bitiren Kursiyer**	**Öğretmen Sayısı**
Mesleki Eğitim Merkezi	2	1.659	34	12	13.140	219	392	299.306	4.480
Halk Eğitim Merkezi	6	15.818	27	31	61.596	125	969	3.409.058	4.840
Yetişkinler için Teknik Eğitim Merkezi	-	-	-	1	-	-	13	12	-
Öğretilebilir Zihinsel Engelliler İş Eğitim Merkezi ve Otistik Çocuklar İş Eğitim Merkezi	1	43	-	3	77	22	135	4.102	124

Kaynak: TÜİK 2008–09 Eğitim Dönemi Yaygın Eğitim Verileri

2.6.2.7. Türkiye'de Eğitim Sisteminin Sorunları

Türkiye'deki eğitim sisteminde niceliğe dayalı sorunlar olduğu ve bu durumun eğitimin niteliğini de doğrudan etkilediği yıllardır söylenegelmiş fakat bu konuda yeterli adımlar bir türlü atılmamıştır. 2023 vizyonunu her boyutu ile ele aldığımız bu süreçte, başarılı olmanın en temel girdisi beşeri kaynak sermayemiz olduğu düşünülürse, eğitim sektörünün temel problemlerini tespit edip çözüm yollarını üretmek asli hedeflerimizden olmalıdır. Buna göre, ilk, orta ve yükseköğretimi kapsayan eğitim sistemimizin sorunları ve niteliğin gerektiği şekilde yükseltilememesinin nedenlerini aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür;

1. Eğitim sisteminde var olan aşırı merkeziyetçi yapı yerine, yerinden yönetimin ilkelerine dayalı bir yerelleşmenin sağlanamaması,

2. Eğitime ayrılan kaynakların yeterli düzeyde artırılamaması ve mevcut kaynakların etkili ve yerinde kullanılamaması,
3. İlk ve ortaöğretimde kalabalık sınıfların bulunduğu il ve bölgelerde, derslik başına düşen öğrenci sayısının aşağıya çekilmesinde yetersizlikler,
4. İlk ve ortaöğretimde öğretmenlerin dengesiz olarak dağıldığı il ve bölgelerde, öğretmen başına düşen öğrenci sayısının aşağıya çekilmesinde yetersizlikler,
5. Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimde gözlenen yetersizlikler; öğretmen kariyer planlamasının uzun süredir yapılamaması ve yeni başlamış olmasından dolayı sonuçlarının henüz alınamamış olması,
6. Eğitim kurumlarında büyük şehir-küçük şehir ve taşra-şehir arasında eğitimde kalite farklılıklarının sürmesi,
7. Eğitim kurumlarında var olan ders araç-gereçlerindeki donanım yetersizliği,
8. Eğitim kurumlarında var olan ders araç-gereçlerinin etkin kullanımındaki yetersizlik,
9. Üniversite giriş sisteminden kaynaklanan sorunlar,
10. Özellikle okul öncesi eğitimde ve yükseköğretimde olmak üzere, okullaşma oranlarının düşüklüğü,
11. Yükseköğretim kurumları arasındaki önemli nitelik farklılıkları,
12. Öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının mesleki, ekonomik ve yönetsel koşullarının yetersizliği,
13. Eğitim sektöründe profesyonel, vizyon sahibi yönetici yetersizliği,
14. Üniversite yönetim sistemindeki yetersizlikler,
15. Eğitimciler arasında iletişim, işbirliği ve mesleki dayanışma yetersizliği,
16. Eğitim kurumlarının yönetiminde saydamlık ve hesap verebilirlik anlayışının yetersizliği,
17. Eğitim mevzuatı, öğretim programları, öğretmen eğitimi ve öğretim materyallerinin eleştirel düşünme, öğrenmeyi öğrenme, yaratıcı düşünme, yansıtıcı düşünme gibi öğrenci merkezli yaklaşımın amaçladığı tutum ve becerileri desteklememesi,
18. Eğitimin hedef kitlesinin sadece belirli yaş sınırları içindeki çocuklar ve gençler olarak algılanması, yetişkinlere yönelik gerçekleştirilen hizmet içi eğitim ve hayat boyu eğitim çalışmalarının yetersiz ve etkisiz kalması.

2.6.2.8. TR52 Bölgesinde Eğitim Sisteminin Sorunları

1. Öğretmen, öğrenci, derslik sayılarında, ifade edilen sayılar ne kadar ülke standartlarına yakın olursa olsun, bölgede ilçeler bazında dengeli bir dağılım yoktur.
2. Okul öncesi dönemde okul öncesi eğitimden yararlanan öğrencilerin oranı hala çok düşüktür.
3. İlköğretim çağında bu oran yükselmekle birlikte; lise ve üniversite çağında yine düşmektedir.
4. Bölgede ilçelere göre de, çocukların okula devam etme oranlarında farklılık vardır.
5. Kırsaldan ilçe ve il merkezlerine göç sonucu, bu merkezlerde eğitim için duyulan ihtiyaç ve talep artmış, bu durum ise sınıf mevcutlarının artmasına ve eğitimin kalitesinin düşmesine yol açmıştır.
6. Bölgenin kırsal kesimlerinde hala taşımalı eğitim sistemi yapılmakta ve bu durum ekonomik açıdan yük olduğu gibi eğitim kalitesi ve okullaşma oranını negatif etkilemektedir.

7. İl merkezlerine ve gelişmiş ilçelere yakın bölgelerde bulunan kırsal alanlarda öğretmenlerin ikamet etmemeleri sonucu eğitim verimliliği düşmektedir.
8. Taşra bölgelerine tecrübesiz eğitimcilerin verilmesi ve eğitimcilerin burada kendilerini geçici görmeleri eğitim kalitesine olumsuz etki yapmaktadır.
9. Bölgede çeşitli merkezlerde açılmış olan meslek okulları (ortaöğretim düzeyinde) formasyonlarının merkezden belirlenmiş olması bölge gerçekleri ile örtüşmemektedir.
10. Kırsaldaki yerel aktörler (belediyeler, meslek kuruluşları, STK'lar vb.) eğitime gereken desteği vermemektedir.

2.6.3. EĞİTİMDE ÜLKE SRATEJİSİ VE VİZYONU

TÜBİTAK koordinasyonunda hazırlanan "Eğitim ve İnsan Kaynakları Sonuç Raporu ve Strateji Belgesi" nde Türkiye'nin eğitim ve insan kaynakları konusunda 2023 vizyonu şu şekilde belirlenmiştir;

- Özgürlükçü, eşitlikçi, kişisel farklılıkları gözeten ve değerlendiren, yaratıcılık ve hayal gücünü geliştiren, öğrenme ve insan odaklı
- Sürekli gelişimi kendine ilke edinen
- Herkesin kendi, özellikleri doğrultusunda en üst düzeyde geliştirebildiği bir eğitim sistemi
- Kendi kültürüne has öğrenme teknolojilerini ve yöntemlerini oluşturmuş ve yerinden yönetim ilkesi etrafında örgütlenmiş
- Toplum ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik;
    - Özgür düşünen ve bağımsız karar verebilen, yenilikçi, özgüven sahibi, hayata olumlu bakan bir insan profili yetiştirmeye dönük eğitim anlayışı,
    - Bilim, sanat ve teknoloji üretebilen; girişimci, çevreye duyarlı vatandaşların yetiştirileceği bir eğitim sistemini kurmak.

Aynı çalışmada eğitimde ülke stratejisi kapsamında 2023 yılına kadar;

- 2013 yılında, "Bilgi Temelli Ekonomi İçin Yapılan Yatırımlar" kapsamında, mevcut AB-15 ortalamalarını geçmek,
- 2023 yılında, "Bilgi Temelli Ekonomi Performans Ölçütleri"nden her birinde, o dönemde AB'nin en iyi ilk 10 ülkesi arasında yer almak

ana hedefler olarak belirlenmiştir. Bu ana hedefe ulaşmak için eğitim sistemi aşağıdaki stratejik amaçları sağlayacak özelliklere sahip olmalıdır:

2.6.3.1. Eğitimde Yapısal Değişimin Sağlanması

2023'te bölgesel ve ülkesel düzeyde her alanda (ekonomi, kültür, siyaset) rekabet edebilen bir beşeri sermaye oluşturabilmek için belirlenen vizyonları gerçekleştirmek ve bu sayede çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkmak için eğitim sistemimizde köklü, yapısal değişim ve dönüşümler getirecek adımlar atılmak zorundadır. "Geleneksel Eğitim Sistemimiz" köklü bir değişimle;

• İnsanımıza, bilim, sanat ve teknolojide, özgün bilgi üretme yeteneği kazandıran,

• Yaşam boyu öğrenme yetileri geliştiren,

• Formel eğitim dışında ömür boyu eğitim ve alanlar arası geçişi sağlayacak öğrenim ortamları yaratan,

• Eğitimin tüm taraflarını, sivil toplum kuruluşları ve aileler dâhil olmak üzere katılımcı ve demokratik biçimde bir araya getiren bir yapı kazanmak durumundadır.

Bu yapısal değişim ve dönüşüm sonucunda, toplumun tüm kesimlerinde yaratılan farkındalık, etkin katılım, sorumluluk bilinci ve sosyal sinerji ile, dinamik ve sürdürülebilir kalkınma ve küresel rekabet yeteneği yüksek bir toplumun gerçekleşmesi amaçlanmaktadır.

2.6.3.1.1. Eğitim Sisteminde Yapılması Gerekenler

Eğitim sistemimiz konusunda yetkili kurumlar olan Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu, gerekli planlama çalışmalarını yapmakta ve yürütmektedir. Dolayısıyla, bu çalışmanın amacı 2023 Vizyon çalışmasında ortaya çıkan görüşler çerçevesinde, ilgili kurumlara yardımcı olabilecek önerilerde bulunmaktır.

2.6.3.1.1.1. Okulöncesi Eğitim

İnsan yaşamının bütün evrelerini zihinsel, bedensel, duygusal gelişim yönünden etkileyen ve bilimsel gelişmelerle önemi gittikçe anlaşılan okul öncesi eğitimi yaygınlaştırarak; çağ nüfusunun temel yaşam becerilerini öğrenmesini, ilköğretime hazırlanmasını, elverişsiz çevreden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı oluşturulmasını, Türkçenin doğru ve güzel konuşulmasını sağlamaktır.

Okul öncesi eğitimde % 43 olan net okullaşma oranını dezavantajlı çocukları gözeterek Milli Eğitim Bakanlığı 2014 Stratejik plan dönemi sonuna kadar % 70'in üstüne çıkarmak.

- Milli Eğitim Bakanlığı 2014 Stratejik Plan dönemi sonuna kadar okul öncesi eğitimde okullaşma oranı ile ilgili hedefleri yakalayabilmek için ihtiyaç duyulan öğretmen sayısının tamamını karşılamak
- Milli Eğitim Bakanlığı 2014 Stratejik Plan dönemi sonuna kadar okul öncesi eğitimi çeşitlendirmek ve bu alanda toplumsal farkındalığı artırmak.

2.6.3.1.1.2. İlköğretim

- İlköğretimde % 98,20 olan net okullaşma oranını, plan dönemi sonuna kadar % 100'e çıkarmak
- İlköğretimdeki okul terklerini 2014 yılı sonuna kadar ortadan kaldırmak
- Türkiye genelinde bölgesel farklılıklar dikkate alınarak ilköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısını plan dönemi sonuna kadar 30'a düşürmek
- İlköğretim programlarında; öğrencilerde yerleşik bir demokrasi kültürünün oluşturulması, kendi kültürünü özümsemesi, millî manevî değerlere bağlı, evrensel değerleri benimseyen nesiller yetiştirilmesine yönelik etkinlikleri ve uygulamaları plan dönemi boyunca arttırmak
- Bütün öğrencilerin, eğitim kurumlarında koruyucu sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamak

- İlköğretimde taşımalı ilköğretim uygulamasının hizmet kalitesini artırmak, yatılı ilköğretim bölge okullarının kullanım kapasitesini 2014 yılı sonuna kadar % 90'ın üzerine çıkarmak ve burs hizmetlerinden yararlanan öğrenci sayısını her yıl % 5 oranında artırmak

2.6.3.1.1.3. Ortaöğretim

Ortaöğretim; genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretim olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ortaöğretim, ilköğretim üzerine en az dört yıl öğrenim vermekte olup genel liseler, Anadolu liseleri, Fen liseleri, Sosyal bilimler liseleri, Anadolu öğretmen liseleri, Güzel sanatlar ve spor liselerinden oluşmaktadır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim; iş ve meslek alanlarına işgücü yetiştiren ve öğrencileri yükseköğretime hazırlayan erkek teknik öğretim, kız teknik öğretim, ticaret ve turizm öğretimi ve din öğretimi okullarından oluşmaktadır.

- Ortaöğretimde plan dönemi sonuna kadar yatay ve dikey geçişlere imkân veren, etkin bir rehberlik ve yönlendirme hizmetini içeren esnek bir yapıya geçmek
- Ortaöğretimde eğitim-öğretim sürecinde ilişiği kesilen-okulu terk eden öğrencilerin diğer öğrencilere oranını 2014 yılı sonuna kadar % 5'in altına düşürmek
- Ortaöğretimde öğrencilerimizin okul başarılarını arttırmak üzere sınıf geçme oranlarını plan dönemi sonuna kadar % 96'ya çıkarmak
- Ortaöğretimde kızların eğitime erişimini daha da arttırmak için kız-erkek brüt okullaşma oranları arasındaki % 8,91 olan farkı 2014 yılı sonuna kadar % 2'nin altına düşürmek
- Eğitimde kademeler arası geçişteki kayıpları en aza indirmek için ilköğretimden ortaöğretime geçişte % 85 olan ülke oranını 2014 yılı sonuna kadar % 95'in üzerine çıkarmak
- Ortaöğretim çağındaki bireylerin eğitime erişimini arttırmak için pansiyon ve burs hizmetlerinden yararlananların sayısını plan dönemi sonuna kadar % 25 artırmak
- Ortaöğretim içerisinde mesleki ve teknik eğitimin okullaşma oranını plan dönemi sonuna kadar en az % 50'ye çıkarmak
- Sanayi ile iş birliği yapılarak, ihtiyaç duyulan niteliklere sahip iş gücünü yetiştirmek ve mezunları istihdama hazırlamak.
- iş gücü piyasasının ihtiyaçlarına bağlı olarak ortaya çıkan yeni alan ve dalların öğretim programlarını esnek ve yeterliliklere dayalı modüler yapıda hazırlamak ve mevcut modüler öğretim programlarını gelişmelere bağlı olarak revize etmek.

2.6.3.1.1.4. Yükseköğretim

2547 sayılı Yüksek öğretim Kanunu'nda Yükseköğretim "*Millî eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarıyılı kapsayan her kademedeki eğitim öğretimin tümüdür*" şeklinde tanımlanmıştır. Yükseköğretim sisteminin çıktıları olan nitelikli insan gücü, ülke ekonomisinin tüm süreçlerinde yer aldığı gibi yükseköğretim sisteminin girdisini oluşturan öğrencilere de eğitim ve öğretim yapmaktadır. Bu yönüyle yükseköğretim sistemi, tüm eğitim sisteminin etkinliğini belirleyebilecek bir özelliğe sahiptir. Yükseköğretim öncesindeki eğitim kademelerinde öğretmenlik yapacak kişiler yükseköğretim sisteminde eğitim almaktadırlar ve bu kişilerin eğitici olarak edinecekleri nitelikler, verecekleri eğitimin de niteliğini doğrudan etkileyecektir.

- Yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı olan öğretim elemanı ve kurumların ihtiyaç duyduğu uzman personeli karşılamak amacıyla yurt dışına lisansüstü öğrenim görmek için gönderilen öğrencilerin sayısını her yıl % 10 oranında artırmak
- Sunduğu hizmetler itibarıyla hâlihazırda tek tip olan üniversitelerin mevcut beşerî, fiziki ve mali kaynakları dikkate alınıp farklılaşmaları sağlanacaktır. Araştırma altyapısı yeterli olan üniversitelerin araştırmaya ve lisansüstü eğitime ağırlık vermeleri, diğer üniversitelerin ise daha çok ön lisans ve lisans eğitimine yoğunlaşmaları sağlanacaktır
- Üniversitelerimizin dış dünya ile ilişkilerini geliştirmek ve öğretim elemanı açığını kapatmak amacıyla yurt dışında eğitim görmüş yerli ve yabancı akademisyenlerin Türkiye'ye gelmesi teşvik edilecektir
- Eğitim alanında bölgeler arası adaletsizliklerin giderilmesi amacını gerçekleştirerek, potansiyel yüksek öğrenim öğrencilerinin sosyal devlet anlayışı çerçevesinde devlete olan güvenin artmasına ivme kazandıran bir hizmet anlayışı geliştirilecektir.

2.6.3.2. Eğitimin Teknoloji Tabanlı Düzenlenmesi

2023'te bilgi çağını hissedilir bir biçimde yaşayacağımız düşünülürse bir bilgi toplumu oluşturmak, rekabet avantajı ve üstünlüğü yakalamak için olmazsa olmaz bir durumdur. Rekabet üstünlüğü yakalayacak bilgi toplumunun oluşumu için; hayatın her aşamasını kuşatacak eğitim öğrenim odaklı bir yapı kurulmalıdır. İletişim ve bilişim teknolojilerinde yaşanan ilerlemeden yararlanmak bu sürecin en önemli itici gücüdür. Bu yüzden eğitim sistemimiz, hızla teknoloji tabanlı bir donanıma kavuşturulmak zorundadır.

Sanal ortamda öğrenmenin gerektirdiği teknolojik altyapı donanımı, ülkemize özgü ve özgün modeller ile yaratıcılık öğelerini öne çıkarıp teşvik edecek bir yapılanma içinde düzenlenmelidir. Eğitim sistemimizin teknolojik altyapı donanımı, ulusal ve giderek küresel ağlarla bütünleşecek, etkin ve hızlı işleyen bir yapı ve esneklikte olmalıdır.

2.6.3.3. Eğitici Eğitimine Öncelik ve Süreklilik Verilmesi

2023 ekseninde beşeri sermayenin yönünü belirleyecek eğitim ve insan kaynakları vizyonunun gerçekleşmesinde kilit görevi üstlenecek stratejik amaçlar içinde "eğiticinin eğitimi" konusu ayrıcalıklı bir konumdadır. Öğretim yerine öğrenim anlayışının öne çıktığı bir ortamda, eğitimin her kademesindeki eğiticilerin hem sürekli eğitilmesi, hem de kendi kendine öğrenebilecekleri sistemlere, ortamlara erişebilmeleri sağlanmalı ve teşvik edilmelidir.

2023 vizyonunun gerçekleşmesinde stratejik öneme sahip eğiticilerin, yetenek, beceri ve donanımlarını geliştirmenin ötesinde, bilgi çağının yaratıcı-yenilikçi uzmanları ve yetenekli bireyleri olabilmeleri yönünde mümkün olan en geniş imkânların oluşturulmasına ve sürekliliğine özen gösterilmelidir. Bilgi çağında ülke kalkınması ve gelişmesinin temelinde, nitelikli beşeri sermayenin bulunmasının gerektiği ve bunun da eğiticilerin eğitimi sayesinde oluşabileceği unutulmamalıdır.

2.6.3.4. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi

2023'e giden yolda eğitim sistemine düşen görev, ekonominin ve toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli uzman insan kaynaklarını yetiştirmektir. İnsan kaynaklarının niteliği ve niceliği, ekonominin ulusal ve uluslararası düzeyde verimlilik, girişimcilik ve büyüme kapasitesi üzerinde rekabet üstünlüğü sağlayacak bir role sahiptir. Bu nedenle; ekonomik hayatın aktörleri, eğitim sisteminin tüm kademelerindeki kurum ve kuruluşlarla karşılıklı ve yoğun işbirliği içinde ihtiyaç duyulan insan kaynaklarının yetiştirilmesi ve geliştirilmesi için ortak çözümler üretmek zorundadırlar. Bu çerçevede, girişimciliğin geliştirilmesi ve lisans ve lisansüstü eğitimle uzman kadroların güçlendirilmesi ağırlıklı ve öncelikli konular olarak ele alınmalıdır. Diğer taraftan, eğitim sistemi ile ülke ve bölge ekonomisinin işleyişinde liyakat, başarı, verimlilik ve kalite değerlerinin kararlılıkla korunup geliştirilmesine özen gösterilmelidir

2.6.4. TR52 BÖLGESİ EĞİTİM SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ

TR52 BÖLGESİ EĞİTİM SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
Bölgenin artan bir nüfusa sahip olması	Kırsal alanda özellikle genç nüfusun azalıyor olması	Eğitilebilir genç nüfusun varlığı	
Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için gerekli olan alt yapının büyük ölçüde gerçekleşmiş olması	Taşrada birleştirilmiş sınıflı okul sayısının fazla olması	İş adamlarının eğitime %100 Destek kapsamında eğitime katkılarının sağlanabilecek olması	
	Resmi okul pansiyonlarının fiziki kapasitelerinin yetersiz olması	Eğitime yapılan katkıların teşvik kapsamında olması	
	Okulların fiziki donanımlarının (resim, müzik odası, laboratuvar ve kütüphane vb.)yetersiz olması	Bölgede yer alan yerel yönetimlerin eğitime duyarlı olmaları ve eğitim faaliyetlerini desteklemeleri	
	İkili öğretimin hala yoğun bir şekilde devam ediyor olması		
Öğretmen ve yönetici sayılarının yeterli olması	Öğretmenlerin ve eğitim yöneticilerinin, mesleki ve pedagojik ihtiyaçlarının giderilmesi için yapılması gereken hizmet içi eğitimlerin yetersiz olması	Bölgede eğitimci dağılımı ve planlaması için gerekli norm kadro sürecinin tamamlanmış olması	Eğitimci mobilizasyonunun yüksek olması
	Bölgenin coğrafi alan olarak geniş ve kırsal alanının fazla olması	Kırsal nüfusun az, kentsel nüfusun fazla olması	Konut yetersizliği ve yüksek kira bedelleri
	Kırsal kesimde eğitim kademeleri arasında geçişte ve öğrenime devam etmede yaşanan isteksizlik ile eğitim seviyesinde yetersizlik		
Bilgi ve iletişim teknolojisi alanında güçlü altyapının varlığı	Bilgi iletişim teknolojilerinin eğitimin her alanında yaygın ve etkin olarak kullanılmaması		Bölgede giderek artan internet kafelerin varlığı ve denetim yetersizliği

TR52 BÖLGESİ EĞİTİM SEKTÖRÜ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
Eğitimin kolay yönetilebilir olması	Ayrılan eğitim ödeneğinin yetersiz oluşu		Eğitim politikalarının bir devlet politikası olmaması, hükümetlere göre şekil değiştirmesi, Eğitim müfredatının sık sık değiştirilmesi
Okul türlerinin öğrencilerin seçimlerine cevap verecek ölçüde çeşitlilik göstermesi	Mesleki teknik okullaşma oranının düşük olması	Ortaöğretimde mesleki teknik eğitime yönelmenin artması	Genç nüfusun istihdamındaki yetersizlik
		Meslek lisesi mezunlarının iş bulabileceği sanayi kuruluşlarının olması	
Eğitimde sivil toplum kuruluşlarıyla güçlü işbirliği oluşturulması			
Bölgede 5 adet üniversitenin varlığı	Üniversite sanayi işbirliğinin yetersiz oluşu		
Okul öncesi eğitimin zorunlu olması	Okulöncesi eğitimin istenilen seviyede olmaması		
Bölgede özel eğitim kurumlarının varlığı	Özel okul fiyatlarının yüksekliği	Özel eğitim kurumlarına verilen desteklerin olması	

2.6.5. TR52 BÖLGESİ EĞİTİM SEKTÖRÜ VİZYONU

TR52 BÖLGESİ EĞİTİM SEKTÖRÜ VİZYONU
TR52 bölgesi olarak ülkemizin genel eğitim anlayışı ile bütünleşmiş, öğrenmeyi öğrenmiş, bilgiyi kullanabilen ve özgün bilgi üretebilen, kendine güvenli, yaratıcı kararlar alabilen, bölge kalkınmasına katkı sağlayacak insan kaynaklarını yetiştirecek bir eğitim alt yapısını sağlamak

EĞİTİM SEKTÖRÜ STRATEJİLERİ				
1. Bölgede ihtiyaç duyulan insan kaynaklarının yetiştirilmesine yönelik olarak eğitim sisteminin yeniden düzenlenmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
Mesleki eğitimde TR52 bölgesinin ihtiyaç duyduğu nitelikteki insan gücünün yetiştirilmesi	Bölgede öne çıkan ve gelecekte öne çıkacak sektörlerin iş gücü ihtiyacının belirlenerek bu yönde eğitim formasyonlarının planlanması	KONKARO, KONKAREM, İŞKONKAR	MEB, KKÜ, KONKARVAL, MEVKA, KONKARİSD, TB, ÇSGBKONKAR, KONKARE,	2013
	Mesleki ortaöğretim, üniversite ve sanayi arasındaki işbirliği ve koordinasyonun geliştirilmesi	KONKARO, KONKAREM, KKÜ, KONKARVAL	MEB, MEVKA, KONKARİSD, TB, KONKARE, OSB, KONKARBEL, TEKKON, KONKARBSTB	2013
	Bölgede tarım ve hayvancılığın ihtiyaç duyduğu eğitimli insan kaynağının yetiştirilmesine yönelik özellikle ilçelerde Tarım Lisesi uygulamalarının yaygınlaştırılması	KONKAREM, KONKARVAL, GTHBKONKAR	MEB, TB, ZO, TKKBB, ZO, ÜB, MEVKA, KONKARBEL, KONKARİSD, KKÜ	2013
	Bölge sanayisi için ihtiyaç duyulan bölümlerin eğitim-öğretim hayatına kazandırılması	KONKAREM, KONKARO, OSB	KONKARVAL, KONKARBEL, KKÜ, KONKARİSD, MEVKA, İŞKONKAR	2013
	Sanayide staj ve yarı zamanlı çalışma uygulamalarının etkin uygulanır hale getirilmesi konusunda politika geliştirilmesi	KONKAREM, KONKARO	MEB, KONKARVAL, KONKARİSD, KKÜ	2013
Bölgedeki yükseköğretim kurumlarının bölgenin ihtiyaçları doğrultusunda yapılandırılması	Bölgede işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu insan kaynaklarının yetiştirilmesine yönelik üniversitelerde bölümlerin açılması	KKÜ, YÖK	KONKAREM, KONKARO, KONKARİSD, KAONKARVAL, İŞKONKAR, ÇSGBKONKAR, MEVKA,	2013
	Yerel kalkınmayı desteklemek üzere üniversitelerin bölgenin sorunlarına eğilmesi ve bulundukları bölgelerin ihtiyaçlarını dikkate alarak ihtisaslaşmasının sağlanması	KKÜ	KONKARO, OSB, KONKARE, KONKARVAL, KONKARİSD	2013
	Bölgede tarım ve hayvancılığın gelişmesine bağlı olarak Tarım Üniversitesinin kurulması	KKÜ, YÖK	KONKARVAL, KONKAREM, KONKARO, KONKARİSD, KONKARBEL, GTHBKONKAR, TB, ZO, ÜB, SB, KOPİB	2013

	Bölgede sanayinin gelişmesine bağlı olarak Teknik Üniversitenin kurulması	KKÜ, YÖK	KONKARVAL, KONKAREM, KONKARO, OSB, KONKARE, KONKARİSD, KONKARBEL, KONKARBSTB, TEKKON, KONKARKOSGEB	2013
	TÜBİTAK'ın burs programlarına ve Erasmus programı çerçevesinde öğretim üyesi, araştırmacı ve öğrenci değişim programlarına katılımın özendirilmesi	KKÜ	TÜBİTAK, MEVKA, KONKAREM, KONKARVAL, YÖK	2020
	Bölgede yükseköğretimde vakıf üniversitelerinin teşvik edilmesi	YÖK	KONKARVAL, KONKAREM, KONKARO, KONKARE, KONKARİSD, KONKARBEL	2023
2.Bölgede eğitim kurumlarının fiziki altyapı eksikliklerinin tamamlanarak nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesi				
Hedefler	**Faaliyet**	**Sorumlu Kuruluş**	**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar**	**Süre**
TR52 Bölgesinde okulların fiziki altyapısı tamamlanarak eğitim kalitesinin iyileştirilmesi	İnsan kaynağının niteliğini dünya ile rekabet edebilecek standartlara yükseltmek amacıyla okulların bilgi teknolojisi altyapılarının tamamlanması	KONKAREM	KONKARVAL, TÜBİTAK, KONKARİSD, KONKARO, TEKKON, İÖİKONKAR, MEVKA	2013
	Eğitim kalitesinin artırılmasına yönelik okul, derslik, altyapı, öğretmen ve donanım eksikliklerinin tamamlanması	KONKAREM	MEB, KONKARVAL, KONKARBEL, KONKARO, İÖİKONKAR, MEVKA	2013
	Okulların derslik dışındaki spor salonu, konferans salonu, kütüphane ve laboratuvar eksikliklerinin tamamlanması	KONKAREM	KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, KONKARO, KONKARİSD, KONKARE, MEVKA	2013
	Öğrencilerin yeteneklerinin ve bireysel farklılıklarının erken dönemlerde belirlenmesi için rehberlik ve yönlendirme sisteminin etkin hale getirilmesi	KONKAREM	KKÜ, KONKARVAL, MEB	2013
	Özellikle ilçe, belde ve köylerdeki fiziki altyapı eksikliklerinin tamamlanarak bölgeler arası kalite farkının ortadan kaldırılması	KONKAREM	MEB, KONKARVAL, İÖİKONKAR, KONKARBEL, KONKARO, KONKARİSD, MEVKA	2013
	Bölgedeki eğitim kurumlarında tekli eğitime geçilmesini sağlayacak fiziki altyapı eksikliklerinin tamamlanması	KONKAREM	MEB, KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, KONKARO, KONKARİSD	2013
	İlköğretimde 4 ila 6. yıldan sonra çocukların ilgi ve kabiliyetlerine göre farklı alanlara yoğunlaşmalarına yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi	KONKAREM	KONKARVAL, MEB, KKÜ	2023
Bölgede okul öncesi okullaşma oranının 2023 yılında %100'e çıkarılması	Okul öncesinde %100 okullaşma oranı hedefine ulaşılması için gerekli derslik ve okulöncesi öğretmen ihtiyacının planlamasının yapılması	KONKAREM	MEB, KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, MEVKA, KONKARİSD, KKÜ	2013

	Okul öncesi eğitimin kırsal alanlarda da yaygınlaştırılması için ikili eğitim ile gezici ve yaz anaokulu gibi alternatif uygulamaların artırılması ve yaygın eğitim imkânlarından faydalanılması	KONKAREM	MEB, KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR	2013
	Okul öncesi eğitimin önemi ile ilgili yazılı ve görsel iletişim araçları da kullanılarak toplumsal farkındalığın artırılması	KONKAREM	KONKARVAL, KONKARBEL, KONKARO, KONKARİSD, KONKARBAS	2013
	Bölgede okul öncesinde özel öğretim kurumlarının teşvik edilmesi	KONKAREM	KONKARO, KONKARİSD, KONKARVAL, MEB, KONKARVAL, MEVKA	2013
TR52 Bölgesinde ilköğretim ve ortaöğretimde okullaşma oranının %100'e çıkarılması	Bölgede ilköğretimde yaşanan okul terklerinin azaltılması	KONKAREM	KONKARVAL	2013
	Kız çocuklarının okullaştırılmasının teşvik edilmesi	KONKAREM	KONKARVAL, KONKARO, KONKARİSD, KONKARBAS	2013
	İlköğretimde TR52 bölgesinde okullaşma oranının %90'ın altında olan ilçelere öncelik verilerek ilköğretime devam etmeyen öğrencilere yönelik denetim sisteminin etkin hale getirilmesi	KONKAREM	KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR	2013
	Ortaöğretimde 2023 yılı hedefini yakalamak için bölgedeki ilçelere öncelik verilmesi	KONKAREM	KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR	2013
	Her ilçede, ilçenin nüfusu da dikkate alınarak, en az bir kız ve bir erkek öğrenci ortaöğretim yurdunun tesis edilmesi	KONKAREM	MEB, KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, KONKARO, KONKARİSD	2020
	İlköğretim ve ortaöğretim düzeyinde özel öğretim kurumlarının teşvik edilmesi	KONKAREM	KONKARO, KONKARİSD, KONKARVAL, MEB, KONKARVAL, MEVKA	2020
Mesleki ve teknik eğitim sisteminin etkin hale getirilerek bölgede ortaöğretimde meslek okullarına devam eden öğrencilerin payının %75'e çıkarılması	Mesleki eğitim veren kurumların fiziki altyapı ve öğretmen ihtiyacının giderilmesi	KONKAREM	MEB, KONKARVAL, KONKARBEL, İÖİKONKAR, KONKARO, KONKARİSD, KONKARE, TB	2013
	Mesleki eğitim sisteminin işlevselliğini geliştirmek için iş gücü piyasasıyla işbirliği ve koordinasyonun artırılması	KONKAREM, KONKARO, OSB, İŞKONKAR	KONKARVAL, KONKARBEL, KKÜ, KONKARİSD, MEVKA, KONKARBSTB	2013
	Bölgede hızlı teknolojik değişim, uluslararası bütünleşme, artan rekabet ve bilgi ekonomisinin gelecek ihtiyaçlarını dikkate alan bir mesleki ve teknik eğitim sisteminin tesis edilmesi	KONKAREM	KONKARVAL, KONKARO, TEKKON, KKÜ, MEVKA, KONKARBRSB	2013

	TR52 Bölgesinde özel sektör, meslek kuruluşları ile işçi ve işveren kuruluşlarının meslek eğitimine yönelik faaliyetlerinin desteklenmesi	KONKAREM	MEVKA, KONKARO, KONKARİSD, İŞKONKAR	2013
	Meslek Yüksekokullarının mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarıyla entegrasyonunun güçlendirilmesi ve meslek yüksekokullarının daha işlevsel hale getirilmesi	KKÜ, KONKAREM	YÖK, MEB, KONKARVAL	2013
	Konya ve Karaman illerinde Mesleki Eğitim Merkezi (MEM) kurulması	KONKARO, KONKARVAL	KONKAREM, KKÜ, KONKARBEL, İÖİKONKAR, MEVKA, TB, KONKARE	2013
	Çıraklık eğitim merkezlerinin ve programlarının modernleştirilmesi, meslek liseleri ve meslek yüksekokullarının işgücü piyasası ile işbirliği içinde eğitim yapmalarının sağlanması	KONKAREM	KONKARO, OSB, KONKARE, KONKARVAL, MEVKA, KKÜ	2013
	AB'nin meslek eğitimi programı olan Leonardo da Vinci Programından yararlanma düzeyinin artırılması	KONKAREM	MEVKA, KKÜ, TÜBİTAK, MEB	2020
TR52 Bölgesinde eğiticilerin eğitimine önem verilmesi	Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin sadece Milli Eğitim Bakanlığı tarafından değil, özel kurum ve kuruluşlar tarafından da verilmesinin özendirilmesi	KONKAREM	KONKARO, KONKARİSD, KKÜ	2013
	Öğretmenlerin alanları ile ilgili olarak düzenlenen konferans, kongre ve sempozyumlara katılmalarının sağlanması	KONKAREM	KONKARVAL, MEB, KKÜ, MEVKA	2023
	Öğretmenlerin yüksek lisans dereceli olmalarının teşvik edilmesi	KONKAREM	MEB, KKÜ, KONKARVAL, MEVKA	2023
	Öğretim elemanlarının her yıl alanları ile ilgili yurt dışı ve yurt içi kongre ve konferanslara katılmalarının desteklenmesi	KONKAREM	MEB, MEVKA, KONKARVAL, KKÜ	2023

2.6.6. "EĞİTİM STRATEJİLERİ" KAPSAMINDA VARSAYIM VE RİSKLER

2.6.6.1. "BÖLGEDE İHTİYAÇ DUYULAN İNSAN KAYNAKLARININ YETİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK OLARAK EĞİTİM SİSTEMİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER

Eğitim, bir toplumun geleceğinin şekillenmesi ve belirlenmesi noktasındaki en önemli unsurlardan biridir. Yarınların teminatı olan çocukların ve gençlerin alacağı eğitimin kalitesi ile toplumun geleceği paralellik arz etmektedir. Bilgi toplumu kavramının son derece önemli hale geldiği günümüzde, eğitime gereken önemin verilmemesi ve bu noktada gerekli yatırımların zamanında yapılmaması, ülkenin geleceğini tehlikeye atmaktır. Eğitim politikaları ülkemizde ulusal düzeyde belirlenmekte ve uygulanmaktadır. Bu noktada bölgenin ihtiyaç duyduğu insan kaynağı niteliği ile ulusal eğitim politikalarının uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bölgede öne çıkan ve gelecekte öne çıkacak sektörlerde ihtiyaç duyulan insan kaynakları planlamasının biran önce yapılması gerekmektedir. Yapılacak planlama doğrultusunda eğitim formasyonlarında gerekli değişiklikler yapılmalı, işgücü piyasasının ihtiyacı olan sektörlerde nitelikli işgücü yetiştirilmelidir. Ulusal düzeydeki milli eğitim politikası ile bölgede ihtiyaç duyulan işgücü ihtiyacının karşılanmasına dönük çalışmalarda eşgüdüm ve koordinasyonun sağlanamaması, ulusal eğitim politikalarında bölgenin ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak düzenlemelerin yapılamaması bu konudaki riskleri oluşturmaktadır.

2.6.6.2. "BÖLGEDE EĞİTİM KURUMLARININ FİZİKİ ALTYAPI EKSİKLİKLERİNİN TAMAMLANARAK NİTELİK VE NİCELİK OLARAK GELİŞTİRİLMESİ" STRATEJİSİ KAPSAMI HEDEF VE FAALİYETLERE İLİŞKİN VARSAYIM VE RİSKLER

Bölgedeki eğitim kurumlarının fiziki anlamda altyapı eksiklikleri söz konusudur. TR52 bölgesi olarak ülkemizin genel eğitim anlayışı ile bütünleşmiş, kendine güvenli, yaratıcı kararlar alabilen, bölge kalkınmasına katkı sağlayacak insan kaynaklarının yetiştirilebilmesi için fiziki altyapı eksiklikleri acilen tamamlanmalıdır. Bu noktada kastedilen yalnızca okul, derslik, öğretmen ve donanım eksiklikleri değil aynı zamanda çocukların sosyal gelişimi için önemli olan spor salonu, konferans salonu, kütüphane gibi unsurlardır. Ayrıca günümüzde bilgi teknolojileri eğitimde yoğun bir şeklide kullanılmaya başlanmıştır. Bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanımının bölgenin tamamına yaygınlaştırılmasının en önemli riski maliyetlerin yüksekliğidir.

Bölgede okul öncesi öğrenime devam özellikle kırsal alanlarda düşük kalmaktadır. Okul öncesi eğitimde okullaşma oranının %100'e çıkarılmasının önündeki en önemli risk, okul öncesi eğitimin önemi ve yararları konusunda toplumsal bilinç oluşturma faaliyetlerinin yetersiz kalmasıdır.

Bölgede kırsalının bir kısmında öğrencilerin ilköğretime devamı terk ettiği bilinmektedir. Bu noktada denetimlere etkin olarak devam edilmeli, özellikle kız çocukların okullaşmasına yönelik teşvik mekanizmaları geliştirilmelidir. Kız çocuklarının okumasına yönelik teşvik mekanizmalarının oluşturulamaması ve konunun insanlara yeterince anlatılamaması, ilköğretim ve ortaöğretimde okullaşma oranının %100'e çıkarılması hedefinin gerçekleştirilememesine yol açacaktır.

Mesleki ve teknik eğitim sisteminin etkin hale getirilebilmesi için işgücü piyasası ile eğitim sisteminin uyumlu hale getirilmesi zorunludur. Bölgedeki mesleki eğitim kurumlarındaki bölümler ve eğitim konuları, bölge ekonomisinin ihtiyacı olan ara eleman ihtiyacını karşılamaya dönük olarak yapılandırılmalıdır. Bu noktadaki riskler; ulusal eğitim politikamızda gerekli esnekliğin sağlanamaması ve işgücü piyasasının konuya gereken önemi göstermemesidir.

Ayrıca tekli eğitime geçilmesinin önündeki en büyük risk, fiziki altyapıların istenilen zamanda bitirilememesidir. Maliyet anlamında ödenek yetersizliği tekli öğretimin önündeki en büyük engellerden birisidir. Bu riskin aşılmasında başta sivil toplum kuruluşları olmak üzere, belediyeler, odalar, hayırsever vatandaşlar kampanya dahilinde okul yapımı noktasında özendirilmeli ve teşvik edilmelidir.

2.6.7. SONUÇ

Ülkenin eğitime verdiği önem ve doğru eğitim stratejilerinin uygulanması ülkenin gelişmişliğine katkıda bulunan en büyük etkenlerdir. Gelişen dünyada eğitim kalitesini artırmak için her geçen gün toplum ihtiyacına göre sürekli yenilenen farklı eğitim stratejileri ve bilimsel metotlar kullanılmaktadır.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim sektörü; dünyadaki gelişmelere duyarsız kalmayıp toplumun taleplerine karşı duyarlı, katılımcılığa önem veren, hedef ve önceliklerini netleştirmiş, şeffaf ve etkin bir yapılanma içinde hareket etmenin önemini kavramıştır.

Temel eğitim açısından Konya İlinde %94.6'lık ve Karaman ilinde %94.84'lük bir okuryazar oranına sahiptir. Konya ve Karaman illeri için okuma yazma bilmeyen nüfus içerisinde son yıllarda yapılan eğitim ve yönlendirme çalışmalarının olumlu sonuçları neticesinde okuma yazma bilmeyen nüfusun oranında olumlu sonuçlar alınmıştır.

Her iki ilde de okuryazar nüfusun büyük bir çoğunluğu ilkokul ve ilköğretim mezunudur.

TR52 Bölgesinde 1975 yılında üniversite statüsü kazanan Selçuk Üniversitesi haricinde Konya üniversitesi (2010 yılında Konya'da kurulmasına rağmen; halen yapılanma halinde ve henüz eğitim faaliyetine başlamamıştır.) mevcuttur. Ayrıca; 2010–2011 öğretim yılında faaliyetlerine başlamış Mevlana Üniversitesi ve KTO Karatay Üniversitesi adında iki adet yeni vakıf üniversitesi kurulmuş ve 2010–2011 öğretim yılında faaliyetlerine başlamışlardır. Karaman ilinde ise 2008 yılında kurulan Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi mevcuttur.

2023 vizyonunda hedeflenen noktalara varmak için üretimin üçayağından biri olan nitelikli beşeri sermaye varlığının eğitimle elde edilebilir olması, sürdürülebilir bir eğitim sistemi ile oluşturulabilecektir. Hem TR52 bölgesinde hem de ülke genelinde eğitimli nüfus yapısı açısından eğitimin sürdürülebilirliği en çok ilköğretimden ortaöğretime geçiş sürecinde kesintiye uğramaktadır. Bu durumun birçok toplumsal ve ekonomik sebebin sonucu olması, buradaki sorunun yeterlilik ve alan yönlendirmelerini dikkate alan zorunlu bir ortaöğretim uygulamasına geçmekle mümkün olacaktır.

Bölge beşeri sermayesinin (eğitim seviyesinin) arttırılması ile sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesini yükseltecektir. Bölgenin anaokulu seviyesinden başlanılarak ilk, orta ve yükseköğretim seviyelerinin arttırılması ile daha bilinçli bir toplum ve alanında uzman kişilerin yetiştirilmesi ile tüm alanlarda/sektörlerde zayıf olan altyapı ve nitelikli eleman problemini ortadan kaldıracaktır. Dolayısıyla bölge ekonomisinin rekabetçi bir yapı kazanmasına ve büyümesine olumlu katkı sağlayacaktır.

2.6.8. EĞİTİM SEKTÖRÜ PAYDAŞ ANALİZİ

Eğitim Sektörü 2023 vizyon ve stratejilerinin tespiti yapılırken sektörün paydaşları, görevleri ve sorumlulukları göz önüne alınarak analiz edilmiştir. Analiz sonrasında sorumlu ve ilgili kuruluşlar tayin edilmiştir. Bu kurumların paydaşlık derecelerine göre sınıflandırılmaları ve kısa tanımları ekte sunulmuştur. TR52 Bölgesinde geleceği planlarken öncelikle sektörde hangi paydaşların olduğu ve bu paydaşların planlamada üstlenecekleri roller ortaya konmuştur.

EĞİTİM SEKTÖRÜNÜN İÇ PAYDAŞLARI	**EĞİTİM SEKTÖRÜNÜN DIŞ PAYDAŞLARI**
1.Milli Eğitim Bakanlığı	1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler
2.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri	2.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları
3. Konya ve Karaman İl Valilikleri	3.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları
4.Konya ve Karaman İl Özel İdareleri	4.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği
5.Yüksek Öğretim Kurulu	5.Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)
6.İlçe Kaymakamlıkları	6.Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri
7.İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri	7.Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları
8.Okul Yöneticileri ve öğretmenler	8.Konya ve Karaman İllerindeki Ziraat Odaları
9.Öğrenciler ve aileleri	9.Konya ve Karaman İllerindeki Üretici ve Sulama Birlikleri
	10.Konya ve Karaman İllerindeki Basın Yayın Kuruluşları
	11.Konya ve Karaman İlindeki diğer kamu kurumlarının il müdürlükleri
	12.Kosgeb
	13.KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
	14.Teknokent
	15.Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri
	16.TÜBİTAK
	17.Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği
EĞİTİM SEKTÖRÜNÜN KRİTİK PAYDAŞLARI	
1.Millİ Eğitim Bakanlığı	
2.Konya ve Karaman Valilikleri	
3.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri	
4.Konya ve Karaman İllerindeki Üniversiteler	
5.Yüksek Öğretim Kurumu	

Paydaşlara ilişkin gruplandırmalar farklı şekillerde yapılabilir. Eğitim sektörünün gruplandırmasında yöntem olarak etki-önem matrisi dikkate alınmış ve bu matris paydaşlara uygulanmıştır.

EĞİTİM SEKTÖRÜ ETKİ-ÖNEM MATRİSİ

ETKİ-ÖNEM MATRİSİ	ÖNEM		ETKİ	
	ÖNEMSİZ	ÖNEMLİ	ZAYIF	GÜÇLÜ
İÇ PAYDAŞLAR				
1.Milli Eğitim Bakanlığı		✓		✓
2.Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri		✓		✓
3. Konya ve Karaman İl Valilikleri		✓		✓
4.Konya ve Karaman İl Özel İdareleri		✓		✓
5.Yüksek Öğretim Kurulu		✓		✓
6.İlçe Kaymakamlıkları		✓		✓
7.İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri		✓		✓
8.Okul Yöneticileri ve öğretmenler		✓		✓
9.Öğrenciler ve aileleri		✓		✓
DIŞ PAYDAŞLAR				
1.Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler		✓		✓
2.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları		✓		✓
3.Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları		✓		✓
4.Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği		✓		✓
5.Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler)		✓		✓
6.Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri		✓		✓
7.Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları		✓		✓
8.Konya ve Karaman İllerindeki Ziraat Odaları		✓		✓
9.Konya ve Karaman İllerindeki Üretici ve Sulama Birlikleri	✓			✓
10.Konya ve Karaman İllerindeki Basın Yayın Kuruluşları		✓		✓
11.Konya ve Karaman İlindeki diğer kamu kurumlarının il müdürlükleri		✓		✓
12.Kosgeb	✓			✓
13.KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	✓			✓
14.Teknokent		✓		✓

15.Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri	✓			✓
16.TÜBİTAK	✓			✓
17.Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği	✓			✓

Önem \ Etki	Zayıf	Güçlü
Önemsiz	İzle	Bilgilendir
Önemli	Çıkarlarını gözet, çalışmalara dahil et	Birlikte çalış

PAYDAŞLARIN GÖREVLERİ VE SORUMLULUK ALANLARI

Milli Eğitim Bakanlığı:

Anayasa, 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile kalkınma plan ve programları doğrultusunda millî eğitim hizmetlerini yürütmek üzere kurulan bakanlıktır.

Eğitim ve öğretimin her kademesi için ulusal politika ve stratejileri belirlemek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve denetlemek, ortaya çıkan yeni hizmet modellerine göre güncelleyerek geliştirmek, eğitim sistemini yeniliklere açık, dinamik, ekonomik ve toplumsal gelişimin gerekleriyle uyumlu biçimde güncel teknik ve modeller ışığında tasarlamak ve geliştirmek görevlerindendir.

Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlükleri:

Görev alanında millî eğitim hizmetlerinin verimli bir şekilde yürütülmesi bakımından, ilgili hizmet birimlerinin amacına ve mevzuata uygun olarak çalışmasını sağlamak, Öğretim metodlarının uygulanmasında birlik ve beraberliği sağlamak, metodların geliştirilmesi konusunda gerekli çalışmaları yaptırmak, sonuçları hakkında ilgili yerlere bilgi vermek, Görev alanında ölçme ve değerlendirme konularında araştırmalar yapılmasını sağlamak, değerlendirmek, uygulamak ve bu konularda öğretmenlere kurs ve seminerler düzenlemek, Okul ve kurumlardaki öğrencilerin ve kursiyerlerin başarılarının artırılmasına ilişkin inceleme ve araştırmalar yapılmasını sağlamak görevlerindendir.

Konya ve Karaman İl Valilikleri:

İlin genel idaresinden sorumludur. Kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet kararlarının neşir ve ilanını ve uygulanmasını sağlar ve Bakanlıkların talimat ve emirlerini yürütürler. Kısacası Valiler ilin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemekten sorumludur.

Konya ve Karaman İl Özel İdareleri:

İlin sağlık, tarım, sanayi ve ticaret, ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı

ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde, İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre acil yardım ve kurtarma, kültür, turizm, gençlik ve spor, orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında, yapmakla görevli ve yetkilidir.

Yüksek Öğretim Kurulu:

Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile kurulmuş olan kurumdur.

İlçe Kaymakamlıkları:

İlçelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmekle sorumludur.

İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri:

İlçelerde Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, program, genelge ve emirlerle tespit edilen eğitim amaçlarının okul ve kurumlarda gerçekleştirilmesini sağlamak, görev alanındaki okul ve kurumlarda eğitim faaliyetlerinin Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda yürütülmesini takip etmek, okul ve kurumlar ile öğrencilerin her türlü bölücü, yıkıcı ve zararlı etkilerden korunmasını sağlayıcı tedbirler almak, Türk dili, Türk tarihi, Türk kültürü ve güzel sanatlar alanındaki çalışmalar ile yakından ilgilenerek, çalışmaların faydalı bir şekilde yürütülmesini sağlamak, eğitim ve öğretim kurumlarında öğrencilerin bilgi seviyesini yükseltmek ve verimi artırmak için gerekli tedbirleri almakla görevli kurumdur.

Okul Yöneticileri ve öğretmenler:

Okul yöneticileri, okul kültürünü, amaçlarını, politikalarını, öğretimin kalitesini artırmak için performans yönetimini işe koşan kişilerdir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın yönetmeliklerine göre genel olarak öğretmenlerin görevleri kendilerine verilen ve yetkili sayıldıkları dersleri okutmak, okuttukları derslerle ilgili uygulama ve deneyleri yapmak, kanun, yönetmelik ve emirlerle tespit edilen ödevleri yapmak, öğrencilerin sorunlarıyla ilgilenmektir.

Öğrenciler ve aileleri:

Eğitim sürecinde direk müdahil konumunda olunan ve doğrudan etkilenen kişilerdir.

Konya ve Karaman illerindeki Üniversiteler:

Bölgede milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, bölgenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insan gücü yetiştiren kurumlardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları:

Üyelerinin müşterek ihtiyaçların karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, meslekin genel menfaatlere uygun olarak gelinmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlak ve tesanüdünü korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzelkişiliğe sahip meslek kurulularıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ticaret Borsaları:

Borsaya dahil maddelerin, borsada alım-satımını tanzim ve tescil etmek, günlük fiyatlarını usulü dairesinde tespit ve ilan etmek, alıcı ve satıcının teslim, tesellüm ve tediye bakımından vecibelerini,

her tipin asgari vasıflarını ve muamelelerini tasfiye şartıyla fiyatlar üzerine müessir şartları, ihtilaf usulünde ihtiyari tahkim usullerini gösteren meslek kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Esnaf ve Sanatkarlar Birliği:

Konya ve Karaman'daki esnaf ve sanatkârlar ile bunların yanlarında çalışanların meslekî ve teknik ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmelerini ve meslekî eğitimlerini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplini ve ahlâkını korumak ve bu maksatla kurulan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlardır

Konya ve Karaman illerindeki Belediyeler (Yerel Yönetimler):

5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında belde halkının mahalli müşterek nitelikteki tüm ihtiyaçlarının giderilmesi belediyelerin sorumluluğundadır. Belediyelerin başlıca faaliyet alanları planlama, projelendirme, altyapı yapım ve bakım, bayındırlık hizmetleri, işletme, enformasyon hizmetleri, denetim hizmetleri, danışmanlık hizmetleri, eğitim, sağlık, sosyal hizmetler, kültür, zabıta, temizlik hizmetleri, çevre hizmetleri ve sivil savunmadır.

Konya ve Karaman İllerindeki İşadamları Dernekleri:

Kalkınmamızın bilinçli ve rasyonel olmasını sağlamak üzere; sanayici ve iş adamlarının bir araya geldikleri sivil toplum kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Sivil Toplum Kuruluşları:

Resmi kurumlar dışında ve bunlardan bağımsız olarak çalışan, politik, sosyal, kültürel, hukuki ve çevresel amaçları doğrultusunda lobi çalışmaları, ikna ve eylemlerle çalışan, üyelerini ve çalışanlarını gönüllülük usulüyle alan, kâr amacı gütmeyen ve gelirlerini bağışlar ve/veya üyelik ödemeleri ile sağlayan kuruluşlardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Ziraat Odaları:

Meslek hizmetleri görmek, çiftçilerin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslek faaliyetlerini kolaylaştırmak, çiftçilik mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak, meslek disiplin ve ahlakını kollayıp gözetmek, çiftçilikle iştigal edenlerin mesleki hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Konya ve Karaman İllerindeki Üretici ve Sulama Birlikleri:

Üretici birlikleri; üretimi talebe göre plânlamak, ürün kalitesini iyileştirmek, kendi mülkiyetine almamak kaydıyla pazara geçerli norm ve standartlara uygun ürün sevk etmek ve ürünlerin ulusal ve uluslararası ölçekte pazarlama gücünü artırıcı tedbirler almak üzere tarım üreticilerinin, ürün veya ürün grubu bazında bir araya gelerek, tüzel kişiliği haiz tarımsal kuruluşlardır.

Sulama birlikleri ise; ülkenin su varlık ve kaynaklarının rasyonel kullanımı maksadıyla umumi sulardan faydalanmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama tesislerini gayelerine uygun şekilde kullanan kurumlardır.

Konya ve Karaman İllerindeki Basın Yayın Kuruluşları:

Toplumu bilgilendirilmesi noktasında önemli görev üstlenen ve eğitim süreçlerine direk katkı sağlayan kuruluşlardır.

Konya ve Karaman İlindeki diğer kamu kurumlarının il müdürlükleri:

İlgi alanlarında kamunun yereldeki uygulayıcısı olarak görev yapan ve eğitime dolaylı katkı sağlayan kurumlardır.

KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri:

Konya ve Karaman illerinde KOBİ'lerin küresel pazarda söz sahibi olmasını sağlamak üzere faaliyette bulunan kamu kurumudur.

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı:

Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek, eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamakla sorumludur.

Konya Teknokent:

Konya ilinde inovasyon, araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetlerine katkıda bulunan kurumdur.

Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri:

Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, kentleşmeyi yönlendirmek, çevre sorunlarını önlemek, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, imalat sanayi türlerinin belirli bir plan dahilinde yerleştirilmeleri ve geliştirilmeleri amacıyla, sınırları tasdikli arazi parçalarının gerekli alt yapı hizmetleriyle ve ihtiyaca göre tayin edilecek sosyal tesisler ve teknoparklar ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dahilinde sanayi için tahsis edilmesini sağlayan kurumdur.

TÜBİTAK:

Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikalarını belirlemek, akademik ar-ge desteği vermek, özendirmek ve izlemek, endüstriyel Araştırma-Teknoloji-Geliştirme ve yenilikleri desteklemek, özendirmek ve izlemekten sorumlu kuruluştur.

Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği:

Kooperatiflerin finansman işlerini düzenlemek, ortak ürünlerinin değerlendirilmesiyle ilgili işleri yürütmek, kooperatiflerin ihtiyaç duydukları üretim ve zaruri tüketim maddeleri ile üretim araçlarını toptan sağlamak veya imal etmekten sorumlu kuruluştur.

2.6.9. RAKAMLARLA 2023

2.6.9.1. OKUL ÖNCESİ OKULLAŞMA ORANI

Tablo 166: Türkiye ve TR52 Düzey 2 Bölgesinde Okul Öncesi Okullaşma Oranı Tablosu (3-5 Yaş)

OKUL ÖNCESİ OKULLAŞMA ORANI (%)	MEVCUT DURUM (2009)	HEDEF (2023)
TÜRKİYE	26,90	100
KONYA	19,20	100
KARAMAN	31,02	100

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlükleri

2.6.9.2. İLKÖĞRETİM OKULLAŞMA ORANI

Tablo 167: Türkiye ve TR52 Düzey 2 Bölgesinde İlköğretim Okullaşma Oranları Tablosu

İLKÖĞRETİM OKULLAŞMA ORANI (%)	MEVCUT DURUM (2009)	HEDEF (2023)
TÜRKİYE	96,50	100
KONYA	97,40	100
KARAMAN	97,40	100

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlükleri

2.6.9.3. İLKÖĞRETİMDE DERSLİK BAŞINA ÖĞRENCİ SAYISI

Tablo 168: Türkiye ve TR52 Düzey 2 Bölgesinde İlköğretimde Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı Tablosu

İLKÖĞRETİMDE DERSLİK BAŞINA ÖĞRENCİ SAYISI	MEVCUT DURUM (2009)	HEDEF (2023)
TÜRKİYE	32	30
KONYA	28	25
KARAMAN	21	20

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlükleri

2.6.9.4. ORTAÖĞRETİMDE OKULLAŞMA ORANI

Tablo 169: Türkiye ve TR52 Düzey 2 Bölgesinde Ortaöğretimde Okullaşma Oranları Tablosu

ORTAÖĞRETİMDE OKULLAŞMA ORANI (%)	MEVCUT DURUM (2009)	HEDEF (2023)
TÜRKİYE	58,50	85
KONYA	62,10	91
KARAMAN	69,40	95

Kaynak: İl Milli Eğitim Müdürlükleri

2.6.10. EK - HEDEF VE STRATEJİLER KISALTMALAR

Konya İl Özel İdaresi	İÖİKON
Karaman İl Özel İdaresi	İÖİKAR
Konya ve Karaman İl Özel İdareleri	İÖİKONKAR
Konya Selçuk Üniversitesi	SÜ
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	KMBÜ
Konya Ticaret Odası Karatay Üniversitesi	KTOKÜ
Mevlana Üniversitesi	MÜ
Konya Üniversitesi	KÜ
Konya ve Karaman İllerindeki Üniversiteler	KKÜ
KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	KOPİB
Konya Valiliği	KONVAL
Karaman Valiliği	KARVAL
Konya ve Karaman Valilikleri	KONKARVAL
Milli Eğitim Bakanlığı	MEB
Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü	KONEM
Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü	KAREM
Konya ve Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü	KONKAREM
Konya İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü	KONÇŞB
Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü	KARÇŞB
Konya ve Karaman İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri	KONKARÇŞB
Bilim Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı	BSTB
Konya Ve Karaman Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlükleri	KONKARBSTB
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı	KOSGEB
KOSGEB Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	KONKARKOSGEB
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	ÇSGB
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü	ÇSGBKON
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü	ÇSGBKAR
Konya ve Karaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İl Müdürlükleri	ÇSGBKONKAR
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	TOBB
Konya Sanayi Odası	KSO
Konya Ticaret Odası	KTO
Konya Ticaret Borsası	KONTB
Karaman Ticaret Borsası	KARTB

Ticaret Borsaları	TB
Konya ve Karaman Ticaret ve Sanayi Odaları	KONKARO
Konya ve Karaman Esnaf ve Sanatkarlar Birliği	KONKARE
Üretici Birlikleri	ÜB
Sulama Birlikleri	SB
Konya Ve Karaman Belediyeleri Başkanlıkları	KONKARBEL
Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş.	TEKKON
Türkiye Bilimsel Araştırma Kurumu	TÜBİTAK
Tarım Kredi Kooperatifleri Konya Bölge Birliği	TKKBB
Organize Sanayi Bölgeleri	OSB
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	GTHB
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü	GTHBKON
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü	GTHBKAR
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya ve Karaman İl Müdürlükleri	GTHBKONKAR
Türkiye İş Kurumu Konya Karaman İl Müdürlükleri	İŞKONKAR
Konya İş Adamları ve Sanayici Dernekleri	KONİSD
Karaman İş Adamları ve Sanayici Dernekleri	KARİSD
Konya Karaman İş Adamları ve Sanayici Dernekleri	KONKARİSD
Ziraat Odaları	ZO
Yüksek Öğretim Kurulu	YÖK
Konya ve Karaman Basın Kuruluşları	KONKARBAS

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ

(Konya-Karaman)

REKABET AÇISINDAN DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ-KÜMELENME, GİRİŞİMCİLİK, ARGE-YENİLİKÇİLİK VE TANITIM-MARKALAŞMA STRATEJİLERİ

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME

3.1. DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME

ARKA PLAN

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) tarafından "Konya-Karaman (TR52) Bölgesi 2023 Vizyonu Temel Çerçevesinin Hazırlanması İçin Teknik Destek Alınması" işi kapsamında mevcut durum analizi sonucunda ortaya çıkacak öncü sektörlerde değer zinciri analizinin yapılması konusunda yönteme ilişkin olarak teknik danışmanlık verilmesi talep edilmiştir. Yine adı geçen iş kapsamında kümelenme stratejilerinin hazırlanması konusunda yönlendirme ve danışmanlık hizmetlerinin sağlanması istenmiştir.

Bu kapsamda öncelikli olarak bölgede ihracat, istihdam ve firma sayısı kriterleri bakımından sektörler analiz edilmiş ve bölgede öne çıkan sektörler tespit edilmiştir.

Ayrıca mevcut sanayi durumu nitel ve nicel olarak tespit ve analizi gerçekleştirilmiştir. Çalışmada TOBB Veri Tabanı'nda yer alan faaliyet başlıkları, faaliyet sayıları, istihdam bilgileri ve kapasite bilgilerinden istifade edilmiştir. Analizlerde NACE Rev.2-TR kullanılmıştır. Bu bilgiler ilçeler bazında tasnif edilmiş, sahada doğrulanmış, ilçe odak grup toplantıları ve diğer paydaş ziyaretleri ile teyid edilmiştir.

Nihayetinde öne çıkan sektörler arasından, değer zinciri analizi ve kümelenme konusunda yönteme ilişkin olarak verilecek danışmanlığa konu edilecek sektörlerin seçimine yönelik bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu noktada öne çıkan sektörlere ilave olarak MEVKA'nın da analize girmesini istediği turizm sektörü de analize konu edilmiştir.

Analitik Hiyerarşi Yöntemi ile yapılan analiz neticesinde kümelenme potansiyeli taşıyan sektörler tespit edilmiş ve bu sektörler arasından değer zinciri ve kümelenme çalışmasına konu edilecek sektörlerin kararını vermek üzere MEVKA'ya bildirimde bulunulmuştur.

Sonuç olarak seçilen 3 alt sektöre - Tarım Makineleri, Süt ve Süt Ürünleri ve Ağaç Ürünleri ve Mobilya sektörlerine ilişkin gerçekleştirilecek değer zinciri analizi ve kümelenme çalışmalarına yönelik olarak yönteme ilişkin danışmanlık hizmeti verilmesine karar verilmiştir.

Değer zinciri analizi ve kümelenmenin teorik olarak iç içe geçmiş olması ve birbirlerini tamamlayan yapıları nedeni ile bu çalışmaların beraber yapılması ve doküman haline getirilmesine karar verilmiştir.

Çalışma kapsamında sırayla;

- Bölgede öne çıkan sektörlerin tespiti
- Değer zinciri analizi ve kümelenme için sektör seçimine yönelik AHY çalışması
- Konya Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri
- Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabet Elması
- Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Küme Haritası
- Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Stratejik Yol Haritası
- Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Örnek Proje Tanımlama Formu
- Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri
- Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İçin Rekabet Elması
- Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İçin Küme Haritası
- Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Stratejik Yol Haritası
- Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Örnek Proje Tanımlama Formu

- Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Değer Zinciri
- Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İçin Rekabet Elması
- Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İçin Küme Haritası
- Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Stratejik Yol Haritası
- Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Örnek Proje Tanımlama Formu

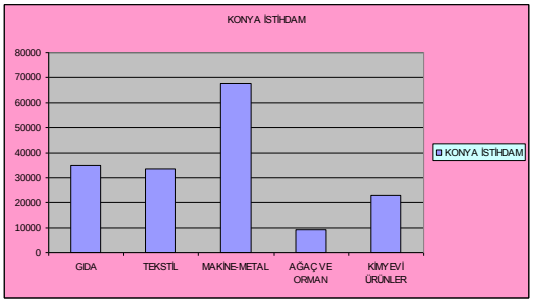
konularında faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar öncesinde bölgede kapasite oluşturulmasına yönelik eğitim faaliyetleri yapılmış, akabinde saha çalışmaları tamamlanmıştır.

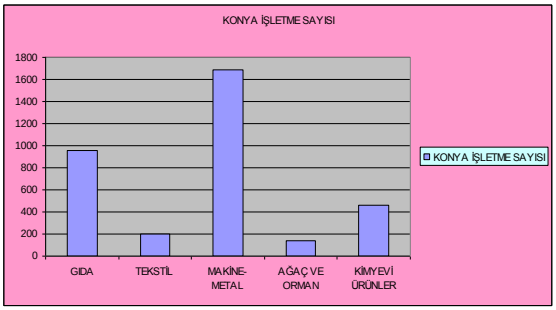
Nihayetinde değer zinciri analizi ve kümelenme çalışmaları bölgede daha sonra gerçekleştirilecek çalışmalara örneklik teşkil etmek üzere hazırlanmıştır.

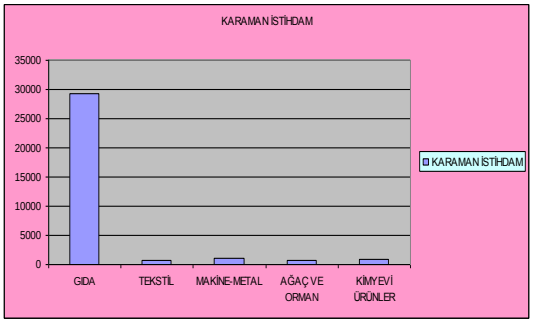
3.1.1. DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME İÇİN SEKTÖR SEÇİMİ

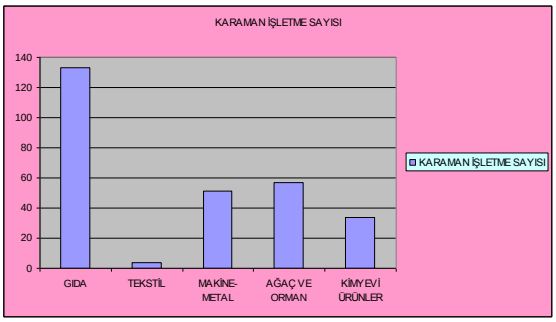
3.1.1.1. İstatistiksel Açıdan TR52 Bölgesinde Sektörlerin Değerlendirilmesi

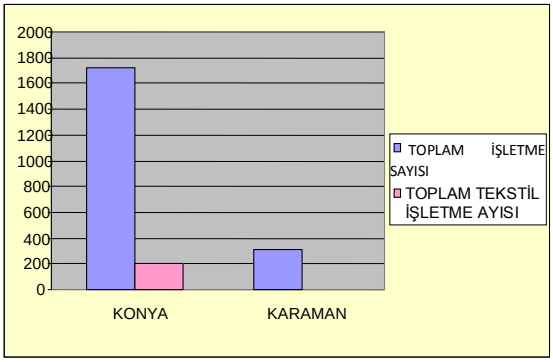
TR-52 Bölgesinde yer alan sektörlerin, hangilerinin rekabetçi olduğunun belirlenmesi için, öncelikle bazı kriterler dikkate alınarak sıralanmıştır. Bu kriterler, sektörde bulunan işletme sayıları, sektördeki işletmelerin istihdamları ve sektördeki firmaların ihracat miktarlarını kapsamaktadır. Bu veriler, Analitik Hiyerarşi Yöntemi (AHY) kullanılarak seçilen rekabetçi sektörlerin belirlenmesinde temel oluşturmaktadır. Değerlendirmelere temel oluşturan, sektörler itibariyle ayrıntılı grafikler aşağıda bulunan grafiklerde sunulmaktadır.

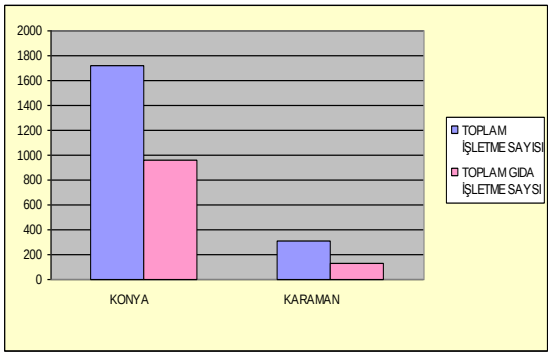

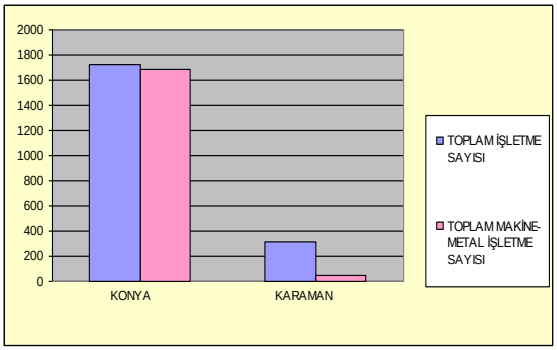

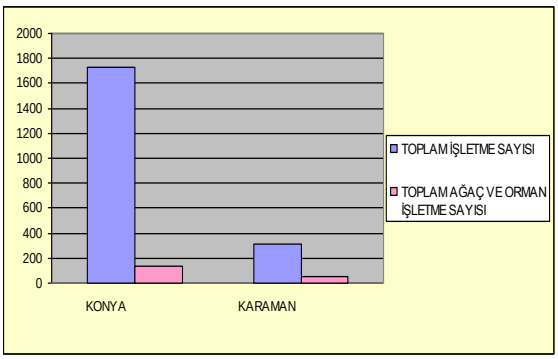

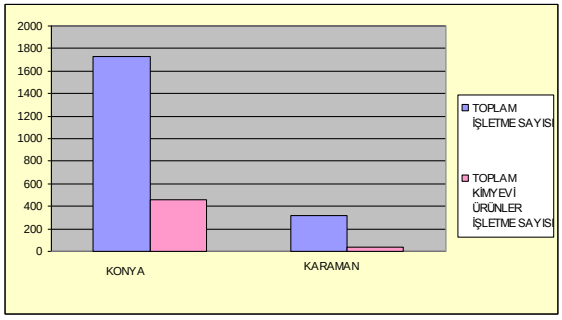

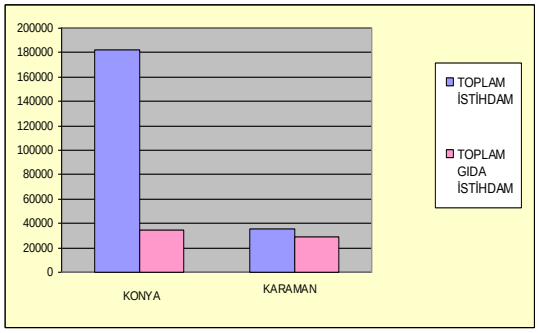

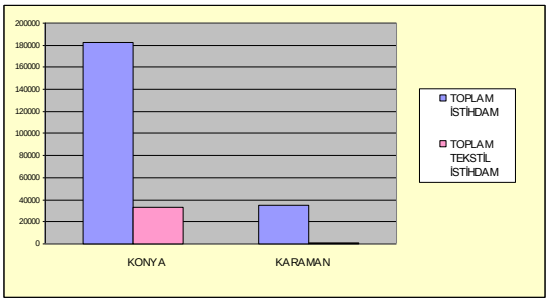

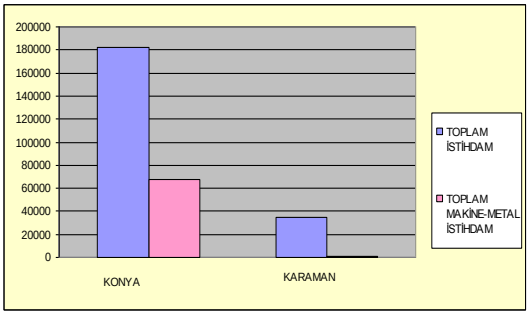

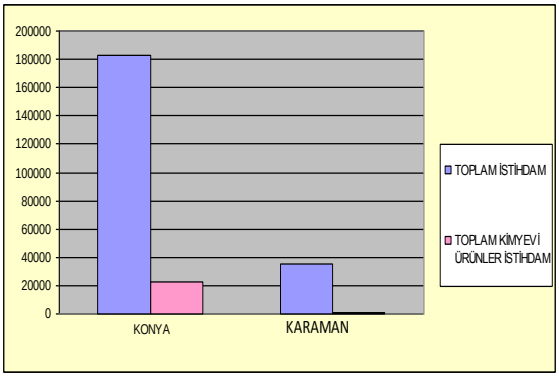

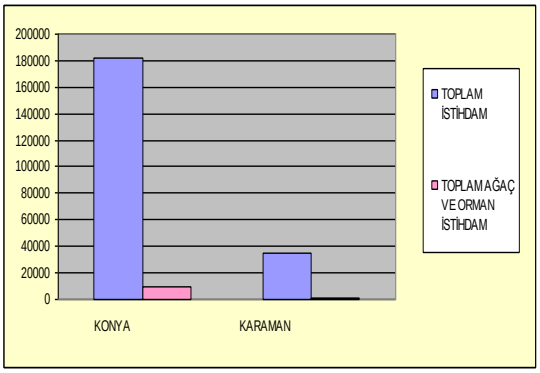

2000
1800
1600
1400
1200
1000
800
600
400
200
0
KONYA
KARAMAN
TOPLAM İŞLETME SAYISI
TOPLAM KİMYEVİ ÜRÜNLER İŞLETME SAYISI

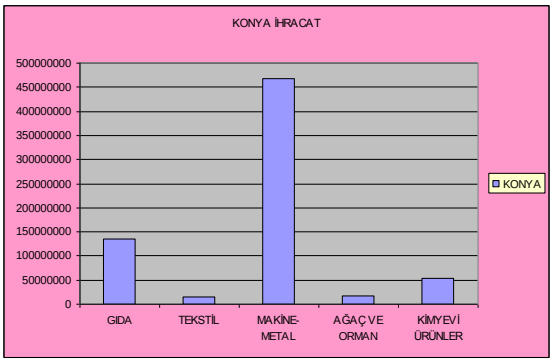

200000
180000
160000
140000
120000
100000
80000
60000
40000
20000
0
KONYA
KARAMAN
TOPLAM İSTİHDAM
TOPLAM GIDA İSTİHDAM

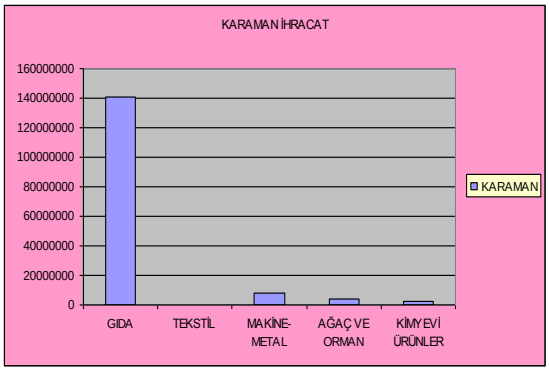

200000
180000
160000
140000
120000
100000
80000
60000
40000
20000
0
KONYA
KARAMAN
TOPLAM İSTİHDAM
TOPLAM TEKSTİL İSTİHDAM

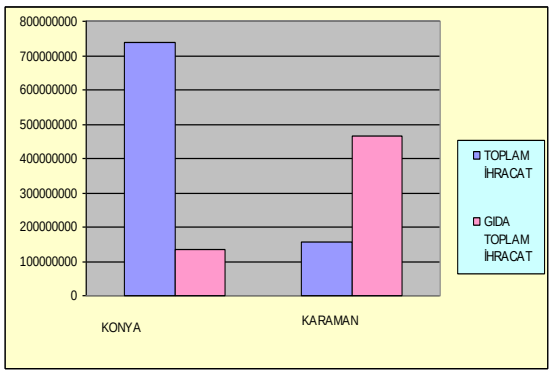

200000
180000
160000
140000
120000
100000
80000
60000
40000
20000
0
KONYA
KARAMAN
TOPLAM İSTİHDAM
TOPLAM MAKİNE-METAL İSTİHDAM

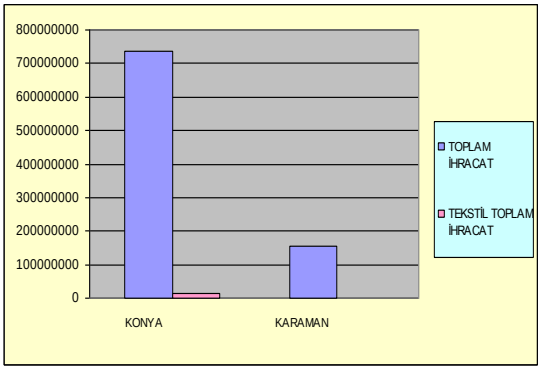

200000
180000
160000
140000
120000
100000
80000
60000
40000
20000
0
KONYA
KARAMAN
TOPLAM İSTİHDAM
TOPLAM KİMYEVİ ÜRÜNLER İSTİHDAM

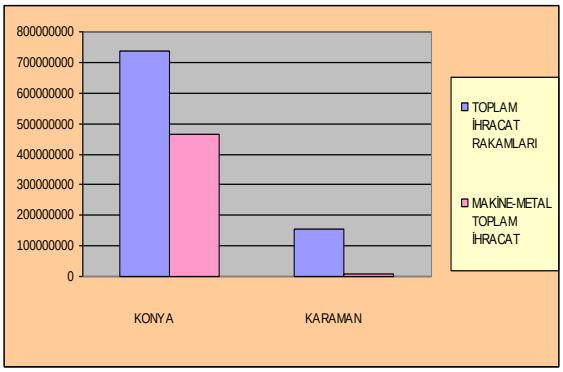

200000
180000
160000
140000
120000
100000
80000
60000
40000
20000
0
KONYA
KARAMAN
TOPLAM İSTİHDAM
TOPLAM AĞAÇ VE ORMAN İSTİHDAM

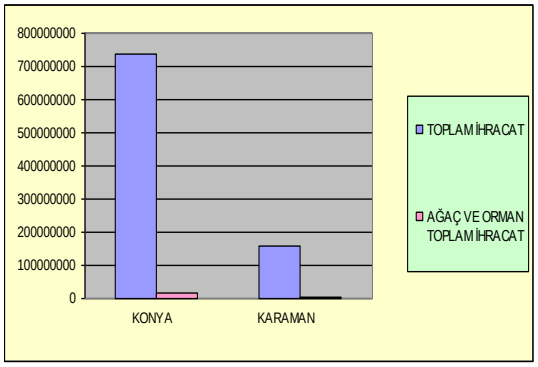

KONYA İHRACAT
500000000
450000000
400000000
350000000
300000000
250000000
200000000
150000000
100000000
50000000
0
GIDA
TEKSTİL
MAKİNE-METAL
AĞAÇ VE ORMAN
KİMYEVİ ÜRÜNLER
KONYA

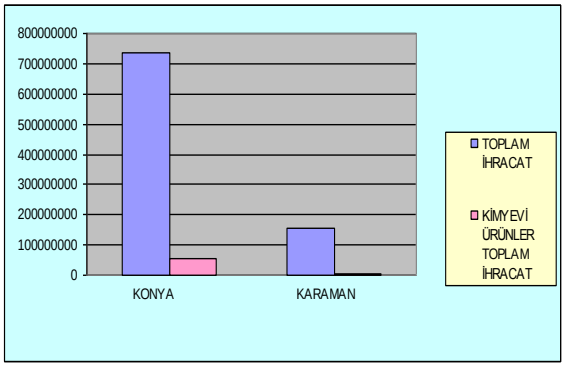

KARAMAN İHRACAT
160000000
140000000
120000000
100000000
80000000
60000000
40000000
20000000
0
GIDA
TEKSTİL
MAKİNE-METAL
AĞAÇ VE ORMAN
KİMYEVİ ÜRÜNLER
KARAMAN

800000000
700000000
600000000
500000000
400000000
300000000
200000000
100000000
0
KONYA
KARAMAN
TOPLAM İHRACAT
GIDA TOPLAM İHRACAT

800000000
700000000
600000000
500000000
400000000
300000000
200000000
100000000
0
KONYA
KARAMAN
TOPLAM İHRACAT
TEKSTİL TOPLAM İHRACAT

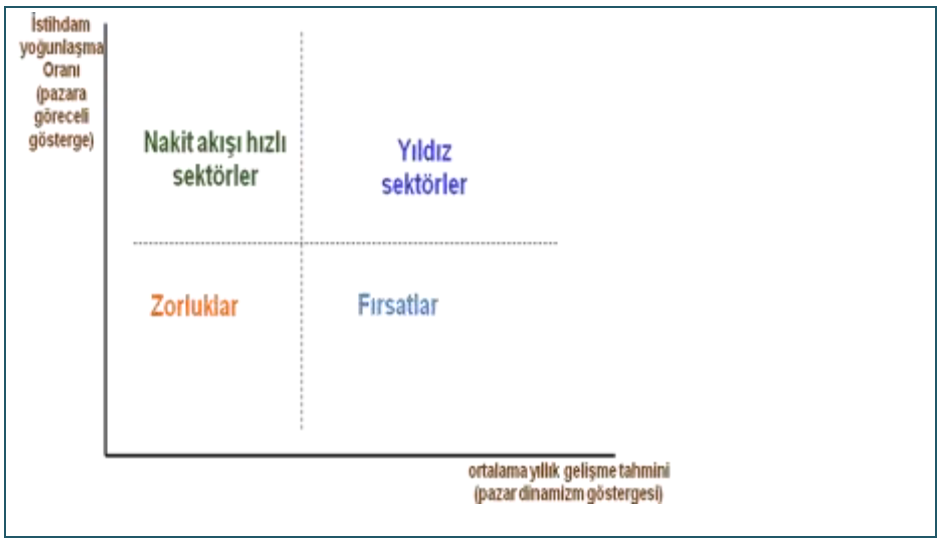
TR 52 bölgesindeki sektörlerin rekabetçiliğini belirlemek üzere birbirlerine mukayeseli olarak konumları grafiksel olarak analiz edilmiştir. Bu analizler sonucunda elde edilen bulgular daha sonra yapılan AHY çalışması ile de teyit edilmiştir.

TR 52 bölgesindeki sektörlerin rekabetçiliğini belirlemek üzere birbirlerine mukayeseli olarak konumları grafiksel olarak analiz edilmiştir. Bu analizler sonucunda elde edilen bulgular daha sonra yapılan AHY çalışması ile de teyit edilmiştir. Değerlendirmelere temel oluşturan, sektörler itibariyle ayrıntılı grafikler Bölüm Eki Ek-1'de sunulmuştur.

Gelişme potansiyeli olan sektörler, sektörlerin istihdam yoğunlaşma oranları ve ortalama yıllık gelişme tahminlerine göre belirlenmektedir. Şekil-17-a'da da görüleceği üzere, bu verilere göre sektörler, nakit akışı hızlı olan sektörler, yıldız sektörler, zorluklar ve fırsatlar olmak üzere, dört alanda sınıflandırılabilmektedir.

TR52 Bölgesinde sektörlerin karşılaştırmalı analizleri yapılarak Konya'da "makine ve metal ürünleri"nin, Karaman'da "gıda ve içecek ürünleri"nin avantajlı olduğu belirlenmiştir (Şekil 17-a, Şekil 17-b ve Şekil 17-c). Uygulama ile ilgili diğer grafikler Bölüm Eki Ek-2' de sunulmuştur.

Şekil 17-a: Gelişme Potansiyeli Olan Sektörlerin Değerlendirilmesi

Kaynak: Economic Competitiveness Group, 2007

Şekil 17-b: Konya 'da Sektörlerin Karşılaştırması

Kaynak: Konya -İŞKUR ve TİM, 2009

Şekil 17-c: Karaman 'da Sektörlerin Karşılaştırması

Kaynak: Karaman-İŞKUR ve TİM, 2009

3.1.1.1.1. AHY Modelinin Tanıtımı ve TR52 Bölgesinde Uygulaması

TR 52 sektör seçiminde AHY uygulaması küçük bir örnek yardımıyla ortaya konmuştur. İlerleyen bölümde analizler için kullanılan hiyerarşi ve temel alınan veriler anlatılacaktır. Ardından Karaman ve Konya illeri için yapılan analizler sunulacaktır.

TR52 Bölgesi için AHY modeli en üst düzey hiyerarşisinde, kümelenmeye uygunluk, aşağıda görüldüğü gibi dört parçada incelenmiştir: kümelenmeye yatkınlık (K), tedarik zinciri (T), değer zinciri (D), insan kaynağı ve teknoloji kullanım durumları (İ).

Kümelenmeye Uygunluk:

1. Kümelenmeye yatkınlık (K)
    - K1. Potansiyel kümenin katma değeri
    - K2. Potansiyel kümenin güçlülüğü
    - K3. Potansiyel kümenin işbirliği yapmaya yatkınlığı
    - K4. Potansiyel kümenin yurt dışı kümeler ile entegrasyonu
    - K5. Potansiyel kümedeki firma sayısı
    - K6. Potansiyel kümenin sektördeki büyüklüğü
2. Tedarik zinciri (T)
    - T1. Zincirin yatay genişliği
    - T2. Zincirin dikey (düşey) uzunluğu
    - T3. Zincirin derinliği
    - T4. Üretim süreçlerinde yer alışı
    - T5. Sektördeki rekabet yoğunluğu
    - T6. Önemli girdi sağlayıcıların yeri

3. Değer zinciri (D)

D1. Yurt dışı kriterlere uygunluğu

D2. İhracat sicili

D3. Dışa açıklığı, örgütlülüğü

D4. Devlet destekleri alması

D5. Büyüme potansiyeli

D6. Bürokrasi yükü

D7. Sektörde marka olabilme kolaylılığı

4. İnsan kaynağı ve Teknoloji kullanım durumları (İ)

İ1. İnsan kaynağının kalitesi

İ2. İnovasyon uygulama genişliği

İ3. Sektörde bilgi, know-how, Ar-ge yoğunluğu

İ4. Nanoteknoloji uygulanabilirliği (alan genişliği)

İ5. Emek/teknoloji yoğunluğu

TR 52 projesi kapsamında kullanılacak kriterlerin açıklaması hem farkındalık çalışmasında hem de veri toplanması sırasında yapılmıştır. Raporda fazla yer tutmaması açısından ilgili açıklamalar bu bölümde yapılmamıştır. Hem Karaman hem de Konya analizlerinde Şekil 18'de sunulan ve OSTİM'de denenmiş karşılaştırmalar kullanılmıştır.

Şekil 18: Kümelenme Analizinde (AHY) Kullanılan Kriterlerin Karşılaştırma Tabloları

Kriter Grupları Kıyası	Tedarik Zinciri	Değer Zinciri	İnsan ve Teknoloji
Küme	2,71	3,31	3,66
Tedarik Zinciri		1,11	1,86
Değer Zinciri			1,41

KÜME	K2	K3	K4	K5	K6
K1	1,00	2,22	1,73	3,31	0,76
K2		1,69	1,41	1,97	1,07
K3			3,31	3,50	1,68
K4				1,57	1,98
K5					2,35

TEDARİK ZİNCİRİ	T2	T3	T4	T5	T6
T1	1,57	1,57	2,07	3,89	1,78
T2		1,19	2,40	5,05	1,50
T3			2,34	2,71	1,97
T4				3,10	1,57
T5					2,71

DEĞER ZİNCİRİ	D2	D3	D4	D5	D6	D7
D1	2,52	2,48	1,42	4,16	1,19	1,19
D2		1,57	1,24	3,09	2,78	1,32
D3			1,11	4,16	2,71	1,22
D4				4,41	1,86	2,47
D5					5,92	3,87
D6						2,79

İNSAN VE TEKNOLOJİ	İ2	İ3	İ4	İ5
İ1	3,66	1,16	2,34	1,57
İ2		3,10	1,97	3,10
İ3			1,57	1,11
İ4				2,06

3.1.1.1.2. Konya İli için AHY Analizi

Konya ili kapsamında yapılan çalışmalarda, halihazırda var olan sektörler arasında kümelenme çalışmalarının yürütülebileceği aşağıdaki aday sektörler AHY analizine alınmıştır:

1. Taşıt Araçları Sanayi
2. Tarım Alet ve Makineleri
3. Plastik Sanayi
4. Hububat, Bakliyat ve Un
5. Hayvansal Ürünler
6. Turizm.

Bir önceki bölümde verilen 24 kriter bazında yapılan ikili karşılaştırmalarda aşağıdaki paydaşlar yer almışlardır:

1. Sanayi Odası
2. Ticaret Odası
3. Ticaret Borsası
4. ANSİFED
5. MÜSİAD
6. OAİB
7. ASKON
8. OSB
9. Çalışma ve Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
10. KOSGEB

Bu paydaşların doldurduğu ikili karşılaştırmaların geometrik ortalamaları ile sayısal değerlerin (K5, K6, T5, D2) aritmetik ortalamaları alınmış ve Bölüm Eki Ek 4'de verilen değerler elde edilmiştir. Bu değerler ile ilgili hiyerarşi Expert Choice 11.5 yazılımına girilmiş ve Tablo 125'teki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 170: Ana Kriterler Bazında Konya İli AYH Analizi Sonuçları

	KÜMELENME EĞİLİMİ						SONUÇ
	K1	K2	K3	K4	K5	K6	
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	**0,376**	**0,349**	**0,326**	**0,453**	**0,327**	0,156	**0,307**
TARIM ALET VE MAKİNELERİ	0,150	0,167	0,155	0,115	0,195	0,252	0,179
PLASTİK SANAYİ	0,109	0,103	0,114	0,102	0,085	0,105	0,106
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN	0,234	0,158	0,168	0,170	0,185	**0,259**	0,199
HAYVANSAL ÜRÜNLER	0,097	0,139	0,139	0,091	0,086	0,168	0,132
TURİZM	0,035	0,084	0,098	0,069	0,122	0,060	0,077
Tutarlılık	*94,0%*	*98,0%*	*96,0%*	*99,1%*	*100,0%*	*100,0%*	*99,1%*

	TEDARİK ZİNCİRİ						SONUÇ
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	**0,299**	**0,389**	**0,462**	**0,360**	0,135	0,087	**0,222**
TARIM ALET VE MAKİNELERİ	0,236	0,229	0,174	0,180	0,170	0,128	0,178
PLASTİK SANAYİ	0,077	0,120	0,133	0,131	**0,291**	0,070	0,186
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN	0,209	0,097	0,093	0,139	0,106	**0,326**	0,154
HAYVANSAL ÜRÜNLER	0,116	0,090	0,081	0,115	0,121	0,229	0,130
TURİZM	0,063	0,074	0,057	0,074	0,177	0,160	0,130
Tutarlılık	*96,0%*	*96,0%*	*98,0%*	*99,6%*	*100,0%*	*98,0%*	*98,0%*

	DEĞER ZİNCİRİ							SONUÇ
	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	**0,287**	**0,275**	**0,464**	**0,201**	**0,317**	0,136	0,077	**0,257**
TARIM ALET VE MAKİNELERİ	0,163	0,171	0,155	**0,209**	0,132	**0,238**	0,130	0,159
PLASTİK SANAYİ	0,148	0,141	0,096	0,103	0,133	0,218	0,147	0,136
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN	0,179	0,178	0,128	0,181	0,177	0,156	0,185	0,174
HAYVANSAL ÜRÜNLER	0,128	0,128	0,093	0,180	0,144	0,119	**0,250**	0,155
TURİZM	0,095	0,106	0,064	0,125	0,098	0,133	0,211	0,119
Tutarlılık	*95,0%*	*100,0%*	*97,0%*	*99,3%*	*99,0%*	*99,0%*	*98,0%*	*97,0%*

	İNSANGÜCÜ ve TEKNOLOJİ					SONUÇ
	İ1	İ2	İ3	İ4	İ5	
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	0,237	**0,393**	**0,419**	**0,359**	**0,359**	**0,331**
TARIM ALET VE MAKİNELERİ	0,095	0,141	0,122	0,128	0,112	0,112
PLASTİK SANAYİ	0,181	0,149	0,149	0,198	0,246	0,190
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN	0,071	0,109	0,072	0,125	0,113	0,091
HAYVANSAL ÜRÜNLER	0,100	0,071	0,114	0,110	0,120	0,107
TURİZM	**0,315**	0,136	0,123	0,081	0,049	0,169
Tutarlılık	*99,1%*	*98,0%*	*96,0%*	*98,0%*	*99,0%*	*99,5%*

Bu sonuçlara göre, tüm kriterler bazında Taşıt Araçları Sanayi ilk sırayı almıştır. İkinci sıra açısından değerlendirildiğinde, Kümelenme Eğilimi bazında Hububat, Bakliyat ve Un, Tedarik Zinciri bazında Plastik Sanayi, Değer Zinciri Bazında Hububat, Bakliyat ve Un ve İnsangücü-Teknoloji bazında Plastik Sanayi en iyi ikinci sektör konumunda olmuştur. Alt kriterler bazında en iyi sektöre ilişkin değerler koyu karakterlerle belirtilmiştir. Alt satırda yer alan tutarlılık değeri ise kişisel yargılardan kaynaklanan sapma değerini belirtmektedir. Bu değerlerin % 94'ün üzerinde olması bulunan sonuçların oldukça anlamlı olduğunu ifade etmektedir.

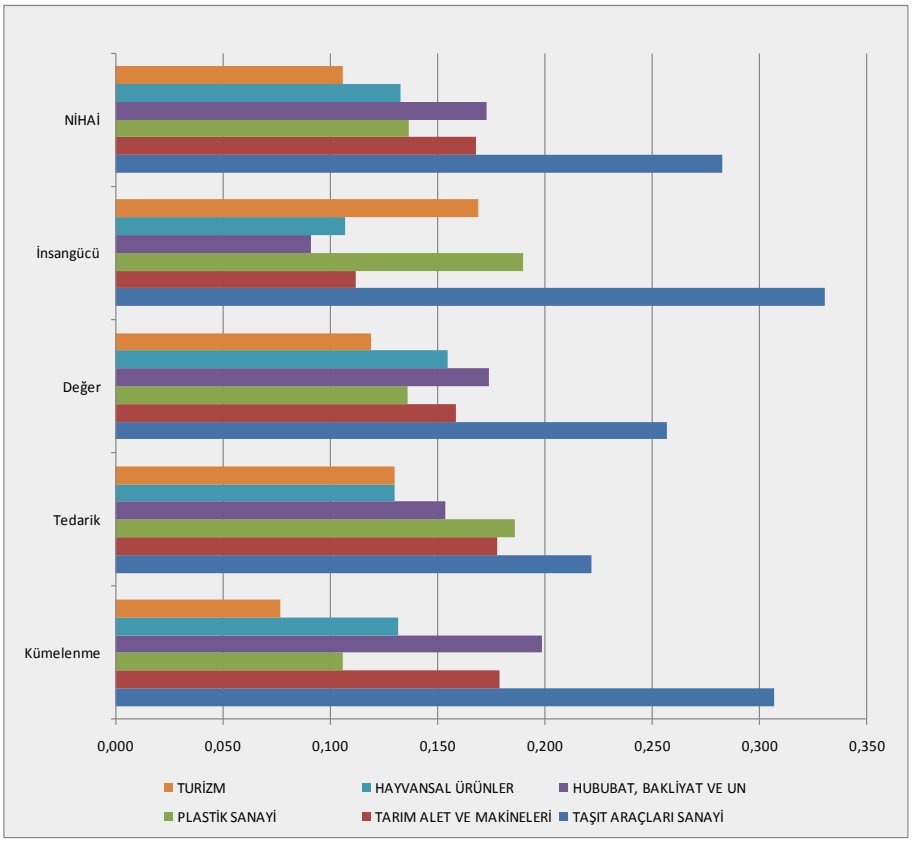
Sonuç olarak kümelenmeye aday olan sektörler Tablo 171'de açıkça görülmektedir. Taşıt Araçları Sanayi toplamda 283 puan alırken en yakın iki sektör sırasıyla 173 ve 168 puan almıştır. Bu sonucun güvenilirliği % 99.6 olmuştur. Bu nedenle eğer Konya ilinden bir sektör seçmek durumunda isek, Taşıt Araçları Sanayi sektörü önerilmektedir. Konya ilinden ikinci bir sektör seçimi söz konusu olduğunda, Hububat, Bakliyat ve Un ile Tarım Alet ve Makineleri arasında fazla bir ayrım olmadığından, iki seçenek ile karşı karşıya kalınmaktadır. Tarım Alet ve Makineleri sektörünün değer zinciri daha uzun olmasına rağmen Hububat, Bakliyat ve Un ise toplam istihdam açısından önem kazanmaktadır. Bu durumda ikinci sektörün seçimi için sadece iki aday gösterilmekte ve nihai kararın MEVKA ile Valilik tarafından verilmesinde yarar görülmüştür.

Konya iline ilişkin sonuçların bar ve radar diyagramları Şekil 19 ve Şekil 20'de sunulmuştur.

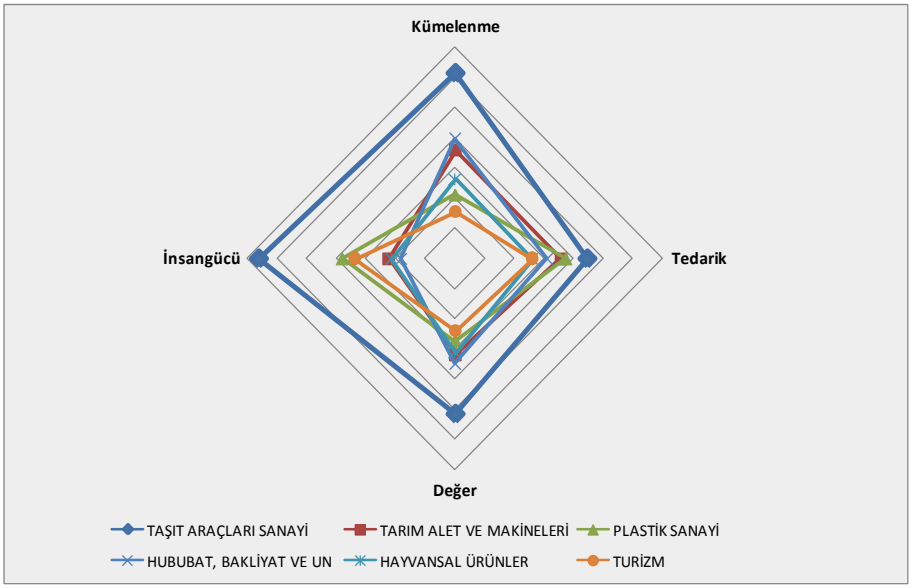
Tablo 171: Konya ili için AHY Analizi Özet Sonuçları

KONYA SEKTÖR	Kümelenme Eğilimi	Tedarik Zinciri	Değer Zinciri	İnsangücü Teknoloji	NİHAİ SONUÇ
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	**0,307**	**0,222**	**0,257**	**0,331**	**0,283**
TARIM ALET VE MAKİNELERİ	0,179	0,178	0,159	0,112	**0,168**
PLASTİK SANAYİ	0,106	0,186	0,136	0,190	**0,137**
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN	0,199	0,154	0,174	0,091	**0,173**
HAYVANSAL ÜRÜNLER	0,132	0,130	0,155	0,107	**0,133**
TURİZM	0,077	0,130	0,119	0,169	**0,106**
Tutarlılık	*99,1%*	*98,0%*	*97,0%*	*99,5%*	***99,6%***

Şekil 19: Konya ili için Sektör Karşılaştırmaları

Şekil 20: Konya ili için Radar Diyagramı

Sonuç olarak, Ankara OSTİM merkezli dört kümenin belirlenmesi çalışmasında kullanılan özgün yöntem TR52 bölgesine uygulanmıştır. Analitik Hiyerarşi Yöntemi saha çalışması sonunda bize iletilen aday sektörler için Konya ve Karaman illerinde ayrı olarak uygulanmıştır. Bu sektörler hâlihazırda bulunan sektörler arasından seçilmiş ve 2023 vizyonunun önereceği geleceğin sektörleri bu analize dâhil edilmemiştir. Halen var olmayan sektörün, lideri ve lider kurulusu ve STK'si olmayınca bu sektörün kümelenme açısından en önemli iki kriteri olan özel sektör liderliği, ona olan güven, sektörün kendi içerisindeki işbirliği ve is ortaklığına yatkınlığı gibi temel kriterler de sağlanamamaktadır. Ancak stratejik sektörler belirlenirken, bu analizde öne çıkan sektörlerin yanı sıra

geleceğin sektörlerini de değerlendirmeye almak gerekmektedir. Kümelenme çalışmalarımızı henüz varlık göstermeyen sektörler için yapmamız uygun olmayacağından, kümelenme analiz ve farkındalık çalışmaları şu an mevcut olan sektörler arasından yapılan seçimde belirlenecek olanlarda yapılacaktır.

Konya ilinde bir sektör seçmek durumunda isek, Taşıt Araçları Sanayi sektörü önerilmektedir. Konya ilinden ikinci bir sektör seçimi söz konusu olduğunda, Hububat, Bakliyat ve Un ile Tarım Alet ve Makineleri sektörleri arasında fazla bir ayrım olmadığından, iki alternatif ile karşı karşıya kalınmaktadır. Karaman ilinden bir sektör seçmek durumunda isek, Bisküvi ve Yan Ürünler sektörü önerilmektedir.

Bu arada bölgede Konya ilinde daha önce yapılan analizler sonucunda 12 sektörün kümelenme konusundaki potansiyeli değerlendirilerek, katma değer ve ulusalarasılaşma başta olmak üzere diğer faktörler dikkate alındığına otomotiv yan sanayi ile kümelenme sürecine başlanılmıştır. Akabinde ayakkabıcılık ve döküm sanayinde kümelenme faaliyetleri devam etmektedir.

3.1.1.1.3. Karaman İli İçin AHY Analizi

Karaman ili için yapılan çalışmalarda, hâlihazırda var olan sektörler arasında kümelenme çalışmalarının yürütülebileceği aşağıdaki aday sektörler AHY analizine alınmıştır:

1. Bisküvi ve Yan Ürünler
2. Hububat, Un ve Bulgur
3. Meyve Üretimi
4. Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya.

Bir önceki bölümde verilen 24 kriter bazında yapılan ikili karşılaştırmalarda aşağıdaki paydaşlar yer almışlardır:

1. Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü
2. Sanayi ve Ticaret Odası
3. Sanayici ve İşadamları Derneği
4. Ziraat Odası
5. Ticaret Odası
6. OSB
7. Esnaf ve Sanatkârlar Odası
8. KASİAD
9. KOSGEB
10. AKİB

Bu paydaşların doldurduğu ikili karşılaştırmaların geometrik ortalamaları ile sayısal değerlerin (K5, K6, T5, D2) aritmetik ortalamaları alınmış ve Bölüm Eki Ek-3'de verilen değerler elde edilmiştir. Bu değerler ile ilgili hiyerarşi Expert Choice 11.5 yazılımına girilmiş ve Tablo 172'deki sonuçlar elde edilmiştir.

Bu sonuçlara göre Kümelenme Eğilimi bazında Meyve Üretimi, Tedarik Zinciri bazında Bisküvi ve Yan Ürünler, Değer Zinciri Bazında Bisküvi ve Yan Ürünler ve İnsangücü-Teknoloji bazında yine Bisküvi ve Yan Ürünler en iyi sektör konumunda olmuştur. Alt kriterler bazında en iyi sektöre ilişkin değerler koyu karakterlerle belirtilmiştir. Alt satırda yer alan tutarlılık değeri ise kişisel yargılardan kaynaklanan sapma değerini belirtmektedir. Bu değerlerin bir istisna dışında % 90'ın üzerinde olması bulunan sonuçların anlamlı olduğunu ifade etmektedir.

Tablo 172: Ana Kriterler Bazında Karaman İli AHY Analizi Sonuçları

	KÜMELENME EĞİLİMİ						SONUÇ
	K1	K2	K3	K4	K5	K6	
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	**0,535**	0,144	0,117	**0,521**	0,097	**0,474**	0,266
HUBUBAT, UN VE BULGUR	0,230	**0,387**	0,300	0,171	0,059	0,127	0,257
MEYVE ÜRETİMİ	0,169	0,227	**0,311**	0,194	**0,696**	0,289	**0,281**
AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA	0,066	0,243	0,272	0,114	0,148	0,110	0,196
Tutarlılık	*95,0%*	*99,2%*	*99,0%*	*96,0%*	*100,0%*	*100,0%*	*99,1%*

	TEDARİK ZİNCİRİ						SONUÇ
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	**0,502**	**0,512**	**0,520**	**0,577**	0,156	0,143	**0,292**
HUBUBAT, UN VE BULGUR	0,161	0,268	0,214	0,165	0,231	**0,374**	0,240
MEYVE ÜRETİMİ	0,211	0,084	0,102	0,117	**0,354**	0,352	0,273
AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA	0,066	0,136	0,163	0,141	0,259	0,131	0,195
Tutarlılık	*96,0%*	*97,0%*	*87,0%*	*95,0%*	*100,0%*	*99,8%*	*98,0%*

	DEĞER ZİNCİRİ							SONUÇ
	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	**0,631**	**0,421**	**0,450**	**0,513**	**0,536**	0,124	0,173	**0,418**
HUBUBAT, UN VE BULGUR	0,181	0,231	0,230	0,222	0,100	0,278	0,208	0,183
MEYVE ÜRETİMİ	0,107	0,223	0,136	0,204	0,252	0,261	**0,339**	0,237
AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA	0,081	0,125	0,183	0,062	0,111	**0,337**	0,280	0,162
Tutarlılık	*94,0%*	*100,0%*	*98,0%*	*97,0%*	*98,0%*	*97,0%*	*97,0%*	*0,970*

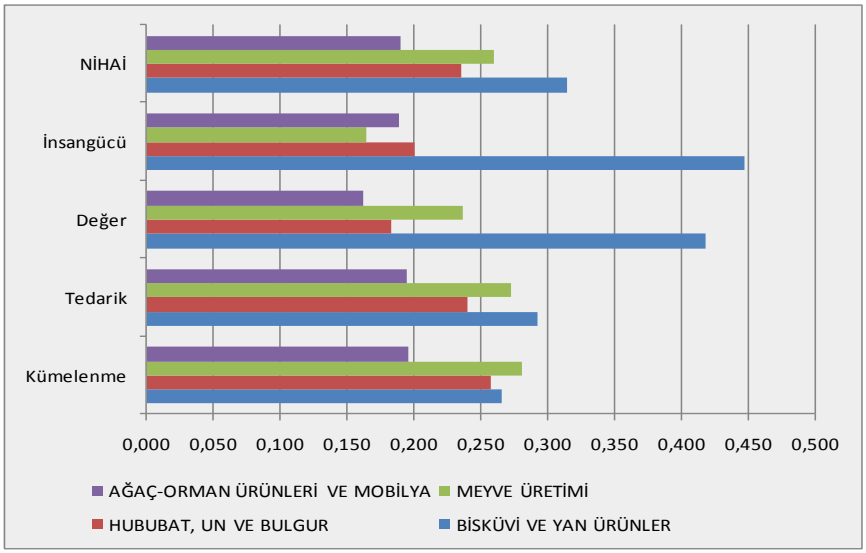
	İNSANGÜCÜ ve TEKNOLOJİ					SONUÇ
	İ1	İ2	İ3	İ4	İ5	
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	**0,580**	**0,663**	**0,661**	**0,479**	0,222	**0,447**
HUBUBAT, UN VE BULGUR	0,220	0,129	0,124	0,226	0,223	0,201
MEYVE ÜRETİMİ	0,085	0,096	0,086	0,098	**0,283**	0,164
AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA	0,115	0,111	0,129	0,197	0,272	0,189
Tutarlılık	*95,0%*	*99,4%*	*98,0%*	*99,0%*	*92,0%*	*99,5%*

Sonuç olarak kümelenmeye aday olan sektör Tablo 173'te açıkça görülmektedir: Bisküvi ve Yan Ürünler. Bu sektör toplamda 315 puan alırken en yakın sektör 260 puan almıştır. Bu sonucun güvenilirliği % 99.6 olmuştur. Bu nedenle eğer Karaman ilinden bir sektör seçmek durumunda isek, Bisküvi ve Yan Ürünler sektörü önerilmektedir. Karaman iline ilişkin sonuçların bar ve radar diyagramları Şekil 21 ve Şekil 22'de sunulmuştur.

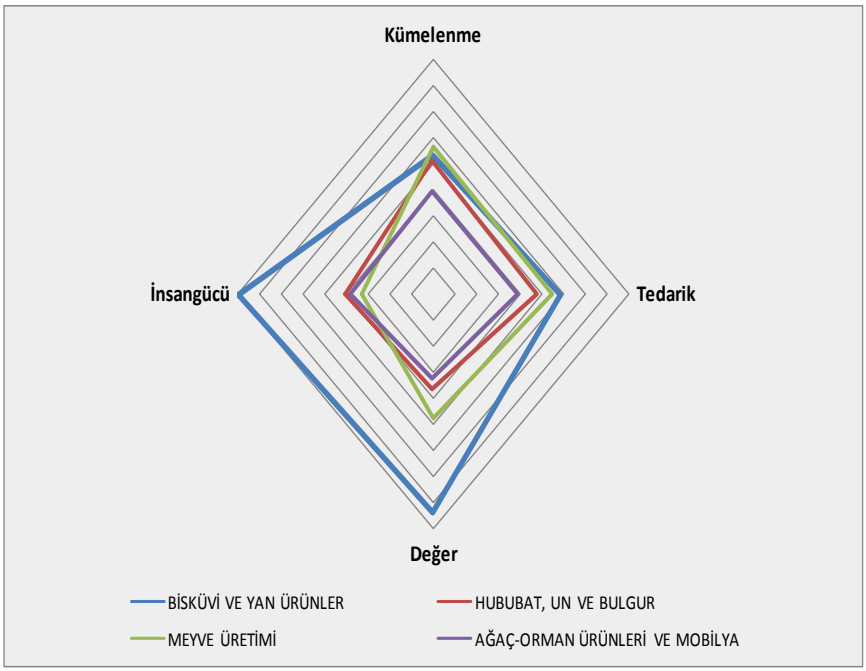
Tablo 173: Karaman ili için AHY Analizi Özet Sonuçları

	Kümelenme Eğilimi	Tedarik Zinciri	Değer Zinciri	İnsangücü Teknoloji	NİHAİ SONUÇ
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	0,266	**0,292**	**0,418**	**0,447**	**0,315**
HUBUBAT, UN VE BULGUR	0,257	0,240	0,183	0,201	**0,236**
MEYVE ÜRETİMİ	**0,281**	0,273	0,237	0,164	**0,260**
AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA	0,196	0,195	0,162	0,189	**0,190**
Tutarlılık	*99,1%*	*98,0%*	*97,0%*	*99,5%*	***99,6%***

Şekil 21: Karaman ili için Sektör Karşılaştırmaları

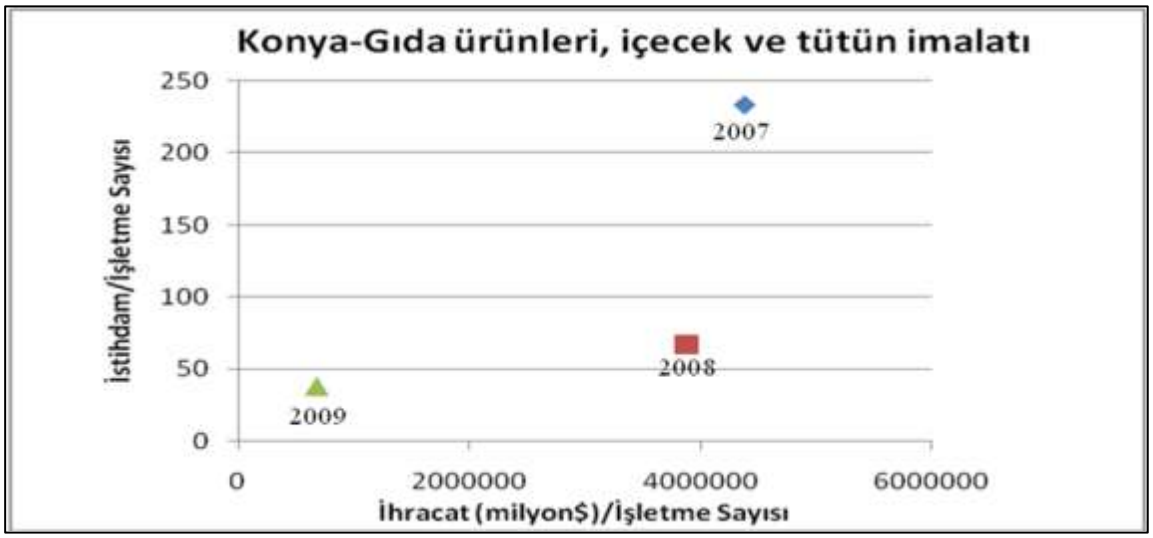

Şekil 22: Karaman ili için Radar Diyagramı

3.1.1.1.4. Bölüm Eki Ek-2: TR52 Bölgesi Gelişme Potansiyeli olan Sektörler

Konya İli Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı Sektörü İhracat/İşletme Sayısı ile İhracat (Milyon $) ve İstihdam/İşletme Sayısı ile İhracat (Milyon $) İlişkisi

Kaynak: KONYA-İŞKUR ve TİM

Konya İli Her Türlü Makine ve Metal Ürünleri İmalatı Sektörü İhracat/İşletme Sayısı ile İhracat (Milyon $) ve İstihdam/İşletme Sayısı ile İhracat (Milyon $) İlişkisi

Kaynak: KONYA-İŞKUR ve TİM

Yıllara göre Konya İli Sektör Karşılaştırmaları (*2007 – 2008 - 2009*)

Kaynak: KONYA-İŞKUR ve TİM

Karaman İli Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı Sektörü İhracat/İşletme Sayısı ile İhracat (Milyon $) ve İstihdam/İşletme Sayısı ile İhracat (Milyon $) İlişkisi

Kaynak: KONYA-İŞKUR ve TİM

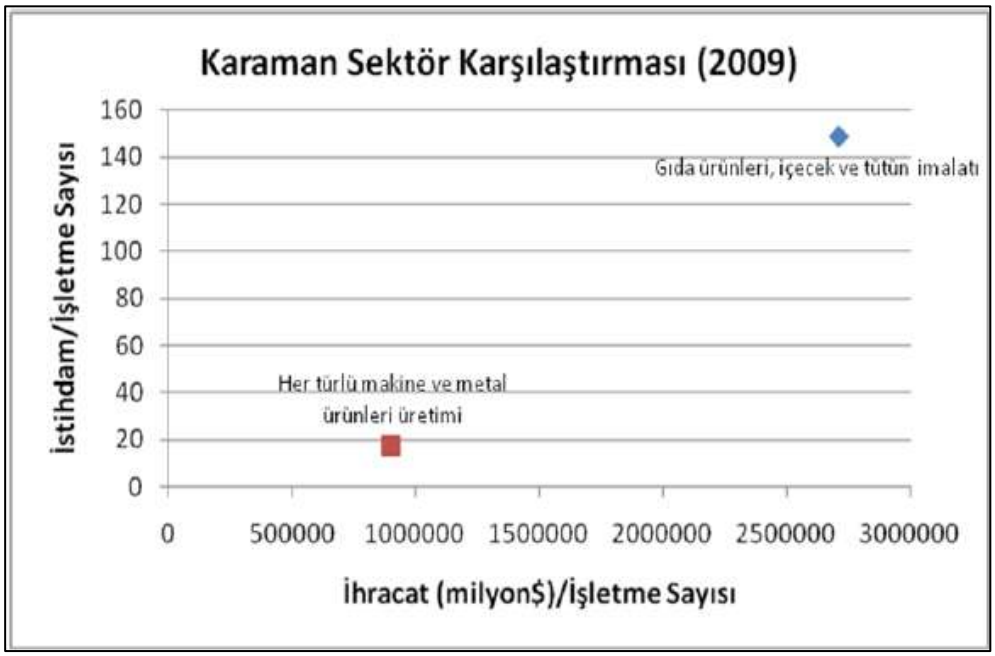
Karaman İli Her Türlü Makine ve Metal Ürünleri İmalatı Sektörü İhracat/İşletme Sayısı ile İhracat (Milyon $) ve İstihdam/İşletme Sayısı ile İhracat (Milyon $) İlişkisi

Kaynak: KONYA-İŞKUR ve TİM

Yıllara göre Karaman İli Sektör Karşılaştırmaları (*2008 - 2009*)

Kaynak: KONYA-İŞKUR ve TİM

3.1.1.1.5. Bölüm Eki Ek-3: AHY Modelinin Örnek ile Tanıtımı

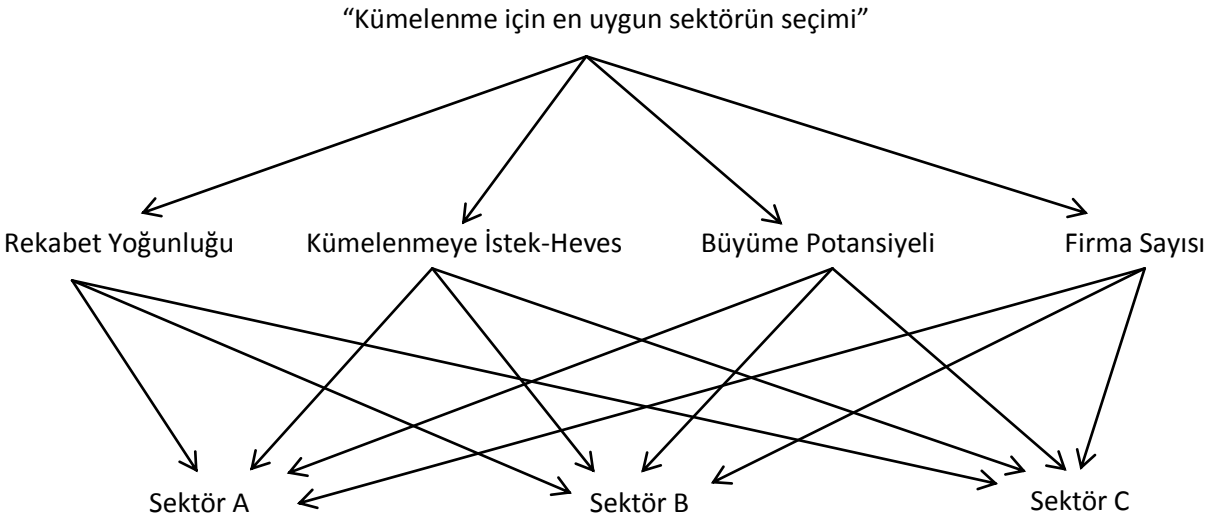
Çankaya Üniversitesi tarafından ilk defa Ostim Organize Sanayi Bölgesinde 2007 yılında uygulanan AHY aşağıda yer alan adımları içerecek şekilde, Mart 2011'de TR52 Bölgesinde de uygulanmıştır.

(i) Ayrıştırma (decomposition): OSTİM örneğinde, üç sektörden birisi kümelenme amacıyla seçilmek durumundadır. Söz konusu karar vericilerin (KV), seçim sırasında başlıca dört kritere dikkat ettiği varsayılmıştır:

- Sektörün Rekabet Yoğunluğu
- Sektörün Kümelenmeye İstekli-Hevesli Olması
- Sektörün Büyüme Potansiyeli
- Sektördeki Firma Sayısı

Öncelikle sorunun hiyerarşisi oluşturulmalıdır. Hiyerarşinin en üst düzeyinde, ana amaç olan "Kümelenme için en uygun sektörün seçimi" yer alır. İkinci düzeyde, söz konusu amaca katkıda bulunan dört kriter; son düzeyde ise söz konusu kriterler cinsinden değerlendirilmek üzere seçenekler vardır. (Ek-3/Şekil 1)

Ek-3/Şekil 1: Örnek Uygulama İçin Oluşturulan Hiyerarşik Model

(ii) İkili karşılaştırmalar (pairwise comparisons): İkili karşılaştırma yargılarının oluşturulmasında, başka bir ifade ile A kriterinin B kriterine göre ne kadar önemli olduğu karar vericiye sorulduğunda, karar verici aşağıdaki Tablo'da gösterilen 1-9 puanlı tercih ölçeğinden faydalanmaktadır. Bu ölçeğin etkinliği farklı alanlardaki uygulamalar ve başka ölçeklerle yapılan teorik karşılaştırmalar sonucunda saptanmıştır. Saaty, AHY'nin kullanılmasında doğrudan doğruya ilgili kişilerle yüz yüze anket yapıp, onların ikili karşılaştırmalara ilişkin görüşlerinin alınmasını önermektedir. Söz konusu ilgili kişi ve/veya kişiler mutlaka konunun uzmanı olmasalar bile en azından konuyu bilen, konuya aşina olan kişiler olmalıdır.

AHY, ikili karşılaştırma sürecinde birden çok kişinin yargılarının değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Bu kritik bir konudur, çünkü bir grubun her üyesinin tüm kriterler için yargıda bulunacağı düşünülürse, bu yargıların bir uzlaşma sağlayacak şekilde birleştirilmesi gerekecektir. Bu duruma ilişkin literatürde önerilen bazı yöntemler vardır. Bunlar:

- Grup üyelerinin tartışma yoluyla konu üzerinde uzlaşma sağlaması.
- Grup üyelerinin yargılarından bir uzlaşma çıkarma görevini alacak bir aracıya (facilitator) başvurmak

- Her ikili yargıyı matematiksel bir ifade yoluyla, örneğin geometrik ortalama ile, toplamak.

Ek-3/Tablo 1: Tercih Ölçeği

Önem Derecesi	Tanım	Açıklama
1	Eşit önemli	İki faaliyet amaca eşit düzeyde katkıda bulunur.
3	Birinin diğerine göre çok az önemli olması	Tecrübe ve yargı bir faaliyeti diğerine çok az derecede tercih ettirir.
5	Kuvvetli derecede Önemli	Tecrübe ve yargı bir faaliyeti diğerine kuvvetli bir şekilde tercih ettirir.
7	Çok kuvvetli düzeyde önemli	Bir faaliyet güçlü bir şekilde tercih edilir ve baskınlığı uygulamada rahatlıkla görülür.
9	Aşırı derecede önemli	Bir faaliyetin diğerine tercih edilmesine ilişkin kanıtlar çok büyük bir güvenilirliğe sahiptir.
2, 4, 6, 8	Ortalama değerler	Uzlaşma gerektiğinde kullanmak üzere yukarıda listelenen yargılar arasına düşen değerler.
	Reciprocal	Tersi karşılaştırmalar için.

Bu yöntemlerden literatürde en sık kullanılanı geometrik ortalama yoluyla uzlaşma sağlamak şeklidir

Tüm kriterlerin ikili karşılaştırmaları alınarak KV'nin tercih değerlerini saptadığımızda Ek-3/Tablo 2'deki ikili karşılaştırmalar matrisi elde edilir.

Ek-3/Tablo 2: Birinci Düzey (Kriterler) için İkili Karşılaştırmalar Matrisi

AMAÇ	Rekabet Yoğunluğu	Kümelenmeye İstek-Heves	Büyüme Potansiyeli	Firma Sayısı
Rekabet Yoğunluğu	1	5	1	1/3
Kümelenmeye İstek-Heves	1/5	1	1	1/5
Büyüme Potansiyeli	1	1	1	1/3
Firma Sayısı	3	5	3	1

İkinci olarak yapılması gereken, ikinci düzey için aynı tür karşılaştırmaları yapmaktır. Diğer bir deyişle seçeneklerin kriterleri gerçekleme açısından ikili karşılaştırılmaları söz konusudur. Ek-3/Tablo 3, 4 ve 5'de sırasıyla Rekabet Yoğunluğu, Kümelenmeye İstek-Heves ve Büyüme Potansiyeli kriterleri açısından üç seçeneğin karşılaştırılmaları göstermektedir.

Ek-3/Tablo 3: Rekabet Yoğunluğu Kriteri için İkili Karşılaştırmalar Matrisi

Rekabet Yoğunluğu	Sektör-A	Sektör-B	Sektör-C
Sektör-A	1	1/4	3
Sektör-B	4	1	6
Sektör-C	1/3	1/6	1

Ek-3/Tablo 4: Kümelenmeye İstek-Heves Kriteri için İkili Karşılaştırmalar Matrisi

Kümelenmeye İstek-Heves	Sektör-A	Sektör-B	Sektör-C
Sektör-A	1	3	2
Sektör-B	1/3	1	1/2
Sektör-C	1/2	2	1

Ek-3/Tablo 5: Büyüme Potansiyeli Kriteri için İkili Karşılaştırmalar Matrisi

Büyüme Potansiyeli	Sektör-A	Sektör-B	Sektör-C
Sektör-A	1	1/2	1/3
Sektör-B	2	1	2
Sektör-C	3	1/2	1

Firma Sayısı kriteri açısından seçenekler değerlendirilirken gerçek rakamlar (nicel değerler) kullanılacağından ikili karşılaştırmalar matrisi oluşturmak gereksizdir.

(iii) Hiyerarşik kompozisyon veya önceliklerin sentezi (synthesis of priorities): Ek-3/Tablo 2'deki matris verileri kullanılarak yapılan çözümleme sonucunda örnek uygulamanın birinci düzeyine ilişkin göreli önem sırası aşağıdaki şekilde elde edilir (Ek-3/Tablo 6):

Ek-3/Tablo 6: Birinci Düzeye İlişkin Göreli Önem Sırası

Kriter	$w_{AMAÇ}$
Rekabet Yoğunluğu	0.243
Kümelenmeye İstek-Heves	0.094
Büyüme Potansiyeli	0.155
Firma Sayısı	0.509

Ek-3/Tablo 3, 4 ve 5'deki matris verileri kullanılarak yapılan çözümleme sonucunda örnek uygulamanın ikinci düzeyine ilişkin göreli önem sıralamaları aşağıdaki şekilde elde edilir (Ek-3/Tablo 7):

Ek-3/Tablo 7: İkinci Düzeydeki Üç Kritere İlişkin Göreli Önem Sıralamaları

Seçenek	$W_{REKABET}$	$W_{İSTEK}$	$W_{BÜYÜME}$
Sektör-A	0.218	0.540	0.168
Sektör-B	0.691	0.163	0.484
Sektör-C	0.091	0.297	0.349

Firma Sayısı kriterine ilişkin göreli önem sırası aşağıda hesaplanmıştır (Ek-3/Tablo 8).

Ek-3/Tablo 8: Firma Sayısı için Göreli Önem Sırası Bulunması

Seçenek	*Firma Sayısı*	$W_{FİRMA}$
Sektör-A	833	0.444
Sektör-B	588	0.313
Sektör-C	455	0.243
Toplam	1876	1

(iv) Karma kompozisyona göre nihai kararın alınması: Tüm seçenekler için toplam bileşik göreli önemleri hesaplanmalıdır. Seçeneklerin bileşik göreli öneminin bulunması için, her seçeneğin kriterlere göre göreli önemini söz konusu kriterlerin amaç açısından göreli önemi ile çarpıp, elde edilen çarpım değerlerini birbirleriyle toplamak gerekir. Örneğin, B sektörünün Rekabet Yoğunluğu, Kümelenmeye İstek-Heves, Büyüme Potansiyeli ve Firma Sayısı kriterlerine göre önemi sırasıyla 0.691, 0.163, 0.484 ve 0.313'dür (Ek-3/Tablo 7 ve 8). Bu önem değerleri kriterlerin Amaç açısından göreli önemleri ile çarpılıp (Ek-3/Tablo 6) çarpımların toplamı alınırsa B sektörü için bileşik göreli önem:

0.691*0.243 + 0.163*0.094 + 0.484*0.155 + 0.313*0.509 = 0.417

olarak bulunur. Benzer işlemler diğer seçenekler için yapıldığında Ek-3/Tablo 9'da verilen toplam bileşik göreli önem değerleri bulunur. Ek-3/Tablo 9 incelendiğinde, sonuçlara bağlı olarak, B sektörünün kümelenme için tercih edeceği anlaşılmaktadır.

Ek-3/Tablo 9: Seçeneklerin Bileşik Göreli Önemleri

Seçenek	*Önem*
Sektör-A	0.355
Sektör-B	0.417
Sektör-C	0.227

(v) Duyarlılık çözümlemesi (sensistivity analysis): Alternatiflerin sıralamaları oluşturulduktan sonra kurulan modelin sonuçlarını gözden geçirmek gerekmektedir. Bu inceleme, yargılara

veya hiyerarşik yapıya ilişkin ihtiyaç duyulan düzeltme alanlarına işaret edecektir. Bu incelemenin önemli bir bileşeni, alternatiflerin sıralamalarının ve nihai kararın yargılardaki değişikliklere karşı ne kadar duyarlı olduğunun değerlendirilmesidir**.** Bu inceleme ikili karşılaştırmaların oluşturulmasında yargıların kişiden kişiye farklılık gösterebileceği veya daha önce belirli bir yargıda bulunan kişinin zamanla düşüncelerinin farklılaşabileceği varsayımına dayanmaktadır.

3.1.1.1.6. Bölüm Eki Ek-4: AYH Analizi Ortalama Karşılaştırmaları

3.1.1.1.6.1. Bölüm Eki Ek-4-a: Karaman ili AYH Analizi Ortalama Karşılaştırmaları

K1 kümenin katma değeri	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	2 3/17	4 9/25	6 17/26
HUBUBAT, UN VE BULGUR		1 59/79	2 48/67
MEYVE ÜRETİMİ			4 7/48

K2 kümenin güçlülüğü	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	34/97	21/38	52/73
HUBUBAT, UN VE BULGUR		1 47/71	1 11/19
MEYVE ÜRETİMİ			67/85

K3 kümenin işbirliği yapmaya yatkınlığı	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	31/90	18/43	4/9
HUBUBAT, UN VE BULGUR		1 1/23	65/72
MEYVE ÜRETİMİ			1 14/37

K4 kümenin yurt dışı kümeler ile entegrasyonu	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	4 27/68	2 43/74	3 17/91
HUBUBAT, UN VE BULGUR		31/38	2 19/75
MEYVE ÜRETİMİ			1 31/45

K5 kümedeki firma sayısı	BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
	41	25	293	62

K6 kümenin sektördeki büyüklüğü	BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
	37	10	22	9

T1 malzeme tedariki-satış zincirine kadar tamamlanışı, zincirin yatay genişliği	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	4 2/27	1 10/19	4 17/29
HUBUBAT, UN VE BULGUR		1	1 15/52
MEYVE ÜRETİMİ			1 1/3

T2 malzeme tedariki-satış zincirine kadar tamamlanışı, zincirin dikey (düşey)	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	2 15/29	4 1/25	4 13/73
HUBUBAT, UN VE BULGUR		4 7/48	2 3/83
MEYVE ÜRETİMİ			32/63

T3 malzeme tedariki-satış zincirine kadar tamamlanışı, zincirin derinliği	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	4 94/99	2 31/48	2 34/69
HUBUBAT, UN VE BULGUR		3 17/70	1 11/15
MEYVE ÜRETİMİ			34/71

T4 üretim süreçlerinde yer alışı	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	4 32/51	3 19/46	4 52/95
HUBUBAT, UN VE BULGUR		2 3/11	65/72
MEYVE ÜRETİMİ			43/48

T5 sektördeki rekabet yoğunluğu	BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
	2	4	5	4

T6 önemli girdi sağlayıcıların yeri	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	7/17	20/47	61/62
HUBUBAT, UN VE BULGUR		1 2/33	3 7/86
MEYVE ÜRETİMİ			2 17/21

D1 yurt dışı kriterlere uygunluğu	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	5 11/12	4 1/4	5 5/7
HUBUBAT, UN VE BULGUR		2 1/29	3 2/63
MEYVE ÜRETİMİ			1 23/97

D3 dışa açıklığı, örgütlülüğü	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	2 9/13	2 22/41	2 17/72
HUBUBAT, UN VE BULGUR		2 1/53	1 38/89
MEYVE ÜRETİMİ			41/60

D4 devlet destekleri alması	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	3 7/86	2 3/5	5 79/92
HUBUBAT, UN VE BULGUR		1 14/57	4 1/4
MEYVE ÜRETİMİ			4 2/27

D5 büyüme potansiyeli	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	5 9/44	2 56/87	4 2/27
HUBUBAT, UN VE BULGUR		13/44	1 2/13
MEYVE ÜRETİMİ			2 1/14

D6 bürokrasi yükü	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	1/3	37/82	41/80
HUBUBAT, UN VE BULGUR		41/49	71/90
MEYVE ÜRETİMİ			32/55

D7 sektörde marka olabilme kolaylılığı	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	5/7	19/29	27/46
HUBUBAT, UN VE BULGUR		52/73	9/16
MEYVE ÜRETİMİ			1 64/87

D2 ihracat sicili	BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
	51	28	27	15

İ1 insan kaynağının kalitesi	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	4 3/14	5 12/31	3 49/69
HUBUBAT, UN VE BULGUR		3 55/74	2 3/83
MEYVE ÜRETİMİ			63/74

İ2 inovasyon uygulama genişliği	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	6 7/59	5 25/26	5 35/43
HUBUBAT, UN VE BULGUR		1 33/73	1 22/79
MEYVE ÜRETİMİ			72/89

İ3 sektörde bilgi, know-how, Ar-ge yoğunluğu	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	6 17/62	6 1/6	5 43/82
HUBUBAT, UN VE BULGUR		1 20/21	58/71
MEYVE ÜRETİMİ			7/10

İ4 nanoteknoloji uygulanabilirliği (alan genişliği)	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	2 2/3	4 13/73	2 7/30
HUBUBAT, UN VE BULGUR		2 38/97	1 30/79
MEYVE ÜRETİMİ			11/25

İ5 emek/teknoloji yoğunluğu	HUBUBAT, UN VE BULGUR	MEYVE ÜRETİMİ	AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA
BİSKÜVİ VE YAN ÜRÜNLER	1 11/63	1 3/38	44/83
HUBUBAT, UN VE BULGUR		1 2/13	55/74
MEYVE ÜRETİMİ			1 27/31

3.1.1.1.6.2. Bölüm Eki Ek-4-b: Konya ili AYH Analizi Ortalama Karşılaştırmaları

K1 kümenin katma değeri	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	4 38/51	4 97/98	1 3/38	3 1/34	5 37/46
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1 11/63	41/60	2 23/59	5 35/43
PLASTİK SANAYİ			25/43	1 11/63	3 13/21
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				3 11/37	5 1/31
HAYVANSAL ÜRÜNLER					4 29/35

K2 kümenin güçlülüğü	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	3 3/11	3 2/63	2 9/19	2 15/76	2 5/7
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		2 1/8	1 5/43	1 5/43	2 5/16
PLASTİK SANAYİ			17/29	65/89	1 19/30
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 2/33	2 6/17
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 30/79

K3 kümenin işbirliği yapmaya yatkınlığı	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	4 1/25	3 3/11	1 17/72	1 12/17	2 43/74
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1 39/94	1 7/80	1 31/48	1 18/29
PLASTİK SANAYİ			2/3	31/45	1 55/68
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 14/57	1 5/18
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 19/41

K4 kümenin yurt dışı kümeler ile entegrasyonu	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	5 15/91	3 1/2	3 8/59	4 38/51	5 21/44
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1 12/83	57/71	1 14/57	1 65/79
PLASTİK SANAYİ			17/31	1 3/34	1 19/55
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				2 43/95	2 38/97
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 18/29

K5 kümedeki firma sayısı	TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
	531	318	138	300	140	198

K6 kümenin sektördeki büyüklüğü	TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
	15	24	10	24	16	6

T1 malzeme tedariki-satış zincirine kadar tamamlanışı, zincirin yatay genişliği	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	1 5/27	4 13/71	2 5/92	3 1/18	2 37/42
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		4 39/71	61/82	2 17/33	2 95/97
PLASTİK SANAYİ			5/13	52/99	2 11/69
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				2 8/91	2 85/87
HAYVANSAL ÜRÜNLER					2 2/3

T2 malzeme tedariki-satış zincirine kadar tamamlanışı, zincirin dikey (düşey) uzunluğu	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	2 43/74	3 29/32	4 13/71	4 1/4	2 5/7
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		2 1/3	2 22/29	3 8/17	2 11/17
PLASTİK SANAYİ			1 16/29	1 55/68	1 18/29
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1	2 19/75
HAYVANSAL ÜRÜNLER					2 1/29

T3 malzeme tedariki-satış zincirine kadar tamamlanışı, zincirin derinliği	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	4 7/48	4 6/79	4 27/68	4 38/51	5 29/47
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1 16/27	2 13/35	2 13/35	2 59/71
PLASTİK SANAYİ			1 12/17	2 15/76	2 9/85
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 16/41	1 54/61
HAYVANSAL ÜRÜNLER					2 5/48

T4 üretim süreçlerinde yer alışı	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	2 3/83	3 10/19	2 23/59	2 2/3	4 31/57
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1 38/89	1 3/14	1 19/37	2 2/3
PLASTİK SANAYİ			1	1 14/45	1 54/61
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 14/45	1 19/30
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 49/81

T5 sektördeki rekabet yoğunluğu	TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
	2	2	4	2	2	3

T6 önemli girdi sağlayıcıların yeri	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	63/74	6/7	3/14	12/37	31/37
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		2 11/17	25/69	17/30	59/80
PLASTİK SANAYİ			7/30	21/61	29/85
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 16/29	1 11/17
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 11/17

D1 yurt dışı kriterlere uygunluğu	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	1 59/61	2 19/46	1 19/41	3 4/47	2 1/53
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		2 1/8	10/13	43/46	1 13/23
PLASTİK SANAYİ			4/7	1 17/72	3 8/17
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 2/33	1 19/37
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 9/28

D3 dışa açıklığı, örgütlülüğü	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	5 9/44	4 29/35	5 27/62	5 18/25	4 59/62
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		2 3/83	1 41/56	1 41/56	2 8/91
PLASTİK SANAYİ			63/74	1	1 45/49
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 19/41	1 27/31
HAYVANSAL ÜRÜNLER					2 3/83

D4 devlet destekleri alması	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	1 4/17	2 1/8	1 8/75	65/72	1 21/59
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1 43/46	1 14/45	1 11/63	1 31/32
PLASTİK SANAYİ			53/81	21/38	72/89
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 14/45	1 33/73
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 33/73

D5 büyüme potansiyeli	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	2 95/97	1 73/92	1 10/21	3 6/55	2 73/99
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1 5/97	43/48	43/48	1 7/16
PLASTİK SANAYİ			55/74	41/60	1 7/16
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 14/57	1 19/24
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 28/59

D6 bürokrasi yükü	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	19/29	38/49	1 5/51	1	21/31
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1 21/59	1 19/41	2 3/14	1 20/33
PLASTİK SANAYİ			1 1/2	1 45/49	2 7/30
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 21/59	1 18/41
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1

D7 sektörde marka olabilme kolaylılığı	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	1/2	6/17	25/79	14/31	46/89
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1 3/31	32/55	25/54	17/28
PLASTİK SANAYİ			1 1/29	28/57	46/89
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				15/26	65/69
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 1/39

D2 ihracat sicili	TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
	30	18	15	19	14	11

İ1 insan kaynağının kalitesi	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	2 43/74	1 14/45	2 43/74	2 15/29	65/72
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1/2	1 17/72	14/17	2/5
PLASTİK SANAYİ			3 14/65	1 12/17	8/17
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				37/56	3/14
HAYVANSAL ÜRÜNLER					19/73

İ2 inovasyon uygulama genişliği	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	3 16/39	3 17/70	3 14/65	5 15/91	2 1/2
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		1 19/37	1 5/51	1 83/99	38/39
PLASTİK SANAYİ			1 65/79	3 14/65	65/72
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 19/41	81/92
HAYVANSAL ÜRÜNLER					2/3

İ3 sektörde bilgi, know-how, Ar-ge yoğunluğu	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	4 10/17	2 3/11	5 7/18	5 15/91	2 17/33
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		19/29	2 95/97	1 1/8	67/78
PLASTİK SANAYİ			2 48/77	8/9	43/46
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				14/17	67/78
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 7/31

İ4 nanoteknoloji uygulanabilirliği (alan genişliği)	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	3 13/21	1 16/27	3 6/55	3 70/83	0
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		29/47	1 14/45	1	1 62/63
PLASTİK SANAYİ			1 27/50	2 1/8	1 53/62
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				1 11/63	2 8/91
HAYVANSAL ÜRÜNLER					1 7/9

İ5 emek/teknoloji yoğunluğu	TARIM ALET VE MAKİNELERİ	PLASTİK SANAYİ	HUBUBAT BAKLİYAT VE UN	HAYVANSAL ÜRÜNLER	TURİZM
TAŞIT ARAÇLARI SANAYİ	3 3/11	2 8/37	2 11/14	2 67/74	5
TARIM ALET VE MAKİNELERİ		16/37	1	34/37	2 2/3
PLASTİK SANAYİ			2 2/3	2 15/76	5 7/18
HUBUBAT, BAKLİYAT VE UN				14/17	2 59/71
HAYVANSAL ÜRÜNLER					2 16/39

3.1.1.2. Teorik Olarak Değer Zinciri Analizi

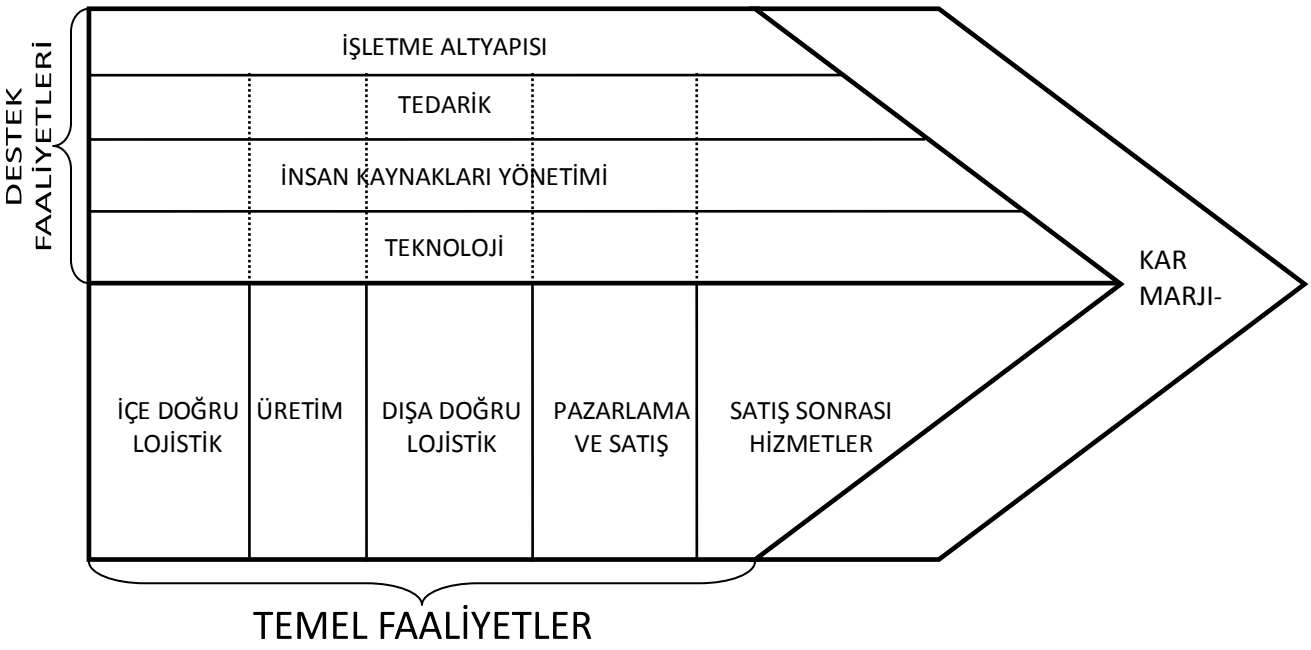
Değer Zinciri Analizi; bir organizasyonun sunduğu hizmet veya ürünlere yönelik olarak belirli bir sırayla uyguladığı operasyonları, bu sırayı bir değer zinciri olarak gören ve işletmenin bu operasyonlara değer zinciri sayesinde anlam kattığını kabul eden işletme felsefesi çerçevesinde, zincirdeki güçlü ve zayıf yönleri ile sistematik olarak belirlemek, tanımlamak ve değerlendirmek için kullanılan analiz yöntemidir.

Değer zinciri çerçevesinin amacı, maliyetleri en az düzeye indirirken değer sunumunu en yüksek düzeye yükseltebilmektir. Değer zinciri bir urunun veya hizmetin kavramsal tasarımından nihai tüketiciye teslimine kadar gerekli olan tüm operasyonları (üretim, satın alma, dağıtım ve tüketim gibi) tanımlamaktadır.

Değer Zinciri Analizi, işletmenin rekabetçi avantaj elde edebilmek için, her bir değer faaliyetini ve bu faaliyetler arasındaki ilişkileri açıklayarak daha düşük maliyetlere ulaşmasını ve farklılık yaratmasını sağlayan stratejik bir araçtır. Aynı zamanda bu analiz, işletmenin tedarikçileri, müşterileri ve sektördeki diğer işletmelerle olan ilişkilerini açıklayarak rekabetçi durumunu görmesini sağlamaktadır. Kısaca değer zinciri analizi, işletmenin faaliyetlerinin ve iş süreçlerinin analiz edilerek bunlar arasındaki uyumluluğun ve sinerjinin ortaya konulmasıdır. İşletme için yapılan bu analiz daha geniş olarak işletmenin de içinde olduğu bir sektör için yapılabilir.

Değer zinciri analizinin diğer önemli bir faydası da, işletmenin mevcut stratejisini, faaliyetlerinin hangilerinin ne ölçüde desteklediğini ortaya koymaktır. Buradan hareketle, mevcut strateji yüksek kaliteyi hedefliyorsa değer zinciri faaliyetleri yüksek kaliteli ürünlerin yaratılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Diğer yandan eğer işletme fiyat temelinde rekabet ediyorsa, faaliyetler maliyetleri en aza indirecek şekilde organize edilmelidir.

Şekil 23: Değer Zinciri Faaliyetleri

Porter'in şeklinde de görüldüğü üzere; değer zincirinde işletmenin tüm faaliyetleri, temel (birincil) faaliyetler ve destek (yardımcı) faaliyetler olarak iki genel başlık altında toplanmıştır. Bu faaliyetlere ayırma, değer zinciri analizinde maliyet avantajını ve farklılığı ortaya koymak ve her bir faaliyetin rakiplerin değer zincirindeki benzer faaliyetleri ile karşılaştırılarak rekabet avantajına sahip olup olmadığını anlamak açısından önemlidir.

TEMEL FAALİYETLER; ürünle ilgili hammadde temininden, urunun ya da hizmetin üretim sureci, urunun satışı ve alıcıya ulaştırılması ve hatta satış sonrası hizmetleri de içeren faaliyetlerdir:

1. ***İçe Doğru Lojistik:*** Üretilen ürünle ilgili girdilerin satın alımı, sevkiyatı, kabulü, depolanması ve ilgili üretim yerine dağıtılması ile ilgili faaliyetleri kapsamaktadır.
2. ***Operasyon/Üretim:*** *Girdilerin son urun haline dönüştürülmesindeki tüm üretim faaliyetlerini kapsamaktadır.*
3. ***Dışa Doğru Lojistik:*** *Üretimi tamamlanmış ürünlerin depolama, sipariş, tarifelime, müşteriye ulaştırılması gibi faaliyetleri kapsamaktadır.*
4. ***Pazarlama ve Satış:*** *Fiyatlama, dağıtım kanalları seçimi ve ilişkileri, promosyon gibi pazarlama faaliyetleri ile satış süreçlerini içermektedir.*
5. ***Satış Sonrası Hizmetler:*** *Satılan urun ile ilgili müşteri tatmini sağlamak ve tatminin devam ettirilmesi amacıyla satış sonrasındaki tamir, bakım, kurulum gibi satış sonrası hizmetlerini içermektedir.*

DESTEK FAALİYETLERİ ise, teknoloji, insan kaynakları, genel satın alma gibi temel faaliyetleri destekleyen işletme içi diğer faaliyetlerden oluşmaktadır:

1. ***İşletme/Organizasyon Altyapısı:*** *İşletme altyapısı, işletmedeki tüm yönetim işlevleriyle, planlama, muhasebe, hukuk ve kalite yönetimi gibi işletmenin tüm değer zincirini desteklemekte olup; önemli bir rekabet avantajı yaratabilecek potansiyele sahiptir.*
2. ***Tedarik:*** *Tedarik bir işletmenin değer zincirindeki faaliyetlerde kullanılacak olan girdilerin satın alım işlevidir. Satın alınan girdiler, hammaddeler, gereçler ve diğer tüketilebilir girdiler olduğu gibi; makine, ofis malzemeleri ve binalar gibi varlıklar da olabilir.*
3. ***İnsan Kaynakları Yönetimi:*** *Değer zincirindeki temel ve destek faaliyetlerini destekleyen insan kaynakları yönetimi; işe alım, eğitim, geliştirme, ücretlendirme gibi personelle ilgili tüm faaliyetlerden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik insan kaynağı planlaması da önemli işlevlerinden biridir.*
4. ***Teknoloji:*** *Teknoloji, uzmanlık, yöntemler, süreç ve donanımlar olarak diğer tüm değer zinciri faaliyetleri içerisinde ve ortaya çıkan urunun kendisinde yer almaktadır. Araştırma geliştirme faaliyetini de içeren teknoloji, rekabetçi avantaj elde etmede önemli olmakla birlikte özellikle bazı sektörlerde rekabetçi avantajın başlıca kaynağıdır.*

Tüm bu faaliyetlerin değer zincirine olan katkıları ve değer zinciri içerisindeki önemleri sektöre bağlı olarak farklılık gösterebilmektedir. Üretim işletmelerinde üretim süreci kritik önem taşıyan faaliyet olabilirken; ana faaliyet konusu dağıtım olan bir işletme için, içe ve dışa doğru lojistik kritik öneme sahip faaliyetler olabilir. Tedarik zinciri; tedarikçileri, dağıtımcıları ve müşterileri de içeren daha geniş bir sistemin parçası olarak görülür. Değer zincirleri serisinden oluşan bu yapıya "Değer Sistemi" denir.

Değer zinciri modeli, rekabet avantajı yakalama ve bu avantajı sürdürmek için, gerekli araç ve faaliyetlerin analizinin yapılmasında önemli faydalar sağlamaktadır:

- **Maliyet Avantajı:** Maliyetlerin nerelerden kaynaklandığını araştırma ve ürüne değer katan fonksiyonları inceleme olanağı sağlar. Firmalar, maliyet avantajını, ya ürüne katılan her bir değeri düşürerek, ya da değer zincirini yeniden yapılandırarak elde edebilir.
- **Farklılaşma:** Firmaları, rakiplerinin çıkarmış olduğu ürünlerden daha kaliteli ve ürüne daha fonksiyonel özellikler katan faaliyetlere yönlendirir. Farklılık, değer zincirinin herhangi bir parçasından kaynaklanabilir. Örneğin girdilerin tedarikindeki teknik değişiklikler, az da olsa rakiplerinin farklılaşması veya dağıtım kanallarının yüksek başarı sağlaması gibi faktörler işletmelerin değer zincirinin farklılaşmasına neden olabilmektedir. Firmalar üretim farklılığını sağlayacak yeni değer zinciri oluşturma ve düzenlenmesinde, yaratıcılığa ihtiyaç duyarlar.
- **Teknolojideki iyileştirmeler**: Değer zincirinin her adımı için, bu adımların değiştirilmesi veya yeniden oluşturulması durumlarında rekabet avantajı sağlaması açısından birinci derecede öneme sahiptir.

- **Değer zincirinde maliyet analizi**: Var olan değer zinciri operasyonlarından kaynaklanan maliyetler üzerinden gerçekleştirilmektedir. Operasyonel maliyetlerin veya malların belirgin bir oranını oluşturan operasyonlar maliyet analizi için ayrıştırılmalıdır.

Tek bir pazar haline gelen dünyada rekabet de giderek şiddetlenmektedir. Firmalar artık sadece yurtiçindeki işletmeler ile değil, yurtdışındaki firmalarla da rekabet etmek durumunda kalmaktadır. Uluslararası rekabet tüketicinin tatminini sağlayacak mal ve hizmetin uygun şartlar ile süreklilik arz ederek üretilmesine bağlıdır. Bu da küreselleşme süreci içinde hizmet ve üretim anlayışının da belli bir değişim içinden geçmesi gerektiğini göstermektedir.

Küresel endüstrilerde rakip firmalar/ kişiler, tüketici istek ve ihtiyaçlarını küresel kalite standartlarına uygun olan ve belli bir standarda oturtulmuş mal ve hizmetler ile karşılamaya doğru yönelmektedir. Söz konusu standartların dünya pazarında kabul görebilmesi ise yoğun reklam çalışmaları ile mümkün olabilmektedir. Bu anlamda, her pazarda farklı tüketicilerin tatminine yönelik farklı tasarlanmış ürünlerin üretimi önem kazanmaktadır.

Bu şekilde kısa bir anlatımdan sonra elinizdeki çalışma ile yapılmak istenen, işletme yapısı için teoride yer bulan “Değer Zinciri Analizi” çalışmasını 3 sektör için yapmak ve başta TR52 Bölgesi olmak üzere tüm ülke genelinde yapılacak çalışmalar için bir yöntem geliştirmektir.

3.1.1.3. Rekabetçilik Analizi ve Kümelenme Yöntemi

Kapsam

Rekabet edebilirlik açısından yeni stratejiler geliştirilmesine imkân sağlamak üzere Konya'da Analitik Hiyerarşi Yöntemi ile seçilen 3 alt sektöre - Tarım Makineleri, Süt ve Süt Ürünleri ve Ağaç Ürünleri ve Mobilya sektörlerine ilişkin değer zinciri çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar kapsamında da bu sektörlerin rekabet analizleri detay olarak yapılmıştır.

Yöntem Hakkında

Sanayi sektörünün alt sektörler itibariyle analizinin yapılmasında Michael Porter isimli dünyaca ünlü akademisyenin rekabetçilik üzerine kabul gören Elmas Modeli yönteminden istifade edilmiştir. Model, bir organizasyonun ulusal yapısının uluslararası rekabet gücü elde etmede önemli bir role sahip olduğu tezine dayanmaktadır. Porter'ın modeli ulusal rekabet üstünlüğünü 4 grup altında incelemektedir. Bu gruplar çalışmaya aşağıdaki şekilde uyarlanmıştır;

1. Girdi Koşulları

Firmalar için girdi koşulları başlığında;

- Ar-ge ve inovasyon açısından ihtisaslaşmış beyin gücünün varlığı,
- Teknoloji konusunda nitelikli işgücü bulabilme,
- Yeni pazarlar ve müşteriler hakkında bilginin mevcudiyeti,
- Ar-ge ve inovasyon açısından ulusal ve yabancı fonlara erişim,
- Finans kaynaklarının mevcudiyeti,
- Kalite ve sürdürülebilir hammadde tedariki,
- Üretim aşamasında yeterli işgücü olanağının mevcudiyeti,
- İşletmelerde teknoloji kullanımı ve teknolojinin takibi,
- Hammaddenin geriye doğru izlenebilirliği ve
- Kalite standartları açısından kullanılan hammaddelerin analiz edilme durumu

başlıklarında analize esas veriler incelenmiştir.

2. Talep Koşulları ve Talebin Yapısı

Firmalar için talep koşulları başlığında;

- Kümenin ürünlerine yarı mamul ya da mamul olarak bölgesel talebin varlığı,
- Kümenin ürünlerine yarı mamul ya da mamul olarak ulusal talebin varlığı,
- Kümenin ürünlerine yarı mamul ya da mamul olarak yurtdışı talebin varlığı,
- Kamu ihalelerinde ürünlere ayrıcalıklı erişim imkânının varlığı ve
- Talep yapısındaki sürekli değişikliklerin mevcudiyeti

başlıklarında veriler incelenmiştir.

3. İlgili ve destekleyici kurum ve kuruluşlar

Firmalar için ilgili ve destekleyici kurum ve kuruluşlar başlığında;

- İş geliştirme, ar-ge ve inovasyon, ürün tasarım, pazarlama tanıtım, markalaşma, coğrafi işaretleme, mali destek araçları konusunda hizmeti veren kurumlar ve eğitim hizmeti veren kurum ve kuruluşların varlığı,

- Kalifiye eleman yetiştirme programları,
- Yerel üniversitelerin kümelenme konusunda destek verme durumu,
- Sivil toplum kuruluşlarının kümelenmeyi destekleyici yöndeki faaliyetleri,
- Üniversite-sanayi işbirliğinin gelişmesi için sağlanan desteklerin durumu,
- Teknoloji transferi konusunda sağlanan desteklerin durumu,
- Kamu kurumlarının kümelenmeyi destekleme durumu,
- Kamu kurumları tarafından kümenin daha rekabetçi hale gelebilmesi için sağladığı destekler (bir başka ifade ile; küme aktörleri arasında işbirliğini güçlendiren, şeffaflık, hesap verebilirlik ve katılımcılık ilkeleri ile işbirliğini güçlendiren desteklerin varlığı)
- Sektördeki bürokrasi durumu

başlıklarında veriler incelenmiştir.

4. Firma Stratejileri ve Yerel Rekabet

Firmalar için ilgili ve destekleyici kurum ve kuruluşlar başlığında;

- Küme olabilmenin gerektirdiği minimum düzeydeki firma sayısına ulaşabilme durumu,
- Küme aktörleri arasında işbirliği ve diyalog,
- Küme aktörleri arasında işbirliği ve diyaloğu geliştirme programlarının durumu,
- Küresel pazarlara açılım için yerel iş ağları oluşturma konusunda küme aktörleri arasında işbirliği,
- Küresel pazarlara açılım için yerel iş ağları konusundaki desteklerin durumu,
- Ortak tedarik girişimlerini destekleyen fonların durumu,
- Kamu ihaleleri için işbirliği ve ortaklık ve
- Çok ortaklı projelere başvurunun yaygınlığı

başlıklarında veriler incelenmiştir.

Bütün imalat sanayinin verisel değişkenlerinin aynı olduğu görülmüş sorular cevaplanırken alt sektör bazındaki farklılıklara dikkat edilmiştir.

Analizlerde Nace Rev.2-TR kullanılmıştır. NACE Rev.2_TR adı verilen ulusal faaliyet sınıflaması;

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın koordinasyonunda hazırlanmış ve hâlihazırda kullanılan 491 Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kolları'nın NACE Rev.2'ye uyarlanması,
- Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından kullanılan 6 basamaklı sınıflamanın uygunluğunun kontrol edilmesi ve varsa yeni ekleme/çıkarmaların yapılması,
- Son hali verilecek olan çalışmanın ilgili kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarını karşılayacak hale getirerek NACE Rev.2'nin kullanıcısı olan tüm kurum ve kuruluşlarca aynı standartta uygulanmasının sağlanması amacıyla, kurum ve kuruluşların katılımcılarından oluşan alt çalışma grubu tarafından hazırlanmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu, NACE Rev.2`nin orijinal halini kullanmaktadır.

Çalışma içerisinde birincil ve ikincil verilerden istifade edilmiştir.

Bu kapsamda;

• Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ayrı İlçe de 1.824 kişinin katılımı ile Odak Grup Toplantıları gerçekleştirilmiştir. İlçe Odak Grup toplantılarında, daha önce MEVKA uzmanları tarafından gerçekleştirilen GZFT analizleri için görüş alınmış ve yeniden GZFT çalışmaları yapılmıştır.

• İlçe odak grup toplantıları esnasında ayrıca ilçelerde yer alan sektörlere ilişkin detay sorular sorulmuş ve sektörler bazında analizlere imkan sağlayacak veriler toplanmıştır.

• Ayrıca il bazında Konya – Karaman ayrı ayrı olmak üzere sektörlerin durumları, firma sayısı, çalışan sayısı, ihracat kriterlerine göre analiz edilmiş ve öne çıkan sektörler listelenmiştir. Bu sektörler üzerinden Konya ve Karaman illeri için AHP (Analitik Hiyerarşik Proses) Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde kümelenme potansiyeli açısından bölgedeki sektörlerin değerlendirilmesi yapılmıştır.

• Bölgenin Tanıtım ve Markalaşma Stratejileri Dökümanı'nın hazırlanmasına yönelik olarak Anket Çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Konya'da 403 ve Karaman'da 403 kişi üzerinde anketler yapılmıştır.

• Marka Algısına yönelik 2 adet Odak Grup Toplantısı ve farkındalık eğitimi Konya ve Karaman merkezde gerçekleştirilmiştir.

• Konya ve Karaman illerinden toplamda 60 kişinin katılımı ile 2023 Vizyon Geliştirme Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.

• Proje kapsamı katkıların alınması ve proje kapsamı bilgi ve çıktıların paylaşılması açısından www.tr52.org web sitesi hayata geçirilmiştir.

Sonuç olarak; bu modelden istifade edilerek yapılan çalışmada 4 ana grup altında 40 adet sorunun cevabı verilmek suretiyle detay bir analiz yapılmıştır. Bir anlamda yönlendirilmiş SWOT olan çalışma kapsamı soruların cevapları, ilçeler bazında gerçekleştirilen odak grup toplantıları, GZFT çalışmaları, paydaş görüşleri, sektörel rapor ve istatistikler ile MEVKA'nın bölgeye ilişkin olarak gerçekleştirdiği bölge planı çalışmaları göz önüne alınarak proje uzmanları tarafından cevaplandırılmıştır. Bu şekilde sektörde rekabetçilik analizi yapılmıştır.

3.1.2. KONYA SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME

3.1.2.1. "Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektöründe Değer Zinciri Analizi" Öncesinde Sektöre Genel Bakış

3.1.2.1.1. Dünya Süt ve Süt Ürünleri Üretimi

3.1.2.1.1.1. Dünya Süt Üretimi

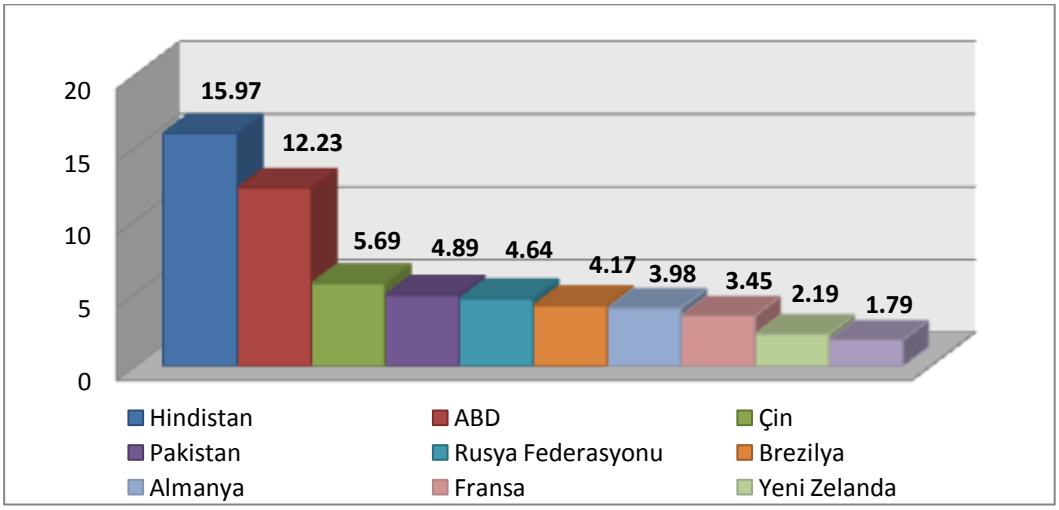
Dünya çiğ süt üretimi 2009 yılı itibariyle 702 milyon tonun üzerinde olup, üretilen sütün 380 milyon tondan fazlası (%54) ilk 8 büyük süt üreticisi ülke tarafından üretilmektedir. Dünya süt üretiminde, en büyük payı %15,97 ile Hindistan almakta, bunu %12,23 ile ABD ve %5,69 ile Çin izlemektedir. Dünya Gıda teşkilatı verilerine göre toplam dünya süt üretiminin %83,09'unu inek sütü, %13,12'sini manda sütü, %2,21'ini keçi sütü, %1,32'sini koyun sütü ve %0,26'sını deve sütü oluşturmaktadır. Hindistan süt üretiminin %56'sını manda sütü, %40'ını inek sütü oluşturmaktadır. ABD ve Çin'de inek sütü üretimi %90'dır.

Tablo 174: Dünya Süt Üretimindeki Büyük Üreticiler

Sıra	Ülke	Süt Üretimi (Ton)	Üretimdeki Payı (%)
1.	Hindistan	112.114.290	15,97
2.	ABD	85.859.400	12,23
3.	Çin	39.946.410	5,69
4.	Pakistan	34.362.000	4,89
5.	Rusya Federasyonu	32.561.674	4,64
6.	Brezilya	29.255.768	4,17
7.	Almanya	27.972.367	3,98
8.	Fransa	24.217.730	3,45
9.	Yeni Zelanda	15.400.000	2,19
10.	İngiltere	13.236.500	1,89
11.	İtalya	13.063.200	1,86
12.	Türkiye	12.542.172	1,79
13.	Polonya	12.467.182	1,78
14.	Ukrayna	11.609.650	1,65
15.	Hollanda	11.468.600	1,63

Kaynak: FAOSTAT, 2009.

Grafik 10: Dünya Süt Üretiminde Büyük Üreticilerin Süt Üretiminden Aldıkları Paylar

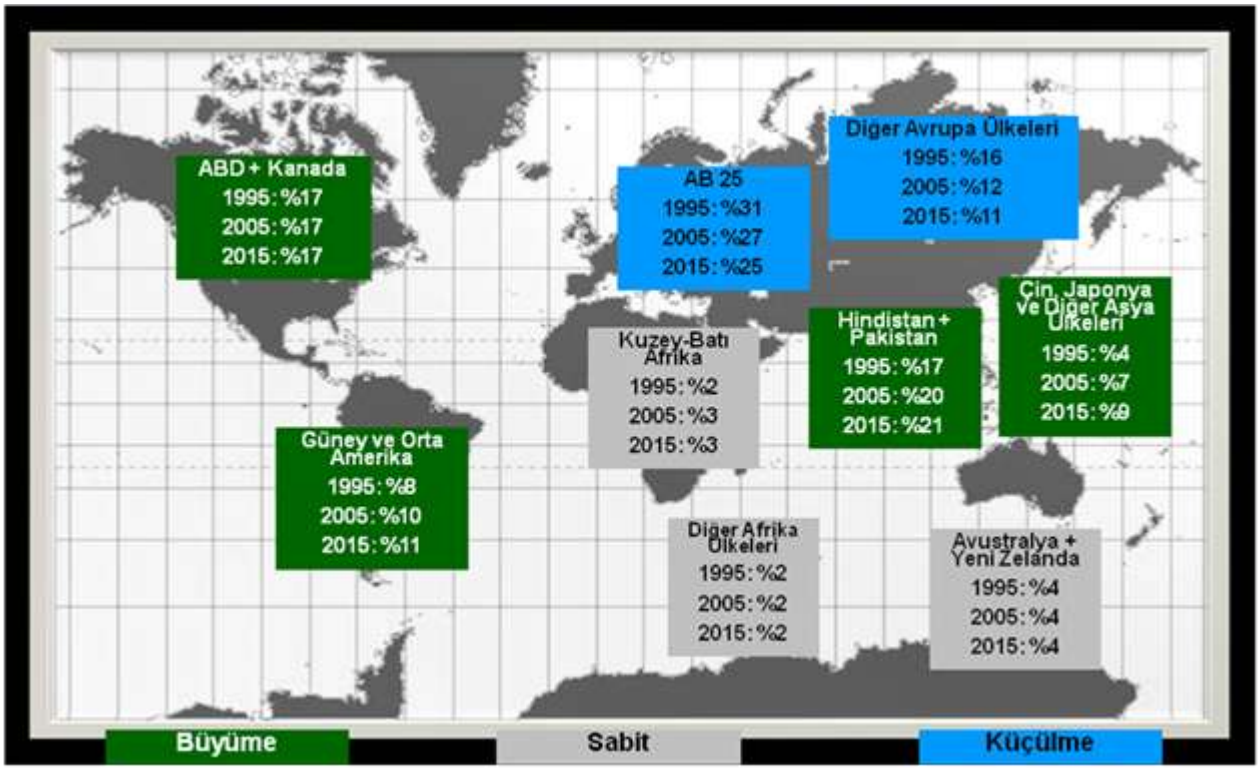
Kaynak: FAOSTAT, 2009.

Asya ülkeleri içinde Çin son beş yılda %20 ve Hindistan son 10 yılda toplam süt üretimini %43 oranında artırmışlardır. Süt üretimindeki bu artışa rağmen, artan girdi fiyatları ve bu artışlara göre daha yavaş büyüyen uluslararası süt fiyatlarının, Çin'deki süt üretimini gelecekte yavaşlatacağı ve Dünya'nın en büyük süt üreticisi konumundaki Hindistan'daki üretimin yılda %3 büyümeye devam edeceği beklenmektedir. Benzer şekilde süt üretimi geleneğine sahip Pakistan ve İran'da da sektörün gelişmesine yönelik politika ve programların, bu ülkelerin süt üretimlerini yılda %3 ve %5 oranlarında artırmalarına yardım edeceği tahmin edilmektedir.

FAO verilerine göre, Brezilya bütün Latin Amerika'da üretilen sütün %50'sini üreterek bölgenin en büyük süt üreticisi konumunda iken, azalan iç talep, yem ve girdi fiyatları nedeniyle ülkedeki süt üretiminin önümüzdeki yıllarda %3 düşeceği tahmin edilmektedir. Afrika ülkelerinin toplam dünya süt üretimindeki payı %5'ten daha azdır. Diğer taraftan genelde küçük aile işletmeciliği şeklinde olan bu ülkelerde büyük ve küçükbaş hayvancılık, kırsal alanlarda yoksul aileler için besin güvenliği sağlanması ve gelire katkısı nedeniyle önem taşımaktadır. Afrika'daki süt üretiminin büyük bir bölümü evde veya kayıt dışı piyasada işlem görerek tüketilmektedir. Mısır, Afrika'daki toplam sütün %50'sini tek başına üretmektedir.

2015 yılında dünya ülkelerinde süt üretim projeksiyonu aşağıda verilmiştir. Buna göre ABD ve Kanada ülkelerinde mevcut üretim seviyesi korunacak; Hindistan, Pakistan, Çin, Japonya, Asya ülkelerinde üretim artacak, Kuzey ve Batı Afrika, Diğer Afrika ülkeleri, Avustralya ile Yeni Zelanda'da üretim değişmeyecek, AB-25 ve Diğer Avrupa ülkelerinde ise süt üretimi azalma eğilimi izleyecektir.

Şekil 24: Dünya Süt Üretimi 2015 Yılı Projeksiyonu

Kaynak: FAOSTAT, 2009 - Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

Süt üretiminde verim ile yem sistemi arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Kaliteli protein oranı yüksek tahıllara dayanan yemlerle beslenen ineklerin yıllık süt üretimleri daha fazladır. Dünya süt üretiminin kıtalara göre dağılımı ve kıtaların üretimden aldığı paylar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

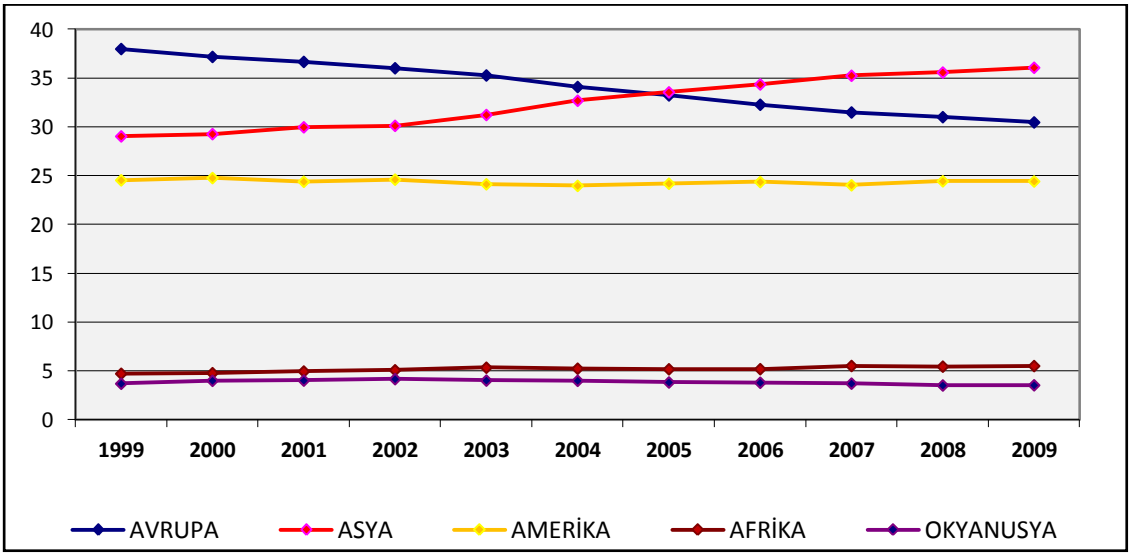
Tablo 175: Dünya Süt Üretiminin Kıtalara Göre Dağılımı

Sıra	Bölge	Süt Üretimi (Ton)	Üretimdeki Payı (%)
1.	ASYA	253.237.282	36,07
2.	AVRUPA	213.943.991	30,47
3.	AMERİKA	171.447.033	24,42
4.	AFRİKA	38.653.136	5,51
5.	OKYANUSYA	24.855.980	3,54
	TOPLAM	**702.137.422**	

Kaynak: FAOSTAT, 2009.

Dünyadaki toplam süt üretiminin, son 10 yıla ilişkin üretim rakamlarının incelenmesiyle, büyük bir payının gelişmiş ülkelerde gerçekleştirildiği, Avrupa ve Amerika kıtalarının paylarından anlaşılmaktadır. (Grafik 11)

Grafik 11: Dünya Süt Üretiminin Son 10 Yıllık Süreçte Kıtalara Göre Dağılımı

Kaynak: Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011, FAO.

Grafikten de anlaşılacağı gibi, Asya ülkeleri Avrupa ülkelerine göre daha fazla süt üretmektedir. Asya ülkeleri, 2000'li yıllarda toplam dünya süt üretiminin %30'nu gerçekleştirirken 2005'ten sonra bu oran % 36'ya yükselmiştir.

Avrupa kıtasında yer alan süt üreticileri, 1999 yılındaki %37,99 olan üretim payını koruyamamış, bu pay 2009 yılında %30,47 seviyesine kadar gerilemiştir. Asya ve Afrika kıtasındaki üreticilerin payı sürekli artış gösterirken, Avrupa ve Okyanusya kıtalarındaki üreticilerin payları gerilemeye devam etmekte, Amerika kıtasındaki üreticilerin payı da yaklaşık %25 düzeylerinde sabit kalmaktadır.

3.1.2.1.1.2. Dünya Süt ve Süt Ürünleri Ticareti (İthalat-İhracat)

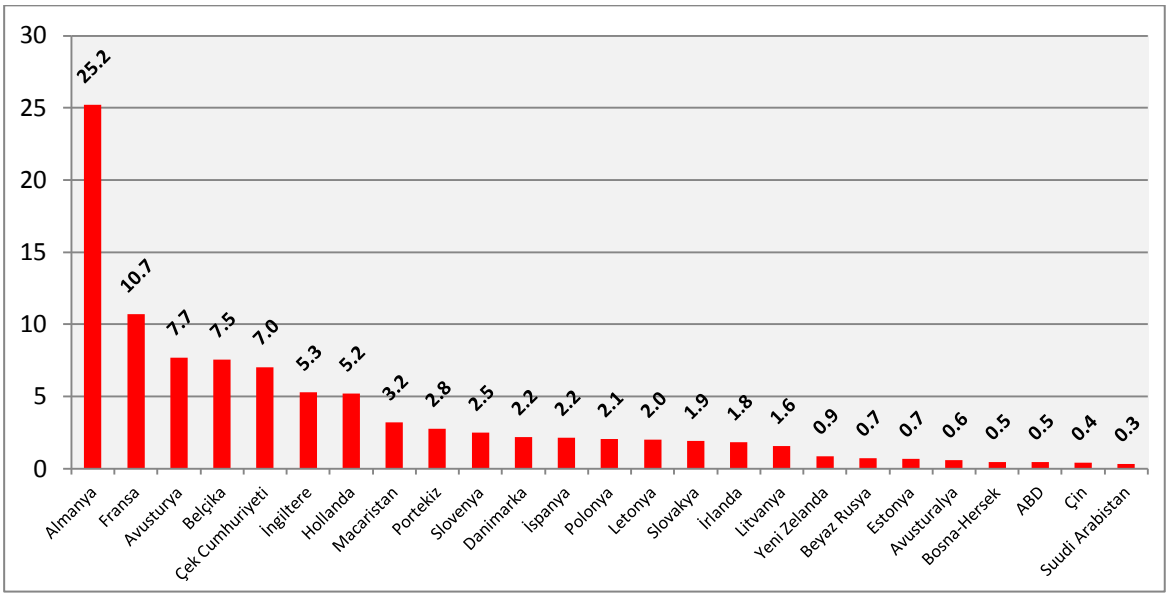
Genel olarak üretilen sütün çoğu, bulunduğu bölge ve ülkede tüketilmektedir. Dünya genelinde ticarete konu olan sütün toplam dünya üretimi içindeki payı sadece %7'dir. Bu değer AB'nin kendi içindeki ticareti içermemektedir.

Süt üretiminde kendi kendine yeterli olan ülkeler sadece Hindistan, Pakistan, Kırgızistan, Somali, Güney Afrika ve Fransız Guyana'sıdır. Diğer taraftan Doğu Avrupa, AB-15, Kuzey Amerika, Şili, Arjantin, Uruguay ve Okyanusya ülkeleri net süt ihracatçısı konumundadırlar.

Dünya süt ihracatında %90'ın üzerindeki payla AB-27 ülkeleri lider durumdayken; Yeni Zelanda, Beyaz Rusya, Avusturalya, Bosna-Hersek, ABD, Çin ve Suudi Arabistan ülkeleri diğer önemli ihracatçı ülkeler

arasındadır. AB-27 içerisinde ise en önemli ihracatçı ülkelerin başında %25'in üzerindeki bir payla Almanya gelmektedir (Grafik 12).

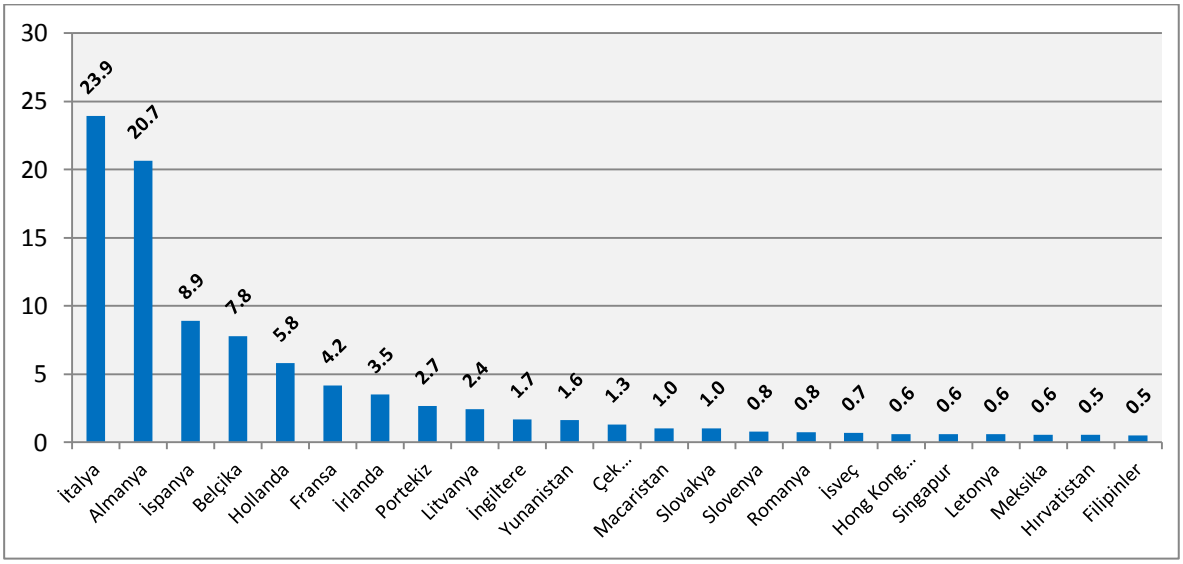
Grafik 12: Süt İhracatında Önde Gelen Ülkeler

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

Dünya süt ithalatında da yine AB-27 ülkeleri büyük oranda yer almaktadırlar. AB-27 ülkelerini küçük orandaki paylarla Hong Kong (Çin), Singapur, Meksika, Hırvatistan ve Filipinler gibi ülkeler takip etmektedir. İhracatçı ve ithalatçı ülkeler listesinde AB-27 ülkeleri bulunmakla birlikte, net süt ithalatçısı ülkeler Doğu ve Güneydoğu Asya, Afrika, Latin Amerika ve Ortadoğu'da bulunmaktadır (Grafik 13).

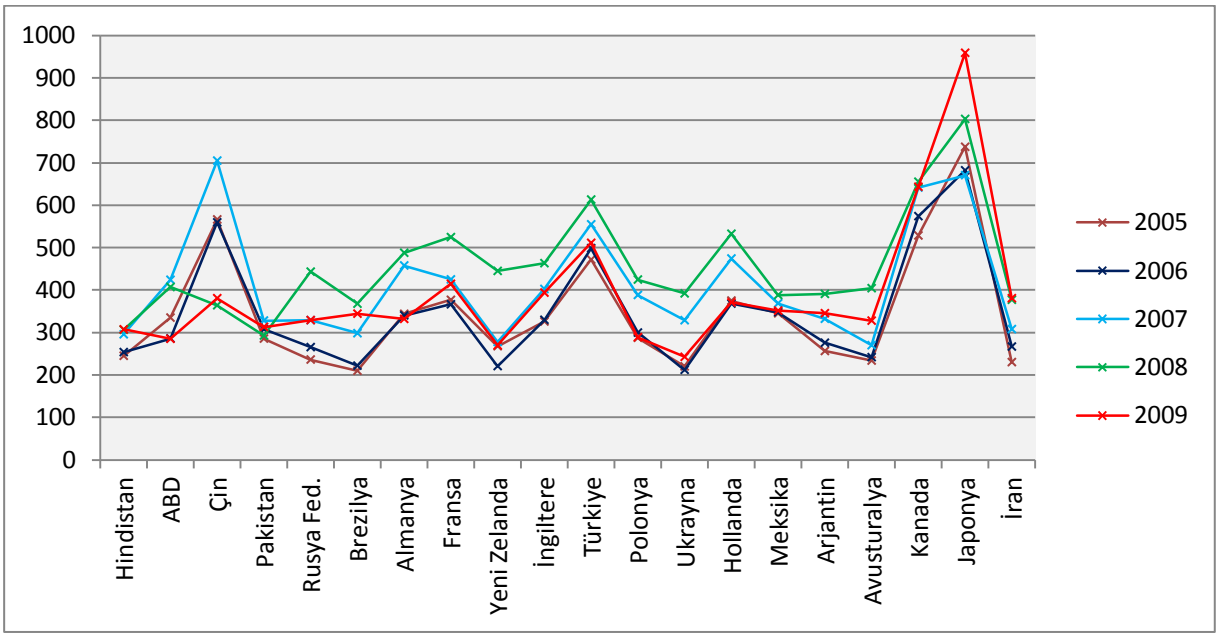
Grafik 13: Süt İthalatında Önde Gelen Ülkeler

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

Dünya süt fiyatlarına bakıldığında, özellikle 2006 yılından sonra hızlı bir artış trendine girildiği, 2006 yılında ortalama 370,59 $/ton olan süt fiyatının 2007 yılında 425,08, 2008 yılında ise 510,90 $/ton olduğu görülebilir. (www.faostat.fao.org) Özellikle Sudan, Japonya, Kanada, Çin ve Kolombiya gibi ülkelerin, süt fiyatlarının daha yüksek olduğu son yıllarda fiyat değişimlerindeki artışların bu ülkelerden kaynaklandığı söylenebilir.

Grafik 14: Dünya Büyük Süt Üreticisi Ülkelerdeki Süt Fiyatlarındaki Değişimler (FAO)

Kaynak: FAO Fiyat İstatistikleri Veritabanı, 2011. (http://faostat.fao.org/site/570/default.aspx)

Dünya süt ürünleri üretimindeki gelişmelere bakıldığında, artan talep nedeniyle genelde bir büyümenin olduğu görülmektedir. Diğer taraftan kişi başına süt üretimindeki düşmelerin, süte dayalı gıda endüstrisini olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir. Avustralya, Yeni Zelanda, Fransa, Almanya, Hollanda, Belçika, Danimarka, İrlanda ve Çek Cumhuriyeti'nde üretilen sütün %50'sinden fazlası süt ürünleri olan süttozu, tereyağı ve peynirin üretimine aktarılmaktadır. ABD, Kanada, Arjantin, Peru, Şili, İtalya, İsveç, Finlandiya, İsviçre, Polonya, Macaristan, Estonya, Litvanya ve Japonya'da ise bu oran %30 ile 50 arasında değişmektedir. Gelişmekte olan ülkelerdeki sütün işlenerek süt ürünlerine dönüşüm oranı oldukça düşük olup %0 ile 20 arasında değişmektedir.[103]

Dünya süt üretiminin yaklaşık olarak %8,6'sı tereyağı, %11'i süttozu gibi kuru ürünler, %11'i peynir ve %1,2'si de yoğunlaşmış süte dönüştürülmektedir. Dünya tereyağı üretiminin %60'ı AB–15 ve Güney Asya ülkeleri tarafından üretilmektedir. Dünya kuru süt ürünlerinin %38'ini AB–15 ülkeleri yaparken, onu Okyanusya ülkeleri olan Yeni Zelanda ve Avustralya (%20), Kuzey Amerika (%17), Latin Amerika (%11) ve Ortadoğu ile Afrika (%1,4) izlemektedir. Dünya'da üretilen peynirin %43'ünü AB-15 ülkeleri, %27'sini de ABD ve Kanada üretmektedir.[104]

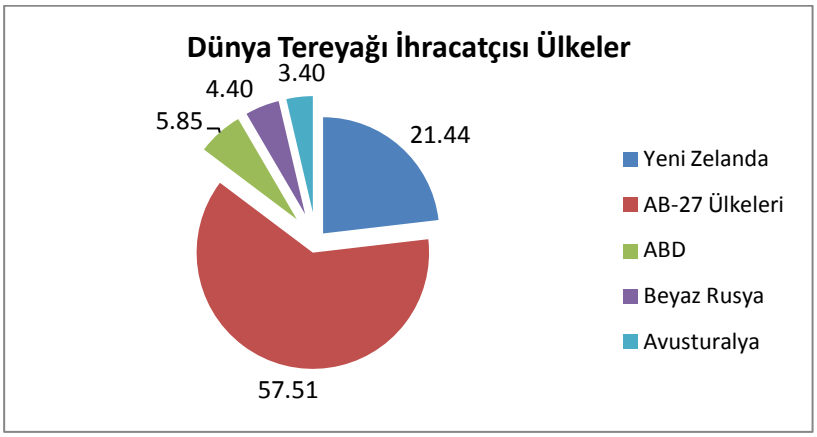
Tablo 176: Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / TEREYAĞI

Ülke	Ton	Dünyadaki Payı (%)
Yeni Zelanda	299.778	21,44
AB-27 Ülkeleri	804.286	57,51
ABD	81.756	5,85
Beyaz Rusya	61.500	4,40
Avusturalya	47.515	3,40
Arjantin	14.557	1,04
Uruguay	9.647	0,69
TÜRKİYE	**216**	**0,02**
Diğer	79.195	5,66
Dünya Toplam Tereyağı Üretimi	**1.398.450**	**100**

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

[103] Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.
[104] Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011, Hemme, Weers ve Christoffers, 2006.

Grafik 15: Tereyağı İhracatçısı Ülkeler

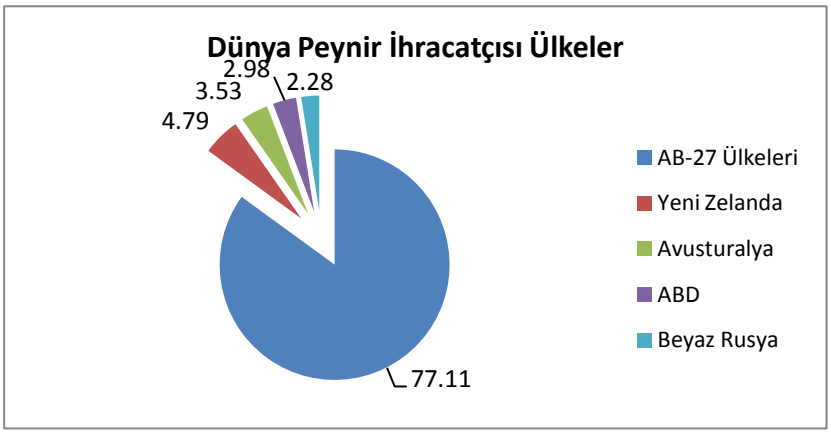

Tablo 177: Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / PEYNİR

Ülke	Ton	Dünyadaki Payı (%)
AB-27 Ülkeleri	3.450.270	77,11
Yeni Zelanda	214.245	4,79
Avusturalya	157.931	3,53
ABD	133.489	2,98
Beyaz Rusya	102.012	2,28
Ukrayna	77.423	1,73
TÜRKİYE	**3.971**	**0,09**
Diğer	335.261	7,49
Dünya Toplam Peynir Üretimi	**4.474.602**	**100**

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

Grafik 16: Peynir İhracatçısı Ülkeler

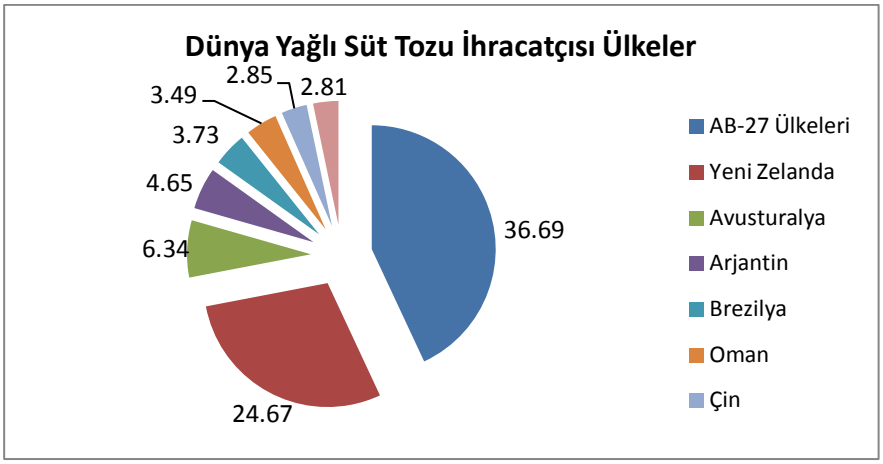
Tablo 178: Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / YAĞLI SÜT TOZU

Ülke	Ton	Dünyadaki Payı (%)
AB-27 Ülkeleri	815.006	36,69
Yeni Zelanda	547.858	24,67
Avusturalya	140.887	6,34
Arjantin	103.268	4,65
Brezilya	82.891	3,73
Oman	77.531	3,49
Çin	63.367	2,85
Singapur	62.376	2,81
TÜRKİYE	**659**	**0,03**

Ülke	Ton	Dünyadaki Payı (%)
Diğer	327.299	14,74
Dünya Toplam Yağlı Süt Tozu Üretimi	**2.221.142**	**100**

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

Grafik 17: Yağlı Süt Tozu İhracatçısı Ülkeler

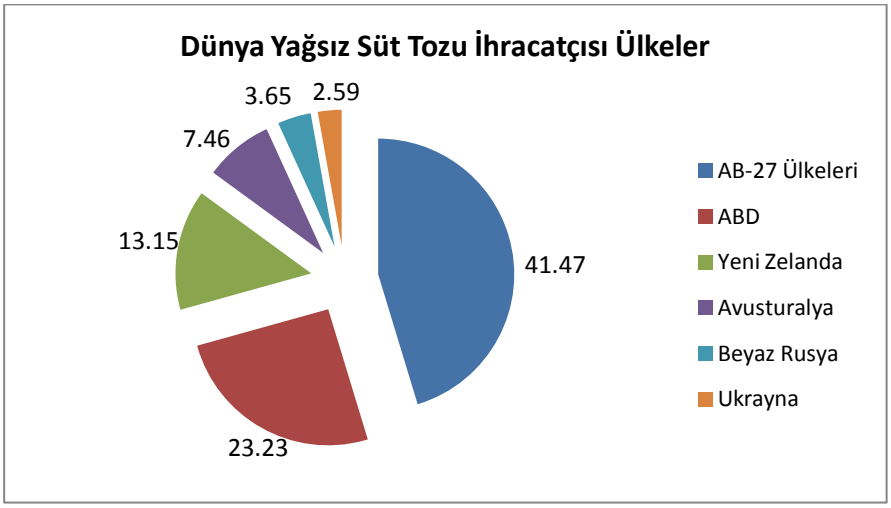

Tablo 179: Dünya İşlenmiş Süt Ürünleri İhracatçısı Ülkeler / YAĞSIZ SÜT TOZU

Ülke	Ton	Dünyadaki Payı (%)
Dünya Toplam Üretimi	1.684.513	100
AB-27 Ülkeleri	698.598	41,47
ABD	391.381	23,23
Yeni Zelanda	221.518	13,15
Avusturalya	125.582	7,46
Beyaz Rusya	61.482	3,65
Ukrayna	43.573	2,59
Hindistan	30.580	1,82
TÜRKİYE	**214**	**0,01**
Diğer	111.585	6,62

Kaynak: FAOSTAT, 2008.

Grafik 18: Yağsız Süt Tozu İhracatçısı Ülkeler

3.1.2.1.2. Türkiye'de Süt Sektörü

3.1.2.1.2.1. Türkiye'de Süt Hayvancılığı ve Süt Üretimi

Türkiye hayvan varlığının yıllara göre seyri izlendiği zaman, tablodan da görüleceği üzere 1991 yılından bu yana hayvan varlığı önce azalış, sonra da artış göstermiştir. Dünya verilerine bakıldığında ise hayvan varlığının tüm dünyada azalma gösterdiği görülmektedir.

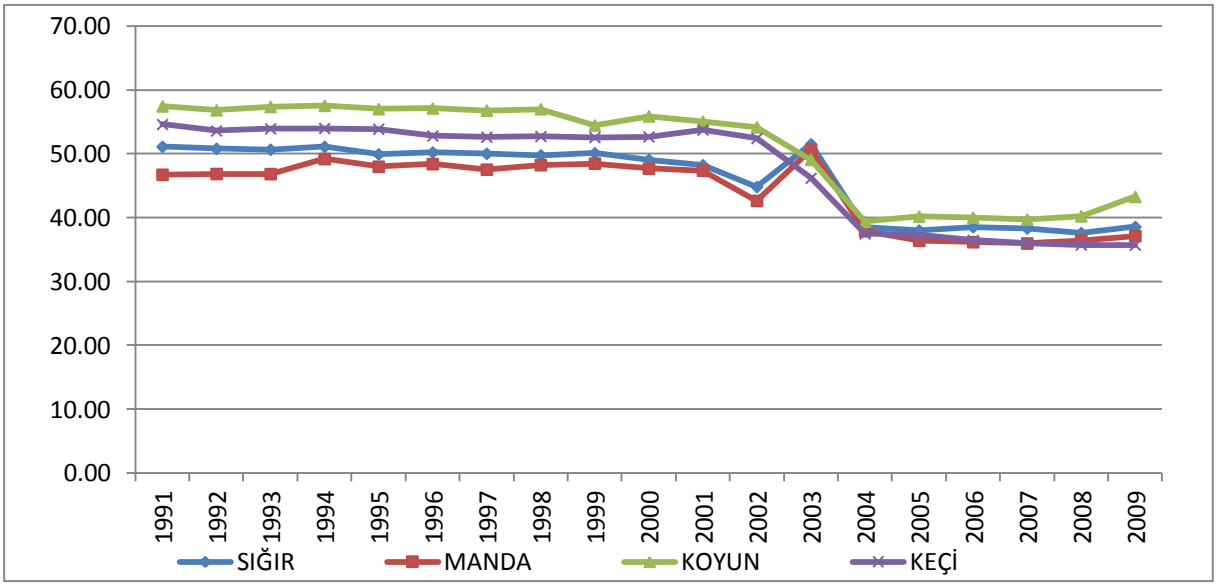
Tablo 180: Türkiye'de Süt Hayvancılığının Gelişimi

YIL	TOPLAM HAYVAN SAYISI (ADET)				SAĞILAN HAYVAN SAYISI (ADET)			
	SIĞIR	MANDA	KOYUN	KEÇİ	SIĞIR	MANDA	KOYUN	KEÇİ
2010	11.369.800	84.726	23.089.691	6.293.233	4.361.800	35.362	10.583.608	2.582.539
2009	10.723.958	87.207	21.749.508	5.128.285	4.133.148	32.361	9.407.866	1.830.814
2008	10.859.942	86.297	23.974.591	5.593.561	4.080.243	31.440	9.642.170	1.997.689
2007	11.036.753	84.705	25.462.293	6.286.358	4.229.440	30.460	10.109.987	2.263.629
2006	10.871.364	100.516	25.616.912	6.643.294	4.187.931	36.353	10.245.894	2.420.642
2005	10.526.440	104.965	25.304.325	6.517.464	3.998.097	38.205	10.166.091	2.426.993
2004	10.069.346	103.900	25.201.155	6.609.937	3.875.722	39.362	9.919.191	2.476.574
2003	9.788.102	113.356	25.431.539	6.771.675	5.040.362	57.378	12.477.217	3.126.656
2002	9.803.498	121.077	25.173.706	6.780.094	4.392.568	51.626	13.637.193	3.553.438
2001	10.548.000	138.000	26.972.000	7.022.000	5.085.814	65.356	14.846.753	3.773.466
1991	11.972.923	366.150	40.432.340	10.764.198	6.118.997	171.082	23.222.244	5.877.490

Kaynak: TÜİK 2011.

Toplam hayvan varlığındaki azalışa paralel olarak sağılan hayvan sayılarının da azaldığı görülmektedir. Yem, süt ve et üretimlerinde ki maliyet artışından kaynaklanan bozulma neticesinde hayvan varlığındaki düşüş hızlanmış, et fiyatlarının artmasıyla da sağılan hayvanlar büyük oranda kesime gönderilmiştir. Bu durum hayvan varlığını azaltmıştır.

Grafik 19: Türkiye Sağılan Hayvan Sayılarının Toplam Hayvan Sayısına Oranı (TÜİK)

Kaynak: TÜİK 2010.

Ayrıca, ülkemizde süt üretiminin %95'e yakın bir bölümünün büyükbaş hayvanlardan sağlanması nedeniyle, sığır cinsi hayvanların ırklara göre dağılımı konusundaki bilgilerin de incelenmesinde fayda görülmektedir.

Tablo 181: Türkiye'de Sağılan Hayvan Sayılarının Irklara Göre Dağılımı

YIL	SAĞILAN HAYVAN SAYISI (ADET)				PAY (%)		
	TOPLAM	KÜLTÜR	MELEZ	YERLİ	KÜLTÜR	MELEZ	YERLİ
2010	**4.361.841**	1.626.412	1.787.012	948.417	37,29	40,97	21,74
2009	**4.133.148**	1.470.886	1.686.064	976.198	35,59	40,79	23,62
2008	**4.080.243**	1.385.730	1.665.189	1.029.324	33,96	40,81	25,23
2007	**4.229.440**	1.299.750	1.698.801	1.230.889	30,73	40,17	29,1
2006	**4.187.931**	1.106.679	1.799.409	1.281.843	26,43	42,97	30,61
2005	**3.998.097**	925.618	1.717.309	1.355.170	23,15	42,95	33,9
2004	**3.875.722**	832.711	1.699.804	1.343.206	21,49	43,86	34,66
2003	**5.040.362**	1.034.817	2.236.680	1.768.865	20,53	44,38	35,09
2002	**4.392.568**	850.725	1.971.740	1.570.103	19,37	44,89	35,74
2001	**5.085.814**	912.411	2.248.877	1.924.526	17,94	44,22	37,84
1991	**6.118.997**	650.739	2.087.014	3.381.244	10,63	34,11	55,26

Kaynak: TÜİK, 2011.

Tabloda da görüleceği üzere, ülkemizde son yıllarda kültür ırkı sağılan hayvan sayısı sürekli artış göstermiştir. Bu artışlarda uzun dönemli ıslah çalışmaları ile sperm ve damızlık hayvan ithalatı etkili olmuştur. Yerli ırk hayvan sayısında da sürekli bir düşüş gözlenmektedir.

Hayvan sayısının en yoğun olduğu bölgeler; TR3-Ege Bölgesi ile TRA-Kuzey Anadolu Bölgesidir. Bu bölgeleri TR8-Batı Karadeniz ve TR2-Marmara Bölgeleri izlemektedir. Bölgelere göre hayvan sayısı tablo 182'de verilmiştir.

Tablo 182: Türkiye'de Büyükbaş Hayvancılığın Bölgelere Göre Dağılımı (2009)

Düzey 1 Bölgesi	Toplam Hayvan Sayısı	Sağılan Hayvan Sayısı
TR3-Ege	1.656.978	630.725
TRA-Kuzeydoğu Anadolu	1.619.037	609.418
TR8-Batı Karadeniz	1.381.696	518.859
TR2-Batı Marmara	1.026.619	418.346
TR6-Akdeniz	905.004	379.449
TR7-Orta Anadolu	1.018.708	353.657
TRB-Ortadoğu Anadolu	732.138	326.196
TR4-Doğu Marmara	660.683	241.233
TR5-Batı Anadolu	652.912	232.894
TRC-Güneydoğu Anadolu	644.356	228.680
TR9-Doğu Karadeniz	439.353	193.581
TR1-İstanbul	73.681	32.470

Kaynak: TÜİK, 2009.

Tablo 183: Türkiye'de Büyükbaş Hayvan Başına Ortalama Süt Verimi (Kg/Baş)

Yıllar	Kültür	Kültür Melezi	Yerli	Ortalama
2001	2.916	1.961	737	**1.867**
2002	2.901	1.962	736	**1.914**
2003	3.107	2.042	978	**2.105**
2004	3.880	2.711	1.317	**2.755**
2005	3.885	2.706	1.316	**2.778**
2006	3.881	2.715	1.316	**2.637**
2007	3.886	2.713	1.316	**2.638**
2008	3.883	2.715	1.315	**2.638**

Kaynak: TÜİK, 2009 - Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

Türkiye ortalama süt verimi yıllar itibariyle artış göstererek, 2001 yılında hayvan başına 1.867 kilogramdan 2008 yılında 2.638 kilograma ulaşmıştır. Tüm ırklarda görülen verimlilik artışı da göze

çarpan bir diğer özelliktir. Türkiye'de düşük verimli yerli ırk hayvanların varlığı azalmasına rağmen, bu ırk grubunda da verim seviyesinin artması, düşük ölçekli aile işletmeleri açısından önemlidir.[105]

Ülkemizde gerçekleştirilen manda, koyun ve keçi hayvancılığı faaliyetlerinde de hayvan başına süt üretimi sürekli artış göstermektedir. 1991 yılında hayvan başına süt üretimi; manda için 940 kg/baş, koyun için 49 kg/baş ve keçi için ise 57 kg/baş seviyelerinde bulunmaktadır. 2009 yılına gelindiğinde ise, manda başına üretimin 1.000 kg seviyesini geçtiği, koyun başına süt üretiminde 78 kg ve keçi başına süt üretiminde de 105 kg seviyelerine ulaşıldığı gözlenmektedir. Türkiye'de, 2002 yılında 8,4 milyon ton olan süt üretimi 2010 yılı itibariyle 13,5 milyon ton olarak gerçekleştirilmiştir.

Tablo 184: Türkiye'de Üretilen Süt Miktarının Gelişimi

YIL	SÜT ÜRETİMİ (1.000 TON)					PAY (%)			
	TOPLAM	SIĞIR	MANDA	KOYUN	KEÇİ	SIĞIR	MANDA	KOYUN	KEÇİ
2010	**13.543,67**	12.418,54	35,49	816,83	272,81	91,69	0,26	6,03	2,01
2009	**12.542,19**	11.583,31	32,44	734,22	192,21	92,35	0,26	5,85	1,53
2008	**12.243,04**	11.255,18	31,42	746,87	209,57	91,93	0,26	6,1	1,71
2007	**12.329,79**	11.279,34	30,38	782,59	237,49	91,48	0,25	6,35	1,93
2006	**11.952,10**	10.867,30	36,36	794,68	253,76	90,92	0,3	6,65	2,12
2005	**11.107,90**	10.026,20	38,06	789,88	253,76	90,26	0,34	7,11	2,28
2004	**10.679,41**	9.609,33	39,28	771,72	259,09	89,98	0,37	7,23	2,43
2003	**10.611,01**	9.514,14	48,78	769,96	278,14	89,66	0,46	7,26	2,62
2002	**8.408,57**	7.490,63	50,93	657,39	209,62	89,08	0,61	7,82	2,49
2001	**9.495,55**	8.489,08	63,33	723,35	219,8	89,4	0,67	7,62	2,31
1991	**10.239,94**	8.616,41	161,35	1127,44	334,74	84,15	1,58	11,01	3,27

Kaynak: TÜİK, 2011.

Süt üretiminde, hayvan cinslerine göre alınan paylar incelendiğinde, sığır sütü üretiminin payının sürekli artış trendi içerisinde olduğu gözlenmekte, manda, koyun ve keçi sütü üretiminin payının ve üretim miktarının sürekli düşüş trendi gösterdiği gözlenmektedir. Yıllara göre hayvan türlerinin payları incelendiğinde; manda, keçi ve koyun sütü miktarında azalışların meydana geldiği ve toplam üretimden aldıkları payın azaldığı görülmektedir. 1991 yılında %84,1 olan sığır sütü oranı ise 2010 yılında %91,7 seviyesine yükselmiştir.

Hayvancılık faaliyetlerinden elde edilen sütün bölgelere göre incelenmesiyle, en fazla süt üretiminin TR3-Ege Bölgesinde bulunduğu gözlenmektedir. Bu bölgeden sonra, süt üretiminde büyük pay sahibi olan bölgeler, TR2-Batı Marmara, TRA-Kuzeydoğu Anadolu, TR8-Batı Karadeniz ve TR6-Akdeniz Bölgeleri şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 185: Türkiye'de Büyükbaş Hayvan Sütü Üretiminin Bölgelere Göre Dağılımı

Düzey 1 Bölgesi	Süt (Ton)	Sağılan Hayvan Sayısı
TR3-Ege	2.106.731	630.725
TRA-Kuzeydoğu Anadolu	1.341.230	609.418
TR8-Batı Karadeniz	1.297.333	518.859
TR2-Batı Marmara	1.506.255	418.346
TR6-Akdeniz	1.146.893	379.449
TR7-Orta Anadolu	990.585	353.657
TRB-Ortadoğu Anadolu	732.502	326.196
TR4-Doğu Marmara	729.669	241.233
TR5-Batı Anadolu	720.800	232.894
TRC-Güneydoğu Anadolu	470.841	228.680
TR9-Doğu Karadeniz	487.792	193.581
TR1-İstanbul	85.126	32.470

Kaynak: TÜİK, 2009.

[105] Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

3.1.2.1.2.2. Türkiye'de Süt Ürünleri Üretimi, Tüketimi ve Ticareti

Süt ortalama olarak %4 oranında yağ, %3 oranında protein, %5 oranında diğer katı maddelerden ve %88 oranında sudan oluşmakta ve farklı işlemlerden geçirilerek pek çok farklı besine dönüştürülebilmektedir.[106]

Ülkemizde, süt büyük oranda yoğurt, içme sütü, beyaz peynir ve tereyağı şeklinde tüketilmektedir.

Ülkemizde toplanan sütün değerlendirilme şekline göre süt ve süt ürünleri üretimi miktarları aşağıda verilmektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere, toplanan inek süt miktarında ve üretilen süt ürünleri miktarlarında 2011 yılının ilk çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre ciddi artış oluştuğu gözlenmektedir.

Tablo 186: Toplanan İnek Sütü ve Süt Ürünleri Üretimi

Veriler (Ton)	2010 (Yıllık)	2010 (3 Aylık)	2011 (3 Aylık)	2010/2011 3 Aylık Değişim (%)
Toplanan İnek Sütü	6.745.011	1.581.512	1.734.878	8,8
İçme Sütü	1.090.605	304.302	306.449	0,7
Peynir	473.057	107.206	123.552	13,2
Yoğurt	908.269	202.721	232.409	12,8
Ayran	397.935	80.397	103.771	22,5

Kaynak: TÜİK, 2011.

Ülkemizde kişi başına GSYİH'daki artışa paralel olarak, protein ihtiyacının hayvansal ürünlerden karşılanma oranı da artmaktadır. Türkiye süt ürünlerinde kendine yeterli diğer bir deyişle iç talebin yerli üretimle karşılandığı bir ülkedir. Tereyağı, yağsız ve tam yağlı sütte talep büyük oranda yerli üretimle karşılanmakta, krema, peynir ve peynir altı suyunda talebin üzerinde gerçekleşen üretim ihraç edilmektedir. Türkiye'nin kişi başına yıllık süt ve ürünleri tüketimi 2007 yılında yaklaşık 21 kg civarında olup, ülkemiz dünyadaki sıralamada sadece gelişmiş ülkelerin değil Arnavutluk, Kazakistan ve Kırgızistan gibi gelişmekte olan bazı ülkelerinde gerisinde yer almaktadır.[107]

Türkiye'de süt fiyatları serbest piyasada arz ve talebe göre oluşmaktadır. Sütün kolay bozulabilir olması ve depolanma kabiliyetinin sınırlı olması nedeniyle üretimden sonra hemen arz edilmesi gereklidir. Bu nedenle, süt fiyatları düşse bile üretici sütünü, gerileyen fiyattan satmak zorunda kalmaktadır.[108]

Oysa ülkemizde, süt üretiminde en önemli etken sütün ana girdisi olan yem fiyatı olmaktadır. Süt hayvancılığında yıllar itibariyle süt/yem paritesine bakıldığı zaman 2008 yılına kadar dalgalanma gösteren ve en düşük seviyeye ulaşan parite, 2009 yılında artış göstermiştir.

Tablo 187: Türkiye'de Süt Fiyatları, Yem Fiyatları ve Süt/Yem Fiyat Paritesi

Yıllar	Süt Fiyatları (TL/kg)	Yıllık Değişim (%)	Süt Yemi Fiyatı (TL/kg)	Yıllık Değişim (%)	Süt/Yem Paritesi
2009	790.000	-1,3	426.667	-20,1	1,9
2008	800.000	11,1	533.750	20,3	1,5
2007	720.000	0	443.750	37,3	1,6
2006	720.000	12,5	323.250	2,9	2,2
2005	640.000	6	314.000	-6,1	2
2004	603.640	14,1	334.483	38	1,8
2003	529.160	29	242.310	25	2,2
2002	410.297	37,7	193.870	48,3	2,1
2001	297.878	35,2	130.742	40,1	2,3

[106] Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.
[107] Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.
[108] TZOB Ülkemiz Süt Hayvancılığında Mevcut Durum, Sorunlar, Ankara, 2005.

Yıllar	Süt Fiyatları (TL/kg)	Yıllık Değişim (%)	Süt Yemi Fiyatı (TL/kg)	Yıllık Değişim (%)	Süt/Yem Paritesi
2000	220.376	40,3	93.322	24,6	2,4
1999	157.066	49,7	74.906	60,6	2,1

Kaynak: TSYB, 2010.

2010 Yılı İhale Dönemleri	Süt fiyatı (TL/Litre)	Karma Yem Fiyatı (TL/kg)	Parite
Ocak-Şubat-Mart	0,850	0,520	1,63
Nisan-Mayıs-Haziran	0,725	0,580	1,25
Temmuz-Ağustos-Eylül	0,740	0,600	1,23
Ekim-Kasım-Aralık	0,730	0,650	1,12
ORTALAMA	**0,761**	**0,587**	**1,30**

Kaynak: TSYB, 2010.

Süt hayvancılığında işletme büyüklüğündeki artışlar, bakım ve besleme şartlarının iyileşmesi, hayvan barınaklarının modernizasyonu sonucu sağım sistemlerinin kurulması, süt üreticilerinde çiğ sütün fiyatlandırılmasında kalite kriterleri olarak yağ oranı, protein oranı ve mikrobiyolojik yük (bakteri sayısı, somatik hücre sayısı) miktarının esas alınması, birim hayvan başına verimliliği artıracak; süt kalitesini ve hijyenini gelişmiş ülkeler düzeyine çıkartacaktır. Bu sebeple üreticilerimizin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmelerinin temini, desteklemelerin optimum işletme büyüklüğünü sağlayacak şekilde düzenlenmesi, hijyen koşullarının temini ile üretimin kayıt altına alınması ve nihai olarak süt hayvancılığının pazar odaklı üretim yapmasının temini büyük önem taşımaktadır.[109]

Türkiye genelinde süt, süt tozu ve süt ürünleri konusunda faaliyet gösteren sanayi kuruluşu sayılarına ilişkin veriler, ülkemizde faaliyet gösteren üreticilerin kapasite raporlarına göre aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 188: Türkiye'de Süt İşleme Kapasitesi

Üretim Kodu	Üretim Adı	Üretici Sayısı (Adet)	Kurulu Kapasite
31120101	Pastorize Süt	91	377.100.314 Litre
31120102	Süt Sterilize ve Kondanse, Tıbbi	15	299.882.328 Litre
31120103	Süt Tozu (Yağlı)	14	35.395,00 Ton
31120301	Tereyağı	714	165.161,65 Ton
31120302	Krema	714	34.605,59 Ton
31120303	Yağlar Eritilmiş ve Tuzlanmış	9	885,40 Ton
31120403	Yoğurt	830	978.618,84 Ton

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

[109] Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

3.1.2.2. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektöründe Değer Zinciri Analizi

3.1.2.2.1. Konya Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri Ana Faaliyetleri

3.1.2.2.1.1. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Girdi ve Tedarik Yapısı

3.1.2.2.1.1.1. Altyapı

Toplam 4.081.351,95 ha olan Konya İli arazisinin %50,89'unu tarım arazisi, %18,66'sını çayır-mera, %13,24'ünü orman fundalık ve %17,22'sini de tarım dışı arazi oluşturmaktadır.

Tablo 189: Konya Alan Dağılım Tablosu

Alan Adı	KONYA		TÜRKİYE	
	Ha	%	Ha	%
Tarım Arazisi	2.076.920,90	50,89	24.435.984,80	31,19
Çayır-Mera	761.460,70	18,66	14.616.687,30	18,65
Orman	540.189,00	13,24	21.389.783,00	27,30
Diğer	702.781,35	17,22	17.915.244,90	22,86
Toplam	**4.081.351,95**	**100**	**78.357.700,00**	**100**

Kaynak: TÜİK 2010 (Geçici Veri), Konya Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2010, DSİ 2010.[110]

Türkiye'de toplam 24.435.984,8 ha işlenen arazinin 2.076.920,9 hektarı (%0,085) Konya ilinde bulunmaktadır. Konya ilindeki tarım arazisinin %58,87'sini tarla arazisi, %35,44'ünü nadas alanı, 1,22'sini sebze, %1,02'sini meyve ve %0,48'ini ise bağ alanları oluşturmaktadır. Toplam toprak alanı ve bu alanların süt üretimine yönelik kullanım kabiliyetleri açısından incelendiğinde, Konya ilinde süt üretimine yönelik önemli bir altyapının mevcudiyeti görünmektedir.

Anadolu çayır-mera alanlarının uzun yıllar otlatmaya dayalı nitelik olarak zayıflaması, ekilebilir toprak alanı açılmak üzere yok edilmesi, mülkiyet sorunlarına bağlı kullanımında etkinliğin olmaması gibi sorunlar Konya ili için de geçerlidir.

3.1.2.2.1.1.2. Yem Üretimi

3.1.2.2.1.1.2.1. Yem Bitkileri Üretimi

Türkiye'de yem bitkileri ekimi için toplam 14.587.601 da alan ayrılmış olup, bu alanın %38,99'unda yonca, %29,4'ünde fiğ, %19,5'inde silajlık mısır, %10,77'sinde korunga ve kalan %1,34'ünde ise burçak ve diğer yem bitkileri yetiştirilmektedir. Türkiye toplam yem bitkileri ekim alanının %2,6'sı Konya'da bulunmaktadır. Konya'da toplam 380.030 da yem bitkileri alanı bulunmakta ve bu alanın %49,75'inde yonca üretimi yapılmaktadır. Konya'da üretilen yem bitkileri ekim alanında ikinci sırayı silajlık mısır alırken, bunu fiğ takip etmektedir.

Tablo 190: Konya Yem Bitkileri Durumu

Yem Bitkisi Arazisi Ekim Türü	KONYA				TÜRKİYE			
	Ekim Alanı		Verim	Toplam Ürün	Ekim Alanı		Verim	Toplam Ürün
	Da	%	Kg/Da	Miktarı (Ton)	Da	%	Kg/Da	Miktarı (Ton)
Yonca	189.074	49,75	4.856	918.113	5.688.107	38,99	2.053	11.676.115
Silajlık Mısır	97.869	25,75	4.430	433.602	2.844.728	19,50	4.375	12.446.450
Fiğ	67.378	17,73	1.403	94.502	4.288.400	29,40	937	4.018.984
Korunga	20.913	5,50	1.430	29.912	1.570.810	10,77	961	1.508.930
Burçak	4.796	1,26	523	2.506	99.508	0,68	804	80.005
Diğer	0	0,00	-	0	96.048	0,66	-	220.555
Toplam	**380.030**	**100**		**1.478.635**	**14.587.601**	**100**		**29.951.039**

[110] Diğer Alanlar Verileri Toplanan Verilere Göre Hesaplanmıştır.

Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri 2010 (Geçici Veri)

İl genelinde Konya Valiliğince oluşturulan Yayınlanmamış Konya Süt Raporunda, TÜİK verilerinden farklı olarak ilçeler bazında 2010 Aralık ayında bir envanter çalışması yapılarak Konya İlinin 31 ilçesinde büyükbaş hayvan varlığı, sağılan hayvan varlığı, üretilen toplam süt miktarı, soğutulan süt miktarı, sütün işletmelerden işleme yerlerine taşınmasında yer alan toplayıcıların oranı, işletmelerin ahır yapısı, işletmelerin kaba yem üretim durumları tespit edilmiştir. Burada izlenen metodoloji; Gerçek anlamda süt işletmesi olarak tanımlanabilecek 20 baş ve üzeri hayvana sahip olan işletmeler nitelikli işletme olarak tanımlanmış ve hayvan sayılarına göre tabakalandırılarak (20 Baş-<, 21-50 baş, 51-100 baş, 101-150 baş, 151 ve yukarısı), aynı şekilde köy de bulunan ve dağınık şekilde olan işletmeler içinde, her köy veya yerleşim mahalleri bir işletme kabul edilerek bunlar da köy bazlı işletmeler olarak tanımlanmış ve kendi içerisinde (0-100baş, 101-300, 301-500, 501-1000,1001->) hayvan varlığına göre tabakalandırılmıştır. Böylece, işletmelerde ve köylerde nitelikli İşletme sayısı, hayvan sayısı, sağılan hayvan sayısı, toplam süt üretimi, soğutulan süt miktarı, sütün satış fiyatı, sağım ünitesi sayısı, sağım makinesi sayısı, Sütün değerlendirmesi (Kooperatif, Fabrika, Toplayıcı) konularının her birisi kendi içerisinde, konu uzmanları tarafından uygulamalı olarak çalışılmıştır.

Çalışmada köy bazlı işletmelerde ve nitelikli işletmelerde hayvanların ihtiyacı olan kaba yem miktarı, ve üretilen kaba yemin ihtiyacı karşılama oranı hesaplanmıştır. Buna göre; köy bazlı işletmelerde toplam kaba yemin ihtiyacı karşılama oranı sağılan hayvanlar için %27 ve bütün büyükbaş hayvanlar için ancak %15 oranında karşılanabildiği tespit edilmiştir. Nitelikli işletmelerde bu oran sırası ile %37 %24'tür. Süt üretim maliyetlerinin %70'ten fazlasını yem maliyetlerinin oluşturulduğu düşünüldüğü zaman kaliteli, protein oranı yüksek kaba yem üretiminin ne denli önemli olduğu açıktır.

Görüleceği üzere Konya ilinde hayvancılık için önemli girdi olan kaba yem konusunda önemli bir açık bulunmaktadır. Son yıllarda, hayvancılık faaliyetleri için mutlaka hayvancılık faaliyeti ile birlikte yapılması gereken kaba yem üretiminin öneminin çokça ifade edildiği ve bilinç oluşturulduğu gözükmesine rağmen kaba yem açığının yüksek olması sektör için bir risk oluşturmaktadır. Üretiminin arttırılmasına yönelik desteklemelerin nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Konya ili kırsalında kaba yem üretimi ile desteklenmeyen süt üretimi faaliyetlerinin gerçekleştirildiği Emirgazi gibi ilçelerde süt üretiminin krizlere karşı dayanıklılığının düşük olacağı görünmektedir. Geniş coğrafi yapısına bağlı olarak farklı tarımsal alanlara sahip olan ilin bazı ilçelerinde de kaba yem yerine ekilecek ürünlerin girdilerinin daha yüksek olmasından dolayı kaba yem ekiminin yapılmadığı ve alternatif ürün getirisi ile satın alınma yoluna gidildiği görünmektedir. Bu durum kaba yem desteklemelerinin şekillenmesinde dikkate alınmalıdır.

3.1.2.2.1.1.2.2. Kesif Yem Üretimi

Kesif yem üretimi, hayvanların farklı dönemlerde ihtiyacı olan ve doğadan serbest olarak karşılamasına imkan olmayan gıdaların endüstriyel olarak üretilerek pazarlanması faaliyetini içermektedir. Girdi olarak önemine binaen süt ve et fiyatları ile beraber, sektör karlılıklarına ilişkin et/yem ve süt/yem pariteleri gösterge olarak kullanılmaktadır. Konya ilinde süt hayvancılığı için, kesif yem sektörünün ihtiyacı, mısır, arpa, çavdar ve buğday gibi ana hammaddeler yeteri miktarda yetiştirilmektedir. Ayrıca kepek gibi değirmencilik yan ürünleri ve melas da bölge sanayinden temin edilebilmektedir. Ancak proteince zengin pamuk, ayçiçeği ve soya küspesi gibi yem girdileri konusunda bölge dışa bağımlı bir özellik göstermektedir.

Tablo 191: Konya Kesif Yem Hammadde Üretim Durumu

Tarla Arazisi Ekim Türü	KONYA				TÜRKİYE			
	Ekim Alanı		Verim	Toplam Ürün	Ekim Alanı		Verim	Toplam Ürün
	Da	%	Kg/Da	Miktarı (Ton)	Da	%	Kg/Da	Miktarı (Ton)
Buğday (Diğer)	4.744.651	40,05	217	1.027.260	67.694.000	42,41	240	16.224.000
Arpa	2.960.630	24,99	221	653.978	30.400.000	19,05	238	7.250.000
Mısır	154.817	1,31	668	103.430	5.940.000	3,72	726	4.310.000

Tarla Arazisi Ekim Türü	KONYA				TÜRKİYE			
	Ekim Alanı		Verim	Toplam Ürün	Ekim Alanı		Verim	Toplam Ürün
	Da	%	Kg/Da	Miktarı (Ton)	Da	%	Kg/Da	Miktarı (Ton)
Ayçiçeği (Yağlık)	234.032	1,98	200	46.764	5.514.000	3,45	212	1.170.000
Çavdar	172.352	1,45	280	48.275	1.410.000	0,88	259	365.560
Yulaf (Dane)	63.535	0,54	224	14.212	883.900	0,55	231	203.870
Diğer	148.153	1,25	-	44.314	23.648.759	14,82	-	8.771.917
Toplam	**11.847.333**	**100**		**7.787.489**	**159.620.669**	**100**		**64.977.859**

Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri 2010 (Geçici Veri)[111]

Diğer yandan yem sanayinin ihtiyacı olan mısır gibi bazı hammaddelerin ilde Karapınar ilçesi ve ülke içinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi gibi yerlerde üretilmeye ve uygun fiyatlarla temin edilmeye başlanması hayvancılığın en önemli girdisi olan yem fiyatlarının düşmesine neden olmaktadır.

Konya ilinde faaliyet gösteren ve hayvancılık faaliyetlerinde kullanılan yem girdisini üreten işletmelere ilişkin detay durum ise aşağıda tablo halinde sunulmuştur;

Tablo 192: Konya Yem Üretimi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR	NACE REv.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Tesis Sayısı	Kapasite (Kg)	İstihdam
10.91	Çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı	79	2.001.047.266	1.920

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

TOBB veri tabanına göre Konya ilinde 79 adet kesif yem üreticisi firma bulunmakta ve kurulu kapasite 2 milyon tonu aşmaktadır. Yem üreticilerinin kapasite kullanım oranlarının düşük olması, hammadde fiyatlarındaki dalgalanmalara bağlı olarak girdi temininde zorluklar, hammadde depolama altyapısı eksikliği ve finans sorunları bulunmaktadır. Limana uzaklık nedeni ile yurtdışı kaynaklı yem girdilerinin Konya ilindeki işletmelere ulaşmasında yaşanan lojistik maliyetlerinin yüksek olması da ayrıca bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ancak bölgede ana hammaddelerin üretiliyor olması ve un, irmik, makarna ve şekerpancarı gibi tarıma dayalı imalat sanayinin ikincil ürünlerinin girdi olarak mevcudiyeti sektör için bir rekabet avantajı sağlamaktadır.

3.1.2.2.1.1.3. Hayvan Varlığı

Süt üretiminin en önemli unsuru, doğal olarak süt veren hayvanlardır. Dolayısıyla süt üretimindeki en önemli unsur olan hayvanın sayısal varlığı yanında potansiyel olarak yüksek verimli bir hayvan olması, süt üretimi için gerekli diğer girdiler gibi önem arz etmektedir.

Mevcut hayvan varlığına ilişkin 2010 yılı istatistiklerine göre Konya ilindeki sığır varlığı 460.924 baş, manda varlığı 110 baş, koyun varlığı 1.349.248 baş ve keçi varlığı da 115.508 baş olarak gerçekleşmiştir. Bu hayvanlardan 170.570 baş sığır, 56 baş manda, 811.653 baş koyun ve 51.895 baş keçi sağılmaktadır. TÜİK verilerine göre yıllar itibariyle kültür ırkında artışların diğer ırklara göre yüksek oranlı olduğu görülmektedir.

Tablo 193: Konya İlinde Büyükbaş Hayvan Varlığı ve Sağılan Hayvanların Dağılımı

Yıllar	Hayvan Varlığı	Sığır (Kültür)	Sığır (Melez)	Sığır (Yerli)	Manda	TOPLAM
2007	Toplam Hayvan Sayısı	203.210	148.911	48.775	195	**401.091**
	Sağılan Hayvan Sayısı	81.668	52.155	16.457	107	**150.387**
	Sağılan Hayvan (%)	40,19	35,02	33,74	54,87	**37,49**
2008	Toplam Hayvan Sayısı	211.177	150.924	44.391	130	**406.622**
	Sağılan Hayvan Sayısı	82.086	47.358	14.624	69	**144.137**

[111] İşlenen Tarla Arazisi Verisi ile Ekim Alanı Verisi Arasında Farklılık Oluşabilmektedir.

Yıllar	Hayvan Varlığı	Sığır (Kültür)	Sığır (Melez)	Sığır (Yerli)	Manda	TOPLAM
	Sağılan Hayvan (%)	38,87	31,38	32,94	53,08	**35,45**
2009	Toplam Hayvan Sayısı	216.314	146.263	36.612	108	**399.297**
	Sağılan Hayvan Sayısı	85.358	53.553	13.041	58	**152.010**
	Sağılan Hayvan (%)	39,46	36,61	35,62	53,70	**38,07**
2010	Toplam Hayvan Sayısı	269.866	153.175	37.773	110	**460.924**
	Sağılan Hayvan Sayısı	102.352	55.039	13.179	56	**170.626**
	Sağılan Hayvan (%)	37,93	35,93	34,89	50,91	**37,02**

Kaynak: TÜİK, 2011.

Tabloda görüldüğü gibi Konya ilindeki sağılan hayvan sayısında 2008 yılında düşüş yaşanmış, 2009 yılında ise bu düşü yükselişe yerini bırakmıştır. Ancak, sağılan hayvanların cinslere göre dağılımında, yerli ırklarda olan hayvan sayısında küçük bir artış gözlenmektedir.

Tablo 194: Konya İlinde Küçükbaş Hayvan Varlığı ve Sağılan Hayvanların Dağılımı

Yıllar	Hayvan Varlığı	Koyun (Yerli)	Koyun (Merinos)	Keçi (Kıl)	Keçi (Tiftik)	TOPLAM
2007	Toplam Hayvan Sayısı	1.305.589	74.763	111.118	2.549	**1.494.019**
	Sağılan Hayvan Sayısı	605.796	32.089	39.073	951	**677.909**
	Sağılan Hayvan (%)	46,40	42,92	35,16	37,31	**45,37**
2008	Toplam Hayvan Sayısı	1.125.721	76.191	89.018	2.806	**1.293.736**
	Sağılan Hayvan Sayısı	554.270	34.114	25.809	982	**615.175**
	Sağılan Hayvan (%)	49,24	44,77	28,99	35,00	**47,55**
2009	Toplam Hayvan Sayısı	1.101.691	69.743	72.629	2.932	**1.246.995**
	Sağılan Hayvan Sayısı	554.826	30.371	25.010	1.123	**611.330**
	Sağılan Hayvan (%)	50,36	43,55	34,44	38,30	**49,02**
2010	Toplam Hayvan Sayısı	1.265.712	83.536	112.004	3.504	**1.464.756**
	Sağılan Hayvan Sayısı	768.080	43.573	50.740	1.155	**863.548**
	Sağılan Hayvan (%)	60,68	52,16	45,30	32,96	**58,96**

Kaynak: TÜİK, 2011.

Küçükbaş hayvanlar açısından durum değerlendirmesi yapıldığında, hayvan sayısında son 3 yıllık periyotta sürekli bir düşüş eğilimi gözlenmekte, ancak sağılan hayvanların toplam hayvan sayısına oranı her geçen yıl daha da yukarılara çıkmaktadır. TÜİK verileri yukarıdaki şekilde hesaplanmış olmakla beraber Yayınlanmamış Konya Süt Raporuna göre 2011 Ocak ayı itibari ile ilde toplam köy bazlı işletmelerde 427.241 Büyükbaş, nitelikli işletmelerde 128.068 Büyükbaş olmak üzere toplam 555.309 Büyükbaş hayvan mevcut olup, bunların köy bazlı işletmelerde 147.519 başı, nitelikli işletmelerde 50.749 başı olmak üzere toplam 198.268 başı (% 35,7) sağılan hayvanlardan oluşmaktadır. Sağılan hayvanların 169.511 başı kültür ırkı, 20.499 başı melez ve 8.258 başı yerli hayvanlardan oluşmaktadır.[112]

Sonuç olarak, TÜİK 2010 verileri ile Yayınlanmamış Konya Süt Raporu arasında toplam sağılan hayvan sayısında %16'lık bir sapma görülmektedir. Bunun nedeni TÜİK'in hesaplamalarda il hayvan karnelerindeki hayvan sayılarını esas almasıdır. Türkiye'de hayvansal üretim rakamlarını resmi olarak hesaplayan ve yayınlayan üç kuruluş bulunmaktadır. Bunlar TÜİK, DPT ve TKB'dir. Ayrıca, FAO tarafından da ülkelere göre türler itibariyle yıllık üretim miktarları yayınlanmaktadır. Genel itibariyle bu kuruluşlar hesaplamalarında benzer metotları kullansalar da, yapılan üretim tahminleri arasında büyük farklılıklar ortaya çıkmaktadır.[113]

Görüldüğü üzere Konya ili yılar itibariyle değişim göstererek hayvan varlığı açısından yüksek verimli hayvanlara sahip bir bölge durumuna gelmiştir. Nitelikli işletmelerde yer alan büyükbaş sağılan

[112] Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.
[113] Türkiye'de Tarım İstatistikleri Gelişimi, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, 2009

hayvan varlığının köy bazlı işletmelere göre 1/3 seviyesinde olduğu görülmektedir. Ayrıca dikkat çekici diğer bir nokta nitelikli hayvancılık işletmelerinde süt verimi yüksek olan ırkların oranının köy bazlı işletmelere göre yüksek olmasıdır. Bu işletmelerin bakım ve besleme şartlarının yüksek olması, süt verimlerini yükseltmekte ve dolayısıyla rekabet şanslarını artırmaktadır.

3.1.2.2.1.1.4. Konya İlinde Süt Üretimi

Konya ve Türkiye toplam süt üretiminde yıllar itibariyle önemli oranlarda artış görülmektedir. Büyükbaş hayvan sütü üretiminin toplam süt üretimindeki payı Türkiye ve Konya'da %90 düzeyinde bulunmaktadır. Ayrıca görüldüğü üzere 2010 yılında toplam süt üretimi Türkiye genelinde %7,98 oranında artarken bu rakam Konya ilinde %43,64 oranında artmıştır. Küçükbaş hayvan sütü açısından bakıldığında ise, Konya ilinde koyun sütü üretiminin yıllar itibariyle azalma gösterdiği, keçi sütü üretiminde ise artış olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 195: Konya İli Süt Üretim Durum Tablosu

Hayvan Cinsi	Konya Süt Üretim Miktarı (Ton)			Türkiye Süt Üretim Miktarı		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Süt (Büyükbaş)/Ton	478.657,5	506.813,2	756.168,0	11.286.598	11.615.756	12.454.031
Süt (Koyun)/Ton	45.151,9	45.046,1	36.478,8	746.872	734.219	816.832
Süt (Keçi)/Ton	2.571,5	2.542,5	3.708,8	209.570	192.210	272.811
Toplam Süt (Ton)	**526.380,9**	**554.401,8**	**796.355,5**	**12.243.040**	**12.542.185**	**13.543.674**

Kaynak: TÜİK Tarım Verileri 2010.

TÜİK hayvan sayısı ve hayvansal süt üretimi rakamlarının bölünmesi suretiyle ırk bazında süt verimliliği Düzey 1 bölge bazında incelendiğinde çıkan durum aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Konya ili kültür ırkında en fazla verimliliğe sahip il konumundadır. Ayrıca tablodan anlaşılacağı üzere diğer bölge ortalamalarının da üzerinde bir verimlilik oranına sahiptir. Yerli ve melez ırklarda ise orta sıralarda yer almaktadır. Konya ilinde toplam kültür hayvanı sayısı diğer ırklara göre artış göstermektedir.

Tablo 196: Büyükbaş Hayvancılık Süt Verimi Durum Tablosu

Bölge/Ülke/ İl	Kültür	Melez	Yerli	Genel Ortalama
TR2-Batı Marmara	3.951,49	2.717,59	1.283,63	3.650,15
TR3-Ege	3.943,76	2.727,16	1.296,65	3.375,45
TR6-Akdeniz	3.827,75	2.684,83	1.272,37	3.043,69
TR1-İstanbul	3.921,77	2.620,97	1.363,57	2.846,62
TR7-Orta Anadolu	3.834,46	2.729,89	1.350,88	2.825,19
TR8-Batı Karadeniz	3.860,89	2.688,63	1.323,50	2.602,05
TR9-Doğu Karadeniz	3.735,81	2.756,63	1.339,64	2.574,07
TRB-Ortadoğu Anadolu	3.515,96	2.636,60	1.320,08	2.295,07
TRA-Kuzeydoğu Anadolu	3.700,06	2.826,23	1.327,30	2.276,95
TRC-Güneydoğu Anadolu	3.724,78	2.662,57	1.273,19	2.188,55
TR4-Doğu Marmara	3.876,98	2.698,63	1.306,59	2.188,55
TR5-Batı Anadolu	3.950,62	2.679,80	1.311,82	1.865,52
TÜRKİYE	**3.827,75**	**2.684,83**	**1.272,37**	**2.847,09**
TR521-Konya	**3.992,99**	**2.776,01**	**1.322,03**	**3.393,93**

Kaynak: TÜİK Tarım Verileri 2010 üzerinden hesaplama

Süt verimine ırk ve beslenme şartları dışında, tarımsal işletmelerin büyüklüğü buna bağlı olarak da makine ekipman kullanımı, teknoloji kullanımı ile vasıflı insan kaynaklarının kullanımı gibi faktörler etki etmektedir. Tarım işletmeleri büyüdükçe verimlilik de artmaktadır.

Ülkemizde TÜİK verilerine göre süt sığırcılığı yapan işletmelerin hayvan sayısı bakımından büyüklükleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 197: Büyükbaş Hayvancılık İşletme Büyüklüğü Tablosu

Ülke/Bölge	Toplam Süt Sığırı Sayısı (Bin Adet)	İŞLETME BÜYÜKLÜĞÜ				
		1-9	10-29	30-49	50-149	>150
Türkiye	3.998	56,6	25,2	14,7	3,2	0,3
AB-25	22.981	13,0	18,6	19,6	26,0	22,8

Kaynak: EUROSTAT 2007, TÜİK 2005.

Süt hayvancılığında işletme başına düşen hayvan sayısı incelendiğinde, Türkiye değerleri ile AB ortalama değerleri arasındaki fark açıkça görülmektedir. AB'de 1–30 baş arasında süt sığırı ile üretim yapan işletme oranı toplamın %31,6'sını oluştururken, Türkiye'de bu oran %81,8 olarak bulunmuştur. AB'de süt sığırı miktarı bakımından, 50 baş ve üzeri hayvana sahip işletme sayısı toplam işletme sayısının %48,8'i iken, Türkiye'de bu oran %3,5 gibi oldukça düşük bir seviyede bulunmaktadır. Diğer taraftan, Türkiye'de işletmelerin sayısı gittikçe azalmakta ve üretimde kalan veya yeni açılan işletmelerde ölçek yükselmektedir, ancak bu durum yeterli düzelmeyi sağlamaktan uzaktır. Üretimin küçük işletmelerde gerçekleştiriliyor olması, süt üretiminin Türkiye'de halen pazar odaklı olarak, ticari amaçla yapılmadığını, daha çok hane içi tüketim amacıyla yapıldığını göstermektedir. Düşük ölçekli işletmelerin yüksek oranda olması, sektörde yapılacak yayım, eğitim, istatistik gibi pek çok çalışmayı güçleştirmektedir. Ayrıca bu tarz işletmelerden hane ihtiyacını aşan sütün satışı kayıt dışı üretime ve sokak sütçülüğüne neden olmaktadır. Türkiye'de toplam süt üretiminin sadece %30'u kayıt altında bulunmaktadır ve geriye kalan %70'lik kısım kayıt dışı olarak üretilmektedir (Anonim, 2005). Kayıt dışı ürünlerin hijyen açısından takibi güçleşmekte ve insan sağlığı için pek çok risk içermektedir. Diğer taraftan devlet gelir kaybına uğramakta, kayıt altında üretim yapan sanayi işletmeleri için de haksız bir rekabet ortamı doğurmaktadır. Kayıt dışı üretimle ilgili olarak Türkiye'yi bekleyen bir diğer önemli sorun ise AB üyelik müzakerelerinde, Türkiye'ye tanınacak süt kota miktarının saptanmasında yaşanacaktır. Kota miktarı belenirken, kayıt dışı üretim dikkate alınmayacaktır. Bu sebeple süt üretiminin tamamının kayıt altına alınması acil bir önceliktir. İşletmelerin küçük ölçekli olması sebebiyle, AB üyeliği öncesinde pazarda tutunamayan ve gerekli koşulları (çevre, hayvan bakımı, hijyen vs.) sağlayamayan işletmeler kapanacaktır.[114]

Yayınlanmamış Konya Süt Raporunda, Konya ilinde köy bazlı işletmelerde üretilen günlük toplam süt miktarı 1.756.725 lt olarak bulunmuştur. İlçeler bazında bakıldığında üretilen günlük toplam süt miktarı olarak %16,96 ile Ereğli ilk sırada yer alırken bunu %11,7 ile Çumra ve %6,43 ile Meram takip etmektedir. Üretilen günlük toplam süt miktarının 306.151'i soğutulan süt miktarı olarak bulunmuştur. İlçeler bazında bakılınca günlük soğutulan süt miktarı olarak %62,51 ile Ereğli ilk sırada yer alırken bunu %13,77 ile Beyşehir ve %5,73 ile Meram takip etmektedir. Ortalama sütün satış fiyatı 0,66 TL olarak bulunmuştur. İlçeler bazında ortalama süt fiyatına bakıldığında, 0,92TL ile Hadim ilk sırada yer alırken bunu 0,71 ile Ereğli ve 0,68TL ile Sarayönü takip etmektedir. Toplam merkezi sağım ünitesi sayısının 19 olduğu sağım makinasının sayısının ise 25.252 adet olduğu belirlenmiştir.[115]

Tablo 196: Konya İlinde Köy Bazlı Süt İşletmelerinde Üretilen ve Soğutulan Süt Miktarı (2011)

İlçeler	Süt Üretimi (Lt/Gün)	%	Soğutulan Süt (Lt/Gün)	%	Satış Fiyatı (Lt/TL)	Merkezi Sağım Ünitesi	%	Sağım Makinası	%
Ahırlı	12.656	0,72	243	0,08	0,63	1	5,26	313	1,24
Akören	21.925	1,25	700	0,23	0,65	0	0	680	2,69
Akşehir	87.300	4,97	0	0	0,63	2	10,5	1.091	4,32
Altınekin	15.750	0,9	0	0	0,64	0	0	933	3,69
Beyşehir	119.250	6,79	42.170	13,8	0,63	1	5,26	1.839	7,28
Bozkır	36.435	2,07	0	0	0,61	0	0	773	3,06
Cihanbeyli	54.840	3,12	0	0	0,65	0	0	1.042	4,13
Çeltik	8.400	0,48	0	0	0,6	0	0	387	1,53

[114] Alıntı -Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.
[115] Alıntı -Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

İlçeler	Süt Üretimi (Lt/Gün)	%	Soğutulan Süt (Lt/Gün)	%	Satış Fiyatı (Lt/TL)	Merkezi Sağım Ünitesi	%	Sağım Makinası	%
Çumra	205.860	11,7	0	0	0,62	0	0	3.220	12,8
Derbent	9.050	0,52	9.050	2,96	0,65	0	0	320	1,27
Derebucak	7.625	0,43	0	0	0,63	0	0	26	0,1
Doğanhisar	21.523	1,23	550	0,18	0,65	0	0	775	3,07
Emirgazi	21.190	1,21	12.300	4,02	0,63	0	0	472	1,87
Ereğli	297.945	17	191.373	62,5	0,71	0	0	1.031	4,08
Güneysınır	19.922	1,13	0	0	0,65	0	0	670	2,65
Hadim	11.255	0,64	0	0	0,92	0	0	164	0,65
Halkapınar	11.884	0,68	4.978	1,63	0,64	0	0	217	0,86
Hüyük	17.248	0,98	0	0	0,63	0	0	309	1,22
Ilgın	74.090	4,22	2.000	0,65	0,63	0	0	246	0,97
Kadınhanı	87.760	5	6.361	2,08	0,63	0	0	0	0
Karapınar	66.053	3,76	0	0	0,63	0	0	2.015	7,98
Karatay	142.168	8,09	2.000	0,65	0,64	0	0	3.278	13
Kulu	56.379	3,21	681	0,22	0,65	0	0	0	0
Meram	113.011	6,43	17.530	5,73	0,65	2	10,5	3.413	13,5
Sarayönü	32.292	1,84	0	0	0,68	0	0	292	1,16
Selçuklu	35.094	2	4.200	1,37	0,64	2	10,5	409	1,62
Seydişehir	90.099	5,13	0	0	0,63	8	42,1	453	1,79
Taşkent	7.769	0,44	0	0	1	0	0	25	0,1
Tuzlukçu	18.360	1,05	0	0	0,63	0	0	324	1,28
Yalıhüyük	3.380	0,19	0	0	0,63	0	0	207	0,82
Yunak	50.212	2,86	12.015	3,92	0,62	3	15,8	328	1,3
TOPLAM	**1.756.725**	**100**	**306.151**	**100**	**0,66**	**19**	**100**	**25.252**	**100**

Kaynak: Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

Yine Yayınlanmamış Konya Süt Raporuna göre, Konya ilinde nitelikli işletmelere bakıldığında günlük toplam süt miktarı toplam 856.011 Litre seviyesindedir. İşletmeler bazında bakıldığında üretilen günlük toplam süt miktarında %21,33 ile Karapınar ilk sırada yer alırken bunu %15,53 ile Ereğli ve %11,98 ile Çumra ilçeleri takip etmektedir. Üretilen günlük toplam süt miktarının 387.370 litrelik kısmı soğutulmaktadır. İşletmeler bazında bakılınca günlük soğutulan süt miktarında %34,31 ile Ereğli ilk sırada yer alırken bunu %24,52 ile Karapınar ve %9,36 oranlarıyla Emirgazi ilçeleri takip etmektedir. Nitelikli işletmelere bakıldığında toplam merkezi sağım ünitesi sayısı 221 adet ve sağım makinası sayısı ise 2.247 adet şeklindedir.

Tablo 197: Konya İlinde Nitelikli Süt İşletmelerinde Üretilen ve Soğutulan Süt Miktarı (2011)

İlçeler	Süt Üretimi (Lt/Gün)	%	Soğutulan Süt (Lt/Gün)	%	Satış Fiyatı (Lt/TL)	Merkezi Sağım Ünitesi	%	Sağım Makinası	%
Ahırlı	10.720	1,25	483	0,12	0,62	2	0,9	73	3,25
Akören	4.904	0,57	1.100	0,28	0,66	1	0,45	9	0,4
Akşehir	21.456	2,51	0	0	0,63	2	0,9	43	1,91
Altınekin	10.780	1,26	1.700	0,44	0,64	3	1,36	58	2,58
Beyşehir	28.850	3,37	17.960	4,64	0,63	1	0,45	284	12,6
Bozkır	7.082	0,83	0	0	0,61	0	0	68	3,03
Cihanbeyli	12.010	1,4	0	0	0,65	3	1,36	29	1,29
Çeltik	2.440	0,29	0	0	0,6	0	0	10	0,45
Çumra	102.560	12	27.540	7,11	0,63	20	9,05	170	7,57
Derbent	2.173	0,25	0	0	0,65	0	0	21	0,93
Derebucak	1.456	0,17	0	0	0,63	0	0	4	0,18
Doğanhisar	5.097	0,6	0	0	0,64	0	0	57	2,54
Emirgazi	37.344	4,36	36.273	9,36	0,63	29	13,1	163	7,25

İlçeler	Süt Üretimi (Lt/Gün)	%	Soğutulan Süt (Lt/Gün)	%	Satış Fiyatı (Lt/TL)	Merkezi Sağım Ünitesi	%	Sağım Makinası	%
Ereğli	132.900	15,5	132.900	34,3	0,87	65	29,4	0	0
Güneysınır	16.035	1,87	11.500	2,97	0,67	2	0,9	21	0,93
Hadim	1.460	0,17	0	0	0,9	1	0,45	10	0,45
Halkapınar	5.245	0,61	0	0	0,68	3	1,36	34	1,51
Hüyük	5.981	0,7	215	0,06	0,64	1	0,45	51	2,27
Ilgın	43.789	5,12	7.740	2	0,63	0	0	6	0,27
Kadınhanı	37.566	4,39	7.885	2,04	0,65	0	0	0	0
Karapınar	182.626	21,3	95.000	24,5	0,66	38	17,2	508	22,6
Karatay	52.510	6,13	21.880	5,65	0,67	20	9,05	190	8,46
Kulu	3.150	0,37	681	0,18	0,65	0	0	20	0,89
Meram	19.943	2,33	5.600	1,45	0,67	6	2,71	92	4,09
Sarayönü	26.505	3,1	7.344	1,9	0,69	6	2,71	101	4,49
Selçuklu	10.879	1,27	3.750	0,97	0,66	9	4,07	48	2,14
Seydişehir	53.874	6,29	2.650	0,68	0,63	6	2,71	96	4,27
Tuzlukçu	12.516	1,46	4.404	1,14	0,63	0	0	61	2,71
Yalıhüyük	290	0,03	0	0	0,63	0	0	2	0,09
Yunak	3.870	0,45	765	0,2	0,59	3	1,36	18	0,8
GENEL TOPLAM	**856.011**	**100**	**387.370**	**100**	**0,65**	**221**	**100**	**2.247**	**100**

Kaynak: Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

3.1.2.2.1.2. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Üretim Yapısı

3.1.2.2.1.2.1. Konya İlinde Süt İşleme

"Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri" çalışmasında teorik olarak süt hem kendisi bir ürün hem de süt ürünleri sektörünün ana girdisi konumundadır. Bu durum değer zinciri çalışmasında analizi zorlaştırmaktadır. Anlaşılmayı teminen süt üretimi "Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Girdi ve Tedarik Yapısı" içerisinde incelenirken üretim yapısı içerisinde süt ürünlerinin üretimi incelenecektir.

Konya ilinde süt ürünleri üretimini incelemeden önce, sütün işlenmesi suretiyle elde edilen ürünlere ilişkin olarak PRODTR (Avrupa Topluluğu Sanayi Ürün Listesi) sınıflamasına göre ürün dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur;

Tablo 198: Süt İşleme Tesislerinde Elde Edilen Ürün Bilgileri

PRODTR 2011 Ürün Kodu*	Ürün Kodu Tanımı
10.51	**SÜTHANE İŞLETMECİLİĞİ VE PEYNİR İMALATI**
10.51.11	**İşlenmiş sıvı süt**
10.51.11.33.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği ≤ % 1 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, net içeriği ≤ 2 litre olan hazır paketlerde)
10.51.11.37.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği ≤ % 1 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, net içeriği > 2 litre olan hazır paketlerde)
10.51.11.42.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 1, fakat ≤ % 6 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, net içeriği ≤ 2 litre olan hazır paketlerde)
10.51.11.48.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 1, fakat ≤ % 6 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, net içeriği > 2 litre olan hazır paketlerde)
10.51.12	**Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 6 olan, konsantre edilmemiş veya tatlandırılmamış)**

PRODTR 2011 Ürün Kodu*	Ürün Kodu Tanımı
10.51.12.10.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 6, fakat ≤ %21 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, 2 litreye eşit veya daha az olan hazır paketlerde)
10.51.12.20.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 6, fakat ≤ %21 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, 2 litreden fazla olan hazır paketlerde)
10.51.12.30.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 21 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, 2 litreye eşit veya daha az olan hazır paketlerde)
10.51.12.40.00	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > %21 olan, konsantre edilmemiş, şeker veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmemiş, 2 litreden fazla olan hazır paketlerde)
10.51.21	**Süt tozu, yağı alınmış**
10.51.21.30.00	Süt tozu, yağı alınmış (ağırlığına göre, yağ içeriği ≤ % 1,5 olan katı formdaki süt ve krema), 2.5 kg'a eşit veya daha az olan hazır paketlerde
10.51.21.60.00	Süt tozu, yağı alınmış (ağırlığına göre, yağ içeriği ≤ % 1,5 olan katı formdaki süt ve krema), 2.5 kg'dan fazla olan hazır paketlerde
10.51.22	**Süt tozu, yağlı**
10.51.22.30.00	Yağlı süt tozu veya yağlı krema tozu (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 1,5 olan katı formdaki süt ve krema), 2.5 kg'a eşit veya daha az olan hazır paketlerde
10.51.22.60.00	Yağlı süt tozu veya yağlı krema tozu (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 1,5 olan katı formdaki süt ve krema), 2.5 kg'dan fazla olan hazır paketlerde
10.51.30	**Tereyağı ve süt ürünleri, sürülebilir olanlar**
10.51.30.30.00	Tereyağı (ağırlığına göre, yağ içeriği ≤ % 85 olan)
10.51.30.50.00	Tereyağı (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 85 olan) ve sütten türetilen diğer katı ve sıvı yağlar (ağırlığına göre, yağ içeriği < % 80 olan sürülebilir süt ürünleri hariç)
10.51.30.70.00	Sürülebilir süt ürünleri (ağırlığına göre, yağ içeriği < % 80 olan)
10.51.40	**Peynir ve lor**
10.51.40.30	*Olgunlaşmamış veya işlenmemiş peynirler (taze peynir) (lor ve çökelek dahil)*
10.51.40.30.01	Taze peynir
10.51.40.30.02	Lor ve çökelek
10.51.40.30.99	Diğer olgunlaşmamış veya tuzlanmamış peynir
10.51.40.50	*Rendelenmiş, toz haline getirilmiş, mavi damarlı ve diğer işlem görmemiş peynirler (taze peynir, lor ve çökelek hariç)*
10.51.40.50.01	Kaşar peyniri
10.51.40.50.02	Beyaz peynir
10.51.40.50.03	Tulum peyniri
10.51.40.50.99	Diğer rendelenmiş, toz haline getirilmiş, mavi damarlı ve diğer işlem görmemiş peynirler (taze peynir, lor ve çökelek hariç)
10.51.40.70.00	Eritme peynirler (rendelenmiş veya toz haline getirilmiş olanlar hariç)
10.51.51	**Süt ve krema, katı formda olmayanlar (konsantre edilmiş veya şeker ya da diğer tatlandırıcılar ilave edilmiş)**
10.51.51.04.00	Yoğunlaştırılmış veya suyu alınmış süt, tatlandırılmamış
10.51.51.08.00	Yoğunlaştırılmış veya suyu alınmış süt, tatlandırılmış
10.51.52	**Yoğurt ve diğer mayalanmış veya ekşitilmiş süt ya da krema**
10.51.52.41	*Kesilmiş süt, krema, yoğurt ve diğer mayalı ürünler*
10.51.52.41.01	Ayran
10.51.52.41.02	Yoğurt (tatlandırılmış veya meyve, sert kabuklu yemişler veya kakao ilave edilmiş olanlar hariç)
10.51.52.41.90	Kesilmiş süt, krema ve diğer mayalı ürünler (ayran ve yoğurt hariç)
10.51.52.45.00	Tatlandırılmış sıvı yoğurt veya ekşitilmiş süt (tatlandırılmış veya meyve, sert kabuklu yemişler veya kakao ilave edilmiş kesilmiş süt, krema, yoğurt ve diğer mayalı ürünler)
10.51.52.63.00	Yayık altı suyu tozu
10.51.52.65.00	Yayık altı suyu
10.51.53	**Kazein**
10.51.53.00.00	Kazein ve kazeinatlar

PRODTR 2011 Ürün Kodu*	Ürün Kodu Tanımı
10.51.54	**Laktoz ve laktoz şurubu**
10.51.54.00.00	Laktoz ve laktoz şurubu (kimyasal olarak saf laktoz dahil)
10.51.55	**Peynir altı suyu (kesilmiş sütün suyu)**
10.51.55.30.00	Peynir altı suyu (kesilmiş sütün suyu) ve tadil edilmiş peynir altı suyu, toz, granül veya diğer katı formlarda (konsantre veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmiş olsun veya olmasın)
10.51.55.60.00	Peynir altı suyu (kesilmiş sütün suyu) ve tadil edilmiş peynir altı suyu, sıvı veya ezme formunda (konsantre veya tatlandırıcı bir madde ilave edilmiş olsun veya olmasın)
10.51.56	**Başka yerde sınıflandırılmamış süt ürünleri**
10.51.56.00.00	Başka yerde sınıflandırılmamış doğal süt bileşenleri içeren ürünler
10.52	**DONDURMA İMALATI**
10.52.10	**Dondurma ve diğer yenilebilir buzlar**
10.52.10.00.00	Dondurma ve diğer yenilebilir buzlar (şerbet, lolipop dahil; dondurmadaki karışımlar ve esaslar hariç)

Kaynak: TUİK Sınıflama Sunucusu, PRODTR 2011 (Avrupa Topluluğu Sanayi Ürün Listesi) Ürün Sınıflaması, 2011.
**Tabloda görülen dörtlü kodlar NACE (Faaliyet Kodunu) ve altılı, sekizli ve onlu kodlarda PRODTR(Ürün Kodunu) ifade etmektedir.*

Konya ilinde 10.51 ve 10.52 Nace kodunda toplamda 185 adet faaliyet bulunmaktadır. Bir tesiste bir tek faaliyet olabileceği gibi birden fazla üretim faaliyeti de olabilmektedir. Dolayısıyla faaliyet sayısı firma sayısını göstermemektedir. Bu tesislerdeki istihdam sayısı ise 8.760 kişidir.

Tablo 199: Konya Süt İşleme Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Mevcut Sanayi Durumu		
		Faaliyet Sayısı	Kapasite	İstihdam
C	**İMALAT**			
10	**Gıda ürünlerinin imalatı**		**Litre/Kg**	
10.51	Süthane işletmeciliği ve peynir imalatı	171	337.439.888 kg	8.449
10.52	Dondurma imalatı	14	5.433.348 lt	258
			394.800 kg	

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

Sektör olarak Konya ilinde üretim faaliyetleri, Peynir ve lor (80), Tereyağı ve süt ürünleri, sürülebilir olanlar (37) ve Yoğurt ve diğer mayalanmış veya ekşitilmiş süt ya da krema (30) başlıklarında ağırlıklı olarak gerçekleştirilmektedir. Konya ilinde "Süthane işletmeciliği ve peynir imalatı" başlığında kurulu kapasite 337.439.888 Kg'dır.

Tablo 200: Konya İlinde Süt İşleme Tesislerinde Oluşan Kapasite Bilgileri

PRODTR 2011 Ürün Kodu	Ürün Kodu Tanımı	Faaliyet Sayısı	Kapasite
10.51	**SÜTHANE İŞLETMECİLİĞİ VE PEYNİR İMALATI**		
10.51.11	İşlenmiş sıvı süt	2	1.634.368 Kg
10.51.12	Süt ve krema (ağırlığına göre, yağ içeriği > % 6 olan, konsantre edilmemiş veya tatlandırılmamış)	2	252.614 Kg
10.51.21	Süt tozu, yağı alınmış	4	14.661.000 Kg
10.51.22	Süt tozu, yağlı	4	5.518.000 Kg
10.51.30	Tereyağı ve süt ürünleri, sürülebilir olanlar	37	7.931.798 Kg
10.51.40	Peynir ve lor	80	102.086.061 Kg
10.51.51	Süt ve krema, katı formda olmayanlar (konsantre edilmiş veya şeker ya da diğer tatlandırıcılar ilave edilmiş)	3	15.171.000 Kg
10.51.52	Yoğurt ve diğer mayalanmış veya ekşitilmiş süt ya da krema	30	150.491.047 Kg
10.51.53	Kazein	-	-

PRODTR 2011 Ürün Kodu	Ürün Kodu Tanımı	Faaliyet Sayısı	Kapasite
10.51.54	Laktoz ve laktoz şurubu	1	2.400.000 Kg
10.51.55	Peynir altı suyu (kesilmiş sütün suyu)	3	16.414.000 Kg
10.51.56	Başka yerde sınıflandırılmamış süt ürünleri	5	20.880.000 Kg
10.52	**DONDURMA İMALATI**		
10.52.10	Dondurma ve diğer yenilebilir buzlar	14	5.433.348 Litre
			394.800 Kg

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

Beyaz peynir bölgede üretilen başlıca ürün olup, toplam 58 üretici firma bulunmaktadır. Beyaz Peynir dışında; kaşar peyniri ve yoğurt üreten tesis sayısı 41 firma, tereyağı üreticisi sayısı 45 ve diğer peynirler (lor, çökelek vb.) üreticisi sayısı da 34'tür. Ayrıca Konya'da faaliyet gösteren süt işleme firmalarından 3 tanesi yağlı süt tozu üretimi gerçekleştirmektedir.[116]

3.1.2.2.1.3. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Satış ve Pazarlama Altyapısı

3.1.2.2.1.3.1. Süt Satış ve Pazarlama

Bölgede yaklaşık sayıları 800 kadar olan süt toplayıcıları kendi taşıyıcı araçları ve sürücüleri aracılığıyla üreticilerden süt almaktadır. Daha büyük tesislerden bir bölümü sütlerini doğrudan toplama merkezlerinden alırken, bazılarının araçlarında soğutma tankları mevcuttur, ancak bunların ölçeği sınırlıdır. Süt toplayıcıları, paslanmaz çelik tankları olan kamyonlarla köylerden ve işletmelerden süt toplamaktadır. Toplama işlemi bahar ve yaz aylarında günde iki kez, kışın ise bir kez yapılmaktadır. Daha büyük işletmelerin köylerde toplama tankları bulunmakta, ancak bunların sayısı ise sınırlı kalmaktadır. İşlenmemiş sütün büyük bölümü işletmelere süt toplayıcılar tarafından teslim edilmektedir. İşletmelerin satın aldıkları sütün miktarı işleme kapasitelerine göre farklılık göstermektedir. Bölgede işlenmemiş sütün kalitesi Marmara ve Ege bölgelerine göre daha düşüktür. Sütteki toplam bakteri sayımı 1 milyonun üzerinde çıkarken, yağ ve protein düzeyleri mevcut Türkiye ortalamaları kadardır. İşlenmemiş sütün kalite analizi işletmeler tarafından mahallinde yapılmaktadır. Ancak, mevcut toplama yöntemleri nedeniyle, sütün menşei izlenememekte ve böylece kalite sorunu çözülme kavuşturulamamaktadır. Çok sayıda üreticinin varlığı, denetimlerin sütün menşeinde yapılmasını fiilen olanaksız kılmaktadır. İlde bulunmayan bazı ulusal firmalar da, üretilen işlenmemiş sütün bir bölümünün alımı yapmaktadır.[117]

3.1.2.2.1.3.2. Süt Ürünleri Satış ve Pazarlama

Süt ürünleri, üretim süreçleri sonrasında toptan ve perakende gıda zincirleri kanalı ile nihai tüketicilere ulaşmaktadır. Ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişimine paralel olarak tüketim alışkanlıklarının ve tüketim miktarlarının değişmesi süt ürünlerinin tüketim ve pazarlanmasını da değiştirmiştir. Perakende satış zincirlerinin büyümesi, yaygınlaşması ve birçok marka ürünün aynı rafta satılmaya başlanması sektördeki rekabeti ve ürünlerin gelişim sürecini hızlandırmıştır.

Konya ilinde de organize olmamış küçük satış noktalarından, hipermarket, süpermarket ve indirim mağazaları gibi organize perakende mağazacılığa geçilmiştir. Bu mağazaların yaygın olması ve özellikle gıda ürünlerinin satışını destekler soğutmalı dolap ve raf sistemlerinin yaygınlaşması süt ürünlerinin satılabilirliğini arttırmıştır. Ancak organize perakende mağazacılık beraberinde toplu

[116] TOBB Sanayi Veritabanı, Erişim: Mayıs 2011
[117] Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

alımları getirmiş bu durumda üreticileri düşük kar marjları ile satış yapmaya zorlamıştır. Organize satış noktalarının toplam satış içindeki yüzdelerinin artması ise bu noktalara satış yapmak isteyen süt üreticileri arasında rekabet oluşmasına neden olmuştur. Fiyatta rekabet edebilmenin zorlukları ile ambalaj, ürün kalitesi ve marka yönünde süt üreticilerinin kendilerini geliştirmesine neden olan bir yeni durum ortaya çıkmıştır.

Bu durum süt üreticilerini ayrı satış kanalları oluşturma ve küçük perakendecilerle işbirliği yapma noktasında zorlamıştır. Bunun neticesinde de kendi ürünlerini satmak üzere perakende satış noktası açan süt üretici sayılarında bir artış gözlemlenmiştir.

Diğer yandan büyük perakende gruplarının kendi markalı ürünlerini oluşturma sürecine süt ürünlerini de dahil etmesi ve perakendecilik karları ile üretim karlılığını birleştirme eğilimleri pazarda var olan rekabeti daha da arttırmıştır.

3.1.2.2.2. Konya Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri Yan Faaliyetleri

Süt ve Süt Ürünleri Sektörünü esas alan değer zinciri çalışmasının buraya kadarki kısımlarında, ana faaliyetler bazında değerler incelenmiş ve ayrı ayrı bu değerlerin güçlü ve zayıf yanları görülmeye çalışılarak sektörün rekabetçiliğine yönelik tespitlerde bulunulmuştur. Yine aynı şekilde sektörün faaliyetlerini destekleyen "değer zinciri yan faaliyetleri" de aşağıdaki başlıklarda analiz edilmeye çalışılacaktır.

3.1.2.2.2.1. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Organizasyon Yapısı

Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün organizasyon yapısı incelenirken yöntem olarak "Süt" ve "Süt Ürünleri" üreticilerinin içerisinde bulundukları organizasyon yapıları detaylı olarak incelenmeye çalışılacaktır. Bu organizasyon yapıları ile sektörün ilişkileri detay olarak incelenecek ve rekabet edebilirlik açısından yapılması gerekenlere ilişkin tespitlerde bulunulacaktır.

Konya ilindeki süt üreticileri, geleneksel köy bazlı işletmeler ile nitelikli süt işletmeleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Köy bazlı işletmeler, aile işletmeleri tarzında organize olmuş, yönetim ve hayvancılık faaliyetleri bakımından uygulamaları ağırlıklı olarak geleneksel yöntemlere göre gerçekleştirmektedirler. Öğrenme ve uygulama noktasında nitelikli tarım işletmelerine göre daha zayıf bir karakter taşımaktadırlar. Diğer yandan organizasyon yapıları aile işletmesi tarzında şekillenmektedir. Tarımın kesikli çalışma yapısı, tarımsal üretimdeki düşük gelir seviyeleri ve kırsal alanda tarımsal üretim zorlukları ek gelir elde etme anlamında hayvancılığı teşvik etmekte ve köy bazlı süt işletmelerinin sayısını belirlemektedir.

Nitelikli işletmeler, köy bazlı işletmelere göre yüksek kar elde etme güdüsüyle hareket etmektedirler. Dolayısıyla nitelikli işletmelerdeki hayvan sayısı, barınakların büyüklüğü, besleme şartları ve veterinerlik hizmetleri modern ve ölçek ekonomisine uygun gelişmektedir. Bu işletmelerin organizasyon yapısı da nitelikli işçi çalıştıran, veterineri olan ve yönetimi modern işletmecilik anlayışıyla gerçekleştiren bir duruma yönelmektedir. Mevcut işletmelerin bir kısmında, sayı bakımından nitelikli hayvan işletmesi karakteristikleri görülürken, diğer uygulamalar bakımından köy bazlı işletmelerin özellikleri gözlemlenebilmektedir.

Süt üreticileri, Ziraat Odaları kayıtları yanında Çiftçi Kayıt Sistemi ve/veya Hayvan Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olarak faaliyet göstermektedirler. Ayrıca, süt üretici birlikleri ve kooperatifler aracılığıyla da örgütlü hareket etmektedirler.

Konya ilinde süt işleyen firmaların büyük kısmı KOBİ niteliğinde olup, süt üretiminin yoğun olarak gerçekleştirildiği bölgelere yakın konumda, organize sanayi bölgesi dışında faaliyet göstermektedirler. Bu işletmelerin bünyesinde yeterli eğitim almış teknik personel, kanuni zorunlulukların da katkısıyla

yeterli düzeyde istihdam edilmektedir. Yönetim açısından, yeterli teknik personel çalıştırılmakta, sorumlu müdür vasfıyla gıda mühendisi veya veteriner hekim personel organizasyonda yer almaktadır. İdari ve pazarlama-satış açısından, birçok işletmede aile şirketi yapılanması görülmekte, profesyonel yönetici kullanımı yaygın olarak gerçekleştirilmemekte, firmaların faaliyetlerinin yürütülmesinde yaygın olarak mevcut firma yöneticileri aktif rol almaktadır.

Bu firmalar, Konya Ticaret Odası, Konya Sanayi Odası, Konya Ticaret Borsası ve bölgede yer alan diğer Ticaret ve/veya Sanayi Odaları'na kayıtlı olarak faaliyet göstermektedirler. Kayıtlı olunan diğer odalar Akşehir TSO, Çumra Ticaret Odası, Ereğli TSO, Ilgın Ticaret Odası, Seydişehir Ticaret Odası, Beyşehir Ticaret Odası şeklinde sıralanmaktadır.

Ayrıca, bölgede yer alan süt ve süt ürünleri üreticileri ulusal çapta faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarına üye olarak faaliyet yürütmektedirler. Sivil toplum kuruluşları arasında, Ambalajlı Süt Üreticileri Derneği (ASÜD), Türkiye Süt Et ve Gıda Üreticileri Birliği (SETBİR) ve Tüm Süt Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD) yer almaktadır.

3.1.2.2.2.2. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı

TOBB sanayi veri tabanına göre Konya süt işleme sanayinde 8.707 kişi çalışmaktadır. Bu kişilerden 319 kişisi mühendis ve 369 kişisi teknisyen pozisyonunda yer almaktadır.

Tablo 201: Konya İlinde Süt İşleme Tesislerinde Oluşan Kapasite Bilgileri

NACE Rev.2-TR	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Faaliyet Sayısı	Çalışan Personel Durumu (Kişi)					
			Mühendis	Teknisyen	Usta	İşçi	İdari	Toplam Personel
C	**İMALAT**							
10	**Gıda ürünlerinin imalatı**							
10.51	Süthane işletmeciliği ve peynir imalatı	**171**	304	354	436	6.438	917	**8.449**
10.52	Dondurma imalatı	**14**	15	15	31	180	17	**258**
	TOPLAM	**185**	**319**	**369**	**467**	**6.618**	**934**	**8.707**

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

TR52 Düzey 2 Bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerde insan kaynakları varlığının değerlendirilmesinde; mühendis ve teknisyen personelin hangi yaygınlıkta çalıştırıldığı önem taşımaktadır. İşletme başına çalıştırılan mühendis personel ortalaması 1,72 ve işletme başına çalıştırılan teknisyen personel ortalaması 2 seviyesinde ortaya çıkmaktadır. Dondurma imalatında işletme başına mühendis ve teknisyen ortalaması 1 seviyesinde iken, süt işleme konusunda faaliyet gösteren işletmelerde bu oranlar mühendis personel ortalamasında 1,77 ve teknisyen personel ortalamasında 2,07 şeklinde tespit edilmektedir. Süt işleme tesislerinde yeterli düzeyde mühendis ve teknisyen personel çalıştırıldığı görülmektedir.

Süt ve Süt Ürünleri sektöründe Değer Zinciri Analizi konusunda gerçekleştirilen saha çalışmalarında, işletmelerde 5 ve üzerinde mühendis-teknisyen personel çalıştırıldığı tespit edilmiştir. Süt ürünleri işleme konusunda faaliyet gösteren işletmelerde, gıda güvenliği açısından mevzuatla getirilen mühendis ve teknisyen personelin belirli sayıda çalıştırılması zorunluluk nedeniyle, işleme faaliyeti gösteren kuruluşlarda teknik personel sayısı da yüksek olmaktadır. Mühendis-teknisyen personel ortalamalarının değerlendirilmesinde bu husus ta göz önünde bulundurulmalıdır.

Süt üreten işletmelerin yapısal incelemesinde, süt üretiminin ağırlıklı olarak küçük ölçekli hayvan varlığına sahip yapılaşmanın yaygın olduğu görülmektedir. Ülkemizde 1-9 baş aralığında hayvan sahibi işletmelerin oranı %56,6 ve 10-30 baş aralığında hayvan sahibi işletmelerin oranı da %25,2 seviyesinde bulunmaktadır. Konya'da ve ülkemizde gözlenen bu mevcut durum, teknolojik ekipman

kullanımı, örgütlenme, bilgi yayılımı, eğitim ve ticari üretim gibi pek çok faktörü olumsuz etkilemektedir.[118]

Köy bazlı süt işletmelerinde, üretim geleneksel yöntemlerle yapılmakta ve birçok işletmede teknik personel görev alamamaktadır. Küçük ölçekli tarımsal işletmelerde yeterli teknik personelin bulunmaması ve bölgede teknik danışmanlık sağlayan işletme sayısının da yetersiz olması, süt üreten işletmelerdeki insan kaynakları yapısının oldukça güçsüz olduğu gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

3.1.2.2.2.3. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Teknolojik Altyapı

Genel anlamda, süt ve süt ürünleri sektöründe teknoloji kullanımı konusunda bir problem bulunmamaktadır. Süt üreten işletmelerde sütün elde edilmesinde, küçük köy bazlı işletmelerde sağım makinaları ve nitelikli işletmelerde merkezi sağım üniteleri kullanılmaktadır. Bu konudaki desteklemelerin de etkisiyle makine kullanımı artmaktadır. Sütün elde edilmesinde kullanılan ekipmanlar açısından, küçük köy bazlı işletmelerde sağım ünitesi kullanımı 19 adet, sağım makinası kullanımı da 25.252 adet şeklindedir. Nitelikli işletmelerde ise 221 adet merkezi sağım ünitesi kullanılırken, 2.247 adet sağım makinası kullanılmaktadır.

Küçük köy bazlı işletmelerde sütün soğutulmasına ilişkin ekipman kullanımının yaygın olmaması nedeniyle soğutulan süt oranı %17 seviyesinde kalırken, nitelikli işletmelerde bu oran %45 seviyesinde oluşmaktadır. Genel ortalamada ise üretilen sütün %26,5'lik kısmı soğutulmakta, bu da teknolojik altyapının süt soğutma yönünde zayıf olduğunu göstermektedir.

Tablo 202: Konya Süt Üreten İşletmelerde Üretim ve Kullanılan Teknolojik Ekipmanlar

İşletme Yapısı	Süt Üretimi (Lt/Gün)	%	Soğutulan Süt (Lt/Gün)	%	Satış Fiyatı (Lt/TL)	Merkezi Sağım Ünitesi	%	Sağım Makinası	%
Köy Bazlı İşletmeler	1.756.725	67,24	306.151	44,14	0,66	19	7,92	25.252	91,83
Nitelikli İşletmeler	856.011	32,76	387.370	55,86	0,65	221	92,08	2.247	8,17
TOPLAM	**2.612.736**	**100**	**693.521**	**100**	**1**	**240**	**100**	**27.499**	**100**

Kaynak: Yayınlanmamış Konya Süt Raporu 2011.

Bölgede içimlik süt üretimi gerçekleştiren 2 firma bulunmakta, teknoloji kullanımında bu firmalar UHT işlemi uygulamak suretiyle içme sütü üretmektedirler. Bölgenin asıl üretim ağırlığı olan peynir, yoğurt ve tereyağı (sürülebilir ürünler) üretiminde, teknoloji kullanımında rekabet gücü yüksek olan teknolojiler tercih edilmektedir. İşletmelere gelen süt, kullanım amacına göre seperatör, pastörizatör, homojenizatör, iradyatör, yağ yapma makinaları, peynir yapma makinaları ve dinlendirme noktaları gibi üretim makinalarıyla işlenmektedir.

3.1.2.2.2.4. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Tedarik Yapısı

Konya ili hayvancılık konusunda hizmet sağlayan kuruluşlar açısından çok zengin bir yapıya sahip olup, süt hayvancılığı ve süt işleme konusundaki kurulu kapasite ile kendine yeter bir görüntü arz etmektedir. Konya ilinde süt üretimi için destekte bulunan hizmet sektörünün detayı aşağıda tablo halinde verilmiştir. Tablodan da anlaşılacağı üzere bu konuda hizmet veren 151 adet işletme bulunmaktadır. Hayvancılık sektörüne hammadde sağlayan kuruluşlar dışında kalan, mal ve hizmet tedarikçileri bu grupta yer almaktadırlar.

[118] Yayınlanmamış Konya Süt Raporu, 2011.

Tablo 203: Konya Hayvancılığı Destekleyici Faaliyetler ve Veterinerlik Hizmetleri Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR	Tarıma Dayalı İmalat Sanayi Kolları	Kayıtlı İşletme Sayısı
A	**TARIM, ORMANCILIK VE BALIKÇILIK**	
01	**Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri**	
01.6	**Tarımı destekleyici faaliyetler ve hasat sonrası bitkisel ürünler ile ilgili faaliyetler**	
01.62.01	Hayvan üretimini destekleyici olarak sürülerin güdülmesi (çobanlık), başkalarına ait hayvanların beslenmesi, kümeslerin temizlenmesi, kırkma, sağma, barınak sağlama, nalbantlık vb. faaliyetler	70
01.62.02	Hayvan üretimini destekleyici olarak sürü testi, kümes hayvanlarının kısırlaştırılması, yapay dölleme vb. faaliyetler (kuluçkahanelerdeki faaliyetler dahil)	34
M	**MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER**	
75	**Veterinerlik hizmetleri**	
75.0	Veterinerlik hizmetleri	47

Kaynak: Konya Ticaret Odası, Akşehir TSO, Çumra Ticaret Odası, Ereğli TSO, Ilgın Ticaret Odası, Seydişehir Ticaret Odası, Beyşehir Ticaret Odası Üye Kayıtları, 2011.

Konya ilinde gerçekleştirilen hayvancılık ve hayvancılık faaliyetlerini destekleyen alt faaliyetlere girdi tedariği yapan, tarıma bağlı imalat sanayi aşağıdaki gibi şekillenmektedir.

Tablo 204: Konya İli Tarıma Bağlı Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR	NACE REv.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı	Kapasite	İstihdam
20	**Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı**	***Adet***	***Kg***	***Kişi***
20.15	Kimyasal gübre ve azot bileşiklerinin imalatı	14	85.954.000	369
20.20	Haşere ilaçları ve diğer zirai-kimyasal ürünlerin imalatı	6	82.686.000	403
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı**		**Adet/Kg**	
28.30	Tarım ve ormancılık makinelerinin imalatı	301	11.910.043 9.665.296	6.952
29	**Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı**		**Adet/Kg**	
29.10	Motorlu kara taşıtlarının imalatı	14	30.866 adet	393
29.20	Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	150	438.755 adet 22.728.075 kg	2.909

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

İşlenmiş süt ürünleri konusunda faaliyet gösteren işletmelerde, makine ve ekipmanlar ile ambalaj malzemeleri konusunda tedarik altyapısı irdelendiğinde, bölge içinde yeterli düzeyde ambalaj malzemesi ve paketleme makinası üreticisi firmanın yer aldığı, diğer makine ve ekipmanlarda ise Konya'da üretim anlamında açık olduğu gözlenmektedir. Ancak bu makine ve ekipmanların kullanımında ve tedarikinde bir sorun bulunmamaktadır.

Tablo 205: Konya İli Tarıma Bağlı Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR / PRODTR	NACE REv.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı	Kapasite	İstihdam
22	**Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı**			
22.2	**Plastik ürünlerin imalatı**			
22.22	**Plastik torba, çanta, poşet, çuval, kutu, damacana, şişe, makara vb. paketleme malzemelerinin imalatı**	***Adet***	***Adet/Kg***	***Kişi***
22.22.13	Kutu, kasa, sandık ve benzeri eşyalar, plastikten	10	25.404.967 adet 7.089.196 kg	385
22.22.14	Damacana, şişe, matara ve benzeri eşyalar, plastikten	29	164.972.150 adet	551
22.22.19	Makara, masura, bobin, tıkaç, kapak, ağ (file) ve taşıma veya paketlemede kullanılan diğer eşyalar, plastikten	21	90.612.674 adet 2.571.831 kg	269

NACE Rev.2-TR / PRODTR	NACE REv.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı	Kapasite	İstihdam
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı**			
28.29	**Başka yerde sınıflandırılmamış diğer genel amaçlı makinelerin imalatı**	***Adet***	***Adet***	***Kişi***
28.29.21	Şişeleri veya diğer muhafaza kaplarını temizleme, doldurma, paketleme veya ambalajlama için makineler	27	10.973	420
28.93	**Gıda, içecek ve tütün işleme makineleri imalatı**	***Adet***	***Adet***	***Kişi***
28.93.11	Santrifüjlü krema (kaymak) ayırıcıları	2	1.556	76
28.93.12	Süt ürünleri makineleri	7	25.977	155

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

3.1.2.3. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü GZFT Analizi

KONYA SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
Bölgenin süt üretimini destekleyici geniş tarım arazilerine sahip olması	TR52 Bölgesi tarım arazilerinde verimi kısıtlayıcı faktörlerin (toprak derinliği, arazi eğimi, toprak yapısı, sulanma kabiliyeti, yağış rejimi, erozyon ve dağlık kesimlerde işlenebilir arazinin azlığı ile toprakların parçalı olması) varlığı	Bölgede devam eden Konya Ovaları Projesi (KOP) ve sulama yatırımı projeleri kapsamında sulanan alanların artacak olması	Bölgede var olan toprak erozyonu ve çölleşme riski
TR52 Bölgesi'nin doğal su kaynakları (göller, akarsular ve yeraltı suları) ve yapay su alanları (barajlar, göletler ve kanallar) ile sulama potansiyeline sahip olması	TR52 Bölgesi'nin sulanabilir alanlarının büyük bir oranı su yetersizliği, altyapı eksikliği ve bilinçsiz su kullanımından dolayı sulanamaması	Mavi Tünel'in 2012 yılında devreye girmesi ve DSİ'nin sulama yatırımları	Küresel ısınmaya ve yanlış kullanıma bağlı yerüstü ve yeraltı su kaynaklarının tükenmesi
Bölgenin hayvansal üretime uygun olması (arazi, mera-otlak ve hayvansal üretime girdi sağlayan sanayinin varlığı)	TR52 Bölgesi'nde yer alan tarımsal işletmelerin ölçek olarak küçük olması, ve girdi maliyetlerinin yüksek olması	Bölgeye süt ve süt ürünleri üretimi konusunda büyük ölçekli işletmelerin yatırım yapma kararlılığı	
Bölgenin süt üretimine yönelik hayvancılık için geniş meralara sahip olması	Meraların vasıf ve kullanım sorunlarının olması ve yem bitkileri ekim alanının düşük olması	Meraların ıslah edilme ve kiralanma imkanı	
Süt ineği varlığı	Yerli ırk süt sığırlarının oransal fazlalığı ve hayvanların düşük verimliliği		AB tam üyelik sürecindeki kota sisteminin getireceği kısıtlamalar
Bölgede süt ve süt ürünleri üretimi için gerekli makine-ekipman ve laboratuvar altyapısının varlığı	Bölgede makine-ekipman kullanımında ve analizinin önemi konusunda çiftçilerin bilinç eksikliği	Tarım Danışmanlığının uygulamaya başlanması ve tarımsal yayımlar	
Bölgede süt ve süt ürünleri üretimini destekleyen ve sektöre hizmet veren kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve eğitim kurumlarının varlığı	Bölgede süt ve süt ürünleri üretimini destekleyen ve sektöre hizmet veren kurumlar arasında koordinasyon eksikliği, tarımsal örgütlerin işlevsellik sorununun olması		
Bölgede süt ve süt ürünleri üretimi sektörünün kullandığı girdileri üreten sanayinin varlığı (Tarım makine-ekipmanları, süt sağım üniteleri ve süt işleme makineleri)	Sektör işletmelerinin ölçek sorunlarının olması	Ülke ekonomisinin büyüme trendine bağlı olarak sanayinin bölgede gelişmesi ve artan tarım destekleri	Makroekonomik istikrarın bozulması
Bölgede üretilen sütün işlendiği sanayi tesislerinin varlığı	Sanayi tesislerinde tam kapasite çalışamama ve kaliteli süt temin edememe	Bölgede halihazırda bulunan 5 üniversite ve bölgeye kazandırılacak tarım üniversitesi	

KONYA SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
Bölgede üretim yapan ve ürünlerini yurt geneline satan markalaşma potansiyeli olan firmaların varlığı	Markalaşma ve tanıtım sorunlarının bulunması	Kişi başına düşük süt tüketiminin artma potansiyeli	Markalaşma için gerekli olan finansmanın sürekli olarak artması
Artan yurtiçi ürün talebinin ve yurtdışı pazarın varlığı	Yüksek girdi maliyetleri sonucunda AB pazarına ürün satamama	Ar-ge ve ürün geliştirme konusunda çalışmaların varlığı	Hayvan hastalıkları, yüksek girdi maliyetleri ve süt fiyatlarındaki istikrarsızlık

3.1.2.4. Pazardan Beklenen Gelişmeler

Konya ilinin nüfusu ve kişi başına milli geliri artmaya devam etmektedir. Genç nüfusun varlığı, tüketim alışkanlıklarının değişmesi ve beslenme konusundaki bilinçlenmeye bağlı olarak ülke genelinde olduğu gibi Konya ilinde de kişi başına süt tüketimi artmaktadır.

Tablo 206: Türkiye'de Kişi Başına Yiyecek ve İçecek Tüketimi

Kişi Başı Tüketim	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*	2008**
Peynir	77	72,80	61	79,61	78,31	79,86	81,99	84	85,41
Yoğurt-Ayran	28	26,25	22	28,71	28,24	28,8	29,57	30	30,80
Tereyağı	19	17,90	15	19,58	19,26	19,64	20,16	21	21,00
Dondurma	1	1,33	1	1,46	1,43	1,45	1,49	2	1,54
Süt Tozu	1	1,06	1	1,15	1,14	1,17	1,20	1	1,26
Süt Ürünleri (Süt Eşdeğeri)	**126**	**119,34**	**101**	**130,51**	**128,4**	**130,9**	**134,40**	**138**	**140,02**
İçme Sütü	19	19,56	21	20,58	21,72	23,22	23,78	24	26,02
Toplam Süt	**145**	**138,89**	**121**	**151,09**	**150,1**	**154,1**	**158,18**	**162**	**166,04**

Kaynak: Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü T.E.A.E.-Bakış Dergisi, Sayı:9, Nüsha:13, Süt ve Süt Ürünleri, 2007.

Süt ve süt ürünlerimizin yurtdışı pazara satış oranları düşüktür ve oran sabit seyretmektedir. Sektörün girdi maliyetlerinin yüksek oluşu ve rekabetçiliğinin genel olarak düşük olmasına bağlı olarak dış talebin kısa ve orta vadede yüksek seviyelere çıkması beklenmemektedir.

Tablo 207: Süt ve Süt Ürünlerinde İhracat Bilgileri

Yıllar	Süt ve Krema		Yoğurt / Krema / Kefir vb.		Sütten Elde Edilen Yağlar	
	Miktar (kg)	Tutar (USD)	Miktar (kg)	Tutar (USD)	Miktar (kg)	Tutar (USD)
2009	8.117.917	15.317.686	8.538.229	9.417.117	256.911	1.411.244
2008	8.603.341	17.001.392	6.892.481	9.958.118	216.178	1.347.285
2007	8.266.865	15.188.857	5.752.137	7.324.622	117.169	696.058
2006	8.390.240	13.465.713	5.130.863	5.306.302	104.979	527.127
2005	5.307.339	7.008.008	1.770.428	1.730.068	99.716	455.788

Kaynak: SETBİR, 2010.

Süt ve Süt Ürünleri sektöründe ithalatı yapılan ürünlere bakıldığında ithalat rakamlarının da düşük seyrettiği gözükmektedir. Bunun altında yatan nedenlerden biri de bu ürünlerin yüksek gümrük vergileri ile korunuyor olmasıdır. Burada da önemli bir değişiklik beklenmemektedir.

Tablo 208: Süt ve Süt Ürünlerinde İTHALAT Bilgileri (SETBİR)

Yıllar	Süt ve Krema		Yoğurt / Krema / Kefir vb.		Sütten Elde Edilen Yağlar	
	Miktar (KG)	Tutar (USD)	Miktar (KG)	Tutar (USD)	Miktar (KG)	Tutar (USD)
2009	336.504	527.169	11.570	96.360	13.956.960	35.821.435
2008	174.072	516.786	26.400	186.652	7.246.868	28.182.777
2007	101.556	172.370	12.775	75.697	5.915.003	19.596.816
2006	25.839	39.746	7.944	20.672	6.328.372	12.994.487
2005	160.099	234.757	259.861	435.125	6.193.424	14.687.400

Kaynak: SETBİR, 2010.

Türkiye hayvansal ürünler ve özellikle de süt ürünleri dış ticareti oldukça düşük seviyededir. Son 10 yıllık periyotta süt ve süt ürünlerinin dış ticaretteki payı yükselme trendi içerisinde olsa bile, toplam ihracat ve tarımsal ürün ihracatları içindeki payı hala çok küçük oranlarda kalmaktadır.

Tablo 209: Toplam İhracat ve İthalat İçinde Süt ve Süt Ürünleri İhracatçının Payı (TÜİK)

Yıllar	Toplam İhracat (Milyon USD)	Tarım Ürünleri (%)	Süt ve Süt Ürünlerinin Tarım Ürünlerindeki Payı (%)	Toplam İthalat (Milyon USD)	Tarım Ürünleri (%)	Süt ve Süt Ürünlerinin Tarım Ürünlerindeki Payı (%)
2010	113.899	4,3	6,1	185.497	3,5	2
2009	102.143	4,3	5,7	140.928	3,3	2,5
2008	132.027	3	6	201.964	3,2	2
2007	107.272	3,5	4,5	170.063	2,7	2,4
2006	85.478	4	2,9	138.290	1,9	3
2005	73.476	4,5	2,4	116.774	2,2	3
2004	63.167	4	2,6	97.539	2,6	2,7
2003	47.252	4,5	3,7	69.339	3,4	2,2
2002	36.059	4,8	3,5	51.553	3,1	2,3
2001	31.334	6,3	2,1	41.399	3,2	1,6
2000	27.774	6	1,5	54.502	3,6	1,8

Kaynak: TÜİK, 2010.

Ülkemizdeki nüfus artışı ve tüketim alışkanlıklarındaki değişmeler dolayısıyla süt ürünleri pazarının genişlemeye devam edeceği gözükmektedir. Türkiye'deki tüketici gelirlerinde olumlu eğilimlerinde pazar genişlemesine olumlu yönde etki edeceği beklenmektedir.

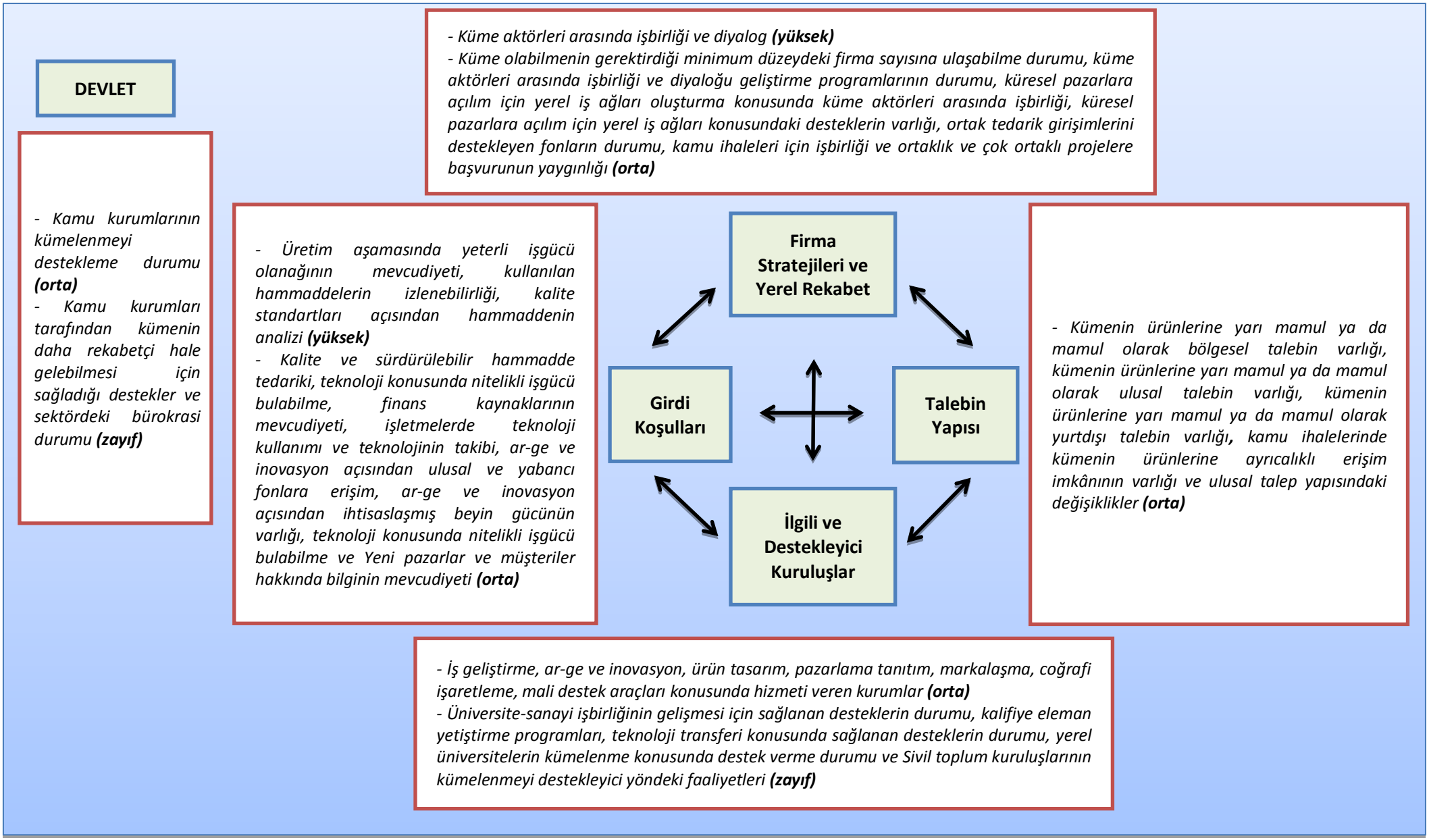
3.1.2.5. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabetçilik Analizi ve Kümelenme

Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabet Elması çalışması gerçekleştirilmiştir. Ulusal rekabet üstünlüğü 4 grup altında sorulan sorularla incelenmiştir. Bu analize esas teşkil eden detaylar değer zinciri çalışmasının içinde süt ve süt ürünleri sektörleri için ayrı ayrı irdelenmiştir.

Girdi Koşulları, firma stratejileri ve yerel rekabet, talebin yapısı ve ilgili ve destekleyici kuruluşlar başlıklarından değer zincirini oluşturan bütün değerler ayrı ayrı incelenmiş ve rekabetçiliklerine ilişkin tespitler de bulunulmuştur.

Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabet Elması hem değer zinciri içerisinde ele alınan konuların bir özeti hem de tamamlayıcısı olarak oluşturulmuştur. Bu nedenle burada ayrıca rekabet üstünlüğünden yeniden bahsetmek yerine sonuç kısmında değerlendirmelere yer verilecektir.

3.1.2.5.1. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Rekabet Elması

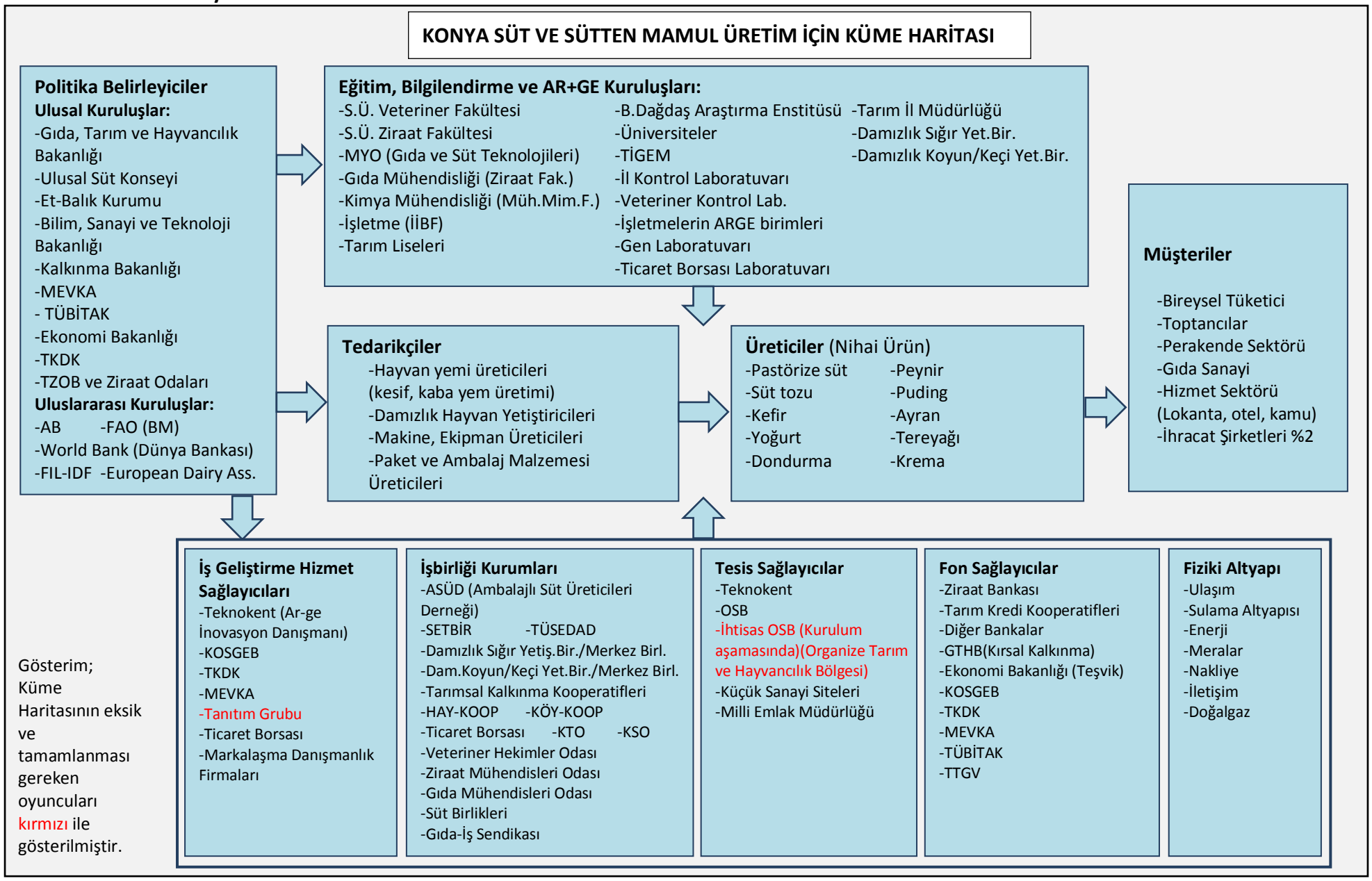
3.1.2.5.2. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü İçin Küme Haritası

Konya Süt ve Süt ürünleri Sektörü için ilgili tarafların katılımı ile bir toplantı yapılmış ve yerel kapasitenin gelişmesine yönelik olarak uygulamalı eğitim gerçekleştirilmiştir.

Devam eden süreçte sektör temsilcisi firmalarla yapılan yüz yüze mülakatlar, bölgede gerçekleştirilen diğer çalışmalar ve ikincil veri kaynakları taranmak suretiyle sektöre ilişkin değer zinciri çalışması tamamlanmış ve küme haritası oluşturulmuştur.

Ayrıca kümenin aktörlerine ilişkin tanımlamalar değer zincirini de tamamlar şekilde ifade edilmiştir.

3.1.2.5.2.1. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Küme Haritası

3.1.2.5.2.2. Sektörel Kuruluşlar

Sektörü ilgilendiren kuruluşlar, küme haritası dikkate alınmak suretiyle aşağıda politika belirleyici kuruluşlar (Ulusal ve uluslararası kuruluşlar), eğitim-bilgilendirme ve ar-ge kuruluşları, iş geliştirme hizmet sağlayıcıları, işbirliği kurumları, tesis sağlayıcılar ve fon sağlayıcılar ayrımına tabi tutularak kısaca tanıtılmaktadırlar.

Politika Belirleyici Kuruluşlar

Süt ve Sütten Mamul Üretim için oluşturulan küme haritasında, politika belirleyici kuruluşlar ulusal ve uluslararası kuruluşlar olmak üzere 2 kısımda tasnif edilmiştir. Ulusal kuruluşlar arasında Türkiye'de ulusal ölçekte veya bölgesel ölçekte faaliyet gösteren kuruluşlar yer almakta, uluslararası kuruluşlar arasında ise ülkemiz tarım ve gıda sektörünü ilgilendiren konularda, ulusal kuruluşlarla birlikte faaliyet gösteren kuruluşlara yer verilmiştir.

Ulusal Kuruluşlar

Ulusal kuruluşlar arasında süt üretimi ile süt işleme konusunda destekleme ve düzenleme faaliyeti gösteren kuruluşlar yer almaktadır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na 03.06.2011 tarih ve KHK/639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile aşağıda sayılan ana faaliyet konularının geliştirilmesine yönelik çalışalar yapmak ve gıda, tarım ve hayvancılığa yönelik genel politikaları belirlemek, uygulamasını izlemek ve denetlemek amacıyla görev verilmiştir.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın ana faaliyet konuları:

- Bitkisel ve hayvansal üretim ile su ürünleri üretiminin geliştirilmesi,
- Tarım sektörünün geliştirilmesine ve tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik araştırmalar yapılması,
- Gıda üretimi, güvenliği ve güvenirliği, kırsal kalkınma, toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin korunması, verimli kullanılmasının sağlanması,
- Çiftçinin örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi,
- Tarımsal desteklemelerin etkin bir şekilde yönetilmesi ve
- Tarımsal piyasaların düzenlenmesi yönünde çalışmalar yapılması.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı; merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve yurtdışı teşkilatı olarak örgütlenmiş olup, Ankara merkezli olarak faaliyetlerini yürütmektedir. Merkez hizmet birimleri; Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Hayvancılık Genel Müdürlüğü, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü başta olmak üzere diğer Müşavirlik, Başkanlık ve Müdürlükler şeklinde sıralanmaktadır. Merkeze bağlı olarak 11 adet merkez araştırma enstitüsü, 10 adet bölgesel araştırma enstitüsü, 26 adet konu araştırma istasyonu, 42 adet laboratuvar müdürlüğü, 35 adet bölgesel enstitü, test ve tescil vb. müdürlükleri ve 15 adet bölgesel müdürlük faaliyet göstermektedir. Bakanlığın faaliyetleri; 81 il ve 873 ilçe müdürlüğünden oluşan taşra teşkilatı tarafından yerine getirilmektedir.

Ulusal Süt Konseyi

Süt sektörü ile ilgili stratejilerin ve politikaların geliştirilmesine zemin sağlayacak Ulusal Süt Konseyi'nin oluşturulması amacıyla; "Ulusal Süt Konseyi Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik" 23.09.2008 tarih ve 27006 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ulusal Süt Konseyi; 5488 sayılı Tarım Kanununda belirtilen ulusal tarım politikaları çerçevesinde çalışmalar yapmak üzere kurulmuştur. Konsey, süt üreticilerin ve sanayicilerin oluşturdukları birlikler, dernekler, kooperatifler, süt ile ilgili çalışmalar yapan araştırma ve eğitim kurumları, meslek odaları,

tüketici örgütleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının bir araya gelmeleriyle oluşturulmuş, tüzel kişiliği haiz bir kuruluştur.

Konseyin üyeleri; sanayici alt grubunda özel sektör ve kamu sektöründe iktisadi faaliyet gösteren 29 kişi, üretici alt grubunda hayvancılık birlikleri ve kooperatiflerden 45 kişi ve kamu alt grubunda ise çeşitli kamu kuruluşları ve üniversiteler ile meslek kuruluşlarından toplam 20 kişi olarak belirlenmiştir. Konseyin yönetimi, özel sektör kuruluşları, birlikler, meslek kuruluşları ve kamu kuruluşlarından seçilmiş 9 kişilik yönetim kurulu tarafından yerine getirilmektedir.

Merkezi Ankara'da bulunan Ulusal Süt Konseyi tarafından süt hayvancılığı ve süt işleme potansiyelinin geliştirilmesine yönelik olarak politika belirlemeyi ve sektörün geliştirilmesine yönelik tedbirleri alma işlevini yerine getirmeyi amaçlamaktadır. Ulusal Süt Konseyi, ülkemizde süt üretiminin geliştirilmesine yönelik olarak Süt Üretiminin Geliştirilmesi Yol Haritası hazırlamış ve uygulamaya koymuştur.

Et ve Balık Kurumu

Et ve Balık Kurumu 3780 sayılı Milli Koruma Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca, 28/08/1952 tarih ve 3/15597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan, K/871 sayılı Koordinasyon Kurulu Kararı üzerine, 01/10/1952 tarihinde, özel sektörün gelişmediği, sermaye birikiminin olmadığı, sanayi ve ticaretin gelişmediği, yetişmiş eleman sıkıntısının olduğu bir dönemde kurulmuştur.

Et ve Balık Kurumu, veteriner hekimlerin kontrolünde kasaplık hayvan alım ve kesimlerini yaparak, hijyenik şartlarda kaliteli et üretmek için et kombinalarını faaliyete geçirmiş, ve hayvancılığın bir ticari emtia haline gelmesini sağlayarak et ve et ürünleri üretim sanayisini oluşturmuştur. Böylece ülke hayvancılığının geliştirilmesi ve verimliliğinin arttırılması hedeflenmiştir. Süt

Et ve Balık Kurumu; karlılık ve verimlilik prensipleri içerisinde, kaynaklarını rasyonel kullanarak, zamanında etkili ve bilinçli kararlar alarak alım, üretim ve pazarlama gibi ana konularda faaliyet göstermektedir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na 03.06.2011 tarih ve KHK/635 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenen amaçlara ulaşılması yönünde faaliyette bulunmak amacıyla görev verilmiştir. Süt üretimi ve süt işleme konularında gerçekleştirilecek politikalar ve kalkınma planlamaları yönündeki faaliyetleriyle sektöre ilişkin politikaların belirlenmesinde rol almaktadır.

• Kalkınma planları ve yıllık programlardaki ilke, hedef ve politikalar doğrultusunda sanayi politika ve stratejilerinin belirlenmesi, sanayi ürünlerine yönelik idari-teknik düzenlemeler hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak, sicil tutmak, istatistik ve analizler üretmek.

• Ekonomik kalkınma, sosyal gelişme ve milli güvenlik hedefleri doğrultusunda bilim, teknoloji ve yenilikçilik politikalarını ilgili kurum-kuruluşlarla işbirliği yaparak belirlemek, uygulamak/uygulanmasını sağlamak, sanayiye yönelik ar-ge ve yenilikçilik program ve projelerini ve bu kapsamdaki yatırımları desteklemek, teşvik tedbirleri almak ve uygulamak.

• Organize sanayi bölgelerinin (organize tarım sanayi bölgeleri dahil), endüstri bölgelerinin ve küçük sanayi sitelerinin planlanması, kuruluşu, yapılaşması ve işleyişine ilişkin olarak mevzuatla verilmiş görevleri yapmak, bu kuruluşların arıtma, altyapı ve üstyapı tesislerini desteklemek.

• Görev ve faaliyet alanına giren konularda uluslararası kuruluşlar, AB ve yabancı ülkelerle ilişkileri yürütmek, iki ve çok taraflı bilimsel, sınai ve teknik işbirliği anlaşmaları ve protokollerin imzalanmasına yardımcı olmak, AB ve uluslararası kuruluşlarla yürüttüğü projelerin ve programların hazırlanmasında koordinasyon ve kontrolü sağlamak.

Kalkınma Bakanlığı

Kalkınma Bakanlığı, "ekonomik, sosyal ve kültürel politikaların ve hedeflerin tayininde ve ekonomik politikayı ilgilendiren faaliyetlerin koordinasyonunda Hükümete yardımcı olmak ve danışmanlık

yapmak" amacıyla kurulan Devlet Planlama Teşkilatı yerine 03.06.2011 tarih ve KHK/641 sayılı Kalkınma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Bakanlık tarafından, iktisadi, sosyal ve kültürel politika ve hedeflerin belirlenmesinde Hükümete müşavirlik yapılması, kalkınma planlarının, orta vadeli programların, yıllık programların, stratejilerin ve eylem planlarının hazırlanması, bakanlık ve kamu kurum-kuruluşların iktisadi, sosyal ve kültürel politikayla ilgili faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanması ve uygulamanın etkin bir şekilde yönlendirilmesi konularında görevlerini yerine getirmektedir.

Kalkınma Bakanlığınca bölgesel ve ulusal kalkınmaya yönelik yukarıda sayılanlar yanında birçok görev yerine getirilmeye çalışılmakta ve ülkemizin kalkınmasına yönelik politikaların ve stratejilerin belirlenmesi ve uygulanması yönüyle birçok sektörün düzenlenmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Süt üreten işletmeler ve süt işlemeye yönelik işletmelere sağlanacak desteklemelerle ilgili olarak ta Kalkınma Bakanlığının görevleri kapsamında koordinasyon sağlanmaya çalışılmaktadır. Özellikle 26 Düzey 2 Bölgesinde 2009 yılından itibaren kurulan ve bölgesel gelişmede yapı taşı vazifesi almaya başlayan Kalkınma Ajansları'nın bir anlamda üst kuruluşu olarak bölgesel politikaların belirlenmesi ve kalkınmanın sağlanmasında Bakanlık ciddi görevler üstlenmektedir.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), Konya ve Karaman illerini kapsayan TR 52 Düzey 2 Bölgesi'nde 22.11.2008 tarih ve 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tüzel kişiliği haiz bir kurum olarak kurulmuş ve faaliyete geçmiştir.

MEVKA, "kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" amaçlarını gözeterek faaliyetlerini yürütmektedir.

Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından TR52 Düzey 2 Bölgesi 2010-2013 Bölge Planı kapsamında bölgenin vizyonu "Kaynaklarını etkin ve çevreye duyarlı kullanan, sosyo-kültürel yapısı güçlü, rekabetçilik temelinde sürekli gelişen lider bir bölge olmak" şeklinde belirlenmiş ve aşağıda bulunan 5 tematik eksene göre desteklemelerde bulunulması amaçlanmıştır.

- Bölgenin rekabetçilik düzeyinin artırılması
- Bölgenin cazibesinin artırılması
- Doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması
- İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve istihdamın artırılması
- Sosyo-kültürel yapının güçlendirilmesi

Ajans Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirlenen esaslar dahilinde yıllık olarak iktisadi kalkınma ve kırsal kalkınma başlıklarında özel sektör kuruluşlarına yönelik hibe destekleri sağlamak üzere Mali Destek Programları kapsamında desteklemelerde bulunmaktadır. Ajans tarafından 2010 ve 2011 yıllarında İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında gıda ürünlerinin de içerisinde bulunduğu konularda proje teklif çağrısına çıkmıştır.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK)

TÜBİTAK 1963 yılında, Türkiye'de planlı ekonomi döneminin başlangıcında, "özellikle doğa bilimlerinde temel ve uygulamalı akademik araştırmaları desteklemek ve genç araştırmacıları teşvik etmek, özendirmek" amacıyla kurulmuştur. Temel bilimler, mühendislik, tıp ve tarım-hayvancılık alanlarında 4 araştırma grubu ile kurulan TÜBİTAK, günümüzde 10 araştırma grubunu içerisinde barındıran, ülkenin araştırma-geliştirme ve inovasyon konusunda önemli kuruluşu olarak faaliyette bulunmaktadır.

TÜBİTAK önümüzdeki yirmi yıllık dönemde uygulanacak bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesine yönelik olarak "Vizyon 2023" adlı kapsamlı bir proje gerçekleştirmiş, ayrıca 2005-2010

Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı, 2008-2010 Ulusal Yenilik Stratejileri Uygulama Planı ve 2007-2010 Uluslararası BTY Stratejileri Planının hazırlanmasında koordinasyonu sağlamıştır.

TÜBİTAK, kuruluş kanunu gereği, uluslararası ikili ve çok taraflı bilimsel ve teknolojik işbirliği faaliyetlerinde Türkiye'yi temsil etmekte ve bu alandaki koordinasyonu sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, Türkiye'nin 2003 yılından itibaren AB Çerçeve Programlarına tam katılımı sonrasında bu programların ulusal koordinasyonunu sağlamaktadır.

Ekonomi Bakanlığı

Ekonomi Bakanlığı, 13.12.1983 tarihli ve 188 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak kurulan ve daha sonra 09.12.2004 tarih ve 4059 sayılı Kanunla Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak Hazine Müsteşarlığından ayrılan Dış Ticaret Müsteşarlığı yerine 03.06.2011 tarih ve KHK/637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Dış Ticaret Müsteşarlığı "dış ticaret politikalarının tespitine yardımcı olmak, tespit olunan bu politikalar çerçevesinde ihracat, ihracatı teşvik, ithalat, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ve ikili ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkileri düzenlemek, uygulamak, uygulamaları izlemek ve geliştirmek" amaçlarıyla belirtilen tarihlerde kurulmuştur. "İhracata dayalı büyüme modeli çerçevesinde, mal ve hizmet sektörlerinde yatırım-üretim-ihracat zincirine ilişkin politikaların bir bütün olarak ele alınmasını sağlayacak bir kurumsal yapılanmaya duyulan ihtiyaç" dikkate alınarak Dış Ticaret Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı'na bağlı faaliyette bulunan Teşvik ve Uygulama ile Yabancı Sermaye Genel Müdürlüklerinin birleştirilmesi suretiyle Ekonomi Bakanlığı kurulmuş ve faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır.

Ekonomi Bakanlığı tarafından süt hayvancılığı ile süt işleme sektörlerini ilgilendiren konularda destek mekanizmalarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerde bulunulmakta, ülke genelinde belirlenen şartlar dahilinde yatırımların ve ihracatın desteklenmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, "ulusal kalkınma plan, program ve stratejilerinde öngörülen ilke ve hedefler çerçevesinde, Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynakları da kapsayacak şekilde, kırsal kalkınma programlarının uygulanmasına yönelik faaliyetleri gerçekleştirmek" amacıyla 04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanun ile kurulmuştur.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı olarak kurulmuş bulunan TKDK tarafından öncelikle AB Katılım Öncesi Mali Destek Aracı (IPA) kapsamında 5. bileşen olan Kırsal Kalkınma bileşeninde (IPARD) ülkemize AB tarafından sağlanacak mali desteklerin koordine edilmesi ve uygulanması yönündeki görevleri yerine getirmek üzere ilk aşamada 20 ilde kurulan Koordinatörlükler vasıtasıyla program uygulamasına başlamıştır.

Kurum tarafından 2. uygulama döneminde 22 ilde koordinatörlük kurulması ve IPARD programının devam edecek diğer fazlarında ülkede uygulanacak süt üreten işletmeler ile süt işleyen işletmelere yönelik %50-%65 oranlarında hibe desteği sağlamaya yönelik faaliyetlerini sürdürecektir.

Ziraat Odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği

Çiftçilerin meslek kuruluşu olan ziraat odaları, mesleki hizmetleri görmek, tarım sektörünün her alanda genel menfaatlerine uygun olarak gelişmesine ve devletin tarımsal plan ve programlarının gerçekleştirilmesine yardımcı olmak, çiftçilerin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak ve üreticiler arasında işbirliğini sağlamak amacı ile kurulmuştur. Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin üye ziraat odaları aracılığıyla ülke genelinde 5,4 milyon civarında çiftçi üyesi bulunmaktadır. Türkiye'de çiftçilik faaliyeti gösterenlerin, 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu hükümlerine göre çiftçiliğe başladıkları tarihten itibaren 1 ay içerisinde üyelik beyannamesini doldurarak üyelik işlemlerini tamamlamaları gerekmektedir.

Birliğin, Konya ilinde 3 adet merkez ilçede ve 23 adet taşra ilçelerde olmak üzere toplamda 26 ziraat odası üyesi bulunmaktadır. Konya ili merkez ziraat odası, 20.05.1989 tarihinde Büyükşehir Belediyesi statüsünün alınması sonrasında 3 merkez ilçede ziraat odalarına ayrılmış, Selçuklu Ziraat Odası'na merkez ziraat odası ve Konya İl Koordinasyon Kurulu Başkanlığı görevlerini almıştır. Selçuklu Ziraat Odası, Karatay Ziraat Odası ve Meram Ziraat Odası'nın kayıtlı üye sayısı 30.000'de fazladır.

Merkez ilçe Ziraat Odaları dışında; Akören, Akşehir, Altınekin, Beyşehir, Bozkır, Cihanbeyli, Çeltik, Çumra, Derbent, Doğanhisar, Emirgazi, Ereğli, Güneysınır, Hadim, Ilgın, Kadınhanı, Karapınar, Kulu, Sarayönü, Seydişehir, Taşkent, Tuzlukçu ve Yunak ilçelerinde taşra ziraat odaları bulunmaktadır.

Uluslararası Kuruluşlar

AB-Avrupa Birliği (EU-European Union)

Ülkemizin Avrupa Birliği üyelik süreci, 1963 yılında imzalanan anlaşma ile başlamış ve 2005 yılında tam üyelik müzakerelerine başlanmıştır. Avrupa Birliği üyeliği sürecinde, Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamındaki 5 bileşende müktesebata uyum ve yapısal uyum yanında Türkiye'de belirli sektörlerde destek mekanizmaları uygulanması öngörülmektedir.

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı 5. bileşeni olan Kırsal Kalkınma Bileşeni (IPARD) kapsamında tarım ve tarımsal ürünlerin işlenmesi ile tarımla ilgili diğer alanlarda belirlenen bölgelerde mali destek araçları uygulanmaktadır. Sektörü ilgilendiren konularda, süt üreten işletmeler ile süt işlemeye yönelik gerçekleştirilecek yatırımlara %50-%65 aralığındaki oranlarda hibe desteği sağlanmaktadır.

BM-Gıda ve Tarım Örgütü (UN-Food and Agriculture Organization -FAO-)

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Birleşmiş Milletler'in gıda ve tarım konusunda açlığı yok etmek ve beslenme şartlarını iyileştirmek amacıyla 1943 yılında kurulmuş olan uzmanlık kuruluşudur. BM üyesi olan ülkelerde teknik yardımların sağlanması ve gıda-tarım konusunda gerçekleştirilecek kalkınma programları kapsamında hedef ülkelerdeki kuruluşlarla birlikte mali destekler uygulamaktadır. Ülkemizde de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile birlikte gıda ve tarım konularında çeşitli dönemlerde mali destek uygulamaları gerçekleştirilmektedir.

Dünya Bankası (World Bank)

Dünya Bankası, Uluslararası Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası olarak 1945 yılında kurulmuş ve 1947 yılından itibaren Birleşmiş Milletler'in özerk uzman kuruluşlarından biri olarak faaliyetlerini yürütmeye devam etmiştir. Ülkemiz bu kuruma 1947 yılından bu yana üye olup, kişi başı gayri safi hasıla seviyesine göre 4 gruba ayrılan ülkelere yönelik uzun vadeli ve belirli ödemesiz dönemi içeren sübvansiyonlu kredi imkanı tanınmaktadır. Ülkemiz, bu gruplamada III. Sınıfta yer almakta ve 5 yıl ödemesiz toplam 17 yıla kadar vadeli kredilerden yararlanılması mümkündür.

International Dairy Federation (FIL-IDF) / Uluslararası Süt Federasyonu

IDF, dünya genelindeki 1.200'den fazla uzmanı ile süt zincirinin tüm halkalarına bilimsel ve teknik konularda danışmanlık sağlamaktadır. Federasyon tarafından çalışma gerçekleştirilen alanlar; Beslenme ve Sağlık, Gıda Standartları, Analiz ve Örnekleme Yöntemleri, Hayvan Sağlığı ve Refahı, Gıda Güvenliği ve Hijyen, Çiftlik Yönetimi, Çevre, Süt Bilim ve Teknolojisi, Süt Politikaları ve Ekonomisi ve Pazarlama şeklindedir. Federasyonun 53 ülkede ve Orta Afrika'da yer alan 7 ülkenin oluşturduğu birlik bünyesinde ulusal komiteleri bulunmaktadır. Uluslararası Süt Federasyonu'nun Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinde temsilciliği bulunmaktadır.

European Dairy Association (EDA) / Avrupa Süt Birliği

EDA, 21 AB üyesi Avrupa ülkesinde bulunan süt derneği ve birliğinin üyeliğinde kurulmuş olup, Avrupa'nın süt konusundaki çıkarlarının uluslararası arenada korumayı amaçlamaktadır. Avrupa Birliği süt sektörünün ve süt endüstrisinin haklarını korumak ve çıkarlarına uygun hareket etmeyi amaçlayan

örgüt, sektörün etkin ve rekabetçi yapısını korumak, tüketicilere uygun fiyatla ürün sunumunu sağlamaya çalışmak ve hammadde tedarikinde üreticinin çıkarlarını korumaya çalışmak temel amaçları olarak belirlenmiştir. Ülkemizde birlik üyesi herhangi bir kuruluş bulunmamaktadır.

Eğitim, Bilgilendirme ve Ar-Ge Kuruluşları

Süt ve Süt Ürünleri için oluşturulan küme haritasında, sektöre bilgi ve hizmet sağlama yönünde stratejik öneme haiz bulunan kuruluşlar tasnif edilmiştir.

Eğitim Kuruluşları

Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi

Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi 1982 yılında Türkiye'nin 5. veteriner fakültesi olarak kurulmuş ve eğitime başlamıştır. Temel Bilimler, Klinik Öncesi Bilimler, Klinik Bilimler, Besin Hijyeni ve Teknolojisi ile Zootekni ve Hayvan Besleme dallarında eğitim vermektedir. Tarım ve hayvancılık konusunda verilen eğitimlerle, bölgemizde ve ülkemizde hayvancılık işletmelerinde ihtiyaç duyulan işgücünün karşılanması ile hizmetlerin sağlanmasına yönelik altyapının geliştirilmesi yönlerinden önemli bir misyonu üstlenmektedir. Konya ilinde, Selçuk Üniversitesi dışında 1 devlet ve 2 vakıf üniversitesi bulunmakta, bu üniversitelerde Ziraat Fakültesi bulunmamaktadır. Ayrıca, kısa vadede bahsedilen 3 üniversite bünyesinde Ziraat Fakültesi kurulması beklenmemektedir.

Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi

Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi 1982 yılında kurulmuş ve ilk olarak Toprak bölümüne öğrenci almıştır. 1983 yılında Tarla Bitkileri ve Tarım Makineleri Bölümlerine, daha sonra da Zootekni Bölümü ile eğitim-öğretim faaliyetine devam etmiştir. 1992 yılından itibaren Alaaddin Keykubad Kampüsündeki kendi binasında eğitim-öğretim faaliyetine devam etmektedir. 2003 yılından bu yana Fakültede 9 bölümde eğitim öğretim yapılmakta olup toplam 10 bölüm mevcuttur

Kampüs, Çarıklar ve Sarıcalar alanlarında Üniversite deneme arazilerine, seralarına, ahırlara, kümeslere, enstrümental analiz, genetik, fiziksel analiz, bitki biyoteknolojisi ve moleküler genetik laboratuvarlarına sahiptir. Ayrıca, iki ayrı bilgisayar laboratuvarı ve yurdumuzda üretilen tarım alet ve ekipmanlarına uygunluk belgesi veren bir test merkezine sahiptir. Fakülte faaliyetlerini 133 akademik personel ile devam ettirmekte olup, mevcut durumda toplam 1.443 öğrenciye hizmet vermektedir.

Konya ilinde, Selçuk Üniversitesi dışında 1 devlet ve 2 vakıf üniversitesi bulunmakta, bu üniversitelerde Ziraat Fakültesi bulunmamaktadır. Ayrıca, kısa vadede bahsedilen 3 üniversite bünyesinde Ziraat Fakültesi kurulması beklenmemektedir. Eğitim, Bilgilendirme ve Ar-Ge Kuruluşları kısmında yer alan Gıda Mühendisliği alanındaki eğitim hizmetleri, Ziraat Fakültesi bünyesinde yer alan Gıda Mühendisliği bölümünde verilmektedir.

Selçuk Üniversitesi Meslek Yüksek Okulları (Gıda İşleme, Süt Teknolojileri, Hayvancılık)

Selçuk Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren Çumra Meslek Yüksek Okulu (Gıda Teknolojisi Programı), Karapınar Meslek Yüksek Okulu (Süt ve Ürünleri Teknolojisi ve Gıda Teknolojisi Programları), Sarayönü Meslek Yüksek Okulu (Gıda Teknolojisi Programı) ve Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu (Gıda Teknolojisi Programı) bu kapsamda yer almaktadır. Belirtilen okullarda, süt ve süt ürünleri teknolojisi alanında görev alabilecek tekniker niteliğinde teknik personel mezun edilmekte ve gıda sektöründe çalışma imkanı bulunmaktadır.

Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümü

Selçuk Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi'nde Kimya Mühendisliği alanında eğitim hizmeti verilmektedir. Kimya Mühendisliği bölümü, 1999 yılında kurulmuş olup, bu tarihten itibaren kimya mühendisi niteliğine sahip mezun vermektedir.

Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü

Selçuk Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde yer alan İşletme Bölümünde 1987 yılından bu yana eğitim hizmeti sunulmaktadır. Bölümden mezun olan öğrenciler, özel sektörde yer alan işletmelerde işletme yönetimi ve mali yönetim konularında iş imkanı bulabilmektedir. Bölümde 1 yıl hazırlık ve 4 yıl örgün eğitim olmak üzere toplam 5 yıl süreli eğitim verilmektedir.

Tarım Meslek Liseleri

Tarım sektöründe nitelikli personel istihdam edilmesi ve özellikle süt hayvancılığı ile süt ürünleri üretimi konusunda istihdam edilecek nitelikte personel yetiştirilmesini sağlayabilecek Tarım Meslek Liselerinin bölgede yaygınlaştırılması önem taşımaktadır. Konya ilinde mevcut Karatay Tarım Meslek Lisesi ve Çumra Tarım Meslek Lisesi bünyesinde lise çağındaki öğrencilere eğitim verilmektedir.

Konya Tarım Meslek Lisesi, 1967 yılında Tarım Bakanlığı bünyesinde eğitim ve öğretime başlamış olup, 03.02.2006 tarih ve 5450 sayılı yasa ile Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilmiştir. Okul hayvan sağlığı hizmetleri konusunda teknisyen yetiştiren bir eğitim - öğretim kurumudur.

Çumra Tarım Meslek Lisesi ise 1953 yılında Bölge Sulu Ziraat Deneme İstasyonu adıyla kurulmuş olup, tarım alanında ortaöğretim hizmeti sunan bir kuruluş olarak faaliyetlerini 2006 yılına kadar Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na bağlı olarak yürütmüştür. 2006 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilerek Çumra Tarım Meslek Lisesi unvanını alan kuruluş, ortaöğretim düzeyinde, mesleki uygulamalı örgün eğitim verilmektedir.

Araştırma-Geliştirme Kuruluşları

Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Enstitü, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı olarak bitkisel ve hayvancılık araştırmaları konusunda faaliyet göstermektedir. Enstitünün kuruluşu 1914 yılına dayanmakta, 1987 yılından bu yana tarımsal araştırmalar gerçekleştirilmesi konusunda uluslararası çapta hizmet sunulmaktadır. Enstitü bünyesinde özellikle tarla bitkileri konusunda olmak üzere hayvancılık konularında da araştırma-geliştirme konusunda faaliyetler yürütülmektedir.

Bitkisel üretimde kuru ve sulu şartlara uygun çeşit geliştirme, hastalık ve zararlılarla mücadele, yetiştirme teknikleri ve bitkisel üretimin sosyo-ekonomisi konularında ve hayvancılık alanında ise biyoteknoloji, ıslah, yetiştirme teknikleri, genetik kaynakların okunması, hayvan besleme, hayvan refahı, barınakları ve hayvansal üretimin sosyo-ekonomisi konularında araştırma yapılmaktadır.

Üniversiteler (Selçuk, Konya, Karatay ve Mevlana Üniversiteleri)

Konya ilinde 2 devlet ve 2 vakıf üniversitesi olmak üzere 4 adet üniversite bulunmakta, bunlardan kuruluşu en eskiye dayanan Selçuk Üniversitesi bünyesinde Ziraat Fakültesi, Veteriner Fakültesi, Kimya Mühendisliği, Meslek Yüksek Okulları bünyesinde gıda sektörünü ilgilendiren konularda eğitim sunulmakta, diğer üniversitelerde bahsedilen konularda bölüm bulunmamaktadır. Gıda sektörü dışında, tüm sektörleri ilgilendiren idari-mali uzmanlığı geliştirmeye yönelik eğitim hizmetleri ildeki üniversitelerde yaygın olarak verilmektedir.

Tarımsal İşletmeler Genel Müdürlüğü (TİGEM)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı olarak kurulan, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) özel olarak tarım ve tarımsal sanayi desteklemek ve temel hizmetleri sağlamayı amaçlamaktadır. TİGEM'in bu etkinlikleri piyasa yönelimiyle ve kâr amacıyla yürütmesi beklenmektedir. Kooperatif üyelerine tarımsal eğitim sağlama konularında uzmanlaşmıştır. Devlet çiftlikleri (devlet üretme çiftlikleri, damızlık çiftlikleri ve sığır çiftlikleri) 1984 yılında TİGEM bünyesinde toplanmıştır. TİGEM bünyesinde 3,8 milyon dekar alanda faaliyet gösteren 38 devlet çiftliği bulunmaktayken, bu çiftliklerin 11 adedi özel sektöre 30 yıllığına kiralanmıştır. Kuruma bağlı olarak Konya ilinde faaliyet gösteren Altınova (Kadınhanı), Gözlü (Sarayönü) ve Konuklar (Sarayönü) olmak üzere toplam 3 tarımsal işletme bulunmaktadır.

İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü (Konya)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Konya İl Laboratuvar Müdürlüğü bünyesinde, fiziksel analiz, histoloji, kalıntı, katkı, mikotoksin, mikrobiyoloji, mineral ve yem analiz konularında hizmet sunulmaktadır. Bakanlık tarafından verilen kontrol ve izleme programları yanında deney kalitesinin sürekli geliştirilerek iyileştirilmesi ve gıda güvenliğinin sağlanması yönünde faaliyetler gösterilmektedir.

Konya Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitü Müdürlüğü

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Konya Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü bünyesinde, bakteriyoloji, kuduz teşhis, toksikoloji, patoloji, tavuk hastalıkları teşhis, parazitoloji, epidemiyoloji, moleküler mikrobiyoloji ve viroloji laboratuvarlarında hizmet sunulmaktadır. Enstitünün hizmet bölgesi, Afyon, Aksaray, Antalya, Burdur, Isparta, Karaman, Konya ve Niğde illerini kapsamaktadır. Enstitü bünyesinde, görev alanındaki iller ve ülkemizin diğer illerindeki ihtiyacı karşılamak üzere enterotoksemi aşısı üretimi yapılmaktadır.

Konya Ticaret Borsası Özel Gıda Kontrol Laboratuvarı

Konya Ticaret Borsası bünyesinde 2003 yılından bu yana faaliyet gösteren gıda kontrol laboratuvarında kimyasal analiz, enstrümantal analiz, fiziksel analiz ve mikrobiyolojik analiz yanında un analizleri de gerçekleştirilmektedir. Laboratuvarda süt ve süt ürünleri konusunda 13 başlıkta analiz yapılabilmekte ve bölge içinde bu konudaki ihtiyaçlar kolaylıkla karşılanabilmektedir.

Gen Laboratuvarı

Konya ilinde genetik alanında hizmet sunan Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi bünyesine Genetik Laboratuvarı bulunmaktadır. Genetik laboratuvarının, hayvancılık yönünde gen kaynakları araştırması altyapısı yetersizdir.

Diğer Eğitim, Bilgilendirme ve Ar-Ge Kuruluşları

Konya Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın taşra teşkilatı yapılaşmasında Konya ilinde İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, İl Müdürlüğü bünyesinde 7 adet şube müdürlüğü ve 28 İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile faaliyet gösterilmektedir. Konya ilinde tarımsal potansiyelin harekete geçirilmesi ve tarımsal faaliyetlerin desteklenmesi yönlerinden, merkezi yönetimden almış oluğu yetkiye dayanarak ilde gerekli işlevleri yerine getirmektedir. Kırsal kalkınma stratejileri kapsamında, bölgedeki kırsal ekonominin, tarımsal faaliyetlerin ve tarım ürünlerinin ekonomiye kazandırılması yönündeki yatırımların desteklenmesinde de önemli rol üstlenerek faaliyet göstermektedir.

Konya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Konya ilinde damızlık sığır yetiştiricilerinin örgütlenmesine, üyelerin bilgilendirilmesi ve hizmet ihtiyaçlarının karşılanması yönünde 1995 yılından bu yana faaliyette bulunan birliktir. Birlik bünyesinde 70'ten fazla personel ile Konya ili merkezinde ve 12 ilçesinde hizmet sunulmaktadır. Birliğin şubeleri, Akşehir, Beyşehir, Çumra, Ereğli, Ilgın, Karapınar, Sarayönü, Emirgazi, Kadınhanı, Güneysınır, Seydişehir ve Hüyük ilçelerinde yer almaktadır.

Konya Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği

Birlik, Konya ilinde damızlık koyun-keçi yetiştiricilerinin örgütlenmesine, üyelerin bilgilendirilmesi ve hizmet ihtiyaçlarının karşılanması yönünde 2006 yılında 32 kurucu üyenin katılımıyla kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Birlik bünyesinde 5 teknik personel ile üyelerin bilgilendirilmesi ve hizmet sunulması yönünde faaliyet gösterilmektedir.

İş Geliştirme Hizmet Sağlayıcıları

Konya Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Konya Teknokent)

Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş., 21.07.2003 tarih ve 2003/5692 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kurulan Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin işletici şirketi olarak 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu hükümlerine göre 23.07.2004 tarihinde Anonim Şirket şeklinde kurulmuş ve faaliyete geçmiştir.

Konya Teknokent; araştırma-geliştirme faaliyeti yürüten, özellikle yeni ve yüksek teknolojilerde mal ve hizmet üretimi gerçekleştiren firmalara uluslararası standartlarda teknopark hizmetleri sunmayı amaçlamaktadır. Bölge içinde, Konya bölgesinin özellikleri ve geleceğe yönelik hedefleri göz önüne alınarak bilişim teknolojisi, tarımsal teknolojiler, biyoteknoloji, tasarım teknolojileri, çevre ve enerji teknolojileri, savunma sanayi alanlarında ar-ge faaliyeti yürüten kuruluşların yer almasına öncelik verilmektedir. Ar-ge ve inovasyon konusunda danışmanlık sunan uzman sayısının yetersizliği, bölgede ar-ge ve inovasyona yeterli düzeyde harcama yapılmasını engellemekte, bölge içindeki firmaların yenilikçilik kapasiteleri geliştirilememekte veya kullanılamamaktadır.

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Başkanlığı (KOSGEB)

KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı olarak Ankara merkezli Başkanlık yapılaşmasıyla küçük ve orta ölçekli işletmelere ilgili mevzuatına göre destek sağlama yönünde faaliyet göstermektedir. Kurum, KOBİ'lerin rekabet güçlerini geliştirmeye ve girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmaya yönelik nitelikli hizmet ve destekler sunarak, KOBİ'lerin ekonomik ve sosyal kalkınmadaki paylarını artırmayı amaçlamaktadır.

KOSGEB tarafından sağlanan hizmetler ve desteklerin sağlanmasında, Türkiye genelinde 81 il merkezinde bulunan Hizmet Merkezi Müdürlükleri ve Sinerji Odakları vasıtasıyla hizmet sunulmaktadır. Ayrıca, KOSGEB bünyesinde faaliyet gösteren Laboratuvar Müdürlükleri vasıtasıyla, KOBİ'lere teknik hizmetler de sağlanmaktadır.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)

TKDK tarafından, AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında 5. bileşen olan Kırsal Kalkınma bileşeninde (IPARD) tarım ve gıda sektöründeki işletmelerin AB standartlarında üretim yapmasına yönelik destek mekanizmaları yürütülmekte, bu konuda firmaların durumunun geliştirilmesine yönelik faaliyetler desteklenmektedir.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), hazırlayacağı Bölge Planı kapsamında belirlenen önceliklere göre mali destek mekanizmaları yürütmekte, bu mekanizmalar sayesinde firmalara iş geliştirme konusunda yardımcı olmaktadır.

Tanıtım Grubu

TR52 Düzey 2 Bölgesinde yer alan Konya ilinde, ilin tanıtımına yönelik olarak tanıtım faaliyetlerinin koordinasyonuna yönelik olarak birçok bölgede görülen Tanıtım Grubu/Grupları kurulması yönünde kapasite eksikliği bulunmaktadır.

Konya Ticaret Borsası (KTB)

Konya Ticaret Borsası'nın kuruluşu 1912 yılına dayanmakla birlikte, bu yılda başlanan faaliyetler gelişen olaylar ve I. Dünya Savaşı'na katılmamız nedeniyle 1914 yılında askıya alınmıştır. Borsanın tekrar kuruluşu 1924 yılına rastlamakta ve kuruluşundan bu yana Konya ilinde ve ilçelerinde faaliyet göstermektedir. Borsaya bağlı olarak Sarayönü, Çumra, Kadınhanı, Beyşehir, Kulu ve Yunak ilçelerinde şubeler vasıtasıyla hizmet sunulmaktadır.

Konya Ticaret Borsası "borsaya dâhil tarımsal ürünlerin satıcı ve alıcılarını bir araya getirerek serbest piyasa oluşumunu sağlayan, ilgilileri sektörel açıdan bilgilendiren, sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştiren, bu bağlamda tarımsal gelişmeye ve ekonomiye katkıda bulunan ve böylece sektörde güçlü teknik donanımı ve yönetsel yapısıyla öncülük görevini üstelenen kamu tüzel kişiliğine sahip kurum" olarak tanımlanmaktadır.

Markalaşma ve Tanıtım Firmaları

Konya ili markalaşma ve tanıtım konusunda faaliyet gösteren kuruluşlar açısından yeterli altyapıya sahiptir.

İşbirliği Kurumları

Ambalajlı Süt Üreticileri Derneği (ASÜD)

Dernek, Türkiye'de süt ve süt ürünleri sektöründe faaliyet gösteren 13 sanayi kuruluşunun bir araya gelmesiyle 06.03.2009 tarihinde kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. Ambalajlı Süt ve Süt Ürünleri Sanayicileri Derneği (ASÜD), kuruluşunun üzerinden kısa bir süre geçmesine rağmen, bugün 78'e yükselen ve yaklaşık 3 milyon ton süt işleme kapasitesine sahip kurumsal üyeleriyle sektörünün en büyük sivil toplum kuruluşu olma hüviyetini kazanmıştır.

ASÜD'ün ana misyonu, hangi büyüklükte olursa olsun, ülkemizde faaliyet gösteren ve gelişmeyi amaçlayan sektör kuruluşlarıyla birlikte süt ürünleri sektörün sürdürülebilir büyümesini desteklemek ve halkımızın beslenme ihtiyaçlarını gıda güvenliği şartları yerine getirilerek karşılayan üretim zincirinin oluşmasına katkı sağlamak olarak belirlenmiştir. Ülkemizin her alandaki gelişiminin sürdürülebilir kırsal kalkınma hedeflerine ulaşıldığı gün gerçekleşeceği inancında olan dernek, zincirin en önemli halkası olan çiftçilerimizin ve süt üretiminde istihdam edilen tarımsal nüfusun gelişimine katkı sağlamak, derneğin ana hedefi olarak kabul edilmektedir.

ASÜD; Ulusal Süt Konseyi, Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu (TGDF) ve IDF-International Dairy Federation (Uluslararası Sütçülük Federasyonu) üyesidir. Dünya ve AB ile entegrasyonu öncelikleri arasına alan ASÜD, kuruluşunu müteakiben IDF-Uluslararası Sütçülük Federasyonu (International Dairy Federation) üye olarak, ülkemizin sesini uluslararası platformlarda daha güçlü duyurmak, lobi gücümüzü arttırmak ve ihracatımızın önündeki engellerin kaldırılması yolundaki ilk adımı atmıştır. Konya merkezli olarak faaliyette bulunan, Akbel, Akova, Aynes, Enka ve İzi Süt gibi firmalar da Ambalajlı Süt ve Süt Ürünleri Sanayicileri Derneği üyesi olarak çalışmalara katkı sağlamaktadır.

Türkiye Süt Et ve Gıda Sanayicileri Birliği (SETBİR)

Et ve süt hayvancılığı sektöründe önde gelen sanayicilerin ve üreticilerin bir araya gelmesiyle 1976 yılında Türkiye Süt Et ve Gıda Sanayicileri Birliği adıyla kurulan Birlik, kısaca SETBİR adıyla anılmaktadır. Birliğin güncel durumda süt işleme ve et işleme konusunda faaliyette bulunan Türkiye'nin önde gelen kuruluşları arasında yer alan 61 üyesi bulunmaktadır.

SETBİR üyeleri içerisinde, Türkiye'de sektörün öncüsü konumunda bulunan Sütaş, Ekici, Eker, Pınar, Yörsan, Moova, Dimes, Aytaç, Ülker (Hero Baby) ve Mado gibi birçok ünlü marka ve büyük üretici yer almaktadır. Birlik üyeleri tarafından, Türkiye'de üretilen sütün 1/3'ünden fazlası işlenmekte olduğundan sektöre yön veren bir kuruluş olmanın avantajları sağlanmaktadır. Birlik, bu avantajı da kullanarak toplam 61 üyesiyle sektör içerisindeki ağları destekleme ve Hükümet-Sanayi arasındaki aracı rolünü üstlenerek bilgi alışverişini sağlama ve iletişim köprüsü işlevi görmek açısından olumlu katkılar sağlamaktadır. Temel olarak süt, et ve gıda sanayinin gelişmesi, ürün isleyen fabrikaların teknoloji altyapılarının Avrupa Birliği standartlarına kavuşması için destek sağlamayı, bu yönde çalışmalar gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

Birliğin Konya ilinde süt işleme konusunda faaliyette bulunan 6 üyesi bulunmaktadır. Bu üyeler, sektörde ciddi anlamda süt üretimi ve süt işleme faaliyeti gerçekleştiren Akbel, Akova, Enka, Şekersüt, Torunoğlu gibi büyük markalardan oluşmaktadır.

Tüm Süt Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD)

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD) ülke hayvancılığının geliştiği ve sektörleşmeye çalıştığı günümüzde; işletmelerimizin sağlam alt yapı, temellerle oluşması için kurulmuş bir dayanışma derneğidir. Dernek, Türkiye tarım ve hayvancılık sektörlerinde doğru, objektif

ve güncel bilgiye ulaşıma yönelik olarak seminerler, web sitesi ve e-posta bilgilendirme gibi vasıtalarla hizmet sunulması hedeflenmektedir.

Türkiye'nin süt ürünleri, et ve damızlık hayvan ihracatını mümkün kılmak için çalışmak ve yatırım yapmayı amaçlayan, soğutma kazanı, merkezi sağım sistemi ve 50 baş ve daha yüksek kapasiteli ahırı bulunan veya ahır kurmayı planlayan herkesin dernek üyesi olabilmektedir.

TÜSEDAD tarafından, dernek üyelerinin gerek kendilerini geliştirmek gerekse de diğer sivil toplum kuruluşları ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığıyla ortak çalışarak ilerlemeye, sağlam sektörleşmeye ve birbirlerine destek vermek istemekte oldukları belirtilmektedir. Bilgi alışverişi platformu olan ve bu amaca katkıda bulunmak isteyecek tüm işletme sahiplerinin üyeliğinin beklendiği de ilave edilmiştir. Dernek tarafından dış ticareti mümkün kılacak uluslararası standartlarda, kalitede ve fiyatta ürünün sağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması hedeflenmektedir.

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ve Merkez Birliği

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği, 4631 sayılı Hayvan Islah Kanunu hükümlerine göre, 1988 yılında mevcut olan 16 il birliğinin üyeliğiyle kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. Ülkemizde, il yapılaşmasında Holstein, Montofon ve Simental damızlık sığır yetiştirici birlikleri, merkezde de Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği kurulmuştur. Merkez birliğe Aralık 2010 itibariyle, toplam 76 il birliğinin üyeliği ile merkez birliğinin faaliyetleri daha geniş alanda sunulmaktadır.

Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği ve Merkez Birliği

Konya ili Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği, Konya ilinde damızlık koyun-keçi yetiştiricilerinin örgütlenmesine, üyelerin bilgilendirilmesi ve hizmet ihtiyaçlarının karşılanması yönünde 2006 yılında 32 kurucu üyenin katılımıyla kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Birlik bünyesinde 5 teknik personel ile üyelerin bilgilendirilmesi ve hizmet sunulması yönünde faaliyet gösterilmektedir. Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği, 61 ilde bulunan birliğin katılımıyla kurulmuş olup, halihazırda Merkez Birliği Başkanı seçimine yönelik çalışmalar sürmektedir. TDKYMB Başkanı Nihat Çelik tarafından yapılan açıklamalarda 2 milyon kişiye yakın üyelerinin bulunduğu belirtilmektedir.

Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri

Ülkemizde, tarımsal kalkınma, tarım kredi ve tarım satış kooperatifleri olmak üzere tarım sektöründe çiftçilerin üyelikleriyle kurulan 3 temel tarımsal kooperatif çeşidi bulunmaktadır. Pancar Ekicileri, Su Ürünleri, Sulama, Tarımsal Kalkınma ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kurulmaları ve denetimi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Tarım Satış Kooperatiflerinin kuruluş ve denetimi ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından gerçekleştirilir.

Süt üreticileri ve hayvancılıkla uğraşan çiftçilerin bir araya gelmesiyle kurulan Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri, çok amaçlı, tarım, hayvancılık, ormancılık ve çay gibi çeşitlerde kurulmaktadır. Çok amaçlı kooperatif özelliği taşıyan bu yapılaşmada, hayvancılık, seracılık, depolama, nakliye gibi önemli tarımsal faaliyetleri bulunduran tarımsal kalkınma kooperatifleri çiftçi gelirlerini doğrudan etkilemektedir. Ülkemizde, süt sektöründe ihale ile çalışılan bölgelerde, çiftçiler tarımsal kalkınma kooperatiflerince temsil edilmekte ve pazarlık gücünün artırılması söz konusu olabilmektedir.

Tarımsal kalkınma kooperatifleri, üyeleri olan tarımsal üreticilerin ürünlerinin değerlendirilmesine veya çeşitli ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak kurulmaktadır. Ülkemizde hayvancılık sektöründe uygulanan bazı desteklemelerin uygulanmasında tarımsal kalkınma kooperatifleri özellikle desteklenmektedir. Tarımsal kalkınma kooperatifleri; çiftçi işletmelerinin verimliliğinin artırılması, her türlü ürün ve mamulleri pazarlayarak kazancı artırmak, ortakların tüketim ihtiyaçlarını karşılama, doğal kaynaklardan faydalanılmasına yönelik çalışmalar yapmayı amaçlamaktadır.

Hayvancılık Kooperatifleri Birlikleri ve Merkez Birliği (HAY-KOOP)

Hayvancılık Kooperatifleri Birliği'ne bağlı kooperatiflerin amacı küçükbaş, büyükbaş, kanatlı hayvanlar ile arı ve bunlara ait ürünlerinin üretimi, işlenmesi, pazarlanması ve verimliliklerinin artırılmasına

yönelik ıslah çalışmalarının gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Diğer hedefleri ve uygulamaları, sektörün rekabet gücünü arttırmak ve hayvansal üretimin ekonomik olmasını sağlamaktır. Soy kütüğü kayıtlarının yapılması ile hayvan ırklarının ıslahını damızlıkların sağlıklı ve hijyenik koşullarda yetiştirilmesini ve hastalıklardan ari bir şekilde üreticilere intikali ve korunmasını bölge birlikleri aracılığıyla sağlamaktadır.

Bölgedeki faaliyetleri yürütmek üzere, Merkez Birliğine bağlı olarak S.S. Konya Karaman Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliği kurulmuş olup, toplam 171 kooperatif üyesi ile faaliyetlerini yürütmektedir. Birliğin kurucu üyeleri; Akşehir Altuntaş, Ilgın-Beykonak, Beyşehir Sadıkhacı, Derbent(Merkez), Karapınar-İkikuyu, Karapınar-Sırnık-Kamışağılı ve Karatay-Karakaya Tarımsal Kalkınma Kooperatifi olmak üzere 7 adet kooperatiften oluşmaktadır. Konya-Karaman Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliği, Hayvancılık Kooperatifleri Merkez Birliği üyesi olarak faaliyet göstermekte, bölgede tarımsal kalkınmaya yönelik olarak üreticilerin çıkarlarını korumayı ve tarımsal üretimi artırmayı amaçlamaktadır.

Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatif Birlikleri ve Merkez Birliği (KÖY-KOOP)

Köy-Koop, Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin merkezi kuruluşu olarak, 1971 yılında kurulmuş ve fiili olarak 1975 yılında faaliyet göstermeye başlamıştır. Merkez birliğini oluşturan kooperatif birlikleri 1969 yılından itibaren 1169 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre kurulmuş ve faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır. 12 Eylül askeri darbesi sonrasında 1984 yılında feshedilme yoluna gidilen Köy-Koop, 1999 yılında birkaç ilde kurulu bulunan birlikler, merkezi birliği tekrar kurarak faaliyete geçirmişlerdir.

Köy-Koop Merkez Birliği, tarımsal konulardan hayvancılık, süt üretimi ve işleme, seracılık, halı-kilim, zeytin ve zeytinyağı, bal, çeltik, çiçekçilik, fidan, salça, reçel, konserve üretimi vb. birçok alanda etkinlik gösteren Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin birlik yapılaşmasında bir araya gelmesiyle kurulmuştur. Merkez Birliğine bağlı; 25 birlik, 1 merkez şubesi, 2.700 birim kooperatif bulunmaktadır. Köy-Koop ortaklarının çıkarlarını Türkiye içinde ve dışındaki makamlar ve kuruluşlar karşısında korumak ve geliştirmek için uğraş vermektedir.

Konya Ticaret Borsası (KTB)

Konya Ticaret Borsası, tarım ve gıda işleme sektörüne yönelik olarak serbest piyasa oluşumu, sektördeki aktörlerin bilgilendirilmesi ve eğitilmesi, sosyal sorumluluk projeleri ile tarımsal gelişme ve ekonominin canlandırılmasında işbirliği yapılacak kuruluşlar arasında yer almaktadır.

Konya Ticaret Odası (KTO)

İlk etapta Ticaret ve Sanayi Odası olarak kurulan Konya Ticaret Odası'nın kuruluşu 1925 yılına dayanmakta, 20.000 kişiden fazla sanayici ve tüccar üyesi ve 75 meslek komitesiyle Konya'ya hizmet etmektedir. KTO, üyelerine ve Konya halkına yönelik olarak fuarlar, yurtiçi ve yurtdışı fuar gezileri, bilgilendirme toplantıları, seminerler vb. gibi faaliyetlerle bölge gelişimine katkı sağlamaktadır.

Konya Sanayi Odası (KSO)

1925 yılında kurulan Konya Ticaret ve Sanayi Odası olarak sanayicilere verilen hizmetler, 1974 yılında Konya Sanayi Odası'nın kurulması sonrasında bu oda tarafından sunulmaya başlanmıştır. KSO, sanayiye yönelik araştırmalar, sektörel araştırmalar, bilgilendirme toplantıları, fuar katılımları ve ziyaretleri, konferans ve seminerler, eğitim programları vb. birçok kültürel etkinlik düzenlemekte ve Konya sanayisinin gelişimi yolunda en yüksek katkıyı sağlamaktadır. Konya Sanayi Odası'nın halihazırda 25 meslek komitesi ile 1.373 adet aktif üyesine hizmet sunmaktadır.

Veteriner Hekimler Odası

Konya Veteriner Hekimler Odası, Veteriner Hekimleri arasında mesleki deontoloji ve dayanışmayı korumak Veteriner Hekimliğinin kamu ve kişi yararına uygulanıp gelişmesini sağlamak ve meslek mensuplarının hak ve yararlarını korumak amaçlarıyla kurulmuştur. Oda, 871 Veteriner Hekim

üyesiyle, Türkiye genelinde kurulu bulunan 55 odanın katılımıyla oluşturulan üst kuruluş Veteriner Hekimleri Birliği'ne bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ve Konya Şubesi

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı olarak 1954 yılında kurulan Ziraat Mühendisleri Odası'nın halihazırda 26 ilde bulunan şubeleriyle Ziraat Mühendislerinin meslek kuruluşu olarak faaliyet göstermektedir. Odanın Konya Şubesi 1997 yılında kurulmuş olup, bu tarihten itibaren Konya ilinde Ziraat Mühendislerinin üye olduğu meslek kuruluşu olarak görev yapmaktadır.

Gıda Mühendisleri Odası ve Konya Şubesi

Gıda Mühendisliği bölümlerinin ilk mezunları, 1979 yılında verilmiş ve bu tarihten sonra 1990 yılına kadar Ziraat Mühendisleri Odası' kayıtlı olarak faaliyet göstermişler, 1996 yılında Gıda Mühendisleri Odası'nın kurulmasına kadar da Kimya Mühendisleri Odası'na kayıt yaptırarak faaliyet göstermişlerdir. 1996 yılında Gıda Mühendisleri Odası'nın kurulmasıyla bu çatı altında birleşilmiş ve gıda mühendislerinin örgütlenmesi ve haklarının korunması yönünde faaliyetler başlatılmıştır. Odanın, 2 bölge şubesi ve 5 il şubesi bulunmakta, Türkiye genelindeki mühendisler bu odalara üye olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Süt Birlikleri ve Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği (TSÜMB)

Süt Birlikleri; 06.07.2004 tarih ve 25514 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu ile yasal bir zemine kavuşmuş ve Türkiye genelinde süt üreticilerinin örgütlü olarak hareket etmelerine ciddi manada katkılar sağlamaya başlamıştır. 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu ile tarım üreticilerinin, ürün veya ürün grubu bazında bir araya gelerek, tüzel kişiliği haiz tarımsal üretici birlikleri kurmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.

Ulusal yapılanma anlamında, Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği (TSÜMB) 5200 sayılı Kanun kapsamında 07.09.2005 tarihinde ülke genelindeki birlikleri kapsayacak merkez birliği olarak faaliyetine başlamıştır. Merkez Birliği, üye birliklerin ürettikleri sütün ulusal düzeyde üretim planlamasını yapmak, sütün pazarlanmasına ilişkin kurallara uyulmasında birlik üyelerine yardımcı olmak ve üyelerini yönlendirmek, Merkez Birliği'nin üyesi olan Süt Üretici Birliklerinin faaliyetlerini desteklemek, izlemek ve değerlendirmek, üyelerini yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek, Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin süt konusunda yapacağı çalışmalara katılmak ve danışma kuruluna temsilci göndermek yönünde faaliyetlerde bulunmayı amaçlamaktadır. Yurt genelinde merkez birliğe üye 50 farklı ilde 180 süt üretici birliği bulunmakta ve 455 ilçede faaliyet göstermektedir.

Konya ilinde kurulmuş ve faaliyetlerini halen yürütmekte olan Bozkır, Çumra, Ereğli, Ilgın, Kadınhanı, Karapınar, Karatay, Meram ve Sarayönü ilçelerinde toplam 9 adet süt birliği bulunmaktadır. Ayrıca Selçuklu ilçesinde kuruluş işlemleri tamamlanmış ve örgütlenme aşamasında bulunan Selçuklu Süt Üreticileri Birliği henüz faaliyete geçmemiştir.

Gıda-İş Sendikası

Gıda sektöründe çalışan işçilerin örgütlenmesine ilişkin olarak toplam 3 sendika bulunmakta, bunlar DİSK Gıda-İş Sendikası, Öz Gıda-İş Sendikası ve Tek Gıda-İş Sendikası şeklinde sıralanmaktadır. Bu sendikalar, gıda sanayinde istihdam edilen işçilerin örgütlenmesi için kurulmuş, birbirinden bağımsız ayrı yapıda bulunmaktadır. Belirtilen üç sendikanın da Konya ilinde taşra örgütlenmesi bulunmamaktadır.

Tesis Sağlayıcılar

Konya Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Konya Teknokent)

Araştırma-geliştirme ve yenilik konusunda faaliyet gösteren kuruluş, ar-ge ve inovasyon konusunda faaliyet gösterecek firmalara uygun maliyetli ve 4691 sayılı Kanun kapsamı desteklerden yararlanılmasına yönelik olarak yer tahsisi yapmaktadır.

Organize Sanayi Bölgesi (OSB)

Konya ilinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren toplam 9 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Bu bölgelerde hayvancılık faaliyetleri dışında, gıda işlemeye yönelik yatırım yapacak kişi, firma, kurum ve kuruluşlara yatırım yeri tahsis etmektedir.

İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (Organize Tarım ve Hayvancılık Bölgesi)

Konya ilinde Saraçoğlu Mahallesi civarında kurulması planlanan Organize Tarım ve Hayvancılık Bölgesi ile ilgili çalışmalara halen devam edilmektedir. Bölgede oluşturulan parsellerin yatırımcılara tahsisine ilişkin işlemler, 12 adet büyük parsel için bitirilmiş olup, ikinci merhalede daha küçük ölçekteki parsellerin tahsisi için halihazırda ilana çıkılmış bulunulmaktadır.

Küçük Sanayi Siteleri

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı hizmet sunan Konya İl Müdürlüğü verilerine göre küçük ve orta ölçekte faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarlar ile sanayicilere yönelik hizmet sunan, Konya ili genelinde 38 küçük ölçekli sanayi sitesi, 6.800 adet işyeri kapasitesiyle faaliyet göstermektedir. Bu sanayi sitelerinden 15 adedi Konya il merkezinde, kalan 23 adedi de ilçelerde yer almaktadır.

Konya Milli Emlak Müdürlüğü

Konya Milli Emlak Müdürlüğü, mülkiyeti hazineye veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerin yatırımlara tahsisine yönelik olarak Konya Defterdarlığı bünyesinde faaliyet göstermektedir. İlgili mevzuat kapsamında, kamuya ait taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesisi, kullanım izni verilmesi, kiralama ve satış işlemlerinin gerçekleştirilmesi konusunda, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne bağıl olarak işlevlerini yerine getirmektedir.

Fon Sağlayıcılar

Türkiye Ziraat Bankası A.Ş.

Ziraat Bankası'nın kuruluşu 1863 yılında kurulan Memleket Sandıkları'na kadar uzanmakta, günümüzde tarım sektörünün kredi ihtiyaçlarının karşılanması için ilgili mevzuat kapsamında sübvansiyonlu krediler kullandırmaktadır. Bankanın Türkiye genelinde hemen her il ve ilçe merkezinde şubeleri bulunmakta, Türk çiftçisinin ihtiyaçları doğrultusunda faaliyet göstermektedir.

Tarım Kredi Kooperatifleri

Ülkemizde, tarımsal kalkınma, tarım kredi ve tarım satış kooperatifleri olmak üzere tarım sektöründe çiftçilerin üyelikleriyle kurulan 3 temel tarımsal kooperatif çeşidi bulunmaktadır. Pancar Ekicileri, Su Ürünleri, Sulama, Tarımsal Kalkınma ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kurulmaları ve denetimi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.

Tarım Kredi Kooperatifleri, çiftçi ortaklarının tarımsal faaliyetlerinde kullanmaları amacıyla her türlü ihtiyaçlarının sağlanması yoluyla üretimlerine katkıda bulunmak, kooperatif ilkeleri çerçevesinde dayanışmayı teşvik etmek ve Türkiye tarımına ve ekonomisine hizmet edinmeyi amaçlamaktadır. Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, 16 adet Bölge Birliği vasıtasıyla, ülkemiz genelindeki tüm illerde bulunan tarım kredi kooperatifleriyle hizmetlerini yürütmektedir. Konya ilinde kurulu bulunan bölge birliğine ve merkez birliğe bağlı 71 adet tarım kredi kooperatifi bulunmaktadır. Konya bölge birliğine Aksaray, Niğde ve Karaman illerindeki kooperatifler de üyedir.

Bankalar

Türkiye genelinde faaliyet gösteren yerli ve yabancı bankalar, tarım ve sanayi sektörlerine finansman imkanları sağlamaktadır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (Kırsal Kalkınma)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü (TEDGEM) ve illerdeki tarım müdürlükleri, hayvan sağlığı, tarım, tarım ekonomisi ve

laborant liselerinin yanı sıra kimi durumlarda araştırma kurumları ve üniversitelerle işbirliği yapmaktadır. TEDGEM'in bir diğer faaliyet konusu ise Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından uygulamaya konulan Kırsal Kalkınma Planı kapsamında çıkılan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında ekonomik yatırımlar ile makine-ekipman alımlarına hibe destekleri sağlanmaktadır.

TEDGEM'in rutin programı kooperatif hizmetlerinin ve etkinliklerinin organizasyonu, tarım kesimindeki kadınların eğitimi, araştırmacılar, yayımcılar ve çiftçiler arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi gibi alanları kapsamaktadır. Tarımsal yayım hizmetleri çoğunlukla devlet kuruluşları tarafından sağlansa bile, bu hizmetlerin etkililiği bütçe sınırlamaları, personelin motivasyon eksikliği ve Bakanlık bünyesindeki yayımcı sayısının azalması gibi nedenlerden ötürü istenilen düzeyin gerisindedir.

Ekonomi Bakanlığı (Teşvik)

Ekonomi Bakanlığı tarafından süt hayvancılığı ile süt işleme sektörlerini ilgilendiren konularda destek mekanizmalarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerde bulunulmakta, ülke genelinde belirlenen şartlar dahilinde yatırımların ve ihracatın desteklenmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

KOSGEB

KOSGEB tarafından sağlanan hizmetler ve desteklerin sağlanmasında, Türkiye genelinde 81 il merkezinde bulunan Hizmet Merkezi Müdürlükleri ve Sinerji Odakları vasıtasıyla, ilgili mevzuatı kapsamında belirli projelere ve/veya faaliyetlere mali destek sağlamaktadır.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında 5. bileşen olan Kırsal Kalkınma bileşeninde (IPARD) tarım ve gıda sektöründeki işletmelerin AB standartlarında üretim yapmasına yönelik olarak mali destek sağlamaktadır.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), hazırladığı Bölge Planı kapsamında belirlenen önceliklere göre mali destek programları yürütmekte ve bu programlar ile belirlenen hedef gruplara hibe desteği sağlamaktadır.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK)

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK) tarafından araştırma-geliştirme ve inovasyon içerikli projelere mali destek sağlanmakta, bunun yanında da yenilikçiliğe dayalı olarak patent vb. işlemlerin yapılmasına da çeşitli destekler yürütülmektedir.

Kurum, Avrupa Birliği Çerçeve Programları ve diğer programlar kapsamında ulusal koordinasyon ofisini bünyesinde barındırmakta, bu programlara başvuracak yurtiçinde yerleşik kişi, kurum ve kuruluşlara destek sağlamaktadır. Ayrıca, birçok araştırma kuruluşuyla ortak projeler yürütmektedir.

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV)

1991 yılından beri özel sektörümüzün Ar-Ge ve Teknolojik Yenilik projelerine destek sağlamakta olan Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV), kamunun araştırma ve geliştirme desteklerini özel sektöre ulaştırmada ihtiyacı hissedilen yenilikçi ve dinamik aracı kanal vazifesi görmektedir. Ulusal hedefler doğrultusunda kamu ve özel sektör mevzuatları arasında köprü ihtiyacını gideren TTGV, kamu fonlarının yönetiminde özel sektörün katılımına imkan veren, şeffaf, izlenebilir ve etkin bir mekanizma olarak varlığını sürdürmektedir.

3.1.2.5.3. Konya Süt ve Süt Ürünleri Sektörü Stratejik Yol Haritası

Proje-1	**Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesinin Oluşturulması**
Projenin Adı	Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesinin Oluşturulması
Projenin Amacı	Küme gelişme planının uygulanması ve sürdürülebilirliğini sağlamak üzere, Küme Koordinasyon Merkezinin oluşturulması
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	MEVKA (lider) Tarım İl Müdürlüğü; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü; TKDK; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; ASÜD (Ambalajlı Süt -Üreticileri Derneği); Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği; Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği; Veteriner Hekimler Odası; Ziraat Mühendisleri Odası; Konya Ticaret Borsası; Gıda Mühendisleri Odası; Süt Birlikleri; Gıda-İş Sendikası; SETBİR (Süt ve Et Üreticileri Birliği); Tarım Kredi Kooperatifi; Hay-Kop; Ziraat Mühendisleri Odası
Muhammen Bedel	150.000 TL
Faaliyetler	1. Yerel Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesinin kurulması 2. Küme liderinin koordinasyonunda, küme sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi 3. Stratejik yol haritasının hazırlanması 4. Kümelenme Komitesinin hukuki statü (Dernek) kazanması 5. Kümelenme Komite sekretarya hizmetlerinin MEVKA'dan Derneğe devredilmesi 6. Küme Koordinasyon Merkezinin kurulması ve gerekli ekibin görevlendirilmesi 7. Küme Koordinasyon Merkezinin, danışmanlık, Ar-Ge, eğitim, vb faaliyetleri planlaması ve yürütmesi 8. Kümenin sürdürülebilirlik planının hazırlanması 9. Küme izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi
Beklenen Sonuçlar	1. Yerel Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesi oluşturuldu ve küme geliştirme faaliyetleri başlatıldı. 2. Stratejik yol haritası hazırlandı. 3. Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Derneği kuruldu, sekretarya hizmetleri Derneğe devredildi. 4. Küme Koordinasyon Merkezi kuruldu ve ekip görevlendirildi. 5. Danışmalık, Ar-Ge, eğitim vb faaliyetler planlandı ve hizmet paşladı. 6. Kümenin sürdürülebilirlik planı hazırlandı. 7. İzleme ve değerlendirme sistemi kuruldu.

KONYA – SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-1	**Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesinin Oluşturulması**								
1	Yerel Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Komitesinin kurulması								
2	Küme liderinin koordinasyonunda, küme sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi								
3	Stratejik yol haritasının hazırlanması								
4	Kümelenme Komitesinin hukuki statü (Dernek) kazanması								
5	Kümelenme Komite sekretarya hizmetlerinin MEVKA'dan Derneğe devredilmesi								
6	Küme Koordinasyon Merkezinin kurulması ve gerekli ekibin görevlendirilmesi								
7	Küme Koordinasyon Merkezinin, danışmanlık, Ar-Ge, eğitim, vb faaliyetleri planlaması ve yürütmesi.								
8	Kümenin sürdürülebilirlik planının hazırlanması								
9	Küme izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi								

Proje-2	**Mandıracılara yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması**
Projenin Adı	Mandıracılara yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması
Projenin Amacı	Uluslararası standartlarda, hayvan yetiştiriciliği ve süt ve süt ürünleri üretimi konusunda kapasitenin geliştirilmesi
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği (veya Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği) MEVKA; Tarım İl Müdürlüğü; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü; TKDK; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; ASÜDER (Ambalajlı Süt -Üreticileri Derneği); Veteriner Hekimler Odası; Ziraat Mühendisleri Odası; Konya Ticaret Borsası; Gıda Mühendisleri Odası; Süt Birlikleri; Gıda-İş Sendikası; SETBİR (Süt ve Et Üreticileri Birliği); Tarım Kredi Kooperatifi; Hay-Kop; Ziraat Mühendisleri Odası
Muhammen Bedel	2.000.000 TL
Faaliyetler	1. Mesleki Eğitim Merkezinin yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi 2. Eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi 3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımı ve eğitimi 4. Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu 5. Eğitim Merkezinin duyurularının ve tanıtımının yapılması 6. Eğitim programlarının planlanması ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi 7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi 8. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	1. Mesleki Eğitim Merkezinin yeri belirlendi, inşaat tadilat faaliyetleri tamamlandı. 2. Eğitim ihtiyaçları tespit edildi. 3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımları ve eğitimleri tamamlandı. 4. Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alındı ve kuruldu. 5. Eğitim Merkezinin duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 6. Eğitim programları planlandı ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi sağlandı. 7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 8. Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

KONYA – SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-2	**Mandıracılara yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması**								
1	Mesleki Eğitim Merkezinin yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi								
2	Eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi								
3	Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımı ve eğitimi								
4	Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu								
5	Eğitim Merkezinin duyurularının ve tanıtımının yapılması								
6	Eğitim programlarının planlanması ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi								
7	Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi								
8	Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması								

Proje-3	Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması
Projenin Adı	Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması
Projenin Amacı	Ulusal ve uluslararası pazarlara açılma ve ortak yatırım işbirliklerini geliştirme
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	MEVKA Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü; İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü; TKDK; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; ASÜD (Ambalajlı Süt -Üreticileri Derneği); Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği; Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği; Veteriner Hekimler Odası; Ziraat Mühendisleri Odası; Ticaret Borsası; Gıda Mühendisleri Odası; Süt Birlikleri; Gıda-İş Sendikası; SETBİR (Süt ve Et Üreticileri Birliği); Tarım Kredi Kooperatifi; Hay-Kop; Ziraat Mühendisleri Odası
Muhammen Bedel	3.000.000 TL
Faaliyetler	1. Süt ve süt ürünlerine yönelik yatırımcı portali içeriği için analiz yapılması ve portal kapsamı ile ilgili sistemin tasarımı 2. Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanlarının temin edilmesi 3. Sistemin kurulması ve kullanıcı eğitimlerinin verilmesi 4. Yatırımcı Portalı'nın duyurularının ve tanıtımının yapılması 5. Yatırımcı Portalı'nın hizmete girmesi 6. Yatırım, ticaret, mevzuat, finansman, teknoloji vb. ile ilgili Yatırımcı Portalı'nın hizmete girmesi 7. Ağ yapılanma bölümünün hizmete girmesi 8. Yatırımcı Portalı'nın işletim ve güncelleme faaliyetlerinin Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Derneği'ne devredilmesi 9. Sistemin sürekli güncelliğinin sağlanması 10. Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sisteminin kurulması
Beklenen Sonuçlar	1. Süt ve süt ürünlerine yönelik yatırımcı portali içeriği için analiz yapıldı ve portal kapsamı ile ilgili sistem tasarlandı. 2. Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanları temin edildi. 3. Sistem kuruldu ve kullanıcı eğitimleri verildi. 4. Yatırımcı Portalı'nın duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 5. Yatırımcı Portalı'nın veri bankası ve ağ yapılanma bölümleri hizmete girdi. 6. Yatırımcı Portalı'nın işletim ve güncelleme faaliyetleri, Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Derneği'ne devredildi. 7. Sistemin sürekli güncelliği sağlandı. 8. Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sistemi kuruldu.

KONYA – SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-3	**Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması**								
1	Süt ve süt ürünlerine yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapılması ve portal kapsamı ile ilgili sistemin tasarımı								
2	Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanlarının temin edilmesi								
3	Sistemin kurulması ve kullanıcı eğitimlerinin verilmesi								
4	Yatırımcı Portalı'nın duyurularının ve tanıtımının yapılması								
5	Yatırımcı Portalı'nın hizmete girmesi								
6	Yatırım, ticaret, mevzuat, finansman, teknoloji vb ile ilgili portalin hizmete girmesi								
7	Ağ yapılanma bölümünün hizmete girmesi								
8	Yatırımcı Portalı'nın işletim ve güncelleme faaliyetlerinin Süt ve Süt Ürünleri Kümelenme Derneği'ne devredilmesi								
9	Sistemin sürekli güncelliğinin sağlanması								
10	Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sisteminin kurulması								

Proje-4	**Girişimcilik ve İnovasyon Kültürünü Geliştirmek üzere Merkez Kurulması**
Projenin Adı	Girişimcilik ve İnovasyon Kültürünü Geliştirmek üzere Merkez Kurulması
Projenin Amacı	Sektöre yönelik girişimcilik, inovasyon, bilgi temeli ve kültürünün geliştirilmesi
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	Konya Selçuk Üniversitesi (MEVKA fon desteği ile) MEVKA; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü; İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü; TKDK; TR52 Bölgesindeki diğer Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; ASÜD (Ambalajlı Süt -Üreticileri Derneği); Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği; Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği; Veteriner Hekimler Odası; Ziraat Mühendisleri Odası; Konya Ticaret Borsası; Gıda Mühendisleri Odası; Süt Birlikleri; Gıda-İş Sendikası; SETBİR (Süt ve Et Üreticileri Birliği); Tarım Kredi Kooperatifi; Hay-Kop; Ziraat Mühendisleri Odası
Muhammen Bedel	75.000 TL
Faaliyetler	1. Sektörün paydaşları ile beraber “girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda” ihtiyaçların belirlenmesi 2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetlerinin tasarımı 3. Gerekli mevzuat çalışmalarının tamamlanması ve YÖK den onay alınması 4. Merkezin duyurularının ve tanıtımının yapılması 5. Pilot uygulamaların yürütülmesi 6. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerlerin organizasyonu 7. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili eğitimlerin programlanması ve yürütülmesi 8. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi 9. Projenin sürdürülebilirliğinin Selçuk Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak planın hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	1. Sektörün paydaşları ile beraber “girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda” ihtiyaçlar belirlendi. 2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetleri tasarlandı. 3. Gerekli mevzuat çalışmaları tamamlandı ve YÖK den onay alındı. 4. Merkezin duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 5. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerler organize edildi, eğitimler programlandı ve tamamlandı. 6. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 7. Projenin sürdürülebilirliğinin Selçuk Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak plan hazırlandı.

KONYA – SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-4	**Girişimcilik ve İnovasyon Kültürünü Geliştirmek üzere Merkez Kurulması**								
1	Sektörün paydaşları ile beraber "girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda" ihtiyaçların belirlenmesi								
2	Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetlerinin tasarımı								
3	Gerekli mevzuat çalışmalarının tamamlanması ve YÖK den onay alınması								
4	Merkezin duyurularının ve tanıtımının yapılması								
5	Pilot uygulamaların yürütülmesi								
6	Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerlerin organizasyonu								
7	Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili eğitimlerin programlanması ve yürütülmesi								
8	Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi								
9	Projenin sürdürülebilirliğinin Selçuk Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak planın hazırlanması								

Proje-5	Süt ve Süt Ürünleri için Test Laboratuvarı Kurulması
Projenin Adı	Süt ve Süt Ürünleri için Test Laboratuvarı Kurulması
Projenin Amacı	AB standartlarında ürün üretilmesinin sağlanması
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	Konya Selçuk Üniversitesi (MEVKA fon desteği ile) MEVKA; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü; İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü; TKDK; TR52 Bölgesindeki diğer Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; ASÜD (Ambalajlı Süt -Üreticileri Derneği); Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği; Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği; Veteriner Hekimler Odası; Ziraat Mühendisleri Odası; Konya Ticaret Borsası; Gıda Mühendisleri Odası; Süt Alıcıları Platformu; Gıda-İş Sendikası; SETBİR (Süt ve Et Üreticileri Birliği); Tarım Kredi Kooperatifi; Hay-Kop; Ziraat Mühendisleri Odası
Muhammen Bedel	4.400.000 TL
Faaliyetler	1. Laboratuvar alanının yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin yerine getirilmesi. 2. Laboratuvar için gerekli makine ekipmanın satın alınması ve kurulması 3. Akreditasyon süreci ile ilgili işlemlerin yürütülmesi. 4. Laboratuvarda çalışacak ekibin işe alınması ve gerekli eğitimlerin sağlanması. 5. Laboratuvarın hizmete girmesi. 6. Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi ile ilgili bir model kurulması ve izleme değerlendirmenin yapılması. 7. Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımın yapılması 8. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	1. Laboratuvar alanının yeri belirlendi ve inşaat ile tadilat faaliyetleri tamamlandı. 2. Laboratuvar için gerekli makine ekipman temin edildi ve kurulumu yapıldı. 3. Akreditasyon süreci ile ilgili işlemler yürütülerek tamamlandı. 4. Laboratuvarda çalışacak ekip işe alındı ve gerekli eğitimler tamamlandı. 5. Laboratuvar hizmete girdi. 6. Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 7. Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımı yapıldı. 8. Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

KONYA – SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-5	**Süt ve Süt Ürünleri için Test Laboratuvarı Kurulması**								
1	Laboratuvar yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi								
2	Paydaşlar arasında mülakat yoluyla ihtiyaçlarının tespit edilmesi								
3	Merkezin yöneticisi ile diğer personelin işe alımı ve eğitimi								
4	Test laboratuvarı için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu								
5	Laboratuvarın hizmete girmesi								
6	Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi								
7	Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımın yapılması								
8	Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması								

3.1.2.5.4. Örnek Proje Tanımlama Formu (2 Adet)

TR 52 PROJE TANIMLAMA FORMU - 1

1. Faaliyet Başlığı

Konya'da Süt ve Süt Ürünleri Test Laboratuvarının Kurulması

2. Faaliyetin Uygulamasında Sorumlu Kuruluş

Selçuk Üniversitesi

3. Faaliyetin Tarifi

3.1 Faaliyetin amacı

Gıda ihracatında akreditasyon sürecine katkıda bulunarak TR52 bölgesi firmalarının kapasitesinin ve ihracatının arttırılması, toplum sağlığının korunması

3.2 Faaliyetin hedefi

İhracat potansiyeli olan ürünler için akredite edilmiş bir referans laboratuarı ile sanayicinin ihtiyaçlarının karşılanması ve firmaların bu alana yönelmesinin teşvik edilmesi.

3.3 Yer

TR 52 bölgesi

3.4 Süre

2 yıl

3.5 Hedef Grupları

Tüm tarım ürünleri üreticisi firmaları (özellikle ihracat yapan ve ihracat potansiyeli olan)

3.6 Projenin tarifi ve arka planı

• Konya'nın süt üretim potansiyelinin olması

• Selçuk Üniversitesinin gelişmiş insan kapasitesinin değerlendirilmesi

• Firmaların güvenilirliği, itibarlarının korunması açısından bu tür bir laboratuvara ihtiyaç duyulması

• Selçuk Üniversitesi öğrencilerine staj imkanı sağlayacak bir altyapıya ihtiyaç duyulması

3.7 Sonuçlar

1) Laboratuvar alanının yeri belirlendi ve inşaat ile tadilat faaliyetleri tamamlandı.

2) Laboratuvar için gerekli makine ekipman temin edildi ve kurulumu yapıldı.

3) Akreditasyon süreci ile ilgili işlemler yürütülerek tamamlandı.

4) Laboratuvarda çalışacak ekip işe alındı ve gerekli eğitimler tamamlandı.

5) Laboratuvar hizmete girdi.

6) Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı.

7) Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımı yapıldı.

8) Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

3.8 Faaliyetler

1. Laboratuvar alanının yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin yerine getirilmesi.

2. Laboratuvar için gerekli makine ekipmanın satın alınması ve kurulması.

3. Akreditasyon süreci ile ilgili işlemlerin yürütülmesi.

4. Laboratuvarda çalışacak ekibin işe alınması ve gerekli eğitimlerin sağlanması.

5. Laboratuvarın hizmete girmesi.

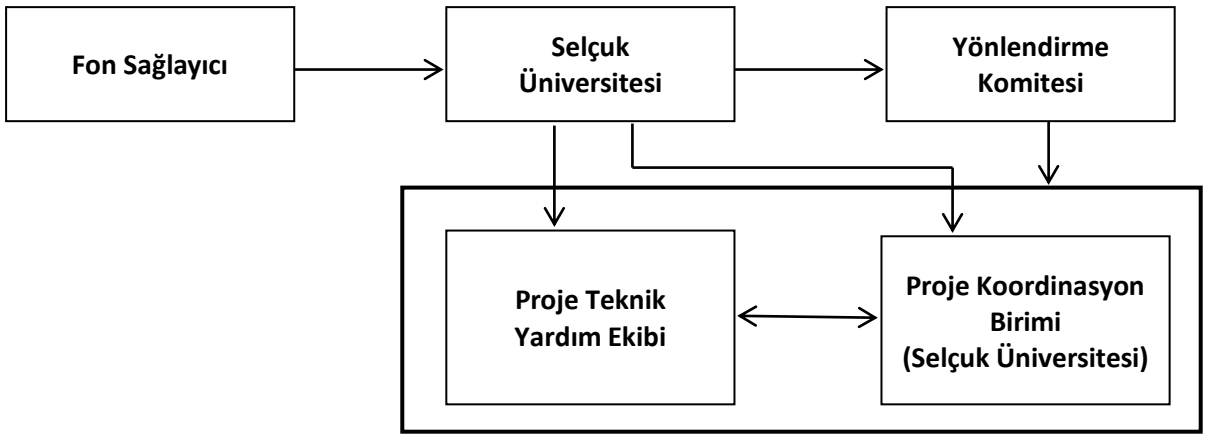
6. Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi ile ilgili bir model kurulması ve izleme değerlendirmenin yapılması.

7. Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımının yapılması.

8. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması.

4. Uygulama Düzenlemeleri

4.1 Kurumsal çerçeve

4.2 Önerilen izleme yapısı

• İç denetim komitesi kurulması (iç denetim+rapor)

• Fon için rapor verilecek

5. Riskler ve Varsayımlar

Riskler;

• Kanun ve mevzuat ile ilgili düzenlemelerin kısıtlanması

• Kaynak temininin elde olmayan sebeplerden dolayı yapılamaması

• Proje yönetimi ile ilgili sorunların yaşanması

Varsayımlar;

• Bölgesel bazda talebin artmaya devam edeceği varsayılmakta,

6. Faaliyetin Hedef Grup Üzerindeki Beklenen Etkisi/Çarpan Etkisi

• İhracat gelirinin arttırılması

• Üreticilerin artışı

• Üretici kapasite artışı

• Diğer sanayi kollarının büyümesi

• Sektörün büyümesi

• Üretimde kalitenin artması

7.Sürdürülebilirlik

• Çok paydaşlı ancak Selçuk Üniversitesi bünyesinde kurulan laboratuvarın hizmet gelirleri ve ayrıca uluslararası fonlara sunacağı projeler ile fon sağlaması varsayılmaktadır.

8.Bütçe Kırılımları

Bütçe Başlığı	**Fon Sağlayıcı Kuruluş (AVRO)**	**Yerel Katkı (AVRO)**	**Toplam (AVRO)**
İnşaat İşleri	120.000	40.000	**350.000**
Makine Ekipman	630.000	210.000	**1.250.000**
Teknik Yardım	210.000	70.000	**250.000**
Danışmanlık	12.000	4.000	**150.000**
Toplam AVRO	**1.122.000**	**374.000**	**2.000.000**

TR 52 PROJE TANIMLAMA FORMU - 2

1. Faaliyet Başlığı

Mandıracılara Yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması

2. Faaliyetin Uygulamasında Sorumlu Kuruluş

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği (veya Damızlık Koyun/Keçi Yetiştiricileri Birliği)

3. Faaliyetin Tarifi

3.1 Faaliyetin amacı

Uluslararası standartlarda, hayvan yetiştiriciliği ve süt ve süt ürünleri üretimi konusunda kapasitenin geliştirilmesi

3.2 Faaliyetin hedefi

Mandıracıların yüksek standartta bir mesleki eğitim merkezine kavuşturulması

3.3 Yer

TR 52 bölgesi

3.4 Süre

2 yıl

3.5 Hedef Grupları

Süt işlenen mandıralar ve mandıra sahipleri

3.6 Projenin tarifi ve arka planı

• Konya'nın süt üretim potansiyelinin olması

• Selçuk Üniversitesinin gelişmiş insan kapasitesinin değerlendirilmesi

• Mandıraların ara eleman ihtiyacı

3.7 Sonuçlar

1. Mesleki Eğitim Merkezinin yeri belirlendi, inşaat tadilat faaliyetleri tamamlandı.

2. Eğitim ihtiyaçları tespit edildi.

3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımları ve eğitimleri tamamlandı.

4. Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alındı ve kuruldu.

5. Eğitim Merkezinin duyuruları ve tanıtımı yapıldı.

6. Eğitim programları planlandı ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi sağlandı.

7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı.

8. Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

3.8 Faaliyetler

1. Mesleki Eğitim Merkezinin yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi

2. Eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi

3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımı ve eğitimi

4. Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu

5. Eğitim Merkezinin duyurularının ve tanıtımının yapılması

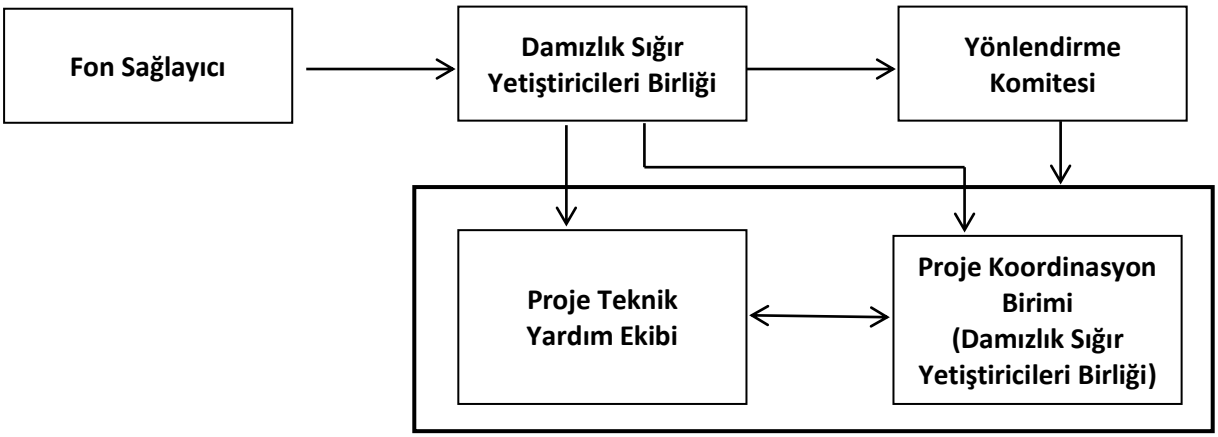
6. Eğitim programlarının planlanması ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi

7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi

8. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması

4. Uygulama Düzenlemeleri

4.1 Kurumsal çerçeve

4.2 Önerilen izleme yapısı

• İç denetim komitesi (iç denetim+rapor)

• Fon için raporlama birimi

5. Riskler ve Varsayımlar

Riskler;

• Kanun ve mevzuat ile ilgili düzenlemelerin kısıtlanması

• Kaynak temininin elde olmayan sebeplerden dolayı yapılamaması

• Proje yönetimi ile ilgili sorunların yaşanması

Varsayımlar;

• Bölgesel bazda nitelikli ara eleman talebinin artmaya devam edeceği varsayılmakta,

6. Faaliyetin Hedef Grup Üzerindeki Beklenen Etkisi/Çarpan Etkisi

• Nitelikli ara eleman istihdamı imkanı

• Üretimde kalitenin artması

• Üretim maliyetlerinin düşmesi

7.Sürdürülebilirlik

Mesleki eğitim merkezinin hizmet gelirleri elde etmesi ve istihdam sağlayanlar tarafından finanse edilmesi suretiyle sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

8.Bütçe Kırılımları

Bütçe Başlığı	Fon Sağlayıcı Kuruluş (AVRO)	Yerel Katkı (AVRO)	Toplam (AVRO)
İnşaat İşleri	300.000	100.000	**400.000**
Makine Ekipman	50.000	150.000	**200.000**
Teknik Yardım	37.500	112.500	**150.000**
Danışmanlık	12.000	4.000	**16.000**
Toplam AVRO	**191.500**	**574.500**	**766.000**

3.1.2.6. Sonuç

Konya süt ve süt ürünleri değer zinciri çalışmasıyla, sektörün tüm aşamaları detaylı olarak incelenmiş, bölgeye ilişkin üretilen veriler güncel olarak derlenmiş ve süt değer zinciri analizi çalışması tamamlanmıştır. Süt ve süt ürünleri üretiminin, bölgenin geleceğinde çok önemli rol oynayacağı bu çalışma sonrasında bir kez daha teyit edilmiştir. Süt ve süt ürünleri sektörüne ilişkin elmas modeli analizi yardımıyla uluslararası rekabetçilik analizi de yapılmıştır.

Sektör, girdi koşulları bakımından incelendiği zaman, özellikle kaliteli ve sürdürülebilir hammadde tedariki anlamında orta düzey rekabetçiliğe sahiptir.

Diğer yandan üretilen ürünlere mamul ya da yarı mamul olarak bölgesel ve ulusal talebin varlığında bir sorun bulunmamaktadır. Girdi maliyetlerinin yüksekliği ve pazara giriş engelleri gibi nedenlerle uluslararası pazarın talebi çok zayıf seviyededir. Sektörde yer alan firmalar beraber hareket etme noktasında sorunlar yaşamalarına rağmen, küme oluşturabilecek bir potansiyel taşımaktadırlar. Sektörü destekleyen diğer kuruluşlar, yeterli sayıda bulunmasına rağmen, vasıf sorunları taşımaktadırlar.

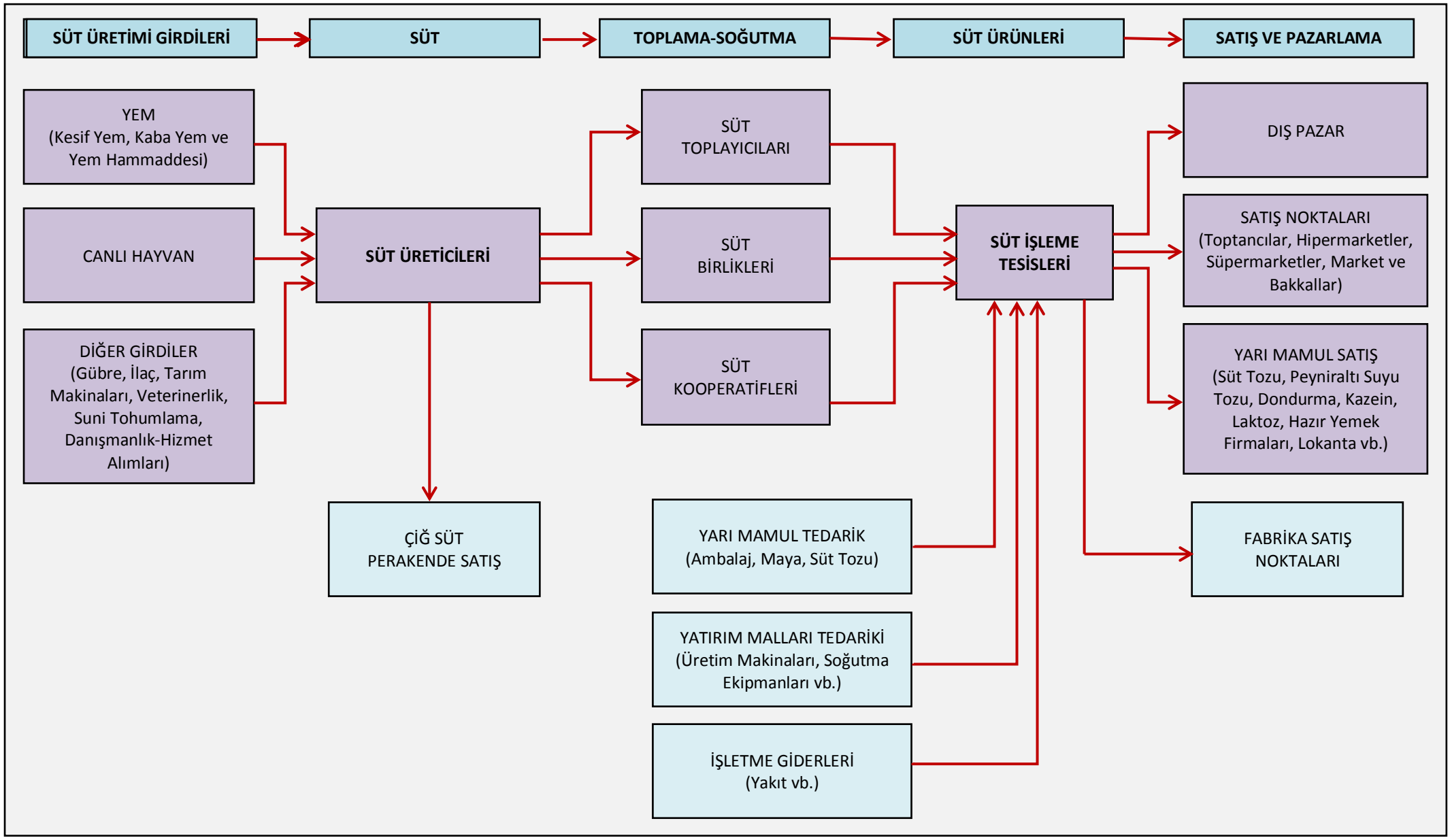
Süt işleyen işletmeler için en önemli girdi süt iken, süt üreten işletmeler için yemdir. Çoğu zaman süt ürünlerin maliyetini süt fiyatı ve sütün fiyatını da yem fiyatı belirlemektedir.

Sektörün gelişebilmesi değerler zincirinin bu aşamalarındaki maliyetlerini minimize etmesi ve kalite sorunlarını gidermesi gerekmektedir.

Süt üretim sektörünün ihtiyacı olan yem, otlatma, kaba yem ve kesif yem şeklinde karşılanabilmektedir. Değer zincirinde ifade edildiği gibi Konya ili çayır-mera ve kaba yem üretim imkanları bakımından zengin bir bölgedir. Ancak, meraların ıslahı ve aktif kullanımının sağlanması ile kaba yem üretiminin arttırılması gerekmektedir.

Diğer önemli bir sorun, sütün sıcak zincirde taşınmasına bağlı olarak süt ürünlerinde kalite sorunları yaşanmasıdır. Bu noktada sektörün birlikte ve kararlı hareket etmesi gerekmektedir. Bölgede var olan hayvan sayısının son yıllarda hem vasıf bakımından, hem de sayı bakımından arttığı gözlenmektedir. Diğer yandan işletmelerin, köy tipi işletmelerden nitelikli süt işletmelerine döndüğü ve dolayıısyla süt maliyetinin azaldığı ve kalitesinin arttığı gözlenmektedir. Bütün bu gelişmeler, yem maliyetlerindeki düşüşle beraber sektörün kaliteye odaklanması gerektiğini göstermektedir. Kısa vadede maliyetlerin yurtdışı pazara ürün satışını mümkün kılacak seviyeye gelmesi beklenmemekle beraber, artan yurtiçi talep süt ve süt ürünleri sektörünün gelişimine yeterli olacaktır.

Şekil 25: Süt ve Süt Ürünleri Değer Zinciri

3.1.3. TARIM ALET VE MAKİNELERİ SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME

3.1.3.1. "Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri Analizi" Öncesinde Sektöre Genel Bakış

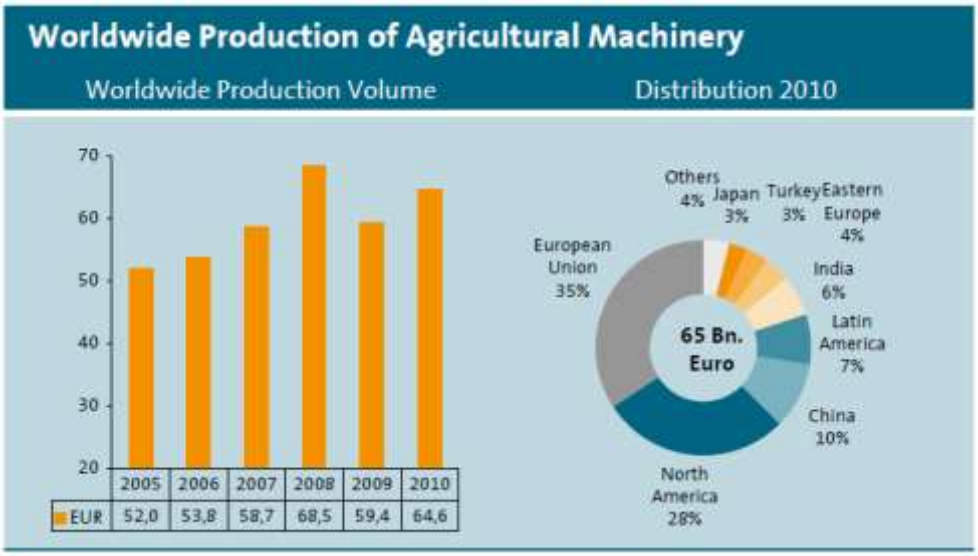
3.1.3.1.1. Dünyada Tarım Alet ve Makineleri Sektörü

3.1.3.1.1.1. Dünya Tarım Alet ve Makineleri Üretimi

Dünya'da traktör ve tarım alet ve makineleri üretim hacminde en büyük payı Avrupa Birliği ile Kuzey Amerika ülkeleri almaktadır. VDMA (Verband Deutscher Maschinen- und Anlagenbau - German Engineering Federation) verilerine göre 2010 yılında 64,6 Milyar Avro seviyesinde olan sektör büyüklüğünün bölgelere göre dağılımında; AB'nin payı %35, Kuzey Amerika'nın payı %28, Çin'in payı %10 ve Latin Amerika'nın payı %7 civarında oluşmuştur. Bu bölgeler, dünya tarım alet ve makineleri üretiminin %80'lik kısmını gerçekleştirmekte ve dünya üretiminden aldıkları pay toplamı sektör büyüklüğün %80'i seviyesinde oluşmaktadır. Ülkemizin bu pastadan aldığı pay %3 seviyelerinde bulunmakta ve 2 milyar Avro düzeyinde kalmaktadır.[119]

Dünya tarım alet ve makineleri ile traktör ürünlerinin üretim değeri, 2006 yılında 53,8 milyar Avro, 2007 değeri 58,7 milyar Avro ve 2008 yılında 68,5 milyar Avro seviyelerine kadar yükselmiş ve büyük bir tırmanış gerçekleştirmiştir. Bu tırmanış, 2009 yılında yerini düşüşe bırakarak 59,4 milyar Avro seviyesine kadar gerilemiş ve pazarda %13,2 oranında daralma gözlenmiştir. 2010 yılında ise 64,6 milyar Avro seviyesine kadar çıkan üretim değerinin bir önceki yıla göre %8,75 oranında arttığı ve pazarın genişlediği görülmektedir. Batı Avrupa'da ortalamanın üzerinde bir üretim düşüşü oluşmasına karşın, diğer tüm bölgelerde üretim hacmi içinden alınan payda büyük bir değişiklik gözlenmemiştir.

Grafik 20: Dünya Tarım Alet ve Makineleri Üretim Hacmi (Milyar AVRO)

Kaynak: VDMA, Agricultural Machinery Economic Report, 2011.

Dünya'da tarım alet ve makinelerinın teknoloji yoğun olarak üretilen kalemleri olan traktör ve biçerdöver üretiminde, 2007 yılında 1,4 milyon adet traktör ve 37.000 biçerdöver üretimi gerçekleştirilmiştir. 2008 yılında bu rakamlar 1,5 milyon traktör ve 47.000 adet biçerdöver şeklinde oluşmuştur.[120]

[119] VDMA, Agricultural Machinery Economic Report, 2011.
[120] TARMAKBİR Tarım Makinaları Sektör Raporu, 2010.

2008 yılı itibariyle toplam traktör ve biçerdöver üretiminin gerçekleştiği bölgelere göre dağılım şu şekilde oluşmuştur:

Tablo 210: Dünya Traktör ve Biçerdöver Üretiminin Dağılımı

Sıra	Bölge	Traktör	Biçerdöver
1	Batı Avrupa	240.100	16.700
2	Merkez/Doğu Avrupa (Türkiye Dahil)	137.600	11.800
3	ABD ve Kanada	163.800	9.500
4	Latin Amerika	87.500	8.500
5	Çin	270.000	0
6	Hindistan	340.000	500
7	Diğer	262.000	0
	TOPLAM	**1.501.000**	**47.000**

Kaynak: TARMAKBİR Tarım Makinaları Sektör Raporu, 2010 ve Agrievolution WG 2008.

Çin ve Hindistan ülkelerinin toplam traktör üretimi yıllık 610.000 adet seviyesinde bulunmakta, bu iki ülkenin dünya üretimindeki payı %40'ın üzerine bulunmaktadır. Bu ülkelerin dışında ABD ve Kanada ülkelerinin üretimdeki payları %10,9 seviyesinde bulunmaktadır. Batı Avrupa ülkeleri de traktör ve biçerdöver üretiminden %16 ile önemli bir pay almakta, üretimin %17,45'i diğer ülkeler tarafından gerçekleştirilmektedir.

3.1.3.1.1.2. Dünya Tarım Alet ve Makineleri Ticareti (İthalat-İhracat)

Sektör küreselleşmekte olup, Dünya Ticaret Örgütü (WTO) verilerine göre 2010 yılı itibariyle traktör pazarında oluşan toplam ticaret hacmi 33,4 milyar Avro seviyesinde bulunmaktadır. Aynı şeklide, traktör dışında kalan tarım alet ve makineleri sektöründe ise pazar büyüklüğünün 61,4 milyar Avro seviyelerinde bulunduğu görülmektedir.[121] Toplam ticarette ABD, Kanada, AB ülkeleri ve Rusya Federasyonu öne çıkan ve büyük ölçüde ticaret gerçekleştiren ülkeler olarak görülmektedir. Pazarda gerçekleşen ihracatlar ve ithalatlar göz önüne alındığında, pazardaki en büyük aktörlerin AB ülkeleri ile ABD olduğu söylenebilir. AB ülkeleri ile Rusya Federasyonu'nun toplam ticaret hacminden aldıkları pay, %40-50 civarında seyretmektedir.

İhracatta, Almanya en büyük ihracatçı olarak öne çıkmakta, bu ülkeyi takip eden ülkeler ise sırasıyla ABD, İtalya, Fransa ve Çin şeklinde sıralanmaktadır.

Grafik 21: Dünya Tarım Alet ve Makineleri İhracatından Pay Alan Ülkeler

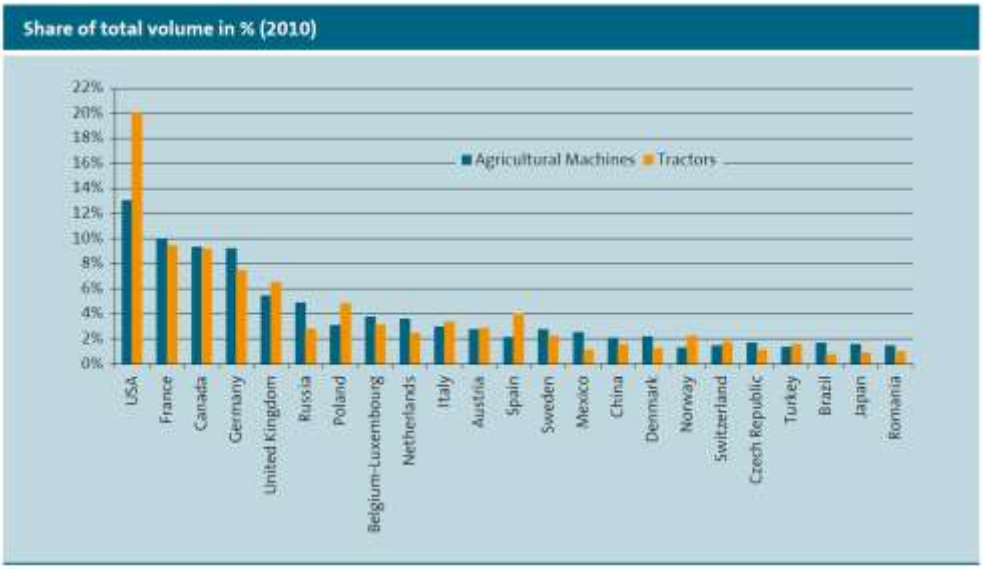

Kaynak: VDMA, Agricultural Machinery Economic Report, 2011.

[121] Dünya Ticaret Örgütü, Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) Ticaret İstatistikleri, 2010.

Dünya tarım alet ve makineleri ithalatında gelişmiş ülkeler ilk sıralarda yer almaktadır. En çok tarım alet ve makinesi ithalatı yapan belli başlı ülkeler ABD, Fransa, Kanada, Almanya, İngiltere, Polonya, İspanya ve İtalya şeklinde sıralanmaktadır. 2010 yılı verilerine göre traktörde ilk 10 ülkenin global ithalattan aldığı pay %65'in üzerinde seyretmektedir. Traktör dışında kalan diğer tarım alet ve makineleri dikkate alındığında ise ABD, Fransa, Kanada, Almanya, İngiltere ve Rusya Federasyonu ülkelerinin dünya ithalatındaki payları %52 seviyelerini bulmaktadır.

Grafik 22: Dünya Tarım Alet ve Makineleri İthalatçısı Ülkeler

Kaynak: VDMA, Agricultural Machinery Economic Report, 2011.

Traktör ve diğer tarım alet ve makineleri sektöründe dünyanın önde gelen üreticilerinden olan Hindistan ve Çin ülkelerinin payı; traktörde %4,5 seviyesinde kalmaktayken, diğer tarım alet ve makineleri ihracatından aldıkları payın %8 seviyesinde olduğu görülmektedir. Traktör üretiminde önde bulunan bahsedilen ülkeler, iç pazardaki ihtiyacı karşılamakta ve özellikle yakın pazar olan ABD ve Meksika pazarlarına ciddi satış gerçekleştirmektedirler. Pazarda, katma değer açısından yüksek katma değerli ürünleri üreten gelişmiş ülkeler, pazarın lideri konumunda bulunmaktadırlar.

3.1.3.1.2. Türkiye'de Tarım Alet ve Makineleri Sektörü

3.1.3.1.2.1. Türkiye'de Tarım Alet ve Makineleri Sektörünün Durumu

Türkiye'de tarım alet ve makineleri sektöründe, TOBB tarafından 24 gruba ayrılan ana dallarda 100'den fazla çeşitte ürünün üretimi gerçekleştirilmektedir. Tarım alet ve makineleri sektöründe, tarımda kullanılan makine ve ekipmanlar dışında, teknolojideki gelişmeye paralel olarak yeni çeşit ürünler üretimi sektöre eklenebilmektedir.

Tablo 211: TOBB Tarım Alet ve Makineleri Gruplandırması

Kod	Tanım	Üretici Sayısı[122]
3822	***Tarım Alet ve Makineleri***	-
382201	***Tarım Alet ve Makineleri, Parçaları ve Onarımı***	-
38220101	Traktör	17
38220102	Pulluk	58

[122] Üretici sayısı, ürünü üreten firma sayısını göstermekte olup, birden fazla ürünü üreten firmalar bulunmaktadır.

Kod	Tanım	Üretici Sayısı[122]
38220103	Tohum Ekme Makinası (Mibzer)	40
38220104	Tezek Kıran Makinaları (Roluvatorler)	20
38220105	Disk-Harrow	40
38220106	Kültüvatör, Çapa Makinası, Toprak Frezesi	103
38220107	Gübreleme Makina ve Cihazları (Kombine Mibzerler Dahil)	51
38220108	Hasat Makinaları (Biçer, Biçer Toplar, Biçer Bağlar, Biçer Döverler, Pancar Sökme Makinası vb.)	64
38220109	Harman Makinası, Patoz, Saman Makinası	38
38220110	Saman Balya Presleri	25
38220111	Çayır, Çimen Biçme Makinaları	40
38220112	Sulama ve Yağmurlama Tesisleri	13
38220113	Tohum, Hububat Temizleme ve Tasnif Makinaları, Kalibre Makinası	12
38220114	Diğer Tarım Alet ve Makineleri, Vanvey, Sera, Ekipman ve Makinaları, Rotavatör	184
38220115	Tarım Makina ve Ekipmanları Parçaları, Kazayağı, Pulluk Bıçağı	223
38220116	Tarım Römorku	129
38220117	Tarımsal Mücadele Makina Ve Ekipmanları (Atomizerler, Pulvarizatörler, İlaçlama Kompresörü)	63
38220118	Kuluçka Makinası, Otomatik Tavuk Kafesi	6
38220119	Tavukçuluk Ekipmanları	15
38220121	Arıcılık Ekipmanları	<3
38220122	Ağaçlandırma Makinası	<3
38220123	Otomatik Hayvan Suluğu	6
38220124	Süt Sağma Makinası	24
38220125	Fide Dikme Makinaları	13

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Sanayi Veritabanı, 2011.

Tarımda bitkisel üretim ve hayvancılık faaliyetlerinde kullanılan ekipmanları üreten firma sayısı, tüm gruplar dikkate alınarak 500'den fazladır. Tarımda kullanılan alet ve makinelerin birden fazla çeşitte üretilmesi yoluyla, ürün çeşitlendirmesine gidildiği gözlenmektedir. Ülkemizde tarım alet ve makineleri üretimine yönelik faaliyet gösteren firmalar, tarımsal faaliyetlerin ve tarla bitkileri yetiştiriciliğinin yaygın olarak yapıldığı bölgelerde yoğunlaşmaktadır. Ülkemizde özellikle Konya ilinde olmak üzere, tarım alet ve makineleri üreticisi firmalar yoğun olarak faaliyet göstermektedir.

Türkiye traktör üretimi konusunda faaliyet gösteren firmalar İstanbul, Kocaeli ve Ankara illerinde yoğun olarak bulunmakta, bunlar dışında 7 ilde tek üretici yer almaktadır. Toplam olarak ülkemizde traktör üretimi gerçekleştiren ve kapasite raporu temin etmiş olan 17 firma bulunmaktadır.

Şekil 26: Türkiye'de Faaliyet Gösteren Traktör Üreticilerinin Dağılımı

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Sanayi Veritabanı, 2011.

2009 yılında traktör-biçerdöver üretiminde kapasite kulanım oranları sırasıyla %19,7 ve %13,8 seviyelerinde oluşmuş, sektör tüm Dünyada olduğu gibi ülkemizde de daralmıştır. 2010 yılından itibaren yüksek oranda bir üretim artışı gerçekleştiren sektörde, kapasite kullanım oranının halen çok düşük seviyelerde olduğu görülmektedir. Genel olarak tüm ekipmanlarda oluşan %33 oranındaki kapasite kullanım oranı da sektördeki daralmayı göz önüne sermektedir.

Tablo 212: Tarımsal Mekanizasyon Araçları Kapasite-Üretim Miktarları ve Kapasite Kullanımı

Sıra	Tarımsal Mekanizasyon Aracı	Kapasite(Ad)	Üretim(Ad)	Fark	KKO %
1	KULAKLI PULLUK	53.411	22.662	30.749	42,4
2	ARK AÇMA PULLUĞU	1.480	181	1.299	12,2
3	DİSKLİ PULLUK	10.745	1.751	8.994	16,3
4	GOBLE DİSK	3.601	794	2.807	22,0
5	DİPKAZAN	4.136	1.280	2.856	30,9
6	KÜLTÜVATÖR	43.445	10.185	33.260	23,4
1	TOPRAK FREZESİ	5.845	3.458	2.387	59,2
8	ROTOTİLLER	4.160	848	3.312	20,4
9	DİSKLİ TIRMIK-DİŞLİ TIRMIK	21.072	6.271	14.801	29,8
10	MERDANE	5.592	1.454	4.138	26,0
11	SİLİNDİR	789	85	704	10,8
12	TAPAN	1.387	305	1.082	22,0
13	SIRA ARASI ÇAPA MAKİNASI	27.556	14.961	12.595	54,3
14	SIRA ARASI ÇAPA ALETİ	59.320	56.350	2.970	95,0
15	ORAK VE KANATLI ORAK MAKİNASI	7.580	2.610	4.970	34,4
16	SET MAKİNASI	2.730	459	2.271	16,8
17	SKRAYPER	75	5	70	6,7
18	KAYMAK KIRMA ALETİ	10	5	5	50,0
19	ÇİZEL	8.662	2.454	6.208	28,3
20	TESVİYE KÜREĞİ	8.468	2.076	6.392	24,5
21	TOPRAK BURGUSU	1.363	314	1.049	23,0
22	PNÖMATİK TEK DANE EKİM MAKİNASI	660	223	437	33,8
23	TEK DANE EKİM MAKİNASI	6.795	2.734	4.061	40,2
24	PNÖMATİK SIRAYA EKİM MAKİNASI	4.455	1.453	3.002	32,6
25	MEKANİK SIRAYA EKİM MAKİNASI	20.977	7.469	13.508	35,6
26	PAMUK EKİM MAKİNASI	300	60	240	20,0
27	SOĞAN MİBZERİ	15	8	7	53,3
28	PATATES EKİM MAKİNASI	1.764	1.329	435	75,3
29	PATATES SÖKÜM MAKİNASI	2.794	787	2.007	28,2
30	FİDE DİKİM MAKİNASI	1.039	39	1.000	3,8
31	SAPDÖĞER HARMAN MAKİNASI	20.019	5.143	14.876	25,7
32	FINDIK HARMAN MAKİNASI	160	49	111	30,6
33	PANCAR SÖKME MAKİNASI	1.154	690	464	59,8
34	KOMBİNE PANCAR HASAT MAKİNASI	1.099	340	759	30,9
35	PANCAR SÖKME ÇATALI	130	15	115	11,5
36	SOĞAN HASAT MAKİNASI	1	1	0	100,0
37	SABİT SELEKTÖR	300	120	180	40,0
38	SEYYAR SELEKTÖR	704	277	427	39,3
39	ÇİM BİÇME MAKİNASI	0	0	0	0,0
40	FINDIK AYIKLAMA MAKİNASI	55	15	40	27,3
41	BİÇER BAĞLAR	250	205	45	82,0
42	FINDIK DİKİM MAKİNASI	0	0	0	0,0
43	TRAKTÖR	87.600	17.232	70.368	19,7
44	TRAKTÖR KABİNİ	65.086	12.831	52.255	19,7
45	KEPÇE	13.373	2.898	10.475	21,7

Sıra	Tarımsal Mekanizasyon Aracı	Kapasite(Ad)	Üretim(Ad)	Fark	KKO %
46	EL TRAKTÖRÜ	17.450	11.578	5.872	66,3
47	TRAKTÖR SEPETLİĞİ	835	213	622	25,5
48	KALDIRMA ÇUBUĞU	850	147	703	17,3
49	YER FISTIĞI DANELEME MAKİNASI	0	0	0	0,0
50	HAŞHAŞ KIRMA VE DANELEME MAKİNASI	89	66	23	74,2
51	MISIR DANELEME MAKİNASI	50	0	50	0,0
52	MISIR SİLAJ MAKİNASI	5.143	1.906	3.237	37,1
53	OT SİLAJ MAKİNASI	1.983	505	1.478	25,5
54	SANTR. KİMYEVİ GÜBRE DAĞITICI	22.359	8.925	13.434	39,9
55	TARLA VE BAHÇE PÜLVERİZATÖRÜ	66.853	31.003	35.850	46,4
56	SIRT PÜLVERİZATÖRÜ	149.648	17.715	131.933	11,8
57	ATOMİZÖR	10.128	5.892	4.236	58,2
58	TOZLAMA MAKİNASI	327	84	243	25,7
59	TARIM RÖMORKU	58.808	18.928	39.880	32,2
60	SU TANKERİ	17.301	3.581	13.720	20,7
61	SAP PARÇALAMA MAKİNASI	4.747	1.636	3.111	34,5
62	ÇAYIR BİÇME MAKİNASI	30.796	14.580	16.216	47,3
63	OT TIRMIĞI	6.550	5.550	1.000	84,7
64	ÇUVALLAMALI SAPDÖVER HARMAN MAK.	0	0	0	0,0
65	HAVUÇ YIKAMA MAKİNASI	0	0	0	0,0
66	ELEVATÖR	300	115	185	38,3
67	PNÖMATİK SAMAN ELEVATÖRÜ	7.246	908	6.338	12,5
68	SAP TOPLAMA SAMAN YAPMA MAKİNASI	2.480	541	1.939	21,8
69	ZEYTİN ELEME MAKİNASI	468	230	238	49,1
70	ZEYTİN ÇİZME MAKİNASI	229	53	176	23,1
71	ZEYTIN SINIFLANDIRMA MAKİNASI	692	400	292	57,8
72	ELEMELİ ÜZÜM SAVURMA MAKİNASI	1.385	231	1.154	16,7
73	KABAK ÇEKİRDEĞİ ÇIKARMA MAKİNASI	390	25	365	6,4
74	KEKİK TEMİZLEME MAKİNASI	100	16	84	16,0
75	MISIR VE ÇELTİK KURUTMA MAKİNASI	22	11	11	50,0
76	BALYA MAKİNASI	1.217	957	260	78,6
77	YEM SİLOSU	5.600	2.591	3.009	46,3
78	YEM TANKERİ	0	0	0	0,0
79	MİNİ YEM TESİSİ	23	4	19	17,4
80	YEM EZME MAKİNASI	3.047	945	2.102	31,0
81	YEM KIYMA MAKİNASI	1.996	331	1.665	16,6
82	YEM DEĞİRMENİ	350	145	205	41,4
83	YEM KIRMA MAKİNASI	9.138	3.410	5.728	37,3
84	ARI KOVANI	0	0	0	0,0
85	OTOMATİK SULUK	3.000	1.500	1.500	50,0
86	KOMBİKÜRÜM	4.405	1.076	3.329	24,4
87	YAYIK MAKİNASI	1.150	35	1.115	3,0
88	SÜT SAĞIM TESİSİ	350	200	150	57,1
89	SÜT SAĞIM MAKİNASI	46.225	29.515	16.710	63,9
90	DERİN KUYU SU POMPASI	13.741	1.974	11.767	14,4
91	MOTOPOMP	18.210	1.308	16.902	7,2
92	ELEKTROPOMP	40.790	21.013	19.777	51,5
93	SU POMPA MOTORU	123.628	13.725	109.903	11,1
94	SANTRİFÜJLÜ SU POMPASI	26.555	9.471	17.084	35,7
95	DALGIÇ POMPA	141.574	31.189	110.385	22,0
96	SAMAN AKTARMA-BOŞALTMA MAKİNASI	15	0	15	0,0
97	SANDIKLI GÜBRE DAĞITMA MAKİNASI	176	61	115	34,7
98	TÜTÜN RAFI	0	0	0	0,0
99	HELEZON	8.337	1.174	7.163	14,1

Sıra	Tarımsal Mekanizasyon Aracı	Kapasite(Ad)	Üretim(Ad)	Fark	KKO %
100	YAĞMURLAMA BAŞLIĞI	167.882	74.740	93.142	44,5
101	JENERATÖR	780	10	770	1,3
102	TRİYÖR	170	80	90	47,1
103	MISIR HASAT TABLASI	0	0	0	0,0
104	ÇİFTLİK GÜBRE DAĞITMA MAKİNASI	115	4	111	3,5
105	AKROBAT OT TIRMIĞI	24.183	11.337	12.846	46,9
106	BİÇERDÖVER	400	55	345	13,8
107	SAPKESER	50	50	0	100,0
108	TAŞ TOPLAMA MAKİNASI	607	46	561	7,6
109	TAŞ TOPLAMA PULLUĞU	27	8	19	29,6
110	BİTKİ SEYRELTME MAKİNASI	50	0	50	0,0
111	ÇALI KIRMA MAKİNASI	207	75	132	36,2
112	SİSLEYİCİ	4.000	170	3.830	4,3
113	ELMA TASNİF MAKİNESİ	100	1	99	1,0
114	SEBZE EKİM MAKİNASI (MEKANİK)	5.000	870	4.130	17,4
115	NOHUT HASAT MAKİNASI	170	51	119	30,0
116	SÜT TOPLAMA VE TAŞIMA TANKI	100	40	60	40,0
117	YER FISTIĞI HASAT MAKİNASI	105	31	74	29,5
118	SERA ISITICISI	955	819	136	85,8
119	SERA	10	3	7	30,0
120	ZEYTİN SIKMA MAKİNASI	250	109	141	43,6
121	KÖKLÜ AĞAÇ SÖKME MAKİNASI	5	3	2	60,0
122	OTOMATİK SULAMA MAKİNASI	250	40	210	16,0
123	AYÇİÇEĞİ HASAT MAKİNASI	0	0	0	0,0
124	SOĞAN KESME MAKİNASI	69	14	55	20,3
125	PAMUK TOPLAMA MAKİNASI	0	0	0	0,0
126	BAL SÜZME MAKİNASI	500	250	250	50,0
127	ÇEKİLİR BİÇERDÖVER	0	0	0	0,0
128	ENERJİ TÜRBİNİ	20	3	17	15,0
129	SLAJ PAKETLEME MAKİNASI	0	0	0	0,0
130	ZEYTİN SİLKME MAKİNASI	950	300	650	31,6
131	ANIZA EKİM MAKİNASI (DİREKT EKİM)	50	16	34	32,0
132	SUSAM EKİM MAKİNASI	250	0	250	0,0
133	KABAK HASAT MAKİNASI	1.500	26	1.474	1,7
134	TOPRAK ALTI GÜBRELEME MAKİNASI	50	0	50	0,0
135	SOĞAN SÖKÜM MAKİNASI	150	6	144	4,0
136	HAVUÇ SÖKÜM MAKİNASI	100	0	100	0,0
	TOPLAM	**1.565.968**	**517.046**	**1.048.922**	**33,0**

Kaynak: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (BÜGEM) İstatistikleri, 2009.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan tarım sayımları dikkate alınarak, ülkemizde halen faal olarak kullanılan tarımsal alet ve makinelerine ilişkin liste aşağıdaki tabloda verilmektedir. Ülkemizde 35-70 beygir gücü ağırlıklı olmak üzere 1,1 milyon civarında traktör ve 13.800 civarında fazla biçerdöver bulunmaktadır.

Tablo 213: Tarımsal Mekanizasyon Araçları Varlığı

Grup adı	Ürün adı	Miktarı (Adet)	
		2009	2010
Diğer Alet ve Makinalar **2009 - 8.252.926 Adet 2010 - 8.450.395 Adet 2009/2010 +%2,39**	Karasaban	68.463	58.695
	Hayvan Pulluğu	155.196	137.526
	Kulaklı Traktör Pulluğu	1.002.734	1.014.188
	Ark Açma Pulluğu	61.456	63.926
	Diskli Traktör Pulluğu	67.838	67.954

Grup adı	Ürün adı	Miktarı (Adet)	
		2009	2010
	Diskli Anız Pulluğu (Vanvey)	42.280	43.642
	Kulaklı Anız Pulluğu	33.791	36.797
	Toprak Frezesi (Rotovatör)	40.739	41.685
	Kültüvatör	466.727	479.972
	Merdane	77.294	81.094
	Diskli Tırmık (Diskarolar)	205.804	213.909
	Dişli Tırmık	348.587	351.866
	Kombıkürüm (Karma Tırmık)	24.600	25.971
	Ot Tırmığı	98.383	99.729
	Hayvanla Çekilen Hububat Ekim Makinası	582	506
	Traktörle Çekilen Hububat Ekim Makinası	111.049	117.276
	Kombine Hububat Ekim Makinası	179.048	187.459
	Patates Dikim Makinası	13.698	14.006
	Çiftlik Gübresi Dağıtma Makinası	2.223	2.282
	Kimyevi Gübre Dağıtma Makinası	354.973	366.781
	Orak Makinası	71.415	69.411
	Biçer Bağlar Makinası	6.139	6.451
	Balya Makinası	12.613	13.303
	Tınaz Makinası	12.167	12.015
	Döven	22.015	18.875
	Patates Sökme Makinası	16.938	18.679
	Kombine Patates Hasat Makinası	630	766
	Pancar Sökme Makinası	13.332	13.750
	Kombine Pancar Hasat Makinası	3.932	4.271
	Hayvanla Çekilen Çayır Biçme Makinası	1.701	1.564
	Traktörle Çekilen Çayır Biçme Makinası	55.762	61.248
	Ot Silaj Makinası	3.156	3.471
	Mısır Silaj Makinası	15.287	16.627
	Yerfıstığı Hasat Makinası	237	282
	Pamuk Toplama Makinası	508	595
	Yerfıstığı Harman Makinası	220	249
	Fındık Harman Makinası	5.276	5.309
	Mısır Daneleme Makinası	5.343	5.350
	Mısır Hasat Makinası	749	863
	Selektör (Sabit Veya Seyyar)	4.378	4.347
	Yem Hazırlama Makinası	21.497	22.140
	Sap Parçalama Makinası	15.243	16.685
	Tarımsal Mücadele Uçağı	33	20
	Sırt Pulverizatörü	588.556	591.373
	Sedyeli, Motorlu Pulverizatör Tozlayıcı Kombine Atomizör	13.955	14.188
	Kuyruk Milinden Hareketli Pulverizatör	264.421	278.761
	Motorlu Pulverizatör	72.494	73.745
	Tozlayıcı	22.996	22.800
	Atomizör	105.036	112.738
	Santrifüj Pompa	104.898	109.155
	Elektropomp	170.459	174.294
	Motopomp(Termik)	193.698	193.032
	Derin Kuyu Pompa	122.831	131.009
	Yağmurlama Tesisi	219.868	229.691
	Krema Makinası	222.470	214.482
	Kuluçka Makinası	1.075	1.000

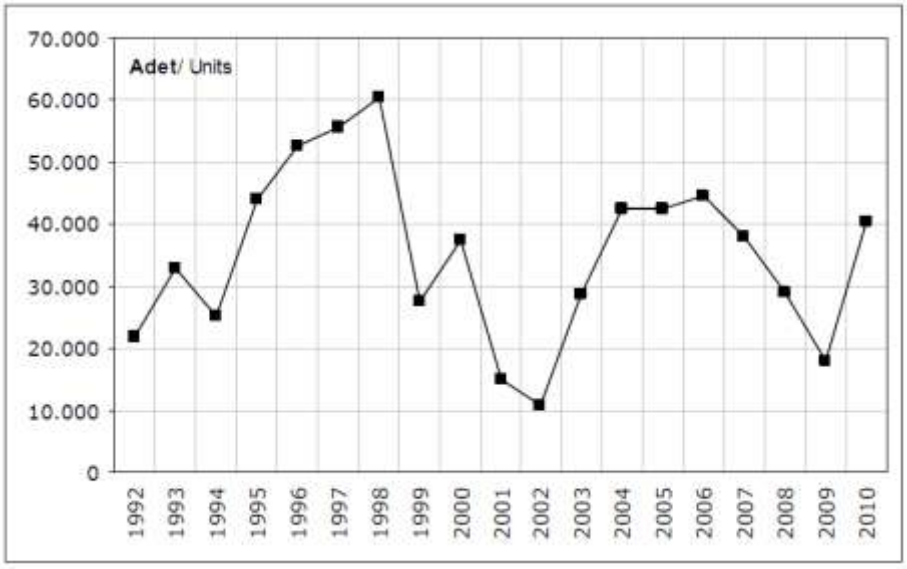
Grup adı	Ürün adı	Miktarı (Adet)	
		2009	2010
	Civciv Ana Makinası	1.520	1.390
	Süt Sağım Tesisi	6.714	7.280
	Seyyar Süt Sağım Makinası	187.123	208.457
	Tarım Arabası	1.041.239	1.061.656
	Su Tankerı(Tarımda Kullanılan)	194.573	198.031
	Dip Kazan (Subsoıler)	26.150	27.688
	Rototiller	10.297	10.760
	Taş Toplama Makinası	471	530
	Toprak Tesviye Makinası	16.906	17.301
	Set Yapma Makinası	13.967	15.032
	Toprak Burgusu	4.682	4.920
	Hayvanla Ve Traktörle Çekilen Ara Çapa Makinası	141.939	138.413
	Pnömatik Ekim Makinası	23.165	25.390
	Üniversal Ekim Makinası (Mekanik) (Pancar Mibzeri Dahil)	61.634	61.487
	Anıza Ekim Makinası	814	633
	Fide Dikim Makinası	13.016	13.270
	Sap Döver Ve Harman Makinası (Batöz)	190.856	187.978
	Sap Toplamalı Saman Yapma Makinası	12.513	13.662
	Saman Aktarma-Boşaltma Makinası	11.995	13.347
	Motorlu Tırpan	21.167	32.608
	Ürün Kurutma Makinası	629	675
	Meyve Hasat Makinaları	647	1535
	Ürün Sınıflandırma Makinası (Selektör Hariç)	9.295	13.215
	Yem Dağıtıcı Römork	1.219	1.483
	Damla Sulama Tesisi	219.052	245.823
	Yayık	259.800	261.161
	Kepçe (Tarımda Kullanılan)	34.750	38.867
TOPLAM DİĞER ALET VE MAKİNELER MİKTARI (ADET)		**8.252.926**	**8.450.395**
Traktörler **2009 - 1.073.538 Adet 2010 - 1.096.683 Adet 2009/2010 +%2,16**	Paletli (Tırtıllı) Traktörler	204	199
	Tek Akslı Traktörler (1-5 Bg)	4.403	5.235
	Tek Akslı Traktörler (5 Bg'Den Fazla)	16.422	20.176
	Iki Akslı Traktörler (1-10 Bg)	4.853	5.344
	Iki Akslı Traktörler (11-24 Bg)	20.494	19.997
	Iki Akslı Traktörler (25-34 Bg)	76.507	72.411
	Iki Akslı Traktörler (35-50 Bg)	465.237	471.531
	Iki Akslı Traktörler (51-70 Bg)	404.032	414.977
	Iki Akslı Traktörler (70 Bg'Den Fazla)	81.386	86.813
TOPLAM TRAKTÖR MİKTARI (ADET)		**1.073.538**	**1.096.683**
Biçerdöverler **2009 - 13.360 Adet 2010 - 13.799 Adet 2009/2010 +%3,29**	Biçerdöverler (0-5 Yaş)	2.643	2.820
	Biçerdöverler (6-10 Yaş)	2.950	3.116
	Biçerdöverler (11-20 Yaş)	3.669	3.721
	Bıçerdöverler (21 Yaş Ve Üzeri)	4.098	4.142
TOPLAM BİÇERDÖVER MİKTARI (ADET)		**13.360**	**13.799**

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu – TÜİK, 2009-2010.

Ülkemizde tarım sektöründe kullanılamayan potansiyeli hareket geçirmek amacıyla, son yıllarda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı kapsamında 2007-2010 döneminde sağlanan destek tutarı 350 milyon TL ve destekli olarak çiftçilerin satın aldığı makine miktarı 78.124 adet seviyelerini bulmuştur. 2011 yılında da 290 milyon TL hibe desteği sağlanması öngörülen program kapsamında, 5 yıllık uygulama sürecinde toplamda 640 milyon TL destek sağlanması öngörülmüştür. Bu destek programı kapsamında makine ve ekipman alımları

için sağlanacak destekler 2105 yılına kadar devam edilmesi ve çiftçilerin tarımsal mekanizasyon araçlarını kullanmaya teşvik edilmesi öngörülmektedir.[123] KKYDP programı kapsamında talep edilen tarım alet ve makinalarının; özellikle balya makinesi, damla ve yağmurlama sulama sistemleri, ilaçlama makineleri, el traktörü ve ekim makineleri şeklinde sıralandığı görülmektedir.

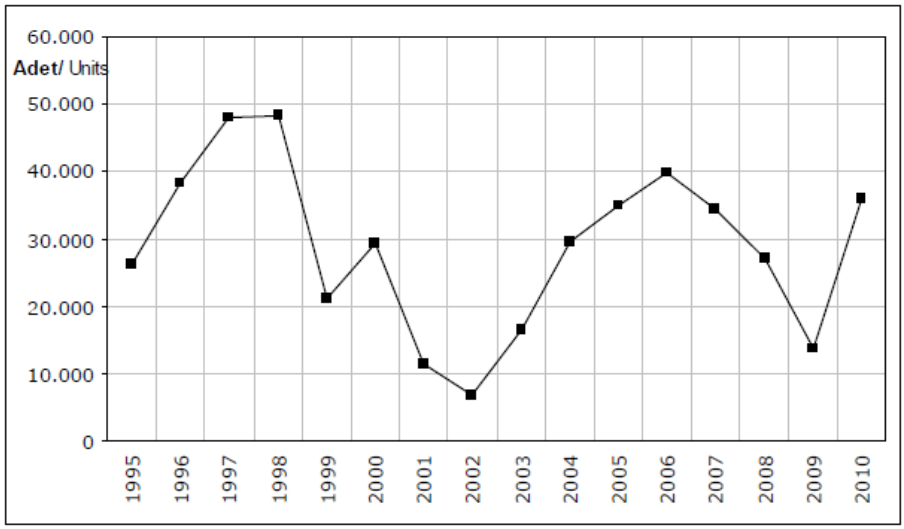
Grafik 23: Türkiye'de Traktör Üretiminin Gelişimi

Kaynak: TÜİK, TARMAKBİR Sektör Raporu (2010)

Traktör grubunda gerçekleştirilen üretim açısından durum değerlendirildiğinde; 1992-2004 yılları arasında ülkemizde ortalama olarak 34.500 adet üretim gerçekleştiği görülmektedir. 1998 yılında üretim en yüksek seviyesine çıkarak 60 bin seviyesini bulmuş, 2002 yılında ise 10.600 adette kalarak taban yapmıştır. 2006 yılında 44.700 adetle son yılların en büyük üretim değerine ulaşılmış, 2009 yılında yaşanan düşüşün ardından imalat sektörü 2010 yılında tekrar yükseliş trendine girmiş ve 40.000 barajını aşmıştır. Üretim adetleri bakımından AB ile mukayese ettiğimizde AB traktör üretiminin yaklaşık %20'si civarında traktör üretimini ülkemiz gerçekleştirmektedir. Bu anlamda AB'de en büyük 2. traktör imalatçısı ülke olan Almanya'nın yaklaşık %80'i mertebesinde traktör imalatı ülkemizde gerçekleşmektedir.[124]

Grafik 24: Türkiye Pazarında Traktör Satışlarının Gelişimi

Kaynak: TÜİK, TARMAKBİR Sektör Raporu (2010)

[123] http://www.tarim.gov.tr/Duyurular,haber_Detayli_Gosterim.html?NewsID=2194
[124] TARMAKBİR Tarım Makinaları Sektör Raporu, 2010.

Traktör pazarı, 1993-2004 ortalama 29 bin adet olarak gerçekleşmiştir. 1997 yılında iç pazarda en yüksek satış seviyesine ulaşılmış ve 2002 yılında da 6.800 adet ile en düşük satış seviyesinde kalınmıştır. 2006 yılında 39.700 adet ile iç pazardaki en yüksek satışa ulaşılmış, 2009 yılında 13.758 adet olan satış 2010 yılında 36.000 adede kadar yükselmiştir.[125]

3.1.3.1.2.2. Türkiye Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İhracatı

Türk tarım alet ve makineleri sektörü iç pazarın ihtiyaçlarını karşılamakta ve özellikle son yıllarda sektörün dış rekabete açılmasıyla ihracatta da önemli gelişmeler göstermektedir. İhracat değerindeki 2007 ve 2008 yıllarındaki artışlar büyük oranda son dönemde gerçekleştirilen modernizasyon ve teknoloji yenileme ve yoğun uluslararası pazarlama çabalarının bir sonucudur.[126] 2009 ve 2010 yıllarında sektörde kan kaybı yaşanmış olup, 2011 yılının ilk 10 aylık döneminde de olumsuz tablo karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 214: Tarımsal Mekanizasyon Araçları ve Tarım Aletleri İhracat Verileri (dolar - TÜİK)

GTİP (4)	Madde adı	2009	2010	2011/10
8701	Traktörler	34.649.531	271.158.032	267.478.335
8424	Sıvı, tozları püskürtmeye, dağıtmaya mahsus mekanik cihazlar	34.932.597	40.208.748	41.557.976
8432	Tarla, bahçe tarımında, ormancılıkta kullanılan makine, cihazlar	44.513.447	39.527.075	55.254.708
8433	Hasat, harman, biçme; ürünleri ayırma, temizleme makine, cihazları	16.995.208	49.095.187	40.548.807
8436	Tarım, ormancılık, kümes hayvancılığına mahsus makine, cihazlar	33.696.541	38.188.047	41.998.570
8478	Tütünün hazırlanması, işlenmesine mahsus makine ve cihazlar	2.444.276	3.277.024	3.150.358
8434	Süt sağma, sütçülükte kullanılan makine ve cihazlar	259.547.198	21.190.645	16.854.075
8716	Taşıtlar için römorklar, yarı römorklar vb. ile aksam-parçaları	154.415.632	179.648.653	158.283.761
	TOPLAM	**581.194.430**	**642.293.411**	**625.126.590**

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu-TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2011.

Ülkemizde 2007 yılında 924 milyon dolar ve 2008 yılında 1,14 milyar dolar tutarında ihracat gerçekleştirilmiş olup, son 2009 ve 2010 yıllarında tarım alet ve makinaları ihracatının düşüş içerisine girdiği görülmektedir. 2011 yılının ilk 10 aylık döneminde gerçekleştirilen ihracat tutarı 2008 yılı seviyesinin yakalanamayacağını ancak artış trendinin devam edeceğini göstermektedir. Tarım alet ve makineleri sektörünün, dış Pazar açılmasında en kısa sürede etkin önlemler alınması gerekliliği gözlenmektedir.

2010 yılında traktör ve ekipman grubunda en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz 10 ülke sırasıyla ABD, Irak, Fas, İtalya, İran, Fransa, Avusturalya, KKTC, Bulgaristan ve Azerbaycan'dır. ABD, Fas ve Irak'a yapılan ihracatın genel ihracat içindeki payı %43'dür. En fazla traktör ihracatımız ABD, Fas, Irak, Avustralya ve Meksika'ya yapılmaktadır. En fazla ekipman ihracatı Fas, İran, Irak, Bulgaristan ve Fransa'ya yapılmaktadır. DTM tarafından açıklanan son verilere göre 129 ayrı ülkeye ihracat gerçekleştirilmektedir. Dünya ihracatında almakta olduğumuz pay, traktörler için %0,64 ve ekipmanlar için de %0,42 seviyesinde oluşmaktadır.

[125] TARMAKBİR Tarım Makinaları Sektör Raporu, 2010.
[126] Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, Tarım Makineleri Sektör Raporu, 2010.

3.1.3.1.2.3. Türkiye Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İthalatı

Ülkemizin ithalatında, ihracattaki düşüşün aksine artış göze çarpmaktadır. Tarımsal mekanizasyon araçlarındaki 2009 yılında yaşanan aşırı düşüş sonrasında 2010 ve 2011 yıllarındaki yüksek artışlar ihracatın çok üzerinde seyretmiştir.

Tablo 215: Tarımsal Mekanizasyon Araçları ve Tarım Aletleri İthalat Verileri (Dolar)

GTİP (4)	Madde adı	2009	2010	2011/10
8701	Traktörler	202.700.491	724.837.533	1.028.841.744
8424	Sıvı, tozları püskürtmeye, dağıtmaya mahsus mekanik cihazlar	114.729.284	143.627.837	177.356.042
8432	Tarla, bahçe tarımında, ormancılıkta kullanılan makine, cihazlar	16.839.234	32.410.272	47.161.165
8433	Hasat, harman, biçme; ürünleri ayırma, temizleme makine, cihazları	73.251.646	122.239.869	182.719.822
8436	Tarım, ormancılık, kümes hayvancılığına mahsus makine, cihazlar	18.614.812	46.137.802	40.286.840
8478	Tütünün hazırlanması, işlenmesine mahsus makine ve cihazlar	23.862.008	36.383.874	28.375.001
8434	Süt sağma, sütçülükte kullanılan makine ve cihazlar	11.311.657	27.887.616	30.293.272
8716	Taşıtlar için römorklar, yarı römorklar vb. ile aksam-parçaları	69.484.292	128.407.036	224.368.100
	TOPLAM	**530.793.424**	**1.261.931.839**	**1.759.401.986**

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu-TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2011.

Özellikle 2007 yılında 1,32 milyar dolar ve 2008 yılında 1,24 milyar dolar ithalat yapılmış, bu tutar 2009 yılında 530 milyon dolar seviyesine kadar düşmüştür. 2010 yılındaki 1,26 milyar dolar ve 2011 yılının ilk 10 ayındaki 1,76 milyar dolar seviyesindeki ithalat, ülkemizde tarım alet ve makineleri ihracatı ile ithalatı arasındaki uçurumun büyüyeceğini göstermektedir.

En fazla ithalat yaptığımız ülkelerin başında İtalya, Almanya, Polonya, Hindistan ve Belçika gelmektedir. Bu ülkelerden yapılan ithalatın, genel ithalat içindeki payı % 65'dir. Traktör grubunda en çok ithalat yaptığımız ilk 10 ülke; İtalya, Hindistan, Fransa, Almanya, Meksika, Güney Kore, Japonya, İngiltere, Avusturya ve Japonya'dır. Ekipman grubunda en çok ithalat yaptığımız ilk 10 ülke; İtalya, Polonya, Almanya, Belçika, Hollanda, ABD, Çin, Fransa, Avustralya ve İsrail'dir.

3.1.3.2. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektöründe Değer Zinciri Analizi

3.1.3.2.1. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri Ana Faaliyetleri

3.1.3.2.1.1. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Girdi ve Tedarik Yapısı

Tarım Alet ve Makinaları imalatında, ürünlerin niteliklerine göre değişmek üzere aşağıda sıralanan hammaddeler kullanılmaktadır.
- Sac, Profil, Çelik
- Döküm
- Plastik Mamul ve Yarı Mamul
- Rulman
- Hidrolik Sistemler
- Pinomatikler
- Bağlantı Elemanları
- Boya
- Lazer Kesim
- Talaşlı İmalat
- Elektro- mekanik Sistemler

Yapılan saha çalışmalarında, firmaların üretim prosesinde yer alan süreçlerden bir kısmını hizmet alımı yoluyla karşıladıkları ve dışarıdan hizmet alımı yoluyla yaptırılan proseslerin ortalama olarak üretim sürecinin %20'lik kısmına tekabül ettiği belirlenmiştir. Dışarıdan hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilen yarı mamul üretimi proseslerinin başında, döküm malzeme, sac kesim (lazer kesim) ve şekillendirme (pres) ve talaşlı imalat (CNC ve diğer makinalarda parça işleme) gelmekte, üretimde kullanılan birçok parça ise dışarıdan yarı mamul veya mamul olarak temin edilerek montajda kullanılmaktadır.

Hizmet alımı şeklinde gerçekleşen yarı mamul üretim proseslerine ilişkin işlemler, yoğun olarak Konya ili içerisinde gerçekleştirilmekte, yarı mamullerin imalatı sonrası nakliyesiyle üretim tesislerinde ürün montajı gerçekleştirilmektedir. Yarı mamul veya mamul olarak temin edilerek montajda kullanılan parçalar ve ekipmanlar ise genel olarak il içerisinden sağlanırken, dışarıdan tedarik işlemleri de gerçekleştirilebilmektedir. Saha çalışmalarında, kaliteli ve sürdürülebilir hammadde tedariki konusunda sorulan sorulara verilen cevaplarla, sektöre girdi sağlayan alt dallarda kaliteli ve süreklilik arz edecek ürün ve malzeme sunumu altyapısının güçlü olduğu tespit edilmiştir.

Konya ilinde Tarım Alet ve Makinaları üreticileri tarafından ihtiyaç duyulan ürünlerin üretimine ilişkin altyapı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 216: Tarım ve Ormancılık Makineleri İmalatı Sınıfında Yer Alan Başlıklar (PRODTR-2011)

NACE Rev.2-TR / PRODTR	NACE REv.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı*	Kapasite	İstihdam
20	**Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı**			
20.3	**Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı maddeler ile matbaa mürekkebi ve macun imalatı**			
20.30			***Kg***	
20.30.11	Boya ve vernikler, akrilik ve vinil polimer esaslı (sulu ortamda dağılan ve çözülenler)	6	39.167.245	59
20.30.12	Boya ve vernikler, polyester, akrilik ve vinil polimer esaslı (susuz ortamda dağılan ve çözülenler); çözeltiler	11	6.430.985	120
20.5	**Diğer kimyasal ürünlerin imalatı**			
20.59	**Başka yerde sınıflandırılmamış diğer kimyasal ürünlerin imalatı**		***Kg***	
20.59.57	Hazır bağlayıcılar, dökümhane kalıpları veya maçaları için; kimyasal ürünler	6	2.610.200	628

NACE Rev.2-TR / PRODTR	NACE REv.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı*	Kapasite	İstihdam
20.59.59	Başka yerde sınıflandırılmamış çeşitli diğer kimyasal ürünler	5	66.195.660	
22	**Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı**			
22.1	**Kauçuk ürünlerin imalatı**			
22.19	**Diğer kauçuk ürünleri imalatı**		***Adet/Kg***	
22.19.73	Başka yerde sınıflandırılmamış vulkanize kauçuktan diğer eşyalar ve sert kauçuk ve bunlardan yapılan eşyalar	27	21.696.306 adet 9.212.248 kg	406
22.2	**Plastik ürünlerin imalatı**			
22.21	**Plastik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı**		***Kg/Metre/Adet/m²***	
22.21.10	Monofilamentler, enine kesitinin boyutu > 1 mm olanlar, çubuk ve profil halinde, plastikten	10	100.381.251 kg	504
22.21.21	Suni bağırsaklar, sertleştirilmiş proteinlerden veya selülozik maddelerden yapılmış; sert (rijit) tüp, boru ve hortumlar, plastikten	28	53.915.149 kg 9.441.036 m 987.499 adet	1.190
22.21.29	Diğer tüp, boru ve hortumlar ile bunların bağlantı elemanları, plastikten	19	15.401.901 adet 4.934.040 kg	592
22.29.26	Bağlantı parçaları, mobilya, kaporta ve benzerleri için, plastikten; biblo ve diğer süs eşyaları, plastikten	12	98.754.562 adet 3.014.814 kg	142
22.29.91	Diğer plastik ürünlerin imalat hizmetleri	40	26.093.423 kg 9.327.990 m 16.646 m²	969
23	**Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı**			
23.1	**Cam ve cam ürünleri imalatı**			
23.12	**Düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi**	***Adet***	***m²***	
23.12.12	Emniyet camları	5	845.100	191
23.12.13	Cam aynalar; çok katlı yalıtım camları	6	1.042.676	219
24	**Ana metal sanayi**			
24.1	**Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı**			
24.10	**Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı**	***Adet***	***Kg***	
24.10.32	Haddelenmiş yassı ürünler, alaşımsız çelikten, sıcak haddeden daha fazla işlenmemiş, genişliği < 600 mm	1	469.720	27
24.10.43	Haddelenmiş yassı ürünler, diğer alaşımlı çelikten, soğuk haddeden daha fazla işlenmemiş, genişliği ≥ 600 mm	1	567.000	3
24.10.67	Bar ve çubuklar, içi boş, sondaj işlerinde kullanılanlar	1	500.000	5
24.10.71	Açık profiller, alaşımsız çelikten (sıcak haddeleme, sıcak çekme veya kalıptan çekme işlemlerinden daha ileri işlem görmemiş olanlar)	1	44.064	8
24.2	**Çelikten tüpler, borular, içi boş profiller ve benzeri bağlantı**			
24.20	**parçalarının imalatı**		***Kg/Adet***	
24.20.13	Diğer tüp ve borular, dairesel kesitli, çelikten	1	344.000 kg	4
24.20.23	Diğer tüpler ve borular, dairesel kesitli, kaynaklı, dış çapı > 406.4 mm, çelikten	1	30.275 kg	7
24.20.33	Diğer tüpler ve borular, dairesel kesitli, kaynaklı, dış çapı ≤ 406,4 mm, çelikten	1	1.680.000 kg	29
24.20.34	Tüpler ve borular, dairesel kesitli olmayanlar, kaynaklı, dış çapı ≤ 406,4 mm, çelikten	3	70.710 kg 24.246 adet	63
24.20.40	Tüplerin ve boruların bağlantı parçaları, dökme olmayan çelikten	14	168.000 kg 2.519.485 adet	92
24.3	**Çeliğin ilk işlenmesinde elde edilen diğer ürünlerin imalatı**			
24.31	**Barların soğuk çekilmesi**		***Kg***	
24.31.10	Barlar ve içi dolu profiller, soğuk çekilmiş, alaşımsız çelikten	4	40.269.000	96
24.32	**Dar şeritlerin soğuk haddelenmesi**		***Kg***	

NACE Rev.2-TR / PRODTR	NACE REv.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı*	Kapasite	İstihdam
24.32.10	Çelik ürünler, yassı, soğuk haddelenmiş, kaplanmamış, genişliği < 600 mm	1	3.815.000	4
24.33	**Soğuk şekillendirme veya katlama**		***Kg***	
24.33.11	Açık profiller, soğuk şekillendirilmiş veya katlanmış, alaşımsız çelikten	1	1.470.000	39
24.33.12	Açık profiller, soğuk şekillendirilmiş veya katlanmış, paslanmaz çelikten	1	303.000	32
24.33.20	Nervürlü levhalar, alaşımsız çelikten	3	9.257.865	39
24.34	**Tellerin soğuk çekilmesi**		***Kg***	
24.34.11	Tel, soğuk çekilmiş, alaşımsız çelikten	2	3.890.000	29
24.5	**Metal döküm sanayi**			
24.51	**Demir döküm**		***Kg/Adet***	
24.51.11	Dövülebilir (temper) dökme demir döküm hizmetleri	4	2.404.596	83
24.51.12	Küresel (sfero) dökme demir döküm hizmetleri	107	36.366.778 kg 28.728 adet	2.376
24.51.13	Gri dökme demir döküm hizmetleri	113	36.366.778 kg 28.728 adet	1.583
24.51.30	Tüplerin ve boruların bağlantı parçaları, dökme demirden	2	470.795 kg	29
24.52	**Çelik dökümü**		***Kg***	
24.52.10	Çelik döküm hizmetleri	85	25.163.545	1.560
24.53	**Hafif metallerin dökümü**		***Kg***	
24.53.10	Hafif metallerin döküm hizmetleri	19	9.906.604	1.071
24.54	**Diğer demir dışı metallerin dökümü**		***Kg***	
24.54.10	Diğer demir dışı metallerin döküm hizmetleri	12	7.550.628	275
25	**Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)**			
25.5	**Metallerin dövülmesi, preslenmesi, baskılanması ve yuvarlanması; toz metalurjisi**			
25.50	**Metallerin dövülmesi, preslenmesi, baskılanması ve yuvarlanması; toz metalurjisi**		***Kg/Adet***	
25.50.11	Metalin dövülmesi hizmetleri	5	693.395 kg	197
25.50.12	Metal damgalama/baskılama hizmetleri	10	6.217.810 kg 87 adet	216
25.50.13	Diğer metal şekillendirme hizmetleri	17	107.082.391 kg 377.329 adet	238
25.6	**Metallerin işlenmesi ve kaplanması; makinede işleme**			
25.62	**Metallerin makinede işlenmesi ve şekil verilmesi**		***Kg/Adet/m²***	
25.62.10	Metal parçaların tornalanması hizmetleri	18	12.370.364 kg 53.250 adet 83.500 m²	452
25.62.20	Makinede diğer işleme hizmetleri	2	1.970 adet	31
25.7	**Çatal-bıçak takımı ve diğer kesici aletler ile el aletleri ve genel hırdavat malzemeleri imalatı**			
25.73	**El aletleri, takım tezgahı uçları, testere ağızları vb. imalatı**		***Adet/Kg***	
25.73.50	Kalıplar; metal dökümleri için kalıp kutuları; kalıp taban plakaları; kalıp modelleri	57	31.350 adet 486.300 kg	738
25.73.60	Diğer aletler	2	311.435	25
25.9	**Diğer fabrikasyon metal ürünlerin imalatı**			
25.93	**Tel ürünleri, zincir ve yayların imalatı**		***Kg/Adet***	
25.93.16	Yay ve yay yaprakları (demir veya çelikten); bakır yaylar	3	1.680.616 kg 70.000 adet	24

NACE Rev.2-TR / PRODTR	NACE REv.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı*	Kapasite	İstihdam
25.94	**Bağlantı malzemelerinin ve vida makinesi ürünlerinin imalatı**		***Kg/Adet/Takım***	
25.94.11	Başka yerde sınıflandırılmamış yivli bağlantı malzemeleri (vida vb.), demir veya çelikten	30	32.526.720 kg 625.120 adet 1.687.184 takım	757
25.99	**Başka yerde sınıflandırılmamış diğer fabrikasyon metal ürünlerin imalatı**		***Kg/Adet***	
25.99.29	Başka yerde sınıflandırılmamış adi metalden diğer ürünler	31	3.295.918 kg 320.966 adet	567
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı**			
28.1	**Genel amaçlı makinelerin imalatı**			
28.12	**Akışkan gücü ile çalışan ekipmanların imalatı**		***Adet/Kg***	
28.12.11	Doğrusal hareketli hidrolik ve pnömatik motorlar (silindirler)	7	83.789 adet	115
28.12.12	Döner hareketli hidrolik ve pnömatik motorlar	2	46.229 adet	187
28.12.13	Hidrolik pompalar	16	503.291 adet	478
28.12.14	Hidrolik ve pnömatik valfler	5	136.330 kg 81.055 adet	97
28.12.15	Hidrolik takımlar (tertibatlar)	20	366.001 adet	693
28.12.16	Hidrolik sistemler	19	186.965 adet	758
28.12.20	Akışkan gücü ile çalışan ekipmanların parçaları	26	14.676.868 kg	881
28.15	**Rulman, dişli/dişli takımı, şanzıman ve tahrik elemanlarının imalatı**		***Kg/Adet***	
28.15.24	Dişli ve dişli takımları; bilyalı veya makaralı vidalar; vites kutusu ve diğer hız değiştiriciler	36	31.938.573 kg 220.707 adet	1.078
29	**Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı**			
29.2	**Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı**			
29.20	**Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı**		***Kg/Adet***	
29.20.30	Treyler (römork), yarı treyler (yarı römork) ve diğer araçların parçaları, mekanik hareket ettirici tertibatı olmayanlar	53	22.728.075 kg 336.543 adet	1.353
29.3	**Motorlu kara taşıtları için parça ve aksesuar imalatı**			
29.32	**Motorlu kara taşıtları için diğer parça ve aksesuarların imalatı**		***Kg/Adet***	
29.32.10	Motorlu kara taşıtları için koltuklar	3	165.470 adet	78
29.32.20	Koltuk emniyet kemerleri, hava yastıkları ile karoser parça ve aksesuarları	9	1.990.633 kg	228
29.32.30	Motorlu kara taşıtları için başka yerde sınıflandırılmamış parça ve aksesuarlar	236	118.058.547 kg 11.224.632 adet	7.453

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011. (Hesaplama)

** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Sektörde ihtiyaç duyulan tüm mal ve hizmetler bölge içinden karşılanamamakla birlikte, büyük ölçüde ürün ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik altyapı yeterli gözükmektedir.

Aşağıdaki tablodan da anlaşılabileceği üzere, Konya ilinde Tarım Alet ve Makinaları imalatçılarının ihtiyaç duyacakları hammadde, yarı mamul ve mamul malzemelerden; sac-profil-çelik, döküm, plastik mamul ve yarı mamul, hidrolik sistemler, bağlantı elemanları, lazer kesim ve talaşlı imalat başlıklarında yeterli mal ve hizmet bölgede tedarik edilmekte iken, rulman, pinomatikler, boya ve elektro- mekanik sistemler başlıklarında yeterli faaliyetin bölge içinde gerçekleşmediği görülmektedir.

3.1.3.2.1.2. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Üretim Yapısı

Tarım alet ve makineleri sektörü, imalat sektörünün yatırım malları üreten bir alt sektörüdür. Tarımsal mekanizasyon araçları olarak da adlandırılan bu ürünler tarımsal üretimde işgücü verimliliğini artıran, maliyetleri düşüren, modern üretim teknolojilerinin kullanılmasını ve işlemlerin zamanında agroteknik ihtiyaçlara uygun şekilde yapılmasını sağlayarak urun kalitesini ve verimini artıran önemli bir tarımsal üretim girdileri grubunu oluşturmaktadır.[127]

Tarım alet ve makineleri sektörü, tarımda mekanizasyonun gelişimiyle birlikte ülkemizde yenilikçilik ve teknolojinin yoğun olarak kullanıldığı, tarımsal üretimde verimliliğin sağlanması ve kaliteli ürün elde edilesine yönelik olarak sürekli gelişmelerin yaşandığı bir özellik taşımaktadır. Tarımsal mekanizasyonun sağlanması; üreticilerin daha yüksek verimde ve daha kaliteli ürünler elde etmeye başlamaları mümkün olabileceğinden, modern tekniklerin kullanımının yaygınlaştırılmasıyla tarımda sağlanan katma değerin artırılmasına yönelik gelişmeler açısından da büyük bir önek taşımaktadır.

Sektörde üretilen ürünler, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması, Revize 2 (NACE Rev.2-TR) içerisinde "Tarım ve Ormancılık Makinelerinin İmalatı" tanımıyla 28.30 kodunda sınıflandırılmaktadır. Bu tanım altında, alt grup olarak toplam 54 gruba ayrılan ürünlerin içerisinde, traktörler, tarımda kullanılan alet ve makineler, süt sağımı ve soğutmasına yönelik ekipmanlar, hayvancılıkta kullanılan ekipmanlar yer almaktadır.

NACE Rev.2-TR ve PRODTR-2011 sınıflamalarına göre Tarım Alet ve Makinaları aşağıda listelenmiş olup, bu tasnife göre Konya ilindeki üreticilere ilişkin bilgilere bu bölümde yer verilecektir.

Tablo 217: Tarım ve Ormancılık Makineleri İmalatı Sınıfında Yer Alan Başlıklar (PRODTR-2011)

NACE Rev.2 Kodu	Tanımı
28.30.10	Yaya kontrollü traktörler
28.30.21,22,23	Traktörler
28.30.31	Pulluklar
28.30.32	Tırmıklar, skarifikatörler (kazıyıcılar), kültivatörler, ot temizleyiciler ve çapa makineleri (elle kullanılanlar hariç)
28.30.33	Mibzerler, fide ve fidan dikim makineleri
28.30.34	Gübre yayma ve saçma makineleri
28.30.39	Diğer toprak makineleri
28.30.40	Çim biçme makineleri, çimenlik, park veya spor sahaları için
28.30.51	Başka yerde sınıflandırılmamış çim biçme makineleri (traktörlere monte etmek için kesici barlar dahil)
28.30.52	Saman yapma makineleri
28.30.53	Ot ve saman balyalama makineleri (ot ve samanları toplayıp demet ve balya yapmaya özgü olanlar dahil, balyaları kaldırma fonksiyonu dahil)
28.30.54	Kök ve yumru hasat makineleri
28.30.59	Başka yerde sınıflandırılmamış hasat ve harman makineleri
28.30.60	Sıvı veya toz atma, dağıtma veya püskürtme makineleri, tarım veya bahçecilik için
28.30.70	Kendinden yüklemeli veya kendinden boşaltmalı römork veya yarı römorklar (tarım için)
28.30.81	Temizleme, tasnif etme veya derecelendirme makineleri (yumurta, meyve ve diğer tarımsal ürünler için) (tohum, tahıl veya kuru baklagiller hariç)
28.30.82	Süt sağma makineleri
28.30.83	Hayvan yemi hazırlama makineleri ve cihazları
28.30.84	Civcivler için ana makineleri ve kuluçka makineleri
28.30.85	Kümes hayvanları muhafaza makineleri
28.30.86	Başka yerde sınıflandırılmamış tarım, bahçecilik, ormancılık, kümes hayvancılığı veya arıcılık amaçlı makineler
28.30.91	Başka yerde sınıflandırılmamış hasat ve harman makinelerinin parçaları
28.30.92	Toprak makinelerinin parçaları

[127] Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği, Tarım Makineleri Sektör Raporu, 2010.

NACE Rev.2 Kodu	Tanımı
28.30.93	Diğer tarım makinelerinin parçaları
28.30.94	Başka yerde sınıflandırılmamış süt ve süt ürünleri makinelerinin parçaları

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK) Sınıflama Sunucusu, NACE Rev.2-TR ve PRODTR-2011.

Tarımda kullanılan alet ve makine ile traktörlerin, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulan Gümrük Tarife İstatistik Cetvelinde yer aldıkları şekliyle Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon Numaralarına (GTİP) göre sınıflandırılması şu şekildedir[128]:

Tarım Traktörleri

8701.10 Motokültörler
8701.20 Yarı Römorklar İçin Çekiciler
8701.30 Paletli Traktörler
8701.90 Diğer Traktörler (Lastik Tekerlekli)
8716.20 Kendinden Yüklemeli veya Boşaltmalı Römork ve Yarı Römorklar

Toprak İşleme Alet ve Makineleri

8432.10 Pulluklar
8432.21 Diskli Tırmıklar (Diskarolar)
8432.29 Diğer Tırmıklar, Kültivatörler, Ot Ayıklama ve Çapalama Makineleri, Merdaneler
8432.80 Tarla ve Bahçe Tarımına Mahsus Diğer Makine ve Cihazlar

Ekim Dikim ve Gübreleme Makineleri

8432.30 Tohum Ekme, Fidan Dikme, Fide Söküp Dikme Makineleri
8432.40 Gübre Yayma-Saçma Makineleri

Hasat ve Harman Makineleri

8433.11 Motorlu Çim Biçme Makineleri
8433.19 Diğer Çim Biçme Makineleri
8433.20 Çayır Biçme Makineleri – Traktöre Takılan Kesme Çubukları Dahil
8433.30 Ot Hazırlama Makine ve Cihazları
8433.40 Ot ve Samanı Demet veya Balya Yapan Makineler
8433.51 Kombine Biçerdöverler (Hasat-Harman Makineleri)
8433.52 Diğer Harman Makine ve Cihazları
8433.53 Kök ve Yumru Sökme Makineleri
8433.59 Diğer Hasat Makineleri
8433.60 Yumurta, Meyve ve Ürünleri Ayırma, Temizleme Makine ve Cihazları

Zirai Mücadele Makineleri

8424.81 Tarla, Bahçe Ziraatine Mahsus Pulverizatörler

Hayvancılık Makineleri

8434.10 Süt Sağma Makineleri
8434.20 Sütçülükte Kullanılan Makine ve Cihazlar
8436.10 Hayvan Yemlerini Hazırlamaya Mahsus Makine ve Cihazlar
8436.21 Civciv Çıkartma ve Büyütmeye Mahsus Makine ve Cihazlar
8436.29 Kümes Hayvancılığına Mahsus Diğer Makine ve Cihazlar
8436.80 Tarla, Bahçe, Ormancılık, Arıcılık için Diğer Makine ve Cihazlar

Tarım Alet ve Makineleri Aksam ve Parçaları

8208.40 Tarım Makineleri İçin Bıçak ve Kesici Ağızlar
8432.90 Tarım ve Bahçe, Ormancılıkta Kullanılan Makinelerin Aksam ve Parçaları
8433.90 Hasat Makinelerine ait Aksam ve Parçalar
8434.90 Sütçülükte Kullanılan Makine ve Cihazların Aksam ve Parçaları
8436.91 Kümes Hayvancılığı/Civciv Çıkarma Makinelerinin Aksam ve Parçaları
8436.99 Diğer Tarla, Bahçe, Kümes vb. Makine ve Cihazların Aksam ve Parçaları

[128] İGEME Tarım Alet ve Makineleri Raporu, 2010.

Sektöre ilişkin olarak verilen TOBB verileri ve Gümrük Tarife Cetveline göre belirlenen İstatistik Pozisyonlarına ilişkin açıklamalardan sonra, Konya ilinde tarım alet ve makineleri sektörünün yapısı incelenecektir. Öncelikle, Konya ili Türkiye'de tarım alet ve makineleri üretiminde lider illerden biri olarak öne çıkmaktadır. İldeki tarım alanlarının genişliği ve toprak işleme alet ve makinelerine duyulan ihtiyaçlar bölgede bu sanayi sektörünün gelişmesini de beraberinde getirmiştir.

Konya'da mevcut bulunan işletmeler yerel ve ulusal pazarlar yanında yoğun olarak Orta Asya ve Afrika pazarlarına açılma gayreti içerisinde bulunmaktadırlar. Sektörün yapılaşmasının yakından incelenmesiyle, bölge içinde tarımsal mekanizasyonda kullanılan ekipmanların üretiminin yapıldığı, traktör konusunda üretim gerçekleştiren 1 adet fabrika bulunmaktadır. Bu fabrika dışında, traktör tanımında bulunan ancak bilinen traktör dışında yaya kontrollü traktör üretimi yapan 1 tesis bulunmaktadır. İlde biçerdöver üretimi konusunda herhangi bir faaliyet bulunmamaktadır. İlden yapılan ihracatın büyük bir kısmı diğer tarım alet ve makinaları olmakta, traktör ve biçerdöver ihracatında Konya ili pay alamamaktadır.

TOBB tarafından düzenlenen Kapasite Raporları dikkate alınarak, NACE Rev.2-TR Kodlarına göre Konya ilindeki üreticiler tarafından üretilen ürünler ve kapasiteler aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 218: Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Üreticileri ve Kapasiteleri

NACE Rev.2 Ürün Kodu	Ürün Tanımı	Faaliyet Sayısı*	Kapasite	Birim	Toplam Personel
28.30.21.00.02	Traktör/Motokültör (Motor Gücü: 18-37 kW)	1	1.000	Adet	261
28.30.22.00.00	Traktör (Motokültör Hariç, Motor Gücü: 37-59 kW)		6.000	Adet	
28.30.23.30.00	Traktör (Motokültör ve Yaya Kontrollü Traktör Hariç, Motor Gücü: 59-75kW)		8.000	Adet	
28.30.23.90.00	Traktör (Tekerlekli, Yaya Kontrollü, Yarı Römork, Paletli)	1	1.000	Adet	224
28.30.31.40.00	Pulluk	17	10.905	Adet	383
28.30.32.10.00	Skarifikatörler (Kazıyıcılar) ve kültivatörler	11	5.239	Adet	191
28.30.32.20.00	Diskaro (diskli tırmıklar)	11	4.339	Adet	254
28.30.32.30.00	Tırmıklar (diskarolar hariç)	15	15.673	Adet	292
28.30.32.50.00	Rotovatörler (toprak frezeleri)	5	737	Adet	100
28.30.32.70.00	Yabani ot temizleyicileri ve çapalayıcılar	9	3.389	Adet	268
28.30.33.33.00	Merkezden tahrikli hassas mesafeli mibzerler	12	20.910	Adet	440
28.30.33.35.00	Mibzerler	6	990	Adet	136
28.30.33.50.00	Fide dikim ve fidan sökme, dikme makineleri	3	1.893	Adet	157
28.30.34.30.00	Mineral veya kimyasal gübre saçma makineleri	12	12.384	Adet	220
28.30.34.50.00	Gübre yayma ve saçma makineleri (mineral veya kimyasal gübreler için olanlar hariç)	4	4.579	Adet	75
28.30.39.00.00	BYS tarım, ormancılık vb. makineleri; çimenlik veya spor alanları için silindirler	8	3.072	Adet	170
28.30.40.10.00	Çim biçme makineleri (elektrikli)	1	208	Adet	27
28.30.51.30.00	Çim biçme makineleri (motorlu)	14	17.650	Adet	337
28.30.51.50.00	Çim biçme makineleri (kesici barları olanlar dahil, traktörle çekilenler)	5	4.788	Adet	89
28.30.51.70.00	Çim biçme makineleri (motorlu, traktörle çekilenler hariç)	1	34	Adet	13
28.30.52.00.00	Saman yapma makineleri	7	2.018	Adet	242
28.30.53.40.00	Ot ve saman balyalama makineleri	11	3.249	Adet	395
28.30.54.20.00	Patates sökme ve hasat makineleri	4	178	Adet	110
28.30.54.50.00	Pancar baş kesme ve hasat makineleri	8	1.441	Adet	139
28.30.59.15.00	Kombine hasat ve harman makineleri	4	13.454	Adet	45
28.30.59.30.00	Tarımsal harman makineleri (kombine hasat ve harman makineleri hariç)	8	2.751	Adet	128

NACE Rev.2 Ürün Kodu	Ürün Tanımı	Faaliyet Sayısı*	Kapasite	Birim	Toplam Personel
28.30.59.45.00	Hayvan yemi hasat makineleri (kendinden hareketli olanlar hariç)	2	633	Adet	30
28.30.59.60.00	Hayvan yemi hasat makineleri (kendinden hareketli olanlar)	5	1.477	Adet	115
28.30.59.70.00	Hasat makineleri (üzüm hasat makineleri dahil)	9	5.264	Adet	321
28.30.60.10.00	Sulama cihazları	8	10.836.300	Adet	134
28.30.60.30.00	Portatif mekanik sıvı veya toz atma, dağıtma ve püskürtme cihazları	3	1.268	Adet	42
28.30.60.50.00	Pülverizatörler (püskürteçler) ve toz dağıtıcılar (montajlı veya çekilenler)	9	229.443	Adet	170
28.30.60.90.00	Diğer tarım veya bahçecilik cihazları	13	13.798	Adet	136
28.30.70.40.00	Kendinden yüklemeli veya kendinden boşaltmalı römorklar (tarım için)	15	3.024	Adet	300
28.30.82.00.00	Süt sağma makineleri	7	15.742	Adet	190
28.30.83.00.00	Hayvan yemi hazırlama makineleri ve cihazları	11	3.209	Adet	186
28.30.84.00.00	Civcivler için ana makineleri ve kuluçka makineleri	1	874	Adet	7
28.30.85.00.00	Kümes hayvanları muhafaza makineleri (civcivler için ana makineleri ve kuluçka makineleri hariç)	1	195.000	Adet	17
28.30.86.60.00	Diğer Makineler (84.36 GTİP pozisyonundaki tarım, ormancılık ve hayvancılık makinaları)	18	20.191	Adet	293
28.30.91.00.00	Makine ve cihazların parçaları (84.33 GTİP pozisyonundaki hasat, harman, biçme makine ve cihaz parçaları)	13	8.895.896	Kg	191
28.30.92.00.00	Tarım, Bahçe, Orman Makinelerinin Parçaları (Toprağın Hazırlanması veya İşlenmesi için olanlar)	7	437.939	Adet	89
			492.650	Kg	
28.30.93.80.00	Makinaların BYS Parçaları (84.36 GTİP'teki tarım, ormancılık ve hayvancılık makinaları)	1	201.000	Kg	32
28.30.94.00.00	Süt ve süt ürünleri makinelerinin parçaları	1	75.750	Kg	6
	TOPLAM	**302**	**11.910.043**	**Adet**	**6.955**
			9.665.296	**Kg**	

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011. (Hesaplama)

** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Konya'da tarım alet ve makineleri konusunda yapılan üretim faaliyetleri Konya ili Merkez ilçelerinde yoğunlaşmaktadır. Konya ilinin taşra ilçelerinden Akşehir, Çeltik, Ereğli, Karapınar ve Kulu ilçelerinde toplam 7 adet faaliyet bulunmakta, bunların dışındaki tüm faaliyetler Konya il merkezinde gerçekleştirilmektedir. Bu açıdan yan sanayi ve tedarikçiler anlamında altyapı yeterli seviyededir.

Bölgede üretilen ürünler Konya ilinden sevk edilmekle birlikte, mevcut lojistik imkanları ve dış ticaret masraflarının azaltılması isteği, ilden liman illerine sevkiyat yapılması ve burada ihracat işlemlerinin tamamlanması şeklinde de sevkiyat yapılmaktadır.

3.1.3.2.1.3. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Satış ve Pazarlama Altyapısı

Konya Tarım Alet ve Makineleri sektöründe, genel olarak birkaç ürün üreten ve yeni ürünlerin üretimine teknolojik altyapı ve bilgi eksikliği nedeniyle dış pazarlara yönelemeyip iç pazarlarla yetinmek durumunda kalan firmaların sayısı oldukça fazladır. Teknolojik altyapı ve üretim bilgisi anlamında belirli bir seviyenin üzerinde bulunan firmalar, yurtiçi ve yurtdışı pazarlara yönelmekte ve pazarlama faaliyetlerine önem vermektedirler. Küçük ölçekte kalan ve bilgi eksikliği nedeniyle ürün çeşitlendirmesini gerçekleştiremeyen firmalar, iç pazarla yetinmek durumunda kalmaktadır.

Geleneksel ürün yapısında faaliyet gösteren firmalar, ulusal anlamda tüm bölgelere önemli miktarlarda satışlar gerçekleştirmekte, iç pazarda yoğun bir rekabet ortamı yaşanmaktadır. Dış pazarlarda göreceli olarak potansiyel bulunmakta, firmaların rekabetçi fiyatlar ve ürün tasarımı gerçekleştirmeye yönelik altyapısın geliştiren firmalar sorunsuz olarak dış pazarlara satış yapabilmektedir.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında uygulanan "Makine-Ekipman Alımlarının Desteklenmesi" başlığında çiftçilere ve üreticilere sağlanan hibe desteklerinin etkisiyle, bölgede faaliyet gösteren firmaların faaliyetlerinde son yıllarda ciddi canlanma gözlenmektedir. Destek uygulamasından yararlanarak tarımsal mekanizasyon araçları teminine yönelen üreticiler, ihtiyaçlarını karşılamak üzere yurtiçinde yerleşik firmalarla çalışmayı tercih etmekte, bu anlamda iç pazarda talebin sürekliliğinde de önemli katkılar elde edilmektedir.

Pazarda yapılaşma anlamında iç pazarda bayilik sistemiyle çalışma yoğun olarak gözlenmekte, illerde bulunan bayilere yapılan satışlar sonrasında nihai kullanıcıya ürünler ulaşmaktadır. Birçok firma, geleneksel ticaret anlayışının da etkisiyle doğrudan kullanıcıya satışlar da gerçekleştirmekte ve müşterilerle birebir görüşmeler gerçekleştirilerek servis hizmetleri de sunulabilmektedir. Birçok firma, servis anlamında kendi personelini kullanmakta ve bayiler ve diğer aracılar bünyesinde bulunan personel eliyle de servis hizmetleri sunulabilmektedir.

Ürün satışında hedef müşteri grupları arasında tarım kredi kooperatifleri, pancar ekicileri kooperatifleri ve çiftçi kooperatifleri gibi çiftçi örgütlenmeleri de bulunmaktadır. Kooperatifler aracılığıyla yapılan alımlar, sektördeki satışlar içerisinde önemli bir yer tutmaktadır.

3.1.3.2.1.3.1. Konya İlinde Tarım Alet ve Makineleri Sektörünün Dış Ticareti

Konya ilinde, tarım alet ve makineleri konusunda ciddi bir kurulu kapasite bulunmakta, gerçekleştirilen üretilen ürünlerin önemli bir kısmı da yurtdışı pazarlara ihraç edilmektedir. İhracata ilişkin ülke verileri GTİP kodlarına göre yukarıda sunulmuş olup, il ve bölge bazında tarım alet ve makineleri ihracatına ilişkin veriler ISIC Rev.3 sınıflamasına göre verilmiştir.

Konya ilinde gerçekleştirilen tarım ve orman makinaları ihracatı 2010 yılında gerilemiş, 2011 yılının ilk 10 aylık döneminde tekrar yükselmiştir.

Tablo 219: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri İhracatı

Tarım ve Orman Makineleri İhracatı	Yıllar						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011/10
İhracat Tutarı (USD)	16.187.169	20.571.158	25.817.343	33.606.877	44.828.762	34.737.825	34.817.585
Değişim (%)	72,20	27,08	25,50	30,17	33,39	-22,51	0,23

Kaynak: TUİK, 2011. (ISIC Rev.3 Sınıflamasına Göre İhracatlar)

Konya ilinden gerçekleşen tarım ve orman makineleri ihracatı, 2005-2009 yılları arasında, %115 gibi yüksek bir oranda artış göstermiştir. 2008 yılında 44,8 milyon USD seviyesine yükselen ihracat, 2009 yılında %22,51 düşmüş, 2011 yılı ilk 10 aylık periyodunda ise artış göstermiştir. 2010-2011 dönemindeki 10 aylık ihracat performansı da aşağıda yer almaktadır.

Tablo 220: 2010-2011 Döneminde Konya ili Tarım Alet ve Makineleri İhracatı

Tarım ve Orman Makineleri İhracatı	Yıllar		Değişim (%)
	2010/10	2011/10	
İhracat Tutarı (USD)	30.057.870	34.817.585	16

Kaynak: TUİK, 2011. (ISIC Rev.3 Sınıflamasına Göre İhracatlar)

2010 yılının ilk 10 aylık döneminde 30 milyon USD olan ihracat, 2011 yılının aynı döneminde 34,8 milyon USD olarak gerçekleşmiş ve bu dönemde ihracatta %16 oranında artış görülmüştür. Ülke genelinde traktör ihracatlarının diğer bölgelerde yoğun olarak gerçekleşmesi, ilin ülke geneli

ihracatındaki payını oldukça aşağı çekmekte, traktör dışında kalan tarım alet ve makineleri ihracatında ülke ihracatında Konya ilinin önemli bir payı bulunmaktadır. Konya ili tarım ve orman makinaları ithalatı ise 2010 yılında %10,19 oranında ve 2011 yılının ilk 10 aylık döneminde %4,03 oranında yükseliş göstermiştir.

Tablo 221: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri İthalatı

Tarım ve Orman Makineleri İthalatı	Yıllar						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011/10
İthalat Tutarı (USD)	1.805.433	1.779.911	4.647.992	6.303.075	4.509.042	4.968.331	5.168.755
Değişim (%)	-11,94	-1,41	161,14	35,61	-28,46	10,19	4,03

Kaynak: TUİK, 2011. (ISIC Rev.3 Sınıflamasına Göre İthalatlar)

Konya ili tarım ve orman makineleri ithalatı, 2005-2009 yılları arasında, %189 oranında artmasına karşın, tutar bazında ihracattan çok geride kalmaktadır. 2008 yılında 6,3 milyon USD seviyesine yükselen ithalat, 2009 yılında %28,46 düşmüş, 2011 yılında %10,19 ihracatla 4,96 milyon USD seviyesine ulaşmıştır. 2010-2011 dönemindeki 10 aylık ithalat işlemleri detayları da aşağıda yer almaktadır.

Tablo 222: 2010-2011 Döneminde Konya ili Tarım Alet ve Makineleri İthalatı

Tarım ve Orman Makineleri İthalatı	Yıllar		Değişim (%)
	2010/10	2011/10	
İhracat Tutarı (USD)	4.400.827	5.168.755	17

Kaynak: TUİK, 2011. (ISIC Rev.3 Sınıflamasına Göre İhracatlar)

2010 yılının ilk 10 aylık dönemindeki ithalat, 2011 yılının ilk 10 aylık periyodunda %17 oranında artmıştır. Buna karşın, ildeki ihracat ithalatın 6 katından fazladır. Tarım alet ve makineleri sektörü, dış ticaret fazlası veren sektörler arasında bulunmaktadır.

Tarım ve Orman Makinaları Sektöründe Konya ilinin dış ticareti fazla vermekte, buna römorklarda yapılan ihracat rakamlarının eklenmesiyle dış ticaret konusunda ülkeye yeterli katma değerin sağlandığı anlaşılmaktadır. Konya ilinde, motorlu taşıtların karoserleri ve römorkları konusunda yapılan ithalat işlemleri; 2009 yılında 4,51 milyon dolar, 2010 yılında 4,97 milyon dolar ve 2011 yılının ilk 10 aylık döneminde 5,17 milyon dolar civarındadır. Bu rakamlarda artış trendi görülmesine rağmen, aynı ürünlerde yapılan ihracat tutarının çok yüksek olması sayesinde Konya ilinde tarım alet ve makineleri konusunda ihracat fazlası verilmesine olumlu katkılar sağlanmaktadır.

3.1.3.2.2. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri Yan Faaliyetleri

Tarım Alet ve Makineleri sektörünü esas alan değer zinciri çalışmasının buraya kadarki kısımlarında, ana faaliyetler bazında değerler incelenmiş ve ayrı ayrı bu değerlerin güçlü ve zayıf yanları görülmeye çalışılarak sektörün rekabetçiliğine yönelik tespitlerde bulunulmuştur. Yine aynı şekilde sektörün faaliyetlerini destekleyen "değer zinciri yan faaliyetleri" de aşağıdaki başlıklarda analiz edilmeye çalışılacaktır.

3.1.3.2.2.1. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Organizasyon Yapısı

Tarım Alet ve Makineleri sektörünün organizasyon yapısı incelenirken yöntem olarak üreticilerin içerisinde bulundukları organizasyon yapıları detaylı olarak incelenmeye çalışılacaktır. Bu organizasyon yapıları ile sektörün ilişkileri detay olarak incelenecek ve rekabet edebilirlik açısından yapılması gerekenlere ilişkin tespitlerde bulunulacaktır.

Sektörde işbirliği ortamının yeterli düzeyde gelişmediği, birçok üreticinin geleneksel yöntemlerle üretim yapagelen bir nitelikte olması, teknik personel sayısının yetersiz olması ve üretimde yoğun olarak çalışan personelin sektördeki tecrübesiyle faaliyetlere katkı sağlayan usta veya ustabaşı personelden oluşması, sektörün rekabetçiliğini ve yenilikçi faaliyetlerin yeterli düzeyde geliştirilememesini beraberinde getirmektedir. İlde bulunan üretim altyapısı, otomotiv sektörünün gelişmiş olması ve ilde traktör üretimi konusunda faaliyet gösteren büyük bir tesisin bulunması, tarım alanlarının genişliği ve tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak yapılması gibi etmenler sektörün gelişme potansiyelini artırmaktadır. Sektörde yeterli gelişmeyi sağlama yönünde firma sayısı, teknik bilgi, bölgesel anlamda ciddi bir talep seviyesinin gelişmesi ve dış pazarlara açılmada ülke rekabet gücünün yüksekliği gibi yönlerden sektörde daha fazla katma değer oluşturma potansiyelinin tam anlamıyla kullanılamadığı gözlenmiştir.

Tarım makineleri sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin hemen hepsi KOBİ niteliği taşımakta, birçok işletme Konya Organize Sanayi Bölgesi bünyesinde (eski 2. OSB yoğunluklu olarak) faaliyet göstermektedir. İşletmelerde aile şirketi yapılaşması yaygın olarak görülmekte, üretim ve idari-pazarlama konularındaki yönetim fonksiyonu, genel olarak aile üyeleri tarafından yerine getirilmeye çalışılmakta, yeterli profesyonel işgücü istihdamı yetersiz kalmaktadır.

Sektördeki firmalar, Konya Ticaret Odası ve Konya Sanayi Odası'na kayıtlı olarak faaliyet göstermektedirler. İlçelerde sınırlı düzeyde gerçekleştirilen üretim faaliyetlerinde, toplam 7 firma bulunmakta ve bu firmalar da yerel odalara kayıtlı olarak faaliyet göstermektedir. İlçelerde faaliyet gösteren firmalar, Akşehir, Kulu, Karapınar, Çeltik ve Ereğli ilçelerinde yoğunlaşmaktadır.

Bölgede tarım alet ve makineleri üreticilerinin üyesi olduğu branşlaşmış sivil toplum kuruluşu bulunmamakta, bölgede bulunan iş adamları ve sanayici derneklerine üye olarak faaliyetler yürütülmektedir. Ulusal anlamda sektörü temsil eden dernek ve birlikler bulunmakta, bu derneklere ilden çok az sayıda kuruluş üye olarak faaliyet göstermektedir.

Sektörün önde gelen sivil toplum kuruluşları, Türk Tarım Alet ve Makinaları İmalatçıları Birliği (TARMAKBİR) ve Tarım Makinaları Derneği (TARMAKDER) olarak karşımıza çıkmaktadır.

TARMAKBİR, toplam 230 üye ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Birliğe Konya ilinden üye olan firma sayısı 21 adettir. İldeki üretici sayısı ve potansiyel anlamında birlik üyesi firmanın çok az olduğu görülmektedir. TARMAKDER ise İzmir ili merkezli olarak akademisyen üyeleriyle faaliyetlerini sürdürmektedir. Daha çok tarımsal mekanizasyonu ilke edinen dernek, İzmir ilinde 9. Uluslararası Tarımsal Mekanizasyon ve Enerji Kongresi'ni düzenlenmiş ve bu kongrede tarımsal mekanizasyon araçlarına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

3.1.3.2.2.2. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı

İnsan kaynakları açısından gerçekleştirilen çalışmalarda, üretim aşamasında yeterli işgücünün bulunduğu, ancak teknoloji kullanımı ile ar-ge ve inovasyon açısından ihtisaslaşmış insan kaynağının yeterli düzeyde elde edilemediği belirlenmiştir. İşletmelerde yapılan görüşmelerde, mühendis personel bulunmadığı ve tekniker/teknisyen niteliğinde de düşük düzeyde personel kullanıldığı belirlenmiştir. Özellikle tarım makinaları mühendisi yönünden, bölgede bulunan Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesinden (Tarım Makinaları) mezun olan Ziraat Mühendislerinin sektörde çalışma yerine başka konularda çalıştığı belirlenmiştir.

TR52 Düzey 2 Bölgesinde, özellikle makine ve ekipman imalatı gerçekleştiren işletmelerde insan kaynakları varlığının ve niteliğinin değerlendirilmesinde; mühendis ve teknisyen personel miktarı önem taşımaktadır. Konya ilinde Tarım Alet ve Makineleri sektöründe İşletme başına çalıştırılan mühendis personel ortalaması bölgede faaliyet gösteren traktör üretim fabrikası dikkate alınmadığında 1'den de aşağıda yer almaktadır. Aynı durum, teknisyen niteliğindeki personel miktarında da görülmektedir. Sektördeki insan kaynakları yapısında ilgili eğitim almış teknik

personelin yeterli düzeyde yer almadığı, buna karşın usta niteliğindeki personel sayısının oldukça yüksek seviyede olduğu görülmektedir.

Tablo 223: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı Tablosu

NACE Rev.2-TR	Tarım Alet ve Makineleri Sektörü	Faaliyet Sayısı*	Çalışan Personel Durumu (Kişi)						
			Mühendis	Teknisyen	Usta	İşçi	İdari	Diğer	Toplam
C	**İMALAT**								
28	**Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı**								
28.30	Tarım ve ormancılık makinelerinin imalatı	302	**212**	329	713	4.678	721	302	**6.955**
-	Traktör Fabrikası	1	**21**	126	11	60	41	2	**261**
-	Tarım Alet-Makine	301	**191**	203	702	4.618	680	300	**6.694**

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Sektörde faaliyet gösteren firmaların araştırma-geliştirme ve inovasyona yönelik altyapısının geliştirilmesi için öncelikli olarak teknik personel çalıştırma konusunda yeterli gelişimin sağlanması gerekmektedir. Teknolojinin uygun düzeyde kullanılması ve yenilikçi anlayışla daha yüksek katma değerli üretime yönelmek işletmelerin temel hedefi olmalıdır.

3.1.3.2.2.3. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektöründe Teknolojik Altyapı

Türkiye'de tarım alet ve makineleri sektöründe yaklaşık 130 farklı alet ve makine üretimi yapılmaktadır. Ulusal anlamda tarım alet ve makineleri imalat sanayisinin ürün yelpazesi içinde yer alan ürünler; Tarım traktörleri, biçerdöverler, tek-akslı motorlu çapalar (motokültörler), motorlu biçme makineleri, toprak isleme ve tohum yatağı hazırlama makine ve ekipmanı, ekim, dikim makine ve ekipmanı, gübreleme makineleri, bitki koruma ve sulama için araç ve donanımlar, hasat makineleri ve ekipmanı, ürün harmanlama, kurutma, savurma, temizleme, sınıflandırma, isleme için makine ve ekipmanı, hayvancılık için makine ve ekipmanlar ve tarla ve bahçe üretimi için diğer makine ve ekipmanı şeklinde sıralanmaktadır. Türkiye tarım alet ve makineleri sektörü, tarım alet ve makineleri sanayisi ve traktör sanayisi olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Yaklaşık 1.000 adet tarım alet ve makineleri üreticisi ve ithalatçısı bulunmaktadır. Traktör sektöründe ise 28 firma faaliyet göstermektedir. Sektör yaklaşık 15.000 kişiye doğrudan istihdam sağlamaktadır.[129]

Konya ilinde tarım alet ve makineleri sektöründe gerçekleştirilen faaliyetlerde, üretimin geleneksel yöntemlerle ve sektörde yetişen usta personel kullanılarak gerçekleştirilen üretimlerin yoğunlaştığı gözlenmektedir. İlde traktör, motokültör vb. gibi ileri teknoloji gerektiren ekipmanlar çok az miktarlarda üretilmekte, daha yoğun olarak bilinen teknolojilerin kullanıldığı toprak işleme, hasat-harman, ekim-dikim, ilaçlama, hayvancılık ekipmanları (süt sağım makinaları, suluklar vb.) ile tarım römorku üretiminin gerçekleştirildiği görülmektedir.

Konya ilinde küçük ve orta ölçekte üretim gerçekleştiren tarım alet ve makineleri imalatçısı firmalar, tarım traktörü ve biçerdöver ürünlerinin üretimi dışında kalan alanlarda üretim gerçekleştirmektedir. Sektörde, ileri teknoloji tarım alet ve makineleri üretimi konusunda altyapının yetersiz olduğu gözlenmektedir.

Üretim faaliyeti gerçekleştiren ekonomik yapıların niteliklerinin incelenmesiyle, sektörde ağırlıklı olarak üretilen ürünlerin yapısı kullanılan teknolojileri göz önüne serecek olup, genel ve özel amaçlı makine imalat sektöründe faaliyet gösteren diğer imalatçılardan farklı olarak sektörde yüksek teknolojiye sahip ekipman kullanımının yaygınlaşmamış olup, bilinen kesim, büküm, presleme ve boyama yöntemleri kullanılmaktadır. Burada teknik personelin yetersiz kullanımı, ara eleman

[129] Tarım Alet ve Makineleri Raporu, İGEME, 2010.

ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılanamaması ve operatör personelin yetersizliğinden dolayı bilgisayar kontrollü ve otomasyonlu ekipman kullanılmaması sorununu da ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 224: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Üretim Kapasitesi Değerlendirmesi

Ürün Tanımı	Faaliyet Sayısı*	Pay (%)	Kapasite	Birim	Pay (%)	Toplam Personel	Pay (%)
Traktör İmalatı	2	**0,74**	16.000	Adet	**2,52**	485	**7,46**
Ekim-Dikim-Toprak İşleme Makinaları	89	**32,72**	64.075	Adet	**10,08**	2.221	**34,15**
Gübreleme-İşleme Makinaları	45	**16,54**	42.715	Adet	**6,72**	931	**14,32**
Hasat-Harman Makinaları	58	**21,32**	30.465	Adet	**4,79**	1.525	**23,45**
İlaçlama Ekipmanları	12	**4,41**	230.711	Adet	**36,29**	212	**3,26**
Hayvancılıkla İlgili Ekipmanlar İmalatı	38	**13,97**	235.016	Adet	**36,96**	693	**10,66**
Tarım Römorku Üretimi	15	**5,51**	3.024	Adet	**0,48**	300	**4,61**
Diğer Tarım ve Bahçecilik Ekipmanları	13	**4,78**	13.798	Adet	**2,17**	136	**2,09**
Tarım Alet ve Makineleri Toplamı	*272*	***100***	*635.804*	*Adet*	***100***	*6.503*	***100***
Makine ve Ekipmanların Parçalarının İmalatı	22	-	437.939	Adet	-	318	-
			9.665.296	Kg	-		
Sulama Ekipmanları	8	-	10.836.300	Adet	-	134	-
TOPLAM	*302*	-	*11.910.043*	*Adet*	-	*6.955*	-
			9.665.296	*Kg*			

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.

Yukarıda verilen tabloda, sektördeki faaliyet sayılarının ürünlere göre dağılımı, üretim kapasitesi miktarının adet bazında dağılımı ile sektörde istihdam edilen işgücünün ana sektörlere dağılımı gibi verilere yer verilmektedir. Sektörde faaliyet sayısı ve istihdam sayısında en büyük payı ekim-dikim-toprak işleme makinaları konusundaki faaliyetler almakta, kapasitedeki ağırlığın ilaçlama ve hayvancılık ekipmanlarında olduğu görülmektedir. Traktör imalatı faaliyetleri çok düşük düzeyde kalmakta, adet bazındaki üretimden aldığı pay da düşmektedir. Sektörün yapısı ve firmaların faaliyet gösterdikleri sektörler incelendiğinde ise daha çok toprak işleme yönünde üretim gerçekleştirildiği anlaşılmakta, ilaçlama ve hayvancılık ekipmanlarının göz ardı edilmesinde kapasite anlamında ekim-dikim-toprak işlemeye yoğunlaşmış bir üretim yapısı olduğu tespit edilmektedir. İlaçlama ve hayvancılık ekipmanları dışındaki üretim kapasitesinden ekim-dikim-toprak işleme makinalarının aldığı pay %37 seviyesine yükselmekte, bu grubu gübreleme-işleme makinaları %25 ile takip etmektedir.

Sonuç olarak, Konya ilinde üretilen ürün sayısı anlamında tarımsal mekanizasyon araçlarının %62'ye yakın bir kısmı ekim-dikim-toprak işleme-gübreleme-işleme makineleri olarak yapılmakta, katma değer anlamında yüksek katma değerli ürünler üretimine yönelik faaliyetlerin yeterli düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Katma değeri yüksek üretime yönelik olarak ta teknolojik altyapının iyileştirilmesi ve firmaların ar-ge/inovasyon faaliyetlerine yöneltilmesi yönündeki çalışmalara öncelik verilmesi önem taşımaktadır.

3.1.3.2.2.4. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Tedarik Yapısı

Sektörde gerçekleştirilen üretim faaliyetlerinde birçok sektörden girdi alındığı girdi ve tedarik yapısı bölümünde belirtilmiştir. Sektörde, ana üretim malzemeleri olarak demir ve döküm malzemeleri yoğun olarak, bunlara ek olarak ta plastik ve kauçuk malzemeler, bağlantı elemanları, boya, lastik vb. malzemeler kullanılmaktadır. Sektörde üretilen ürünler üzerinde otomasyon sistemleri ve elektronik ekipman kullanımı çok düşük miktarlarda ortaya çıkmaktadır.

Bölge içinde tedarik için yeterli faaliyet bulunduğu belirlenmiş olup, tedarik açısından bölge içinden ihtiyacın karşılanmasından uzak kalan rulman, pinomatik sistemler, boya ve elektro-mekanik sistemler yönünden bölge dışına bağımlı bir yapı bulunmaktadır.

Üretimde kullanılan malzemelerin ana başlıklar halinde aşağıda sunulması uygun görülmüş olup, sektöre destek amaçlı olarak eksik olan ürünlerin bölgede üretimine yönelik altyapının geliştirilmesi ihtiyacı görülmektedir.

Tablo 225: Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Tedarikçileri

NACE Rev.2-TR / PRODTR	NACE REv.2-TR Kodu Açıklaması	Faaliyet Sayısı**
20.30	Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı maddeler ile matbaa mürekkebi ve macun imalatı	*17*
20.59	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer kimyasal ürünlerin imalatı	*11*
22.19	Diğer kauçuk ürünleri imalatı	*27*
22.21	Plastik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı	*109*
23.12	Düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi	*11*
24.10	Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı	*4*
24.20	Çelikten tüpler, borular, içi boş profiller ve benzeri bağlantı parçalarının imalatı	*20*
24.31	Barların soğuk çekilmesi	*4*
24.32	Dar şeritlerin soğuk haddelenmesi	*1*
24.33	Soğuk şekillendirme veya katlama	*5*
24.34	Tellerin soğuk çekilmesi	*2*
24.51	Demir döküm	*226*
24.52	Çelik dökümü	*85*
24.53	Hafif metallerin dökümü	*19*
24.54	Diğer demir dışı metallerin dökümü	*12*
25.50	Metallerin dövülmesi, preslenmesi, baskılanması ve yuvarlanması; toz metalurjisi	*32*
25.62	Metallerin makinede işlenmesi ve şekil verilmesi	*20*
25.73	El aletleri, takım tezgahı uçları, testere ağızları vb. imalatı	*59*
25.93	Tel ürünleri, zincir ve yayların imalatı	*3*
25.94	Bağlantı malzemelerinin ve vida makinesi ürünlerinin imalatı	*30*
25.99	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer fabrikasyon metal ürünlerin imalatı	*31*
28.12	Akışkan gücü ile çalışan ekipmanların imalatı	*95*
28.15	Rulman, dişli/dişli takımı, şanzıman ve tahrik elemanlarının imalatı	*36*
29.20	Motorlu kara taşıtları karoseri (kaporta) imalatı; treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	*53*
29.32	Motorlu kara taşıtları için diğer parça ve aksesuarların imalatı	*248*

Kaynak: TOBB Kapasite Raporu ve Sanayi Veritabanı (2011)

** Birden fazla makine üreticisinin mükerrer dikkate alınması olasılığı nedeniyle ekonomik faaliyet sayısı belirtilmektedir.*

Üretim altyapısına yönelik ihtiyaçlar ve üretimde gerekli olan hammadde, yarı mamul ve mamul malzemeler dışında, insan gücü anlamında bölgede yeterli nitelikli işgücünün bulunmadığı da gözlenmiştir. Sektörde, özellikle Ziraat Fakültesi mezunu tarım makinaları mühendisi ihtiyacı görülmekte, eğitim kurumlarından mezun olan kişilerin asıl meslekleri dışındaki işleri yapmakta ve sektörde çalışma yönünde tercih kullanan öğrenci sayısı da çok gerilerde kalmaktadır. Operatör anlamında bölgede teknolojik ekipmanları kullanabilecek nitelikte eğitim almış yeterli ara elemana da ihtiyaç duyulmaktadır.

Sanayi-Üniversite işbirliği anlamındaki faaliyetlerin de yeterli düzeyde gerçekleştirilemediği, özellikle saha araştırmalarında firma yetkililerince belirtilmiş, bölgede uygulamalı eğitim yönünde çalışmaların yapılması ve öğrencilerin sanayide tecrübe kazanması yönündeki faaliyetlerin artırılmasına duyulan ihtiyaç tespit edilmiştir. Sektörel rekabet gücünün belirlenmesine yönelik olarak yöneltilen sorulara deneklerin hemen tamamı tarafından rekabet anlamında zayıf olunduğu yönünde cevap alınmıştır. Bu değerlendirmelerde, en güçsüz olunan alanın üniversite-sanayi işbirliği olduğu belirlenmiştir.

3.1.3.3. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü GZFT Analizi

KONYA TARIM MAKİNELERİ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
İlde mal-hizmet tedariki konusunda sektörü destekleyici sanayi altyapısının varlığı ve sürdürülebilir mal/hizmet tedarik imkanlarının bulunması		İlde otomotiv sanayindeki gelişmişlik ve bunun tarım makinelerine olumlu etkilerinin olması	
Tarım alet ve makineleri üretimi gerçekleştiren firmalarda, imalat bilgi birikimi ve pazar tecrübesi olması	Sektörde mikro-küçük ölçekli firmalarda eğitimli teknik personel çalıştırılmıyor olunması	Bölgede tarım makinaları konusunda teknik personel yetiştiren Ziraat Fakültesinin varlığı	Sanayi-üniversite işbirliğinin yeterli düzeyde gelişmemiş olması ve üreticilerde önyargı oluşması
	Enerji ve diğer girdi maliyetlerinin yüksekliği ve bundan dolayı rekabet gücünün azalması	Bölgede yeni üniversitelerin kurulması ve eğitim kapasitesinin artması	Mezun olan öğrencilerin Konya dışında çalışmak istemesi ve bölgeden beyin göçünün varlığı
Tarım Makinaları sektörünün TR52 bölgesinde bölgesel ve sektörel önceliklerden yararlanabilmesi	Sektörde teşvik unsurlarından yararlanmak için yapılması gereken yatırım tutarının yüksekliği ve finansman zorlukları	Personel istihdamına İŞKUR tarafından sağlanan önemli desteklerin olması ve eğitime yönelik destek mekanizmaları	Ar-Ge ve İnovasyona yönelik desteklerden yararlanmanın zor olduğunun düşünülmesi ve bize vermezler anlayışının yaygınlığı
	Yatırım teşvikleri kapsamında destek sağlanması halinde Kalkınma Ajansları ve diğer hibe desteklerinden yararlanılamaması		İhracata yönelik destek mekanizmalarındaki prosedür yoğunluğu ve taleplerin geç sonuçlanması
Bölgenin gelişmiş pazarlar ile gelişme potansiyeli bulunan pazarlara yakın olması	Markalaşma bilincinin oluşmaması ve pazarlama faaliyetlerinin yetersizliği		Sektörde standartların olmamasından kaynaklanan denetim eksikliği ve işletmelerin standart kalitede ürün üretiminde zorlanmaları
Bölgede faaliyet gösteren firma sayısının fazla olması ve firmaların yoğun olarak aynı bölgede yer alması	Sektördeki aktörler arasındaki işbirliği ve ortaklık kültürünün yerleşmemiş olması	Ülke genelinde işbirliği ve ortaklık kültürünü geliştirmeye ve desteklemeye yönelik destek mekanizmalarının varlığı ve son dönmede yaygınlaşması	Sektörde faaliyette bulunan aktörler arasındaki güvensizlik ortamı ve taklitçiliğin yaygın olması

KONYA TARIM MAKİNELERİ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
	Sektörde sivil toplum örgütlenmesinin bölgede oluşmaması ve sektördeki aktörler ile paydaşlar arasındaki irtibatın kopuk kalması		
İlde organize sanayi bölgelerinin gelişmesi ve tevsi alanların ilavesiyle yatırım yerlerinin çeşitlendirilmesi	Organize sanayi bölgelerindeki yatırım yeri tahsislerinde zorluklar yaşanması ve tahsislerin gecikmesi		Arsa tahsisi işlemlerinde spekülatif faaliyetlerin önlenmesinde kararlı davranma eksiklikleri
	Tarımsal yapıda mekanizasyona imkan vermeyen işletme ölçeğinin yaygınlığı	Yurtiçi ve bölgesel talebin yüksek olması ve düşük tarımsal mekanizasyon oranı	
			Firma sayısının fazlalığı ve aile şirketleri fertlerinin veya ortaklık olarak kurulan firmalardan ayrılan ortakların aynı konuda imalata başlamaları nedeniyle firma ölçeklerinin küçülmesi

3.1.3.4. Pazardan Beklenen Gelişmeler

Ülkemizde kırsal kalkınmanın sağlamamasına yönelik olarak ulusal ve uluslararası kaynaklarla desteklenen birçok destek mekanizması uygulanmakta, bu uygulamalar kapsamında tarımsal faaliyetlere yönelik destekler sağlanmaktadır. Bu destek mekanizmaları ile tarımsal faaliyetlerin gelişmesi, tarımsal işletmelerde kullanılacak makine ve ekipmanları imal eden tarım alet ve makineleri sektörünü de olumlu yönde etkileyecek bir talep artışını beraberinde getirmektedir. Önümüzdeki dönemde uygulanacak bu programlarla sektör ürünlerine olan talepte artış oluşması beklenmekte, programlar kapsamındaki satın almalarda yerli ürünlerin tercih edilmesi yönüyle Konya ilindeki üreticilerin de satışlarını artırmaları öngörülmektedir.

Sektörü doğrudan etkileyen en önemli destek mekanizması ise Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı kapsamında uygulanan Makine-Ekipman Desteklemeleri olarak karşımıza çıkmaktadır. 2007-2011 döneminde bu başlıkta desteklenen makine-ekipman sayısı 78.124 adet ve kullandırılan toplam hibe desteği 349 milyon TL seviyesinde oluşmuştur.[130]

Bu program yanında Ekonomik Yatırımlar başlığı altında da tarımsal ürünlerin işlenmesine yönelik altyapı geliştirme konusunda hibe destekleri sağlanmıştır. Bu başlıklar altında 2006-2011 dönemine desteklenen 3.168 projeye 567 milyon TL kaynak aktarılmıştır.

2007 yılından bu yana uygulanan Makine-Ekipman Desteklemeleri kapsamında Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde bulunan İl Müdürlükleri vasıtasıyla belirlenen makine-ekipmanlar için %50 oranında hibe desteği uygulanmaktadır. Kırsal Kalkınma Planı 2010-2013 kapsamında belirlenen stratejiler kapsamında makine-ekipman desteklerinin de içerisinde bulunduğu başlıklarda sağlanacak destek miktarının 27 milyar TL seviyesini bulacağı öngörülmektedir.

Sektördeki talebin artışı yönünden bu programın ciddi katkısı olacaktır. Sektör ürünlerine olan talebi artıracak destek mekanizmaları şu şekilde sıralanmaktadır:

1. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (Ekonomik Yatırımlar/Makine-Ekipman)

2. Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni (IPARD)

3. Entegre Hayvancılık Yatırımlarında Yatırım Teşvikleri (Ekonomi Bakanlığı)

Belirtilen programlarda uygulanacak desteklemelerden yararlanacak olan yatırımcılar, ihtiyaç duyacakları makine ve ekipmanları tedarik edecekler, bu şekilde sektörün gelirlerinin artmasına da katkıda bulunacaklardır. 2011-2012 döneminde sağlanacak desteklerin de 70-100 milyon TL seviyelerini bulması beklenmektedir. Ülke genelinde sağlanacak bu tutardaki desteklerin, tarım alet ve makineleri sektöründe yer alan ilimizdeki üreticilerine gelen taleplerin de artmasıyla sektördeki canlanması hızlandırması beklenmektedir.

Dünya tarımsal ürünler ihracatında gelişmiş ülkelerin ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir. Bu durumun en önemli nedeni bu ülkelerde tarımsal mekanizasyonun en üst düzeyde gerçekleşmesi ve yüksek kalitede islenmiş ürünlerin üretilmesidir. İlk sıralardaki ülkeler arasındaki gelişmişlik açısından tek istisna çok fazla miktarda ekilebilir araziye sahip olan Brezilya'dır. Bir tarım devi olarak nitelendirilebilecek olan Brezilya, yüksek miktardaki ihracatıyla dünya tarım ürünleri ihracatçıları arasındadır. Yine de Brezilya'nın tarımsal mekanizasyonu önemli ölçüde gerçekleştirdiğinin vurgulanması önemlidir.

Tarım alet ve makinelerinin ana hatlar itibariyle sınıflandırılması dünya genelinde geçerli olan üç temel tarımsal işletme boyutundan kaynaklanmaktadır. Büyük ölçekli ve sermaye yoğun tarım işletmeciliği ABD, Kanada, Avustralya ve bir dereceye kadar Meksika, Arjantin, Brezilya ve Güney Afrika'da uygulanmaktadır. Rusya, Ukrayna ve diğer eski Sovyet cumhuriyetleri de büyük ölçekli tarım işletmeciliği yapmakta iseler de bu ülkelerdeki tarım sermayesi yoğunluğu ve makineleşme düzeyi

[130] Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Web Sitesi (Tarımsal Veriler), 2011.

öncekiler kadar değildir. Orta ölçekli fakat gelişmiş tarım işletmeciliği, Avrupa'da ve Latin Amerika ile Asya'nın bazı bölümlerinde uygulanmaktadır. Küçük ölçekli tarım işletmeciliği ise Asya, Afrika ve Karayipler bölgelerinde uygulanmaktadır. Sonuç olarak bir işletmede hangi tür tarım alet ve makinesinin kullanılacağı hususu her şeyden önce o işletmenin sahip olduğu toprak büyüklüğü ile doğrudan ilişkili olmaktadır.

Tarım alet ve makineleri sektörünün dünyadaki durumuna bakıldığında sektörün gelişiminin ülkemizdekinden çok farklı olduğu açıkça görülmektedir. Dünya tarım alet ve makineleri sektörü otomotiv sektörüne benzer bir şekilde yüksek düzeyde bütünleşme ve küreselleşme yönünde ilerleyen bir sektördür.

Dünya ekonomik krizi, tarım sektöründe olduğu gibi, tarım alet ve makineleri sektörü üzerinde de önemli etkilere yol açacaktır. Ancak, giderek artan dünya nüfusu ve gıda tüketim kalıplarının sürekli olarak genişlemesi sonucu artan gıda talebi, tarım sektörünün ve dolayısıyla tarım alet ve makinelerinin sektörünün küçülmesine fırsat vermeyecektir. Ayrıca, dünya genelindeki tarımsal işletmelerin geçmişe oranla sektördeki en düşük borç/varlık oranına sahip olmaları tarım alet ve makinelerine yatırımların önümüzdeki yıllarda da devam edeceğini göstermektedir. Ekonomik krizin olumsuz kısa dönem etkileri mevcut olmakla birlikte, orta vadede hem tarım sektörünün hem de tarım alet ve makineleri sektörünün genişlemesini sürdürmesi beklenmektedir.

Türkiye tarım alet ve makineleri imalatı sanayisindeki gelişmeler, sektörün dünya ve ülkemiz tarım sektörü ile ilişkisi ve ülkemiz tarımı için önemi dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Türkiye'nin tarımsal nüfusu giderek sanayi ve hizmet sektörlerine kaymaktadır. Bunun yanı sıra, tarımda üretimin artırılması, maliyetinin düşürülmesi, ürün kalitesinin geliştirilmesi de stratejik amaçlar arasında yer almaktadır. Tarım ve ormancılıkta kullanılan makineler sektörü yurt içi talebi karşılayacak, ayrıca ihracatta yakalamış olduğu gelişme eğilimini arttırarak sürdürecek potansiyele sahiptir. Ancak, henüz teknolojik gelişimini tamamlayamamış küçük ve orta ölçekli sanayicilerimiz sektörün rekabet gücünü zorlamaktadır.

Türkiye ekonomisi için oldukça önem taşıyan bu sektörün başlıca sorunlarının ortadan kalkması için; enerji, hammadde gibi üretim girdileri maliyetleri azaltılmalı, yatırımların finansmanı ve teşviki doğru ve yeterli bir şekilde sağlanmalı, yurt dışı yatırım ve işbirliği imkanları desteklenmeli, firmalarca kalite kontrolü ve standartların yerine getirilmesine özen gösterilmeli, sektör ürünlerine ilişkin uygulamadaki Türk standartlarının AB ile uyumu sağlanmalı, kullanılmış traktör ve tarım ve ormancılıkta kullanılan makinelerin ithalatının azalması sağlanmalıdır. Ayrıca, Türk tarımının yapısal sorunlarından biri olan miras hukuku ile toprakların küçülmesinin önüne geçilmesi tarım sektöründe makine kullanımının artmasını sağlayacaktır.

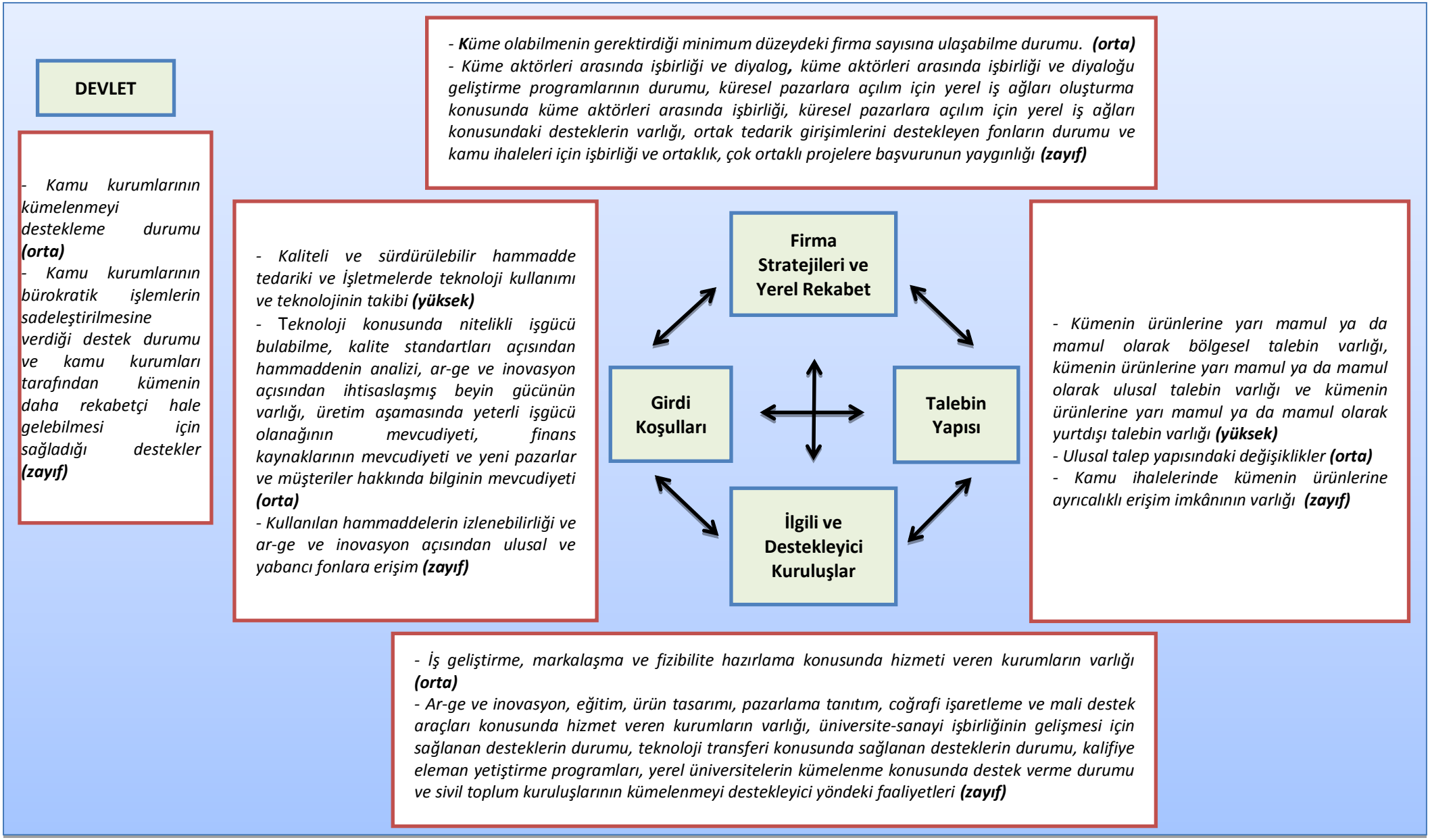
3.1.3.5. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İçin Rekabetçilik Analizi ve Kümelenme

Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İçin Rekabet Elması çalışması gerçekleştirilmiştir. Ulusal rekabet üstünlüğü 4 grup altında sorulan sorularla incelenmiştir. Bu analize esas teşkil eden detaylar değer zinciri çalışmasının içinde süt ve süt ürünleri sektörleri için ayrı ayrı irdelenmiştir.

Girdi Koşulları, firma stratejileri ve yerel rekabet, talebin yapısı ve ilgili ve destekleyici kuruluşlar başlıklarından değer zincirini oluşturan bütün değerler ayrı ayrı incelenmiş ve rekabetçiliklerine ilişkin tespitler de bulunulmuştur.

Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İçin Rekabet Elması hem değer zinciri içerisinde ele alınan konuların bir özeti hem de tamamlayıcısı olarak oluşturulmuştur. Bu nedenle burada ayrıca rekabet üstünlüğünden yeniden bahsetmek yerine sonuç kısmında değerlendirmelere yer verilecektir.

3.1.3.5.1. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İçin Rekabet Elması

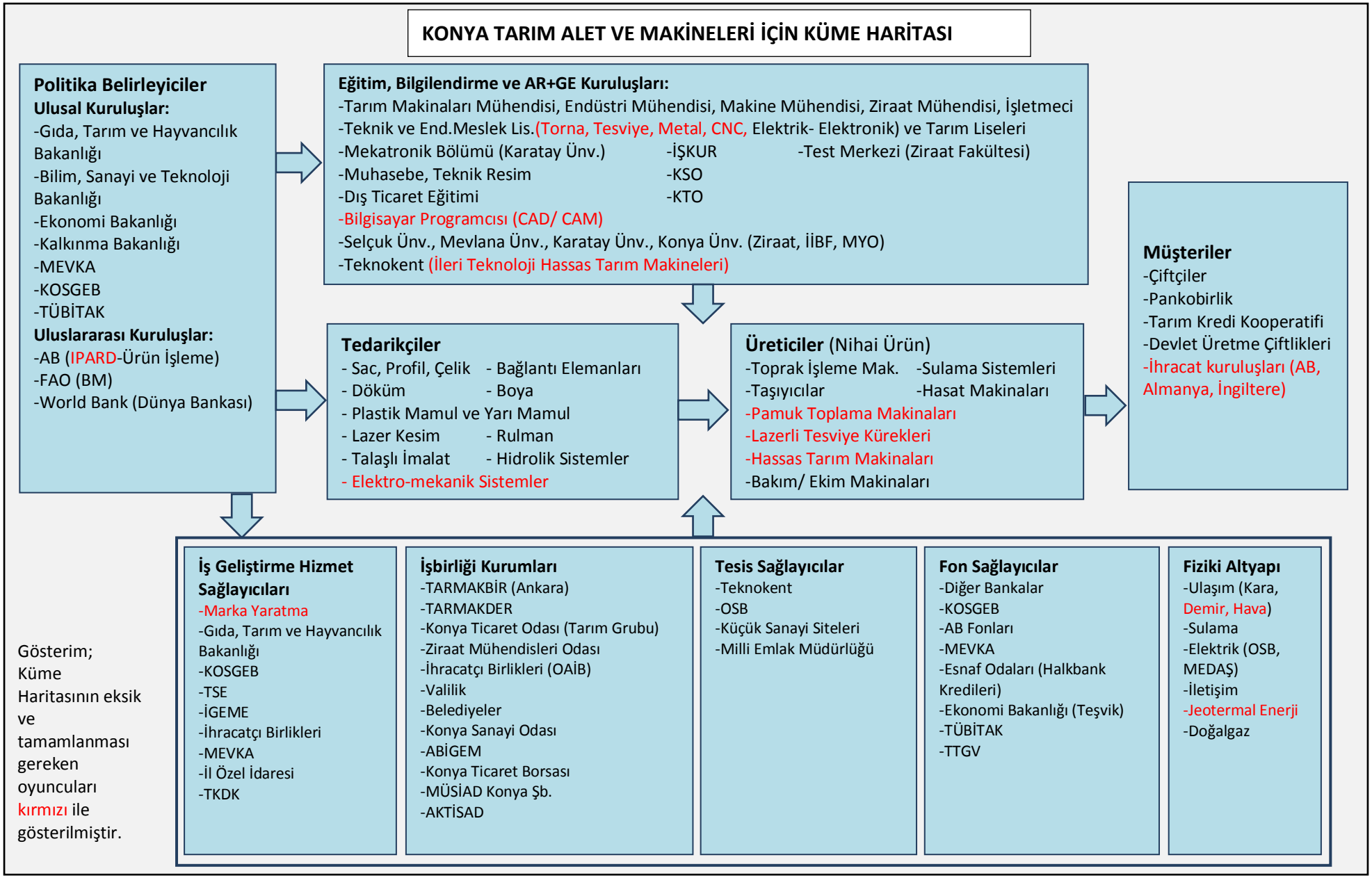
3.1.3.5.2. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İçin Küme Haritası

Konya Tarım Alet ve Makinaları Sektörü için ilgili tarafların katılımı ile bir toplantı yapılmış ve yerel kapasitenin gelişmesine yönelik olarak uygulamalı eğitim gerçekleştirilmiştir.

Devam eden süreçte sektör temsilcisi firmalarla yapılan yüz yüze mülakatlar, bölgede gerçekleştirilen diğer çalışmalar ve ikincil veri kaynakları taranmak suretiyle sektöre ilişkin değer zinciri çalışması tamamlanmış ve küme haritası oluşturulmuştur.

Ayrıca kümenin aktörlerine ilişkin tanımlamalar değer zincirini de tamamlar şekilde ifade edilmiştir.

3.1.3.5.2.1. Küme Haritası

3.1.3.5.2.2. Sektörel Kuruluşlar

Politika Belirleyici Kuruluşlar

Konya Tarım Alet ve Makinaları Sektörü için oluşturulan küme haritasında, politika belirleyici kuruluşlar ulusal ve uluslararası kuruluşlar olmak üzere 2 kısımda tasnif edilmiştir. Ulusal kuruluşlar arasında Türkiye'de ulusal ölçekte veya bölgesel ölçekte faaliyet gösteren kuruluşlar yer almakta, uluslararası kuruluşlar arasında ise ülkemizi ilgilendiren konularda, ulusal kuruluşlarla birlikte faaliyet gösteren kuruluşlara yer verilmiştir.

Ulusal Kuruluşlar

Ulusal kuruluşlar arasında süt üretimi ile süt işleme konusunda destekleme ve düzenleme faaliyeti gösteren kuruluşlar yer almaktadır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB)

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na 03.06.2011 tarih ve KHK/639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile aşağıda sayılan ana faaliyet konularının geliştirilmesine yönelik çalışalar yapmak ve gıda, tarım ve hayvancılığa yönelik genel politikaları belirlemek, uygulamasını izlemek ve denetlemek amacıyla görev verilmiştir.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın ana faaliyet konuları:
- Bitkisel ve hayvansal üretim ile su ürünleri üretiminin geliştirilmesi,
- Tarım sektörünün geliştirilmesine ve tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik araştırmalar yapılması,
- Gıda üretimi, güvenliği ve güvenirliği, kırsal kalkınma, toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin korunması, verimli kullanılmasının sağlanması,
- Çiftçinin örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi,
- Tarımsal desteklemelerin etkin bir şekilde yönetilmesi ve
- Tarımsal piyasaların düzenlenmesi yönünde çalışmalar yapılması.

Tarım Alet ve Makinaları ile tarım sektörünün ilişkileri açısından, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı önemli işlevler üstlenmekte, tarımsal mekanizasyonun sağlanmasına yönelik olarak verdiği desteklerle sektörün canlanmasına katkıda bulunmaktadır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na 03.06.2011 tarih ve KHK/635 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenen amaçlara ulaşılması yönünde faaliyette bulunmak amacıyla görev verilmiştir. Süt üretimi ve süt işleme konularında gerçekleştirilecek politikalar ve kalkınma planlamaları yönündeki faaliyetleriyle sektöre ilişkin politikaların belirlenmesinde rol almaktadır.

• Kalkınma planları ve yıllık programlardaki ilke, hedef ve politikalar doğrultusunda sanayi politika ve stratejilerinin belirlenmesi, sanayi ürünlerine yönelik idari-teknik düzenlemeler hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak, sicil tutmak, istatistik ve analizler üretmek.

• Ekonomik kalkınma, sosyal gelişme ve milli güvenlik hedefleri doğrultusunda bilim, teknoloji ve yenilikçilik politikalarını ilgili kurum-kuruluşlarla işbirliği yaparak belirlemek, uygulamak/uygulanmasını sağlamak, sanayiye yönelik ar-ge ve yenilikçilik program ve projelerini ve bu kapsamdaki yatırımları desteklemek, teşvik tedbirleri almak ve uygulamak.

• Organize sanayi bölgelerinin (organize tarım sanayi bölgeleri dahil), endüstri bölgelerinin ve küçük sanayi sitelerinin planlanması, kuruluşu, yapılaşması ve işleyişine ilişkin olarak mevzuatla verilmiş görevleri yapmak, bu kuruluşların arıtma, altyapı ve üstyapı tesislerini desteklemek.

• Görev ve faaliyet alanına giren konularda uluslararası kuruluşlar, AB ve yabancı ülkelerle ilişkileri yürütmek, iki ve çok taraflı bilimsel, sınai ve teknik işbirliği anlaşmaları ve protokollerin

imzalanmasına yardımcı olmak, AB ve uluslararası kuruluşlarla yürüttüğü projelerin ve programların hazırlanmasında koordinasyon ve kontrolü sağlamak.

Kalkınma Bakanlığı

Kalkınma Bakanlığı, "ekonomik, sosyal ve kültürel politikaların ve hedeflerin tayininde ve ekonomik politikayı ilgilendiren faaliyetlerin koordinasyonunda Hükümete yardımcı olmak ve danışmanlık yapmak" amacıyla kurulan Devlet Planlama Teşkilatı yerine 03.06.2011 tarih ve KHK/641 sayılı Kalkınma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Bakanlık tarafından, iktisadi, sosyal ve kültürel politika ve hedeflerin belirlenmesinde Hükümete müşavirlik yapılması, kalkınma planlarının, orta vadeli programların, yıllık programların, stratejilerin ve eylem planlarının hazırlanması, bakanlık ve kamu kurum-kuruluşların iktisadi, sosyal ve kültürel politikayla ilgili faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanması ve uygulamanın etkin bir şekilde yönlendirilmesi konularında görevlerini yerine getirmektedir.

Kalkınma Bakanlığınca bölgesel ve ulusal kalkınmaya yönelik yukarıda sayılanlar yanında birçok görev yerine getirilmeye çalışılmakta ve ülkemizin kalkınmasına yönelik politikaların ve stratejilerin belirlenmesi ve uygulanması yönüyle birçok sektörün düzenlenmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Süt üreten işletmeler ve süt işlemeye yönelik işletmelere sağlanacak desteklemelerle ilgili olarak ta Kalkınma Bakanlığının görevleri kapsamında koordinasyon sağlanmaya çalışılmaktadır. Özellikle 26 Düzey 2 Bölgesinde 2009 yılından itibaren kurulan ve bölgesel gelişmede yapı taşı vazifesi almaya başlayan Kalkınma Ajansları'nın bir anlamda üst kuruluşu olarak bölgesel politikaların belirlenmesi ve kalkınmanın sağlanmasında Bakanlık ciddi görevler üstlenmektedir.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), Konya ve Karaman illerini kapsayan TR 52 Düzey 2 Bölgesi'nde 22.11.2008 tarih ve 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tüzel kişiliği haiz bir kurum olarak kurulmuş ve faaliyete geçmiştir.

MEVKA, "kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" amaçlarını gözeterek faaliyetlerini yürütmektedir.

Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından TR52 Düzey 2 Bölgesi 2010-2013 Bölge Planı kapsamında bölgenin vizyonu "Kaynaklarını etkin ve çevreye duyarlı kullanan, sosyo-kültürel yapısı güçlü, rekabetçilik temelinde sürekli gelişen lider bir bölge olmak" şeklinde belirlenmiş ve aşağıda bulunan 5 tematik eksene göre desteklemelerde bulunulması amaçlanmıştır.

- Bölgenin rekabetçilik düzeyinin artırılması
- Bölgenin cazibesinin artırılması
- Doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması
- İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve istihdamın artırılması
- Sosyo-kültürel yapının güçlendirilmesi

Ajans Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirlenen esaslar dahilinde yıllık olarak iktisadi kalkınma ve kırsal kalkınma başlıklarında özel sektör kuruluşlarına yönelik hibe destekleri sağlamak üzere Mali Destek Programları kapsamında desteklemelerde bulunmaktadır. Ajans tarafından 2010 ve 2011 yıllarında İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında gıda ürünlerinin de içerisinde bulunduğu konularda proje teklif çağrısına çıkmıştır.

Ekonomi Bakanlığı

Ekonomi Bakanlığı, 13.12.1983 tarihli ve 188 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak kurulan ve daha sonra 09.12.2004 tarih ve 4059 sayılı Kanunla Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak Hazine Müsteşarlığından ayrılan Dış Ticaret Müsteşarlığı yerine 03.06.2011 tarih

ve KHK/637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Dış Ticaret Müsteşarlığı "dış ticaret politikalarının tespitine yardımcı olmak, tespit olunan bu politikalar çerçevesinde ihracat, ihracatı teşvik, ithalat, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ve ikili ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkileri düzenlemek, uygulamak, uygulamaları izlemek ve geliştirmek" amaçlarıyla belirtilen tarihlerde kurulmuştur. "İhracata dayalı büyüme modeli çerçevesinde, mal ve hizmet sektörlerinde yatırım-üretim-ihracat zincirine ilişkin politikaların bir bütün olarak ele alınmasını sağlayacak bir kurumsal yapılanmaya duyulan ihtiyaç" dikkate alınarak Dış Ticaret Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı'na bağlı faaliyette bulunan Teşvik ve Uygulama ile Yabancı Sermaye Genel Müdürlüklerinin birleştirilmesi suretiyle Ekonomi Bakanlığı kurulmuş ve faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır.

Ekonomi Bakanlığı tarafından tarım alet ve makinaları sektörünü doğrudan veya dolaylı yollarla ilgilendiren konularda destek mekanizmalarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerde bulunulmakta, ülke genelinde belirlenen şartlar dahilinde yatırımların ve ihracatın desteklenmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Başkanlığı (KOSGEB)

KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı olarak Ankara merkezli Başkanlık yapılaşmasıyla küçük ve orta ölçekli işletmelere ilgili mevzuatına göre destek sağlama yönünde faaliyet göstermektedir. Kurum, KOBİ'lerin rekabet güçlerini geliştirmeye ve girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmaya yönelik nitelikli hizmet ve destekler sunarak, KOBİ'lerin ekonomik ve sosyal kalkınmadaki paylarını artırmayı amaçlamaktadır.

KOSGEB tarafından sağlanan hizmetler ve desteklerin sağlanmasında, Türkiye genelinde 81 il merkezinde bulunan Hizmet Merkezi Müdürlükleri ve Sinerji Odakları vasıtasıyla hizmet sunulmaktadır. Ayrıca, KOSGEB bünyesinde faaliyet gösteren Laboratuvar Müdürlükleri vasıtasıyla, KOBİ'lere teknik hizmetler de sağlanmaktadır. Tarım Alet ve Makinaları sektörünü de ilgilendiren konularda yeni destek programları uygulaması ve dönemsel olarak uygulanan düşük faizli/faizsiz krediler vasıtasıyla işletmelere mali destek sağlanması işlevini yürütmektedir.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK)

TÜBİTAK 1963 yılında, Türkiye'de planlı ekonomi döneminin başlangıcında, "özellikle doğa bilimlerinde temel ve uygulamalı akademik araştırmaları desteklemek ve genç araştırmacıları teşvik etmek, özendirmek" amacıyla kurulmuştur. Temel bilimler, mühendislik, tıp ve tarım-hayvancılık alanlarında 4 araştırma grubu ile kurulan TÜBİTAK, günümüzde 10 araştırma grubunu içerisinde barındıran, ülkenin araştırma-geliştirme ve inovasyon konusunda önemli kuruluşu olarak faaliyette bulunmaktadır.

TÜBİTAK önümüzdeki yirmi yıllık dönemde uygulanacak bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesine yönelik olarak "Vizyon 2023" adlı kapsamlı bir proje gerçekleştirmiş, ayrıca 2005-2010 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı, 2008-2010 Ulusal Yenilik Stratejileri Uygulama Planı ve 2007-2010 Uluslararası BTY Stratejileri Planının hazırlanmasında koordinasyonu sağlamıştır.

TÜBİTAK, kuruluş kanunu gereği, uluslararası ikili ve çok taraflı bilimsel ve teknolojik işbirliği faaliyetlerinde Türkiye'yi temsil etmekte ve bu alandaki koordinasyonu sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, Türkiye'nin 2003 yılından itibaren AB Çerçeve Programlarına tam katılımı sonrasında bu programların ulusal koordinasyonunu sağlamaktadır.

Uluslararası Kuruluşlar

AB-Avrupa Birliği (IPARD-Ürün İşleme)

Ülkemizin Avrupa Birliği üyelik süreci, 1963 yılında imzalanan anlaşma ile başlamış ve 2005 yılında tam üyelik müzakerelerine başlanmıştır. Avrupa Birliği üyeliği sürecinde, Katılım Öncesi Mali Yardım

Aracı (IPA) kapsamındaki 5 bileşende müktesebata uyum ve yapısal uyum yanında Türkiye'de belirli sektörlerde destek mekanizmaları uygulanması öngörülmektedir. Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı 5. bileşeni olan Kırsal Kalkınma Bileşeni (IPARD) kapsamında tarım ve tarımsal ürünlerin işlenmesi ile tarımla ilgili diğer alanlarda belirlenen bölgelerde mali destek araçları uygulanmaktadır.

IPARD Programı kapsamında desteklenecek yatırım konuları için girdi sağlayan sektörün gelişimi için önemli politikaların belirlenmesinde öncü rol üstlenmektedir.

BM-Gıda ve Tarım Örgütü (UN-Food and Agriculture Organization -FAO-)

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Birleşmiş Milletler'in gıda ve tarım konusunda açlığı yok etmek ve beslenme şartlarını iyileştirmek amacıyla 1943 yılında kurulmuş olan uzmanlık kuruluşudur. BM üyesi olan ülkelerde teknik yardımların sağlanması ve gıda-tarım konusunda gerçekleştirilecek kalkınma programları kapsamında hedef ülkelerdeki kuruluşlarla birlikte mali destekler uygulamaktadır. Ülkemizde de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile birlikte gıda ve tarım konularında çeşitli dönemlerde mali destek uygulamaları gerçekleştirilmektedir. Tarımda mekanizasyonun sağlanmasına yönelik olarak verilen destekler sektörü yakından ilgilendirmektedir.

Dünya Bankası (World Bank)

Dünya Bankası, Uluslararası Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası olarak 1945 yılında kurulmuş ve 1947 yılından itibaren Birleşmiş Milletler'in özerk uzman kuruluşlarından biri olarak faaliyetlerini yürütmeye devam etmiştir. Ülkemiz bu kuruma 1947 yılından bu yana üye olup, kişi başı gayri safi hasıla seviyesine göre 4 gruba ayrılan ülkelere yönelik uzun vadeli ve belirli ödemesiz dönemi içeren sübvansiyonlu kredi imkanı tanınmaktadır. Ülkemiz, bu gruplamada III. Sınıfta yer almakta ve 5 yıl ödemesiz toplam 17 yıla kadar vadeli kredilerden yararlanılması mümkündür.

Eğitim, Bilgilendirme ve Ar-Ge Kuruluşları

Tarım Alet ve Makinaları Sektörü için oluşturulan küme haritasında, sektöre bilgi ve hizmet sağlama yönünde stratejik öneme haiz bulunan kuruluşlar tasnif edilmiştir.

Eğitim Kuruluşları

Tarım Makinaları Mühendisi, Endüstri Mühendisi, Makine Mühendisi, Ziraat Mühendisi, İşletmeci

Sektörün ihtiyaç duyduğu mühendis nitelikli personelin yetiştirilmesinde Selçuk Üniversitesi, Karatay Üniversitesi ve Mevlana Üniversitesi gibi eğitim kurumlarından yeterli sayıda teknik personel mezun edilmektedir. Yeni kurulmuş bulunan Konya Üniversitesi bünyesinde teknik eleman yetiştirme programı bulunmamakta, bu üniversite henüz yapılaşma aşamasında bulunmaktadır. Ayrıca, üniversitelerin ilgili bölümlerinde sektörde çalışacak nitelikte işletmeci personel yetiştirme kapasitesi de bulunmaktadır.

Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi (Torna, Tesviye, Metal, CNC, Elektrik- Elektronik)

Konya ilinde 3 adedi merkez ilçelerde bulunmak üzere toplamda 12 adet Endüstri Meslek Lisesi yer almaktadır. Bu liselerin ilgili bölümlerinde teknik personel yetiştirmeye yönelik eğitim hizmetleri verilmekte, sektörü ilgilendiren torna, tesviye, metal ve CNC bölümlerinden sektörün ve ilin ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli sayıda teknik personel mezun edilememektedir. Elektrik-Elektronik bölümlerinden ihtiyacın sınırlı olması nedeniyle yeterli teknik personel mezun olmaktadır.

Tarım Meslek Liseleri

Tarım sektöründe nitelikli personel istihdam edilmesi ve özellikle süt hayvancılığı ile süt ürünleri üretimi konusunda istihdam edilecek nitelikte personel yetiştirilmesini sağlayabilecek Tarım Meslek Liselerinin bölgede yaygınlaştırılması önem taşımaktadır. Konya ilinde mevcut Karatay Tarım Meslek Lisesi ve Çumra Tarım Meslek Lisesi bünyesinde lise çağındaki öğrencilere eğitim verilmektedir.

Çumra Tarım Meslek Lisesi ise 1953 yılında Bölge Sulu Ziraat Deneme İstasyonu adıyla kurulmuş olup, tarım alanında ortaöğretim hizmeti sunan bir kuruluş olarak faaliyetlerini 2006 yılına kadar Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na bağlı olarak yürütmüştür. 2006 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilerek Çumra Tarım Meslek Lisesi unvanını alan kuruluş, ortaöğretim düzeyinde, mesleki uygulamalı örgün eğitim verilmektedir. Kuruluş, Tarımsal Sanayi ve İşleme Teknolojisi (Gıda Ürünlerinin İşlenmesi, Muhafazası ve Pazarlanması) ile Tarımsal Mekanizasyon ve Sulama Teknolojisi (Modern Tarım Alet ve Makineleri ile Sulama sistemleri) başlıklarında sektörün ihtiyacı olan teknik personelin yetiştirilmesi konusunda uygulamalı ve teorik eğitim vermektedir.

Konya Tarım Meslek Lisesi, 1967 yılında Tarım Bakanlığı bünyesinde eğitim ve öğretime başlamış olup, 03.02.2006 tarih ve 5450 sayılı yasa ile Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilmiştir. Okul hayvan sağlığı hizmetleri konusunda teknisyen yetiştiren bir eğitim - öğretim kurumu olup tarım alet ve makinaları sektörünü ilgilendiren konularda eleman yetiştirmemektedir.

KTO Karatay Üniversitesi Mekatronik Bölümü

KTO Karatay Üniversitesi bünyesinde yer alan Mekatronik Mühendisi programında Makine Mühendisi, Elektrik-Elektronik Mühendisi ve Bilgisayar Mühendisi adaylarının gördüğü eğitimin yoğrulmasıyla günümüz teknolojilerini kullanabilecek yüksek vasıflı mühendis eleman yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu çağdaş teknolojik sistemlerin geliştirilmesi, işletilmesi ve bakımı alanlarında Mekatronik Mühendislerine duyulan ihtiyacın karşılanması için bu konuda eğitim veren kurum sayısı da son yıllarda hızla artmaktadır. Bölge içinde bu konuda eğitim veren bir üniversitenin bulunması sektör için avantaj olarak karşımıza çıkmaktadır.

Muhasebe, Teknik Resim

Bölgede ön lisans eğitimi sunan Meslek Yüksek Okulları ile meslek liselerinden mezun muhasebeci ve teknik ressamlar yeterli sayıda bölgeden temin edilebilmektedir.

Dış Ticaret Eğitimi

İlde yer alan Meslek Yüksek Okulları bünyesinde Dış Ticaret konusunda eğitim veren programlar yeterli seviyede bulunmakta ve bu programlardan sektörde çalışacak nitelikte eleman yetiştirilebilmektedir. Ayrıca, bölgede yer alan meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve diğer kurum ve kuruluşlar tarafından, Dış Ticaret ile ilgili eğitim ve bilgilendirme programları genellikle uygulamalı olmak üzere yaygın olarak gerçekleştirilmektedir.

Bilgisayar Programcısı (CAD/ CAM)

Bölgede Cad/Cam tasarım konusunda ihtiyaç duyulan personel istihdam edilememekte, bu konuda düşük vasıfta diğer teknisyen veya lise mezunu eleman kullanılmaktadır.

Üniversiteler (Selçuk, Konya, Karatay ve Mevlana Üniversiteleri)

Konya ilinde 2 devlet ve 2 vakıf üniversitesi olmak üzere 4 adet üniversite bulunmakta, bu üniversitelerden Konya Üniversitesi dışındaki diğer 3 üniversiteden sektörün ihtiyacı olan teknik personelin yetiştirilmesi yönünde eğitim verilmektedir.

Konya Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Konya Teknokent)

Konya Teknokent-Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş., 21.07.2003 tarih ve 2003/5692 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kurulan Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin işletici şirketi olarak 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu hükümlerine göre 23.07.2004 tarihinde Anonim Şirket şeklinde kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Konya Teknokent; araştırma-geliştirme faaliyeti yürüten, özellikle yeni ve yüksek teknolojilerde mal ve hizmet üretimi gerçekleştiren firmalara uluslararası standartlarda teknopark hizmetleri sunmayı amaçlamaktadır. Bölge içinde, Konya bölgesinin özellikleri ve geleceğe yönelik hedefleri göz önüne alınarak bilişim teknolojisi, tarımsal teknolojiler, biyoteknoloji, tasarım teknolojileri, çevre ve enerji teknolojileri, savunma sanayi alanlarında ar-ge faaliyeti yürüten kuruluşların yer almasına öncelik verilmektedir.

Kuruluş bünyesinde İleri Teknoloji Hassas Tarım Makinaları konusunda yeterli araştırma-geliştirme faaliyeti gerçekleştirilmemekte, sektörün önünü açacak ve örnek teşkil edecek konulardaki faaliyetlerin de yeterli düzeyde olmadığı gözlenmektedir.

Bilgilendirme Kuruluşları

Türkiye İş Kurumu Konya (İŞKUR) İl Müdürlüğü

Türkiye İş Kurumu, 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanun ile istihdamın korunmasına, geliştirilmesine, yaygınlaştırılmasına ve işsizliğin önlenmesi faaliyetlerine yardımcı olmak ve işsizlik sigortası hizmetlerini yürütmek amaçlarıyla kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır.

İŞKUR'un görevleri şu şekilde belirlenmiştir:

a) Ulusal istihdam politikasının oluşturulmasına ve istihdamın korunmasına, geliştirilmesine ve işsizliğin önlenmesi faaliyetlerine yardımcı olmak, işsizlik sigortası işlemlerini yürütmek.

b) İşgücü piyasası verilerini, yerel ve ulusal bazda derlemek, analiz etmek, yorumlamak ve yayınlamak, işgücü arz ve talebinin belirlenmesine yönelik işgücü ihtiyaç analizlerini yapmak

c) İş ve meslek analizleri yapmak, yaptırmak, iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri vermek, verdirmek, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirmek ve uygulamak, istihdamdaki işgücüne eğitim seminerleri düzenlemek.

d) İş ve işçi arayanların buluşmalarına, işçilerin istihdam imkanlarının geliştirilmesine ve işverenlere işgücü sağlanmasına yönelik aracılık işlemlerini gerçekleştirmek.

e) Gerektiğinde Kurum faaliyet alanı ile ilgili ihalelere katılmak suretiyle, yurt içinde veya uluslararası düzeyde kurum ve kuruluşlara eğitim ve danışmanlık hizmeti vermek.

f) AB ve uluslararası kuruluşların işgücü, istihdam ve çalışma hayatına ilişkin olarak aldıkları kararları izlemek, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin taraf olduğu Kurumun görev alanına giren ikili ve çok taraflı anlaşma, sözleşme ve tavsiye kararlarını uygulamak.

Konya Ticaret Odası (KTO)

İlk etapta Ticaret ve Sanayi Odası olarak kurulan Konya Ticaret Odası'nın kuruluşu 1925 yılına dayanmakta, 20.000 kişiden fazla sanayici ve tüccar üyesi ve 75 meslek komitesiyle Konya'ya hizmet etmektedir. KTO, üyelerine ve Konya halkına yönelik olarak fuarlar, yurtiçi ve yurtdışı fuar gezileri, bilgilendirme toplantıları, seminerler vb. gibi faaliyetlerle bölge gelişimine katkı sağlamaktadır.

Konya Sanayi Odası (KSO)

1925 yılında kurulan Konya Ticaret ve Sanayi Odası olarak sanayicilere verilen hizmetler, 1974 yılında Konya Sanayi Odası'nın kurulması sonrasında bu oda tarafından sunulmaya başlanmıştır. KSO, sanayiye yönelik araştırmalar, sektörel araştırmalar, bilgilendirme toplantıları, fuar katılımları ve ziyaretleri, konferans ve seminerler, eğitim programları vb. birçok kültürel etkinlik düzenlemekte ve Konya sanayisinin gelişimi yolunda en yüksek katkıyı sağlamaktadır. Konya Sanayi Odası'nın halihazırda 25 meslek komitesi ile 1.373 adet aktif üyesine hizmet sunmaktadır.

Araştırma-Geliştirme Kuruluşları

Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Test Merkezi

Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi 1982 yılında kurulmuş, 1992 yılında Alaaddin Keykubad Kampüsündeki kendi binasına taşınarak burada eğitim-öğretim faaliyetine devam etmiştir. 2003 yılından bu yana Fakültede 9 bölümde eğitim öğretim yapılmakta olup toplam 10 bölüm mevcuttur. Fakülte bünyesinde iki ayrı bilgisayar laboratuvarı ile yurdumuzda üretilen tarım alet ve ekipmanlarına uygunluk belgesi veren bir test merkezi bulunmakta, ürünlerin belgelendirilmesi yönünde faaliyet gösterilmektedir.

Üniversiteler (Selçuk, Konya, Karatay ve Mevlana Üniversiteleri)

Konya ilinde 2 devlet ve 2 vakıf üniversitesi olmak üzere 4 adet üniversite bulunmakta, bunlardan kuruluşu en eskiye dayanan Selçuk Üniversitesi bünyesinde Ziraat Fakültesi, Veteriner Fakültesi, Kimya Mühendisliği, Meslek Yüksek Okulları bünyesinde tarım alet ve makinaları sektörünü ilgilendiren konularda eğitim sunulmakta, diğer üniversitelerde bahsedilen konularda bölüm bulunmamaktadır. Gıda sektörü dışında, tüm sektörleri ilgilendiren idari-mali uzmanlığı geliştirmeye yönelik eğitim hizmetleri ildeki üniversitelerde yaygın olarak verilmektedir.

İş Geliştirme Hizmet Sağlayıcıları

Marka Yaratma

İlde, profesyonel anlamda markalaşma ve marka oluşturma konusunda hizmet sunan kuruluş bulunmamakta, mevcutlar da profesyonel hizmet sunmaktan uzak kalmaktadırlar.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (İl Müdürlüğü)

Bakanlık ve İl Müdürlüğü tarafından uygulanan tarımsal mekanizasyona yönelik makine-ekipman alımı desteklemeleri, sektörün gelişimine imkan tanımaktadır.

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Başkanlığı (KOSGEB)

KOSGEB bünyesinde uygulanan destek programlarının bir kısmı kapsamında, sektördeki firmaları da ilgilendirecek şekilde iş geliştirmeye yönelik faaliyetlere destek sağlanmaktadır.

Türk Standartları Enstitüsü (TSE) Konya Bölge Müdürlüğü

TSE, her türlü madde ve mamüller ile usul ve hizmet standartlarını yapmak amacıyla 18.11.1960 tarih ve 132 sayılı kanunla kurulmuş, ülkemizde geçerli olacak standartların belirlenmesi konusunda faaliyete geçmiştir.

TSE`nin başlıca görevleri arasında; her türlü standardı hazırlamak ve hazırlatmak, kabul edilen standartları yayımlamak ve ihtiyari olarak uygulanmalarını teşvik etmek, mecburi olarak yürürlüğe konmalarında fayda görülenleri ilgili bakanlığın onayına sunmak ve kamu sektörü ve özel sektörün talebi üzerine standartları veya projelerini hazırlamak ve görüş bildirmek yer almaktadır.

Sektöre ilişkin olarak ta standartlar belirlenmiş ve uygulamaya konulmuştur. Kuruluş tarafından Kalite Yönetim Sistemi ve diğer belgelendirme hizmetleri de profesyonel anlamda sunulmaktadır.

İhracatı Geliştirme ve Etüd Merkezi (İGEME)

Ekonomi Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren İhracatı Geliştirme ve Etüd Merkezi birçok sektörde araştırmalar gerçekleştirmek ve bunları üyelerine bildirmek suretiyle sektörde işbirliği gerçekleştirilecek kuruluşlar arasında yer almaktadır. Ayrıca, bazı ihracata yönelik devlet yardımı mevzuatının uygulaması da bu kuruluş tarafından yürütülmektedir.

Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği (Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği)

Ekonomi Bakanlığı'nın ilgili kuruluşları arasında yer alan Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği'nin bünyesinde barındırdığı 6 birlik arasında Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği yer almakta, sektörün gelişimine yönelik olarak eğitim programları ve araştırmalar gerçekleştirerek sektördeki tüm paydaşlarına duyurmaktadır.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), hazırlayacağı Bölge Planı kapsamında belirlenen önceliklere göre mali destek mekanizmaları yürütmekte, bu mekanizmalar sayesinde firmalara iş geliştirme konusunda yardımcı olmaktadır.

İl Özel İdaresi

Sektörde iş geliştirme konusunda hizmet sağlayıcılığı yapan kuruluşlar arasında İl Özel İdaresi'de yer almaktadır.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)

TKDK tarafından, AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında 5. bileşen olan Kırsal Kalkınma bileşeninde (IPARD) tarım ve gıda sektöründeki işletmelerin AB standartlarında üretim yapmasına yönelik destek mekanizmaları yürütülmektedir. Bu konularda yürütülen faaliyetlerde ürün işlemeye yönelik olarak sektörden girdi sağlanması yoluyla katkı elde edilmektedir.

İşbirliği Kurumları

Türk Tarım Alet ve Makinaları İmalatçıları Birliği (TARMAKBİR)

Türk Tarım Alet ve Makinaları İmalatçıları Birliği (TARMAKBİR) 1978 yılında kurulmuş olup, ülkemizde traktör ve tarım makinaları ana iştigal konusu olan imalatçı, ithalatçı ve satıcılarının üye olduğu mazisi en eski sektörle derneklerden birisidir. Tarım makinaları imalatçısı 7 firmanın, 5 Eylül 1977'de bir birlik kurma düşüncesiyle bir araya gelmesi ve gerekli çalışmalara başlanması için müteşebbis bir heyet seçmesi ile TARMAKBİR'in temelleri atılmıştır.

Birliğimizin halen 230 üyesi bulunmaktadır. Bakanlar Kurulu kararıyla unvanının basında "Türk" kelimesini kullanmaya hak kazanmıştır. Ülkemizde üretilen, ihraç ve ithal edilen tarım makinalarının büyük çoğunluğu üyelerimiz tarafından gerçekleştirilmektedir.

Sektörümüz makine sektörü ile çiftçiyi buluşturan, çiftçi emeğini azaltan ve verimi arttıran bir sektördür. Tarım sektörü, tarım alet ve makinaları imalat sanayi sektörünce üretilen ürünlerin pazarı durumundadır. Bu nedenle, tarım sektöründe ortaya çıkan olumlu ya da olumsuz gelişmeler doğrudan bu sektöre yansımakta, bu sektördeki olgular da dolaylı biçimde tarım sektörünü etkilemektedir. Tarım Alet ve Makinaları İmalat Sektörünün, tarım sektörü dikkate alınmaksızın bağımsız olarak irdelenmesi ve planlanması düşünülemez. Tarım sektörü için belirlenen hedefler, tarım alet ve makinaları sektörüne ilişkin plan çalışmalarında temel alınmak durumundadır.

Tarım Makinaları Derneği (TARMAKDER)

"Tarım Sektörü" ile ilişkili her türlü faaliyette "Tarım Makinaları", "Tarımsal Mekanizasyon" ve "Tarımda Enerji Kullanımı" gibi konuları "Ziraat Mühendisliği" çerçevesinde "Biyosistem Mühendisliği" yaklaşımıyla araştırmak, tarımsal mekanizasyonla ilgili projeler üretmek, uygulama çalışmaları yapmak, bu alanda çalışan kişi ve kuruluşlar arasındaki iletişim ve işbirliğinin etkinleştirilmesine katkı sağlamak amacıyla, çeşitli üniversitelerden 165 üyesi ile İzmir merkezli olarak kurulmuştur.

"Tarımsal Mekanizasyon Kongreleri" aralıksız olarak 30 yıldır sürdürülmekte ve sektördeki çeşitli kesimlerin işbirliği için yararlı bir platform oluşturmaktadır. Kongre, şimdiye kadar dönüşümlü olarak 22 kez ulusal, 8 kez uluslararası düzeyde gerçekleştirilmiştir.

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü öğretim elemanlarının girişimiyle kurulan "Ziraat Makinaları Kulübü" ve bu kulübün yayın organı olarak çıkarılan "Ziraat Makinaları Dergisi" daha sonra kimlik değiştirerek "Tarım Makinaları Bilimi ve Tekniği Derneği"nin "Tarım Makinaları Bilimi ve Tekniği Dergisi"ne dönüşmüştür.

Konya Ticaret Odası (KTO) ve ABİGEM

İlk etapta Ticaret ve Sanayi Odası olarak kurulan Konya Ticaret Odası'nın kuruluşu 1925 yılına dayanmakta, 20.000 kişiden fazla sanayici ve tüccar üyesi ve 75 meslek komitesiyle Konya'ya hizmet etmektedir. KTO, üyelerine ve Konya halkına yönelik olarak fuarlar, yurtiçi ve yurtdışı fuar gezileri, bilgilendirme toplantıları, seminerler vb. gibi faaliyetlerle bölge gelişimine katkı sağlamaktadır. KTO

bünyesinde bulunan ABİGEM kuruluşu tarafından da Konya ilinin gelişimine yönelik bilgilendirme ve destek hizmetleri yerine getirilmektedir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ve Konya Şubesi

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı olarak 1954 yılında kurulan Ziraat Mühendisleri Odası'nın halihazırda 26 ilde bulunan şubeleriyle Ziraat Mühendislerinin meslek kuruluşu olarak faaliyet göstermektedir. Odanın Konya Şubesi 1997 yılında kurulmuş olup, bu tarihten itibaren Konya ilinde Ziraat Mühendislerinin üye olduğu meslek kuruluşu olarak görev yapmaktadır.

Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği (Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği)

Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde bulunan Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği sektöre ilişkin araştırmalar ve eğitim-bilgilendirme programlarıyla işbirliği kuruluşları arasında yer almaktadır.

Konya Valiliği

Konya Valiliği, ildeki en üst düzey kuruluş olması yönüyle çeşitli eğitim programları, bilgilendirmeler ve sektöre katkı sağlayacak diğer faaliyetleri yürütmektedir.

Belediyeler

Konya ilinde bulunan belediyeler, çeşitli eğitim ve bilgilendirme programları vasıtasıyla sektöre olumlu katkılar sağlamaktadır.

Konya Sanayi Odası (KSO)

1925 yılında kurulan Konya Ticaret ve Sanayi Odası olarak sanayicilere verilen hizmetler, 1974 yılında Konya Sanayi Odası'nın kurulması sonrasında bu oda tarafından sunulmaya başlanmıştır. KSO, sanayiye yönelik araştırmalar, sektörel araştırmalar, bilgilendirme toplantıları, fuar katılımları ve ziyaretleri, konferans ve seminerler, eğitim programları vb. birçok kültürel etkinlik düzenlemekte ve Konya sanayisinin gelişimi yolunda en yüksek katkıyı sağlamaktadır. Konya Sanayi Odası'nın halihazırda 25 meslek komitesi ile 1.373 adet aktif üyesine hizmet sunmaktadır.

Konya Ticaret Borsası (KTB)

Konya Ticaret Borsası, tarım ve gıda işleme sektörüne yönelik olarak serbest piyasa oluşumu, sektördeki aktörlerin bilgilendirilmesi ve eğitilmesi, sosyal sorumluluk projeleri ile tarımsal gelişme ve ekonominin canlandırılmasında işbirliği yapılacak kuruluşlar arasında yer almaktadır.

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Konya Şubesi

Konya ilinde faaliyet gösteren ve geniş bir üye kitlesine sahip bulunan MÜSİAD, bölgenin en etkin sivil toplum kuruluşları arasında ye almakta, düzenlediği eğitim toplantıları, bilgilendirme seminerleri, projeler vb. araçlarla sektörün gelişimine önemli katkılarda bulunmaktadır.

Aktif Sanayici ve İşadamları Derneği (AKTİSAD)

Konya ilinde faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları arasında ye alan AKTİSAD, sanayicilere yönelik olarak bilgilendirme toplantıları düzenlemekte ve işbirliği olanakları sunmaktadır.

Tesis Sağlayıcılar

Konya Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Konya Teknokent)

Araştırma-geliştirme ve yenilik konusunda faaliyet gösteren kuruluş, ar-ge ve inovasyon konusunda faaliyet gösterecek firmalara uygun maliyetli ve 4691 sayılı Kanun kapsamı desteklerden yararlanılmasına yönelik olarak yer tahsisi yapmaktadır.

Organize Sanayi Bölgesi (OSB)

Konya ilinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren toplam 9 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Bu bölgelerde hayvancılık faaliyetleri dışında, gıda işlemeye yönelik yatırım yapacak kişi, firma, kurum ve kuruluşlara yatırım yeri tahsis etmektedir.

Küçük Sanayi Siteleri

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı hizmet sunan Konya İl Müdürlüğü verilerine göre küçük ve orta ölçekte faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarlar ile sanayicilere yönelik hizmet sunan, Konya ili genelinde 38 küçük ölçekli sanayi sitesi, 6.800 adet işyeri kapasitesiyle faaliyet göstermektedir. Bu sanayi sitelerinden 15 adedi Konya il merkezinde, kalan 23 adedi de ilçelerde yer almaktadır.

Konya Milli Emlak Müdürlüğü

Konya Milli Emlak Müdürlüğü, mülkiyeti hazineye veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerin yatırımlara tahsisine yönelik olarak Konya Defterdarlığı bünyesinde faaliyet göstermektedir. İlgili mevzuat kapsamında, kamuya ait taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesisi, kullanım izni verilmesi, kiralama ve satış işlemlerinin gerçekleştirilmesi konusunda, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne bağıl olarak işlevlerini yerine getirmektedir.

Fon Sağlayıcılar

Diğer Bankalar

Türkiye genelinde faaliyet gösteren yerli ve yabancı bankalar, tarım ve sanayi sektörlerine finansman imkanları sağlamaktadır.

KOSGEB

KOSGEB tarafından sağlanan hizmetler ve desteklerin sağlanmasında, Türkiye genelinde 81 il merkezinde bulunan Hizmet Merkezi Müdürlükleri ve Sinerji Odakları vasıtasıyla, ilgili mevzuatı kapsamında belirli projelere ve/veya faaliyetlere mali destek sağlamaktadır.

AB Fonları

Avrupa Birliği tarafından uygulanan ve ülkemizdeki koordinasyon işlevi TÜBİTAK tarafından yürütülen Çerçeve Programları ve diğer mali destek araçları ile sektördeki firmalara da mali destek sağlanmaktadır.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), hazırladığı Bölge Planı kapsamında belirlenen önceliklere göre mali destek programları yürütmekte ve bu programlar ile belirlenen hedef gruplara hibe desteği sağlamaktadır.

Esnaf Odaları (Halkbank Kredileri)

Esnaf Odaları ve Kooperatifleri ile Halkbank tarafından küçük ölçekte faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarlara yönelik sübvansiyonlu kredi uygulamaları gerçekleştirilmektedir.

Ekonomi Bakanlığı (Teşvik)

Ekonomi Bakanlığı tarafından süt hayvancılığı ile süt işleme sektörlerini ilgilendiren konularda destek mekanizmalarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerde bulunulmakta, ülke genelinde belirlenen şartlar dahilinde yatırımların ve ihracatın desteklenmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK)

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK) tarafından araştırma-geliştirme ve inovasyon içerikli projelere mali destek sağlanmakta, bunun yanında da yenilikçiliğe dayalı olarak patent vb. işlemlerin yapılmasına da çeşitli destekler yürütülmektedir. Kurum, Avrupa Birliği Çerçeve Programları ve diğer programlar kapsamında ulusal koordinasyon ofisini bünyesinde barındırmakta,

bu programlara başvuracak yurtiçinde yerleşik kişi, kurum ve kuruluşlara destek sağlamaktadır. Ayrıca, birçok araştırma kuruluşuyla ortak projeler yürütmektedir.

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV)

1991 yılından beri özel sektörümüzün Ar-Ge ve Teknolojik Yenilik projelerine destek sağlamakta olan Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV), kamunun araştırma ve geliştirme desteklerini özel sektöre ulaştırmada ihtiyacı hissedilen yenilikçi ve dinamik aracı kanal vazifesi görmektedir. Ulusal hedefler doğrultusunda kamu ve özel sektör mevzuatları arasında köprü ihtiyacını gideren TTGV, kamu fonlarının yönetiminde özel sektörün katılımına imkan veren, şeffaf, izlenebilir ve etkin bir mekanizma olarak varlığını sürdürmektedir.

3.1.3.5.3. Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Stratejik Yol Haritası

Proje-1	**Konya Tarım Alet ve Makinaları Sektörü Kümelenme Komitesinin Oluşturulması**
Projenin Adı	Konya Tarım Alet ve Makinaları Sektörü Kümelenme Komitesinin Oluşturulması
Projenin Amacı	Küme gelişme planının uygulanması ve sürdürülebilirliğini sağlamak üzere, Küme Koordinasyon Merkezinin oluşturulması
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	MEVKA (lider) Konya Valiliği; Konya Belediyesi; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü; Tarım Kredi Kooperatifi; TSE; İGEME; İhracatçı Birlikleri; İl Özel İdaresi; TKDK; TARMAKBİR; Ziraat Mühendisleri Odası; ABİGEM; Ticaret Borsası; OSB; Teknokent
Muhammen Bedel	150.000 TL
Faaliyetler	1. Tarım Makineleri Kümelenme Komitesinin kurulması 2. Küme liderinin koordinasyonunda, küme sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi 3. Stratejik yol haritasının hazırlanması 4. Kümelenme Komitesinin hukuki statü (Dernek) kazanması 5. Kümelenme Komite sekretarya hizmetlerinin MEVKA'dan Derneğe devredilmesi 6. Küme Koordinasyon Merkezinin kurulması ve gerekli ekibin görevlendirilmesi 7. Küme Koordinasyon Merkezinin, danışmanlık, Ar-Ge, eğitim, vb faaliyetleri planlaması ve yürütmesi. 8. Kümenin sürdürülebilirlik planının hazırlanması 9. Küme izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi
Beklenen Sonuçlar	1. Tarım Makineleri Kümelenme Komitesi oluşturuldu ve küme geliştirme faaliyetleri başlatıldı. 2. Stratejik yol haritası hazırlandı. 3. Tarım Makineleri Kümelenme Derneği kuruldu, sekretarya hizmetleri Derneğe devredildi. 4. Küme Koordinasyon Merkezi kuruldu ve ekip görevlendirildi. 5. Danışmalık, Ar-Ge, eğitim vb faaliyetler planlandı ve hizmet başladı. 6. Kümenin sürdürülebilirlik planı hazırlandı. 7. İzleme ve değerlendirme sistemi kuruldu.

KONYA TARIM ALET VE MAKİNALARI KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-1	**Konya Tarım Alet ve Makinaları Sektörü Kümelenme Komitesinin Oluşturulması**								
1	Tarım Makineleri Kümelenme Komitesinin kurulması								
2	Küme liderinin koordinasyonunda, küme sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi								
3	Stratejik yol haritasının hazırlanması								
4	Kümelenme Komitesinin hukuki statü (Dernek) kazanması								
5	Kümelenme Komite sekretarya hizmetlerinin MEVKA'dan Derneğe devredilmesi								
6	Küme Koordinasyon Merkezinin kurulması ve gerekli ekibin görevlendirilmesi								
7	Küme Koordinasyon Merkezinin, danışmanlık, Ar-Ge, eğitim, vb faaliyetleri planlaması ve yürütmesi								
8	Kümenin sürdürülebilirlik planının hazırlanması								
9	Küme izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi								

Proje-2	İnsan Kaynaklarının Gelişimine Yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması
Projenin Adı	İnsan Kaynaklarının Gelişimine Yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması
Projenin Amacı	Uluslararası standartlarda, tarım makineleri üretimi konusunda kapasitenin geliştirilmesi
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	Tarım Kredi Kooperatifi Konya Valiliği; Konya Belediyesi; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; MEVKA; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü; Tarım Kredi Kooperatifi; TSE; İGEME; İhracatçı Birlikleri; İl Özel İdaresi; TKDK; TARMAKBİR; Ziraat Mühendisleri Odası; ABİGEM; Ticaret Borsası; OSB; Teknokent
Muhammen Bedel	3.000.000 TL
Faaliyetler	1. Mesleki Eğitim Merkezinin yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi 2. Eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi 3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımı ve eğitimi 4. Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu 5. Eğitim Merkezinin duyurularının ve tanıtımının yapılması 6. Eğitim programlarının planlanması ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi 7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi 8. Merkezin eğitim hizmetlerinin düzenli olarak gerçekleştirilmesi 9. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	1. Mesleki Eğitim Merkezinin yeri belirlendi, inşaat tadilat faaliyetleri tamamlandı. 2. Eğitim ihtiyaçları tespit edildi. 3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımları ve eğitimleri tamamlandı. 4. Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alındı ve kuruldu. 5. Eğitim Merkezinin duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 6. Eğitim programları planlandı ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi sağlandı. 7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 8. Merkezin eğitim hizmetleri düzenli olarak gerçekleştirildi. 9. Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

KONYA TARIM ALET VE MAKİNALARI KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-2	**İnsan Kaynaklarının Gelişimine Yönelik Mesleki Eğitim Merkezinin Kurulması**								
1	Mesleki Eğitim Merkezinin yeri belirlendi, inşaat tadilat faaliyetleri tamamlandı								
2	Eğitim ihtiyaçları tespit edildi								
3	Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımları ve eğitimleri								
4	Eğitim Merkezi için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alındı ve kuruldu								
5	Eğitim Merkezinin duyuruları ve tanıtımı yapıldı								
6	Eğitim programları planlandı ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi sağlandı								
7	Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı								
8	Merkezin eğitim hizmetleri düzenli olarak gerçekleştirildi								

Proje-3	Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması
Projenin Adı	Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması
Projenin Amacı	Ulusal ve uluslararası pazarlara açılma ve ortak yatırım işbirliklerini geliştirme
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	MEVKA Konya Valiliği; Konya Belediyesi; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; MEVKA; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü; Tarım Kredi Kooperatifi; TSE; İGEME; İhracatçı Birlikleri; İl Özel İdaresi; TKDK; TARMAKBİR; Ziraat Mühendisleri Odası; ABİGEM; Ticaret Borsası; OSB; Teknokent
Muhammen Bedel	3.500.000 TL
Faaliyetler	1. Tarım Makinelerine yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapılması ve portal kapsamı ile ilgili sistemin tasarımı 2. Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanlarının temin edilmesi 3. Sistemin kurulması ve kullanıcı eğitimlerinin verilmesi 4. Yatırımcı portalının duyurularının ve tanıtımının yapılması 5. Yatırımcı portalının hizmete girmesi 6. Yatırım, ticaret, mevzuat, finansman, teknoloji vb ile ilgili portalın hizmete girmesi 7. Ağ yapılanma bölümünün hizmete girmesi 8. Yatırımcı portalının işletim ve güncelleme faaliyetlerinin Tarım Makineleri Kümelenme Derneği'ne devredilmesi 9. Sistemin sürekli güncelliğinin sağlanması 10. Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sisteminin kurulması
Beklenen Sonuçlar	1. Tarım Makinelerine yönelik yatırımcı portali içeriği için analiz yapıldı ve portal kapsamı ile ilgili sistem tasarlandı. 2. Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanları temin edildi. 3. Sistem kuruldu ve kullanıcı eğitimleri verildi. 4. Yatırımcı portalinin duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 5. Yatırımcı portalinin veri bankası ve ağ yapılanma bölümleri hizmete girdi. 6. Yatırımcı portalinin işletim ve güncelleme faaliyetleri, Tarım Makineleri Kümelenme Derneği'ne devredildi. 7. Sistemin sürekli güncelliği sağlandı. 8. Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sistemi kuruldu.

KONYA TARIM ALET VE MAKİNALARI KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-3	**Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması**								
1	Tarım Makinelerine yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapılması ve portal kapsamı ile ilgili sistemin tasarımı								
2	Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanlarının temin edilmesi								
3	Sistemin kurulması ve kullanıcı eğitimlerinin verilmesi								
4	Yatırımcı portalının duyurularının ve tanıtımının yapılması								
5	Yatırımcı portalının hizmete girmesi								
6	Yatırım, ticaret, mevzuat, finansman, teknoloji vb ile ilgili portalın hizmete girmesi								
7	Ağ yapılanma bölümünün hizmete girmesi								
8	Yatırımcı portalının işletim ve güncelleme faaliyetlerinin Tarım Makineleri Kümelenme Derneği'ne devredilmesi								
9	Sistemin sürekli güncelliğinin sağlanması								
10	Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sisteminin kurulması								

Proje-4	Ar-Ge ve İnovasyon Kapasitesini Geliştirmek üzere Merkez Kurulması
Projenin Adı	Ar-Ge ve İnovasyon Kapasitesini Geliştirmek üzere Merkez Kurulması
Projenin Amacı	Sektörde Ar-Ge ve inovasyon kapasitesinin geliştirilmesi
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	Teknokent (MEVKA fon desteği ile) Konya Valiliği; Konya Belediyesi; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; MEVKA; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü; Tarım Kredi Kooperatifi; TSE; İGEME; İhracatçı Birlikleri; İl Özel İdaresi; TKDK; TARMAKBİR; Ziraat Mühendisleri Odası; ABİGEM; Ticaret Borsası; OSB
Muhammen Bedel	850.000 TL
Faaliyetler	1. Sektörün paydaşları ile beraber "Ar-Ge ve İnovasyon" kapasitesinin belirlenmesi 2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetlerinin tasarımı 3. Gerekli mevzuat çalışmalarının tamamlanması ve onay alınması 4. Merkezin hizmete girmesi. 5. Merkezin duyurularının ve tanıtımının yapılması 6. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi 7. Projenin sürdürülebilirliğinin Teknokent tarafından yürütülmesini sağlayacak planın hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	1. Sektörün paydaşları ile beraber "Ar-Ge ve İnovasyon" kapasitesi belirlendi. 2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetleri tasarlandı. 3. Gerekli mevzuat çalışmaları tamamlandı ve onay alındı. 4. Merkez hizmete girdi. 5. Merkezin duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 6. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 7. Projenin sürdürülebilirliğinin Teknokent tarafından yürütülmesini sağlayacak plan hazırlandı.

KONYA TARIM ALET VE MAKİNALARI KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-4	**Ar-Ge ve İnovasyon Kapasitesini Geliştirmek üzere Merkez Kurulması**								
1	Sektörün paydaşları ile beraber "Ar-Ge ve İnovasyon" kapasitesi belirlendi								
2	Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetleri tasarlandı								
3	Gerekli mevzuat çalışmaları tamamlandı ve onay alındı								
4	Merkez hizmete girdi								
5	Merkezin duyuruları ve tanıtımı yapıldı								
6	Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı								
7	Projenin sürdürülebilirliğinin Teknokent tarafından yürütülmesini sağlayacak plan hazırlandı								

Proje-5	Kalite Güvence Standartları ile ilgili Laboratuvar Kurulması
Projenin Adı	Kalite Güvence Standartları ile ilgili Laboratuvar Kurulması
Projenin Amacı	Uluslararası standartlara haiz, ihracata yönelik ürün üretilmesi.
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	Konya Selçuk Üniversitesi (MEVKA fon desteği ile) Konya Valiliği; Konya Belediyesi; Konya Sanayi Odası; Konya Ticaret Odası; MEVKA; KOSGEB; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü; İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü; TR52 Bölgesindeki Üniversiteler; Sektörün önde gelen girişimcileri; Tarım Kredi Kooperatifi; TSE; İGEME; İhracatçı Birlikleri; İl Özel İdaresi; TKDK; TARMAKBİR; Ziraat Mühendisleri Odası; ABİGEM; Ticaret Borsası; OSB
Muhammen Bedel	3 740 000 TL
Faaliyetler	1. Laboratuvarın yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi 2. Test laboratuvarı için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu 3. Laboratuvarın yöneticisi ile diğer personelin işe alımı ve eğitimi 4. Test laboratuvarları için ihtiyaç duyulan belgelendirme süreci ile ilgili işlemlerin yürütülmesi. 5. Laboratuvarın hizmete girmesi. 6. Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi 7. Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımın yapılması 8. Laboratuvarın sürdürülebilirlik planının hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	1. Laboratuvarın yeri belirlendi ve inşaat ile tadilat faaliyetleri tamamlandı. 2. Laboratuvar için gerekli makine teçhizat temin edildi. 3. Laboratuvar için ihtiyaç duyulan personelin işe alımı ve eğitimleri tamamlandı. 4. Test laboratuvarı için ihtiyaç duyulan belgelendirme süreci ile ilgili işlemler tamamlandı. 5. Laboratuvar hizmete açıldı. 6. Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 7. Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımı yapıldı. 8. Laboratuvarın sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

KONYA TARIM ALET VE MAKİNALARI KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-5	**Kalite Güvence Standartları ile ilgili Laboratuvar Kurulması**								
1	Laboratuvarın yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi								
2	Test laboratuvarı için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu								
3	Laboratuvarın yöneticisi ile diğer personelin işe alımı ve eğitimi								
4	Test laboratuvarları için ihtiyaç duyulan belgelendirme süreci ile ilgili işlemlerin yürütülmesi								
5	Laboratuvarın hizmete girmesi								
6	Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi								
7	Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımın yapılması								
8	Laboratuvarın sürdürülebilirlik planının hazırlanması								

3.1.3.5.4. Örnek Proje Tanımlama Formu (2 Adet)

TR 52 PROJE TANIMLAMA FORMU - 1

1. Faaliyet Başlığı

Konya'da Kalite Test Laboratuvarı ve Belgelendirme Merkezinin Kurulması

2. Faaliyetin Uygulamasında Sorumlu Kuruluş

Selçuk Üniversitesi

3. Faaliyetin Tarifi

3.1 Faaliyetin amacı

İhracata yönelik ürün üretilmesinin sağlaması.

3.2 Faaliyetin hedefi

Uluslararası standartlarda ürün üretilmesini teminen kalite test laboratuarı ve belgelendirme merkezinin oluşturulması

3.3 Yer

TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya

3.4 Süre

24 Ay

3.5 Hedef Grupları

• Üniversite (AR-GE ve Danışmanlık Hizmetleri için)

• Sanayiciler

• DSİ

• Çiftçiler

• İŞKUR (Bilinçlendirme eğitimleri için)

• Ziraat Odası

• STK'lar

3.6 Projenin tarifi ve arka planı

Bu projenin hazırlanma gerekçesi, TR 52 Bölgesinde üretilen ürünlerin uluslararası pazarlarda müşteri bulma yönünde problemler olması ve özellikle kalite testleri yapılmasına rağmen belgeleme sıkıntıları nedeni ile ulusal pazarlarda olduğu kadar ihracatında da sıkıntı yaşanmasından kaynaklanmaktadır.

3.7 Sonuçlar

1) Laboratuvarın yeri belirlendi ve inşaat ile tadilat faaliyetleri tamamlandı.

2) Laboratuvar için gerekli makine teçhizat temin edildi.

3) Laboratuvar için ihtiyaç duyulan personelin işe alımı ve eğitimleri tamamlandı.

4) Test laboratuvarı için ihtiyaç duyulan belgelendirme süreci ile ilgili işlemler tamamlandı.

5) Laboratuvar hizmete açıldı.

6) Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi yapıldı.

7) Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımı yapıldı.

8) Laboratuvarın sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

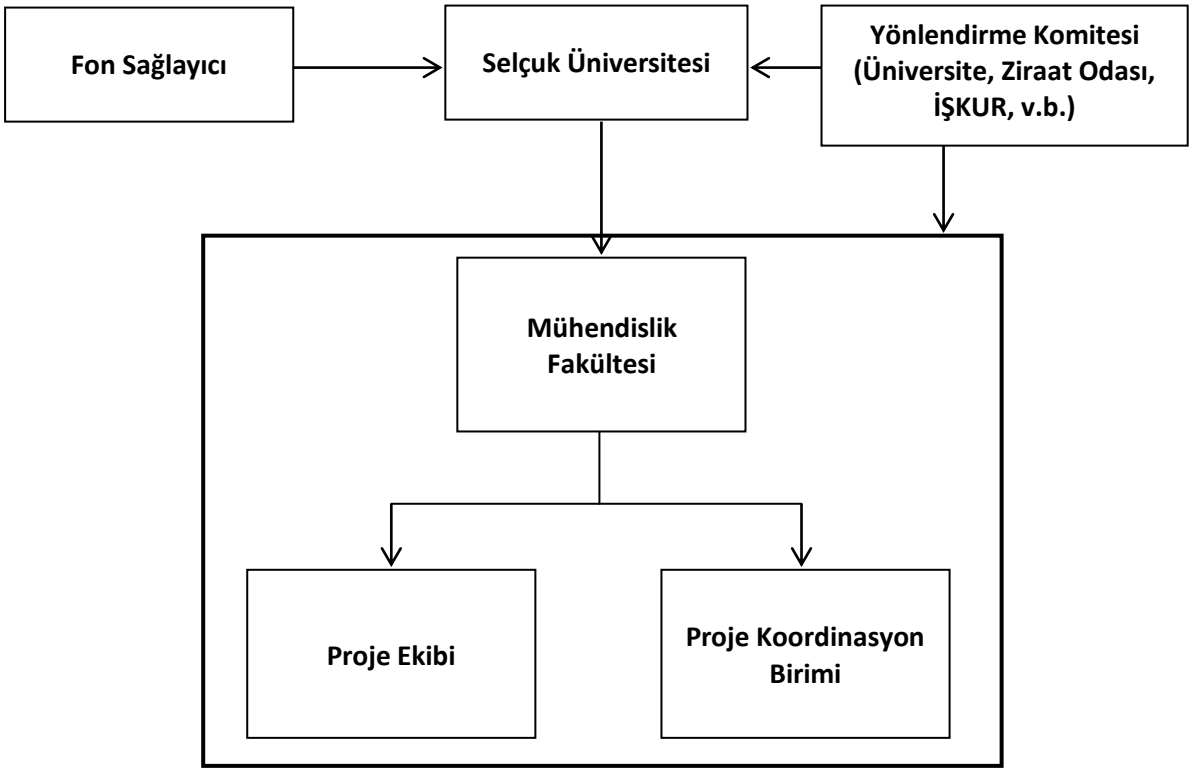
3.8 Faaliyetler

1. Laboratuvarın yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
2. Test laboratuvarı için ihtiyaç duyulan makine ve ekipman alımı ve kurulumu
3. Laboratuvarın yöneticisi ile diğer personelin işe alımı ve eğitimi
4. Test laboratuvarı için ihtiyaç duyulan belgelendirme süreci ile ilgili işlemlerin yürütülmesi.
5. laboratuvarın hizmete girmesi.
6. Test analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi
7. Test laboratuvarının duyuru ve tanıtımın yapılması
8. Laboratuvarın sürdürülebilirlik planının hazırlanması

4. Uygulama Düzenlemeleri

4.1 Kurumsal çerçeve

Bu çerçevede proje yürütme ekibi projenin fon sağlayıcısı ulusal kuruluşa çalışmalarını 6 ayda bir rapor etmesi gerekmektedir. Ayrıca projenin yönlendirme komitesi olarak da mevcut paydaşlar ve hedef kitlen temsilcilerinin, Valilik ve fon sağlayıcıdan teşkil edilen bir komite kurulması gerekmektedir.

4.2 Önerilen izleme yapısı

Proje Bağımsız bir izleme komitesi tarafından izlenerek konu ile ilgili değerlendirme raporu hazırlanacaktır.

5. Riskler ve Varsayımlar

Riskler;

• Kontrol edilemeyen çevresel faktörler

• Dünyada ve ülkemizde ekonomik kriz yaşanması

Varsayımlar;

• Üreticilerin kaliteli ürün üretimine adapte olacağı varsayılmakta ve buna bağlı olarak yatırımcı sayısının artması beklenmektedir.

6. Faaliyetin Hedef Grup Üzerindeki Beklenen Etkisi/Çarpan Etkisi

• Kaliteli üretim sayısındaki artış çiftçilerin verimliliğini artıracaktır.

• İldeki istihdamın artması

• İhracat geliri artışının sağlanması

• Yerel, bölgesel ve ülke ekonomisine katkı

7.Sürdürülebilirlik

Merkezin hizmet gelirleri ve fon sağlayıcı kuruluşlara sunduğu projeler yoluyla mali açıdan sürdürülebilirliğini sağlaması beklenmektedir.

8.Bütçe Kırılımları

Bütçe Başlığı	**Fon Sağlayıcı Kuruluş (TL) %80**	**Yerel Katkı (TL) %20**	**Toplam (TL) %100**
İnşaat İşleri	528.000	132.000	**660.000**
Makine Ekipman	1.584.000	396.000	**1.980.000**
Teknik Yardım	440.000	110.000	**550.000**
Danışmanlık	440.000	110.000	**550.000**
Toplam AVRO	**2.992.000**	**748.000**	**3.740.000**

TR 52 PROJE TANIMLAMA FORMU - 2

1. Faaliyet Başlığı

Konya'da Ar-Ge ve İnovasyon Kapasitesini Geliştirmek üzere Merkez Kurulması

2. Faaliyetin Uygulamasında Sorumlu Kuruluş

Teknokent

3. Faaliyetin Tarifi

3.1 Faaliyetin amacı

Tarım Makineleri sektöründe Ar-Ge ve inovasyon kapasitesinin geliştirilmesi

3.2 Faaliyetin hedefi

Konya'da Tarım Makineleri sektöründe faaliyet gösteren firmaların rekabet üstünlüğü elde edebilmeleri noktasında ar-ge ve inovasyona dayalı üretim modelini benimsemelerine yönelik merkezin kurulmasıdır.

3.3 Yer

TR52 Düzey 2 Bölgesi, Konya

3.4 Süre

24 Ay

3.5 Hedef Grupları

Tarım Makineleri sektöründe faaliyet gösteren imalatçı firmalar

3.6 Projenin tarifi ve arka planı

Bu projenin hazırlanma gerekçesi, Konya ilinin en önemli sektörlerinde olan tarım makineleri sektörü mevcut haliyle zaman içinde rekabet şansını kaybetme riskiyle karşı karşıyadır. Sektördeki imalatçı firmalar arge ye dayalı yeni üretim modellerini geliştirerek başta ulusal olmak üzere uluslararası rekabet edebilir hale getirilmelidirler. Dolayısıyla firmaların bu bilinci elde etme ve fiili uygulama yapabilecekleri merkeze ihtiyaçlarından dolayı böyle bir proje tasarlanmıştır.

3.7 Sonuçlar

1. Sektörün paydaşları ile beraber "Ar-Ge ve İnovasyon" kapasitesi belirlendi.
2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetleri tasarlandı.
3. Gerekli mevzuat çalışmaları tamamlandı ve onay alındı.
4. Merkez hizmete girdi.
5. Merkezin duyuruları ve tanıtımı yapıldı.
6. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı.
7. Projenin sürdürülebilirliğinin Teknokent tarafından yürütülmesini sağlayacak plan hazırlandı.

3.8 Faaliyetler

1. Sektörün paydaşları ile beraber "Ar-Ge ve İnovasyon" kapasitesinin belirlenmesi
2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetlerinin tasarımı

3. Gerekli mevzuat çalışmalarının tamamlanması ve onay alınması

4. Merkezin hizmete girmesi.

5. Merkezin duyurularının ve tanıtımının yapılması

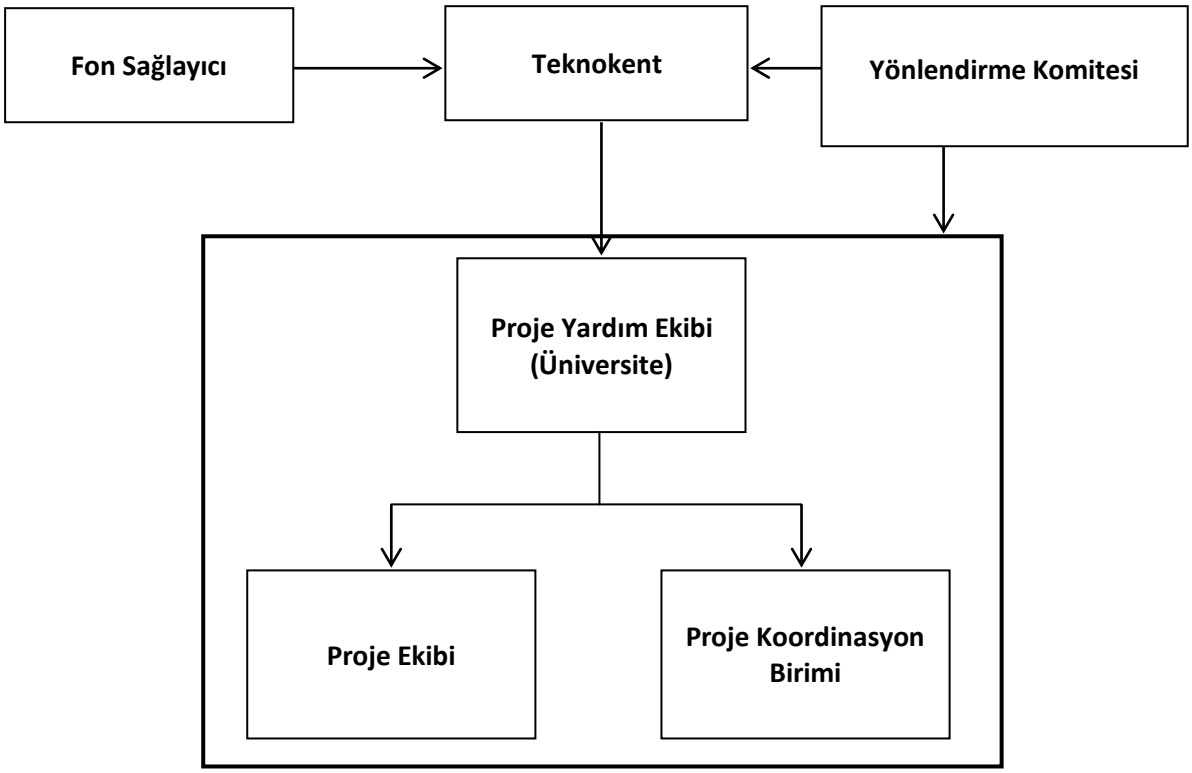
6. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi

7. Projenin sürdürülebilirliğinin Teknokent tarafından yürütülmesini sağlayacak planın hazırlanması

4. Uygulama Düzenlemeleri

4.1 Kurumsal çerçeve

Bu çerçevede proje yürütme ekibi projenin fon sağlayıcısı ulusal kuruluşa çalışmalarını 6 ayda bir rapor etmesi gerekmektedir. Ayrıca projenin yönlendirme komitesi olarak da mevcut paydaşlar ve hedef kitlenin temsilcilerinin, Üniversite, Konya Sanayi Odası ve Konya Ticaret Odası ile beraber ve fon sağlayıcıdan teşkil edilen bir yönlendirme komitesi kurulması gerekmektedir.

4.2 Önerilen izleme yapısı

Proje Bağımsız bir izleme komitesi tarafından izlenerek konu ile ilgili değerlendirme raporu hazırlanacaktır.

5. Riskler ve Varsayımlar

Riskler;

• Kontrol edilemeyen çevresel faktörler

• Dünyada ve ülkemizde ekonomik kriz yaşanması

Varsayımlar;

• Paydaşlar ve Teknokent'in merkez faaliyetleri ve hizmetleri konusunda her zaman uyum içerisinde ve görüş birliğinde olacağı.

6. Faaliyetin Hedef Grup Üzerindeki Beklenen Etkisi/Çarpan Etkisi

• Sektörde faaliyet gösteren firmaların yeni üretim modellerini benimseyerek yeni ve rekabetçi ürünler imal etmelerinin sağlanması

• İldeki istihdamın artması

• Rekabetçi ürünlerin yurtdışına satışı ile döviz girişinde artışın sağlanması

• Yerel, bölgesel ve ülke ekonomisine katkı

7.Sürdürülebilirlik

Merkezin hizmet gelirleri ve fon sağlayıcı kuruluşlara sunduğu projeler yoluyla mali açıdan sürdürülebilirliğini sağlaması beklenmektedir.

8.Bütçe Kırılımları

Bütçe Başlığı	**Fon Sağlayıcı Kuruluş (TL) %80**	**Yerel Katkı (TL) %20**	**Toplam (TL) %100**
İnşaat İşleri	1.040.000	260.000	**1.300.000**
Makine Ekipman	1.600.000	400.000	**2.000.000**
Teknik Yardım	160.000	40.000	**200.000**
Toplam AVRO	**2.800.000**	**700.000**	**3.500.000**

3.1.3.6. Sonuç

Konya tarım alet ve makineleri sektörü değer zinciri çalışmasıyla, sektörün tüm aşamaları detaylı olarak incelenmiş, bölgeye ilişkin üretilen veriler güncel olarak derlenmiş ve tarım alet ve makineleri değer zinciri analizi çalışması tamamlanmıştır. Tarım alet ve makineleri üretiminin, bölgede gelişme potansiyeli olan en önemli sektörler arasında yer aldığı teyit edilerek sektörün rekabetçiliğinin belirlenmesine ilişkin olarak sektörün elmas modeli analizi yardımıyla uluslararası rekabetçilik analizi çalışması da gerçekleştirilmiştir.

Girdi koşulları bakımından yapılan değerlendirmeler sonucunda, özellikle kaliteli ve sürdürülebilir hammadde tedariki anlamında sektörün rekabetçiliğinin yüksek olduğu ve bölgeden yeterli düzeyde mal ve hizmet tedariki potansiyeli olduğu ortaya konmuştur.

Tarım alet ve makineleri sektörünün ana girdileri olan sac, profil, demir gibi malzemelerin tedariki ve işlenmesi yönleriyle ve döküm malzeme ihtiyacının karşılanması yönünden bölgede önemli potansiyel olduğu ve sektörün gelişimi için mal-hizmet tedarikinin üretim maliyetleri yönüyle rekabetçiliği etkileyecek en önemli etken olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer girdiler açısından bakıldığında, plastik ve kauçuk malzemeler, bağlantı elemanları, hidrolik sistemler, lazer kesim ve talaşlı imalat yönünden bölgede yeterli kapasitenin bulunduğu tespit edilerek, girdi-tedarik anlamında geliştirilmesi gerekli alanların rulman, pnömatik sistemler, boya ve en önemlisi olarak elektro-mekanik sistemler şeklinde belirlenmiştir.

Üretim yapısı anlamında, kapasitenin sulama ekipmanları ve makine parçaları imalatı hariç tutularak değerlendirilmesinde bölgede ciddi bir üretim potansiyeli olduğu belirlenmiştir.

Kapasitenin değerlendirilmesinde faaliyet anlamında ekim-dikim-toprak işleme-gübreleme makinalarının öne çıktığı, kapasite anlamında ise ilaçlama ve hayvancılık ekipmanları üretiminin yaygın olduğu tespit edilmiştir. Buna ilişkin tablo aşağıda yer almakta, faaliyet sayıları ve üretim kapasitelerine ilişkin oranlar tabloda belirtilmektedir.

Tablo 226: Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Faaliyet-Kapasite Karşılaştırma Tablosu - 1

Ürün Tanımı	Faaliyet Sayısı*	Pay (%)	Kapasite	Birim	Pay (%)	Toplam Personel	Pay (%)
Traktör İmalatı	2	0,74	16.000	Adet	2,52	485	7,46
Ekim-Dikim-Toprak İşleme Makinaları	89	32,72	64.075	Adet	10,08	2.221	34,15
Gübreleme-İşleme Makinaları	45	16,54	42.715	Adet	6,72	931	14,32
Hasat-Harman Makinaları	58	21,32	30.465	Adet	4,79	1.525	23,45
İlaçlama Ekipmanları	12	4,41	230.711	Adet	36,29	212	3,26
Hayvancılıkla İlgili Ekipmanlar İmalatı	38	13,97	235.016	Adet	36,96	693	10,66
Tarım Römorku Üretimi	15	5,51	3.024	Adet	0,48	300	4,61
Diğer Tarım ve Bahçecilik Ekipmanları	13	4,78	13.798	Adet	2,17	136	2,09
Tarım Alet ve Makineleri Toplamı	**272**	**100**	**635.804**	**Adet**	**100**	**6.503**	**100**

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011. (Hesaplama)

** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Ancak, faaliyet sayısı ve kapasite anlamında yapılacak değerlendirmelerin daha sağlıklı yapılması açısından, katma değeri yüksek özellik arz etmeyen ilaçlama ve hayvancılık ekipmanlarının değerlendirme dışında tutularak toplam kapasite üzerinden değerlendirme yapılması gerekliliği gözlenmiştir.

Bu kapsamda ilaçlama ve hayvancılık ekipmanlarının değerlendirmeye alınmaması halinde bölgedeki üretim kapasitesinde öne çıkan konuların ekim-dikim-toprak işleme-gübreleme ekipmanları olduğu tespit edilmiştir. Buna ilişkin tablo da aşağıda yer almaktadır.

Tablo 227: Konya Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Faaliyet-Kapasite Karşılaştırma Tablosu - 1

Ürün Tanımı	Üretici Sayısı	Pay (%)	Kapasite	Birim	Pay (%)	Toplam Personel	Pay (%)
Traktör İmalatı	2	0,74	16.000	Adet	9,41	485	7,46
Ekim-Dikim-Toprak İşleme Makinaları	89	32,72	64.075	Adet	37,67	2.221	34,15
Gübreleme-İşleme Makinaları	45	16,54	42.715	Adet	25,12	931	14,32
Hasat-Harman Makinaları	58	21,32	30.465	Adet	17,91	1.525	23,45
Tarım Römorku Üretimi	15	5,51	3.024	Adet	1,78	300	4,61
Diğer Tarım ve Bahçecilik Ekipmanları	13	4,78	13.798	Adet	8,11	136	2,09
Tarım Alet ve Makineleri Toplamı	**222**	**82**	**170.077**	**Adet**	**100**	**5.598**	**86**

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011. (Hesaplama)
** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

İlaçlama ile hayvancılık ekipmanlarının değerlendirme dışında tutulması şeklinde hazırlanan tablodan da görüldüğü üzere, toplam kapasite anlamında ekim-dikim-toprak işleme-gübreleme makinalarının üretimin %67,8'lik bir bölümünü oluşturduğu görülmektedir. Bu sektörden sonra hasat-harman makinaları anlamında da ciddi kapasite bulunmaktadır.

Üretim yapısına ilişkin değerlendirmelerin bir sonucu olarak, sektörde teknoloji kullanımının düşük seviyede olduğu belirlenmiştir. Sektördeki üretim yapısının teknoloji-yoğun üretim alanlarına yönelmesi yönünde ihtiyaç bulunduğu görülmüş, katma değerin artırılması ve sektörün dünya ile rekabet edebilir seviyeye ulaşmasında traktör-biçerdöver yatırımları yanında tarımsal mekanizasyonda ülkemizin ve dünyanın ihtiyacı olan daha kaliteli ve teknolojinin kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik önlemlerin alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sektöre ilişkin olarak sorunlu olduğu belirlenen bir diğer alan ise üretimde kullanılan teknik personelin yetersizliğidir. Bölgede faaliyet sayısı 302 iken, bölgede çalıştırılan mühendis sayısı bu sayıdan çok daha aşağıda yer almakta ve faaliyet başına çalıştırılan mühendis personel sayısının 0,7 seviyesinde kalmaktadır. Aynı durum teknisyen personel sayısında da göze çarpmakta, faaliyet başına çalıştırılan teknisyen sayısının ise ancak 1,09 olduğu belirlenmiştir.

Tablo 228: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı Değerlendirme Tablosu

NACE Rev.2-TR	Tarım Alet ve Makineleri Sektörü	Faaliyet Sayısı*	Çalışan Personel Durumu (Kişi)			
			Mühendis	Faaliyet Başına Mühendis	Teknisyen	Faaliyet Başına Teknisyen
28.30	Tarım ve ormancılık makinelerinin imalatı	302	212	**0,70**	329	**1,09**
-	Traktör Fabrikası	1	21	**21**	126	**126**
-	Tarım Alet-Makine	301	191	**0,63**	203	**0,67**

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

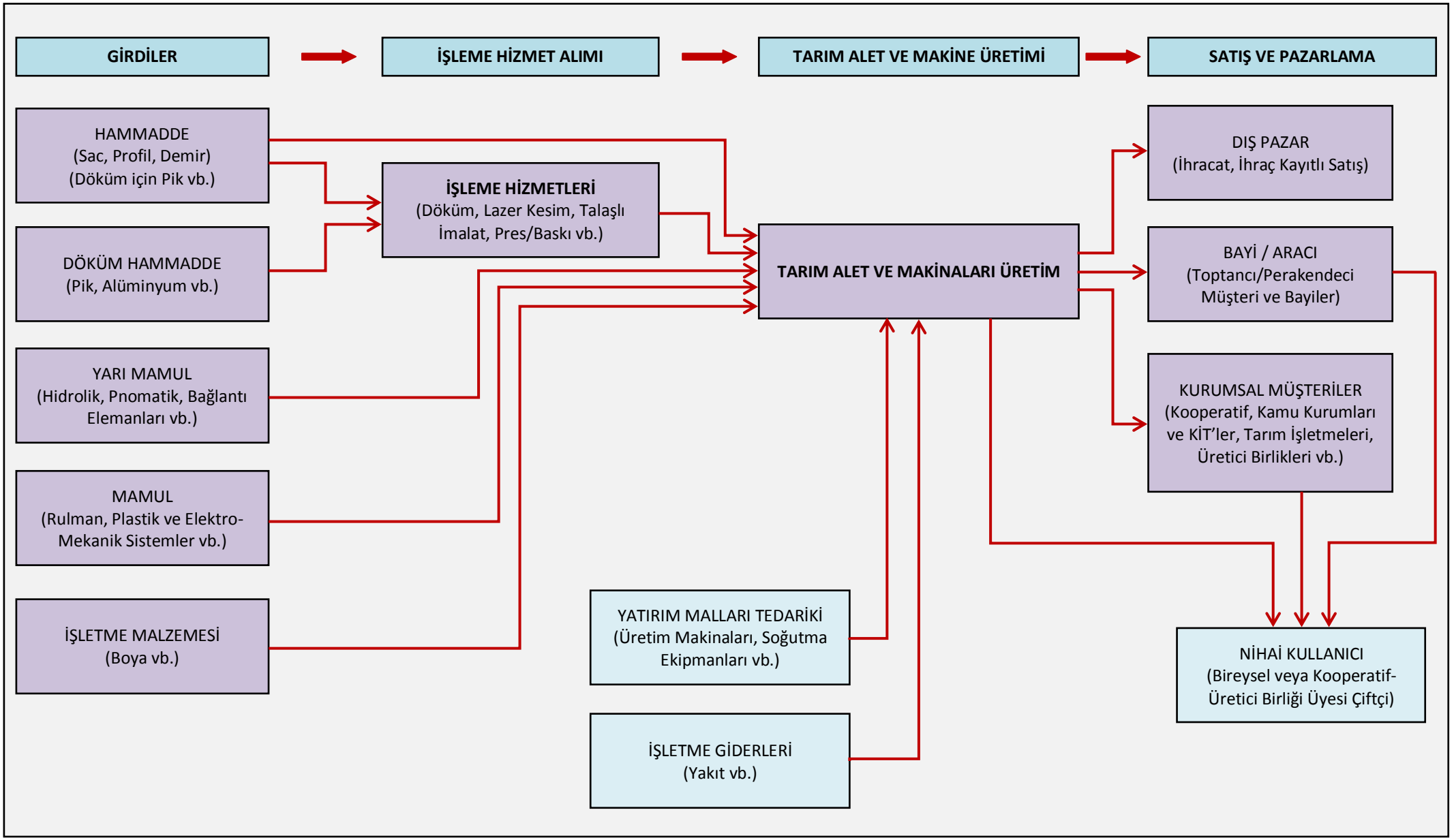
İnsan kaynakları yönünden yapılan değerlendirmelerin bölgede 1 adet traktör üretimi faaliyeti hariç tutulmak suretiyle daha doğru sonuca ulaşılacağı düşünülerek her iki hesaplamaya da tabloda yer verilmiştir. Tablodan da anlaşılacağı üzere, traktör üretim faaliyeti dışında bölgede faaliyet başına çalışan mühendis sayısının 0,63 ve teknisyen sayısının ise 0,67 seviyesinde kaldığı görülmektedir. Sektörde üretim faaliyetlerinde eğitimli teknik personel kullanımının yaygın olmadığı ve sektörde yetişmiş usta personele yer verildiği anlaşılmaktadır. Büyük ölçekte üretim gerçekleştiren sayılı firmada mühendis ve teknisyen personel yer almakta, mikro ve küçük ölçekteki üretimlerde ise yoğun olarak usta ve ustabaşı personel kullanılmaktadır. Bu da araştırma-geliştirme ve inovasyon anlamında firmalarda gelişme sağlamaya yönelik ihtiyaçlar bulunduğunu, sektörün uluslararası rekabetçiliğinin geliştirilmesi yönünde yapılması gerekli en önemli çalışmanın nitelikli teknik personelin işletmelerde kullanımının yaygınlaştırılması olarak göze çarpmaktadır.

Üretilen ürünlere mamul ya da yarı mamul olarak bölgesel ve ulusal talebin varlığında bir sorun bulunmamaktadır. Uluslararası pazarda, ihracatın genel olarak Türk Cumhuriyetleri, Rusya ve Ortadoğu ülkelerine yönelik olarak yapıldığı görülmüş, gelişmiş pazarlara yapılacak satışların artırılması yönünde yukarıda sayıldığı gibi teknoloji-yoğun ekipman üretimi ve insan kaynakları kalitesinin geliştirilmesi olarak belirlenmiştir.

Sektörde yer alan firmalar işbirliği ve ortak hareket etme anlamında ciddi sorunlar yaşamaktadır. Çalışmaya ilişkin olarak gerçekleştirilen saha araştırmalarında sorulan sorulardan birlikte hareket etmeye ve küme oluşturmaya yönelik firma sayısına ilişkin sorulan sorulara, sektörde küme oluşturabilmek için yeterli sayıda firmanın bir araya gelemeyeceği yönünde cevap alınmıştır. Sektörde işbirliği kültürünün oluşturulması ve geliştirilmesi yönünde ihtiyaçlar belirlenmiştir.

Sonuç olarak, tarım alet ve makineleri sektöründe teknolojik altyapı, insan kaynakları yapısı ve işbirliği alanlarında gelişme sağlanmasına yönelik ciddi ihtiyaçlar bulunduğu tespit edilmiş, girdi koşulları ve tedarik anlamında ise bölgedeki kapasitenin ihtiyaçların yeterli düzeyde karşılanması yönünden optimum faaliyet ortamının oluşmasını sağlamaktadır. Bölgede organizasyon yapısı anlamında, sektördeki aktörlerin yönlendirilmesine ve işbirliği kültürünün oluşturulmasına yönelik sivil toplum yapılaşmasının elde edilmesi ihtiyacı tespit edilmiştir.

Şekil 27: Tarım Alet ve Makineleri Sektörü Değer Zinciri

3.1.4. KARAMAN AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ DEĞER ZİNCİRİ ANALİZİ VE KÜMELENME

Karaman ilinde potansiyeli bulunan Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya sektörlerinde gerçekleştirilecek Değer Zinciri Analizi ve Kümelenme Çalışmaları öncesinde sektörlerin tanınması ve netleştirilmesi açısından genel bilgilere yer verilecek ve sektördeki sınıflamalara göre gerekli bilgiler verilmeye çalışılacaktır. Ayrıca, orman varlığımız ve ormanlardan elde edilebilen ürünler yönünden değerlendirmeler yapılacak, sektörün sınıflanmasına ve elde edilen ürünlerin dağılımına yönelik olarak analizler gerçekleştirilecektir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan Orman Ürünleri Sanayi Sektör Raporunda ormancılıkla ilgili tanımlamalar ve sektöre ilişkin sınıflandırmalara yer verilmiş olup, çalışmamızda bu sektör ayrımına göre hareket edilecektir.

Ormancılık, toplumun orman ürünlerine ve hizmetlerine olan ihtiyaçlarını sürekli ve en uygun şekilde karşılamak amacıyla biyolojik, teknik, ekonomik, sosyal, kültürel ve yönetsel çalışmaların tümünü kapsayan çok yönlü ve sürdürülebilir bir etkinlik olarak tanımlanmaktadır. Dünya kara alanlarının % 30'unu kaplayan ormanlar 3,8 milyar hektardır. Tropikal ve yarı tropikal ormanlar bu alanın % 56'sını teşkil etmektedir. Dünya ormanlarının % 95'i doğal orman, % 5'i ise ağaçlandırma ile tesis edilen suni ormanlardır. Ülkemizin ormanlık alanı ise 21,2 milyon hektar olup, yurdumuzun genel alanının % 26,8'sini oluşturmaktadır. Ormanlarımızda yetişen asli ağaç türlerimiz; kestane, kayın, meşe, kızılağaç, kavak, huş, ıhlamur, dişbudak, akçağaç, karaağaç, çınar, söğüt, ceviz ve sığla gibi yapraklı ağaçlar ile çam, köknar, ladin, sedir, ardıç, servi ve porsuk gibi iğne yapraklı ağaçlardır.[131]

Ağaç-orman ürünleri çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından farklı şekillerde sınıflandırılmakta, uygulamada tüm sınıflamalar arasında uyum bulunmamakta, birçok sektörde ağaç-orman ürünlerinin alt dallarından biri de mobilya sektörü olarak değerlendirilmektedir.

Sektörün yapısı, Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği tarafından 3 ana grupta tanımlanmış, bu gruplar da ağaç-ahşap eşya sektörü, mobilya sektörü ve kağıt-karton sektörü olarak belirlenmiştir. Sanayi Genel Müdürlüğü tarafından 2 ayrı sistemle tasnif edilen sektör, ilk etapta birinci imalat sanayi (kereste, levha, kağıt hamuru ve kağıt sanayi), ikinci imalat sanayi (parke, doğrama, mobilya, karoser, prefabrik vb.) ve diğer orman ürünleri sanayi şeklinde genel anlam taşıyan tasnif yapılmıştır. İkinci sistemde ise ağaç ve orman mamulleri sektörü 6 ana gruba ayrılmış ve buna göre tasnifler tamamlanmıştır.

Sektöre ilişkin değerlendirmelerin sağlıklı olarak yapılabilmesi ve değer zinciri, kümelenme ve rekabetçilik analizlerinin uygun şekilde yapılabilmesi açısından, Sanayi Genel Müdürlüğünün Orman Ürünleri Sanayi Sektör Araştırması-2010 çalışmasında ikinci sistemde yapılan tasnif dikkate alınarak çalışmaların yapılmasına karar verilmiştir.

Bu tasnifte, ürünlere göre 6 ana grup belirlenmiş bulunulmaktadır. Ağaç-orman ürünleri sektöründe, ürün çeşitliliği ve üretim yapısı göz önüne alınarak grup içerisinde yer alan Ahşap Yapı kalemleri, doğrudan ağaç-orman ürünlerinin kullanımı dışında yer aldığı ve kereste ile birlikte değerlendirildiği için bu çalışma kapsamında değerlendirilmeyecektir. Aynı sıralamada yer alan Kağıt ve Karton ürünleri ise türev ağaç-orman ürünü olmaları ve mobilya sektörü dışında kullanılmaları ve en önemlisi Karaman ilinde bu konuda faaliyet olmaması nedeniyle çalışma kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Çalışmamızda incelenecek olunan gruplar aşağıda yer almaktadır:
1. Kereste ve Parke Sektörü
2. Yonga Levha ve Lif levha Sektörü
3. Kaplama ve Kontrplak Sektörü
4. Mobilya Sektörü

[131] Orman Ürünleri Sanayi Sektör Araştırması, Sanayi Genel Müdürlüğü, 2010.

Aşağıda, belirlenen sektörün alt dalları hakkında detaylı açıklamalar yapılacak, akabinde sektöre ilişkin olarak dünyadaki durum ve ülkemizdeki durum hakkında detay bilgiler verilecektir. Akabinde yapılacak değer zinciri analizlerinde de Karaman ilindeki durum değerlendirilecek ve sektörde oluşan değerlere ilişkin detay analizler yapılacak, kümelenme çalışmalarında esas alınacak küme haritasının çıkarılması ve Karaman ili Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya sektörünün rekabetçilik analizleri gerçekleştirilecektir.

1. Kereste ve Parke Sektörü

Kereste, tomrukların biçilmesi, kesilmesi/yarılması ve yontulması suretiyle elde edilen ağaç parçası olarak tanımlanmakta, ana ürün ve yan ürün olarak iki kısma ayrılmaktadır. Ana ürün boyların kısaltılmasına gerek olmayan, yan ürün ise kısaltıldıktan sonra prizmatik şekil alan üründür. Kereste enine kesit boyutlarına göre kereste, kalas, kadron, lata ve çıta gibi isimler almaktadır. Kereste üretiminde tomruktan mümkün olduğu kadar yüksek oranda kereste elde edilmeye çalışılmakta, tomruğun şekline ve kalitesine göre verim oranı %50-80 arasında seyretmektedir.

Parke sektöründe ise genel olarak masif parke üretimi yaygın olarak yapılmakta, bunun yanında yeni gelişen teknolojilerin kullanılmasıyla lamine parke ve laminant parke üretimi de yaygınlaşmaktadır.

2. Yonga Levha ve Lif levha Sektörü

Ahşap işleme endüstrisinin gelişmesi sayesinde, birçok alanda sert malzeme kullanımı artmış ve zamanla bu materyallerin az bulunur hale gelmesiyle maliyetlerin yükselmesi, sanayi sektörü aktörlerini yeni arayışlara itmiş ve bu sayede odun işlemeden ortaya çıkan küçük partiküller, kereste işlemede oluşan küçük parçalar ile kereste olarak değerlendirilemeyen malzemelerin selüloz veya çimentolu malzemelerle birleştirilmesi suretiyle yonga levha ve lif levha sektörü gelişmiştir. Yeni gelişen tekniklerle üretilen bu ürünler, tamamen ahşap üründen imal edilmemekte, küçük parçalar haline getirilen parçalar selüloz veya başka yapıştırıcılarla karıştırılması ve kalıplanmasıyla levha ürünler elde edilmeye başlanmıştır.

3. Kaplama ve Kontrplak Sektörü

Kaplama malzemeleri üretiminde, yerli ağaçlardan ceviz, karaağaç, dişbudak, meşe, kayın, kavak, çam, çınar, akçaağaç ile yabancı ağaçlardan okume, abaçhi, sapelli, sipo, makore, zigana, avodire, moringui, teak, meranti, sereya gibi türlerden kaplama levhaları elde edilmektedir. Kaplama levhaları, iç yüzeyde kontrplak vb. daha gösterişsiz malzemelerin kullanılması ve üzerinde daha gösterişli ve kaliteli kaplama malzemesinin yapıştırılması şeklinde endüstriyel kullanım alanı bulmaktadır.

Kontrplak üretiminde ise kavak, kayın, çam, okaliptüs ve kızılağaç gibi türlerdeki ağaçlardan kuru sistemle kontrplak üretimi gerçekleştirilmektedir. Ağaçlardan elde edilen tomrukların kabuklarının soyulmasıyla ince levhalar elde edilmekte ve bu levhaların özel bir işlemden geçirilmesiyle yan ürün olarak kontrplak üretilmektedir. Bu ürünler, levha ürünlere göre daha düşük direnç derecesinde bulunduklarından daha dayanıksız olarak değerlendirilebilirler.

4. Mobilya Sektörü

Mobilya, oturma, dinlenme, yemek, çalışma, eşyaların yerleştirilmesi, sergilenmesi vb. birçok amaçla kullanılan, genellikle ağaç malzemelerden elde edilen belirli bir fonksiyonu gidermeye yönelik özellikleri olan eşyalar olarak tanımlanmaktadır. Teknoloji ve sermaye düşük, emek yoğun olarak faaliyet gösterildiği düşünülen mobilya sektöründe, son yıllarda daha çok bilgi-sermaye yoğun bir sektör olma yolunda gelişmeler gözlenmektedir. Yenilikçi tasarımların ve ergonomik ürünlerin elde edilmesi ile farklı malzemelerin kullanımı yoluyla, tüketicinin ilgisi çekilmeye çalışılmakta ve bu konuda başarılı olunmaktadır.

Mobilya sektörü, ahşap ürün kullanımının yoğun olduğu bir sektör olmakla birlikte, son yıllarda gelişen teknolojilerle metal, plastik, cam vb. birçok malzemeyle kompozit ürünler de üretilmeye başlanmış, sektörün tanımı genişlemiştir. Gümrük Tarife Cetveli dikkate alınarak Ağaç Ürünleri ve

Mobilya Özel İhtisas Komisyon Raporunda yapılan tasnifte, tüm mobilyalar sınıflandırılmış ve bunlara ait parçalara ilişkin kodlara da yer verilmiştir.

Ev Mobilyaları

Kaplanmış olanlar

940161 Ahşap iskeletli, döşenmiş oturmaya mahsus mobilyalar

940171 Metal iskeletli döşenmiş oturmaya mahsus mobilyalar

Kaplanmamış olanlar

9401.40 Yatak haline gelebilen oturmaya mahsus mobilyalar (kamp ve bahçede kullanılanlar hariç)

9401.69 Ahşap iskeletli, döşenmemiş oturmaya mahsus mobilyalar

9401.79 Metal iskeletli döşenmemiş oturmaya mahsus mobilyalar

9401.80 Diğer oturmaya mahsus mobilyalar

Rotten/Hasır Mobilyalar

9401.50 Kamış, sorgun ağacı, bambu vb. den oturmaya mahsus mobilyalar

9403.80 Diğer maddelerden mobilyalar (rotan kamışı, sepetçi söğüdü, bambu benzeri maddeler dahil)

Mutfak Mobilyası

9403.40 Mutfaklarda kullanılan türde ahşap mobilyalar

9403.40.10 Ahşap hazır mutfak üniteleri

9403.40.90 Mutfaklarda kullanılan türden diğer ahşap mobilyalar

Yemek ve Oturma Odası Mobilyaları

9403.60.10 Yemek odaları ve oturma odaları için ahşap mobilyalar

Yatak Odası Mobilyaları

9403.50 Yatak odalarında kullanılan türde ahşap mobilyalar

9403.20.91 Metalden diğer amaçlı karyolalar

Diğer Mobilyalar

9403.20.99 Diğer amaçlı yemek dolapları

9403.60.90 Diğer ahşap mobilyalar

9403.70.90 Diğer amaçlı plastik maddelerden mobilyalar

Aksam ve Parçalar

9401.90.30 Diğer oturmaya mahsus ahşap mobilyaların aksam, parçaları

9401.90.80 Diğer mobilyaların aksam, parçaları

9403.90.30 Ahşaptan diğer mobilyaların aksam, parçaları

9403.90.10 Metalden diğer mobilyaların aksam, parçaları

9403.90.90 Diğer maddelerden diğer mobilyaların aksam, parçaları

Ofis Mobilyaları

940130 Yüksekliği ayarlanabilen döner koltuk-sandalyeler

9401.30.10 Arkalıklı, içi dolu, tekerlekli/kayabilir, koltuk ve sandalyeler

9401.30.90 Diğer çeşit koltuk ve sandalyeler

940310 Yazıhanelerde kullanılan türde metal mobilyalar

9403.10.10 Metalden resim masaları (90.17 pozisyonundakiler hariç)

9403.10.51 Metalden yazı masaları; yükseklik < 80 cm.

9403.10.59 Metalden diğer büro mobilyaları; yükseklik < 80 cm.

9403.10.91 Metalden kapılı, kanatlı/sürgülü dolaplar >80 cm.

9403.10.93 Metalden çekmeceli dolaplar, dosya/fiş dolapları > 80 cm.

9403.10.99 Metalden diğer büro mobilyaları; yükseklik> 80 cm.

940330 Yazıhanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar

9403.30.11 Büro için ahşap yazı masaları (yükseklik < 80 cm)

9403.30.19 Büro için ahşap diğer büro mobilyaları (yükseklik < 80 cm)

9403.30.91 Büro için ahşap kapılı, kanatlı/sürgülü, çekmece, dolap, dosya, fiş dolap, yükseklik>80cm.

9403.30.99 ürolar için diğer ahşap mobilyalar; yükseklik> 80 cm.

3.1.4.1. "Karaman İli Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Değer Zinciri Analizi" Öncesinde Sektöre Genel Bakış

3.1.4.1.1. Dünyada ve Türkiye'de Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü

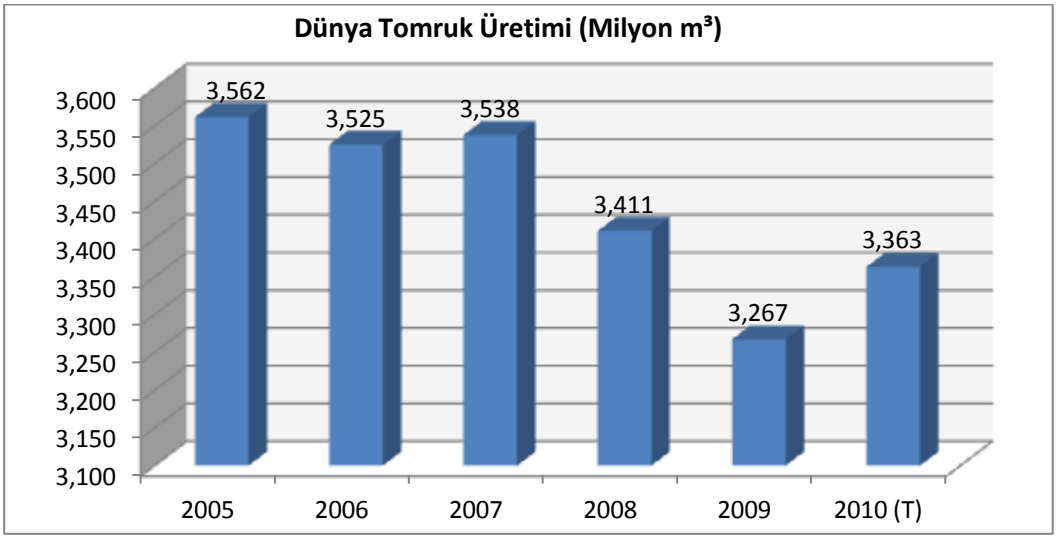
Bu bölümde, giriş kısımlarında yapılan açıklamalara paralel olarak, ağaç-orman ürünleri sektörü ile mobilya sektörüne ilişkin dünyada gerçekleşen üretim, dış ticaret ve tüketim verilerine yer verilecektir. Yapılacak değerlendirmelerde her ürün için tabloların verilmesi ve genel üretim durumunun belirtilmesi hedeflenmektedir. Ürünlerin hammadde niteliğine göre ve üretim sıralamasına uygun olarak ayrı şekilde değerlendirilmesi öngörülmektedir.

3.1.4.1.1.1. Dünyada ve Türkiye'de Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Üretimi

TOMRUK

Dünya tomruk üretiminde, son dönemde önemli bir düşüş gözlenmiş ve 2005-2009 arasında tomruk üretimi %8 oranında azalmıştır. 2005 yılında 3,56 milyar m³ seviyesindeki tomruk üretimi 2009 yılında 3,27 milyar m³ seviyesine gerilemiş, 2010 yılında da 3,36 milyar m³ seviyesine çıkmıştır.

Grafik 25: Yıllara Göre Dünya Tomruk Üretimini

Kaynak: FAOSTAT-ForesSTAT, 2011.

Ağaç ve orman ürünleri sektöründe, 2009 yılı verilerine göre dünya genelinde üretilen tomruk miktarı 3,27 milyar m³ seviyesinde oluşmuş, sektördeki en yüksek üretim miktarları %10'luk paylarla ABD ve Hindistan ülkelerinde gerçekleştirilmiştir. Bu ülkeleri geniş orman alanları olan Çin ve Brezilya takip etmekte, bu dört ülkenin toplamdan aldığı pay %37,16 seviyesine ulaşmaktadır. Dünya tomruk üretimi, bir önceki yıla göre %4,21 azalmış, en yüksek azalışlar Rusya Federasyonu başta olmak üzere ABD, Kanada, Endonezya ülkelerinde gerçekleşmiş, Brezilya ve Hindistan'da artış görülmüştür.

Tablo 229: Dünya Tomruk Üretim Miktarları Tablosu

Sıra No	Ülke	Üretim (1.000 m³)					2008-2009 Değişim (%)	Pay (%)
		2005	2006	2007	2008	2009*		
1.	ABD	467.347	457.048	425.129	380.509	332.528	-12,61	10,18
2.	Hindistan	328.677	329.444	330.210	330.975	331.737	0,23	10,15
3.	Çin	302.037	298.178	290.665	296.871	285.519	-3,82	8,74
4.	Brezilya	255.743	257.537	261.351	256.306	264.149	3,06	8,09
5.	Rusya Fed.	185.000	190.600	207.000	181.400	151.400	-16,54	4,63
6.	Kanada	203.121	183.931	160.792	134.947	118.255	-12,37	3,62
7.	Etiopya	97.409	98.631	100.059	101.417	102.798	1,36	3,15

Sıra No	Ülke	Üretim (1.000 m³)					2008-2009 Değişim (%)	Pay (%)
		2005	2006	2007	2008	2009*		
8.	Endonezya	111.291	106.770	102.176	105.838	98.695	-6,75	3,02
9.	Kongo	75.299	76.483	77.696	78.802	79.933	1,44	2,45
10.	Nijerya	70.692	71.047	71.418	71.807	72.211	0,56	2,21
32.	**Türkiye**	**16.185**	**18.084**	**18.319**	**19.420**	**19.300**	**-0,62**	**0,59**
DÜNYA		**3.561.521**	**3.524.941**	**3.537.749**	**3.410.690**	**3.267.109**	**-4,21**	**100**

Kaynak: FAOSTAT-ForesSTAT, 2011.

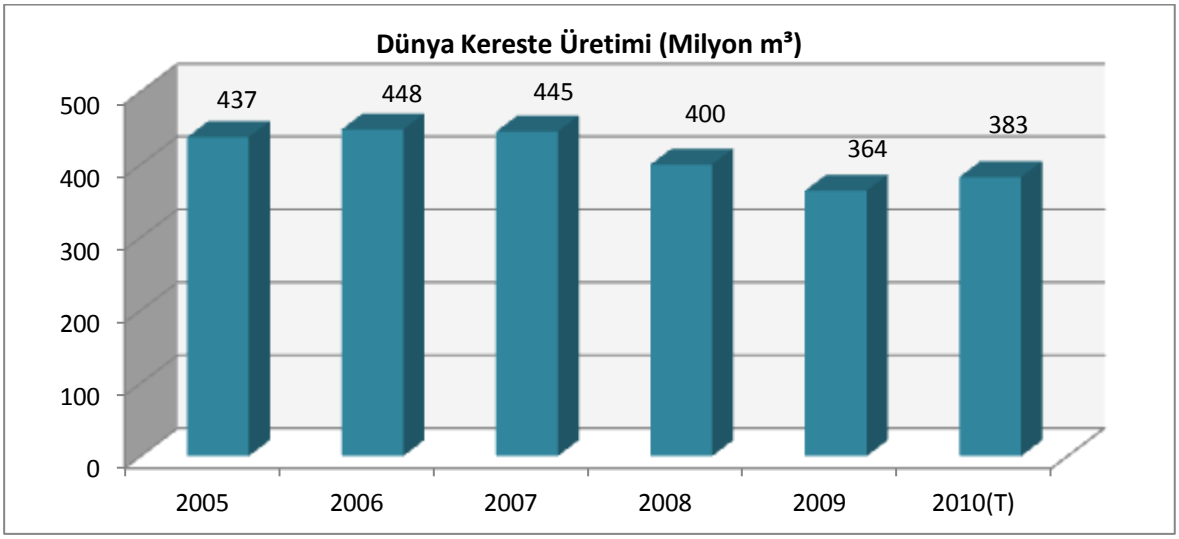
** 2010 yılına ilişkin verilerin tüm ülkelerde bulunmaması nedeniyle 2009 yılı verileri dikkate alınmıştır.*

Ülkemizde 2009 yılı itibariyle gerçekleşen üretim miktarı 19,3 milyon m³ ve alınan pay %0,59 seviyesinde bulunmaktadır. Ülkemizde üretilen tomruk miktarında da bir önceki yıla göre %0,62 gibi küçük bir oranda düşüş yaşanmıştır.

KERESTE VE PARKE

Dünya kereste üretiminde de tomruk üretiminde görüldüğü gibi 2008-2009 yıllarında ciddi bir düşüş görülmüş, 2005-2009 arasında üretim %16 daralmıştır. 2006 yılında 448 milyon ton olan üretim, 2009 yılında 364 milyon m³ seviyesine gerilemiş ve 2010 yılında 383 milyon m³ seviyesine yükselmiştir.

Grafik 26: Yıllara Göre Dünya Kereste Üretimi

Kaynak: FAOSTAT-ForesSTAT, 2011.

Ağaç ve orman ürünleri sektöründe, dünya genelinde üretilen kereste miktarı 364 milyon m³ seviyesinde oluşmuş, sektördeki en yüksek üretim miktarları %15,4'lük payla ABD, %9,02'lik payla Kanada ve %9,01'lik payla Çin ülkelerinde gerçekleştirilmiştir. Bu ülkelerden sonraki büyük üretici ülkeler Rusya, Brezilya, Almanya, İsveç ve Hindistan şeklinde sıralanmıştır. İlk 4 ülkenin toplam üretimdeki payı %37,16 seviyesine ulaşmaktadır. Dünya kereste üretimi, bir önceki yıla göre %8,98 azalmış, sadece Almanya'daki üretim %8,26 yükselmiştir.

Ülkemizde 2009 yılı itibariyle gerçekleşen kereste üretim miktarı 19,3 milyon m³ ve alınan pay %0,59 seviyesinde bulunmaktadır. Ülkemizde üretilen tomruk miktarında da bir önceki yıla göre %0,62 gibi küçük bir oranda düşüş yaşanmıştır.

Tablo 230: Dünya Kereste Üretim Miktarları Tablosu

Sıra No	Ülke	Üretim (1.000 m³)					2008-2009 Değişim (%)	Pay (%)
		2005	2006	2007	2008	2009*		
1.	ABD	97.020	92.903	85.377	72.869	56.070	-23,05	15,40
2.	Kanada	60.187	58.709	52.284	41.548	32.820	-21,01	9,02
3.	Çin	18.398	25.350	28.776	28.885	32.783	13,49	9,01

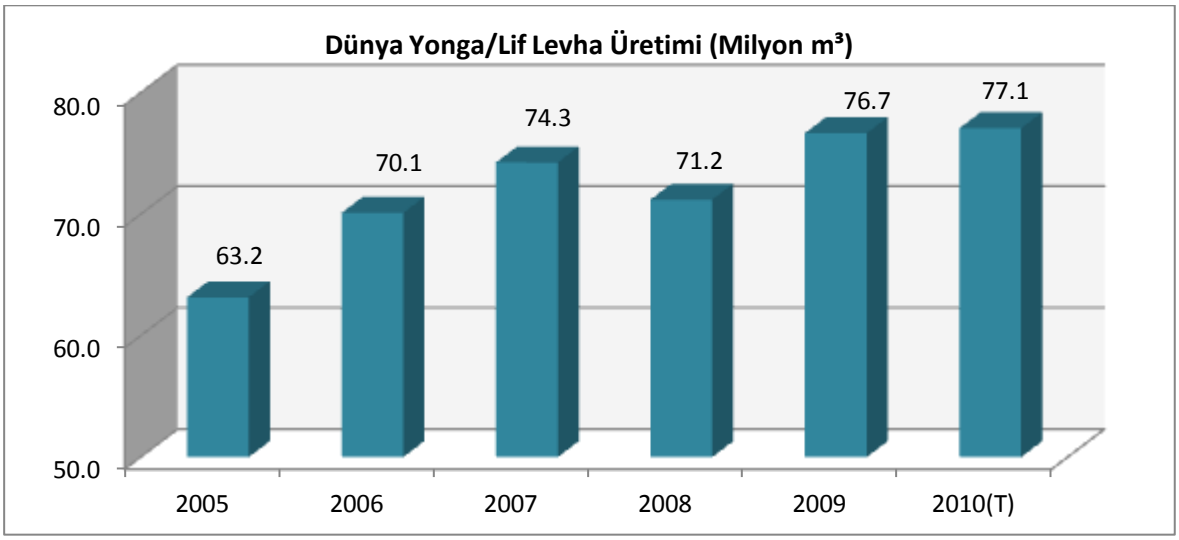
Sıra No	Ülke	Üretim (1.000 m³)					2008-2009 Değişim (%)	Pay (%)
		2005	2006	2007	2008	2009*		
4.	Rusya Fed.	22.033	26.170	29.420	27.163	27.293	0,48	7,50
5.	Brezilya	23.557	23.797	24.414	24.987	24.987	0,00	6,86
6.	Almanya	21.931	24.420	25.063	19.187	20.772	8,26	5,71
7.	İsveç	17.600	18.300	18.738	17.601	16.200	-7,96	4,45
8.	Hindistan	14.789	14.789	14.789	14.789	14.789	0,00	4,06
9.	Japonya	12.825	12.554	11.632	10.884	9.291	-14,64	2,55
10.	Avusturya	11.074	10.507	11.816	10.835	8.458	-21,94	2,32
15.	**Türkiye**	**6.445**	**6.471**	**6.599**	**6.175**	**5.853**	**-5,21**	**1,61**
DÜNYA		**437.476**	**448.105**	**445.028**	**399.928**	**364.005**	**-8,98**	**100**

Kaynak: FAOSTAT-ForesSTAT, 2011.
** 2010 yılına ilişkin verilerin tüm ülkelerde bulunmaması nedeniyle 2009 yılı verileri dikkate alınmıştır.*

YONGA LEVHA VE LİF LEVHA

Dünya kaplama ürünleri ve kontrplak ürünleri üretiminde 2008-2009 yıllarında ciddi bir düşüş görülmüş, son 5 yıllık periyotta üretimde dalgalanma gözlenmiş, üretim miktarının 2009 yılı itibariyle %7,68 ve 2010 yılında %0,5 oranında arttığı gözlenmiştir. Dünyanın en yüksek üretim rakamlarına sahip ABD ve Çin üretimleri ciddi anlamda artırırken özellikle Avrupa-Avrasya ülkelerinde üretimin düşmekte olduğu gözlenmektedir.

Grafik 27: Yıllara Göre Dünya Levha (Yonga ve Lif Levha) Üretimi

Kaynak: FAOSTAT-ForesSTAT, 2011.

Levha üretiminde, dünya genelindeki artışlara paralel olarak son 5 yıldaki üretim artışı %21 seviyesinde oluşmuş, bu artışlar yıllık ortalama %5 seviyesinde olurken, 2007 yılında üretimin düştüğü, sonrasında %5 ve %7 oranındaki artışlarla eski seviyenin yakalandığı görülmektedir.

Levha üretiminde, en yüksek üretim miktarları %45'lik payla Çin ve %11,6'lık payla ABD tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu ülkelerden sonraki en yüksek payları, %5,18 ile Almanya, %3,85 ile ülkemiz almakta ve bahsedilen dört ülkenin toplam üretimdeki payı %65'in üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 231: Dünya Levha (Yonga ve Lif Levha) Üretim Miktarları Tablosu

Sıra No	Ülke	Üretim (1.000 m³)					2008-2009 Değişim (%)	Pay (%)
		2005	2006	2007	2008	2009		
1.	Çin	20.642	24.702	27.335	29.102	34.499	18,55	45,00
2.	ABD	7.719	7.933	7.076	6.636	8.919	34,40	11,63
3.	Almanya	5.539	5.933	6.225	4.933	3.973	-19,46	5,18

Sıra No	Ülke	Üretim (1.000 m³)					2008-2009 Değişim (%)	Pay (%)
		2005	2006	2007	2008	2009		
4.	Türkiye	1.742	2.100	2.200	2.226	2.950	32,52	3,85
5.	Brezilya	1.966	2.294	2.467	2.646	2.856	7,94	3,73
6.	Polonya	2.326	2.413	2.675	2.559	2.603	1,74	3,40
7.	Güney Kore	1.659	1.648	1.723	1.696	1.661	-2,06	2,17
8.	Rusya Fed.	1.296	1.452	1.930	2.023	1.626	-19,62	2,12
9.	Malezya	2.598	2.624	2.633	1.600	1.595	-0,31	2,08
10.	Kanada	1.912	1.947	1.987	1.519	1.361	-10,40	1,78
11.	İspanya	1.247	1.298	1.585	1.180	1.025	-13,17	1,34
DÜNYA		**63.152**	**70.098**	**74.252**	**71.193**	**76.662**	**7,68**	**100**

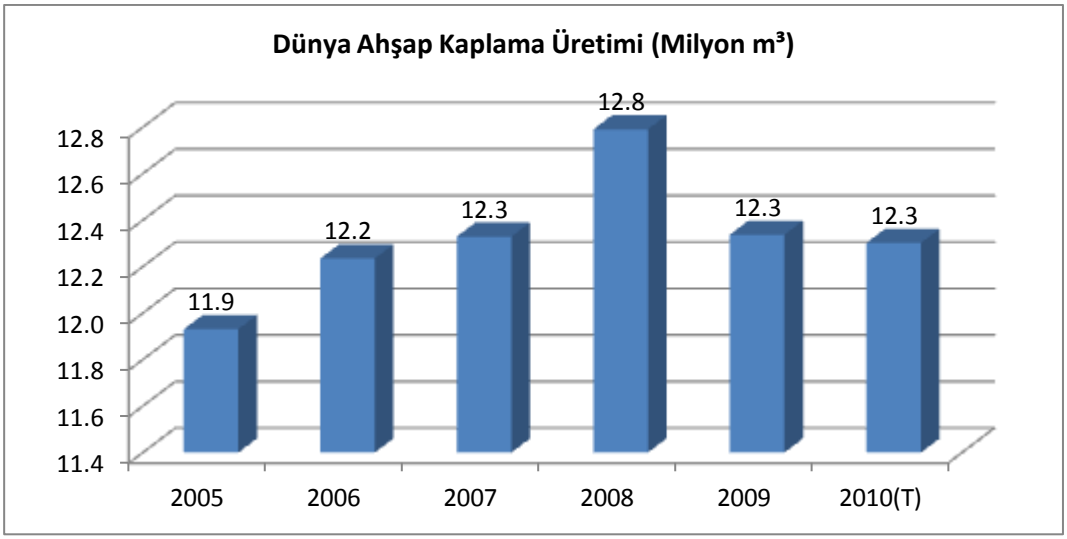
Kaynak: FAOSTAT-ForesSTAT, 2011.
** 2010 yılına ilişkin verilerin tüm ülkelerde bulunmaması nedeniyle 2009 yılı verileri dikkate alınmıştır.*

Ülkemizde 2009 yılı itibariyle gerçekleşen üretim miktarı 2,95 milyon m³ ve alınan pay %3,85 seviyesinde bulunmaktadır. Levha üretiminde bir önceki yıla göre gerçekleştirilen %32,52 oranında önemli bir artışla, ülkemiz dünyanın 4. büyük üreticisi haline gelmiştir. Ülkemiz dışında pazarda üretim miktarını yüksek oranda artıran ülkeler ABD, Hollanda, Uruguay ve Çin'dir.

KAPLAMA VE KONTRPLAK

Dünya ahşap kaplama ürünlerinin üretiminde çok yüksek bir değişiklik görülmemekte, yıllara göre 12-12,5 milyon m³ arasında üretim gerçekleşmektedir. 2009 ve 2010 yıllarında üretim 12,3 milyon m³ seviyesinde oluşmuştur.

Grafik 28: Yıllara Göre Dünya Ahşap Kaplama Üretimi

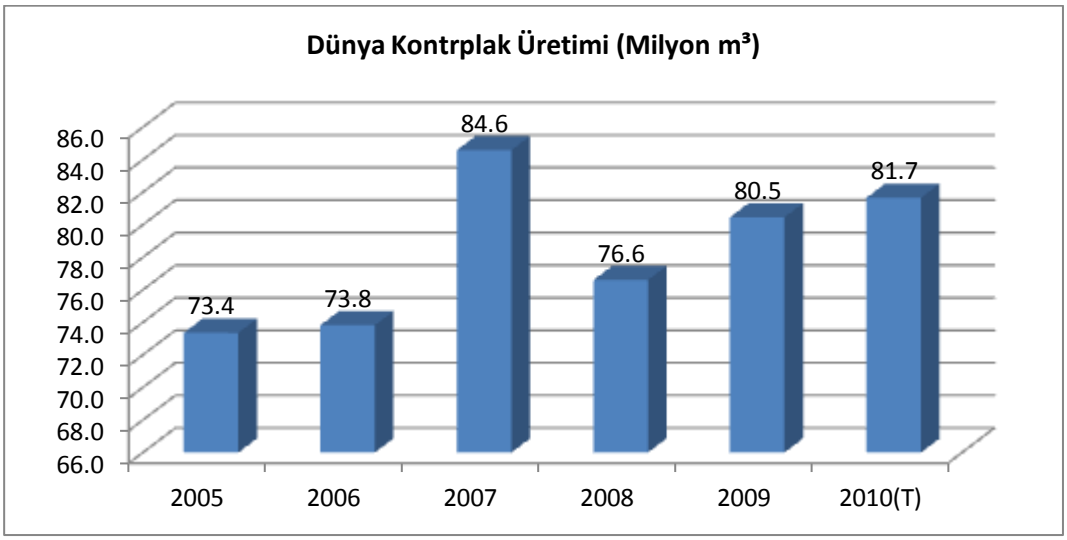

Kaynak: FAOSTAT-ForesSTAT, 2011.

Bunun yanında, kontrplak üretiminde 2007 yılında 84,6 milyon m³ seviyesine çıkan üretimin, 2008 yılında 76,6 milyon m³ seviyesine gerilediği ve bu gerilemeden sonra toparlanma sürecine girilerek 2009 yılında 80,5 milyon m³ olan üretimin artan talebin de etkisiyle 2010 yılında 81,7 milyon m³ seviyesine yükseldiği görülmektedir.

Ağaç ve orman ürünleri sektöründe, dünya genelinde üretilen ahşap kaplama ürünleri miktarı 12,34 milyon m³ seviyesinde oluşmuş, sektördeki en yüksek üretim miktarları %25,29'luk payla Çin ülkesinde gerçekleşmiştir. Bu ülkeden sonra büyük pay alan ülkeler Malezya, Ekvador, Endonezya ve Brezilya şeklinde sıralanmaktadır. Dünya kaplama ürünleri üretimi, bir önceki yıla göre %3,54 azalmış, Çin ve Ekvador ülkelerinde üretim düşüşü olmazken, Malezya'nın üretimi %18 düşmüştür. Buna karşın, Endonezya ülkesindeki üretim ise %60 oranında artmıştır.

Grafik 29: Yıllara Göre Dünya Kontrplak Üretimi

Kaynak: FAOSTAT-ForesSTAT, 2011.

Ülkemizde 2009 yılı itibariyle gerçekleşen ahşap kaplama üretim miktarı ise 82.000 m³ ve alınan pay %0,66 seviyesinde bulunmaktadır. Ülkemizde üretilen ahşap kaplama ürünleri miktarında %14,58 oranında düşüş oluşmuş, 2007-2008 yıllarındaki önemli üretim miktarı yakalanamamıştır. Dünya genelinde yaşanan azalış ortalamasının üzerinde bir azalış görülmüştür.

Tablo 232: Dünya Ahşap Kaplama Üretim Miktarları Tablosu

Sıra No	Ülke	Üretim (1.000 m³)					2008-2009 Değişim (%)	Pay (%)
		2005	2006	2007	2008	2009*		
1.	Çin	3.120	3.120	3.120	3.120	3.120	0,00	25,29
2.	Malezya	670	612	732	1.005	821	-18,31	6,65
3.	Ekvador	121	420	483	795	795	0,00	6,44
4.	Endonezya	155	256	299	427	685	60,42	5,55
5.	Brezilya	620	620	620	620	620	0,00	5,03
6.	Yeni Zelanda	672	665	688	513	488	-4,87	3,96
7.	Kanada	880	900	600	500	450	-10,00	3,65
8.	ABD	400	400	400	400	400	0,00	3,24
9.	Fildişi Sahili	240	262	313	396	396	0,00	3,21
10.	Meksika	350	350	350	350	350	0,00	2,84
26.	**Türkiye**	**75**	**84**	**95**	**96**	**82**	**-14,58**	**0,66**
DÜNYA		**11.931**	**12.235**	**12.329**	**12.791**	**12.338**	**-3,54**	**100**

Kaynak: FAOSTAT-ForesSTAT, 2011.
** 2010 yılına ilişkin verilerin tüm ülkelerde bulunmaması nedeniyle 2009 yılı verileri dikkate alınmıştır.*

Kontrplak üretim miktarı ise 80,5 milyon m³ seviyesine yakın oluşmuş, sektördeki en yüksek üretim miktarları %56,33'lük payla Çin ülkesinde gerçekleşmiştir. Bu ülkeden sonra büyük pay alan ülkeler ABD, Malezya ve Endonezya şeklinde sıralanmaktadır. Dünya kontrplak üretimi, bir önceki yıla göre %5,04 artmış, Çin, Hindistan ve Şili ülkeleri dışındaki büyük üretici ülkelerde ise azalmıştır.

Tablo 233: Dünya Kontrplak Üretim Miktarları Tablosu

Sıra No	Ülke	Üretim (1.000 m³)					2008-2009 Değişim (%)	Pay (%)
		2005	2006	2007	2008	2009*		
1.	Çin	25.965	28.103	36.431	36.224	45.327	25,13	56,33
2.	ABD	14.449	13.651	12.402	10.376	8.934	-13,89	11,10
3.	Malezya	5.006	5.433	8.577	4.837	3.901	-19,35	4,85
4.	Endonezya	4.534	3.812	3.454	3.353	2.996	-10,65	3,72

Sıra No	Ülke	Üretim (1.000 m³)					2008-2009 Değişim (%)	Pay (%)
		2005	2006	2007	2008	2009*		
5.	Hindistan	2.130	2.154	2.154	2.154	2.521	17,04	3,13
6.	Japonya	3.212	3.314	3.073	2.586	2.287	-11,56	2,84
7.	Brezilya	3.700	3.044	2.878	2.669	2.197	-17,68	2,73
8.	Rusya Fed.	2.556	2.614	2.777	2.592	2.107	-18,71	2,62
9.	Kanada	2.322	2.252	2.639	2.225	1.810	-18,65	2,25
10.	Şili	697	804	789	1.024	1.095	6,93	1,36
26.	**Türkiye**	**64**	**55**	**117**	**111**	**100**	**-9,91**	**0,12**
DÜNYA		**73.360**	**73.824**	**84.583**	**76.597**	**80.461**	**5,04**	**100**

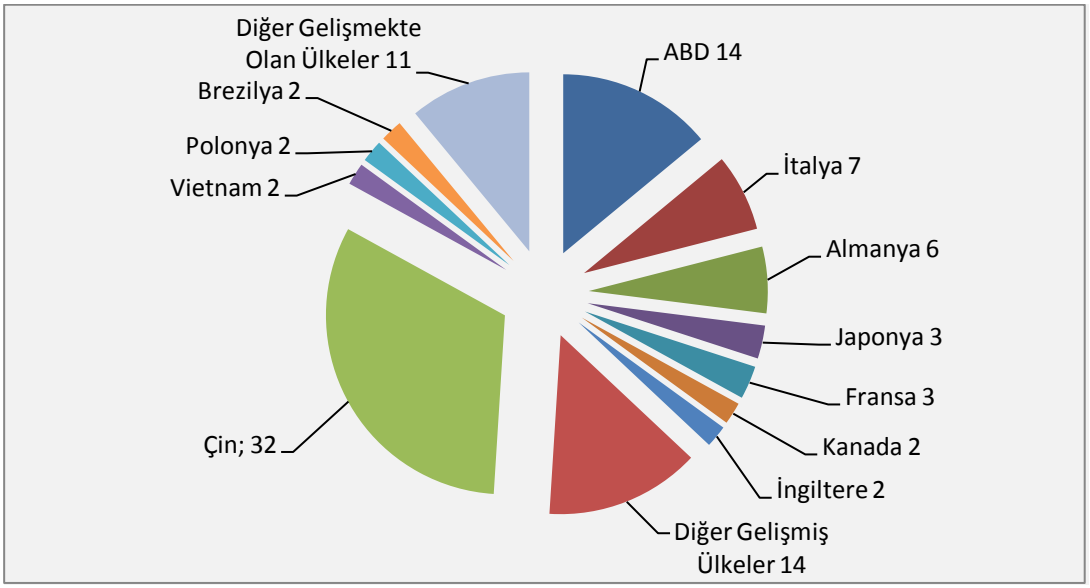
Kaynak: FAOSTAT-ForesSTAT, 2011.
** 2010 yılına ilişkin verilerin tüm ülkelerde bulunmaması nedeniyle 2009 yılı verileri dikkate alınmıştır.*

Ülkemizde 2009 yılı itibariyle gerçekleşen ahşap kaplama üretim miktarı ise 100.000 m³ ve alınan pay %0,12 seviyesinde bulunmaktadır. Ülkemizde üretilen kontrplak üretim miktarında %9,91 oranında düşüş oluşmuştur. Dünya genelinde üretim artışı yaşanırken, talep yapısına bağlı olarak ülkemizde bu oran düşmüştür.

MOBİLYA

2010 yılında dünya mobilya üretimi yaklaşık olarak 347 milyar $ değerindedir. Bu tahmin CSIL'e yaklaşık 70 en önemli ülkenin yerel kaynakları ile uluslararası resmi kaynaklardan ulaşan verilerin işlenmesi ile yapılmıştır.

Grafik 30: Yıllara Göre Dünya Mobilya Üretimi

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu-2011 ve CSIL[132].

Gelişmiş ülkeler dünya mobilya üretiminin yaklaşık %52'sini yapmaktadır. Dünyanın en büyük mobilya üreticileri sırasıyla A.B.D., İtalya, Almanya, Japonya, Fransa, Kanada ve İngiltere'dir ve 131 milyar USD civarında üretim yapmaktadırlar. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler ise dünya üretiminin %48'ini gerçekleştirmektedir. Bu ülkeler arasından 4 tanesi Çin, Polonya, Vietnam ve Brezilya özellikle son zamanlarda ihracata yönelik tasarlanan ve üretim yapan yeni tesisleri sayesinde hızlı bir üretim artışı göstermişlerdir.[133]

[132] Centre for Industrial Studies (CSIL) (http://www.csilmilano.com)
[133] Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu-2011.

Aynı kaynaklı diğer bilgiler ışığında, uluslararası ticarette oluşan gelişmeler ışığında, Mobilya pazarındaki gelişmenin süreceği ve 2050 yılında sektördeki toplam ticaret hacminin 1 trilyon dolar seviyesini aşacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca ülkemizin mobilya sektörü büyüklüğünün 12,5 milyar dolar seviyesinde olduğu ve payın %3 seviyelerinde bulunduğu tahmin edilmektedir.

3.1.4.1.1.2. Dünyada ve Türkiye'de Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Ticareti

İHRACAT

TOMRUK İHRACATI

Dünya tomruk ihracat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 12,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, bu ihracattan en büyük payı ABD, Rusya Federasyonu ve Yeni Zelanda almıştır. Dünya ihracatındaki lider 3 ülkenin dünya ihracatından aldığı pay %38 seviyesinde bulunmaktadır.

İhracatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 234: Dünya Tomruk İhracatçısı Ülkeler ve Türkiye'nin Durumu

Sıra No	Ülke	İHRACAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	ABD	1.518.372	1.760.089	1.743.920	1.390.243	1.873.800	34,78	15,21
2.	Rusya Fed.	3.258.557	4.138.188	3.492.943	1.832.127	1.849.692	0,96	15,02
3.	Yeni Zelanda	364.889	449.158	507.112	598.662	962.333	60,75	7,81
4.	Malezya	616.831	623.775	616.394	577.048	666.056	15,42	5,41
5.	P.Yeni Gine	425.567	527.229	520.519	342.749	517.216	50,90	4,20
6.	Kanada	550.774	456.783	363.683	292.899	450.870	53,93	3,66
7.	Fransa	288.328	372.813	349.333	301.686	394.350	30,72	3,20
8.	Gabon	304.153	703.203	702.947	551.551	352.027	-36,18	2,86
9.	Almanya	616.348	704.298	631.653	347.375	350.962	1,03	2,85
10.	Çek Cum.	215.342	259.222	243.760	258.169	327.146	26,72	2,66
86.	Türkiye	5.419	4.260	1.658	1.553	1.947	25,37	0,02
	Diğer	3.534.150	5.051.615	5.040.045	3.614.995	4.570.445	26,43	37,11
DÜNYA		**11.698.730**	**15.050.633**	**14.213.967**	**10.109.057**	**12.316.844**	**21,84**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Tomruk Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Tomruk ihracatında dünyada gerçekleşen ihracatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %21,8 olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemiz, dünya tomruk ihracatında 1,9 milyon dolar seviyesinde bir ihracat gerçekleştirmekte ve pazardan %0,02 oranında pay alabilmektedir. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede 2010 yılında ülkemiz tomruk ihracatında %25 seviyesinde artış olduğu görülmektedir.

KERESTE VE PARKE İHRACATI

Dünya kereste ihracat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 28,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, bu ihracattan en büyük payı Kanada, İsveç ve Rusya Federasyonu almıştır. Dünya ihracatındaki lider 3 ülkenin dünya ihracatından aldığı pay %39 seviyesinde bulunmaktadır.

İhracatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 235: Dünya Kereste İhracatçısı Ülkeler ve Türkiye'nin Durumu

Sıra No	Ülke	İHRACAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	Kanada	8.220.784	6.976.866	5.069.571	3.465.589	4.905.982	41,56	16,97
2.	İsveç	3.329.477	3.883.753	3.439.697	2.983.421	3.317.118	11,19	11,48
3.	Rusya Fed.	2.314.514	3.239.602	2.822.615	2.605.844	3.023.161	16,01	10,46
4.	A.B.D.	2.276.690	2.118.904	1.843.479	1.556.494	2.242.419	44,07	7,76

Sıra No	Ülke	İHRACAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
5.	Almanya	2.092.260	2.600.231	2.319.579	1.648.945	1.873.666	13,63	6,48
6.	Avusturya	1.608.818	2.120.315	1.922.361	1.379.280	1.608.981	16,65	5,57
7.	Finlandiya	1.826.919	2.245.563	1.705.454	1.240.741	1.553.446	25,20	5,37
8.	Malezya	959.131	926.433	922.414	684.056	781.374	14,23	2,70
9.	Romanya	553.431	614.780	568.015	561.231	719.506	28,20	2,49
10.	Yeni Zelanda	523.994	544.840	514.500	457.111	599.508	31,15	2,07
69.	Türkiye	14.610	16.366	12.261	12.894	14.897	15,53	0,05
	Diğer	9.160.110	10.847.724	9.874.262	7.269.077	8.267.182	13,73	28,60
DÜNYA		**32.880.738**	**36.135.377**	**31.014.208**	**23.864.683**	**28.907.240**	**21,13**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Kereste Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Kereste ihracatında dünyada gerçekleşen ihracatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %21,13 olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemiz, dünya kereste ihracatında 14,8 milyon dolar seviyesinde bir ihracat gerçekleştirmekte ve pazardan %0,05 oranında pay alabilmektedir. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede 2010 yılında ülkemiz kereste ihracatında %15,5 seviyesinde artış olduğu görülmektedir.

YONGA LEVHA VE LİF LEVHA İHRACATI

Dünya yonga ve lif levha ihracat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 15,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, bu ihracattan en büyük payı Almanya, Çin ve Kanada ülkeleri almıştır. Dünya ihracatındaki lider 3 ülkenin dünya ihracatından aldığı pay %32,7 seviyesinde bulunmaktadır.

İhracatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 236: Dünya Yonga ve Lif Levha İhracatçısı Ülkeler ve Türkiye'nin Durumu

Sıra No	Ülke	İHRACAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	Almanya	2.655.517	3.176.893	3.424.013	2.654.643	2.701.784	1,78	17,79
2.	Çin	660.970	1.121.080	1.140.933	915.671	1.155.001	26,14	7,61
3.	Kanada	2.627.884	1.798.252	1.186.554	904.679	1.110.675	22,77	7,31
4.	Avusturya	992.103	1.339.557	1.356.354	1.080.260	1.094.852	1,35	7,21
5.	Belçika	1.287.982	1.492.122	1.376.621	969.247	987.750	1,91	6,50
6.	Fransa	905.630	1.034.077	946.567	634.681	707.867	11,53	4,66
7.	Polonya	645.034	734.981	755.264	538.641	635.901	18,06	4,19
8.	Tayland	377.794	457.791	500.117	471.805	622.972	32,04	4,10
9.	Malezya	392.076	452.055	126.190	364.699	463.487	27,09	3,05
10.	İspanya	532.177	538.577	591.754	458.168	454.514	-0,80	2,99
13.	Türkiye	158.453	259.542	298.492	278.758	318.682	14,32	2,10
	Diğer	4.904.227	5.777.579	5.827.358	4.395.282	4.932.902	12,23	32,48
DÜNYA		**16.139.847**	**18.182.506**	**17.530.217**	**13.666.534**	**15.186.387**	**11,12**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Yonga ve lif levha ihracatında dünyada gerçekleşen ihracatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %11,12 olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemiz, dünya yonga ve lif levha ihracatında 318 milyon dolar seviyesinde bir ihracat gerçekleştirmekte ve pazardan %2,10 oranında pay almaktadır. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede 2010 yılında ülkemiz yonga ve lif levha ihracatında %14,3 seviyesinde artış olduğu görülmektedir.

KAPLAMA VE KONTRPLAK İHRACATI

Dünya ahşap kaplama ürünler ihracat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 2,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, bu ihracattan en büyük payı ABD, Almanya ve Çin ülkeleri almıştır. Dünya ihracatındaki lider 3 ülkenin dünya ihracatından aldığı pay %29,24 seviyesinde bulunmaktadır.

İhracatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 237: Dünya Ahşap Kaplama İhracatçısı Ülkeler ve Türkiye'nin Durumu

Sıra No	Ülke	İHRACAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	A.B.D.	523.412	526.941	430.402	297.031	328.998	10,76	12,45
2.	Almanya	381.123	405.652	403.607	230.072	230.337	0,12	8,72
3.	Çin	171.400	200.128	243.925	172.678	210.651	21,99	7,97
4.	Kanada	411.344	323.546	247.466	175.405	193.816	10,50	7,34
5.	Gabon	117.081	140.140	130.896	93.993	123.377	31,26	4,67
6.	İtalya	150.599	192.819	168.488	114.300	122.350	7,04	4,63
7.	Malezya	105.530	114.061	130.472	87.387	105.112	20,28	3,98
8.	İspanya	115.712	132.828	126.320	89.701	89.522	-0,20	3,39
9.	Rusya Fed.	14.310	20.542	29.296	34.284	78.915	130,18	2,99
10.	Romanya	77.854	96.363	73.026	69.462	74.946	7,89	2,84
28.	Türkiye	23.632	24.509	26.911	21.320	25.171	18,06	0,95
	Diğer	1.320.567	1.567.865	1.478.967	976.272	1.058.894	8,46	40,08
DÜNYA		**3.412.564**	**3.745.394**	**3.489.776**	**2.361.905**	**2.642.089**	**11,86**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Kaplama ürünler ve kontrplak ihracatında dünyada gerçekleşen ihracatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %11,86 olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz, dünya kaplama ürünler ve kontrplak ihracatında 25,17 milyon dolar seviyesinde bir ihracat gerçekleştirmekte ve pazardan %0,95 oranında pay alabilmektedir. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede 2010 yılında ülkemiz kaplama ürünler ve kontrplak ihracatında %18 seviyesinde artış olduğu görülmektedir.

Dünya kontrplak ihracat pazarının büyüklüğü ise 2010 yılında 12 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, bu ihracattan en büyük payı Çin, Endonezya ve Malezya ülkeleri almıştır. Dünya ihracatındaki lider 3 ülkenin dünya ihracatından aldığı pay %55 seviyesinde bulunmaktadır.

İhracatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 238: Dünya Kontrplak İhracatçısı Ülkeler ve Türkiye'nin Durumu

Sıra No	Ülke	İHRACAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	Çin	2.910.148	3.577.977	3.400.614	2.523.949	3.402.242	34,80	28,23
2.	Endonezya	1.506.681	1.524.599	1.527.253	1.189.511	1.635.372	37,48	13,57
3.	Malezya	1.936.331	1.842.022	1.828.787	1.416.954	1.600.491	12,95	13,28
4.	Rusya Fed.	556.028	748.662	755.232	512.355	689.677	34,61	5,72
5.	Finlandiya	822.935	928.608	900.711	469.712	537.698	14,47	4,46
6.	Brezilya	650.482	628.679	632.127	343.271	418.294	21,86	3,47
7.	ABD	249.468	293.661	335.474	247.675	399.934	61,48	3,32
8.	Şili	230.177	250.371	351.011	288.601	332.665	15,27	2,76
9.	Almanya	275.158	334.323	333.864	230.376	279.820	21,46	2,32
10.	Avusturya	234.853	258.566	269.148	228.517	247.853	8,46	2,06
47.	Türkiye	20.779	22.298	22.471	14.917	12.912	-13,44	0,11
	Diğer	2.776.774	3.158.934	3.108.512	2.130.939	2.496.173	17,14	20,71
DÜNYA		**12.169.814**	**13.568.700**	**13.465.204**	**9.596.777**	**12.053.131**	**25,60**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Kaplama ürünler ve kontrplak ihracatında dünyada gerçekleşen ihracatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %25,6 olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz, dünya kaplama ürünler ve kontrplak ihracatında 12,9 milyon dolar seviyesinde bir ihracat gerçekleştirmekte ve pazardan %0,11 oranında pay alabilmektedir. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede 2010 yılında ülkemiz kontrplak ihracatında %13,44 seviyesinde bir düşüş olduğu görülmektedir. Ülkemizin kaplama ürünler ihracatında ciddi bir artış gözlenirken, kontrplak ihracatında büyük bir düşüşü görülmektedir.

MOBİLYA İHRACATI

Dünya mobilya ihracat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 133 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, bu ihracattan en büyük payı Çin, Almanya ve İtalya ülkeleri almıştır. Bu üç ülkenin dünya ihracatından aldığı pay %46'dan yüksektir.

İhracatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 239: Dünya Kontrplak Üretim Miktarları Tablosu

Sıra No	Ülke	İHRACAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	Çin	21.003.250	27.157.801	32.130.978	30.309.118	39.274.629	29,58	29,51
2.	Almanya	9.792.215	11.646.046	13.041.284	10.915.863	11.330.271	3,80	8,51
3.	İtalya	11.591.124	13.579.237	14.136.249	10.571.427	10.648.741	0,73	8,00
4.	Polonya	6.257.705	7.732.010	8.896.427	7.189.805	7.853.893	9,24	5,90
5.	A.B.D.	6.076.325	6.580.609	6.847.795	5.265.833	6.396.380	21,47	4,81
6.	Meksika	4.710.611	4.558.193	4.160.511	3.206.276	4.424.474	37,99	3,32
7.	Vietnam	1.783.495	2.364.908	2.694.919	2.434.204	4.106.597	68,70	3,09
8.	Kanada	5.827.966	5.438.967	4.717.002	3.032.397	3.623.162	19,48	2,72
9.	Fransa	3.300.943	3.836.956	4.190.379	3.255.973	2.823.943	-13,27	2,12
10.	Malezya	2.265.121	2.468.407	2.694.973	2.233.804	2.556.328	14,44	1,92
22.	Türkiye	798.585	1.081.913	1.387.015	1.198.146	1.414.961	18,10	1,06
	Diğer	36.969.363	43.125.621	44.608.594	35.286.148	38.629.642	9,48	29,03
DÜNYA		**110.376.703**	**129.570.668**	**139.506.126**	**114.898.994**	**133.083.021**	**15,83**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Mobilya ihracatında dünyada gerçekleşen ihracatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %15 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Ülkemiz, dünya mobilya ihracatında 1,4 milyar dolar seviyesinde bir ihracat gerçekleştirmekte ve pazardan %1'in biraz üzerinde bir pay alabilmektedir. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede ise, 2010 yılında ülkemiz mobilya ihracatında %18 seviyesinde artış olduğu görülmektedir.

İTHALAT

TOMRUK İTHALATI

Dünya tomruk ithalat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 13,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, en büyük ithalatçı ülkeler Çin, Japonya ve Avusturalya ülkeleri olmuşlardır. Bu ülkelerin toplam ithalat içindeki payları %56 seviyesinde oluşmuştur.

İthalatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 240: Dünya Tomruk İthalatı Durum Tablosu

Sıra No	Ülke	İTHALAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	Çin	3.929.334	5.356.009	5.183.259	4.086.518	6.069.426	48,52	43,56
2.	Japonya	1.836.048	1.761.399	1.379.666	817.002	1.007.246	23,29	7,23
3.	Avustralya	708.241	796.888	739.581	669.290	745.237	11,35	5,35

Sıra No	Ülke	İTHALAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
4.	Güney Kore	755.686	910.323	838.829	623.926	725.689	16,31	5,21
5.	Almanya	378.941	470.398	370.133	333.538	562.365	68,61	4,04
6.	Hindistan	819.977	1.114.977	1.281.367	1.137.328	534.610	-52,99	3,84
7.	İsveç	407.836	689.678	654.101	300.670	452.450	50,48	3,25
8.	Finlandiya	752.604	1.046.370	1.294.511	260.872	439.531	68,49	3,15
9.	İtalya	527.064	584.433	506.547	329.133	368.096	11,84	2,64
10.	Kanada	414.174	351.300	304.545	301.749	307.889	2,03	2,21
15.	Türkiye	229.455	254.091	210.506	113.160	146.994	29,90	1,05
	Diğer	3.431.365	4.242.156	3.873.295	2.479.047	2.573.847	3,82	18,47
DÜNYA		**14.190.725**	**17.578.022**	**16.636.340**	**11.452.233**	**13.933.380**	**21,67**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Tomruk ithalatında dünyada gerçekleşen ithalatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %21,67 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ülkemiz ithalatı 146,9 milyon dolar seviyesinde bulunmakta ve pazardaki ithalatta oluşan pay %1,05 seviyesinde bulunmaktadır. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede ise, 2010 yılında ülkemiz tomruk ithalatında %30'a yakın bir seviyede artış olduğu görülmektedir.

KERESTE İTHALATI

Dünya kereste ithalat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 29,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, en büyük ithalatçı ülkeler Çin, ABD ve Japonya ülkeleri olmuşlardır. Bu ülkelerin toplam kereste ithalatı içindeki payları %33 seviyesinde oluşmuştur.

İthalatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 241: Dünya Kereste İthalatı Durum Tablosu

Sıra No	Ülke	İTHALAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	Çin	1.688.757	1.768.080	2.023.883	2.319.271	3.868.156	66,78	13,11
2.	A.B.D.	8.949.540	6.989.363	4.743.970	2.858.731	3.620.956	26,66	12,27
3.	Japonya	2.733.333	2.640.927	2.361.484	1.891.922	2.304.596	21,81	7,81
4.	İngiltere	2.242.613	3.052.385	2.047.356	1.511.997	1.846.700	22,14	6,26
5.	İtalya	2.251.983	2.559.033	2.211.413	1.551.573	1.731.886	11,62	5,87
6.	Almanya	1.456.300	1.473.661	1.340.236	1.104.185	1.287.179	16,57	4,36
7.	Fransa	1.226.693	1.673.310	1.553.260	1.143.364	1.265.892	10,72	4,29
8.	Hollanda	1.113.778	1.401.697	1.290.253	856.995	939.389	9,61	3,18
9.	Mısır	0	0	895.701	807.411	888.633	10,06	3,01
10.	Belçika	783.280	984.064	880.276	639.557	706.950	10,54	2,40
37.	Türkiye	99.675	113.248	159.720	99.440	132.290	33,03	0,45
	Diğer	11.769.888	14.989.137	12.851.093	9.596.295	10.912.368	13,71	36,98
DÜNYA		**34.315.840**	**37.644.905**	**32.358.645**	**24.380.741**	**29.504.995**	**21,02**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Kereste ithalatında dünyada gerçekleşen ithalatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %21 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ülkemiz kereste ithalatı 132,3 milyon dolar seviyesinde bulunmakta ve pazardaki ithalatta oluşan pay %0,45 seviyesinde bulunmaktadır. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede ise, 2010 yılında ülkemiz ithalatında %33 seviyesinde artış olduğu görülmektedir.

MOBİLYA İTHALATI

Dünya levha ürünler ithalat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 14,57 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, en büyük ithalatçı ülkeler ABD, Almanya ve Fransa gibi gelişmiş ülkeler olmuşlardır. Bu ülkelerin toplam levha ithalatı içindeki payları %23 seviyesinde oluşmuştur.

İthalatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 242: Dünya Levha Ürünler İthalatı Durum Tablosu

Sıra No	Ülke	İTHALAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	ABD	3.723.681	2.476.524	1.708.362	1.416.135	1.597.442	12,80	10,96
2.	Almanya	897.624	1.051.467	1.038.887	874.608	1.027.251	17,45	7,05
3.	Fransa	581.846	737.606	804.614	703.134	742.527	5,60	5,10
4.	İngiltere	841.474	989.989	776.116	558.711	586.210	4,92	4,02
5.	Kanada	527.079	540.130	502.865	467.048	527.844	13,02	3,62
6.	İtalya	402.204	554.605	529.498	384.366	523.737	36,26	3,59
7.	Polonya	459.548	525.405	609.446	390.653	455.815	16,68	3,13
8.	Rusya Fed.	301.927	393.691	539.180	314.190	444.007	41,32	3,05
9.	Belçika	445.247	541.781	491.137	369.307	408.077	10,50	2,80
10.	Hollanda	431.086	523.561	581.188	426.347	401.182	-5,90	2,75
14.	Türkiye	282.889	387.952	334.062	209.375	325.564	55,49	2,23
	Diğer	6.487.291	8.128.258	8.268.605	6.635.275	7.531.013	13,50	51,69
DÜNYA		**15.381.896**	**16.850.969**	**16.183.960**	**12.749.149**	**14.570.669**	**14,29**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Levha ürünler ithalatında dünyada gerçekleşen ithalatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %14 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Ülkemiz levha ürünler ithalatı 325 milyon dolar seviyesinde bulunmakta ve pazardaki ithalatta oluşan pay %2,23 seviyesinde bulunmaktadır. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede ise, 2010 yılında ülkemiz levha ürünler ithalatında %55,5 seviyesinde artış olduğu görülmektedir.

AHŞAP KAPLAMA VE KONTRPLAK İTHALATI

Dünya ahşap kaplama ithalat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 11,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, en büyük ithalatçı ülkeler ABD, İtalya, Almanya, Fransa, İspanya, Kanada ve Japonya ülkeleri olmuşlardır. Bu ülkelerin toplam ithalat içindeki payları %42,4 seviyesinde oluşmuştur.

İthalatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 243: Dünya Ahşap Kaplama İthalatı Durum Tablosu

Sıra No	Ülke	İTHALAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	A.B.D.	562.423	493.117	388.122	242.954	269.590	10,96	9,46
2.	İtalya	325.320	378.326	353.175	211.071	231.898	9,87	8,14
3.	Almanya	301.744	307.255	295.752	196.696	196.628	-0,03	6,90
4.	Fransa	159.069	199.772	177.573	118.394	129.946	9,76	4,56
5.	İspanya	281.099	307.011	224.788	115.616	128.316	10,98	4,50
6.	Kanada	198.006	201.296	160.042	124.671	127.027	1,89	4,46
7.	Japonya	90.895	85.685	82.809	75.623	125.832	66,39	4,42
8.	Güney Kore	105.315	139.830	154.840	110.934	115.427	4,05	4,05
9.	Avusturya	106.006	130.435	118.282	93.300	103.911	11,37	3,65
10.	Malezya	49.007	52.387	66.804	71.479	97.457	36,34	3,42
28.	Türkiye	15.999	26.086	32.532	20.291	27.867	37,34	0,98
	Diğer	1.463.260	1.704.007	1.677.609	1.177.574	1.295.178	9,99	45,46
DÜNYA		**3.658.143**	**4.025.207**	**3.732.328**	**2.558.603**	**2.849.077**	**11,35**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Ahşap kaplama ürünler ithalatında dünyada gerçekleşen ithalatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %11,35 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Ülkemiz ahşap kaplama ürünleri ithalatı 27,9 milyon dolar seviyesinde bulunmakta ve pazardaki ithalatta oluşan pay %0,98 seviyesinde bulunmaktadır. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede ise, 2010 yılında ülkemiz ahşap kaplama ürün ithalatının %37,3 seviyesinde arttığı görülmektedir.

Kontrplak açısından değerlendirmemizde, dünya ithalat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 11,58 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, en büyük ithalatçı ülkeler Japonya, ABD, Almanya, İngiltere, Güney Kore, Fransa, Hollanda ve Kanada gibi gelişmiş ülkeler olmuşlardır. Bu ülkelerin toplam ithalat içindeki payları %53,67 seviyesinde oluşmuştur.

İthalatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 244: Dünya Kontrplak İthalatı Durum Tablosu

Sıra No	Ülke	İTHALAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	Japonya	2.418.666	2.153.902	1.900.388	1.402.024	1.722.034	22,82	14,87
2.	A.B.D.	2.902.777	2.587.966	2.025.934	1.404.724	1.711.688	21,85	14,78
3.	Almanya	741.321	918.535	945.512	588.188	745.046	26,67	6,43
4.	İngiltere	654.540	811.967	791.543	484.852	593.300	22,37	5,12
5.	Güney Kore	513.697	593.504	544.175	471.270	476.328	1,07	4,11
6.	Fransa	295.690	399.126	404.892	293.647	336.301	14,53	2,90
7.	Hollanda	354.563	449.154	493.845	298.958	335.480	12,22	2,90
8.	Kanada	213.708	250.453	257.104	198.709	295.127	48,52	2,55
9.	S.Arabistan	104.884	157.961	67.839	70.522	282.160	300,10	2,44
10.	Meksika	292.083	281.903	330.366	222.730	276.784	24,27	2,39
16.	Türkiye	90.672	110.367	126.214	69.697	179.878	158,09	1,55
	Diğer	4.149.804	5.279.662	5.233.044	3.552.265	4.627.474	30,27	39,96
DÜNYA		**12.732.405**	**13.994.500**	**13.120.856**	**9.057.586**	**11.581.600**	**27,87**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Kontrplak ithalatında dünyada gerçekleşen ithalatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %27,87 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ülkemiz kontrplak ithalatı 179,87 milyon dolar seviyesinde bulunmakta ve pazardaki ithalatta oluşan pay %1,55 seviyesinde bulunmaktadır. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede ise 2010 yılında ülkemiz ithalatında %158 seviyesinde artış olduğu görülmektedir. Ağaç ve orman ürünleri arasında ithalatı en yüksek oranda artan ürü kontrplak olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu artışın nedeni, mobilya sektöründeki ihracat artışından kaynaklanan ihtiyaçlar olarak değerlendirilmektedir.

MOBİLYA İTHALATI

Dünya mobilya ithalat pazarının büyüklüğü, 2010 yılında 134,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş, en büyük ithalatçı ülkeler ABD, Almanya, Fransa, İngiltere, Kanada, Japonya, Hollanda gibi gelişmiş ülkeler olmuşlardır.

İthalatın ülkelere göre dağılımını içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 245: Dünya Mobilya İthalatı Durum Tablosu

Sıra No	Ülke	İTHALAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
1.	A.B.D.	36.671.034	37.775.431	35.158.414	27.272.509	34.820.328	27,68	25,80
2.	Almanya	10.730.640	11.323.902	12.505.697	11.531.080	12.567.193	8,99	9,31
3.	Fransa	7.055.766	8.450.240	9.334.587	7.822.798	8.519.283	8,90	6,31
4.	İngiltere	7.945.758	9.689.830	9.257.214	6.855.940	7.564.640	10,34	5,61
5.	Kanada	5.418.923	6.071.484	6.177.291	4.915.762	5.993.453	21,92	4,44
6.	Japonya	5.124.656	5.307.798	5.577.708	4.951.196	5.567.499	12,45	4,13
7.	Hollanda	2.853.285	3.516.827	3.908.816	3.159.626	3.409.527	7,91	2,53
8.	İspanya	3.014.573	4.257.504	4.318.021	2.971.670	3.389.461	14,06	2,51
9.	Belçika	3.205.826	3.782.986	4.050.441	3.264.215	3.164.487	-3,06	2,35

Sıra No	Ülke	İTHALAT (1.000 USD)					2009-2010 Değişim (%)	Pay (%)
		2006	2007	2008	2009	2010		
10.	İsviçre	2.497.363	3.004.966	3.286.136	2.875.339	3.032.594	5,47	2,25
30.	Türkiye	540.354	711.956	776.303	567.647	738.496	30,10	0,55
	Diğer	34.578.811	44.942.211	49.181.685	38.998.661	46.176.434	18,41	34,22
DÜNYA		**119.636.989**	**138.835.135**	**143.532.313**	**115.186.443**	**134.943.395**	**17,15**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu ve Trademap 2011.

Mobilya ithalatında dünyada gerçekleşen ithalatın 2010 yılında bir önceki yıla göre artış oranı %17,15 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ülkemiz mobilya ithalatı 738 milyon dolar seviyesinde bulunmakta ve pazardaki ithalatta oluşan pay %0,55 seviyesinde bulunmaktadır. 2009 yılına göre yapılan değerlendirmede ise, 2010 yılında ülkemiz mobilya ihracatında %30 seviyesinde artış olduğu görülmektedir.

3.1.4.1.2. Türkiye'de Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörünün Durumu

Ülkemiz ağaç-orman ürünleri ve mobilya sektörlerine ilişkin sektörel durum değerlendirmelerine bu bölümde yer verilecek olup, üretim-ihracat-ithalat verilerine kısa olarak yukarıda yer verildiğinden, ihracata ilişkin temel bilgiler sunulacak ve hangi ülkelere ihracat gerçekleştirildiğiyle ilgili kısa bilgilere yer verilerek sektörün durumu irdelenmeye çalışılacaktır.

Ağaç-orman ürünlerine ürünlerle ilgili genel değerlendirmede, ağaç-orman ürünleri ihracatının yüksek seviyede olmadığı ve iç pazara oluşan ihtiyaçların karşılanmasına ancak yetişilmekte olunduğu ve yurtiçinde bulunan ihtiyaçların giderilmesinde ithal ürünlerin ağırlıklı olarak kullanıldığı görülmektedir. Mobilya sektöründe ise son yıllarda adeta ihracat atağı gerçekleştirilerek, 2006-2010 döneminde mobilya ürünleri ihracatımız %77 gibi yüksek bir oranda artırılmıştır. Mobilya sektörümüz dışarıya yüksek oranda ihracat yapan bir yapıya kavuşmuş, ihtiyaçların karşılanması yönündeki ihtiyaçların önemi bir kez daha gözler önüne serilmiştir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı açısından yapılacak değerlendirmede, ağaç-orman ürünleri üretimindeki olumsuzluklar ve üretim altyapısındaki eksiklikler nedeniyle ülkemizin ihracatından çok ithalat yaptığı görülmekte ve karşılama oranı ancak %46'da kalmaktadır. Bunun tam tersine mobilya sektöründe ihracatımızın ithalatı karşılama oranı %192 gibi bir orana yükselmektedir. Her iki sektörün birlikte değerlendirilmesinde ise ihracatın ithalatı karşılama oranı %115 seviyesine yükselmiş bulunmakta ve sektörler ihracat fazlası veren ve ülkede cari açığın azalmasında önemli katkıları bulunan sektörler olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 246: Türkiye Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İhracat/İthalat Karşılaştırması

Ürün Grubu	İhracat	İthalat	İhracat/İthalat Karşılama Oranı
Ağaç-Orman Ürünleri ve Türev Ürünler	373.609	812.593	46
Mobilya Sektörü	1.414.961	738.496	192
TOPLAM	**1.788.570**	**1.551.089**	**115**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Sektör Raporları ve Trademap 2011.

Ülkemizin dış ticaret konusundaki performansının genel değerlendirmesi aşağıda başlıklar halinde yapılacaktır. Dünya ve Türkiye ile ilgili sıralamanın tersine, rekabet gücümüzün yüksek olduğu ve ihracat fazlası verdiğimiz mobilya sektöründen başlanarak ithalat-ihracat ve diğer bilgilere göre sektör değerlendirmesi gerçekleştirilecek ve ülkemizde sektörlerin durumu irdelenecektir.

MOBİLYA SEKTÖRÜ

Türkiye'de mobilya sektörü, pazarın yoğunlaştığı ve/veya orman ürünlerinin yoğun olduğu belirli bölgelerde toplanmıştır. Önemli mobilya üretim bölgeleri toplam istihdamdaki paylarına göre; İstanbul, Ankara, Bursa, Kayseri, İzmir ve Adana şeklinde sıralanmaktadır. Bunun dışında Bolu, Eskişehir, Sakarya, Zonguldak, Trabzon, Balıkesir, Antalya ve Burdur'da da mobilya üretilmektedir.[134]

IX. Kalkınma Planı, Ağaç Ürünleri ve Mobilya Özel İhtisas Komisyonu Raporunda yapılan projeksiyonla ülkemizin 2005 yılı mobilya üretimi 5,5 milyar dolar seviyesinde bulunmakta ve bu seviyenin 2007-2013 projeksiyonuna göre 2007 yılında 7,8 milyar dolar ve nihayet 2013 yılında da 19 milyar dolar mobilya tüketimi olacağı öngörülmektedir. Yıllık artış rakamı %13 olarak kabul edilmiş olup, bu üretime karşılık olarak yurtiçinden 2013 yılında 14 milyar dolar talep oluşacağı tahmin edilmektedir.[135]

Ülkemizin mobilya ihracatı, 2006 yılında bulunduğu 798 milyon dolar seviyesinden 5 yıllık periyotta 2010 yılı sonunda 1,41 milyar dolar seviyesine kadar yükselmiş ve ihracatımızın artışı %77 gibi yüksek bir orana tekabül etmiştir. 2007 yılında 1 milyar dolar barajını aşan mobilya ihracatımız, 2008 yılında 1,39 milyar dolar gibi bugünküne yakın bir rakama yükselmiş, akabinde 2009 yılında 1,2 milyar dolar seviyesine gerilemiş ve nihayet 2010 yılına gelindiğinde 1,4 milyar dolar seviyesinde ihracat gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizin ihraç pazarları komşu ülkeler ve Almanya, Fransa, Hollanda, Yunanistan, İngiltere ve Rusya Federasyonu gibi ülkelere ihracat gerçekleştirilmiştir. Bu ülkeler dışında komşu ülkeler ve diğer ülkeler Irak, İran, Azerbaycan, Libya ve Türkmenistan olarak sıralanmaktadır. İhracatımızdaki en büyük payı %14,8 ile Irak, %9,6 ile Almanya, %6,5 ile İran, %5,9 ile Azerbaycan, %5,3 ile Libya ve %5,2 ile Fransa almaktadır. Sayılan 6 ülkeye gerçekleştirilen ihracatımız, toplam ihracatın %47,3 seviyesinde olup toplam ihracatın neredeyse yarısını oluşturmaktadır.

Tablo 247: Türkiye Mobilya Sektörü İhracatı

Ülke	2009	2010	Değişim	Pay (%)
IRAK	137.654.277	209.278.944	52,03	14,79
ALMANYA	122.142.439	135.372.570	10,83	9,57
İRAN	74.062.217	91.344.721	23,34	6,46
AZERBAYCAN	71.464.078	82.887.830	15,99	5,86
LİBYA	42.803.446	75.409.488	76,18	5,33
FRANSA	66.864.096	73.787.879	10,36	5,22
TÜRKMENİSTAN	38.783.450	47.017.947	21,23	3,32
HOLLANDA	49.673.449	46.618.150	-6,15	3,30
YUNANİSTAN	48.050.623	42.312.205	-11,94	2,99
İNGİLTERE	46.469.138	42.213.349	-9,16	2,98
DİĞER	500.608.280	568.457.375	13,55	40,18
TOPLAM	**1.198.575.493**	**1.414.700.458**	**18,03**	**100**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu, 2011.

Tablodan da anlaşılacağı üzere, ülkemizin ihracatı bir önceki yıla oranla %18 oranında artmış olup, ihracat pazarları anlamında da birçok ülkeye yapılan ihracatta artışlar oluşmuştur. Ülkemizin tahmin edilenin aksine, Avrupa Birliği üyesi ülkelere yapmış olduğu ihracatın toplam ihracata oranı 2010 yılı itibariyle %29,2 seviyesindedir.

Mobilya ithalatına yönelik değerlendirmelerde ise ülkemiz mobilya ithalatının 2006 yılında 540 milyon dolar seviyesinden, 2010 yılında 738,4 seviyesine ulaşmıştır. Bu dönemde ithalattaki artış, %36,6 seviyesinde oluşmuştur. Ülkemize ithal edilen mobilyaların menşei anlamında ise en büyük pay

[134] Mobilya Sektör Raporu, 2011. (Orta Anadolu Ağaç ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği)
[135] IX. Kalkınma Planı, Ağaç Ürünleri ve Mobilya Özel İhtisas Komisyon Raporu, 2007.

%37,4 ile Çin, %10,2 ile Almanya ve %9,3 ile İtalya almaktadır. Bu üç ülkenin ithalattan aldığı pay toplamda %56,9 seviyesini bulmaktadır.

AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ

Sektörde genel anlamda bakıldığında ülkemizin ihracatının çok az seviyede olduğu ve yüksek oranda ithalat gerçekleştirildiği görülmektedir. Ülkemiz ihracatın ithalatı karşılama oranı bu sektörde genel olarak %46 seviyesinde kalmaktadır.

Tablo 248: Türkiye Ağaç-Orman Ürünleri Sektörü İhracat/İthalat Karşılaştırması

Ürün Grubu	İhracat	İthalat	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı
Tomruk	1.947	146.994	1
Kereste	14.897	132.290	11
Levha Ürünler	318.682	325.564	98
Kaplama Ürünler	25.171	27.867	90
Kontrplak	12.912	179.878	7
TOPLAM	**373.609**	**812.593**	**46**

Kaynak: Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Sektör Raporları ve Trademap 2011.

Sektörler bazında incelendiğinde, tomruk, kereste ve kontrplak ürünlerinde ülkemizin dışarıdan yüksek miktarda ithalat yaptığı ve iç kaynakların yetersizliği nedeniyle yeterli düzeyde ihracat gerçekleştiremediği görülmektedir. Levha ürünler ve ahşap kaplama ürünlerde ise ihracatımız ithalatın %90'ından fazlasını karışlamakta bu ürünlerin üretiminde ve ihracatında ülkemizin güçlü olduğu görülmektedir.

TOMRUK

Tomruk ürünün ithalatında 2007 yılında 254 milyon dolar ile tavan yapılmış, bu miktar 2008 ve 2009 yıllarında 113 milyon dolar seviyesine kadar gerilemiş ve 2010 yılında ise 147 milyon dolar seviyesine tekrar yükselmiştir. İthalatın gerçekleştirildiği ülkelerin ise Ukrayna, Rusya Federasyonu, Kamerun, Romanya, Orta Afrika, ABD, Gabon, Kongo, Bulgaristan ve Fransa olarak sıralanmaktadır. En yüksek ithalat %59 ile Ukrayna ve %10,5 ile Rusya Federasyonu ülkelerinden yapılmıştır. İhracatta ise Irak, Libya, Suriye, Makedonya gibi ülkelere yapılmakta, ayrıca Bursa Serbest Bölge'ye yüksek oranda ihracat gerçekleşmektedir. Irak, Libya ve Bursa SB ihracatları, toplam ihracatın yarısını oluşturmaktadır.[136]

KERESTE VE PARKE

Kereste ürünlerinin ithalatında 2009 yılında 99,4 milyon dolar ve 2010 yılında 132,3 milyon dolar değerinde ithalat yapıldığı görülmektedir. Kereste ithalatında 2004 yılından bu yana süreklilik gösteren bir artış yaşanmaktadır. İthalatın gerçekleştirildiği ülkelerin ise Rusya Federasyonu, Ukrayna, Ukrayna, Romanya ve Kamerun olarak öne çıkmaktadır. Bu ülkelerden yapılan ithalat, toplam ithalatın %73,4'lük kısmına tekabül etmektedir. İhracatımızda ise Irak, KKTC ve Azerbaycan üleklerine yapılan ihracat, toplam ihracatın %50'sini geçmektedir. Ülkemiz ihracatında yıllara göre çok düşük seviyelerde artışlar oluşmaktadır. 2009 yılında 12,9 milyon dolar olan ihracat 2010 yılında 14,89 milyon dolar seviyesine yükselmiştir. Kereste ihracatımızın yıllara göre dalgalı bir seyir izlediği görülmekte, 2001-2001 yıllarında %30'larda bulunan ihracatın son yıllarda 12-15 milyon dolarlar seviyesine indiği görülmektedir.[137]

LEVHA ÜRÜNLER

Bu ürün grubunda lif levha ürünlerinden MDF (orta sert levha) ve HDF (sert levha) ile yonga levha ürünleri üretilmektedir. Ülkemizdeki üretim kapasitesi anlamında 4,978 milyon m³ yonga levha ve 3,983 m³ lif levha kapasite bulunmakta, 2010 yılı itibariyle bu kapasitenin yonga levhada 2,95 milyon

[136] Tomruk Sektör Raporu, 2011. (Orta Anadolu Ağaç ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği)
[137] Kereste Sektör Raporu, 2011. (Orta Anadolu Ağaç ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği)

m³ ve lif levhada 2,5 milyon m³ seviyesinde üretime dönüştüğü görülmektedir. 2011 yılındaki muhtemel üretim miktarları da yonga levhada 4 milyon m³ ve lif levhada 3,5 milyon m³ olarak tahmin edilmektedir.

Levha ürünler ihracatımızın 2005 yılından başlayarak kademeler halinde yükseldiği görülmekte, 2005 yılındaki 98 milyon dolar seviyesinden 2010 yılında 319 milyon dolar seviyesine kadar yükselen bir ihracat performansı göze çarpmaktadır. Levha ürünler ihracatında İran liderliği üstlenmekte ve bu ülkeden sonra Irak, Azerbaycan-Nahcivan, Gürcistan, Rusya Federasyonu ve Türkmenistan gelmektedir.

İthalatta ise benzer şekilde 2005 yılından itibaren ciddi bir artış göze çarpmaktadır. 2004 yılında 184 milyon dolar olan ihracat önce 2005 yılında 304 milyon dolara ve 2010 yılında da 326 milyon dolar seviyesine yükselmiştir. Ülkemize ithal edilen ürünler ise Almanya, Romanya, Bulgaristan ve Yunanistan ülkelerinden getirilmektedir.[138]

AHŞAP KAPLAMA ÜRÜNLERİ

Ahşap kaplama ürünlerinde üretim kapasitesi olarak ülke genelinde 18 tesis bulunmakta, üretim kapasitesi ise 110.000 m³ seviyesinde bulunmaktadır. 2010 yılında 90.000 m³ olarak gerçekleşen üretimin 2011 yılında 100.000 m³ seviyesine ulaşması beklenmektedir.

Ahşap kaplama ürünleri ihracatımızda 2000 yılındaki 9 milyon dolar ihracat seviyesinden 2010 yılında 25,2 milyon dolar seviyesinde ihracat yapılır hale gelinmiştir. İhracatımızın en çok yapıldığı ülkeler İtalya, Mısır ve Lübnan olarak ortaya çıkmakta, bu ülkelerin toplam ihracattaki payı %63 seviyesini aşmaktadır. İthalatımızın ise 2003 yılında 7,6 milyon dolarlık seviyenin 2010 yılında 27,9 milyon dolar seviyelerine kadar yükseldiği görülmektedir. İthalatın yapıldığı ülkelerin Çin, ABD, Finlandiya, İtalya ve Romanya olarak öne çıkmakta, bu ülkelerin ithalatımızdaki payı %68'in üzerinde oluşmaktadır.[139]

KONTRPLAK

Kontrplak ürünlerinde üretim kapasitesi olarak ülke genelinde 55 tesis bulunmakta, üretim kapasitesi ise 250.000 m³ seviyesinde bulunmaktadır. 2010 yılında 180.000 m³ olarak gerçekleşen üretimin 2011 yılında 200.000 m³ seviyesine ulaşması beklenmektedir.

Kontrplak ihracatımız 2008 yılında 22 milyon dolar seviyelerinde iken 2010 yılında 13 milyon dolar civarında ihracat gerçekleştirilmiştir. İhracatın yapıldığı ülkeler Libya, Irak, Azerbaycan, İran ve Gürcistan şeklinde olup, bu ülkelerin ihracattaki payı %53 seviyesindedir. Ülkemizin ithalatında ise 2004 yılında 40 milyon dolar olan ithalatın bu yıldan sonra patladığı ve 2010 yılında 180 milyon dolar seviyelerine kadar yükseldiği gözlenmektedir. İthalatın yapıldığı ülkeler anlamında ise Rusya Federasyonu (%46,6) ve Brezilya (%14) olarak karşımıza çıkmaktadır.[140]

[138] Levha Sektör Raporu, 2011. (Orta Anadolu Ağaç ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği)
[139] Ahşap Kaplama Ürünleri Sektör Raporu, 2011. (Orta Anadolu Ağaç ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği)
[140] Kontrplak Sektör Raporu, 2011. (Orta Anadolu Ağaç ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği)

3.1.4.2. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektöründe Değer Zinciri Analizi

Değer zinciri analizinde, teorik olarak değer zinciri bölümünde anlatıldığı gibi ana faaliyetler ve yan faaliyetler kapsamında sektörün detaylı olarak incelenmesi öngörülmektedir. Sektörde ana faaliyetler kapsamında girdi ve tedarik yapısı, üretim yapısı ve satış-pazarlama altyapısı kısımlarında analizler gerçekleştirilecektir. Yan faaliyetler kapsamında ise organizasyon yapısı, insan kaynakları yapısı, teknolojik altyapı ve tedarik altyapısı konusunda analizler gerçekleştirilecektir.

3.1.4.2.1. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Değer Zinciri Ana Faaliyetleri

3.1.4.2.1.1. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Girdi ve Tedarik Yapısı

Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya sektöründe gerçekleştirilen imalat faaliyetlerinde, ürünlerin niteliklerine göre değişmek üzere çeşitli hammadde, yarı mamul ve mamul girdiler kullanılmakta olup, buna ilişkin kuruluş tanımlarına aşağıda yer verilmektedir:

-Orman Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilatı (Tomruk Tedariki)

-Tomruk İthalatçıları

-Kereste İmalatçıları ve İthalatçıları

-Ahşap Malzeme Üreticileri ve İthalatçıları

-Makine, Ekipman Üreticileri (Proseslerde kullanılacak makine ve ekipman imalatçıları)

-Tekstil Sektörü Üreticileri (Ürün grubuna göre ihtiyaç duyulan deri ve kumaş malzemeler)

-Metal Girdi Sağlayıcılar ve İşlemeciler (Metal iskelet aksamı, bağlantı elemanları, metal aksamlar)

Bunların yanında, sektöre küçük çapta girdi sağlama anlamında plastik-metal-döküm vb. mobilya aksamı üreticileri, dışarıdan hizmet alımları, aksesuar alımları vb. gibi konularda ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin tedariki yönünde de sektörü ilgilendiren girdi sağlayıcı bulunmaktadır.

Bölgede üretimi gerçekleştirilen ürünlerden ağaç ve orman mamulleri ile türev ürünlerin temininde en önemli kuruluş orman emvali temini yönünden Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı faaliyet gösteren taşra teşkilatı yer almaktadır. Karaman bölgesine hizmet sunma yönünde Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı teşkilatta Konya Orman Bölge Müdürlüğü ve Ermenek Orman İşletme Müdürlüğü tedarikçiler arasında yer almaktadır. Burada elde edilen tomruk ve ağaç-orman ürünlerinin işlenmesi yönünde marangozlar ve hızarcılar yer almaktadır. Bunlara ilave olarak ta büyük ölçekte üretim yapan ve işletmelerinde ağaç işleyen kişi, firma, kurum ve kuruluşlar bahsedilen kuruluştan ihtiyaç duydukları hammaddeleri temin etmektedir. Ülkemizde ihtiyaç duyulan kalitede ve tipte orman emvalinin bölgede sınırlı miktarda bulunması, dışarıdan ithalat yoluyla tomruk ve ağaç ürünleri getiren ithalatçılar da sektöre girdi sağlama yönünde bölgede ve ülke genelinde faaliyet göstermektedir.

Mutfak mobilyaları imalatçı gerçekleştiren kuruluşlar ile ofis mobilyaları ve diğer mobilyalar imalatında ahşap malzeme ihtiyacı yüksek seviyede bulunmaktadır. Mutfak mobilyalarının yoğun olarak ahşap malzemeden üretiliyor olması ve bölgede yapılan faaliyetlerde modüler ürün yerine siparişe özel ürünler üretiminin çok yoğun olduğu saha araştırmalarında belirlenmiştir. Diğer yandan, ahşap esaslı mobilya ürünlerinin üreticileri ağaç-orman ürünleri ile bunların türevlerinden elde edilmiş ürünleri kullanarak üretimlerini gerçekleştirmektedir. Mobilya sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlar ağaç-orman ürünleri dalında faaliyette bulunan işletmelerden girdi sağlamakta, işlenmiş ahşap ürünleri üretimde kullanmaktadırlar.

Karaman ilinde kurulu altyapı ve faaliyet gösteren firmalar anlamında ağaç-orman ürünleri sektörü ihtiyaç duyduğu hammaddeleri bölge içinde sağlamaya çalışmakta, ithalatçılardan alınacak ürünleri tedarikinde ülke genelinden tedarik te yapılabilmektedir. Mobilya imalatçılarının ihtiyaç duydukları ekipmanların üretimi yönünde ildeki kapasitenin yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu konudaki

ihtiyaçlar çevre illerden veya diğer gelişmiş bölgelerden karşılanmaktadır. Karaman ilinde Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya üreticileri tarafından ihtiyaç duyulan ürünlerin ve makine-ekipmanların üretimine ilişkin altyapı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 249: Ağaç-Orman Mamulleri ve Mobilya Sektörüne Girdi Sağlayan Sektör Faaliyetleri

NACE Rev.2-TR / PRODTR	NACE REv.2-TR Kodu Açıklaması	Mevcut Durum		
		Faaliyet Sayısı*	Kapasite	İstihdam
16	**Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı**			
16.1	**Ağaçların biçilmesi ve planyalanması**			
16.10	**Ağaçların biçilmesi ve planyalanması**			
16.10.10	Kereste (kalınlığı > 6 mm,); emprenye edilmemiş ahşaptan demir yolu veya tramvay traversleri	3	6.534 m³ 145.800 m²	64
16.10.21	Kereste (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş) (birleştirilmemiş parke döşemeleri için şerit ve frizler ile süpürgelik ve pervazlar dahil)	1	243.000 m²	6
16.10.91	Tomruk ve kerestelerin kurutulması, emdirilmesi (emprenye edilmesi) veya kimyasal işlemden geçirilmesi hizmetleri	1	15.872 m³	11
16.21	**Ahşap kaplama paneli ve ağaç esaslı panel imalatı**			
16.21.12	Diğer kontrplak, ahşap kaplama paneli ve benzeri lamine ahşap malzeme	3	12.863 m³	65
16.22	**Birleştirilmiş parke yer döşemelerinin imalatı**			
16.22.10	Birleştirilmiş parke paneller	8	3.110.400 m²	159
16.23	**Diğer bina doğramacılığı ve marangozluk ürünlerinin imalatı**			
16.23.11	Pencereler, pencereli kapılar (Fransız penceresi) ve bunların kasaları ile kapılar ve bunların kasaları ve eşikleri (ahşaptan yapılmış)	7	39.592 adet	109
16.23.12	Beton kalıpları (beton inşaat işleri için), kiremitler ve çatı padavraları (ahşaptan yapılmış)	3	7.861.720 kg	49
16.23.19	Başka yerde sınıflandırılmamış inşaat doğrama ve marangozluk ürünleri (ahşaptan yapılmış)	4	4.216.000 kg	83
16.24	**Ahşap konteyner imalatı**			
16.24.11	Paletler, palet sandıklar ve tahtadan diğer yük tablaları	2	78.840 adet	33
16.24.13	Diğer ahşap konteynerler ve bunların parçaları	6	512.000 adet 1.184.600 kg	105

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011. (Hesaplama)

** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Sektörde ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin bölge içinden karşılanmasına yönelik altyapı ahşap ürünler dışında yetersiz kalmakta, bu konudaki ihtiyaçlar bölge dışından temin edilmektedir.

3.1.4.2.1.2. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Üretim Yapısı

Ağaç-orman ürünleri ve mobilya sektöründe yoğun olarak ağaç esaslı ürünlerin üretimi gerçekleştirilmekte, demir iskelet üzerine ahşap, sünger ve kumaş uygulanmak suretiyle de mobilya ürünleri üretilmektedir. Ağaç-orman ürünleri dalında inşaat kerestesi ve kalıpları, kapı/pencere gibi inşaat doğramaları imalatı, mutfak mobilyaları gibi yerine sabitlenerek kullanılan mobilya çeşitlerinin üretimi gibi konuları bünyesinde barındırmaktadır. Mobilya sektöründe ise oturma takımları, yatak odası takımları, çocuk odası takımları, bebek odaları, yemek odaları, misafir odaları gibi akla gelen

takım mobilya türleri ve solo olarak kullanılan kanepe, koltuk vb. ürünlerin üretimi gerçekleştirilmektedir.

Sektörde üretilen ürünler, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması, Revize 2 (NACE Rev.2-TR) içerisinde "Tarım ve Ormancılık Makinelerinin İmalatı" tanımıyla 28.30 kodunda sınıflandırılmaktadır. Bu tanım altında, alt grup olarak toplam 54 gruba ayrılan ürünlerin içerisinde, traktörler, tarımda kullanılan alet ve makineler, süt sağımı ve soğutmasına yönelik ekipmanlar, hayvancılıkta kullanılan ekipmanlar yer almaktadır.

NACE Rev.2-TR ve PRODTR-2011 sınıflamalarına göre Tarım Alet ve Makinaları aşağıda listelenmiş olup, bu tasnife göre Konya ilindeki üreticilere ilişkin bilgilere bu bölümde yer verilecektir.

Tablo 250: Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörünün Sınıflandırmasında Yer Alan Başlıklar (PRODTR-2011)

PRODTR 2011 Ürün Kodu	Ürün Kodu Tanımı
16	**Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı**
16.1	**Ağaçların biçilmesi ve planyalanması**
16.10	**Ağaçların biçilmesi ve planyalanması**
16.10.10	**Kereste (kalınlığı > 6 mm, uzunlamasına biçilmiş veya yontulmuş, dilimlenmiş veya kabuğu soyulmuş); emprenye edilmemiş ahşaptan yapılan demir yolu veya tramvay traversleri**
16.10.10.10.00	Demir yolu veya tramvay traversleri (emdirilmemiş (emprenye edilmemiş) ahşaptan yapılanlar)
16.10.10.33.00	İbreli ağaç keresteleri; testere ile kesilmiş ya da uzunlamasına yontulmuş; dilimli ya da soyulmuş; kalınlığı > 6mm; uç birleştirmeli ya da zımparalanmış veya planyalanmışlar olanlar
16.10.10.35.00	Ladin kerestesi (Picea abies Karst.), köknar kerestesi (Abies alba Mill.)
16.10.10.37.00	Çam kerestesi (PINUS SYLVESTRIS L.)
16.10.10.39.00	Yumuşak ağaç kerestesi; testere ile kesilmiş /uzunlamasına yontulmuş, dilimlenmiş/soyulmuş, kalınlığı > 6 mm (uzunluğu ≤ 125 cm, kalınlığı < 12,5 mm olan kurşun kalem lataları dahil) (uç birleştirmeli, planyalanmış/zımparalanmış, ladin/çam kerestesi olanlar hariç)
16.10.10.50.00	Keresteler, testere ile kesilmiş /uzunlamasına yontulmuş, dilimlenmiş/soyulmuş, kalınlığı > 6 mm; (ibreli ve tropik ağaçlar ile meşe blokları, şeritleri ve frizleri hariç)
16.10.10.71.00	Tropikal ağaç keresteleri, testere ile kesilmiş ya da uzunlamasına yontulmuş, dilimlenmiş/soyulmuş, uç birleştirmeli ya da planyalanmış/zımparalanmış, kalınlığı > 6 mm
16.10.10.77.00	Meşe blokları, şeritleri ya da frizleri halinde parke döşemeleri ya da ahşap blok döşemeler, planyalanmış ama birleştirilmemiş olanlar (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş olanlar hariç)
16.10.21	**Kereste (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş) (birleştirilmemiş parke döşemeleri için şerit ve frizler ile süpürgelik ve pervazlar dahil)**
16.10.21.10.00	İbreli ağaç keresteleri, (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş) (birleştirilmemiş parke döşemeleri için şerit ve frizler dahil)
16.10.21.50.00	İbreli olmayan ağaç keresteleri (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş) (birleştirilmemiş parke döşemeleri için şerit ve frizler dahil)
16.10.22	**Ağaç yünü; ağaç unu**
16.10.22.00.00	Ağaç yünü; ağaç unu
16.10.23	**Ağaç talaş ve yongaları**
16.10.23.03.00	İbreli ağaç talaş ve yongaları
16.10.23.05.00	İbreli olmayan ağaç talaş ve yongaları
16.10.31	**Kereste, kaba halde (boya, vernik, kreozot veya diğer koruyucularla işlem görmüş)**
16.10.31.16.00	Kaba tel direkleri, yumuşak kerestelerden (boya, kimyasal koyulaştırıcı madde, kreozot ya da başka koruyucular enjekte edilmiş ya da emdirilmiş (emprenye edilmiş) olanlar)
16.10.32	**Ahşap demir yolu veya tramvay traversleri, emdirilmiş (emprenye edilmiş)**
16.10.32.00.00	Ahşap demir yolu veya tramvay traversleri, emdirilmiş (emprenye edilmiş)
16.10.39	**Diğer keresteler, kaba halde (sırık ve kazıklar dahil)**
16.10.39.00.00	Diğer keresteler, kaba halde (sırık ve kazıklar dahil)

PRODTR 2011 Ürün Kodu	Ürün Kodu Tanımı
16.10.91	**Tomruk ve kerestelerin kurutulması, emdirilmesi (emprenye edilmesi) veya kimyasal işlemden geçirilmesi hizmetleri**
16.10.91.00.00	Tomruk ve kerestelerin işlenmesi, emdirilmesi (emprenye edilmesi) ve korunması (kurutarak sertleştirme ve kurutma dahil)
16.21	**Ahşap kaplama paneli ve ağaç esaslı panel imalatı**
16.21.11	**Kontrplak, ahşap kaplama paneli ve benzeri lamine ahşap malzeme (bambudan yapılmış)**
16.21.11.00.00	Kontrplak, ahşap kaplama paneli ve benzeri lamine ahşap malzeme (bambudan yapılmış)
16.21.12	**Diğer kontrplak, ahşap kaplama paneli ve benzeri lamine ahşap malzeme**
16.21.12.11.00	Kontrplaklar, her bir tabaka kalınlığı 6 mm'yi geçmeyen (bambu olanlar hariç), sadece ahşap tabakalardan oluşan ve en az bir dış tabakası tropikal ağaçlardan olanlar
16.21.12.14.00	Kontrplaklar, her bir tabaka kalınlığı 6 mm'yi geçmeyen (bambu olanlar hariç), sadece ahşap tabakalardan oluşan ve en az bir dış tabakası ibreli olmayan ağaçlardan olanlar (tropikal ağaçlardan olanlar hariç)
16.21.12.17.00	Kontrplaklar, yalnızca ahşap tabakalardan oluşan (bambu olanlar hariç) ve her bir tabaka kalınlığı 6 mm'yi geçmeyen (en az bir dış tabakası tropik ağaçlardan olanlar ile yapraklı ağaçlardan olanlar hariç)
16.21.12.21.00	Ahşap kaplama panelleri ve benzeri lamine ahşap malzeme (kontrtabla, lam levha veya battenboardlu olanlar)
16.21.12.24.00	Ahşap kaplama panelleri ve benzeri lamine ahşap malzeme (kontratabla, lam levha veya battenboardlu olanlar hariç)
16.21.13	**Yonga levhalar ve benzeri levhalar (ağaçtan veya diğer odunsu malzemelerden)**
16.21.13.13.00	Yonga levhalar, ağaçtan
16.21.13.16.00	Yönlendirilmiş şerit levhalar (OSB), ağaçtan
16.21.13.19.00	Etiket yongalı levhalar ve benzeri levhalar, ahşaptan (ağaçtan yonga levha ve yönlendirilmiş şerit levha (OSB) hariç)
16.21.13.50.00	Yonga levhalar ve benzeri levhalar odunsu malzemelerden (ağaçtan olanlar hariç)
16.21.14	**Lif levha, ağaç veya diğer odunsu maddelerden yapılan**
16.21.14.23.00	Orta yoğunluklu lif levhalar (MDF), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, kalınlığı 5 mm ve daha az olanlar)
16.21.14.26.00	Orta yoğunlukta lif levhalar (MDF), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, kalınlığı 5 mm'den fazla olan fakat 9 mm'yi geçmeyenler)
16.21.14.29.00	Orta yoğunlukta lif levhalar (MDF), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, kalınlığı 9 mm'den fazla olanlar)
16.21.14.43.00	Lif levhalar (MDF hariç), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, yoğunluğu > 0.8 g/ cm3 olanlar)
16.21.14.46.00	Lif levhalar (MDF hariç), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, yoğunluğu > 0.5 g/cm3 fakat <=0.8 g/cm3 olanlar)
16.21.14.49.00	Lif levhalar (MDF hariç), ağaç veya diğer odunsu malzemelerden (reçine veya diğer organik maddelerle birleştirilmiş olsun veya olmasın, yoğunluğu ≤ 0.5 g/cm3 olanlar)
16.21.21	**Ahşap kaplama plakaları ve plakalar, kontrplak ve diğer ahşaplar için (kalınlığı ≤ 6 mm, testere ile uzunlamasına kesilmiş, dilimlenmiş/soyulmuş)**
16.21.21.13.00	Kontrplak ve diğer ahşaplar için ahşap kaplama plakaları ve plakalar ile kurşun kalem imalatı için küçük tahtalar (testere ile uzunlamasına kesilmiş, dilimlenmiş/soyulmuş, kalınlığı ≤ 6 mm, uç birleştirmeli, planyalanmış/zımparalanmış)
16.21.21.18.00	Kontrplak için ahşap kaplama plakaları ve plakalar, ibreli ve tropikal ağaçlardan (testere ile uzunlamasına kesilmiş, dilimlenmiş/soyulmuş, kalınlığı ≤ 6 mm olanlar) (uç birleştirmeli, planyalanmış/zımparalanmış olanlar hariç)
16.21.22	**Yoğunluğu artırılmış ahşap (blok, levha, şerit veya profil halinde)**
16.21.22.00.00	Yoğunluğu artırılmış ahşap (blok, levha, şerit veya profil halinde)
16.22	**Birleştirilmiş parke yer döşemelerinin imalatı**
16.22.10	**Birleştirilmiş parke paneller**
16.22.10.30.00	Parke paneller, ahşaptan (mozaik yer döşemeleri için olanlar)

PRODTR 2011 Ürün Kodu	Ürün Kodu Tanımı
16.22.10.60.00	Parke paneller, ahşaptan (mozaik yer döşemeleri için olanlar hariç)
16.23	**Diğer bina doğramacılığı ve marangozluk ürünlerinin imalatı**
16.23.11	**Pencereler, pencereli kapılar (Fransız penceresi) ve bunların kasaları ile kapılar ve bunların kasaları ve eşikleri (ahşaptan yapılmış)**
16.23.11.10.00	Pencereler, pencereli kapılar ve bunların kasaları (ahşaptan yapılmış)
16.23.11.50.00	Kapılar, bunların kasaları ve eşikleri (ahşaptan yapılmış)
16.23.12	**Beton kalıpları (beton inşaat işleri için), kiremitler ve çatı padavraları (ahşaptan yapılmış)**
16.23.12.00.00	Beton kalıpları (beton inşaat işleri için), kiremitler ve çatı padavraları (ahşaptan yapılmış)
16.23.19	**Başka yerde sınıflandırılmamış inşaat doğrama ve marangozluk ürünleri (ahşaptan yapılmış)**
16.23.19.00.00	İnşaat doğrama ve marangozluk ürünleri (pencereler, pencereli kapılar (Fransız pencereler) ve kapılar, bunların kasaları ve eşikleri, parke paneller, beton inşaat işleri için ahşap beton kalıpları, ahşap kiremitler ve çatı padavraları hariç)
16.23.20	**Prefabrik ahşap yapılar**
16.23.20.00.00	Prefabrik ahşap yapılar
16.24	**Ahşap konteyner imalatı**
16.24.11	**Paletler, palet sandıklar ve tahtadan diğer yük tablaları**
16.24.11.33.00	Düz palet ve palet kuşakları, tahtadan
16.24.11.35.00	Palet sandıklar ve yük tablaları, tahtadan (düz paletler hariç)
16.24.12	**Ahşap varil ve fıçıcı ürünleri**
16.24.12.00.00	Ahşap variller, fıçılar, kovalar, gerdeller, fıçıcılık ürünleri ve bunların parçaları (fıçı tahtaları dahil)
16.24.13	**Diğer ahşap konteynerler ve bunların parçaları**
16.24.13.20.00	Ahşap kutular; sandıklar; kasalar; silindir kutular ve benzeri ahşap paketleme malzemeleri (kablo makaraları hariç)
16.24.13.50.00	Ahşap kablo makaraları
16.29	**Diğer ağaç ürünleri imalatı; mantardan, saz, saman ve benzeri örme malzemelerinden yapılmış ürünlerin imalatı**
16.29.11	**Ahşaptan yapılan iş aletleri, alet gövdeleri, alet sapları, süpürge veya fırça gövdeleri ve sapları, pipo imalatı için ağaç bloklar, ayakkabı ve botların çeşitli tipteki kalıpları**
16.29.11.30.00	Ahşaptan yapılan iş aletleri, alet gövdeleri, alet sapları, süpürge veya fırça gövdeleri ve sapları, ayakkabı ve botların çeşitli tipteki kalıpları
16.29.11.80.00	Pipo imalatı için kabaca şekillendirilmiş ağaç veya ağaç kökü blokları
16.29.12	**Ahşap sofra ve mutfak eşyası**
16.29.12.00.00	Ahşap sofra ve mutfak eşyası
16.29.13	**Kakma ahşap işleri, kakma ile süslü ahşap eşyalar, mücevher veya kaşık-çatal takımı ve benzeri eşyalar için ahşap kutular, ahşap biblo ve diğer süsler**
16.29.13.00.00	Kakma ahşap işleri, kakma ile süslü ahşap eşyalar, mücevher veya kaşık-çatal takımı ve benzeri eşyalar için ahşap kutular, ahşap biblo ve diğer süsler; palto/şapka askılıkları, büro evrak rafları, kül tablaları, kalemlikler, mürekkep hokkaları
16.29.14	**Ahşap çerçeve (tablo, fotoğraf, ayna ve benzeri nesneler için) ve ahşaptan diğer eşyalar**
16.29.14.10.00	Ayakkabıların tahtadan yapılan parçaları (sayalar ve takviyeler hariç)
16.29.14.20.00	Ahşap çerçeve (tablo, fotoğraf, ayna ve benzeri nesneler için)
16.29.14.90.00	Diğer ahşap eşyalar (palet kuşakları hariç)
16.29.21	**Doğal mantar (dış kabuğu alınmış veya kabaca köşelendirilmiş veya blok, levha, tabaka ya da şerit şeklinde); ezilmiş, granül haline getirilmiş veya öğütülmüş mantar; döküntü mantar**
16.29.21.30.00	Atık mantar; ezilmiş, granül haline getirilmiş veya öğütülmüş mantar (ham veya basitçe hazırlanmış olan doğal mantarlar hariç)
16.29.21.50.00	Doğal mantar (dış kabuğu alınmış veya kabaca köşelendirilmiş dikdörtgen veya kare blok, levha, tabaka veya şerit halinde)
16.29.22	**Doğal mantardan yapılan eşya**
16.29.22.50.00	Doğal mantardan yapılmış tıpa veya tıkaçlar
16.29.22.90.00	Doğal mantardan diğer eşyalar
16.29.23	**Aglomera mantardan yapılmış blok, levha, tabaka ve şeritler ile her biçimdeki karolar ve dolu silindirler**

PRODTR 2011 Ürün Kodu	Ürün Kodu Tanımı
16.29.23.20.00	Aglomera mantardan yapılmış mantar tıpalar ve tıkaçlar, köpüklü şaraplar (belli bölgelerde üretilen kaliteli şaraplar) için (sızdırmazlık halkası doğal mantar olanlar dahil)
16.29.23.50.00	Aglomera mantardan yapılmış mantar tıpalar ve tıkaçlar, şaraplar için (köpüklü şaraplar (belli bölgelerde üretilen kaliteli şaraplar) hariç)
16.29.23.80.00	Aglomera mantardan yapılmış bloklar, levhalar, tabakalar ve şeritler, herhangi bir şekildeki karolar, dolu silindirler ya da sızdırmazlık halkaları (aglomera genleştirilmiş mantar ya da yanmış mantar dahil; mantar tapalar ve tıkaçlar hariç)
16.29.24	**Başka yerde sınıflandırılmamış aglomera mantar; aglomera mantardan eşyalar**
16.29.24.00.00	Başka yerde sınıflandırılmamış aglomera mantar; aglomera mantardan eşyalar
16.29.25	**Hasır, halfa otu veya diğer örme malzemelerinden (saz, saman vb.) mamul eşyalar; sepet ve sepet işi eşyalar**
16.29.25.00.00	Hasır, halfa otu veya diğer örme malzemelerinden (saz, saman vb.) mamul eşyalar; sepet ve sepet işi eşyalar
31	**Mobilya imalatı**
31.0	**Mobilya imalatı**
31.00	**Koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar (takımlar hariç) ile bunların parçaları ve mobilya parçaları (CPA 31.00)**
31.00.11	**Koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar, esas itibariyle metal iskeletli**
31.00.11.50.00	Yüksekliği ayarlanabilen döner koltuk, sandalye, tabure ve benzeri oturaklar (tıbbi ve cerrahi koltuklar, dişçi ve veteriner koltukları, berber sandalyeleri, vb. hariç)
31.00.11.70.00	Metal iskeletli döşemeli koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar (döner koltuklar, tıbbi, cerrahi, dişçi veya veteriner koltukları, berber koltukları ve benzeri koltuklar ile motorlu kara taşıtları, hava taşıtları için olanlar hariç)
31.00.11.90.00	Metal iskeletli döşemesiz koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar (tıbbi, cerrahi, dişçi veya veteriner koltukları, berber koltukları ve benzeri koltuklar, döner koltuklar hariç)
31.00.12	**Koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar, esas itibariyle ahşap iskeletli**
31.00.12.10.00	Yatak haline getirilebilen koltuklar, çekyatlar ve kanepeler ve benzeri koltuklar (bahçe için olan koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar veya kamp ekipmanları hariç)
31.00.12.30.00	Kamış, sepetçi söğüdü, bambu veya benzeri materyallerden koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar
31.00.12.50	**Ahşap iskeletli döşemeli koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar (üç parçalı takımlar dahil) (döner koltuklar hariç)**
31.00.12.50.01	Ahşap iskeletli döşemeli koltuklar (üç parçalı takımlar dahil) (döner koltuklar hariç)
31.00.12.50.02	Ahşap iskeletli döşemeli sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar (döşemeli koltuklar ve döner koltuklar hariç)
31.00.12.90.00	Ahşap iskeletli döşemesiz koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar (döner koltuklar hariç)
31.00.13	**Diğer oturma gereçleri (koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar)**
31.00.13.00.00	Başka yerde sınıflandırılmamış HS 94.01'deki (Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları) diğer oturmaya özgü mobilyalar
31.00.14	**Koltukların, sandalyelerin, taburelerin, bankların ve benzeri oturakların parçaları**
31.00.14.00.00	Koltukların, sandalyelerin, taburelerin, bankların ve benzeri oturakların (takımlar hariç) parçaları
31.00.20	**Mobilya parçaları (koltuk, sandalye, tabure, bank ve benzeri oturaklar için olanlar hariç)**
31.00.20.30.00	Metal mobilyaların parçaları (tıbbi, cerrahi, dişçilik veya veterinerlik mobilyaları, koltukları, berber koltukları için olanlar ile hi-fi sistemleri, videolar ve televizyonlar için özel tasarlanmış kasa ve dolaplarınkiler hariç)
31.00.20.50.00	Ahşap mobilyaların parçaları (tıbbi, cerrahi, dişçilik veya veterinerlik mobilyaları, koltukları, berber koltukları için olanlar ile hi-fi sistemleri, videolar ve televizyonlar için özel tasarlanmış kasa ve dolaplarınkiler hariç)
31.00.20.90.00	Metal veya ahşap dışındaki mobilya parçaları (tıbbi, cerrahi, dişçilik veya veterinerlik mobilyaları, koltukları, berber koltukları için olanlar ile hi-fi sistemleri, videolar ve televizyonlar için özel tasarlanmış kasa ve dolaplarınkiler hariç)
31.01	**Büro ve mağaza mobilyaları imalatı**
31.01.11	**Metal mobilyalar, bürolarda kullanılan**

PRODTR 2011 Ürün Kodu	Ürün Kodu Tanımı
31.01.11.00.00	Metal mobilyalar, bürolar için
31.01.12	**Ahşap mobilyalar, bürolarda kullanılan**
31.01.12.00.00	Ahşap mobilyalar, bürolarda kullanılan
31.01.13	**Ahşap mobilyalar, mağazalar için**
31.01.13.00.00	Ahşap mobilyalar, mağazalar için
31.02	**Mutfak mobilyalarının imalatı**
31.02.10	**Mutfak mobilyaları**
31.02.10.00.00	Mutfak mobilyaları
31.03	**Yatak imalatı**
31.03.11	**Yatak destekleri**
31.03.11.00.00	Yatak destekleri (yaylı veya çelik tel ağlı ahşap veya metal iskeletler, ahşap latalı döşenmiş somya bazaları, divanlar dahil)
31.03.12	**Yataklar, yatak destekleri hariç**
31.03.12.30.00	Gözenekli kauçuktan yataklar (metal iskeletli olanlar dahil) (su yatakları, pnömatik yataklar hariç)
31.03.12.50.00	Gözenekli plastikten yataklar (metal iskeletli olanlar dahil) (su yatakları, pnömatik yataklar hariç)
31.03.12.70.00	Yaylı yataklar (gözenekli kauçuk veya plastikten olanlar hariç)
31.03.12.90.00	Diğer yataklar (yaylı olanlar, gözenekli kauçuk veya plastikten olanlar hariç)
31.09	**Diğer mobilyaların imalatı**
31.09.11	**Başka yerde sınıflandırılmamış metal mobilyalar**
31.09.11.00.00	Metal mobilyalar (büro, tıbbi, cerrahi, dişçilik veya veterinerlik mobilyaları; berber koltukları için olanlar ile hi-fi sistemleri, videolar ve televizyonlar için özel tasarlanmış kasa ve dolaplarınkiler hariç)
31.09.12	**Ahşap mobilyalar, yemek odası, yatak odası ve oturma odasında kullanılanlar**
31.09.12.30.00	Ahşap yatak odası mobilyaları (duvarlara gömme dolaplar için bağlantı parçaları, yatak destekleri, lambalar ve aydınlatma parçaları, ayaklı aynalar, koltuklar hariç)
31.09.12.50.00	Ahşap yemek odası ve oturma odası mobilyaları (vitrin, büfe ve yemek masası ile televizyon, çay ve kahve sehpaları, vb. yemek ve oturma odası mobilyaları) (ayaklı aynalar, koltuk, sandalye ve benzeri oturaklar hariç)
31.09.13	**Başka yerde sınıflandırılmamış ahşap mobilyalar**
31.09.13.00.00	Diğer ahşap mobilyalar (yatak odası, yemek odası, oturma odası, mutfak, büro, tıbbi, cerrahi, dişçilik/veterinerlik mobilyaları ile hi-fi, videolar ve televizyonlar için özel tasarlanmış kasalar ve dolaplar hariç)
31.09.14	**Mobilyalar, plastik veya diğer malzemelerden (örneğin hasır, sepetçi söğüdü veya bambu gibi)**
31.09.14.30.00	Plastik mobilyalar (tıbbi, cerrahi, dişçilik/veterinerlik mobilyaları ile hi-fi sistemler, videolar ve televizyonlar için özel tasarlanmış kasalar ve dolaplar hariç)
31.09.14.50.00	Metal, ahşap ve plastik dışındaki malzemelerden mobilyalar (koltuklar, sandalye ve benzeri oturaklar ile hi-fi sistemler videolar ve televizyonlar için özel tasarlanmış kasalar ve dolaplar hariç)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK) Sınıflama Sunucusu, NACE Rev.2-TR ve PRODTR-2011.

Bu sınıflamanın dışında harmonize sistem kodlarına göre mobilya ürünlerinin tasnifi, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulan Gümrük Tarife İstatistik Cetvelinde bulunmaktadır. Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon Numaralarına (GTİP) göre mobilya ürünlerinni sınıflandırılması şu şekildedir:

Ev Mobilyaları

Kaplanmış olanlar

940161 Ahşap iskeletli, döşenmiş oturmaya mahsus mobilyalar

940171 Metal iskeletli döşenmiş oturmaya mahsus mobilyalar

Kaplanmamış olanlar

9401.40 Yatak haline gelebilen oturmaya mahsus mobilyalar (kamp ve bahçede kullanılanlar hariç)

9401.69 Ahşap iskeletli, döşenmemiş oturmaya mahsus mobilyalar

9401.79 Metal iskeletli döşenmemiş oturmaya mahsus mobilyalar

9401.80 Diğer oturmaya mahsus mobilyalar
Rotten/Hasır Mobilyalar
9401.50 Kamış, sorgun ağacı, bambu vb. den oturmaya mahsus mobilyalar
9403.80 Diğer maddelerden mobilyalar (rotan kamışı, sepetçi söğüdü, bambu benzeri maddeler dahil)
Mutfak Mobilyası
9403.40 Mutfaklarda kullanılan türde ahşap mobilyalar
9403.40.10 Ahşap hazır mutfak üniteleri
9403.40.90 Mutfaklarda kullanılan türden diğer ahşap mobilyalar
Yemek ve Oturma Odası Mobilyaları
9403.60.10 Yemek odaları ve oturma odaları için ahşap mobilyalar
Yatak Odası Mobilyaları
9403.50 Yatak odalarında kullanılan türde ahşap mobilyalar
9403.20.91 Metalden diğer amaçlı karyolalar
Diğer Mobilyalar
9403.20.99 Diğer amaçlı yemek dolapları
9403.60.90 Diğer ahşap mobilyalar
9403.70.90 Diğer amaçlı plastik maddelerden mobilyalar
Aksam ve Parçalar
9401.90.30 Diğer oturmaya mahsus ahşap mobilyaların aksam, parçaları
9401.90.80 Diğer mobilyaların aksam, parçaları
9403.90.30 Ahşaptan diğer mobilyaların aksam, parçaları
9403.90.10 Metalden diğer mobilyaların aksam, parçaları
9403.90.90 Diğer maddelerden diğer mobilyaların aksam, parçaları
Ofis Mobilyaları
940130 Yüksekliği ayarlanabilen döner koltuk-sandalyeler
9401.30.10 Arkalıklı, içi dolu, tekerlekli/kayabilir, koltuk ve sandalyeler
9401.30.90 Diğer çeşit koltuk ve sandalyeler
940310 Yazıhanelerde kullanılan türde metal mobilyalar
9403.10.10 Metalden resim masaları (90.17 pozisyonundakiler hariç)
9403.10.51 Metalden yazı masaları; yükseklik < 80 cm.
9403.10.59 Metalden diğer büro mobilyaları; yükseklik < 80 cm.
9403.10.91 Metalden kapılı, kanatlı/sürgülü dolaplar >80 cm.
9403.10.93 Metalden çekmeceli dolaplar, dosya/fiş dolapları > 80 cm.
9403.10.99 Metalden diğer büro mobilyaları; yükseklik> 80 cm.
940330 Yazıhanelerde kullanılan türde ağaç mobilyalar
9403.30.11 Büro için ahşap yazı masaları (yükseklik < 80 cm)
9403.30.19 Büro için ahşap diğer büro mobilyaları (yükseklik < 80 cm)
9403.30.91 Büro için ahşap kapılı, kanatlı/sürgülü, çekmece, dolap, dosya, fiş dolap, yükseklik>80cm.
9403.30.99 Bürolar için diğer ahşap mobilyalar; yükseklik> 80 cm.

Sektöre ilişkin olarak verilen TOBB verileri ve Gümrük Tarife Cetveline göre belirlenen İstatistik Pozisyonlarına ilişkin açıklamalardan sonra, Karaman ilinde ağaç-orman ürünleri ve mobilya sektörünün yapısı incelenecektir.

Karaman'da mevcut bulunan işletmeler yoğun olarak yerel pazarlara ürün teslimi gerçekleştirmekte, yurtdışı pazarlara belirli büyüklüğe ulaşmış firmalar ürün sunumu yapabilmektedir. Ahşap konusunda inşaat malzemeleri üretimi yapan firmaların sınırlı olarak ve mobilya imalatçılarından birkaç firma sürekli ihracat gerçekleştirmekte, diğer konularda süreklilik arz eden ihracat bulunmamaktadır.

Bölgede üretim yapan firmaların değerlendirilmesinde, sınırlı alanlarda üretim gerçekleştirildiği anlaşılmakta, ağaç-orman ürünleri sınıfında kereste, tomruk ve kerestelerin emprenye edilmesi, kontrplak-ahşap kaplama paneli-lamine malzeme, birleştirilmiş parke panel, bina doğramacılığı ve

marangozluk ürünleri ile palet-konteyner konularında üretim yapılmaktadır. Bunun dışında kalan birçok alanda üretim faaliyeti gerçekleştiren kapasite raporu sahibi firma bulunmamaktadır.

Mobilya sektöründe ise ofis-büro-mağaza mobilyaları, mutfak mobilyaları, ahşap mobilya-yemek odası-yatak odası-oturma odası ile diğer mobilyaların üretimi konusunda faaliyet bulunmaktadır.

TOBB tarafından düzenlenen Kapasite Raporları dikkate alınarak, NACE Rev.2-TR Kodlarına göre Karaman ilindeki üreticiler tarafından üretilen ürünler ve kapasiteler aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 251: Konya İli Tarım Alet ve Makineleri Üreticileri ve Kapasiteleri

NACE Rev.2-TR/ PRODTR-2011	Ürün Kodu Tanımı	Faaliyet Sayısı*	Kapasite
16	**Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı**		
16.1	**Ağaçların biçilmesi ve planyalanması**		
16.10	**Ağaçların biçilmesi ve planyalanması**		
16.10.10	Kereste (kalınlığı > 6 mm,); emprenye edilmemiş ahşaptan demir yolu veya tramvay traversleri	3	6.534 m³ 145.800 m²
16.10.21	Kereste (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş) (birleştirilmemiş parke döşemeleri için şerit ve frizler ile süpürgelik ve pervazlar dahil)	1	243.000 m²
16.10.91	Tomruk ve kerestelerin kurutulması, emdirilmesi (emprenye edilmesi) veya kimyasal işlemden geçirilmesi hizmetleri	1	15.872 m³
16.21	**Ahşap kaplama paneli ve ağaç esaslı panel imalatı**		
16.21.12	Diğer kontrplak, ahşap kaplama paneli ve benzeri lamine ahşap malzeme	3	12.863 m³
16.22	**Birleştirilmiş parke yer döşemelerinin imalatı**		
16.22.10	Birleştirilmiş parke paneller	9	3.110.400 m²
16.23	**Diğer bina doğramacılığı ve marangozluk ürünlerinin imalatı**		
16.23.11	Pencereler, pencereli kapılar (Fransız penceresi) ve bunların kasaları ile kapılar ve bunların kasaları ve eşikleri (ahşaptan yapılmış)	7	39.592 adet
16.23.12	Beton kalıpları (beton inşaat işleri için), kiremitler ve çatı padavraları (ahşaptan yapılmış)	3	7.861.720 kg
16.23.19	Başka yerde sınıflandırılmamış inşaat doğrama ve marangozluk ürünleri (ahşaptan yapılmış)	4	4.216.000 kg
16.24	**Ahşap konteyner imalatı**		
16.24.11	Paletler, palet sandıklar ve tahtadan diğer yük tablaları	2	78.840 adet
16.24.13	Diğer ahşap konteynerler ve bunların parçaları	6	512.000 adet 1.184.600 kg
31	**Mobilya imalatı**		
31.0	**Mobilya imalatı**		
31.01	**Büro ve mağaza mobilyaları imalatı**		
31.01.11	Metal mobilyalar, bürolarda kullanılan	1	100 adet
31.02	**Mutfak mobilyalarının imalatı**		
31.02.10	Mutfak mobilyaları	6	2.000 adet 3.420 takım
31.09	**Diğer mobilyaların imalatı**		
31.09.12	Ahşap mobilyalar, yemek odası, yatak odası ve oturma odasında kullanılanlar	9	1.349 adet 620 m 5.590 takım
31.09.13	Başka yerde sınıflandırılmamış ahşap mobilyalar	6	31.868 adet 7.500 m

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011. (Hesaplama)

** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 ve PRODTR-2011 kodlarına göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Karaman ilinde ağaç-orman ürünleri ve mobilya sektöründe faaliyet gösteren firmaların tamamı Karaman Merkez ilçesinde faaliyet göstermektedir. İle bağlı diğer 5 taşra ilçesinde sektörü ilgilendiren konularda kapasite raporu bulunan firma bulunmamaktadır.

Bölgede üretilen ürünler Konya ilinden sevk edilmekle birlikte, mevcut lojistik imkanları ve dış ticaret masraflarının azaltılması isteği, ilden liman illerine sevkiyat yapılması ve burada ihracat işlemlerinin tamamlanması şeklinde de sevkiyat yapılmaktadır.

Bölgede kapasite raporu sahibi firmalar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin sınırlı sayıda olduğu yukarıdaki tabloda belirlenmiş olup, Karaman Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği'ne bağlı olan Karaman Marangozlar ve Mobilyacılar Odası'na kayıtlı olarak faaliyet gösteren firmaların da ciddi bir kapasite oluşturdukları bilinmektedir. Saha çalışmalarında Karaman Marangozlar ve Mobilyacılar Odasından alınan bilgiler ışığında, bölgede 140 adet mobilyacı, 140 adet marangoz ve 25 adet hızarcı (kesme ve biçme hizmetleri sunumu) bulunduğu tespit edilmiştir. Hızarcılık faaliyeti gösteren firmaların 15 adedi büyük ölçekte faaliyet göstermekte, mobilyacı ve marangozluk yapan firmaların çoğu küçük ölçekte faaliyette bulunmaktadır.

Bölgede mobilya sektöründe faaliyet gösterilen firmaların büyük bir kısmı, ahşap parke ürünleri ile lambri türü ürünlerin satışını-montajını gerçekleştirmekte ve PVC pencere-kapı üretimi faaliyetlerini de mevcut faaliyetleriyle birlikte yürütmektedirler.

3.1.4.2.1.3. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Satış ve Pazarlama Altyapısı

Bölgede üretilen ağaç-orman ürünleri bölgesel olarak pazara sunulmakta, bölge içinde yarı mamul olarak talep gören ürünler de bölge içinde satışa sunulmaktadır. Ahşap doğrama, mutfak mobilyası ve diğer taşınamayacak ürünlerin talebi bölgeyle sınırlı olduğu için yerel pazara sunum yapılmaktadır. Parke ve lamine ürünler bölgesel olarak pazara sunulmakta, Konya, Seydişehir-Beyşehir, Silifke bölgelerinde müşterilere sunum yapılmaktadır.

Mobilya sektöründe faaliyet gösteren firmalardan mutfak mobilyası üreticileri ürünlerini siparişe göre üretmekte ve montaj hizmeti de sunarak kalıcı şekilde mobilya montajı yapmaktadır. Diğer mobilya ürünleri, ulusal pazara da sunulmakta, uluslararası pazara sunum yapan firma sayısı da oldukça az bulunmaktadır.

Karaman İlinde Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörünün Dış Ticareti

Karaman ilinden 2010 yılında doğrudan gerçekleştirilen 177,2 milyon USD tutarındaki ihracatın, 171.945 USD'lik kısmı 44-Ağaç ve ağaçtan mamul eşya pozisyonundan, 1.223.952 USD'lik kısmı da 94-Mobilyalar, aydınlatma, reklam lambaları, prefabrik yapılar pozisyonundan gerçekleştirilmiştir. 2010 yılı itibariyle ağaç ürünleri ve mobilya sektörleri 1,4 milyon USD tutarında ihracat gerçekleştirmiştir. Diğer gümrüklerden yapılan ihracatlar ve dolaylı satışların da ilave edilmesi suretiyle bu rakamların 4 milyon USD seviyesine ulaşabileceği tahmin edilmektedir. Aynı şekilde, Karaman ilinin ihracat rakamları 2010 verilerine göre 177 milyon USD seviyelerinde iken, gayri resmi rakamlara göre toplam ihracatın 275 milyon USD seviyesinde olduğu tahmin edilmektedir. Dolaylı yollardan yapılan satışların da ilavesiyle bu rakamların yakalanması mümkündür.

Karaman ilinin son 3 yılda ağaç ürünleri ve mobilya sektörlerinde gerçekleştirmiş olduğu ihracalar ve ithalatlar aşağıdaki tablolarda yer almakta olup, sektörlerde yoğun olarak ihracat yapılmakta, ithalat işlemi ise küçük miktarlarda gerçekleşmektedir.

Tablo 252: Karaman Ağaç Ürünleri ve Mobilya Sektörü İhracatı (TÜİK)

GTİP	Fasıl Tanımı	YILLAR			
		2008	2009	2010	2011/10
44	Ağaç ve ağaçtan mamul eşya vd.	287.035	49.509	171.945	241.264
94	Mobilyalar vd.	933.795	1.190.551	1.223.952	1.315.869

Kaynak: TÜİK Dış Ticaret Verileri, 2011.

Mobilya ihracatında Karaman ilinde 2010 yılı itibariyle 1,2 milyon USD seviyesindeki ihracat potansiyelinin 2011 yılında da korunacağı ve bir miktar yukarı taşınacağı tablodaki verilerin incelenmesiyle anlaşılmaktadır. 2010 yılındaki toplam ihracat rakamına göre 2011 yılının ilk 10 aylık döneminde gerçekleşen ihracatın yansımasıyla 1,5 milyon USD seviyesine kadar ihracat yapılabileceği tahmin edilmektedir. Ağaç ürünleri konusunda gerçekleştirilen ihracatın irdelenmesiyle dalgalı bir ihracat potansiyeli olduğu görülmekte olup, 2011 yılının ilk 10 aylık döneminde neredeyse 2010 yılı ihracat tutarının yakalandığı görülmektedir.

Karaman ilinde, ağaç ürünleri ve mobilya sektörlerinde 2008 ve 2010 yıllarında ihracat yapıldığı görülmektedir. Bu yıllar dışında herhangi bir ithalat yapılmamış olup, ağaç ürünleri ve mobilya sektörleri Karaman ilinde ihracat fazlası oluşmaktadır.

Tablo 253: Karaman Ağaç Ürünleri ve Mobilya Sektörü İthalatı (TÜİK)

GTİP	Fasıl Tanımı	YILLAR			
		2008	2009	2010	2011/1
44	Ağaç ve ağaçtan mamul eşya vd.	43.666,00	0,00	0,00	234.000,00
94	Mobilyalar vd.	0,00	0,00	250.999,00	306.483,00

Kaynak: TÜİK Dış Ticaret Verileri, 2011.

3.1.4.2.2. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Değer Zinciri Yan Faaliyetleri

Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya sektörünü esas alan değer zinciri çalışmasının buraya kadarki kısımlarında, ana faaliyetler bazında değerler incelenmiş ve ayrı ayrı bu değerlerin güçlü ve zayıf yanları görülmeye çalışılarak sektörün rekabetçiliğine yönelik tespitlerde bulunulmuştur. Yine aynı şekilde sektörün faaliyetlerini destekleyen "değer zinciri yan faaliyetleri" de aşağıdaki başlıklarda analiz edilmeye çalışılacaktır.

3.1.4.2.2.1. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Organizasyon Yapısı

Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya sektörünün organizasyon yapısı incelenirken yöntem olarak üreticilerin içerisinde bulundukları organizasyon yapıları detaylı olarak incelenmeye çalışılacaktır. Bu organizasyon yapıları ile sektörün ilişkileri detay olarak incelenecek ve rekabet edebilirlik açısından yapılması gerekenlere ilişkin tespitlerde bulunulacaktır.

Sektörde işbirliği ortamının yeterli düzeyde gelişmediği, birçok üreticinin geleneksel yöntemlerle üretim yapagelen bir nitelikte olması, teknik personel sayısının yetersiz olması ve üretimde yoğun olarak çalışan personelin sektördeki tecrübesiyle faaliyetlere katkı sağlayan usta veya ustabaşı personelden oluşması, sektörün rekabetçiliğini ve yenilikçi faaliyetlerin yeterli düzeyde geliştirilememesini beraberinde getirmektedir.

Tarım makineleri sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin hemen hepsi KOBİ niteliği taşımakta, birçok işletme Belediye Hızarcılar Sanayi Sitesi ve Orta Anadolu Yeni Sanayi Sitesi bünyesinde faaliyet göstermektedir. Büyük ölçekte faaliyet gösteren kuruluşlar ise Karaman Organize Sanayi Bölgesi bünyesinde faaliyet göstermektedir. İşletmelerde aile şirketi yapılaşması yaygın olarak görülmekte, üretim ve idari-pazarlama konularındaki yönetim fonksiyonu, genel olarak aile üyeleri tarafından yerine getirilmeye çalışılmakta, yeterli profesyonel işgücü istihdamı sağlanamamaktadır.

Sektördeki firmalar, Karaman Ticaret ve Sanayi Odası veya Karaman Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği'ne üye olan odalara kayıtlı olarak esnaf niteliğinde faaliyet göstermektedir. İncelenen her iki dalda da taşra ilçelerinde faaliyet bulunmadığı tespit edilmiştir.

Sektördeki firmalar organizasyon yapısı olarak genelde Hızarcılar ve Marangozlar Odası üyesi olarak faaliyet göstermekte, sektördeki sivil toplum kuruluşlarına kayıtlı olarak hareket etme yönünde herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

3.1.4.2.2.2. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı

Bölgede faaliyet gösteren ahşap işleme tesislerinde mühendis ve teknisyen personel çalıştırılmamakta, işgücünün yoğunluğu ve sayısı bakımından mikro ve küçük ölçekte işletme yapısı öne çıkmaktadır. Esnaf ve sanatkarlar odalarına bağlı olarak faaliyette bulunulması, işlemlerin firma sahiplerince veya çalışanlarınca yürütülmesi yönüyle, bölgede teknik personelin çalıştırılması da maliyetlerin yükselmesi anlamında mümkün olamamaktadır. İnsan kaynakları açısından gerçekleştirilen çalışmalarda, üretim aşamasında zorluklar yaşansa da yeterli işgücünün istihdamı sağlanabilmektedir. Ancak, teknoloji kullanımı ile ar-ge ve inovasyon açısından ihtisaslaşmış insan kaynağına ulaşılması yönünde engeller olduğu tespit edilmiş, bu konuda personel bulunsa dahi firmaların altyapısının ve iş politikaların bu kişilerin çalışmasına imkan veremeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Mobilya sektöründe faaliyet gösteren firmalarda ise 21 faaliyette sadece 3 adet mühendis personelin çalıştığı tespit edilmiştir. Sektördeki firmalarda 82 adet usta personel çalışmakta, bu kişiler sektörde kazandıkları tecrübe ile teknik personel olarak kullanılmaktadır.

Bölgede oluşan insan kaynakları yapısı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 254: Konya ili Tarım Alet ve Makineleri Sektörü İnsan Kaynakları Yapısı Tablosu

NACE Rev.2-TR	Tarım Alet ve Makineleri Sektörü	Faaliyet Sayısı*	Çalışan Personel Durumu (Kişi)						
			Mühendis	Teknisyen	Usta	İşçi	İdari	Diğer	Toplam
C	**İMALAT**								
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)	39	**0**	0	79	546	53	0	**678**
31	Mobilya imalatı	21	**3**	0	82	236	40	0	**361**
	TOPLAM	**60**	**3**	**0**	**161**	**782**	**93**	**0**	**1.039**

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Sonuç olarak, bölgede insan kaynakları yapısı anlamında yeterli düzede gelişmenin olmadığı ve mevcut işletmelerin teknik personel çalıştırmadıkları tespit edilmiştir. Bölgede faaliyet gösteren tarıma dayalı sanayi işletmelerinde yoğun istihdam sağlanması, ilde diğer sektörlerde çalıştıracak personel bulamama gibi bir sorunu da beraberinde getirmektedir.

3.1.4.2.2.3. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektöründe Teknolojik Altyapı

Bölgede faaliyet gösteren ahşap işleme tesislerinde mühendis ve teknisyen personel çalıştırılmamakta, işgücünün yoğunluğu ve sayısı bakımından mikro ve küçük ölçekte işletme yapısı öne çıkmaktadır. Esnaf ve sanatkarlar odalarına bağlı olarak faaliyette bulunulması ve geleneksel yöntemlerle üretim yapan firmaların yaygınlığı, teknoloji kullanımı seviyesini aşağı çekmektedir. Ayrıca ağaç-orman ürünleri üretimi dalında yüksek teknolojik makinaya ihtiyaç duyulmamakta, mobilya imalatı konusunda ise usta personel çalıştırma ve daha çok siparişe özel üretim yapılması yönüyle teknoloji yoğun ekipmana da ihtiyaç duyulmamaktadır.

3.1.4.2.2.4. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Tedarik Yapısı

Karaman ilinde faaliyet gösteren kuruluşların tedarik yapısında bölgede yeterli faaliyet bulunmamaktadır. Ağaç ve orman ürünleri üreticisi olan firmalar tedarik etmek istedikleri ağaç ve orman ürünlerini bölgede bulunan kamu kurumlarından temin etmeye çalışmakta, bölgede yeterli kaynak olmaması halinde ise ithalatçılardan tedarik sağlamaktadırlar.

Mobilya imalatçılarının durumu ise biraz daha farklılık arz etmekte, ahşap ürünler ihtiyacını bölgede diğer kolda faaliyet gösteren firmalardan temin etmekte, ahşap ürünler dışındaki ihtiyaçlarını ise çevre bölgelerden karşılamaktadır.

3.1.4.3. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü GZFT Analizi

KARAMAN AĞAÇ, ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA SANAYİ GZFT ANALİZİ			
GÜÇLÜ YANLAR	**ZAYIF YANLAR**	**FIRSATLAR**	**TEHDİTLER**
Sektörde çok sayıda firmanın varlığı	Firmaların 2-3 kişi ile çalışan büyüklükte olmaları	Üretim becerisine sahip olmaları	İşyerlerini kapatıp bisküvi sektöründe işçi olarak çalışmaları
		Mobilya Sanayi Sitesinin yapılıyor olması	
Sektörün ürünlerine ulusal talebin varlığı	Sektörün istemiş olduğu modüler mobilya üretimine geçememiş olunması		
İşçilik maliyetlerinin AB ülkelerindekine göre düşük olması	Mesleki eğitim yetersizliği	Markalı/kimlikli ürünler	Çin Faktörü
Yüksek işgücü potansiyeli	Organizasyon eksikliği	Dünyadaki yeniden oluşum	Büyük ölçekli firmalar
Malzeme/ürün çeşitliliği	Yönlendirme/Devlet desteği yetersizliği	Türkiye'nin stratejik konumu ve AB'e aday ülke olması	
Özellikle küme faaliyetleri ile yönlendirme ve teşviklerin varlığı	Nitelikli eleman eksikliği		
Mobilya üretim ağı/potansiyeli	Sermaye yetersizliği, kredi temini vb. finansal sorunlar	Mobilya ve moda	AB'ye ihracatta yüksek/düşük maliyet
Kalite bilincinin artması	Yatırım yetersizliği	Etkili iletişimin oluşumu/kullanımı	Yavaş değişim ve yenilenme
Sektöre hareket kazandıracak bakir bir alan olan el işçiliğinin hala yaygın olarak kullanılıyor olması ve bu anlamda hazırda bulunan büyük bir güce sahip olunması	Ulusal ve uluslararası fuarlara katılımın yetersizliği	Son yıllarda artan reklam kullanımı ve iletişimin kullanılması	

3.1.4.4. Pazardan Beklenen Gelişmeler

Küreselleşme sürecinin giderek güçlenmesi ve ulusal pazarların dışa açılması sayesinde sınır aşırı mobilya ticareti giderek artmakta ve uluslararası ilişkiler de yoğunlaşmaktadır. Mobilya sektörü 65 bin üreticinin olduğu ve haksız rekabetin çok yaşandığı bir sektör, kayıtlı olarak 370 bin işçinin çalıştığı söyleniyor olsa da 500 binin üzerinde kişiye istihdam sağlandığı tahmin edilmektedir. Sektörün içinde markalaşmanın her geçen gün yoğunlaştığı gözlenmektedir. Türkiye'de şu anda markalaşma sürecini tamamlamış 10 civarında firma bulunmakta, ayrıca bu kadar da markalaşmaya çalışan firma bulunduğu tahmin edilmektedir. Bu firmaların da markalaşmasıyla sektörün gelişimine çok önemli katkılar sağlanabilecektir.

Ancak, Türk mobilya sanayisi, genelde çoğu geleneksel yöntemlerle çalışan atölye tipi, küçük ölçekli işletmelerin ağırlıkta olduğu bir görünümdedir. Genel konumuyla iç piyasaya dönük olan sektörde çoğunluğu geleneksel yöntemlerle çalışan küçük işletmeler ağırlıktadır.

Büyük ölçekli işletmelerin de son 5–10 yılda kurulmuş olması, oldukça uzun zamandır faaliyet gösteren bu sektörün dünya pazarlarında yeni olarak algılanmasına sebebiyet vermektedir. Büyük işletmelerin sektöre girmesiyle otomasyonlu üretim gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Hem iç pazara hem de dış pazara yönelen mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin bir kısmında sipariş üretimi yapılırken büyük bir çoğunluğunda oturma grubu (sandalye, çekyat) ve tablalı mobilya (mutfak, banyo, ofis, yatak odası) üretimleri gerçekleştirilmektedir. Sektörde fabrikasyon üretim yapan firma sayısı her geçen gün artmaktadır.

Mobilya arzı ve talebi doğrudan yeni konut inşaatlarına ve gelir artışına paralel bir seyir izlemektedir. Ofis mobilyaları için ise talep, büyük ölçüde işyeri açılması ve inşaatlarına, ofis otomasyon sistemlerinin kullanımına ve doğal olarak istihdamın artmasına bağlıdır.

Üretici firma sayısı, üretim miktarları, satış fiyatları, ihracat rakamları vb. hususlar ve inşaat sektörünün büyüklüğüyle sektördeki kayıt dışılık da dikkate alındığında Türkiye mobilya sektörü üretiminin 6 milyar Doları aştığı tahmin edilmektedir.

Ev ve ofis mobilyalarının toplam mobilya üretimindeki payının, dış ticaret verilerine göre %85 oranında olduğu, kalan %15'lik diliminin ise hava taşıtlarında kullanılan türden mobilyalar, motorlu taşıtlardaki oturmaya mahsus mobilyalar, bunların aksam ve parçaları ile mağaza mobilyalarının oluşturduğu düşünülmektedir.

Son yıllarda artan refah seviyesi ile birlikte bina içi dekorasyon konut satışından daha önemli bir konuma gelmiştir. Mobilya talebi değiştirme, yıpranma gibi normal nedenlerin dışında estetik kaygılardan da etkilenmekte ve moda eğilimleri de ürün değiştirmede önemli rol oynamaktadır.

Üretim aşamasında ithal ürün kullanımı çok az olan hatta olmayan, katma değeri yüksek nadir sektörler arasında yer alan Türk mobilya sanayinin, gelecek yıllarda ülke ekonomisine katkı sağlayan en önemli sektörler arasında yerini alacağı ve uluslararası mobilya pazarlarında daha etkili olacağı düşünülmektedir. Ülkemizde gelişmeye açık ve potansiyel arz eden bir mobilya sektöründen söz etmek mümkündür. Ancak, üretim yapan büyük kitlenin uluslararası pazarlara açılırken öncelikle güç birliği yapması ya da birleşerek küçük atölyelerden büyük ve profesyonel üretim yapabilen atölyelere ve fabrikalara dönüşmesi sağlanmalıdır.

10 yıl önce 75 milyon dolar civarında olan yıllık ihracatı 2007 yılında bir milyar dolarlık sınırı aşan Mobilya sektöründe yaşanan tüm sıkıntılara rağmen sektör büyümesini sürdürmektedir. Ancak yakın gelecekte Almanya, İtalya gibi güçlü üretici ülkelerle rekabet için sektörün yaşadığı temel sorunların da ivedilikle çözülmesi gerekmektedir. Özellikle tasarım ve markalaşma konusundaki eksikliğin giderilmesiyle yurtdışı pazarlara açılmada sektör hareketlenecek, tüketicinin bakış açısının değişmesi ve üründe garanti ve servis hizmetine yönelmesiyle sektörde kalite yükselecektir.

İhracatın büyük bir çoğunluğu Avrupa ve Amerika ülkelerine yapılmaktadır. Mobilya sanayisi için gelişmekte olan ülkeler önemli potansiyeller olarak görülmektedir.

3.1.4.5. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İçin Rekabetçilik Analizi ve Kümelenme

Karaman ilinde Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya sektörüne ilişkin yerel bulgular ve rekabetçilik analizine ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Sektörün aşağıda tabloda yer alan, NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması dikkate alınarak analiz edilmesi uygun görülmüş, sektöre ilişkin alt başlıkların da görülmesi açısından NACE Rev.2-TR Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflamasında yer alan 6 haneli kodlarla tanımlanan alt faaliyetlere de yer verilmiştir.

Tablo 255: Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi NACE Rev.2-TR Kodları

NACE Rev.2-TR*	Orman ve Mobilya Ürünleri Sanayi
02	**Ormancılık ile endüstriyel ve yakacak odun üretimi**
02.2	**Endüstriyel ve yakacak odun üretimi**
02.20	**Endüstriyel ve yakacak odun üretimi**
02.20.01	Endüstriyel ve yakacak odun üretimi (geleneksel yöntemlerle odun kömürü üretimi dahil)
16	**Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı**
16.1	**Ağaçların biçilmesi ve planyalanması**
16.10	**Ağaçların biçilmesi ve planyalanması**
16.10.10	Kereste (kalınlığı > 6 mm, uzunlamasına biçilmiş veya yontulmuş, dilimlenmiş veya kabuğu soyulmuş); emprenye edilmemiş ahşaptan yapılan demir yolu veya tramvay traversleri
16.10.21	Kereste (herhangi bir yüzü veya kenarı boylu boyunca şekillendirilmiş) (birleştirilmemiş parke döşemeleri için şerit ve frizler ile süpürgelik ve pervazlar dahil)
16.10.22	Ağaç yünü; ağaç unu
16.10.23	Ağaç talaş ve yongaları
16.10.31	Kereste, kaba halde (boya, vernik, kreozot veya diğer koruyucularla işlem görmüş)
16.10.32	Ahşap demir yolu veya tramvay traversleri, emdirilmiş (emprenye edilmiş)
16.10.39	Diğer keresteler, kaba halde (sırık ve kazıklar dahil)
16.10.91	Tomruk ve kerestelerin kurutulması, emdirilmesi (emprenye edilmesi) veya kimyasal işlemden geçirilmesi hizmetleri
16.2	**Ağaç, mantar, kamış ve örgü malzeme ürünü imalatı**
16.21	**Ahşap kaplama paneli ve ağaç esaslı panel imalatı**
16.21.11	Kontrplak, ahşap kaplama paneli ve benzeri lamine ahşap malzeme (bambudan yapılmış)
16.21.12	Diğer kontrplak, ahşap kaplama paneli ve benzeri lamine ahşap malzeme
16.21.13	Yonga levhalar ve benzeri levhalar (ağaçtan veya diğer odunsu malzemelerden)
16.21.14	Lif levha, ağaç veya diğer odunsu maddelerden yapılan
16.21.21	Ahşap kaplama plakaları ve plakalar, kontrplak ve diğer ahşaplar için (kalınlığı ≤ 6 mm, testere ile uzunlamasına kesilmiş, dilimlenmiş/soyulmuş)
16.21.22	Yoğunluğu artırılmış ahşap (blok, levha, şerit veya profil halinde)
16.22	**Birleştirilmiş parke yer döşemelerinin imalatı**
16.22.10	Birleştirilmiş parke paneller
16.23	**Diğer bina doğramacılığı ve marangozluk ürünlerinin imalatı**
16.23.11	Pencereler, pencereli kapılar (Fransız penceresi) ve bunların kasaları ile kapılar ve bunların kasaları ve eşikleri (ahşaptan yapılmış)
16.23.12	Beton kalıpları (beton inşaat işleri için), kiremitler ve çatı padavraları (ahşaptan yapılmış)
16.23.19	Başka yerde sınıflandırılmamış inşaat doğrama ve marangozluk ürünleri (ahşaptan yapılmış)
16.23.20	Prefabrik ahşap yapılar
16.24	**Ahşap konteyner imalatı**
16.24.11	Paletler, palet sandıklar ve tahtadan diğer yük tablaları
16.24.12	Ahşap varil ve fıçıcı ürünleri
16.24.13	Diğer ahşap konteynerler ve bunların parçaları

NACE Rev.2-TR*	Orman ve Mobilya Ürünleri Sanayi
16.29	**Diğer ağaç ürünleri imalatı; mantardan, saz, saman ve benzeri örme malzemelerinden yapılmış ürünlerin imalatı**
16.29.11	Ahşaptan yapılan iş aletleri, alet gövdeleri, alet sapları, süpürge veya fırça gövdeleri ve sapları, pipo imalatı için ağaç bloklar, ayakkabı ve botların çeşitli tipteki kalıpları
16.29.12	Ahşap sofra ve mutfak eşyası
31	**Mobilya imalatı**
31.0	**Mobilya imalatı**
31.01	**Büro ve mağaza mobilyaları imalatı**
31.01.01	Büro, okul, ibadethane, otel, lokanta, sinema, tiyatro vb. kapalı alanlar için mobilya imalatı (taş, beton, seramikten olanlar hariç) (vestiyer, dosya dolapları, mihraplar, minberler, kürsüler, öğrenci sıraları, büro tipi sandalye ve koltuklar, vb.)
31.01.02	Laboratuvarlar ve teknik bürolar için tezgahların ve mobilyaların imalatı (mikroskop masaları, laboratuvar masaları (vitrinli, gaz memeli, musluk tertibatlı, vb. olsun olmasın), çeker ocaklar, teçhizatsız çizim masaları, vb.)
31.01.03	Mağazalar için tezgah , banko, vitrin, raf, çekmeceli dolap vb. özel mobilya imalatı (laboratuvarlar ve teknik bürolar için olanlar hariç)
31.01.04	Büro mobilyalarının iskeletlerinin imalatı
31.02	**Mutfak mobilyalarının imalatı**
31.02.01	Mutfak mobilyalarının imalatı (mutfak dolabı dahil)
31.03	**Yatak imalatı**
31.03.01	Yatak imalatı (metal iskeletli olanlar dahil olmak üzere yün, pamuk, kaplanmamış sünger, plastik, gözenekli kauçuk, yaylı ve dolgulu yatak, vb.) (kauçuk şişme yatak ve su yatağı hariç)
31.03.02	Yatak desteklerinin imalatı (yaylı veya çelik tel ağlı ahşap veya metal iskeletler, ahşap latalı döşenmiş somya bazaları, somya, karyola, vb.)
31.09	**Diğer mobilyaların imalatı**
31.09.01	Mobilyaların boyanması, verniklenmesi, cilalanması vb. tamamlayıcı işlerin yapılması
31.09.02	Sandalyelerin, koltukların vb. döşenmesi gibi tamamlayıcı işlerin yapılması (büro ve ev mobilyalarının yeniden kaplanması hariç)
31.09.03	Dikiş makinesi, TV, bilgisayar, vb. için ahşap dolap, sehpa, vb. mobilyaların imalatı
31.09.04	Yatak odası, yemek odası, banyo dolabı, genç ve çocuk odası takımı, gardırop, vestiyer, vb. imalatı (gömme dolap, masa, zigon, vb. dahil)
31.09.05	Sandalye, koltuk, kanepe, çekyat, divan, vb iskeletlerinin imalatı (iskeletçiler) (bürolarda kullanılanlar için olanlar hariç)
31.09.06	Park ve bahçelerde kullanılan bank, masa, tabure, sandalye, koltuk, vb. mobilyaların imalatı
31.09.07	Sandalye, koltuk, kanepe, oturma takımı, çekyat, divan, markiz, vb. imalatı (bürolarda ve park ve bahçelerde kullanılanlar hariç)

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

Tabloda, ahşap hammadde üretiminde kullanılan orman ürünleri ile ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı kapsamında mobilya sektöründe kullanılan ağaç menşeli ürünleri üreten sektörler dikkate alınmaktadır. Mobilya sektöründe ise tablo içerisinde mobilya kapsamına giren tüm ürünler değerlendirmeye alınmış, bunlara ilişkin TR52 bölgesinde sektörün durumuna ilişkin analizlere de aşağıda yer verilmiştir.

Türkiye orman ürünleri, yılda 12-13 milyon m³ yuvarlak odun tüketen bir yapıya ulaşmıştır. Bu tüketimin % 75'i devlet ormanlarından karşılanmaktadır. Endüstriyel odunun % 61'i Orman Genel Müdürlüğü (OGM) satışları, % 27'si özel sektör satışları, % 12'si ise ithalat yoluyla sağlanmaktadır. Türkiye orman ürünleri genel imalat sanayi içerisinde üretim değeri açısından % 4'lük bir paya sahiptir. 33 sanayi dalı arasında üretim değeri açısından 8. sıradadır. Türkiye genelinde işletmelerin

sayıca % 98'i 10 ve daha az kişi çalıştıran küçük ölçekli işletmedir. Sektördeki kapasite kullanım oranının %58 düzeyinde olduğu, pazar sorunları ve rekabet güçlükleri yaşadıkları belirtilmektedir.[141]

Ülkemizdeki mobilya ve ahşap sanayi, genelde küçük ölçekli çok sayıda aile işletmesinden oluşmaktadır. Bu işletmeler düşük kapasite kullanım oranları ile verimsiz çalıştıklarından üretim maliyetleri yüksek olmaktadır. Ancak, mobilya sanayi son dönemlerde hızlı bir dönüşüm geçirerek eskiye oranla çok daha bilgi ve sermaye yoğun bir moda sektörü olma yolunda ilerlemektedir. Ülkemiz mobilya sanayinde, özellikle son 15–20 yıllık süreçte küçük ölçekli işletmelerin yanı sıra, orta ve büyük ölçekli işletmelerin sayısı artmaya başlamıştır. Bu sektörde faaliyet gösteren işletme sayısı 29.346 adet, perakende satış yapan işletme sayısı 32.382 adet ve toplam çalışan sayısı yaklaşık 158.213 kişidir.[142]

Ağaç ve orman ürünleri konusunda bölgede gerçekleştirilen faaliyetlerde, küçük ölçekli işletmeler yaygın olarak görülmekte, bu firmalar daha çok inşaatlarda kullanılan türden ürünler ile parke ve ahşap ambalaj malzemeleri imalatını gerçekleştirmekte, mobilya sektörüne girdi sağlamaktan uzak görünmektedirler. Ağaçların biçilmesi ve planyalanması konusunda gerçekleştirilen faaliyetlerle elde edilen ürün kapasitesi, bölgedeki mobilya sanayi sektörünün ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak görünmektedir.

Konya ve Karaman illerindeki mobilya sektörünün durumu da ülkemizdeki yapıyı yansıtmakta, daha çok küçük ölçekte işletmeler tarafından mobilya üretimi yapıldığı görülmektedir. Sektörde küçük ölçekli işletmeler tarafından yatak imalatı, mutfak mobilyaları imalatı ve diğer mobilyalar konularında üretim gerçekleştirilmektedir. Solo ürün üretimi yönünde faaliyet gösteren işletmeler arasında küçük ölçekte faaliyet gösteren firmalar da yer almaktadır. Büro ve mağaza mobilyaları üretiminde ciddi anlamda üretim gerçekleştiren orta ve büyük ölçekli firmalar da bölgede faaliyet göstermektedir.

Konya ilinde bölgenin durumuna benzer olarak ağaç ve orman ürünleri sektörü, mobilya sanayine girdi sağlama yönünde yetersiz görünmektedir. Faaliyetlerde üretilen ürünler daha çok bina doğramacılığı, parke gibi inşaata yönelik imalatlar ve ahşap ambalaj malzemeleri şeklindedir. Mobilya sektöründe ise solo mobilya ile büro ve mağaza mobilyaları üretiminde, bilgi ve teknolojiye dayalı üretim gerçekleştiren orta ve büyük ölçekli firmalar yüksek istihdam ve kapasite ile çalışmakta, tasarıma öncelik vererek üretim yapmaktadırlar. Diğer mobilya konularında ise yatak-baza imalatı, mutfak mobilyaları imalatı, takım imalatı ile oturma grubu konularında küçük ölçekli, geleneksel tasarım yöntemleri kullanılan ürünler üretilmekte ve pazara sunulmaktadır. Konya ilinde ağaç ve orman ürünleri sektöründe 918 kişi ve mobilya sektöründe ise 3.686 kişi istihdam edilmekte, bölgede sağlanan istihdama önemli katkı ağlanmaktadır.

Karaman ağaç ve orman ürünleri sektöründe, ağaçların biçilmesi ve planyalanması, bina doğramacılığı ve marangozluk ürünleri, parke yer döşemeleri imalatı ile ahşap ambalaj malzemeleri imalatında bölgedeki üretimden önemli pay alınmaktadır. Karaman ilinde bölge geneline göre ağaç ürünleri sektörünün nispeten daha güçlü olduğu ve orman ürünleri üretiminde yetersiz olunduğu gözlenmektedir.

Karaman ilinde ise mobilya sektöründe faaliyet gösteren firmaların diğer mobilya ile mutfak mobilyaları alt dallarında yoğun olduğu görülmekte, büro ve mağaza mobilyaları imalatı yapan 1 firma bulunduğu görülmektedir. Bölge içinde mutfak mobilyaları kapasitesinin %16,5'i ve diğer mobilya imalatının %9'u ilde yapılmaktadır. Alt dallar anlamında bakıldığında mutfak mobilyaları alt dalında Karaman ilinin potansiyelinin olduğu söylenebilir. Karaman ilinde ağaç ve orman ürünleri sektöründe 407 kişi ve mobilya sektöründe ise 340 kişi istihdam edilmekte, ilde sağlanan istihdama önemli katkı sağlandığı görülmektedir.

[141] Türkiye Orman Ürünleri Endüstrisinin Yapısal ve Eğitsel Sorunları, II. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi, 2009.
[142] Türkiye Mobilya Sanayi Raporu, Sanayi Genel Müdürlüğü, Mart 2010.

Tablo 256: Karaman İli Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi Durum Tablosu

NACE Rev.2-TR*	Ana Metal Sanayi	Mevcut Sanayi Durumu			Kapasitedeki Pay (%)	
		Faaliyet Sayısı**	Kapasite	İstihdam	İlde	Bölgede (TR52)
16.10	Ağaçların biçilmesi ve planyalanması	1	22.406 m³	7	100	16,32
			388.800 m²		100	36,93
16.21	Ahşap kaplama paneli ve ağaç esaslı panel imalatı	3	12.863 m³	65	100	12,52
16.22	Birleştirilmiş parke yer döşemelerinin imalatı	9	3.110.400 m²	159	100	78,51
16.23	Diğer bina doğramacılığı ve marangozluk ürünlerinin imalatı	14	39.592 adet	38	100	10,29
			12.077.720 kg		100	76,20
16.24	Ahşap konteyner imalatı	8	590.840 adet	138	100	28,89
			1.184.600 kg		100	23,31
31.01	Büro ve mağaza mobilyaları imalatı	1	100 adet	4	100	0,01
31.02	Mutfak mobilyalarının imalatı	6	5.420 adet	102	100	16,49
31.09	Diğer mobilyaların imalatı	16	38.807 adet	234	100	9,04

**Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)*

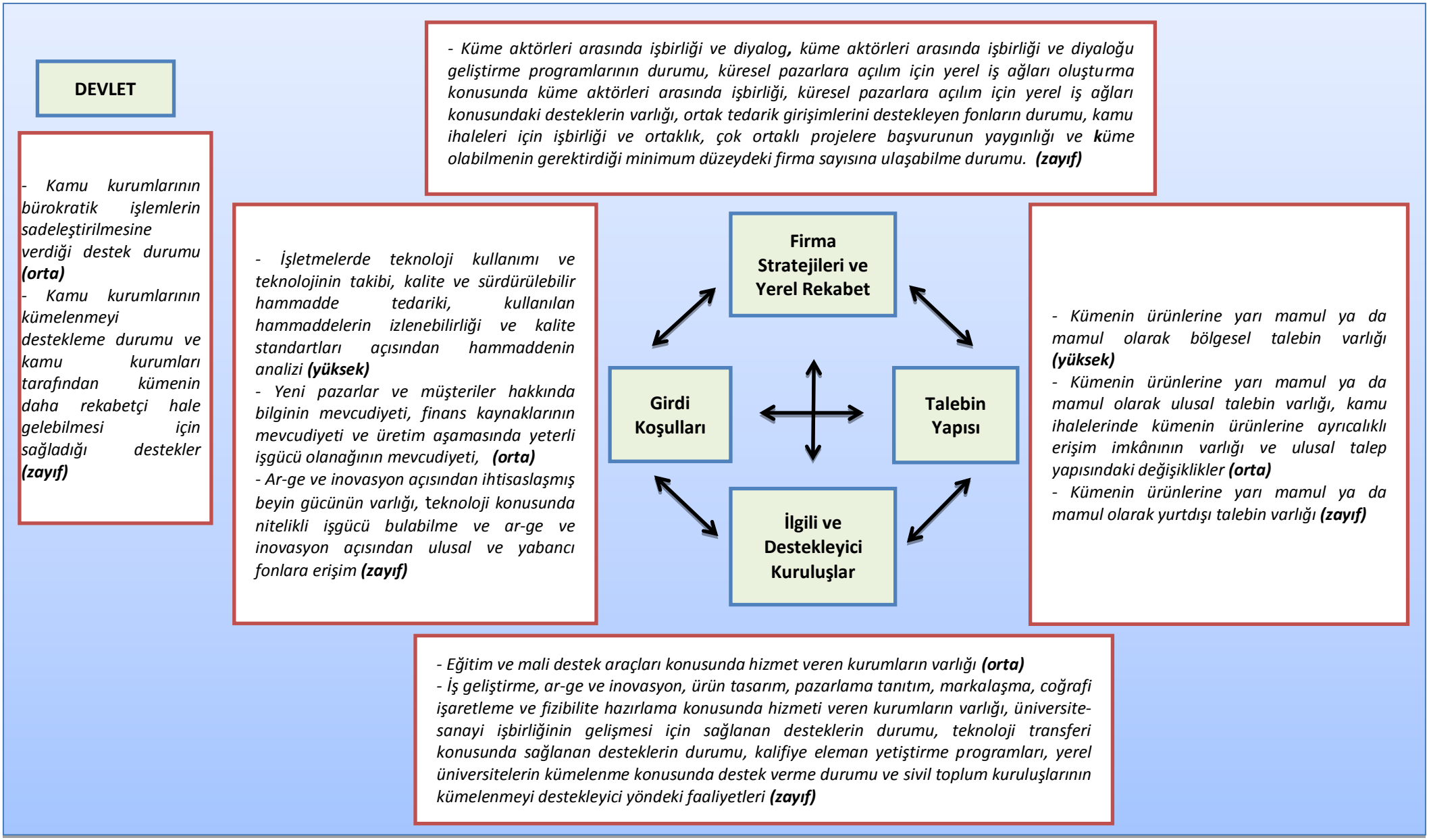
*** Veri sistemi, üretim faaliyetlerini analize yönelik olduğu için firma sayıları yerine NACE Rev.2 Koduna göre faaliyet sayıları dikkate alınmıştır.*

Ülkemizde ve özellikle bölgemizde orman ürünlerini üreten sektör, endüstriyel odun ve kereste ihtiyacını karşılamaktan uzak görülmekte, ciddi anlamda kaliteli orman ve ağaç ürünleri ithalatı yapılmaktadır. Ülkemizde kaliteli hammadde tedarikine yönelik altyapının geliştirilmesi, doğal kaynakların bilinçsiz ve verimsiz kullanımının engellenmesi ve yeni ormanların kurulmasına yönelik faaliyetlere hız verilmesi gerekmektedir.

Sektörde, AB üyeliğine ilişkin müzakere sürecinin başlamış olması ve uluslararası rekabette yoğunlaşmanın oluşması nedeniyle artan kalite ve standart ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik mevcut işletmelerdeki altyapının güçlendirilmesi yanında teknoloji kullanımı, kapasite kullanımı, istihdam, nitelikli işgücü alanlarında da önlem alınması gerekliliği gözlenmektedir.

Mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde ise yaygın olarak küçük ölçekte imalat yapılmasından kaynaklanan yapısal sorunlar gözlenmektedir. Bu sorunların başında sermaye yetersizliği, kalifiye personelin eksik olması, tasarıma yönelik altyapının yeterli düzeyde gelişmiş olmaması ve uluslararası rekabete yönelik tasarımın çok az firmada yapılıyor olması gelmektedir. Bunların yanında sektördeki orta ve büyük ölçekli firmalar dışında küçük ölçekli işletmeler ağırlıklı olarak iç pazara çalışmakta ve ihracat ile dış pazarlara yönelme konusunda bilgi ve tecrübe eksikliğini ciddi olarak hissetmekte ve dış pazarlara açılma yönünde çalışma yapamamaktadırlar. Üretim gerçekleştiren firmaların kümelenme çalışmaları yönünde bilinçlendirilmesi, tedarikten satışa bir arada hareket edebilme becerisinin oluşturulması yönünde çalışma yapılması gerekmektedir.

3.1.4.5.1. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İçin Rekabet Elması

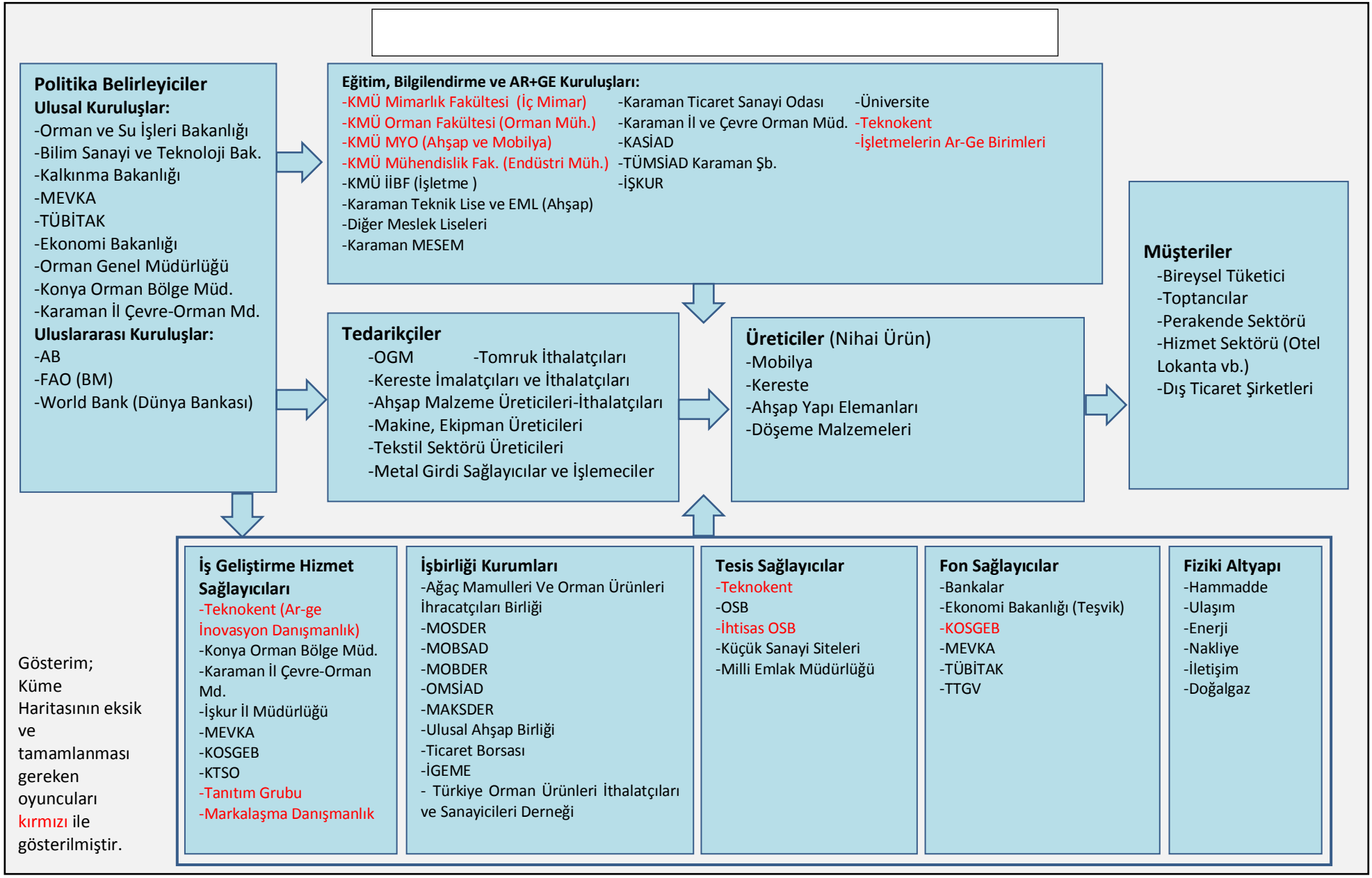
3.1.4.5.2. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü İçin Küme Haritası

Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü için ilgili tarafların katılımı ile bir toplantı yapılmış ve yerel kapasitenin gelişmesine yönelik olarak uygulamalı eğitim gerçekleştirilmiştir.

Devam eden süreçte sektör temsilcisi firmalarla yapılan yüz yüze mülakatlar, bölgede gerçekleştirilen diğer çalışmalar ve ikincil veri kaynakları taranmak suretiyle sektöre ilişkin değer zinciri çalışması tamamlanmış ve küme haritası oluşturulmuştur.

Ayrıca kümenin aktörlerine ilişkin tanımlamalar değer zincirini de tamamlar şekilde ifade edilmiştir.

3.1.4.5.2.1. Küme Haritası

3.1.4.5.2.2. Sektörel Kuruluşlar

Sektörü ilgilendiren kuruluşlar, küme haritası dikkate alınmak suretiyle aşağıda politika belirleyici kuruluşlar (Ulusal ve uluslararası kuruluşlar), eğitim-bilgilendirme ve ar-ge kuruluşları, iş geliştirme hizmet sağlayıcıları, işbirliği kurumları, tesis sağlayıcılar ve fon sağlayıcılar ayrımına tabi tutularak kısaca tanıtılmaktadırlar.

Politika Belirleyici Kuruluşlar

Ağaç-Orman ve Mobilya için oluşturulan küme haritasında, politika belirleyici kuruluşlar ulusal ve uluslararası kuruluşlar olmak üzere 2 kısımda tasnif edilmiştir. Ulusal kuruluşlar arasında Türkiye'de ulusal ölçekte veya bölgesel ölçekte faaliyet gösteren kuruluşlar yer almakta, uluslararası kuruluşlar arasında ise ülkemiz ağaç-orman ürünleri ve mobilya sektörünü ilgilendiren konularda, ulusal kuruluşlarla birlikte faaliyet gösteren kuruluşlara yer verilmiştir.

Ulusal Kuruluşlar

Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 06.04.2011 tarih ve 6223 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanarak, Bakanlar Kurulu'nca 29.06.2011 tarih ve KHK/645 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur. Bakanlık, ormancılıkla ilgili alanlarda faaliyet gösteren Orman Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı'nın birleştirilerek tek çatı altında faaliyet göstermesi politikasıyla kurulmuştur. Her iki bakanlıkça yürütülen işlemlerin, Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından yürütülmesi yönünde görev ve sorumluluklar belirlenmiştir. Orman ve Su İşleri Bakanlığının görevleri şunlardır:

• Ormanların korunması, geliştirilmesi, işletilmesi, ıslahı ve bakımı, çölleşme ve erozyonla mücadele, ağaçlandırma ve ormanla ilgili mera ıslahı konularında politikalar oluşturmak.

• Tabiatın korunmasına yönelik politikalar geliştirmek, korunan alanların tespiti, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve biyolojik çeşitlilik ile av ve yaban hayatının korunması, yönetimi, geliştirilmesi, işletilmesi ve işlettirilmesini sağlamak.

• Su kaynaklarının korunmasına ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasına dair politikalar oluşturmak, ulusal su yönetimini koordine etmek.

• Meteorolojik olayların izlenmesi ve bunlarla ilgili gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik politika ve stratejiler belirlemek.

• Bakanlığın faaliyet alanına giren konularda uluslararası çalışmaların izlenmesi ve bunlara katkıda bulunulması amacıyla ulusal düzeyde yapılan hazırlıkları ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde yürütmek.

• Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na 03.06.2011 tarih ve KHK/635 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenen amaçlara ulaşılması yönünde faaliyette bulunmak amacıyla görev verilmiştir. Süt üretimi ve süt işleme konularında gerçekleştirilecek politikalar ve kalkınma planlamaları yönündeki faaliyetleriyle sektöre ilişkin politikaların belirlenmesinde rol almaktadır.

• Kalkınma planları ve yıllık programlardaki ilke, hedef ve politikalar doğrultusunda sanayi politika ve stratejilerinin belirlenmesi, sanayi ürünlerine yönelik idari-teknik düzenlemeler hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak, sicil tutmak, istatistik ve analizler üretmek.

• Ekonomik kalkınma, sosyal gelişme ve milli güvenlik hedefleri doğrultusunda bilim, teknoloji ve yenilikçilik politikalarını ilgili kurum-kuruluşlarla işbirliği yaparak belirlemek, uygulamak/uygulanmasını sağlamak, sanayiye yönelik ar-ge ve yenilikçilik program ve projelerini ve bu kapsamdaki yatırımları desteklemek, teşvik tedbirleri almak ve uygulamak.

• Organize sanayi bölgelerinin (organize tarım sanayi bölgeleri dahil), endüstri bölgelerinin ve küçük sanayi sitelerinin planlanması, kuruluşu, yapılaşması ve işleyişine ilişkin olarak mevzuatla verilmiş görevleri yapmak, bu kuruluşların arıtma, altyapı ve üstyapı tesislerini desteklemek.

• Görev ve faaliyet alanına giren konularda uluslararası kuruluşlar, AB ve yabancı ülkelerle ilişkileri yürütmek, iki ve çok taraflı bilimsel, sınai ve teknik işbirliği anlaşmaları ve protokollerin imzalanmasına yardımcı olmak, AB ve uluslararası kuruluşlarla yürüttüğü projelerin ve programların hazırlanmasında koordinasyon ve kontrolü sağlamak.

Kalkınma Bakanlığı

Kalkınma Bakanlığı, "ekonomik, sosyal ve kültürel politikaların ve hedeflerin tayininde ve ekonomik politikayı ilgilendiren faaliyetlerin koordinasyonunda Hükümete yardımcı olmak ve danışmanlık yapmak" amacıyla kurulan Devlet Planlama Teşkilatı yerine 03.06.2011 tarih ve KHK/641 sayılı Kalkınma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Bakanlık tarafından, iktisadi, sosyal ve kültürel politika ve hedeflerin belirlenmesinde Hükümete müşavirlik yapılması, kalkınma planlarının, orta vadeli programların, yıllık programların, stratejilerin ve eylem planlarının hazırlanması, bakanlık ve kamu kurum-kuruluşların iktisadi, sosyal ve kültürel politikayla ilgili faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanması ve uygulamanın etkin bir şekilde yönlendirilmesi konularında görevlerini yerine getirmektedir.

Kalkınma Bakanlığınca bölgesel ve ulusal kalkınmaya yönelik yukarıda sayılanlar yanında birçok görev yerine getirilmeye çalışılmakta ve ülkemizin kalkınmasına yönelik politikaların ve stratejilerin belirlenmesi ve uygulanması yönüyle birçok sektörün düzenlenmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Süt üreten işletmeler ve süt işlemeye yönelik işletmelere sağlanacak desteklemelerle ilgili olarak ta Kalkınma Bakanlığının görevleri kapsamında koordinasyon sağlanmaya çalışılmaktadır. Özellikle 26 Düzey 2 Bölgesinde 2009 yılından itibaren kurulan ve bölgesel gelişmede yapı taşı vazifesi almaya başlayan Kalkınma Ajansları'nın bir anlamda üst kuruluşu olarak bölgesel politikaların belirlenmesi ve kalkınmanın sağlanmasında Bakanlık ciddi görevler üstlenmektedir.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), Konya ve Karaman illerini kapsayan TR 52 Düzey 2 Bölgesi'nde 22.11.2008 tarih ve 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tüzel kişiliği haiz bir kurum olarak kurulmuş ve faaliyete geçmiştir.

MEVKA, "kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" amaçlarını gözeterek faaliyetlerini yürütmektedir.

Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından TR52 Düzey 2 Bölgesi 2010-2013 Bölge Planı kapsamında bölgenin vizyonu "Kaynaklarını etkin ve çevreye duyarlı kullanan, sosyo-kültürel yapısı güçlü, rekabetçilik temelinde sürekli gelişen lider bir bölge olmak" şeklinde belirlenmiş ve aşağıda bulunan 5 tematik eksene göre desteklemelerde bulunulması amaçlanmıştır.

• Bölgenin rekabetçilik düzeyinin artırılması
• Bölgenin cazibesinin artırılması
• Doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması
• İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve istihdamın artırılması
• Sosyo-kültürel yapının güçlendirilmesi

Ajans Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirlenen esaslar dahilinde yıllık olarak iktisadi kalkınma ve kırsal kalkınma başlıklarında özel sektör kuruluşlarına yönelik hibe destekleri sağlamak üzere Mali Destek Programları kapsamında desteklemelerde bulunmaktadır. Ajans tarafından 2010

ve 2011 yıllarında İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında gıda ürünlerinin de içerisinde bulunduğu konularda proje teklif çağrısına çıkmıştır.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK)

TÜBİTAK 1963 yılında, Türkiye'de planlı ekonomi döneminin başlangıcında, "özellikle doğa bilimlerinde temel ve uygulamalı akademik araştırmaları desteklemek ve genç araştırmacıları teşvik etmek, özendirmek" amacıyla kurulmuştur. Temel bilimler, mühendislik, tıp ve tarım-hayvancılık alanlarında 4 araştırma grubu ile kurulan TÜBİTAK, günümüzde 10 araştırma grubunu içerisinde barındıran, ülkenin araştırma-geliştirme ve inovasyon konusunda önemli kuruluşu olarak faaliyette bulunmaktadır.

TÜBİTAK önümüzdeki yirmi yıllık dönemde uygulanacak bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesine yönelik olarak "Vizyon 2023" adlı kapsamlı bir proje gerçekleştirmiş, ayrıca 2005-2010 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı, 2008-2010 Ulusal Yenilik Stratejileri Uygulama Planı ve 2007-2010 Uluslararası BTY Stratejileri Planının hazırlanmasında koordinasyonu sağlamıştır.

TÜBİTAK, kuruluş kanunu gereği, uluslararası ikili ve çok taraflı bilimsel ve teknolojik işbirliği faaliyetlerinde Türkiye'yi temsil etmekte ve bu alandaki koordinasyonu sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, Türkiye'nin 2003 yılından itibaren AB Çerçeve Programlarına tam katılımı sonrasında bu programların ulusal koordinasyonunu sağlamaktadır.

Ekonomi Bakanlığı

Ekonomi Bakanlığı, 13.12.1983 tarihli ve 188 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak kurulan ve daha sonra 09.12.2004 tarih ve 4059 sayılı Kanunla Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak Hazine Müsteşarlığından ayrılan Dış Ticaret Müsteşarlığı yerine 03.06.2011 tarih ve KHK/637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Dış Ticaret Müsteşarlığı "dış ticaret politikalarının tespitine yardımcı olmak, tespit olunan bu politikalar çerçevesinde ihracat, ihracatı teşvik, ithalat, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ve ikili ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkileri düzenlemek, uygulamak, uygulamaları izlemek ve geliştirmek" amaçlarıyla belirtilen tarihlerde kurulmuştur. "İhracata dayalı büyüme modeli çerçevesinde, mal ve hizmet sektörlerinde yatırım-üretim-ihracat zincirine ilişkin politikaların bir bütün olarak ele alınmasını sağlayacak bir kurumsal yapılanmaya duyulan ihtiyaç" dikkate alınarak Dış Ticaret Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı'na bağlı faaliyette bulunan Teşvik ve Uygulama ile Yabancı Sermaye Genel Müdürlüklerinin birleştirilmesi suretiyle Ekonomi Bakanlığı kurulmuş ve faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır.

Ekonomi Bakanlığı tarafından süt hayvancılığı ile süt işleme sektörlerini ilgilendiren konularda destek mekanizmalarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerde bulunulmakta, ülke genelinde belirlenen şartlar dahilinde yatırımların ve ihracatın desteklenmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü (OGM)

Ülkemizdeki ormancılık hizmetlerinin yerine getirilmesi görevi 31.10.1985 tarih ve 3234 sayılı yasa ile Orman Genel Müdürlüğü`ne verilmiştir. Genel Müdürlük Katma Bütçeli Tüzel Kişiliğe haiz bir kuruluş olup 07.08.1991 tarihinden 1.5.2003 arasında Orman Bakanlığı`na bağlı olarak görev yapmıştır. 1.5.2003 tarihinde kabul edilen 4856 sayılı kanun kapsamında, Çevre ve Orman Bakanlıkların birleştirilmesi nedeniyle bu tarihten itibaren Çevre ve Orman Bakanlığı bünyesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü; ormanların geliştirilmesini, usulsüz ve kanunsuz müdahalelere, tabii afetlere, yangınlara, muhtelif zararlılara karşı korunmasını ve gerekli kontrolleri sağlamaktadır. Müdürlük ormanları devamlılığını sağlayacak şekilde, teknik ve ekonomik icaplara göre idare etmek ve işletmek, asli ve tali orman ürünlerinin; üretim, taşıma, depolama, iş ve işlemlerini yapmak ve yaptırmak, bu ürünleri yurt içinde ve dışında pazarlamak, ormancılık hizmetleri ile ilgili gerekli araç ve

gereçleri temin ve tedarik etmeği sağlamaktadır. Hizmetin gerektirdiği her türlü hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim yaptırmak, eğitim ve sosyal tesisleri kurmak, işletmek ve ayrıca ara ve alt kademe meslek elemanı yetiştirmek üzere okullar açmak da müdürlüğün görevleri arasındadır.

Konya Orman Bölge Müdürlüğü

Konya Orman Bölge Müdürlüğü 16.01.1992 tarih ve 92/2643 sayılı Bakanlar Kurulunun Kararı ile kurulmuş ve Orman Bakanlığının 23.03.1992 tarih ve 9 sayılı olurları ile faaliyete geçmiştir. Konya, Karaman ve Aksaray illerini kapsamaktadır.

Orman Genel Müdürlüğüne bağlı Orman Bölge Müdürlüğü, Genel Müdürlük 3234 sayılı Teşkilat Kanunu ile kendisine verilen görevleri yerine getirmektedir. Konya Orman Bölge Müdürlüğünün hudutları dahilindeki ormanlar, İçanadolu yarı kurak ve Toroslar ardı iklim kuşağında bulunmaktadır.

Karaman İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

Karaman İl Çevre ve Orman Müdürlüğü 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun geçici 1. maddesi gereğince, 07.08.2003 tarih ve 25192 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/5790 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kuruluşunu tamamlayarak 08.08.2003 tarihinde faaliyete geçmiştir. İl müdürlüğünde Çevre Yönetimi ve ÇED Planlama Şube Müdürlüğü, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü-Doğa Koruma ve Milli Parklar-ORKÖY Şube Müdürlüğü ve İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü yer almaktadır.

Karaman İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; İl müdürlüğü ile ilgili işleri mevzuat hükümleri ile Bakanlığın talimatlarına göre yürütür. Müdürlük plan, proje ve yıllık programları uygulamak amacı ile bağlı birimlerin faaliyetlerini düzenler ve kontrol eder. Müdürlük ayrıca Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Temizlenmesine İlişkin Bazı Giderler ile Bu Hususlarda Verilecek Kredilere İlişkin Esas ve Usuller dâhilinde idare alacaklarının zamanında tahsili ile ilgili diğer bakanlıkların il düzeyindeki taşra teşkilatları ve kuruluşlarınca yapılan tahsilatlarını izlemek ve gelir paylarının intikalini sağlamak da yer almaktadır.

Uluslararası Kuruluşlar

AB-Avrupa Birliği (EU-European Union)

Ülkemizin 1963 yılında başlayan ve 2005 yılında tam üyelik müzakerelerinin başladığı Avrupa Birliği üyeliği sürecinde birçok destekleme modelinde ülkemizde çeşitli destek mekanizmaları uygulanmıştır. AB Çerçeve Programları ve Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı kapsamında müktesebatın sağlanması ve mevzuatın uyumlaştırılması ile sektöre yönelik destekler sağlanması konularında mali destekler sağlanabilmekte ve ortak başvurular teşvik edilerek bölgesel gelişmenin hızlandırılmasına çalışılmaktadır.

BM-Gıda ve Tarım Örgütü (UN-Food and Agriculture Organization -FAO-)

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Birleşmiş Milletler'in gıda ve tarım konusunda açlığı yok etmek ve beslenme şartlarını iyileştirmek amacıyla 1943 yılında kurulmuş olan uzmanlık kuruluşudur. BM üyesi olan ülkelerde teknik yardımların sağlanması ve gıda-tarım konusunda gerçekleştirilecek kalkınma programları kapsamında hedef ülkelerdeki kuruluşlarla birlikte mali destekler uygulamaktadır. Ülkemizde de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile birlikte gıda ve tarım konularında çeşitli dönemlerde mali destek uygulamaları gerçekleştirilmektedir.

Dünya Bankası (World Bank)

Dünya Bankası, Uluslararası Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası olarak 1945 yılında kurulmuş ve 1947 yılından itibaren Birleşmiş Milletler'in özerk uzman kuruluşlarından biri olarak faaliyetlerini yürütmeye devam etmiştir. Ülkemiz bu kuruma 1947 yılından bu yana üye olup, kişi başı gayri safi hasıla seviyesine göre 4 gruba ayrılan ülkelere yönelik uzun vadeli ve belirli ödemesiz dönemi içeren

sübvansiyonlu kredi imkanı tanınmaktadır. Ülkemiz, bu gruplamada III. Sınıfta yer almakta ve 5 yıl ödemesiz toplam 17 yıla kadar vadeli kredilerden yararlanılması mümkündür.

Eğitim, Bilgilendirme ve Ar-Ge Kuruluşları

Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü için oluşturulan küme haritasında, sektöre bilgi ve hizmet sağlama yönünde stratejik öneme haiz bulunan kuruluşlar tasnif edilmiştir.

Eğitim Kuruluşları

KMÜ Mimarlık Fakültesi (İç Mimar)

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi bünyesinde, sektörün ihtiyaç duyacağı nitelikte iç mimar yetiştirilmesine yönelik Mimarlık Fakültesi bulunmamaktadır.

KMÜ Orman Fakültesi (Orman Mühendisi)

Üniversite bünyesinde, bölgede ihtiyaç duyulacak nitelikte orman mühendisi yetiştirilmesine yönelik Orman Fakültesi bulunmamaktadır.

KMÜ MYO (Ahşap ve Mobilya)

Üniversite bünyesinde faaliyet gösteren Meslek Yüksek Okullarında Ahşap Teknolojileri ve Mobilya konularında eğitim sunan bölüm bulunmamaktadır. Sektörde ihtiyaç duyulan, eğitimli teknisyen personel sıkıntısı bulunmakta, bu ihtiyaçlar için ilgili bölümlerin açılması gerekmektedir.

KMÜ Mühendislik Fakültesi (Endüstri Mühendisi)

Üniversite bünyesinde faaliyet gösteren Mühendislik Fakültesinde sanayi sektörünün ve diğer sektörlerin ihtiyacı olan Endüstri Mühendisi niteliğinde personel yetiştirecek bölüm bulunmamaktadır.

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi 11.07.1992 tarih ve 21281 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3837 sayılı Kanun'la; İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi kurulmuştur. 1993-1994 eğitim-öğretim yılında İşletme Bölümü'ne 52 öğrenci alarak eğitim-öğretime başlamıştır. İşletme Bölümü ulusal ve uluslararası işletmelerin; muhasebe, finansman, üretim, personel, pazarlama, satış, idari işler ve diğer bölümlerinde çalışacak uzmanları yetiştirmeyi hedeflemektedir.

Karaman Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi

Ahşap Teknolojisi Alanı, ham maddesi ağaç olan veya ağaçtan üretilen yonga levhalarını vb. gereçlerini işleyerek onları insanların kullanımına sunma ve bu alanda buluş, proje (iç mimari) üretme alanında eğitim verir. Bu bölümde öğrencilere, konut ve sosyal tesislerde kullanılan her türlü mobilyanın dizaynı, imalatı, yenileştirilmesi uygulamaları ile döşeme ve üst yüzey işlemleri (vernik, boya vb.) konularında temel ve ileri seviyede bilgi beceriler kazandırılır. Bu bölümde mobilya, ahşap iskelet imalatı ve ahşap doğramacılığı dersleri verilmektedir.

Diğer Meslek Liseleri

Tüm sektörlerde teknik ve idari konularda ihtiyaç duyulacak pozisyonlarda elemanların yetiştirilmesine yönelik meslek liseleri bu grupta yer almaktadır.

Karaman Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM)

Karaman Mesleki Eğitim Merkezi, Şubat-1987'de Karaman Endüstri Meslek Lisesi bünyesinde faaliyetlerine başlamış, 1992 yılından bu yana da kendi binasında çırak, kalfa, usta ve usta yetiştirici niteliğinde ara eleman yetiştirmektedir. Merkezde, ahşap teknolojisi, döşemecilik, inşaat teknolojisi (ahşap doğrama ve kaplama, teknik ressamlık vb.) ve pazarlama-perakende alanlarında açılan eğitim programlarıyla bölgedeki ara eleman ihtiyacının karşılanması yönünde faaliyette bulunulmaktadır.

Bilgilendirme Kuruluşları

Karaman Ticaret ve Sanayi Odası (KTSO)

Karaman Ticaret ve Sanayi Odası 1926 yılında kurulmuş, 10 yıl hizmet verdikten sonra 1936 yılında bazı imkânsızlıklar sebebiyle, Konya Ticaret ve Sanayi Odası'na bağlanmıştır. 1949 yılında Karamanlı tüccar ve sanayicilerin girişimleri ile yeniden bağımsız olarak faaliyete geçmiştir.

Odanın faaliyetleri arasında Ticaret ve sanayiyi ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek ilgililere ulaştırmak, ilgili kanunlar çerçevesinde resmî makamlarca istenecek bilgileri vermek ve özellikle üyelerinin mesleklerini icrada ihtiyaç duyabilecekleri her çeşit bilgiyi, başvuruları durumunda kendilerine vermek veya bunların elde edilmesini kolaylaştırmak, elektronik ticaret ve internet ağları konusunda üyelerine yol gösterecek girişimlerde bulunmak, bu konularda gerekli alt yapıyı kurmak ve işletmek yer almaktadır.

Karaman İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren İl Müdürlüğü'ne ilişkin açıklamalara politika belirleyiciler bölümünde yer verilmiştir.

Karaman Aktif Sanayiciler ve İşadamları Derneği (KASİAD)

KASİAD; Karaman ve Türkiye sorunlarına duyarlı, sosyal sorumluluk bilinci yüksek işadamlarını ve sanayicilerini, ülkemizin değişken yapılı ve dinamik ekonomisinde kendini geliştirebilmesini ve dış pazarlara açılabilmesini sağlamak üzere kuruldu. Dernek aynı zamanda Anadolu Sanayici Ve İşadamları Federasyonu'na kısa adı ANSİFED' ve TUSKON'a üyedir.

Tüm Sanayiciler ve İş Adamları Derneği Karaman Şubesi (TÜMSİAD)

İşadamlarının ve istihdam ettikleri elemanların kişisel, mesleki, sosyal ve kültürel gelişimlerine destek olmak amacıyla oluşturulan TÜMSİAD; küçük, orta ve büyük ölçekli işletmelerin iş ve işleyiş sistemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunarak, işletmelerin toplam kalite yönetimi standartlarına uygun çalışmalarını teşvik etmektedir. Türkiye`nin birçok ilinde şubesi bulunan dernek, Karaman TÜMSİAD şubesi olarak Karaman`ın ekonomisinin daha güçlü bir ekonomiye sahip olması amacıyla faaliyetlerine devam etmektedir.

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Karaman İl Müdürlüğü

Türkiye İş Kurumu, 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanun ile istihdamın korunmasına, geliştirilmesine, yaygınlaştırılmasına ve işsizliğin önlenmesi faaliyetlerine yardımcı olmak ve işsizlik sigortası hizmetlerini yürütmek amaçlarıyla kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır.

İŞKUR'un görevleri şu şekilde belirlenmiştir:

a) Ulusal istihdam politikasının oluşturulmasına ve istihdamın korunmasına, geliştirilmesine ve işsizliğin önlenmesi faaliyetlerine yardımcı olmak, işsizlik sigortası işlemlerini yürütmek.

b) İşgücü piyasası verilerini, yerel ve ulusal bazda derlemek, analiz etmek, yorumlamak ve yayınlamak, işgücü arz ve talebinin belirlenmesine yönelik işgücü ihtiyaç analizlerini yapmak

c) İş ve meslek analizleri yapmak, yaptırmak, iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri vermek, verdirmek, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirmek ve uygulamak, istihdamdaki işgücüne eğitim seminerleri düzenlemek.

d) İş ve işçi arayanların buluşmalarına, işçilerin istihdam imkanlarının geliştirilmesine ve işverenlere işgücü sağlanmasına yönelik aracılık işlemlerini gerçekleştirmek.

e) Gerektiğinde Kurum faaliyet alanı ile ilgili ihalelere katılmak suretiyle, yurt içinde veya uluslararası düzeyde kurum ve kuruluşlara eğitim ve danışmanlık hizmeti vermek.

f) AB ve uluslararası kuruluşların işgücü, istihdam ve çalışma hayatına ilişkin olarak aldıkları kararları izlemek, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin taraf olduğu Kurumun görev alanına giren ikili ve çok taraflı anlaşma, sözleşme ve tavsiye kararlarını uygulamak.

Ar-Ge Kuruluşları

Üniversite

İlde faaliyet gösteren Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi bünyesinde araştırma-geliştirme konusunda faaliyet gösterecek kuruluşların yetersizliği ve Mimarlık, Mühendislik ve Orman Mühendisliği konularında yetişmiş eleman veren eğitim kurumları altyapısının geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TEKNOKENT)

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi bünyesinde henüz Teknoloji Geliştirme Bölgesi kurulmamış olup, 4691 sayılı Kanun kapsamındaki desteklerden yararlanılması ve araştırma-geliştirme imkanı sağlayacak altyapının sağlanması yönünden eksiklikler bulunmaktadır.

İşletmelerin Ar-Ge Birimleri

Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya sektöründe, Karaman iline yönelik gerçekleştirilen saha çalışmalarında, işletmeler bünyesinde araştırma-geliştirme birimlerinin bulunmadığı ve çok etkin çalışamadıkları tespit edilmiştir.

İş Geliştirme Hizmet Sağlayıcıları

Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TEKNOKENT)

Bölgede iş geliştirme konusunda araştırma-geliştirme ve inovasyon danışmanlığı yapacak kuruluşlar yeterli düzeyde bulunmamaktaır.

Konya Orman Bölge Müdürlüğü

Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak faaliyet gösteren ve Karan ili faaliyet alanı içerisinde yer alan Konya Orman Bölge Müdürlüğü'ne ilişkin açıklamalara politika belirleyiciler bölümünde yer verilmiştir.

Karaman İl Çevre ve Orman Müdürlüğü

Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren İl Müdürlüğü'ne ilişkin açıklamalara politika belirleyiciler bölümünde yer verilmiştir.

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Karaman İl Müdürlüğü

Türkiye İş Kurumu'na bağlı olarak faaliyet gösteren Karaman İl Müdürlüğü'ne ilişkin açıklamalara bilgilendirme kuruluşları bölümünde yer verilmiştir.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), hazırlanan Bölge Planı kapsamında belirlenen önceliklere göre mali destek mekanizmaları yürütülerek, bölgedeki firmaların iş geliştirme yönünde desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Başkanlığı (KOSGEB)

KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı olarak Ankara merkezli Başkanlık yapılaşmasıyla küçük ve orta ölçekli işletmelere ilgili mevzuatına göre destek sağlama yönünde faaliyet göstermektedir. Kurum, KOBİ'lerin rekabet güçlerini geliştirmeye ve girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmaya yönelik nitelikli hizmet ve destekler sunarak, KOBİ'lerin ekonomik ve sosyal kalkınmadaki paylarını artırmayı amaçlamaktadır. KOSGEB tarafından sağlanan hizmetler ve

desteklerin sağlanmasında, Türkiye genelinde 81 il merkezinde bulunan Hizmet Merkezi Müdürlükleri ve Sinerji Odakları vasıtasıyla hizmet sunulmaktadır. Ayrıca, KOSGEB bünyesinde faaliyet gösteren Laboratuvar Müdürlükleri vasıtasıyla, KOBİ'lere teknik hizmetler de sağlanmaktadır.

Karaman Ticaret ve Sanayi Odası (KTSO)

Karaman Ticaret ve Sanayi Odası'na ilişkin açıklamalara bilgilendirme kuruluşları bölümünde yer verilmiştir.

Tanıtım Grubu

TR52 Düzey 2 Bölgesinde yer alan Karaman ilinde, ilin tanıtımına yönelik olarak tanıtım faaliyetlerinin koordinasyonuna yönelik olarak birçok bölgede görülen Tanıtım Grubu/Grupları kurulması yönünde kapasite eksikliği bulunmaktadır.

Markalaşma ve Tanıtım Firmaları

Karaman ilinde markalaşma ve tanıtım konusunda profesyonel anlamda faaliyet gösteren kuruluşlar açısından altyapının yetersiz olduğu saha araştırmalarında tespit edilmiştir.

İşbirliği Kurumları

Akdeniz Ağaç Mamulleri Ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği

Akdeniz İhracatçı Birlikleri ihracatın artırılmasına katkı sağlamak, üyelerinin ihracatla ilgili işlemlerini yürütmek, ihracatçıların mesleki faaliyetlerini ve ilişkilerini düzenlemek, sorunlarına çözüm bulmak ve yol göstermek amacıyla kurulan kamu ve özel kesim arasında köprü görevi gören mesleki örgütlerdir. Akdeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde yer alan Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği tarafından Karaman ilini de kapsayan bölgede faaliyet gösterilmektedir.

Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneği (MOSDER)

Dernek, Türk mobilya markalarının ve ürünlerinin olgunlaşmasını ve dünyaya açılmasını sağlamak amacıyla kurulmuştur. Merkezi İstanbul'dadır. Derneğin toplam 35 üyesi bulunmaktadır. MOSDER, Türkiye'nin en büyük mobilya markaları tarafından kurulmuş olup, yurt dışında, dünya standartlarına uygun, yeterli kalitede, farklı ve özgün tasarımları ile aynı zamanda rekabetçi fiyatları olan bir 'Türk Mobilyası' vizyonunun oluşturulmasını amaçlamaktadır.

MOSDER'in vizyonu; Türk mobilya markalarının ve ürünlerinin olgunlaşmasını ve dünyaya açılmasını sağlamak; misyonu ise yurt içinde, mobilya perakendecisini ve tüketicisini bilinçlendirerek, talebi sektörün markalı mobilya arzına yönlendirmek olarak belirlenmiştir.

Mobilya sanayisinin, gelişmesi ve sektör haline gelmesi için, mobilya üreticileri, yan sanayicisi, ithalatçısı ve perakendecileri ile gerekli olan işbirliğini sağlamak, aynı zamanda sektörün önde gelen dernekleri ile sektör ihtiyaçlarını, çözümlerini kamu yönetimi ile paylaşarak, sağlıklı kararlar alınmasını ve uygulanmasını sağlamak hedeflerindendir.

Mobilya ile ilgili gelişmeleri ve yeni standartları izleyip araştırarak Türkiye mobilya sanayi için raporlar hazırlayan, Türkiye mobilya sektörüne yeni yetenekler kazandırmak için tasarım yarışmaları ve organizasyonlar planlayan, üyelerine ihracat konusunda destek olan Dernek aynı zamanda sektöre araştırma ve geliştirme konusunda yardımcı olmaktadır.

Mobilya Sanayi İş Adamları Derneği (MOBSAD)

Mobilya Sanayi İş Adamları Derneği (MOBSAD), sektörün sorunlarını yakından bilen ve bu sorunların çözümünü mobilyacıların birlik ve beraberliğinde arayan 18 mobilyacı tarafından Haziran 2006 tarihinde kurulan bir sivil toplum oluşumudur. MOBSAD, ülkemizin en önemli sektörü olma potansiyelini barındıran mobilya sektörünün gücünü ortaya çıkartmayı ve Türk mobilya sektörünün önünde bakir bir alan olarak duran dünya mobilya pazarının kapılarını sonuna kadar Türk

mobilyacılarına açmayı hedeflemektedir. MOBSAD, Türk mobilya sektörünün sorunlarının, mobilyacıların birlik ve beraberlik içinde hareket etmeleriyle çözüme kavuşacağı inancının neticesinde ortaya çıkmıştır. MOBSAD, sektörün sorunlarının çözümünde "ben de varım" diyen herkesi çatısı altında toplamayı hedeflemektedir.

Mobilya Sanayicileri İthalat ve İhracatçıları Sosyal Yardımlaşma Derneği (MOBDER)

İstanbul merkezli olarak 19 kurucu üye tarafından Sosyal Yardımlaşma amacıyla kurulan derneğin misyonu; yıllarca kendi halinde çalışan firmaları bir araya getirerek ortak başarıyı yakalamak için kalitesinden, prestijinden ödün vermeden çalışan firmalarımızla yurt içinde ve yurt dışında farklı başarılara imza atmak olarak belirlenmiştir.

Dernek üyesi firmaların; yurtdışına mobilya satan, proje üreten firmalar, yurtdışında işbirliği yapan, ithal mobilya satan firmalar ve tüm firmalarımız sektörde uzun soluklu marka imajı yerleşmiş ilklere imza atmış firmalar oldukları belirtilmektedir. Sektör içinde saygın A plus müşteri profiline hitap eden ve hizmet veren firmalarla, ülkemizin AB yolunda hızla ilerlediği şu günlerde mobilya sektörüne öncülük yapmayı ve Türk mobilya sektörünün layık olduğu seviyeye getirilmesini hedeflemektedir.

Ofis Mobilyaları Sanayi ve İşadamları Derneği (OMSİAD)

Derneğin amacı; üyeleri arasında dayanışmayı sağlayarak ortak amaçlarını, ekonomik, sosyal, kültürel hak ve çıkarlarını koruyup, geliştirmek ve sektör bazında karşılaşılan sorunların çözümünde önderlik etmek olarak belirlenmiştir. Derneğin misyonu ise tüketicinin ofis yaşam kalitesini yükseltmek için çalışan üyelerinin; gelişimi, büyümesi, menfaatlerinin korunması, ve pazarın genişletilmesi amacı ile aralarında ahengin oluşmasını, meslek etiğinin sektöre hakim olmasını, yüksek hizmet ve çevre standartlarını, üretim kalitesini, tasarımı desteklemek ve üyeleri ile kamu kurumları arasında koordinasyonu sağlamaktır.

Mobilya Aksesuar Sanayicileri Derneği (MAKSDER)

MAKSDER'in temel vizyonu; Türk mobilya aksesuar ürün ve markalarının olgunlaştırılıp iyileştirilmesini, belirli bir kalite standartlarına yükseltilmesini ve dünyaya açılmalarını sağlamak olarak belirlenmiştir. Özellikle sektördeki üreticileri bilinçlendirmek, üretim kalitesini yükselterek dünya standartlarına uygun farklı ve özgün tasarımları ile her yönden rekabetçi niteliklere sahip ürünleri teşvik etmek, sektörün kayıt içerisine alınmasını özendirmek, hâksiz rekabeti önlemek, ihracatı teşvik etmek gibi temel konularda çaba göstererek bu amaçlara yönelik önemli projeleri üretmeyi amaçlamaktadır.

Ulusal Ahşap Birliği

2000 yılında kurulan dernek, dayanışma, katilim ve paylaşım esaslarına dayanan bir sivil toplum örgütüdür. Ahşap maddesi ile ilintili her türlü etkinlik, Dernek'in amaç ve hizmet konusu içine girer. Orman endüstrisinden, kereste imalatına, yonga levha, kontrplak, MDF ve parkeden kapı-pencere, mobilya ve aksesuar üretimine, ahşap koruma endüstrisinden, ahşap yapı sistemlerine uzanan bu geniş çerçeve; Dernek'in amaç ve hizmet alanı içindedir. Bunun yanında Türk Ahşap Endüstrisinin standartlarının yükseltilmesi yönünde çalışmalar yapmak ve bugün üniversitelerimizin Mimarlık ve Mühendislik Fakültelerinin ders programlarından çıkartılmış olan ahşabın ders programlarına dahil edilmesini sağlamak için de dernek birçok faaliyet yürütmektedir.

Karaman Ticaret Borsası

Karaman Ticaret Borsası, tarım ve gıda işleme sektörüne yönelik olarak serbest piyasa oluşumu, sektördeki aktörlerin bilgilendirilmesi ve eğitilmesi, sosyal sorumluluk projeleri ile tarımsal gelişme ve ekonominin canlandırılmasında işbirliği yapılacak kuruluşlar arasında yer almaktadır.

İhracatı Geliştirme ve Etüd Merkezi (İGEME)

Ekonomi Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren İhracatı Geliştirme ve Etüd Merkezi birçok sektörde araştırmalar gerçekleştirmek ve bunları üyelerine bildirmek suretiyle sektörde işbirliği

gerçekleştirilecek kuruluşlar arasında yer almaktadır. Ayrıca, bazı ihracata yönelik devlet yardımı mevzuatının uygulaması da bu kuruluş tarafından yürütülmektedir.

Türkiye Orman Ürünleri İthalatçıları ve Sanayicileri Derneği (TORİD)

Karaman Ticaret Borsası, tarım ve gıda işleme sektörüne yönelik olarak serbest piyasa oluşumu, sektördeki aktörlerin bilgilendirilmesi ve eğitilmesi, sosyal sorumluluk projeleri ile tarımsal gelişme ve ekonominin canlandırılmasında işbirliği yapılacak kuruluşlar arasında yer almaktadır.

Tesis Sağlayıcılar

Organize Sanayi Bölgesi (OSB)

Karaman ili Organize Sanayi Bölgesi 1989 tarihinde kurulmuştur. Bu bölgede iki adet orman ürünleri sanayinde faaliyet gösteren işletme bulunmaktadır.

Küçük Sanayi Siteleri

Mevcut imalat sanayi istihdam ve işyeri sayısı itibariyle temelini oluşturan küçük sanayi; genel olarak otomobil onarımı ve orman ürünlerinde yoğunlaşmıştır. 1-9 işçi ölçeğinde ve genellikle aile işletmeleri niteliğinde faaliyet gösteren küçük sanayi, şehre yayılmış durumdaki yerleşim dağınıklığından kurtulma çabası içerisindedir. Merkez ve Ermenek ilçesinde toplam 4 küçük sanayi sitesi mevcut olup, 781 işyerinde toplam 2.917 kişi istihdam edilmektedir.

Karaman Milli Emlak Müdürlüğü

Karaman Milli Emlak Müdürlüğü, mülkiyeti hazineye veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerin yatırımlara tahsisine yönelik olarak Karaman Defterdarlığı bünyesinde faaliyet göstermektedir. İlgili mevzuat kapsamında, kamuya ait taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesisi, kullanım izni verilmesi, kiralama ve satış işlemlerinin gerçekleştirilmesi konusunda, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne bağıl olarak işlevlerini yerine getirmektedir.

Fon Sağlayıcılar

Bankalar

Türkiye genelinde faaliyet gösteren yerli ve yabancı bankalar, tarım ve sanayi sektörlerine finansman imkanları sağlamaktadır.

Ekonomi Bakanlığı (Teşvik)

Ekonomi Bakanlığı, 13.12.1983 tarihli ve 188 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak kurulan ve daha sonra 09.12.2004 tarih ve 4059 sayılı Kanunla Dış Ticaret Müsteşarlığı olarak Hazine Müsteşarlığından ayrılan Dış Ticaret Müsteşarlığı yerine 03.06.2011 tarih ve KHK/637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

"İhracata dayalı büyüme modeli çerçevesinde, mal ve hizmet sektörlerinde yatırım-üretim-ihracat zincirine ilişkin politikaların bir bütün olarak ele alınmasını sağlayacak bir kurumsal yapılanmaya duyulan ihtiyaç" dikkate alınarak Dış Ticaret Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı'na bağlı faaliyette bulunan Teşvik ve Uygulama ile Yabancı Sermaye Genel Müdürlüklerinin birleştirilmesi suretiyle Ekonomi Bakanlığı kurulmuş ve faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır.

Ekonomi Bakanlığı tarafından süt hayvancılığı ile süt işleme sektörlerini ilgilendiren konularda destek mekanizmalarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerde bulunulmakta, ülke genelinde belirlenen şartlar dahilinde yatırımların ve ihracatın desteklenmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

KOSGEB

KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı olarak Ankara merkezli Başkanlık yapılaşmasıyla küçük ve orta ölçekli işletmelere ilgili mevzuatına göre destek sağlama yönünde faaliyet göstermektedir. Kurum, KOBİ'lerin rekabet güçlerini geliştirmeye ve girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmaya yönelik nitelikli hizmet ve destekler sunarak, KOBİ'lerin ekonomik ve sosyal kalkınmadaki paylarını artırmayı amaçlamaktadır.

KOSGEB tarafından sağlanan hizmetler ve desteklerin sağlanmasında, Türkiye genelinde 81 il merkezinde bulunan Hizmet Merkezi Müdürlükleri ve Sinerji Odakları vasıtasıyla hizmet sunulmaktadır. Ayrıca, KOSGEB bünyesinde faaliyet gösteren Laboratuvar Müdürlükleri vasıtasıyla, KOBİ'lere teknik hizmetler de sağlanmaktadır.

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA), Konya ve Karaman illerini kapsayan TR 52 Düzey 2 Bölgesi'nde 22.11.2008 tarih ve 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tüzel kişiliği haiz bir kurum olarak kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Bu kuruma da politika belirleyici kuruluşlar arasında yer verilmiş olup, hazırlanan Bölge Planı kapsamında belirlenen önceliklere göre mali destek mekanizmaları yürütmektedir.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK)

TÜBİTAK 1963 yılında, Türkiye'de planlı ekonomi döneminin başlangıcında, "özellikle doğa bilimlerinde temel ve uygulamalı akademik araştırmaları desteklemek ve genç araştırmacıları teşvik etmek, özendirmek" amacıyla kurulmuştur. Temel bilimler, mühendislik, tıp ve tarım-hayvancılık alanlarında 4 araştırma grubu ile kurulan TÜBİTAK, günümüzde 10 araştırma grubunu içerisinde barındıran, ülkenin araştırma-geliştirme ve inovasyon konusunda önemli kuruluşu olarak faaliyette bulunmaktadır.

TÜBİTAK önümüzdeki yirmi yıllık dönemde uygulanacak bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesine yönelik olarak "Vizyon 2023" adlı kapsamlı bir proje gerçekleştirmiş, ayrıca 2005-2010 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı, 2008-2010 Ulusal Yenilik Stratejileri Uygulama Planı ve 2007-2010 Uluslararası BTY Stratejileri Planının hazırlanmasında koordinasyonu sağlamıştır.

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV)

1991 yılından beri özel sektörümüzün Ar-Ge ve Teknolojik Yenilik projelerine destek sağlamakta olan Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV), kamunun araştırma ve geliştirme desteklerini özel sektöre ulaştırmada ihtiyacı hissedilen yenilikçi ve dinamik aracı kanal vazifesi görmektedir. Ulusal hedefler doğrultusunda kamu ve özel sektör mevzuatları arasında köprü ihtiyacını gideren TTGV, kamu fonlarının yönetiminde özel sektörün katılımına imkan veren, şeffaf, izlenebilir ve etkin bir mekanizma olarak varlığını sürdürmektedir.

3.1.4.5.3. Karaman Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Stratejik Yol Haritası

Proje-1	**Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Kümelenme Komitesinin Oluşturulması**
Projenin Adı	Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Kümelenme Komitesinin Oluşturulması
Projenin Amacı	Küme gelişme planının uygulanması ve sürdürülebilirliğini sağlamak üzere, Küme Koordinasyon Merkezinin oluşturulması
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	MEVKA (lider) Karaman Ticaret ve Sanayi Odası, MEVKA, Karaman Esnaf ve Sanatkar Odası, Karaman'daki ağaç-orman ürünleri üreticileri ve girişimciler, Karaman'daki mobilya üreticileri ve girişimciler, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İŞKUR Karaman İl Müdürlüğü, Karaman OSB, Orta Anadolu Küçük Sanayi Sitesi, Karaman Ticaret Borsası, KOSGEB, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Konya Orman Bölge Müdürlüğü, Türkiye Orman Ürünleri İthalatçıları ve Sanayicileri Derneği, Ulusal Ahşap Birliği, Karaman Aktif Sanayici ve İşadamları Derneği, TÜMSİAD Karaman Şubesi, Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneği (MOSDER), Ofis Mobilyaları Sanayi ve İşadamları Derneği (OMSİAD), Mobilya Sanayi İş Adamları Derneği (MOBSAD)
Muhammen Bedel	150.000 TL
Faaliyetler	1. Yerel Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Kümelenme Komitesinin kurulması 2. Küme liderinin koordinasyonunda, küme sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi 3. Stratejik yol haritasının hazırlanması 4. Kümelenme Komitesinin hukuki statü (Dernek) kazanması 5. Kümelenme Komite sekretarya hizmetlerinin MEVKA'dan Derneğe devredilmesi 6. Küme Koordinasyon Merkezinin kurulması ve gerekli ekibin görevlendirilmesi 7. Küme Koordinasyon Merkezinin, danışmanlık, Ar-Ge, eğitim, vb faaliyetleri planlaması ve yürütmesi 8. Kümenin sürdürülebilirlik planının hazırlanması 9. Küme izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi
Beklenen Sonuçlar	1. Yerel Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Kümelenme Komitesi oluşturuldu ve küme geliştirme faaliyetleri başlatıldı. 2. Stratejik yol haritası hazırlandı. 3. Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Kümelenme Derneği kuruldu, sekretarya hizmetleri Derneğe devredildi. 4. Küme Koordinasyon Merkezi kuruldu ve ekip görevlendirildi. 5. Danışmalık, Ar-Ge, eğitim vb faaliyetler planlandı ve hizmet paşladı. 6. Kümenin sürdürülebilirlik planı hazırlandı. 7. İzleme ve değerlendirme sistemi kuruldu.

KARAMAN - AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-1	**Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Kümelenme Komitesinin Oluşturulması**								
1	Yerel Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Kümelenme Komitesinin kurulması								
2	Küme liderinin koordinasyonunda, küme sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi								
3	Stratejik yol haritasının hazırlanması								
4	Kümelenme Komitesinin hukuki statü (Dernek) kazanması								
5	Kümelenme Komite sekretarya hizmetlerinin MEVKA'dan Derneğe devredilmesi								
6	Küme Koordinasyon Merkezinin kurulması ve gerekli ekibin görevlendirilmesi								
7	Küme Koordinasyon Merkezinin, danışmanlık, Ar-Ge, eğitim, vb faaliyetleri planlaması ve yürütmesi								
8	Kümenin sürdürülebilirlik planının hazırlanması								
9	Küme izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi								

Proje-2	**Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörüne Yönelik Mesleki Eğitim Programlarının Geliştirilmesi**
Projenin Adı	Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörüne Yönelik Mesleki Eğitim Programlarının Geliştirilmesi
Projenin Amacı	Uluslararası standartlarda, ağaç-orman ürünleri üretimi ile mobilya üretimi konularında nitelikli işgücü kapasitesinin geliştirilmesi ve sektörde istihdamın artırılması
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	Karaman Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) Karaman Mesleki Eğitim Merkezi, MEVKA, Karaman Ticaret ve Sanayi Odası, Karaman Esnaf ve Sanatkar Odası, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İŞKUR Karaman İl Müdürlüğü, Karaman'daki ağaç-orman ürünleri üreticileri ve girişimciler, Karaman'daki mobilya üreticileri ve girişimciler, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, KOSGEB, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Karaman Ticaret Borsası, Karaman Aktif Sanayici ve İşadamları Derneği, TÜMSİAD Karaman Şubesi, Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneği (MOSDER), Ofis Mobilyaları Sanayi ve İşadamları Derneği (OMSİAD), Mobilya Sanayi İş Adamları Derneği (MOBSAD), TR52 Bölgesindeki Diğer Üniversiteler
Muhammen Bedel	1.000.000 TL
Faaliyetler	1. Mesleki Eğitim Merkezinde Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya konusunda verilecek teorik-uygulamalı eğitim merkezi tefrişi 2. Eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi 3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımı ve eğitimi 4. Eğitim Merkezinde uygulamalı eğitime yönelik makine ve ekipman alımı ve kurulumu 5. Eğitim Merkezinin duyurularının ve tanıtımının yapılması 6. Eğitim programlarının planlanması ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi 7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi 8. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	1. Mesleki Eğitim Merkezinde teorik-uygulamalı eğitim altyapısı geliştirildi. 2. Eğitim ihtiyaçları tespit edildi. 3. Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımları ve eğitimleri tamamlandı. 4. Eğitim Merkezinde uygulamalı eğitime yönelik makine ve ekipman alındı ve kuruldu. 5. Eğitim Merkezinin duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 6. Eğitim programları planlandı ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi sağlandı. 7. Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 8. Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

KARAMAN - AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-2	**Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörüne Yönelik Mesleki Eğitim Programlarının Geliştirilmesi**								
1	Mesleki Eğitim Merkezinde Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya konusunda verilecek teorik-uygulamalı eğitim merkezi tefrişi								
2	Eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi								
3	Merkezin yöneticisi ile eğitim faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanmasında görevli ve diğer personelin işe alımı ve eğitimi								
4	Eğitim Merkezinde uygulamalı eğitime yönelik makine ve ekipman alımı ve kurulumu								
5	Eğitim Merkezinin duyurularının ve tanıtımının yapılması								
6	Eğitim programlarının planlanması ve düzenli periyotlarda gerçekleştirilmesi								
7	Eğitim programlarının performansının izleme ve değerlendirilmesi								
8	Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması								

Proje-3	Karaman'da Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması
Projenin Adı	Karaman'da Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması
Projenin Amacı	Ulusal ve uluslararası pazarlara açılma ve ortak yatırım işbirliklerini geliştirme Karaman ilinde ağaç, orman ürünleri ve mobilya sektöründe faaliyet gösteren firmaların rekabet üstünlüğü elde etmelerine yönelik altyapı kurularak işbirliklerinin artırılması
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	Karaman Ticaret ve Sanayi Odası Karaman Ticaret ve Sanayi Odası, MEVKA, Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, AKİB Karaman İrtibat Bürosu, KOSGEB, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, TR52 Bölgesindeki Diğer Üniversiteler, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü, Karaman Esnaf ve Sanatkar Odası, Karaman'daki ağaç-orman ürünleri üreticileri ve girişimciler, Karaman'daki mobilya üreticileri ve girişimciler, Karaman Ticaret Borsası, Karaman Aktif Sanayici ve İşadamları Derneği, TÜMSİAD Karaman Şubesi, Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneği (MOSDER), Ofis Mobilyaları Sanayi ve İşadamları Derneği (OMSİAD), Mobilya Sanayi İş Adamları Derneği (MOBSAD), Türkiye Orman Ürünleri İthalatçıları ve Sanayicileri Derneği, Ulusal Ahşap Birliği
Muhammen Bedel	3.000.000 TL
Faaliyetler	1. Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya ürünlerine yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapılması ve portal kapsamı ile ilgili sistemin tasarımı 2. Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanlarının temin edilmesi 3. Sistemin kurulması ve kullanıcı eğitimlerinin verilmesi 4. Yatırımcı portalının duyurularının ve tanıtımının yapılması 5. Yatırımcı portalının hizmete girmesi 6. Yatırım, ticaret, mevzuat, finansman, teknoloji vb ile ilgili portalın hizmete girmesi 7. Ağ yapılanma bölümünün hizmete girmesi 8. Yatırımcı portalının işletim ve güncelleme faaliyetlerinin ağaç, orman ürünleri ve mobilya Kümelenme Derneği'ne devredilmesi 9. Sistemin sürekli güncelliğinin sağlanması 10. Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sisteminin kurulması
Beklenen Sonuçlar	1. Ağaç, orman ürünleri ve mobilya sektörüne yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapıldı ve portal kapsamı ile ilgili sistem tasarlandı. 2. Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanları temin edildi. 3. Sistem kuruldu ve kullanıcı eğitimleri verildi. 4. Yatırımcı portalının duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 5. Yatırımcı portalının veri bankası ve ağ yapılanma bölümleri hizmete girdi. 6. Yatırımcı portalının işletim ve güncelleme faaliyetleri, ağaç, orman ürünleri ve mobilya Kümelenme Derneği'ne devredildi. 7. Sistemin sürekli güncelliği sağlandı. 8. Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sistemi kuruldu.

KARAMAN - AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-3	**Karaman'da Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması**								
1	Ağaç, orman ürünleri ve mobilya ürünlerine yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapılması ve portal kapsamı ile ilgili sistemin tasarımı								
2	Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanlarının temin edilmesi								
3	Sistemin kurulması ve kullanıcı eğitimlerinin verilmesi								
4	Yatırımcı portalının duyurularının ve tanıtımının yapılması								
5	Yatırımcı portalının hizmete girmesi								
6	Yatırım, ticaret, mevzuat, finansman, teknoloji vb ile ilgili portalın hizmete girmesi								
7	Ağ yapılanma bölümünün hizmete girmesi								
8	Yatırımcı portalının işletim ve güncelleme faaliyetlerinin ağaç, orman ürünleri ve mobilya Kümelenme Derneği'ne devredilmesi								
9	Sistemin sürekli güncelliğinin sağlanması								
10	Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sisteminin kurulması								

Proje-4	Karaman'da Girişimcilik ve İnovasyon Kültürünü Geliştirmek üzere Merkez Kurulması
Projenin Adı	Karaman'da Girişimcilik ve İnovasyon Kültürünü Geliştirmek üzere Merkez Kurulması
Projenin Amacı	Karaman'da ağaç, orman ürünleri ve mobilya sektöründe kapasiteyi artırmaya yönelik girişimcilerin yetiştirilmesi ve yeniliklerin sektör temsilcilerine aktarılması Sektör temsilcilerinin girişim kültürlerinin artırılması suretiyle yeniliklerin sektörde uygulanarak ilin rekabet üstünlüğünü yakalayarak sektörde merkez olması
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi (MEVKA Desteği) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, MEVKA, Karaman Ticaret ve Sanayi Odası, TÜBİTAK, Karaman'daki ağaç-orman ürünleri üreticileri ve girişimciler, Karaman'daki mobilya üreticileri ve girişimciler, Karaman Ticaret Borsası, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü, KOSGEB, TR52 Bölgesindeki Diğer Üniversiteler, İŞKUR Karaman İl Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Karaman Mesleki Eğitim Merkezi, Karaman Esnaf ve Sanatkar Odası, Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, AKİB Karaman İrtibat Bürosu, Karaman Aktif Sanayici ve İşadamları Derneği, TÜMSİAD Karaman Şubesi, Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneği (MOSDER), Ofis Mobilyaları Sanayi ve İşadamları Derneği (OMSİAD), Mobilya Sanayi İş Adamları Derneği (MOBSAD), Türkiye Orman Ürünleri İthalatçıları ve Sanayicileri Derneği, Ulusal Ahşap Birliği, Karaman OSB, Orta Anadolu Küçük Sanayi Sitesi
Muhammen Bedel	1.000.000 TL
Faaliyetler	1. Sektörün paydaşları ile beraber "girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda" ihtiyaçların belirlenmesi 2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetlerinin tasarımı 3. Gerekli mevzuat çalışmalarının tamamlanması ve YÖK den onay alınması 4. Merkezin duyurularının ve tanıtımının yapılması 5. Pilot uygulamaların yürütülmesi 6. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerlerin organizasyonu 7. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili eğitimlerin programlanması ve yürütülmesi 8. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi 9. Projenin sürdürülebilirliğinin Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak planın hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	1. Sektörün paydaşları ile beraber "girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda" ihtiyaçlar belirlendi. 2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetleri tasarlandı. 3. Gerekli mevzuat çalışmaları tamamlandı ve YÖK den onay alındı. 4. Merkezin duyuruları ve tanıtımı yapıldı. 5. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerler organize edildi, eğitimler programlandı ve tamamlandı. 6. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 7. Projenin sürdürülebilirliğinin Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak plan hazırlandı.

KARAMAN - AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-4	**Karaman'da Girişimcilik ve İnovasyon Kültürünü Geliştirmek üzere Merkez Kurulması**								
1	Sektörün paydaşları ile beraber "girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda" ihtiyaçların belirlenmesi								
2	Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetlerinin tasarımı								
3	Gerekli mevzuat çalışmalarının tamamlanması ve YÖK den onay alınması								
4	Merkezin duyurularının ve tanıtımının yapılması								
5	Pilot uygulamaların yürütülmesi								
6	Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerlerin organizasyonu								
7	Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili eğitimlerin programlanması ve yürütülmesi								
8	Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi								
9	Projenin sürdürülebilirliğinin Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak planın hazırlanması								

Proje-5	**Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Test ve Belgelendirme Laboratuvarı Kurulması**
Projenin Adı	Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Test ve Belgelendirme Laboratuvarı Kurulması
Projenin Amacı	Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya sektöründe ulusal-uluslararası standartlarda üretim yapılmasının sağlanması ve sektörde kaliteli ürün sunum kabiliyetinin artırılması suretiyle rekabet gücünün yükseltilmesi
Projenin Süresi	24 ay
Sorumlu Kuruluş **Katılımcılar**	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi (MEVKA Desteği) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, MEVKA, Karaman Ticaret ve Sanayi Odası, TÜBİTAK, Karaman'daki ağaç-orman ürünleri üreticileri ve girişimciler, Karaman'daki mobilya üreticileri ve girişimciler, Karaman Ticaret Borsası, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Karaman İl Müdürlüğü, KOSGEB, TR52 Bölgesindeki Diğer Üniversiteler, İŞKUR Karaman İl Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Karaman Mesleki Eğitim Merkezi, Karaman Esnaf ve Sanatkar Odası, Akdeniz Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, AKİB Karaman İrtibat Bürosu, Karaman Aktif Sanayici ve İşadamları Derneği, TÜMSİAD Karaman Şubesi, Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneği (MOSDER), Ofis Mobilyaları Sanayi ve İşadamları Derneği (OMSİAD), Mobilya Sanayi İş Adamları Derneği (MOBSAD), Türkiye Orman Ürünleri İthalatçıları ve Sanayicileri Derneği, Ulusal Ahşap Birliği, Karaman OSB, Orta Anadolu Küçük Sanayi Sitesi
Muhammen Bedel	3.000.000 TL
Faaliyetler	1. Laboratuvar ve test/belgelendirme merkezinin yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin yerine getirilmesi. 2. Laboratuvar ve test/belgelendirme merkezi için gerekli makine ekipmanın satın alınması ve kurulması 3. Akreditasyon süreci ile ilgili işlemlerin yürütülmesi. 4. Laboratuvarda çalışacak ekibin işe alınması ve test/belgelendirme hizmetleri için gerekli eğitimlerin sağlanması. 5. Laboratuvarın ve test/belgelendirme merkezinin hizmete girmesi. 6. Test ve analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi ile ilgili bir model kurulması ve izleme değerlendirmenin yapılması. 7. Test/Belgelendirme Laboratuvarının duyuru ve tanıtımın yapılması 8. Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması
Beklenen Sonuçlar	1. Laboratuvar ve test/belgelendirme merkezinin alanının yeri belirlendi ve inşaat ile tadilat faaliyetleri tamamlandı. 2. Laboratuvar ve test/belgelendirme merkezi için gerekli makine ekipman temin edildi ve kurulumu yapıldı. 3. Akreditasyon süreci ile ilgili işlemler yürütülerek tamamlandı. 4. Laboratuvarda çalışacak ekip işe alındı ve test/belgelendirme hizmetlerine ilişkin gerekli eğitimler tamamlandı. 5. Laboratuvar ve test/belgelendirme merkezi hizmete girdi. 6. Test ve analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı. 7. Test/Belgelendirme Laboratuvarının duyuru ve tanıtımı yapıldı. 8. Merkezin sürdürülebilirlik planı hazırlandı.

KARAMAN - AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ KÜMESİ		YIL-1				YIL-2			
	Faaliyetler	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**	**I. çeyrek**	**II. çeyrek**	**III. çeyrek**	**IV. çeyrek**
Proje-5	**Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya Sektörü Test ve Belgelendirme Laboratuvarı Kurulması**								
1	Laboratuvar ve test/belgelendirme merkezinin yerinin belirlenmesi ve inşaat ile tadilat faaliyetlerinin yerine getirilmesi								
2	Laboratuvar ve test/belgelendirme merkezi için gerekli makine ekipmanın satın alınması ve kurulması								
3	Akreditasyon süreci ile ilgili işlemlerin yürütülmesi								
4	Laboratuvarda çalışacak ekibin işe alınması ve test/belgelendirme hizmetleri için gerekli eğitimlerin sağlanması								
5	Laboratuvarın ve test/belgelendirme merkezinin hizmete girmesi								
6	Test ve analiz faaliyetlerinin performansının izleme ve değerlendirilmesi ile ilgili bir model kurulması ve izleme değerlendirmenin yapılması								
7	Test/Belgelendirme Laboratuvarının duyuru ve tanıtımın yapılması								
8	Merkezin sürdürülebilirlik planının hazırlanması								

3.1.4.5.4. Örnek Proje Tanımlama Formu (2 Adet)

AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ PROJE TANIMLAMA FORMU - 1

1. Faaliyet Başlığı

Karaman'da Girişimcilik ve İnovasyon Kültürünü Geliştirmek üzere Merkez Kurulması

2. Faaliyetin Uygulamasında Sorumlu Kuruluş

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

3. Faaliyetin Tarifi

3.1 Faaliyetin amacı

Karaman'da ağaç, orman ürünleri ve mobilya sektöründe kapasiteyi artırmaya yönelik girişimcilerin yetiştirilmesi ve yeniliklerin sektör temsilcilerine aktarılması

3.2 Faaliyetin hedefi

Sektör temsilcilerinin girişim kültürlerinin artırılması suretiyle yeniliklerin sektörde uygulanarak ilin rekabet üstünlüğünü yakalayarak sektörde merkez olması

3.3 Yer

TR 52 Bölgesi

3.4 Süre

2 yıl

3.5 Hedef Grupları

Tüm ağaç, orman ürünleri ve mobilya üreticisi firmalar

3.6 Projenin tarifi ve arka planı

• Karaman'ın ağaç, orman ürünleri ve mobilya üretim potansiyelinin olması

• Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesinin gelişmiş insan kapasitesinin değerlendirilmesi

• Firmaların girişim kültürünün geliştirilmesi ve yeniliklerin firmalarda kullanımının sağlanması dolayısıyla bölgenin sektörde söz sahibi olması açısından bu tür bir merkeze ihtiyaç duyulması

• Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi öğrencilerine staj imkanı sağlayacak bir altyapıya ihtiyaç duyulması

3.7 Sonuçlar

1. Sektörün paydaşları ile beraber "girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda" ihtiyaçlar belirlendi.

2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetleri tasarlandı.

3. Gerekli mevzuat çalışmaları tamamlandı ve YÖK den onay alındı.

4. Merkezin duyuruları ve tanıtımı yapıldı.

5. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerler organize edildi, eğitimler programlandı ve tamamlandı.

6. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi tamamlandı.

7. Projenin sürdürülebilirliğinin Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak plan hazırlandı.

3.8 Faaliyetler

1. Sektörün paydaşları ile beraber "girişimcilik ve inovasyonun geliştirilmesi konusunda" ihtiyaçların belirlenmesi

2. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik Merkez faaliyetlerinin tasarımı

3. Gerekli mevzuat çalışmalarının tamamlanması ve YÖK den onay alınması

4. Merkezin duyurularının ve tanıtımının yapılması

5. Pilot uygulamaların yürütülmesi

6. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili konferans ve seminerlerin organizasyonu

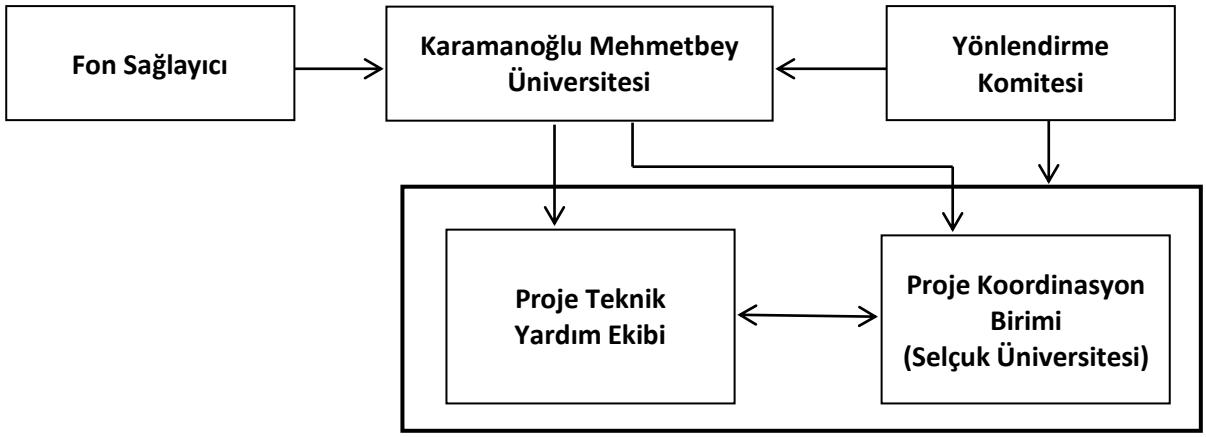
7. Girişimcilik ve inovasyon ile ilgili eğitimlerin programlanması ve yürütülmesi

8. Merkez faaliyetlerinin izleme ve değerlendirilmesi

9. Projenin sürdürülebilirliğinin Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi tarafından yürütülmesini sağlayacak planın hazırlanması

4. Uygulama Düzenlemeleri

4.1 Kurumsal çerçeve

4.2 Önerilen izleme yapısı

- İç denetim komitesi kurulması (iç denetim+rapor)
- Fon için rapor verilecek

5. Riskler ve Varsayımlar

Riskler;

- YÖK'ten iznin alınamaması
- Kaynak temininin elde olmayan sebeplerden dolayı yapılamaması
- Proje yönetimi ile ilgili sorunların yaşanması

Varsayımlar;

• Karaman ilinde sektör temsilcilerinin merkezin kurulması noktasındaki talebin artmaya devam edeceği varsayılmakta,

6. Faaliyetin Hedef Grup Üzerindeki Beklenen Etkisi/Çarpan Etkisi

• Girişim kültürünün artırılması

• Üreticilerin artışı

• Üretici kapasite artışı

• Sektörün büyümesi

• Üretimde kalitenin artması

• Üretimde yenilikçi yöntemlerin artması

7.Sürdürülebilirlik

• Çok paydaşlı, ancak Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi bünyesinde kurulan merkezin hizmet gelirleri, üniversitenin kaynakları ve uluslararası fonlardan sağlanacak diğer destekler ile projenin sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

8.Bütçe Kırılımları

Bütçe Başlığı	**Fon Sağlayıcı Kuruluş (TL) %80**	**Yerel Katkı (TL) %20**	**Toplam (TL) %100**
İnşaat İşleri	280.000	70.000	**350.000**
Makine Ekipman	200.000	50.000	**250.000**
Teknik Yardım	200.000	50.000	**250.000**
Danışmanlık	120.000	30.000	**150.000**
Toplam TL	**800.000**	**200.000**	**1.000.000**

AĞAÇ-ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA SEKTÖRÜ

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ PROJE TANIMLAMA FORMU - 2

1. Faaliyet Başlığı

Karaman'da Yatırımcı Portalı ve Bilgi Ağının Oluşturulması

2. Faaliyetin Uygulamasında Sorumlu Kuruluş

Karaman Ticaret ve Sanayi Odası

3. Faaliyetin Tarifi

3.1 Faaliyetin amacı

Ulusal ve uluslararası pazarlara açılma ve ortak yatırım işbirliklerini geliştirme

3.2 Faaliyetin hedefi

Karaman ilinde ağaç, orman ürünleri ve mobilya sektöründe faaliyet gösteren firmaların rekabet üstünlüğü elde etmelerine yönelik altyapı kurularak işbirliklerinin artırılması

3.3 Yer

TR52 Düzey 2 Bölgesi / Karaman

3.4 Süre

24 Ay

3.5 Hedef Grupları

Ağaç-Orman Ürünleri ve Mobilya sektöründe faaliyet gösteren firmalar

3.6 Projenin tarifi ve arka planı

Bu projenin hazırlanma gerekçesi, TR 52 Bölgesinde yer alan illerden Karaman'ın öncü sektörlerinden olan ağaç, orman ürünleri ve mobilya imalat sanayisinin ihtiyaçlarının giderilerek ulusal ve uluslararası rekabet üstünlüğü elde etmesi noktasında ve ortak yatırım işbirliklerinin artırılarak ürünlerin ulusal ve uluslararası pazarlara satılmasında sıkıntı yaşanmasından kaynaklanmaktadır.

3.7 Sonuçlar

1. Ağaç, orman ürünleri ve mobilya sektörüne yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapıldı ve portal kapsamı ile ilgili sistem tasarlandı.

2. Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanları temin edildi.

3. Sistem kuruldu ve kullanıcı eğitimleri verildi.

4. Yatırımcı portalının duyuruları ve tanıtımı yapıldı.

5. Yatırımcı portalının veri bankası ve ağ yapılanma bölümleri hizmete girdi.

6. Yatırımcı portalının işletim ve güncelleme faaliyetleri, ağaç, orman ürünleri ve mobilya Kümelenme Derneği'ne devredildi.

7. Sistemin sürekli güncelliği sağlandı.

8. Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sistemi kuruldu.

3.8 Faaliyetler

1. Ağaç, orman ürünleri ve mobilya ürünlerine yönelik yatırımcı portalı içeriği için analiz yapılması ve portal kapsamı ile ilgili sistemin tasarımı

2. Gerekli yazılım, donamım ve iletişim ekipmanlarının temin edilmesi

3. Sistemin kurulması ve kullanıcı eğitimlerinin verilmesi

4. Yatırımcı portalının duyurularının ve tanıtımının yapılması

5. Yatırımcı portalının hizmete girmesi

6. Yatırım, ticaret, mevzuat, finansman, teknoloji vb ile ilgili portalın hizmete girmesi

7. Ağ yapılanma bölümünün hizmete girmesi

8. Yatırımcı portalının işletim ve güncelleme faaliyetlerinin ağaç, orman ürünleri ve mobilya Kümelenme Derneği'ne devredilmesi

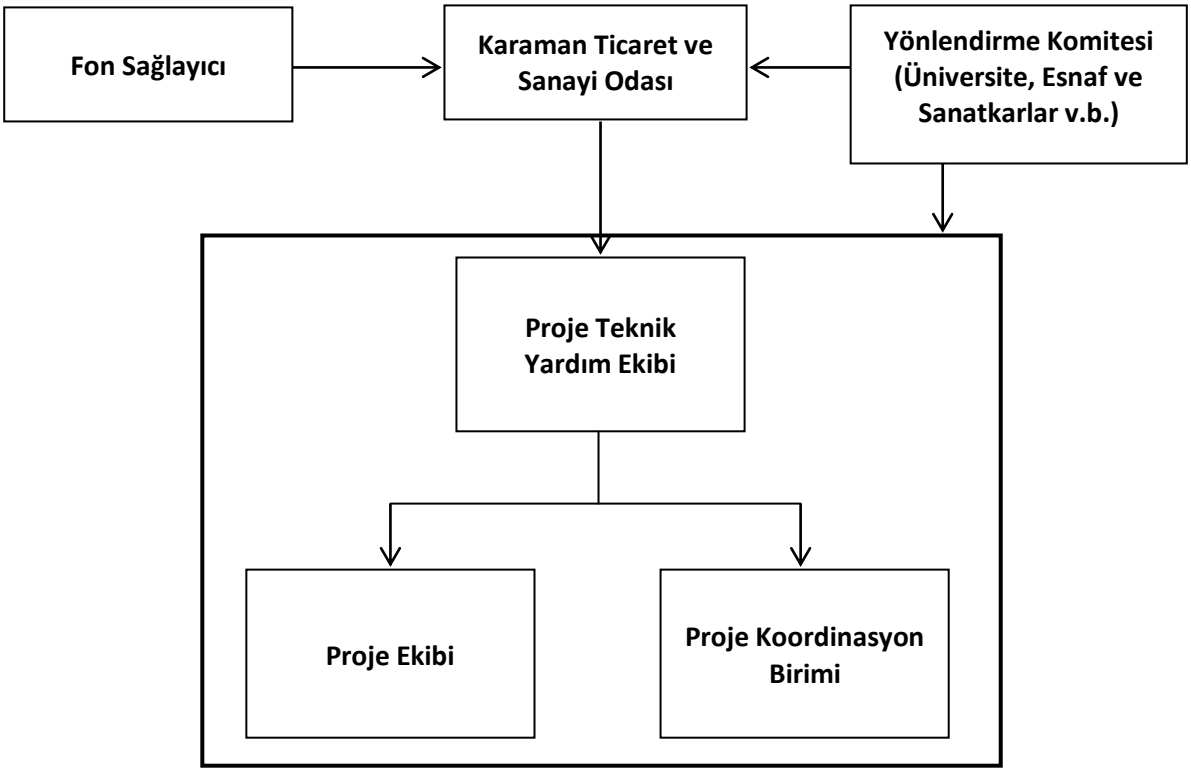
9. Sistemin sürekli güncelliğinin sağlanması

10. Küme içi ve diğer kümeler ile işbirliği sisteminin kurulması

4. Uygulama Düzenlemeleri

4.1 Kurumsal çerçeve

Proje yürütme ekibi projenin fon sağlayıcısı kuruluşa çalışmalarını 6 ayda bir rapor etmesi gerekmektedir. Ayrıca projenin yönlendirme komitesi olarak da mevcut paydaşlar ve hedef kitlenin temsilcilerinin, Valilik ve fon sağlayıcıdan teşkil edilen bir komite kurulması gerekmektedir.

4.2 Önerilen izleme yapısı

Proje Bağımsız bir izleme komitesi tarafından izlenerek konu ile ilgili değerlendirme raporu hazırlanacaktır.

5. Riskler ve Varsayımlar

Riskler;

• Kontrol edilemeyen çevresel faktörler

• Dünyada ve ülkemizde ekonomik kriz yaşanması

Varsayımlar;

• Üreticilerin kaliteli ürün üretimine adapte olacağı varsayılmakta ve buna bağlı olarak yatırımcı sayısının artması beklenmektedir.

6. Faaliyetin Hedef Grup Üzerindeki Beklenen Etkisi/Çarpan Etkisi

• Kaliteli üretim artış sektörün gelişimini verimliliğini artıracaktır.

• İldeki istihdamın artması

• İhracat geliri artışının sağlanması

• Yerel, bölgesel ve ülke ekonomisine katkı

7.Sürdürülebilirlik

Ağın hizmet gelirleri ve fon sağlayıcı kuruluşlara sunduğu projeler yoluyla mali açıdan sürdürülebilirliğini sağlaması beklenmektedir.

8.Bütçe Kırılımları

Proje Bütçesi **3.000.000 TL** olarak düşünülmüştür.

Bütçe Başlığı	**Fon Sağlayıcı Kuruluş (TL) %80**	**Yerel Katkı (TL) %20**	**Toplam (TL) %100**
İnşaat İşleri	480.000	120.000	**600.000**
Makine Ekipman	720.000	180.000	**900.000**
Teknik Yardım	800.000	200.000	**1.000.000**
Danışmanlık	400.000	100.000	**500.000**
Toplam TL	**2.400.000**	**600.000**	**3.000.000**

3.1.4.6. Sonuç

Karaman Ağaç-Orman Ürünleri Ve Mobilya Sektörü önemli sorunları olan büyüyememiş bir sektör olarak görülmüştür. Çok sayıda küçük üretici ve marangozluk seviyesinde kalan imalat faaliyetleri ile sektör modüler mobilya üretimine girememiştir.

Sektör dışından gelen bir üretici TV sehpaları üretimi ile ulusal ve uluslararası pazara mal satar konuma gelmiştir. O firmanın da başka bir sektörde ihracat yapan bir konumu olması etkili olmuştur.

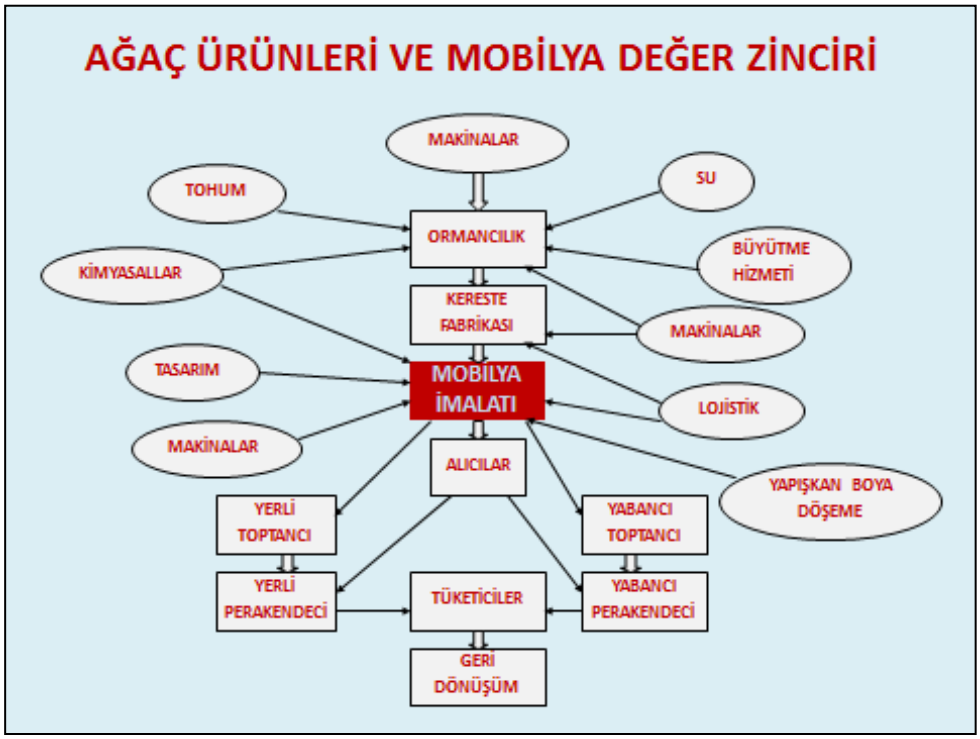
Karaman Marangoz-Mobilyacılar ve Hizarcılar Odası'na kayıtlı 140 mobilyacı, 140 marangoz ve 25 hizarcı faaliyet göstermektedir. Bunların büyük bir kısmı kendisi ile beraber 1 yada 2 kişi ile çalışan işletmelerden oluşmakta günün şartlarında geçim sağlamaya çalışmaktadırlar.

Sahada sektör temsilcileri ile yüz yüze yapılan anketler ve uygulamalı eğitim toplantılarında kişilerin birlikte hareket etme eğiliminin olduğu, ikna olmak istedikleri ve özellikle eğitim eksikliklerinin olduğu kendileri tarafından ifade edilmiştir.

Oda çatısı altında küme faaliyetlerine benzer faaliyet yürütmek istedikleri ve bunun için de kaynak talep ettikleri söylenmiştir. Kümenin fonlara erişim hususundaki gücü de kümelenme çalışmalarının muhakkak devam etmesi gerektiği yönündeki söylemi arttırmıştır.

Özetle firmaların ahşap mobilya benzeri spesifik üretimi yapma istekleri ve pazarda özel ürünlerle rekabet şansları bulunmaktadır. Ancak bu konuda kümelenme çalışmalarının devam etmesi, eğitim ile beraber ortak projeler etrafına hareket edilmesi gerekmektedir.

Bu sebeple kümelenme faaliyetleri SYH'de yer almıştır.

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
GİRİŞİMCİLİK STRATEJİLERİ

3.2. GİRİŞİMCİLİK STRATEJİLERİ

ARKA PLAN

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) tarafından "Konya-Karaman (TR52) Bölgesi 2023 Vizyonu Temel Çerçevesinin Hazırlanması İçin Teknik Destek Alınması" işi kapsamında, girişimcilik stratejilerinin hazırlanması konusunda yönlendirme ve danışmanlık hizmetleri talep edilmiştir.

Bu kapsamda öncelikli olarak TR52 Bölgesi'nin detay tanınmasına ve bölgesel özelliklerinin tespit edilmesine yönelik bir takım çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu amaca yönelik hizmet üretilmesine için;

- Konya ve Karaman illerinden toplamda 60 kişinin katılımı ile 2023 Vizyon Geliştirme Çalıştayı'nın gerçekleştirilmesi
- Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ayrı İlçe de 1.824 kişinin katılımı ile Odak Grup Toplantıları'nın gerçekleştirilmesi. Bu toplantılar esnasında daha önce MEVKA uzmanları tarafından gerçekleştirilen GZFT analizleri için görüş alınması ve yeniden GZFT çalışmaları yapılması
- İlçe odak grup toplantıları esnasında ayrıca ilçelerde yer alan sektörlere ilişkin detay sorular sorulması ve sektörler bazında analizlere imkan sağlayacak verilerin toplanması
- Konya ve Karaman illerinde 2 adet Girişimcilik ve 2 adet Yenilikçilik ve Ar-Ge Stratejileri Eğitimi düzenlenmesi
- 5 adet değer zinciri eğitimi ve üç sektörde detaylı değer zinciri analizi yapılması
- Kümelenmeye ilişkin olarak, Konya ve Karaman illerinde 3 sektörde 6 adet uygulamalı eğitim çalışmasının yapılması
- Proje kapsamı katkıların alınması ve proje kapsamı bilgi ve çıktıların paylaşılması açısından www.tr52.org web sitesi hayata geçirilmesi

Faaliyetlerin de bulunulmuştur. Bu çalışmalara ilave olarak bölgeye ilişkin hazırlanmış veri ve raporlar incelenmiş ve bu bilgiler paydaş görüşleri alınmak suretiyle doğrulanmıştır.

Sonuç olarak ilçeler ve sektörler bazında öngörülerde bulunulmuştur. Bütün bunlar sonucunda bölgenin 2023 vizyonunda girişimciliğe yaklaşım tarzının tespitine yönelik girişimcilik stratejileri dokümanı hazırlanmıştır.

3.2.1. Genel Bilgiler

Girişimcilik **ve girişimciliğin teşviki, özellikle son yirmi yıldır dengeli bölgesel kalkınma ve sürdürülebilir ekonomik gelişme kapsamında motor görevi gördüğü belirlenerek kalkınma politika ve programlarında önemli bir yer almaya başlamıştır. Girişimcilerin yerel ekonomilerin dinamiğinde rol alan çevre kurumlardan sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, araştırma merkezleri, hizmet sağlayıcılar, altyapı organizasyonları, kamu kurumları, v.b. kuruluşlar ile olan etkileşimi, yerel ekonomiyi canlandırma potansiyeline sahiptir. Bu çerçevede yerel ekonominin dinamiği ile etkileşimde bulunan sektör ve faaliyet kollarının ileriye yönelik ekonomiyi canlandırma ve geliştirme şansı fazladır.**

Girişimcilik, teknolojiyi sermayeleştiren fırsat ve yeteneklerle donatılmış bir lokasyonda, yüksek teknolojinin ve hatta bunun küme formasyonunda gelişimine de zemin hazırlamaktadır. Girişimcilikte piyasadaki fırsatları değerlendirip bunları hemen hayata geçirebilme önemlidir. Dolayısıyla girişimcilikte karar süreci, girişimcinin tercihlerinin, fırsatların ve sermaye kaynaklarına ulaşabilmenin karmaşık bir karışımından oluşmaktadır. Girişimciliğin başlangıcı, doğası gereği "yerel bir vaka" şeklinde ve "daha önceki deneyimlerin ve büyük şirketlerin girmeye değer bulmadığı piyasadaki bazı boşlukları dolduran ilgilerin sonucu" ortaya çıkmaktadır. Girişimciler için "yerel bağlantılar, irtibatlar ve iş çevresine ilişkin bilgi birikimi " oldukça önemlidir. Çağımızda girişimci, "iş çevresinin tamamlayıcı bir parçasıdır" ve bu kapsamda "çevre koşullarını şekillendiren ve aynı zamanda da çevre koşulları tarafından şekillendirilen bir yapı olarak algılanmaktadır. Bu nedenle kamu politikaları olumlu ya da olumsuz bir biçimde girişimciliği sürekli etkilemektedir. Başlangıç firmalarının ortaya çıkmasında ya da girişimcilik ile ilgili gömülü bilginin kendini göstermesinde hükümet politikalarının rolü önemlidir.

Bölge ekonomisinin ana bileşenlerini,

(i) Girişimciler (karar mekanizmaları sebebi ile)

(ii) Hükümet politikaları (sunduğu fırsatlar nedeni ile),

(iii) Yerel çevre koşulları (sahip olduğu kurum, kuruluş ve kaynakları sebebi ile) oluşturmaktadır.

Bölge ekonomisi bileşenlerinin işlevlerini iyi yerine getirmesi durumunda her bileşen diğerini olumlu olarak etkilemektedir. Dolayısıyla hükümet politikaları, bunun alt programlarını oluşturan devlet yardımları ve teşvik mekanizmaları, bu sistemin bileşenlerinin ve aralarındaki etkileşimin olumlu olarak etkilenmesini sağlamalıdır.

Örneğin üniversitelerdeki araştırma merkezleri ve enstitülerin iş yaşamı ile olan bağlantıları öğrencilerin ya da akademisyenlerin "girişimci" olmalarına katkı sağlamaktadır, bunun dünyada örnekleri çok fazladır. Girişimcilik, çevre koşullarının ve bölge ekonomisi etkileşim halinde birlikte geliştiği ve girişimcilerin, fiziki ve insan sermayesini bölgeye çekerken kamu ve özel ağ bağlantıları yeni girişimcileri bölgeye çekerek bölgeyi güçlendirdiği de deneyimler ile belirlenmiş durumdadır. Söz konusu deneyimler, daha çok yaratıcı yenilikçiliğe (inovasyon) değer verilen çevre koşullarında gözlenmektedir. Bunun ardından ilgili diğer altyapıların geliştirildiği ve yeni servislerin devreye girdiği de gözlenmektedir.

Her bölgenin temelini oluşturan bileşenlerin farklı yapıları, nitelikleri nedeniyle, gelişim hikayeleri de farklıdır ve bu hikayenin temelinde de bölgenin iç dinamikleri temel unsurdur. Söz konusu iç dinamikleri oluşturan da yine bölgenin kendi özgün hikayesidir. Bu kapsamda iç dinamiklerin hikayesinin iyi analiz edilmesi gerekmektedir. Örneğin, bir bölge ekonomisini güçlendirmek üzere,

a) Bir grup girişimcinin kümelenme girişimi başlatarak devlet yardımlarını küme gelişimi için bölgeye çekmesi veya

b) Kamu kuruluşlarında eleman daralmasına gidip, bir taraftan da inovasyon destek mekanizmalarını devreye koyarak gömülü girişimciliğin ortaya çıkmasına zemin hazırlayan

hükümet politikası ile girişimciliğin (dışsal bir faktör ile) geliştirilmesi farklı bölge dinamiklerinin neticesidir.

Avrupa Birliği, girişimciliğin geliştirilmesi ile ilgili politikalarını, 1987'den itibaren ve daha çok işletme geliştirme kavramı altında geliştirmiştir. AB ülkelerinde Mart 2000 tarihinde uygulamaya giren, aday ülkelerin de Nisan 2001'de dahil olmayı kabul ettiği "Avrupa Küçük İşletmeler Şartı", AB'nin İşletme Politikasının temelini oluşturmaktadır.

2005 yılında yenilenen Lizbon Stratejisi çerçevesinde, işletme politikası da "Modern KOBİ Politikası" olarak yenilenmiştir. Modern KOBİ Politikasının öncelikleri arasında "girişimciliğin – özellikle başlangıç firmalarının – teşviki" ön sırada yer almaktadır. Ayrıca, "rekabetçiliğin geliştirilmesi, inovasyonun desteklenmesi, fon kaynaklara ulaşımın kolaylaştırılması ve enerji ile çevreye ilişkin politikaları tamamlayan ve uyumlu destekler tasarlanması" öncelikler arasındadır.

Modern KOBİ Politikasının uygulamaları değerlendirilerek Kasım 2008 tarihinde "Küçük İşletme Eylemi (KİE)", Avrupa Ekonomisini İyileştirme Planının bir parçası olarak yürürlüğe konmuştur. Ülkemizde de girişimcilik ve KOBİ geliştirme bağlamında hazırlanan politika dokümanları KİE'ni esas alarak hazırlanmaktadır. AB'nin, yerel rekabet gücünün geliştirilmesi yaklaşımı "girişimciliğin geliştirilmesi"ni esas almaktadır. Bu kapsamda girişimcilik ve onun motor görevi gördüğü yerel ekonominin kümelenme yoluyla kalkındırılması ilke olarak kabul edilmiştir. Kümeler ve kümelenmeye yerel rekabetçilik için oldukça önem verilerek, "Avrupa Küme Ortaklığı Ağı" kurulması ve bu kapsamda Avrupa'daki bütün kümelerin birbirleri ile işbirliği ve iş ortaklıklarını geliştirebileceği bir anlaşma (European Cluster Alliance(ACE) imzalanmasına karar verilmiştir. Avrupa Birliği, Avrupa Küme Ortaklığı Ağı ve onun ilgili anlaşmasını "Avrupa Kümelenme Politikası"na temel teşkil etmek üzere geliştirmiştir.

Girişimcilik, kümelenme ile ilgili bölümde belirtildiği gibi bölge ekonomisinin motoru durumunda olduğu için kümelenme ile ilgili analizlerde girişimcilik konusu da, özellikle Rekabet Elmas Modeli kapsamında göz önünde bulundurulmuştur.

3.2.2. Girişimcilik Kavramı

Girişim, girişimcilerin ticari faaliyetlerini geliştirmek için kurdukları; belirli bir yasal, finansal, örgütsel ve ekonomik özelliğe sahip olan ekonomik birimlerdir. Öte yandan **girişimci** toplumun ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetleri; araştırma, planlama, örgütlenme ve koordinasyon süreçleriyle; bilgi, deneyim ve finansman kaynaklarını kullanarak kuran kişidir. Buna göre girişimci emek, teknoloji, sermaye ve doğal kaynaklar olarak sayılan üretim faktörlerini en güncel teknik yöntem ve bilgilerle analiz edip bir araya getirerek mal veya hizmet üreten birey olarak ön plana çıkmaktadır.

Bunlara ilaveten günümüzde girişimcilik kavramı *daha çok risk alma, yenilikleri yakalama, fırsatları değerlendirme ve tüm bunların hayata geçirilme süreci olarak anlamlandırılmaya başlanmıştır.* Bu meyanda hem şirket açma süreci, hem de yenilikler yapma süreci girişimcilik kapsamına girmektedir. Dolayısıyla yenilik yapmakla birlikte şirket kuruluşlarının bir girişimcilik göstergesi olarak kabul edilebileceği düşünülmektedir.

Konuyla ilgili kalıcı katkılar sunan J.Schumpeter'e göre girişimcinin fonksiyonu, yeni bir buluşla veya yeni bir mal üreterek ya da eski bir malı denenmemiş teknolojileri kullanarak yeni bir yöntemle üretmek suretiyle üretim sürecine yeni bir bakış açısı sağlamaktır. İşte kapitalizme atfedilen "yaratıcı yıkıcılık" teriminin bir ayağında rekabet, diğer ayağında da risk alma kabiliyetine bağlı bu girişimcilik öğeleri vardır. [143]

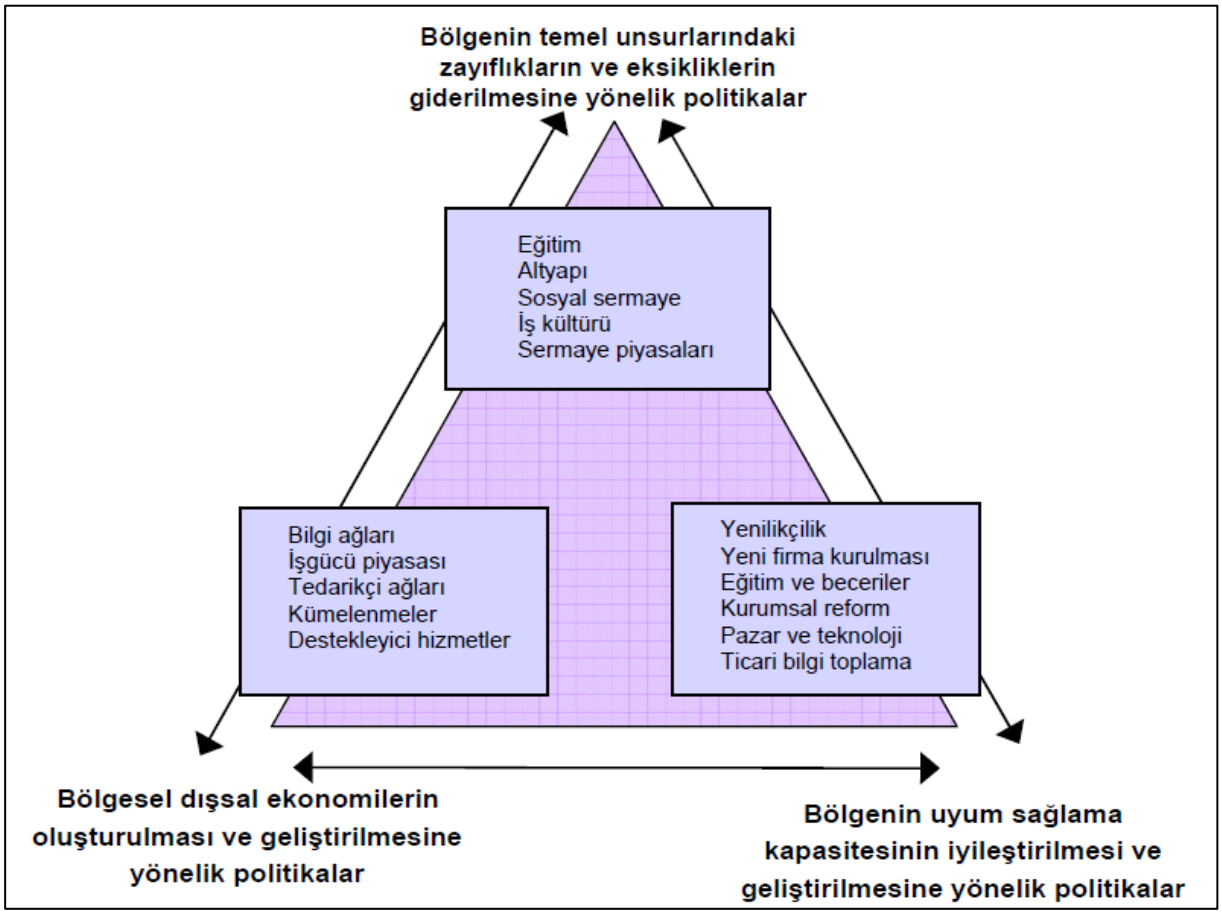
3.2.3. Bölgesel Rekabet Edebilirlik ve Girişimcilik

Bölgesel rekabet edebilirliğin artırılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik teoride farklı bir takım politika ve eylemlerin uygulanması gerektiğine ilişkin görüşler bulunmaktadır. Bu farklı yaklaşımlarından biri bölgenin ya da bölgeyi oluşturan unsurların rekabetçi özelliklerinin farklı yanlarını esas alan ve bu alanda performans geliştirilmesini hedefleyen üç temel politika alanı çerçevesinde rekabet edebilirlik politikalarının sınıflandırılmasına yöneliktir;

1. Bunlardan birincisi; bölgenin eğitim, altyapı, sosyal sermaye, iş kültürü, sermaye piyasaları gibi temel unsurlarındaki zayıflıkların ve eksikliklerin giderilmesine yönelik politikalardır.
2. İkincisi, bölgenin uyum sağlama kapasitesinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesine yönelik politikalar olarak ortaya konmuştur. Bu politikalar, yenilikçilik, ticari bilgi toplama ve raporlama sistemi oluşturulması, yeni firma kurulması, eğitim ve beceriler, kurumsal reform, pazar ve teknoloji gibi alanlarda bölgenin uyum kapasitesinin geliştirilmesini öngörmektedir.
3. Üçüncüsü ise bilgi ağları, işgücü piyasası, tedarikçi ağları, kümelenmeler, destekleyici hizmetler gibi bölgesel dışsal ekonomilerin oluşturulması ve geliştirilmesine yönelik politikalardır.[144]

[143] İGİAD Girişimcilik Raporu,2008 (Doç. Dr. İbrahim Öztürk)
[144] Martin, 2005 – Murat Kara DPT Uzmanlık Tezi, 2008

Şekil 28: Rekabet Edebilirlik Politikaları

Martin,2005

Bölgeler mevcut gelişmişlik seviyelerine göre bu politika alanlarından kendileri için en uygun alana daha fazla önem vermelidir. Az gelişmiş bölgeler üçgenin üst noktasında yer alan temel unsurlara yönelik politikalar izlerken, daha gelişmiş bölgeler diğer iki alanı önceliklendirmelidir.[145]

Girişimcilik karakter olarak az gelişmiş ekonomilerde hareketliliğin başladığı nokta olarak tanımlanabilecekken daha gelişmiş ekonomilerde mevcut gelişmişlik seviyesinin artmasında rol oynayan bir değişken olarak algılanmaktadır. Avrupa Komisyonu bölge tipolojisine göre, artan getirilerin sağlandığı ve bilgi merkezi bölgeler rekabetçi pozisyonlarını sürdürebilmeleri için "girişimciliği" kullanan bölgeler olarak tanımlanmaktadırlar.

Ancak, üç farklı bölge tipine göre yapılan kavramsallaştırma çalışması, her bölge türünde de yüksek üretkenlik ve rekabet edebilirliğin sağlanabileceğini ortaya koymuştur. **Bu çerçevede, her bölge için o bölgenin rekabet edebilirlik etkenlerinin tespiti ve bölgeye en uygun rekabet edebilirlik stratejisinin belirlenmesi gerekmektedir.**

3.2.4. TR52 Bölgesi ve Girişimcilik

Çalışma kapsamında TR52 bölgesinin rekabetçiliğini ve gelişmişlik seviyesini arttırmak üzere "Girişimcilik" kavramı üzerinde durulacaktır.

Burada TR52 bölgesi için sorulması gereken, bölgenin uygulanacak politikalar anlamında gelişmişlik seviyesinin ne olduğudur. Ayrıca TR52 bölgesine has rekabet edebilirlik stratejilerinin ne olması gerektiğidir.

[145] Murat Kara DPT Uzmanlık Tezi, 2008

TR52 Bölgesi'nin sektörel olarak 2023 Vizyon Stratejilerinin belirlenmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Vizyon Stratejilerinde hemen hemen bütün sektörlerin gelişimine yönelik olarak gerekli bilgi altyapısının oluşturulması, doğru ve güncel bilgilerin üretilmesi ve paylaşılması öngörülmektedir. Diğer yandan ekonominin çeşitlenmesini ve milli gelirin artmasını sağlayacak altyapı yatırımlarının tamamlanarak sektörlerin kalkınmasına esas ortamların kamu eliyle oluşturulması hedeflenmektedir. Bir başka husus yatırım ortamının iyileşmesi ve şeffaflaşması sureti ile yatırımların özendirilmesinin sağlanacak olmasıdır.

Bütün sayılanlar bir yanı ile girişimciliğin ortamının iyileştiği ve yeni girişim fırsatlarının çoğalsanacağı bir durumu ifade etmektedir. Yeni istihdam alanlarının açılması ve gayri safi milli gelirin arttırılması, ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve gelişen ekonomide ortaya çıkan yeni iş olanaklarının değerlendirilmesi ile mümkün olacaktır.

3.2.5. TR52 Bölgesi ve Girişimci Tipleri

Bölge ekonominin büyüklüğü, sektörel anlamda dağılımı, kişilerin gelir düzeyi, kişilerin sosyo-kültürel yapıları, kişilerin eğitim seviyeleri, nüfusun yapısı ile diğer ekonomik kaynak ve potansiyeller bölgedeki girişimci tiplerinin oluşmasında rol oynamaktadır. Farklı girişimci tipolojilerinin olduğu bölgelerde girişimcilerin tipolojik dağılımına uygun optimal girişimci politikalarının tespiti ayrıca önem kazanmaktadır.

Norman Smith'e göre iki tip girişimci vardır. Bunlar, Esnaf Girişimci ve "Fırsatçı Girişimci'dir. Esnaf girişimci; işçilik deneyiminden gelmiş, düşük bir eğitim seviyesine sahip, yönetim becerisi olmayan ve finansal kaynakları kişisel birikimleri ile akraba ve arkadaşlarından aldığı paralarla sınırlı olan bir girişimci tipidir. Esnaf girişimciler esnek olmayan katı firmalara sahip olma eğilimindedirler. Buna karşın fırsatçı girişimci; orta sınıf bir geçmişe sahip, daha geniş bir eğitim almış, yönetim deneyimi olan, yeni fırsatları görebilen, çok yenilikçi ve çok çeşitli stratejiler geliştirebilen, çok çeşitli finansal kaynaklar kullanan bir girişimci tipidir. Smith girişimci tipi ve firma tipi arasındaki ilişkiyle de ilgilenmiştir. Smith, esnaf bir girişimci tarafından yönetilen bir firmanın tüketici gruplarındaki değişikliklere katı, ürünlerin küçük, üretim ekipmanlarını bulunmuş olduğu yerden tedarik ettiğini, pazarının yerel veya bölgesel olduğunu keşfetmiştir. [146]

Norman Smith'in oluşturmuş olduğu bu girişimci tipolojisinden sonra yapılan farklı tip ayırımları da bulunmaktadır. Fakat genel olarak bütün bu ayırımlar Smith'in oluşturmuş olduğu esnaf girişimci ve fırsatçı girişimci ayırımını temel almaktadır.

Girişimci Tiplerinin Temel Özellikleri*

	Esnaf Girişimci	Fırsatçı Girişimci
Eğitim Seviyesi	Düşük	Yüksek
İşçilik Deneyimi	Yüksek	Düşük
Yönetim Deneyimi	Düşük	Yüksek
Kaynak Çeşitliliği	Düşük	Yüksek
Firma Yapısı	Katı bir yapı	Esnek bir yapı
Riske Girme	Düşük	Yüksek
Fırsatları Görebilme	Düşük	Yüksek
Belirsizlik Durumları	Her zaman kötüdür	Yeni fırsatlar demektir
Yeniliğe Bakışı	Düşük	Yüksek
Kişisel Yapısı	Katı	Esnek
Karar Alma Süreci	Sadece bugünü düşünür	Geçmişi, geleceği ve bugünü bir bütün olarak ele alır

** Yenilik, işbirliği ve girişimcilik (TR61 Kobi'lerin tutumlarının değerlendirilmesi) çalışmasından alınmıştır.*

[146] Yenilik, işbirliği ve girişimcilik (TR61 Kobi'lerin tutumlarının değerlendirilmesi), Rauch ve Frese, 2000

Smith'in çalışmalarının 1967 yılına dayanmaktadır. Girişimci tipolojisi de özünde aynı kalmakla beraber günümüz gelişmelerine paralel olarak değişiklik göstermiştir.

Bütün bunlar dikkate alınarak, TR52 Bölgesi'nin Girişimcilik Stratejileri aşağıdaki başlıklarda sıralanabilir;

a) Bölgeye ilişkin gerçekleştirilecek bütün çalışmalarda, girişimcinin iş dünyasının tamamlayıcı bir unsuru olduğu unutulmamalıdır. Bölge ekonomisinin iç dinamikleri iyi analiz edilmeli, bölgedeki ve/veya bölgede girişim yapma eğilimi olan girişimcilerin analiz edilmesine yönelik faaliyetlerde bulunulmalıdır.

   TR52 bölgesi geniş bir coğrafyaya sahiptir. Bu coğrafya içerisinde de ilçeler arasındaki gelişmişlik farkları yüksektir. Diğer yandan her ilçenin kaynakları ve diğer sosyo-ekonomik altyapıları bölgedeki yatırım ortamının şekillenmesine katkıda bulunmaktadır. Bu kapsamda ilçeler bazında yapılan çalışmalara göre, ilçe bazlı sonuç ve öneriler "Yatırım Yerlerinin Yatırımcılara Arz Yöntemi" içerisinde sunulmuştur. Bu kısım ilçelerin potansiyellerine işaret etmekte, bölge ekonomisinin 2023 hedeflerine ulaşmasına yönelik yapılması gerekenleri sıralamakta ve girişimcilere yol göstermektedir.

   Bölgenin girişimci tipolijisinin tespit edilmesine yönelik detay çalışmalar gerçekleştirilmeli bu bilgiler yerel politikaların üretilme ve uygulama süreçlerinde kullanılmalıdır.

b) Bölge ekonomisinin kalkınma unsurlarından biri girişimcilerdir. Bu nedenle bilgilerin üretilme sürecinden başlayarak girişimcinin talepleri göz önünde bulundurulmalıdır. Girişimcinin girişim faaliyetlerine yön verecek, ihtiyacı olan bilgilerin seri olarak üretilmesi, şeffaf ve akış halinde paylaşılması sağlanmalıdır.

   Günümüz rekabet ortamında bilgiye sahip olan ve bilgiyi kullanan girişimlerin başarılı olduğu aşikardır. Bilgiye zamanında ve tam ulaşamama veya bilgiyi elde etme maliyeti birçok girişimin önünü tıkamaktadır. Her yarım kalan veya yanlış yapılan girişim de kendi değerinin çok üstünde bir ekonomik kayba neden olmaktadır.

   TR52 bölgesinde bilginin üretilmesi, yaygınlaştırılması ve kullanımında sorunlar bulunmakta ve bu süreçte kaynakların etkin kullanılmadığı gözükmektedir. Burada özellikle yatırımcı bilgilendirme konusunda faaliyet gösteren Valilik Tek Adımda Yatırım Büroları'nın ve MEVKA Yatırım Destek Ofisi'nin etkin kullanımı sağlanmalıdır. Yatırımcılara hizmet üretirken diğer destekleyici kurumlar ile beraber hareket edilmesine yönelik bu bölümlerin daha aktif olması sağlanmalıdır.

c) İş ortamına ilişkin hükümet politikaları ve yerel çevre koşullarının girişimci ile uyumunun sağlanmasına yönelik aktif rol alınmalıdır. Bu konuda, meslek kuruluşları ve diğer sivil toplum kuruluşları ile beraber ajans, aktif ara bulucu ve koordinasyonu sağlayıcı bir konumda yer almalıdır.

d) Girişimcinin özellikle de başlangıç seviyesi girişimlerin gelişmesine imkan sağlayan üniversite, teknokent ve araştırma merkezlerinin nitelik ve nicelik olarak arttırılması ve aktif kullanımına yönelik projeler geliştirilmelidir.

Girişimci merkezlerinin bölgede kurulması ve yaygınlaştırılması önem arz etmektedir. Son dönemde KOSGEB Girişimci Desteği kapsamında girişimcilik eğitimleri, iş planı hazırlanmasına yardımcı olunması ve yeni girişimcilerin finansal olarak desteklenmesi gibi olumlu faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Ancak girişimcilik açısından yapılacak çok daha fazla şeyler vardır. Bu noktada bölgenin yapısına göre şekillenecek altyapı imkanları geniş girişimcilik merkezlerinin kurulması sağlanmalıdır. Burada bölgede yer alan üniversitelerin bir araya getirilerek planlama yapılması ile işe başlanılması uygun olacaktır.

e) Girişimciliği arttıran yerel ve ulusal ağların kurulmasında ve tanınmasında ajans aktif rol almalıdır. Yerel girişim fırsatlarının açığa çıkartılmasında ve iş/yatırımcı fikirlerinin bölgeye çekilmesinde ağların etkin olarak kullanımı sağlanmalıdır.

Burada da MEVKA Yatırım Destek Ofisi koordinasyonu sağlama ve faaliyetleri yürütme noktasında aktif rol üstlenmelidir. Valilik Tek Adımda Yatırımcı Büroları ve Odalar'da ağ faaliyetlerine dahil edilmelidir. Avrupa İşletmeler Ağı ve AB Bilgi Ağı kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler geliştirilmeli ve bu tür ağ faaliyetlerinin kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

f) İş hayatına ilişkin ulusal politikalar geliştirilmesi sırasında, Avrupa Birliği Modern KOBİ Politikası ile uyumlu yerel fikirlerin oluşturulması ve bu fikirlerin politikalaşmasına yönelik ilgili mercilere aktarılması hususunda aktif rol alınmalıdır. Yerel fikirlerin takipçisi olunmalıdır.

Ulusal ve uluslararası politikalar izlenilmeli, bölgeye etkileri değerlendirilmeli, bu politikalara ve bu politikaların uygulamalarına yönelik hazırlık safhasına katılım sağlanmalıdır.

g) Girişim alanlarının, fırsatlarının ve girişimcilerin tespit edilmesinde proaktif bir yapılanma sağlanmalıdır.

Bu işlemler için MEVKA Yatırım Destek Ofisi aktif rol almalı ve bir iş planı içerisinde hareket etmelidir. Yapılacakların detaylandırılması sonrasında Yatırım Destek Ofisi'nin hizmet kapasitesinin artırılması sağlanmalıdır.

h) Girişimcilerin eğitimi, yönlendirilmesi ve desteklenmesi konularında uygulanan politikaların aktivitesini arttırıcı çalışmalar gerçekleştirildiği gibi yeni mekanizmaların kurulmasında aktif rol alınmalıdır.

Girişimci tipolojisinde eğitim önemli bir belirleyici unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla bölgede yer alan ve/veya bölgede yatırım yapması muhtemel girişimcilerin

eğitimine yönelik gerçekleştirilen faaliyetler yeniden gözden geçirilmelidir. KOSGEB uygulamalarında kişiler girişimci eğitimini destek alınması için tamamlanması gereken bir prosedür olarak görmektedirler.

i) Yatırım Destek Ofisi faaliyetlerinin daha aktif olarak yerine getirilmesi ve esnek bir yapıda daha geniş alanda faaliyetler icra etmesini teminen düzenlemeler yapılmalı kadro hem niceliksel hem de niteliksel olarak kuvvetlendirilmelidir.

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
AR-GE, YENİLİKÇİLİK STRATEJİLERİ

3.3. AR-GE, YENİLİKÇİLİK STRATEJİLERİ

ARKA PLAN

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) tarafından "Konya-Karaman (TR52) Bölgesi 2023 Vizyonu Temel Çerçevesinin Hazırlanması İçin Teknik Destek Alınması" işi kapsamında, yenilikçilik stratejilerinin hazırlanması konusunda yönlendirme ve danışmanlık hizmetleri talep edilmektedir.

Öncelikli olarak TR52 Bölgesi'nin detay tanınmasına ve bölgesel özelliklerinin tespit edilmesine yönelik bir takım çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda;

- Konya ve Karaman illerinden toplamda 60 kişinin katılımı ile 2023 Vizyon Geliştirme Çalıştayı'nın gerçekleştirilmesi
- Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ayrı İlçe de 1.824 kişinin katılımı ile Odak Grup Toplantıları'nın gerçekleştirilmesi. Bu toplantılar esnasında daha önce MEVKA uzmanları tarafından gerçekleştirilen GZFT analizleri için görüş alınması ve yeniden GZFT çalışmaları yapılması
- İlçe odak grup toplantıları esnasında ayrıca ilçelerde yer alan sektörlere ilişkin detay sorular sorulması ve sektörler bazında analizlere imkan sağlayacak verilerin toplanması
- Konya ve Karaman illerinde 2 adet Girişimcilik ve 2 adet Yenilikçilik ve Ar-Ge Stratejileri Eğitimi düzenlenmesi
- 5 adet değer zinciri eğitimi ve üç sektörde detaylı değer zinciri analizi yapılması
- Kümelenmeye ilişkin olarak, Konya ve Karaman illerinde 3 sektörde 6 adet uygulamalı eğitim çalışmasının yapılması
- 3 farklı sektörden 30 kişi ile yüz yüze mülakat yapılması
- Proje kapsamı katkıların alınması ve proje kapsamı bilgi ve çıktıların paylaşılması açısından www.tr52.org web sitesi hayata geçirilmesi

faaliyetlerinde bulunulmuştur. Bu çalışmalara ilave olarak bölgeye ilişkin hazırlanmış veri ve raporlar incelenmiş ve bu bilgiler paydaş görüşleri alınmak suretiyle doğrulanmıştır. Sonuç olarak ilçeler ve sektörler bazında öngörülerde bulunulmuştur. Bütün bunlar sonucunda bölgenin 2023 vizyonunda yenilikçilik kavramına yaklaşım tarzının tespitine yönelik Ar-Ge ve Yenilikçilik Stratejileri dokümanı hazırlanmıştır.

3.3.1. Genel Bilgiler

Çağımızda gelişen ve değişen rekabetçilik kuramı çerçevesinde, ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmesinde AR-GE ve yaratıcı yenilikçilik (inovasyon) politikalarının önemi giderek artmakta ve bu politikaların kesit politika alanı olarak uygulamasına bölgesel kalkınma, girişimcilik, sanayi, tarım, turizm, ulaştırma, eğitim, kültür gibi bütün kalkınma sektörlerinde her geçen gün daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır.

İşletmelerin rekabet gücünün gelişmesinde bilginin kazanca ve katma değere inovasyon ile dönüştürülmesi yer almaktadır. Bu gerçek gelişmiş ve bir çok gelişmekte olan ülkede yaklaşık son yirmi yıldır deneyimler ile belirlenmiş durumdadır. "Girişimci Tek Başına İnovasyon Yapamaz" ilkesi çerçevesinde inovasyon için bir çok kuruluşun karşılıklı etkileşimi ve ağ yapı (network) ilişkileri önemlidir. Bu ağ yapı ilişkileri içerisinde bilgi ve becerilerin dolaşması sağlanarak, öğrenme ve yeni becerilerin kazanılması ile ekonomik kalkınmaya katkıda bulunulması esasdır. Günümüzde rekabetçiliğin temelindeki hususlardan birisi de üretimde belli bir alanda yoğunlaşma ve ihtisaslaşma olup, bu durum inovasyon için uygun ortamın – gerekli kaynaklar ve ağ ilişkilerinin – oluşmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla üretimde ihtisalaşma inovasyon için uygun bir eko sistem yaratır ve bu sistem inovasyonu besleyerek gelişmeyi hızlandırır. Bu oluşum ilk defa 1992 yılında "Bölgesel İnovasyon Sistemi" kavramı olarak literatürde yer almıştır. Daha sonra bir çok ülkenin kalkınma politika ve programlarına özellikle BİS kavramının girdiği görülmektedir. AB, 1995'den itibaren BİS için gerekli destek mekanizmalarını "Araştırma Teknoloji Geliştirme için Çerçeve Programları" olarak bilinen programlar kapsamında geliştirmiştir. Halen AB'nde inovasyon ve BİS için destekler iki program altında sağlanmaktadır. Bunlardan birincisi PRO-INNO Europe Girişimi olup, amacı da inovasyona yönelik sınır ötesi işbirliğini geliştirme'dir. Bunun uluslararası bilgi ağı da Inno-Net'dir. Destekler için uygulama aracı da "Rekabetçilik ve İnovasyon Çerçeve Programı"dır. Diğer program ise Europe INNOVA olup inovasyon sürecinin geliştirilip, hızlandırılması, yenilikçi ürünlerin pazarlanması amacına yönelik tasarlamıştır.

Porter, 1998'de ABD'nde rekabetçiliğin "küme tabanına dayalı BİS'ler ile geliştiğini" ifade etmiştir. ABD'de 1998'den sonra izlenen küme ve BİS politikaları paralellik taşımaktadır. Almanya ve İngiltere'de de 1990'lardan sonra AR-GE politikası, bölgesel yapıları güçlendirme ve bilgi tabanlı sanayi politikaları oluşturmak üzere tasarlanmıştır. OECD tarafından 2007 tarihinde hazırlanan bir çalışma "Bölgesel Kalkınma Ajanslarının" bölgesel inovasyonu geliştirmek üzere güçlendirilmesini önermektedir. BİS'ler, bilgi üreten kurumları, bilginin gelişerek yayılmasını, birikmiş bilgiyi, benzer faaliyet kollarında yığılımı, kümelenmeyi, firmalar açısından dışsal ekonomiyi, sosyal sermayeyi, güven, yakınlık ve yerel ilişkileri kapsamaktadır. Ayrıca yerel yönetişimin uygulanmasını da içermelidir.

BİS ve küme tanımlarına bakıldığında oldukça benzerlik ve yakınlık görülmektedir. Ancak BİS, çatı seviyesinde bir kavram olarak birden fazla kümeyi bünyesinde barındırabilir. Her kümede ilgili sektörün bölgesel inovasyon alt sistemi/merkezi yer alabilir. Üçlü sarmal olarak bilinen "üniversite, özel sektör ve kamu" işbirliği merkez kümenin gücünü artırır. BİS ve içerdiği kümelerin her zaman etkileşim halinde olmaları beklenmektedir. BİS kapsamında oluşturulması gereken "Bölgesel İnovasyon Stratejileri" de bölgenin dinamikleri ve öncelikleri göz önünde bulundurularak geliştirilmelidir ve bu stratejiler "Ulusal İnovasyon Stratejileri" ile uyumlu olmalıdır.

3.3.2. Yenilikçilik ve Ar-Ge Kavramı

Bilginin ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürülmesi olarak tanımladığımız inovasyon, kavramsal olarak bir süreç ve bir sonuç ifade etmektedir. OECD ve Avrupa Komisyonu tarafından birlikte hazırlanan Oslo Klavuzu (2005) çerçevesinde inovasyon "bir süreç olarak bir fikri pazarlanabilir bir ürün ya da hizmete, yeni ya da geliştirilmiş bir imalat ya da dağıtım yöntemine ya da yeni bir

toplumsal hizmet yöntemine dönüştürmeyi" ifade etmektedir. Aynı çalışma "inovasyon alanları", (i) Ürün, (ii) Süreç, (iii) Pazarlama, (iv) Organizasyonel alanlar olarak belirtmektedir.

"Oslo klavuzuna göre, yenilikçilik kavramının özellikleri aşağıdaki gibidir;

a) Yenilik, yenilik faaliyetlerinin sonucu üzerindeki belirsizlikle bağlantılıdır. Yenilik faaliyetlerinin sonucunun ne olacağı önceden bilinmemektedir, örneğin, Ar-Ge'nin pazarlanabilir bir ürünün başarıyla ortaya çıkmasını sağlayacağı veya yeni bir üretim sürecinin, pazarlama veya organizasyonel yöntemin uygulanması için ne kadar zaman ve kaynak gerekeceği ve bunların ne derece başarılı olacağı önceden bilinemez.

b) Yenilik yatırım içerir. İlgili yatırım, sabit ve maddi olmayan varlıkların edinimi olduğu kadar, gelecekte potansiyel getiri sağlayabilecek diğer faaliyetleri de (ücretler, malzeme veya hizmet satın alımları gibi) içerebilir.

c) Yenilik yayılma gösterir. Yaratıcı yeniliğin faydaları nadiren tümüyle yeniliği icat eden firma tarafından kullanılır. Yeniliği benimsemek suretiyle yenilik yapan firmalar, bilgi dağılımlarından veya orijinal yeniliğin kullanımından fayda sağlayabilir. Bazı yenilik faaliyetleri için, taklit maliyetleri geliştirme maliyetlerinden çok daha düşük olabilir, dolayısıyla yenilik yapmaya yönelik bir teşvik sağlamak üzere etkin bir tahsisat mekanizması gerekebilir.

d) Yenilik yeni bir bilgiden yararlanmayı veya mevcut bir bilginin yeni kullanımını ya da bunların bir birleşimini içerir. Yeni bilgi, yenilik yaratan firma tarafından yenilik faaliyetleri sırasında üretilebilir (yani, firma içi Ar-Ge yoluyla) veya çeşitli kanallar yoluyla dışardan kazanılabilir (örnek, yeni teknoloji satın alımı). Yeni bilgi kullanımı veya mevcut bilginin kombinasyonu, standart rutinlerden ayırt edilebilen yenilikçi çabalar gerektirir.

e) Yenilik, firma ürünlerinin talep eğrisini (örneğin, ürün kalitesini artırma, yeni ürünler sunma, yeni pazarlar veya müşteri grupları açma) veya firmanın maliyet eğrisini (örneğin, birim üretim, satın alma, dağıtım veya işlem maliyetini düşürme) kaydırmak veya firmanın yenilik yapma kapasitesini iyileştirmek (örneğin, yeni bilgi edinmek ve yaratmak amacıyla yeni ürünler ve süreçler geliştirme kapasitesinin artırılması) suretiyle rekabetçi bir avantaj yakalamak (ya da basit şekilde rekabetçiliği korumak) yoluyla bir firmanın performansının iyileştirilmesini amaçlar.

Frascati Kılavuzuna göre Ar-Ge aşağıdaki hususları içerir şekilde tasarlanmıştır;

a) Firma, yeni bilgi edinmek için temel ve uygulamalı araştırmaya, özel icatlar veya mevcut tekniklerin değiştirilmesine yönelik olarak doğrudan araştırmaya girişebilir.

b) Firma, yapılabilir ve uygulanabilir olup olmadığını değerlendirmek amacıyla yeni ürün veya süreç kavramları ya da başka yeni yöntemler geliştirebilir.

Yine Oslo Klavuzuna göre, firma, yeniliğin bir parçası olabilen birçok Ar-Ge dışı faaliyetler de gerçekleştirebilir. Bu kapsamdaki diğer yenilikçi faaliyetler aşağıda sıralanmıştır;

a) Bu faaliyetler, yeniliklerin geliştirilmesini mümkün kılan kapasiteleri veya diğer firmalar ya da kurumlar tarafından geliştirilen yenilikleri başarıyla benimseme yeteneğini güçlendirebilir:

b) Firma; ürünler, süreçler, pazarlama yöntemleri veya organizasyonel değişiklikler için: 1) kullanıcılarla ilişkiler ve kendi pazarlama tarafı yoluyla; 2) kendi yaptığı veya diğer taraflarca yapılan temel veya stratejik araştırmalardan kaynaklanan ticarileştirme fırsatlarının teşhisi yoluyla; 3) kendi tasarım ve geliştirme kapasiteleri yoluyla; 4) rakipleri izlemek yoluyla ve 5) danışmanlardan yararlanmak yoluyla yeni kavramlar belirleyebilir.

c) Firma, patentli icatlara ücret veya telif ücreti ödeyerek teknik bilgi alabilir (genellikle, icadın kendi gereksinimlerine göre uyarlanması ve düzenlenmesi amacıyla araştırma ve geliştirme çalışması gerekir) veya mühendislik, tasarım ya da diğer danışmanlık hizmetleri yoluyla uzmanlık ve beceri alabilir.

d) insan becerileri geliştirilebilir (firma içi eğitim yoluyla) ya da satın alınabilir (becerili kişileri tutarak); zımni ve gayri resmi öğrenmede – "yaparak öğrenme" – gerçekleştirilebilir.

e) Firma, diğerlerinin yenilikçi çalışmalarını içinde barındıran teçhizat, yazılım veya ara girdilere yatırım yapabilir.

f) Firma, yönetim sistemlerini ve genel ticari faaliyetlerini re-organize edebilir.

g)Firma, mal ve hizmetlerini satmanın ve pazarlamanın yeni yöntemlerini geliştirebilir."[147]

İnovasyon geniş tanıma sahip bir kavram olup araştırma geliştirme (Ar-Ge) çalışmalarını da kapsamaktadır. Bir başka ifade ile Ar-Ge ise mutlaka yeniliktir ancak Ar-Ge olmadan yenilik olabilir. Ancak bilgi olmadan yenilik olmaz.

Yenilikçiliğin genel kurumsal çerçevesi aşağıdaki bileşenleri içerir;

a) Yurtiçi tüketici pazarı ve işgücündeki asgari eğitim standartlarını belirleyen, genel nüfus için temel eğitim sistemi.
b) Üniversite sistemi.
c) Uzmanlaşmış teknik eğitim sistemi.
d) Bilim ve araştırma zemini.
e) Yayınlar, teknik, çevre ve yönetim standartları gibi, ortak düzenlenmiş bilgi havuzları.
f) Firmalar tarafından yapılan yenilikleri etkileyen yenilik politikaları ve diğer devlet politikaları.
g) Patent yasası, vergilendirme, faiz ve kur oranlarına ilişkin kurumsal yönetişim kuralları ve politikaları, tarifeler ve rekabet gibi mevzuata ilişkin ve makroekonomik düzenlemeler.
h) Yollar ve telekomünikasyon şebekeleri dâhil iletişim altyapısı.
i) Örneğin, girişim sermayesine erişim kolaylığı gibi faktörleri belirleyen finansal kurumlar.
j) Erişim kolaylığı ve boyutu gibi hususlarla birlikte müşterilerle yakın ilişkiler kurulmasına yönelik fırsatlar dâhil, pazar erişilebilirliği.
k) Tamamlayıcı sektörlerde tedarikçi firmaların varlığı dâhil, rekabetçi çevre ve endüstri yapısı.

3.3.3. TR52 Bölgesi ve Arge ve Yenilikçilik Stratejileri

Küreselleşme süreci yenilik süreçlerini de hızlandırmaktadır. Bir taraftan rekabeti artıran süreç diğer yandan yenilikleri zorunlu kılmaktadır. Bilim ve teknoloji göstergeleri olan **patent istatistikleri** ve **Ar-Ge'ye tahsis edilen kaynaklar** ise yeniliğin ölçümünde kullanılmaktadır;

Patentlerin yenilik göstergeleri olarak tam sonuçlar verdiğini söylememiz mümkün gözükmemektedir. Çünkü çoğu yenilik için patent alınmamaktadır ve bazı yenilikler ise birden fazla patent tarafından kapsanmaktadır; birçok patent teknolojik veya ekonomik değer taşımazken, diğerleri ise çok yüksek değere sahip olabilmektedir. Dolasıyla TR52 bölgesine ilişkin patent verileri de bölgenin yenilikçilik seviyesi hakkında tam bir bilgi vermemektedir.

PATENT BAŞVURUSU			**PATENT TESCİLİ**		
SIRA NO	**İller**	**Başvuru Sayısı**	**SIRA NO**	**İller**	**Başvuru Sayısı**
1.	İSTANBUL	1370	1	İSTANBUL	314
2.	ANKARA	328	2	ANKARA	71
3.	MANİSA	246	3	BURSA	38
4.	BURSA	244	4	İZMİR	34
5.	İZMİR	158	5	MANİSA	31
6.	**KONYA**	**133**	6	KOCAELİ	27
7.	KOCAELİ	120	7	TEKİRDAĞ	15
8.	TEKİRDAĞ	89	**8**	**KONYA**	**13**

[147] Oslo Kılavuzu'ndan alıntı yapılarak düzenlenmiştir.

9.	KAYSERİ	73	9	DENİZLİ	11
10.	ANTALYA	50	10	ESKİŞEHİR	9
11.	ADANA	30	10	GAZİANTEP	9
12.	SAKARYA	29	11	ADANA	8
13.	ESKİŞEHİR	27	12	KAYSERİ	6
14.	GAZİANTEP	26	13	ANTALYA	5
15.	KÜTAHYA	22	13	SAKARYA	5
16.	DENİZLİ	20	14	AFYON	4
17.	BALIKESİR	16	14	MERSİN	4
18.	MERSİN	15	15	AYDIN	3
18.	SAMSUN	15	15	BİLECİK	3
19.	ISPARTA	13	15	ZONGULDAK	3
30.	**KARAMAN**	**2**	**18**	**KARAMAN**	**0**

FAYDALI MODEL BAŞVURUSU			**FAYDALI MODEL TESCİLİ**		
SIRA NO	**İller**	**Başvuru Sayısı**	**SIRA NO**	**İller**	**Başvuru Sayısı**
1	İSTANBUL	1384	1	İSTANBUL	835
2	ANKARA	263	2	ANKARA	159
3	İZMİR	238	3	İZMİR	158
4	BURSA	208	4	BURSA	151
5	**KONYA**	**130**	5	ÇANAKKALE	90
6	KAYSERİ	115	**6**	**KONYA**	**83**
7	ANTALYA	69	7	KAYSERİ	79
8	KOCAELİ	61	8	KOCAELİ	58
9	ADANA	40	9	ANTALYA	32
10	DENİZLİ	38	9	MANİSA	32
11	MANİSA	35	10	ADANA	30
11	SAKARYA	35	11	SAKARYA	27
12	MERSİN	30	12	ESKİŞEHİR	26
13	ESKİŞEHİR	27	13	GAZİANTEP	24
13	GAZİANTEP	27	14	BOLU	21
14	DÜZCE	26	15	DENİZLİ	20
15	SAMSUN	24	16	SAMSUN	18
16	AYDIN	22	17	BALIKESİR	16
17	BALIKESİR	18	18	AYDIN	14
17	ISPARTA	18	19	MERSİN	13
29	**KARAMAN**	**1**	**28**	**KARAMAN**	**1**

ENDÜSTRİYEL TASARIM BAŞVURUSU			**ENDÜSTRİYEL TASARIM TESCİLİ**		
SIRA NO	**İller**	**Başvuru Sayısı**	**SIRA NO**	**İller**	**Başvuru Sayısı**
1	İSTANBUL	3444	1	İSTANBUL	3380
2	BURSA	491	2	BURSA	475
3	ANKARA	416	3	ANKARA	407
4	İZMİR	400	4	İZMİR	386
5	KAYSERİ	348	5	KAYSERİ	329
6	GAZİANTEP	197	6	MANİSA	190
7	MANİSA	191	7	GAZİANTEP	184
8	**KONYA**	**158**	8	**KONYA**	**159**
9	KOCAELİ	92	9	KOCAELİ	92
10	DENİZLİ	83	10	DENİZLİ	81
11	HATAY	67	11	HATAY	66
12	ADANA	56	12	SAKARYA	49
13	KÜTAHYA	48	13	KÜTAHYA	46
14	ANTALYA	45	14	ÇANAKKALE	40
15	ESKİŞEHİR	43	15	ESKİŞEHİR	37
16	ÇANAKKALE	41	16	ADANA	36
17	SAKARYA	37	16	ANTALYA	36

18	TRABZON	36	17	BALIKESİR	30
19	K.MARAŞ	35	17	K.MARAŞ	30
20	BALIKESİR	29	18	SAMSUN	25
23	**KARAMAN**	**21**	**19**	**KARAMAN**	**23**
MARKA BAŞVURUSU			**MARKA TESCİLİ**		
SIRA NO	**İller**	**Başvuru Sayısı**	**SIRA NO**	**İller**	**Başvuru Sayısı**
1	İSTANBUL	37150	1	İSTANBUL	16906
2	ANKARA	5588	2	ANKARA	2460
3	İZMİR	4339	3	İZMİR	1931
4	BURSA	3051	4	BURSA	1111
5	ANTALYA	2363	**5**	**KONYA**	**950**
6	GAZİANTEP	2126	6	ANTALYA	894
7	**KONYA**	**1692**	7	GAZİANTEP	819
8	KOCAELİ	1394	8	KOCAELİ	629
9	ADANA	1180	9	ADANA	497
10	KAYSERİ	929	10	KAYSERİ	463
11	MERSİN	926	11	MERSİN	398
12	DENİZLİ	866	12	DENİZLİ	388
13	MUĞLA	640	13	MANİSA	349
14	BALIKESİR	602	14	ESKİŞEHİR	329
15	ESKİŞEHİR	581	15	MUĞLA	322
16	SAKARYA	562	16	BALIKESİR	261
17	MANİSA	527	17	SAKARYA	227
18	HATAY	500	18	HATAY	223
19	AYDIN	471	19	AYDIN	175
20	SAMSUN	470	20	SAMSUN	164
34	**KARAMAN**	**168**	**26**	**KARAMAN**	**113**

TPE, 2010

Ülke genelinde ve bölgede yeniliğin desteklenmesine ilişkin uygulanan teşvik politikaları firmaların ve kurumların yenilik faaliyetlerini hızlandırmaktadır. Ancak ürün, süreç, pazarlama ve organizasyonel yenilik alanlarının tümünde gerçekleştirilecek yenilik faaliyetleri, faaliyet sahiplerine fayda sağlarken bunlardan büyük oranda sadece Ar-Ge eksenli olan faaliyetler desteklenmektedir. Kalkınma Ajansları'nın bu kapsamda projeleri desteklemesi ve KOSGEB'in "Ar-Ge İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı" gibi istisnalar yenilikçiliğin ticarileşmesine imkan vermek üzere yenilikçiliği hızlandırıcı faaliyetler olarak karşımıza çıkmaktadır. Teşviklerin yanında, yenilikçilik kurumunun fonları, ilişkili şirketlerin fonları, mali olmayan fonlar, banka kredileri ve girişim sermayesi gibi mali şirketlerin fonları ve uluslararası fonların bölgede yenilikçiliğin teşvik edilmesinde kullanılması önem arz etmektedir.

Ekonomik istikrarsızlıklar, kayıt dışılık, özel ekonomi ile yenilik ortamının gelişmemiş olması, yenilik kararı almaya ilişkin azaltılmış yetkiler, zayıf yenilik sistemleri ve düşük seviye yenilik karakteristiği gibi olumsuz etkenler gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerin Ar-Ge zorlukları olarak gözükmektedir. Yeniliğin Amaçları Ve Etkilerine İlişkin Faktörler ve Yenilik Faaliyetlerini Engelleyici Faktörler Oslo Kılavuzu'nda aşağıdaki şekilde tablolaştırılmıştır.

Yeniliğin Amaçları Ve Etkilerine İlişkin Faktörler

	Ürün yenilikleri	Süreç yenilikleri	Organizasyonel yenilikleri	Pazarlama yenilikleri
Rekabet, talep ve pazarlar				
Üretimden kaldırılan ürünlerin değiştirilmesi	*			
Mal ve hizmet yelpazesinin genişletilmesi	*			
Çevre dostu ürünlerin geliştirilmesi	*			
Pazar payının korunması veya artırılması	*	*		
Yeni pazarlara giriş	*	*		
Ürünlerin görselliğinin veya teşhirinin artırılması	*			
Müşteri ihtiyaçlarına yanıt verme süresinin azaltılması	*	*		
Üretim ve teslimat				
Mal ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi	*	*	*	
Üretim veya hizmet tedariğinin esnekliğinin iyileştirilmesi	*	*		
Üretim veya hizmet tedariğinin kapasitesinin artırılması	*	*		
Birim işgücü maliyetlerinin düşürülmesi	*	*		
Malzeme ve enerji tüketiminin düşürülmesi	*	*	*	
Ürün tasarım maliyetlerinin düşürülmesi	*	*		
Üretim bekleme sürelerinin düşürülmesi	*	*		
Endüstri teknik standartlarına ulaşılması	*	*	*	
Hizmet tedariğine ilişkin faaliyet maliyetlerinin düşürülmesi	*	*		
Mal ve hizmet tedariği ve/veya teslimatı hızının veya verimliliğinin artırılması	*	*		
BT kapasitelerinin iyileştirilmesi	*	*		
İşyeri organizasyonu				
Farklı ticari faaliyetler arasında etkileşim ve iletişimin iyileştirilmesi	*			
Diğer organizasyonlar ile bilgi paylaşımı ve transferinin artırılması	*			
Farklı müşteri taleplerine uyum sağlama yeteneğinin artırılması	*	*		
Müşterilerle daha güçlü ilişkiler geliştirme	*	*		
Çalışma koşullarının iyileştirilmesi	*	*		
Diğer				
Çevresel etkileri azaltmak veya sağlık ve güvenliği iyileştirmek	*	*	*	
Düzenleyici koşulları sağlamak	*	*	*	

Oslo Kılavuzu

Yenilik Faaliyetlerini Engelleyici Faktörler

	Ürün yenilikleri	Süreç yenilikleri	Organizasyonel yenilikleri	Pazarlama yenilikleri
Maliyet faktörleri:				
Aşırı risk algılaması	*	*	*	*
Çok yüksek maliyet	*	*	*	*
Teşebbüs içi fonların eksikliği	*	*	*	*
Teşebbüs dışı kaynaklardan				
Finansman eksikliği:				
Girişim sermayesi	*	*	*	*
Kamu fonlama kaynakları	*	*	*	*
Bilgi faktörleri:				
Yenilik potansiyeli (Ar-Ge, tasarım, vb.) yetersizliği	*	*	*	
Vasıflı personel eksikliği:				
Teşebbüs içinde	*	*	*	
Emek piyasasında	*	*	*	
Teknoloji bilgisi eksikliği	*	*		
Pazar bilgisi eksikliği	*	*		
Dış hizmetlerin kullanılabilirliğindeki kusurlar	*	*	*	*
Aşağıdakiler için işbirliği ortaklarının bulunmasında zorluklar:				
Ürün ve süreç geliştirme	*	*		
Pazarlama ortaklıkları	*			
Teşebbüs içi organizasyonel katılıklar:				
Personelin değişime yönelik tavrı	*	*	*	*
Yöneticilerin değişime yönelik tavrı	*	*	*	*
Teşebbüsün yönetimsel yapısı	*	*	*	*
Üretim koşullarından ötürü personelin yenilik faaliyetlerine yönlendirilme imkansızlığı	*	*		
Pazar faktörleri:				
Yenilikçi mal veya hizmetler için belirsiz talep		*	*	
Yerleşik teşebbüsler tarafından domine edilen potansiyel pazar	*	*		
Kurumsal faktörler:				
Altyapı eksikliği	*	*	*	
Mülkiyet haklarının zayıflığı	*	*		
Mevzuat, düzenlemeler, standartlar, vergilendirme	*	*	*	
Yenilik yapmamaya ilişkin diğer sebepler:				
Önceki yeniliklerden ötürü yenilik yapma ihtiyacının duyulmaması	*	*	*	*
Yeniliklere yönelik talep eksikliğinden ötürü ihtiyaç duyulmaması	*	*		

Oslo Kılavuzu

Bütün bunlar dikkate alınarak, TR52 Bölgesi'nin Yenilikçilik Stratejileri aşağıdaki başlıklarda sıralanabilir;

1. TR52 Bölgesi'nde ulusal ve uluslararası bazda üretilen bilgilerin öğrenilmesi ve yerele özel bilgilerin üretilmesi suretiyle bilginin içe ve dışa doğru yayılımının sağlanması gerekmektedir.

Yenilikçiliğin artırılmasının en önemli kaynağı bilgidir. Bölgede yenilikçilik alanında faaliyet göstermek isteyen kişi ve kuruluşlar için çoğu bilgi düzenlenmiş olup, genel bilgi kaynakları doğrudan etkileşim olmaksızın erişilebilir ve kullanılabilir durumdadır. Ancak sektörlere ve alt sektörlere ait detay bilgilerin üretilmesinde ve yayılmasında bir sorun bulunmaktadır.

Düzenlenmiş bilgi aktarımı teknoloji yayılmasının büyük bir kısmını oluşturmakta olup, bilginin düzenlenmesinin teşvik edilmesine yönelik çabalar, üretkenlik, büyüme ve yenilik üzerinde önemli etkilere sahip olabilir.[148] Bölgede yeni kurulan ile beraber 5 adet üniversite faaliyetine devam edecektir. Özellikle Selçuk Üniversitesi bu konuda en önemli aktör konumundadır. Bu kurumların bilgiyi üretme ve yaygınlaştırma konusunda yerel faaliyetlerine olan ihtiyaç her geçen gün daha da artmaktadır. Zira imalat sanayi başta olmak üzere tüm sektörlerde gelişmeler ve rekabet ortamları yeni bilgilere olan ihtiyacı artırmaktadır.

Bilim Merkezi'nin tamamlanması, bölgede teknoloji transfer aktarım merkezi ve girişimcilik merkezi gibi yapılanmaların bir an önce oluşturulması gerekmektedir.

2. Yenilikçilik kültürünün gelişmesi sağlanmalıdır.

Bölgede yenilikçilik kültürünün gelişimi yeni nesil gençlerin bilgiyi öğrenim tarzından başlayarak geliştirilmelidir. Mevcut nitelikli çalışanlar ve yöneticiler için ise detaylı araştırma yapılarak konuya ilişkin düşünceleri ve eğilimleri saptanmalı ve akabinde yerel politikalar geliştirilmelidir.

Mevcut sanayide yenilikçilik kültürünün geliştirilmesinde en büyük etken sanayinin rekabet edebilirlik için sürekli yenilik yapma zorunda kalışı ve Ar-ge harcamalarına verilen destekler olmuştur. Bölgede yer alan kişi, kurum ve kuruluşların Yenilikçilik ve Ar-genin önemi konusunda bilinçlenmesi sağlanmalıdır.

3. İşletmelerde, ar-ge ve yenilikçilik konusunda çalışacak nitelikli eleman istihdamının, danışmanlık alımlarının ve Ar-ge birimlerinin kurulmasının teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

4. İşletmelerin yenilikçilik ve Ar-ge konusunda ihtiyaç duydukları makine-ekipman ve labaratuar altyapı harcamalarının desteklenmesi. Diğer bir husus ise sektörlere ilişkin öğrenilen bilgilerin ticarileştirilmesinin sağlanmasıdır.

5. İşletmelerin sektörlerindeki gelişmeleri izlemeleri, Ar-ge merkezlerinin faaliyetlerini takip etmeleri ve bu konudaki ulusal ve uluslararası işbirliklerini geliştirmelerinin ve bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımlarının desteklenmesi

6. TÜBİTAK, KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Çerçeve Programları gibi yenilikçilik ve Ar-ge faaliyetlerini destekleyen teşvik mekanizmalarının geliştirilmesine katkıda bulunulmalıdır.

7. Yenilikçilik ve Ar-ge konusunda özellikle yurt dışı işbirliklerini arttırıcı projelere katılımın arttırılmasının sağlanmalıdır.

8. Yenilikçilik ve Ar-ge faaliyetleri konusunda Konya Teknokent'in etkinliğinin arttırılması ve altyapılarının tamamlanması sağlanmalıdır.

9. Ulusal ve uluslararası firmaların, özel ar-ge merkezlerini bölgede kurmaları teşvik edilmelidir.

10. Ulusal Fikri ve Sınaî Mülkiyet Hakları Strateji Belgesi'nin hazırlanması ve Verimlilik Politika ve Stratejisinin oluşturulması gibi ulusal projelere katkı sağlanmalıdır.

[148] Oslo Kılavuzu

12. Özellikle Karaman ilindeki bisküvi sanayi gibi katma değeri ve rekabetçiliği düşük sektörlerde katma değerli ürünlere geçiş için AR-GE ve İnovasyon faaliyetleri desteklenmelidir.

13. İlgili kesimlerin ortak proje geliştirme ve üniversite-sanayi işbirliği konusunda bilinç düzeylerinin artırılması sağlanmalıdır.

14. Üniversite-sanayi işbirliğinde etkinliğin sağlanmasına yönelik projelerin ve üniversite-sanayi işbirliğine yönelik destekleme mekanizmalarının geliştirilmesine katkıda bulunulmalıdır.

15. Sanayinin ulusal ve uluslararası proje deneyiminin arttırılmasında, üniversitelerin aktif rol alması sağlanmalıdır.

16. Üniversite-Sanayi işbirliğini geliştirmeye yönelik teknoloji transfer merkezi, ar-ge merkezi ve inovasyon merkezi şeklinde alternatif platform ve kurumların hayata geçirilmesi sağlanmalıdır.

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU
TANITIM-MARKALAŞMA STRATEJİLERİ

3.4. TANITIM-MARKALAŞMA STRATEJİLERİ

ARKA PLAN

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) tarafından "Konya-Karaman (TR52) Bölgesi 2023 Vizyonu Temel Çerçevesinin Hazırlanması İçin Teknik Destek Alınması" işi kapsamında, Bölge'nin tanıtımı ile buna ilişkin stratejilerin tespiti konusunda eğitim ve strateji dokümanlarının hazırlanması konusunda danışmanlık ve değerlendirme hizmeti talep edilmektedir.

Bu kapsamda hizmet üretilmesine yönelik olarak;

- Bölgenin Tanıtım ve Markalaşma Stratejileri Dokümanı'nın hazırlanmasına yönelik olarak Anket Çalışmaları'nın (Konya'da 400 ve Karaman'da 400 kişi) gerçekleştirilmesi
- Marka Algısına yönelik 2 adet Odak Grup Toplantısı ve farkındalık eğitiminin Konya ve Karaman merkezde gerçekleştirilmesi
- Sonuçlarının değerlendirilmesi ve paylaşılmasına yönelik olarak 2 adet değerlendirme toplantısının Konya ve Karaman merkezde gerçekleştirilmesi

faaliyetlerinde bulunulmuştur. Buradan elde edilen sonuçlar iller bazında ayrı ayrı olmak üzere marka algısı çalışması olarak tanıtım ve markalaşma stratejilerini içerir şekilde sunulmuştur.

Diğer yandan

- Konya ve Karaman illerinden toplamda 60 kişinin katılımı ile 2023 Vizyon Geliştirme Çalıştayı'nın gerçekleştirilmesi
- Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ayrı İlçe de 1.824 kişinin katılımı ile Odak Grup Toplantıları'nın gerçekleştirilmesi. Bu toplantılar esnasında daha önce MEVKA uzmanları tarafından gerçekleştirilen GZFT analizleri için görüş alınması ve yeniden GZFT çalışmaları yapılması
- İlçe odak grup toplantıları esnasında ayrıca ilçelerde yer alan sektörlere ilişkin detay sorular sorulması ve sektörler bazında analizlere imkan sağlayacak verilerin toplanması
- Proje kapsamı katkıların alınması ve proje kapsamı bilgi ve çıktıların paylaşılması açısından www.tr52.org web sitesi hayata geçirilmesi

faaliyetlerinde bulunulmuştur. Buradan elde edilen sonuçlar ile de genel olarak Bölge'nin tanıtım ve markalaşma stratejilerinin tespitine ilişkin yönlendirmelerde bulunulmuş ve elinizdeki "Tanıtım ve Markalaşma Stratejileri" Dokümanı hazırlanmıştır.

3.4.1. KONYA İLİ MARKA ALGISI ARAŞTIRMASI

3.4.1.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu araştırmanın temel amacı, Konya ili için mevcut marka algısını ortaya koymak, marka algısına etki eden faktörleri belirlemek ve bu faktörler yardımıyla Konya ilinin markalaşması için stratejiler geliştirmektir. Bu amaçla ortaya konan araştırma temel olarak iki aşamadan oluşmaktadır. Çalışmanın ilk aşamasında, 41 deneğin katılımı ile bir moderatör önderliğinde odak grup çalışması gerçekleştirilmiştir. Odak grup çalışması yapmaktaki amaç, öncelikle araştırmaya dahil edilen grubun konu ile ilgili fikirlerini, algılarını ve tutumlarını ayrıntılı bir şekilde ortaya koymaktır. Odak gruba katılacak deneklerin farklı meslek gruplarını ve iş kollarını temsil etmelerine dikkat edilmiş ve çalışma sırasında gruba katılan herkesin görüşünün alınmasına özen gösterilmiştir. Yaklaşık üç saat süren odak grup çalışmasında, deneklere 10 adet açık uçlu soru yöneltilmiş ve zengin bir bilgi birikimi elde edilmiştir. Katılımcılara yöneltilen sorular ve verilen farklı cevaplar deşifre edilerek raporlanmıştır. Araştırmanın ikinci bölümünde ise, anket bazlı saha çalışması yürütülmüş, Konya ili merkez ve ilçelerinde uygulama yapılmıştır.

3.4.1.2. Veri Toplama Yöntemi ve Örneklem

Araştırma için gerekli verilerin elde edilmesini sağlamak amacıyla, anket yoluyla veri toplama yöntemine başvurulmuştur. Kullanılan bu anket, 3 bölüm ve 61 sorudan oluşmaktadır. Anketin birinci bölümü, çalışmanın temelini oluşturan 5'li Likert Ölçeği tipinde hazırlanmış 47 ifadeden oluşmaktadır. Bu ifadelerin kullanılmasındaki amaç, Konya halkının şehir algısına etki eden çeşitli faktörleri belirlemektir. Anketin ikinci bölümünde, deneklerin demografik profillerini ortaya koymak amacıyla hazırlanmış yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi gibi demografik sorular yer almaktadır. Kullanılan anketin son bölümü ise, şehrin özelliklerini belirlemek amacıyla hazırlanan ve deneklerin fikirlerini rahatlıkla ortaya koymalarına imkan sağlayan açık uçlu soruları içermektedir.

Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach's Alpha analizi yapılmış, Cronbach's Alpha katsayısı 0,806; anlamlılık düzeyi ise 0,000 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen katsayıya göre, ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmanın evreni, Konya ilinde ikamet eden 18 yaş ve üzeri bireylerden oluşmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu 2007 genel nüfus sayımı verilerine göre araştırmanın evreni 1.843.159 kişidir. Araştırmada %95 güven düzeyi ve %5 hata payı ile çalışmak hedeflenmiştir. Buna göre, çalışmada kullanılacak örneklem büyüklüğü minimum 385 kişi olarak hesaplanmıştır.

Uygulamanın yapılacağı deneklerin belirlenmesinde kota örneklemesi yönteminden yararlanılmış, örneklem belirli değişkenlere göre sınırlandırılmış ve anketler Konya ili merkez ve ilçelerinde yüz yüze görüşme yoluyla yapılmıştır. Bu araştırmadaki temel amaç, Konya halkının şehir algısını ortaya koymak olduğu için, yapılan anket çalışmasına hem aslen Konyalı olan bireyler; hem de belirli bir süredir Konya'da ikamet eden birçok farklı kesimden birey dahil edilmiştir. Araştırmanın örneklemi, farklı meslek gruplarına ait çalışanlar; öğrenciler, bürokratlar, üst düzey yöneticiler, akademisyenler, esnaflardan oluşmaktadır. Saha çalışması sonucunda toplam 403 adet anket değerlendirmeye alınmış, elde edilen veriler tasnif edilmiş ve SPSS 16,0 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

3.4.1.3. Araştırmanın Bulguları ve Değerlendirmeler

Araştırmanın bu bölümünde, deneklerin demografik profilleri, Konya'da yaşama süreleri, Konya denildiğinde akla ilk gelen unsurlar ve Konya ilinin ön plana çıkan özellikleri gibi çeşitli bulgulara yer verilmiştir.

3.4.1.3.1. Deneklerin Demografik Profili

Araştırmaya katılan 403 deneğin demografik profili Tablo 1'de görülmektedir. Buna göre, deneklerin %60,5'ini erkek katılımcılar oluştururken, %39,5'ini ise bayan katılımcıların oluşturmaktadır. Deneklerin yaş gruplarına göre dağılımlarına bakıldığında, yarısından çoğunun (%55) 18-35 yaş arasında olduğunu görülmektedir. Geriye kalan katılımcıların %25'i 36-47 yaş arasında olup; %18'i ise 48 yaş ve üzerindeki bireylerdir.

Araştırmaya katılan deneklerden %49,6'sı üniversite mezunlarından oluşurken; onları %22,8 ile lise mezunları izlemektedir. Demografik profilde son olarak deneklerin gelir düzeylerine göre dağılımları incelenmiştir. Buna göre, araştırmaya dahil edilen deneklerin üçte biri (%30,8) 500-999TL grubunda yer alırken, 3000TL ve üzeri gelir grubu %4,5 ile sınırlı kalmıştır. Deneklerin %5'lik dilimi ise gelir düzeylerini belirtmeleri istenen soruya cevap vermekten kaçınmışlardır.

Deneklerin nüfusa kayıtlı oldukları ile göre dağılımları incelendiğinde, ilk üç il sırasıyla Konya, Ankara ve Erzurum olmuştur. Tablo 258, katılımcıların ne kadar süredir Konya'da yaşamakta olduklarını göstermektedir.

Tablo 257: Deneklerin Demografik Profile Göre Dağılımı

Cinsiyet	**Frekans**	**%**
Kadın	159	39,5
Erkek	244	60,5
Toplam	**403**	**100,0**
Yaş Grupları	**Frekans**	**%**
18-23	70	17,4
24-29	83	20,6
30-35	71	17,6
36-41	50	12,3
42-47	53	13,1
48-53	45	11
54-59	23	6,2
60 ve üzeri	8	1,8
Toplam	**403**	**100,0**
Eğitim Düzeyi	**Frekans**	**%**
Okur – Yazar	2	0,5
İlkokul	54	13,4
Ortaokul	19	4,7
Lise	92	22,8
Üniversite	200	49,6
Lisansüstü	36	8,9
Toplam	**403**	**100,0**
Gelir Düzeyi	**Frekans**	**%**
500-999 TL	124	30,8
1000-1499 TL	68	16,9
1500-1999 TL	100	24,8
2000-2499 TL	41	10,2
2500-2999 TL	32	7,9
3000 TL ve üzeri	18	4,5
Kayıp Değer	20	5,0
Toplam	**403**	**100,0**

Anket uygulanan deneklerin yaklaşık %42'si, 15 yıl veya daha az süredir Konya'da yaşayan bireylerdir. Deneklerin %12'si 16-22 yıldır, %15,6'sı 23-29 yıldır, %10,3'ü 30-36 yıldır, %7,5'i 37-43 yıldır ve % 11,6'sı ise 44 yıl ve daha fazla süredir Konya'da yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 258: Konya'da Yaşama Sürelerine Göre Deneklerin Dağılımı

Süre	Frekans	%
0-1 Yıl	29	6,9
2-8 Yıl	84	20,8
9-15 Yıl	62	15,3
16-22 Yıl	49	12
23-29 Yıl	63	15,6
30-36 Yıl	42	10,3
37-43 Yıl	28	7,5
44-50 Yıl	30	7,3
51 Yıl ve üzeri	16	4,3
Toplam	**403**	**100**

Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu ise Konya denildiğinde akla ilk gelen unsurlardır. Bu unsurlara Tablo 259'da yer verilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu (%76) ilk sırada Mevlana'yı seçmişlerdir. Hiç kuşkusuz bu veri son derece mantıklıdır, Konya ve Mevlana arasındaki ilişki çok güçlüdür.

Tablo 259: Konya Denildiğinde Akla İlk Gelen Unsurlar

Sıralama	Frekans	%
1. Mevlana	307	76
2. Etli Ekmek	125	30,9
3. Meram	32	7,9

Ön plana çıkan diğer iki temel unsur ise, Konya'nın meşhur yemeği olan etli ekmek (%30,9) ve Meram (%7,9) yöresidir. Belirtilen bu üç unsur, Konya ili ile özdeşleşmiş olan en temel unsurlardır, dolayısıyla bu sonuç da şaşırtıcı değildir. Deneklerin sıraladığı diğer unsurlar arasında muhafazakârlık, Alaeddin Tepesi, Selçuk Üniversitesi, Selçuklu Devleti ve sanayi bulunmaktadır.

Anket çalışmasının bir diğer sorusunda deneklerden bildikleri ünlü Konyalılar'ı dile getirmeleri istenmiştir. Bu sorudan elde edilen bulgular Tablo 260'ta yer almaktadır.

Tablo 260: Bilinen Ünlü Konyalılar

Sıralama	Frekans	%
1. Ahmet DAVUTOĞLU	57	14,2
2. Nadide SULTAN	47	11,7
3. Ahmet ÖZDEMİR (Kör Ahmet)	40	9,9

Bilinen ünlü Konyalılar arasında ilk sırayı Dışişleri Bakanı Ahmet DAVUTOĞLU alırken, ikinci ve üçüncü sıralar Nadide Sultan ve Kör Ahmet lakaplı yerel sanatçı Ahmet ÖZDEMİR tarafından paylaşılmıştır. Bu üç ünlünün haricinde deneklerin örnek gösterdiği diğer Konyalı ünlüler arasında Mevlana, Bedia AKARTÜRK ve Mustafa YILDIZDOĞAN mevcuttur.

Araştırmada deneklere, Konya ilinin hangi özellikleri ile ön plana çıktığı sorulmuş ve bu sorudan elde edilen bulgular Tablo 261'de sunulmuştur. Yapılan değerlendirmeye bakıldığında, Mevlana'nın yine ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Sonuçlara göre, Mevlana'nın Konya insanının şehir algısında ne derece etkili ve önemli bir yere sahip olduğu net bir şekilde gözlemlenmiştir. İkinci olarak denekler tarım alanının Konya'nın ön plana çıkan özelliklerinden biri olduğunu belirtirken, diğer özellikler ise sırasıyla, sanayi, tarih ve muhafazakârlık olmuştur.

Tablo 261: Konya İlinin Ön Plana Çıkan Özellikleri

Özellikler	Frekans	%
Mevlana	143	35,3
Tarım	38	8,6
Sanayi	28	7,9

Özellikler	Frekans	%
Tarih	20	6,9
Muhafazakarlık	19	4,5

Katılımcılara Konya şehrini nasıl algıladıklarını ölçmeye yönelik olarak iki açık uçlu soru yöneltilmiştir. Bu sorular:

• Konya bir renk olsaydı, hangi renk uygun olurdu? Neden?

• Konya bir insan olsaydı, cinsiyeti ne olurdu? Neden?

Bu iki sorudan elde edilen sonuçlar, Tablo 262 ve Tablo 263'te listelenmiştir.

Algıyı ölçmeye yönelik olarak sorulan renk sorusundan elde edilen sonuçlara göre, yeşil, sarı ve beyaz olmak üzere üç rengin ön plana çıktığı görülmektedir. Yeşil rengi Konya ile özdeşleştiren katılımcılar, bunu Mevlana'ya, İslamiyet ve huzur öğelerine ve halkın genel olarak yeşile duyduğu özleme bağlamışlardır. Sarı rengin ön plana çıkmasının sebebi ise, Konya'nın tahıl ambarı olması, şehrin kurak yapısı ve bozkırda süren karasal iklim olarak açıklanmıştır. Konya ilinin rengini beyaz olarak algılayan katılımcıların ise, bunun nedenlerini kentin temizliğini ve beyaz rengin semazenleri çağrıştırması olarak açıkladıkları görülmektedir.

Tablo 262: Konya İlinin Rengi

Renk	%	Nedenler	%
Yeşil	57,3	• Mevlana'dan dolayı • Huzur, inanç ve İslamiyet'in rengi olmasından dolayı • Yeşil bir kent olduğu için	13,1 6,4 4,7
Sarı	15,9	• Tahıl ambarı olduğu için • Kurak olduğu için • Karasal iklim hüküm sürdüğü için	6,1 5,9 2,9
Beyaz	5,2	• Temiz olduğu için • Semazenlerin rengi olduğu için	2,9 0,7

Tablo 273'te deneklerin Konya ilinin cinsiyeti ile ilgili görüşleri ve bunun nedenlerine yer verilmiştir. Deneklerin %54,3 gibi yarısından fazla bir kesimi Konya'nın cinsiyetini "erkek" olarak algıladıklarını ifade etmişlerdir. Bu algıdaki temel nedenler ise, şehrin ataerkil yapısı ve erkek egemen bir kültürün hüküm sürmesidir. Deneklerin şehri "erkek" olarak tanımlamalarının diğer sebepleri arasında şehrin sert mizaçlı olması ve kendi kendine yeten, güçlü bir şehir olması da yer almaktadır. Karşı görüşe sahip olan %18,9 oranındaki denekler ise, Konya'yı "kadın" olarak algıladıklarını söylemişlerdir. Bu algıda iki önemli nedenin ön plana çıktığını söylemek mümkündür. Yaşadıkları şehri "kadın" olarak tanımlayan bireyler, şehrin bakımlı ve güzel oluşu ile sessiz, huzurlu yapısını kanıt göstermişlerdir. Bunlara ek olarak, deneklerin yaklaşık %27'si bu soruyu yanıtsız bırakmışlardır.

Tablo 263: Konya İlinin Cinsiyeti

Cinsiyet	%	Nedenleri	%
Erkek	54,3	• Erkek egemen kültür ve ataerkil yapı • Sert mizaçlı olması • Güçlü olması	9,3 3,8 1,7
Kadın	18,9	• Bakımlı ve güzel olduğu için • Sakin ve huzurlu olduğu için	1,6 1,6
Kayıp Değer	26,8		

Araştırmada ortaya çıkan bir diğer önemli sonuç da, deneklerin %54,6 'sının Konya ilinin Türkiye genelinde olumsuz bir imajı olduğunu düşünmeleri olmuştur. Markalaşma açısından bakıldığında, bu olumsuz imajı düzeltmek için gösterilecek çabalar son derece önem kazanmaktadır. Öncelikle

olumsuz imaja neden olan faktörler araştırılmalı ve gereken tedbirler alınmalıdır. Deneklerin yarıdan fazlasının bu görüşü savunması göz ardı edilebilecek bir durum değildir.

3.4.1.3.2. Konya İli Marka Algısı Analizleri ve Değerlendirme

Konya ili marka algısına etki eden faktörleri belirlemek amacıyla yapılacak faktör analizinden önce, kullanılan örneklem sayısının yeterliliğini ölçmek ve değişkenler arasındaki ilişkinin varlığını ortaya koymak amacıyla verilere yapısal geçerlilik analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda Kaiser-Meyer-Olkin değeri 0,881 ve anlamlılık düzeyi 0,000 olarak hesaplanmıştır. Bartlett testi sonucunda ise değişkenler arasında genel bir ilişki yapısının var olduğu belirlenmiştir (Chi square: 1,61733; sign: 0,000). Bu sonuçlara göre, araştırmada kullanılan örneklemin faktör analizi için uygun olduğu ve değişkenler arasında güçlü bir ilişkinin var olduğunu söylemek mümkündür.

3.4.1.3.2.1. Marka Algısına Etki Eden Faktörler

Marka algısına etki eden faktörleri belirlemek amacıyla ölçeğe faktör analizi uygulanmıştır. Değişkenler, Temel Bileşenler Analizi ile faktör analizine tabi tutulmuş, Kaiser Normalizasyonu ile Varimax Rotasyonu kullanılarak 47 değişken 4 ana faktör grubu altında toplanmıştır. Analiz yapılırken, üç ifadenin altında kalan faktörler değerlendirme dışı bırakılmıştır. Marka algısının boyutlarını ortaya koyan faktörler; F1: Sosyal yapı, F2: Kültür ve Tarih, F3: Turizm ve F4: Demografik Yapı olarak ortaya çıkmıştır. Bu dört faktörün toplam varyansı açıklama düzeyi %52 olarak hesaplanmıştır. Faktör yükleri ve faktörlerin toplam varyansı açıklama düzeyleri ise Tablo 264'te detaylı olarak ortaya konmuştur.

Faktör 1: Sosyal Yapı

Araştırmada önce çıkan ilk faktör, sosyal yapı olmuştur. Bu faktörün toplam varyansı açıklama düzeyi % 18,887'dir. Sosyal yapı faktörünün, yedi ifade altında toplandığı görülmektedir. Faktör yüklerine bakıldığında, Konya şehrinin yaşamak için güvenli bir şehir olması, şehrin sosyal yapısı içinde en önemli faktör olarak öne çıkmaktadır. Güvenlik unsuru dışında, markalaşma açısından şehirde birden fazla üniversitenin bulunması da son derece önemlidir. Konya ili ve ilçeleri, İsveç başta olmak üzere Avrupa'nın farklı ülkelerine göç vermiştir. Bunun yanı sıra, ülkemizin değişik yörelerinden iç göç de çekmektedir. Hem yurtiçi, hem de yurtdışı kaynaklı bu göçler ve yarattıkları etkileşim, Konya'nın tanınmasına ve bilinirliğinin artmasında imkan vermektedir.

Tablo 264: Konya İli Marka Algısı Analizi Faktör Yükleri

Faktörler	Faktör Yükleri	Toplam Varyans
Faktör 1: Sosyal Yapı		
▪ **Konya, yaşamak için güvenli bir şehirdir.**	,777	
▪ **Konya'da üç üniversitenin var olması, halkın sosyal gelişimine olumlu katkıda bulunmaktadır.**	,773	
▪ **Konya, ülkemizin farklı bölgelerinden çok göç alan bir ildir.**	,660	**18,887**
▪ **Konya'da halkın yaşam standartları yüksektir.**	,617	
▪ **Konya, yurtdışına göç veren bir ildir.**	,536	
▪ **Konya'da kadın erkek eşitsizliği mevcuttur.**	,451	
▪ **Konya'nın Türkiye genelinde olumsuz bir imajı vardır.**	,434	
Faktör 2: Kültür ve Tarih		
▪ **Mevlana'nın Konya'da yer alması şehir için önemli bir değerdir.**	,645	
▪ **Konya, kültürel faaliyetler açısından zengin bir şehirdir.**	, 621	**14,702**
▪ **Konya, tarihi açıdan değerli eserlere sahiptir.**	,556	
▪ **Konya ilinde çok sayıda müze vardır.**	,416	
▪ **Konya halkı, sahip oldukları tarihi eserlere önem verir.**	,328	

Faktörler	Faktör Yükleri	Toplam Varyans
Faktör 3: Turizm		
▪ **Konya ili, uluslararası alanda yalnızca Mevlana ile tanınmaktadır**	,650	**11,115**
▪ **Konya'ya gelen turistler, sıkılmadan zaman geçirecekleri birçok faaliyet bulabilirler.**	,634	
▪ **Yabancı turistlerin Konya iline ilgisi yerli turistlere göre daha fazladır.**	,534	
▪ **Konya ili turizm alanında hak ettiği ilgiyi ve desteği görememektedir.**	,343	
Faktör 4: Demografik Yapı		**7,751**
▪ **Konya insanı misafirperverdir.**	,707	
▪ **Konya halkı, her alanda yeniliklere açıktır.**	,609	
▪ **Konya insanı mutaassıptır.**	,489	

Faktör 2: Kültür ve Tarih

Toplam varyansın %14,702'sini açıklayan ikinci faktör, kültür olmuştur. Bu faktör, beş ifade altında toplanmaktadır. Kültürün marka algısını etkileyen faktörlerden biri olarak karşımıza çıkması şaşırtıcı değildir. Konya'yı ön plana çıkaran, onu diğer şehirlerden ayıran en önemli özelliği, kuşkusuz Mevlana gibi, bütün dünyanın hayran olduğu bir değeri, Mevlana kültürünü barındırıyor olmasıdır. Mevlana kültürünün yanında, Konya'nın bir Selçuklu başkenti olması ve bu nedenle Selçuklu dönemine ait birçok tarihi eseri barındırıyor olması da, onu tarihi açıdan son derece değerli kılmaktadır. Kültürel ve tarihi açıdan Konya ilinin sahip olduğu zenginlikler, kentin markalaşmasında önemli avantajlar sağlayacaktır.

Faktör 3: Turizm

Çalışmada öne çıkan bir diğer faktör ise, turizm olmuştur. Bu faktörün toplam varyansı açıklama düzeyi %11,115'dir ve dört ifade altında toplandığı gözlenmektedir. Bu faktör de, kültür ve tarih gibi Konya ili için markalaşmada anahtar faktörlerden biridir. İnanç ve kültür turizmi açısından oldukça zengin bir yapıya sahip olan Konya ili, her yıl birçok yerli ve yabancı turist tarafından ziyaret edilmektedir. İnanç ve kültür turizmi dışında, Meram bağları, çeşitli kaplıcalar ve mağaraları ile sahip olduğu zengin yemek kültürü de Konya ilinin yerli yabancı turistler tarafından ziyaret edilmesinde önemli bir yere sahiptir.

Faktör 4: Demografik Yapı

Marka algısına etki eden son faktör, demografik yapı olmuştur. Bu faktörün toplam varyansı açıklama düzeyi %7,751'dir ve faktör üç ifade altında toplanmıştır. Faktör yüklerine bakıldığında, Konya insanının misafirperverliğinin ön plana çıktığını söylemek mümkündür. Ankete katılanlar, her ne kadar Konya'nın farklı alanlarda değişikliklere gayet açık olduğunu belirtmiş olsalar da, şehrin gelenekçi ve mutaassıp bir algısı olduğunu da kabul etmişlerdir.

3.4.1.3.3. Konya İli Odak Grup Çalışması Sonuçları

Odak grup görüşmeleri, önceden belirlenmiş yönergeler çerçevesinde gerçekleştirilen, bu yöntemin mantığına uygun olarak, görüşülen kişilerin özelliklerini ön planda tutan, katılımcıların söylemine ve bu söylemin toplumsal bağlamına dikkat edilmesi gereken nitel bir veri toplama tekniği olarak tanımlanabilir. Diğer bir deyişle, odak grup çalışması, bireylerin düşüncelerini serbestçe söyleyebileceği bir ortamda, dikkatlice planlanmış bir tartışma olarak tanımlamaktadır. Katılımcılara yöneltilen sorular ve verilen farklı cevaplar aşağıda sunulmaktadır.

3.4.1.3.3.1. Odak Grup Soru-Cevap Metni

Marka kavramı hakkında ne düşünüyorsunuz, sizce önemi nedir?

Marka güvendir, kalitedir, farklılıktır, rekabetçiliktir. Aynı zamanda marka alışkanlıktır, özdeşleşmedir, itibardır, işletmenin ruhudur. Katılımcılar bu tanımlara ek olarak, markanın müşteri memnuniyetini temsil ettiğini ve bir kimlik olarak algılandığını da ifade etmişlerdir.

Konya ilinin kendisine ait bir amblemi var mıdır, varsa nedir?

Odak grup çalışmasında, Konya iline ait bir amblem konusunda üç farklı cevap ortaya çıkmıştır. Katılımcılar şehre ait üç adet amblem olduğunu dile getirmişlerdir. Bu amblemler çift başlı kartal, Mevlana ve buğday başağıdır. Her kurumun kendi amblemini kullandığı ifade edilmiştir. Örneğin Selçuk Üniversitesi ve Büyükşehir Belediyesi çift başlı kartal amblemini kullanmaktadır. Üç farklı amblem bulunması ve bu amblemlerin hiçbir standardının olmaması, şehrin imajı için de karışıklık yaratmaktadır.

Konya bir renk olsaydı, hangi renk uygun olurdu? Neden?

Bu noktada katılımcılar yeşil, sarı ve turkuaz olmak üzere üç renk üzerinde durmuşlardır. Sarı renk, buğday ile özdeşleştiği için uygun bulunmuştur. Yeşil renk, şehrin muhafazakâr yapısını temsil ettiği ve genel olarak Konya insanındaki yeşile (doğaya) olan özlemi dile getirdiği için benimsenmiştir. Turkuaz rengi ise Selçuklular'dan günümüze uzanan tarihin önemi ve değeri için tercih edilmiştir.

Konya bir çiçek olsaydı, hangi çiçek uygun olurdu? Neden?

Öne çıkan çiçekler lale, gül ve papatyadır. Papatya, hem bozkır çiçeği oluşu, hem de sarı/beyaz renklerinden ötürü seçilmiştir. Lale, Selçuklular'dan süregelen bir çiçek olarak ifade edilmiştir. Bu arada, son 10 yılda dünyada en çok lale üretiminin Konya'da yapıldığı belirtilmiştir. Ancak, bazı katılımcılar lalenin son 3-4 yılda ortaya çıktığını ve ticari kaygılardan kaynaklanan zorlamayla şehrin simgesi haline geldiğini ifade etmişlerdir. Konya'daki hava koşulları da lale için uygun olmayıp, bu çiçeğin ömrü ancak 15 gün kadar kısa bir süre olmaktadır. Gül ise çok daha eski kökleri olan, Mevlana'nın Mesnevi eserinde yer bulan bir çiçektir. Bu sebeple, Konya şehri için en uygun çiçek sembolü gül olmalıdır kanısı vurgulanmıştır.

Konya bir hayvan olsaydı, hangi hayvan uygun olurdu? Neden?

Yabani koyun, kartal, bülbül, at ve kaplumbağa şehrin olası hayvan sembolleri olarak tartışılmıştır. Yabani koyun, dünyada sadece bu bölge coğrafyasında yaşadığı için uygun bir sembol olacaktır. Kartal ise, Selçuklu Devleti'nden günümüze kadar gelmiş bir kuş sembolü olup, halihazırda kentteki üç sembolden birisinde kullanılmaktadır. Çift başlı kartal, hem doğuya, hem batıya hakim olmayı sembolize etmektedir. Konya için kaplumbağa sembol olmalı önerisini yapan katılımcılar, bu hayvanın mistik özelliğini, uzun bir yaşam süresine sahip olduğunu ve kendi kendine yetme becerisine sahip olduğunu savunmuşlardır. Bunlara ek olarak, kaplumbağa bereketi ve uğuru da simgeleyen bir hayvandır.

Konya denildiğinde aklınıza gelen ilk üç kelime nelerdir?

Her katılımcının bu soru için yazılı olarak verdiği cevaplar incelendiğinde "Mevlana", "etli ekmek" ve "dindar" kelimeleri ağırlıklı olarak ön plana çıkmaktadır. Sıkça belirtilen diğer kavramlar arasında "Selçuklu Başkenti", "buğday" ve "kartal" bulunmaktadır.

Konya'nın tarihi ve turistik açılardan tanıtılması amacıyla yapılan faaliyetleri yeterli buluyor musunuz?

Bu konudaki genel kanı, Konya'nın tanıtımı adına yapılan faaliyetlerin sınırlı ve yetersiz olduğuna yöneliktir. Konya'nın hedef kitlesindeki yerli ve yabancı turistler konusunda farklı görüşler ortaya atılmıştır. Katılımcıların bir kısmı Konya ve ilçelerindeki tarihi ve turistik değerlerin inanç turizmi başta olmak üzere ciddi bir potansiyele sahip olduğunu ifade etmişlerdir. Ancak, buna karşı çıkan bir grup

katılımcı Konya'nın turizm potansiyelinin son derece sınırlı olduğunu, şehrin doğrudan kendine özgü bir turist talebi doğuramadığını belirtmişlerdir. Kente gelen turistlerin çok büyük kısmının birkaç saat kaldığını, daha sonra transit olarak Kapadokya, İzmir yörelerine geçtiklerini dile getirmişlerdir. Kentin yerli ve yabancı turistleri cezbetmek ve konaklatmak için yeni atılımlara, tesislere ihtiyacı olduğu tartışılmıştır. Örneğin Konya'da Büyükşehir Kent Müzesi bulunmamaktadır. Mevlana türbesi dışında şehirde var olan anıtlar, parklar, obruklar ve şelaleler göz ardı edilmektedir. Meşhur Alâeddin Tepesi ise, otopark olarak kullanılmaktadır.

Mevlana ile Konya şehrinin birlikte algılanmasını nasıl yorumluyorsunuz?

Tüm katılımcılar ortak bir payda etrafında buluşup, Mevlana'nın Konya için çok önemli ve temel bir değer olduğunu ifade etmişlerdir. Mevlana'nın hem yurtiçi ,hem de yurtdışında Konya ilinin tanıtılmasına yönelik katkısı tartışılmaz boyuttadır. Tüm katılımcılar sürekli olarak Mevlana ile ilgili gerçekleşen inanç turizminin geliştirilmesinin gerekliliğini vurgulamışlardır. Önerilen temel fikirler arasında, her yıl bir hafta gerçekleştirilen Mevlana günlerinin bütün yıla yayılması, Mevlana türbesinin çevresinde orijinal bir kültür sokağı oluşturulmasıdır.

Nasreddin Hoca'nın Konya şehrinin tanıtımına etki edeceğini düşünüyor musunuz?

Katılımcılar, bu konuda net bir tavır sergilemiş, Nasreddin Hoca'nın Akşehir ilçesinden olduğunu ve orada kendisine sahip çıkıldığını belirtmişlerdir. Tüm katılımcılar ortak bir biçimde Nasreddin Hoca Akşehirli'dir ve Akşehirliler'e kalmalıdır mantığını savunmuşlardır. Her ilçeden farklı bir unsur veya değere yönelmek yerine, Konya'nın şehir olarak kendi içinden tek bir unsura odaklanmasının doğru olacağı söylenmiştir.

Konya ilinin Türkiye genelinde mutaassıp bir algısı mevcuttur. Bu konudaki fikriniz nedir?

Katılımcılar, eski yıllarda Konya'nın bugün olduğundan çok daha mutaassıp olarak tanınmakta olduğunu ifade etmişlerdir. Fakat son yıllarda bu tutucu imajın giderek değişmeye başladığını, hatta Türkiye'nin giderek "Konyalaşmaya" başladığını ileri sürmüşlerdir. Bu yorum son derece dikkate değerdir.

3.4.1.4. STRATEJİK ÖNERİLER

1. Marka algısının boyutlarını ortaya koyan faktörler; Sosyal yapı, Kültür ve Tarih, Turizm ve Demografik Yapı olarak ortaya çıkmıştır.

   Konya şehrinin yaşamak için güvenli bir şehir olması, şehrin sosyal yapısı içinde en önemli faktör olarak öne çıkmaktadır. Konya ili ve ilçelerinin, İsveç başta olmak üzere Avrupa'nın farklı ülkelerine göç vermesi de Türkiye dışında Konya'nın birçok ülkede iyi bir etkileşime sahip olduğunun ve şehrin tanınırlığı konusunda bir avantaja sahip olduğunun bir delilidir. Markalaşma açısından şehirde birden fazla üniversitenin bulunması da son derece önemlidir. **Bu sosyal ögelerin Konya'nın tanıtımında kullanılması da öncelikli bir yere sahiptir.**

1. Tarihi açıdan bakıldığında, Mevlana'nın Konya'da yer alması, Konya'yı, hem tarih hem de kültür açısından zenginleştirmektedir. Konya ilinde çok sayıda tarihi eser ve müze olması da bu olguyu desteklemektedir. Konya'nın bir Selçuklu başkenti olması ve bu nedenle Selçuklu dönemine ait birçok tarihi eseri barındırıyor olması da, onu tarihi açıdan son derece değerli kılmaktadır. **Kısaca, marka algısı stratejileri açısından içinde Mevlana'yı da barındıran Tarih ve Kültür ögesi en ön safta yer almalıdır.**

   Önerilen temel fikirler arasında, her yıl bir hafta gerçekleştirilen Mevlana günlerinin bütün yıla yayılması, Mevlana türbesinin çevresinde orijinal bir kültür sokağı oluşturulmasıdır.

2. İnanç ve kültür turizmi açısından oldukça zengin bir yapıya sahip olan Konya ili, her yıl birçok yerli ve yabancı turist tarafından ziyaret edilmektedir. Eğer bu turizm potansiyeli, örneğin Konya'nın Meram bağları, kaplıcaları ve mağaraları ve sahip olduğu zengin yemek kültürü ile bir araya getirilebilirse, şehrin gelenekçi ve mutaassıp bir algısı olmasına karşılık yerli ve yabancı turistler tarafından ziyaret edilme sayısının ciddi şekilde artacağı düşünülmektedir.

   Ancak Konya'yı gerçek bir turizm kenti yapmak için, Konya'yı turizm açısından bir cazibe merkezi haline getirmek gerekir. Bunun için de Turizm ile ilgili bir nazım plana gereksinme duyulacaktır. Turisti şehirde tutmak için gerekli tüm yeme, içme, konaklama, müze olanaklarının gözden geçirilmesi ve yenilenmesi, bu konularda yeni yaratıcı projelerin üretilmesi gerekmektedir. Mevlana türbesi dışında şehirde var olan anıtlar, parklar, obruklar ve şelaleler yeniden cazip hale getirilmelidir. Meşhur Alaeddin Tepesinin ise yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

3. Konya ili ile özdeşleşmiş olan en temel unsur hiç kuşkusuz Mevlana'dır. Yaptığımız çalışmada, Mevlana'nın Konya insanının şehir algısında ne derece etkili ve önemli bir yere sahip olduğu net bir şekilde gözlemlenmiştir. **Bu nedenle Konya'nın tanıtımında Mevlana'nın bir sembol olarak kullanılması büyük önem taşımaktadır.**

4. Hem Doğu hem Batı sentezini sembolize etmesi, ayrıca Konyaspor, Konya Belediyesi ve Selçuk Üniversitelerinde amblem olarak kullanılması nedenleriyle de **Çift Başlı Kartal'ın, Mevlana sembolünün yanında bir simge olarak kullanılması da mümkün görülmektedir.**

5. Semboller arasında yeşil ve sarı rengin ön plana çıkması da bir tesadüf değildir. Yeşil, Mevlana'ya, İslamiyet'e ve huzur öğelerine ve halkın genel olarak yeşile duyduğu özleme bağlanmıştır. Sarı renk ise Konya'nın tahıl ambarı olması, şehrin kurak yapısı ve bozkırda süren karasal iklimle bağdaştırılmıştır. Bu iki rengin uyumu, görsel açıdan, Konya için

öngörülen sembollerin tamamlayıcısı gibi algılanmıştır. **Konya tanıtımlarında bu renklerin kullanımına özen gösterilmesi ve şehrin renkleri olarak lanse edilmeleri önemlidir**.

6. Lalenin, son 10 yılda dünyada en çok Konya'da üretildiğini ve özellikle Selçuklu'dan miras kalan bir çiçek olarak bilindiğini bu nedenle de Konya'nın simgeleri arasında yer alması gerektiği de vurgulanmıştır. **Konya'nın tanıtım simgeleri arasında lale kullanılacak ise, lalenin bir rengi üzerinde durulması (ör: sarı) ve bu renk lalenin birçok alanda ve yerde sık sık kullanılması gerekecektir.**

7. Kentin cinsiyetinin 'erkek' algısı ise ilde erkek egemen bir kültürün hüküm sürmesine, şehrin sert mizaçlı olmasına ve kendi kendine yeten, güçlü bir şehir olmasına bağlanmıştır. Bu konunun şehrin marka algısı stratejisinde önemli bir yere sahip olmadığını düşünüyoruz.

8. Araştırmada ortaya çıkan bir diğer önemli sonuç da, deneklerin %54,6 'sının Konya ilinin Türkiye genelinde olumsuz bir imajı olduğunu düşünmeleri olmuştur. Markalaşma açısından bakıldığında, bu olumsuz imajı düzeltmek için gösterilecek çabalar son derece önem kazanmaktadır. **Öncelikle olumsuz imaja neden olan faktörler araştırılmalı ve gereken tedbirler alınmalıdır.**

3.4.2. KARAMAN İLİ MARKA ALGISI ARAŞTIRMASI

3.4.2.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu araştırmanın amacı, Karaman ilini marka kent haline getirmek için markalaşma stratejileri ortaya koymak, Karaman halkının mevcut marka algısını ölçmek ve marka algısına etki eden faktörleri belirlemektir. Bu amaçla ortaya konan araştırma temel olarak iki aşamadan oluşmaktadır. Çalışmanın ilk aşamasında, Karaman ilinde, farklı meslek gruplarını ve iş kollarını temsil eden 29 katılımcı ile bir moderatör başkanlığında odak grup çalışması gerçekleştirilmiştir. Odak grup çalışması yapılmasındaki amaç, öncelikle araştırmaya dahil edilen grubun konu ile ilgili fikirlerini, algılarını ve tutumlarını ayrıntılı bir şekilde ortaya koymaktır. Yaklaşık üç buçuk saat süren odak grup çalışmasında, deneklere 10 adet açık uçlu soru yöneltilmiş ve zengin bir bilgi birikimi elde edilmiştir. Katılımcılara yöneltilen sorular ve verilen farklı cevaplar deşifre edilerek raporlanmıştır. Araştırmanın ikinci bölümünde ise, anket bazlı saha çalışması yürütülmüş, Karaman ili merkez ve ilçelerinde uygulama yapılmıştır.

3.4.2.2. Veri Toplama Yöntemi ve Örneklem

Araştırmaya veri sağlamak amacıyla, anket yoluyla veri toplama yöntemine başvurulmuştur. Kullanılan anket, 3 bölümden oluşmakta ve 63 soru içermektedir. Anketin birinci bölümü, çalışmanın temelini oluşturan 5'li Likert Ölçeği tipinde hazırlanmış 50 ifadeden oluşmaktadır. Bu ifadelerin kullanılmasındaki amaç, Karaman halkının şehir algısına etki eden faktörleri ortaya koymaktır. Kullanılan ölçeğin ikinci bölümünde, çalışmaya katılan deneklerin demografik profillerini ortaya çıkarmaya yönelik olarak hazırlanmış yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi gibi demografik sorular yer almakta, anketin son kısmında ise, şehrin özelliklerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanmış ve deneklerin düşüncelerini açıkça ifade etmelerini sağlayacak açık uçlu sorular yer almaktadır.

Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach's Alpha analizi yapılmış, Cronbach's Alpha katsayısı 0,869; anlamlılık düzeyi ise 0,000 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen katsayıya göre, ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmanın evreni, Karaman ilinde ikamet eden 18 yaş ve üzeri bireyleri kapsamaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu 2007 genel nüfus sayımı verilerine göre araştırmanın evreni 1.652.940 kişidir. Araştırmada %95 güven düzeyi ve %5 hata payı ile çalışmak hedeflenmiştir. Buna göre, çalışmada kullanılacak örneklem büyüklüğü minimum 385 kişi olarak hesaplanmıştır.

Anket uygulamasının yapılacağı kişileri belirlemek amacıyla kota örneklemesi yönteminden yararlanılmış, örneklem belirli değişkenlere göre sınıflandırılmış ve anketler Karaman ili merkez ve ilçelerinde yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılmıştır. Karaman halkının şehir algısını ortaya koymak hedeflendiği için, yapılan anket çalışmasına, aslen Karamanlı olup olmadığına bakılmaksızın Karaman ilinde ikamet eden farklı kesimden birçok birey dahil edilmiştir. Araştırmanın örneklemi, farklı meslek gruplarına ait çalışanlar; üst düzey yöneticiler, akademisyenler, öğrenciler ve esnaflardan oluşmaktadır. Saha çalışması sonucunda toplam 403 anket değerlendirmeye alınmış, elde edilen veriler SPSS 16,0 programı kullanılarak tasnif ve analiz edilmiştir.

3.4.2.3. Araştırmanın Bulguları ve Değerlendirmeler

Araştırmanın bu bölümünde, deneklerin demografik profilleri, Karaman'da yaşama süreleri, Karaman denildiğinde akla ilk gelen unsurlar, Karaman ilinin rengi ve Karaman'ın ön plana çıkan özellikleri gibi çeşitli bulgulara yer verilmiştir.

3.4.2.3.1. Deneklerin Demografik Profili

Tablo 275'te araştırmaya katılan 403 deneğe ait demografik verilere yer verilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucuna göre, deneklerin %57,3'ünün erkek katılımcılardan, %42,7'si ise bayan katılımcılardan oluştuğu belirlenmiştir. Deneklerin yaş gruplarına göre dağılımlarına bakıldığında, deneklerin yaklaşık %46'sının 24-35 yaş grubunda yer aldığı görülmektedir. Geriye kalan katılımcıların %35,7'si 36 yaş ve üzeri grupta yer alırken, %12,3'ü ise 18-23 yaş grubunda yer almıştır.

Deneklerin eğitim düzeylerine göre dağılımları incelendiğinde, deneklerin %35'inin ilköğretim mezunu olduğu, % 53,2'sinin üniversite mezunu olduğu, % 10,9'unun lisansüstü eğitim aldığı ve % 0,9'luk kesiminin ise sadece okur-yazar olduğu görülmektedir. Son demografik özellik olarak deneklerin gelir düzeylerine göre dağılımları incelenmiştir. Buna göre, araştırmaya dahil edilen deneklerin %41,7'sinin 5000-1499TL gelir grubunda, %35,5'inin 1500-2499TL gelir grubunda ve %14,4'ü ise 2500TL ve üzeri gelir grubunda yer aldıkları belirlenmiştir. Deneklerin yaklaşık %9'unun gelir düzeylerini açıklamakta çekingen davrandıkları ve bu soruya cevap vermedikleri görülmektedir.

Deneklerin nüfusa kayıtlı oldukları ile göre dağılımlarına bakıldığında, Karamaman, Konya, Mersin ve Ankara illerinin ön plana çıkığı görülmüştür. Katılımcıların Karaman'da ne kadar zamandır yaşamakta oldukları ise Tablo 266'da görülmektedir.

Tablo 265: Deneklerin Demografik Profile Göre Dağılımı

Cinsiyet	**Frekans**	**%**
Kadın	172	42,7
Erkek	231	57,3
Toplam	403	100,0
Yaş Grupları	**Frekans**	**%**
18-23	50	12,3
24-29	104	20,1
30-35	103	25,9
36-41	53	13
42-47	47	11,5
48-53	26	6,3
54-59	12	3
60 ve üzeri	8	1,9
Toplam	**403**	**100,0**
Eğitim Düzeyi	**Frekans**	**%**
Okur – Yazar	4	0,9
İlkokul	21	5,2
Ortaokul	18	4,5
Lise	102	25,3
Üniversite	214	53,2
Lisansüstü	44	10,9
Toplam	**403**	**100,0**
Gelir Düzeyi	**Frekans**	**%**
500-999 TL	112	27,8
1000-1499 TL	56	13,9
1500-1999 TL	94	23,3
2000-2499 TL	49	12,2
2500-2999 TL	26	6,5
3000 TL ve üzeri	32	7,9
Kayıp Değer	34	8,4
Toplam	**403**	**100,0**

Anket uygulanan deneklerin yaklaşık yarısının (%46,1), 0-15 yıl arası bir zamandır Karaman'da yaşadıkları belirlenirken, deneklerin %37,9'unun 16-36 yıl arası, %15,1'i ise 37 yıldan uzun süredir Karaman'da yaşadıkları görülmektedir.

Tablo 266: Karaman İlinde Yaşama Sürelerine Göre Deneklerin Dağılımı

Süre	Frekans	%
0-1 Yıl	30	7,4
2-8 Yıl	116	28,7
9-15 Yıl	41	10
16-22 Yıl	37	9,1
23-29 Yıl	62	15,2
30-36 Yıl	55	13,6
37-43 Yıl	31	7,6
44-50 Yıl	20	4,8
51 Yıl ve üzeri	11	2,6
Toplam	**403**	**100**

Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu ise Karaman denildiğinde akla ilk gelen unsurlardır. Bu unsurlara Tablo 267'de yer verilmiştir. Katılımcıların büyük bir kısmı (%22,8), "Karaman'ın koyunu" sözünden dolayı Karaman denildiği zaman ilk akla gelen unsurun koyun olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuç, koyun sözcüğünün Karaman ili ile özdeşlemiş olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Diğer yandan denekler, Karaman'ın Türkiye elma üretiminin yaklaşık %25'ini karşılıyor olması ve kendine özgü bir elma türünün bulunması gibi nedenlerden dolayı elmayı Karaman'a has bir unsur olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Karaman denildiğinde akla gelen bir diğer unsurun da bisküvi olduğu ortaya çıkmıştır. Birçok bisküvi firmasına ait fabrika Karaman'da faaliyet göstermektedir ve Türkiye bisküvi üretiminin yaklaşık üçte birinin bu ilden karşılanmaktadır. Bu sebepten dolayı, Karaman ilinin bisküvi üretiminde ne kadar önemli bir yeri olduğunu aşikardır.

Tablo 267: Karaman Denildiğinde Akla İlk Gelen Unsurlar

Sıralama	Frekans	%
1. Koyun	92	22,8
2. Elma	42	10,4
3. Bisküvi	40	9,9

Bu üç unsura ek olarak, araştırmaya katılan denekler Karamanoğlu Mehmet Bey (%5,5) ile Karaman'ın "Türkçe'nin Başkenti" olarak anılmasından dolayı Türk Dili (%4,7) unsurlarının da Karaman'ı çağrıştırdığını belirtmişlerdir.

Anket çalışmasının bir diğer sorusunda deneklerden bildikleri ünlü Karamanlılar'ı belirtmeleri istenmiştir. Bu sorudan elde edilen bulgular Tablo 268'de yer almaktadır.

Tablo 268: Bilinen Ünlü Karamanlılar

Sıralama	Frekans	%
1. Karamanoğlu Mehmet Bey	89	22,1
2. Yunus Emre	67	16,6
3. Piri Reis	58	14,4

Çalışmada yer alan bir diğer açık uçlu soruda, deneklerden bildikleri ünlü Karamanlıları belirtmeleri istenmiştir. Buna göre, denekler tanıdıkları en ünlü Karamanlı'nın, Karamanoğlu Mehmet Bey (%22,1) olduğunu söylerken, ikinci sırayı Yunus Emre ve üçüncü sırayı da Piri Reis'in aldığı görülmektedir. Bu üç ünlüye ek olarak denekler, Karamanlı ünlüler arasında Kazım Karabekir (%4,5) ve Nimet Çubukçu'yu (%4,2) da örnek göstermişlerdir.

Araştırmada deneklere, Karaman ilinin hangi özellikleri ile ön plana çıktığı sorulmuş ve bu sorudan elde edilen bulgular Tablo 269'da sunulmuştur. Yapılan değerlendirmeye göre, daha önce de

belirtildiği gibi, bisküvi üretiminin Karaman ekonomisinde önemli bir yere sahip olması, onu birinci sıraya taşımıştır. Denekler Karaman ilinin sanayisi ile dikkate değer olduğunu belirtirken, ön plana çıkan üçüncü özellik ise elma olmuştur. Bu özelliklerin yanında, Karaman'ın tarihi (%6,2), Türk Dili (%5,7) ve tarım (%5,5) unsurları ile özdeşleştiği belirlenmiştir.

Tablo 269: Karaman İlinin Ön Plana Çıkan Özellikleri

Özellikler	Frekans	%
Bisküvi	48	11,9
Sanayi	41	10,2
Elma	26	6,5

Uygulama kısmında, katılımcıların Karaman şehrini nasıl algıladıklarını ölçmeye yönelik olarak iki açık uçlu soru yöneltilmiştir. Bu sorular:

• Karaman bir renk olsaydı, hangi renk uygun olurdu? Neden?

• Karaman bir insan olsaydı, cinsiyeti ne olurdu? Neden?

Bu iki sorudan elde edilen sonuçlar, Tablo 270 ve Tablo 271'de listelenmiştir.

Deneklerin şehir algılarını ölçmeye yönelik olarak sorulan renk sorusundan elde edilen sonuçlara göre, sarı, gri ve yeşil renklerin ön plana çıktığı belirlenmiştir. Deneklerin büyük bir çoğunluğu sarı rengi Karaman ile özdeşleştirirken, bunu şehirde ağaç ve yeşillik bulunmaması, Karaman'ın bir bozkır olması ve ilde buğday tarımı yapılıyor olması gibi nedenlere bağladıkları görülmektedir. Karaman'ı gri renkle özdeşleştiren katılımcıların oranı da şaşırtıcıdır. Deneklerin çoğu şehri, bunaltıcı, kasvetli ve karanlık gördüklerini belirtirken, bir kısmı da şehirde kava kirliliği olduğu için Karaman'ı gri olarak gördüklerini söylemişlerdir. Üçüncü olarak Karaman'la özdeşleştirilen renk, yeşil olarak karşımıza çıkmaktadır. Deneklerin Karaman'ı yeşil görmelerinin nedenleri arasında, Karaman'ın yeşil bir kent olduğunu düşünmeleri, yeşil rengin huzur vermesi ve Karaman'ın da huzurlu bir yer olması gibi nedenler yer almaktadır. Deneklerin bir kısmının Karaman'ı kurak bir yer olarak görmesi, bir kısmının ise yeşil bir kent olduğunu düşünmektedir Burada ortaya çıkan ikilem, elde edilen sonuçları ilginç kılmaktadır.

Tablo 270: Karaman İlinin Rengi

Renk	%	Nedenler	%
Sarı	13,6	• Ağaç ve yeşillik olmadığı için • Bozkır olduğu için • Buğday ve tarımdan dolayı	4,6 3,5 1,5
Gri	12,9	• Bunaltıcı, kasvetli ve karanlık bir şehir olduğu için • Hava kirliliği olduğu için • Donuk bir şehir olduğu için	4,2 1,8 1
Yeşil	12,7	• Huzur verdiği için • Yeşil bir şehir olduğu için	1,8 1,6

Araştırmaya katılan deneklerin Karaman ilinin cinsiyeti ile ilgili görüşleri ve bu görüşlerin nedenleri tablo 281'de görülmektedir. Deneklerin %54,1'lik kesimi Karaman ilinin cinsiyetini "erkek" olarak algıladıklarını belirtmektedirler. Deneklerin şehri erkek olarak algılamalarının temel nedenleri arasında, şehrin ataerkil bir yapıya sahip olması, sert mizaçlı olması, kaba olması ve güçlü olması gibi nedenler sayılmaktadır. Diğer yandan deneklerin %20,3'ü de şehri "kadın" olarak algıladıklarını söylemişlerdir. Bu algıda, şehrin üretken olması, yeniliklere açık olması, güzel ve narin olması gibi nedenlerin ön plana çıktığı görülürken, şaşırtıcı bir şekilde, araştırmaya katılan deneklerin %25'inin bu soruyu cevaplamak istemedikleri belirlenmiştir.

Tablo 271: Karaman İlinin Cinsiyeti

Cinsiyet	%	Nedenleri	%
Erkek	54,1	• Ataerkil bir yapıya sahip olduğu için • Sert mizaçlı olduğu için • Kaba olduğu için • Güçlü olduğu için	6 4,6 2,4 1,6
Kadın	20,3	• Üretken olduğu için • Yeniliklere açık olduğu için • Güzel ve narin olduğu için	2,1 1,5 1,4
Kayıp Değer	25,6		

Araştırmada ortaya çıkan bir diğer önemli sonuç da, deneklerin yarıdan fazlasının (%63) Karaman ilinin sahip olduğu turizm potansiyelinden yeteri derecede yararlanamadığını düşünmeleri olmuştur. Karaman'ın yamaç paraşütüyle dünyada ün salmış Karadağ'a sahip olması spor turizmi alanında, Karamanoğulları Beyliği'ne başkentlik yapması nedeniyle döneme ait birçok yapıya ve Hıristiyanlar tarafından kutsal kabul edilen Derbe Höyüğü, Binbir Kilise ile Madenşehir Öreni'ne ev sahipliği yapması ise inanç turizmi açısından mutlaka değerlendirilmesi gereken alanlardır. Turizmin geliştirilmesi, şehrin tanıtımında ve markalaşmasında son derece önemlidir. Deneklerin yarıdan fazlasının bu görüşü savunması, Karaman'da turizme yeterli önemin verilmediğinin açık bir kanıtıdır.

3.4.2.3.2. Karaman İli Marka Algısı Analizleri ve Değerlendirme

Marka algısına etki eden faktörleri belirlemek amacıyla yapılacak faktör analizinden önce, kullanılan örneklem sayısının yeterliliğini ölçmek ve değişkenler arasındaki ilişkinin varlığını ortaya koymak amacıyla verilere yapısal geçerlilik analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda Kaiser-Meyer-Olkin değeri 0,876 ve anlamlılık düzeyi 0,000 olarak hesaplanmıştır. Bartlett testi sonucunda ise değişkenler arasında genel bir ilişki yapısının var olduğu belirlenmiştir (Chi square: 2,2003; sign: 0,000). Bu sonuçlara göre, araştırmada kullanılan örneklemin faktör analizi için uygun olduğu ve değişkenler arasında güçlü bir ilişkinin var olduğunu söylemek mümkündür.

3.4.2.3.2.1. Marka Algısına Etki Eden Faktörler

Marka algısına etki eden faktörleri belirlemek amacıyla ölçeğe faktör analizi uygulanmıştır. Değişkenler, Temel Bileşenler Analizi yöntemi ile faktör analizine tabi tutulmuş, Kaiser Normalizasyonu ile Varimax Rotasyonu kullanılarak 50 değişken 5 ana faktör grubu altında toplanmıştır. Analiz yapılırken, üç ifadenin altında kalan faktörler değerlendirme dışı bırakılmıştır. Marka algısının boyutlarını ortaya koyan faktörler; F1: Sanayi, F2:Eğitim, F3: Kültür ve Tarih F4: Turizm ve F5: Sosyal Yapı Turizm olarak ortaya çıkmıştır. Bu beş faktörün toplam varyansı açıklama düzeyi, yaklaşık %53 olarak hesaplanmıştır. Faktör yükleri ve faktörlerin toplam varyansı açıklama düzeyleri ise tablo 272'de detaylı olarak ortaya konmuştur.

Tablo 272: Karaman İli Marka Algısı Analizi Faktör Yükleri

Faktörler	Faktör Yükleri	Toplam Varyans
Faktör 1: Sanayi		**15,942**
▪ **Karaman ili, bünyesindeki fabrikalarla ülkemizin gıda sanayinde önemli bir yere sahiptir.**	,754	
▪ **Karaman ilinin sanayi olanakları yerli ve yabancı yatırımcıların Karaman'a olan ilgisini arttırmaktadır.**	, 697	
▪ **Karaman ili, sanayi konusunda her alanda rahatlıkla iş yapabilecek potansiyele sahiptir.**	,686	
▪ **Karaman, yüksek ticaret potansiyeline sahip bir şehirdir.**	,538	
▪ **Karaman'daki iş sektörü yeniliklere açık bir yapıdadır.**	,412	
▪ **Karaman ilinde yaşayan insanlar iş bulma konusunda sıkıntı çekmezler.**	,370	

Faktörler	Faktör Yükleri	Toplam Varyans
Faktör 2: Eğitim		
▪ **Karaman'da okur-yazarlık oranı yüksektir.**	,695	**9,688**
▪ **Karaman ilinde kadınlar eğitim alma konusunda özgürdürler.**	,689	
▪ **Karaman'da eğitim hizmetleri yeterli düzeydedir.**	,631	
▪ **Karaman insanı eğitimlidir.**	,443	
Faktör 3: Kültür ve Tarih		
▪ **Karaman, tarihi açıdan değerli eserlere sahiptir.**	,661	**9,446**
▪ **Karaman'ın sahip olduğu tarihi değerler yeterince tanıtılamamaktadır.**	,632	
▪ **Karaman halkı, sahip oldukları tarihi eserlere önem verir.**	,528	
▪ **Karaman, kültürel faaliyetler açısından zengin bir şehirdir.**	,357	
Faktör 4: Turizm		
▪ **Karaman ilinin sahip olduğu turizm potansiyelinden yeterince yararlanılamamaktadır.**	,739	**8,994**
▪ **Karaman ili turizm alanında hak ettiği ilgiyi ve desteği görememektedir.**	,686	
▪ **Karaman'a gelen turistler, sıkılmadan zaman geçirecekleri birçok faaliyet bulabilirler.**	,476	
Faktör 5: Sosyal Yapı		
▪ **Karaman, yurtdışına göç veren bir ildir.**	,669	**8,688**
▪ **Karaman insanı misafirperverdir.**	,590	
▪ **Karaman insanı ileri görüşlüdür.**	,381	

Faktör 1: Sanayi

Faktör analizi sonucunda, öne çıkan ilk faktör, sanayi olmuştur. Bu faktörün toplam varyansı açıklama düzeyi % 15,942'dir. Sanayi faktörünün, yedi ifade altında toplandığı görülmektedir. Faktör yüklerine bakıldığında, başta bisküvi sektörü olmak üzere, bünyesinde birçok fabrikayı barındırması ve ülkemizin gıda sanayinde önemli bir yere sahip olması, bu faktörü en önemli unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Sahip olduğu yüksek sanayi potansiyeli ve iş sektöründe yeniliklere açık yapısı da, yatırımcıları Karaman'a çeken önemli nedenler arasında sıralanmaktadır.

Faktör 2: Eğitim

Toplam varyansın %9,688'ini açıklayan ikinci faktör, eğitim olmuştur. Bu faktörün dört ifade altında toplandığı görülmektedir. Bu faktör, şehrin markalaşmasında son derece önemlidir. Bireylerin eğitim seviyeleri yükseldikçe, yaşadıkları şehre bakış açıları, verdikleri değer ve önem artmaktadır. Şehrin sahip olduğu tarihi, kültürel, turistik ve benzeri unsuların korunması, tanıtımı, geliştirilmesi konularında daha bilinçli kararlar alabilmektedirler.

Faktör 3: Kültür ve Tarih

Çalışmada öne çıkan üçüncü faktör, kültür ve tarih faktörü olmuştur. Toplam varyansın %9,446'sını açıklayan bu faktör, dört ifade altında gruplanmıştır. Faktör yüklerine bakıldığında, Karaman'ın tarihi açıdan birçok önemli esere ev sahipliği yaptığı görülmektedir. Daha önceki bölümlerde de belirtildiği gibi, Derbe Höyüğü, Binbir Kilise ile Madenşehir Öreni gibi birçok tarihi yapının yanında, Karamanoğlu Beyliği'ne ait eserlerin de yer alması Karaman'ın kültürel ve tarihi açıdan ne derece zengin olduğunu ortaya koymaktadır. Bu zenginlikler de, kentin markalaşmasında önemli avantajlar sağlayacaktır. Bu faktörde öne çıkan bir diğer önemli unsur da, Karaman'ın sahip olduğu tarihi değerlerin yeterince tanıtılamaması olmuştur. Bir şehrin tanıtımı, kuşkusuz markalaşmada en çok üzerinde durulması gereken etkenlerden biridir. Şehrin tarihi, kültürel, turistik zenginlikleri doğru zamanda, doğru mekanda ve doğru kişiler tarafından belirlenen stratejiler doğrultusunda pazarlanmalıdır. Karaman şehrine ait marka mimarisi ancak bu şekilde inşa edilebilecektir.

Faktör 4: Turizm

Çalışmada öne çıkan bir diğer faktör ise, turizm faktörüdür. Bu faktörün toplam varyansı açıklama düzeyi %8,994 olmuş ve faktör üç ifade altında toplanmıştır. Bu faktör altında önce çıkan unsurlar, Karaman ilinin turizm zenginliklerinden çok, sahip olduğu turizm potansiyelinden yeterince yararlanılamaması ve Karaman ilinin turizm alanında hak ettiği ilgiyi ve desteği görememesi olmuştur. Bu kesinlikle göz ardı edilmemesi gereken çok önemli bir sonuçtur. Gerek inanç turizminde, gerekse spor turizminde oldukça yüksek bir potansiyele sahip olan Karaman ilinin, bu potansiyeli değerlendirme konusunda çeşitli atılımlarda bulunması şarttır. Bu husus, hem şehre turist çekme açısından, hem de markalaşmaya sağlayacağı katkılar açısından oldukça kritiktir.

Faktör 5: Sosyal Yapı

Marka algısına etki eden son faktör, sosyal yapı olmuştur. Bu faktörün toplam varyansı açıklama düzeyi %8,688'dir ve faktör, üç ifade altında toplanmıştır. Faktör yüklerine bakıldığında, Karaman'ın Hollanda başta olmak üzere yurtdışına büyük miktarda göç veren bir il olduğu gözlemlenmiştir. Yurtdışı kaynaklı bu göçler ve yarattıkları etkileşim, Karaman'nın tanınmasına ve bilinirliğinin artmasına imkan vermektedir. Bununla beraber, Karaman insanının misafirperverliğinin ve yeniliklere açık yapısının da dikkate değer olduğunu söylemek mümkündür.

3.4.2.3.3. Karaman İli Odak Grup Çalışması Sonuçları

Odak grup görüşmeleri, önceden belirlenmiş yönergeler çerçevesinde gerçekleştirilen, bu yöntemin mantığına uygun olarak, görüşülen kişilerin özelliklerini ön planda tutan, katılımcıların söylemine ve bu söylemin toplumsal bağlamına dikkat edilmesi gereken nitel bir veri toplama tekniği olarak tanımlanabilir. Diğer bir deyişle, odak grup çalışması, bireylerin düşüncelerini serbestçe söyleyebileceği bir ortamda, dikkatlice planlanmış bir tartışma olarak tanımlamaktadır. Katılımcılara yöneltilen sorular ve verilen farklı cevaplar aşağıda sunulmaktadır.

3.4.2.3.3.1. Odak Grup Soru-Cevap Metni

Marka kavramı hakkında ne düşünüyorsunuz, sizce önemi nedir?

Marka insan beyninde oluşan bir koddur. Aynı zamanda, bilinen, güvenilen kaliteyi temsil eder. Marka, küresel olarak kabul edilebilirliktir. Bazı katılımcılar marka olgusunu, bir işletmenin dışarıya açılan en güzel penceresi şeklinde tanımlamışlardır. Katılımcılar bu tanımlara ek olarak, markayı reklamla bütünleşmiş göz boyama sanatı olarak tarif etmişlerdir.

Karaman ilinin kendisine ait bir amblemi var mıdır, varsa nedir?

Odak grup çalışmasında, Karaman iline ait amblem konusunda ilginç bir cevap ortaya çıkmıştır. Katılımcılar şehrin ilk bilinen sembolünün "koyun" olduğunu belirtmişlerdir. Ancak daha sonra il genel meclisi olumsuz imaj oluşturduğu düşüncesiyle "koyun" yerine "ongun kuşu'nu" seçmiştir. Anka kuşu olarak da bilinen ongun kuşu, Karamanoğulları'nın bayrağında yer alan bir semboldür. Bir grup katılımcı, Karaman'ın yeşil elmasının da çok meşhur olduğunu ve bu sebeple kentin ambleminin "elma" olabileceğini belirtmişlerdir. İfade edildiği üzere, Türkiye'deki elma üretiminin %20-%35'i Karaman'da gerçekleşmektedir.

Karaman bir renk olsaydı, hangi renk uygun olurdu? Neden?

Katılımcılar, Karaman'ı çağrıştıracak en uygun renkler arasında sarı, yeşil, mavi ve özellikle de turuncuyu dile getirmişlerdir. Turuncu renk, Karaman'ın içerisinde binalarda, dolmuşlarda ve farklı mekanlarda gayet sık rastlanan bir renktir. Karaman'lılar turuncu rengin şehirlerinde bu kadar çok sevilip kullanılıyor olmasının bir sebebini ise, oldukça fazla sayıdaki Hollanda'ya göç etmiş hemşerilerine bağlıyorlar. Yeşil renk, Karaman'ın coğrafi yapısını temsil etmesi dolayısı ile önerilmiştir. Karaman'ın yarısı ova, diğer yarısı ormandır ve meyvecilik, özellikle elma üretimi,

gelişmiş seviyededir. Mavi renk seçimi ise, Karaman'ın yamaç paraşütüyle dünyada ün salmış Karadağ'a sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Karadağ, tüm dünyaya "gökyüzüne açılan pencere" olarak tanıtılmakta ve bu anlamda Karaman şehrinin marka imajının oluşturulmasına büyük katkı sağlamaktadır. Son olarak ise sarı renk, aynı Konya'da olduğu gibi, buğday ile özdeşleştiği için uygun bulunmuştur.

Karaman bir çiçek olsaydı, hangi çiçek uygun olurdu? Neden?

Karaman'ın hangi çiçekle özdeşleşebileceği noktasında, katılımcılar tercihlerini gelincik ve kardelen çiçeklerinden yana kullanmışlardır. Kardelen, Karaman kentinin tarih boyunca her türlü zorlukla baş edip, kendi kendine yetebilen bir kent olma özelliğini yansıtması açısından uygun bulunmuştur. Gelincik ise, şehrin her yerinde çok sıklıkla rastlanan bir çiçek olmasından ötürü seçilmiştir. Karaman'ın hava koşullarının ve bitki örtüsünün de gelincik çiçeğinin yetişmesi için elverişli olduğu belirtilmiştir. Bu sebeple, Karaman şehri için en uygun çiçek sembolü gelincik olmalıdır kanısı vurgulanmıştır.

Karaman bir hayvan olsaydı, hangi hayvan uygun olurdu? Neden?

Yapılan odak grup çalışmasında bu soru tüm katılımcılar tarafından gayet net bir şekilde, fikir birliği içerisinde cevaplanmıştır. Karaman'ın tüm ülkemizde bilindiği ve kabul gördüğü üzere, "koyun" tarafından sembolize edildiği ifade edilmiştir. Eski tarihlerden bu yana kullanılan "Karaman'ın koyunu, sonra çıkar oyunu" sözünün farklı anlamları tartışılmış ve buradaki koyun sözcüğünün Karaman insanını nasıl yansıttığı irdelenmiştir.

Karaman denildiğinde aklınıza gelen ilk üç kelime nelerdir?

Her katılımcının bu soru için yazılı olarak verdiği cevaplar incelendiğinde "Karamanoğulları", "Türkçe'nin başkenti" ve "koyun" kelimeleri ağırlıklı olarak ön plana çıkmaktadır. Sıkça belirtilen diğer kavramlar arasında "yamaç paraşütü", "elma", "buğday", "bisküvi" ve "Karadağ" bulunmaktadır.

Karaman'ın tarihi ve turistik açılardan tanıtılması amacıyla yapılan faaliyetleri yeterli buluyor musunuz?

Bu konudaki genel kanı, Karaman'ın tanıtımı adına yapılan faaliyetlerin sınırlı ve yetersiz olduğuna yöneliktir. Tanıtım faaliyetleri için ihtiyaç duyulan bütçenin ayrılmadığı, şehrin marka değerinin ve öneminin bilinmediği ileri sürülmüştür. Bu konuda valilik, belediye gibi resmi kurumların gerekli adımları atmadıkları ve faaliyetlerde bulunmadıkları söylenmiştir. Çalışmaya katılan bireyler, Karaman ve ilçelerindeki tarihi ve turistik değerlerin spor turizmi başta olmak üzere ciddi bir potansiyele sahip olduğunu ifade etmişlerdir. Özellikle "Karadağ" denilen bölgede mevcut olan yamaç paraşütü potansiyelinin sadece ülkemizde değil, tüm dünyada büyük bir üne sahip olduğu hatırlatılmıştır. Bu anlamda hem yerli, hem de yabancı yamaç paraşütü sporcularının Karaman'a ve Karadağ'a gelmeleri sağlanmalıdır. Ancak şehirdeki en büyük eksiklik, gelecek olan bu sporcuların ve diğer ziyaretçilerin kalabilecekleri tesislerin bulunmamasıdır. Karadağ'ın, Karaman'ın markalaşmasına büyük katkı sağlayacağı aşikârdır; ancak gerekli tesis, altyapı ve tanıtım faaliyetlerinin etkin şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

Karaman ilinin Türkiye genelinde mutaassıp bir imajı (algısı) mevcuttur. Bu konudaki fikriniz nedir?

Katılımcılar, Karaman'ın farklı yansıtıldığını, bu şehrin insanının mutaassıp değil gayet modern ve açık fikirli olduğunu belirtmişlerdir. Kadın ve erkekler arasında eşitlik olduğu; erkeklerin gerek iş, gerekse özel hayatta kadınlara karşı son derece saygılı davrandıkları vurgulanmıştır. Şehirdeki kadınların büyük bir kısmının aktif iş hayatı içinde oldukları da eklenmiştir. Daha önceki sorularda da belirtildiği üzere, Karaman yurtdışına özellikle Hollanda'ya büyük göç vermiştir. Yurtdışına giden bu insanların zaman içinde modernleştiği ve etkileşimlerle beraber bunu şehirlerine aktardıkları görülmektedir.

Karaman'daki farklı iş sektörleri ve ticaret potansiyeli hakkındaki fikriniz nedir?

Karaman ilinde bisküvi, süt ve bulgur üretimi yapan birçok sayıda firma bulunmaktadır, özellikle mandıraların üretimdeki yeri dikkate değerdir. Şehrin meşhur ürünleri arasında elma, kiraz, tulum peyniri, bal, ceviz ve helva sayılmaktadır. Katılımcılar, Karaman'daki şirketlerin aile şirketi olduklarını, kurumsallaşmalarının gerekli olduğunu ileri sürmüşlerdir. Adı geçen bu şirketlerin kurumsallaşma süreçlerini başarıyla tamamlamaları şüphesiz ki kentin markalaşmasında da önemli rol oynayacaktır.

3.4.2.4. STRATEJİK ÖNERİLER

1. Marka algısını ortaya koyan faktörler: Sanayi, Eğitim, Kültür ve Tarih, Turizm ve Sosyal Yapı Turizm olarak ortaya çıkmıştır.

Sahip olduğu yüksek sanayi potansiyeli ve gıda sektöründe yeniliklere açık yapısı, yatırımcıları Karaman'a çeken önemli nedenler arasında sıralanmaktadır. Bu konuda yapılması gereken en önemli şey Karamanın dışında bilinmeyen bu bilginin şehrin tanıtımında mümkün olduğu kadar ön plana çıkarılması ve potansiyel yatırımcıların bölgeye çekilmesi için yatırım yapılmasıdır.

2. Bir şehrin eğitim düzeyinin yüksek olması, kişilerin yaşadıkları şehre bakış açılarını, verdikleri değeri ve önemi artırmaktadır. Bu durum şehrin sahip olduğu tarihi, kültürel, turistik ve benzeri unsuların korunması, tanıtımı, geliştirilmesi konularında bireylerin daha fazla çaba harcamalarına neden olacaktır. **Markalaşmada yüksek eğitim düzeyi bir avantaj olarak ön plana çıkarılmalıdır.**

3. Karamanoğulları Beyliği'ne başkentlik yapması nedeniyle o döneme ait birçok yapıya ve Hıristiyanlar tarafından kutsal kabul edilen Derbe Höyüğü, Binbir Kilise ile Madenşehir Öreni gibi birçok tarihi yapının yanında, Madenşehir örenine sahip olması Karaman'ın kültürel ve tarihi açıdan zenginliğini ortaya koymaktadır. Bu zenginlikler kentin markalaşmasında önemli avantajlar sağlayacaktır. Bu **konuda yapılacak bilinçli tanıtım kampanyalarının yanında, mevcut tarihi ve kültürel ögelerin korunması ve iyi bir kent müzesi için yatırımların yapılması gereklidir.**

4. Karaman ilinin sahip olduğu tarihi ve kültürel turizm potansiyelinin yanında spor turizminde de oldukça yüksek bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Karaman'ın yamaç paraşütüyle dünyada ün salmış Karadağ'a sahip olması spor turizmi alanında mutlaka değerlendirilmesi gereken alanlardır. Bu husus, hem şehre turist çekme açısından, hem de markalaşmaya sağlayacağı katkılar açısından oldukça kritiktir. Karaman ilinin bu potansiyeli değerlendirme konusunda çeşitli atılımlarda bulunması önerilmektedir.

5. Karaman'ın Hollanda başta olmak üzere yurtdışına büyük miktarda göç veren bir il olduğu gözlemlenmiştir. Yurtdışı kaynaklı bu göçler ve yarattıkları etkileşim, Karaman'ın tanınmasına ve bilinirliğinin artmasına olanak tanıyabilir. **Bu bağlamda Karaman'ın yurtdışında çalışan Karaman'lılar aracılığı ile kardeş iller edinilmesi ilk bakışta akla gelebilecek tanıtım araçlarından biri olarak düşünülebilir.**

6. Her ne kadar İl Genel Meclisi şehrin sembolü olarak 'Ongun Kuşu'nu belirlemiş ise de şehrin ilk bilinen sembolünün "koyun" olduğu göz önünde bulundurularak "Koyun"un Karaman'ı sembolize etmesinin şehirle daha özdeşleşmesi çok daha avantajlı görülmektedir. Anka kuşu olarak da bilinen 'Ongun Kuşunun, Karamanoğulları'nın bayrağında yer alan bir sembol olması, önemli olmakla birlikte, **Karamanı çağrıştırması açısından Karaman-koyun ikilisi daha tanıtıcı bir güce sahiptir**. Bir grup katılımcı, Karaman'ın yeşil elmasının da çok meşhur olduğunu ve sembol olarak kullanılabileceğini ifade etmişlerdir. Ancak elmanın daha çok Amasya'yı çağrıştıracağı da unutulmamalıdır.

7. Turuncu renk, Karaman'ın içerisinde binalarda, dolmuşlarda ve daha birçok farklı mekanda gayet sık kullanıldığı ifade edilmektedir. Mavi ise Karaman'ın yamaç paraşütüyle dünyaya ün salmış Karadağ'ın (gökyüzüne açılan pencere) sloganı ile özdeşleştirildiği görülmektedir. **Mavi ile çok canlı bir renk olan turuncunun Karaman'ın sembol ve simgelerinde birlikte kullanılmaları çok şık bir renk harmonisi yaratacağı düşünülmektedir.** Karadağ'ın, Karaman'ın markalaşmasına büyük katkı sağlayacağı açıktır. Ancak gerekli tesis, altyapı ve tanıtım faaliyetlerinin etkin şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

8. Çiçek olarak kardelen ve gelincik ön plana çıkmaktadır. **Bunlardan gelinciğin gerek renk canlılığı gerekse bir kır çiçeği olması nedeniyle çeşitli yerlerde Karaman'ın sembollerine eşlik edebileceği düşünülmektedir.**

3.4.3. TR52 BÖLGESİ GENEL TANITIM VE MARKALAŞMA STRATEJİ ÖNERİLERİ

TR52 Bölgesinin 2023 yılı hedeflerini yakalayabilmesi için yukarıda ayrı ayrı iller bazında verilen stratejilerin yanında genel anlamda bölgesel olarak uygulaması gereken tanıtım ve markalaşma stratejileri aşağıdaki başlıklarda toplanmıştır.

1. TR52 Bölgesinin tanıtımı, bölgedeki tüm tanıtım gereksinimlerini kapsayacak şekilde planlanmalıdır. Zira bölgenin kalkınması sosyo-ekonomik bütün faktörlerin etkileri ile gerçekleşmektedir. Bölgenin tanıtımında;
    - Bölgeyi oluşturan Konya ve Karaman illeri (Coğrafi konum, doğal kaynaklar, altyapı, lojistik, demografik yapı, sosyal yapı, sivil toplum, ticaret, kültür ve genel ekonomi) anlamında rekabette farklılıkları ortaya koyacak tarzda tanıtılmalıdır.
    - Bölgede yer alan ilçe merkezleri iller içerisinde tanıtılırken ilçelerin önemli potansiyelleri için ayrıca detay tanıtım planlamaları yapılmalıdır.
    - Bölgede yer alan önemli noktaların (Organize Sanayi Bölgesi – Teknokent – Bilim Merkezi – Üniversite gibi) tanıtımı ayrıca yapılmalıdır.
    - Bölgenin sektörler bazında tanıtımları, sektörel rekabet avantajlarını da ifade edecek tarzda gerçekleştirilmelidir.
2. Tanıtım faaliyetleri öncesinde en üst düzey bölge tanıtımından sektör tanıtımına doğru bütüncül pazarlama imkanı sağlayacak markalaşmaya yönelik senaryoların oluşturulması sağlanmalıdır. Bu faaliyet esnasında tüm tarafların beraberce belirleyeceği ve/veya üzerinde uzlaşacağı lansman fikirlerinin ortaya konması sağlanmalıdır. Parça tanıtım ve markalaşma faaliyetlerinin ayrıca bir bütüncül yaklaşımla ortaya konması suretiyle bir sinerji oluşturması sağlanmalıdır.
3. Tanıtım ve markalaşma faaliyetleri esnasında kurum ve kuruluşların birikim ve potansiyelleri göz önüne alınmalıdır.
4. Tanıtım ve markalaşma faaliyetleri esnasında gelecek odaklı düşünce tarzı ihmal edilmemeli, esnek bir yapı kurulmalıdır.
5. Tanıtım ve markalaşma stratejileri oluşturulurken planlama yaklaşımı göz önünde bulundurulmalı ve bölge hedefleri dikkate alınmalıdır.
6. Tanıtım ve markalaşma faaliyetleri esnasında bütün faaliyetler alıcılara sağlanacak değer-faydanın ön plana çıkarılmasına odaklanmalıdır.
7. Başta turizm sektörü olmak üzere bütün sektörlerde ulusal tanıtım ve markalaşma stratejileri ile uyumlu yaklaşımların gösterilmesi sağlanmalıdır. Zira tanıtımı yapılacak değerlerin istenilen altyapıyı kazanması noktasında kamu yatırımlarına olan ihtiyaç yüksektir.
8. Bölgedeki tüm tarafların tanıtım ve markalaşma çabalarında bir koordinasyon sağlanmasına yönelik alt yapı oluşturulmalıdır. Bu noktada bölgesel tanıtım ajansı yapılanmasına gidilmelidir.
9. Tanıtım ve markalaşma için ulusal ve uluslararası iş birlikteliklerine önem verilmelidir. Beraber hareket edebilme imkan ve olanaklarının araştırılması ve artırılması için ağ faaliyetleri, ziyaretler, çalıştaylar ve fuar imkanları değerlendirilmelidir.

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

2023 VİZYON RAPORU

YATIRIM YERLERİNİN YATIRIMCILARA ARZ YÖNTEMLERİ

4. YATIRIM YERLERİNİN YATIRIMCILARA ARZ YÖNTEMLERİ

ARKA PLAN

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) tarafından "Konya-Karaman (TR52) Bölgesi 2023 Vizyonu Temel Çerçevesinin Hazırlanması İçin Teknik Destek Alınması" işi kapsamında, mevcut sanayi durumunun nicel-nitel olarak tespiti ve analizi sonrası yeni yatırım/yatırımcılar için ekonomik/sanayi yatırım yerleri tespiti ve yatırımcılara arz yöntemleri ile ilgili teknik destek hizmetleri talep edilmektedir.

Bu kapsamda öncelikli olarak TR52 Bölgesi'nin detay tanınmasına ve bölgesel özelliklerinin tespit edilmesine yönelik bir takım çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda hizmet üretilmesine yönelik olarak;

- Sanayi sektörünün; maden sanayi, tarıma dayalı imalat sanayi (girdisini tarımdan alan), tarıma bağlı imalat sanayi (tarıma girdi sağlayan), ve diğer imalat sanayi olarak tasnif edilmesi ve sanayi durumunun ilçeler bazında nicel ve nitel olarak analiz edilmesi
- Analizde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği kapasite raporu veri sistemi kullanılmıştır. Mayıs 2011 itibari ile TOBB kapasite sistemine kayıtlı firmalar, ilçeler itibari ile tespit edilerek sektörel NACE 4'lü kod bazlı faaliyetleri, üretim kapasiteleri ve çalışan sayıları bakımından analize tabii tutulması.
- Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ayrı İlçe de 1.824 kişinin katılımı ile Odak Grup Toplantıları'nın gerçekleştirilmesi. Bu toplantılar esnasında daha önce MEVKA uzmanları tarafından gerçekleştirilen GZFT analizleri için görüş alınması ve yeniden GZFT çalışmaları yapılması.
- Konya ve Karaman illerinden toplamda 60 kişinin katılımı ile 2023 Vizyon Geliştirme Çalıştayı'nın gerçekleştirilmesi
- İlçe odak grup toplantıları esnasında ayrıca ilçelerde yer alan sektörlere ilişkin detay sorular sorulması ve sektörler bazında analizlere imkan sağlayacak verilerin toplanması
- Konya ve Karaman illerinde 2 adet Girişimcilik ve 2 adet Yenilikçilik ve Ar-Ge Stratejileri Eğitimi düzenlenmesi bu eğitimler öncesinde ve sonrasında paydaş görüşlerinin alınması
- 5 adet değer zinciri eğitimi ve üç sektörde detaylı değer zinciri analizi yapılması
- Ayrıca sahada yapılan inceleme ve görüşmelerden istifade edilmiş, paydaşların bölge sanayine yönelik olarak gerçekleştirdiği çalışmalar göz önünde bulundurulması
- Proje kapsamı katkıların alınması ve proje kapsamı bilgi ve çıktıların paylaşılması açısından www.tr52.org web sitesi hayata geçirilmesi

faaliyetlerinde bulunulmuştur. Bu çalışmalara ilave olarak bölgeye ilişkin hazırlanmış veri ve raporlar incelenmiş ve bu bilgiler paydaş görüşleri alınmak suretiyle doğrulanmıştır.

Sonuç olarak ilçeler ve sektörler bazında öngörülerde bulunulmuştur. Bütün bunlar sonucunda bölgenin ilçeler bazında yatırım yerleri durumu, öne çıkan sektörler, bu sektörlerin yatırım yeri ihtiyacı ile bu yatırımların yatırımcılara arz yöntemine ilişkin ekli doküman hazırlanmıştır.

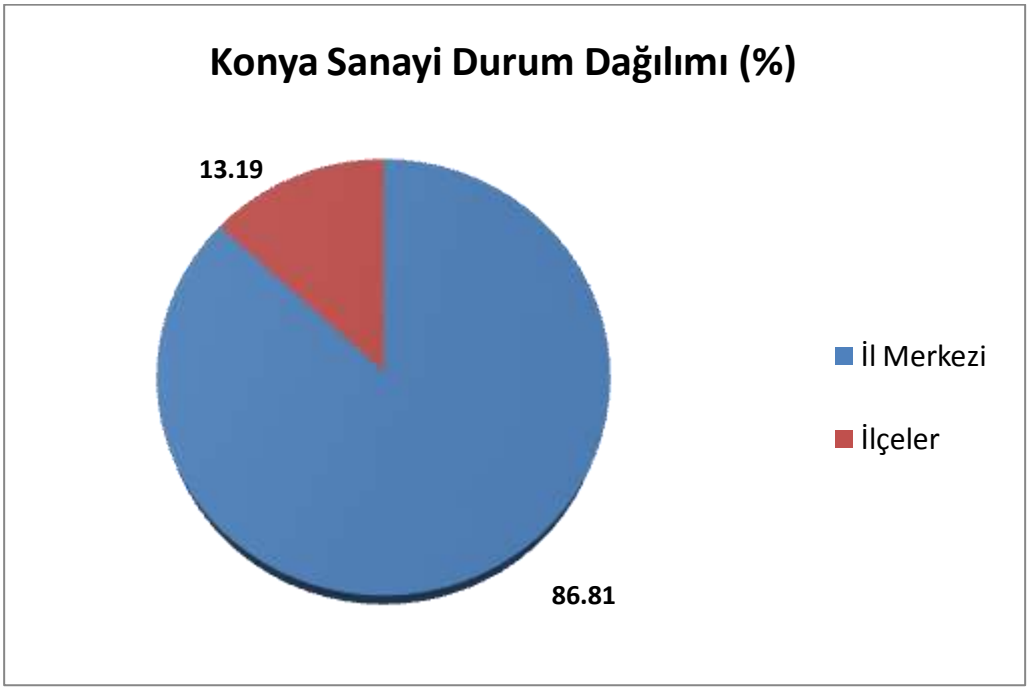
4.1. TR52 BÖLGESİ MEVCUT SANAYİ DURUMU

Arka planda ifade edilen yöntem ve faaliyetlerle bölgenin detaylı bir sanayi fotoğrafı çekilmiştir. Bu analiz aynı çalışmanın sanayi sektör raporu kısmında detaylı olarak anlatıldığı için burada sadece özet olarak zikredilmiştir.

4.1.1. Konya Sanayi Durum Değerlendirmesi

Konya ilinde sanayileşmenin il merkezinde yoğunlaştığı görülmektedir. Konya ilinde toplam 4.913 sektörel faaliyetin 4.265'inin il merkezinde gerçekleştiği görülmüştür. Faaliyetlerin toplam %86.8'i il merkezinde, %13.2'si ilçelerde gerçekleşmektedir.

Grafik 31: Konya Sanayi Durum Dağılımı

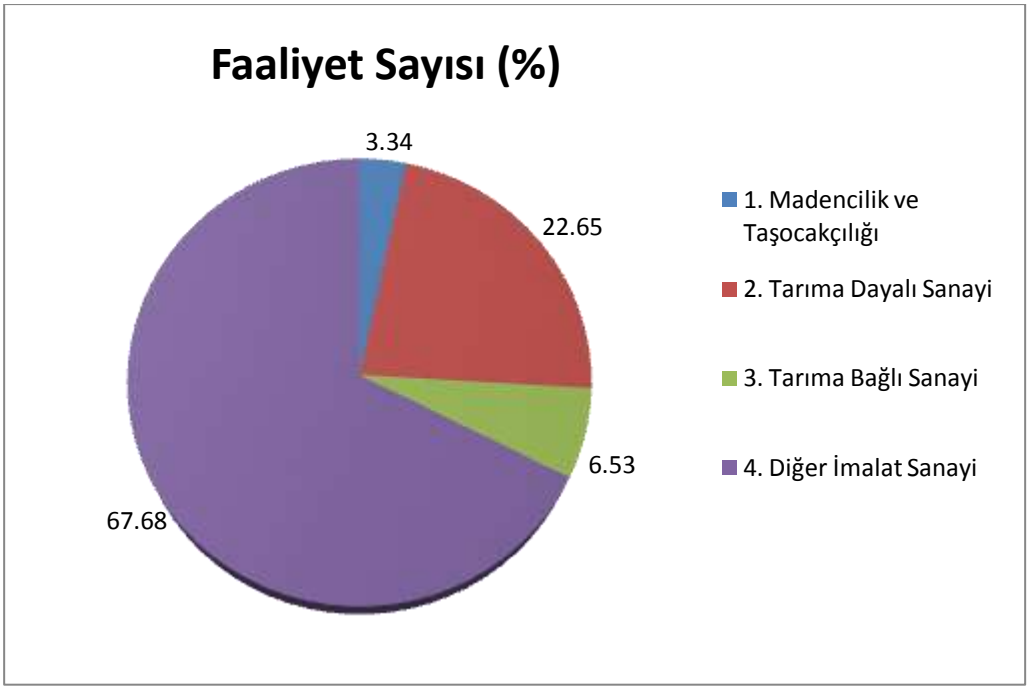
Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

İlçelere göre yapılan değerlendirmelerde, faaliyet sayıları yönünden aşağıda verilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Hiç Faaliyet Olmayan İlçe Sayısı	4
5 Birim ve Altında Faaliyet Olan İlçe Sayısı	11
5-50 Arası Birim Faaliyet Olan İlçe Sayısı	9
50 Birim Üzerinde Faaliyet Olan İlçe Sayısı	4

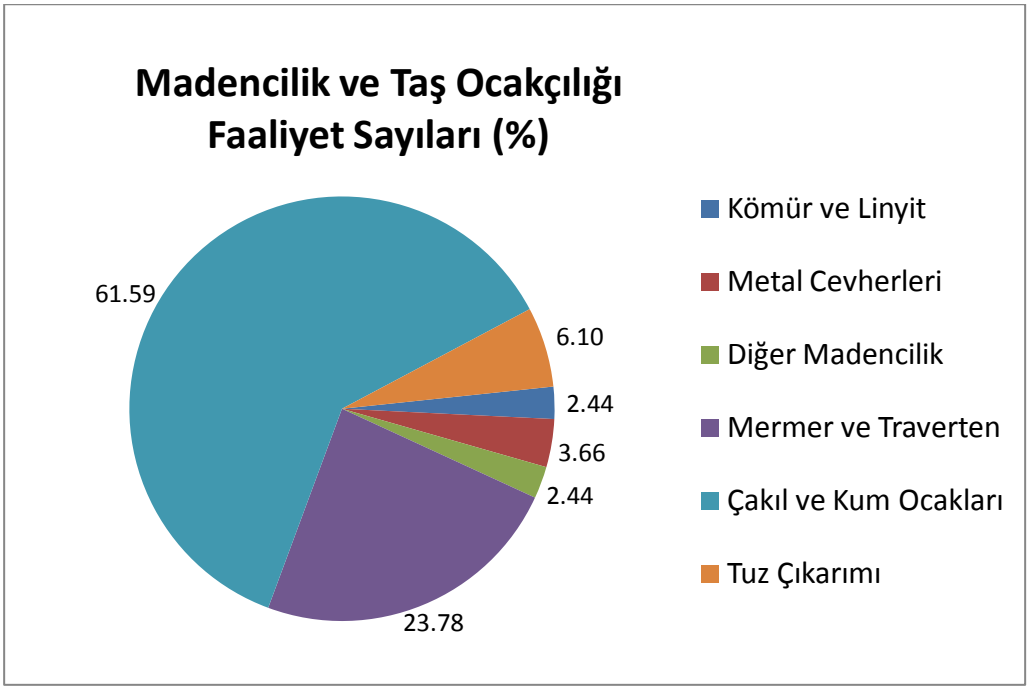
Konya ilinde en fazla faaliyet diğer imalat sanayi başlığı altında gerçekleşmektedir.

Grafik 32: Konya Sanayi Sektörlere Göre Faaliyet Sayıları

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

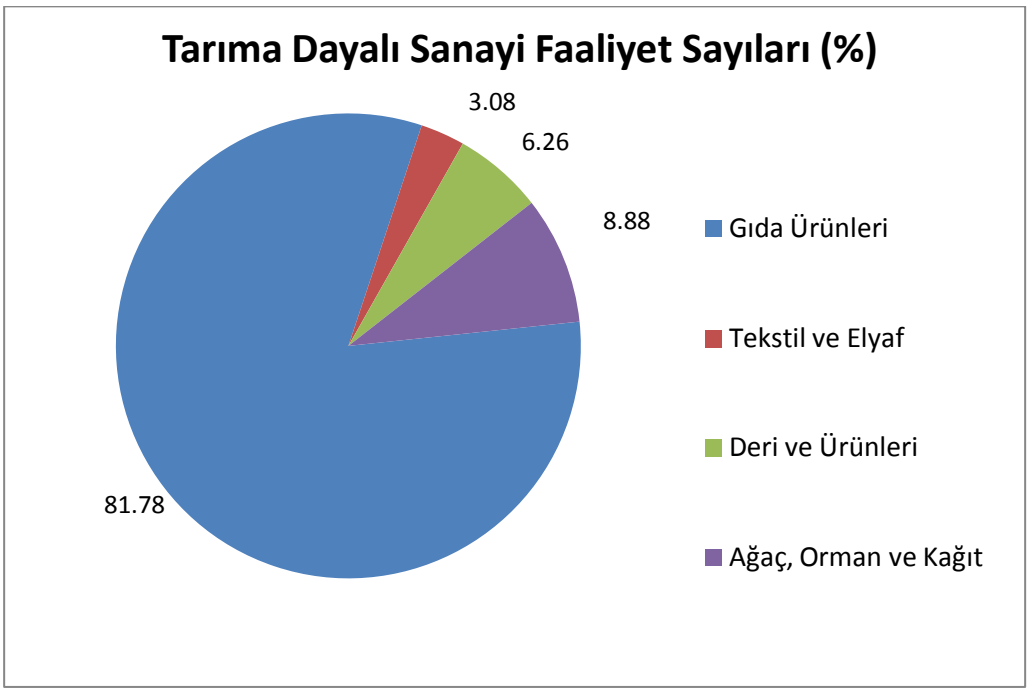
Grafik 33: Konya Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sanayi Faaliyet Sayıları

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

Konya ilinde Tarıma Dayalı Sanayi sektöründe 1.103 adet faaliyet gerçekleştirilmektedir.

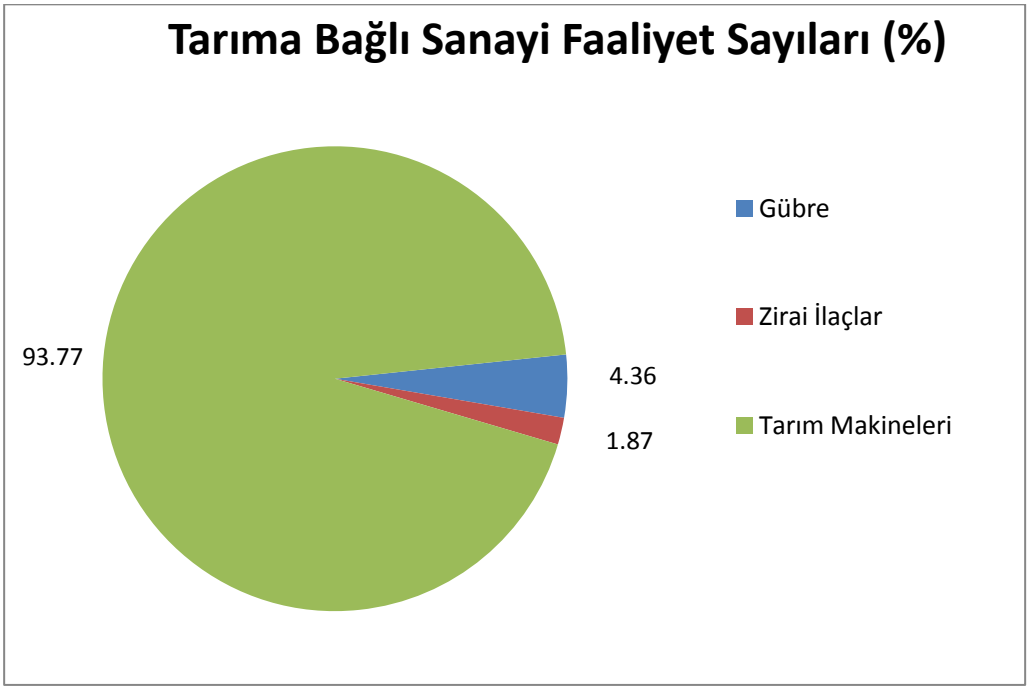
Grafik 34: Konya Tarıma Dayalı Sanayi Faaliyet Sayıları

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

Konya ilinde Tarıma Bağlı Sanayi sektöründe 321 adet faaliyet gerçekleştirilmektedir.

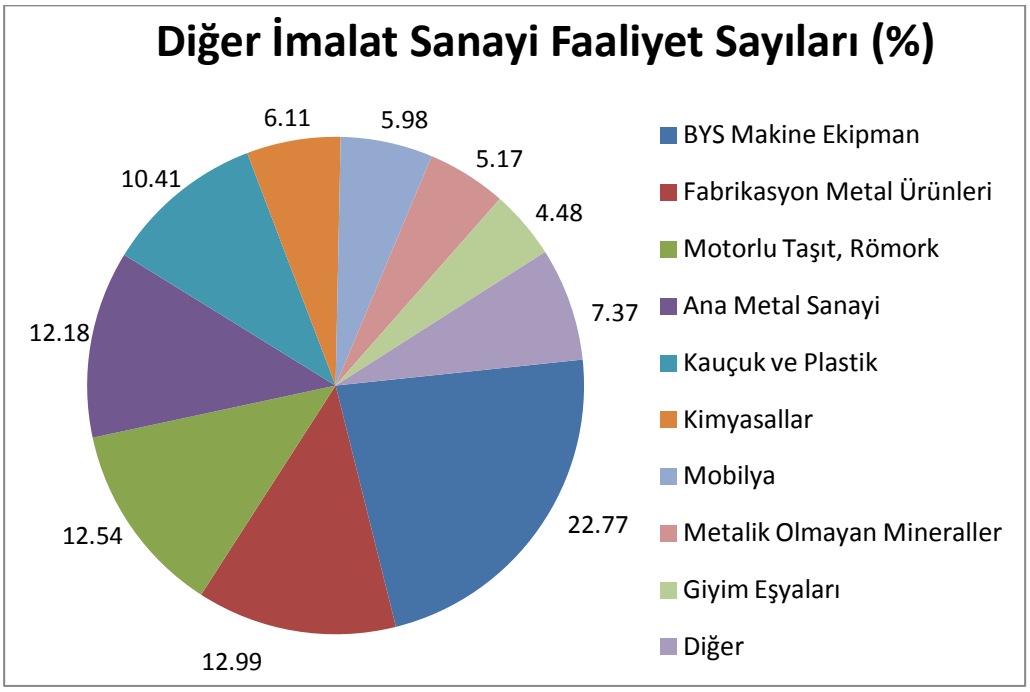
Grafik 35: Konya Tarıma Bağlı Sanayi Faaliyet Sayıları

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

Konya ilinin diğer imalat sanayi alt başlıkları bazında incelendiğinde çok geniş bir sektör yelpazesinin oluştuğu görülmektedir.

Grafik 36: Konya Diğer İmalat Sanayi Faaliyet Sayıları

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

4.1.1.1. Konya Sanayi Alanları

Konya ilinde 2 merkez ve 7 taşra olmak üzere 9 OSB bulunmaktadır. Konya ilinde yer alan 2. ve 3. Organize Sanayi Bölgeleri birleştirilmiş ve Konya Organize Sanayi Bölgesi şekline dönüştürülmüştür.

Bunlara ilave olarak ta Büsan Özel Organize Sanayi Bölgesi Karatay ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Planlama aşamasında bulunan ve talep toplanmış bulunulan Konya 4. Organize Sanayi Bölgesi ile ilgili altyapı ve parsel tahsis çalışmaları sürmektedir.

Organize Sanayi Bölgelerine ilişkin detay bilgiler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 273: Konya İlinde Yer Alan Organize Sanayi Bölgeleri Durum Tablosu

BÖLGE ADI	PARSEL SAYISI	FAAL İŞYERİ SAYISI	TAHSİSİ YAPILAN PARSEL SAYISI	TAHSİS EDİLECEK PARSEL SAYISI	ALAN (Hektar)
KONYA 1. OSB	150	150	-	-	134,4
KONYA OSB	649	312	138	127	1.600
AKŞEHİR OSB	138	4	43	90	155
BEYŞEHİR OSB	76	3	15	61	100
ÇUMRA	73	1	73	73	100
EREĞLİ	61	44	61	-	100
KARAPINAR	185	-	23	162	208
KULU	-	-	-	-	400
SEYDİŞEHİR	53	-	9	44	150
BÜSAN ÖZEL OSB (KARATAY)	-	460	-	-	120

Kaynak: Konya Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü, 2011 ve OSB Bilgi Sitesi, 2011.

İlde bulunan küçük sanayi siteleri ve işyerlerine ilişkin istatistikler ise aşağıda yer almaktadır.

Tablo 274: Konya İlinde Yer Alan Küçük Sanayi Siteleri Durum Tablosu

YERLEŞİM YERİ	SİTE SAYISI	İŞYERİ SAYISI	İSTİHDAM
MERKEZ	15	4.204	9.220
İLÇELER	23	2.596	6.110

Kaynak: Konya Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü, 2011.

Tablo 275: Konya İlinde Yer Alan Küçük Sanayi Siteleri Durumu

Sıra No	İlçe İsimleri	OSB	KSS
1.	Konya Merkez	Konya 1. OSB Konya OSB Büsan Özel OSB	Karatay KSS Anadolu Tek. KSS Meram KSS Zafer KSS Hizarcılar KSS En-San KSS Altınbaşak KSS Bakır ve Kal. KSS Keresteciler KSS Kıbrıs KSS Tırsan KSS Selçuk KSS Saygın KSS Mobilya KSS Kunduracılar KSS
2.	Ahırlı		
3.	Akören		Akören KSS
4.	Akşehir	Akşehir OSB	Akşehirli KSS Akşehir KSS
5.	Altınekin		
6.	Beyşehir	Beyşehir OSB	Y. Beyşehir KSS Oto KSS Üzümlü KSS/Üzümlü
7.	Bozkır		Bozkır KSS
8.	Cihanbeyli		Cihanbeyli KSS
9.	Çeltik		
10.	Çumra	Çumra OSB	Çumra KSS İceri Çumra KSS
11.	Derbent		
12.	Derebucak		
13.	Doğanhisar		Doğanhisar KSS
14.	Emirgazi		
15.	Ereğli	Ereğli OSB	Ereğli KSS Ereğli Marangozlar KSS Ereğli Mahlukatçı kSS

Sıra No	İlçe İsimleri	OSB	KSS
16.	Güneysınır		
17.	Hadim		
18.	Halkapınar		
19.	Hüyük		
20.	Ilgın		Ilgın KSS Ilgın Ağaçişleri KSS
21.	Kadınhanı		Kadınhanı KSS
22.	Karapınar	Karapınar OSB	Karapınar KSS
23.	Kulu	Kulu OSB	Kulu KSS
24.	Sarayönü		Sarayönü KSS
25.	Seydişehir	Seydişehir OSB	Seydişehir KSS Seydişehir Hiz. kSS
26.	Taşkent		
27.	Tuzlukçu		
28.	Yalıhüyük		
29.	Yunak		Yunak KSS

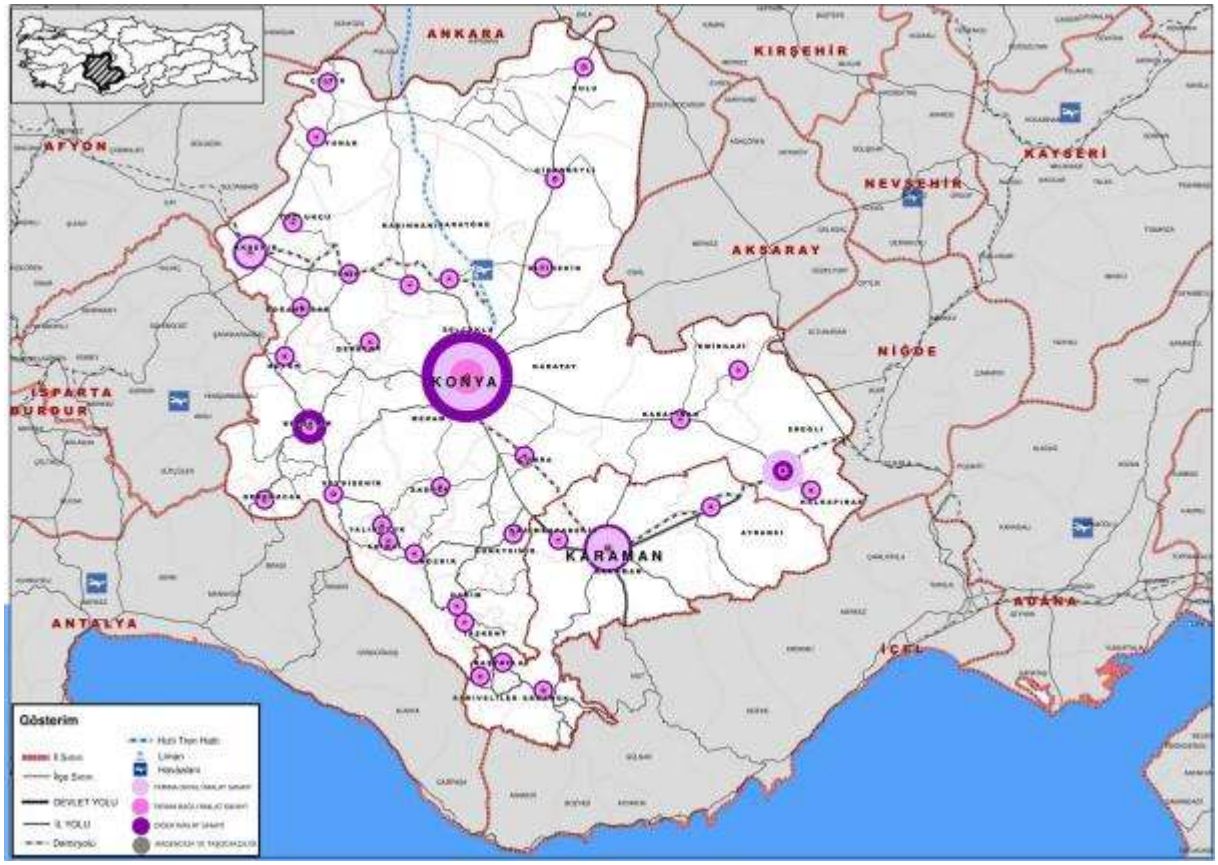
KONYA İLİ
İLÇELER BAZINDA ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER
VE
YATIRIM YERLERİ

Konya ilinin tüm ilçeleri bazında yapılan detaylı analizler neticesinde "İlçeler Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu" çıkartılmıştır.

Mevcut OSB'ler bazında incelem yapılmış ve ilçelerde bulunan KSS'lerde değerlendirme esnasında göz önünde bulundurularak yatırım yerinin yeterliliği ve ihtiyacına ilişkin süreç analiz edilmiştir.

İlçeler bazında öne çıkan sektörler, sektörlerin rekabetçiliği ve ilçenin genel durum değerlendirmesi yapılarak bugün ve gelecekte var olacak sektörlere göre yatırım alanları değerlendirilmiştir.

Şekil 29: TR52 Düzey 2 Bölgesi Sanayi Alt Sektörleri Dağılımı (Mevcut Durum-2010)

Tablo 276: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Ahırlı)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Ahırlı / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">İlçede, esnaf faaliyetleri düzeyinde gerçekleştirilen ticaret faaliyetlerin dışında faaliyet gerçekleştirilmemektedir. Ahırlı ilçesinin en önemli gelir kaynağı bugün olduğu gibi gelecekte de tarım olacaktır.</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. Bölgenin mevcut elmacılık ve üzüm yetiştiriciliği potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.
2. Ayrıca kuru olan arazilerde nisbi karlılıkları yüksek nohut, mercimek, durum buğdayı ve arpa tarımı yapılırken diğer alanlarda yem bitkilerinin ekimi gerçekleştirilmelidir.
3. Bölge büyükbaş hayvancılık için uygundur. Kaba yem üretimi arttırılmalı, büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi için modern işletmelerin kurulması desteklenmelidir.
4. Bölgenin eko-turizm ve yayla turizm potansiyelinin Seydişehir ile entegre edilerek harekete geçirilmesine yönelik projeler geliştirilmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Bölgede sanayinin gelişmesi beklenmemektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 277: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Akören)

İlçe / İl	Akören / Konya					
Mevcut Sanayi Alanları	**Sanayi Alanı Tanımı**	**Mevcut Parsel Sayısı**	**Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı**		**Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı**	
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-		-	-
	-	-	-		-	-
Mevcut Sanayi Yatırımları	**Sanayi Sektörü Dalı**		**Faaliyet Sayısı**		**İstihdam**	
	Madencilik ve Taş Ocakçılığı		-		-	
	Tarıma Dayalı Sanayi		-		-	
	Tarıma Bağlı Sanayi		-		-	
	Diğer İmalat Sanayi		-		-	
Öne Çıkan Sektörler	İlçede, esnaf faaliyetleri düzeyinde gerçekleştirilen ticaret faaliyetlerin dışında faaliyet gerçekleştirilmemektedir. İlçenin en önemli gelir kaynağı bugün olduğu gibi gelecekte de tarım olacaktır.					
İlçe Analizi	1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. 2. Konya ortalamasının üstünde üzüm verimi ve su gereksiniminin azlığı ile bağcılık ilçe için gelir potansiyeli taşımaktadır. Bu sebeple yüksek sistem bağcılık teşvik edilmelidir. Aynı şekilde dekar verimliliği yüksek elma, kiraz ve mercimek üretimi yanında bölgenin organik tarım potansiyeli de değerlendirilmelidir. 3. Bölge büyükbaş hayvancılık için çok uygun olmasa da ek gelir elde etme noktasında desteklenmelidir. Kaba yem üretimi arttırılması sağlanmalıdır.					
Yatırım Yeri İhtiyacı	Bölgede sanayinin gelişmesi beklenmemektedir.					

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 278: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Akşehir)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Akşehir / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>Akşehir OSB</td><td>138</td><td>48</td><td>392.423 m²</td><td>90</td><td>288.808 m²</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">3</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">58</td><td colspan="2">855</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">2</td><td colspan="2">16</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">134</td><td colspan="2">1.450</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Süt ve Süt Mamulleri, Şekerli Mamuller, Meyve ve Sebze Suları, Yem</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçenin tohumculuk potansiyeli önem taşımaktadır. Hibrit tohumculuğunun (haşhaş, ayçiçeği ve hububat) geliştirilmesine yönelik projeler desteklenmelidir. Bu noktada bölgedeki diğer ilçelerinde tohumculuk potansiyelleri göz önüne alınmalı ve tohumculuğa yönelik tarım ve sanayi yatırımlarının bölgeye dengeli dağılımına ilişkin planlamalar yapılmalıdır.

2. Bölgenin kirazı ve kiraz markasına ilişkin çalışma grupları oluşturulmalı ve kiraz üretimi, pazarlanması ve sanayinin gelişimine yönelik bütüncül bir yaklaşım geliştirilmelidir. Bu konuda Ajans aktif koordinasyon görevinde bulunmalıdır.

3. Yonca ve silajlık mısır hayvancılık girdisi olarak ekilirken ayçiçeği ve sebze gibi nisbi karlılıkları yüksek ürünlerin üretimi gerçekleştirilmelidir.

4. Bölge büyükbaş hayvancılık için uygundur. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi bölgenin önemli potansiyelidir. Bölgede modern işletmelerin kurulması ve kaba yem üretiminin arttırılması desteklenmelidir.

5. Bölgenin diğer imalat sanayinin ayakta tutulabilmesine yönelik sektörel çalışmalar bölgede yapılırken ilçe sanayinin rekabet gücünü arttırmak üzere Konya başta olmak üzere diğer illerdeki sanayiler ile bütünleşmesine yönelik projeler geliştirilmelidir.

6. Akşehir gölü, tarihi ve doğal zenginlikleri ve Nasrettin Hocası ile Göller Bölgesi Eko-Turizm Gelişim Bölgesi içerisinde yer almaktadır. Bölgenin turizm değerlerinin pazarlanmasına yönelik bütüncül projeler geliştirilmeli, Konya ve çevre şehirlerle entegrasyon olanakları araştırılmalı ve sektör teşvik edilmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Bölgenin sanayide, tarıma dayalı sanayi ağırlıklı ekonomik yapısı devam edecektir.

İlçede meyve işleme, paketleme ve soğuk hava deposu, süt işleme, tohum işleme ve depolama tesislerine ihtiyaç olacaktır.

Mevcut OSB yeterli gözükmektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: OSB Bilgi Sitesi-2011, TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 279: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Altınekin)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Altınekin / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">2</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Tarıma dayalı sanayi başlığında yer alan “Un” imalatı dışında faaliyet bulunmamaktadır.</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçe tarımsal ürün üretimi bakımından zengindir. 77.966 hektar tarım arazilerinin %89.09’ unda hububat tarımı yapılmaktadır. İlçe verimliliği il veriminden elma veriminde %120, arpa veriminde %62, üzüm veriminde %46 ve buğdayı veriminde %30 daha yüksektir. Sözleşmeli tohum ekimi yaygındır. Bu nedenle kuru olan arazilerde tahılların ekimi devam etmeli, tohumluk ekimi geliştirilmelidir. Yonca ve silajlık mısır hayvancılık girdisi olarak ekilirken ayçiçeği, elma ve üzüm gibi nisbi karlılığı yüksek ürünlerin üretimi arttırılmalıdır.

2. Bölge büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık için uygundur. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi ile küçükbaş yetiştiriciliği bölgenin önemli potansiyelidir. Irk ve mera ıslahı ve modern işletmelerin kurulması desteklenmelidir.

3. Tohumculuk ve sanayinin bölgedeki diğer ilçeler ile beraber planlı bir şekilde gelişiminin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Altınekin ilçesi önemli bir bitkisel üretim merkezi konumundadır. Tarıma dayalı sanayi yağ, şekerpancarı ve tohum yatırım potansiyeli bulunmaktadır. Bölgede bir OSB alanı bulunmamaktadır. İlçe çevresinde yatırım alanları bulunmaktadır.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 280: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Beyşehir)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Beyşehir / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>Beyşehir OSB</td><td>76</td><td>15</td><td>87.843 m²</td><td>61</td><td>525.157 m²</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">13</td><td colspan="2">1.648</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">13</td><td colspan="2">1.180</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">96</td><td colspan="2">2.800</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Silah ve Mühimmat İmalatı, Tekstil ve Konfeksiyon, Gıda, Mermer ve Traverten Maden Ocakçılığı ve İşleme Tesisleri</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Beyşehir ilçesi, zengin ürün deseni içerisinde hangi ürünü, hangi pazara ve ne miktarda üreteceğine dair ortak bir akıl oluşturmalı bir planlama yapmalıdır. Ajans bu konuda koordinasyon görevi yerine getirmelidir.

3. Yonca ve silajlık mısır hayvancılık girdisi olarak ekilirken şekerpancarı, nohut, mercimek ve sebze gibi nisbi karlılıkları yüksek ürünlerin üretimi gerçekleştirilmelidir.

4. Bölge büyükbaş hayvancılık için uygundur. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi bölgenin önemli potansiyelidir. Bölgede modern işletmelerin kurulması ve kaba yem üretiminin arttırılması desteklenmelidir.

5. İlçede yer alan maden kaynaklarının üst düzey kullanımına yönelik, özel sektör teşvik edilmelidir. Mermer rezervlerinin ilçede işlenmesine ve ocak sayılarının arttırılmasına yönelik projeler desteklenmelidir. Ayrıca bölge sanayinin gelişimi için potansiyel yatırımcıların bölgeye çekilmesi sağlanmalıdır.

6. Bölgenin eko turizm potansiyeli değerlendirilirken bölgenin tanıtımına önem verilmelidir. Göller Bölgesi Eko Turizm Gelişim Bölgesinde yer alan bölgenin Akdeniz sahil turizmi ve Konya turizmi ile entegre edilmesine yönelik projeler geliştirilmelidir. Ayrıca bölgenin tanıtımına yönelik aktivitelerin bütüncül pazarlama yaklaşımı içinde çeşitlendirilmesi desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Beyşehir ilçesi verimli toprakları ve alternatif ürün desenine sahip olması nedeni ile farklı seçeneklere sahip bir ilçemizdir. Tarımsal üretimde karar verilmeli aynı Akşehir'de olduğu gibi havza bazlı ürün planlaması yapılmalıdır. İlçenin turizm potansiyeli de düşünüldüğünde organik tarım önem kazanmaktadır.

Bölgenin mermer yataklarının ilçede işlenmesi mümkün gözükmektedir.</td></tr>
</table>

	Büyükbaş hayvancılık için de özellikle uygun olan bölgede et ve süt besiciliğine bağlı sanayinin gelişmesi imkan dahilindedir. Mevcut OSB alanlarının yatırımlar için yeterli olacağı düşünülmektedir.

Kaynak: OSB Bilgi Sitesi-2011, TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 281: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Bozkır)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Bozkır / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">3</td><td colspan="2">25</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">5</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Madencilik, Helva İmalatı</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Bölgenin elma ve üzüm potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik detay çalışmalar yapılmalı ve projeler desteklenmelidir. Bölgede modern bağcılığın yapılmasına yönelik projeler desteklenirken bağcılık potansiyeli yüksek komşu ilçeler ile beraber hammaddesinin karşılanacağı bir meyve suyu üretim tesisine yönelik bölgesel bir işbirliği sağlanmalıdır. Bu konuda sözleşmeli üretim yapacak bölge çiftçisi ile yatırımcı arasında Ajansın aktif işbirliği sağlanmalıdır.

3. Bölge küçükbaş hayvancılık için uygundur. Bu konuda ki projelerin desteklenmesi gerekmektedir.

4. Bölgenin markası olmuş olan tahin imalatının, bölgede potansiyeli olan üzüm ve buna bağlı pekmez imalatı ile entegre edilerek rekabetçi hale getirilmesine yönelik projelerin desteklenmesi gerekmektedir.

5. Bozkır tarihi ve doğal güzellikleri ile Hadim, Taşkent, Sarıveliler, Başyayla ve Ermenek ile beraber entegre bir eko-turizm bölgesi özelliği taşımaktadır. Özellikle Manavgat ve Alanya üzerinden sahil turizmi ile entegre edilmesine yönelik projeler desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Tarıma dayalı sanayi yatırımları söz konusu olabilecektir. Meyve suyu ve pekmez imalatı için yatırım uygun gözükmektedir. Ancak ilçenin tek başına tarımsal girdi miktarı yeterli olmayacağı için bu yatırımın komşu iller ile eşit mesafe uzaklıkta bir alanda yapılması uygun gözükmektedir.

Yeni yatırım teşvik sistemi kapsamında hazine arazilerinin irtifak hakkı tesisi ile verilmesi mümkündür.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 282: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Cihanbeyli)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Cihanbeyli / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">10</td><td colspan="2">314</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">11</td><td colspan="2">161</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">6</td><td colspan="2">344</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Tuz Çıkarımı, Un, Yem, Plastik tabaka-levha-tüp vb. İmalatı, İnşaat Amaçlı Beton ve Ürünleri, Hazır Beton ve Diğer Mineral Madenler</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesi yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Bölge büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık için uygundur. Kaba yem üretimi arttırılması ve modern işletmelerin desteklenmesi sağlanmalıdır.

3. Kuru alanlarda tahılların ekimi devam edilirken kuraklığa dayanıklı tohum cinslerinin geliştirilmesi yanında kimyon ve ayçiçeği ekiminin de arttırılması desteklenmelidir.

4. Cihanbeyli'nin yurtdışında yaşayan çok ciddi bir nüfusu vardır. Bu nüfusun özellikle 2. Ve 3. Kuşağının tatil ihtiyaçlarına yönelik turizm yatırımlarının bölgeye yapılması ve bölgenin turizm değerleri ile entegre edilmesi sağlanmalıdır.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Bölgenin çok önemli miktarda tarım arazisi vardır. Geleceği yine tarım olacaktır. Hayvancılık işletmelerine bağlı süt ve süt ürünleri işleme tesisleri kurulabilir. Un ve yem sanayine yönelik yeni işletmeler açılabilir gözükmektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 283: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Çeltik)

İlçe / İl	Çeltik / Konya					
Mevcut Sanayi Alanları	**Sanayi Alanı Tanımı**	**Mevcut Parsel Sayısı**	**Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı**		**Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı**	
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-		-	-
	-	-	-		-	-
Mevcut Sanayi Yatırımları	**Sanayi Sektörü Dalı**		**Faaliyet Sayısı**		**İstihdam**	
	Madencilik ve Taş Ocakçılığı		1		4	
	Tarıma Dayalı Sanayi		1		9	
	Tarıma Bağlı Sanayi		1		3	
	Diğer İmalat Sanayi		-		-	
Öne Çıkan Sektörler	İlçede küçük çapta kum ocakçılığı, unlu mamuller ve tarım römorku üretimi yönünde faaliyet bulunmaktadır.					
İlçe Analizi	1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir. 2. Bölgede nisbi karlılığı yüksek baklagiller (nohut ve mercimek) ile ayçiçeği üretimi teşvik edilmeli bunun yanında tahıl ekimi ve şeker pancarı ekimi devam etmelidir. Bölgenin özellikle tohum yetiştiriciliği konusunda gelişimine yönelik planlamalar yapılmalıdır. 3. Tohumculuk potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesine yönelik yatırımlar desteklenmelidir. Bu noktada bölgedeki diğer ilçelerinde tohumculuk potansiyelleri göz önüne alınmalı ve yatırımların bölgeye dengeli dağılımına ilişkin planlamalar yapılmalıdır. 4. Bölgede hayvancılığın gelişmesine yönelik projeler desteklenmelidir.					
Yatırım Yeri İhtiyacı	Bölgenin su sorunu olmayan nadir ilçelerindendir. Çok önemli miktar tarımsal üretimi olmasına rağmen ürünleri başka bölgelerde işlenmektedir. Tohumculuk olarak tesisleşme ile beraber şeker üretimi ve yağ üretimi mümkün gözükmektedir.					

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 284: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Çumra)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Çumra / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>Çumra OSB</td><td>73</td><td>0</td><td>0 m²</td><td>73</td><td>500.000 m²</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">3</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">22</td><td colspan="2">1.013</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">6</td><td colspan="2">31</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Şeker ve Şekerli Mamuller, Yumurta Tavukçuluğu, Hayvancılık</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçe bir tarımsal ürün üretim üssü konumundadır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Bölgede nohut ve ayçiçeği gibi nisbi üstünlükleri olan ürünlerin yetiştirilmesi yanında sulama imkanlarının olması nedeni ile sebze ekiminin özellikle havuç üretimin desteklenmesi önem arz etmektedir.

3. Bölgede var olan büyükbaş hayvancılık potansiyelinin değerlendirilmesi ve işletme ölçeklerinin Avrupa Birliği standartlarına getirilmesine yönelik IPARD destekleri gibi desteklemelerin devam etmesi gerekmektedir. Ayrıca şehir içi hayvancılık faaliyetlerinin disipline edilmesi ve karlılıkların arttırılmasına yönelik Danabank projesi gibi projelerin şehir merkezleri için uygulanması önem arz etmektedir.

4. KOP projesi sonrası bölgede ortaya çıkacak ürün potansiyelinin değerlendirilmesi ve tarım sanayi entegrasyonuna yönelik projeler geliştirilmesi için kurumlar arası işbirliğinde Ajans aktif rol almalıdır.

5. Çatalhüyük'ün turizm potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik bütün kurumlar ile işbirliği yapılmalı ve Çumra Belediyesi gibi yerel aktörlerin bu potansiyelin değerlendirilmesine yönelik yapılan proje çalışmalarına aktif destek verilmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">KOP projesi ile beraber daha da artan bir oranda ilçenin geleceği tarım ve tarıma dayalı sanayi olacaktır.

Özellikle Pankobirlik yatırımlarının da etkisi ile bölgede et ve süt hayvancılığı ve bunun yanında et ve süt işleme tesisleri yatırımlarının artması beklenmektedir.

Sebze ekimi ile beraber paketleme ve soğuk hava deposu yatırım ihtiyaçları ortaya çıkacaktır.

Mevcut OSB ilk aşamada yeterli gözükmektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: OSB Bilgi Sitesi-2011, TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 285: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Derbent)

İlçe / İl	Derbent / Konya					
Mevcut Sanayi Alanları	**Sanayi Alanı Tanımı**	**Mevcut Parsel Sayısı**	**Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı**		**Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı**	
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-		-	-
	-	-	-		-	-
Mevcut Sanayi Yatırımları	**Sanayi Sektörü Dalı**		**Faaliyet Sayısı**		**İstihdam**	
	Madencilik ve Taş Ocakçılığı		-		-	
	Tarıma Dayalı Sanayi		-		-	
	Tarıma Bağlı Sanayi		-		-	
	Diğer İmalat Sanayi		-		-	
Öne Çıkan Sektörler	İlçede, TOBB Sanayi Veritabanı kayıtlarına göre kapasite raporu düzenlenmiş herhangi bir faaliyet bulunmamaktadır.					
İlçe Analizi	1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesi yönelik faaliyetler desteklenmelidir. 2. Tahıl ekimi yanında nisbi karlılıkları yüksek nohut ve mercimek ekimi desteklenmelidir. Ayrıca fasulye üretiminin ekonomik hale getirilmesine yönelik projeler geliştirilmelidir. 3. Meyve üretiminin geliştirilmesi yanında bağcılık faaliyetlerinin de yaygınlaştırılması uygun olacaktır. 4. İlçe tarihi ve doğal güzelliklere sahiptir. İlçe doğal güzellikleri itibari ile bir eko turizm bölgesi potansiyeli taşımaktadır. Konya, Beyşehir ve Ilgın turizmi ile entegre edilmesi yanında Doğanhisar ve Hüyük ile beraber eko turizm bölgesi olarak değerlendirilmesine yönelik projeler geliştirilmelidir.					
Yatırım Yeri İhtiyacı	Bölgenin geleceği tarımsal üretim olacaktır. İlçeden elde edilen ürünler tarıma dayalı imalat sanayine yeter miktarda olmayacaktır. Ancak Konya pazarına taze meyve ve sebze satışının yapıldığı önemli bir üs olabilecektir.					

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 286: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Derebucak)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Derebucak / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">4</td><td colspan="2">59</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">3</td><td colspan="2">13</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Mermer ve Traverten Ocakçılığı ve İşleme, Olivin (Kimyasal gübre amaçlı mineral madenciliği) ve Silah-Mühimmat İmalatı (Tüfek ve Cephane)</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, tarımda örgütlü hareket edilmesi ve kullanılmayan tarım alanlarının ekilmeye başlanmasına yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Gembos Ovası ilçenin önemli tarım alanlarını barındırmaktadır. Sulama imkanı olmayan bu alanlara tahıl ekilmektedir. Ancak 2011 yılında sulamaya açılacak bu alanın iyi değerlendirilmesi ilçe geleceği açısından önem arz etmektedir. Burada Konya Tarım İl Müdürlüğü, Selçuk Üniversitesi, bölge insanları ve özel sektör temsilcilerinden oluşan bir heyet kurulmalı ve bu ovanın nasıl değerlendirileceği üzerinde çalışma yapılmalıdır. Zira bu ova Derebucak tarımı ve geçim kaynaklarının maksimize edilmesi açısından en önemli fırsattır. Gembos Ovası'nda nitelikli bir tarım yapmak mümkün görünmektedir. Gembos Ovası'nın tamamının sulanacak olmasına ilave olarak tek elden organize olarak bir üretim ve pazarlamanın yapılması halinde özellikle Antalya pazarına sürdürülebilir bir ürün satışı mümkün görünmektedir.

3. Küçükbaş hayvancılık desteklenmeli, hayvancılığın bilinçli yapılmasına yönelik projeler geliştirilmelidir.

4. Derebucak doğal güzellikleri ile bir eko-turizm bölgesi özelliği taşımaktadır. Özellikle Beyşehir ve Alanya üzerinden sahil turizmi ile entegre edilmesine yönelik projeler desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Gembos Ovası'nın sulanması ile tarımsal üretimde yeni bir imkana kavuşacak ilçe ürettiği ürünleri Akdeniz sahillerine satabilecek konumdadır. Bir paketleme tesisi ve soğuk hava deposu Ova'nın doğru değerlendirilmesi halinde kurulabilecektir.

İlçenin zengin mermer yatakları bulunmaktadır. Ancak bu mermerler bölgenin coğrafi konumundan dolayı Beyşehir, Konya ve Mersin'de işlenmekte ya da blok olarak satışa konu olmaktadırlar.

Herhangi bir tesisleşme beklenmemektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 287: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Doğanhisar)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Doğanhisar / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">4</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">İlçede, boya-vernik-kaplayıcı maddeler ile unlu mamuller imalatı dışında faaliyet bulunmamaktadır.</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesi yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Bölge küçükbaş hayvancılık için uygundur. Bu noktada projeler desteklenmelidir.

3. Tahıl ekimi yanında nisbi karlılıkları yüksek nohut ve mercimek ekimi desteklenmelidir. Ayrıca domates ve fasulye üretiminin ekonomik hale getirilmesine yönelik projeler geliştirilmelidir.

4. İlçe tarihi ve doğal güzelliklere sahiptir. İlçe doğal güzellikleri itibari ile bir eko turizm bölgesi potansiyeli taşımaktadır. Ilgın, Akşehir ve Beyşehir turizmi ile entegre edilmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Bölgenin geleceği tarımsal üretim olacaktır. İlçeden elde edilen ürünler tarıma dayalı imalat sanayine yeter miktarda olmayacaktır. Ancak Konya pazarına taze meyve ve sebze satışının yapıldığı önemli bir üs olabilecektir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 288: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Ereğli)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Ereğli / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>Ereğli OSB</td><td>61</td><td>61</td><td>613.398 m²</td><td>0</td><td>0 m²</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">7</td><td colspan="2">112</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">124</td><td colspan="2">6.017</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">4</td><td colspan="2">45</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">15</td><td colspan="2">272</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Süt ve Süt Mamulleri, Şekerli Mamuller, Meyve ve Sebze Suları, Yem, Et İşleme ve Et Ürünleri, Tarım-Orman Alet ve Makinaları,</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçe bir tarımsal ürün üretim üssü konumundadır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Tarla arazilerinin %73'ünde hububat tarımı yapılmakta olan ilçe 66.894 büyükbaş hayvan (ilin %14.51'i) ve 125.600 koyuna (ilin %9.31'i) sahiptir. İlde üretilen sütün %13.76'sı ve elmanın %41.3'ü de bölgede üretilmektedir. Bu nedenle kuru olan arazilerde buğday ekimi devam ederken, yonca ve silajlık mısır hayvancılık girdisi olarak ekilmelidir. Diğer yandan nohut ve sebze gibi nisbi karlılıkları yüksek ürünlerin üretimi desteklenmelidir.

3. Bölge büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık için uygundur. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi ile küçükbaş koyun yetiştiriciliği bölgenin önemli potansiyelidir. Irk ve mera ıslahı ve modern işletmelerin kurulması desteklenmelidir.

4. Özellikle tarıma dayalı imalat sanayi işletmelerinin desteklenmesi, süt ve et ürünlerinin üretimine yönelik kurulu olan tesislerin kapasite, kalite, markalaşma, nitelikli insan gücü, pazarlama ve finansman sorunlarının çözümüne yönelik projeler geliştirilmelidir.

5. Bölgenin turizm potansiyelinin Konya, Karaman, Nevşehir ve Aksaray ile entegre edilmesine yönelik projeler üretilmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Bölge tam bir tarım bölgesi konumundadır. Tarıma dayalı imalat sanayinin daha da büyümesi beklenmektedir. Özellikle süt işleme tesislerinin bölgede de artan hayvancılık yatırımları ile ölçek olarak büyüyeceği düşünülmektedir. Özellikle süt işleme tesislerinin şehir içinde ve dağınık bir yapıda olması mevcut OSB'de yer kalmaması durumları düşünüldüğünde süt işleme için bir İhtisas OSB kurulması uygun olacaktır.</td></tr>
</table>

Kaynak: OSB Bilgi Sitesi-2011, TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 289: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Emirgazi)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Emirgazi / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">4</td><td colspan="2">382</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">İlçede, kurşun-çinko ve kalay üretimi dışında faaliyet bulunmamaktadır.</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Türkiye'nin en az yağış alan bölgesi olması ve toprakların verimsizliğinden dolaya bölgede tahıl ekimine devam edilecektir. Bölgeye has kuraklığa dayanıklı tohumların geliştirilmesi ve çavdar ekimi desteklenmelidir.

3. Bölgenin küçükbaş hayvancılık potansiyeli bulunmaktadır. Bölgenin en önemli kazanç seçeneği olan koyunculuğun geliştirilmesi için bölgede hayata geçirilmesi düşünülen Koyunculuk Havzası projesi hızlandırılmalı, ırk ve mera ıslahı ile modern işletmelerin kurulması desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">İlçe az yağış alması, geniş ama verimsiz toprakları ile gelecekte sanayi yatırımı açısından bir potansiyeli de barındırmamaktadır. Ancak Ereğli ve Karapınar ile beraber koyunculuk havzası projesi kapsamında büyüyebilir gözükmektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 290: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Güneysınır)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Güneysınır / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">2</td><td colspan="2">61</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">3</td><td colspan="2">20</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Mermer ve Traverten Ocakçılığı ve İşleme, Manganez</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Bölgede verimliliği yüksek arpa ve diğer tahılların ekimi yanında nisbi karlılıkları yüksek nohut, mercimek ve ayçiçeği yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

3. Bölgede modern bağcılığın yapılmasına yönelik projeler desteklenirken bağcılık potansiyeli yüksek komşu ilçeler ile beraber hammaddesinin karşılanacağı bir meyve suyu üretim tesisine yönelik bölgesel bir işbirliği sağlanmalıdır. Bu konuda sözleşmeli üretim yapacak bölge çiftçisi ile yatırımcı arasında Ajansın aktif işbirliği sağlanmalıdır.

4. Bölge büyükbaş hayvancılık ve küçükbaş hayvancılık için uygundur. Bu konuda ki projelerin desteklenmesi gerekmektedir.

5. Bölgenin tarım aletleri konusundaki imalat birikimleri yok olmadan önce, el aletleri gibi üretimi nisben kolay ürünlerin bölgede üretilerek bölge sanayine rekabet gücünün kazandırılmasına yönelik projeler ve yatırımlar desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Güneysınır tarımsal üretimi ile ön plana çıkmaktadır. Bozkır ve Hadim ile beraber ortak bir üzüm ve meyve suyu tesisine yeter tarımsal ürün kapasitesine sahiptir.

İlçede yer alan tarım aletleri üretiminin kendisini yenileyip başka alternatif ürünlere yönelmemesi halinde yaşama şansı bulunmamaktadır.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 291: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Hadim)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Hadim / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">38</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">0*</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">İlçede, tek firma tarafından gerçekleştirilen madencilik ve taş ocakçılığı ile hazır beton imali faaliyetleri dışında başka bir faaliyet bulunmamaktadır.</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, tarımda örgütlü hareket edilmesi, ve yaylaların tarım potansiyelinin arttırılmasına yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Meyvecilik bölgede önemli bir gelir kaynağıdır. Kiraz üretiminde verimin arttırılması, geç hasat dönemli ağaç türlerinin geliştirilmesi ve ürünlerin pazarlanmasına yönelik projeler desteklenmelidir. Ayrıca yüksek sistem bağcılıkta bölgeye uygundur ve meyve üretimi ile su kullanımı bakımından tamamlayıcı bir ürün türü olarak önem arz etmektedir.

3. Bölge küçükbaş hayvancılık için uygundur. Özellikle dağ köylerinde devamı sağlanmalıdır.

4. Hadim doğal güzellikleri ile Sarıveliler, Taşkent, Başyayla ve Ermenek ile beraber entegre bir eko-turizm bölgesi özelliği taşımaktadır. Özellikle Alanya üzerinden sahil turizmi ile entegre edilmesine yönelik projeler desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Hadim'de bireysel olarak sanayi tesisi kurulumu zor gözükmektedir. Bozkır ve Güneysınır gibi ilçelere ortalama mesafede gerçekleştirilecek meyve suyu ve pekmez tesisi gibi bir yatırımı alabilir gözükmektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

** Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Diğer İmalat Sanayi konusundaki faaliyetler birlikte olduğundan istihdam belirtilmemiştir.*

Tablo 292: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Halkapınar)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Halkapınar / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">3</td><td colspan="2">19</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">5</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">İlçede, Krom Madenciliği ve Kireçtaşı Ocakçılığı faaliyetleri dışında başka bir faaliyet bulunmamaktadır.</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesi yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Meyvecilik bölgede önemli bir gelir kaynağıdır. Kiraz ve üzüm üretiminde verimin arttırılması ve ürünlerin pazarlanmasına yönelik projeler desteklenmelidir.

3. Bölge büyükbaş hayvancılık için çok uygun olmasa da destekleyici gelir elde etme noktasında desteklenmelidir. Kaba yem üretimi arttırılması sağlanmalıdır.

4. Halkapınar tarihi ve doğal güzelliklere sahiptir. İvriz kaya anıtı, Toros dağlarının doğal güzellikleri ve baraj su yüzeyi potansiyellerinin beraberce değerlendirilmesine yönelik projeler desteklenmelidir. İlçe turizmi Ereğli turizmi ile entegre edilmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Halkapınar konum ve büyüklük açısından sıkışmış bir ilçe konumundadır. Geleceği tarım ve iyi planlanması halinde turizm olabilir gözükmektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 293: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Hüyük)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Hüyük / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">2</td><td colspan="2">26</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">5</td><td colspan="2">89</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">2</td><td colspan="2">54</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Barit/Baryum Sülfat (Kimyasal gübre imalatı amaçlı), Su Ürünleri İşleme, Un, Tuğla-Karo-İnşaat Malzemeleri ve Hazır Beton</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, tarımda örgütlü hareket edilmesi ve turizme yönelik tarım potansiyelinin arttırılmasına yönelik faaliyetler desteklenmelidir. Göl havzasında olmasından dolayı organik tarım faaliyetleri yaygınlaştırılmalıdır.

2. İlçe verimliliği ilden üzüm veriminde %144, arpa veriminde %70 durum buğdayı veriminde %23 ve kirazda %20daha yüksektir. Bu potansiyelin değerlendirilmesine yönelik tarım arazilerindeki ürün deseni planlanmalıdır. Özellikle yüksek sistem bağcılık geliştirilmelidir.

3. Bölgede büyükbaş hayvancılık ek gelir elde etme noktasında desteklenmelidir. Kaba yem üretimi arttırılması sağlanmalıdır.

4. Doğal güzellikleri ile Eko turizm potansiyeli olan bölge, Göller Bölgesi Eko-Turizm Gelişim Bölgesi içerisinde yer almaktadır. Bu noktada Beyşehir ilçesi ile beraber entegre bir eko-turizm bölgesi özelliği taşımaktadır. Özellikle Manavgat üzerinden sahil turizmi ile entegre edilmesine yönelik projeler desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Zengin bir tarım potansiyeline ve ürün verimliliklerine sahiptir. Organik tarım ve buna yönelik paketleme ve soğuk hava deposu yatırımları alabilir gözükmektedir. Bölgenin turşusunun meşhur olması ve bu konuda yatırım kararlılığı nedeni ile ilçenin tarıma dayalı imalat sanayi yatırımı olarak turşu fabrikası kurulumu söz konusu olacektır.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 294: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Ilgın)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Ilgın / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">8</td><td colspan="2">202</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">16</td><td colspan="2">1.078</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">47</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">6</td><td colspan="2">173</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Linyit Madenciliği, Şeker İmalatı, Un, Yem, Et İşleme, Gübre, Plastik İnşaat Malzemeleri, Hazır Beton</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçe tarımsal ürün üretimi bakımından zengindir. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Ayrıca kuru olan arazilerde tahılların ekimi devam etmeli, tohumluk ekimi geliştirilmelidir. Yonca ve silajlık mısır hayvancılık girdisi olarak ekilirken nohut, mercimek ve ayçiçeği gibi nisbi karlılıkları yüksek ürünlerin üretimi arttırılmalıdır.

3. Bölge büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık için uygundur. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi ile küçükbaş yetiştiriciliği bölgenin önemli potansiyelidir. Irk ve mera ıslahı ve modern işletmelerin kurulması desteklenmelidir.

4. Tohumculuk sanayinin bölgedeki diğer ilçeler ile beraber planlı bir şekilde gelişiminin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

5. Bölgenin turizm potansiyelinin Konya merkez, Beyşehir, Akşehir ve Afyon ile entegre edilmesine yönelik projeler geliştirilmelidir. Termal turizm merkezi olan Ilgın'ın Hz. Mevlana'nın da ziyaret ettiği ve Mesnevi'sini yazdığı bir yer durumunda olması bütüncül turizm pazarlaması ve lansman fikri olarak çok önemlidir. Termal turizmin diğer turizm çeşitleri ile entegre edilmesine iyi bir örnektir.

6. Bölgenin linyit ve leonardit maden rezervlerinden daha üst düzeyde istifade edilmesine yönelik projeler yapılmalıdır.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Ilgın tarım potansiyeli olarak zengin bir bölgedir ve şeker fabrikasına sahiptir. Diğer yandan gelişen hayvancılık merkezlerinden olan bölgenin süt işleme tesisi yatırımı alması beklenmektedir.

Termik santral ile enerji üretimi söz konusu iken termal kaplıca şehri olarak bölgenin turizmde yıldız ilçesi olacaktır.

Tohumculuk yatırımları içinde çevre ilçelerin de tesislerinin kurulabileceği</td></tr>
</table>

	bir altyapıyı barındırmaktadır. İlçenin, hayvancılık Organize Sanayi yatırımı dışında bir Organize Sanayi Bölgesi ihtiyacı olacaktır.

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 295: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Kadınhanı)

İlçe / İl	Kadınhanı / Konya					
Mevcut Sanayi Alanları	**Sanayi Alanı Tanımı**	**Mevcut Parsel Sayısı**	**Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı**		**Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı**	
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-		-	-
	-	-	-		-	-
Mevcut Sanayi Yatırımları	**Sanayi Sektörü Dalı**		**Faaliyet Sayısı**		**İstihdam**	
	Madencilik ve Taş Ocakçılığı		1		25	
	Tarıma Dayalı Sanayi		1		7	
	Tarıma Bağlı Sanayi		-		-	
	Diğer İmalat Sanayi		1		28	
Öne Çıkan Sektörler	Tuğla-Karo-İnşaat Malzemeleri İmalatı, Süt İşleme ve Kum Ocakçılığı					
İlçe Analizi	1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir. 2. Bölgede baklagiller (nohut ve mercimek) ile ayçiçeği üretimi teşvik edilmeli bunun yanında tahıl ekimi devam etmelidir. Bölgenin özellikle tohum yetiştiriciliği konusunda gelişimine yönelik planlamalar yapılmalıdır. 3. Bölgede hayvancılık özellikle süt sığırcılığı ve koyunculuk potansiyeli bulunmaktadır. Bu potansiyelin değerlendirilmesine yönelik projeler desteklenmelidir. Et ve süt işleme tesisleri teşvik edilmelidir. 4. Bölgenin bulunduğu güzergahtan daha fazla istifade etmesine yönelik konaklama tesisleri vb. faaliyetler desteklenmelidir.					
Yatırım Yeri İhtiyacı	Tarımsal sanayi potansiyeli vardır. Gelecekte ilçede özellikle süt işleme ve et işleme tesisleri ile tohumculuk sanayi yatırımları söz konusu olabilecektir.					

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 296: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Karapınar)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Karapınar / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>Karapınar OSB</td><td>185</td><td>23</td><td>131.401 m²</td><td>162</td><td>1.281.944 m²</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">9</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">12</td><td colspan="2">150</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">8</td><td colspan="2">15</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Un, Yem, Yumurta Tavukçuluğu, Otomotiv/Tarım-Orman Makinaları (Treyler ve Römork), Hidrolik</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçe bir tarımsal ürün üretim üssü konumundadır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Ayrıca kuru olan arazilerde buğday ekimi devam etmelidir. Yonca ve silajlık mısır hayvancılık girdisi olarak ekilirken çavdar ve kimyon gibi nisbi karlılıkları yüksek ürünlerin üretimi gerçekleştirilmelidir.

3. Bölge büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık için uygundur. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi ile küçükbaş koyun yetiştiriciliği bölgenin önemli potansiyelidir. Irk ve mera ıslahı ve modern işletmelerin kurulması desteklenmelidir.

4. Bölgenin turizm potansiyelinin Konya, Karaman, Nevşehir ve Aksaray ile entegre edilmesine yönelik projeler üretilmelidir.

5. Bölge zengin linyit yatakları ve yenilenebilir enerji potansiyeli ile aynı zamanda geleceğin enerji üslerinden biri olmaya adaydır.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Karapınar bir tarım üssü konumundadır ve gelecekte de öyle olacaktır. Tarımsal üretimin işlendiği tesislerin modernize olarak kapasitelerini artırmaları beklenmektedir.

Yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelik panel vb. üretimlerin yapıldığı bir OSB faaliyeti olabilir gözükmektedir. Ancak Konya merkez bu konuda daha rekabetçi bir yapıda olacaktır.</td></tr>
</table>

Kaynak: OSB Bilgi Sitesi-2011, TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 297: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Konya/Merkez)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Konya / Merkez (Selçuklu, Karatay, Meram)</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>Konya 1. OSB</td><td>150</td><td>150</td><td>1.024.000 m²</td><td>0</td><td>0 m²</td></tr>
<tr><td>Konya OSB</td><td>649</td><td>522</td><td>9.019.837 m²</td><td>127</td><td>2.850.000 m²</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">82</td><td colspan="2">1.320</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">801</td><td colspan="2">24.243</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">310</td><td colspan="2">7.560</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">6.144</td><td colspan="2">70.909</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Otomotiv Yedek Parça, Makine, Metal Eşya, Şeker ve Şekerli Mamuller, Un ve Bulgur, İrmik, Makarna, Tarım-Orman Alet ve Makinaları, Doğal Taşlar (Mermer ve Traverten)</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">SELÇUKLU

1. Konya il genelinde gerçekleştirilen tüm sanayi faaliyetlerinin büyük çoğunluğu il merkezinde ve il merkezinde de Selçuklu ilçesinde gerçekleştirilmektedir. Önemli sanayi bölgelerini ve sanayi gelişim potansiyellerini barındıran ilçenin bu yöndeki gelişiminin planlanmasına yönelik projeler geliştirilmelidir. KOBİ'lerin desteklenmesi yanında işletmelere rekabet gücü kazandıracak üniversite, bilim merkezi, teknokent, lojistik merkezi gibi destekleyici mekanizmaların etkin kullanımına yönelik detay projeler geliştirilmeli ve desteklenmelidir.

2. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

3. Bölgede buğday ve nohut gibi nisbi üstünlükleri olan ürünlerin yetiştirilmesi yanında sulama imkanlarının olması nedeni ile şehir tüketimine yönelik sebze ekiminin desteklenmesi önem arz etmektedir.

4. Bölgede var olan büyükbaş hayvancılık potansiyelinin değerlendirilmesi ve işletme ölçeklerinin Avrupa Birliği standartlarına getirilmesine yönelik IPARD destekleri gibi desteklemelerin devam etmesi ayrıca şehir içi hayvancılık faaliyetlerinin disipline edilmesi ve kırsala taşınmasına yönelik projelerin desteklenmesi uygun olacaktır.

5. Marka Şehir Konya ve Kongre Şehri Konya stratejilerine uygun turizm yatırımlarının planlanması ve bu stratejilerin uygulanmasına hizmet edecek şekilde merkezi idare ile beraber projelendirilmesi uygun olacaktır.

KARATAY

1. Konya il genelinde gerçekleştirilen tüm sanayi faaliyetlerinin büyük çoğunluğu il merkezinde ve il merkezinde de Selçuklu ilçesinden sonra Karatay ilçesinde gerçekleştirilmektedir. Önemli sanayi bölgelerini ve sanayi gelişim potansiyellerini barındıran ilçenin bu yöndeki gelişiminin planlanmasına yönelik projeler geliştirilmelidir. KOBİ'lerin desteklenmesi</td></tr>
</table>

	yanında işletmelere rekabet gücü kazandıracak üniversite, bilim merkezi, teknokent, lojistik merkezi gibi destekleyici mekanizmaların etkin kullanımına yönelik detay projeler geliştirilmeli ve desteklenmelidir. 2. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir. 3. Bölgede buğday ve nohut gibi nisbi üstünlükleri olan ürünlerin yetiştirilmesi yanında hayvancılık için kaba yem üretimi arttırılmalıdır. 4. Bölgede var olan büyükbaş hayvancılık potansiyelinin değerlendirilmesi ve işletme ölçeklerinin Avrupa Birliği standartlarına getirilmesine yönelik IPARD destekleri gibi desteklemelerin devam etmesi ayrıca şehir içi hayvancılık faaliyetlerinin disipline edilmesi ve kırsala taşınmasına yönelik projelerin desteklenmesi uygun olacaktır. Organize Hayvancılık Bölgesi'nin hayata geçirilmesi hızlandırılmalıdır. 5. Marka Şehir Konya ve Kongre Şehri Konya stratejilerine uygun turizm yatırımlarının planlanması ve bu stratejilerin uygulanmasına hizmet edecek şekilde merkezi idare ile beraber projelendirilmesi uygun olacaktır. Hz. Mevlana markasının değerlendirilmesine yönelik faaliyetler türbe ziyareti formatından çıkarılarak Hz. Mevlana'nın öğretisinin öğrenildiği ve yaşandığı bir ilçe ziyareti haline dönüştürülmelidir. Büyükşehir Belediyesi ve diğer merkez ilçe belediyeleri ile beraber bu noktada projeler hazırlanmalıdır. Geniş alanlar ayrılmalı ve gerekli tesisleşme planlanmalıdır. Diğer merkez ilçeler (Selçuklu – Hz. Mevlana Silleye gider oradaki Hristiyan din adamları ile görüşürdü. Buradan hareketle Hz. Mevlana markası ve kongre turizmi), diğer ilçeler (Ilgın – Hz. Mevlana Ilgın kaplıcalarına gider Mesnevisini orda yazardı. Buradan hareketle Hz. Mevlana markası – termal turizm) ve Karaman ile (Hz. Mevlana Konya'ya gelmeden önce Karaman'da yaşamıştır. Hz. Mevlana markası ve Karaman'ın Yunus Emre'si ve gelin tanış olalım felsefesi) entegrasyonu ve bütüncül pazarlama için lansman fikirlerinin oluşturulması sağlanmalıdır. **MERAM** 1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir. 2. Bölgede buğday, nohut ve havuç gibi nisbi üstünlükleri olan ürünlerin yetiştirilmesi yanında hayvancılık için kaba yem üretimi arttırılmalıdır. 3. Bölgede var olan büyükbaş hayvancılık potansiyelinin değerlendirilmesi ve işletme ölçeklerinin Avrupa Birliği standartlarına getirilmesine yönelik IPARD destekleri gibi desteklemelerin devam etmesi ayrıca şehir içi hayvancılık faaliyetlerinin disipline edilmesi ve kırsala taşınmasına yönelik projelerin desteklenmesi uygun olacaktır. Organize Hayvancılık Bölgesi'nin hayata geçirilmesi hızlandırılmalıdır. 4. Marka Şehir Konya ve Kongre Şehri Konya stratejilerine uygun turizm

	yatırımlarının planlanması ve bu stratejilerin uygulanmasına hizmet edecek şekilde merkezi idare ile beraber projelendirilmesi uygun olacaktır. Sadrettin Konevi markasının bir şekilde Hz. Mevlana markası yanında tanıtılmasına yönelik lansman fikirleri geliştirilmelidir. 5. Meram bağları markasının unutulmasının önüne geçilmeli ve bu marka adı altında doğal güzelliklerin tüm merkez ilçeler yanında şehirde konaklayan ve Antalya geçiş istikametini kullanan turistlere yönelik projelendirilerek tesisleşmenin arttırılması sağlanmalıdır. Hz. Mevlana öğretisinin öğrenileceği ve yaşanacağı geniş alanlı, yapılaşmanın az ve yeşil alanların çok olacağı mekanların planlaması ilçede yapılabilir görünmektedir.
Yatırım Yeri İhtiyacı	Konya merkez olarak imalat sanayinin en fazla gelişeceği nokta olacaktır. Birçok sektörde üretim yapan il merkezinin gelecekte de çok farklı sanayi kollarında aynı anda gelişmesi beklenmektedir. Bölgede özellikle öne çıkan otomotiv yedek parça ve makine imalat sektörlerinin geçirecekleri değişim ile orta ve yüksek teknolojili daha yüksek katma değerli ürünler üretmesi beklenmektedir. Ayrıca ilaç ve savunma sanayi yatırımları gibi bölgeye gelmesi halinde lider sektörler çıkaracak yatırım fırsatları da bulunmaktadır. Gıda sanayi ve özellikle süt ve et işleme Konya için gelecekte önemli bir sektör olacaktır. Bu noktada Hayvancılık Organize Sanayi Bölgesi için yer tahsisleri devam etmektedir. Konya OSB'nin genişleme alanlarından (4. OSB tabir edilen)alan ile ilave çalışmalar gerçekleştirilen genişleme alanının devreye alınması beklenmektedir.

Kaynak: OSB Bilgi Sitesi-2011, TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 298: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Kulu)

İlçe / İl	Kulu / Konya					
Mevcut Sanayi Alanları	**Sanayi Alanı Tanımı**	**Mevcut Parsel Sayısı**	**Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı**		**Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı**	
	Kulu OSB*	-	-	-	-	-
	-	-	-		-	-
	-	-	-		-	-
Mevcut Sanayi Yatırımları	**Sanayi Sektörü Dalı**		**Faaliyet Sayısı**		**İstihdam**	
	Madencilik ve Taş Ocakçılığı		11		97	
	Tarıma Dayalı Sanayi		4		50	
	Tarıma Bağlı Sanayi		1		2	
	Diğer İmalat Sanayi		7		108	
Öne Çıkan Sektörler	Tekstil, Un, İrmik ve Yem					
İlçe Analizi	1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesi yönelik faaliyetler desteklenmelidir. 2. Bölge büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık için uygundur. Kaba yem üretimi arttırılması ve modern işletmelerin desteklenmesi sağlanmalıdır. 3. Kuru alanlarda tahılların ekimi devam edilirken kuraklığa dayanıklı tohum cinslerinin geliştirilmesi yanında mercimek ve nohut gibi baklagiller ve kimyon ekim alanlarının arttırılması desteklenmelidir. 4. Kulu'nun Cihanbeyli ile beraber yurtdışında yaşayan çok ciddi bir nüfusu vardır. Bu nüfusun özellikle 2. Ve 3. Kuşağının tatil ihtiyaçlarına yönelik turizm yatırımlarının bölgeye yapılması ve bölgenin turizm değerleri ile entegre edilmesi sağlanmalıdır. 5. Kulu'nun kavşak konumunun değerlendirilmesine yönelik olarak yatırımcı çekme yönünde aktif çalışmaların yapılması gerekmektedir.					
Yatırım Yeri İhtiyacı	Kulu'nun konumu itibari ile büyük bir yatırım çekme ihtimali bulunmaktadır. Bu yatırım girdisini bölgeden alan tarıma dayalı imalat sanayi yatırımı olabileceği gibi başka bir yatırım da olabilir. Kulu OSB alanı bu yatırımlar için uygun olacaktır.					

Kaynak: OSB Bilgi Sitesi-2011, TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

** Kulu OSB'de 400 hektarlık alanın altyapı çalışmaları sürmektedir.*

Tablo 299: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Sarayönü)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Sarayönü / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">5</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">8</td><td colspan="2">93</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">47</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">4</td><td colspan="2">382</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Tekstil ve Konfeksiyon, Plastik/PVC, Et İşleme, Un ve Yem</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. İlçe arazilerde nisbi karlılıkları yüksek nohut, mercimek ve ayçiçeği yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

3. Bölge büyükbaş hayvancılık için uygundur. Kaba yem üretimi arttırılmalı, büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi için modern işletmelerin kurulması desteklenmelidir.

4. Bölgenin giyim eşyası ve ayakkabı imalatı gibi fason imalat konularında Konya ile ilişkili bir imalat noktası haline gelmesi mümkün görünmektedir. Bu yönde projeler geliştirilmesi ve girişimciliğin desteklenmesi sağlanmalıdır.

5. Bölgenin turizm potansiyelinin ve halıcılık faaliyetlerinin Konya ve Ilgın ile entegre edilerek harekete geçirilmesine yönelik projeler geliştirilmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Tarıma dayalı imalat sanayine uygun şartları ve Konya il merkezine yakınlığı nedeni le farklı yatırım konularını da çekebilme avantajına sahip bir bölgedir. Tekstil ve PVC ve et işleme yatırımları çekmesi de bu yüzdendir. Mevcut tarıma dayalı tesislerin modernizasyonu ve ölçeklerini büyütmeleri dışında farklı yatırımlar da bölgeye gelebilir gözükmektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 300: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Seydişehir)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Seydişehir / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>Seydişehir OSB</td><td>53</td><td>9</td><td>124.712 m²</td><td>44</td><td>847.086 m²</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">10</td><td colspan="2">1.512</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">18</td><td colspan="2">201</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">50</td><td colspan="2">689</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Tekstil ve Konfeksiyon, Mobilya, Plastik, Gıda (Su ve Et Ürünleri) Boksit ve Krom, Kömür Madenciliği, Mermer ve Traverten, Tuz ve Pomza Taşı</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Ayrıca kuru olan arazilerde buğday ekimi devam etmelidir. Yonca ve silajlık mısır hayvancılık girdisi olarak ekilirken şekerpancarı, nohut, ayçiçeği ve sebze gibi nisbi karlılıkları yüksek ürünlerin üretimi gerçekleştirilmelidir.

3. Bölge büyükbaş hayvancılık için uygundur. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi bölgenin önemli potansiyelidir. Bölgede modern işletmelerin kurulması ve kaba yem üretiminin arttırılması desteklenmelidir.

4. İlçede kurulu tesislerin çalıştırılması ve maden kaynaklarının üst düzey kullanımına yönelik özel sektör teşvik edilmelidir. Birincil alüminyum üretim tesislerinin çalışması sonrasında alüminyumdan mamül diğer eşyaların üretimine yönelik sektörler desteklenmelidir.

5. Bölgenin eko turizm potansiyeli değerlendirilirken özellikle mağaraların tanıtımına önem verilmelidir. En önemlisi Konya – Antalya geçiş güzergahında, Akdeniz sahil turizmine ve Göller Bölgesi Eko turizm gelişim bölgesine yakın olan bölgenin Antalya, Konya ve Beyşehir ile entegre edilmesine yönelik projeler geliştirilmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Bölge yağış rejimi farklılığı sebebi ile tarımsal üretim için son derece uygun bir konumdadır. Et ve süt hayvancılığı için uygun olan bölgenin bu konuda yatırım çekmesi de zayıf ta olsa imkan dahilindedir.

Tabii ki bölgenin en önemli değeri boksit madeni ve birincil alüminyum tesisleridir. Tesislerin aktif çalışması halinde alüminyumu girdi olarak kullanan sanayinin bölgede hızla gelişeceği gözükmektedir.

Mevcut OSB alanlarının yatırımlar için yeterli olacağı düşünülmektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: OSB Bilgi Sitesi-2011, TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 301: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Taşkent)

İlçe / İl	Taşkent / Konya					
Mevcut Sanayi Alanları	**Sanayi Alanı Tanımı**	**Mevcut Parsel Sayısı**	**Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı**		**Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı**	
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-		-	-
	-	-	-		-	-
Mevcut Sanayi Yatırımları	**Sanayi Sektörü Dalı**		**Faaliyet Sayısı**		**İstihdam**	
	Madencilik ve Taş Ocakçılığı		-		-	
	Tarıma Dayalı Sanayi		-		-	
	Tarıma Bağlı Sanayi		-		-	
	Diğer İmalat Sanayi		-		-	
Öne Çıkan Sektörler	İlçede, TOBB Sanayi Veritabanı kayıtlarına göre kapasite raporu düzenlenmiş herhangi bir faaliyet bulunmamaktadır.					
İlçe Analizi	1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, tarımda örgütlü hareket edilmesi, ve yaylaların tarım potansiyelinin arttırılmasına yönelik faaliyetler desteklenmelidir. 2. Meyvecilik bölgede önemli bir gelir kaynağıdır. Kiraz üretiminde verimin arttırılması, geç hasat dönemli ağaç türlerinin geliştirilmesi ve ürünlerin pazarlanmasına yönelik projeler desteklenmelidir. Ayrıca yüksek sistem bağcılıkta bölgeye uygundur ve meyve üretimi ile su kullanımı bakımından tamamlayıcı bir ürün türü olarak önem arz etmektedir. 3. Bölge küçükbaş hayvancılık için uygundur. Özellikle dağ köylerinde devamı sağlanmalıdır. 4. Taşkent doğal güzellikleri ile Sarıveliler, Hadim, Başyayla ve Ermenek ile beraber entegre bir eko-turizm bölgesi özelliği taşımaktadır. Özellikle Alanya üzerinden sahil turizmi ile entegre edilmesine yönelik projeler desteklenmelidir.					
Yatırım Yeri İhtiyacı	Bireysel olarak sanayi tesisi kurulumu zor gözükmektedir. Meyve ve üzüm üretimi ile atölye tip özel pekmez ve kuru üzüm üretimi söz konusu olabilir. Bu üretimin eko-turizm faaliyetleri ile entegre edilerek karlı bir şekilde satılması mümkündür.					

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 302: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Tuzlukçu)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Tuzlukçu / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">11</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">İlçede, Kireçtaşı Ocakçılığı dışında başka bir faaliyet bulunmamaktadır.</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Bölgede baklagiller (nohut) ve yem bitkileri üretimi teşvik edilmeli bunun yanında tahıl ekimi devam etmelidir. Bölgenin özellikle tohum yetiştiriciliği konusunda gelişimine yönelik planlamalar yapılmalıdır.

3. Tohumculuk potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesine yönelik yatırımlar desteklenmelidir. Bu noktada bölgedeki diğer ilçelerinde tohumculuk potansiyelleri göz önüne alınmalı ve yatırımların bölgeye dengeli dağılımına ilişkin planlamalar yapılmalıdır.
4. Bölgede yüksek sistem bağcılığın, kendine has aroması olan Tuzlukçu üzümünün üretiminin gelişmesine yönelik projeler desteklenirken “Tuzlukçu Pekmezi” markası da değerlendirilerek sanayinin bu yönde gelişmesi teşvik edilmelidir.

5. Bölgede hayvancılığın gelişmesine yönelik projeler desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Tarımsal üretim potansiyeline karşın tesisleşme imkanı zayıf olan ilçelerdendir. Özellikle tohumculuk faaliyetlerine yönelik çevre ilçeler ile beraber işleme ve depolama tesisi kurulumu söz konusu olabilecektir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 303: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Yalıhüyük)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Yalıhüyük / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">İlçede, esnaf faaliyetleri düzeyinde gerçekleştirilen ticaret faaliyetlerin dışında faaliyet gerçekleştirilmemektedir. İlçenin en önemli gelir kaynağı bugün olduğu gibi gelecekte de tarım olacaktır.</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçenin en önemli gelir kaynağı bugün olduğu gibi gelecekte de tarım olmaya devam edecektir. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Bölgenin geçiş iklimi olmasından dolayı meyvecilikte ve hastalıklar nedeni ile baklagil üretiminde sorunlar yaşanmaktadır. Ancak yüksek elma verimi ve daha önce mevcut olan elmacılık kültürü açısından elma ağaçları gençleştirilerek ekim alanları arttırılmalıdır. Ayrıca kuru olan arazilerde nisbi karlılıkları yüksek nohut, mercimek ve durum buğdayı tarımı yapılırken diğer alanlarda yem bitkilerinin ekimi gerçekleştirilmelidir.

3. Bölge büyükbaş hayvancılık için uygundur. Kaba yem üretimi arttırılmalı, büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi için modern işletmelerin kurulması desteklenmelidir.

4. Bölgenin eko-turizm ve yayla turizm potansiyelinin Seydişehir ile entegre edilerek harekete geçirilmesine yönelik projeler geliştirilmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Bölgede sanayinin gelişmesi beklenmemektedir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 304: Konya İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Yunak)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Yunak / Konya</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">26</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">4</td><td colspan="2">41</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">3</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Yem, Kum ve Çakıltaşı Ocakçılığı ile Hazır Beton</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Bölgede baklagiller (nohut ve mercimek) ile çavdar üretimi teşvik edilmeli bunun yanında tahıl ekimi devam etmelidir. Bölgenin özellikle tohum yetiştiriciliği konusunda gelişimine yönelik planlamalar yapılmalıdır.

3. Tohumculuk potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesine yönelik yatırımlar desteklenmelidir. Bu noktada bölgedeki diğer ilçelerinde tohumculuk potansiyelleri göz önüne alınmalı ve yatırımların bölgeye dengeli dağılımına ilişkin planlamalar yapılmalıdır.

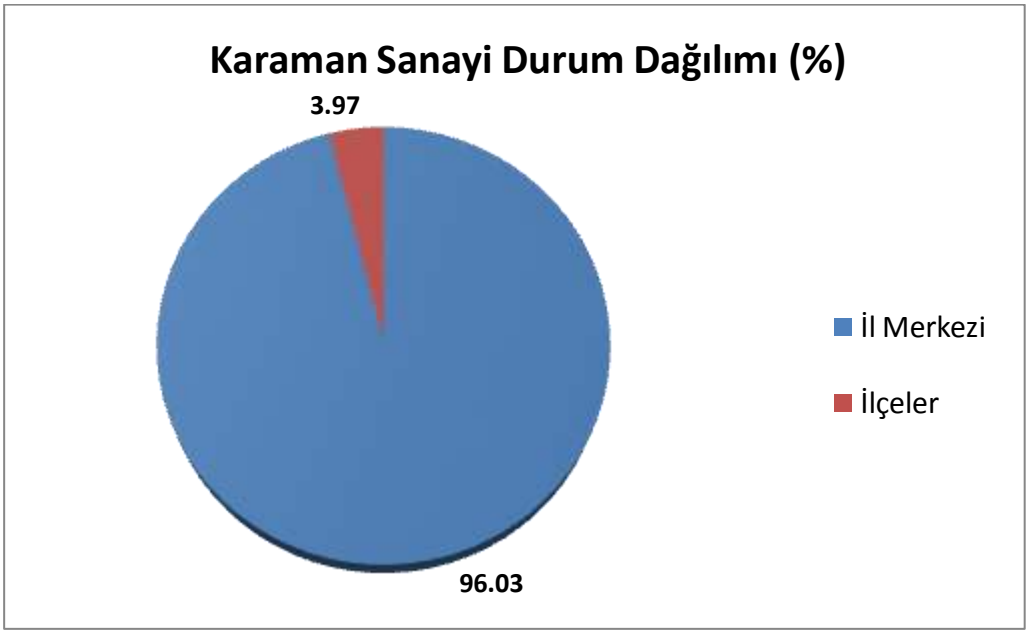
4. Bölgede hayvancılığın gelişmesine yönelik projeler desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Yunak tarımsal üretim potansiyeline sahiptir. Özellikle tohumculuk faaliyetlerine yönelik çevre ilçeler ile beraber işleme ve depolama tesisi kurulumu söz konusu olabilecektir. Ancak girişimci yapısı ve konumu itibari ile diğer ilçeler göre bu noktada dezavantajlı konumdadır.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

4.1.2. Karaman Sanayi Durum Değerlendirmesi

Karaman ilinde de sanayileşme il merkezinde yoğunlaşmaktadır.

Grafik 37: Karaman Sanayi Durum Dağılımı Tablosu

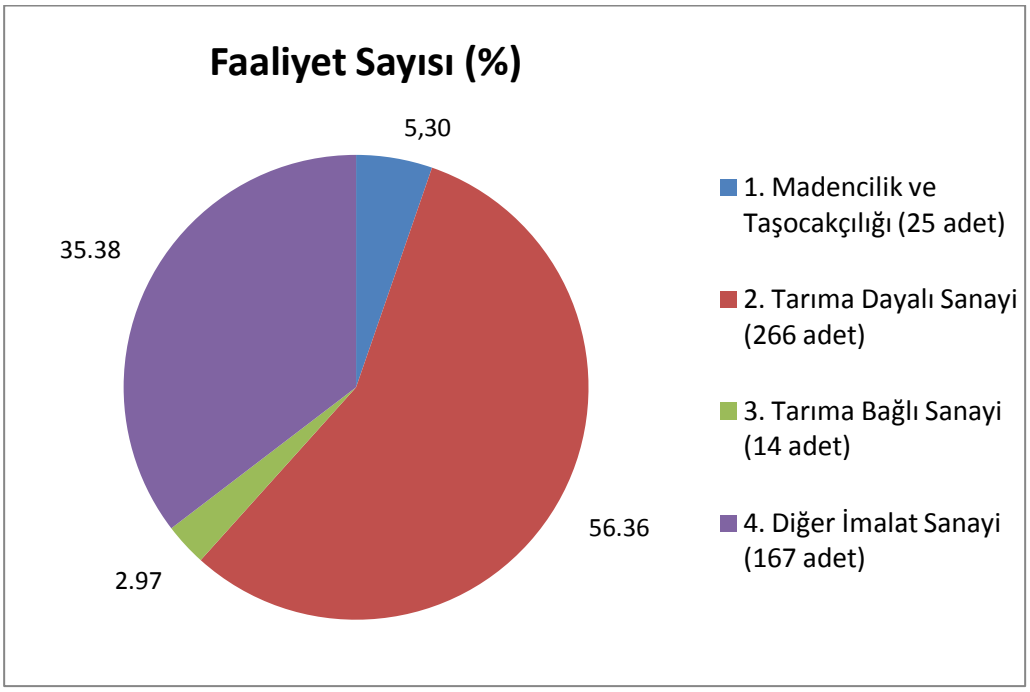

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

Hiç Faaliyet Olmayan İlçe Sayısı	1
5 Birim ve Altında Faaliyet Olan İlçe Sayısı	3
5-50 Arası Birim Faaliyet Olan İlçe Sayısı	1
50 Birim Üzerinde Faaliyet Olan İlçe Sayısı	1

Karaman ilinde Sanayi sektöründe 472 adet faaliyet gerçekleştirilmektedir.

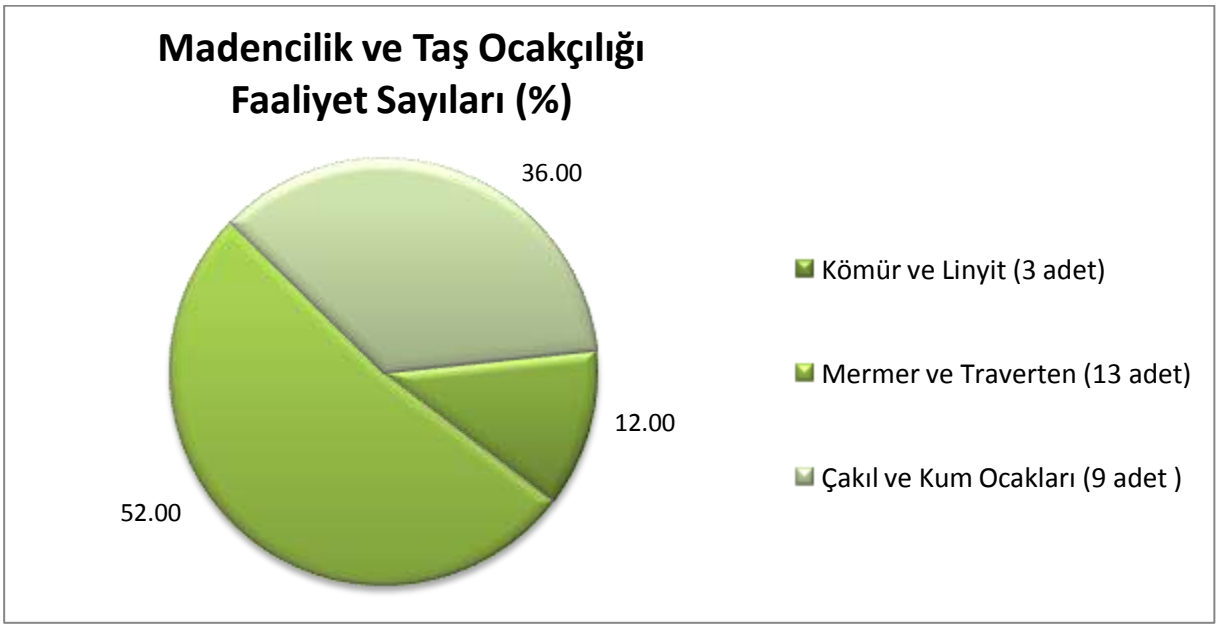
Grafik 38: Karaman Sanayi Sektörlere Göre Faaliyet Sayıları Tablosu

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

Karaman ili maden kaynakları bakımından potansiyel taşımaktadır.

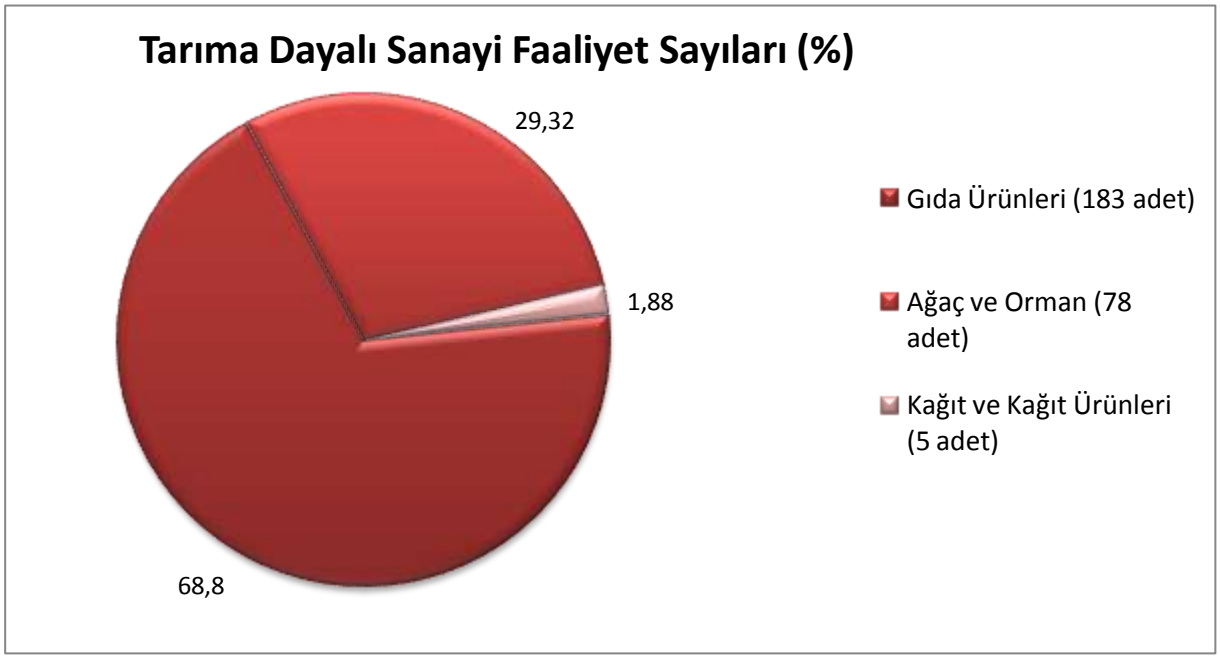
Grafik 39: Karaman Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sanayi Faaliyet Sayıları

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

Karaman ilinde Tarıma Dayalı Sanayi sektöründe 223 adet faaliyet gerçekleştirilmektedir.

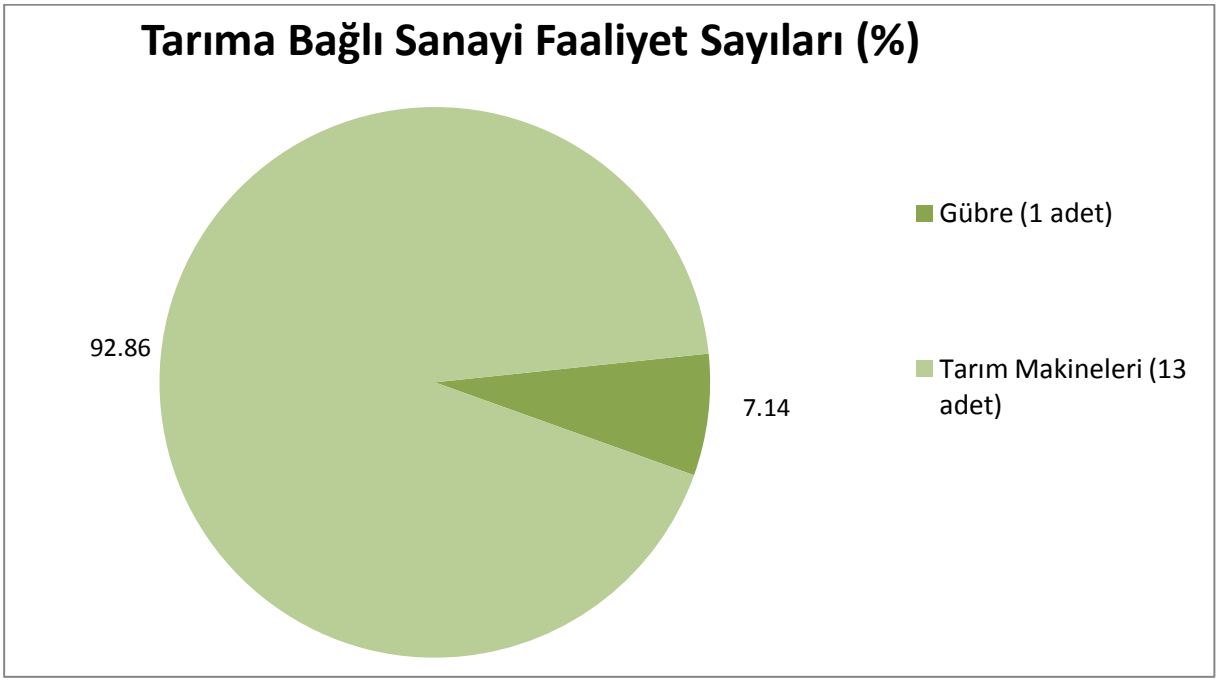
Grafik 40: Karaman Tarıma Dayalı Sanayi Faaliyet Sayıları

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

Karaman ilinde Tarıma Bağlı Sanayi sektöründe 14 adet faaliyet gerçekleştirilmektedir.

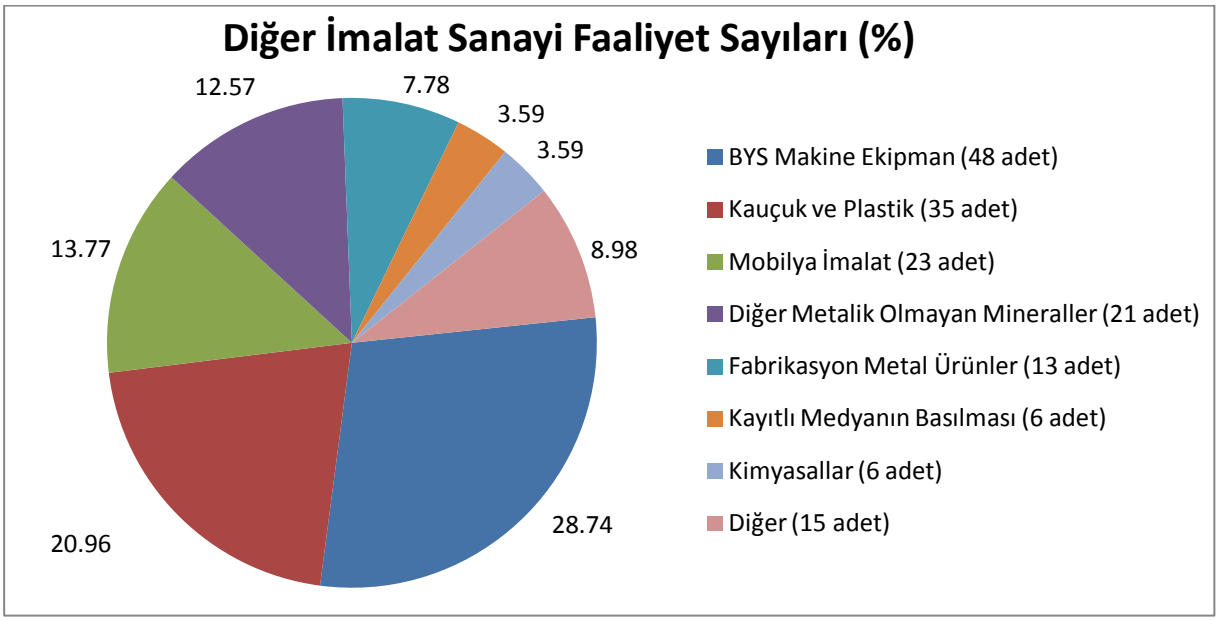
Grafik 41: Karaman Tarıma Bağlı Sanayi Faaliyet Sayıları

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

Karaman ilinde Diğer İmalat Sanayi sektöründe 167 adet faaliyet gerçekleştirilmektedir.

Grafik 42: Karaman Diğer İmalat Sanayi Faaliyet Sayıları

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı, 2011.
(Konya Sanayi Durum Dağılımına ilişkin verilere, aynı raporun Sanayi Sektörü kısmında detaylı olarak yer verilmiştir.)

4.1.2.1. Karaman Sanayi Alanları

Karaman ilinde merkez ilçede 1 adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Organize Sanayi Bölgelerine ilişkin detay bilgiler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 305: Karaman İlinde Yer Alan Organize Sanayi Bölgeleri Durum Tablosu

BÖLGE ADI	PARSEL SAYISI	FAAL İŞYERİ SAYISI	TAHSİSİ YAPILAN PARSEL SAYISI	TAHSİS EDİLECEK PARSEL SAYISI	ALAN (Hektar)
KARAMAN OSB	217	104	94	19	617

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı OSB Bilgi Sitesi, Kasım 2011.

İlde bulunan küçük sanayi siteleri ve işyerlerine ilişkin istatistikler ise aşağıda yer almaktadır.

Tablo 306: Karaman İlinde Yer Alan Küçük Sanayi Siteleri Durum Tablosu

YERLEŞİM YERİ	SİTE SAYISI	İŞYERİ SAYISI	İSTİHDAM
MERKEZ	2	728	-
İLÇELER	-	-	-

Kaynak: Konya Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü, 2011.

Tablo 307: Karaman İlinde Yer Alan Küçük Sanayi Siteleri Durumu

Sıra No	İlçe İsimleri	OSB	KSS
1.	Karaman Merkez	Karaman OSB	Merkez Orta Anadolu KSS (1. Kısım) Merkez Orta Anadolu KSS (2. Kısım) Merkez Karaman KSS
2.	Ayrancı	-	-
3.	Başyayla	-	-
4.	Ermenek	-	Ermenek KSS

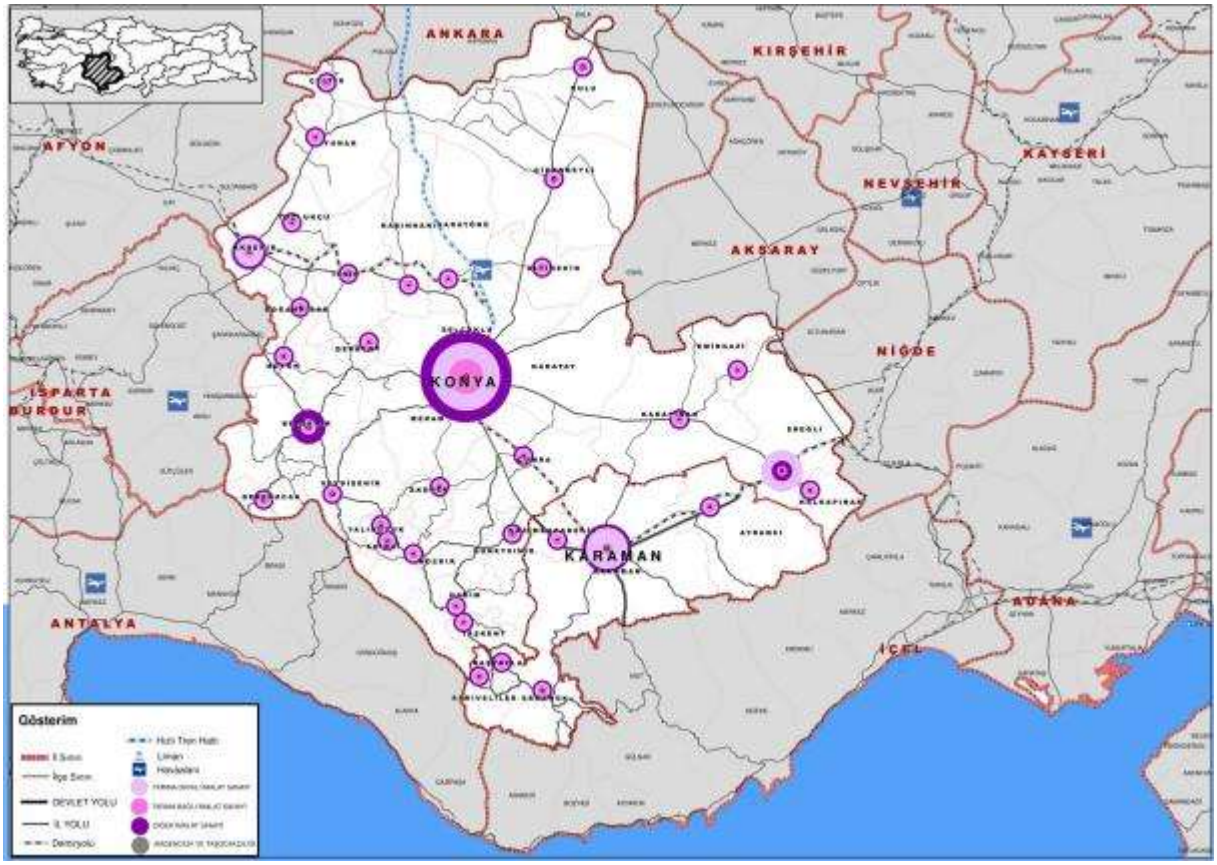
KARAMAN İLİ
İLÇELER BAZINDA ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLER
VE
YATIRIM YERLERİ

Karaman ilinin tüm ilçeleri bazında yapılan detaylı analizler neticesinde "İlçeler Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu" çıkartılmıştır.

Mevcut OSB'ler bazında incelem yapılmış ve ilçelerde bulunan KSS'lerde değerlendirme esnasında göz önünde bulundurularak yatırım yerinin yeterliliği ve ihtiyacına ilişkin süreç analiz edilmiştir.

İlçeler bazında öne çıkan sektörler, sektörlerin rekabetçiliği ve ilçenin genel durum değerlendirmesi yapılarak bugün ve gelecekte var olacak sektörlere göre yatırım alanları değerlendirilmiştir.

Şekil 30: TR52 Düzey 2 Bölgesi Sanayi Alt Sektörleri Dağılımı (Mevcut Durum-2010)

Tablo 308: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Ayrancı)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Ayrancı / Karaman</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">3</td><td colspan="2">34</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Mermer ve Traverten Ocakçılığı ile Kum ve Çakıltaşı Ocakçılığı</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Ayrıca kuru olan arazilerde buğday ekimi devam etmelidir. Kuraklığa dayanıklı tohum cinslerinin geliştirilmesi de önem arz etmektedir. Çatak Projesi'ne de uygun olan yonca ve silajlık mısır, hayvancılık girdisi olarak ekilirken nohut ve mercimek gibi nisbi karlılıkları yüksek ürünlerin üretimi teşvik edilmelidir.

3. Sulama imkanlarının artması ile beraber büyük elma çiftliklerinin kurulması ve burada üretilen ürünlerin Karaman ve Ereğli'deki gıda tesisleri ile entegrasyonunun sağlanmasına yönelik projeler teşvik edilmelidir. Bu şekilde Karaman merkezde küçük parçalı alanlarda çokça çiftçi ile yapılan elmacılık faaliyeti ilçede az sayıda büyük çiftlikler kanalı ile yapılabilir ve sektöre rekabet avantajı kazandırabilir görünmektedir.

4. Bölge büyükbaş hayvancılık için uygundur. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi bölgenin önemli potansiyelidir. Bu noktada hayvan işletmelerinin Avrupa Birliği standartlarına gelmesi, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, kaliteli süt elde edilmesi ve sütün ilçede işlenmesi ve/veya Ereğli ya da Karaman gıda sanayi ile entegrasyonuna yönelik projeler desteklenmelidir.

5. Bölgenin güneş enerjisi üretimi potansiyelinin değerlendirilmesi noktasında Ajans aktif rol almalı yatırımcıların bölgeye çekilmesine yönelik faaliyetlerde koordinasyon görevi sağlamalıdır.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">İlçe modern meyve bahçeleri kurulma potansiyeliyle elma üretimi ve hayvan varlığı ile zengin süt üretimi potansiyeline sahiptir. Sanayisi ise Ereğli ve Karaman ile entegre olmuş durumdadır.

Ayrıca mermer yatakları, güneş enerjisi potansiyeli ve Karapınar ile ortak alanda kömür rezervleri açısından gelecek vaat etmektedir.

Özel sektöre güneş enerjisi üretimi için saha tesisi çalışmaları yapılmaktadır.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 309: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Başyayla)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Başyayla / Karaman</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">İlçede, TOBB Sanayi Veritabanı kayıtlarına göre kapasite raporu düzenlenmiş herhangi bir faaliyet bulunmamaktadır.</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, tarımda örgütlü hareket edilmesi, kullanılmayan tarım alanlarının ekilmeye başlanması ve yaylaların tarım potansiyelinin arttırılmasına yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Meyvecilik bölgede önemli bir gelir kaynağıdır. Geçiş döneminde yetişen kiraz ve elma üretiminde verimin arttırılması ve ürünlerin pazarlanmasına yönelik projeler desteklenmelidir.

3. Bölge büyükbaş hayvancılık için çok uygun olmasa da destekleyici gelir elde etme noktasında desteklenmelidir. Kaba yem üretimi arttırılması sağlanmalıdır.

4. Başyayla tarihi ve doğal güzellikleri ile Hadim, Taşkent, Sarıveliler ve Ermenek ile beraber entegre bir eko-turizm bölgesi özelliği taşımaktadır. Özellikle Alanya üzerinden sahil turizmi ile entegre edilmesine yönelik projeler desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Taşeli platosunda yer alan ilçenin geleceği meyvecilik, organik tarım ve hayvancılık olarak gözükmektedir. Herhangi bir tesisleşme potansiyeli bulunmamaktadır.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 310: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Ermenek)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Ermenek / Karaman</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">5</td><td colspan="2">1.138</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">12</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Taş Kömürü ve Linyit Madenciliği, Mermer ve Traverten, Süt İşleme, Un ve Hazır Beton</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, tarımda örgütlü hareket edilmesi, ve yaylaların tarım potansiyelinin arttırılmasına yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Meyvecilik bölgede önemli bir gelir kaynağıdır. Kiraz ve elma üretiminde verimin arttırılması ve ürünlerin pazarlanmasına yönelik projeler desteklenmelidir. Özellikle bu ürünlerin Karaman il merkezinde kurulan/kurulacak sanayi ile entegre yolları araştırılmalıdır.

3. Bölge küçükbaş hayvancılık için uygundur. Bu nedenle özellikle dağ köylerinde bilinçli olarak devam etmesine yönelik projeler geliştirilmelidir.

4. Koyları fazla olan Ermenek barajının Türkiye'deki diğer baraj göllerinden daha fazla bir yüzeyinin balıkçılığa açılacak olması, 75.000 ton gibi yüksek bir kapasite barındırması nedeni ile ilçede balıkçılığın ve işleme sanayinin gelişimine yönelik projelendirmelerin yapılması ve yavru balık yetiştirilmesi gibi karlı alanlara yatırımcıların yönlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

5. Ermenek doğal güzellikleri ile Hadim, Taşkent, Başyayla ve Sarıveliler ile beraber entegre bir eko-turizm bölgesi özelliği taşımaktadır. Silifke, Alanya ve Manavgat üzerinden sahil turizmi ile entegre edilmesine yönelik projeler desteklenmelidir.

6. Bölge kömür yatakları, su gücü, güneş enerjisi potansiyeli ve rüzgar gücü ile bir enerji üretim üssü durumuna gelebilecektir. Bu noktada kamu yatırımları ile beraber özel sektör yatırımların planlanması, yatırım alanlarının belirlenmesi ve bölgeye yatırımcı çekilmesi noktasında aktif çalışmalarda bulunulması gerekmektedir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Ermenek önemli bir tarım kentidir. Meyvecilik, küçükbaş hayvancılık ve göl yüzeyinde yapılacak balıkçılık faaliyeti ile beraber tesisleşme potansiyeli de taşımaktadır.</td></tr>
</table>

	Özellikle su ürünleri işleme tesisleri için uygun yatırım alanları gerekmektedir. Çevre şartları göz önüne alınarak bir ihtisas bölgesi planlanmalıdır.

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 311: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Karaman Merkez)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Karaman / Merkez</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>Karaman 1. OSB</td><td>217</td><td>198</td><td>3.418.633 m²</td><td>19</td><td>313.188 m²</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">14</td><td colspan="2">328</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">218</td><td colspan="2">58.066</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">14</td><td colspan="2">161</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">165</td><td colspan="2">3.218</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Bisküvi, Gofret, Kek, Çikolata ve Şekerleme, Makarna, Ağaç ve Orman Ürünleri, Linyit Madenciliği, Mermer ve Traverten</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. 8.821,9 km2 yüzölçümüne sahip Karaman ilinde 5 ilçe olmasına karşın sanayileşmenin il merkezinde toplandığı görülmektedir. Karaman ilinde Nace (4 lü sektörel faaliyet kodu) toplam 429 sektörel faaliyetin 411'inin il merkezinde gerçekleştiği görülmüştür. Faaliyetlerin toplam %95.9'ü il merkezinde %4.1'ide ilçelerde gerçekleşmektedir. Bu eğilim devam edecek görünmektedir. Dolayısıyla il merkezinde sanayi altyapısının geliştirilmesine ve işletmelerin rekabet düzeylerini arttırıcı projelerin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmelidir.

2. Karaman ilinde tarıma dayalı imalat sanayinde 32.956 kişi istihdam kapasitesi vardır. Burada dikkat çekici olan bu kişilerin %97,9'luk kısmının (32.256 kişisinin) gıda ürünleri imalatında çalışmasıdır. Karaman ilinde en önemli gıda imalat sektörleri bisküvi, kek, gofret, çikolata ve şekerleme üretimi konusunda faaliyet gösteren sektörlerdir. Konya ilinde tarıma dayalı ve tarıma bağlı toplam sanayinin diğer toplam sanayine oranı %29,2 iken aynı oran Karaman ilinde % 55,2'dir. Görüldüğü üzere Karaman ekonomisinin tarım eksenli gelişim trendi vardır. Karaman İli Diğer İmalat Sanayinin istihdam kapasitesi ise 3.230 kişi toplam istihdama oranı ise %5.1'dir.

3. Karaman ilinde oransal farklılıklar olmasına karşın bütün alt sektörlerin rekabetçilik düzeyleri orta seviyede görünmektedir. Özellikle bölge dışından ve ithal hammaddeyi yoğun olarak kullanan ve lojistik giderleri daha yüksek sektörlerin rekabetçilik seviyeleri daha düşüktür. Palm yağı, kakao ve glikoz gibi girdileri yüksek oranlı kullanan, emek yoğun çalışan Bisküvi –kek-çikolata ve yan ürünleri imalatında katma değeri yüksek fonksiyonel gıda üretimi gibi katma değeri yüksek gıda ürünlerinin üretimine geçişin planlanması önem arz etmektedir. Bu konuda Ar-ge ve fizibilite çalışmaları yapılmalıdır.

4. 2009 yılı TÜİK verilerine göre, Karaman ilinde gerçekleştirilen elma yetiştiriciliğinde elde edilen ürün miktarı 340.375 Kg olarak gerçekleşmiş olup, Türkiye üretiminin %12,2'lik kısmı Karaman ilinde gerçekleştirilmiştir. 2010 yılındaki geçici verilere göre Karaman ilindeki toplam elma üretimi 165.040 ton olarak gerçekleşmiş olup, Türkiye üretiminin %6,34'lük kısmı Karaman ilinde gerçekleşmiştir. Geçici veriler dikkate alınarak, son dönemde elma üretim miktarında düşüş olduğu gözlenmektedir. Bu önemli üretim potansiyeline rağmen meyve suyu üretimi Bursa ve Konya Ereğli ile entegre olmuş durumdadır. Karaman'ın mevcut elma üretimine ilave olarak Karaman –Ayrancı hattında kurulan modern elma üretim alanlarının, bölgenin kapalı</td></tr>
</table>

	sistem modern sulamaya geçmesi sonrasında arttırılması söz konusu olabilecektir. Bu durumda meyve suyu ve işlenmiş meyve üretiminde tarıma dayalı imalat sanayinde gelişme olması söz konusu olacaktır. Karaman Organize Sanayi Bölgesi yatırım yeri olarak uygun bir bölgedir. Bölgenin bu konuda bir gıda markası çıkarma ya da ulusal bir markayı Karaman'a yatırıma ikna etmeye ihtiyacı vardır. Bu durumda sözleşmeli meyve üretimine bağlı olarak Sarıveliler, Başyayla ve Ermenek'te yaşlanan meyve ağaçlarının gençleştirilerek üretime kazandırılması ve bu kırsal alanların gelir imkanlarının arttırılması mümkün olabilecektir. Elmanın yanında, kiraz ve üzüm üretim alanları da aynı şekilde geliştirilerek sanayileşmesi Karaman'da sağlanabilir. Ancak Taşeli platosunun Karaman merkeze ulaşım güzergahından dolayı bu bölgede üretilecek ürünlerin Alanya ve Manavgat yolu güzergahından sahil şeridine turizm pazarına sunum olanakları da ayrıca değerlendirilmelidir. 5. Taşeli platosunda potansiyel bir değer içeren tıbbi aromatik bitkiler üzerine araştırma çalışmaları devam etmektedir. Bu potansiyelin Karaman merkezde üretimi yapılacak fonksiyonel gıda sanayi ile entegre olanakları araştırılmalıdır. 6. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir. 7. Ayrıca kuru olan arazilerde buğday ekimi devam etmelidir. Yonca ve silajlık mısır hayvancılık girdisi olarak ekilirken nohut ve mercimek gibi nisbi karlılıkları yüksek ürünlerin üretimi gerçekleştirilmelidir. 8. Bölge büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık için uygundur. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ve süt üretimi ile küçükbaş koyun yetiştiriciliği bölgenin önemli potansiyelidir. Irk ve mera ıslahı ve modern işletmelerin kurulması desteklenmelidir. 9. Karaman ili zengin tarihi ve doğal güzellikleri ile birçok turizm türüne ev sahipliği yapacak niteliktedir. Bölgenin turizm potansiyelinin Konya, Mersin, Antalya, Nevşehir ve Aksaray ile entegre edilmesine yönelik projeler üretilmelidir. 10. Karaman Yunus Emre, Karamanoğlu Mehmet Bey ve Piri Reis gibi önemli marka isimlere sahiptir. Ayrıca Hz. Mevlana Konya'ya gelmeden önce bir dönem Karaman'da yaşamıştır. Annesi burada meftundur. Dolayısı ile Konya turizmi ile entegre edilecek potansiyel turizm değerleri vardır. Bütüncül pazarlama yaklaşımı içinde özellikle Konya ile entegre olunmasına yönelik çalışmalar yapılırken Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2023 Strateji Belgesi içinde Karaman'a ilişkin düzenleme yapılması konusunda Ajans önderliğinde teklifte bulunulmalıdır.
Yatırım Yeri İhtiyacı	Karaman merkez olarak daha önce 5084 sayılı yasa ile yatırımcılara yer dağıtılan bir merkez konumundadır. Bisküvi, kek ve çikolata yatırımları bölgeye gelmeye veya mevcut olanlar büyümeye devam edecektir. Mevcut OSB alanının genişletilmesi uygun olacaktır.

Kaynak: OSB Bilgi Sitesi-2011, TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

Tablo 312: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Kazımkarabekir)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Kazımkarabekir / Karaman</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">19</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">-*</td><td colspan="2">-*</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">-</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve tarımda örgütlü hareket edilmesine yönelik faaliyetler desteklenmelidir.

2. Bölgede tahıl ekimi devam etmeli diğer yandan nisbi üstünlüğü olan ürünlerin ekimi teşvik edilmelidir. Paşa karpuzu ara dönem ürünü olarak ekilmeli ve özellikle sahil turizmine yönelik olarak pazarlanmalıdır.

3. Bölgede hayvancılık ve kaba yem üretiminin arttırılması desteklenmelidir.

4. Bölgenin bulunduğu güzergahtan daha fazla istifade etmesine yönelik konaklama tesisleri vb. faaliyetler desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Kazımkarabekir ilçesi bir adet makarna üretim tesisi ile ihracat yapar konumdadır. Gelecekte de potansiyeli tarım olacaktır. Tarıma dayalı sanayinin gelişmesi söz konusu olabilecektir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

**1 adet makarna tesisi bulunmakta fakat kapasite olarak Karaman merkeze bağlı gözükmektedir.*

Tablo 313: Karaman İlinde İlçe Bazında Yatırım Yerleri ve Mevcut Sanayi Durumu Tablosu (Sarıveliler)

<table>
<tr><td>İlçe / İl</td><td colspan="6">Sarıveliler / Karaman</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Mevcut Sanayi Alanları</td><td>Sanayi Alanı Tanımı</td><td>Mevcut Parsel Sayısı</td><td colspan="2">Tahsisli Parsel Sayısı ve Alanı</td><td colspan="2">Tahsis Edilebilecek Boş Parsel Sayısı</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Mevcut Sanayi Yatırımları</td><td colspan="2">Sanayi Sektörü Dalı</td><td colspan="2">Faaliyet Sayısı</td><td colspan="2">İstihdam</td></tr>
<tr><td colspan="2">Madencilik ve Taş Ocakçılığı</td><td colspan="2">2</td><td colspan="2">79</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Dayalı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarıma Bağlı Sanayi</td><td colspan="2">-</td><td colspan="2">-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Diğer İmalat Sanayi</td><td colspan="2">1</td><td colspan="2">0*</td></tr>
<tr><td>Öne Çıkan Sektörler</td><td colspan="6">Kireçtaşı ile Kum ve Çakıltaşı Ocakçılığı</td></tr>
<tr><td>İlçe Analizi</td><td colspan="6">1. İlçenin gelir kaynağı tarımdır. Bu nedenle ilçede tarım alanlarının en üst düzeyde kullanılmasına yönelik, arazi toplulaştırması, toprak analizi, sulanabilir alanların arttırılması, nisbi karlılığı yüksek ürünlerin yetiştirilmesinin sağlanması, iyi tarım uygulamaları ile basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, tarımda örgütlü hareket edilmesi, ve yaylaların tarım potansiyelinin arttırılmasına yönelik faaliyetler desteklenmelidir. Yeni sulamaya açılacak bakir alanlarda gerçekleştirilecek tarımsal faaliyetler kamu ve özel sektör katılımı ile karara bağlanmalıdır.

2. Meyvecilik bölgede önemli bir gelir kaynağıdır. Kiraz ve elma üretiminde verimin arttırılması ve ürünlerin pazarlanmasına yönelik projeler desteklenmelidir.

3. Bölge büyükbaş hayvancılık için çok uygun olmasa da destekleyici gelir elde etme noktasında desteklenmelidir. Kaba yem üretimi arttırılması sağlanmalıdır.

4. Sarıveliler doğal güzellikleri ile Hadim, Taşkent, Başyayla ve Ermenek ile beraber entegre bir eko-turizm bölgesi özelliği taşımaktadır. Özellikle Alanya üzerinden sahil turizmi ile entegre edilmesine yönelik projeler desteklenmelidir.</td></tr>
<tr><td>Yatırım Yeri İhtiyacı</td><td colspan="6">Sarıveliler meyvecilik potansiyeli olan bir ilçedir. Diğer yandan tıbbi aromatik bitkilere ilişkin bir tesisin bölgede planlanması mümkün gözükmektedir. Ayrıca soğuk hava deposu ve meyve paketleme tesisleri de gelecekte kurulabilecek tesislerdendir.</td></tr>
</table>

Kaynak: TOBB Sanayi Veritabanı-2011.

** Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Diğer İmalat Sanayi konusundaki faaliyetler birlikte olduğundan istihdam belirtilmemiştir.*

4.2. YATIRIM YERLERİNİN YATIRIMLARA/YATIRIMCILARA ARZ YÖNTEMLERİ

4.2.1. Ülkemizde Mevcut Uygulamalar

4.2.1.1. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki (5084 Sayılı Kanun)

Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanun "Bazı illerde vergi ve sigorta primi teşvikleri uygulamak, enerji desteği sağlamak ve yatırımlara bedelsiz arsa ve arazi temin etmek suretiyle yatırımları ve istihdam imkânlarını artırmak" amacıyla 06.02.2004 tarih ve 25365 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve desteklemeye ilişkin hükümleri 01.03.2004 tarihi itibariyle yürürlüğe konulmuştur.

Kanun kapsamında; 2001 yılı itibariyle fert başına gayri safi yurtiçi hasılası 1.500 ABD doları ve altında olan iller, 2003 yılı için belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında endeks değeri negatif olan iller ve kalkınmada öncelikli yörlerede, yatırımların ve istihdamın artırılmasına yönelik 3 başlıkta destek mekanizması yürürlüğe konulmuştur. Kanuna dayanarak uygulanan destek mekanizmaları gelir vergisi stopajı desteği, sigorta primi işveren hissesi desteği, enerji desteği ve bedelsiz arsa tahsisi başlıklarında uygulanmıştır. Bahse konu 5084 sayılı Kanun kapsamında sağlanan destek mekanizmalarının 31.12.2010 tarihi itibariyle uygulama süreci tamamlanmış bulunmaktadır.

Bedelsiz Arsa Tahsisi başlığında uygulanan destekleme, 5084 sayılı Kanun'un "Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi" başlıklı 5. madde hükümlerine dayanarak 06.02.2004 tarihi itibariyle uygulamaya konulmuştur. Bu konuda Kanunun ilk düzenlemesi aşağıda yer almaktadır:

*"**Bedelsiz yatırım yeri tahsisi***

***MADDE 5** — Bu Kanunun 2 nci maddesinin (b) bendi kapsamındaki illerde en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek veya tüzel kişilere; Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsaların mülkiyeti bedelsiz olarak devredilebilir. Ancak, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde yer alabilecek yatırımlar için bu bölgelerde tahsis edilecek boş parsel bulunmaması şartı aranır. Devre konu taşınmaz üzerindeki kamuya ait bina ve müştemilâtı, 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca binalar için arsa payı hariç hesaplanan vergi değeri üzerinden devredilir.*

Devir konusu arazi veya arsaların, imar plânları yoksa, bunların imar plânları öncelikle yapılır.

İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren beş yıl süre ile uyulması zorunludur.

Devredilen arazi veya arsaların tapu kaydına; Hazinece, katma bütçeli kuruluşlarca, belediyelerce veya il özel idarelerince bedelsiz olarak devir olunduğu, devir amaç ve koşullarına, devir alan gerçek veya tüzel kişilerin uymak zorunda olduğuna dair şerh konulur. Bu madde kapsamında belirlenmiş şartlara uyulmuş olması kaydıyla, talep üzerine, tapu kaydındaki şerh terkin edilir. Devredilen arazi veya arsa üzerindeki toplam yatırımın yarısından fazlasının tamamlanmış olması ve yatırımcının talep etmesi halinde, devredilen arazi veya arsanın rayiç bedeli tahsil edilerek tapu kayıtlarındaki şerh terkin edilir.

Yatırımcının, bu madde kapsamında belirlenen şartlara uymadığının veya öngörülen sürede yatırımın tamamlanmadığının tespiti halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın taşınmaz, üzerindeki muhdesat ile birlikte Hazine, katma bütçeli kuruluşlar, belediyeler veya il özel idareleri adına kaydolunur.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili istihdam, yatırıma başlama ve tamamlama süresi, devredilen taşınmazın teminat olarak gösterilmesi, miktar ve devir veya satış koşulları ile diğer usul ve esaslar, Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir."

Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi başlığında uygulanan destek mekanizması, 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanun'un 32. maddesi hükümlerine göre yürürlükten kaldırılmış ve yürürlüğe giriş tarihine kadar ilana çıkılmış olunan taşınmazların tahsisi işlemlerine devam edilmesine ilişkin geçici madde metne ilave edilerek uygulamaya son verilmiştir. Böylece, 5084 sayılı Kanun kapsamındaki yatırım yeri tahsisi uygulaması 5 yıl sürdürülmüş ve yürürlükten kaldırılmıştır. Bu destek uygulaması kapsamında gerçekleştirilen arsa tahsisi uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Yönetmelik ile belirlenmiştir.

Bedelsiz arsa tahsisi işlemleri TR52 Düzey 2 Bölgesinde yer alan Karaman ilinde uygulanmış, ancak Konya ili bahsedilen şartları karşılamadığı için ve kalkınmada öncelikli yörede bulunmadığı için uygulamadan yararlandırılmamıştır.

Ayrıca, aynı kanunun geçici 1. maddesi hükümlerine dayanarak 5084 sayılı Kanun kapsamına giren bölgelerde Organize Sanayi Bölgelerinde yer alan parsellerin de Kanun yayımı tarihi itibariyle 3 yıl süresince uygulanmak ve en fazla 3 yıl uzatılmak kaydıyla yatırımlara tahsisi hükümleri eklenmiş olup, bu hükümlere de aşağıda yer verilmektedir.

*"**GEÇİCİ MADDE 1** — Bu Kanunun 2 nci maddesinin (b) bendi kapsamındaki illerde bulunan ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kredisi kullanan organize sanayi bölgelerindeki tahsis edilmemiş parseller, organize sanayi bölgesinin yetkili organlarının karar almaları halinde gerçek veya tüzel kişilere, bedeli Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından organize sanayi bölgesine verilen krediden mahsup edilmek üzere bedelsiz olarak tahsis edilebilir.*

Kanunun yayımı tarihinden önce bedelli olarak tahsis edilmiş parseller için ödemeler durdurulur ve kalan meblağ kredilerden mahsup edilir. Mahsup işlemleri, Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca her organize sanayi bölgesi için tespit edilecek yılı metrekare fiyatı üzerinden yapılır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kredisi kullanmamış ya da kredi borcunu ödemiş olan organize sanayi bölgelerinden de yetkili organlarının karar almaları halinde parsel tahsisi yapılabilir. Bu durumda tahsis edilen parsel bedeli, organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğine Hazinece ödenir. Bedel ödemeleri, Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca her organize sanayi bölgesi için tespit edilecek yılı metrekare fiyatı üzerinden yapılır.

Organize sanayi bölgelerinde parsel tahsisine ilişkin uygulama, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süre için geçerlidir. Bu süre Bakanlar Kurulu kararı ile en fazla üç yıla kadar uzatılabilir.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili istihdam, yatırıma başlama ve tamamlama süresi, tahsis ve devir işlemleri ile diğer hususlar Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

Bu kapsamda OSB'lerde yer alan parsellerin tahsisi uygulamasında Yönetim Kuruluna yetki verilmiş, OSB Yönetimi tarafından belirlenecek taşınmazların kredi borçlarına mahsup edilmek üzere tahsisi işlemleri sınırlı olarak gerçekleştirilmiştir.

4.2.1.2. Yatırımlarda Devlet Yardımları Mevzuatı (Yatırım Yeri Tahsisi)

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2009/15199 sayılı Karar "Kalkınma Planları ve Yıllık Programlarda öngörülen hedefler ile uluslararası anlaşmalara uygun olarak, tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek, üretimi ve istihdamı artırmak, yatırım eğiliminin devamlılığını ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak, uluslararası rekabet gücünü artıracak teknoloji ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımları özendirmek, doğrudan yabancı yatırımları artırmak, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını gidermek, çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek" amacıyla hazırlanmış olup, 16.07.2009 tarihi itibariyle uygulamaya konulmuştur.

Bahse konu 2009/15199 sayılı Karar'ın 11. maddesi ve bu kararın uygulanmasına ilişkin 2009/1 sayılı Tebliğ'in 22. maddesi hükümleri kapsamında bölgelere göre belirlenmiş konularda gerçekleştirilecek sektörel ve bölgesel olarak desteklenecek yatırımlar, büyük ölçekli yatırım olarak belirlenmiş tutarda gerçekleştirilecek yatırımlara ve tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde I ve II. bölgelerden IV. bölgeye taşınacak yatırımlara yatırım yeri tahsisi desteklemesinin uygulanması öngörülmüştür.

İlgili maddeler kapsamındaki hükümlerden "5520 sayılı Kanun gereği finans ve sigortacılık konularında faaliyet gösteren kurumlar ve iş ortaklıkları ile 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar" ın yararlanamayacağına ilişkin hükümler eklenerek sektörel kısıtlamalar yapılmıştır.

Yatırım Yeri Tahsisi konusunda karar ve tebliğ hükümlerine aşağıda yer verilmektedir.

*"**2009/15199 sayılı Karar'ın 11. maddesi:***

MADDE 11 – (1) 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi hükmü çerçevesinde Müsteşarlıkça teşvik belgesi düzenlenmiş büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebilir.

(2) Bu Kararın 10 uncu maddesinin beşinci fıkrası hükmü, yatırım yeri tahsisinde de uygulanır."

*"**2009/1 sayılı Tebliğ'in 22. maddesi:***

***Madde 22** - (1) 18/02/2009 tarih ve 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 23 üncü maddesi hükmü çerçevesinde Müsteşarlıkça teşvik belgesi düzenlenmiş büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebilir.*

(2) 5520 sayılı Kanun gereği finans ve sigortacılık konularında faaliyet gösteren kurumlar ve iş ortaklıkları ile 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar için yatırım yeri tahsisi desteği öngörülemez."

Bu maddeler kapsamında yatırım yeri tahsisi gerçekleştirilmesine ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmesi hükme bağlanmış ve bahse konu kuruluş tarafından bu konudaki usul ve esaslar 03.09.2009 tarih ve 27338 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile belirlenmiştir. Yönetmelik hükümleri kapsamında yatırımlara 49 yıllığına irtifak hakkı tesis edilmesi uygulamalarına halen devam edilmektedir. İlgili yönetmeliğin 5. maddesi hükümleriyle ilgili taşınmazlar belirlenmekte olup, bu konudaki uygulamalara ilişkin hükümler de aşağıda yer almaktadır.

*"**Madde 5 -** MADDE 5 – (1) Bu Usul ve Esaslar kapsamına; mülkiyeti Hazineye, özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine veya belediyelere ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler dâhildir.*

(2) Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ait işlemler Maliye Bakanlığınca; özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere ait taşınmazlar ile ilgili işlemler ise taşınmaz maliki idarelerce yürütülür."

Yatırım Yeri Desteği uygulamasından yararlanmaya ilişkin şartlar Yönetmeliğin 6. Maddesinde belirlenmiş, burada yatırımların ve yatırımcıların belirli şartları taşıması öngörülmüştür. Burada yatırımlar ve yatırımcılar için istenilen şartlara aşağıda yer verilmektedir:

a) Hazine Müsteşarlığınca verilmiş yatırım teşvik belgesi sahibi olan,

b) İlgili taşınmaz için taşınmaz maliki idarece belirlenecek rayiç değerin; hayvancılık yatırımlarda 1 katı, turizm yatırımları için 2 katı ve diğer yatırımlar için ise 3 katı yatırım yapılmasının taahhüt edilmesi ve yapılacak yatırımın 2009/15199 sayılı Karar kapsamındaki asgari sabit yatırım şartlarına uyulması,

c) Taşınmazın yer aldığı ilçe sınırları içerisinde OSB ve Endüstri Bölgesi yer alıyorsa burada boş parsel bulunmaması ya da bu bölgelerde gerçekleştirilemeyecek yatırımlar arasında yer alması,

ç) Yatırımcının taahhüt edilen yatırımın en az yüzde yirmisini karşılayacak miktarda net özkaynağa sahip olması,

d) Yatırımın ne şekilde finanse edileceğinin beyan edilmesi ve

e) Taahhüt edilen yatırımın toplam tutarı on milyon Türk Lirasını aşan yatırımlarda fizibilite raporu ve finansman tablosunun sunulması.

Burada uygulanan yatırım yeri tahsisi uygulamasında öncelikle yatırımlara tahsis edilecek taşınmazların idareler tarafından belirlenmesi, taşınmazlara kıymet takdiri yapılması ve akabinde yatırıma elverişli alanların tahsisine yönelik olarak en az 2 aylık başvuru süresi verilmesi kaydıyla ilana çıkılması şeklinde uygulama gerçekleştirilecektir. Akabinde ilan edilen yerler için yapılacak başvuruların İl bazında kurulacak komisyonlar tarafından değerlendirilmesi ve sonrasında Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak nihai değerlendirmelerle tahsis yapılacak yatırımların belirlenmesi şeklinde yatırım yeri tahsisi işlemleri sona ermektedir.

Yatırım Yeri Tahsisi gerçekleştirilmesi konusunda uyulacak esaslar ise aynı Yönetmeliğin 14, 15 ve 16. maddeleri hükümleriyle belirlenmiştir. Komisyon değerlendirmesi sonrasında yatırım yeri tahsisi gerçekleştirilecek taşınmaz için ön izin sözleşmesi veya irtifak hakkı tesisi sözleşmesi imzalanarak yatırımların gerçekleştirilmesi sürecine başlanmaktadır.

Yatırımlara ilişkin diğer esaslar, Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenmiş bulunulan Yatırım Teşvik Belgesi'ne göre uygulanacağı ve Yatırım Teşvik Belgesi süresinde yatırımın gerçekleşmesi hükme bağlanmıştır. Yapılacak yatırımlar için öngörülen istihdamın asgari 5 yıl süre ile ortalama işçi anlamında sağlanması hükmü ile yatırımcıların işletmesini tam anlamıyla gerçekleştirebilecekleri şekilde planlamalarına yönelik katkı sağlanması öngörülmüştür.

Tablo 314: TR52 Düzey 2 Bölgesi Yatırım Teşvik Belgeleri, Sabit Yatırımlar ve Öngörülen İstihdam Tablosu

Yıllar	Konya			Karaman		
	Belge Sayısı (Adet)	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Sayısı (Adet)	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2006	122	373,36	5.320	14	39,28	948
2007	102	197,90	1.962	22	111,37	1.235
2008	140	272,73	2.663	16	94,95	358
2009	117	539,83	3.012	15	43,60	692
2010	275	1.268,07	7.173	40	451,00	1.033
2011/11	212	952,83	5.432	24	65,40	598

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Teşvik Belgesi İstatistikleri, Kasım 2011.

4.2.1.3. Organize Sanayi Bölgelerindeki Parsellerin Yatırımlara Tahsisi

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'na 6215 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile eklenen Geçici 9. madde hükümleri kapsamında maddenin yürürlüğe girmesinden (29.03.2011) sonraki 2 yıl süre ile Organize Sanayi Bölgeleri sınırları içerisinde kalan parsellerin tamamen veya kısmen bedelsiz olarak yatırımlara devredilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu'na yetki verilmiştir.

Bu yetkiye dayanarak, Bakanlar Kurulu tarafından yayınlanan 2011/1808 sayılı Karar ile OSB'lerde bulunan parsellerin tahsisi yönünde düzenleme yapılmış ve bölgeler dikkate alınmak suretiyle

yapılacak indirim oranları detaylı olarak belirlenmiş ve ilan edilmiştir. Karara dayanarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca hazırlanacak Yönetmelik hükümleri kapsamında bu uygulamaların gerçekleştirilmesi öngörülmüştür.

2011/1808 sayılı Karar kapsamında uygulanacak indirimlerin 2009/15199 sayılı Karar kapsamında önceliklere göre yapılan tasnif dikkate alınmak suretiyle bölgeler bazında uygulanacak indirim oranlarına ilişkin hükümler aşağıda verilmektedir:

*"**MADDE 1** - (1) Organize sanayi bölgelerinde yer alan parsellerin, 14/7/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın ekinde yer alan "Yatırım Teşvik Uygulamalarında Bölgeler" gruplandırması çerçevesinde;*

a) I. Bölgedeki il ve ilçelerden sosyo-ekonomik gelişmişlik endeks değeri 1 ve altında olan il ve ilçelerde %50 indirimli,

b) II. Bölgedeki illerin merkez ilçelerinde %50, ilçelerinde %60 indirimli,

c) III. Bölgedeki illerin merkez ilçelerinde %70, ilçelerinde %90 indirimli,

ç) IV. Bölgedeki il ve ilçelerde bedelsiz,

ç) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamına giren büyük ölçekli yatırımlar için tüm bölgelerdeki il ve ilçelerde bedelsiz, olarak tahsis edilmesi kararlaştırılmıştır.

(2) Büyükşehir belediyesi bulunan illerde büyükşehir belediye sınırları içerisindeki ilçeler bu Kararın uygulanmasında merkez ilçe statüsünde kabul edilir."

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanarak "organize sanayi bölgelerinde yer alan parsellerin gerçek veya tüzel kişilere tamamen veya kısmen bedelsiz tahsisine ilişkin usul ve esasları belirlemek" amacıyla 26.08.2011 tarih ve 28037 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik hükümlerine göre arsa tahsisi işlemlerinin gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Tahsise ilişkin temel esaslar yönetmeliğin 5. maddesi hükümleriyle belirlenmekte, tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgeleri hariç olmak üzere tüm yatırımlarda en az 10 kişilik istihdam sağlanması şartı aranmaktadır. Parsel tahsisine ilişkin olarak düzenlenmiş bulunulan madde hükümlerine aşağıda yer verilmektedir:

*"**Parsel tahsisleri, başvuru ve istenecek belgeler***

***MADDE 5** - (1) Bakanlık kredisi kullanan OSB'lerin mülkiyetindeki tahsis edilmemiş parseller, OSB müteşebbis heyeti veya genel kurulunca karar alınması halinde, en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek veya tüzel kişilere, bedeli Bakanlık tarafından OSB'ye verilen kredilerden mahsup edilmek üzere, tamamen veya kısmen bedelsiz olarak tahsis edilebilir.*

(2) Planlı alanda kendi imkanları ile altyapı inşaatları tamamlanan ve Bakanlık kredisi kullanmamış OSB'ler ile altyapı inşaatları tamamlanan ve kredi borcunu ödemiş olan OSB'lerde müteşebbis heyeti veya genel kurulunca karar alınması halinde, en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek veya tüzel kişilere, tahsis edilmemiş parsellerin tamamen veya kısmen bedelsiz olarak tahsisi yapılabilir.

(3) Bakanlığa kredi borcu devam eden OSB'lerde 12/4/2011 tarihinden önce tahsis yapılan katılımcılar, OSB'ye müracaat etmeleri ve müteşebbis heyet veya genel kurul kararı ile taleplerinin uygun bulunması halinde, en az on kişilik istihdam sağlamaları şartıyla tamamen veya kısmen bedelsiz parsel tahsisinden yararlandırılabilir.

(4) 12/4/2011 tarihinden önce parsel tahsis edilen katılımcılardan, bu tarihten sonra tahsisleri iptal edilenlere yeni tahsis yapılamaz.

(5) 22/8/2009 tarihli ve 27327 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinde belirtilen yatırımları kapsamak kaydıyla, bu Yönetmelik kapsamında parsel tahsisi isteyen en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek veya tüzel kişiler EK-1'de yer alan

form dilekçe ve EK-2'de yer alan yatırım bilgi formunu doldurarak tahsisi talep edilen parselin bulunduğu OSB'ye başvurur.

(6) Müracaat tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde OSB müteşebbis heyeti veya genel kurulunun belirleyeceği prensipler çerçevesinde yönetim kurulunca parsel tahsislerine ilişkin karar alınır ve yatırımcılara bildirimde bulunulur."

Yatırımlara bedelsiz veya kısmen indirimli olarak parsel tahsisi yapılmasına ilişkin hükümlerden yararlanmada öncelik verilecek yatırımlar da yönetmeliğin 6. maddesine göre belirlenmiş, Yönetim Kurulunca yapılacak değerlendirmelere göre daha fazla katma değer oluşturacak yatırımların bölgede gerçekleşmesine öncelik verilmesi hedeflenmiştir. Bu hükümlere de aşağıda yer verilmiş olup, diğer hükümlerden yararlanmak kaydıyla parsel tahsisinden yararlanması yönünde düzenlemeler yapılmıştır.

"Tahsislerde öncelik sırası

MADDE 6*- (1) Aynı parsele birden fazla talep olması halinde, gerçek veya tüzel kişiler arasında öncelik sırası; yatırım tutarı, istihdam, ihracat ve ileri teknoloji gibi faktörlere göre yönetim kurulunca belirlenir. Alınan kararlarda öncelik gerekçesine yer verilir."*

Bu mevzuatın uygulanması ve arsa tahsislerinde sağlanacak indirim oranları yönünden; Konya ilinde 9 adet ve Karaman ilinde ise 1 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Bu bölgelerin, Konya ilinde bulunanları 2 adet merkez ilçe sınırlarında ve 7 adeti de taşra ilçe sınırlarında yer almakta, Karaman ilinde ise 1 adet olan bölge merkez ilçe sınırları içerisinde yer almaktadır. İndirim oranları açısından TR52 Düzey 2 Bölgesinin durumunu içeren tablo aşağıda yer almaktadır:

Tablo 315: TR52 Düzey 2 Bölgesinde Yer Alan Organize Sanayi Bölgeleri ve İndirim Oranları Tablosu

İL	OSB ADI	BÖLGE	İNDİRİM ORANI
KONYA	KONYA 1.	3	70%
KONYA	KONYA	3	70%
KARAMAN	KARAMAN	3	70%
KONYA	EREĞLİ	3	90%
KONYA	BEYŞEHİR	3	90%
KONYA	AKŞEHİR	3	90%
KONYA	SEYDİŞEHİR	3	90%
KONYA	KULU	3	90%
KONYA	ÇUMRA	3	90%
KONYA	KARAPINAR	3	90%
KONYA	KONYA	3	70%
KONYA	EREĞLİ	3	90%

Kaynak: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bedelsiz Arsa Teşvik Oranları Listesi, 2011.

4.2.1.4. Hazineye Ait Taşınmaz Malların Harca Esas Değer Üzerinden Satışı

Hazineye ait taşınmazların daha kısa sürede ekonomiye kazandırılması amacıyla hazırlanan 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 4. maddesi hükümleri kapsamında hazineye ait taşınmazların doğrudan satışına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Bahsedilen 4. maddenin 3. fıkrası hükümlerine göre de belirli amaçlarla kullanılacak taşınmazların harca esas değer üzerinden doğrudan satışının yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

Burada çeşitli amaçlarla gerçekleştirilecek yatırımlar yanında, özel sektörde faaliyet gösteren firmalarca gerçekleştirilecek belirli şartları haiz yatırımlar için yapılabilecek satışlara ilişkin hükümler 5838 sayılı Kanun ile kaldırılmış ve eklenen Ek Madde 3'ün 9. fıkrası ile bu düzenlemeler ayrıca yapılmıştır. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesi kapsamında yatırım yeri tahsisi

hükümleri yanında harca esas değer üzerinden doğrudan satışın yapılmasına ilişin hükümleri ihtiva eden Ek Madde 3 metni aşağıda yer almaktadır:

*"**Ek Madde 3** - Ek Madde 3 – 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi kapsamındaki yatırımlarla ilgili olarak talep edilen taşınmazın bulunduğu ilçenin mülki sınırları içindeki organize sanayi veya endüstri bölgelerinde bu yatırımlar için tahsis edilebilecek boş parsel bulunmaması, gerçekleştirilecek yatırımın toplam tutarının, talep edilen taşınmazların maliki idarelerce takdir edilecek rayiç değerinin tarım ve hayvancılık yatırımları için bir, turizm yatırımları için iki, diğer yatırımlar için üç katından az olmaması kaydıyla; Hazineye, özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine veya belediyelere ait arazi veya arsaların üzerinde kırkdokuz yıl süreli bağımsız ve sürekli nitelikli irtifak hakkı tesis edilebilir. 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununa tabi alanlar hariç olmak üzere, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen taşınmazlar üzerinde ise aynı şartlarla kırkdokuz yıl süreli kullanma izni verilebilir.*

Yatırımcılar lehine tesis edilecek irtifak hakkı veya kullanma izinlerinde ilk yıl bedeli, yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde üçüdür.

İrtifak hakkı veya kullanma izni verilenlerden ayrıca hasılat payı alınmaz.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlar üzerindeki kamuya ait ve ihtiyaç dışı bina ve müştemilat ile üzerinde henüz faaliyete geçmemiş yatırım bulunan arazi veya arsalar da bu kapsamda değerlendirilir.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlardan imar planı bulunmayanların planları ile uygulama projeleri, bedelsiz olarak verilen ön izin süresi içinde yapılır. Ön izin süresi iki yılı geçemez.

İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırım konusu işletmenin faaliyete geçtiği tarihten itibaren beş yıl süreyle uyulması zorunludur.

Yatırımcının bu madde kapsamında belirlenen şartlara uymadığının veya mücbir sebepler hariç öngörülen sürede yatırımın tamamlanmadığının tespiti halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın irtifak hakkı veya kullanma izni iptal edilir. Bu durumda taşınmaz üzerindeki tüm yapı ve tesisler sağlam ve işler durumda tazminat veya bedel ödenmeksizin taşınmaz maliki idareye intikal eder ve bundan dolayı hak lehtarı veya üçüncü kişilerce herhangi bir hak ve talepte bulunulamaz. Ancak, öngörülen sürede yatırımın en az yüzde ellisinin gerçekleştirilmesine rağmen yatırımın tamamlanmaması veya öngörülen istihdam sayısına yüzde onu aşan oranda uyulmaması halinde ise irtifak hakkı veya kullanma izni bedelleri için sağlanan indirimler iptal edilir ve iptal tarihinden itibaren ayrıca hasılat payı alınır.

İrtifak hakkı veya kullanma izni süresinin sonunda makine, teçhizat ve demirbaşlar hariç diğer yapı ve tesisler taşınmaz maliki idareye intikal eder, yatırımcının talep etmesi halinde ise genel hükümlere göre doğrudan irtifak hakkı tesis edilir veya kullanma izni verilir.

Hazineye ait taşınmazlar; tarım ve hayvancılık yatırımları hariç olmak üzere, birinci fıkra kapsamında en az elli milyon ABD Doları karşılığı Türk Lirası tutarında, en az yüz kişiye istihdam sağlayacak şekilde ve taşınmazın rayiç değerinin en az üç katı tutarında yatırım yapacaklara, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden doğrudan satılabilir. Bu yerlerin amacı dışında kullanılmayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve ikinci fıkrada belirtilen bedeli Bakanlar Kurulunca belirlenecek bölgeler itibarıyla farklılaştırmaya ve sıfıra kadar indirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

Harca esas değer üzerinden tarım ve hayvancılık dışında kalan diğer yatırımları gerçekleştirecek yatırımcılara yapılacak satışlarda, yatırımcıların asgari 50 milyon ABD doları karşılığı TL yatırım gerçekleştirmeleri, en az 100 kişilik istihdam sağlamaları ve gerçekleştirilecek yatırımın, taşınmazın rayiç bedelinin en az 3 katı olması şartları aranmaktadır. Bu şekilde harca esas değer üzerinden

gerçekleştirilecek satışlarda, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 63. maddesinde belirlenen hükümlere göre işlem yapılmaktadır.

Harca esas değer üzerinde doğrudan satış işlemlerinde uyulacak esas ve usuller 313 ve 334 sayılı Milli Emlak Genel Tebliğleri kapsamında belirlenmiştir. İlgili tebliğler kapsamında taşınmazların satışına ilişkin hükümlerde açıklamalarda bulunulmakta ve satışlara konu yatırımlarla ilgili detaylara yer verilmektedir.

4.2.1.5. Hazineye Ait Taşınmaz Mallar Üzerinde İrtifak Hakkı Tesisi ve Kullanma İzni Verilmesi

Hazineye ait taşınmazların idaresi konusunda Maliye Bakanlığı'na verilen yetkiye dayanılarak çıkarılan Yönetmelik ve Genel Tebliğ hükümleri kapsamında belirli konularda gerçekleştirilecek yatırımlar için Hazine taşınmazları üzerinde irtifak hakkı tesisi ve kullanma izni verilmesi yönünde uygulama yapılmaktadır.

324 sayılı Milli Emlak Genel Tebliği hükümleri kapsamında ihale yoluyla kullanma izni verilmesi, irtifak hakkı tesisi ve kiralama işlemlerine ilişkin düzenlemeler yapılmış ve belirli konularda yapılacak ve belirlenen şartları karşılayan yatırımlar için ihale yöntemi uygulanmaksızın kullanma izni verilmesi ve irtifak hakkı tesisi mümkün bulunmaktadır.

Belirtilen konulara ve yatırımlara ilişkin detaylara ilişkin 324 seri numaralı Genel Tebliğ'in 8. Maddesi hükümleri aşağıda yer almaktadır:

*"**8. İhale usulü***

(1) Kullanma izni verilmesi ve irtifak hakkı tesis edilmesine ilişkin ihale işlemleri bu Genel Tebliğde yer alan istisnalar dışında, Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen ilanlar yapılmak suretiyle, 51 inci maddesinin (g) bendine göre pazarlık usulüyle yapılacaktır.

(2) Ancak,

a) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca ilgili mevzuatı gereğince verilen lisansa istinaden bu Kurumca uygun görülen taşınmazların üzerinde yatırım yapacak yatırımcılara,

b) 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümlerine göre özelleştirme kapsam ve programına alınan kurum ve kuruluşlara,

c) Projeye dayalı organize hayvancılık yatırımlarında toplam proje maliyet bedelinin en az yirmi milyon ABD Doları karşılığı TL tutarında yatırım yapmayı ve yatırımın faaliyete geçmesinden itibaren en az yüz kişiye on yıl süreyle istihdam sağlamayı taahhüt eden yatırımcıya,

ç) Teknolojik veya jeotermal seracılık, organik tarım ve su ürünleri yetiştiriciliği yatırımlarında en az on milyon ABD Doları karşılığı TL tutarında yatırım yapmayı ve yatırımın faaliyete geçmesinden itibaren en az on kişiye on yıl süreyle istihdam sağlamayı taahhüt eden yatırımcıya,

d) Kıyı yatırımlarında en az yüzelli milyon ABD Doları karşılığı TL tutarında yatırım yapmayı ve yatırımın faaliyete geçmesinden itibaren en az ikiyüzelli kişiye on yıl süreyle istihdam sağlamayı taahhüt eden yatırımcıya,

e) Yatırımcı tarafından; dolgu, iskele, platform, boru hattı, dolfen, şamandıra, pompaj istasyonu gibi tesisler yapılması amacıyla kullanma izni verilmesi veya irtifak hakkı tesisinin talep edilmesi halinde, talep konusu alanların geri sahasında talep sahibi yatırımcının mülkiyetinde olan, yasal bir hakka istinaden fiilen kullanımında bulunan veya bu yatırımcıya daha önce Bakanlıkça kiralanan veya kullanma izni verilen veya irtifak hakkı tesis edilmiş olan Hazine taşınmazı bulunması; bu alanların yapımı talep edilen kıyı tesisi ile plan ve proje bütünlüğü taşıyor olması ve birlikte kullanılmasının zorunlu olduğunun tespit edilmesi durumunda talep sahibi yatırımcıya,

f) Kamu yararına çalışan derneklere ve vergi muafiyeti tanınan vakıflara, vakıflarca kurulan yükseköğretim kurumlarına, kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlar ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, kendi kuruluş kanunlarında, tüzük ve senetlerinde yer alan asli faaliyetlerinde belirtilen amaçlarda kullanılmak üzere,

Kanunun 17 nci maddesine göre ilan yapılmaksızın doğrudan kullanma izni verilebilecek veya irtifak hakkı tesis edilebilecektir. (Ek cümle:RG-18/12/2010-27789) Yatırımcılar tarafından, bu fıkranın (c), (ç) ve (d) bentlerinden yararlanabilmek için; taahhüt ettikleri yatırımın en az yüzde otuzunu karşılayacak miktarda net öz kaynağa sahip olduklarının ve yatırımın finansmanını ne şekilde yapacaklarının belgelendirilmesi, fizibilite raporu ile finansman tablosunun İdareye teslim edilmesi zorunludur.

(3) İkinci fıkrada belirtilen koşulları taşıyan birden fazla istekli olması halinde ise; bu istekliler arasında Kanunun 51 inci maddesinin (g) bendine göre pazarlık usulü ile yapılacak ihale sonucunda en yüksek bedeli teklif eden yatırımcıya kullanma izni verilecek veya irtifak hakkı tesis edilecektir.

(4) Ön izin verilmesi amacıyla ayrı bir ihale yapılmayacaktır."

4.2.1.6. Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile bölgelerin veya bu bölgelerin planlarla belirlenmiş alt bölgeleri ve turizm merkezlerinin içinde veya dışındaki kamu taşınmazları, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun 8. maddesi hükümlerine dayanarak turizm yatırımcılarına ve girişimcilere tahsis edilebilmektedir. Bu konudaki düzenlemeler, 21.07.2006 tarih ve 26235 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile yapılmıştır.

Kamu taşınmazlarının Kültür ve Turizm Bakanlığı'na tahsis edilmesi, özel mülkiyete tabi taşınmazların kamulaştırılması, Hazine adına tapuya tescili, yatırımcılara tahsisi, bağımsız ve sürekli nitelikli üst hakları da dahil olmak üzere irtifak hakkı tesisi, kiralama, işletme ve devir işlemleri ile bu işlemlere ilişkin süre, bedel, hakların sona ermesi ve diğer koşullarla turizm amaçlı kullandırılmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetmelik hükümlerine göre yapılmıştır.

Turizm Yatırımlarına Tahsis konusunda 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun 8. maddesi hükümleri aşağıda yer almaktadır:

"Taşınmaz malların turizm amaçlı kullanımı:

Madde 8 *- A. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde ve turizm merkezlerinde Bakanlığın talebi üzerine, imar planları yapılmış ve turizme ayrılmış yerlerdeki taşınmaz mallardan;*

(I) Hazineye ait olan yerler Maliye Bakanlığınca, Bakanlığa tahsis edilir. Hazine adına tescili yapılmamış Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerle, kapanan yollar ve yol fazlalarının resen tescili, talep tarihinden başlayarak en geç bir ay içinde tamamlanır. Hazine mülkiyetinde yeterli alanın bulunmadığı durumlarda, 6831 sayılı Orman Kanununa göre orman sayılan yerlerden;

a) Sağlık turizmine yönelik fizik tedavi tesisi veya rehabilitasyon merkezi tesislerini kapsayan konaklamalı tesisler yapılabilmesi için iklimsel ve çevresel zorunluluk bulunan,

b) Termal turizmine yönelik jeotermal kaynakları bulunan,

c) Kış turizmi kapsamında uygun yapı ve tesislerin yapılabileceği yeterli pist uzunluğunu ve gerekli rakımı sağlayan,

d) Eko-turizm kapsamında yer alan yayla turizmi, kırsal turizm ve benzeri turizm türlerine yönelik tesislerin yer alabileceği çevresel ve sosyal anlamda imkan sağlayan,

e) Golf turizmine yönelik olarak uygun iklim yapısı ve topografik özellikler dikkate alınarak uluslararası standartlara uygun tesisler gerçekleştirilmesine imkan sağlayan,

f) Kıyıların coğrafi ve fiziksel yapısı nedeniyle kumsallardan, doğal manzaradan, çevresel zenginlikten, biyolojik çeşitlilikten yararlanma bakımından alt yapı ve üst yapı tesisi konusunda kolaylık sağlayan,

g) Kruvaziyer ve yat gibi deniz turizmine yönelik olarak kıyıdan başka bir yerde gerçekleştirilmesi mümkün olmayan,

h) Uluslararası yarışmaların yapılabileceği turizm amaçlı spor tesisleri yapılabilmesi için uygun iklim yapısı veya coğrafi özellikler sağlayan,

yerler talep tarihinden başlayarak en geç bir ay içerisinde Çevre ve Orman Bakanlığınca, Bakanlığa tahsis edilir.

Bu Kanuna göre tahsis edilecek orman sayılan yerlerde;

a) Turizme tahsis edilecek alan, il genelindeki toplam orman sayılan yerlerin binde 5'ini geçemez.

b) Yapılaşmaya esas inşaat hakkı, emsal (E) 0.30'u geçemez.

c) Turizm yatırımı için tahsis edilen orman alanının üç katı kadar alanın ağaçlandırma bedeli ve ağaçlandırılan bu alanın üç yıllık bakım bedeli, yatırımcı tarafından Orman Genel Müdürlüğü hesabına, doğrudan belirtilen ağaçlandırma ve bakım işlerinde kullanılmak şartıyla gelir olarak kaydedilir ve kaydedilen tutar karşılığı ödenek öngörülür. Belirtilen bedelin yatırılmadığının tespiti halinde, yatırımcıya turizm yatırımı veya işletmesi belgesi verilmez.

(2) Kamu kuruluşlarına ait olanlar, talep tarihinden başlayarak en geç 2 ay içinde Hazine adına tapuya tescil ve Bakanlığa tahsis edilir. Devre ilişkin şartlar ve bedel, ilgili kuruluşlar ile Hazine arasında 6830 sayılı İstimlak Kanununun 30 uncu maddesine göre çözümlenir.

(3) Diğer gerçek ve tüzel kişiler ile vakıflara ait olup turizm işletmesi belgesine sahip olmayanlar, Bakanlıkça kamulaştırılarak, Hazine adına tapuya tescil ve tescil tarihinden başlayarak en geç 1 ay içinde Bakanlığa tahsis edilir. Uyuşmazlıklarda dava ve takipler kamulaştırma kararına değil, bedeline ilişkin olarak yürütülür ve sonuçlandırılır. Uyuşmazlıkların çözümlenmemiş olması, arazinin turizm amaçlı kullanıma tahsisine engel sayılmaz.

B. (A) fıkrasına göre tahsis edilen taşınmaz mallar yatırımcıya intikal ettirilinceye kadar, Hazinece Bakanlıktan bir ödeme talep edilmez.

C. Bakanlığın tasarrufuna geçen taşınmazların yatırımcılara tahsisi, kiralanması ve bunlar üzerinde irtifak hakkı tesisine ilişkin esaslar ile süreler, bedeller, hakların sona ermesi ve diğer şartlar, saydamlık, güvenilirlik, eşit muamele, kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı ilkeleri doğrultusunda Bakanlık, Maliye Bakanlığı ve Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine bağlı olmaksızın müştereken tespit edilir.

D. Bakanlığın tasarrufuna geçen taşınmazları (C) fıkrası uyarınca tespit edilmiş olan şartlarla Türk ve yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilere tahsis etmeye Bakanlık yetkilidir. Bu taşınmazlar üzerinde bağımsız ve sürekli nitelikli üst hakları dahil olmak üzere irtifak hakkı tesisi ve bunlardan alt yapı için gerekli olanlar üzerinde, alt yapıyı gerçekleştirecek kamu kurumu lehine bedelsiz irtifak hakkı tesisi, Bakanlığın uygun görüşü üzerine, Maliye Bakanlığınca belirlenen koşullarla ve bu Bakanlık tarafından yapılır.

E. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde ve turizm merkezlerindeki taşınmaz malların iktisabı, 442 sayılı Köy Kanunu ile, 2644 sayılı Tapu Kanununda yer alan yabancı uyruklularla ilgili tahditlerden Bakanlar Kurulu kararı ile istisna edilebilir.

F. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde ve turizm merkezleri dışında kalan ve imar planları ile turizme ayrılan yerlerdeki taşınmaz mallara da, Bakanlığa bu bölgelerde yatırım yapmak maksadıyla müracaat vaki olduğunda, Bakanlığın talebi üzerine bu madde hükümleri uygulanır.

G. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde kamu kuruluşlarına ait turizm, eğitim ve dinlenme maksatlı tesisler ile araziler üzerindeki tahsisler, Bakanlığın teklifi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine tahsisi yapan idarece kaldırılır ve tasarruf hakları Bakanlığa verilir.

H. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesinin tamamı veya plânlarla belirlenmiş alt bölgeleri veya bir veya birden fazla parselleri, plân amaçlarına uygun olarak Bakanlıkça tahsis edilebilir. Bölgenin tamamının veya alt bölgenin tek bir ana yatırımcıya tahsisi için yapılan başvuruların tamamı Bakanlar Kurulu tarafından değerlendirilerek seçilen yatırımcıya ön izin verilmesine ve ön izin koşullarına karar verilir. İşlemler, ön izin koşullarına göre Bakanlıkça yürütülür.Yatırımcının projelerinin Bakanlıkça uygun görülmesi halinde, yatırım belgesinin düzenlenmesini takiben, ön izin Bakanlıkça kesin izne dönüştürülür. Bu taşınmaz mallar üzerinde ana yatırımcı lehine bağımsız ve sürekli nitelikli üst hakları dahil olmak üzere irtifak hakkı tesisi, Bakanlığın uygun görüşü üzerine, Maliye Bakanlığınca belirlenen koşullarla ve bu Bakanlık tarafından yapılır.

Bölgenin tamamı veya alt bölgeleri için imar plânları Bakanlıkça yapılır/yaptırılır ve onaylanır. Bu plânlar ile oluşan parseller, tahsis sözleşmesinde öngörülmüş olmak ve tahsis süresini aşmamak koşuluyla, adına tahsis yapılan ve lehine bağımsız ve sürekli nitelikli üst hakkı tesis edilen yatırımcı tarafından üçüncü şahıslara kiralanabilir, işlettirilebilir veya lehine tapuda tesis edilen üst hakkı devredilebilir. Bu şekilde tahsis edilen alanlarda gerçekleştirilen her türlü bina, tesis ve bağımsız bölümleri de aynı usule tâbidir. Bu alanlarda Bakanlıkça belgelendirilebilecek tür ve tesisler için yatırım ve işletme belgesi alınması zorunludur.

Ana yatırımcı, üçüncü şahısların tahsis sözleşmesi ve koşullarından doğan yükümlülükleri yerine getirmesinden Bakanlığa karşı sorumludur. Ana yatırımcı ve üçüncü şahıslarca yapılacak iş ve işlemlerin, Bakanlık ve ilgili kamu kurum/kuruluşlarıyla yapılacak sözleşmede zikredilen tahsis iptaline ilişkin hükümlere aykırı olması halinde, ana yatırımcıya ve/veya üçüncü şahıslara yapılan tahsis, tahsis edildiği yöntemle iptal edilir. Ana yatırımcıya yapılan tahsisin iptal edilmesi durumunda, tahsis sözleşmesine uygun olarak yükümlülüklerini yerine getiren üçüncü şahısların hakları korunur. Kesin tahsisten önce proje bedelinin tahsis sözleşmesinde belirlenen oranında teminat, ana yatırımcı tarafından Bakanlığa verilir. Ana yatırımcının tahsis sözleşmesindeki sosyal ve teknik alt yapı taahhütlerini yerine getirememesi halinde, Bakanlık; bu yükümlülükleri, teminatı paraya çevirerek kendi belirleyeceği usulle yerine getirir. Ancak Bakanlığın üçüncü şahıslara karşı sorumluluğu, bu teminatla sınırlıdır.

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde yeni işe başlayan ana yatırımcı, alt yatırımcı ve yatırımcıların bu bölgelerde yapacakları yatırımlara yatırım teşvik kararnamesi çerçevesinde hangi teşviklerin verileceği ve verilecek teşviklerin hangi yatırımlara ne şekilde ve ne ölçüde uygulanacağı hususlarında Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde yatırım yapmak isteyen ana yatırımcı, alt yatırımcı veya yatırımcılar, 2872 sayılı Çevre Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmekle mükelleftirler. Ancak, bu yatırımlar yer tetkiki kararından muaftır. ÇED raporunun sunulması üzerine Çevre ve Orman Bakanlığınca, yatırımın niteliğine bağlı olarak, ÇED mevzuatında belirtilen kuruluşların temsilcilerinden oluşan inceleme ve değerlendirme komisyonu kurulur. Raporun Çevre ve Orman Bakanlığına intikali tarihinden itibaren inceleme, değerlendirme ve nihai karar verme süreci en geç iki aydır. Bu süreye, ana yatırımcı, alt yatırımcı veya yatırımcının raporu düzeltmesi için tanınan süre dahil değildir. Ana yatırımcı, alt yatırımcı veya yatırımcı, düzeltilmek üzere kendisine geri verilen raporunu onbeş gün içinde düzeltmek zorundadır.

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde; ÇED olumlu kararı veya ÇED gerekli değildir kararı verilen yatırımlar hakkında, yukarıda sayılan işlemlerin tamamlanmasının ardından, yatırımın gerçekleşmesi için alınması gereken tüm izin, onay ve ruhsatlar, ilgili kurumlarca başkaca hiçbir işleme gerek kalmaksızın on beş gün içinde verilir. İrtifak hakkı dahil diğer bütün işlemler ise en geç üç

ay içerisinde tamamlanır. Yatırımın tamamlanıp tesisin işletmeye geçebilmesi için alınması gereken izin ve ruhsatlar da ilgili kurumlarca onbeş gün içinde verilir.

I. Tahsisi iptal edilen veya tahsis süresi sona eren araziler üzerinde bulunan yapı, tesis ve müştemilatlar bedelsiz olarak Hazineye intikal eder. Yatırımcı, bunlar için herhangi bir hak ve bedel talep edemez.

Bakanlık, tahsis edilen alanlarda gerçekleştirilecek sosyal ve teknik alt yapı hizmetlerinin tamamının veya bir kısmının yapımını ya da maliyetinin karşılanmasını yatırımcıdan tahsis koşulu olarak isteyebilir.

J. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri içinde kalan özel mülkiyet konusu arazi ve arsaların turizm yatırımlarına tahsisi amacıyla, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesi hükümlerine göre acele kamulaştırma yapılabilir. Bu şekilde kamulaştırılan taşınmaz mallar, tapuda Hazine adına tescil edilir. Kamulaştırılan bu taşınmaz mallar üzerinde sözleşmesinde belirtilen süre kadar yatırımcılar lehine, kamulaştırma bedelleri Bakanlık bütçesinden karşılanmış ise bedeli karşılığında, yatırımcılar tarafından karşılanmış ise yönetmelikte belirlenen esaslara göre tespit edilecek bedelle bağımsız ve sürekli nitelikli üst hakları dahil olmak üzere irtifak hakkı tesisi, Bakanlığın uygun görüşü üzerine, Maliye Bakanlığınca belirlenen koşullarla ve bu Bakanlık tarafından yapılır.

K. Aynı yatırımcıya veya işletmeye ait veya aynı işletmenin markasını kullanan ve Bakanlıkça belgelendirilebilen turizm türlerini yapmak amacıyla, adına birden fazla tahsis yapılan ve lehine bağımsız ve sürekli nitelikli üst hakkı tesis edilen yatırımcı tarafından, her bir tahsisi işletme zincirinde kalmak koşuluyla, bu yerler üçüncü şahıslara kiralanabilir, işlettirilebilir veya lehine tapuda tesis edilen üst hakkı devredilebilir.

L. Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar (C) fıkrasında belirtilen çerçevede ve doğrudan yabancı sermaye yatırımının teşvik edilmesi, uluslararası marka, zincir, teknoloji ve standartların ülkeye kazandırılması, etkin alan yönetimi, kalite denetimi ve sosyal, kültürel, fiziki çevreyle uyumlu sürdürülebilir turizm ilkeleri gözetilerek Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

Yukarıda anlatılan konuların birçoğunda 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında teşvik edilen sektörlerde gerçekleştirilecek yatırımlar için yatırım yeri tahsisi gerçekleştirilebilmektedir. TR52 Düzey 2 Bölgesinde desteklenen yatırım konuları ile sektörleri ve asgari kapasite ve yatırım harcaması bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 316: TR52 Düzey 2 Bölgesinde 2009/15199 sayılı Karar Kapsamında Desteklenecek Sektörler Tablosu

Sektör US97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	Asgari Yatırım Tutarları ve Kapasiteleri
11-12-13-14	Madencilik ve Taşocakçılığı Yatırımları (1 inci grup madenler, mıcır, rödovanslı madencilik hariç)	500 Bin TL
15	Gıda Ürünleri ve İçecek İmalatı (Ek 4 de yer alan teşvik edilmeyecek konular ile dip not 6'da belirtilen ve genel teşvik sisteminden yararlanacak konular hariç)*	1 Milyon TL

Sektör US97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	Asgari Yatırım Tutarları ve Kapasiteleri
0121	Entegre Hayvancılık Yatırımları (Entegre Damızlık Hayvancılık Yatırımları dahil)	Süt İnekçiliği Entegre Tesisleri *300 büyükbaş* Büyükbaş Besicilik Entegre Tesisleri *500 büyükbaş/dönem* Entegre Damızlık Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği *300 büyükbaş/dönem* Entegre Damızlık Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği *1.000 büyükbaş/dönem* Süt ve Et Yönlü Küçükbaş Entegre Tesisleri *1.000 küçükbaş/dönem* Kanatlı Entegre Tesisleri *200.000 adet/dönem*
0500.0.04	Su Ürünleri Yetiştiriciliği	500 Bin TL
18	Giyim Eşyaları İmalatı	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
1912 ve 1920	Bavul, El Çantası, Saraciye, Ayakkabı vb. İmalatı	1 Milyon TL
20	Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı (Mobilya Hariç), Hasır ve Buna Benzer Örülerek Yapılan Maddelerin İmalatı	3 Milyon TL
21	Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı	Kağıt Hamurundan Başlamak Kaydıyla Asgari 10 Milyon TL Tutarındaki Entegre Kağıt Üretim Tesisleri
24	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	3 Milyon TL
2695.1.02	Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı; Sadece Çimento, Beton veya Suni Taştan İnşaat Amaçlı Prefabrik Yapı Elemanları	2 Milyon TL
2720 ve 273	Demir-Çelik Dışındaki Ana Metal Sanayi, Metal Döküm Sanayi	3 Milyon TL
28	Metal Eşya	3 Milyon TL
29	Makine ve Teçhizat İmalatı	3 Milyon TL (Revolverler, Tabancalar ve Diğer Silahlar İçin 500 Bin TL)
31	Elektrikli Makine ve Cihazları İmalatı	3 Milyon TL
32	Radyo, Televizyon, Haberleşme Teçhizatı ve Cihazları İmalatı	3 Milyon TL
33 (333 hariç)	Tıbbi Aletler Hassas ve Optik Aletler İmalatı (Saat Hariç)	3 Milyon TL
34	Motorlu Kara Taşıtı ve Yan Sanayi	Motorlu Kara Taşıtlarında Yatırım Tutarı 50 Milyon TL Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırım Tutarı 3 Milyon TL
3591 ve 3592	Motosiklet ve Bisiklet Üretimi	500 Bin TL
361	Mobilya İmalatı (Sadece Plastikten İmal Edilenler Hariç)	3 Milyon TL
5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 Yıldız ve Üzeri
5510.3.01	Öğrenci Yurtları	100 Öğrenci
6302.0.01	Soğuk Hava Deposu Hizmetleri	1.000 m²
6302.0.03	Lisanslı Depoculuk	1 Milyon TL
80 (809 hariç)	Eğitim Hizmetleri (Okul Öncesi Eğitim Hizmetleri Dahil, Yetişkinlerin Eğitilmesi ve Diğer Eğitim Faaliyetleri Hariç)	500 Bin TL

Sektör US97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	Asgari Yatırım Tutarları ve Kapasiteleri
8511.0, 8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane Yatırımı, Huzur Evi	100 Kişilik Huzur Evi
-	Tehlikeli Atık Geri Kazanım ve Bertaraf Tesisleri	-

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

** Gıda Ürünleri ve İçecek İmalatı yatırımlarından; "pirinç, bulgur, ev hayvanları için hazır yem, balık unu, balık yağı, balık yemi, ekmek, kek, gofret, rakı ve bira" üretimine yönelik komple yeni ve tevsi yatırımları, "kuru yemiş, turşu, linter pamuğu, çay ve fındık" üretimine yönelik komple yeni ve tevsi yatırımlar, "hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel ve sektörel desteklerden yararlanamaz.*

4.2.2. Mevcut Uygulamalarda Karşılaşılan Sorunlar

1. Sanayi yatırımları için en önemli kararlardan biri tesislerin kurulum alanlarıdır. TR52 Bölgesi'nde sanayi yatırımlarının kırsaldan il merkezlerine geldikçe yoğunlaşması ve aynı şekilde de il merkezinden kırsala gittikçe arsa edinim maliyetlerinin ucuzlaması ve kolaylaşması gibi ters bir orantı bulunmaktadır.

   Diğer yandan yatırımcılar, altyapı yatırımlarının geliştiği, nitelikli eleman istihdamının ve girdi temininin kolay olduğu bölgelerde yatırım yapmak istemektedirler. Daha sonra ki hizmet edinim ve lojistik benzeri maliyetleri göz önüne alan işletmeci maliyetli de olsa merkezlerden arsa tahsisi yoluna gitmekte burada da Organize Sanayi Bölgeleri tercih edilmektedir.

   Bu durum yüksek maliyetli arsa temini ile yatırımcının yatırım maliyetlerinin artmasına neden olmaktadır.

2. Yatırımcılar ihtiyaç duydukları üretim alanlarına geçişlerini çok hızlı yapamamaktadırlar. Ya da arsa spekülasyonuna bağlı fiyatlar yükselmekte, yüksek maliyetli arsa temini ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Burada yatırımcıların istediği arsalar çok hızlı üretilememektedir.

3. Yatırımcılara yatırım yerlerinin tahsisine ilişkin sanayinin ve talebin yoğun olduğu il merkezlerinde sorun yaşanmaktadır. TR52 Bölgesi'nde bu sorun Konya il merkezinde yaşanmaktadır.

4. İlçelerdeki OSB'lerde boş alanlar genelde olmakta, ilin ilçelerindeki alanın belirli bir yüzdesinin dolmadan ilde yeni alan açılmaması gibi yönlendirmeler il merkezine olan talebi düşürmemektedir.

5. OSB'lerin hayata geçmesi 6-7 yıl sürmekte bu durum yatırımların gecikmesine neden olmaktadır.

6. OSB dışındaki alanlardan yer tahsisinde en büyük sorun altyapı eksikliğinin olması olarak gözükmektedir.

7. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar kapsamında bölgesel ve sektörel olarak kurgulanan yeni teşvik modelinde yatırımcılara arsa tahsisi öngörülmektedir. Ancak bu sistemde aşağıdaki sorunlarla karşılaşılmaktadır;

   a) Uygulamada Ekonomi Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı farklı iki düzenlemeyle tahsisi yapmak istemektedirler. Bu durum mevzuatın anlaşılmasını ve uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Örnek Ekonomi Bakanlığı'ndan Yatırım Teşvik Belgesi için 3 yıl süre verilmekte ancak sadece tahsisin yapılması 2 yılı bulabilmektedir.
   b) Tahsisi yapılan alanların bütün altyapı yatırımlarının yatırımcıya ait olması ve genelde tahsis yapılan alanların bu tür altyapılardan yoksun olması yatırımların gecikmesine neden olmaktadır.

8. 324 sayılı Milli Emlak Genel Tebliği hükümleri kapsamında direk belgesiz irtifak hakkı tesis edilmesi istenebilmekte fakat bu tip girişimlerde uygun arsanın az, taliplinin çok olması sorunun çoğu yatırımcı için çözülememesi anlamına gelmektedir.

4.3. TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ İÇİN UYGULAMA TAVSİYELERİ

1. Arsa tahsisine ilişkin Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar ve kapsamı uygulamalarda düzenlemeye gidilmelidir. Milli Emlak Genel Müdürlüğü uygulamaları ile Ekonomi Bakanlığı arasında etkin bir koordinasyon sağlanmalıdır.

2. TR52 Bölgesi'nin sektörel gelişimi izlenmeli, gelecek öngörüsünde ihtiyaç olacak arsa büyüklükleri tespit edilmeli ve kamu taşınmazlarında yatırımcılara tahsis yapılmak üzere stok rezerv alanları oluşturulmalıdır.

3. Organize Sanayi Bölgeleri'nden indirimli yer tahsisi mevzuatı ile Yatırımlarda Devlet Yardımları mevzuatının birlikte işlemesi sağlanmalıdır.

4. Yapılan yatırımın türüne, teknoloji yoğunluğuna, istihdam ve ihracat kapasitesine göre altyapısı tamamlanmış arsalar yatırımcıya bedelsiz olarak verilmeli, irtifak hakkı tesis edilmelidir. Çek Cumhuriyeti'nde bu yöntem uygulama bulmuştur.

5. Özellikle stratejik yatırımların ülkemize gelmesini sağlamak üzere esnek mevzuat yapılanmaları sağlanmalıdır. Farklı yatırım büyüklüğü ve farklı öneme sahip yatırımlar arasında arsa tahsisi esnasında farklı uygulamalar yapılabilmelidir. Güney Kore'de, yatırımın mahiyetine ve yapılan teşvik anlaşmalarına göre Münferit Yabancı Sermaye Yatırım Bölgesi, Kompleks Yabancı Sermaye Yatırım Bölgesi, Serbest Ticaret Bölgesi ve Serbest Ekonomik Bölge olmak üzere dört farklı türde yatırım yeri tahsis edilmektedir.[149]

[149] Türkiye'de uygulanan yatırım teşvik sistemleri ve mevcut sistemin yapısına yönelik öneriler -Emre Eser DPT,2011

TR52 DÜZEY 2 BÖLGESİ
(Konya-Karaman)

MEKANSAL ANALİZ

5. MEKANSAL ANALİZ

TR52 Konya Karaman Bölgesi 4.963.545,32 hektar alan ile Türkiye'nin %6,33'ünü kapsamaktadır. Bölge toplam alanının %50,62'si tarım arazilerine ayrılmış olup, bu oran Türkiye ortalamasına yakın bir değerdedir. TR52 Bölgesinde ülke nüfusunun %3,05'i yaşamaktadır. Yaş aralıklarına göre nüfus dağılımı incelendiğinde 0-14 yaş aralığında ve 15-64 yaş aralığında bulunan nüfusun Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Ayrıca 2023 yılı nüfus projeksiyonuna göre genç nüfusun artışı hızı sayesinde Türkiye ortalamasının üzerinde bir genç nüfusa sahip olunması öngörülmektedir.

Tablo 317: Konya, Karaman, TR52, Türkiye Yıllara Göre Nüfus Projeksiyonu (Kişi)

Yıllar	Konya Toplam Nüfus	Karaman Toplam Nüfus	TR52 Bölge Nüfusu	Türkiye Nüfusu
2008	1.969.868	230.146	2.200.014	71.095.000
2009	1.992.675	231.872	2.224.547	72.050.000
2010	2.013.845	232.633	2.246.478	73.003.000
2020	2.311.728	257.397	2.569.126	81.778.000
2023	2.439.798	268.918	2.708.716	84.053.000

*Projeksiyonlar bölgenin ilçelerinde son 3 yılda meydana gelen nüfus değişiklikleri baz alınarak hesaplanmıştır.
**TÜİK 2010 yılı ADNKS ve yıllara göre nüfus projeksiyonu

Yıllar	Konya İl Nüfusu Yaşa Göre (%)			Karaman İl Nüfusu Yaşa Göre (%)		
	0-14	15-64	65 Üstü	0-14	15-64	65 Üstü
2008	27,46	65,55	6,99	26,45	64,89	8,66
2009	27,18	65,67	7,15	26,01	65,18	8,82
2010	26,83	65,77	7,40	25,50	65,45	9,05
2020	27,30	65,93	6,77	26,21	65,40	8,39
2023	27,33	66,00	6,67	26,27	65,44	8,29

*Projeksiyonlar bölgenin ilçelerinde son 3 yılda meydana gelen nüfus değişiklikleri baz alınarak hesaplanmıştır.
**TÜİK 2010 yılı ADNKS ve yıllara göre nüfus projeksiyonu

Yıllar	TR52 Bölge Nüfusu Yaşa Göre (%)			Türkiye Nüfusu Yaşa Göre (%)		
	0-14	15-64	65 Üstü	0-14	15-64	65 Üstü
2008	27,36	65,48	7,16	26,73	66,46	6,8
2009	27,06	65,62	7,32	26,34	66,8	6,86
2010	26,69	65,74	7,57	25,97	67,1	6,94
2020	27,19	65,88	6,93	23,03	68,48	8,49
2023	27,23	65,94	6,83	22,34	68,35	9,31

*Projeksiyonlar bölgenin ilçelerinde son 3 yılda meydana gelen nüfus değişiklikleri baz alınarak hesaplanmıştır.
**TÜİK 2010 yılı ADNKS ve yıllara göre nüfus projeksiyonu.

İl ve bölge nüfusları projeksiyonları incelendiğinde 2023 yılında Konya nüfusu %21 artış göstererek 2.439.798, Karaman nüfusu %15 artış göstererek 268.918 Türkiye nüfusu ise %15 artış göstererek 84.053.000 olacağı tahmin edilmektedir.

Bölgenin gelişen sanayi alt yapısı sayesinde daha önce dışa göç vermekteyken mevcut durumda göç oranı dengede durmakta ve bu oran 2023 yılına doğru pozitif yönde giderek göç alma hızı giderek artmaktadır. Uzun vadede bölge, göç veren durumundan çıkıp göç alan bölgeler sıralamasında yerini alacaktır.

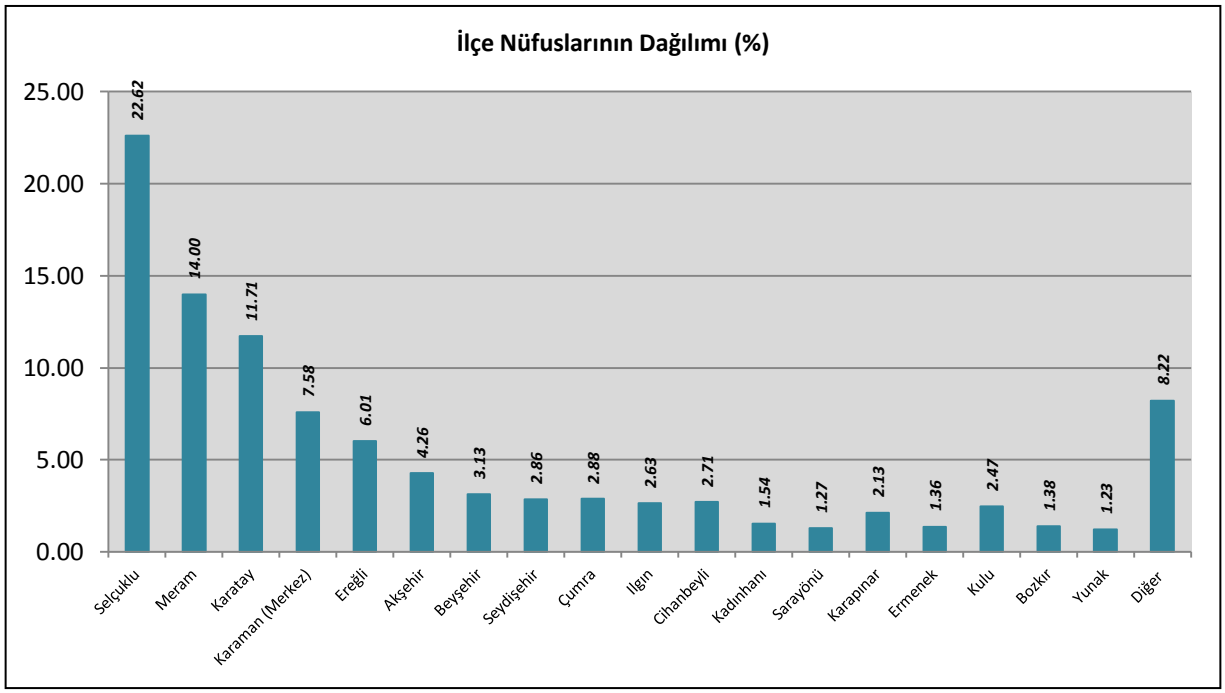
Tablo 318: TR52 Bölgesi İlçe, Belde ve Köy Nüfus Dağılım Projeksiyonu

İller	2010			2023		
	İl/İlçe	Belde Köy	Toplam	İl/İlçe	Belde Köy	TOPLAM
Konya	1.486.653	527.192	2.013.845	1.956.243	483.556	2.439.799
Karaman	159.834	72.799	232.633	222.296	46.621	268.918
Toplam	**1.646.487**	**599.991**	**2.246.478**	**2.178.539**	**530.177**	**2.708.716**

*Projeksiyonlar bölgenin ilçelerinde son 3 yılda meydana gelen nüfus değişiklikleri baz alınarak hesaplanmıştır.
**TÜİK 2010 yılı ADNKS ve yıllara göre nüfus projeksiyonu

TR52 Konya - Karaman bölgesi toplam 4 merkez ilçe ile birlikte 37 ilçe ve 744 köyden oluşmaktadır. Nüfus yoğunluğu ilçe merkezlerinde ağırlıklı olarak dağılmakla beraber bölgede en yüksek nüfus sırasıyla; Selçuklu, Meram, Karatay ve Karaman merkezde yer almaktadır. Diğer ilçelerin nüfus 100.000 altında kalmaktadır.

Grafik 43: TR52 Düzey 2 Bölgesi (Konya-Karaman) İlçe Nüfuslarının Dağılımı

Bölgede en yüksek nüfusa sahip ilçe 508.102 kişi ile Selçuklu, en az nüfusa sahip ilçe ise 1.731 kişi ile Yalıhüyük ilçesidir. Konya il merkezindeki 3 ilçenin toplam nüfusu 1.085.594 kişidir. Kentleşme ve sanayileşmenin hızla arttığı Konya İlinde oluşturulan gecekondu önleme bölgeleri sayesinde, gecekondusu olmayan bir Büyükşehir statüsünü kazanmıştır.

Diğer yandan kırsal alanda nüfus azalmaya devam etmektedir. Özellikle ilçelere bağlı köylerde daha yüksek oranlı olmak üzere kente göç olgusu yaşanmaktadır. Önceleri ilçe merkezine oradan da ile ya da bölge dışına olan göçler şimdileri direk olarak il merkezine ya da bölge dışına gerçekleşmektedir. Burada özellikle küçük ilçe merkezlerinin köy ve belde sakinlerinin beklentilerini karşılamaktan uzak olduğu gözlemlenmektedir.

İnsanların en önemli beklentisi kırsal alanda gelir azlığı gibi görünmesine karşın aslında insanların yaşam standardı beklentilerinin artması en önemli faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Tarımda daha fazla çalışarak geçimi sağlama eğilimi, kitle iletişim araçları yardımı ile büyük şehirlerin renkli hayat ortamlarına duyulan arzunun artması ile azalmaktadır. Bu duruma çocukların eğitim ihtiyacı, sağlık ve diğer sosyal ihtiyaçların karşılanması eğilimleri eklenince göç kırsalda kaçınılmaz bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ancak kırsalda yaşayan insanların bir kısmı sosyal güvenlik çatısı altında çalışacakları bir iş bulmaları karşılığında kırsalda kalabileceklerini beyan etmektedirler. Bu durum tarımdaki iyileşme yanında tarıma dayalı sanayinin kırsala yayılma olanaklarının araştırılmasını önemli kılmaktadır.

Rekabetçilik şartlarında kırsal alanın potansiyellerinin çok iyi hesaplanarak ürünlerin sanayi entegrasyonuna dayalı planlamaların yapılması ve yatırımların özendirilmesi önem arz etmektedir.

Bu kapsamda TR52 bölgesinin ilçeler bazında detaylı olarak analiz edilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir;

- Konya ilinin 31 ilçesi ve Karaman ilinin 5 ilçesinde olmak üzere toplamda 36 ayrı İlçe de 1.824 kişinin katılımı ile Odak Grup Toplantıları'nın gerçekleştirilmesi. Bu toplantılar esnasında daha önce MEVKA uzmanları tarafından gerçekleştirilen GZFT analizleri için görüş alınması ve yeniden GZFT çalışmaları yapılması.
- Konya ve Karaman illerinden toplamda 60 kişinin katılımı ile 2023 Vizyon Geliştirme Çalıştayı'nın gerçekleştirilmesi
- İlçe odak grup toplantıları esnasında ayrıca ilçelerde yer alan sektörlere ilişkin detay sorular sorulması ve sektörler bazında analizlere imkan sağlayacak verilerin toplanması sorunların algılanması
- Konya ve Karaman illerinde 2 adet Girişimcilik ve 2 adet Yenilikçilik ve Ar-Ge Stratejileri Eğitimi düzenlenmesi bu eğitimler öncesinde ve sonrasında paydaş görüşlerinin alınması
- Ayrıca sahada yapılan inceleme ve görüşmelerden istifade edilmiş, paydaşların bölge sanayine yönelik olarak gerçekleştirdiği çalışmalar göz önünde bulundurulması
- Proje kapsamı katkıların alınması ve proje kapsamı bilgi ve çıktıların paylaşılması açısından www.tr52.org web sitesi hayata geçirilmesi faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

bunlar sonucunda kırsal alanın ihtiyaçları göz önüne alınarak tarım, sanayi ve turizm sektörlerinde 2023 vizyon stratejileri belirlenmiştir. (Bkz: 2023 Tarım, Sanayi ve Turizm Vizyon Stratejileri)

Diğer bir husus ise kırsalın yaşam olanaklarının arttırılmasına yönelik faaliyetlerin yapılmasıdır. Ulaşım altyapısı, eğitim altyapısı, sağlık altyapısı, kent altyapısı ve sosyal mekan altyapılarının planlanarak tamamlanması gerekmektedir. Bu yapılırken kırsalın nüfus potansiyelinin çok iyi tahmin edilmesi ve kırsalda tutulacak nüfus miktarına karar verilmesi önem arz etmektedir.

Bu sebeple köy, belde ve ilçe merkezi bazında nüfusun yaşamını sürdürmesini sağlayacak en önemli husus olan geçim kaynakları sorununa çözüm üretmek öncelikle düşünülmesi gereken bir husus olarak değerlendirilmiştir. Bu amaca ulaşılabilmesi için kırsalın tarım potansiyeli öncelikli olarak analiz edilmiş ve rekabet edebilirliği ortaya konulmuştur.

Kalkınmada tarımın sağlayacağı istihdam, katma değer ve ekonomide oluşturacağı büyüme çarpanı dikkate alındığında bu alanın öncelikli olarak düşünülmesinin eksileri olacağı söylenebilir. Ancak ekonomik kalkınmanın planlanması ve öngörülmesi bağlamında başlangıç noktası kabul edilebilecek bir yer düşünüldüğün de kırsal alandan işe başlanılmasının birçok faydası olduğu düşünülmektedir.

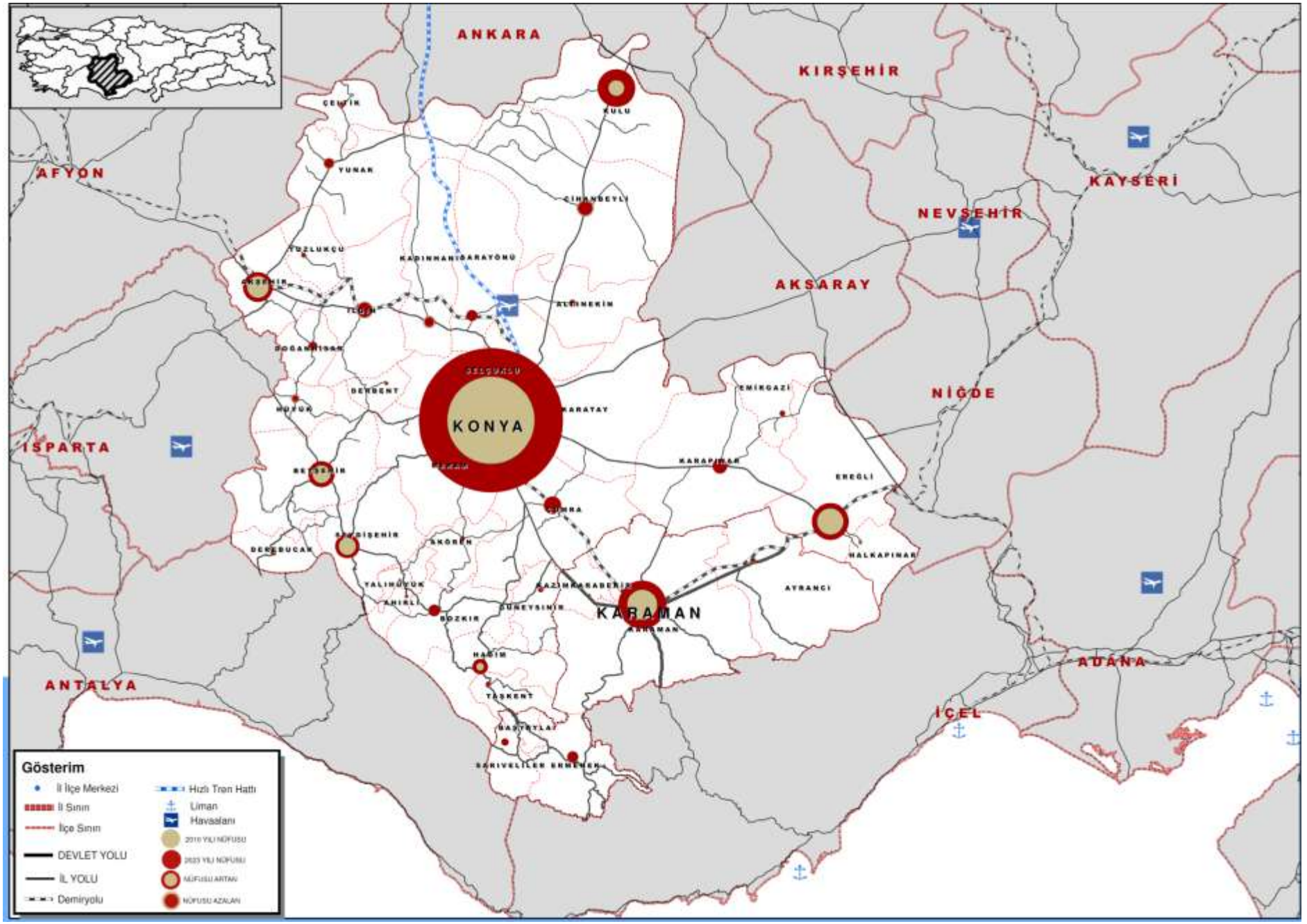
TR52 bölgesi ülkemizin tarım üssü olan ve gelecekte de tarımın her türlü sanayi entegrasyonunun gerçekleşebileceği bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın kırsalı baz alarak yapılacak bütüncül bir planlamada ve vizyon belirleme çalışmasında örnek olması hedeflenmiştir.

Bu çalışmalar neticesinde 2010 ve 2023 yılları için sektörlere göre yoğunlaşma ve değişimler ekteki haritalar yardımı ile gösterilmiştir.

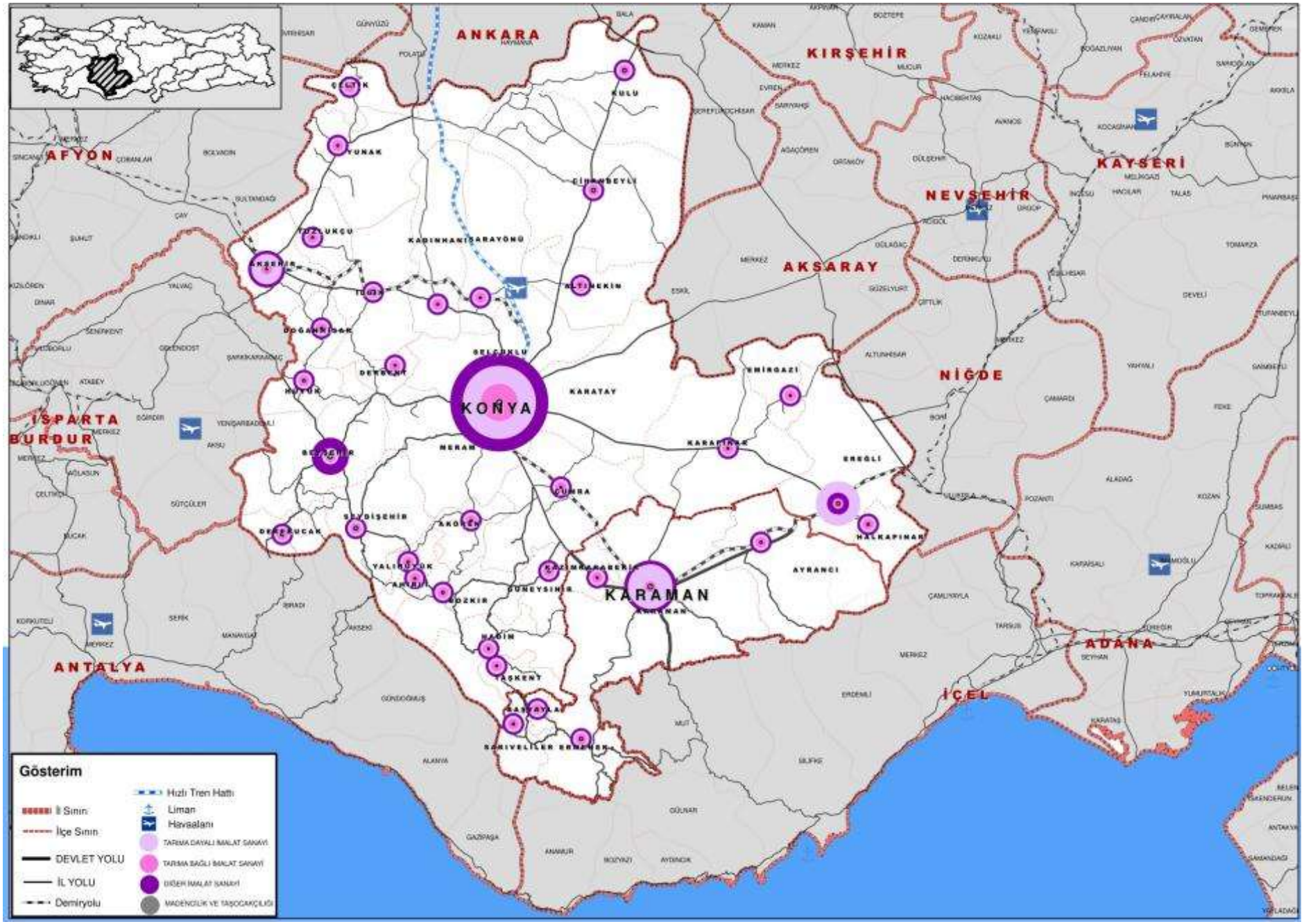
Yine bölgenin ilçeler bazında öncelikleri ve bu önceliklere yönelik yapılması gerekenler "Yatırım yerlerinin yatırımcılara arz yöntemi" başlığında ilçe ilçe ifade edilmiş ilçelerin yatırım alanları ihtiyaçları çıkarılmıştır. Konuya ilişkin haritalar ekte sunulmuştur.

Son olarak ilçeler bazında 2023 yılına ilişkin uzmanlaşma öngörülerinde bulunulmuş ve bu uzmanlık alanları 2010 yılı için mevcut durum ile beraber ekte sunulmuştur.

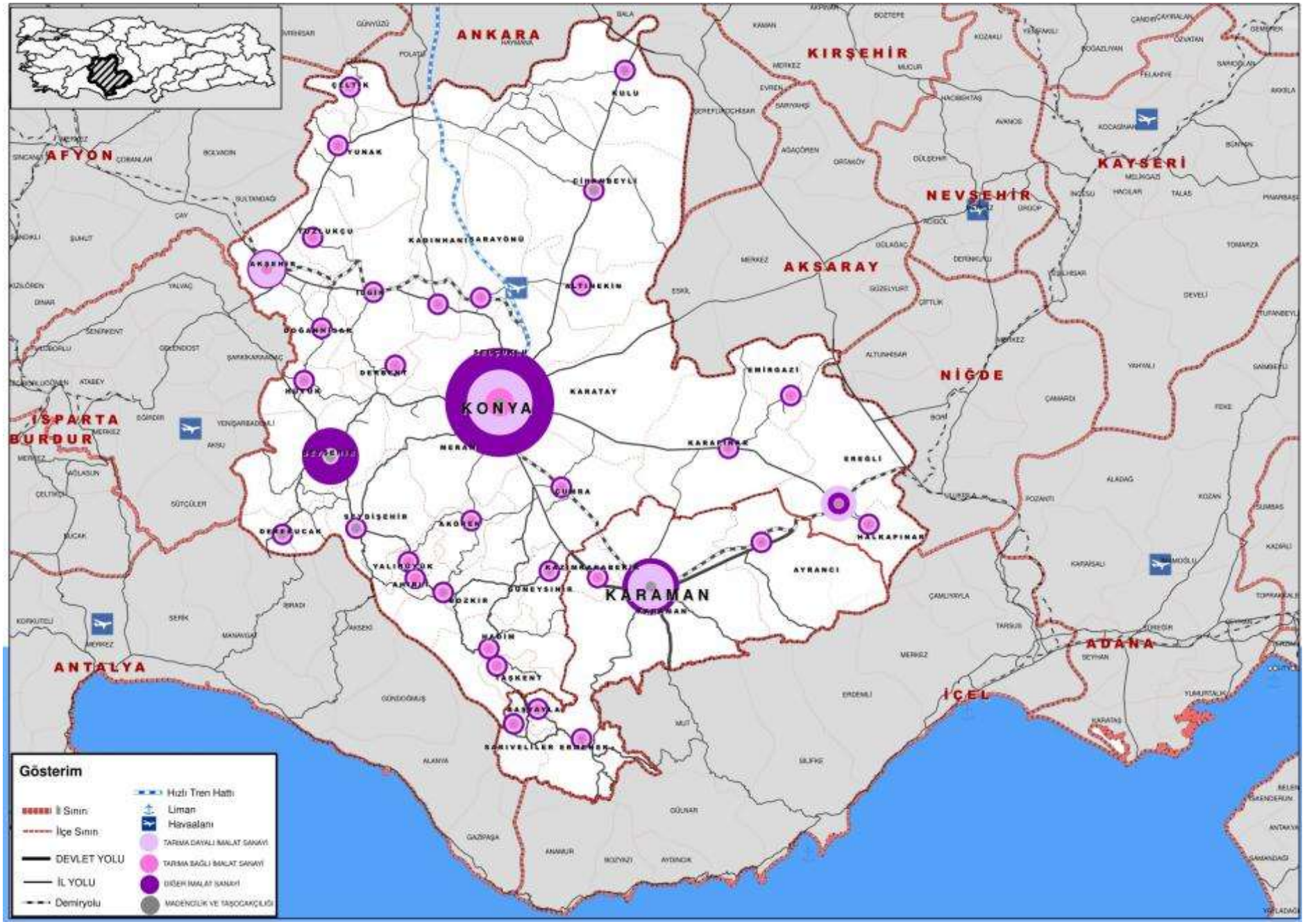
Şekil 31: TR52 Düzey 2 Bölgesi Nüfus Projeksiyonu (2010-2023)

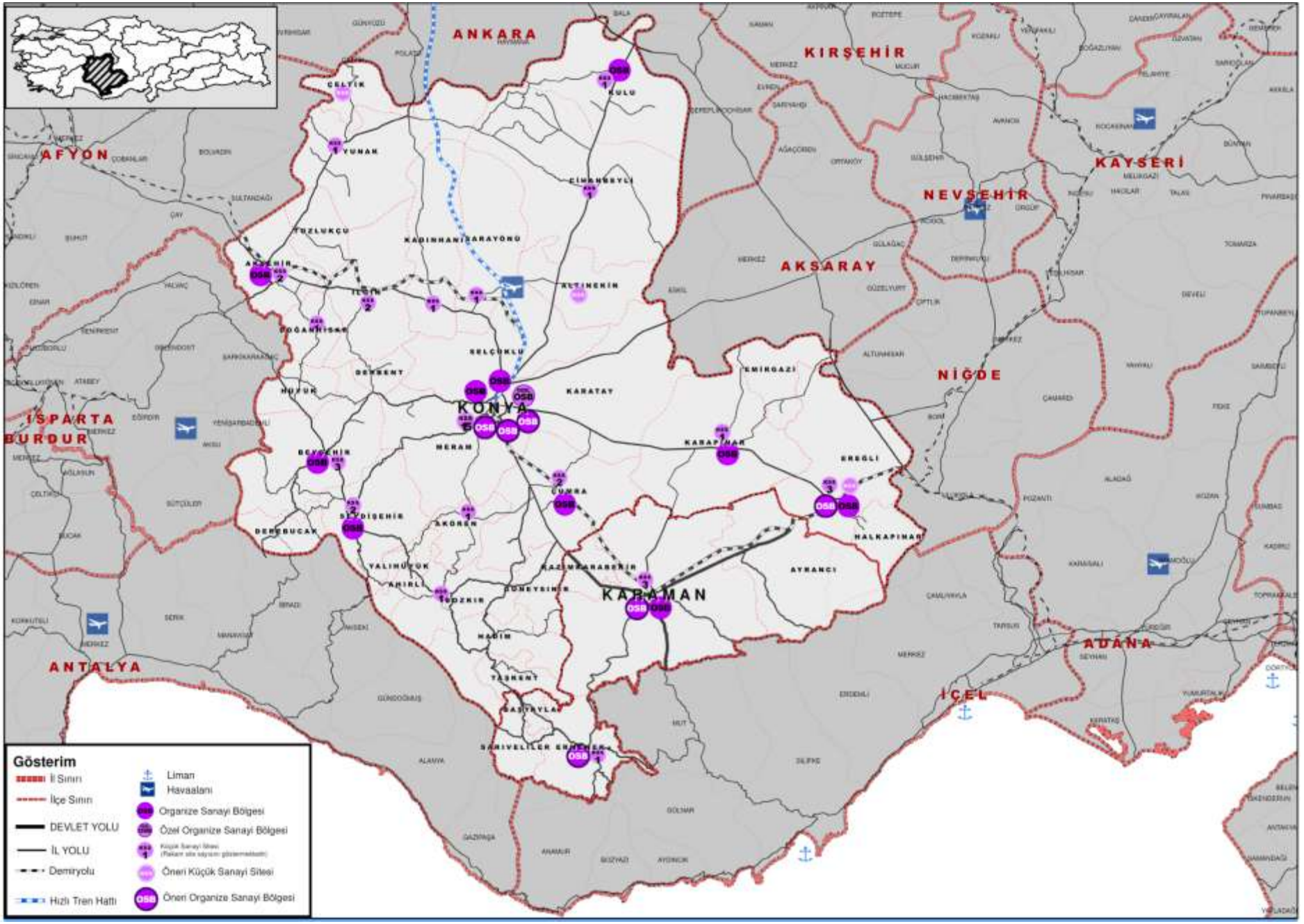
Şekil 32: TR52 Düzey 2 Bölgesi Sanayi Alt Sektörleri Dağılımı (Mevcut Durum-2010)

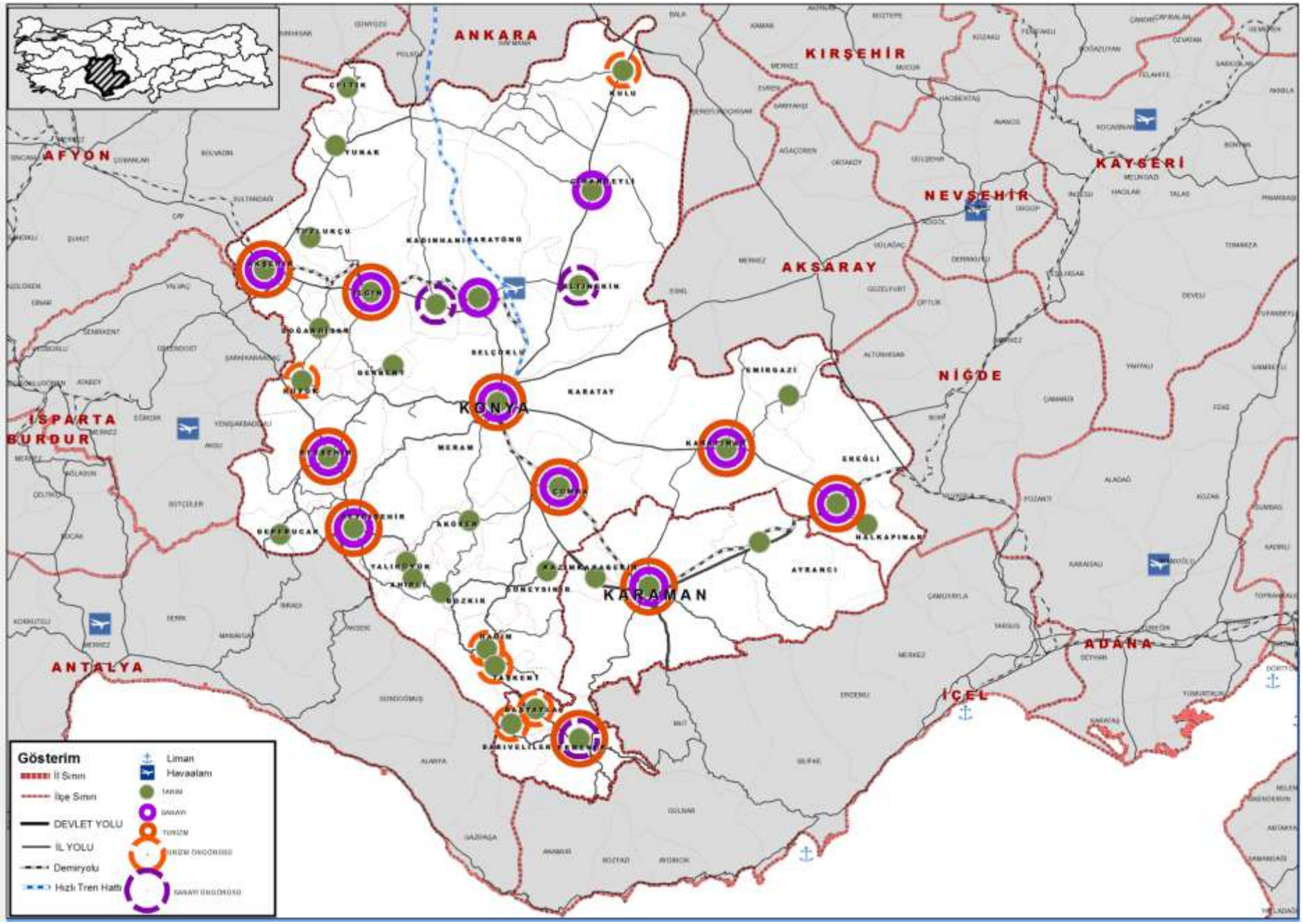
Şekil 33: TR52 Düzey 2 Bölgesi Sanayi Alt Sektörleri Dağılımı (Öngörülen-2023)

Şekil 34: TR52 Düzey 2 Bölgesi Mevcut Sanayi Alanları ve 2023 Öngörüsü

Şekil 35: TR52 Düzey 2 Bölgesi Sektör Dağılımları ve 2023 Öngörüsü (Tarım-Sanayi-Turizm)

KAYNAKÇA

TARIM SEKTÖRÜ

1. FAOSTAT (www.faostat.fao.org)
2. TÜİK (www.tuik.gov.tr)
3. DPT, 9. Kalkınma Planı (2007-2013)
4. Tarım Stratejisi (2006-2010), 30.11.2004 tarih ve 2004/92 sayılı YPK kararı
5. Dünya Bankası, Dünya Kalkınma Göstergeleri Veritabanı
6. DPT, Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (2007-2013)
7. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013)
8. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Stratejik Plan (2010-2014)
9. DPT, KOP Eylem Planı (2010-2013) (Taslak)
10. Resmi Gazete (23.07.2009 tarih ve 27297 sayı), Türkiye Tarım Havzalarının Belirlenmesine İlişkin Karar
11. Konya Tarım İl Müdürlüğü, Konya Tarım Master Planı, 2004
12. Karaman Tarım İl Müdürlüğü, Karaman Tarım Master Planı, 2006
13. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, TR5 Batı Anadolu Bölgesi Tarım Master Planı, 2007
14. Mevlana Kalkınma Ajansı, TR52 Düzey 2 Bölgesi 2010-2013 Bölge Planı, 2010
15. Konya Tarım İl Müdürlüğü, 2010-2014 Stratejik Plan, 2010
16. Mevlana Kalkınma Ajansı, Konya ve Karaman İllerinde Kırsal Kalkınma Mevcut Durumu ve Çözüm Önerileri Çalışma Raporu, Mayıs 2010
17. DPT, Orta Vadeli Program (2012-2014)
18. Konya-Isparta Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Araştırma Raporu, 2006.
19. GTHB Konya İl Müdürlüğü 2010-2011 verileri
20. GTHB Karaman İl Müdürlüğü 2010-2011 verileri
21. DSİ verileri, 2009
22. USDA Türkiye Yıllık Tahıl ve Yem Raporu, 2010
23. TİM (Türkiye İhracatçılar Meclisi (www.tim.org.tr)

SANAYİ SEKTÖRÜ

1. DPT, 9. Kalkınma Planı
2. DPT, Orta Vadeli Program (2012-2014)
3. BSTB, Türkiye Sanayi Strateji Belgesi (2011-2014)
4. MEVKA TR52 Bölge Planı 2010-2013
5. Türkiye Sanayi Politikası, 2003
6. BSTB, Türkiye Makina Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2011-2014)
7. BSTB, Türkiye Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2011–2014)
8. MEVKA, İktisadi Kalkınma için Stratejik Amaçlar ve Öncelikler, 2010
9. MEVKA, Ar-Ge Bilim ve Teknoloji Komisyonu Raporu, 2010
10. IMF
11. DPT
12. Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)
13. Değirmencilik Ürünleri Sektör Raporu, 2010 OAİB
14. DPT-2011 Yılı Yatırım Programı
15. Dünya Bankası, Dünya Kalkınma Göstergeleri Veritabanı Eylül 2010
16. Karaman Ticaret ve Sanayi Odası, 2010
17. Konya Metal Döküm Kümelenmesi Raporu
18. Konya Sanayi Odası, Konya Ana Metal Sanayi Sektörel Analiz Raporu, 2008.
19. KSO Makine Sektörü Analiz Raporu, 2008.
20. Makarna Sektörü Raporu, 2010 OAİB
21. TİM İhracat Kayıtları, 2010 Yılı

22. TOBB, Kapasite Raporu veritabanı
23. TÜİK
24. Türkiye Döküm Sanayi, 2010
25. Türkiye Makine Sanayi Sektör Raporu, Sanayi Genel Müdürlüğü, Haziran 2011.
26. MTA, Türkiye Yeraltı Kaynakları, 2009
27. www.trademap.com-Exports 2001-2010, International Trade in Goods Statistics by Product Group, 2010.

TURİZM SEKTÖRÜ

1. UNWTO (Dünya Turizm Örgütü) verileri
2. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı verileri
3. Konya İl Kültür Turizm Müdürlüğü verileri
4. Karaman İl Kültür Turizm Müdürlüğü verileri
5. DPT, 9. Kalkınma Planı (2007-2013)
6. DPT, Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (2007-2013)
7. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Kırsal Kalkınma Planı (2010-2013)
8. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Turizm Stratejisi 2023
9. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı 2007-2013
10. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Kültür Mirasları
11. Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2) - Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflaması (NACE Rev.2-TR)
12. Karaman Ticaret ve Sanayi Odası verileri, 2011
13. Konya Ticaret Odası verileri, 2011
14. Beyşehir Ticaret Odası verileri, 2011
15. Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası verileri, 2011
16. Ereğli Ticaret ve Sanayi Odası verileri, 2011
17. Karapınar Ticaret ve Sanayi Odası verileri, 2011
18. Ilgın Ticaret Odası verileri, 2011
19. Doğanhisar Ticaret Odası verileri, 2011
20. Çumra Ticaret Odası verileri 2011
21. Seydişehir Ticaret Odası verileri, 2011
22. TÜİK (www.tuik.gov.tr)
23. TÜRSAB, (www.tursab.org.tr)

ENERJİ SEKTÖRÜ

1. Kalkınma Planı (2007-2013)
2. BOTAŞ Web Sitesi, Doğal Gaz Ticareti Verileri, 2011. (http://www.botas.gov.tr)
3. BOTAŞ, 2010 Yılı Sektör Raporu (Doğal Gaz), 2010.
4. BP Statistical Review of World Energy, Haziran 2010-Haziran 2011 (KÖMÜR).
5. BP Statistical Review of World Energy, Haziran 2010-Haziran 2011.
6. Dünya Şeker İstatistikleri, F.O.LICHT, 2010
7. Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü
8. Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü, Güneşlenme Süresi Dağılımı Haritası.
9. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, 2010
10. Elektrik Üretim A.Ş. Elektrik Üretim Sektör Raporu, 2008.
11. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu, Elektrik Piyasası Raporu, 2010.
12. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Bağlı ve İlgili Kuruluşların Amaç ve Faaliyetleri (Mavi Kitap), 2011.
13. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Web Sitesi (Enerji-Kömür)
14. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Web Sitesi, 2010.
15. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Web Sitesi, Enerji Genel Bilgileri, 2011.
16. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 2010.
17. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri, 2010.

18. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Enerji Politikalarımız Sunumu, Kasım 2011.
19. EPDK
20. Global Wind Energy Council, Global Wind Statistics 2010-Dünya Rüzgar İstatistikleri, Şubat 2011.
21. http://www.solarturk.com/haberler/dunyayaulasangunesenerjisi.htm
22. Key World Energy Statistics 2011, International Energy Agency (IEA).
23. Kömür Sektör Raporu (Linyit) TKİ,2009
24. Maden Tetkik ve Arama Müdürlüğü Verileri.
25. MEVKA Bölge Planı (2010-2013)
26. MTA
27. MTA 2010
28. Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Doğal Gaz Rezervleri Verileri, 2011. (http://www.pigm.gov.tr/istatistikler.php)
29. Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Doğal Gaz Üretim Verileri, 2011. (http://www.pigm.gov.tr/istatistikler.php)
30. Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Ham Petrol Rezervleri Verileri, 2011. (http://www.pigm.gov.tr/istatistikler.php)
31. Solar Heat Worldwide, Markets and Contribution to the Energy Supply 2009, 2011 Edition.
32. Taşkömürü Sektör Raporu-2011, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü, Mart 2011.
33. TEİAŞ-Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Web Sitesi.
34. TÜİK, Bölgesel İstatistikler, 2008
35. Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Enerji Kurulu Güç ve Üretim Kapasiteleri Verileri, 2011.
36. Türkiye Elektrik Üretim A.Ş. Elektrik Üretim Sektör Raporu, 2008.
37. Türkiye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Web Sitesi, 2010.
38. Türkiye Linyit Raporu-2010, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu, Mart 2011.
39. Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği Web Sitesi, Türkiye'de İşletmedeki ve İnşa Halindeki Rüzgar Santralleri, 2011.
40. Türkiye Taşkömürü Raporu-2011 ve Türkiye Linyit Raporu-2010.
41. Uluslararası Enerji Ajansı / OECD Kömür Bilgi Raporu, 1983.
42. US Energy Information Agency, International Energy Outlook 2011.
43. World Key Statistics 2011, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA)
44. World Key Statistics 2011, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) / Total Primary Energy Supply - TPES Outlook by Fuel.
45. World Key Statistics 2011, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) / Total Primary Energy Supply.

ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ

1. DPT, 9. Kalkınma Planı
2. UDHB, Türkiye Ulaşım ve İletişim Stratejisi Hedef 2023
3. Avrupa Komisyonu Enerji ve Ulaştırma Genel Direktörlüğü
4. DPT, 2011 Yılı Programı
5. ERF (Avrupa Yol Federasyonu)
6. Dünya Bankası, 2009 verileri
7. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
8. TÜİK
9. Ulaştırma Bakanlığı, Ulaştırma Ana Plan Stratejisi, 2005
10. Karayolları Genel Müdürlüğü
11. T.C. Karayolları Genel Müdürlüğü, Türkiye Karayolları Haritası
12. Konya Valiliği
13. TCDD

EĞİTİM SEKTÖRÜ

1. TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları 2010
2. Konya MEM verileri
3. Karaman MEM verileri
4. TÜİK Eğitim Verileri

5. Selçuk Üniversitesi verileri
6. Mevlana Üniversitesi verileri
7. KTO Karatay Üniversitesi verileri
8. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi verileri
9. TÜBİTAK, Eğitim ve İnsan Kaynakları Sonuç Raporu ve Strateji Belgesi
10. TÜİK 2008–09 Eğitim Dönemi Yaygın Eğitim Verileri

DEĞER ZİNCİRİ

1. AB İş Geliştirme Merkezi Projesi: Trabzon Süt Ürünleri Kümelenmesi Raporu, Ankara-2010, http://www.abigem.net/reports/PROJECT_OUTPUTS/Lot1/Cluster_Development/Trabzon_Sut_Urunleri_FINAL.pdf
2. Yayınlanmamış Konya Süt Komisyon Raporu, Prof.Dr. Cennet OĞUZ-Ziraat Yüksek Müh. Hüseyin DOĞANÇUKURU-Ziraat Mü. Ahmet TETİK-Arş. Gör. Arzu KAN, Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Konya-14 Nisan 2011.
3. Türkiye'de Tarım İstatistikleri Gelişimi, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Dr.Yurdakul SAÇLI, DPT-İktisadi Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, 2009.
4. AB GİRİŞ SÜRECİ ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE'DE SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜNE GENEL BAKIŞ, FAO Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi Politika Yardımları Şubesi, Roma-Temmuz 2007
5. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı: Erzincan İli Süt Sektörü Değer Zinciri Analizi ve Stratejik Yatırım Planı, Ankara-2009
6. TÜİK (www.tuik.gov.tr)
7. FAOSTAT (www.faostat.fao.org)
8. TZOB, Türkiye Süt Sektörünün Değerlendirilmesi Türkiye Ziraat Odaları Birliği Yayını, Ankara-2008
9. TZOB, Ülkemiz Süt Hayvancılığında Mevcut Durum, Sorunlar. Ankara-2005
10. Hemme T., Weers A., Chrıstoffers K.2006 Development of milk prices and milk production 1995-2001
11. Akman, N., Özkütük K., Kumlu S., Yener M. S., Türkiye'de Sığır Yetiştiriciliği ve Sığır Yetiştiriciliğinin Geleceği, 2000
12. SETBİR (www.setbir.org.tr)
13. EUROSTAT, Economic Accounts for Agriculture 2009
14. Türkiye Ziraat Odaları Birliği: Türkiye Süt Sektörünün Değerlendirilmesi, Ankara-2008
15. Michael E.Porter: Competitive Strategy, New York: The Free Press, New York-1980
16. Michael E.Porter: Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. The Free Press, New York-1985
17. TUİK Sınıflama Sunucusu
18. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Sanayi Veritabanı, 2011
19. VDMA, Agricultural Machinery Economic Report, 2011
20. TARMAKBİR Tarım Makinaları Sektör Raporu, 2010
21. Dünya Ticaret Örgütü, Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) Ticaret İstatistikleri (Trademap)
22. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (BÜGEM) İstatistikleri, 2009
23. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, Tarım Makineleri Sektör Raporu, 2010
24. İGEME Tarım Alet ve Makineleri Raporu, 2010
25. Orman Ürünleri Sanayi Sektör Araştırması, Sanayi Genel Müdürlüğü, 2010
26. FAOSTAT-ForesSTAT, 2011
27. Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Mobilya Sektör Raporu-2011
28. Centre for Industrial Studies (CSIL) (http://www.csilmilano.com)
29. Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Tomruk Sektör Raporu, 2011
30. Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Kereste Sektör Raporu, 2011
31. Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Ahşap Kaplama ve Kontrplak Sektör Raporları, 2011
32. Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, Levha Sanayi Raporu Sektör Raporu, 2011